ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΦΗΤΕΣ

ΑΠΟ ΤΗΝ
ΕΛΕΝΗ ΧΟΥΑΪΤ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ - ΕΚΔΟΣΗ
ΕΛΛΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

ΚΟΜΠΙΟΥΤΕΡ - ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ
ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΕΡΕΥΝΙΔΟΥ

ΠΡΩΤΗ ΕΚΔΟΣΗ 1999

HELLENIC PUBLICATIONS
8785 University Boulevard
Berrien Springs, MI 49103 U . S . A .
Tel. (616) 473-1066

ACKNOWLEDGEMENTS

Greek text 1998 Elly Economou
Berrien Springs, MI 49103

Translated and edited
by Elly Econonou from the English Text
«Patriarchs and Prophets»
Review and Herald Publishing Association
Washington DC 20012

computer typesetting - layout
Katerina Erevnidou
Athens, Greece

First Edition 1999

HELLENIC PUBLICATIONS
8785 University Boulevard
Berrien Springs, MI 49103 U . S . A .
Tel. (616) 473-1066

Ε Ι Σ Α Γ Ω Γ Η

Το βιβλίο αυτό τίθεται στη διάθεση του αναγνωστικού κοινού με την πεποίθηση ότι ρίχνει φως επάνω σε ένα θέμα μέγιστης σημασίας, σε ένα θέμα στο οποίο χρειάζεται πολύ φως και το οποίο παρουσιάζει πραγματικότητες ελάχιστα γνωστές και ευρύτατα αγνοούμενες. Η μεγάλη διαμάχη μεταξύ αλήθειας και πλάνης, μεταξύ φωτός και σκότους, μεταξύ της δύναμης του Θεού και των σφετεριστικών προσπαθειών του εχθρού προς κάθε δίκαιο αποτελεί το μοναδικό θέμα που, κατά λογική υπόθεση, πρέπει να ελκύσει το ενδιαφέρον όλων των κατοικημένων κόσμων.

Το ότι μια τέτοια διαμάχη υπάρχει ως αποτέλεσμα της αμαρτίας και ότι προορίζεται να περάσει από διάφορα στάδια για να συντελέσει τελικά στη δόξα του Θεού και στην εξύψωση των πιστών δούλων Του, είναι κάτι το τόσο σίγουρο όσο και ότι η Γραφή είναι η αποκάλυψη του Θεού στους ανθρώπους.

Αυτός ο λόγος του Θεού αποκαλύπτει τα κύρια χαρακτηριστικά γνωρίσματα της διαμάχης αυτής, μια πάλη η οποία περιλαμβάνει την απολύτρωση ενός κόσμου. Και υπάρχουν ιδιαίτερες εποχές κατά τις οποίες τα θέματα αυτά προσλαμβάνουν ασυνήθιστο ενδιαφέρον, οπότε το κυριότερο μέλημά μας είναι να κατανοήσουμε ποια σχέση έχουμε εμείς με αυτά.

Μια τέτοια εποχή είναι η σημερινή, επειδή όλα δείχνουν ότι τώρα μπορούμε να ευελπιστούμε πως η μακρόχρονη αυτή διαμάχη πλησιάζει να τερματισθεί. Μολαταύτα, πολλοί σήμερα φαίνονται διατεθειμένοι να υποβιβάσουν στο επίπεδο του μύθου το μέρος εκείνο της ιστορίας που παρουσιάζει στην αντίληψή μας τις βαθμίδες τις οποίες διερχόμενος ο πλανήτης μας βρέθηκε μπλεγμένος στο μεγάλο αυτό πρόβλημα. Άλλοι πάλι, παρόλο ότι αποφεύγουν μια τέτοια ακραία άποψη, φαίνεται όμως ότι τείνουν να τη θεωρούν ξεπερασμένη και χωρίς σημασία, καταλήγοντας έτσι να την απορρίπτουν.

Ποιος όμως δε θα ήθελε να ρίξει μια ματιά στις μυστικές αιτίες μιας τόσο περίεργης αποσκίρτησης, να διακρίνει το πνεύμα της, να παρατηρήσει τις συνέπειές της και να μάθει πώς να αποφύγει τα αποτελέσματά της; Με τέτοια ακριβώς θέματα καταγίνεται το βιβλίο αυτό. Σκοπό έχει να δημιουργήσει ένα ζωηρό ενδιαφέρον

στα τμήματα εκείνα του λόγου του Θεού που συνηθέστερα παραμελούνται.

Περιβάλλει με καινούρια σημασία τις υποσχέσεις και τις προφητείες της Ιερής Ιστορίας, δικαιώνοντας τον τρόπο με τον οποίον ο Θεός χειρίσθηκε την ανταρσία και αποδείκνύοντας τη θαυμαστή χάρη του Θεού για την εξεύρεση ενός μέσου σωτηρίας του αμαρτωλού ανθρώπου. Οδηγούμαστε έτσι στη μακρινή ιστορία του έργου αυτού, σε μια εποχή όπου τα σχέδια και οι προθέσεις του Θεού είχαν καθαρά αποκαλυφθεί στον εκλεκτό λαό.

Αν και χειρίζεται θέματα τόσο εξυψωμένα, θέματα που συγκινούν τα βάθη της καρδιάς και ξυπνούν ζωηρότατα συναισθήματα στο νου, το ύφος του βιβλίου είναι σαφές και η γλώσσα απλή και συγκεκριμένη. Συνιστούμε αυτό το βιβλίο σε όλους εκείνους που βρίσκουν ευχαρίστηση στη μελέτη του θεϊκού σχεδίου για την απολύτρωση του ανθρώπου και ενδιαφέρονται για τη συσχέτιση της ίδιας της ψυχής τους με το εξιλαστήριο έργο του Χριστού. Το συνιστούμε επίσης και σε όλους τους άλλους με την ευχή να ξυπνήσει μέσα τους το ενδιαφέρον για τα θέματα αυτά.

΄Οπως το διαβασμά του γίνει ευλογία για το καλό των αναγνωστών και όπως έχει για αποτέλεσμα να στρέψει τα βήματα πολλών στο δρόμο της ζωής, αυτό προσεύχονται ειλικρινά

ΟΙ ΕΚΔΟΤΕΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

		σελίδα
1.	Γιατί επιτράπηκε η αμαρτία;	1
2.	Η δημιουργία	13
3.	Η εβδομάδα στην κυριολεξία	23
4.	Ο πειρασμός και η πτώση	31
5.	Το σχέδιο της απολύτρωσης	43
6.	Η δοκιμασία του Κάιν και του Άβελ	53
7.	Ο Σηθ και ο Ενώχ	61
8.	Ο κατακλυσμός	73
9.	Μετά τον κατακλυσμό	87
10.	Ο πύργος της Βαβέλ	93
11.	Η κλήση του Αβραάμ	101
12.	Ο Αβραάμ στη Χαναάν	109
13.	Η δοκιμή της πίστης	123
14.	Η καταστροφή των Σοδόμων	133
15.	Ο γάμος του Ισαάκ	147
16.	Ο Ιακώβ και ο Ησαύ	155
17.	Η φυγή και η εξορία του Ιακώβ	161
18.	Η νύχτα της πάλης	173
19.	Η επιστροφή στη Χαναάν	181
20.	Ο Ιωσήφ στην Αίγυπτο	191
21.	Ο Ιωσήφ και τα αδέλφια του	201
22.	Ο Μωυσής	221
23.	Οι πληγές της Αιγύπτου	235
24.	Το Πάσχα	251
25.	Η Έξοδος	257
26.	Από την Ερυθρά Θάλασσα στο Σινά	267
27.	Ο νόμος παραδίδεται στον Ισραήλ	279
28.	Ειδωλολατρία στο Σινά	293
29.	Η έχθρα του Σατανά εναντίον του νόμου	309
30.	Το αγιαστήριο και οι λειτουργίες του	321
31.	Η αμαρτία του Ναδάβ και του Αβιούδ	337
32.	Ο νόμος και οι διαθήκες	343
33.	Από το Σινά στην Κάδης	355
34.	Οι δώδεκα κατάσκοποι	369
35.	Η ανταρσία του Κορέ	379

36. Στην έρημο 391
37. Ο σχισμένος βράχος 397
38. Το ταξίδι γύρω από τη γη του Εδώμ 407
39. Η κατάκτηση της Βασάν 419
40. Ο Βαλαάμ 425
41. Η αποστασία στον Ιορδάνη 439
42. Η επανάληψη του νόμου 449
43. Ο θάνατος του Μωυσή 457
44. Η διάβαση του Ιορδάνη 467
45. Η πτώση της Ιεριχώ 473
46. Ευλογίες και κατάρες 485
47. Συνθήκη με τους Γαβαωνίτες 489
48. Ο διαμερισμός της Χαναάν 495
49. Τα τελευταία λόγια του Ιησού 507
50. Δέκατα και προσφορές 513
51. Φροντίδα του Θεού για τους φτωχούς 519
52. Οι ετήσιες γιορτές 527
53. Οι πρώτοι κριτές 535
54. Ο Σαμψών 551
55. Το παιδί ο Σαμουήλ 561
56. Ο Ηλεί και οι γιοι του 569
57. Η κιβωτός στα χέρια των Φιλισταίων 577
58. Τα σχολεία των προφητών 589
59. Ο πρώτος βασιλιάς του Ισραήλ 599
60. Η αλαζονεία του Σαούλ 613
61. Ο Σαούλ απορρίπτεται 623
62. Ο Δαβίδ χρίζεται βασιλιάς 635
63. Ο Δαβίδ και ο Γολιάθ 641
64. Ο Δαβίδ καταδιωκόμενος 649
65. Η μεγαλοψυχία του Δαβίδ 661
66. Ο θάνατος του Σαούλ 675
67. Αρχαία και σύγχρονη μαγεία 683
68. Ο Δαβίδ στη Σιγκλάγ 691
69. Ο Δαβίδ καλείται στο θρόνο 699
70. Η βασιλεία του Δαβίδ 705
71. Η αμαρτία και η μεταμέλεια του Δαβίδ 719
72. Η επανάσταση του Αβεσσαλώμ 731
73. Τα τελευταία χρόνια του Δαβίδ 751

Συγγράμματα και μεταφράσεις της Ε. Οικονόμου

ΓΙΑΤΙ ΕΠΙΤΡΑΠΗΚΕ Η ΑΜΑΡΤΙΑ

«Ο Θεός είναι αγάπη.» Η φύση Του, ο νόμος Του είναι αγάπη. Η αγάπη ήταν πάντοτε και πάντοτε θα είναι. «Ο υπέρτατος, ο κατοικών την αιωνιότητα», του οποίου «αι οδοί είναι αιώνιοι» και «εις τον οποίον δεν υπάρχει αλλοίωσις ή σκιά μεταβολής». (Α΄Ιωάν. 4: 16, Ησ. 57:15, Αββ. 3:6, Ιακ. 1:17).

Κάθε εκδήλωση της δημιουργικής δύναμης είναι έκφραση της υπέρτατης αγάπης. Η κυρίαρχη εξουσία του Θεού εξασφαλίζει πλήρη ευλογία προς όλες τις δημιουργημένες υπάρξεις. Ο ψαλμωδός λέει:

«΄Εχεις ισχυρόν τον βραχίονα.
Κραταιά είναι η χειρ Σου, υψηλή η δεξιά Σου.
Η δικαιοσύνη και η κρίσις είναι η βάσις του θρόνου Σου.
Το έλεος και η αλήθεια θέλουσι προπορεύεσθαι
΄Εμπροσθεν του προσώπου Σου.
Μακάριος ο λαός, ο γινώσκων αλαλαγμόν.
Θέλουσι περιπατεί, Κύριε, εν τω φωτί του προσώπου Σου.
Εις το όνομά Σου θέλουσιν αγάλλεσθαι όλην την ημέραν,
Και εις την δικαιοσύνην Σου θέλουσιν υψωθή.
Διότι Συ είσαι το καύχημα της δυνάμεως αυτών,
Και διά της ευμενείας Σου θέλει υψωθή το κέρας ημών.
Διότι ο Κύριος είναι η ασπίς ημών,
Και ο ΄Αγιος του Ισραήλ, ο βασιλεύς ημών.»

Ψαλμ. 89:13-18.

Η ιστορία της μεγάλης διαμάχης μεταξύ του καλού και του κακού, από την εποχή που η ανταρσία πρωτοεμφανίσθηκε στον ουρανό μέχρι την τελική ανατροπή της, αποτελεί επίσης απόδειξη της αμετάβλητης αγάπης του Θεού.

1. Γιατί επιτράπηκε η αμαρτία

Ο Κυρίαρχος του σύμπαντος δεν ήταν μόνος στο ευεργετικό έργο Του. Είχε ένα σύντροφο, ένα συνεργάτη που εκτιμούσε τις προσπάθειές Του και συμμεριζόταν τη χαρά Του στο να είναι ευτυχισμένα τα δημιουργήματά Του. «Εν αρχή ήτο ο Λόγος, και ο Λόγος ήτο παρά τω Θεώ, και Θεός ήτο ο Λόγος. Ούτος ήτο εν αρχή παρά τω Θεώ.» Ο Χριστός, ο Λόγος, ο Μονογενής του Θεού, ήταν ένα με τον αιώνιο Θεό, ένα στη φύση, στο χαρακτήρα, στις προθέσεις - η μόνη ύπαρξη που μπορούσε να συμμετέχει σε όλα τα συμβούλια και τα σχέδια του Θεού. «Το όνομα Αυτού θέλει καλεσθή Θαυμαστός, Σύμβουλος, Θεός ισχυρός, Πατήρ του μέλλοντος αιώνος, Άρχων ειρήνης», «του οποίου αι έξοδοι είναι απ'αρχής, από ημερών αιώνος.» Αναφερόμενος στον εαυτό Του ως προσωποποίηση της σοφίας, ο Υιός του Θεού λέει: «Ο Κύριος με είχεν εν τη αρχή των οδών Αυτού, προ των έργων Αυτού από αιώνος. Προ του αιώνος με έχρισεν . . . Ότε διέταττε τα θεμέλια της γης, τότε ήμην πλησίον Αυτού δημιουργούσα, και εγώ ήμην καθ' ημέραν η τρυφή Αυτού.» (Ιωάν. 1:1,2, Ησ. 9:6, Μιχ. 5:2, Παρ. 8:22-30).

Ο Πατέρας εργάσθηκε με τον Υιό για τη δημιουργία όλων των ουράνιων υπάρξεων. «Δι'Αυτού εκτίσθησαν τα πάντα . . . είτε θρόνοι, είτε κυριότητες, είτε αρχαί, είτε εξουσίαι, τα πάντα δι'Αυτού και δι'Αυτόν εκτίσθησαν.» Οι άγγελοι είναι οι λειτουργοί του Θεού, απαστράπτοντες με το φως που απαυγάζει από την παρουσία Του και σπεύδοντες με καταπληκτική ταχύτητα να εκτελούν το θέλημά Του. Ο Υιός όμως, ο Κεχρισμένος του Θεού, «ων απαύγασμα της δόξης και χαρακτήρ της υποστάσεως Αυτού», είναι ανώτερος από αυτούς. «Θρόνος δόξης υψωμένος εξ αρχής είναι ο τόπος του αγιαστηρίου» Του. «Σκήπτρον ευθύτητος είναι το σκήπτρον της βασιλείας» Του. «Δόξα και μεγαλοπρέπεια είναι ενώπιον Αυτού, ισχύς και ωραιότης εν τω αγιαστηρίω Αυτού». «Το έλεος και η αλήθεια θέλουσι προπορεύεσθαι έμπροσθεν του προσώπου» Του. (Κολ. 1:16, Εβρ. 1:3, Ιερ. 17:12. Εβρ. 1:8, Ψαλμ. 96:6, 89:14).

Επειδή ο νόμος της αγάπης αποτελεί τη βάση της διακυβέρνησης του Θεού, η ευτυχία όλων των λογικών πλασμάτων εξαρτάται από την τέλεια εναρμόνισή τους με τις μεγάλες αρχές της δικαιοσύνης. Ο Θεός επιθυμεί από όλα τα πλάσματά Του υπηρεσία αγάπης, υπηρεσία που πηγάζει από την εκτίμηση προς το χαρακτήρα Του. Η εξαναγκαστική υπακοή δεν Τον ευχαριστεί.

Χορηγεί σε όλους την ελευθερία της βούλησης ώστε να μπορούν να Του προσφέρουν εθελοντική υπηρεσία.

Όσο διάστημα τα δημιουργημένα πλάσματα αναγνώριζαν την αφοσίωση της αγάπης, υπήρχε τέλεια αρμονία στο σύμπαν του Θεού. Με χαρά οι ουράνιες στρατιές εκπλήρωναν τις προθέσεις του Δημιουργού τους. Αγάλλονταν να αντανακλούν τη δόξα Του και να Του προσφέρουν τον αίνο τους. Ενώ η αγάπη των πλασμάτων προς το Θεό ήταν ύψιστη, η αγάπη μεταξύ τους ήταν αγνή και αφίλαυτη. Κανένας παράφωνος ήχος δεν τάραζε την ουράνια αρμονία. Αλλά κάποια αλλαγή επήλθε στην κατάσταση αυτή της ευδαιμονίας. Υπήρχε κάποιος ο οποίος παραποίησε την ελευθερία που ο Θεός είχε χορηγήσει στα πλάσματά Του. Η αμαρτία άρχισε με εκείνον ο οποίος είχε τιμηθεί περισσότερο μετά το Χριστό από το Θεό και κατείχε τη μεγαλύτερη δύναμη και δόξα μεταξύ των κατοίκων του ουρανού.

Ο Εωσφόρος, ο «υιός της αυγής», ήταν το πρυτανεύον στα επισκιάζοντα χερουβείμ, άγιος και αμώμητος. Στεκόταν στην παρουσία του μεγάλου Δημιουργού και τον έλουζαν οι αέναες ακτίνες της δόξας που περιβάλλουν τον αιώνιο Θεό.

> «Ούτω λέγει Κύριος ο Θεός, συ επεσφράγισας τα πάντα, είσαι πλήρης σοφίας, και τέλειος εις κάλλος. Εστάθης εν Εδέμ τω παραδείσω του Θεού, ήσο περιεσκεπασμένος από παντός λίθου τιμίου . . . Ήσο χερούβ κεχρισμένον, διά να επισκιάζης, και Εγώ σε έστησα. Ήσο εν τω όρει τω αγίω του Θεού, περιεπάτεις εν μέσω λίθων πυρίνων. Ήσο τέλειος εν ταις οδοίς σου αφ'ης ημέρας εκτίσθης, εωσού ευρέθη αδικία εν σοι.» (Ιεζ. 28:12-15).

Λίγο κατ'ολίγο ο Εωσφόρος άρχισε να υποθάλπει την επιθυμία της αυτοεξύψωσης. Η Γραφή λέει: «Η καρδία σου υψώθη διά το κάλλος σου, έφθειρας την σοφίαν σου διά την λαμπρότητά σου.» «Συ δε έλεγες εν τη καρδία σου, Θέλω αναβή εις τον ουρανόν, θέλω υψώσει τον θρόνον μου υπεράνω των άστρων του Θεού . . . Θέλω είσθαι όμοιος του Υψίστου.» (Ιεζ. 28:17, Ησ. 14:13,14). Αν και η δόξα του προερχόταν από το Θεό, ο ισχυρός αυτός άγγελος θεωρούσε ότι αυτή του ανήκε αποκλειστικά. Ανικανοποίητος για τη θέση του - η πιο τιμημένη της ουράνιας στρατιάς, επιδίωξε να σφετερισθεί το σέβας που ανήκει μόνο στο Δημιουργό. Αντί να επιζητεί να κάνει το Θεό υπέρτατο δέκτη της εκδήλωσης αγάπης και αφοσίωσης από μέρους όλων των δημιουργημένων υπάρξεων, κατέβαλε προσπάθεια να εξασφαλίσει

την υπηρεσία και την αφοσίωσή τους για τον εαυτό του. Εποφθαλμιώντας τη δόξα με την οποία ο άπειρος Πατέρας είχε περιβάλει τον Υιό Του, ο αρχηγός αυτός των αγγέλων επιθύμησε τη δύναμη που αποκλειστικά ανήκει στο Χριστό.

Στο σημείο αυτό η τέλεια αρμονία του ουρανού διασπάσθηκε. Η προδιάθεση του Εωσφόρου να υπηρετεί τον εαυτό του αντί για το Δημιουργό του, διέγειρε αισθήματα ανησυχίας όταν έγινε αντιληπτή από εκείνους που θεωρούσαν ότι η δόξα του Θεού έπρεπε να στέκει υπεράνω όλων. Σε ένα συμβούλιο του ουρανού οι άγγελοι εκλιπαρούσαν τον Εωσφόρο. Ο Υιός του Θεού τού παρουσίασε το μεγαλείο, την αγαθότητα και τη δικαιοσύνη του Δημιουργού, καθώς και την ιερή, αμετάβλητη φύση του νόμου Του. Ο ίδιος ο Θεός είχε θεσπίσει την τάξη του ουρανού, και αν ο Εωσφόρος την αψηφούσε, θα πρόσβαλε τον Πλάστη του και θα κατέστρεφε τον εαυτό του. Η προειδοποίηση όμως αυτή, δοσμένη με άπειρη αγάπη και ευσπλαχνία, προξένησε μόνο πνεύμα αντίδρασης. Ο Εωσφόρος άφησε τη ζηλοφθονία του κατά του Χριστού να υπερισχύσει και έγινε ακόμη πιο αποφασιστικός.

Αντικειμενικός σκοπός του αρχηγού των αγγέλων ήταν τώρα να διαφιλονικήσει την υπεροχή του Υιού του Θεού, θέτοντας με αυτό τον τρόπο σε αμφισβήτηση τη σοφία και την αγάπη του Δημιουργού. Για την επίτευξη του σκοπού αυτού επρόκειτο να επιστρατεύσει όλη τη δραστηριότητα της εξαίρετης εκείνης διάνοιας η οποία, μετά το Χριστό, ερχόταν πρώτη ανάμεσα στις ουράνιες στρατιές. Εκείνος όμως που παραχώρησε ελευθερία σε όλα τα πλάσματά Του, δεν άφησε κανέναν εκτεθειμένο στη συγκεχυμένη σοφιστεία η οποία έμελλε να χρησιμοποιηθεί σαν δικαιολογία της ανταρσίας. Πριν αρχίσει η μεγάλη διαφιλονικία, όλοι θα είχαν σαφή παρουσίαση του θελήματός Του, από τη σοφία και την αγαθότητα του οποίου πήγαζε όλη η χαρά τους.

Ο Βασιλιάς του σύμπαντος κάλεσε τα στρατεύματα του ουρανού στην παρουσία Του για να τους εκθέσει την πραγματική θέση του Υιού Του και να αποδείξει τη σχέση που διατηρούσε με τα δημιουργήματά Του. Ο Υιός του Θεού ήταν σύνθρονος του Πατέρα, και η δόξα του αιώνιου, αυθύπαρκτου Θεού περιέβαλλε και τους δύο. Γύρω από το θρόνο συγκεντρώθηκαν οι άγιοι άγγελοι, ένα αναρίθμητο πλήθος - «μυριάδες μυριάδων και χιλιάδες χιλιάδων» (Αποκ. 5:11), οι εξοχότεροι των αγγέλων ως λειτουργοί και υπήκοοι, αγαλλώμενοι στο φως που διαχεόταν επάνω τους από την παρουσία της Θεότητας. Στην παρουσία των συγκεντρωμένων

κατοίκων του ουρανού, ο Βασιλιάς διακήρυξε ότι κανείς άλλος εκτός από το Χριστό, το Μονογενή Υιό του Θεού, μπορούσε ελεύθερα να συμμετέχει στις βουλές Του, και Αυτός ήταν εξουσιοδοτημένος να διεκπεραιώνει τους ισχυρούς σκοπούς του θελήματός Του.

Ο Υιός του Θεού είχε εκτελέσει το θέλημα του Πατέρα κατά τη δημιουργία όλων των ουράνιων στρατιών. Σε Αυτόν, όπως και στον Πατέρα, όφειλαν να δείξουν το σεβασμό και την αφοσίωσή τους. Ο Χριστός θα εξασκούσε και πάλι τη θεϊκή δύναμη για τη δημιουργία της γης και των κατοίκων της. Κάνοντας αυτό δε θα επιζητούσε τη δική Του δύναμη και αυτοεξύψωση αντίθετα προς το σχέδιο του Θεού, αλλά θα εξύψωνε τη δόξα του Πατέρα και θα εκπλήρωνε τους σκοπούς της αγαθοεργίας και της αγάπης.

Οι άγγελοι αναγνώριζαν με χαρά την υπεροχή του Χριστού και Τον προσκυνούσαν, εκδηλώνοντας έτσι την αγάπη και τη λατρεία τους. Ο Εωσφόρος υποκλινόταν και αυτός μαζί τους, αλλά στην καρδιά του φώλιαζε μια αλλόκοτη και άγρια πάλη. Η αλήθεια, η δικαιοσύνη και η αφοσίωση συγκρούονταν με το φθόνο και τη ζήλια. Για ένα διάστημα φαινόταν ότι οι άγιοι άγγελοι τον έλκυαν με το μέρος τους. Όταν οι ύμνοι της δοξολογίας ανέβαιναν μελωδικά από χιλιάδες χαρμόσυνες φωνές, το πονηρό πνεύμα φαινόταν ότι είχε νικηθεί. Μια απερίγραπτη αγάπη πλημμύριζε τότε όλη την ύπαρξή του. Σε πλήρη αρμονία με τους αναμάρτητους λατρευτές, η καρδιά του με ενθουσιασμό εκδήλωνε αγάπη στον Πατέρα και στον Υιό. Πάλι όμως τον καταλάμβανε η περηφάνια για τη δική του δόξα. Η επιθυμία για την υπεροχή τον ξανακυρίευε, και πάλι υπέθαλπε ζήλια για το Χριστό.

Ο Εωσφόρος δεν εκτιμούσε ως ιδιαίτερα δώρα του Θεού τις τιμές που του είχαν απονεμηθεί, και γι'αυτό το λόγο δε θεωρούσε ότι όφειλε ευγνωμοσύνη στο Δημιουργό του. Καυχόταν για την ευφυία και την υπεροχή του, και φιλοδοξούσε να γίνει ίσος με το Θεό. Οι ουράνιες στρατιές τον αγαπούσαν και τον σέβονταν. Οι άγγελοι χαίρονταν να εκτελούν τις εντολές του, και αυτός είχε περιβληθεί με σοφία και δόξα πάνω από όλους τους άλλους. Ο Υιός του Θεού όμως κατείχε την υπέρτατη θέση, ως ισοβάθμιος σε δύναμη και εξουσία με τον Πατέρα. Συμμετείχε στις βουλές Του. Αναρωτιόταν ο πανίσχυρος αυτός άγγελος: ''Γιατί να έχει ο Χριστός την υπεροχή; Γιατί να τιμάται περισσότερο από τον Εωσφόρο;''

1. Γιατί επιτράπηκε η αμαρτία

Εγκαταλείποντας τη θέση που κατείχε στην άμεση παρουσία του Πατέρα, ο Εωσφόρος επιδόθηκε στο να ενσπείρει το πνεύμα της δυσαρέσκειας μεταξύ των αγγέλων. Εργαζόταν με καταπληκτική μυστικότητα, και για ένα διάστημα απέκρυψε τον πραγματικό σκοπό του κάτω από ένα φαινομενικό σεβασμό προς το Θεό. Άρχισε να υπαινίσσεται αμφιβολίες για τους νόμους που διοικούσαν τις ουράνιες υπάρξεις, δηλώνοντας ότι οι νόμοι μπορεί να θεωρούνται απαραίτητοι για τους κατοίκους των διαφόρων ουράνιων κόσμων, αλλά οι άγγελοι - ως ανώτεροι από αυτούς - δε χρειάζονταν τέτοιους περιορισμούς, επειδή η δική τους η σοφία ήταν ικανός οδηγός. Αυτοί δεν ήταν υπάρξεις που μπορούσαν να στερήσουν την τιμή από το Θεό. Όλες οι σκέψεις τους ήταν άγιες. Δεν ήταν ευκολότερο γι'αυτούς να αμαρτήσουν από ό,τι ήταν για τον ίδιο το Θεό.

Η εξύψωση του Υιού του Θεού ως ίσου με τον Πατέρα φαινόταν άδικη στον Εωσφόρο ο οποίος, όπως ισχυριζόταν, ήταν επίσης άξιος σεβασμού και τιμής. Έλεγε πως αν αυτός, ως άρχοντας των αγγέλων, μπορούσε μόνο να φθάσει στην πραγματική θέση της υπεροχής, μεγάλο όφελος θα προέκυπτε για όλα τα ουράνια πλήθη, επειδή είχε ως αντικειμενικό σκοπό του να εξασφαλίσει ελευθερία για όλους. Τώρα όμως έχαναν και αυτή την ελευθερία που μέχρι τότε είχαν απολαύσει, επειδή ένας απόλυτος Άρχοντας είχε διορισθεί, στην εξουσία του οποίου όφειλαν υποταγή. Τέτοιες ήταν οι επιδέξιες απάτες του Εωσφόρου, οι οποίες με τη σαγήνη του κέρδισαν σύντομα έδαφος στις ουράνιες αυλές.

Καμιά μεταβολή δεν είχε επέλθει στη θέση ή στην εξουσία του Χριστού. Ο φθόνος του Εωσφόρου, η διαστρέβλωση των γεγονότων και οι ισχυρισμοί του για ίσα δικαιώματα με το Χριστό απαιτούσαν μια δήλωση που να εκθέτει την πραγματική θέση του Υιού του Θεού. Αλλά αυτή παρέμεινε απ'αρχής η ίδια. Μολαταύτα, οι παραπλανήσεις του Εωσφόρου τύφλωσαν πολλούς αγγέλους.

Επωφελούμενος από την ολόθερμη αφοσίωση που απολάμβανε από τις άγιες υπάρξεις, οι οποίες τελούσαν υπό τις διαταγές του, είχε τόσο έντεχνα ενσταλάξει στη διάνοιά τους τη δική του δυσπιστία και δυσαρέσκεια, ώστε η επενέργεια αυτή δεν έγινε αντιληπτή. Ο Εωσφόρος παρέστησε τις προθέσεις του Θεού κάτω από ένα ψεύτικο φως, ανακατασκευάζοντας και παραλλάζοντάς τες με σκοπό να προκαλέσει διάσταση και δυσφορία.

1. Γιατί επιτράπηκε η αμαρτία

Με πανουργία παρέσυρε τους ακροατές του να εξωτερικεύσουν τα αισθήματά τους. Τις εκφράσεις αυτές τις επαναλάμβανε ο ίδιος αργότερα σε στιγμή που εξυπηρετούσε καλύτερα τους σκοπούς του, χρησιμοποιώντας τες σαν μαρτυρία ότι οι άγγελοι δε βρίσκονταν σε τέλεια αρμονία με τη διακυβέρνηση του Θεού. Ενώ διατεινόταν ότι ο ίδιος έδειχνε τέλεια νομιμοφροσύνη προς το Θεό, τόνιζε όμως ότι αλλαγές στην τάξη και στους νόμους του ουρανού ήταν αναγκαίες για τη σταθερότητα του θεϊκού κυβερνητικού συστήματος. Έτσι, ενώ εργαζόταν για να προκαλέσει την αντίδραση στο νόμο του Θεού και να ενσταλάξει τη δική του απαρέσκεια στις διάνοιες των υπό την εξουσία του αγγέλων, έδινε την εντύπωση ότι προσπαθούσε να αφαιρέσει τη δυσαρέσκεια και να συμφιλιώσει δυσαρεστημένους αγγέλους με την επικρατούσα τάξη στον ουρανό. Ενώ μυστικά υποδαύλιζε διασάλευση της τάξης και ανταρσία, με καταπληκτική δεξιοτεχνία παρέστηνε ότι μοναδικός σκοπός του ήταν να προάγει την αφοσίωση και να διατηρήσει την αρμονία και την ειρήνη.

Το πνεύμα της δυσαρέσκειας που με τον τρόπο αυτό άναψε, ξεκίνησε το ολέθριο έργο του. Χωρίς φανερή ακόμη εκδήλωση, η διαφορά των αισθημάτων μεταξύ των αγγέλων προχωρούσε ανεπαίσθητα. Υπήρχαν μερικοί που συμφωνούσαν με τους υπαινιγμούς του Εωσφόρου εναντίον της κυβέρνησης του Θεού. Αν και μέχρι τότε βρίσκονταν τέλεια εναρμονισμένοι με την τάξη που είχε εγκαθιδρύσει ο Θεός, τώρα αισθάνονταν ανικανοποίητοι και δυστυχείς επειδή δεν μπορούσαν να διεισδύσουν στις ανεξερεύνητες βουλές Του. Ήταν δυσαρεστημένοι με την πρόθεσή Του να εξυψώνει το Χριστό. Αυτοί ήταν έτοιμοι να υποστηρίξουν την αξίωση του Εωσφόρου για ίση εξουσία με τον Υιό του Θεού.

Οι πιστοί και αφοσιωμένοι όμως άγγελοι διατήρησαν τη σοφία και τη δικαιοσύνη των ουράνιων διαταγμάτων και επιχείρησαν να συμφιλιώσουν τη δυσαρεστημένη αυτή ύπαρξη με το θέλημα του Θεού. Ο Χριστός ήταν ο Υιός του Θεού. Ήταν αυθύπαρκτος με το Θεό πριν από τη δημιουργία των αγγέλων. Στεκόταν πάντοτε στα δεξιά του Πατέρα. Η υπεροχή Του, κατάμεστη από ευλογίες για όλους όσοι υπάγονται στον ευμενή Του έλεγχο, δεν είχε ποτέ μέχρι τότε αμφισβητηθεί. Η αρμονία του ουρανού δεν είχε ποτέ διακοπεί. Για ποιο λόγο τώρα έπρεπε να παρουσιασθεί ασυμφωνία; Οι αφοσιωμένοι άγγελοι προέβλεπαν μόνο τρομερά αποτελέσματα του διχασμού αυτού. Με ειλικρινείς ικεσίες συμβούλευαν τους δυσαρεστημένους αγγέλους να εγκαταλείψουν το σκοπό

τους και να δείξουν την αφοσίωσή τους στο Θεό με την πιστότητά τους στην διακυβέρνησή Του.

Με μεγάλη ευσπλαχνία - απόρροια του άγιου χαρακτήρα Του - ο Θεός ανέχθηκε πολύν καιρό τον Εωσφόρο. Το πνεύμα της δυσαρέσκειας και της αποξένωσης δεν το είχε ποτέ ως τότε γνωρίσει ο ουρανός. Ήταν ένα καινούριο στοιχείο, ξένο, μυστηριακό, ακατανόητο. Στην αρχή ούτε ο ίδιος ο Εωσφόρος γνώριζε την πραγματική φύση των αισθημάτων του. Για ένα διάστημα δίσταζε να εκφράσει πώς εργαζόταν και πώς σκεπτόταν το μυαλό του. Αλλά ούτε και παραιτήθηκε. Δεν μπορούσε να δει προς τα πού παρασυρόταν. Καταβλήθηκαν όμως προσπάθειες τέτοιες που μόνο η άπειρη αγάπη και σοφία μπορούσαν να επινοήσουν προκείμενου να τον πείσουν για το λάθος του.

Η δυσαρέσκειά του αποδείχθηκε αβάσιμη και του αναφέρθηκαν τα αποτελέσματα που θα δημιουργούσε η επιμονή στην απειθαρχία του. Ο Εωσφόρος πείσθηκε ότι είχε άδικο. Είδε ότι είναι «δίκαιος ο Κύριος εν πάσαις ταις οδοίς Αυτού, και αγαθός εν πάσι τοις έργοις Αυτού» (Ψαλμ. 145:17), ότι τα διατάγματά Του είναι δίκαια και ότι όφειλε να τα ομολογήσει ως δίκαια στην παρουσία ολόκληρου του ουρανού. Αν είχε κάνει αυτό, θα είχε σώσει τον εαυτό του και πολλούς άλλους αγγέλους. Την εποχή εκείνη δεν είχε τελείως αποσύρει την αφοσίωσή του στο Θεό. Παρόλο ότι είχε εγκαταλείψει τη θέση του ως «χερούβ επισκιάζον», αν ήθελε να επιστρέψει στο Θεό αναγνωρίζοντας τη σοφία του Δημιουργού και ικανοποιημένος με την καθορισμένη θέση στο μεγάλο σχέδιο του Θεού, θα είχε αποκατασταθεί στο υπούργημά του.

Είχε φθάσει ο καιρός να λάβει μια τελική απόφαση: ή έπρεπε να παραδοθεί ανεπιφύλακτα στη θεϊκή ηγεμονία, ή να ταχθεί με το μέρος της απροκάλυπτης ανταρσίας. Είχε σχεδόν πάρει την απόφαση να επανέλθει, αλλά η υπεροψία του τον εμπόδισε. Ήταν μεγάλη η θυσία για κάποιον που είχε τόσο πολύ τιμηθεί, να ομολογήσει ότι πλανήθηκε, ότι οι υποψίες του ήταν φανταστικές, και να παραχωρήσει τον εαυτό του στην εξουσία την οποία είχε προσπαθήσει να αποδείξει ως άδικη.

Ο πανεύσπλαχνος Δημιουργός τρέφοντας τρυφερά αισθήματα οίκτου για τον Εωσφόρο και τους συμπαθούντες αυτόν, προσπαθούσε να τους αποτρέψει από την άβυσσο της καταστροφής, στην οποία ήταν έτοιμοι να βυθισθούν. Αλλά η ευσπλαχνία Του παρεξηγήθηκε. Ο Εωσφόρος παρουσίασε τη μακροθυμία του

Θεού ως απόδειξη της δικής του υπεροχής, ένδειξη ότι ο Βασιλιάς του σύμπαντος ήταν διατεθειμένος να συγκατατεθεί με τους όρους του. Αν οι άγγελοι παρέμεναν σταθεροί με το μέρος του, δήλωσε ότι θα μπορούσαν να κερδίσουν ό,τι επιθυμούσαν. Με επιμονή υποστήριζε την πορεία του και τελικά αποδύθηκε στη μεγάλη διαμάχη εναντίον του Δημιουργού του. Έτσι, ο Εωσφόρος, ο φωτοφόρος, ο συμμετέχων στη δόξα του Θεού, ο παριστάμενος στο θρόνο Του, με την παράβαση έγινε ο Σατανάς, ο αντίπαλος του Θεού και των άγιων υπάρξεων, και ο καταστροφέας εκείνων τους οποίους ο Ουρανός είχε αναθέσει στην καθοδήγηση και φύλαξή του.

Απορρίπτοντας με περιφρόνηση τα επιχειρήματα των πιστών αγγέλων, τους κατηγόρησε ως εξαπατημένους σκλάβους. Διακήρυξε ότι η προτίμηση που έδειχναν στο Χριστό αποτελούσε πράξη αδικίας τόσο απέναντί του όσο και απέναντι όλων των ουράνιων κατοίκων και δήλωσε ότι δε θα ανεχόταν στο εξής την παραβίαση αυτή ούτε των προσωπικών του ούτε των ιδικών τους δικαιωμάτων. Δε θα αναγνώριζε ποτέ πια την υπεροχή του Χριστού. Ήταν αποφασισμένος να διεκδικήσει την τιμή που έπρεπε να του είχε απονεμηθεί, και να αναλάβει την αρχηγία όλων εκείνων που θα γίνονταν οπαδοί του. Υποσχέθηκε επίσης σε εκείνους που θα τάσσονταν με το μέρος του ένα καινούριο, ανώτερο κυβερνητικό σύστημα, σύμφωνα με το οποίο όλοι θα απολάμβαναν την ελευθερία. Πλήθη αγγέλων εξέφρασαν την πρόθεση να τον δεχθούν ως αρχηγό τους. Κολακευμένος από την ευμένεια με την οποία οι προτάσεις του έγιναν δεκτές, έλπιζε να κερδίσει όλους τους αγγέλους με το μέρος του, να γίνει ίσος με το Θεό και όλη η ουράνια στρατιά να υπακούει σ'αυτόν.

Οι αφοσιωμένοι στο Θεό άγγελοι εξακολουθούσαν να προτρέπουν αυτόν και τους αγγέλους που ήταν με το μέρος του, να υποταχθούν όλοι τους στο Θεό, παρουσιάζοντάς τους τα αναπόφευκτα αποτελέσματα σε περίπτωση άρνησης να συμμορφωθούν. Εκείνος που τους έπλασε, ήταν σε θέση να ανατρέψει τη δύναμή τους και να τιμωρήσει υποδειγματικά την αυθάδη ανταρσία τους. Κανένας άγγελος δεν μπορούσε να αντισταθεί στο νόμο του Θεού, ο οποίος είναι τόσο ιερός όσο ο ίδιος ο Θεός. Προειδοποίησαν όλους να φράξουν τα αυτιά τους στους απατηλούς συλλογισμούς του Εωσφόρου και παρότρυναν τόσο αυτόν όσο και τους οπαδούς του να παρουσιασθούν στο Θεό χωρίς αναβο-

λή και να ομολογήσουν το λάθος τους στο να αμφισβητήσουν τη σοφία και την εξουσία Του.

Πολλοί ήταν διατεθειμένοι να προσέξουν τη συμβουλή αυτή, να μετανοήσουν για τη δυσαρέσκειά τους και να προσπαθήσουν να επιστρέψουν στην εύνοια του Πατέρα και του Υιού Του. Ο Εωσφόρος όμως είχε ετοιμάσει μια καινούρια απάτη. Ο δεινός επαναστάτης δήλωσε στο σημείο αυτό ότι οι άγγελοι που είχαν ενωθεί μαζί του, είχαν προχωρήσει πολύ μακριά ώστε να επιστρέψουν, και επίσης ότι αυτός γνώριζε πολύ καλά το θεϊκό νόμο και ότι ήξερε πως ήταν αδύνατο ο Θεός να τους συγχωρήσει. Διακήρυξε ότι όσοι θα δήλωναν υποταγή στην εξουσία του Ουρανού, θα κατέληγαν να στερηθούν τις τιμές τους και θα έχαναν τη θέση τους. Όσο για τον εαυτό του, ήταν αποφασισμένος ποτέ ξανά να μην αναγνωρίσει την εξουσία του Χριστού. Η μόνη πορεία που απέμενε να ακολουθήσουν αυτός και οι οπαδοί του, ήταν να εξασφαλίσουν την ελευθερία τους και να αποκτήσουν με τη βία τα δικαιώματα που δεν τους αποδίδονταν οικειοθελώς.

Όσο για το Σατανά, είχε απομακρυνθεί τόσο πολύ που δεν μπορούσε πια να επιστρέψει. Δε συνέβαινε όμως το ίδιο με εκείνους οι οποίοι είχαν τυφλωθεί από τις απάτες του. Σε αυτούς, οι ικεσίες των πιστών αγγέλων παρουσίαζαν μια ανοιχτή πόρτα ελπίδας. Αν είχαν δώσει προσοχή στην προειδοποίηση, θα μπορούσαν να ξεφύγουν από τις παγίδες του Σατανά. Αλλά η υπεροψία, η αγάπη για τον αρχηγό τους και η επιθυμία για απεριόριστη ελευθερία υπερίσχυσαν, και οι παραινέσεις της θεϊκής αγάπης και ευσπλαχνίας τελικά απορρίφθηκαν.

Ο Θεός επέτρεψε στο Σατανά να συνεχίσει το έργο του μέχρις ότου το πνεύμα της δυσαρέσκειας ωριμάσει και καταλήξει σε φανερή επανάσταση. Ήταν απαραίτητο να ολοκληρωθούν τα σχέδιά του ώστε όλοι να μπορέσουν να δουν την πραγματική φύση τους και τον επιδιωκόμενο σκοπό. Ως «χερούβ επισκιάζον», ο Εωσφόρος είχε εξαιρετικά υψηλή θέση. Οι ουράνιες υπάρξεις τον αγαπούσαν και η επιρροή που ασκούσε επάνω τους ήταν μεγάλη. Η κυβέρνηση του Θεού δε συμπεριλάμβανε μόνο του κατοίκους του ουρανού, αλλά και αυτούς των άλλων κόσμων της δημιουργίας Του.

Ο Σατανάς συμπέραινε ότι αν κατόρθωνε να παρασύρει με το μέρος του τους αγγέλους του ουρανού σε επανάσταση, θα μπορούσε τότε να παρασύρει και τους άλλους κόσμους. Είχε εκθέσει την άποψή του με μεγάλη δεξιοτεχνία, μεταχειριζόμενος σοφι-

στεία και απάτη, προκειμένου να φθάσει στο σκοπό του. Η εξαπατητική του δύναμη ήταν τεράστια. Μεταμφιεσμένος κάτω από μια ψεύτικη χλαμύδα, είχε αποκτήσει ένα πλεονέκτημα. Όλες οι πράξεις του όντας καλυμμένες με μυστήριο, ήταν δύσκολο να αποκαλυφθεί στους αγγέλους η πραγματική φύση του έργου του. Αν αυτό δεν αναπτυσσόταν στον υπέρτατο βαθμό, δε θα φαινόταν πόσο πραγματικά κακό ήταν. Η δυσαρέσκεια δε θα μπορούσε να θεωρηθεί ανταρσία, και οι αφοσιωμένοι άγγελοι δε θα μπορούσαν ούτε αυτοί να διακρίνουν κατά βάθος το χαρακτήρα του ή να δουν μέχρι πού θα έφθανε το έργο του.

Στην αρχή ο Εωσφόρος με τέτοιους ελιγμούς είχε χειρισθεί τους πειρασμούς του, που ο ίδιος φαινόταν ουδέτερος. Τους αγγέλους που δεν μπορούσε να παρασύρει με το μέρος του, τους κατηγόρησε ότι έδειχναν αδιαφορία για τα ενδιαφέροντα των ουράνιων υπάρξεων. Ακριβώς το έργο που ο ίδιος έκανε, το έρριχνε στους αφοσιωμένους στο Θεό αγγέλους. Η τακτική του ήταν να περιπλέξει με επιδέξιες επιχειρηματολογίες τις προθέσεις του Θεού. Κάθετι το καλό το κάλυπτε με μυστήριο, και με διαστρεβλωμένη δεξιοτεχνία σκόρπιζε την αμφιβολία επάνω και στις απλούστερες ακόμη δηλώσεις του Θεού. Και η υψηλή θέση του, βρισκόμενη σε τόσο στενή σχέση με τη θεϊκή διακυβέρνηση, πρόσθετε κύρος στα επιχειρήματά του.

Ο Θεός μπορούσε να μεταχειρισθεί αυτά μόνο τα μέσα που συμφωνούσαν απόλυτα με την αλήθεια και τη δικαιοσύνη. Ο Σατανάς μπορούσε να χρησιμοποιήσει μέσα που ήταν αδύνατον να χρησιμοποιήσει ο Θεός: την κολακεία και την εξαπάτηση. Είχε διαψεύσει το λόγο του Θεού και είχε διαστρεβλώσει το σχέδιο του κυβερνητικού Του συστήματος, ισχυριζόμενος ότι ο Θεός ήταν άδικος που επέβαλε νόμους στους αγγέλους, ότι απαιτώντας από τα πλάσματά Του υποταγή και υπακοή, επιδίωκε μόνο να υψωθεί ο Ίδιος. Γι'αυτό, ήταν απαραίτητο να αποδειχθεί στους κατοίκους τόσο του ουρανού όσο και των άλλων κόσμων ότι η διοίκηση του Θεού ήταν δίκαιη και ο νόμος Του τέλειος. Ο Σατανάς έδωσε την εντύπωση ότι αυτός εργαζόταν για την προαγωγή των συμφερόντων του σύμπαντος. Επομένως, ο αληθινός χαρακτήρας του σφετεριστή και ο πραγματικός αντικειμενικός σκοπός του έπρεπε να κατανοηθούν από όλους. Έπρεπε να δοθεί καιρός να αποκαλυφθεί από τις ανίερες πράξεις του ποιος ήταν.

Ο Σατανάς επέρριψε στη διακυβέρνηση του Θεού το διχασμό που ο ίδιος είχε προκαλέσει στον ουρανό με τη στάση του. Δή-

λωσε ότι όλο αυτό το κακό ήταν αποτέλεσμα της θεϊκής διαχείρισης. Ισχυρίσθηκε ότι ο δικός του σκοπός ήταν να φέρει βελτίωση στις εντολές του Κυρίου. Για το λόγο αυτό ο Θεός τού επέτρεψε να επιδείξει την υφή των ισχυρισμών του, να φανερώσει τα αποτελέσματα των προτεινόμενων τροποποιήσεων του θεϊκού νόμου. Το ίδιο το έργο του θα καταδίκαζε το Σατανά. Από την αρχή ο Σατανάς είχε ισχυρισθεί ότι δεν ήταν επαναστάτης. Το σύμπαν ολόκληρο έπρεπε να δει τον απατεώνα με βγαλμένο το προσωπείο.

Και όταν ακόμη αποβλήθηκε από τον ουρανό, η άπειρη σοφία του Θεού δεν κατέστρεψε το Σατανά. Επειδή μόνο η υπηρεσία της αγάπης είναι ευπρόσδεκτη στο Θεό, η υποταγή των δημιουργημάτων Του οφείλει να προέρχεται από την πεποίθησή τους για τη δικαιοσύνη και την καλοκαγαθία Του. Οι κάτοικοι του ουρανού και των άλλων κόσμων, όντας ανέτοιμοι να κατανοήσουν τη φύση ή τις συνέπειες της αμαρτίας, δε θα ήταν τότε σε θέση να διακρίνουν τη δικαιοσύνη του Θεού αν Αυτός κατέστρεφε το Σατανά. Αν τον είχε εξολοθρεύσει αμέσως, μερικοί θα υπηρετούσαν το Θεό από φόβο μάλλον παρά από αγάπη.

Η επιρροή του απατεώνα δε θα είχε ριζικά καταστραφεί, ούτε το πνεύμα της ανταρσίας θα είχε παντελώς εκριζωθεί. Για το καλό του σύμπαντος μέσα από τους ατέλειωτους αιώνες, ο Σατανάς έπρεπε να ολοκληρώσει τις αρχές του, ώστε οι κατηγορίες κατά του καθεστώτος του Θεού να φανερωθούν σε όλα τα πλάσματα της κτίσης κάτω από το πραγματικό τους φως, και η δικαιοσύνη, η ευσπλαχνία του Θεού καθώς και το αναλλοίωτο του νόμου Του να τεθούν μια για πάντα πέρα από κάθε αμφιβολία.

Η ανταρσία του Σατανά θα γινόταν ένα μάθημα για το σύμπαν σε όλους τους επερχόμενους αιώνες, μια διαρκής μαρτυρία για τη φύση της αμαρτίας και των τρομερών αποτελεσμάτων της. Η πολιτική της ηγεσίας του Σατανά θα έδειχνε τόσο στη ζωή των ανθρώπων όσο και των αγγέλων ποια θα ήταν τα αποτελέσματα της απόρριψης της θεϊκής εξουσίας. Αυτό θα μαρτυρούσε ότι η ευτυχία όλων των πλασμάτων της δημιουργίας του Θεού συνδέεται στενά με την ύπαρξη της διακυβέρνησής Του. Έτσι λοιπόν, το ιστορικό του τρομερού πειραματισμού της ανταρσίας θα απέβαινε αιώνια εγγύηση σε όλα τα άγια δημιουργήματα του Θεού, για να τα διαφυλάξει από του να εξαπατηθούν ως προς τη φύση της παράβασης, να τα περισώσει από του να προβούν στην εκτέλεση της αμαρτίας και να υποστούν τις τιμωρίες της.

1. Γιατί επιτράπηκε η αμαρτία

Εκείνος που διοικεί στον ουρανό, είναι Αυτός που γνωρίζει το τέλος από την αρχή, Εκείνος μπροστά στον οποίον τα μυστήρια του παρελθόντος και του μέλλοντος είναι εξίσου γνωστά, και ο οποίος πέρα από τη δυστυχία βλέπει την πραγματοποίηση των δικών Του προθέσεων της αγάπης και της ευλογίας. Αν και «νεφέλη και ομίχλη είναι κύκλω Αυτού, δικαιοσύνη και κρίσις η βάσις του θρόνου Αυτού». Και τούτο οι κάτοικοι του σύμπαντος, είτε αφοσιωμένοι είτε απειθείς, θα το καταλάβουν. «Τα έργα Αυτού είναι τέλεια, διότι πάσαι αι οδοί Αυτού είναι κρίσις. Θεός πιστός, και δεν υπάρχει αδικία εν Αυτώ, δίκαιος και ευθύς είναι Αυτός.» (Ψαλμ. 97:2, Δευτ. 32:4).

Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ

(Βασίζεται στο βιβλίο Γένεσις, κεφ. 1:, 2:)

«Με τον λόγον του Κυρίου έγειναν οι ουρανοί, και διά της πνοής του στόματος Αυτού πάσα η στρατιά αυτών.» «Διότι Αυτός είπε και έγεινεν, Αυτός προσέταξε και εστερεώθη.» «Ο θεμελιών την γην επί την βάσιν αυτής, διά να μη σαλευθή εις τον αιώνα του αιώνος.» (Ψαλμ. 33:6,9, 104:5).

΄Οπως βγήκε από τα χέρια του Δημιουργού, η γη ήταν αφάνταστα όμορφη. Βουνά, λόφοι και πεδιάδες ποίκιλλαν την επιφάνειά της διάσπαρτη από μεγαλόπρεπα ποτάμια και γοητευτικές λίμνες. Οι λόφοι και τα βουνά όμως δεν ήταν απότομα και ανώμαλα, με φοβερούς κρημνούς και τρομακτικά χάσματα όπως είναι τώρα. Τα αιχμηρά γυμνά άκρα της βραχώδους διάρθρωσης της γης ήταν θαμμένα κάτω από το εύφορο έδαφος, το οποίο παντού παρουσίαζε μια πλουσιότατη παραγωγή πρασίνου.

Δεν υπήρχαν αηδιαστικά βαλτοτόπια ούτε γυμνοί ερημότοποι. Χαριτωμένοι θάμνοι και λεπτεπίλεπτα λουλούδια χαιρέτιζαν ολούθε τη ματιά. Τα υψώματα ήταν στεφανωμένα με δένδρα μεγαλοπρεπέστερα από όλα όσα υπάρχουν σήμερα. Η ατμόσφαιρα, απαλλαγμένη από το μολυσματικό μίασμα, ήταν ολοκάθαρη και υγιεινή. Ολόκληρο το τοπίο υπερείχε σε ομορφιά τους επιμελημένους κήπους του πιο περήφανου παλατιού. Τα αγγελικά πλήθη έβλεπαν με ευχαρίστηση τη σκηνή και απολάμβαναν τα θαυμάσια έργα του Θεού.

Αφού δημιουργήθηκε η γη και πλουτίσθηκε με τη ζωή της πανίδας και χλωρίδας, ο άνθρωπος, το επιστέγασμα του δημιουργικού έργου του Θεού για τον οποίον η ωραία γη είχε διαμορφωθεί, φέρθηκε στη σκηνή της δράσης. Σ'αυτόν χορηγήθηκε η εξουσία επάνω σε κάθετι που μπορούσε να ρίξει το βλέμμα του. «Είπεν ο Θεός, Ας κάμωμεν άνθρωπον κατ'εικόνα Ημών, καθ'ομοίωσιν

Ημών, και ας εξουσιάζη επί . . . πάσης της γης. . . . Και εποίησεν ο Θεός τον άνθρωπον κατ'εικόνα Εαυτού, . . . άρσεν και θήλυ εποίησεν αυτούς.»

Εδώ φαίνεται καθαρά η καταγωγή του ανθρώπινου γένους, και το θεϊκό κατάστιχο έχει καταχωρηθεί με τέτοια σαφήνεια, που δεν αφήνει έδαφος για εσφαλμένα συμπεράσματα. Ο Θεός έπλασε τον άνθρωπο σύμφωνα με την εικόνα Του. Δεν υπάρχει κανένα μυστήριο στο σημείο αυτό. Δεν υπάρχει βάση για προϋπόθεση ότι ο άνθρωπος εξελίχθηκε σε αργό ρυθμό από κατώτερες μορφές φυτών ή ζώων. Μια τέτοια διδαχή υποβιβάζει το μεγάλο έργο του Δημιουργού στο επίπεδο της περιορισμένης γήινης αντίληψης. Οι άνθρωποι επιμένουν τόσο να αποκλείσουν το Θεό από την κυριαρχία του σύμπαντος, που υποβιβάζουν τον άνθρωπο και του στερούν την αξιοπρέπεια της καταγωγής του.

Εκείνος που τοποθέτησε ψηλά τον έναστρο ουρανό και χρωμάτισε τη λεπτή ομορφιά των λουλουδιών του αγρού, που γέμισε γη και ουρανό με τα θαυμάσια έργα της δύναμής Του, όταν ήρθε η ώρα να στέψει το έργο Του, να τοποθετήσει κάποιον μέσα σε όλα αυτά ως αρχηγό της ωραίας γης, δε συνάντησε δυσκολία για να δημιουργήσει μια ύπαρξη αντάξια των χεριών που της πρόσφεραν τη ζωή. Η γενεαλογία της φυλής μας, όπως την καταχωρεί η θεοπνευστία, ανάγει την προέλευσή της όχι σε μια σειρά αλληλοδιαδοχικών εξελίξεων μικροβίων, μαλακίων και τετραπόδων, αλλά στο μεγάλο Δημιουργό. Αν και πλασμένος από χώμα, ο Αδάμ ήταν «υιός Θεού».

Ως αντιπρόσωπό Του, ο Θεός τού ανέθεσε την επιστασία των κατωτέρων πλασμάτων. Αυτά δεν είναι σε θέση να κατανοήσουν ή να ομολογήσουν την υπεροχή του Θεού. Πλάσθηκαν όμως με την ικανότητα να αγαπούν και να υπηρετούν τον άνθρωπο. Ο ψαλμωδός λέει: «Κατέστησας αυτόν κύριον επί τα έργα των χειρών Σου, πάντα υπέταξας υποκάτω των ποδών αυτού, . . . τα ζώα του αγρού, τα πετεινά του ουρανού, . . . πάντα τα διαπορευόμενα τας οδούς των θαλασσών.» (Ψαλμ. 8:6-8).

Ο άνθρωπος θα έφερνε την εικόνα του Θεού τόσο στην εξωτερική ομοιότητα, όσο και στο χαρακτήρα. Μόνο ο Χριστός είναι ο «χαρακτήρ της υποστάσεως» του Πατέρα (Εβρ. α΄3), αλλά ο άνθρωπος πλάσθηκε κατά την ομοιότητα του Θεού. Η διάνοιά του ήταν ικανή να κατανοεί τα θεϊκά πράγματα. Τα αισθήματά του ήταν αγνά, οι ορέξεις και τα πάθη υποταγμένα στον έλεγχο της

λογικής. Ήταν άγιος και ευτυχισμένος, φέροντας την εικόνα του Θεού και υποτασσόμενος κατά πάντα στο θέλημά Του.

Όταν ο άνθρωπος βγήκε από τα χέρια του Πλάστη του, είχε υψηλό ανάστημα και τέλεια συμμετρία. Η φυσιογνωμία του έφερε το ροδαλό χρώμα της υγείας και έλαμπε με το φως της ζωής και της χαράς. Το ανάστημα του Αδάμ ήταν πολύ μεγαλύτερο από το ανάστημα των σημερινών κατοίκων της γης. Η Εύα ήταν κάπως χαμηλότερη στο ύψος, αλλά είχε ευγενική έκφραση και ήταν πανέμορφη. Το αναμάρτητο ζευγάρι δε φορούσε τεχνητή ενδυμασία. Ένα ένδυμα φωτός και δόξας τους περιέβαλε όμοιο με αυτό των αγγέλων. Όσο διάστημα παρέμειναν υπάκουοι στο Θεό, εξακολουθούσαν να περιβάλλονται από το φωτεινό αυτό ένδυμα.

Μετά τη δημιουργία του Αδάμ, κάθε πλάσμα οδηγήθηκε μπροστά σ'αυτόν για να λάβει το όνομά του. Ο Αδάμ είδε ότι στο καθένα από αυτά τα πλάσματα είχε δοθεί σύντροφος, αλλά ανάμεσά τους «δεν ευρίσκετο βοηθός όμοιος με αυτόν». Ανάμεσα σε όλα τα πλάσματα του Θεού επάνω στη γη δεν υπήρχε κανένα ίσο προς αυτόν. «Και είπε Κύριος ο Θεός, Δεν είναι καλόν να ήναι ο άνθρωπος μόνος. Θέλω κάμει εις αυτόν βοηθόν όμοιον με αυτόν.» Ο άνθρωπος δεν είναι πλασμένος να ζει στη μοναξιά. Είναι κοινωνική ύπαρξη. Χωρίς συντροφιά οι ωραίες σκηνές και οι γοητευτικές απασχολήσεις της Εδέμ δε θα μπορούσαν να προσφέρουν τέλεια ευτυχία. Ούτε αυτή η επικοινωνία με τους αγγέλους μπορούσε να ικανοποιήσει την επιθυμία που αισθανόταν για συμπάθεια και συντροφιά. Δεν υπήρχε κανείς που να είχε την ίδια με αυτόν φύση για να αγαπά και να αγαπιέται.

Ο ίδιος ο Θεός έδωσε σύντροφο στον Αδάμ. Του προμήθευσε μια «βοηθόν», βοηθό που να ταιριάζει με αυτόν, κατάλληλη για τη συναναστροφή του, μια όμοια με αυτόν για αγάπη και συμπάθεια. Η Εύα πλάσθηκε από ένα πλευρό παρμένο από τον Αδάμ, πράγμα που σήμαινε ότι δεν επρόκειτο να τον εξουσιάζει ως κεφαλή, ούτε να ποδοπατιέται ως κατώτερή του, αλλά να στέκεται στο πλευρό του, ίση με αυτόν, για να την αγαπάει και να την προστατεύει. Αποτελώντας μέρος του άνδρα - οστούν εκ των οστέων του και σαρξ εκ της σαρκός του - ήταν το δεύτερο ήμισύ του, δείχνοντας έτσι τη στενή ένωση και τον τρυφερό δεσμό που έπρεπε να υφίσταται στη σχέση αυτή. «Διότι ουδείς εμίσησε ποτέ την εαυτού σάρκα, αλλ'εκτρέφει και περιθάλπει αυτήν.» (Εφεσ. 5:29). «Διά τούτο θέλει αφήσει ο άνθρωπος τον πατέρα αυτού και

την μητέρα αυτού, και θέλει προσκολληθή εις την γυναίκα αυτού, και θέλουσιν είσθαι οι δύο εις σάρκα μίαν.»

Ο Θεός τέλεσε τον πρώτο γάμο. Ο θεσμός του γάμου λοιπόν, έλκει την καταγωγή του από το Δημιουργό του σύμπαντος. «Τίμιος έστω ο γάμος.» (Εβρ. 13:4). Είναι ένα από τα πρώτα δώρα του Θεού στον άνθρωπο και αποτελεί ένα από τα δύο θεσπίσματα που ο Αδάμ, μετά την πτώση του, πήρε μαζί του πέρα από τις πύλες του Παραδείσου. Όταν στη σχέση αυτή αναγνωρίζονται και τηρούνται οι θεϊκές αρχές, ο γάμος είναι ευλογία. Διατηρεί την αγνότητα και την ευτυχία της ανθρώπινης φυλής, παρέχει τα μέσα για τις κοινωνικές ανάγκες του ανθρώπου και εξυψώνει τη φυσική, πνευματική και ηθική του υπόσταση.

«Και εφύτευσε Κύριος ο Θεός παράδεισον εν τη Εδέμ κατά ανατολάς, και έθεσεν εκεί τον άνθρωπον, τον οποίον έπλασε.» Κάθετι που δημιούργησε ο Θεός ήταν η ολοκλήρωση της ομορφιάς, και τίποτε δεν έλειπε που θα μπορούσε να συντελέσει στην ευτυχία του άγιου ζευγαριού. Ο Θεός όμως τους έδωσε άλλο ένα δείγμα της αγάπης Του ετοιμάζοντας έναν κήπο σαν ιδιαίτερη κατοικία τους.

Στον κήπο αυτόν υπήρχαν κάθε είδους δένδρα, πολλά από τα οποία ήταν κατάφορτα από νοστιμότατους καρπούς. Υπήρχαν ωραιότατες αναρριχώμενες κληματαριές που παρουσίαζαν θελκτικότατη θέα καθώς τα κλωνάρια τους λύγιζαν από το βάρος του δελεαστικού καρπού με τους ομορφότερους και πλουσιότερους σε ποικιλία χρωματισμούς.

Στον Αδάμ και στην Εύα είχε ανατεθεί να περιποιούνται τις αναδενδράδες, σχηματίζοντας κιόσκια που να τους χρησιμεύουν για κατοίκηση, κάτω από τα ολόδροσα δένδρα καλυμμένα με φυλλωσιές και φρούτα. Υπήρχαν άφθονα, πολύχρωμα και μοσχομύριστα λουλούδια. Στη μέση του κήπου βρισκόταν το δένδρο της ζωής που ξεπερνούσε σε μεγαλοπρέπεια όλα τα άλλα δένδρα. Ο καρπός του έμοιαζε με ασημόχρυσα μήλα και είχε την ιδιότητα να διαιωνίζει τη ζωή.

Η δημιουργία είχε τώρα ολοκληρωθεί. «Και συνετελέσθησαν ο ουρανός και η γη, και πάσα η στρατιά αυτών.» «Και είδεν ο Θεός πάντα όσα εποίησε, και ιδού, ήσαν καλά λίαν.» Ο εδεμικός κήπος άκμαζε στη γη. Ο Αδάμ και η Εύα πλησίαζαν ελεύθερα στο δένδρο της ζωής. Καμιά κηλίδα αμαρτίας ή σκιά θανάτου δεν αμαύρωναν την όμορφη πλάση. «Τα άστρα της αυγής έψαλλον ομού, και πάντες οι υιοί του Θεού ηλάλαζον.» (Ιώβ 38:7).

2. Η δημιουργία

Ο μέγας Θεός είχε θέσει τα θεμέλια της γης. Είχε περιβάλει όλόκληρο τον κόσμο με ομορφιά και τον είχε εφοδιάσει με πράγματα χρήσιμα για τον άνθρωπο. Είχε δημιουργήσει όλα τα θαυμάσια αντικείμενα της στεριάς και της θάλασσας. Σε έξι μέρες το μεγάλο έργο της δημιουργίας είχε συμπληρωθεί. Και ο Θεός «ανεπαύθη την ημέραν την εβδόμην από πάντων των έργων Αυτού, τα οποία έκαμε. Και ευλόγησεν ο Θεός την ημέραν την εβδόμην και ηγίασεν αυτήν, διότι εν αυτή ανεπαύθη από πάντων των έργων Αυτού τα οποία έκτισε και έκαμεν ο Θεός.» Ο Θεός κοίταξε ικανοποιημένος το έργο των χεριών Του. Όλα ήταν τέλεια, έργα αντάξια του θείου Δημιουργού τους, και τότε Εκείνος αναπαύθηκε όχι σαν ένας που κουράζεται, αλλά κατά πάντα ευχαριστημένος με τους καρπούς της σοφίας και της αγαθότητάς Του και με τις εκδηλώσεις της δόξας Του.

Αφού αναπαύθηκε την έβδομη ημέρα, ο Θεός την αγίασε, δηλαδή την ξεχώρισε ως ιδιαίτερη ημέρα ανάπαυσης για τον άνθρωπο. Ακολουθώντας το παράδειγμα του Δημιουργού, ο άνθρωπος όφειλε να αναπαυθεί και αυτός την αγία αυτή ημέρα, ώστε παρατηρώντας τους ουρανούς και τη γη να μπορούσε να θεωρεί αντανακλώμενο το μεγάλο δημιουργικό έργο του Θεού. Και επίσης θεωρώντας τα τεκμήρια της σοφίας και της καλοκαγαθίας του Θεού η καρδιά του να γεμίζει από αγάπη και σεβασμό για τον Πλάστη του.

Στην Εδέμ ο Θεός θέσπισε το αναμνηστικό του δημιουργικού έργου Του με την ευλογία που έθεσε επάνω στην έβδομη ημέρα. Το Σάββατο παραδόθηκε στον Αδάμ, τον πατέρα και αντιπρόσωπο ολόκληρης της ανθρώπινης οικογένειας. Η τήρησή του θα αποτελούσε πράξη ευγνώμονης αναγνώρισης από μέρους όλων των κατοίκων της γης ότι ο Θεός είναι ο Δημιουργός τους και ο δικαιωματικά ανώτατος Άρχοντάς τους, ότι αυτοί ήταν το έργο των χεριών Του και υποκείμενοι στην εξουσία Του. Έτσι, το θέσπισμα είχε καθαρά αναμνηστικό σκοπό και αφορούσε όλη την ανθρωπότητα. Δεν υπήρχε τίποτε το ανεξήγητο σ'αυτό, ούτε η εφαρμογή του περιοριζόταν σε έναν ιδιαίτερο λαό.

Ο Θεός είδε ότι το Σάββατο ήταν ουσιώδες για τον άνθρωπο ακόμη και μέσα στον Παράδεισο. Είχε ανάγκη να αφήσει καταμέρος μια ημέρα στις επτά τις ασχολίες και τις επιδιώξεις του, για να μπορεί να παρατηρεί με προσοχή τα έργα του Θεού και να συλλογίζεται τη δύναμη και την αγαθότητά Του. Είχε ανάγκη από το Σάββατο για να του υπενθυμίζει ζωηρότερα ακόμη το Θεό και να

του δημιουργεί ευγνωμοσύνη, επειδή όσα απολάμβανε και είχε στην κατοχή του προέρχονταν από το καλοκάγαθο χέρι του Θεού.

Το σχέδιο του Θεού είναι το Σάββατο να φέρει τη σκέψη των ανθρώπων στα έργα της δημιουργίας Του. Η φύση μιλάει στις αισθήσεις και εξαγγέλλει ότι υπάρχει ένας ζων Θεός, ο Δημιουργός, ο ανώτατος Άρχοντας όλων.

> «Οι ουρανοί διηγούνται την δόξαν του Θεού, και το στερέωμα αναγγέλλει το έργον των χειρών Αυτού. Η ημέρα προς την ημέραν λαλεί λόγον, και η νυξ προς την νύκτα αναγγέλλει γνώσιν.» (Ψαλμ. 19:1,2).

Η ομορφιά που περιβάλλει τη γη, είναι εγγύηση της αγάπης του Θεού. Μπορούμε να την παρατηρήσουμε αντικρίζοντας τα αιώνια βουνά, τα μεγαλόπρεπα δένδρα, τα μισάνοιχτα μπουμπούκια και τα λεπτεπίλεπτα λουλούδια. Όλα μας μιλούν για το Θεό. Το Σάββατο δείχνει πάντα Εκείνον που δημιούργησε όλα αυτά και καλεί τους ανθρώπους να ανοίξουν το μεγάλο βιβλίο της φύσης όπου θα αναγνωρίσουν τη σοφία, τη δύναμη και την αγάπη του Θεού.

Αν και οι προπάτορές μας πλάσθηκαν αγνοί και άγιοι, δεν ήταν απαλλαγμένοι από την πιθανότητα να παρανομήσουν. Ο Θεός τους έπλασε ως ελεύθερες προσωπικότητες, ικανές να εκτιμήσουν τη σοφία και την καλοκαγαθία του χαρακτήρα Του, τη δικαιοσύνη των απαιτήσεών Του, και με πλήρη ελευθερία να Του αποδώσουν ή να Του αρνηθούν την υπακοή τους. Θα απολάμβαναν την επικοινωνία με το Θεό και με τους αγίους αγγέλους.

Αλλά πριν θεωρηθούν αιωνίως ασφαλείς, έπρεπε να δοκιμασθεί η αφοσίωσή τους. Από την αρχή της ύπαρξης του ανθρώπου ένας έλεγχος τέθηκε στην επιθυμία της τρυφηλότητας, του μοιραίου πάθους που ήταν η βάση της πτώσης του Σατανά. Το δένδρο της γνώσης του καλού και του κακού που στεκόταν πλάι στο δένδρο της ζωής, ακριβώς στη μέση του κήπου, επρόκειτο να αποτελέσει τη δοκιμή της υπακοής, της πίστης και της αγάπης των προπατόρων μας. Ενώ μπορούσαν ελεύθερα να τρώνε από το οποιοδήποτε άλλο δένδρο, τους είχε απαγορευθεί με ποινή θανάτου να γευθούν τον καρπό αυτού του δένδρου. Επιπλέον, έπρεπε να εκτεθούν στους πειρασμούς του Σατανά. Αλλά αν μπορούσαν να αντέξουν στη δοκιμασία, θα κατέληγαν οριστικά εκεί όπου η δύναμή του δε θα είχε καμιά ισχύ επάνω τους και θα απολάμβαναν την αιώνια εύνοια του Θεού.

2. Η δημιουργία

Ο Θεός έθεσε τον άνθρωπο κάτω από το νόμο Του ως απαραίτητον όρο της ύπαρξής του. Ο άνθρωπος ήταν υπήκοος του θεϊκού καθεστώτος, και καθεστώς χωρίς νομοθεσία δεν υπάρχει. Ο Θεός μπορούσε να δημιουργήσει τον άνθρωπο ανήμπορο να παραβεί το νόμο Του. Θα μπορούσε να εμποδίσει το χέρι του Αδάμ να αγγίσει τον απαγορευμένο καρπό. Στην περίπτωση αυτή όμως ο άνθρωπος δε θα ήταν ελεύθερη ηθική προσωπικότητα, αλλά απλά ένα ρομπότ. Χωρίς την ελευθερία της εκλογής, η υπακοή του δε θα ήταν εθελοντική αλλά επιβεβλημένη. Δε θα υπήρχε ανάπτυξη του χαρακτήρα. Μια τέτοια τακτική θα ήταν εντελώς αντίθετη με τις σχέσεις του Θεού προς τους κατοίκους των άλλων κόσμων. Αυτή θα υποβίβαζε τον άνθρωπο ως λογική υπόσταση και θα υποστήριζε τις κατηγορίες του Σατανά για τη δεσποτική ηγεσία του Θεού.

Ο Θεός έπλασε τον άνθρωπο τέλειο. Του έδωσε ευγενικό χαρακτήρα, χωρίς καμιά κλίση προς το κακό. Τον προίκισε με τις ανώτερες διανοητικές ιδιότητες και του παρουσίασε τα ισχυρότερα δυνατόν κίνητρα που χρειαζόταν αυτός για να παραμείνει πιστός στην αφοσίωσή του. Τέλεια και συνεχής υπακοή αποτελούσε τον όρο της αιώνιας ευτυχίας. Κάτω από αυτό τον όρο θα μπορούσε να έχει δικαίωμα στο δένδρο της ζωής.

Η κατοικία των προπατόρων μας σκοπό είχε να χρησιμεύσει ως παράδειγμα για άλλες κατοικίες, καθώς τα παιδιά τους θα συνέχιζαν να κατοικούν στη γη. Η κατοικία εκείνη, εξωραϊσμένη από το χέρι του Θεού, δεν ήταν κανένα φανταχτερό παλάτι. Οι άνθρωποι με την περηφάνια τους αισθάνονται ευχαρίστηση σε μεγαλόπρεπα και δαπανηρά οικοδομήματα και καυχώνται για τα έργα των χεριών τους.

Ο Θεός όμως τοποθέτησε τον Αδάμ μέσα σε έναν κήπο. Αυτό ήταν το σπίτι τους. Ο γαλάζιος ουρανός αποτελούσε το θόλο του. Η γη με τα ντελικάτα λουλούδια και το καταπράσινο χαλί ήταν το δάπεδό του. Και τα πυκνόφυλλα κλαδιά των ωραίων δένδρων χρησίμευαν για πρόστεγό του. Οι τοίχοι του υψώνονταν θαυμάσια διακοσμημένοι σαν το χειροτέχνημα του μεγάλου Καλλιτέχνη. Το περιβάλλον του άγιου εκείνου ζευγαριού περιείχε ένα παντοτινό μάθημα ότι η πραγματική ευτυχία δεν εξαρτάται από την απόλαυση της πολυτέλειας και της περηφάνιας, αλλά από την επικοινωνία με το Θεό μεσα από τα έργα της δημιουργίας Του.

Αν οι άνθρωποι έδιναν λιγότερη σημασία στα τεχνητά πράγματα και συνήθιζαν σε μεγαλύτερη απλότητα, θα πλησίαζαν πολύ

περισσότερο στην εκπλήρωση του σκοπού που είχε γι'αυτούς ο Θεός κατά τη δημιουργία. Η περηφάνια και η φιλοδοξία δεν ικανοποιούνται ποτέ. Αλλά όσοι είναι πραγματικά σοφοί, θα βρουν ανάταση και ουσιαστική ευχαρίστηση στις πηγές της χαράς προς τις οποίες ο Θεός έθεσε πρόσβαση για όλους.

Στους κατοίκους της Εδέμ ανατέθηκε η φροντίδα του κήπου. Ο άνθρωπος όφειλε «να εργάζηται αυτόν, και να φυλάττη αυτόν». Η ασχολία αυτή δεν ήταν κοπιαστική, αλλά ευχάριστη και τονωτική. Ο Θεός όρισε την εργασία ως ευλογία του ανθρώπου για να απασχολεί τη σκέψη του, να δυναμώνει το σώμα του και να αναπτύσσει τις ικανότητές του.

Στη διανοητική και σωματική δραστηριότητα ο Αδάμ έβρισκε μια από τις μεγαλύτερες απολαύσεις της άγιας του ύπαρξης. Και όταν εξαιτίας της παρακοής του εκδιώχθηκε από την όμορφη κατοικία του και βρέθηκε αναγκασμένος να αγωνίζεται με το σκληρό έδαφος για να κερδίζει το καθημερινό ψωμί, η ίδια η εργασία, παρόλο που διέφερε πολύ από την ευχάριστη ενασχόλησή του στον εδεμκό κήπο, αποτελούσε ασφάλεια κατά του πειρασμού και πηγή για την ευτυχία του.

΄Οσοι θεωρούν την εργασία κατάρα επειδή αυτή συνοδεύεται από πόνο και μόχθο, κάνουν λάθος. Πολλές φορές οι πλούσιοι βλέπουν περιφρονητικά τις εργαζόμενες τάξεις, αλλά αυτό διαφέρει εξολοκλήρου από την πρόθεση που είχε ο Θεός όταν δημιούργησε τον άνθρωπο. Τι είναι τα υλικά αγαθά και του πλουσιότερου ακόμη ανθρώπου συγκρινόμενα με την κληρονομιά που είχε λάβει ο αρχοντικός Αδάμ; Μολαταύτα, ο Αδάμ δεν έπρεπε να μένει αργός. Ο Πλάστης μας που ξέρει τι είναι το καλύτερο για την ευτυχία του ανθρώπου, όρισε στον Αδάμ την εργασία του. Μόνο οι εργαζόμενοι άνδρες και γυναίκες ανακαλύπτουν την πραγματική χαρά της ζωής. Οι άγγελοι είναι δραστήριοι εργάτες. Είναι οι λειτουργοί του Θεού στην υπηρεσία των ανθρώπων. Ο Δημιουργός δεν προμήθευσε καμιά θέση για την εξάσκηση αδράνειας και νωθρότητας.

΄Οσο θα παρέμεναν πιστοί στο Θεό, ο Αδάμ και η σύντροφός του θα ήταν οι κυρίαρχοι της γης. Τους είχε χορηγηθεί απεριόριστος έλεγχος επάνω σε κάθε ζωντανό οργανισμό. Το λιοντάρι και το αρνί έπαιζαν ειρηνικά τριγύρω τους ή ξάπλωναν μαζί στα πόδια τους. Χαρούμενα τα πουλιά πετούσαν από πάνω τους χωρίς κανένα φόβο. Και καθώς τα χαρούμενα κελαηδήματά τους ανέβαιναν δοξαστικά προς το Δημιουργό τους, ο Αδάμ και η Εύα

ένωναν με αυτά τις ευχαριστίες τους προς τον Πατέρα και τον Υιό.

Το ζευγάρι όχι μόνο ήταν παιδιά της πατρικής φροντίδας του Θεού, αλλά και μαθητές δεχόμενοι διδασκαλία από τον πάνσοφο Δημιουργό. Δεχόνταν την επίσκεψη των αγγέλων και είχαν επίσης το προνόμιο να επικοινωνούν με τον Πλάστη τους χωρίς κανένα σκοτεινό πέπλο ανάμεσά τους. Έσφυζαν από ζωντάνια που προμηθεύονταν από το δένδρο της ζωής, και στη διανοητική τους δύναμη ήταν μόνο λίγο κατώτεροι από τους αγγέλους.

Τα μυστήρια του ορατού σύμπαντος - «τα θαυμάσια του τελείου κατά την γνώσιν» (Ιώβ 37:16) - τους πρόσφεραν ανεξάντλητη πηγή διδασκαλίας και απόλαυσης. Οι νόμοι και οι λειτουργίες της φύσης που αποτελούν τη σπουδή των ανθρώπων εδώ και έξι χιλιάδες χρόνια, ήταν γνωστοί σε αυτούς από τον Κατασκευαστή και Συντηρητή των πάντων. Συνομιλούσαν με το φύλλο, το λουλούδι και το δένδρο, συγκεντρώνοντας από το καθένα χωριστά τα μυστικά της ζωής του.

Ο Αδάμ ήταν εξοικειωμένος με κάθε ζωντανή ύπαρξη, από τον ισχυρό λεβιάθαν που παιχνιδίζει στα νερά της θάλασσας μέχρι το μικροσκοπικό έντομο που κινείται άσκοπα στο φως της ηλιαχτίδας. Αυτός είχε δώσει στο καθένα το όνομά του και γνώριζε τη φύση και τις συνήθειες όλων. Η δόξα του Θεού στους ουρανούς, οι αναρίθμητοι κόσμοι στις κανονικές τροχιές τους, «τα ζυγοσταθμίσματα των νεφών», τα μυστήρια του φωτός και του ήχου, της νύχτας και της ημέρας, όλα μπορούσαν ελεύθερα να μελετηθούν από τους προπάτορές μας.

Επάνω σε κάθε φύλλο του δάσους, επάνω σε κάθε πέτρα των βουνών, σε κάθε αστραφτερό αστέρι, στη γη, στον αέρα και στον ουρανό, ήταν γραμμένο το όνομα του Θεού. Η τάξη και η αρμονία της δημιουργίας τούς μιλούσαν για την άπειρη σοφία και τη δύναμή Του. Οι πρωτόπλαστοι συνεχώς ανακάλυπταν καινούργια θέλγητρα που πλημμύριζαν τις καρδιές τους με μεγαλύτερη αγάπη και προκαλούσαν καινούριες εκφράσεις ευγνωμοσύνης.

Όσο θα έμεναν πιστοί στο θεϊκό νόμο, η ικανότητά τους να γνωρίζουν, να απολαμβάνουν και να αγαπούν συνεχώς θα αυξανόταν. Θα κέρδιζαν συνεχώς καινούργιους θησαυρούς γνώσης, θα ανακάλυπταν νέες πηγές ευτυχίας και θα αποκτούσαν ολοένα και πιο σαφέστερη αντίληψη της άμετρης, αστείρευτης αγάπης του Θεού.

2. Η δημιουργία

Η ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΣΤΗΝ ΚΥΡΙΟΛΕΞΙΑ

΄Οπως το Σάββατο, το ίδιο και η εβδομάδα έλκει την καταγωγή της από τη δημιουργία, διατηρήθηκε και έφθασε μέχρι σε εμάς μέσα από την ιστορία της Βίβλου. Ο ίδιος ο Θεός υπολόγισε τα όρια της πρώτης εβδομάδας ως τυποποίηση των επερχομένων εβδομάδων μέχρι τη συντέλεια των αιώνων. ΄Οπως όλες οι ακόλουθες, και αυτή αποτελείτο από επτά ακριβώς ημέρες. ΄Εξι ημέρες διατέθηκαν για το έργο της δημιουργίας. Την έβδομη ο Θεός αναπαύθηκε, ευλόγησε την ημέρα αυτή και την ξεχώρισε ως ημέρα ανάπαυσης για τον άνθρωπο.

Στο νόμο που δόθηκε στο Σινά, ο Θεός αναγνώρισε την εβδομάδα και τα δεδομένα στοιχεία επάνω στα οποία αυτή στηρίζεται. Αφού έδωσε την εντολή, «Ενθυμού την ημέραν του Σαββάτου, διά να αγιάζης αυτήν», και καθόρισε τι πρέπει να γίνεται στις έξι ημέρες και τι δεν πρέπει να γίνεται στην έβδομη, παρουσιάζει το λόγο για τον οποίο πρέπει έτσι να τηρείται η εβδομάδα, αναφερόμενος στο δικό Του αρχικό παράδειγμα: «Διότι εις έξ ημέρας εποίησεν ο Κύριος τον ουρανόν και την γην, την θάλασσαν και πάντα τα εν αυτοίς, εν δε τη ημέρα τη εβδόμη κατέπαυσε. Διά τούτο ευλόγησε Κύριος την ημέραν του σαββάτου, και ηγίασεν αυτήν.» (΄Εξ. 20:8-11). Ο λόγος αυτός παρουσιάζεται ωραίος και πειστικός όταν κατανοούμε τις ημέρες της εβδομάδας στην κυριολεξία τους. Οι πρώτες έξι ημέρες της κάθε εβδομάδας χορηγούνται στον άνθρωπο για εργασία, επειδή ο Θεός χρησιμοποίησε την ίδια χρονική περίοδο της πρώτης εβδομάδας στο έργο της δημιουργίας. Την έβδομη ημέρα ο άνθρωπος πρέπει να απέχει από την εργασία σε ανάμνηση της ανάπαυσης του Δημιουργού.

Η εικασία όμως ότι τα γεγονότα της πρώτης εβδομάδας απαίτησαν χιλιάδες και χιλιάδες χρόνια, χτυπάει κατευθείαν στα θεμέλια της τέταρτης εντολής. Αυτή η εικασία παρουσιάζει το Δημιουργό να εντέλλεται στους ανθρώπους να τηρούν την εβδομάδα

των κυριολεκτικών ημερών σε ανάμνηση τεράστιων και απροδιόριστων χρονικών περιόδων. Αυτή είναι αντίθετη προς τον τρόπο με τον οποίο ο Θεός συμπεριφέρεται στα δημιουργήματά Του. Καθιστά αόριστο και σκοτεινό αυτό που Εκείνος έκανε πολύ απλό. Ακόμη, αποτελεί ένδειξη απιστίας στην πιο απατηλή και γι'αυτό στην πιο επικίνδυνη μορφή της. Ο πραγματικός χαρακτήρας της είναι τόσο συγκαλυμμένος, ώστε πολλοί από αυτούς που ισχυρίζονται ότι πιστεύουν στη Γραφή, παραδέχονται αυτή την εικασία και τη διδάσκουν.

> «Με τον λόγον του Κυρίου έγειναν οι ουρανοί, και διά της πνοής του στόματος Αυτού πάσα η στρατιά αυτών.» «Διότι Αυτός είπε και έγεινεν, Αυτός προσέταξε και εστερεώθη.» (Ψαλμ. 33:6,9).

Η Γραφή δεν αναγνωρίζει μακραίωνα διαστήματα κατά τα οποία η γη αναδύθηκε βαθμηδόν από το χάος. Κάθε αλληλοδιαδοχική ημέρα της δημιουργίας, τα ιερά κατάστιχα αναφέρουν ότι αποτελείτο από την εσπέρα και την πρωία, όπως και οι άλλες ημέρες που ακολούθησαν. Στο τέλος της κάθε ημέρας αναφέρεται το αποτέλεσμα του έργου του Δημιουργού. Στο τέλος των πεπραγμένων της πρώτης εβδομάδας, ακολουθεί η δήλωση: «Αύτη είναι η γένεσις του ουρανού και της γης, ότε εκτίσθησαν αυτά.» (Γέν. 2:4). Αυτό όμως δεν οδηγεί στην ιδέα ότι οι ημέρες της δημιουργίας ήταν διαφορετικές από τις ημέρες στην κυριολεξία τους. Κάθε ημέρα αναφερόταν σαν γενεά επειδή κατ'αυτήν γεννήθηκε ή δημιουργήθηκε από το Θεό ένα νέο τμήμα των έργων Του.

Οι γεωλόγοι ισχυρίζονται ότι έχουν ανακαλύψει στοιχεία στην ίδια τη γη με βάση των οποίων η γη παρουσιάζεται πολύ αρχαιότερη από ό,τι διδάσκει η μωσαϊκή καταχώρηση. Οστά ανθρώπων και ζώων, καθώς και πολεμικά όργανα, απολιθωμένα δένδρα κ.λ.π. πολύ μεγαλύτερα από αυτά που υπάρχουν σήμερα, ή που υπήρξαν για χιλιάδες χρόνια έχουν ανακαλυφθεί, και συμπεραίνεται με αυτό ότι η γη κατοικείτο πολύ πριν από την εποχή που αναφέρεται στο ιστορικό της δημιουργίας, και μάλιστα από όντα υπερέχοντα κατά πολύ στη διάπλαση από τους σημερινούς ανθρώπους. Ένας τέτοιος συλλογισμός οδήγησε πολλούς που διατείνονται ότι πιστεύουν στη Γραφή να ασπασθούν την εικασία ότι οι ημέρες της δημιουργίας ήταν μακρόχρονα και ακαθόριστα διαστήματα.

Όμως έξω από την ιστορία της Βίβλου, η γεωλογία δεν μπορεί να αποδείξει τίποτε. Αυτοί που δίνουν τόση σημασία στις

ανακαλύψεις της, δεν έχουν σαφή ιδέα του μεγέθους των ανθρώπων, των ζώων και των δένδρων πριν από τον κατακλυσμό, ούτε και των μεταβολών που επήλθαν τότε. Τα λείψανα που ανακαλύπτονται στη γη, ασφαλώς παρουσιάζουν μια κατάσταση πραγμάτων διαφορετική σε πολλούς τομείς από τη σημερινή. Η χρονολογία όμως κατά την οποία οι καταστάσεις αυτές δημιουργήθηκαν, μπορεί να γνωστοποιηθεί μόνο από τα θεόπνευστα Αρχεία. Στην αφήγηση του κατακλυσμού η Γραφή εξηγεί αυτά που η γεωλογία δε θα μπορούσε ποτέ να κατανοήσει από μόνη της.

Την εποχή του Νώε οι άνθρωποι, τα ζώα και τα δένδρα - όλα πολύ μεγαλύτερα από τα σημερινά - θάφτηκαν, και με τον τρόπο αυτό διατηρήθηκαν ως μαρτυρία στις επερχόμενες γενεές ότι οι προκατακλυσμιαίοι καταστράφηκαν με νερό. Η πρόθεση του Θεού ήταν οι αποκαλύψεις των στοιχείων αυτών να αυξήσουν την πίστη στην εμπνευσμένη εξιστόρηση. Οι άνθρωποι όμως με τους μάταιους διαλογισμούς τους πέφτουν στο ίδιο λάθος που διέπραξαν οι προκατακλυσμιαίοι, δηλαδή τα πράγματα εκείνα που ο Θεός τούς έδωσε για όφελός τους τα μετατρέπουν σε κατάρα κάνοντας κακή χρήση αυτών.

Ένα από τα τεχνάσματα του Σατανά είναι να κάνει τους ανθρώπους να δέχονται τους μύθους της απιστίας, επειδή με τον τρόπο αυτό μπορεί να παρουσιάσει δυσνόητο τον αυτονόητο νόμο του Θεού και να ενθαρρύνει τους ανθρώπους να επαναστατήσουν εναντίον του θείου καθεστώτος. Οι προσπάθειές του στρέφονται ιδιαίτερα εναντίον της τέταρτης εντολής, επειδή αυτή ολοκάθαρα δείχνει το ζώντα Θεό, το Δημιουργό του ουρανού και της γης.

Συνεχείς προσπάθειες καταβάλλονται προκειμένου να αποδειχθεί ότι το έργο της δημιουργίας είναι αποτέλεσμα φυσικών αιτιών. Οι ανθρώπινοι συλλογισμοί - αντίθετοι προς τα απλά βιβλικά γεγονότα - γίνονται αποδεκτοί ακόμη και από τους διατεινόμενους Χριστιανούς. Υπάρχουν πολλοί οι οποίοι αντιδρούν στην έρευνα των προφητειών - ιδίως του Δανιήλ και της Αποκάλυψης, και δηλώνουν ότι αυτές είναι τόσο σκοτεινές που δεν μπορούμε να τις καταλάβουμε. Παραταύτα, τα ίδια αυτά πρόσωπα δέχονται με προθυμία τις εικασίες των γεωλόγων οι οποίες αντιφάσκουν με το μωσαϊκό χρονικό. Αν όμως είναι τόσο δύσκολο να καταλάβει κανείς αυτά που ο Θεός αποκάλυψε, πόσο αλ-

λοπρόσαλλο είναι να παραδέχεται απλές εικασίες σχετικά με όσα Εκείνος δεν αποκάλυψε.

«Τα κρυπτά ανήκουσιν εις Κύριον τον Θεόν ημών, τα δε αποκεκαλυμμένα, εις ημάς και εις τα τέκνα ημών διαπαντός.» (Δευτ. 29: 29). Με ποιον ακριβώς τρόπο εκτέλεσε ο Θεός το έργο της δημιουργίας είναι κάτι που δεν αποκάλυψε στους ανθρώπους. Η ανθρώπινη επιστήμη δεν είναι ικανή να εξερευνήσει τα απόρρητα του Υψίστου. Η δημιουργική Του δύναμη είναι τόσο ακατανόητη όσο και η ύπαρξή Του.

Ο Θεός επέτρεψε να κατακλυσθεί ο κόσμος από ένα χείμαρρο φωτός, τόσο στο πεδίο της επιστήμης όσο και της τέχνης. Όταν όμως τιτλούχοι επιστήμονες ασχολούνται με τα θέματα αυτά από ανθρώπινη απλώς άποψη, ασφαλώς θα καταλήξουν σε εσφαλμένα συμπεράσματα. Μπορεί να είναι αβλαβής η έρευνα που επεκτείνεται πέρα από τα αποκαλυπτικά όρια του Θεού, όταν οι θεωρίες μας δεν αντιφάσκουν με τα βιβλικά δεδομένα. Αυτοί όμως που εγκαταλείπουν το λόγο του Θεού και προσπαθούν να εξηγήσουν τα δημιουργικά έργα Του με βάση τις επιστημονικές αρχές, παρασύρονται χωρίς χάρτη ή πυξίδα σε έναν άγνωστο ωκεανό.

Οι μεγαλύτερες διάνοιες αν δεν κατευθύνονται στις έρευνές τους από το λόγο του Θεού, περιπλέκονται προσπαθώντας να ανακαλύψουν τις υφιστάμενες σχέσεις μεταξύ επιστήμης και αποκάλυψης. Επειδή ο Πλάστης και τα έργα Του απέχουν τόσο πολύ από την κατανόηση των επιστημόνων ώστε αυτοί αδυνατούν να τα εξηγήσουν με τους φυσικούς νόμους, θεωρούν την ιστορία της Βίβλου απίθανη. Όσοι αμφισβητούν την εγκυρότητα των γραπτών της Παλαιάς και της Καινής Διαθήκης, θα οδηγηθούν να προχωρήσουν ένα βήμα περισσότερο για να αμφιβάλουν ακόμη και για την ύπαρξη του Θεού. Και τότε, με χαμένη την άγκυρά τους, εγκαταλείπονται και παραδέρνονται επάνω στα βράχια της απιστίας.

Οι άνθρωποι αυτοί έχουν χάσει την απλότητα της πίστης. Πρέπει να υπάρχει σταθερή πίστη στο θεϊκό κύρος του αγίου λόγου του Θεού. Η Γραφή δεν επιτρέπεται να περνάει από τη δοκιμασία των ανθρώπινων ιδεών της επιστήμης. Η ανθρώπινη γνώση είναι αναξιόπιστος οδηγός. Οι σκεπτικιστές που μελετούν τη Γραφή με σκοπό να της βρουν ψεγάδια, μπορούν εξαιτίας μιας ελλιπούς αντίληψης, είτε της επιστήμης είτε της αποκάλυψης, να ισχυρίζονται ότι ανακαλύπτουν αντιφατικά στοιχεία μεταξύ των

δυο. Όταν όμως αυτές κατανοούνται ορθά, εναρμονίζονται στην εντέλεια. Ο Μωυσής έγραψε καθοδηγούμενος από το Πνεύμα του Θεού, ώστε μια ορθή γεωλογική θεωρία δε θα αποδεχθεί ποτέ ανακαλύψεις οι οποίες δε συμβιβάζονται με τα γραφόμενά του. Όλη η αλήθεια, είτε στη φύση απαντάται είτε στην αποκάλυψη, είναι συνεπής με τον εαυτό της σε όλες τις εκδηλώσεις της.

Στο λόγο του Θεού παρουσιάζονται ερωτηματικά στα οποία οι πιο εμβριθείς μελετητές δεν είναι ποτέ ικανοί να απαντήσουν. Καλούμαστε να δώσουμε προσοχή στα θέματα αυτά που Εκείνος έκανε ή μπορεί να κάνει. Επικρατεί γενικά η γνώμη ότι ο Θεός περιορίζεται από τους ίδιους τους νόμους Του. Οι άνθρωποι αρνούνται ή αγνοούν την ύπαρξή Του, ή προσπαθούν να εξηγήσουν το κάθετι, ακόμη και την επίδραση του Πνεύματός Του στην ανθρώπινη καρδιά, και έτσι δε σέβονται πια το όνομά Του ούτε φοβούνται τη δύναμή Του. Δεν πιστεύουν στην υπερφυσική δύναμη, δεν κατανοούν τους νόμους του Θεού ούτε και την απεριόριστη ικανότητά Του να εκπληρώνει το θέλημά Του μέσα από αυτούς τους νόμους.

Όπως χρησιμοποιείται γενικά, η έκφραση ‘’φυσικοί νόμοι’’ περιλαμβάνει εκείνα που οι άνθρωποι μπόρεσαν να ανακαλύψουν σχετικά με τους νόμους που διέπουν το φυσικό κόσμο. Πόσο όμως περιορισμένη είναι η γνώση τους και πόσο αχανές είναι το πεδίο δράσης μέσα στο οποίο ο Δημιουργός μπορεί να εργάζεται σύμφωνα με τους δικούς Του νόμους, παρόλο ότι αυτοί υπερβαίνουν εντελώς την αντίληψη των περιορισμένων ανθρώπινων υπάρξεων!

Πολλοί διδάσκουν ότι η ύλη περιέχει ζωτική δύναμη, ότι ορισμένες ιδιότητες μεταδίδονται στην ύλη, η οποία αρχίζει τότε να δρα ελεύθερα με την ίδια την εσωτερική ενέργεια. Επίσης, οι διάφορες λειτουργίες της φύσης εκτελούνται σύμφωνα με καθιερωμένους νόμους στους οποίους ούτε ο ίδιος ο Θεός μπορεί να επέμβει. Αυτή δεν είναι πραγματική επιστήμη και δεν υποστηρίζεται από το λόγο του Θεού. Η φύση είναι υπηρέτης του Δημιουργού της. Ο Θεός δεν ακυρώνει τους νόμους Του, ούτε εργάζεται αντίθετα προς αυτούς, αλλά τους χρησιμοποιεί ως όργανά Του.

Η φύση μαρτυρεί την ύπαρξη μιας διάνοιας, την παρουσία μιας ενεργής δράσης ή οποία εργάζεται μέσα από τους νόμους της. Η φύση παρουσιάζει την ασταμάτητη εργασία του Πατέρα και του Υιού. Ο Χριστός λέει: «Ο Πατήρ Μου εργάζεται έως τώρα, και

Εγώ εργάζομαι.» (Ιωάν. 5:17). Οι Λευίτες, στον καταχωρημένο από το Νεεμία ύμνο, έψαλλαν:

«Συ είσαι Κύριος μόνος, Συ εποίησας τον ουρανόν, τους ουρανούς των ουρανών, και πάσαν την στρατιάν αυτών, την γην, και πάντα τα επ'αυτής, τας θαλάσσας και πάντα τα εν αυταίς, και Συ ζωοποιείς πάντα ταύτα.» (Νεεμ. 9:6).

΄Οσον αφορά στον παρόντα κόσμο, το δημιουργικό έργο του Θεού είναι ολοκληρωμένο. Διότι «τα έργα Αυτού ετελείωσαν από καταβολής κόσμου». Η ενέργειά Του όμως εξακολουθεί να ασκείται για τη συντήρηση της δημιουργίας Του. Αν ο παλμός εξακολουθεί να χτυπάει και η μια αναπνοή διαδέχεται την άλλη, αυτό δεν οφείλεται σε κάποιο μηχανισμό που μια και τέθηκε σε ενέργεια, εξακολουθεί να λειτουργεί από μόνος του επ'άπειρον, αλλά η κάθε αναπνοή και ο κάθε παλμός της καρδιάς μαρτυρεί τη σχολαστική φροντίδα Εκείνου, «διότι εν Αυτώ ζώμεν και κινούμεθα και υπάρχομεν.» Και αν ο ένας χρόνος διαδέχεται τον άλλο και η γη παράγει τα αγαθά της και ακολουθεί την τροχιά της γύρω από τον ήλιο, αυτό δεν οφείλεται σε καμιά εσωτερική της δύναμη. Το χέρι του Θεού καθοδηγεί τους πλανήτες και τους κρατάει στη θέση τους, ενώ αυτοί ακολουθούν την καθορισμένη τροχιά τους διασχίζοντας τους ουρανούς. Εκείνος είναι «ο εξάγων το στράτευμα αυτών κατά αριθμόν, ο ονομαστί καλών ταύτα πάντα εν τη μεγαλειότητι της δυνάμεως Αυτού, διότι είναι ισχυρός εις εξουσίαν. Δεν λείπει ουδέν.» (Εβρ. 4: 3, Πράξ. 17: 28, Ησ. 40: 26).

Με τη δύναμή Του η βλάστηση αυξάνεται, τα φύλλα εμφανίζονται και τα λουλούδια ανθούν. Εκείνος είναι ο «αναδίδων χόρτον επί των ορέων», και κάνει τις πεδιάδες να καρποφορούν. «Περιφέρονται πάντα τα θηρία του δάσους» «να ζητήσωσι παρά του Θεού την τροφήν αυτών» και κάθε ζωντανή ύπαρξη, από το μικρότερο έντομο μέχρι τον άνθρωπο, καθημερινά εξαρτάται από την προνοητική φροντίδα Του. Κατά τα ωραία λόγια του ψαλμωδού, «πάντα ταύτα επί Σε ελπίζουσι . . . δίδεις εις αυτά, συνάγουσιν, ανοίγεις την χείρα Σου, χορταίνουσιν αγαθά». (Ψαλμ. 147:8, 104:20, 21,27,28).

Τα στοιχεία κυβερνώνται από το λόγο Του. Σκεπάζει τον ουρανό με σύννεφα και ετοιμάζει βροχή για τη γη.

«Δίδει χιόνα ως μαλλίον, διασπείρει την πάχνην ως στάκτην.» «΄Οταν εκπέμπη την φωνήν αυτού, συνίσταται πλήθος υδάτων εν ουρανοίς, και ανάγει νεφέλας από των άκρων της

γης, κάμνει αστραπάς διά βροχήν, και εξάγει άνεμον από των θησαυρών Αυτού.» (Ψαλμ. 147:16, Ιερ. 10: 13)

Κάθετι για βάση του έχει το Θεό. Κάθε πραγματική επιστήμη βρίσκεται σε αρμονία με τα έργα Του. Η επιστήμη φέρνει καινούργια θαυμάσια πράγματα στα μάτια μας. Ανέρχεται στα ύψη και ερευνά τα βάθη, χωρίς όμως η έρευνά της να παρουσιάζει κάτι που να αντιτίθεται προς τη θεϊκή αποκάλυψη. Η άγνοια μπορεί να επιχειρεί την υποστήριξη εσφαλμένων αντιλήψεων περί του Θεού, επικαλούμενη την επιστήμη, το βιβλίο όμως της φύσης και ο γραπτός Λόγος χύνουν φως το ένα επάνω στο άλλο. Και έτσι οδηγούμαστε στη λατρεία του Δημιουργού και στην εκδήλωση λογικής εμπιστοσύνης στο λόγο Του.

Καμιά περιορισμένη διάνοια δεν μπορεί να καταλάβει εντελώς την ύπαρξη, τη δύναμη, τη σοφία ή τα έργα του άπειρου Θεού. Ο ιερός συγγραφέας λέει:

> «Δύνασαι να εξιχνιάσης τα βάθη του Θεού; Δύνασαι να εξιχνιάσης τον Παντοδύναμον με εντέλειαν; Ταύτα είναι ως τα ύψη του ουρανού. Τί δύνασαι να κάμης; είναι βαθύτερος του άδου, τι δύνασαι να γνωρίσης;» (Ιώβ 11:7,8).

Οι ισχυρότερες διάνοιες της γης δεν μπορούν να καταλάβουν το Θεό. Μπορεί οι άνθρωποι να ερευνούν διαρκώς, να μαθαίνουν διαρκώς, αλλά πάντοτε να βρίσκονται μπροστά στο άπειρο.

Παρόλα αυτά, τα έργα της δημιουργίας πιστοποιούν τη δύναμη και τη μεγαλοσύνη του Θεού. «Οι ουρανοί διηγούνται την δόξαν του Θεού, και το στερέωμα αναγγέλλει το έργον των χειρών Αυτού.» Όσοι έχουν το γραπτό λόγο Του για σύμβουλό τους, θα βρουν στην επιστήμη ένα βοηθό για να κατανοήσουν το Θεό. «Επειδή τα αόρατα Αυτού βλέπονται φανερώς από κτίσεως κόσμου νοούμενα δια των ποιημάτων, η τε αΐδιος Αυτού δύναμις και η θειότης.» (Ψαλμ. 19:1, Ρωμ. 1:20).

3. Η εβδομάδα στην κυριολεξία

Ο ΠΕΙΡΑΣΜΟΣ ΚΑΙ Η ΠΤΩΣΗ

(Βασίζεται στο βιβλίο Γένεσις, κεφ. 3:)

Μη μπορώντας πια να προκαλέσει επανάσταση στον ουρανό, ο Σατανάς έστρεψε την εναντίον του Θεού εχθρότητά του, σε ένα καινούργιο πεδίο δράσης, μηχανορραφώντας την καταστροφή της ανθρώπινης φυλής. Στην ευτυχία και γαλήνη που απολάμβανε το άγιο ζευγάρι της Εδέμ, έβλεπε την εικόνα της ευδαιμονίας που γι' αυτόν είχε χαθεί για πάντα. Ωθούμενος από ζηλοφθονία, αποφάσισε να τους παρασύρει στην παρακοή και να φέρει επάνω τους την ενοχή και την τιμωρία της αμαρτίας. Θα μετέβαλλε την αγάπη τους σε δυσπιστία και τα τραγούδια της δοξολογίας τους σε επικρίσεις κατά του Πλάστη τους. Με αυτό τον τρόπο όχι μόνο θα βύθιζε τα αθώα αυτά πλάσματα στην ίδια αθλιότητα από την οποία εκείνος περνούσε, αλλά θα επέφερε και προσβολή στο Θεό προξενώντας λύπη στον ουρανό.

Οι προπάτορές μας δεν είχαν αφεθεί απροειδοποίητοι για τον κίνδυνο που τους απειλούσε. Ουράνιοι αγγελιοφόροι τους εξέθεσαν το ιστορικό της πτώσης του Σατανά και τα σχέδια που κατέστρωνε για την καταστροφή τους. Τους παρουσίασαν εκτενέστερα τη φύση της θεϊκής διακυβέρνησης, την οποία ο άρχοντας του κακού προσπαθούσε να ανατρέψει. Η ανυπακοή στις δίκαιες εντολές του Θεού ήταν η αιτία της πτώσης του Σατανά και του στρατεύματός του. Πόσο σημαντικό λοιπόν ήταν για τον Αδάμ και την Εύα να τιμήσουν το νόμο εκείνο, αποκλειστικά με τον οποίο μπορούσε να διατηρηθεί η τάξη και η δικαιοσύνη!

Ο νόμος του Θεού είναι τόσο ιερός όσο και ο ίδιος ο Θεός. Είναι μια αποκάλυψη του θελήματός Του, αντίγραφο του χαρακτήρα Του, η έκφραση της θεϊκής αγάπης και σοφίας. Η αρμονία της δημιουργίας εξαρτάται από την παντελή συμμόρφωση όλων των υπάρξεων, όλων των πραγμάτων έμψυχων και άψυχων στο

νόμο του Δημιουργού. Ο Θεός όρισε νόμους για τη διοίκηση όχι μόνο των ζωντανών υπάρξεων, αλλά και όλων των λειτουργιών της φύσης. Το κάθετι τελεί κάτω από προκαθορισμένους νόμους, οι οποίοι είναι αδύνατον να παραβλεφθούν. Αλλά ενώ τα πάντα στη φύση διοικούνται από τους φυσικούς νόμους, μόνο ο άνθρωπος από όλες τις υπάρξεις στη γη υπόκειται στον ηθικό νόμο. Στον άνθρωπο - το επιστέγασμα αυτό της δημιουργίας - ο Θεός έχει χορηγήσει την ικανότητα να εννοεί τις απαιτήσεις Του, να καταλαβαίνει τη δικαιοσύνη και την αγαθότητα του νόμου Του, καθώς και τις ιερές αξιώσεις που αυτός έχει απέναντί του. Από τον άνθρωπο απαιτείται απαρέγκλιτη υπακοή.

΄Οπως οι άγγελοι, έτσι και οι κάτοικοι της Εδέμ είχαν τεθεί υπό δοκιμή. Η κατάσταση της ευδαιμονίας τους μπορούσε να διατηρηθεί μόνο με τον όρο της πιστότητάς τους στο νόμο του Δημιουργού. ΄Η θα υπάκουαν και θα ζούσαν, ή θα παράκουαν και θα πέθαιναν. Ο Θεός τούς είχε κάνει δέκτες πλούσιων ευλογιών. Αν αγνοούσαν όμως το θέλημά Του, τότε Εκείνος που δε χάρισε στους αμαρτήσαντες αγγέλους, δε θα χάριζε ούτε σε αυτούς. Θα έχαναν το δικαίωμα των δώρων Του και θα επέφεραν στον εαυτό τους την αθλιότητα και την καταστροφή.

Οι άγγελοι τους προειδοποίησαν να φυλάγονται από τις απάτες του Σατανά, επειδή αυτός θα κατέβαλλε ακαταπόνητες προσπάθειες να τους παγιδέψει. ΄Οσο παρέμεναν πιστοί στο Θεό, ο πονηρός δεν μπορούσε να τους βλάψει, επειδή, αν παρίστατο ανάγκη, κάθε άγγελος του ουρανού θα αποστελλόταν προς βοήθειά τους. Αν με σταθερότητα απέκρουαν τους αρχικούς υπαινιγμούς του, θα ήταν εξίσου ασφαλείς όσο και οι ουράνιοι άγγελοι. Αλλά αν υποχωρούσαν μια φορά στον πειρασμό, η φύση τους θα πάθαινε τέτοια εξασθένηση που δε θα είχαν πια ούτε τη δύναμη ούτε τη διάθεση να αντισταθούν στο Σατανά.

Το δένδρο της γνώσης του καλού και του κακού είχε ορισθεί για τη δοκιμή της υπακοής στο Θεό και της αγάπης τους προς Αυτόν. Ο Θεός έκρινε κατάλληλο να τους θέσει αυτόν το μοναδικό περιορισμό όσον αφορά στη χρήση όλων των αγαθών του κήπου. Αν όμως παρέβλεπαν το θέλημά Του στον ιδιαίτερο αυτόν πειρασμό, θα ήταν ένοχοι παράβασης. Ο Σατανάς δεν μπορούσε να τους ακολουθεί με συνεχείς πειρασμούς. Μόνο στο απαγορευμένο δένδρο μπορούσε να τους πλησιάσει. Αν δοκίμαζαν να εξετάσουν τη φύση του δένδρου, θα ήταν εκτεθειμένοι στις πανουργίες του. Είχαν νουθετηθεί να δώσουν μεγάλη προ-

σοχή στην προειδοποίηση που τους έστειλε ο Θεός, και να μείνουν ικανοποιημένοι με την καθοδήγηση που Εκείνος έκρινε καλό να τους χορηγήσει.

Προκειμένου να επιτελέσει το έργο του απαρατήρητος, ο Σατανάς χρησιμοποίησε για μεσάζοντα το φίδι, κατάλληλα μεταμφιεσμένο για τον απατηλό σκοπό του. Την εποχή εκείνη το φίδι ήταν ένα από τα φρονιμότερα και ωραιότερα πλάσματα της γης. Είχε φτερά και όταν πετούσε στον αέρα παρουσίαζε ένα θέαμα φαντασμαγορικής λαμπρότητας, με το χρώμα και τη στιλπνάδα γυαλισμένου χρυσαφιού. Θρονιασμένο ανάμεσα στα κατάφορτα κλωνάρια του απαγορευμένου δένδρου και απολαμβάνοντας με μεγάλη αγαλλίαση τον εύχυμο καρπό, αποτελούσε χάρμα οφθαλμών που τραβούσε την προσοχή του παρατηρητή. Έτσι, μέσα στον ειρηνικό κήπο ενέδρευε ο καταστροφέας, περιμένοντας το θύμα του.

Οι άγγελοι είχαν καταστήσει την Εύα προσεκτική να μη χωρισθεί από τον άνδρα της ενώ καταγινόταν με την καθημερινή εργασία στον κήπο. Μαζί του λιγότερο θα διέτρεχε τον κίνδυνο του πειρασμού παρά αν ήταν μόνη. Αλλά απορροφημένη από την ευχάριστη ενασχόλησή της, χωρίς να το αισθανθεί, απομακρύνθηκε από κοντά του. Όταν κατάλαβε ότι ήταν μόνη της, ένοιωσε ένα αίσθημα κινδύνου, αλλά απέρριψε τους φόβους της με τη σκέψη ότι είχε αρκετή σοφία και δύναμη να αντισταθεί στο κακό.

Αψηφώντας τη συμβουλή των αγγέλων, βρέθηκε σε λίγο να παρατηρεί με περιέργεια και θαυμασμό το απαγορευμένο δένδρο. Ο καρπός φαινόταν εξαιρετικά ωραίος και άρχισε να αναρωτιέται γιατί άραγε ο Θεός τούς τον είχε απαγορεύσει. Αυτή ήταν η ευκαιρία του πειραστή. Σαν να ήταν σε θέση να διαβάσει τη σκέψη της, της απεύθυνε την ερώτηση: «Τω όντι είπεν ο Θεός, Μη φάγητε από παντός δένδρου του παραδείσου;» Η Εύα απόρησε και ξαφνιάσθηκε όταν άκουσε τα λόγια αυτά που της φάνηκαν σαν ηχώ των σκέψεών της. Το φίδι όμως συνέχισε να εξυμνεί με μελωδική φωνή την ασύγκριτη ομορφιά της, και τα λόγια του δεν της ήταν διόλου δυσάρεστα. Αντί να απομακρυνθεί αμέσως από το σημείο εκείνο, χρονοτριβούσε ακούοντας με θαυμασμό να της μιλάει το φίδι. Αν της είχε μιλήσει κάποια ύπαρξη που να έμοιαζε με τους αγγέλους, αυτό θα είχε προκαλέσει τους φόβους της. Δε σκέφθηκε όμως ότι το σαγηνευτικό φίδι θα μπορούσε να γίνει μεσάζοντας του εχθρού.

4. Ο πειρασμ΄ς και η πτώση

Στη δελεαστική ερώτηση του πειραστή αυτή απάντησε: «Από του καρπού των δένδρων του παραδείσου δυνάμεθα να φάγωμεν. Από δε του καρπού του δένδρου, το οποίον είναι εν τω μέσω του παραδείσου, είπεν ο Θεός, Μη φάγητε απ'αυτού, μηδέ εγγίσητε αυτόν, διά να μη αποθάνητε.» Και το φίδι συνέχισε: «Δεν θέλετε βεβαίως αποθάνει, αλλ'εξεύρει ο Θεός ότι καθ'ην ημέραν φάγητε απ'αυτού, θέλουσιν ανοιχθή οι οφθαλμοί σας και θέλετε είσθαι ως θεοί, γνωρίζοντες το καλόν και το κακόν.»

Το φίδι δήλωσε πως αν έτρωγαν από το δένδρο αυτό, θα έφθαναν σε μια σφαίρα ανώτερη της ύπαρξής τους και θα εισέρχονταν σε ένα ευρύτερο πεδίο γνώσης. Αυτό το ίδιο είχε φάει από τον απαγορευμένο καρπό και σαν αποτέλεσμα είχε αποκτήσει την ικανότητα της ομιλίας. Υπαινίχθηκε ακόμη ότι ο Κύριος από ζήλια θέλησε να τους τον κατακρατήσει μη τυχόν και φθάσουν να γίνουν ισότιμοι με Αυτόν. Επειδή ο καρπός είχε θαυμάσιες ιδιότητες να χορηγεί σοφία και δύναμη, ο Θεός τούς απαγόρευσε να τον γευθούν, ακόμη και να τον αγγίσουν. Ο πειραστής έκανε να εξυπακούεται ότι η θεϊκή προειδοποίηση δεν επρόκειτο ουσιαστικά να πραγματοποιηθεί. Σκοπό είχε μόνο να τους φοβίσει. Πώς ήταν δυνατόν να πεθάνουν; Δεν είχαν φάει από το δένδρο της ζωής; Ο Θεός προσπαθούσε να τους εμποδίσει να φθάσουν σε μια ευγενέστερη εξέλιξη και να ανακαλύψουν μεγαλύτερη ευτυχία.

Αυτό είναι το έργο του Σατανά από την εποχή του Αδάμ μέχρι σήμερα, και το επιτελεί με μεγάλη επιτυχία. Παρακινεί τους ανθρώπους να δυσπιστούν για την αγάπη του Θεού και να αμφιβάλουν για τη σοφία Του. Προσπαθεί διαρκώς να διεγείρει πνεύμα ανόσιας περιέργειας, μια ανήσυχη, ερευνητική επιθυμία που να διεισδύσει στα μυστικά της θεϊκής σοφίας και δύναμης. Προσπαθώντας να ανακαλύψουν πράγματα που ο Θεός δεν ευδόκησε να αποκαλύψει, πλήθη ανθρώπων παραβλέπουν τις αλήθειες που Εκείνος έχει φανερώσει και που είναι απαραίτητες για τη σωτηρία. Ο Σατανάς πειράζει τους ανθρώπους οδηγώντας τους στην παρακοή καθώς τους κάνει να πιστέψουν ότι εισέρχονται σε ένα θαυμάσιο πεδίο γνώσης. Όλο αυτό όμως είναι απάτη. Συνεπαρμένοι από τις προοδευτικές ιδέες τους, ποδοπατώντας τα εντάλματα του Θεού, παίρνουν το μονοπάτι που οδηγεί στην εξαχρείωση και στο θάνατο.

Ο Σατανάς παρουσίασε στο άγιο ζευγάρι ότι θα έβγαιναν κερδισμένοι παραβαίνοντας το νόμο του Θεού. Δεν ακούμε μήπως

και σήμερα τους ίδιους συλλογισμούς; Πολλοί μιλούν για στενότητα αντίληψης αυτών που υπακούουν στις εντολές του Θεού, ενώ οι ίδιοι διατείνονται ότι έχουν πλατιές ιδέες και απολαμβάνουν μεγαλύτερη ελευθερία. Τι άλλο είναι αυτό παρά ο αντίλαλος της φωνής που ακούσθηκε στην Εδέμ, «καθ'ην ημέραν φάγητε απ'αυτού» - όταν δηλαδή παραβείτε τη θεία εντολή - «θέλετε είσθε ως θεοί»; Ο Σατανάς ισχυρίσθηκε ότι είχε αποκτήσει μεγάλο καλό τρώγοντας από τον απαγορευμένο καρπό, αλλά δε φανέρωσε ότι είχε εκβληθεί από τον ουρανό μετά από παράβαση. Αν και ο ίδιος είχε ανακαλύψει ότι η αμαρτία οδηγεί στην απώλεια, απέκρυψε όμως τη δική του δυστυχία αποσκοπώντας να παρασύρει και άλλους στην ίδια με αυτόν κατάσταση. Έτσι και σήμερα, ο παραβάτης επιδιώκει να καλύψει τον πραγματικό χαρακτήρα του. Μπορεί να ισχυρίζεται ότι είναι άγιος. Η υπεροπτική όμως στάση του τον κάνει ακόμη πιο επικίνδυνο απατεώνα. Τάσσεται με το μέρος του Σατανά, ποδοπατώντας το νόμο του Θεού και παρασύροντας τους άλλους να κάνουν το ίδιο προς αιώνια καταστροφή τους.

Η Εύα πραγματικά πίστεψε στα λόγια του Σατανά, αλλά η πίστη της δεν την απάλλαξε από την τιμωρία της αμαρτίας. Έδειξε απιστία στα λόγια του Θεού, και αυτό επέφερε την πτώση της. Την ημέρα της κρίσης οι άνθρωποι δε θα καταδικασθούν επειδή συνειδητά πίστεψαν σε ένα ψέμα, αλλά επειδή δεν πίστεψαν στην αλήθεια. Όλα τα μαθήματα που ο Θεός όρισε να καταχωρηθούν στο λόγο Του, είναι για την προειδοποίηση και για τη νουθεσία μας. Αυτά δόθηκαν για να μας φυλάξουν από την εξαπάτηση. Αν τα παραμελήσουμε, θα καταλήξουμε στην καταστροφή μας. Οτιδήποτε αντιφάσκει προς το λόγο του Θεού, να είμαστε βέβαιοι ότι προέρχεται από το Σατανά.

Το φίδι έκοψε τον καρπό του απαγορευμένου δένδρου και τον έβαλε στα χέρια τής κάπως διστακτικής ακόμη Εύας. Τότε της υπενθύμισε τα ίδια λόγια ότι ο Θεός τούς απαγόρευσε να τον αγγίσουν, για να μη πεθάνουν. Δήλωσε όμως ότι αν έτρωγε, δε θα πάθαινε τίποτε περισσότερο από ό,τι που τον άγγισε. Βλέποντας πως αυτό δεν κατέληξε σε κανένα κακό, η Εύα έγινε τολμηρότερη. Και όταν «είδεν η γυνή ότι το δένδρον ήτο καλόν εις βρώσιν, και ότι ήτο αρεστόν εις τους οφθαλμούς, και επιθυμητόν το δένδρον ως δίδον γνώσιν, λαβούσα εκ του καρπού αυτού έφαγε». Ήταν ευχάριστο στη γεύση, και καθώς το έτρωγε της φάνηκε να αισθάνεται μια αναζωογονική δύναμη και φανταζόταν

τον εαυτό της να εισέρχεται σε μια ανώτερη σφαίρα της ύπαρξής της. Χωρίς φόβο έκοψε και έφαγε. Και μετά, αφού η ίδια έγινε παραβάτης, έγινε όργανο του Σατανά για την καταστροφή του άνδρα της. Τελώντας σε μια κατάσταση παράξενης, αφύσικης διέγερσης, με τα χέρια φορτωμένα από τον απαγορευμένο καρπό, αναζήτησε την παρουσία του και του διηγήθηκε όλα όσα είχαν συμβεί.

Μια έκφραση λύπης ζωγραφίσθηκε στο πρόσωπο του Αδάμ. Φάνηκε παραξενεμένος και αναστατωμένος. Στα λόγια της Εύας απάντησε ότι αυτός θα έπρεπε να είναι ο εχθρός για τον οποίο είχαν προειδοποιηθεί και, σύμφωνα με τη θεϊκή απόφαση, θα έπρεπε αυτή τώρα να πεθάνει. Σε απάντηση, η Εύα τον παρότρυνε να φάει επαναλαμβάνοντας τα λόγια του φιδιού, «δεν θέλετε βεβαίως αποθάνει». Σκέφθηκε ότι αυτό θα έπρεπε να είναι το σωστό επειδή αυτή δεν ένιωθε κανένα δείγμα της δυσαρέσκειας του Θεού αλλά, αντίθετα, διαπίστωνε μια θελκτική, γοητευτική, γεμάτη κέφι επιρροή που δονούσε κάθε της κύτταρο με νέα ζωή σαν αυτή που φανταζόταν ότι συνείχε τους ουράνιους απεσταλμένους.

Ο Αδάμ κατάλαβε ότι η σύντροφός του είχε παραβεί την εντολή του Θεού, είχε αγνοήσει τη μόνη απαγόρευση που τους είχε επιβληθεί ως δοκιμασία της πιστότητας και της αγάπης τους. Μια τρομερή πάλη βασάνιζε το νου του. Θρηνούσε ότι επέτρεψε στην Εύα να απομακρυνθεί από κοντά του. Αλλά τώρα το κακό είχε γίνει. Έπρεπε να χωρισθεί από εκείνη, της οποίας η συντροφιά αποτελούσε τη χαρά του. Πώς μπορούσε να αντέξει τέτοιο πράγμα; Ο Αδάμ απολάμβανε τη συντροφιά του Θεού και των αγίων αγγέλων. Είχε αντικρίσει τη δόξα του Δημιουργού. Είχε κατανοήσει τον υψηλό προορισμό της ανθρώπινης φυλής αν έμεναν πιστοί στο Θεό.

Και όμως, όλες αυτές οι ευλογίες χάθηκαν από τα μάτια του μπροστά στο φόβο του μη χάσει το μοναδικό εκείνο δώρο που γι' αυτόν ξεπερνούσε όλα τα άλλα. Η αγάπη, η ευγνωμοσύνη, η αφοσίωση στο Δημιουργό, όλα αυτά εκμηδενίσθηκαν από την αγάπη του στην Εύα. Ήταν μέρος του εαυτού του και δεν μπορούσε να υποφέρει τη σκέψη του αποχωρισμού. Δεν αναλογιζόταν ότι η ίδια απεριόριστη Δύναμη που τον είχε δημιουργήσει από το χώμα της γης σε μια ζωντανή, όμορφη ύπαρξη, και από αγάπη του πρόσφερε μια σύντροφο, μπορούσε να την αναπληρώσει.

4. Ο πειρασμ΄ς και η πτώση

Αποφάσισε να συμμερισθεί τη μοίρα της. Αν έπρεπε εκείνη να πεθάνει, θα πέθαινε και αυτός μαζί της. Στο κάτω-κάτω, σκέφθηκε, μήπως τα λόγια του σοφού φιδιού έβγαιναν σωστά; Η Εύα στεκόταν μπροστά του τόσο όμορφη και προφανώς τόσο αθώα όσο και πριν από την πράξη αυτή της ανυπακοής. Εξέφραζε μεγαλύτερη αγάπη γι'αυτόν, από ό,τι προηγουμένως. Κανένα ίχνος θανάτου δεν παρουσιαζόταν σε αυτή, και ο Αδάμ πήρε την απόφαση να αντιμετωπίσει τις συνέπειες. ΄Αρπαξε το φρούτο και βιαστικά το έφαγε.

Μετά την παράβασή του ο Αδάμ αρχικά φαντάσθηκε ότι εισχωρούσε σε έναν ανώτερο βαθμό της ύπαρξής του. Σε λίγο όμως η σκέψη της αμαρτίας τον τρομοκράτησε. Η ατμόσφαιρα που μέχρι τότε είχε ήπια και ομοιογενή θερμοκρασία, φάνηκε να προξενεί ρίγος στο ένοχο ζευγάρι. Η αγάπη και η γαλήνη που γνώριζαν μέχρι τότε χάθηκαν και στη θέση τους ένοιωσαν το αίσθημα της αμαρτίας, το φόβο του μέλλοντος, τη γυμνότητα της ψυχής. Το φωτεινό περίβλημα που τους σκέπαζε, εξαφανίσθηκε, και για να το αντικαταστήσουν, προσπάθησαν να κατασκευάσουν ένα κάλυμμα για τον εαυτό τους. Επειδή ήταν γυμνοί, δεν μπορούσαν να αντικρίσουν το Θεό και τους αγίους αγγέλους.

Τότε άρχισαν να βλέπουν τον αληθινό χαρακτήρα της αμαρτίας τους. Ο Αδάμ μεμφόταν τη σύντροφό του για την ανοησία της που απομακρύνθηκε από κοντά του και αφέθηκε να πλανηθεί από το φίδι. Και οι δύο όμως ευελπιστούσαν ότι Εκείνος που τους είχε δώσει αποδείξεις αγάπης, θα συγχωρούσε τη μοναδική τους παράβαση, ή ότι δε θα τους επιβαλλόταν μια τόσο τρομερή τιμωρία όσο φοβόνταν. Ο Σατανάς θριάμβευε με την επιτυχία του. Είχε οδηγήσει τη γυναίκα να δυσπιστήσει στην αγάπη του Θεού, να αμφιβάλει για τη σοφία Του και να παραβεί το νόμο Του. Χρησιμοποιώντας την Εύα κατέστρεψε και τον Αδάμ.

Αλλά ο μεγάλος Νομοθέτης επρόκειτο σε λίγο να καταστήσει γνωστές στον Αδάμ και στην Εύα τις συνέπειες της παράβασής τους. Η θεία παρουσία εκδηλώθηκε στον κήπο. Μέσα στην αθωότητα και στην αγιοσύνη τους αυτοί καλοδέχονταν πάντοτε την παρουσία του Δημιουργού τους. Τώρα όμως βιάσθηκαν να απομακρυνθούν φοβισμένοι και προσπάθησαν να καταφύγουν στα πιο απόκρυφα μέρη του κήπου.

«Εκάλεσε δε Κύριος ο Θεός τον Αδάμ, και είπε προς αυτόν, Πού είσαι; Ο δε είπε, Την φωνήν Σου ήκουσα εν τω παραδείσω, και εφοβήθην, διότι είμαι γυμνός και εκρύφθην. Και

είπε προς αυτόν ο Θεός, Τίς εφανέρωσεν εις σε ότι είσαι γυμνός; Μήπως έφαγες από του δένδρου, από του οποίου προσέταξα εις σε να μη φάγης;»

Ο Αδάμ δεν μπορούσε να αρνηθεί, ούτε να δικαιολογήσει την αμαρτία του. Αλλά αντί να δείξει μεταμέλεια, προσπάθησε να ρίξει το βάρος στη γυναίκα του και έμμεσα στον ίδιο το Θεό. «Η γυνή την οποίαν έδωκας να ήναι μετ'εμού, αυτή μοι έδωκεν από του δένδρου, και έφαγον.» Αυτός που, από αγάπη για την Εύα, χωρίς δισταγμό είχε προτιμήσει να στερηθεί την επιδοκιμασία του Θεού, την παραδείσια κατοικία του και μια αιώνια ζωή χαράς, μπορούσε τώρα - μετά την πτώση του - να προσπαθήσει να αποδώσει στη σύντροφό του, ακόμη και στον ίδιο το Θεό την ευθύνη για την παράβαση. Τόσο τρομερή είναι η δύναμη της αμαρτίας!

΄Οταν η γυναίκα ρωτήθηκε, «Τί είναι τούτο το οποίον έκαμες;» αυτή αποκρίθηκε: «Ο όφις με ηπάτησε και έφαγον.» Σαν να έλεγε: ''Γιατί έκανες το φίδι; Γιατί του επέτρεψες την είσοδο στην Εδέμ;'' Αυτές τις ερωτήσεις υπονοούσε με τη δικαιολογία της για την αμαρτία. ΄Οπως ο Αδάμ, το ίδιο και αυτή κατηγόρησε το Θεό για την πτώση τους. Το πνεύμα της αυτοδικαίωσης έλκει την καταγωγή του από τον πατέρα του ψεύδους, υιοθετήθηκε από τους προπάτορες μας ευθύς μόλις περιήλθαν στην επιρροή του Σατανά, και εκδηλώθηκε σε όλα τα παιδιά του Αδάμ. Αντί να ομολογήσουν ταπεινά τις αμαρτίες τους, προσπαθούν να καλυφθούν ρίχνοντας βάρος στους άλλους, στις περιστάσεις ή και στον ίδιο το Θεό, καθιστώντας ακόμη και τις ευλογίες Του αφορμή γογγυσμών εναντίον Του.

Ο Κύριος πρόφερε τότε την καταδίκη για το φίδι: «Επειδή έκαμες τούτο, επικατάρατος να ήσαι μεταξύ πάντων των κτηνών, και πάντων των ζώων του αγρού. Επί της κοιλίας σου θέλεις περιπατεί, και χώμα θέλεις τρώγει, πάσας τας ημέρας της ζωής σου.» Επειδή το φίδι είχε χρησιμοποιηθεί ως μεσάζοντας του Σατανά, έπρεπε να συμμετέχει στην απονομή της θεϊκής κρίσης. Από το ομορφότερο και θαυμαστότερο πλάσμα του αγρού, του έμελλε να γίνει το χαμερπέστερο και απεχθέστερο από όλα, που το φοβούνται και το μισούν άνθρωποι και ζώα. Τα επόμενα λόγια που ειπώθηκαν στο φίδι, αφορούν άμεσα τον ίδιο το Σατανά τονίζοντας εκ των προτέρων την τελική ήττα και καταστροφή του. «Έχθραν θέλω στήσει αναμέσον σού και της γυναικός, και αναμέσον του σπέρματός σου και του σπέρματος αυτής. Αυτό θέλει

σου συντρίψει την κεφαλήν, και συ θέλεις κεντήσει την πτέρναν αυτού.»

Η Εύα έμαθε για τη λύπη και τον πόνο που θα ήταν στο εξής το μερτικό της. Ο Κύριος της είπε: «Προς τον άνδρα σου θέλει είσθαι η επιθυμία σου, και αυτός θέλει σε εξουσιάζει». Στη δημιουργία ο Θεός την είχε πλάσει ίση με τον Αδάμ. Αν είχαν μείνει υπάκουοι στο Θεό - εναρμονισμένοι με το μεγάλο νόμο της αγάπης Του - θα είχαν και μεταξύ τους αρμονία. Η αμαρτία όμως δημιούργησε τη σύγχυση, και τώρα η ένωσή τους θα μπορούσε να συνεχισθεί και η αρμονία τους να διατηρηθεί μόνο με την υποταγή του ενός μέλους στο άλλο. Η Εύα αμάρτησε πρώτη. Παρασύρθηκε στον πειρασμό επειδή, αντίθετα με τη θεία καθοδήγηση, απομακρύνθηκε από το σύντροφό της. Αυτή παρέσυρε στην αμαρτία τον Αδάμ, και τώρα είχε τεθεί κάτω από την εξουσία του άνδρα της. Αν οι αρχές που επιβάλλονται από το νόμο του Θεού είχαν τηρηθεί από την έκπτωτη φυλή, η καταδικαστική αυτή απόφαση, παρόλο ότι προήλθε από τα αποτελέσματα της αμαρτίας, θα γινόταν ευλογία γι'αυτούς. Αλλά η κατάχρηση της υπεροχής που δόθηκε στον άνδρα γι'αυτούς τους λόγους, συχνά έκανε τη μοίρα της γυναίκας αφάνταστα πικρή και κατάντησε τη ζωή της φορτική.

Η Εύα ήταν ευτυχισμένη πλάι στον άνδρα της στην εδεμική κατοικία τους. Αλλά όπως οι σύγχρονες Εύες, κολακεύθηκε με την ελπίδα να εισχωρήσει σε σφαίρες ανώτερες από ό,τι της είχε καθορίσει ο Θεός. Στην προσπάθειά της να υψωθεί παραπάνω από την αρχική θέση της, βρέθηκε πολύ πιο χαμηλά από αυτή. Τα ίδια αποτελέσματα θα έχουν όσες δε θέλουν να αναλάβουν με προθυμία τα καθήκοντά τους στη ζωή σύμφωνα με το σχέδιο του Θεού. Προσπαθώντας να καταλάβουν θέσεις για τις οποίες Εκείνος δεν τις έκρινε κατάλληλες, πολλές αφήνουν κενή τη θέση όπου θα μπορούσαν να γίνουν πραγματική ευλογία. Με την επιθυμία τους να βρεθούν σε μια ανώτερη σφαίρα, πολλές θυσίασαν την πραγματική γυναικεία αξιοπρέπεια και ευγένεια του χαρακτήρα, και έχουν αφήσει ανεκπλήρωτο το έργο στο οποίο τις είχε τάξει ο Ουρανός.

Στον Αδάμ ο Θεός δήλωσε:

> «Επειδή υπήκουσας εις τον λόγον της γυναικός σου, και έφαγες από του δένδρου, από του οποίου προσέταξα, εις σε λέγων, Μη φάγης απ'αυτού, κατηραμένη να ήναι η γη εξ αιτίας σου. Με λύπας θέλεις τρώγει τους καρπούς αυτής πάσας τας

ημέρας της ζωής σου, και ακάνθας και τριβόλους θέλει βλαστάνει εις σε. Και θέλεις τρώγει τον χόρτον του αγρού, εν τω ίδρωτι του προσώπου σου θέλεις τρώγει τον άρτον σου, εωσού επιστρέψης εις την γην εκ της οποίας ελήφθης. Επειδή γη είσαι, και εις γην θέλεις επιστρέψει.»

Το θέλημα του Θεού για το αναμάρτητο ζευγάρι ήταν να μη γνωρίσουν καθόλου το κακό. Τους είχε δώσει ελεύθερα τη γνώση του καλού, αλλά είχε κατακρατήσει το κακό. Αντίθετα προς την εντολή Του, εκείνοι έφαγαν τον απαγορευμένο καρπό, και στο εξής θα εξακολουθούσαν να τον τρώνε - να έχουν δηλαδή τη γνώση του κακού - σε όλη την υπόλοιπη ζωή τους. Από την εποχή εκείνη η ανθρώπινη φυλή θα υφίστατο τους πειρασμούς του Σατανά. Αντί για την ευχάριστη μέχρι τότε εργασία που τους είχε ορισθεί, του λοιπού η αγωνία και ο μόχθος θα ήταν ο κλήρος τους. Θα γεύονταν την απογοήτευση, τη λύπη, τον πόνο και τελικά το θάνατο.

Τελώντας κάτω από την κατάρα της αμαρτίας, ολόκληρη η φύση θα φανέρωνε στον άνθρωπο το χαρακτήρα και τα αποτελέσματα της ανταρσίας έναντι του Θεού. ΄Οταν ο Θεός έπλασε τον άνθρωπο, τον κατέστησε κυρίαρχο επάνω στη γη και σε όλα τα ζωντανά πλάσματα. ΄Οσο διάστημα ο Αδάμ έμεινε πιστός στον Ουρανό, όλη η φύση ήταν υποταγμένη σε αυτόν. ΄Οταν όμως επαναστάτησε εναντίον του θεϊκού νόμου, οι υποδεέστερες από αυτόν υπάρξεις επαναστάτησαν κατά της κυριαρχίας του. Έτσι, από μεγάλη ευσπλαχνία ο Θεός θα έδειχνε στον άνθρωπο την ιερότητα του νόμου Του και θα τον έκανε να δει από προσωπική του πείρα τον κίνδυνο της παραμέρισής του έστω και στον ελάχιστο βαθμό.

Επίσης, η ζωή του μόχθου και της φροντίδας που θα αποτελούσε έκτοτε τη μοίρα του, ορίσθηκε και αυτή από αγάπη. Ήταν μια πειθαρχία που η αμαρτία του την κατέστησε απαραίτητη για να βάλει κάποιον έλεγχο στην αχαλίνωτη όρεξη και στα πάθη του, και να προάγει την εξάσκηση της αυτοκυριαρχίας. Αυτό αποτελούσε μέρος του μεγάλου σχεδίου του Θεού για την ανόρθωση του ανθρώπου από την καταστροφή και εξαθλίωση που προκαλεί η αμαρτία.

Η προειδοποίηση που δόθηκε στους προπάτορές μας «καθ'ην ημέραν φάγης απ'αυτού θέλεις εξάπαντος αποθάνει», δεν υπονοούσε ότι θα πέθαιναν την ίδια μέρα που θα έτρωγαν τον απαγορευμένο καρπό, αλλά ότι την ημέρα εκείνη θα έβγαινε η αμετά-

κλητη απόφαση. Η υπόσχεση της αθανασίας τούς είχε δοθεί υπό τον όρο της υπακοής. Με την παρακοή θα έχαναν την αιώνια ζωή. Την ίδια εκείνη μέρα θα καταδικάζονταν σε θάνατο.

Για την αδιάκοπη συντήρηση της ύπαρξής του ο άνθρωπος έπρεπε συνεχώς να γεύεται από το δένδρο της ζωής. Στερημένος από το προνόμιο αυτό, η ζωτικότητά του βαθμηδόν θα εξαντλείτο μέχρι που η ζωή θα έσβηνε τελείως. Ήταν του Σατανά το σχέδιο για τον Αδάμ και την Εύα να προκαλέσουν με την παρακοή τους τη δυσμένεια του Θεού. Και κατόπιν, εάν δεν αποκτούσαν τη συγχώρηση, έλπιζε ότι θα μπορούσαν να τρώνε από το δένδρο της ζωής, και έτσι θα διαιώνιζαν μια ύπαρξη αμαρτίας και αθλιότητας. Μετά την πτώση του ανθρώπου όμως, άγιοι άγγελοι έλαβαν εντολή αμέσως να φρουρήσουν το δένδρο της ζωής. Καθώς οι φωτεινές ακτίνες λαμποκοπούσαν γύρω από τους αγγέλους αυτούς, παρουσίαζαν την εικόνα ενός φλόγινου σπαθιού. Κανείς από την οικογένεια του Αδάμ δεν είχε το δικαίωμα να περάσει το διαχωριστικό εκείνο φράγμα για να φάει από τον ζωοδότη καρπό. Επομένως, δεν υπάρχει αθάνατος αμαρτωλός.

Το κύμα της συμφοράς που προήλθε από την παράβαση των προγόνων μας, πολλοί το θεωρούν ως υπερβολικά τρομερή συνέπεια για μια τόσο ασήμαντη αμαρτία, και αμφισβητούν τη δικαιοσύνη και τη σοφία του Θεού στη συμπεριφορά Του προς τον άνθρωπο. Αλλά αν ήθελαν να εμβαθύνουν περισσότερο στο θέμα αυτό, θα έβλεπαν καθαρά το λάθος τους. Ο Θεός έπλασε τον άνθρωπο «καθ'ομοιότητα Αυτού», απαλλαγμένον από την αμαρτία. Η γη προοριζόταν να κατοικηθεί από υπάρξεις λίγο κατώτερες από τους αγγέλους, των οποίων όμως η υπακοή έπρεπε να δοκιμασθεί, επειδή ο Θεός δε θα επέτρεπε να γεμίσει ο κόσμος από άτομα που δε θα λάμβαναν υπόψη τους το νόμο Του. Αλλά από ευσπλαχνία, ο Θεός δεν επέβαλε στον Αδάμ δύσκολη δοκιμασία. Και ακριβώς το γεγονός ότι η απαγόρευση ήταν μηδαμινή, κάνει την αμαρτία εξαιρετικά σημαντική. Αν ο Αδάμ δεν ήταν ικανός να υποστεί την πιο μικρή από όλες τις δοκιμασίες, δε θα μπορούσε να υπομείνει δοκιμασία μεγαλύτερη, αν του είχαν ανατεθεί ανώτερες ευθύνες.

Αν είχε ορισθεί για τον Αδάμ κάποια μεγαλύτερη δοκιμή, τότε εκείνοι που ρέπουν στο κακό, θα πρόβαλαν τη δικαιολογία: ''Ετούτο είναι αψήφιστο ζήτημα και ο Θεός δε δίνει σημασία σε τέτοια μικροπράγματα.'' Αυτό θα κατέληγε στη συνεχή παράβαση πραγμάτων που, θεωρούμενα μηδαμινά, περνούν ανεξέλεγκτα

από τους ανθρώπους. Ο Θεός όμως κατέστησε φανερό ότι η αμαρτία σε οποιοδήποτε βαθμό είναι στο Θεό αποκρουστική.

Η Εύα θεώρησε μηδαμινό πράγμα να παρακούσει στο Θεό δοκιμάζοντας τον καρπό του απαγορευμένου δένδρου και να παρασύρει και τον άνδρα της στον πειρασμό της παράβασης. Η αμαρτία τους όμως άνοιξε διάπλατα τις πύλες της συμφοράς στον κόσμο. Ποιος μπορεί την ώρα του πειρασμού να κάνει την πρόγνωση των τρομακτικών συνεπειών στις οποίες θα κατέληγε ένα παραπάτημα;

Πολλοί που διδάσκουν ότι ο άνθρωπος δε δεσμεύεται από το νόμο του Θεού, υποστηρίζουν με αυτό ότι του είναι αδύνατον να υπακούσει στα διατάγματά του. Αλλά αν αυτό αλήθευε, τότε γιατί να υποστεί ο Αδάμ την τιμωρία της παράβασής του; Το αμάρτημα των προπατόρων μας έφερε ενοχή και θλίψη στον κόσμο, και αν δε μεσολαβούσε η αγαθότητα και η ευσπλαχνία του Θεού, θα είχε βυθίσει την ανθρώπινη φυλή σε απελπιστική απόγνωση. Ας μην απατάται κανείς. «Ο μισθός της αμαρτίας είναι θάνατος.» (Ρωμ. 6: 23). Δεν είναι διόλου ευκολότερο στην εποχή μας να παραβιασθεί ο νόμος του Θεού ατιμωρητί από ό,τι ήταν στον καιρό που η καταδικαστική απόφαση εκδόθηκε για τον πατέρα της ανθρωπότητας.

Αφού αμάρτησαν ο Αδάμ και η Εύα, δεν είχαν το δικαίωμα να παραμείνουν στον παράδεισο. Με θέρμη παρακάλεσαν να τους επιτραπεί να μείνουν στο σπίτι της αθωότητας και της χαράς τους. Ομολόγησαν ότι είχαν περιφρονήσει τα δικαιώματά τους για την ευτυχισμένη εκείνη κατοικία τους και υποσχέθηκαν στο εξής να δείξουν τέλεια υπακοή στο Θεό. Τους εξηγήθηκε όμως ότι η φύση τους είχε διαφθαρεί από την αμαρτία. Είχαν εξασθενίσει τη δύναμή τους για να αντισταθούν στο κακό και είχαν ανοίξει δρόμο για το Σατανά από όπου τώρα αυτός μπορούσε να τους πλησιάσει ευκολότερα. Αφού βρισκόμενοι ακόμη στην αθωότητά τους είχαν υποχωρήσει στον πειρασμό, τώρα πια που είχαν συνειδητοποιήσει την ενοχή τους, θα διέθεταν ελαττωμένη δύναμη για να διατηρήσουν την ακεραιότητά τους.

Ταπεινά και με απερίγραπτη λύπη αποχαιρέτησαν την όμορφη κατοικία τους και πήγαν να κατοικήσουν στη γη που τη βάραινε η κατάρα της αμαρτίας. Η άλλοτε γλυκιά με την αμετάβλητη θερμοκρασία ατμόσφαιρα, τώρα περνούσε σημαντικές αλλαγές, και από ευσπλαχνία ο Θεός τους προμήθευσε δερμάτινους χιτώνες για προστασία από τις ακρότητες της ζέστης και του ψύχους.

4. Ο πειρασμ΄ς και η πτώση

΄Οταν παρατήρησαν τα πρώτα σημεία της φθοράς στα λουλούδια που μαραίνονταν και στα φύλλα που έπεφταν, ο Αδάμ και η σύντροφός του θρήνησαν ακόμη περισσότερο από ό,τι οι άνθρωποι θρηνούν τώρα για τους νεκρούς τους. Ο θάνατος των μικρών και ντελικάτων λουλουδιών πραγματικά προξένησε λύπη. ΄Οταν όμως τα μεγάλα δένδρα άρχισαν να ρίχνουν τα φυλλώματά τους, η σκηνή αυτή έφερε ζωηρά στη σκέψη τους το θλιβερό γεγονός ότι ο θάνατος αποτελεί τον κλήρο κάθε ζωντανής ύπαρξης.

Ο κήπος της Εδέμ εξακολουθούσε να βρίσκεται στη γη πολύ αργότερα αφότου ο άνθρωπος διώχθηκε από τα ευχάριστα μονοπάτια του. Στην πεσμένη στην αμαρτία φυλή επιτράπηκε για πολύ καιρό να αντικρίζει το σπίτι της αθωότητας, μόνο που η είσοδος τους είχε απαγορευθεί από τους φύλακες αγγέλους. Στην πύλη του παραδείσου που φυλαγόταν από τα χερουβείμ, φανερωνόταν η δόξα του Θεού. Στο σημείο αυτό έρχονταν ο Αδάμ και τα παιδιά του να ανανεώσουν την υπόσχεσή τους για υπακοή στο νόμο εκείνο που η παράβασή του τους είχε εξορίσει από την Εδέμ. ΄Οταν το κύμα της παρανομίας πλημμύρισε τον κόσμο και η κακία των ανθρώπων σφράγισε την καταστροφή τους με τον υδάτινο κατακλυσμό, το ίδιο χέρι που φύτεψε τον Παράδεισο, τον απέσυρε από τη γη. Στην τελική όμως αποκατάσταση με «ουρανόν νέον και γην νέαν» (Αποκ. κα΄1), αυτός θα επαναφερθεί ενδοξότερα ακόμη στολισμένος από ό,τι ήταν στην αρχή.

Τότε αυτοί που θα έχουν φυλάξει τις εντολές του Θεού, θα αναπνέουν με αιώνια ανθηρότητα κάτω από το δένδρο της ζωής. Και στους ατελεύτητους αιώνες οι κάτοικοι των αναμάρτητων κόσμων θα βλέπουν τον εξαίσιο εκείνο κήπο - δείγμα του τέλειου έργου της δημιουργίας του Θεού, άθικτο από την κατάρα της αμαρτίας - δείγμα τού τι θα ήταν ολόκληρη η γη αν ο άνθρωπος είχε μόνο εκπληρώσει το ένδοξο σχέδιο του Δημιουργού.

ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΤΗΣ ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΗΣ

Η πτώση του ανθρώπου βύθισε τον ουρανό στη θλίψη. Ο κόσμος που ο Θεός δημιούργησε, μαραινόταν κάτω από την κατάρα της αμαρτίας και τον κατοικούσαν υπάρξεις καταδικασμένες στη δυστυχία και στο θάνατο. Φαινόταν ότι δεν υπήρχε καμιά διέξοδος για τους παραβάτες του νόμου. Οι άγγελοι σταμάτησαν τους ύμνους της δοξολογίας. Πένθος επικρατούσε από άκρη σε άκρη στις ουράνιες αυλές για το χαλασμό που είχε προξενήσει η αμαρτία.

Ο Υιός του Θεού, ο ένδοξος Αρχηγός του ουρανού, λυπήθηκε την πεσμένη στην αμαρτία ανθρώπινη φυλή. Η καρδιά Του συγκινήθηκε με αφάνταστη ευσπλαχνία καθώς τα βάσανα του χαμένου κόσμου παρουσιάσθηκαν μπροστά Του. Η θεϊκή όμως αγάπη είχε συλλάβει ένα σχέδιο, με το οποίο θα μπορούσε να λυτρωθεί ο άνθρωπος. Ο παραβιασμένος νόμος του Θεού απαιτούσε το θάνατο του αμαρτωλού. Σε ολόκληρο το σύμπαν δεν υπήρχε παρά ένας μόνο που είχε τη δυνατότητα να ικανοποιήσει τις αξιώσεις του χάρη του ανθρώπου.

Επειδή ο θεϊκός νόμος είναι τόσο άγιος όσο ο ίδιος ο Θεός, μόνο ένας ισότιμος με το Θεό μπορούσε να κάνει τον εξιλασμό για την παράβασή του. Κανένας άλλος εκτός από το Χριστό δεν μπορούσε να λυτρώσει τον αμαρτωλό άνθρωπο από την κατάρα του νόμου και να τον επαναφέρει σε αρμονία με τον ουρανό. Ο Χριστός ο ίδιος θα επιφορτιζόταν την ενοχή και το αίσχος της αμαρτίας - της αμαρτίας που είναι προσβλητική για έναν άγιο Θεό, σε σημείο που θα έφερνε το χωρισμό ανάμεσα στον Πατέρα και στον Υιό. Ο Χριστός θα έφθανε στα κατάβαθα της δυστυχίας προκειμένου να σώσει τη χαμένη φυλή.

Ικέτευε στον Πατέρα υπέρ του αμαρτωλού, ενώ τα ουράνια πλήθη περίμεναν το αποτέλεσμα με τέτοιο έντονο ενδιαφέρον,

που είναι αδύνατον να εκφρασθεί με λόγια. Πολύ διάρκησε η μυστηριακή εκείνη επικοινωνία - «βουλή ειρήνης» - για τους αμαρτωλούς απογόνους της ανθρώπινης φυλής. Το σχέδιο της σωτηρίας είχε ήδη εκπονηθεί πριν ακόμη δημιουργηθεί η γη, επειδή ο Χριστός είναι «ο Αμνός ο εσφαγμένος από καταβολής κόσμου». (Ζαχ. 6:13, Αποκ. 13:8).

Αλλά και Αυτός ακόμη ο Βασιλιάς του σύμπαντος πέρασε μεγάλο αγώνα μέχρι να παραχωρήσει τον Υιό Του να πεθάνει για την ένοχη φυλή. Όμως, «τόσον ηγάπησεν ο Θεός τον κόσμον, ώστε έδωκε τον Υιόν Αυτού τον μονογενή, διά να μη απολεσθή πας ο πιστεύων εις Αυτόν, αλλά να έχει ζωήν αιώνιον». (Ιωάν. 3:16). Ω, το μυστήριο της απολύτρωσης! Η αγάπη του Θεού για έναν κόσμο που δεν Τον αγάπησε! Ποιος μπορεί να γνωρίσει το βάθος της αγάπης αυτής η οποία «υπερβαίνει πάσαν γνώσιν»; Στους ατελεύτητους αιώνες, αθάνατες διάνοιες προσπαθώντας να κατανοήσουν το μυστήριο της ακατανόητης αγάπης θα απορούν και θα θαυμάζουν.

Ο Θεός έμελλε να φανερωθεί «εν τω Χριστώ, διαλλάσσων τον κόσμον προς Εαυτόν». Ο άνθρωπος είχε σε τέτοιο βαθμό διαφθαρεί από την αμαρτία, που του ήταν αδύνατον από μόνος του να εναρμονισθεί με Εκείνον του οποίου η φύση είναι αγνότητα και αγαθότητα. Ο Χριστός όμως, αφού θα λύτρωνε τον άνθρωπο από την καταδίκη του νόμου, θα μπορούσε να χορηγήσει θεϊκή δύναμη που να ενωθεί με την ανθρώπινη προσπάθεια. Έτσι λοιπόν, με τη μετάνοια στο Θεό και με την πίστη στο Χριστό, οι αμαρτωλοί απόγονοι του Αδάμ θα μπορούσαν να ξαναγίνουν «τέκνα Θεού» (Β΄ Κορ. 5: 19, Α΄Ιωάν. 3:2).

Στο σχέδιο με το οποίο αποκλειστικά η σωτηρία του ανθρώπου μπορούσε να εξασφαλισθεί, πήρε μέρος ολόκληρος ο ουρανός στην ανυπολόγιστη θυσία που αυτό συνεπάγετο. Οι άγγελοι δεν έδειξαν χαρά όταν ο Χριστός τους εξέθεσε το σχέδιο της απολύτρωσης, επειδή είδαν ότι η σωτηρία του ανθρώπου θα στοίχιζε στον αγαπημένο Αρχηγό τους ανέκφραστο πόνο.

Λυπημένοι και απορημένοι Τον άκουγαν να τους εξηγεί πως έπρεπε να αφήσει την αγνότητα και την ειρήνη του ουρανού, τη χαρά, τη δόξα και την αιώνια ζωή για να έρθει σε επαφή με την εξαχρείωση της γης, να δοκιμάσει τη θλίψη της, το αίσχος και το θάνατο. Έπρεπε να σταθεί ανάμεσα στον αμαρτωλό και στην ποινή της αμαρτίας.

5. Το σχέδιο της απολύτρωσης

Και παρόλα αυτά λίγοι θα δέχονταν το Χριστό ως Υιό του Θεού. Θα εγκατέλειπε την υψηλή θέση Του ως Μεγαλειότητα του ουρανού, θα παρουσιαζόταν στη γη ταπεινωμένος ως άνθρωπος, και από προσωπική πείρα Του θα γνώριζε τις λύπες και τους πειρασμούς που ο άνθρωπος θα ήταν υποχρεωμένος να υφίσταται. Όλα αυτά ήταν απαραίτητα προκειμένου να βοηθήσει τους πειραζομένους. (Δείτε Εβρ. 2:18).

Όταν η αποστολή Του ως Δασκάλου θα τελείωνε, θα παραδιδόταν στα χέρια αμαρτωλών ανθρώπων και θα υποβαλλόταν σε όλων των ειδών τις ταπεινώσεις και τα μαρτύρια που ο Σατανάς θα τους ενέπνεε να Του επιβάλλουν. Θα πέθαινε με τον πιο απάνθρωπο θάνατο, κρεμασμένος μεταξύ γης και ουρανού σαν ένοχος αμαρτωλός.

Ο Χριστός θα περνούσε ώρες τέτοιας τρομακτικής αγωνίας που οι άγγελοι δε θα μπορούσαν να την αντικρίσουν, αλλά θα έκρυβαν το πρόσωπό τους από το θέαμα. Θα υπέφερε ψυχική οδύνη και την αποστροφή του προσώπου του Πατέρα Του, ενώ η ενοχή της παράβασης - το βάρος των αμαρτιών όλου του κόσμου - θα είχε τοποθετηθεί επάνω Του.

Οι άγγελοι γονυπέτησαν στα πόδια του Αρχηγού τους και προθυμοποιήθηκαν να προσφερθούν εκείνοι θυσία για τον άνθρωπο. Η ζωή όμως ενός αγγέλου δεν ήταν δυνατόν να πληρώσει το χρέος. Μόνο Εκείνος που έπλασε τον άνθρωπο, είχε τη δύναμη να τον λυτρώσει. Αλλά και οι άγγελοι είχαν κάποιο ρόλο να παίξουν στο απολυτρωτικό σχέδιο, επειδή «διά το πάθημα του θανάτου βλέπομεν τον Ιησούν ολίγον τι παρά τους αγγέλους ηλαττωμένον». (Εβρ. 2:9).

Όταν δηλαδή θα περιβαλλόταν την ανθρώπινη μορφή, η δύναμή Του δε θα ήταν ίση με τη δική τους, και τότε αυτοί έπρεπε να Τον εξυπηρετούν, να Τον ενισχύουν και να Τον παρηγορούν στα βάσανά Του. Επιπλέον, θα ήταν «λειτουργικά πνεύματα προς υπηρεσίαν αποστελλόμενα διά τους μέλλοντας να κληρονομήσωσι σωτηρίαν.» (Εβρ. 1:14). Θα φρουρούσαν τα αντικείμενα της χάρης Του από τη δύναμη των πονηρών αγγέλων και από το σκότος που διαρκώς θα έρριχνε γύρω τους ο Σατανάς.

Όταν οι άγγελοι θα έβλεπαν την αγωνία και την ταπείνωση του Κυρίου τους, θα γέμιζαν με λύπη και αγανάκτηση και θα ήθελαν να Τον γλιτώσουν από τους δολοφόνους Του. Δεν έπρεπε όμως να επέμβουν για να εμποδίσουν τίποτε από αυτά που θα αντίκριζαν. Αποτελούσε μέρος του απολυτρωτικού σχεδίου να

υποφέρει ο Χριστός το χλευασμό και την κακομεταχείριση από μέρους των πονηρών ανθρώπων, και συναίνεσε να υποστεί όλα αυτά όταν έγινε ο Λυτρωτής του ανθρώπου.

Ο Χριστός διαβεβαίωσε τους αγγέλους ότι με το θάνατό Του θα εξαγόραζε πολλούς και θα κατέστρεφε «τον έχοντα το κράτος του θανάτου». Θα επανακτούσε τη βασιλεία που ο άνθρωπος έχασε εξαιτίας της παρακοής, και οι λυτρωμένοι θα την κληρονομούσαν μαζί Του για να κατοικήσουν σε αυτή παντοτινά. Η αμαρτία και οι αμαρτωλοί θα εξολοθρεύονταν και δε θα τάραζαν πια τη γαλήνη του ουρανού και της γης. Ζήτησε από τους αγγέλους να είναι σύμφωνοι με το σχέδιο που ο Πατέρας είχε αποδεχθεί, και να χαίρονται ότι με το θάνατό Του ο αμαρτωλός άνθρωπος θα μπορούσε να συμφιλιωθεί με το Θεό.

Τότε χαρά ανέκφραστη πλημμύρισε τον ουρανό. Η δόξα και η ευδαιμονία του απολυτρωμένου κόσμου υπερέβαινε και αυτή ακόμη την αγωνία και τη θυσία του Αρχηγού της ζωής. Στις ουράνιες αυλές ακούσθηκε για πρώτη φορά ο μελωδικός εκείνος ύμνος που επρόκειτο να αντηχήσει επάνω από τα υψώματα της Βηθλεέμ: «Δόξα εν υψίστοις Θεώ και επί γης ειρήνη,εν ανθρώποις ευδοκία.» Με χαρά τώρα μεγαλύτερη από την αγαλλίαση της πρωταρχικής δημιουργίας, «τα άστρα της αυγής έψαλλον ομού, και πάντες οι υιοί του Θεού ηλάλαζον.» (Λουκά 2:14, Ιώβ 38:7).

Στον άνθρωπο ο πρώτος υπαινιγμός της απολύτρωσης γνωστοποιήθηκε με την καταδικαστική απόφαση κατά του Σατανά στον Παράδεισο. Ο Κύριος δήλωσε: «Έχθραν θέλω στήσει αναμέσον σού και της γυναικός, και αναμέσον του σπέρματός σου και του σπέρματος αυτής. Αυτό θέλει σου συντρίψει την κεφαλήν και συ θέλεις κεντήσει την πτέρναν αυτού.» (Γέν. 3:15). Η απόφαση αυτή, την έκδοση της οποίας άκουσαν οι προπάτορές μας, ήταν μια υπόσχεση. Προλέγοντας τον πόλεμο μεταξύ του ανθρώπου και του Σατανά, καθιστούσε γνωστό ότι η δύναμη του μεγάλου αντιπάλου τελικά θα καταβαλλόταν.

Ο Αδάμ και η Εύα έστεκαν σαν εγκληματίες στην παρουσία του δίκαιου Κριτή, περιμένοντας την καταδίκη που τους επέβαλε η παράβαση. Πριν όμως ακούσουν για τη ζωή του μόχθου και της λύπης που τους ανέμενε του λοιπού, ή για το ψήφισμα ότι έπρεπε να επιστρέψουν στο χώμα, άκουσαν λόγια στα οποία δεν μπορούσαν να μη διακρίνουν την ελπίδα. Παρόλο ότι έπρεπε να υποφέρουν από τη δύναμη του ισχυρού εχθρού, μπορούσαν όμως να αποβλέπουν στην τελική νίκη.

5. Το σχέδιο της απολύτρωσης

΄Οταν ο Σατανάς άκουσε ότι θα υπήρχε έχθρα ανάμεσα σε αυτόν και στη γυναίκα και ανάμεσα στο σπέρμα του και στο σπέρμα της, ήξερε ότι το έργο του της εξαχρείωσης της ανθρώπινης φύσης θα διακοπτόταν, ότι κατά κάποιον τρόπο ο άνθρωπος θα γινόταν ικανός να αντισταθεί στη δύναμή του.

΄Οταν όμως το σχέδιο της σωτηρίας εκτέθηκε λεπτομερέστερα, ο Σατανάς χαιρόταν μαζί με τους αγγέλους του πως αφού προξένησε την πτώση του ανθρώπου, θα κατάφερνε να κατεβάσει τον Υιό του Θεού από την υψηλή θέση Του. Δήλωνε ότι τα μέχρι τούδε σχέδιά του είχαν επιτύχει επάνω στη γη και πως όταν ο Χριστός θα έπαιρνε την ανθρώπινη φύση, θα υπήρχε περίπτωση και ο ΄Ιδιος να νικηθεί και έτσι θα ματαιωνόταν η απολύτρωση της αμαρτωλής φυλής.

Ουράνιοι άγγελοι εξέθεσαν με μεγαλύτερη λεπτομέρεια στους προπάτορές μας το σχέδιο που είχε εκπονηθεί για τη σωτηρία τους. Ο Αδάμ και η σύντροφός του πήραν τη διαβεβαίωση ότι παρά το μεγάλο τους αμάρτημα, δεν επρόκειτο να εγκαταλειφθούν στην εξουσία του Σατανά. Ο Υιός του Θεού είχε προσφέρει τον εξιλασμό με τη ζωή Του που θα θυσίαζε για την παράβασή τους. Θα τους δινόταν μια δοκιμαστική περίοδος, και με την πίστη στο Χριστό και με τη μετάνοια θα μπορούσαν να ξαναγίνουν τα παιδιά του Θεού.

Η θυσία που απαιτείτο για την παράβασή τους, αποκάλυψε στον Αδάμ και στην Εύα τον ιερό χαρακτήρα του νόμου του Θεού. Και τότε είδαν, όπως δεν είχαν δει ποτέ προηγουμένως, την ενοχή της αμαρτίας και τα καταστρεπτικά της αποτελέσματα. Αισθανόμενοι τύψεις και εντονότατη οδύνη, ικέτευαν να μην πέσει η τιμωρία επάνω σε Αυτόν που υπήρξε η πηγή όλης της χαράς τους.

Τους γνωστοποιήθηκε ότι εφόσον ο νόμος του Κυρίου αποτελεί το θεμέλιο της διακυβέρνησής Του τόσο στον ουρανό όσο και στη γη, ακόμη και η ζωή ενός αγγέλου δε θα γινόταν αποδεκτή θυσία για την παραβίασή του. Καμιά από τις εντολές του δεν μπορούσε να ακυρωθεί ή να μεταβληθεί προκειμένου να ανταποκριθεί στην αμαρτωλή κατάσταση στην οποία είχε περιέλθει ο άνθρωπος. Αλλά ο Υιός του Θεού ο οποίος είχε δημιουργήσει τον άνθρωπο, μπορούσε να κάνει εξιλασμό γι'αυτόν. ΄Οπως η παράβαση του Αδάμ έφερε την αθλιότητα και το θάνατο, έτσι και η θυσία του Χριστού θα έφερνε τη ζωή και την αθανασία.

5. Το σχέδιο της απολύτρωσης

΄Οχι μόνο ο άνθρωπος, αλλά και η γη η οποία εξαιτίας της αμαρτίας περιήλθε στην εξουσία του πονηρού, επρόκειτο να αποκατασταθεί με το σχέδιο της απολύτρωσης. ΄Οταν πλάσθηκε ο Αδάμ, τοποθετήθηκε κυρίαρχος της γης. ΄Οταν όμως ενέδωσε στον πειρασμό, πέρασε στη δύναμη του Σατανά. «Διότι από όντινα νικάται τις, τούτου και δούλος γίνεται.» ΄Οταν ο άνθρωπος έγινε αιχμάλωτος του Σατανά, η εξουσία που κατείχε, μεταβιβάσθηκε στο νικητή. Έτσι, ο Σατανάς έγινε «ο θεός του κόσμου τούτου». (Β΄Πέτρ. 2:19, Β΄Κορ. 4:4). Υπεξαίρεσε την κυριαρχία αυτή επάνω στη γη που αρχικά είχε δοθεί στον Αδάμ. Αλλά ο Χριστός πληρώνοντας την ποινή της αμαρτίας, δε θα λύτρωνε μόνο τον άνθρωπο, αλλά αυτός θα επανακτούσε και την κυριαρχία που είχε χάσει. ΄Ολα όσα χάθηκαν από τον πρώτο Αδάμ, θα αποκατασταθούν από το δεύτερο Αδάμ.

Ο προφήτης λέει: «Και Συ, πύργε του ποιμνίου, οχύρωμα της θυγατρός Σιών, εις Σε θέλει ελθεί η πρώτη εξουσία» Και ο απόστολος Παύλος ομιλεί περί «της απολυτρώσεως του αποκτηθέντος λαού Αυτού». Ο Θεός δημιούργησε τη γη για να κατοικείται από άγιες και ευτυχισμένες υπάρξεις. «Αυτός ο Θεός ο πλάσας την γην και ποιήσας αυτήν, όστις Αυτός εστερέωσεν αυτήν, έκτισεν αυτήν ουχί ματαίως, αλλ'έπλασεν αυτήν διά να κατοικήται.» Ο σκοπός αυτός θα εκπληρωθεί όταν, ανανεωμένη με τη δύναμη του Θεού και απαλλαγμένη από την αμαρτία και τη λύπη, η γη θα καταστεί η αιώνια κατοικία των λυτρωμένων. «Οι δίκαιοι θέλουσι κληρονομήσει την γην, και επ'αυτής θέλουσι κατοικεί εις τον αιώνα.» «Και ουδέν ανάθεμα θέλει είσθαι πλέον, και ο θρόνος του Θεού και του Αρνίου θέλει είσθαι εν αυτή, και οι δούλοι Αυτού θέλουσι λατρεύσει Αυτόν.» (Μιχ. 4:8, Εφεσ. 1:14, Ησ. 45:18, Ψαλμ. 37:29, Αποκ. 22:3).

Ευρισκόμενος στην αθωότητά του ο Αδάμ, απολάμβανε ελεύθερη επικοινωνία με το Δημιουργό του. Η αμαρτία όμως έφερε το χωρισμό μεταξύ Θεού και ανθρώπου, και μόνο η εξιλαστήρια θυσία του Χριστού μπορούσε να γεφυρώσει το χάσμα και να καταστήσει εφικτή την επικοινωνία της ευλογημένης σωτηρίας από τον ουρανό προς τη γη. Ο άνθρωπος βρισκόταν ακόμη αποκομμένος από την άμεση προσέγγισή του με το Δημιουργό του, αλλά ο Θεός μπορούσε να επικοινωνεί μαζί του μέσο του Χριστού και των αγγέλων.

Έτσι, αποκαλύφθηκαν στον Αδάμ σημαντικά γεγονότα της ιστορίας της ανθρωπότητας, από τον καιρό που η καταδικαστική

απόφαση εκδόθηκε στην Εδέμ, προχωρώντας στον κατακλυσμό και συνεχίζοντας με την παρουσία του Υιού του Θεού. Του φανερώθηκε ότι παρόλο που η αξία της θυσίας του Χριστού επαρκούσε για τη σωτηρία όλου του κόσμου, πολλοί θα προτιμούσαν τη ζωή της αμαρτίας από τη ζωή της μετάνοιας και της υπακοής. Η εγκληματικότητα θα αυξανόταν στις ερχόμενες γενεές και η κατάρα της αμαρτίας θα βάραινε διαρκώς περισσότερο επάνω στην ανθρώπινη φυλή, επάνω στα ζώα και επάνω στη γη. Η διάρκεια της ζωής του ανθρώπου θα συντόμευε εξαιτίας του δικού του αμαρτωλού τρόπου ζωής.

Το φυσιολογικό ανάστημα του ανθρώπου, η αντοχή του, η ηθική και η πνευματική του δύναμη θα εκφυλίζονταν μέχρι που ο κόσμος θα γέμιζε από κάθε είδους δυστυχία. Υποθάλποντας την όρεξη και τα πάθη, οι άνθρωποι θα καταντούσαν ανίκανοι να εκτιμήσουν τις σπουδαίες αλήθειες του απολυτρωτικού σχεδίου. Πιστός όμως στον αντικειμενικό σκοπό για τον οποίο άφησε τον ουρανό, ο Χριστός θα εξακολουθούσε να ενδιαφέρεται για τους ανθρώπους και να τους καλεί να καταφύγουν σε Αυτόν για τις αδυναμίες και τις ατέλειές τους. Θα αναπλήρωνε τις ανάγκες όλων όσοι με πίστη θα έρχονταν σε Αυτόν. Θα υπήρχαν μάλιστα και μερικοί οι οποίοι θα διατηρούσαν τη γνώση του Θεού και θα παρέμεναν αμόλυντοι μέσα στην επικρατούσα παρανομία.

Οι θυσίες είχαν ορισθεί από το Θεό για να είναι στον άνθρωπο μια διαρκής υπενθύμιση, ώστε μεταμελημένος αυτός να αναγνωρίζει την αμαρτία του καθώς και μια ομολογία της πίστης του στον υποσχεμένο Σωτήρα. Αυτές σκοπό είχαν να τονίσουν στην αμαρτωλή φυλή τη σπουδαία αλήθεια ότι η αμαρτία ήταν εκείνη που προξένησε το θάνατο. Για τον Αδάμ, η προσφορά της πρώτης θυσίας ήταν η πιο επώδυνη τελετουργία. Έπρεπε να υψώσει το χέρι του για να αφαιρέσει ζωή την οποία μόνο ο Θεός μπορούσε να δώσει.

Αυτή ήταν η πρώτη επαφή του Αδάμ με το θάνατο, και το ήξερε ότι αν είχε παραμείνει υπάκουος στο Θεό δε θα υπήρχε θάνατος ούτε για τον άνθρωπο ούτε για τα ζώα. Ενώ έσφαζε το αθώο θύμα, έτρεμε στη σκέψη ότι η αμαρτία του θα προξενούσε την αιματοχυσία του άμωμου Αμνού του Θεού. Η σκηνή αυτή τον έκανε να αισθανθεί βαθύτερα και εντονότερα ακόμη το μέγεθος της παράβασής του, την οποία τίποτε δεν μπορούσε να επανορθώσει εκτός από το θάνατο του αγαπητού Υιού του Θεού. Και θαύμαζε την απέραντη αυτή καλοσύνη που θα κατέβαλε ένα τόσο

μεγάλο λύτρο για τη σωτηρία του ενόχου. Μια ακτίνα ελπίδας φώτισε το σκοτεινό και φοβερό μέλλον και το απάλλαξε από την τέλεια καταστροφή.

Αλλά το σχέδιο της απολύτρωσης είχε έναν ευρύτερο και σοβαρότερο σκοπό από τη σωτηρία του ανθρώπου. Ο Χριστός δεν ήρθε στη γη μόνο γι'αυτό το λόγο. Δεν ήταν μόνο για να τιμήσουν οι κάτοικοι της μικρής αυτής γης το νόμο του Θεού όπως του έπρεπε να τιμηθεί. Ήταν για να δικαιωθεί ο χαρακτήρας του Θεού μπροστά στο σύμπαν.

Στο αποτέλεσμα αυτό της μεγάλης θυσίας Του, δηλαδή της επιρροής που αυτή θα είχε επάνω στις λογικές υπάρξεις των άλλων κόσμων όπως και των ανθρώπων της γης, απέβλεπε ο Σωτήρας όταν μόλις πριν από τη σταύρωσή Του είπε: «Τώρα είναι κρίσις του κόσμου τούτου, τώρα ο άρχων του κόσμου τούτου θέλει εκβληθή έξω. Και Εγώ όταν υψωθώ εκ της γης, θέλω ελκύσει πάντας προς Εμαυτόν.» (Ιωάν. 12:31,32). Η πράξη του θανάτου του Χριστού για τη σωτηρία του ανθρώπου όχι μόνο θα καθιστούσε τον ουρανό εφικτό στους ανθρώπους, αλλά και θα δικαίωνε μπροστά σε ολόκληρο το σύμπαν το Θεό και τον Υιό Του για τη στάση που τήρησαν έναντι της ανταρσίας του Σατανά. Θα εδραίωνε τη διαιώνιση του νόμου του Θεού και θα αποκάλυπτε τη φύση και τα αποτελέσματα της αμαρτίας.

Απαρχής η μεγάλη λογομαχία είχε στραφεί εναντίον του νόμου του Θεού. Ο Σατανάς είχε επιδιώξει να αποδείξει ότι ο Θεός ήταν άδικος, ότι ο νόμος Του παρουσίαζε ελαττώματα και ότι το καλό του σύμπαντος απαιτούσε την τροποποίησή του. Οι επιθέσεις του κατά του νόμου αποσκοπούσαν στην ανατροπή της εξουσίας του Νομοθέτη του. Στη διαμάχη αυτή επρόκειτο να αποδειχθεί αν οι θεϊκές εντολές ήταν ελαττωματικές και υπόκειντο σε μεταλλαγή, ή αν ήταν τέλειες και αμετάβλητες.

Όταν ο Σατανάς εκδιώχθηκε από τον ουρανό, αποφάσισε να κάνει τη γη βασίλειό του. Όταν έβαλε σε πειρασμό τον Αδάμ και την Εύα και τους νίκησε, νόμισε ότι είχε αποκτήσει την εξουσία αυτού του κόσμου, λέγοντας ''αφού εμένα διάλεξαν για αρχηγό τους''. Ισχυριζόταν ότι ήταν αδύνατον να χορηγηθεί άφεση στον αμαρτωλό. Επομένως, η αμαρτωλή φυλή αποτελούσε τους νόμιμους υπηκόους του και ο κόσμος τού ανήκε.

Ο Θεός όμως έδωσε τον Υιό Του τον αγαπητό - ίσο με τον Εαυτό Του - για να σηκώσει την τιμωρία της παρακοής, εξασφαλίζοντας έτσι τον τρόπο με τον οποίο θα μπορούσαν οι άνθρω-

ποι να αποκατασταθούν στην εύνοιά Του και να επανέλθουν στην εδεμική κατοικία τους. Ο Χριστός ανέλαβε να λυτρώσει τον άνθρωπο και να γλιτώσει τον κόσμο από τα χέρια του Σατανά. Η μεγάλη διαμάχη που άρχισε στον ουρανό, θα τερματιζόταν σε αυτόν ακριβώς τον κόσμο, σε αυτό ακριβώς το πεδίο δράσης που ο Σατανάς διεκδικούσε για δικό του.

Ολόκληρο το σύμπαν θαύμαζε ότι ο Χριστός έπρεπε να ταπεινωθεί για να σώσει τον αμαρτωλό άνθρωπο, ότι Εκείνος ο οποίος μετέβαινε από άστρο σε άστρο επιτηρώντας τα πάντα και εφοδιάζοντας με την πρόνοιά Του τις υπάρχουσες ανάγκες της αχανούς δημιουργίας Του, έπρεπε να συγκατατεθεί να αφήσει τη δόξα Του και να περιβληθεί την ανθρώπινη φύση. Αυτό ήταν ένα μυστήριο που οι αναμάρτητες υπάρξεις των άλλων κόσμων επιθυμούσαν να κατανοήσουν.

Όταν ο Χριστός ήρθε στον κόσμο μας με τη μορφή του ανθρώπου, όλοι Τον παρακολουθούσαν με εντονότατο ενδιαφέρον βήμα προς βήμα, καθώς βάδιζε το αιματοβαμμένο μονοπάτι από τη φάτνη στο σταυρό. Ο ουρανός παρατηρούσε τις προσβολές και τους χλευασμούς που ο Χριστός υφίστατο, και ήξερε ότι ο ηθικός αυτουργός ήταν ο Σατανάς. Πρόσεχε το αυξανόμενο έργο των ανταγωνιστικών δυνάμεων: ο Σατανάς να επιβάλλει συνεχώς στην ανθρώπινη φυλή το σκοτάδι, τη θλίψη και τα βάσανα, και ο Χριστός να τα εξουδετερώνει.

Παρακολουθούσε τον αγώνα ανάμεσα στο φως και στο σκότος που γινόταν όλο και σκληρότερος. Και τη στιγμή που ο Χριστός φώναξε μέσα στην επιθανάτια αγωνία Του «τετέλεσται» (Ιωάν. 19: 30), μια θριαμβευτική κραυγή αντήχησε σε όλους τους άλλους κόσμους, όπως και σε αυτό τον ουρανό.

Η έκβαση του μεγάλου αγώνα, ο οποίος επί μακρόν διεξαγόταν στη γη αυτή, είχε στο σημείο αυτό αποφασισθεί και ο Χριστός αποδείχθηκε νικητής. Ο θάνατός Του έδωσε την απάντηση στο ερώτημα αν ο Πατέρας και ο Υιός είχαν επαρκή αγάπη για τον άνθρωπο ώστε να εξασκήσουν αυταπάρνηση και πνεύμα θυσίας. Ο Σατανάς είχε αποκαλύψει τον αληθινό χαρακτήρα του ως ψεύτης και εγκληματίας. Αποδείχθηκε ότι το ίδιο ακριβώς πνεύμα με το οποίο είχε διοικήσει τους ανθρώπους που ήταν κάτω από την εξουσία του, θα εκδήλωνε αν του επιτρεπόταν να εξουσιάσει τις ουράνιες υπάρξεις. Ομόφωνα το αφοσιωμένο στο Θεό σύμπαν εγκωμίασε τη διοίκηση του Ουρανού.

5. Το σχέδιο της απολύτρωσης

Αν υπήρχε περίπτωση να τροποποιηθεί ο νόμος, ο άνθρωπος θα μπορούσε να σωθεί χωρίς τη θυσία του Χριστού. Αλλά το γεγονός ότι ήταν απαραίτητο να δώσει ο Χριστός τη ζωή Του για την αμαρτωλή φυλή, αποτελεί απόδειξη ότι ο νόμος δεν απαλλάσσει τον αμαρτωλό από τις αξιώσεις που επιβάλλει σε αυτόν. Αποδείχθηκε ότι ο μισθός της αμαρτίας είναι θάνατος. Με το θάνατο του Χριστού έγινε βεβαία η καταστροφή του Σατανά.

Αν όμως ο νόμος είχε καταργηθεί στο σταυρό, όπως πολλοί ισχυρίζονται, τότε η αγωνία και ο θάνατος που υπέστη ο αγαπητός Υιός του Θεού, θα κατέληγε μόνο στο να προσφέρει στο Σατανά αυτό ακριβώς που ζητούσε. Τότε ο άρχοντας του κακού θα θριάμβευε και οι κατηγορίες του εναντίον της θεϊκής διακυβέρνησης θα επαλήθευαν.

Το ίδιο το γεγονός ότι ο Χριστός υπέστη την τιμωρία της παράβασης του ανθρώπου αποτελεί αναντίρρητο επιχείρημα για όλα τα λογικά πλάσματα του Θεού ότι ο νόμος Του είναι αναλλοίωτος, ότι ο Θεός είναι δίκαιος, εύσπλαχνος, πρόθυμος για αυταπάρνηση και ότι η δικαιοσύνη και η ευσπλαχνία είναι αναπόσπαστα συνδεμένες στο διακυβερνητικό σύστημα του καθεστώτος Του.

5. Το σχέδιο της απολύτρωσης

Η ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΚΑΪΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΒΕΛ

(Βασίζεται στο βιβλίο Γένεσις, κεφ. 4:1-15)

Ο Κάιν και ο Άβελ, οι γιοι του Αδάμ, διέφεραν διαμετρικά στο χαρακτήρα. Ο Άβελ διεπόταν από ένα πνεύμα αφοσίωσης στο Θεό. Αναγνώριζε τη δικαιοσύνη και την ευσπλαχνία στη στάση του Θεού απέναντι στην αμαρτωλή φυλή, και με ευγνωμοσύνη έτρεφε την ελπίδα της απολύτρωσης. Ο Κάιν όμως υπέθαλπε επαναστατικά αισθήματα και γόγγυζε κατά του Θεού εξαιτίας της κατάρας στην οποία Αυτός υπέβαλε τη γη και την ανθρώπινη φυλή ως αποτέλεσμα της αμαρτίας του Αδάμ. Επέτρεψε στη σκέψη του να ακολουθήσει το ίδιο κανάλι που οδήγησε το Σατανά στην πτώση, καλλιεργώντας την επιθυμία της αυτοεξύψωσης και αμφισβητώντας τη θεϊκή δικαιοσύνη και εξουσία.

Οι αδελφοί αυτοί δοκιμάσθηκαν, όπως ο Αδάμ είχε δοκιμασθεί πριν από αυτούς, για να αποδειχθεί αν θα πίστευαν και θα υπάκουαν στο λόγο του Θεού. Γνώριζαν τα μέσα που είχαν παραχωρηθεί για τη σωτηρία του ανθρώπου και είχαν εννοήσει το σύστημα των θυσιών που είχε ορίσει ο Θεός. Ήξεραν ότι με την προσφορά των θυσιών έπρεπε να εκδηλώσουν πίστη στο Σωτήρα τον οποίο συμβόλιζαν οι θυσίες, εκδηλώνοντας συνάμα την ολοκληρωτική εξάρτησή τους από Αυτόν για συγχώρηση. Ήξεραν επίσης ότι συμμορφούμενοι με το θεϊκό σχέδιο για τη λύτρωσή τους, αποδείκνυαν την υπακοή τους στο θέλημα του Θεού.

Δεν μπορούσε να νοηθεί άφεση αμαρτιών χωρίς χύση αίματος. Έτσι, όφειλαν να δείξουν την πίστη τους στο αίμα του Χριστού - την εξιλαστική θυσία, προσφέροντας τα πρωτότοκα του ποιμνίου για θυσία. Τα δύο αδέλφια κατασκεύασαν τα θυσιαστήριά τους με τον ίδιο τρόπο και ο καθένας έφερε την προσφορά του. Ο Άβελ πρόσφερε τη θυσία του από το κοπάδι, σύμφωνα με

τις υποδείξεις του Θεού. «Και επέβλεψε με ευμένειαν Κύριος επί τον Άβελ, και επί την προσφοράν αυτού.» Φωτιά άστραψε από τον ουρανό και κατέκαυσε τη θυσία.

Ο Κάιν όμως αψηφώντας τη σαφή, συγκεκριμένη εντολή του Θεού, παρουσίασε απλώς μια προσφορά από καρπούς. Δε φάνηκε κανένα σημείο από τον ουρανό που να επικυρώνει ότι η θυσία είχε γίνει αποδεκτή. Ο Άβελ παρακάλεσε τον αδελφό του να πλησιάσει στο Θεό με τον καθορισμένο από Αυτόν τρόπο, αλλά οι ικεσίες του έκαναν τον Κάιν αποφασιστικότερο ακόμη να ακολουθήσει το δικό του θέλημα. Όντας μεγαλύτερος, δεν ήθελε να διευθύνεται από τον αδελφό του και περιφρόνησε τη συμβουλή του.

Ο Κάιν παρουσιάσθηκε στο Θεό με μεμψιμοιρισμούς και απείθεια στην καρδιά του όσον αφορά την υποσχεμένη θυσία και την προσφορά θυσιών. Το δώρο του δεν εξέφραζε μεταμέλεια για την αμαρτία. Αισθανόταν, όπως πολλοί αισθάνονται σήμερα, ότι θα φαινόταν σαν αδυναμία από μέρους του να ακολουθήσει το σχέδιο ακριβώς που είχε υποδείξει ο Θεός, να εμπιστευθεί εντελώς τη σωτηρία του στην εξιλαστική θυσία του υποσχεμένου Σωτήρα.

Διάλεξε το δρόμο της αυτοεξάρτησης. Θα παρουσιαζόταν με τη δική του αξία. Δε θα έφερνε το αρνί για να σμίξει το αίμα του ζώου με την προσφορά του, αλλά θα παρουσίαζε τους δικούς του καρπούς, τα προϊόντα των δικών του κόπων. Παρουσίασε την προσφορά του σαν να έκανε κάποια χάρη στο Θεό με την οποία περίμενε να εξασφαλίσει τη θεϊκή έγκριση. Ο Κάιν υπάκουσε στο να οικοδομήσει θυσιαστήριο, υπάκουσε στο να φέρει προσφορά. Η υπακοή του όμως ήταν μόνο μερική. Το σημαντικότερο μέρος της - η αναγνώριση της ανάγκης ενός Λυτρωτή - δε συμπεριλαμβανόταν σε αυτήν.

Όσον αφορά τη γέννησή τους και τη θρησκευτική τους ανατροφή, οι δύο αδελφοί ήταν σε όλα όμοιοι. Και οι δυο ήταν αμαρτωλοί, και οι δύο γνώριζαν τις αξιώσεις του Θεού για την απονομή σεβασμού και λατρείας. Από εξωτερική άποψη, η θρησκεία τους ήταν η ίδια μέχρι ένα ορισμένο σημείο. Πέρα από αυτό όμως η διαφορά ανάμεσά τους ήταν μεγάλη.

«Διά πίστεως ο Άβελ προσέφερε προς τον Θεόν καλητέραν θυσίαν παρά τον Κάιν.» (Εβρ. 11:4). Ο Άβελ κατάλαβε τις σπουδαίες αρχές της απολύτρωσης. Είδε τον εαυτό του σαν αμαρτωλό, και είδε την αμαρτία και το θάνατο - το επακόλουθό της, να παρεμβαίνει ανάμεσα στην ψυχή του και στην επικοινωνία με το

Θεό. Πρόσφερε το σφαγμένο θύμα, τη θυσιαζόμενη ζωή, αναγνωρίζοντας με αυτό τον τρόπο τις απαιτήσεις του παραβιασθέντος νόμου. Με το χυμένο εκείνο αίμα έβλεπε τη μελλοντική θυσία, το Χριστό να πεθαίνει επάνω στο σταυρό του Γολγοθά. Και με την εμπιστοσύνη που έδειξε για τον εξιλασμό ο οποίος θα γινόταν, έλαβε τη μαρτυρία ότι ήταν δίκαιος και ότι η προσφορά του είχε γίνει δεκτή.

Ο Κάιν είχε την ίδια ευκαιρία να μάθει και να δεχθεί τις αλήθειες αυτές, όπως έκανε ο Άβελ. Δεν υπήρξε το θύμα κανενός αυθαίρετου σκοπού. Δεν έκανε ο Θεός την εκλογή να αποδεχθεί τον έναν αδελφό και να απορρίψει τον άλλον. Ο Άβελ προτίμησε την πίστη και την υπακοή, ο Κάιν την απείθεια και την ανταρσία. Σε αυτό ακριβώς έγκειται η ουσία του παραδείγματος.

Ο Κάιν και ο Άβελ αντιπροσωπεύουν δύο τάξεις ανθρώπων που θα υπάρχουν μέχρι τα τέλη των αιώνων. Η μια τάξη ωφελείται από την καθορισμένη θυσία για την εξάλειψη της αμαρτίας. Η άλλη τάξη επιχειρεί να στηριχθεί στη δική της αξία. Η θυσία της δεύτερης τάξης στερείται τη θεϊκή μεσολάβηση και γι'αυτό είναι αδύνατον να οδηγήσει τον άνθρωπο στην εύνοια του Θεού. Μόνο με την αξία του Χριστού μπορούν να συγχωρηθούν οι παραβάσεις μας.

Αυτοί που δε συναισθάνονται ότι έχουν ανάγκη από το αίμα του Χριστού, που νομίζουν ότι χωρίς τη θεϊκή χάρη μπορούν με τα έργα τους να εξασφαλίσουν την επιδοκιμασία του Θεού, κάνουν το ίδιο λάθος που έκανε ο Κάιν. Αν δεν αποδέχονται το εξιλαστήριο αίμα, ζουν «υπό κατάκρισιν». Δεν υπάρχει κανένα άλλο μέσον για να απαλλαγούν από τη σκλαβιά της αμαρτίας.

Η τάξη των θρησκευομένων που ακολουθούν το παράδειγμα του Κάιν συμπεριλαμβάνει οπωσδήποτε το μεγαλύτερο μέρος του κόσμου, επειδή η κάθε ψευδής θρησκεία σε αυτήν ακριβώς την αρχή στηρίζεται ότι ο άνθρωπος μπορεί να εξαρτήσει τη σωτηρία του από τις προσωπικές του προσπάθειες. Μερικοί ισχυρίζονται ότι η ανθρώπινη φυλή χρειάζεται όχι να λυτρωθεί, αλλά να αναπτυχθεί - δηλαδή να εκλεπτυνθεί, να εξυψωθεί και να αναπλασθεί. Όπως ο Κάιν υπολόγιζε να εξασφαλίσει τη θεϊκή εύνοια με προσφορά που στερείτο το αίμα της θυσίας, έτσι και αυτοί περιμένουν να εξυψώσουν την ανθρωπότητα στο επίπεδο του θεϊκού κανόνα, ανεξάρτητα από την εξιλαστική θυσία.

Η ιστορία του Κάιν μαρτυρεί ποιο θα είναι το αποτέλεσμα. Δείχνει πού θα καταλήξει ο άνθρωπος μακριά από το Χριστό. Η

ανθρωπότητα δεν έχει τη δύναμη να αναγεννηθεί. Έχει την τάση όχι να ανέρχεται προς το θείο, αλλά να κατέρχεται προς το σατανικό στοιχείο. Η μοναδική μας ελπίδα είναι ο Χριστός. «Δεν υπάρχει δι' ουδενός άλλου η σωτηρία, διότι ούτε όνομα άλλο είναι υπό τον ουρανόν δεδομένον μεταξύ των ανθρώπων, διά του οποίου πρέπει να σωθώμεν.» (Πράξ. 4:12).

Η γνήσια πίστη η οποία στηρίζεται εξ ολοκλήρου στο Χριστό, εκδηλώνεται με υπακοή σε όλες τις απαιτήσεις του Θεού. Από την εποχή του Αδάμ μέχρι τις ημέρες μας η μεγάλη διαμάχη διεξάγεται με βάση το δεδομένο της υπακοής στο νόμο του Θεού. Σε κάθε εποχή υπήρχαν εκείνοι που απαιτούσαν τα δικαιώματά τους ως προς την εύνοια του Θεού, ενώ ταυτόχρονα παρέβλεπαν ορισμένες από τις εντολές Του. Η Γραφή όμως δηλώνει ότι «εκ των έργων η πίστις ετελειώθη» και ότι «η πίστις, εάν δεν έχη έργα, νεκρά είναι καθ'εαυτήν». Εκείνος που ισχυρίζεται ότι γνωρίζει το Θεό «και τας εντολάς Αυτού δεν φυλάττει, ψεύστης είναι και εν τούτω η αλήθεια δεν υπάρχει». (Ιακ. 2:22,17, Α΄Ιωάν. 2:4).

Όταν είδε ο Κάιν ότι η προσφορά του δεν έγινε δεκτή, θύμωσε με το Θεό και με τον Άβελ. Με το Θεό θύμωσε επειδή δε δέχθηκε το ανθρώπινο μέσον σε αντικατάσταση της από το Θεό καθορισμένης θυσίας, και με τον αδελφό του πάλι θύμωσε επειδή εκείνος προτίμησε να υπακούσει στο Θεό αντί να συμπράξει στην εναντίον Του ανταρσία. Ο Θεός δεν τον άφησε μόνο του, αλλά καταδέχθηκε να διαλεχθεί με έναν ασυλλόγιστο. «Και είπε Κύριος προς τον Κάιν, Διά τί ηγανάκτησας; και διά τί εκατηφίασε το πρόσωπόν σου;» Με τη μεσολάβηση ενός αγγέλου τού δόθηκε η προειδοποίηση: «Αν συ πράττης καλώς, δεν θέλεις είσθαι ευπρόσδεκτος; και εάν δεν πράττης καλώς, εις την θύραν κείται η αμαρτία.»

Η εκλογή εξαρτάτο από τον ίδιο τον Κάιν. Αν έδινε εμπιστοσύνη στην αξία του υποσχεμένου Σωτήρα και υπάκουε στις απαιτήσεις του Θεού, θα απολάμβανε την εύνοιά Του. Αν όμως εξακολουθούσε να εμμένει στην απιστία και στην παράβαση, τότε δεν είχε λόγο να παραπονιέται επειδή τον απέρριψε ο Θεός.

Αντί όμως να ομολογήσει την αμαρτία του, ο Κάιν εξακολουθούσε να παραπονιέται για την άδικη στάση του Θεού και να υποθάλπει φθόνο και μίσος κατά του Άβελ. Θυμωμένος, μέμφθηκε τον αδελφό του και προσπάθησε να τον παρασύρει σε λογομαχία για τη συμπεριφορά του Θεού απέναντί τους. Με πραότητα, αλλά και με αφοβία και σταθερότητα, ο Άβελ υπέδειξε

στον Κάιν το λάθος του και προσπάθησε να τον πείσει ότι εκείνος είχε άδικο. Του υπέδειξε την ευσπλαχνία του Θεού που φείσθηκε τη ζωή των γονέων τους ενώ θα μπορούσε να τους είχε τιμωρήσει με ακαριαίο θάνατο. Επέμενε ότι ο Θεός τους αγαπούσε. Διαφορετικά, δε θα είχε δώσει τον άγιο και αθώο Υιό Του να υποστεί την τιμωρία η οποία βάραινε αυτούς.

Όλα αυτά ερέθισαν την οργή του Κάιν ακόμη περισσότερο. Η λογική και η συνείδησή του έλεγαν ότι ο Άβελ είχε δίκαιο. Είχε όμως εκμανεί, επειδή εκείνος που συνήθιζε να δίνει προσοχή στις συμβουλές του, τολμούσε τώρα να διαφωνεί μαζί του και να μη βλέπει με συμπάθεια την ανταρσία του. Παρασυρόμενος από τη μανία του πάθους του, έσφαξε τον αδελφό του.

Ο Κάιν μίσησε και φθόνησε τον αδελφό του όχι επειδή είχε κάνει κάτι κακό, αλλά «διότι τα έργα αυτού ήσαν πονηρά, τα δε του αδελφού αυτού δίκαια». Κατά τον ίδιο τρόπο, ανέκαθεν οι πονηροί μισούσαν εκείνους που ήταν καλύτεροί τους. Η ζωή υπακοής και ακλόνητης πίστης του Άβελ ήταν για τον Κάιν μια συνεχής επίπληξη. «Επειδή πας όστις πράττει φαύλα, μισεί το φως, και δεν έρχεται εις το φως, διά να μη ελεγχθώσι τα έργα αυτού.» (Α΄Ιωάν. 3:12, Ιωάν. 3:20).

Όσο λαμπρότερα αντανακλάται το ουράνιο φως μέσα από το χαρακτήρα των πιστών δούλων του Θεού, τόσο αποκαλυπτικότερες παρουσιάζονται οι αμαρτίες των ασεβών, και τόσο αποφασιστικότεροι γίνονται οι ασεβείς στις προσπάθειές τους να εξοντώσουν εκείνους που ταράζουν τη μακαριότητά τους.

Ο φόνος του Άβελ αποτελεί το πρώτο παράδειγμα της έχθρας που ο Θεός δήλωσε ότι θα υπήρχε ανάμεσα στο φίδι και στο σπέρμα της γυναίκας - δηλαδή ανάμεσα στο Σατανά με τους υπηκόους του και στο Χριστό με τους οπαδούς Του. Με την αμαρτία του ανθρώπου ο Σατανάς απέκτησε την κυριαρχία της ανθρώπινης φυλής, αλλά ο Χριστός χορήγησε στον άνθρωπο την ικανότητα να αποτινάξει το ζυγό. Κάθε φορά που με πίστη στον Αμνό του Θεού μια ψυχή αρνείται να εκτελέσει την αμαρτία, η οργή του Σατανά εξάπτεται.

Η άγια ζωή του Άβελ αποτελούσε μαρτυρία εναντίον του ισχυρισμού του Σατανά ότι ήταν αδύνατο για τον άνθρωπο να τηρήσει το νόμο του Θεού. Όταν, ωθούμενος από το πνεύμα του πονηρού, ο Κάιν κατάλαβε ότι δεν μπορούσε να εξουσιάσει τον Άβελ, εξοργίσθηκε τόσο πολύ, ώστε να του αφαιρέσει τη ζωή. Όσο θα υπάρχουν εκείνοι οι οποίοι θα υπερασπίζονται τη δι-

καιοσύνη του νόμου του Θεού, το ίδιο πνεύμα θα εκδηλώνεται εναντίον τους. Αυτό το πνεύμα είναι που σε κάθε εποχή έστησε τα ικριώματα και άναψε τις φωτιές για τους οπαδούς του Χριστού. Οι ωμότητες όμως που επιβάλλονται στους οπαδούς Του, υποδαυλίζονται από το Σατανά και τα στρατεύματά του επειδή δεν μπορούν να τους αναγκάσουν να υποταχθούν στον έλεγχό τους. Είναι η οργή ενός νικημένου εχθρού. Κάθε μάρτυρας του Ιησού πεθαίνει νικητής. Ο προφήτης λέει: «Και αυτοί ενίκησαν αυτόν - τον όφιν τον αρχαίον, τον καλούμενον Διάβολον και ο Σατανάν - διά το αίμα του Αρνίου, και διά τον λόγον της μαρτυρίας αυτών. Και δεν ηγάπησαν την ψυχήν αυτών μέχρι θανάτου.» (Αποκ. 12:11,9).

Ο δολοφόνος Κάιν κλήθηκε σε λίγο να απολογηθεί για το έγκλημά του. «Είπε Κύριος προς τον Κάιν, Πού είναι Άβελ ο αδελφός σου; Ο δε είπε, Δεν εξεύρω, μη φύλαξ του αδελφού μου είμαι εγώ;» Ο Κάιν είχε τόσο πολύ εξαχρειωθεί στην αμαρτία, που έχασε κάθε συναίσθηση της πανταχού παρουσίας του Θεού, καθώς και της μεγαλοσύνης και της παντοδυναμίας Του. Γι'αυτό κατέφυγε στο ψέμα για να καλύψει την ενοχή του.

Πάλι ο Κύριος είπε στον Κάιν: «Τί έκαμες; η φωνή του αίματος του αδελφού σου βοά προς Εμέ εκ της γης.» Ο Θεός είχε δώσει στον Κάιν την ευκαιρία να ομολογήσει την αμαρτία του. Είχε όλο τον καιρό να σκεφθεί. Ήξερε το ανοσιούργημα που έκανε και το ψέμα που μεταχειρίσθηκε για να το καλύψει. Αλλά εξακολουθούσε να επαναστατεί, και η καταδίκη δεν μπορούσε να αναβληθεί περισσότερο. Η θεϊκή φωνή που είχε ακουσθεί να τον εκλιπαρεί και να τον νουθετεί, πρόφερε τα τρομερά αυτά λόγια: «Και τώρα επικατάρατος να ήσαι επί της γης, ήτις ήνοιξε το στόμα αυτής διά να δεχθή το αίμα του αδελφού σου εκ της χειρός σου.Όταν εργάζησαι την γην, δεν θέλει εις το εξής σοι δώσει τον καρπόν αυτής. Πλανήτης και φυγάς θέλεις είσθαι επί της γης.»

Παρά το γεγονός ότι τα κρίματα του Κάιν άξιζαν τη θανατική καταδίκη, ο πολυεύσπλαχνος Δημιουργός διαφύλαξε και πάλι τη ζωή του, δίνοντάς του την ευκαιρία να μετανοήσει. Ο Κάιν όμως έζησε μόνο για να σκληρύνει την καρδιά του, να ενθαρρύνει την ανταρσία εναντίον της θεϊκής εξουσίας και να γίνει η κεφαλή μιας σειράς διαδοχής από θρασείς αμαρτωλούς - έρμαια του πάθους. Ο πρώτος αυτός αποστάτης, οδηγούμενος από το Σατανά, έγινε πειρασμός στους άλλους. Το παράδειγμα και η επιρροή του ά-

σκησαν τη διαβρωτική τους δύναμη μέχρι που η γη διαφθάρηκε και γέμισε από βία, σε σημείο που επέφερε την καταστροφή της.

Παρατείνοντας τη ζωή του πρώτου εγκληματία, ο Θεός παρουσίασε μπροστά στο σύμπαν ένα μάθημα που σχετίζεται με τη μεγάλη λογομαχία. Η κηλιδωμένη ιστορία του Κάιν και των απογόνων του απεικονίζει αυτό που θα επακολουθούσε αν επιτρεπόταν στον αμαρτωλό να ζήσει αιώνια: να συνεχίσει να επαναστατεί κατά του Θεού. Η ανεκτικότητα του Θεού κατέστησε τους ασεβείς περισσότερο θρασείς και προκλητικούς μέσα στα πλαίσια της παρανομίας τους.

Δεκαπέντε αιώνες μετά την έκδοση της ποινής του Κάιν, το σύμπαν παρέστη μάρτυρας της επιρροής και του παραδείγματός του με τα εγκλήματα και τη διαφθορά που πλημμύρισε τη γη. Αποδείχθηκε τότε ότι η θανατική καταδίκη που επιβλήθηκε στην ανθρώπινη φυλή για την παράβαση του θεϊκού νόμου ήταν όχι μόνο δίκαιη αλλά και σπλαχνική. Όσο περισσότερο ζούσαν οι άνθρωποι στην αμαρτία, τόσο περισσότερο αποθρασύνονταν. Η θεϊκή καταδίκη, συντέμνοντας το στάδιο της αχαλίνωτης παρανομίας και ελευθερώνοντας τον κόσμο από την επιρροή εκείνων που είχαν σκληρυνθεί μέσα στην ανταρσία, ήταν μάλλον ευλογία παρά κατάρα.

Ο Σατανάς εργάζεται ακατάπαυστα με μεγάλη ενεργητικότητα και με χιλιάδες τεχνάσματα για να κακοπαραστήσει το χαρακτήρα και το καθεστώς του Θεού. Με εκτεταμένα και καλά οργανωμένα σχέδια, καθώς και με θαυμαστή δύναμη, εργάζεται για να κρατήσει τους ανθρώπους στην πλάνη του. Ο άπειρος και πάνσοφος Θεός προβλέπει το τέλος από την αρχή και τα σχέδιά Του για την αντιμετώπιση του κακού ήταν εκτεταμένα και περιεκτικά. Ο σκοπός Του δεν περιοριζόταν στο να καταστείλει την ανταρσία, αλλά και να αποδείξει στο σύμπαν τη φύση της ανταρσίας. Η εξέλιξη του σχεδίου του Θεού αποδείκνυε τόσο τη δικαιοσύνη Του όσο και την ευσπλαχνία Του, και δικαίωνε τη σοφία και τη δικαιοσύνη Του στο χειρισμό του κακού.

Οι άγιοι κάτοικοι των άλλων κόσμων παρακολουθούσαν με βαθύτατο ενδιαφέρον την εξέλιξη των γεγονότων επάνω στη γη. Στην κατάσταση που επικρατούσε στον κόσμο πριν από τον κατακλυσμό είδαν να απεικονίζονται τα αποτελέσματα της διοίκησης που ο Εωσφόρος είχε προσπαθήσει να εγκαθιδρύσει στον ουρανό απορρίπτοντας την εξουσία του Χριστού και παραμερίζοντας το νόμο του Θεού. Σε εκείνους τους αυθαίρετους αμαρτω-

λούς του προκατακλυσμιαίου κόσμου είδαν τους υπηκόους που κατευθύνονταν από το Σατανά. Οι διαλογισμοί της ανθρώπινης καρδιάς ήταν μόνο κακία συνεχώς. (Δείτε Γεν. 6:5). Το κάθε συναίσθημα, η κάθε ροπή, η κάθε ιδέα αντιτάσσονταν στις θεϊκές αρχές της αγνότητας, της ειρήνης και της αγάπης. Ήταν παράδειγμα της τρομερής αχρειότητας που απέρρεε από την τακτική του Σατανά να απομακρύνει τα πλάσματα του Θεού από την αναχαίτιση που επιβάλλει ο άγιος νόμος Του.

Με την εξέλιξη των γεγονότων, ενώ προχωρεί η μεγάλη διαμάχη, ο Θεός θα επιδείξει τις αρχές του διοικητικού Του συστήματος, οι οποίες παραποιήθηκαν από το Σατανά και από όλους που αυτός εξαπάτησε. Τελικά, η δικαιοσύνη Του θα αναγνωρισθεί από όλο τον κόσμο - αν και η αναγνώριση έρχεται πολύ αργά για να σώσει τους αποστάτες. Η συμπάθεια και η έγκριση του σύμπαντος είναι με το μέρος του Θεού, καθώς βήμα προς βήμα το σχέδιό Του βαίνει προς την τελειωτική του ολοκλήρωση. Θα αποτελέσει αναπόσπαστο μέρος της τελικής εκρίζωσης της ανταρσίας. Τότε θα φανερωθεί πως όσοι εγκατέλειψαν τα θεϊκά εντάλματα, τάχθηκαν με το μέρος του Σατανά, πολεμώντας το Χριστό. Όταν ο άρχοντας του κόσμου τούτου θα κριθεί και όσοι συνέπραξαν με αυτόν θα συμμετέχουν στη μοίρα του, το σύμπαν ολόκληρο θα έχει παραστεί μάρτυρας της ποινικής καταδίκης και θα δηλώσει: «Δίκαιαι και αληθιναί αι οδοί Σου, Βασιλεύ των αγίων.» (Αποκ. 15:3).

6. Η δοκιμασία του Κάιν και του Άβελ

Ο ΣΗΘ ΚΑΙ Ο ΕΝΩΧ

(Βασίζεται στο βιβλίο Γένεσις, κεφ. 4:25 - 6:2)

Στον Αδάμ δόθηκε ένας άλλος γιος ως κληρονόμος της θεϊκής υπόσχεσης, κληρονόμος των πνευματικών πρωτοτοκίων. Το όνομα Σηθ που δόθηκε σε αυτόν το γιο σήμαινε «ιστάμενος» ή «αναπλήρωση» ή «αντί αυτού», επειδή - όπως είπε και η μητέρα του: «Έδωκεν εις εμέ ο Θεός άλλο σπέρμα αντί του Άβελ, τον οποίον εφόνευσεν ο Κάιν.»

Ο Σηθ είχε ευγενέστερο παράστημα από ό,τι ο Κάιν και ο Άβελ, και έμοιαζε περισσότερο στον Αδάμ από ό,τι τα άλλα παιδιά. Είχε ευγενικό χαρακτήρα και ακολουθούσε τα ίχνη του Άβελ. Και όμως δεν είχε κληρονομήσει περισσότερα φυσικά χαρίσματα από ό,τι είχε ο Κάιν. Για τη δημιουργία του Αδάμ διαβάζουμε: «Καθ' ήν ημέραν εποίησεν ο Θεός τον Αδάμ, κατ'εικόνα Θεού εποίησεν αυτόν». Αλλά μετά την πτώση ο άνθρωπος «εγέννησεν υιόν κατά την ομοίωσιν αυτού, κατά την εικόνα αυτού».

Ενώ ο Αδάμ είχε πλασθεί αναμάρτητος κατά την ομοίωση του Θεού, ο Σηθ, όπως και ο Κάιν, κληρονόμησε την αμαρτωλή φύση των γονέων του. Έλαβε όμως και τη γνώση περί του Δημιουργού καθώς και τη διδασκαλία για τη δικαιοσύνη. Με τη θεϊκή χάρη υπηρέτησε και τίμησε το Θεό, εργάσθηκε όπως ο Άβελ θα εργαζόταν αν είχε ζήσει, για να οδηγήσει τις καρδιές των αμαρτωλών ανθρώπων στο να σέβονται και να υπακούουν στο Δημιουργό τους.

«Και εις τον Σηθ ομοίως εγεννήθη υιός, και εκάλεσε το όνομα αυτού Ενώς. Τότε έγεινεν αρχή να ονομάζωνται με το όνομα του Κυρίου.» Οι πιστοί ανέκαθεν λάτρευαν τον Κύριο. Αλλά καθώς οι άνθρωποι πληθύνονταν, η διαφορά ανάμεσα στις δυο κατηγορίες γινόταν εμφανέστερη. Η μια τάξη εκδήλωνε ανεπιφύλακτα την α-

φοσίωσή της στο Θεό, ενώ η άλλη έδειχνε περιφρόνηση και ανυπακοή.

Πριν από την πτώση, οι προπάτορές μας είχαν τηρήσει το Σάββατο το καθιερωμένο στην Εδέμ, και μετά την εκδίωξή τους από τον Παράδεισο εξακολουθούσαν να το τηρούν. Είχαν γευθεί τον πικρό της ανυπακοής καρπό και είχαν μάθει αυτό που νωρίς ή αργά θα μάθει καθένας που ποδοπατεί τις εντολές του Θεού, ότι δηλαδή τα θεϊκά προστάγματα είναι ιερά και αναλλοίωτα, και ότι η τιμωρία της παράβασης είναι ανυπερθέτως επιβλητέα.

Το Σάββατο το τίμησαν όλα τα παιδιά του Αδάμ που παρέμειναν πιστά στο Θεό. Ο Κάιν όμως και οι απόγονοί του δε σεβάσθηκαν την ημέρα της ανάπαυσης του Θεού. Διάλεξαν το δικό τους καιρό για δουλειά και για ανάπαυση, άσχετα από την εκφρασμένη εντολή του Κυρίου.

Φέροντας την κατάρα του Θεού επάνω του, ο Κάιν απομακρύνθηκε από το πατρικό σπίτι του. Απαρχής είχε διαλέξει το επάγγελμα να καλλιεργεί τη γη, και αργότερα ίδρυσε μια πόλη στην οποία έδωσε το όνομα του πρεσβύτερου γιου του. Είχε απομακρυνθεί από την παρουσία του Κυρίου, είχε απορρίψει την υπόσχεση για τον αποκαταστημένο παράδεισο, για να αποζητήσει τα γήινα κτήματα και την απολαβή στη γη την κτυπημένη από την κατάρα της αμαρτίας.

Με τη στάση του αυτή αποτελεί αφετηρία της μεγάλης εκείνης κατηγορίας των ανθρώπων που λατρεύουν το θεό αυτού του κόσμου. Όσον αφορά την κοσμική και υλιστική πρόοδο, οι απόγονοι του Κάιν διακρίθηκαν σε αυτή. Αγνόησαν όμως το Θεό και αντέδρασαν στα σχέδιά Του για τον άνθρωπο.

Στο φονικό έγκλημα στο οποίο είχε πρωτοστατήσει ο Κάιν, ο Λάμεχ - ο πέμπτος στη γενεαλογική σειρά - πρόσθεσε και την πολυγαμία. Και ενώ έδειχνε επιδεικτικά την περιφρόνησή του για το Θεό, Τον αναγνώριζε μόνο για να εξασφαλισθεί ο ίδιος από την κατάρα που έδερνε τον Κάιν. Ο Άβελ είχε γίνει βοσκός, κατοικώντας μέσα σε σκηνές ή καλύβες, και οι απόγονοι του Σηθ την ίδια πορεία ακολούθησαν, λογαριάζοντας «ότι είναι ξένοι και παρεπίδημοι επί της γης» και επιθυμώντας «καλητέραν (πατρίδα), τουτέστιν επουράνιον». (Εβρ. 11:13,16).

Για ένα διάστημα οι δύο τάξεις των ανθρώπων διατηρήθηκαν χωριστά η μια από την άλλη. Η φυγή του Κάιν, ξεκινώντας από το αρχικό μέρος της εγκατάστασής τους, επεκτάθηκε στις πεδιάδες και στις κοιλάδες όπου κατοικούσαν οι απόγονοι του Σηθ. Οι

τελευταίοι αυτοί, προκειμένου να αποφύγουν τη μολυσματική επιρροή των άλλων, αποσύρθηκαν στα βουνά όπου κατοίκησαν.

Όσο διάστημα διήρκεσε ο διαχωρισμός αυτός, διατήρησαν την αγνότητα της λατρείας του Θεού. Με το κύλισμα του χρόνου όμως, επιδίωξαν βαθμηδόν να ενωθούν με τους κατοίκους των κοιλάδων. Η ανάμειξη αυτή προξένησε τα χειρότερα αποτελέσματα. Είδαν «οι υιοί του Θεού τας θυγατέρας των ανθρώπων ότι ήσαν ωραίαι». (Γεν. 6:2). Τα παιδιά του Σηθ, νιώθοντας να ελκύονται από την ομορφιά των θυγατέρων των απογόνων του Κάιν, δυσαρέστησαν το Θεό συνάπτοντας γάμους με αυτές.

Πολλοί από τους λατρευτές του Θεού παρασύρθηκαν στην αμαρτία με τις σαγηνεύσεις που παρουσιάζονταν τώρα διαρκώς μπροστά τους, και έτσι έχασαν τον ιδιάζοντα ιερόπρεπο χαρακτήρα τους. Η ανάμειξή τους με τους διαφθαρμένους τούς έκανε ίδιους με αυτούς τόσο στο πνεύμα όσο και στις πράξεις. Οι επιβαλλόμενοι από την έβδομη εντολή περιορισμοί αγνοήθηκαν, και «έλαβον εις εαυτούς γυναίκας εκ πασών όσας έκλεξαν».

Οι απόγονοι του Σηθ «περιεπάτησαν εις την οδόν του Κάιν». Προσηλώθηκαν στην εφήμερη απόλαυση και ευημερία, και παραμέλησαν τις εντολές του Κυρίου. Οι άνθρωποι «γνωρίσαντες τον Θεόν, δεν εδόξασαν ως Θεόν . . . αλλ'εματαιώθησαν εν τοις διαλογισμοίς αυτών, και εσκοτίσθη η ασύνετος αυτών καρδία». Γι'αυτό «παρέδωκεν αυτούς ο Θεός εις αδόκιμον νουν». (Ιούδα 11, Ρωμ. 1:21,28). Η αμαρτία μεταδόθηκε σε ολόκληρη τη γη σαν θανατηφόρα λέπρα.

Χίλια περίπου χρόνια έζησε ο Αδάμ μεταξύ των ανθρώπων, διαπιστώνοντας τα αποτελέσματα της αμαρτίας. Ειλικρινά προσπάθησε να αναχαιτίσει το ρεύμα του κακού. Είχε ενταλθεί να διδάξει στους απογόνους του την οδό του Κυρίου, και με προσοχή αποθησαύρισε τα όσα ο Θεός τού είχε αποκαλύψει και τα μετέδιδε στις επόμενες γενεές.

Στα παιδιά του και στων παιδιών του τα παιδιά μέχρι την ένατη γενεά ο Αδάμ περιέγραψε την άγια των ανθρώπων κατάσταση μέσα στον Παράδεισο και τους επαναλάβαινε την ιστορία της πτώσης του. Τους μιλούσε για τις ταλαιπωρίες με τις οποίες ο Θεός τού είχε διδάξει την ανάγκη της αυστηρής τήρησης του νόμου Του, και τους εξηγούσε την εύσπλαχνη πρόβλεψή Του για τη σωτηρία τους. Μολαταύτα, λίγοι ήταν εκείνοι που πρόσεχαν στα λόγια του. Πολλές φορές δεχόταν τις αυστηρές επιπλήξεις για το

αμάρτημά του που βύθισε τους μεταγενεστέρους του σε τέτοια συμφορά.

Η ζωή του Αδάμ ήταν ζωή θλίψης, ταπείνωσης και συντριβής. Φεύγοντας από την Εδέμ, η σκέψη ότι θα έπρεπε να πεθάνει, τον τρομοκρατούσε. Για πρώτη φορά αντιμετώπισε την πραγματικότητα του θανάτου όταν ο Κάιν, ο πρωτότοκος γιος του, έγινε ο φονιάς του αδελφού του. Βασανιζόμενος από βαθύτατες τύψεις για τη δική του αμαρτία και υφιστάμενος το διπλό πένθος με το θάνατο του Άβελ και την απόρριψη του Κάιν, ο Αδάμ ένιωθε να λυγίζει κάτω από το βάρος της αγωνίας.

Παρακολουθούσε την ευρύτατα διαδεδομένη εξαχρείωση, η οποία τελικά έγινε αφορμή της καταστροφής του κόσμου με τον κατακλυσμό. Και παρόλο ότι η καταδικαστική απόφαση που ο Πλάστης εξέδωσε εναντίον του αρχικά του φάνηκε τρομερή, όταν παρατήρησε για χίλια χρόνια τα αποτελέσματα της αμαρτίας, ένιωσε τελικά ότι ήταν σπλαχνικό από μέρους του Θεού να θέσει τέρμα σε μια ζωή συμφοράς και λύπης.

Παρά την ασέβεια του προκατακλυσμιαίου κόσμου, η γενεά εκείνη δεν αντιπροσώπευε, όπως συχνά θεωρήθηκε, μια χρονική περίοδο άγνοιας και βαρβαρότητας. Οι άνθρωποι είχαν στη διάθεσή τους την ευκαιρία να φθάσουν σε υψηλά επίπεδα ηθικών και διανοητικών επιτευγμάτων. Είχαν μεγάλη σωματική και διανοητική δύναμη, και τα προνόμιά τους να αποκτήσουν τόσο τη θρησκευτική όσο και την επιστημονική γνώση ήταν ασυναγώνιστα.

Είναι λάθος να πιστεύει κανείς ότι επειδή ζούσαν πολλά χρόνια, αποκτούσαν πνευματική ωριμότητα αργά στη ζωή. Οι διανοητικές δυνάμεις τους αναπτύσσονταν νωρίς, και εκείνοι που είχαν το φόβο του Θεού και ζούσαν σύμφωνα με το θέλημά Του, εξακολουθούσαν να προοδεύουν σε γνώση και σοφία σε όλη τη ζωή τους. Αν διάσημοι σύγχρονοι πολυμαθείς συγκρίνονταν με άτομα συνομήλικά τους που έζησαν πριν από τον κατακλυσμό, θα φαίνονταν σημαντικά κατώτεροι τόσο στην πνευματική όσο και στη σωματική τους δύναμη.

Καθώς ελαττώθηκε η ζωή του ανθρώπου και η φυσική του δύναμη περιορίσθηκε, το ίδιο αυτός υστέρησε και στην πνευματική του ικανότητα. Υπάρχουν σήμερα άνθρωποι που επιδίδονται στις σπουδές για ένα χρονικό διάστημα που κυμαίνεται από είκοσι μέχρι πενήντα χρόνια, και ο κόσμος τους θαυμάζει για τις επιτεύξεις τους. Πόσο περιορισμένες είναι οι επιτεύξεις αυτές συγκρι-

νόμενες με εκείνες των ανθρώπων, των οποίων οι πνευματικές και σωματικές ιδιότητες αναπτύσσονταν επί αιώνες!

Είναι αλήθεια ότι οι σύγχρονοι λαοί πλεονεκτούν εποικοδομώντας επάνω στα επιτεύγματα των προγενεστέρων τους. Άτομα εξαιρετικής διάνοιας που προγραμμάτισαν, μελέτησαν και έγραψαν, έχουν κληροδοτήσει τα έργα τους στους μεταγενεστέρους. Αλλά ακόμη και από αυτή την άποψη και την ανθρώπινη απλώς εξετάζοντας γνώση, πόσο ανώτερα ήταν τα προνόμια των αρχαίων εκείνων ανθρώπων!

Ανάμεσά τους είχαν για εκατοντάδες χρόνια εκείνον που είχε πλασθεί κατά την εικόνα του Θεού, εκείνον για τον οποίο ο ίδιος ο Θεός είχε αποφανθεί ότι ήταν «καλός λίαν», τον άνθρωπο στον οποίο ο Θεός είχε διδάξει όλη τη σοφία που αφορά στον υλικό κόσμο. Ο Αδάμ είχε μάθει από το Δημιουργό την ιστορία της δημιουργίας. Αυτός ο ίδιος παρέστη μάρτυρας σε γεγονότα εννέα ολόκληρων γενεών, και τη γνώση του αυτή τη μετέδωσε στους απογόνους του.

Οι προκατακλυσμιαίοι δεν είχαν βιβλία, δεν είχαν γραπτά κατάστιχα. Παράλληλα όμως με τη φυσική και πνευματική τους δυναμικότητα, είχαν ισχυρή μνήμη, ικανή να αντιλαμβάνεται και να διατηρεί ό,τι τους μεταδιδόταν, και στη συνέχεια να το μεταβιβάζουν στους απογόνους τους. Επί εκατοντάδες χρόνια υπήρχαν επτά γενεές που ζούσαν στον κόσμο ταυτόχρονα, έχοντας την ευκαιρία να αλληλοσυμβουλεύονται και να επωφελούνται από την κοινή γνώση και εμπειρία τους.

Το προνόμιο που απόλαυσαν οι άνθρωποι της εποχής εκείνης να αποκτήσουν την επίγνωση του Θεού μέσα από τα έργα Του δεν έχει ποτέ παρουσιασθεί στην ίδια κλίμακα έκτοτε. Και όχι μόνο δεν ήταν εκείνη μια εποχή πνευματικού σκότους, αλλά ήταν εποχή εξαιρετικού φωτός.

Όλος ο κόσμος είχε την ευκαιρία να διδαχθεί από τον Αδάμ, και εκείνοι που είχαν το φόβο του Θεού, είχαν επιπλέον το Χριστό και τους αγγέλους για δασκάλους τους. Είχαν ακόμη και τη σιωπηλή μαρτυρία της αλήθειας που παρουσίαζε ο κήπος του Θεού, ο οποίος εξακολουθούσε να παραμένει μεταξύ των ανθρώπων επί τόσους αιώνες.

Στην αγγελοφρουρούμενη πύλη του Παραδείσου φανερωνόταν η δόξα του Θεού, και εδώ έρχονταν οι πρώτοι προσκυνητές. Στο μέρος αυτό οικοδομούσαν τα θυσιαστήριά τους και πρόσφεραν τις προσφορές τους. Στο σημείο αυτό ο Κάιν και ο Άβελ

είχαν φέρει τις προσφορές τους και ο Θεός είχε συγκατανεύσει να επικοινωνήσει μαζί τους.

Ο σκεπτικισμός δεν μπορούσε να αρνηθεί την ύπαρξη της Εδέμ όσο διάστημα αυτή ήταν μπροστά στα μάτια τους, με την είσοδό της αποκλεισμένη από τους φρουρούς αγγέλους. Η σειρά διαδοχής της δημιουργίας, το θέαμα του κήπου, το ιστορικό των δύο δένδρων τόσο στενά συνδεδεμένων με την ανθρώπινη μοίρα, όλα αυτά αποτελούσαν αναντίρρητα γεγονότα. Και η ύπαρξη και ανώτατη εξουσία του Θεού, η υποχρέωση της τήρησης του νόμου Του συνιστούσαν αλήθειες που οι άνθρωποι δίσταζαν πολύ να αμφισβητήσουν όσο ο Αδάμ βρισκόταν ανάμεσά τους.

Παρά την επικρατούσα παρανομία, υπήρχε μια αλληλοδιαδοχή πιστών ανθρώπων οι οποίοι, εξυψωμένοι και εξευγενισμένοι από την επικοινωνία τους με το Θεό, ζούσαν σαν να βρίσκονταν σε άμεση επαφή με τον ουρανό. Ήταν άνθρωποι εξαιρετικής διάνοιας και θαυμαστών επιτευγμάτων. Είχαν μεγάλη και άμεση αποστολή: να αναπτύξουν ένα χαρακτήρα δικαιοσύνης, να διδάξουν ένα μάθημα αγιοσύνης όχι μόνο στους ανθρώπους της εποχής τους αλλά και στις κατοπινές γενεές. Λίγοι μόνο από τους πιο εξέχοντες αναφέρονται στη Γραφή. Ο Θεός όμως είχε πιστούς μάρτυρες, ειλικρινείς λατρευτές σε όλες γενικά τις εποχές.

Για τον Ενώχ αναφέρεται ότι ήταν εξήντα πέντε χρόνων όταν απέκτησε ένα γιο. Κατόπιν βάδισε με το Θεό τριακόσια χρόνια. Κατά τα αρχικά αυτά χρόνια, ο Ενώχ αγάπησε το Θεό, Τον σεβάσθηκε και τήρησε τις εντολές Του. Ήταν ένας από αυτούς που ανήκαν στην άγια διαδοχή, που διατήρησαν την πραγματική πίστη, που υπήρξαν πρόγονοι του υποσχεμένου σπέρματος.

Από τα χείλη του Αδάμ είχε ακούσει τη θλιβερή ιστορία της πτώσης και τη χαρούμενη αφήγηση της θεϊκής χάρης που εκδηλώνεται μέσα στην υπόσχεση. Και βασίσθηκε στον ερχομό του Λυτρωτή.

Μετά όμως τη γέννηση του πρωτότοκου γιου του, ο Ενώχ απέκτησε μια ανώτερη εμπειρία. Ήρθε σε πλησιέστερη ακόμη επαφή με το Θεό. Αναγνώρισε πληρέστερα την ευθύνη και τις υποχρεώσεις του ως τέκνο του Θεού. Και όταν είδε την αγάπη του παιδιού για τον πατέρα του, την απλότητα της εμπιστοσύνης του για την πατρική προστασία, όταν ένιωσε τη βαθιά, τρυφερή λαχτάρα στην καρδιά του για τον πρωτότοκό του, έμαθε ένα πολύτιμο μάθημα της θαυμαστής αγάπης του Θεού για τους ανθρώπους προσφέροντάς τους το δώρο του Υιού Του και επίσης

το μάθημα της εμπιστοσύνης που τα τέκνα πρέπει να εκδηλώνουν στον ουράνιο Πατέρα τους.

Η άπειρη, ασύλληπτη αγάπη του Θεού μέσο του Χριστού αποτελούσε το θέμα των στοχασμών του μέρα-νύχτα. Και με όλη τη θέρμη της ψυχής του προσπάθησε να αποκαλύψει την αγάπη εκείνη στους ανθρώπους ανάμεσα στους οποίους ζούσε.

Το ότι ο Ενώχ περπάτησε με το Θεό, δε σημαίνει ότι βρισκόταν σε έκσταση ή σε οράσεις, αλλά ότι ήταν συνεχώς μαζί Του σε όλα τα καθήκοντα της καθημερινής ζωής του. Δεν έγινε ερημίτης, αποσυρμένος εντελώς από τον κόσμο, αλλά είχε ένα έργο να κάνει στον κόσμο για το Θεό. Στην οικογένειά του και στις σχέσεις του με τους λοιπούς ανθρώπους σαν σύζυγος, πατέρας, φίλος και πολίτης υπήρξε ο σταθερός και ακλόνητος δούλος του Κυρίου.

Η καρδιά του ήταν σύμφωνη με το θέλημα του Κυρίου επειδή «δύνανται δύο να περιπατήσωσιν ομού, εάν δεν ήναι σύμφωνοι;» (Αμώς 3:3). Και η άγια αυτή συνοδοιπορία διήρκεσε τριακόσια χρόνια. Λίγοι είναι οι Χριστιανοί που θα προσπαθούσαν να γίνουν περισσότερο αφοσιωμένοι και σταθεροί αν ήξεραν ότι ελάχιστος χρόνος τους απέμεινε για να ζήσουν ή ότι ο ερχομός του Χριστού σύντομα θα λάμβανε χώρα. Η πίστη όμως του Ενώχ αυξανόταν και η αγάπη του βάθαινε με το κύλισμα των αιώνων.

Ο Ενώχ ήταν άνθρωπος με ισχυρή, καλλιεργημένη διάνοια και με πλατιά γνώση. Είχε τιμηθεί με ιδιαίτερες αποκαλύψεις από μέρους του Θεού. Και όμως, παρά τη συνεχή επικοινωνία του με τον ουρανό και παρά τη συναίσθηση του μεγαλείου και της τελειότητας που είχε διαρκώς μπροστά του, ήταν ένας από τους ταπεινότερους ανθρώπους. Όσο στενότερη είχε επαφή με το Θεό, τόσο βαθύτερα συνειδητοποιούσε τη δική του αδυναμία και ατέλεια.

Καταλυπημένος με την αυξανόμενη ασέβεια των απίστων και φοβούμενος ότι η απιστία τους θα μπορούσε να μειώσει το σεβασμό του στο Θεό, ο Ενώχ απέφευγε τη διαρκή συναναστροφή με αυτούς και περνούσε πολύν καιρό απομονωμένος, αφοσιωμένος στην περισυλλογή και στην προσευχή. Με τον τρόπο αυτό περίμενε την παρουσία του Κυρίου να του αποκαλύψει μια σαφέστερη γνώση του θελήματός Του για να μπορέσει να το εκτελέσει. Γι' αυτόν η προσευχή ήταν η πνοή της ψυχής. Ζούσε μέσα στην ατμόσφαιρα αυτή του ουρανού.

7. Ο Σηθ και ο Ενώχ

Χρησιμοποιώντας τους αγίους αγγέλους, ο Θεός αποκάλυψε στον Ενώχ την πρόθεσή Του να καταστρέψει τον κόσμο με κατακλυσμό και επίσης του παρουσίασε εκτενέστερα το απολυτρωτικό σχέδιο. Με το προφητικό πνεύμα τον οδήγησε μέσα από τις γενεές που θα ζούσαν μετά τον κατακλυσμό, και του φανέρωσε τα σημαντικά γεγονότα που σχετίζονταν με τη δευτέρα παρουσία του Χριστού και με το τέλος του κόσμου.

Ο Ενώχ ανησυχούσε για την κατάσταση των νεκρών. Είχε την εντύπωση ότι οι δίκαιοι και οι ασεβείς θα κατέληγαν εξίσου στο χώμα και ότι αυτό θα ήταν το τέλος τους. Δεν μπορούσε να δει των πιστών τη ζωή πέρα από τον τάφο. Με ένα προφητικό οραματισμό διδάχθηκε σχετικά με το θάνατο του Χριστού και του παρουσιάσθηκε ο ένδοξος ερχομός Του με την ακολουθία όλων των αγίων αγγέλων, για την απολύτρωση του λαού Του από τον τάφο.

Είδε επίσης τη διεφθαρμένη κατάσταση του κόσμου όταν ο Χριστός θα παρουσιαζόταν για δεύτερη φορά, ότι θα ήταν μια καυχησιάρικη, αλαζονική, ισχυρογνώμονη γενεά που θα αρνείτο το μόνο Θεό και τον Κύριο Ιησού Χριστό, που θα ποδοπατούσε το νόμο Του και θα καταφρονούσε την εξιλαστική θυσία. Είδε τους δικαίους στεφανωμένους με δόξα και τιμή και τους ασεβείς αποβλημένους από την παρουσία του Κυρίου και καταστραμμένους από τη φωτιά.

Ο Ενώχ έγινε κήρυκας δικαιοσύνης, γνωστοποιώντας στους ανθρώπους εκείνα που ο Θεός τού είχε αποκαλύψει. Όσοι είχαν το φόβο του Κυρίου, αναζητούσαν τον άγιο αυτόν άνθρωπο για να συμμετέχουν στις διδασκαλίες του και στις προσευχές του.

Εργαζόταν επίσης και δημόσια μεταδίδοντας τα μηνύματα του Θεού σε όλους όσοι ήθελαν να ακούουν τα προφητικά λόγια του. Το έργο του Ενώχ δεν περιοριζόταν αποκλειστικά στους απογόνους του Σηθ. Στο μέρος εκείνο όπου ο Κάιν ζήτησε να καταφύγει μακριά από τη θεϊκή παρουσία, ο προφήτης του Θεού έκανε γνωστές τις θαυμάσιες σκηνές που είχαν περάσει εμπρός από τα μάτια του. Διακήρυξε:

> «Ιδού, ήλθεν ο Κύριος με μυριάδας αγίων Αυτού, διά να κάμη κρίσιν κατά πάντων, και να ελέγξη πάντας τους ασεβείς εξ αυτών, διά πάντα τα έργα της ασεβείας αυτών τα οποία έπραξαν, και διά πάντα τα σκληρά τα οποία ελάλησαν κατ'Αυτού αμαρτωλοί ασεβείς». (Ιούδα 14,15).

7. Ο Σηθ και ο Ενώχ

΄Ηταν ένας ατρόμητος επικριτής της αμαρτίας. Ενώ κήρυττε την εν Χριστώ αγάπη του Θεού προς τους συγχρόνους του και τους εκλιπαρούσε να εγκαταλείψουν τις κακές τους συνήθειες, κατέκρινε και την κυριαρχούσα ανομία προειδοποιώντας τους ανθρώπους της γενεάς του ότι οπωσδήποτε η τιμωρία θα πέσει στους ενόχους. Το Πνεύμα του Χριστού ήταν εκείνο που μιλούσε μέσο του Ενώχ. Το Πνεύμα αυτό δεν εκδηλώνεται απλώς με λόγια αγάπης, με σπλαχνικότητα και ικεσίες. Οι άνθρωποι του Θεού δεν πρόφεραν μόνο μελιστάλακτα λόγια. Ο Θεός βάζει στην καρδιά και στα χείλη των απεσταλμένων Του λόγια έντονα και αιχμηρά σαν δίστομο μαχαίρι.

Η δύναμη του Θεού που συνεργαζόταν με το δούλο Του, γινόταν αισθητή από αυτούς που τον άκουγαν. Η πλειονότητα όμως χλεύαζε το αξιοσήμαντο μήνυμα και επιδόθηκε με μεγαλύτερη θρασύτητα στις κακές συνήθειες. Οι δούλοι του Θεού μέλλουν να φέρουν ένα παρόμοιο μήνυμα στον κόσμο στις έσχατες ημέρες, και αυτό επίσης θα γίνει δεκτό με απιστία και χλευασμό. Ο προκατακλυσμιαίος κόσμος απέρριψε τα προειδοποιητικά λόγια εκείνου που είχε βαδίσει με το Θεό. ΄Ετσι και η τελευταία γενεά θα ειρωνευθεί τις προειδοποιήσεις των απεσταλμένων του Κυρίου.

Με μια ζωή ενεργής υπηρεσίας, ο Ενώχ διατήρησε ακμαία την επικοινωνία του με το Θεό. ΄Οσο μεγαλύτεροι και επιτακτικοί οι μόχθοι του, τόσο πιο επίμονες οι προσευχές του. Σε ορισμένα χρονικά διαστήματα εξακολουθούσε να αποσύρεται εντελώς από την κοινωνία. Αφού έμενε ένα διάστημα με το λαό, εργαζόμενος προς όφελός τους με τη διδασκαλία και το παράδειγμά του, ύστερα αποτραβιόταν για να περάσει λίγο καιρό στη μοναξιά, αισθανόμενος την πείνα και τη δίψα για την ουράνια εκείνη γνώση που μόνο ο Θεός μπορεί να χορηγήσει.

Με αυτή την επικοινωνία ο Ενώχ κατόρθωνε να αντανακλά ολοένα περισσότερο την εικόνα του Θεού. Το πρόσωπό του έλαμπε με άγιο φως, το ίδιο εκείνο φως που έλαμπε στο πρόσωπο του Ιησού. ΄Οταν επέστρεφε από τη θεϊκή εκείνη επικοινωνία, μέχρι και αυτοί οι άθεοι παρατηρούσαν με δέος την ουράνια σφραγίδα αποτυπωμένη στο παρουσιαστικό του.

Η κακία των ανθρώπων είχε φθάσει σε τέτοιο σημείο, ώστε να αποφασισθεί η εναντίον τους καταστροφή. Καθώς τα χρόνια διαδέχονταν το ένα το άλλο, τόσο περισσότερο φούσκωνε το κύμα της ανθρώπινης ενοχής, και τόσο σκοτεινότερα συγκεντρώνονταν τα σύννεφα της θεϊκής κρίσης.

7. Ο Σηθ και ο Ενώχ

Ο Ενώχ όμως, ο μάρτυρας της πίστης, εξακολουθούσε να παραμένει σταθερός, προειδοποιώντας, παρακαλώντας, ικετεύοντας, προσπαθώντας να αναχαιτίσει το κύμα της ενοχής και να σταματήσει την ορμή της εκδίκησης. Αν και ο αμαρτωλός κόσμος που κυνηγούσε τις απολαύσεις, αγνοούσε τις προειδοποιήσεις του, αυτός είχε τη διαβεβαίωση της επιδοκιμασίας του Θεού και συνέχισε να αγωνίζεται πιστά εναντίον της διαδεδομένης αμαρτίας μέχρι που ο Θεός τον μετέθεσε στις αγνές χαρές του ουρανού.

Οι άνθρωποι της γενεάς εκείνης ειρωνεύονταν την ανοησία του ανθρώπου που δεν επιζητούσε να συγκεντρώσει χρυσάφι και ασήμι, ούτε να αποκτήσει περιουσία στον κόσμο αυτό. Η καρδιά όμως του Ενώχ ήταν στους επουράνιους θησαυρούς. Πρόσβλεπε στην ουράνια εκείνη πόλη. Είχε ατενίσει στο Βασιλιά, μέσα στη δόξα Του στο μέσον της Σιών. Η σκέψη του, η καρδιά του, η συζήτησή του ήταν για τον ουρανό. Όσο χειρότερη η επικρατούσα παρανομία, τόσο σφοδρότερη η επιθυμία του για την κατοικία του Θεού. Ενώ βρισκόταν ακόμη στη γη, παρέμενε με την πίστη του μέσα στα πλαίσια του φωτός.

> «Μακάριοι οι καθαροί την καρδίαν, διότι αυτοί θέλουσιν ιδεί τον Θεόν.» (Ματθ. 5:8)

Επί τριακόσια χρόνια ο Ενώχ επιζητούσε την ψυχική αγνότητα. Μέρα με την ημέρα επιθυμούσε ένα στενότερο δεσμό. Όλο και στενότερη γινόταν η επικοινωνία με το Θεό, μέχρι που Αυτός τον πήρε κοντά Του. Είχε σταθεί στο κατώφλι του αιώνιου κόσμου, απέχοντας ένα βήμα από τη χώρα της μακαριότητας. Τώρα οι πύλες ανοίχθηκαν, η επί τόσα χρόνια συνοδοιπορία με το Θεό επάνω στη γη συνεχίσθηκε, και ο Ενώχ από τους πυλώνες διάβηκε στην αγία πόλη, ο πρώτος μεταξύ των ανθρώπων που μπήκε μέσα σε αυτή.

Η απουσία του έγινε αισθητή στη γη. Έλειψε η φωνή που ακουγόταν από μέρα σε μέρα να προειδοποιεί και να καθοδηγεί. Υπήρχαν μερικοί μεταξύ των δικαίων, όπως και μεταξύ των ασεβών, οι οποίοι παρέστησαν μάρτυρες της μετάθεσής του. Ελπίζοντας ότι θα είχε φερθεί σε κάποιο από τα γνωστά του απόμακρα σημεία, αυτοί που τον αγαπούσαν, επιδόθηκαν σε επισταμένη έρευνα σαν εκείνες που αργότερα έκαναν οι γιοι των προφητών για τον Ηλία, αλλά χωρίς αποτέλεσμα. Ανέφεραν ότι δε βρισκόταν πουθενά, επειδή ο Θεός τον είχε πάρει.

7. Ο Σηθ και ο Ενώχ

Με τη μετάθεση του Ενώχ ο Κύριος σκόπευε να διδάξει ένα σπουδαίο μάθημα. Υπήρχε ο κίνδυνος να πέσουν οι άνθρωποι σε αποθάρρυνση εξαιτίας των τρομερών αποτελεσμάτων της αμαρτίας του Αδάμ. Πολλοί ήταν έτοιμοι να φωνάξουν: ''Τι το όφελος αν φοβηθήκαμε το Θεό και φυλάξαμε τα προστάγματά Του, αφού η βαριά κατάρα έχει πέσει επάνω στη φυλή μας και ο θάνατος είναι η μερίδα όλων μας;''

Οι οδηγίες όμως που ο Θεός έδωσε στον Αδάμ, που ο Σηθ τις επανέλαβε και ο Ενώχ τις χρησιμοποίησε για παράδειγμα, σάρωσαν την κατήφεια και το σκότος, προσφέροντας την ελπίδα στον άνθρωπο ότι καθώς ο θάνατος επήλθε με τον Αδάμ, έτσι θα έρθει η ζωή και η αθανασία με τον αναμενόμενο Λυτρωτή. Ο Σατανάς πίεζε τους ανθρώπους να πιστέψουν ότι δεν υπήρχε ανταμοιβή για τους δικαίους, ούτε τιμωρία για τους ασεβείς, και ότι ήταν αδύνατον να υπακούσουν οι άνθρωποι στις θεϊκές εντολές.

Με την περίπτωση όμως του Ενώχ ο Θεός δηλώνει «ότι είναι και γίνεται μισθαποδότης εις τους εκζητούντας Αυτόν». (Εβρ. 11: 6). Δείχνει τι προτίθεται να κάνει γι'αυτούς που τηρούν τις εντολές Του.

Οι άνθρωποι διδάχθηκαν ότι είναι δυνατόν να υπακούσουν στο νόμο του Θεού. Ότι και αν ακόμη ζούσαν ανάμεσα στους αμαρτωλούς και διαφθαρμένους, ήταν ικανοί με τη χάρη του Θεού να αντισταθούν στον πειρασμό και να γίνουν αγνοί και άγιοι. Στο παράδειγμα του Ενώχ διέκριναν τη μακαριότητα μιας τέτοιας ζωής. Και η μετάθεσή του ήταν η μαρτυρία της αλήθειας της προφητείας του για τη μελλοντική ζωή με την αμοιβή της χαράς, της δόξας, της αθανασίας για τους νομοταγείς, και της καταδίκης, της συμφοράς, του θανάτου για τους παραβάτες.

«Διά πίστεως μετετέθη ο Ενώχ διά να μη ίδη θάνατον. . . επειδή προ της μεταθέσεως αυτού εμαρτυρήθη ότι ευηρέστησεν εις τον Θεόν.» Μέσα σε έναν κόσμο καταδικασμένο στην καταστροφή εξαιτίας της παρανομίας του, ο Ενώχ βίωσε μια ζωή τέτοιας στενής επικοινωνίας με το Θεό, ώστε δεν του επιτράπηκε να περιέλθει στη δύναμη του θανάτου. Ο θεάρεστος χαρακτήρας του προφήτη αυτού παριστάνει την κατάσταση της αγιοσύνης στην οποία πρέπει να φθάσουν αυτοί που είναι «οι ηγορασμένοι από της γης» (Εβρ. 11:5, Αποκ. 14:3) τον καιρό της δευτέρας παρουσίας του Χριστού. Τότε, όπως και στον προκατακλυσμιαίο κόσμο, θα κυριαρχεί η ανομία.

7. Ο Σηθ και ο Ενώχ

Ακολουθώντας τις κλίσεις της διαφθαρμένης καρδιάς τους και τις διδασκαλίες μιας απατηλής φιλοσοφίας, οι άνθρωποι θα επαναστατήσουν κατά της εξουσίας του ουρανού. Αλλά, όπως ο Ενώχ, έτσι και ο λαός του Θεού θα εκζητεί την αγνότητα της ψυχής και την προσαρμογή στο θέλημά Του μέχρι που να αντανακλούν την ομοιότητα του Χριστού.

΄Οπως ο Ενώχ, θα προειδοποιούν τον κόσμο για τη δευτέρα έλευση του Κυρίου και για τις τιμωρίες που θα ακολουθήσουν την παράβαση. Με την άγια συνομιλία τους και με το παράδειγμά τους θα καταδικάζουν τις αμαρτίες των ασεβών. ΄Οπως ο Ενώχ μετατέθηκε στον ουρανό πριν από την καταστροφή του κόσμου με νερό, έτσι οι ζώντες δίκαιοι θα μεταφερθούν από τη γη πριν αυτή καταστραφεί με φωτιά.

Ο απόστολος λέει:

> «Πάντες μεν δεν θέλομεν κοιμηθή, πάντες όμως θέλομεν μεταμορφωθή, εν μια στιγμή, εν ριπή οφθαλμού, εν τη εσχάτη σάλπιγγι.» «Επειδή Αυτός ο Κύριος θέλει καταβή απ'ουρανού με κέλευσμα, με φωνήν αρχαγγέλου, και με σάλπιγγα Θεού.» «Θέλει σαλπίσει και οι νεκροί θέλουσιν αναστηθή άφθαρτοι, και ημείς θέλομεν μεταμορφωθή.» «Οι αποθανόντες εν Χριστώ θέλουσιν αναστηθή πρώτον. Έπειτα ημείς οι ζώντες όσοι απομένομεν, θέλομεν αρπαχθή μετ'αυτών εν νεφέλαις εις απάντησιν του Κυρίου εις τον αέρα, και ούτω θέλομεν είσθαι πάντοτε μετά του Κυρίου. Λοιπόν παρηγορείτε αλλήλους με τους λόγους τούτους.» (Α΄Κορ. 15:51,52. Α΄Θεσ. 4:16-18).

7. Ο Σηθ και ο Ενώχ

Ο ΚΑΤΑΚΛΥΣΜΟΣ

(Βασίζεται στο βιβλίο Γένεσις, κεφ. 6:, 7:)

Στην εποχή του Νώε μια διπλή κατάρα βάραινε τη γη σαν αποτέλεσμα της παράβασης του Αδάμ και του φόνου που διέπραξε ο Κάιν. Αυτό όμως δεν είχε προξενήσει σημαντική μεταλλαγή στη φυσική όψη της γης. Αισθητά δείγματα κατάπτωσης υπήρχαν, αλλά η γη εξακολουθούσε να είναι ωραία και πλουτοπαραγωγική με τα δώρα της θεϊκής πρόνοιας. Οι λόφοι καλύπτονταν από μεγαλόπρεπα δένδρα που υποβάσταζαν κατάφορτες με καρπό κληματαριές. Οι απέραντες πεδιάδες ήταν ντυμένες με πρασινάδα και μοσχομύριζαν με χιλιανθή αρώματα. Τα φρούτα της γης παρουσίαζαν μεγάλη, απεριόριστη σχεδόν ποικιλία. Τα δένδρα ξεπερνούσαν από τη σημερινή τους όψη σε μέγεθος, ομορφιά και τέλεια συμμετρία. Το ξύλο τους ήταν καμωμένο από λεπτές ίνες και σκληρή ουσία που έμοιαζε σαν πέτρα και είχε μεγάλη αντοχή. Το χρυσό, το ασήμι και οι πολύτιμες πέτρες υπήρχαν σε αφθονία.

Η ανθρώπινη φυλή διατηρούσε ακόμη κατά πολύ την αρχική ευρωστία της. Λίγες μόνο γενεές είχαν παρέλθει αφότου ο Αδάμ είχε το δικαίωμα να πλησιάζει στο δένδρο που παρέτεινε τη ζωή. Και η ζωή του ανθρώπου μετριόταν ακόμη με τους αιώνες. Αν οι αιωνόβιοι εκείνοι άνθρωποι, οι προικισμένοι με σπάνιες ικανότητες για να προγραμματίζουν και να εκτελούν, είχαν αφιερωθεί στην υπηρεσία του Θεού, θα είχαν καταστήσει το όνομα του Πλάστη τους δοξολογία επάνω στη γη και θα ανταποκρίνονταν στο σκοπό για τον οποίο Αυτός τους πρόσφερε τη ζωή. Αλλά απέτυχαν. Υπήρχαν πολλοί γίγαντες, άνθρωποι μεγάλου αναστήματος και αντοχής, περίφημοι για τη σοφία τους, επιδέξιοι να εκπονούν τα πιο έξυπνα και αξιοθαύμαστα έργα. Η ενοχή τους όμως να παραδοθούν ξέφρενα στην παρανομία, συναγωνιζόταν την επιδεξιότητα και την πνευματική τους ικανότητα.

8. Ο κατακλυσμ΄ς

Ο Θεός είχε χαρίσει στους προκατακλυσμιαίους πλούσια και πολλά δώρα. Αλλά αυτοί χρησιμοποιούσαν τις ευλογίες Του για να δοξάσουν τον εαυτό τους, και τις μετέτρεπαν σε κατάρα αγαπώντας τα δώρα και όχι το Δωρητή. Χρησιμοποιούσαν το χρυσάφι και το ασήμι, τις πολύτιμες πέτρες και το εξαίρετο ξύλο για να κατασκευάζουν τις κατοικίες τους, και βάλθηκαν να αμιλλώνται ο ένας τον άλλον στο να εξωραΐζουν τα σπίτια τους με τα πιο επιτήδεια έργα τέχνης. Ζητούσαν μόνο να ικανοποιήσουν τις επιθυμίες της περήφανης καρδιάς τους και τέρπονταν αφάνταστα με ηδονικές και αμαρτωλές σκηνές. Αφού δεν είχαν την επιθυμία να συμπεριλάβουν το Θεό στον κύκλο των γνώσεών τους, σε λίγο κατέληξαν να αρνούνται την ύπαρξή Του. Λάτρευαν τη φύση αντί για το Θεό της φύσης. Δόξαζαν την ανθρώπινη ευφυία, λάτρευαν τα έργα των χεριών τους και δίδασκαν στα παιδιά τους να προσκυνούν τις λαξευτές εικόνες.

Μέσα στα πράσινα λιβάδια και κάτω από τα όμορφα δένδρα έστηναν τα ειδωλολατρικά τους θυσιαστήρια. Εκτεταμένα άλση που διατηρούσαν το φύλλωμά τους ολόκληρο το χρόνο, είχαν αφιερωθεί στη λατρεία των ειδώλων. Τα άλση αυτά συνόρευαν με ωραίους κήπους των οποίων οι ελικοειδείς δρόμοι κάτω από αψίδες κάθε λογής καρποφόρων δένδρων, και εξωραϊσμένοι με κάθετι που μπορούσε να τέρπει τις αισθήσεις ή να ικανοποιεί τις αισθησιακές επιθυμίες του λαού, τους παρέσερναν να συμμετέχουν στην ειδωλολατρία.

Οι άνθρωποι απέκλεισαν το Θεό από τις γνώσεις τους και λάτρεψαν τα αποκυήματα της φαντασίας τους με αποτέλεσμα την αυξανόμενη συνεχώς διαφθορά τους. Ο ψαλμωδός περιγράφει τα αποτελέσματα που ασκεί η λατρεία των ειδώλων στους προσκυνητές τους. Λέει: «΄Ομοιοι αυτών ας γείνωσιν οι ποιούντες αυτά.» (Ψαλμ. 115:8). Σύμφωνα με τον κανόνα της ανθρώπινης διάνοιας, μεταβαλλόμαστε με την παρατήρηση. Ο άνθρωπος δεν πρόκειται να υψωθεί περισσότερο από την πνευματική σύλληψη που έχει για την αλήθεια, την αγνότητα και την αγιότητα. Αν το πνεύμα δεν ανέρχεται πάνω από το ανθρώπινο διανοητικό επίπεδο, αν δεν υψώνεται με την πίστη για να παρατηρήσει την άπειρη σοφία και αγάπη, ο άνθρωπος θα βυθίζεται όλο και χαμηλότερα.

Οι προσκυνητές των ψευδών θεών περιέβαλλαν τις θεότητές τους με ανθρώπινα χαρακτηριστικά γνωρίσματα και πάθη, και με τον τρόπο αυτό ο γνώμονας του χαρακτήρα υποβιβάσθηκε στην ομοιότητα της ανθρώπινης αμαρτωλότητας. Το αποτέλεσμα ήταν

να διαφθαρούν. «Και είδεν ο Θεός ότι επληθύνετο η κακία του ανθρώπου επί της γης, και πάντες οι σκοποί των διαλογισμών της καρδίας αυτού ήσαν μόνον κακία πάσας τας ημέρας.» «Διεφθάρη δε η γη ενώπιον του Θεού, και ενεπλήσθη η γη αδικίας.» Ο Θεός είχε δώσει τις εντολές Του για κανόνα της ζωής, αλλά ο νόμος Του παραβιάσθηκε, και το αποτέλεσμα ήταν η κάθε είδους αμαρτία. Η ασέβεια των ανθρώπων ήταν κατάφωρη και προκλητική, η δικαιοσύνη ποδοπατήθηκε και οι κραυγές των καταδυναστευομένων έφθαναν στα ουράνια.

Από νωρίς εισήχθηκε η πολυγαμία, αντίθετα με το αρχικό σχέδιο. Μια γυναίκα έδωσε ο Θεός στον Αδάμ δείχνοντας την εντολή Του στο ζήτημα αυτό. Μετά την πτώση όμως, οι άνθρωποι προτίμησαν να ακολουθήσουν τις δικές τους αμαρτωλές επιθυμίες, και το αποτέλεσμα ήταν η ταχεία αύξηση της εγκληματικότητας και της εξαθλίωσης. Ούτε ο θεσμός του γάμου, ούτε το δικαίωμα της ιδιοκτησίας υπολογιζόταν. ΄Οποιος ορεγόταν τις γυναίκες ή τα κτήματα του γείτονά του τα άρπαζε με τη βία και οι άνθρωποι θριάμβευαν στις εκδηλώσεις της βιαιοπραγίας. Αγάλλονταν να εξολοθρεύουν τα ζώα και η χρήση του κρέατος στη διατροφή τους τούς έκανε περισσότερο σκληρούς και αιμοβόρους, μέχρι που έφθασαν στο σημείο να βλέπουν την ανθρώπινη ζωή με καταπληκτική αδιαφορία.

Ο κόσμος βρισκόταν στη νηπιακή του ηλικία. Και όμως τόσο μεγάλη ήταν η ασέβεια και τόσο πλατιά είχε διαδοθεί, ώστε ο Θεός δεν μπορούσε να υπομένει περισσότερο και είπε: «Θέλω εξαλείψει τον άνθρωπον, τον οποίον εποίησα, από προσώπου της γης.» Κατέστησε γνωστό ότι το Πνεύμα Του δε θα αγωνιζόταν αιώνια με την ένοχη φυλή. Αν δεν έπαυαν να μολύνουν με τις αμαρτίες τους τον κόσμο και τους πλούσιους θησαυρούς του, θα τους εξάλειφε από τη δημιουργία Του και θα κατέστρεφε τα πράγματα εκείνα με τα οποία χαιρόταν να τους ευλογεί. Θα εξολόθρευε τα ζώα του αγρού και τη βλάστηση η οποία εξασφάλιζε άφθονα στοιχεία της διατροφής και θα μετέβαλλε την όμορφη γη σε μια αχανή σκηνή ερήμωσης και καταστροφής.

Μέσα στην κυριαρχούσα διαφθορά ο Μαθουσάλα, ο Νώε και πολλοί άλλοι μοχθούσαν για να διατηρήσουν ζωντανή την επίγνωση του αληθινού Θεού και να αναχαιτίσουν το κύμα της ηθικής διαφθοράς. Εκατόν είκοσι χρόνια πριν από τον κατακλυσμό ο Θεός δήλωσε με έναν άγγελο στο Νώε την πρόθεσή Του και τον καθοδήγησε να κατασκευάσει μια κιβωτό. Ενώ θα κατασκεύαζε

την κιβωτό, έπρεπε να διακηρύττει ότι ο Θεός θα έφερνε τον κατακλυσμό των υδάτων στη γη για να εξολοθρεύσει τους ασεβείς. Όσοι θα πίστευαν στην αγγελία και θα ετοιμάζονταν για το γεγονός εκείνο με μετάνοια και με μεταρρύθμιση της ζωής τους, θα έπαιρναν συγχώρηση και θα σώζονταν. Ο Ενώχ είχε επαναλάβει στα παιδιά του τα όσα ο Θεός τού είχε δείξει σχετικά με τον κατακλυσμό, και ο Μαθουσάλα και οι γιοι του που έζησαν αρκετά μέχρι να ακούσουν το κήρυγμα του Νώε, βοήθησαν στην κατασκευή της κιβωτού.

Ο Θεός έδωσε στο Νώε τις ακριβείς διαστάσεις της κιβωτού και σαφείς οδηγίες για την κατασκευή της σε κάθε λεπτομέρεια. Ανθρώπινη σοφία δεν μπορούσε να επινοήσει ένα κατασκεύασμα τέτοιας καταπληκτικής ολκής και αντοχής. Ο Θεός ήταν ο σχεδιαστής, ο Νώε ο κατασκευαστής. Το κοίλο κατασκεύασμα έμοιαζε με πλοίο για να μπορεί να επιπλέει στο νερό, αλλά σε γενικές γραμμές έμοιαζε μάλλον με σπίτι. Είχε τρία πατώματα με μια μοναδική πόρτα στο πλάι. Το φως ερχόταν από πάνω και τα διάφορα διαμερίσματα ήταν έτσι κατασκευασμένα ώστε να φωτίζονται. Το υλικό που χρησιμοποιήθηκε για την κατασκευή της κιβωτού ήταν κυπαρισσόξυλο ή ξύλο γοφέρ που θα άντεχε στην αποσύνθεση εκατοντάδες χρόνια.

Η κατασκευή του πελώριου αυτού οικοδομήματος ήταν αργή και κοπιαστική εργασία. Εξαιτίας του μεγέθους των δένδρων και της ποιότητας του ξύλου απαιτείτο πολύ περισσότερη εργασία τότε από ό,τι απαιτείται σήμερα για την προετοιμασία της ξυλείας, παρόλο που οι άνθρωποι διέθεταν μεγαλύτερη δύναμη την εποχή εκείνη. Καταβλήθηκε κάθε προσπάθεια για να γίνει τέλεια η εργασία από ανθρώπινης πλευράς. Παραταύτα, δε θα άντεχε η κιβωτός στη θύελλα που θα ξέσπαγε επάνω στη γη. Μόνο ο Θεός μπορούσε να διασώσει τους δούλους Του επάνω στα καταρρακτώδη νερά.

«Διά πίστεως ο Νώε ειδοποιηθείς θεόθεν περί των μη βλεπομένων έτι, εφοβήθη, και κατεσκεύασε κιβωτόν προς σωτηρίαν του οίκου αυτού, δι’ης κατέκρινε τον κόσμον και έγεινε κληρονόμος της διά πίστεως δικαιοσύνης.» (Εβρ. 11:7). Καθώς ο Νώε μετέδιδε το προειδοποιητικό άγγελμα στον κόσμο, τα λόγια του έδειχναν την ειλικρίνειά του. Αυτός ήταν ο τρόπος με τον οποίο η πίστη του τελειοποιήθηκε και φανερώθηκε. Έδωσε το παράδειγμα στον κόσμο να πιστέψουν ακριβώς αυτά που λέει ο Θεός. Όλη την περιουσία του τη διέθεσε στην κιβωτό. Όταν άρχισε να

κατασκευάζει εκείνο το τεράστιο πλοίο στη στεριά, πλήθη ανθρώπων έρχονταν από παντού να δουν το περίεργο θέαμα και να ακούσουν τα σοβαρά και φλογερά λόγια του παράξενου εκείνου κήρυκα. Κάθε κτύπος του σφυριού επάνω στην κιβωτό ήταν και μια μαρτυρία για το λαό.

Στην αρχή πολλοί φάνηκαν ότι δέχονταν την προειδοποίηση. Δεν επέστρεψαν όμως στο Θεό με πραγματική μετάνοια. Δεν ήθελαν να απαρνηθούν τις αμαρτίες τους. Στο διάστημα που μεσολάβησε πριν έρθει ο κατακλυσμός, η πίστη τους δοκιμάσθηκε και απέτυχαν να αντέξουν στη δοκιμασία. Κυριευμένοι από την επικρατούσα απιστία, τελικά ενώθηκαν με τους προηγούμενους συντρόφους τους στην απόρριψη της ιερόπρεπης αγγελίας. Μερικοί είχαν απόλυτα πεισθεί και θα έδιναν προσοχή στα προειδοποιητικά λόγια. Αλλά ήταν τόσοι πολλοί εκείνοι που χλεύαζαν και ειρωνεύονταν, ώστε συμμερίσθηκαν και αυτοί το πνεύμα τους, αντιστάθηκαν στην ευσπλαχνική πρόσκληση και σε λίγο μεταβλήθηκαν στους πιο θρασείς και περιφρονητικούς εμπαίκτες, επειδή κανείς δεν είναι πιο επικίνδυνος και δε βυθίζεται χειρότερα στην αμαρτία από ό,τι εκείνοι που κάποτε είχαν δεχθεί το φως, αλλά αντέδρασαν μετά στο Πνεύμα του Θεού.

Οι άνθρωποι της γενεάς εκείνης δεν ήταν ειδωλολάτρες με όλη τη σημασία της λέξης. Πολλοί διατείνονταν ότι λάτρευαν το Θεό. Ισχυρίζονταν ότι τα είδωλά τους ήταν αναπαραστάσεις της Θεότητας και ότι μέσο αυτών οι άνθρωποι μπορούσαν να συλλάβουν καλύτερα την έννοια της θεϊκής ΄Υπαρξης. Αυτή η κατηγορία των ανθρώπων ήταν από τους πρώτους που απέρριψαν το κήρυγμα του Νώε. Προσπαθώντας να παραστήσουν το Θεό με υλικά αντικείμενα, τυφλώθηκε η διάνοιά τους στο να διακρίνουν το μεγαλείο και τη δύναμή Του. ΄Επαψαν να αναγνωρίζουν την αγιότητα του χαρακτήρα Του και την ιερή, αναλλοίωτη φύση των αξιώσεών Του.

΄Οσο γενικευόταν η αμαρτία, τόσο λιγότερο βλαβερή παρουσιαζόταν, ώσπου τελικά οι άνθρωποι δήλωσαν ότι ο θεϊκός νόμος δεν ίσχυε πια, ότι ήταν αντίθετο προς το χαρακτήρα του Θεού να τιμωρήσει την παράβαση, και δεν μπορούσαν να παραδεχθούν ότι οι κρίσεις Του θα έπεφταν στη γη. Αν οι άνθρωποι της γενεάς εκείνης είχαν υπακούσει στο θεϊκό νόμο, θα είχαν αναγνωρίσει τη φωνή του Θεού μέσα από την προειδοποίηση του δούλου Του. Αλλά με την απόρριψη του φωτός υπέστησαν τέτοια πνευματική

τύφλωση, ώστε πραγματικά πίστευαν ότι η αγγελία του Νώε ήταν μια πλάνη.

Τα πλήθη δε στάθηκαν με το μέρος του δικαίου. Ο κόσμος ολόκληρος είχε παραταχθεί εναντίον της δικαιοσύνης και του νόμου του Θεού, και θεώρησαν το Νώε φανατικό. Όταν ο Σατανάς πείραξε την Εύα να παρακούσει στο Θεό, της είπε: «Δεν θέλετε βεβαίως αποθάνει.» (Γέν. 3:4). Οι μεγάλοι του κόσμου, άνθρωποι σοφοί και τιμώμενοι, επαναλάμβαναν το ίδιο, λέγοντας: ''Οι απειλές του Θεού σκοπό έχουν μόνο να προκαλέσουν φόβο και δεν πρόκειται να πραγματοποιηθούν ποτέ. Δε χρειάζεται να ανησυχείτε. Ένα τέτοιο γεγονός όπως η καταστροφή του κόσμου από μέρους του Θεού ο Οποίος τον δημιούργησε, και η τιμωρία των υπάρξεων που Εκείνος έπλασε, δεν πρόκειται να συμβεί ποτέ. Ησυχάστε, μη φοβάστε. Ο Νώε είναι εξωφρενικός, είναι φανατικός.'' Ο κόσμος ειρωνευόταν τον παραπλανημένο γέροντα για την τρέλα του. Αντί να ταπεινώσουν τις καρδιές τους μπροστά στο Θεό, εξακολουθούσαν να ζουν στην παρακοή και στην ασέβεια, σαν να μην τους είχε μιλήσει ο Θεός με το δούλο Του.

Ο Νώε όμως έστεκε σαν βράχος μέσα στη θύελλα. Περικυκλωμένος από τη λαϊκή περιφρόνηση και γελοιοποίηση, ανέδειξε τον εαυτό του με την όσια ακεραιότητα και ακλόνητη πιστότητά του. Μια δύναμη συνόδευε τα λόγια του, επειδή ήταν η φωνή του Θεού προς τον άνθρωπο μέσα από το δούλο Του. Η επαφή του με το Θεό τον ενίσχυε με ανυπολόγιστη δύναμη, ενώ για 120 χρόνια η επιβλητική φωνή του έφθανε στα αυτιά της γενεάς εκείνης ανακοινώνοντας γεγονότα που, σύμφωνα με την ανθρώπινη λογική, ήταν απραγματοποίητα.

Ο προκατακλυσμιαίος κόσμος σκεπτόταν ότι επί αιώνες οι φυσικοί νόμοι είχαν εδραιωθεί. Η αλληλοδιαδοχή των εποχών κυλούσε κανονικά. Μέχρι τότε βροχή δεν είχε πέσει ποτέ. Η γη ποτιζόταν με ένα είδος ελαφρής ομίχλης ή δροσιάς. Τα ποτάμια δεν είχαν υπερβεί ποτέ τη στάθμη τους, αλλά κυλούσαν ήρεμα προς τη θάλασσα. Σταθεροί κανόνες συγκρατούσαν τα νερά για να μη ξεχειλίσουν. Αυτοί όμως που σκέπτονταν έτσι, δεν αναγνώριζαν το χέρι Εκείνου που αναχαίτιζε τη φορά του νερού προστάζοντας: «Έως αυτού θέλεις έρχεσθαι, και δεν θέλεις υπερβή». (Ιώβ 38:11).

Καθώς περνούσε ο καιρός χωρίς καμιά αισθητή μεταβολή στη φύση, οι άνθρωποι, των οποίων η καρδιά έτρεμε από φόβο, άρχισαν να ξεθαρρεύουν. Νόμιζαν, όπως πολλοί νομίζουν σήμερα,

ότι η φύση είναι ανώτερη από το Θεό της φύσης και ότι οι φυσικοί νόμοι είναι τόσο σταθεροί, πού ούτε ο ίδιος ο Θεός μπορούσε να τους αλλάξει. Σκεπτόμενοι πως αν το άγγελμα του Νώε ήταν σωστό, τότε η φύση θα εξέκλινε από την τροχιά της, παρουσίαζαν το άγγελμα αυτό στη σκέψη των ανθρώπων σαν παραπλανητικό, σαν μια μεγάλη απάτη. Έδειξαν την καταφρόνια τους στη θεϊκή προειδοποίηση φερόμενοι ακριβώς όπως φέρονταν πριν τους σταλεί η προειδοποίηση. Συνέχιζαν τις γιορτές και τα αδηφάγα συμπόσιά τους. Με το να τρώγουν, να πίνουν, να φυτεύουν, να κτίζουν να κάνουν σχέδια για επικερδείς μελλοντικές επιχειρήσεις, βυθίσθηκαν ακόμη περισσότερο στην παρανομία και περιφρόνησαν τα θεϊκά εντάλματα για να δείξουν ότι δεν είχαν κανένα φόβο από τον άπειρο Θεό. Ισχυρίζονταν ότι αν υπήρχε δόση αλήθειας σε αυτά που έλεγε ο Νώε, τότε οι σοφοί, οι συνετοί, οι μεγάλοι άνθρωποι του κόσμου θα καταλάβαιναν την υπόθεση αυτή.

Αν είχαν οι προκατακλυσμιαίοι πιστέψει στην προειδοποίηση και είχαν μετανοήσει για τις κακές πράξεις τους, ο Θεός θα απέτρεπε το θυμό Του όπως έκανε αργότερα στη Νινευή. Αλλά με την πεισματική τους αντίδραση στον έλεγχο της συνείδησης και στις ειδοποιήσεις του προφήτη του Θεού, η γενεά εκείνη άφησε να ξεχειλίσει το ποτήρι της παρανομίας και ωρίμασε για την καταστροφή.

Ο καιρός της προθεσμίας τους πλησίαζε να λήξει. Ο Νώε πιστά ακολούθησε τις συμβουλές που είχε λάβει από το Θεό. Η κιβωτός τελειοποιήθηκε ακριβώς όπως είχε υποδείξει ο Κύριος, και έγιναν οι προμήθειες τροφίμων για τους ανθρώπους και τα ζώα. Τότε ο δούλος του Θεού απεύθυνε την τελευταία του επίσημη έκκληση στο λαό. Με εναγώνια επιθυμία που λόγια αδυνατούν να περιγράψουν, τους εκλιπαρούσε να ζητήσουν καταφύγιο ενόσω ακόμη αυτό μπορούσε να βρεθεί. Και πάλι απέρριψαν τα λόγια του υψώνοντας χλευαστικές φωνές.

Ξαφνικά, βαθιά σιωπή έπεσε στα σαρκαστικά πλήθη. Όλων των ειδών τα ζώα, από τα πιο άγρια μέχρι τα πιο ήμερα, άρχισαν να παρουσιάζονται, ερχόμενα από τα βουνά και τα δάση, και να μπαίνουν ήσυχα στην κιβωτό. Ακούσθηκε μια βοή ξαφνικού ανέμου, και τότε τα πουλιά πετώντας από κάθε κατεύθυνση και άπειρα στον αριθμό σκοτείνιασαν τον ουρανό, και με τάξη άρχισαν να μπαίνουν στην κιβωτό. Τα ζώα υπάκουσαν στην εντολή του Θεού, οι άνθρωποι όμως απείθησαν. Καθοδηγούμενα από αγίους

αγγέλους «δύο δύο εισήλθον προς τον Νώε εις την κιβωτόν» και τα καθαρά ζώα ανά επτά.

Οι άνθρωποι έβλεπαν με απορία και μερικοί με φόβο. Κλήθηκαν οι φιλόσοφοι να εξηγήσουν το φαινόμενο αυτό, αλλά χωρίς αποτέλεσμα. Ήταν ένα μυστήριο που δεν μπορούσαν να κατανοήσουν. Οι άνθρωποι όμως είχαν τόσο πολύ σκληρυνθεί από την επίμονη απόρριψη του φωτός, που και αυτή ακόμη η σκηνή στιγμιαία μόνο εντύπωση προξένησε. Αντικρίζοντας τον ήλιο μέσα σε όλη τη δόξα του και τη γη ντυμένη με την εδεμική ομορφιά της, έδιωξαν τους παρουσιαζόμενους φόβους με θορυβώδη γλέντια και με τις βιαιοπραγίες τους φαίνονταν να προκαλούν επάνω τους την επίσπευση της εξημμένης ήδη οργής του Θεού.

Ο Θεός πρόσταξε στο Νώε: «Είσελθε συ, και πας ο οίκος σου, εις την κιβωτόν, διότι σε είδον δίκαιον ενώπιόν Μου εν τη γενεά ταύτη.» Ο κόσμος είχε απορρίψει το μήνυμα του Νώε, αλλά η επιρροή και το παράδειγμά του είχαν σαν αποτέλεσμα την ευλογία της οικογένειάς του. Αμείβοντας την πιστότητα και την ακεραιότητά του, ο Θεός έσωσε κοντά σε αυτόν ολόκληρη την οικογένειά του. Πόσο ενθαρρυντικό είναι αυτό για την πιστότητα των γονέων!

Η ευσπλαχνία είχε παύσει πια να μεσιτεύει για την ένοχη φυλή. Τα ζώα του αγρού και τα πτηνά του ουρανού είχαν μπει στο καταφύγιο. Ο Νώε και η οικογένειά του βρίσκονταν μέσα στην κιβωτό «και έκλεισεν ο Κύριος την κιβωτόν επάνω αυτού». Μια δεσμίδα εκτυφλωτικού φωτός παρουσιάσθηκε και ένα σύννεφο δόξας, εντονότερο από την αστραπή, κατέβηκε από τον ουρανό και περιφερόταν μπροστά στην είσοδο της κιβωτού. Η ογκώδης πόρτα που κανείς από αυτούς που ήταν μέσα δεν μπορούσε να κλείσει, πήγε ξαφνικά στη θέση της, ωθούμενη από αόρατα χέρια.

Ο Νώε κλείσθηκε μέσα και οι περιφρονητές της ευσπλαχνίας του Θεού κλείσθηκαν έξω. Η σφραγίδα του Θεού είχε τοποθετηθεί επάνω στην πόρτα εκείνη. Ο Θεός την είχε κλείσει και μόνο ο Θεός μπορούσε να την ανοίξει. Έτσι, και όταν ο Χριστός πάψει να μεσιτεύει για τους αμαρτωλούς ανθρώπους πριν από την παρουσία Του στα σύννεφα του ουρανού, η θύρα του ελέους θα έχει κλείσει. Η θεϊκή χάρη θα σταματήσει τότε να καταστείλει τους ασεβείς και ο Σατανάς θα αποκτήσει πλήρη έλεγχο εκείνων που θα έχουν απορρίψει την ευσπλαχνία. Αυτοί θα προσπαθήσουν να εξοντώσουν το λαό του Θεού. ΄Οπως όμως ο Νώε κλείσθηκε

στην κιβωτό, το ίδιο και οι δίκαιοι θα προστατευθούν από θεϊκή δύναμη.

Επτά μέρες μετά που ο Νώε και η οικογένειά του μπήκαν στην κιβωτό, κανένα σημείο επερχόμενης θύελλας δεν παρουσιάσθηκε. Στο διάστημα αυτό η πίστη τους δοκιμαζόταν. Ήταν ένα διάστημα θριάμβου για τον έξω κόσμο. Η φαινομενική καθυστέρηση στερέωνε την πεποίθησή τους ότι το μήνυμα του Νώε ήταν παραπλανητικό και ότι ο κατακλυσμός δε θα συνέβαινε ποτέ. Παρά τις ιερόπρεπες σκηνές που είχαν παρακολουθήσει - την είσοδο των ζώων και των πουλιών καθώς και το κλείσιμο της πόρτας από τον άγγελο του Θεού - εξακολουθούσαν να γλεντούν και να ξεφαντώνουν, ακόμη και να περιπαίζουν αυτές τις σημαδιακές εκδηλώσεις της δύναμης του Θεού. Συγκεντρώνονταν γύρω από την κιβωτό, ειρωνευόμενοι τους ενοίκους της με τέτοια δυναμική προκλητικότητα, την οποία ποτέ δεν είχαν δείξει μέχρι τότε.

Την όγδοη μέρα μαύρα σύννεφα κάλυψαν τον ουρανό. Ακολούθησε ο υπόκωφος ήχος της βροντής και η λάμψη της αστραπής. Σε λίγο άρχισαν να πέφτουν μεγάλες σταγόνες βροχής. Ο κόσμος δεν είχε ποτέ δει κάτι τέτοιο, και οι καρδιές των ανθρώπων έτρεμαν από φόβο. ΄Ολοι τους αναρωτήθηκαν: ‘’Μπορεί να είχε ο Νώε δίκαιο και ο κόσμος να προορίζεται για την καταστροφή;’’ Ο ουρανός σκοτείνιαζε όλο και περισσότερο και η βροχή έπεφτε γρηγορότερα. Τα ζώα άρχισαν να μουγκρίζουν τρομαγμένα και οι συγχυσμένες φωνές τους φαίνονταν σαν να θρηνούσαν τη δική τους τύχη και τη μοίρα των ανθρώπων.

Τότε «εσχίσθησαν πάσαι αι πηγαί της μεγάλης αβύσσου, και οι καταρράκται των ουρανών ηνοίχθησαν». Το νερό κατέβαινε με ιλιγγιώδη ορμή από τα σύννεφα. Τα ποτάμια ξεχείλισαν και πλημμύρισαν τις πεδιάδες. Πίδακες από νερά έσχισαν τη γη με απερίγραπτη ορμή εκτοξεύοντας συμπαγείς βράχους εκατοντάδες μέτρα στον αέρα, που καθώς έπεφταν, θάβονταν βαθιά μέσα στη γη.

Στην αρχή οι άνθρωποι παρατηρούσαν την καταστροφή των έργων των χεριών τους. Οι λαμπρές οικοδομές τους, οι όμορφοι κήποι και τα άλση όπου είχαν τοποθετήσει τα είδωλά τους, καταστράφηκαν με τους κεραυνούς του ουρανού, και τα γκρεμίσματά τους σκορπίσθηκαν παντού. Οι βωμοί επάνω στους οποίους πρόσφεραν τις ανθρωποθυσίες τους ισοπεδώθηκαν, κάνοντας τους προσκυνητές να τρέμουν μπροστά στη δύναμη του αληθι-

νού Θεού και να καταλάβουν ότι η διαφθορά και η ειδωλολατρία τους επέφεραν τον εξολοθρεμό τους.

Ενώ η θύελλα δυνάμωνε σε ορμή, δένδρα, κτίρια, βράχια και χώματα εκτοξεύονταν σε κάθε κατεύθυνση. Ο τρόμος ανθρώπων και ζώων ήταν απερίγραπτος. Ανάμεσα στο βρυχηθμό της καταιγίδας ξεχώριζαν οι θρηνωδίες ενός λαού που είχε περιφρονήσει την εξουσία του Θεού. Και αυτός ακόμη ο Σατανάς που είχε υποχρεωθεί να μείνει ανάμεσα στον αναβρασμό των στοιχείων της φύσης, φοβήθηκε για τη ζωή του. Αγαλλόταν που παρουσίαζε μια τόσο ισχυρή φυλή, και η επιθυμία του ήταν να τους δει να ζούνε για να πράττουν τα βδελύγματά τους και να συνεχίζουν την ανταρσία τους εναντίον του ΄Αρχοντα του ουρανού. Καταριόταν τώρα το Θεό κατηγορώντας Τον για αδικία και σκληρότητα.

Πολλοί από τους ανθρώπους βλασφημούσαν το Θεό όπως έκανε ο Σατανάς, και αν είχαν τον τρόπο θα Τον είχαν αποσπάσει από το θρόνο της δύναμης. ΄Αλλοι είχαν γίνει έξαλλοι από το φόβο και, τείνοντας τα χέρια προς την κιβωτό, παρακαλούσαν να μπουν μέσα. Αλλά οι παρακλήσεις τους πήγαιναν χαμένες. Τελικά η συνείδηση είχε αφυπνισθεί και γνώρισαν ότι υπάρχει ένας Θεός που κυβερνάει στον ουρανό. Τον επικαλέσθηκαν ειλικρινά, αλλά το αυτί Του δεν ανταποκρινόταν στη φωνή τους. Στην τρομακτική εκείνη ώρα είδαν ότι η παράβαση του νόμου του Θεού ήταν αιτία της καταστροφής τους. Μολονότι ομολόγησαν την αμαρτία τους φοβούμενοι την τιμωρία, δεν αισθάνθηκαν καμιά ειλικρινή συντριβή, κανέναν αποτροπιασμό για το κακό. Μόλις θα περνούσε η τιμωρία, θα ήταν έτοιμοι να επιστρέψουν στην περιφρόνηση του Ουρανού. Το ίδιο, και όταν οι κρίσεις του Θεού πέσουν επάνω στη γη πριν αυτή κατακλυσθεί με τη φωτιά, οι αμετανόητοι θα γνωρίσουν σε τι ακριβώς έγκειται η αμαρτία τους - στην περιφρόνηση του αγίου νόμου Του. Μολαταύτα, δε θα αισθανθούν βαθύτερη μετάνοια από ό,τι αισθάνθηκαν οι αμαρτωλοί του παλαιού καιρού.

Μερικοί, στην απόγνωση τους, προσπάθησαν να χρησιμοποιήσουν βία για να μπουν στην κιβωτό. Το στερεό όμως εκείνο οικοδόμημα άντεξε στις επιθέσεις τους. Μερικοί γαντζώθηκαν στην κιβωτό μέχρι που παρασύρθηκαν μακριά της από τα ορμητικά νερά ή αποσπάσθηκαν από αυτή προσκρούοντας στους βράχους και στα δένδρα. Το συμπαγές οικοδόμημα της κιβωτού έτριζε σύγκορμο καθώς το μαστίγωναν οι ανηλεείς άνεμοι και το πετούσαν από κύμα σε κύμα. Οι κραυγές των ζώων από μέσα

έδειχναν πόσο φοβόνταν και πονούσαν. Ανάμεσα όμως στα αντιμαχόμενα στοιχεία της φύσης η κιβωτός εξακολουθούσε να επιπλέει ασφαλώς. ΄Αγγελοι υπερέχοντες σε δύναμη είχαν ενταλθεί να την προστατεύσουν.

Τα ζώα παλεύοντας μέσα στη θύελλα, έτρεχαν στους ανθρώπους σαν να ζητούσαν από αυτούς να τα προστατεύσουν. Μερικοί άνθρωποι έδεσαν τα παιδιά τους και δέθηκαν και οι ίδιοι επάνω σε δυνατά ζώα επειδή ήξεραν ότι αυτά είχαν αντοχή και ότι θα σκαρφάλωναν στα ψηλότερα σημεία για να μην παρασυρθούν από τα νερά που ανέβαιναν διαρκώς. Μερικοί δέθηκαν πάνω σε γερά δένδρα στις κορυφές των λόφων και των βουνών. Τα δένδρα όμως ξεριζώθηκαν και με το ζωντανό φορτίο που σήκωναν, βυθίσθηκαν μέσα στα αδηφάγα κύματα. Το ένα σημείο μετά το άλλο στο οποίο στήριζαν την ασφάλειά τους, εγκαταλειπόταν. Ενώ τα νερά υψώνονταν διαρκώς, ο κόσμος έτρεχε να βρει καταφύγιο στα πιο ψηλά βουνά. Σε πολλές περιπτώσεις άνθρωποι και ζώα πάλευαν μεταξύ τους για να συγκρατηθούν επάνω σε ένα ελάχιστο χώρο μέχρι που τόσο αυτοί όσο και εκείνα παρασύρονταν μακριά.

Από τις ψηλότερες βουνοκορφές οι άνθρωποι αντίκριζαν έναν απέραντο ωκεανό. Τα σοβαρά μηνύματα του δούλου του Θεού δεν παρουσιάζονταν τώρα σαν αντικείμενο γελοιοποίησης και χλευασμού. Οι καταδικασμένοι σε απώλεια εκείνοι αμαρτωλοί πόσο λαχταρούσαν τώρα να είχαν την ευκαιρία που τότε περιφρόνησαν! Πόσο παρακαλούσαν για μιας ώρας παράταση, για ένα μόνο ευσπλαχνικό προνόμιο, για μια μοναδική πρόσκληση από τα χείλη του Νώε! Τη γλυκιά όμως φωνή της ευσπλαχνίας δε θα την ξανάκουγαν. Η αγάπη, όπως και η δικαιοσύνη, απαιτούσαν οι κρίσεις του Θεού να αναχαιτίσουν την αμαρτία. Τα εκδικητικά νερά παρέσυραν και το τελευταίο σημείο καταφυγής, και οι περιφρονητές του Θεού εξαφανίσθηκαν μέσα στη μαύρη άβυσσο.

> «Με τον λόγον του Θεού . . . ο τότε κόσμος απωλέσθη κατακλυσθείς υπό του ύδατος. Οι δε σημερινοί ουρανοί και η γη, διά του αυτού λόγου είναι αποτεταμιευμένοι, φυλαττόμενοι διά το πυρ εις την ημέραν της κρίσεως και της απωλείας των ασεβών ανθρώπων.» (Β΄Πέτρ. 3:5-7).

Μια άλλη θύελλα έρχεται. Η γη θα υποστεί και πάλι την εξολοθρευτική οργή του Θεού και η αμαρτία και οι αμαρτωλοί θα καταστραφούν. Οι αμαρτίες που προκάλεσαν την τιμωρία του προκατακλυσμιαίου κόσμου υπάρχουν και σήμερα. Ο φόβος του Θεού

εξέλιπε από τις καρδιές των ανθρώπων και ο νόμος Του αντιμετωπίζεται με την ίδια αδιαφορία και περιφρόνηση. Το σφοδρό αίσθημα της κοσμικότητας της γενεάς εκείνης παραβάλλεται με αυτό της σύγχρονης γενεάς. Ο Χριστός είπε:

«Καθώς εν ταις ημέραις ταις προ του κατακλυσμού ήσαν τρώγοντες και πίνοντες, νυμφευόμενοι και νυμφεύοντες, έως της ημέρας καθ'ην ο Νώε εισήλθεν εις την κιβωτόν, και δεν εννόησαν, εωσού ήλθεν ο κατακλυσμός, και εσήκωσε πάντας. Ούτω θέλει είσθαι και η παρουσία του Υιού του ανθρώπου.» (Ματθ. 24:38,39).

Ο Θεός δεν καταδίκασε τους προκατακλυσμιαίους επειδή έτρωγαν και έπιναν. Εκείνος τους είχε εφοδιάσει με τη μεγάλη αφθονία των καρπών της γης για τις φυσικές ανάγκες τους. Η αμαρτία τους ήταν ότι έπαιρναν τα δώρα αυτά χωρίς καμιά ευγνωμοσύνη για το Δωρητή και ότι είχαν εξαχρειωθεί ικανοποιώντας τις ακόρεστες ορέξεις τους. Επιτρεπόταν επίσης να παντρεύονται. Ο γάμος ήταν σύμφωνος με τη διάταξη του Θεού. Αποτελούσε ένα από τα πρώτα θεσπίσματα που Αυτός εδραίωσε. Είχε δώσει ιδιαίτερες οδηγίες για το διάταγμα αυτό που το περιέβαλε με αγιοσύνη και ωραιότητα. Οι οδηγίες όμως αυτές αγνοήθηκαν και ο γάμος διαστρεβλώθηκε και κατάντησε όργανο πάθους.

Παρόμοια κατάσταση πραγμάτων επικρατεί και σήμερα. Γίνεται κατάχρηση των βασικών προνομίων. Επιδιώκεται ικανοποίηση της όρεξης χωρίς κανένα περιορισμό. Ισχυριζόμενοι οπαδοί του Χριστού σήμερα τρώνε και πίνουν με τους μέθυσους, ενώ τα ονόματά τους κατέχουν εξέχουσες θέσεις στα κατάστιχα της εκκλησίας. Η έλλειψη της εγκράτειας ναρκώνει τις ηθικές και πνευματικές ιδιότητες και προλειαίνει το δρόμο για την ικανοποίηση των χαμερπών παθών. Τα πλήθη δεν αναγνωρίζουν καμιά ηθική υποχρέωση να περιορίσουν τις αισθησιακές επιθυμίες τους και καταντούν σκλάβοι του ένοχου πάθους. Οι άνθρωποι ζουν για την απόλαυση των αισθήσεων αποκλειστικά γι'αυτό τον κόσμο, γι'αυτή μόνο τη ζωή.

Η σπατάλη έχει εμποτίσει όλα τα κοινωνικά στρώματα. Η ακεραιότητα του χαρακτήρα θυσιάζεται για την πολυτέλεια και για την επίδειξη. Αυτοί που βιάζονται να πλουτίσουν, διαστρεβλώνουν τη δικαιοσύνη και καταπιέζουν τους φτωχούς. Σκλάβοι και ανθρώπινες ψυχές εξακολουθούν να αγοράζονται και να πωλούνται. Η απάτη, η δωροδοκία και η κλεψιά ασκούνται αμείλικτα σε περίοπτες ή ταπεινές θέσεις. Ο ημερήσιος τύπος βρίθει σε θέματα

εγκληματικού ρεκόρ - εγκλήματα που διαπράττονται με τέτοια ψυχραιμία και χωρίς καμιά αιτία, ώστε φαίνεται ότι κάθε ανθρώπινο ένστικτο εξέλιπε. Και αυτές οι φρικαλεότητες έχουν γενικευθεί σε τέτοια συχνότητα που σπάνια αποσπούν σχόλια ή προκαλούν έκπληξη.

΄Όλα τα κράτη έχουν εμποτισθεί με το πνεύμα της αναρχίας και οι αιφνίδιες εκρήξεις που κάθε τόσο προκαλούν τον τρόμο του κόσμου, δεν είναι παρά συγκρατημένες φλόγες παθών και παρανομίας οι οποίες, αν ποτέ ξεφύγουν τον έλεγχο, θα γεμίσουν τον κόσμο με συμφορά και ερήμωση. Η εικόνα που η θεϊκή έμπνευση μας παρουσιάζει για τον προκατακλυσμιαίο κόσμο, παριστάνει με μεγάλη γλαφυρότητα την κατάσταση στην οποία σπεύδει να φθάσει η σύγχρονη κοινωνία. Στη σημερινή μάλιστα εποχή και σε χριστιανικές λεγόμενες χώρες διαπράττονται εγκλήματα τόσο απεχθή και τρομερά όσο εκείνα για τα οποία ο τότε αμαρτωλός κόσμος καταστράφηκε.

Πριν από τον κατακλυσμό ο Θεός έστειλε το Νώε για να έρθει ο κόσμος σε μετάνοια και να αποφύγει έτσι την απειλή της καταστροφής. Καθώς ο καιρός της δευτέρας παρουσίας του Χριστού πλησιάζει, ο Κύριος στέλλει τους δούλους Του με ένα μήνυμα στον κόσμο ώστε να ετοιμασθούν οι άνθρωποι για το υπέρτατο αυτό γεγονός. Πλήθη έχουν ζήσει παραβαίνοντας το νόμο του Θεού ο οποίος τώρα τους καλεί ευσπλαχνικά να υπακούσουν στα θεϊκά διατάγματα. Σε όλους, όσοι εγκαταλείπουν τις αμαρτίες τους εκδηλώνοντας μετάνοια στο Θεό και πίστη στον Ιησού, προσφέρεται συγχώρηση. Πολλοί όμως αισθάνονται ότι απαιτείται υπέρμετρη θυσία για την απομάκρυνση της αμαρτίας. Επειδή η ζωή τους δεν εναρμονίζεται με τις αγνές αρχές της ηθικής διακυβέρνησης του Θεού, απορρίπτουν τις προειδοποιήσεις Του και αρνούνται το κύρος του νόμου Του.

Από τους πολυπληθείς προκατακλυσμιαίους κατοίκους της γης, οκτώ μόνο ψυχές πίστεψαν και υπάκουσαν στο λόγο του Θεού μέσο του Νώε. Ο κήρυκας της δικαιοσύνης 120 χρόνια ειδοποιούσε τον κόσμο για την επερχόμενη καταστροφή, αλλά το μήνυμά του περιφρονήθηκε και απορρίφθηκε. Το ίδιο θα γίνει και τώρα. Πριν έρθει ο Νομοθέτης και τιμωρήσει τους ανυπάκουους, οι παραβάτες ειδοποιούνται να μετανοήσουν και να ανανεώσουν την αφοσίωσή τους στο Θεό. Για τους περισσότερους όμως τα μηνύματα αυτά θα πάνε χαμένα. Ο απόστολος Πέτρος λέει: «Θέλουσιν ελθεί εν ταις εσχάταις ημέραις εμπαίκται, περιπατούντες

κατά τας ιδίας αυτών επιθυμίας και λέγοντες, Πού είναι η υπόσχεσις της παρουσίας Αυτού; διότι αφ'ης ημέρας οι πατέρες εκοιμήθησαν, τα πάντα διαμένουσιν ούτως απ'αρχής της κτίσεως.» (Β΄Πέτρ. 3:3,4).

Δεν ακούμε και μεις τα ίδια λόγια να επαναλαμβάνονται όχι μόνο από εκείνους που ομολογούν ότι είναι άθεοι, αλλά και από αυτούς που στην πατρίδα μας μάς μιλούν από τον άμβωνα; Λένε: ''Δεν υπάρχει λόγος να ανησυχούμε. Πριν έρθει ο Χριστός, ολόκληρος ο κόσμος πρόκειται να πιστέψει και χίλια χρόνια θα βασιλεύει η δικαιοσύνη. Ειρήνη, ειρήνη! ΄Ολα εξακολουθούν να είναι όπως ήταν από την αρχή. Δε χρειάζεται να αναστατώνεται κανείς από τα όσα εξαγγέλλουν οι διαδοσίες αυτοί των ανησυχαστικών ειδήσεων.''

Η διδαχή όμως αυτή της χιλιετηρίδας δε συμφωνεί με τη διδαχή του Χριστού και των αποστόλων Του. Ο Ιησούς υπέβαλε τη σημαντική ερώτηση: «Ο Υιός του ανθρώπου όταν έλθη, άρα γε θέλει ευρεί την πίστιν επί της γης;» Και όπως είδαμε, δηλώνει ότι ο κόσμος θα βρίσκεται στην ίδια κατάσταση όπως στις ημέρες του Νώε. Ο Παύλος μας προειδοποιεί να περιμένουμε την αύξηση της ανομίας όσο πλησιάζει το τέλος. «Το δε Πνεύμα ρητώς λέγει, ότι εν τοις υστέροις καιροίς θέλουσιν αποστατήσει τινές από της πίστεως, προσέχοντες εις πνεύματα πλάνης, και εις διδασκαλίας δαιμονίων.» (Λουκά 18:8, Α΄Τιμ. 4:1). Και παραθέτει έναν καταπληκτικό κατάλογο αμαρτιών που θα διαπράττουν εκείνοι που χαρακτηρίζονται από μορφή ευσέβειας.

΄Οσο πλησίαζε να λήξει ο καιρός της προθεσμίας τους, τόσο οι προκατακλυσμιαίοι επιδίδονταν σε τέρψεις και σε διασκεδάσεις. ΄Ανθρωποι που είχαν στη διάθεσή τους επιρροή και δύναμη, ήταν αποφασισμένοι να απασχολούν τη σκέψη των ανθρώπων με θέματα φαιδρότητας για να μην επηρεασθεί κανείς από την τελευταία σοβαρή προειδοποίηση. Δε βλέπουμε τα ίδια να επαναλαμβάνονται και σήμερα; Ενώ οι δούλοι του Θεού προειδοποιούν ότι το τέλος πάντων πλησίασε, ο κόσμος έχει απορροφηθεί από τις διασκεδάσεις και το κυνηγητό των απολαύσεων. Υπάρχει ένας κύκλος εξάψεων που προκαλεί αδιαφορία προς το Θεό και εμποδίζει τους ανθρώπους να εντυπωσιασθούν από τις αλήθειες εκείνες οι οποίες είναι οι μόνες που μπορούν να τους σώσουν από την επερχόμενη καταστροφή.

Στον καιρό του Νώε οι φιλόσοφοι δήλωναν ότι ήταν αδύνατον να καταστραφεί ο κόσμος με νερό. Και σήμερα υπάρχουν επι-

στήμονες οι οποίοι προσπαθούν να αποδείξουν ότι δεν είναι δυνατόν να καταστραφεί ο κόσμος με φωτιά, ότι ένα τέτοιο πράγμα αντίκειται στους νόμους της φύσης. Ο Θεός της φύσης όμως, ο εκπονητής και ελέγχων τους νόμους της, μπορεί να χρησιμοποιήσει τα έργα των χεριών Του προκειμένου να εκπληρώσει το σκοπό Του.

΄Οταν οι μεγάλοι και σοφοί άνθρωποι είχαν αποδείξει ικανοποιημένοι ότι ήταν αδύνατον να καταστραφεί ο κόσμος με νερό, όταν οι φόβοι των ανθρώπων κατασίγασαν, όταν όλοι θεωρούσαν την προφητεία του Νώε απάτη και τον έβλεπαν σαν φανατικό, τότε είχε φθάσει ο καιρός να ενεργήσει ο Θεός. Τότε «εσχίσθησαν πάσαι αι πηγαί της μεγάλης αβύσσου, και οι καταρράκται των ουρανών ηνοίχθησαν», και οι εμπαίκτες εξολοθρεύθηκαν από τα νερά του κατακλυσμού.

Παρά την κομπαστική φιλοσοφία τους, οι άνθρωποι ανακάλυψαν πολύ αργά ότι η σοφία τους ήταν μωρία, ότι ο Νομοθέτης είναι ανώτερος από τους νόμους της φύσης και ότι ο Παντοδύναμος δεν υστερεί σε μέσα προκειμένου να διεκπεραιώσει τις προθέσεις Του.

> «Καθώς έγεινεν εν ταις ημέραις του Νώε», «ωσαύτως θέλει είσθαι καθ'ην ημέραν ο Υιός του ανθρώπου θέλει φανερωθή.» «Θέλει δε ελθεί η ημέρα του Κυρίου, ως κλέπτης εν νυκτί, καθ' ην οι ουρανοί θέλουσι παρέλθει με συριγμόν, τα στοιχεία δε πυρακτούμενα θέλουσι διαλυθή, και η γη και τα εν αυτή έργα θέλουσι κατακαή.»

΄Οταν οι φιλοσοφικοί συλλογισμοί θα έχουν καταστείλει το φόβο για της κρίσεις του Θεού, όταν οι θρησκευτικοί οδηγητές θα υποδεικνύουν μακρινούς αιώνες ειρήνης και ευημερίας, όταν ο κόσμος θα βρίσκεται απορροφημένος από τις ατέλειωτες επιχειρήσεις και απολαύσεις φυτεύοντας, οικοδομώντας, διασκεδάζοντας, γλεντώντας, απορρίπτοντας τις προειδοποιήσεις του Θεού και χλευάζοντας τους απεσταλμένους Του, «τότε επέρχεται επ'αυτούς αιφνίδιος όλεθρος . . . και δεν θέλουσιν εκφύγει.» (Λουκά 17:26,30, Β΄Πέτρ. 3:10, Α΄Θεσ. 5:3).

ΜΕΤΑ ΤΟΝ ΚΑΤΑΚΛΥΣΜΟ

(Βασίζεται στο βιβλίο Γένεσις, κεφ. 7:20 - 9:17)

Τα νερά είχαν υψωθεί δεκαπέντε πήχες πάνω από τα ψηλότερα βουνά. Πολλές φορές η οικογένεια μέσα στην κιβωτό νόμιζε ότι κινδύνευε να χαθεί, καθώς επί πέντε ατέλειωτους μήνες κλυδωνιζόταν φαινομενικά αφημένη στο έλεος των ανέμων και των κυμάτων. Αυτή ήταν μια σκληρή δοκιμασία, αλλά του Νώε η πίστη δεν κλονίσθηκε, επειδή ήταν βέβαιος ότι το θεϊκό χέρι κρατούσε το τιμόνι. Όταν τα νερά άρχισαν να υποχωρούν, ο Κύριος έκανε την κιβωτό να προσαράξει σε ένα σημείο προστατευμένο από ένα ορεινό συγκρότημα που είχε διαφυλαχθεί με τη δύναμή Του. Τα βουνά αυτά βρίσκονταν σε μικρή απόσταση το ένα από το άλλο, και η κιβωτός μπήκε στο ήσυχο αυτό λιμάνι χωρίς πια να περιφέρεται επάνω στον αχανή ωκεανό. Αυτό πρόσφερε ανακούφιση στους ταλαιπωρημένους και ανεμοδαρμένους ταξιδιώτες.

Ο Νώε και η οικογένειά του περίμεναν ανυπόμονα να κατεβούν τα νερά, επειδή λαχταρούσαν να ξαναπατήσουν στη γη. Σαράντα μέρες μετά που φάνηκαν οι κορυφές των βουνών, έστειλαν ένα κοράκι, ένα ταχύπτερο πουλί, για να ανακαλύψουν αν είχε στεγνώσει η γη. Το πουλί αυτό μη συναντώντας τίποτε άλλο εκτός από νερό, εξακολουθούσε να πηγαινοέρχεται στην κιβωτό. Επτά μέρες αργότερα ένα περιστέρι εξαπολύθηκε, αλλά και αυτό μη βρίσκοντας μέρος να πατήσει, επέστρεψε στην κιβωτό. Ο Νώε περίμενε άλλες επτά μέρες πριν να ξαναστείλει το περιστέρι. Όταν αυτό επέστρεψε το δειλινό κρατώντας ένα κλαδί ελιάς στο ράμφος του, η χαρά που προξένησε, ήταν μεγάλη. Αργότερα «εσήκωσεν ο Νώε την στέγην της κιβωτού, και είδε, και ιδού, εξέλειπε το ύδωρ από προσώπου της γης.» Εξακολούθησε όμως να περιμένει καρτερικά μέσα στην κιβωτό. Όπως είχε μπει

σε αυτή με την εντολή του Θεού, έτσι περίμενε την ιδιαίτερη καθοδήγηση για να βγει από αυτή.

Τελικά ένας άγγελος κατέβηκε από τον ουρανό, άνοιξε τη βαριά πόρτα και είπε να βγουν ο πατριάρχης και η οικογένειά του στη γη, παίρνοντας όλα τα ζώα μαζί τους. Μέσα στη μεγάλη του χαρά για την απελευθέρωσή τους, ο Νώε δε λησμόνησε Εκείνον με τη στοργική φροντίδα του οποίου είχε διαφυλαχθεί η ζωή τους. Το πρώτο μέλημά του, μόλις βγήκαν από την κιβωτό, ήταν να κατασκευάσει ένα θυσιαστήριο, όπου πρόσφερε θυσία από όλων των ειδών τα καθαρά ζώα και πτηνά, δείχνοντας με αυτό τον τρόπο την ευγνωμοσύνη του στο Θεό για την απελευθέρωσή τους, καθώς και την πίστη του στο Χριστό, τη μεγάλη Θυσία. Η θυσία εκείνη του Νώε ευαρέστησε τον Κύριο και είχε ως αποτέλεσμα όχι μόνο την ευλογία που δόθηκε στον πατριάρχη και την οικογένειά του, αλλά και σε όλους που έμελλαν να κατοικήσουν στη γη.

> «Και οσφράνθη Κύριος οσμήν ευωδίας, και είπε Κύριος εν τη καρδία Αυτού, Δεν θέλω καταρασθή πλέον την γην εξ αιτίας του ανθρώπου . . . Ενόσω μένει η γη, σπορά και θερισμός, και ψύχος και καύμα, και θέρος και χειμών, και ημέρα και νυξ, δεν θέλουσι παύσει.»

Αυτό ήταν ένα μάθημα για όλες τις μελλοντικές γενεές. Ο Νώε βρέθηκε σε μια πανέρημη γη, αλλά πριν να κτίσει ένα σπίτι για τον εαυτό του, κατασκεύασε το θυσιαστήριο για το Θεό. Το απόθεμα των ζώων του ήταν λιγοστό και είχε διατηρηθεί με μεγάλη δυσκολία. Και όμως, ο Νώε με χαρά πρόσφερε ένα μέρος από το απόθεμα στο Θεό σε αναγνώριση ότι τα πάντα ήταν δικά Του. Έτσι και το δικό μας πρώτιστο μέλημα είναι να δώσουμε τις αυτοπροαίρετες προσφορές μας στο Θεό. Κάθε ένδειξη της ευσπλαχνίας και της αγάπης Του για μας πρέπει να αναγνωρίζεται με ευγνωμοσύνη, τόσο με πράξεις καθιέρωσης όσο και με δώρα για το έργο Του.

Για να μη γεμίζουν οι καρδιές των ανθρώπων με συνεχή φόβο για νέο κατακλυσμό κάθε φορά που θα συγκεντρώνονταν τα σύννεφα και θα έπεφτε βροχή, ο Θεός καθησύχασε την οικογένεια του Νώε με την υπόσχεση:

> «Στήνω την διαθήκην Μου προς εσάς . . . ουδέ θέλει είσθαι πλέον κατακλυσμός διά να φθείρη την γην . . . Θέτω το τόξον Μου εν τη νεφέλη, και θέλει είσθαι εις σημείον διαθήκης μεταξύ Εμού και της γης. Και όταν συννεφώσω νεφέλην επί της

γης, θέλει φανή το τόξον εν τη νεφέλη . . . και θέλω βλέπει αυτό, διά να ενθυμούμαι την παντοτεινήν διαθήκην την μεταξύ Θεού και παντός εμψύχου ζώου.»

Πόσο μεγάλη είναι η συγκαταβατικότητα και η ευσπλαχνία του Θεού για τα αμαρτωλά πλάσματά Του τοποθετώντας το ουράνιο τόξο στα σύννεφα σε ένδειξη της συνθήκης Του με τους ανθρώπους! Ο Κύριος δηλώνει ότι κάθε φορά που θα βλέπει το τόξο, θα θυμάται τη διαθήκη Του. Με αυτό δεν εξυπακούεται ότι ενδέχεται ποτέ να λησμονήσει. Απλώς μεταχειρίζεται, όταν μας μιλάει, τις δικές μας ανθρώπινες εκφράσεις για να μπορούμε να Τον καταλαβαίνουμε καλύτερα. Ο σκοπός του Θεού ήταν, όταν οι άνθρωποι των επερχόμενων γενεών θα ρωτούσαν για τη σημασία της μεγαλόπρεπης αψίδας που εκτείνεται από τη μια ως την άλλη άκρη του ουρανού, να επαναλαμβάνουν οι γονείς τους την ιστορία του κατακλυσμού και να τους λένε ότι ο Ύψιστος Θεός διαμόρφωσε το τόξο σε καμπύλη και το τοποθέτησε στα σύννεφα σαν διαβεβαίωση ότι τα νερά δε θα πλημμύριζαν ποτέ ξανά τη γη. Με τον τρόπο αυτό θα δινόταν η μαρτυρία της θεϊκής αγάπης προς τον άνθρωπο και θα αυξανόταν περισσότερο η εμπιστοσύνη του στο Θεό.

Στον ουρανό ένα ομοίωμα τόξου της ίριδας περιβάλλει το θεϊκό θρόνο σχηματίζοντας αψίδα επάνω από το κεφάλι του Χριστού. Ο προφήτης λέει: «Ως η θέα του τόξου, του γινομένου εν τη νεφέλη εν ημέρα βροχής, ούτως ήτο η θέα της λάμψεως κύκλω. Αύτη ήτο η θέα του ομοιώματος της δόξης του Κυρίου.» Και ο Ιωάννης ο αποκαλυπτής δηλώνει: «Ιδού, θρόνος έκειτο εν τω ουρανώ, και επί του θρόνου ήτο τις καθήμενος . . . και ήτο ίρις κύκλω του θρόνου, ομοία την θέαν με σμάραγδον.» (Ιεζ. 1:28, Αποκ. 4:2,3). Όταν οι άνθρωποι με τη μεγάλη παρανομία τους προκαλούν τη θεία δίκη, ο Σωτήρας, μεσιτεύοντας στον Πατέρα για το καλό του ανθρώπου, δείχνει το τόξο της ίριδας που περιβάλλει το θρόνο, ακριβώς επάνω από το κεφάλι Του, σαν δείγμα της ευσπλαχνίας του Θεού προς το μετανοούντα αμαρτωλό.

Δίνοντας στο Νώε τη διαβεβαίωση αναφορικά με τον κατακλυσμό, ο ίδιος ο Θεός τη συνέδεσε με μια από τις πολυτιμότερες υποσχέσεις της σπλαχνικότητάς Του: «Καθώς ώμοσα ότι τα ύδατα του Νώε δεν θέλουσιν επέλθει πλέον επί την γην, ούτως ώμοσα ότι δεν θέλω θυμωθή πλέον κατά σου, ουδέ σε ελέγξει.» (Ησ. 54:9).

9. Μετά τον κατακλυσμό

Βλέποντας ο Νώε τα μεγάλα αρπακτικά θηρία που έβγαιναν κατόπιν του από την κιβωτό, φοβήθηκε ότι η οικογένειά του που αριθμούσε μόλις οκτώ άτομα, κινδύνευε να εξαλειφθεί από αυτά. Ο Θεός όμως έστειλε στο δούλο Του έναν άγγελο με τη διαβεβαίωση: «Ο φόβος σας και ο τρόμος σας θέλει είσθαι επί πάντα τα ζώα της γης, και επί πάντα τα πτηνά του ουρανού, επί παν ό,τι έρπει επί της γης, και επί πάντας τους ιχθύας της θαλάσσης. Εις τας χείρας σας εδόθησαν. Παν κινούμενον το οποίον ζη, θέλει είσθαι εις εσάς προς τροφήν, ως τον χλωρόν χόρτον έδωκα τα πάντα εις εσάς.» Πριν από την εποχή αυτή ο Θεός δεν είχε δώσει στον άνθρωπο την άδεια να τρώει κρέας. Ο σκοπός Του ήταν η ανθρώπινη φυλή να συντηρείται αποκλειστικά από τα προϊόντα της γης. Τώρα που η βλάστηση είχε καταστραφεί, τους επέτρεψε να τρώνε το κρέας των καθαρών ζώων τα οποία είχαν διαφυλαχθεί μέσα στην κιβωτό.

Ολόκληρη η επιφάνεια της γης άλλαξε μετά τον κατακλυσμό. Μια τρίτη φοβερή κατάρα τη βάραινε τώρα εξαιτίας της αμαρτίας. Καθώς τα νερά άρχισαν να υποχωρούν, οι λόφοι και τα βουνά περιβάλλονταν από μια πελώρια, ταραγμένη θάλασσα. Παντού ήταν σκορπισμένα τα πτώματα ανθρώπων και ζώων. Ο Θεός δεν μπορούσε να αφήσει να αποσυντεθούν αυτά και να μολύνουν την ατμόσφαιρα. Γι'αυτό έκανε τη γη ένα τεράστιο νεκροταφείο. Ένας βίαιος άνεμος που έπνευσε με σκοπό να στεγνώσει τα νερά, μαζί με αυτά έσπρωξε με δύναμη και τα πτώματα, παρασύροντας κάποτε και τις κορυφές των βουνών και στοιβάζοντας δένδρα, βράχια, χώματα πάνω στα νεκρά σώματα. Με τον ίδιο τρόπο το ασήμι και το χρυσάφι, οι πολύτιμες πέτρες και τα εκλεκτά ξύλα που είχαν πλουτίσει και στολίσει τον κόσμο πριν από τον κατακλυσμό και που οι άνθρωποι τα είχαν κάνει είδωλά τους, κρύφθηκαν από τη θέα και την έρευνα των ανθρώπων. Η ορμητική κίνηση των υδάτων σώριασε χώματα και βράχους επάνω από τους θησαυρούς αυτούς και, σε ορισμένες περιπτώσεις, σχημάτισε βουνά ολόκληρα από πάνω τους. Ο Θεός είδε πως όσο περισσότερο χάριζε πλούτη και ευμάρεια στους αμαρτωλούς ανθρώπους, τόσο περισσότερο διαφθειρόταν η συμπεριφορά τους απέναντί Του. Ενώ οι θησαυροί έπρεπε να τους οδηγήσουν στη λατρεία του γενναιόδωρου Δότη, αυτοί έγιναν αντικείμενα λατρείας και ο Θεός περιφρονήθηκε.

Είναι απερίγραπτη η όψη της σύγχυσης και της ερήμωσης που παρουσίαζε η γη. Τα βουνά, τα τόσο όμορφα μέχρι τότε με

την τέλεια συμμετρία τους, παρουσιάζονταν τώρα ανώμαλα και με απότομες ρωγμές. Πέτρες, κρημνοί και γυμνοί βράχοι βρίσκονταν τώρα σκορπισμένοι στην επιφάνεια της γης. Σε πολλά μέρη οι λόφοι και τα βουνά εξαφανίσθηκαν, χωρίς να αφήσουν ίχνη στον τόπο όπου υπήρχαν άλλοτε, και στη θέση των πεδιάδων σχηματίσθηκαν οροσειρές. Οι μεταλλαγές αυτές σε ορισμένα μέρη ήταν περισσότερο εμφανείς από ό,τι σε άλλα. Εκεί όπου άλλοτε υπήρχαν οι πολυτιμότεροι θησαυροί από χρυσό, ασήμι και πολύτιμες πέτρες, εμφανίσθηκαν τα βαρύτερα σημάδια της κατάρας, ενώ σε μέρη ακατοίκητα μέχρι τότε καθώς και σε μέρη που έδειχναν περιορισμένη εγκληματικότητα, η κατάρα παρουσιαζόταν ελαφρότερη.

Απέραντα δάση θάφτηκαν την εποχή εκείνη. Από τότε μετατράπηκαν σε κάρβουνο σχηματίζοντας τα εκτεταμένα γαιανθρακικά κοιτάσματα που έχουμε σήμερα, και αποδίδουν τεράστιες ποσότητες πετρελαίου. Οι άνθρακες συχνά αναφλέγονται με το πετρέλαιο και καίγονται κάτω από την επιφάνεια της γης. Έτσι, θερμαίνονται οι βράχοι, φλέγονται οι ασβεστόλιθοι και ο σίδηρος λιώνει. Η ενέργεια του νερού επάνω στο υδροξείδιο του ασβεστίου επιδρά με σφοδρότητα όταν η ζέστη είναι έντονη, και δημιουργεί τα ηφαίστεια, τους σεισμούς και τις διάπυρες εκροές. Όταν η φωτιά και το νερό έρχονται σε επαφή με τα λίθινα περιζώματα και μεταλλεύματα, τότε προκαλούνται μεγάλες εκρήξεις του υπεδάφους, οι οποίες ακούγονται όπως ο ήχος μιας πνιγμένης βροντής. Η ατμόσφαιρα γίνεται ζεστή, αποπνικτική. Ακολουθούν εκρήξεις ηφαιστείων οι οποίες πολλές φορές δεν είναι αρκετές για να δώσουν διέξοδο στα καυτά στοιχεία, και τότε η γη δονείται, το έδαφος κλονίζεται και φουσκώνει σαν τα κύματα της θάλασσας. Σχηματίζονται μεγάλες σχισμές στο έδαφος, και κάποτε χωριά, πόλεις, καιόμενα βουνά καταπίνονται ολότελα. Αυτά τα καταπληκτικά γεγονότα θα συμβαίνουν σε διαρκώς μεγαλύτερη συχνότητα και δριμύτητα ακριβώς πριν από τη δευτέρα παρουσία του Χριστού και το τέλος του κόσμου σαν σημεία της επικείμενης καταστροφής του.

Τα σπλάχνα της γης είναι το οπλοστάσιο του Κυρίου από όπου προήλθαν τα όπλα που χρησιμοποιήθηκαν για την καταστροφή του τότε κόσμου. Νερά αναβλύζοντα ορμητικά από τα βάθη της γης ενώθηκαν με τα νερά τα προερχόμενα από τον ουρανό για να εκτελέσουν το εξολοθρευτικό έργο τους. Μετά τον κατακλυσμό, ο Θεός χρησιμοποίησε επίσης τη φωτιά αντί το νε-

ρό, ως μέσον εξολοθρεμού υπερβολικά αμαρτωλών πόλεων. Οι τιμωρίες αυτές σκοπό έχουν να κάνουν αυτούς που δε σέβονται το νόμο του Θεού και προσβάλλουν την εξουσία Του, να φοβηθούν τη δύναμή Του και να ομολογήσουν τη δίκαιη κυριαρχία Του. Όταν οι άνθρωποι αντικρίζουν τα φλεγόμενα όρη να εκπέμπουν φλόγες και χείμαρρους από λιωμένη λάβα που ξηραίνουν ποταμούς και κατακλύζουν πυκνοκατοικημένες πόλεις σκορπίζοντας παντού την καταστροφή και την ερήμωση, τότε και η πιο ατρόμητη καρδιά γεμίζει από φόβο, ενώ οι άπιστοι και βλάσφημοι άνθρωποι αναγκάζονται να ομολογήσουν την απέραντη δύναμη του Θεού.

Αναφερόμενοι σε καταστάσεις όπως αυτές, οι αρχαίοι προφήτες έλεγαν: «Είθε να έσχιζες τους ουρανούς, να κατέβαινες, να διελύοντο τα όρη εν τη παρουσία Σου, ως πυρ καίον θάμνους, ως πυρ κάμνον το ύδωρ να κοχλάζη, διά να γείνη το όνομά Σου γνωστόν εις τους εναντίον Σου, να λάβη τρόμος τα έθνη εν τη παρουσία Σου! Ότε έκαμνες τρομερά πράγματα, οποία δεν εποσμέναμεν, κατέβης, και τα όρη διελύθησαν εν τη παρουσία Σου.» «Η οδός του Κυρίου είναι μετά ανεμοστροβίλου και θυέλλης, και νεφέλαι ο κονιορτός των ποδών Αυτού. Επιτιμά την θάλασσαν, και ξηραίνει αυτήν, και καταξηραίνει πάντας τους ποταμούς.» (Ησ. 64:1-3, Ναούμ 1: 3,4).

Τρομακτικότερα περιστατικά από ό,τι είδε ποτέ ο κόσμος πρόκειται να συμβούν κατά τη δευτέρα παρουσία του Χριστού. «Τα όρη σείονται απ'Αυτού, και οι λόφοι διαλύονται. Η δε γη τρέμει από της παρουσίας Αυτού, ναι, η οικουμένη και πάντες οι κατοικούντες εν αυτή. Τίς δύναται να ανθέξη ενώπιον της αγανακτήσεως Αυτού;» «Κύριε, κλίνον τους ουρανούς Σου, και κατάβηθι, έγγιξον τα όρη και θέλουσι καπνίσει. Άστραψον αστραπήν, και θέλεις διασκορπίσει αυτούς. Ρίψον τα βέλη Σου, και θέλεις εξολοθρεύσει αυτούς.» (Ναούμ 1:5,6, Ψαλμ. 144:5,6).

«Και θέλω δείξει τέρατα εν τω ουρανώ άνω, και σημεία επί της γης κάτω, αίμα και πυρ και ατμίδα καπνού.» «Και έγειναν φωναί και βρονταί και αστραπαί, και έγεινε σεισμός μέγας, οποίος δεν έγεινεν αφού οι άνθρωποι υπήρξαν επί της γης, τόσον πολλά μεγάλος σεισμός . . . Και πάσα νήσος έφυγε και τα όρη δεν ευρέθησαν. Και χάλαζα μεγάλη έως ενός ταλάντου κατέβαινεν εκ του ουρανού επί τους ανθρώπους.» (Πράξ. 2:19, Αποκ. 16:18-21).

9. Μετά τον κατακλυσμό

΄Οταν οι αστραπές του ουρανού σμίξουν με τη φωτιά της γης, τα βουνά θα κατακαούν σαν κλίβανος, εκβράζοντας τρομακτικά ποτάμια από λάβα και κατακλύζοντας κήπους, αγρούς, χωριά και πόλεις. Κοχλάζουσα λιωμένη ύλη ριγμένη μέσα στους ποταμούς θα κάνει τα νερά να βράζουν, εκτοξεύοντας πελώριους βράχους με απερίγραπτη ορμή και σκορπώντας τα κομμάτια τους επάνω στη γη. Οι ποταμοί θα ξεραθούν. Η γη θα τρέμει. Παντού θα γίνονται φοβεροί σεισμοί και ηφαιστειακές εκρήξεις.

Και έτσι θα καταστρέψει ο Θεός τους ασεβείς από το πρόσωπο της γης. Οι δίκαιοι όμως θα διαφυλαχθούν από το σάλο αυτόν, όπως ο Νώε διαφυλάχθηκε στην κιβωτό. Το καταφύγιό τους θα είναι ο Θεός και κάτω από τα φτερά Του θα έχουν το θάρρος τους. Ο ψαλμωδός λέει: «Επειδή συ τον Κύριον, την ελπίδα μου, τον ΄Υψιστον έκαμες καταφύγιόν σου, δεν θέλει συμβή εις σε κακόν.» «Εν ημέρα συμφοράς θέλει με κρύψει εν τη σκηνή Αυτού, θέλει με κρύψει εν τω αποκρύφω της σκηνής Αυτού.» Ο Θεός υπόσχεται: «Επειδή έθεσεν εις Εμέ την αγάπην αυτού, διά τούτο θέλω λυτρώσει αυτόν, θέλω υψώσει αυτόν διότι εγνώρισε το όνομα Μου.» (Ψαλμ. 91:9,10, 27:5, 91:14).

Ο ΠΥΡΓΟΣ ΤΗΣ ΒΑΒΕΛ

(Βασίζεται στο βιβλίο Γένεσις, κεφ. 9:25-27, 11:1-9)

Προκειμένου να εποικίσει την ερημωμένη γη που ο πρόσφατος κατακλυσμός είχε σαρώσει εξαιτίας της ηθικής διαφθοράς, ο Θεός είχε διασώσει μια μόνο οικογένεια, την οικογένεια του Νώε, προς τον οποίο Νώε είχε πει: «Σε είδον δίκαιον ενώπιόν Μου εν τη γενεά ταύτη.» (Γέν. 7:1). Όμως στους τρεις γιους του Νώε γρήγορα αναπτύχθηκαν τα ίδια εμφανή διακριτικά που παρουσίαζε ο προκατακλυσμιαίος κόσμος. Στο Σημ, το Χαμ και τον Ιάφεθ που έμελλαν να γίνουν οι ιδρυτές της ανθρώπινης φυλής, προδιαγράφηκαν τα χαρακτηριστικά των απογόνων τους.

Μιλώντας με θεία έμπνευση, ο Νώε ανέφερε εκ των προτέρων το ιστορικό των τριών φυλών οι οποίες θα προέρχονταν από τους τρεις αυτούς πατέρες της ανθρωπότητας. Καθορίζοντας τους απογόνους του Χαμ, μέσο του γιου μάλλον παρά του πατέρα, έκανε τη δήλωση: «Επικατάρατος ο Χαναάν, δούλος των δούλων θέλει είσθαι εις τους αδελφούς αυτού.» Το αφύσικο παράπτωμα του Χαμ απέδειξε ότι ο υιικός σεβασμός είχε προ πολλού εκλείψει από την καρδιά του, και αποκάλυψε την ασέβεια και την αχρειότητα του χαρακτήρα του. Τα άσχημα αυτά χαρακτηριστικά διαιωνίσθηκαν στο Χαναάν και στους απογόνους του, των οποίων η συνεχιζόμενη ενοχή προκάλεσε τις εναντίον τους τιμωρίες του Θεού.

Από την άλλη μεριά, ο εκδηλούμενος σεβασμός του Σημ και του Ιάφεθ προς τον πατέρα τους καθώς και προς τα θεϊκά προστάγματα υποσχόταν ένα λαμπρότερο μέλλον για τους απογόνους τους. Γι'αυτούς τους γιους ειπώθηκε: «Ευλογητός Κύριος ο Θεός του Σημ, και ο Χαναάν θέλει είσθαι δούλος εις αυτόν. Ο Θεός θέλει πλατύνει τον Ιάφεθ, και θέλει κατοικήσει εν ταις σκηναίς του Σήμ, ο δε Χαναάν θέλει είσθαι δούλος εις αυτόν.» Η γε-

νεαλογία του Σημ θα κατέληγε στον εκλεκτό λαό της διαθήκης του Θεού, στον υποσχεμένο Λυτρωτή. Ο Κύριος ήταν ο Θεός του Σημ. Από αυτόν θα προερχόταν ο Αβραάμ και ο λαός του Ισραήλ, από τον οποίον θα ερχόταν ο Χριστός. «Μακάριος ο λαός του οποίου ο Κύριος είναι ο Θεός αυτού.» (Ψαλμ. 144:15). Και ο Ιάφεθ «θέλει κατοικήσει εν ταις σκηναίς του Σημ.» Οι απόγονοι του Ιάφεθ θα συμμετείχαν ιδιαίτερα στις ευλογίες του ευαγγελίου.

Οι επερχόμενες γενεές του Χαναάν κατάντησαν ειδωλολάτρες του χειρίστου είδους. Αν και σύμφωνα με την κατάρα προορίζονταν για τη σκλαβιά, η καταδίκη τους αναβλήθηκε επί αιώνες. Ο Θεός ανέχθηκε την ασέβεια και τη διαφθορά τους, μέχρι που αυτοί ξεπέρασαν τα όρια της θεϊκής ανεκτικότητας. Τότε αποβλήθηκαν και έγιναν δούλοι του Σήμ και του Ιάφεθ.

Η προφητεία του Νώε δεν ήταν καμιά αυθαίρετη και οργισμένη επίκριση, ούτε καμιά διακήρυξη ιδιαίτερης εύνοιας. Δεν καθόρισε το χαρακτήρα, ούτε τη μοίρα των γιων του. Φανέρωνε όμως ποια θα ήταν τα αποτελέσματα της ζωής που είχαν οι ίδιοι διαλέξει σαν άτομα και του χαρακτήρα που είχαν διαμορφώσει. Ήταν η έκφραση της πρόθεσης του Θεού γι'αυτούς και για τους απογόνους τους σε σχέση με τον ατομικό χαρακτήρα τους και τη συμπεριφορά τους.

Κατά γενικό κανόνα, τα παιδιά κληρονομούν τις διαθέσεις και τις κλίσεις των γονέων τους και μιμούνται το παράδειγμά τους. Έτσι, οι αμαρτίες των γονέων διαπράττονται από τα παιδιά από γενεά σε γενεά. Λοιπόν, την κακία και την ασέβεια του Χαμ διαδέχθηκαν οι απόγονοί του προκαλώντας κατάρα για τον εαυτό τους που διήρκεσε πολλούς αιώνες. «Είς δε αμαρτωλός αφανίζει μεγάλα καλά.» (Εκκλ. 9:18).

Από το άλλο μέρος, πόσο πλουσιοπάροχα αμείφθηκε ο σεβασμός του Σημ για τον πατέρα του! Τι λαμπρή γραμμή διαδοχής από άγιους ανθρώπους παρουσιάζουν οι απόγονοί του!

> «Γιγνώσκει ο Κύριος τας ημέρας των αμέμπτων», «και το σπέρμα αυτού είναι εις ευλογίαν.» «Γνώρισον λοιπόν, ότι Κύριος ο Θεός σου, Αυτός είναι ο Θεός, ο Θεός ο πιστός, ο φυλάττων την διαθήκην και το έλεος προς τους αγαπώντας Αυτόν και φυλάττοντας τας εντολάς Αυτού εις χιλίας γενεάς.» (Ψαλμ. 37: 18,26, Δευτ. 7:9).

Για ένα διάστημα οι απόγονοι του Νώε εξακολούθησαν να κατοικούν ανάμεσα στα βουνά όπου η κιβωτός είχε καθίσει. Καθώς πλήθαιναν, σε λίγο η αποστασία έφερε το διαχωρισμό. Εκείνοι

που ήθελαν να λησμονήσουν τον Πλάστη τους και να απορρίψουν τους επιβαλλόμενους από το νόμο Του περιορισμούς, συνεχώς ένιωθαν να ενοχλούνται από τις διδασκαλίες και το παράδειγμα των θεοσεβών συντρόφων τους, και ύστερα από λίγο αποφάσισαν να χωρι-σθούν από τους λατρευτές του Θεού. Κατά συνέπεια, ταξίδεψαν στην πεδιάδα του Σενναάρ, στις όχθες του ποταμού Ευφράτη. Είχαν ελκυσθεί από την ομορφιά του τοπίου και από τη γονιμότητα του εδάφους, και αποφάσισαν να κάνουν την πεδιάδα αυτή πατρίδα τους.

Εκεί αποφάσισαν να κτίσουν μια πόλη και μέσα σε αυτή έναν πύργο με τέτοιο καταπληκτικό ύψος που θα τον καθιστούσε το θαύμα του κόσμου. Αυτές οι ενέργειες σκοπό είχαν να εμποδίσουν τους ανθρώπους από του να σκορπισθούν μακριά σχηματίζοντας αποικίες. Ο Θεός είχε υποδείξει στους ανθρώπους να σκορπισθούν σε ολόκληρη τη γη, να την ξαναγεμίσουν και να την κατακτήσουν. Αυτοί όμως οι οικοδόμοι της Βαβέλ σκόπευαν να διατηρήσουν την κοινότητά τους ενωμένη σε ένα σώμα και να ιδρύσουν μια μοναρχία που να αγκαλιάσει βαθμηδόν ολόκληρη τη γη.

Με τον τρόπο αυτό η πόλη τους θα γινόταν η μητρόπολη μιας παγκόσμιας αυτοκρατορίας που θα αποκτούσε το θαυμασμό και την απότιση τιμής από μέρους του κόσμου, και θα καθιστούσε τους ιδρυτές της διάσημους. Ο μεγαλόπρεπος πύργος φθάνοντας μέχρι τον ουρανό, στόχευε να ορθωθεί σαν μνημείο της δύναμης και της σοφίας των οικοδόμων του, διαιωνίζοντας τη φήμη του μέχρι τις έσχατες γενεές.

Οι κάτοικοι της πεδιάδας του Σενναάρ δεν πίστευαν στη συνθήκη του Θεού ότι δε θα επέφερε άλλον κατακλυσμό στη γη. Πολλοί από αυτούς αρνήθηκαν την ύπαρξη του Θεού και απέδιδαν τον κατακλυσμό στην ενέργεια των φυσικών στοιχείων. Άλλοι πίστευαν σε μια ανώτερη δύναμη που ευθυνόταν για την καταστροφή του προκατακλυσμιαίου κόσμου και, όπως συνέβη με τον Κάιν, έτσι και στη δική τους καρδιά γεννήθηκε η ανταρσία εναντίον της δύναμης αυτής.

Ένας αντικειμενικός σκοπός για την ανέγερση του πύργου ήταν να σιγουρέψουν την ασφάλειά τους σε περίπτωση νέου κατακλυσμού. Ορθώνοντας την οικοδομή σε ύψος πολύ μεγαλύτερο από εκείνο όπου είχαν φθάσει τα νερά του κατακλυσμού, πίστευαν ότι θα βρίσκονταν ασφαλώς εκτός κινδύνου. Και όταν θα έφθαναν μέχρι τα σύννεφα, έλπιζαν να ανακαλύψουν τα αίτια της

κατακλυσμιαίας βροχής. Ολόκληρο το επιχείρημα είχε επινοηθεί με σκοπό να εξυψώσει περισσότερο ακόμη την περηφάνια των επινοητών του και να στρέψει τις σκέψεις των επερχόμενων γενεών μακριά από το Θεό, οδηγώντας τους στην ειδωλολατρία.

΄Οταν ο πύργος ήταν μισοτελειωμένος, ένα ορισμένο τμήμα του χρησιμοποιήθηκε για κατοικία των οικοδόμων. ΄Αλλα διαμερίσματα, λαμπρά στολισμένα και επιπλωμένα, είχαν αφιερωθεί στα είδωλά τους. Οι άνθρωποι χαίρονταν για την επιτυχία τους, αινούσαν τους αργυρούς και τους χρυσούς θεούς, και τάχθηκαν εναντίον του Κυβερνήτη του ουρανού και της γης.

Ξαφνικά, το καταπληκτικά προχωρημένο έργο, σταμάτησε. ΄Αγγελοι είχαν σταλεί για να ματαιώσουν το σκοπό των οικοδόμων. Ο πύργος είχε φθάσει σε τέτοιο ύψος ώστε ήταν αδύνατον να επικοινωνούν οι εργάτες που βρίσκονταν στην κορυφή με εκείνους που ήταν στη βάση. Γι'αυτό ορισμένοι άνθρωποι είχαν τοποθετηθεί σε διάφορα σημεία με σκοπό να δέχονται και να μεταδίδουν στον αμέσως επόμενο παρακάτω παραγγελίες για τα απαιτούμενα υλικά ή οποιεσδήποτε άλλες σχετικές με το έργο της οικοδομής οδηγίες. Ενώ τα μηνύματα περνούσαν έτσι από τον ένα στον άλλον, επήλθε σύγχυση στη γλώσσα με αποτέλεσμα να στέλνονται υλικά που δεν είχαν ζητηθεί και να ανατρέπονται οδηγίες που δίνονταν. Επακολούθησε γενική σύγχυση και θορύβηση.

Το έργο παρέλυσε. Αποκλειόταν περαιτέρω αρμονική συνεργασία. Οι οικοδόμοι ήταν εντελώς ανίκανοι να λύσουν τις αλλόκοτες μεταξύ τους διαφορές και, μέσα στην οργή και στη απογοήτευσή τους, μέμφονταν ο ένας τον άλλον. Ο συνασπισμός τους κατέληξε σε διαμάχη και αιματοχυσία. Το επάνω μέρος του πύργου κεραυνώθηκε από τον ουρανό σαν μαρτυρία της θεϊκής δυσαρέσκειας, και τα κομμάτια του σκορπίσθηκαν καταγής. Οι άνθρωποι άρχισαν να αισθάνονται ότι υπάρχει ένας Θεός που κυβερνάει στον ουρανό.

Μέχρι εκείνο τον καιρό οι άνθρωποι μιλούσαν την ίδια γλώσσα. Τώρα, εκείνοι που καταλάβαιναν τη γλώσσα του άλλου, συγκεντρώθηκαν σε ομάδες. Μερικοί πήραν τη μια κατεύθυνση και άλλοι την άλλη. «Και εκείθεν διεσκόρπισεν αυτούς ο Κύριος επί το πρόσωπον πάσης της γης.» Αυτή η διασπορά ήταν ο τρόπος να κατοικηθεί η γη, με αποτέλεσμα την εκπλήρωση του σκοπού του Θεού ακριβώς με τα μέσα εκείνα που οι άνθρωποι είχαν χρησιμοποιήσει για να ματαιώσουν την πραγματοποίησή του.

10. Ο πυργος της Βαβέλ

Πόσο όμως αυτό στοίχισε σε εκείνους που είχαν βάλει σκοπό τους να εναντιωθούν στο Θεό! Η θεϊκή πρόθεση ήταν οι άνθρωποι που θα πήγαιναν να ιδρύσουν έθνη σε διάφορα μέρη της γης, να συναποκομίσουν την επίγνωση του θελήματός Του, έτσι ώστε το φως της αλήθειας να λάμπει αμείωτο στις διαδοχικές γενεές. Ο Νώε, ο πιστός κήρυκας της δικαιοσύνης, έζησε τριακόσια πενήντα ακόμη χρόνια μετά τον κατακλυσμό, ο Σημ πεντακόσια. Έτσι, οι απόγονοί τους είχαν την ευκαιρία να γνωρίσουν τις απαιτήσεις του Θεού καθώς και το ιστορικό της συμπεριφοράς Του με τους πατέρες τους. Δεν είχαν όμως διάθεση να ακούσουν τις αδιάφορες γι' αυτούς εκείνες αλήθειες. Δεν είχαν την επιθυμία να συμπεριλάβουν το Θεό στον κύκλο των γνώσεών τους. Και με τη σύγχυση των γλωσσών αποκόπηκαν σε μεγαλύτερο ακόμη βαθμό από την επικοινωνία με εκείνους που μπορούσαν να τους είχαν διαφωτίσει.

Οι οικοδόμοι της Βαβέλ υπέθαλπαν επικριτικό πνεύμα εναντίον του Θεού. Αντί να θυμούνται με ευγνωμοσύνη την ευσπλαχνία που Αυτός έδειξε στον Αδάμ και τη συνθήκη της χάρης που συνήψε με το Νώε, παραπονούντο για την αυστηρότητα με την οποία απέβαλε το πρώτο ζευγάρι από την Εδέμ και κατέστρεψε τον κόσμο με τον κατακλυσμό.

Και όμως, ενώ γόγγυζαν κατά του Θεού ότι ήταν αυστηρός και αυθαίρετος, ανέχονταν την εξουσία του σκληρότερου των τυράννων. Ο Σατανάς προσπαθούσε να τους κάνει να καταφρονήσουν την προσφορά των θυσιών που συμβόλιζαν το θάνατο του Χριστού. Και σκοτισμένες όπως ήταν οι διάνοιές τους από την ειδωλολατρία, τους έκανε κατ'απομίμηση των θυσιών αυτών να θυσιάσουν τα ίδια τα παιδιά τους επάνω στους βωμούς των ειδώλων τους. Όταν οι άνθρωποι στράφηκαν μακριά από το Θεό, οι θεϊκές τους ιδιότητες της δικαιοσύνης, της αγνότητας και της αγάπης αντικαταστάθηκαν από την καταδυνάστευση, τη βία και τη βαρβαρότητα.

Οι οικοδόμοι της Βαβέλ ήταν αποφασισμένοι να εδραιώσουν ένα είδος κυβέρνησης που να είναι ανεξάρτητη από το Θεό. Υπήρχαν όμως μερικοί ανάμεσά τους που είχαν το φόβο του Θεού, αλλά που είχαν εξαπατηθεί από τους αβάσιμους ισχυρισμούς των ασεβών και παρασύρθηκαν στα συγκροτημένα σχέδιά τους. Χάρη των πιστών αυτών ο Θεός αργοπορούσε την τιμωρία Του δίνοντας στους ανθρώπους καιρό να φανερώσουν τον πραγματικό χαρακτήρα τους.

10. Ο πυργος της Βαβέλ

Σε μια τέτοια κατάσταση οι γιοι του Θεού πάσχιζαν να τους αποτρέψουν από τους σκοπούς τους. Ο λαός όμως ήταν κατά πάντα σύμφωνος στο προκλητικό κατά του Ουρανού εγχείρημά του. Αν αφήνονταν ανεξέλεγκτοι, θα είχαν βυθίσει στην ανηθικότητα τον κόσμο από τα πρώτα του ακόμη στάδια. Ο συνασπισμός τους είχε για βάση του την ανταρσία - ένα βασίλειο εδραιωμένο για τον αυτοδοξασμό και το οποίο δεν απέδιδε στο Θεό ούτε εξουσία, ούτε τιμή.

Αν επιτρεπόταν να επιζήσει ο συνασπισμός αυτός, θα κατέληγε σε μια ισχυρή δύναμη που θα κατέβαλλε κάθε προσπάθεια για να αφανίσει τη δικαιοσύνη και μαζί με αυτή την ειρήνη, την ευτυχία και την ασφάλεια από τη γη. Στη θέση της εντολής του Θεού, η οποία είναι «αγία, και δικαία, και αγαθή» (Ρωμ. 7:12), οι άνθρωποι επιχείρησαν να βάλουν νόμους που να ικανοποιούν τις ροπές της δικής τους εγωιστικής και άσπλαχνης καρδιάς.

Εκείνοι που φοβόνταν το Θεό, φώναζαν επικαλούμενοι την επέμβασή Του. «Κατέβη δε ο Κύριος διά να ίδη την πόλιν και τον πύργον, τον οποίον ωκοδόμησαν οι υιοί των ανθρώπων.» Από ευσπλαχνία για τον κόσμο εκμηδένισε τους σκοπούς των οικοδόμων του πύργου και ανέτρεψε το μνημείο της θρασύτητάς τους. Από ευσπλαχνία σύγχυσε τον τρόπο της ομιλίας τους, βάζοντας έτσι φραγμό στις επαναστατικές προθέσεις τους.

Ο Θεός ανέχεται επί πολύ τη διεστραμμένη στάση των ανθρώπων και τους χορηγεί άφθονες ευκαιρίες για να μετανοήσουν. Σημειώνει όμως όλα τα επινοήματα που στοχεύουν να αντιδράσουν στο κύρος του δίκαιου και άγιου νόμου Του. Από καιρό σε καιρό το άγιο χέρι που κρατάει το σκήπτρο της εξουσίας, εκτείνεται για να περιορίσει την παρανομία. Χορηγούνται αλάθητα αποδεικτικά στοιχεία ότι ο Δημιουργός του σύμπαντος, ο άπειρος σε σοφία, αγάπη και αλήθεια, είναι ο ύπατος Κυβερνήτης του ουρανού και της γης και ότι κανείς δεν μπορεί να καταφρονήσει τη δύναμή Του χωρίς να υποστεί τις συνέπειες.

Τα σχέδια των οικοδόμων της Βαβέλ κατέληξαν στην αποτυχία και στον εξευτελισμό. Το μνημείο της περηφάνιας τους κατάντησε το μνημείο της τρέλας τους. Και παρόλα αυτά οι άνθρωποι συνεχίζουν να ακολουθούν την ίδια πορεία στηριζόμενοι στον εαυτό τους και απορρίπτοντας το νόμο του Θεού. Αυτή την αρχή προσπάθησε να επιβάλει ο Σατανάς στον ουρανό. Από αυτή την αρχή διεπόταν ο Κάιν όταν έφερε την προσφορά του στο Θεό.

10. Ο πυργος της Βαβέλ

Υπάρχουν οι σύγχρονοι οικοδόμοι πύργων. Οι άπιστοι βασίζουν τις θεωρίες τους στα υποτιθέμενα επιστημονικά συμπεράσματα, απορρίπτοντας τον αποκαλυμμένο λόγο του Θεού. Περιφρονούν το νόμο Του και καυχώνται για την επάρκεια της ανθρώπινης λογικής. Και «επειδή η κατά του πονηρού έργου απόφασις δεν εκτελείται ταχέως, διά τούτο η καρδία των υιών των ανθρώπων είναι όλη έκδοτος εις το να πράττη το κακόν.» (Εκκλ. 8:11).

Στο θεωρούμενο χριστιανικό κόσμο πολλοί αποστρέφονται τις απλές διδασκαλίες της Βίβλου και κατασκευάζουν το πιστεύω τους από τις ανθρώπινες εικασίες και τα ευχάριστα μυθεύματα, υποδείκνύοντας τον πύργο τους σαν το δρόμο που οδηγεί στον ουρανό. Γεμάτοι θαυμασμό, οι άνθρωποι κρέμονται από τα χείλη των ρητόρων που διδάσκουν ότι οι παραβάτες δεν πρόκειται να πεθάνουν και ότι η σωτηρία μπορεί να εξασφαλισθεί χωρίς την τήρηση του θεϊκού νόμου.

Αν οι διατεινόμενοι οπαδοί του Χριστού δέχονταν τον κανόνα του Θεού, Αυτός θα τους κρατούσε ενωμένους. Εφόσον όμως η ανθρώπινη σοφία υψώνεται παραπάνω από τον άγιο λόγο Του, θα υπάρχουν διενέξεις και διαστάσεις. Η υφιστάμενη σύγχυση μεταξύ των διαφόρων δογμάτων και αιρέσεων πολύ κατάλληλα συμβολίζεται με τον τίτλο «Βαβυλώνα» τον οποίο η προφητεία αποδίδει στις εκκλησίες των εσχάτων ημερών που αγαπούν τον κόσμο. (Αποκ. 14:8, 18:2).

Πολλοί προσπαθούν να δημιουργήσουν ένα δικό τους ουρανό αποκτώντας πλούτη και δύναμη. «Εμπαίζουσι, λαλούσιν εν πονηρία καταδυναστείαν, και λαλούσιν υπερηφάνως» (Ψαλμ. 73:8), καταπατώντας τα ανθρώπινα δικαιώματα και παραβλέποντας τη θεϊκή εξουσία. Οι περήφανοι μπορεί να κατέχουν μεγάλη δύναμη για ένα διάστημα και να σημειώνουν επιτυχία σε όλες τις επιχειρήσεις τους. Στο τέλος όμως θα συναντήσουν μόνο την απογοήτευση και την αθλιότητα.

Ο καιρός της διεξαγωγής της έρευνας από μέρους του Θεού πλησιάζει. Ο Ύψιστος θα κατεβεί να δει αυτά που οικοδόμησαν οι γιοι των ανθρώπων. Η ύπατη εξουσία θα αποκαλυφθεί. Τα έργα της ανθρώπινης περηφάνιας θα εκμηδενισθούν.

«Ο Κύριος διέκυψεν εξ ουρανού,
Είδε πάντας τους υιούς των ανθρώπων.
Εκ του τόπου της κατοικήσεως Αυτού

Θεωρεί πάντας τους κατοίκους της γης.»
«Ο Κύριος ματαιώνει την βουλήν των εθνών
Και ανατρέπει τους διαλογισμούς των λαών.
Η βουλή του Κυρίου μένει εις τον αιώνα,
Οι λογισμοί της καρδίας αυτών εις γενεάν και γενεάν.»
Ψαλμ. 33: 13,14,10,11

Η ΚΛΗΣΗ ΤΟΥ ΑΒΡΑΑΜ

(Βασίζεται στο βιβλίο Γένεσις, κεφ. 12:)

Μετά το διασκορπισμό από τη Βαβέλ και πάλι η ειδωλολατρία είχε σχεδόν γενικευθεί και ο Θεός τελικά εγκατέλειψε τους σκληρόκαρδους να ακολουθήσουν τις κακές τους συνήθειες. Διάλεξε όμως τον Αβραάμ από τη γενεαλογία του Σημ και τον έκανε θεματοφύλακα του νόμου Του για τις επερχόμενες γενεές. Ο Αβραάμ είχε μεγαλώσει σε ένα περιβάλλον δεισιδαιμονίας και ειδωλολατρίας. Ακόμη και η οικογένεια του πατέρα του, διαμέσου του οποίου η επίγνωση του Θεού είχε διατηρηθεί, έκλινε προς τη δελεαστική επιρροή του περιβάλλοντός της, και αντί να λατρεύουν τον Κύριο, λάτρευαν «ξένους θεούς».

Η πραγματική όμως πίστη δεν επρόκειτο να εκλείψει. Ανέκαθεν ο Θεός διατήρησε ένα μικρό υπόλοιπο για να Τον υπηρετεί. Ο Αδάμ, ο Σηθ, ο Ενώχ, ο Μαθουσάλα, ο Νώε, ο Σημ σε αδιάσπαστη διαδοχή είχαν διατηρήσει από γενεά σε γενεά τις πολύτιμες αποκαλύψεις του θελήματός Του. Ο γιος του Θάρα έγινε ο κληρονόμος της άγιας αυτής παρακαταθήκης. Η ειδωλολατρία τον προκαλούσε από όλες τις πλευρές, αλλά μάταια. Πιστός αυτός ανάμεσα στους απίστους, αμόλυντος από την επικρατούσα αποστασία, παρέμεινε σταθερός στη λατρεία του μόνου αληθινού Θεού. «Ο Κύριος είναι πλησίον πάντων των επικαλουμένων Αυτόν εν αληθεία.» (Ψαλμ. 145:18). Γνωστοποίησε το θέλημά Του στον Αβραάμ και του έδωσε λεπτομερή γνώση των αξιώσεων του νόμου Του και της σωτηρίας που θα πραγματοποιείτο μέσο του Χριστού.

Στον Αβραάμ δόθηκε η ιδιαίτερα προσφιλής στους ανθρώπους της εποχής εκείνης υπόσχεση πολυπληθών απογόνων και εθνικού μεγαλείου: «Θέλω σε κάμει εις έθνος μέγα, και θέλω σε

ευλογήσει, και θέλω μεγαλύνει το όνομά σου, και θέλεις είσθαι εις ευλογίαν.» Και σε αυτό προστέθηκε η πολυτιμότερη από κάθε άλλη διαβεβαίωση για τον κληρονόμο εκείνον της πίστης ότι ο Λυτρωτής του κόσμου θα προερχόταν από τη δική του γενεαλογία: «Θέλουσιν ευλογηθή εν σοι πάσαι αι φυλαί της γης.» Σαν πρώτος όμως όρος της εκπλήρωσης αυτής τέθηκε μια δοκιμή πίστης: η απαίτηση μιας θυσίας.

Ο Αβραάμ έλαβε το μήνυμα από το Θεό: «Έξελθε εκ της γης σου, και εκ της συγγενείας σου, και εκ του οίκου του πατρός σου, εις την γην την οποίαν θέλω σοι δείξει.» Προκειμένου να τον κρίνει ο Θεός ικανό για το μεγάλο έργο του θεματοφύλακα των ιερών παρακαταθηκών, ο Αβραάμ έπρεπε να αποχωρισθεί από τις συναναστροφές της πρότερης ζωής του. Η ασκούμενη επιρροή από μέρους συγγενών και φίλων θα παρενέβαινε στην εκπαίδευση που ο Θεός είχε πρόθεση να δώσει στο δούλο Του.

Τώρα που ο Αβραάμ είχε με κάποιο ιδιάζοντα τρόπο συνδεθεί με τον ουρανό, έπρεπε να μένει ανάμεσα σε ξένους. Έπρεπε να έχει ιδιάζοντα χαρακτήρα, διαφορετικό από όλο τον υπόλοιπο κόσμο. Δεν μπορούσε ούτε και να εξηγήσει την πορεία των πράξεών του έτσι που να τον καταλάβουν οι φίλοι του. Τα πνευματικά πράγματα ανακρίνονται από τα πνευματικά, και ήταν αδύνατον τα κίνητρα και οι πράξεις του να κατανοηθούν από τους ειδωλολάτρες συγγενείς του.

«Διά πίστεως υπήκουσεν ο Αβραάμ, ότε εκαλείτο να εξέλθη εις τον τόπον τον οποίον έμελλε να λάβη εις κληρονομίαν, και εξήλθε μη εξεύρων πού υπάγει.» Η χωρίς κανέναν ενδοιασμό υπακοή του Αβραάμ είναι μια από τις εντυπωσιακές αποδείξεις πίστης που μπορούν να βρεθούν σε ολόκληρη τη Γραφή. Γι'αυτόν η πίστη ήταν «ελπιζομένων πεποίθησις, βεβαίωσις πραγμάτων μη βλεπομένων». Στηριζόμενος στη θεϊκή υπόσχεση, χωρίς την παραμικρή εξωτερικευμένη διαβεβαίωση για την επαλήθευσή της, εγκατέλειψε σπίτι, συγγένεια, πατρώα γη, και έφυγε χωρίς να ξέρει πού πήγαινε, ακολουθώντας το δρόμο όπου τον οδηγούσε ο Θεός. «Διά πίστεως παρώκησεν εις την γην της επαγγελίας ως ξένην, κατοικήσας εν σκηναίς, μετά Ισαάκ και Ιακώβ των συγκληρονόμων της αυτής επαγγελίας.» (Εβρ. 11:8,1,9).

Δεν ήταν εύκολη η δοκιμασία στην οποία υποβλήθηκε ο Αβραάμ, ούτε μικρή ήταν η θυσία που απαιτήθηκε από αυτόν. Στενοί δεσμοί τον ένωναν με την πατρίδα του, με τη συγγένειά του,

με το σπίτι του. Και όμως δε δίστασε να υπακούσει στην κλήση που έλαβε. Δεν είχε καμιά ερώτηση να υποβάλει σχετικά με τη χώρα της επαγγελίας - αν το έδαφος ήταν γόνιμο και αν το κλίμα υγιεινό, αν η χώρα παρουσίαζε περιβάλλον ευχάριστο και αν υπήρχαν πιθανότητες για συσσώρευση πλούτου. Ο Θεός είχε μιλήσει και ο δούλος Του όφειλε να υπακούσει. Γι'αυτόν ο ευτυχέστερος τόπος στη γη ήταν ο τόπος για τον οποίο τον προόριζε ο Θεός.

Πολλοί δοκιμάζονται και τώρα όπως δοκιμάσθηκε ο Αβραάμ. Δεν ακούνε τη φωνή του Θεού να τους μιλάει κατευθείαν από τον ουρανό, αλλά Αυτός τους καλεί με τα διδάγματα του λόγου Του και με τα περιστατικά της πρόνοιάς Του. Μπορεί να τους ζητηθεί να εγκαταλείψουν μια σταδιοδρομία η οποία υπόσχεται πλούτη και τιμές, να παρατήσουν ταιριαστές, ελπιδοφόρες συνεργασίες και να αποχωρισθούν από τη συγγένειά τους για να ακολουθήσουν ένα μονοπάτι όπου το μόνο που παρουσιάζει, είναι η αυταπάρνηση, η δυσκολία και η αυτοθυσία.

Ο Θεός τούς προορίζει για κάποιο ιδιαίτερο έργο, αλλά η ζωή των ανέσεων και η επιρροή των συγγενών και φίλων στέκονται εμπόδιο για την ανάπτυξη των ιδιαίτερων εκείνων χαρακτηριστικών στοιχείων που απαιτούνται για την πραγματοποίηση του. Τους καλεί μακριά από την ανθρώπινη επιρροή και βοήθεια, τους κάνει να αισθανθούν την ανάγκη της βοήθειάς Του και να εξαρτηθούν μόνο από Αυτόν ώστε να μπορέσει να τους αποκαλυφθεί.

Ποιος είναι πρόθυμος να απαρνηθεί προσφιλή σχέδια και στενές συναναστροφές; Ποιος θα δεχθεί να αναλάβει καινούργια καθήκοντα και να πάει σε αδοκίμαστους αγρούς για να κάνει το έργο του Θεού με πρόθυμη και σταθερή καρδιά κρίνοντας τις απώλειές του ως κέρδος για χάρη του Χριστού; Όποιος το κάνει, έχει την πίστη του Αβραάμ και θα συμμετέχει με αυτόν «καθ'υπερβολήν εις υπερβολήν αιώνιον βάρος δόξης», με το οποίο «τα παθήματα του παρόντος καιρού δεν είναι άξια να συγκριθώσι.» (Β΄Κορ. 4:17, Ρωμ. 8:18).

Η ουράνια κλήση ήρθε στον Αβραάμ τότε που κατοικούσε στην «Ουρ των Χαλδαίων», και υπακούοντας σε αυτή μετοίκησε στη Χαρράν. Μέχρι εκεί τον ακολούθησε η οικογένεια του πατέρα του, επειδή μαζί με την ειδωλολατρία τους ενώθηκαν και στη λατρεία του αληθινού Θεού. Εκεί έμεινε ο Αβραάμ μέχρι το θάνατο του Θάρα. Από τον τάφο όμως του πατέρα του η θεϊκή φωνή

τον πρόσταξε να προχωρήσει. Ο αδελφός του ο Ναχώρ και η οικογένειά του έμειναν προσκολλημένοι στον τόπο τους και στα είδωλά τους. Εκτός από τη Σάρρα, τη γυναίκα του Αβραάμ, μόνο ο Λωτ, ο γιος του Αρράν ο οποίος είχε πεθάνει πριν από πολύ καιρό, αποφάσισε να συμμερισθεί την οδοιπορική ζωή του πατριάρχη.

Η συνοδεία όμως που ξεκίνησε από τη Μεσοποταμία ήταν μεγάλη. Ο Αβραάμ είχε ήδη αποκτήσει αγέλες και κοπάδια, τα πλούτη της Ανατολής, και περιβαλλόταν από ένα μεγάλο αριθμό δούλων. Έφυγε από τη χώρα των πατέρων του μη λογαριάζοντας να ξαναγυρίσει ποτέ, και πήρε μαζί του «πάντα τα υπάρχοντα αυτών όσα είχον αποκτήσει, και τους ανθρώπους τους οποίους είχον αποκτήσει εν Χαρράν». Ανάμεσα σε αυτούς βρίσκονταν πολλοί που είχαν σοβαρότερα κίνητρα από ό,τι την υπηρεσία και το ατομικό συμφέρον. Όταν έμεναν στη Χαρράν, τόσο ο Αβραάμ όσο και η Σάρρα είχαν οδηγήσει και άλλους στη λατρεία και στην υπηρεσία του αληθινού Θεού. Αυτοί είχαν συνδεθεί με την οικογένεια του πατριάρχη και τον ακολούθησαν στη γη της επαγγελίας. «Και εξήλθον διά να υπάγωσιν εις την γην Χαναάν, και ήλθον εις την γην Χαναάν.»

Το μέρος όπου πρωτοστάθμευσαν, ήταν η Συχέμ. Κάτω από τις σκιερές βαλανιδιές του Μορέχ, σε μια απέραντη, καταπράσινη πεδιάδα, ανάμεσα σε λιόδενδρα και αναβλύζουσες πηγές, αντικριστά σε δυο βουνά - Εβάλ από τη μια πλευρά και Γαριζίν από την άλλη, εκεί κατασκήνωσε ο Αβραάμ. Ο πατριάρχης είχε φθάσει σε μια πλούσια και όμορφη χώρα - «εις γην αγαθήν, γην ποταμών και υδάτων, πηγών και αβύσσων, αίτινες αναβλύζουσιν από κοιλάδων και ορέων, γην σίτου, και κριθής, και αμπέλων, και συκών, και ροδιών, γην ελαιών και μέλιτος.» (Δευτ. 8;7,8).

Για τον προσκυνητή του Κυρίου όμως μια βαθιά σκιά παρουσιαζόταν απλωμένη επάνω από τους δασωμένους λόφους και τις καρπερές πεδιάδες. «Οι δε Χαναναίοι κατώκουν εν τη γη ταύτη.» Ο Αβραάμ είχε φθάσει στην εκπλήρωση των ελπίδων του, αλλά βρήκε μια χώρα κατοικημένη από ξένη φυλή και βυθισμένη στην ειδωλολατρία. Μέσα στα άλση είχαν στηθεί οι βωμοί των ψεύτικων θεών, και στα γύρω υψώματα προσφέρονταν ανθρωποθυσίες.

Ενώ έμενε προσηλωμένος στη θεϊκή υπόσχεση, τη σκηνή του δεν την έστησε απαλλαγμένος από κακά προαισθήματα. Τότε «εφάνη ο Κύριος εις τον Άβραμ, και είπεν, Εις το σπέρμα σου θέ-

λω δώσει την γην ταύτην». Η διαβεβαίωση αυτή ενίσχυσε την πίστη του ότι η θεϊκή παρουσία ήταν μαζί του και ότι δεν ήταν εγκαταλειμμένος στο έλεος των ασεβών. «Και ωκοδόμησεν εκεί θυσιαστήριον εις τον Κύριον, όστις εφάνη εις αυτόν.» Οδοιπορώντας πάντοτε, μετοίκησε σε λίγο σε ένα σημείο κοντά στη Βαιθήλ, όπου οικοδόμησε καινούριο θυσιαστήριο και επικαλέσθηκε το όνομα του Κυρίου.

Ο Αβραάμ, ο «φίλος του Θεού», μας δίνει ένα πολύτιμο παράδειγμα. Η ζωή του ήταν ζωή προσευχής. Οπουδήποτε έστηνε τη σκηνή του, πλάι της κατασκεύαζε το βωμό του και προσκαλούσε όλα τα μέλη της κατασκήνωσής του στην πρωινή και εσπερινή θυσία. Όταν η σκηνή μετατοπιζόταν, ο βωμός παρέμενε. Στα κατοπινά χρόνια, υπήρχαν ανάμεσα στους νομάδες Χαναναίους εκείνοι που είχαν διδαχθεί από τον Αβραάμ. Όταν κάποιος από αυτούς ερχόταν σε έναν από εκείνους τους βωμούς, ήξερε ποιος είχε περάσει από εκεί πριν από αυτόν, και αφού έστηνε τη σκηνή του, διόρθωνε το βωμό και λάτρευε εκεί το ζώντα Θεό.

Ενώ ο Αβραάμ συνέχισε ταξιδεύοντας στο νότο, η πίστη του δοκιμάσθηκε και πάλι. Ο ουρανός δεν έδωσε βροχή, τα ποτάμια σταμάτησαν να κυλούν στις κοιλάδες και το γρασίδι ξεράθηκε στις πεδιάδες. Δεν υπήρχε βοσκή για τις αγέλες και τα κοπάδια, και ο λιμός απειλούσε ολόκληρο το στρατόπεδο. Αμφέβαλλε τότε ο πατριάρχης για την καθοδήγηση της θεϊκής πρόνοιας; Δεν αναπολούσε με νοσταλγία την αφθονία των χαλδαϊκών πεδιάδων; Όλοι παρατηρούσαν προσεκτικά να δουν τι θα έκανε ο Αβραάμ όταν η μια δυσκολία διαδεχόταν την άλλη. Όσο η εμπιστοσύνη του παρέμενε ακλόνητη, ένιωθαν ότι υπήρχε ελπίδα. Ήταν σίγουροι οτι ο Θεός ήταν ο φίλος του και ότι εξακολουθούσε να τον καθοδηγεί.

Ο Αβραάμ δεν μπορούσε να εξηγήσει τον τρόπο καθοδήγησης της θείας πρόνοιας. Δεν είχε συνειδητοποιήσει τις προσδοκίες του, βασιζόταν όμως στερεά στην υπόσχεση «θέλω σε ευλογήσει, και θέλω μεγαλύνει το όνομά σου, και θέλεις είσθαι εις ευλογίαν». Με θερμή προσευχή σκεπτόταν πώς να διατηρήσει τη ζωή των ανθρώπων του και των ζώων του, χωρίς όμως να επιτρέψει οι περιστάσεις να κλονίσουν την εμπιστοσύνη του στο λόγο του Θεού. Για να αποφύγει το λιμό, κατέβηκε στην Αίγυπτο. Δε λησμόνησε τη Χαναάν, ούτε μέσα στην απόγνωσή του επέστρεψε στη γη των Χαλδαίων από όπου είχε έλθει και από όπου το ψωμί δεν έλειπε, αλλά ζήτησε ένα προσωρινό καταφύγιο όσο το δυνα-

τό πλησιέστερο στη χώρα της υπόσχεσης, σκοπεύοντας να επιστρέψει σύντομα εκεί όπου τον είχε τοποθετήσει ο Θεός.

Μέσα στην πρόνοια Του ο Θεός είχε φέρει τη δοκιμασία αυτή στον Αβραάμ προκειμένου να του διδάξει μαθήματα υποταγής, υπομονής και πίστης, μαθήματα που έμελλαν να καταχωρηθούν για το καλό όλων εκείνων που θα περνούσαν αργότερα τις ίδιες δοκιμασίες. Ο Θεός οδηγεί τα παιδιά Του με τρόπο που σε εκείνα είναι άγνωστος, αλλά δε λησμονεί ούτε απορρίπτει εκείνους που δείχνουν την εμπιστοσύνη τους σε Αυτόν. Επέτρεψε να βρουν βάσανα τον Ιώβ, αλλά δεν τον εγκατέλειψε. Επέτρεψε να εξορισθεί ο αγαπητός Ιωάννης στο ερημονήσι Πάτμος, αλλά εκεί τον συνάντησε ο Υιός του Θεού και οι ενοράσεις του ήταν γεμάτες από σκηνές αθάνατης δόξας.

Ο Θεός επιτρέπει οι θλίψεις να βρουν το λαό Του, ώστε με την καρτερικότητα και την υπακοή τους να πλουτισθούν πνευματικά οι ίδιοι, και το παράδειγμά τους να γίνει πηγή δύναμης για τους άλλους. «Εγώ γνωρίζω τας βουλάς τας οποίας βουλεύομαι περί υμών, λέγει Κύριος, βουλάς ειρήνης και ουχί κακού.» (Ιερ. 29:11). Ακριβώς οι ταλαιπωρίες εκείνες που δοκιμάζουν σκληρότερα την πίστη μας και κάνουν να φαίνεται ότι ο Θεός μάς έχει λησμονήσει, είναι αυτές που μας φέρνουν πλησιέστερα στο Χριστό ώστε να θέσουμε όλα τα βάρη μας στα πόδια Του και να γευθούμε την ειρήνη που θα μας δώσει αντί γι'αυτά.

Ανέκαθεν ο Θεός δοκίμαζε τα τέκνα Του στο καμίνι της οδύνης. Στου καμινιού τη θέρμανση αποχωρίζεται η σκουριά από το πραγματικό χρυσάφι του χριστιανικού χαρακτήρα. Ο Ιησούς παρακολουθεί τη δοκιμασία. Εκείνος ξέρει τι χρειάζεται για τον καθαρισμό του πολύτιμου μετάλλου, ώστε να είναι σε θέση να αντανακλάει τη λάμψη της αγάπης Του.

Ο Θεός πειθαρχεί τους δούλους Του με αυστηρές και αποτελεσματικές δοκιμασίες. Βλέπει ότι μερικοί έχουν δυνάμεις που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την πρόοδο του έργου Του και θέτει τα άτομα αυτά σε δοκιμή. Με την πρόνοιά Του τους φέρνει σε θέσεις όπου δοκιμάζεται ο χαρακτήρας τους και αποκαλύπτονται ελαττώματα και αδυναμίες που δεν ήξεραν ότι είχαν. Τους δίνει την ευκαιρία να διορθώσουν τις ατέλειες αυτές και να γίνουν κατάλληλοι για την υπηρεσία Του, επειδή Αυτός είναι η μόνη βοήθεια και προστασία τους. Έτσι, πετυχαίνει ο σκοπός Του. Είναι εκπαιδευμένοι, γυμνασμένοι για την εκπλήρωση του μεγάλου σκοπού για τον οποίο τους χορηγήθηκαν οι

δυνάμεις αυτές. Όταν ο Θεός τους καλέσει για δράση, είναι έτοιμοι, και ουράνιοι άγγελοι μπορούν να συμπράξουν με αυτούς για να επιτελεσθεί το έργο επάνω στη γη.

Στο διάστημα της παραμονής Του στην Αίγυπτο ο Αβραάμ έδειξε ότι δεν ήταν απαλλαγμένος από την ανθρώπινη αδυναμία και ατέλεια. Αποκρύβοντας το γεγονός ότι η Σάρρα ήταν γυναίκα του, εκδήλωσε δυσπιστία για τη θεϊκή φροντίδα, έλλειψη του υψηλού φρονήματος πίστης και θάρρους που τόσο συχνά και μεγαλόπρεπα είχε εξωτερικεύσει στη ζωή του. Η Σάρρα ήταν όμορφη γυναίκα, και εκείνος δεν αμφέβαλε ότι οι αφώτιστοι Αιγύπτιοι θα εποφθαλμιούσαν την όμορφη ξένη που για να την αποκτήσουν δε θα δίσταζαν να σκοτώσουν τον άνδρα της.

Ο Αβραάμ σκέφθηκε ότι δε θα ήταν ένοχος ψευτιάς αν παρουσίαζε τη Σάρρα σαν αδελφή του, επειδή είχαν τον ίδιο πατέρα, αλλά όχι και την ίδια μητέρα. Η απόκρυψη όμως της πραγματικής σχέσης τους ήταν απάτη. Καμιά παρέκκλιση από την αυστηρή ακεραιότητα δεν μπορεί να αποσπάσει την επιδοκιμασία του Θεού. Εξαιτίας της έλλειψης εμπιστοσύνης από μέρους του Αβραάμ, η Σάρρα εκτέθηκε σε μεγάλο κίνδυνο. Ο Αιγύπτιος βασιλιάς όταν πληροφορήθηκε για την ομορφιά της, διέταξε να τη φέρουν στο παλάτι του σκοπεύοντας να την κάνει γυναίκα του.

Ο πολυεύσπλαχνος Θεός όμως προστάτευσε τη Σάρρα στέλνοντας πληγές στη βασιλική οικογένεια. Με τον τρόπο αυτό ο μονάρχης έμαθε την αλήθεια της υπόθεσης και αγανακτισμένος για τη σε βάρος του εξαπάτηση, επέπληξε τον Αβραάμ και του απέδωσε τη γυναίκα του λέγοντας: «Τί είναι τούτο το οποίον έκαμες εις εμέ; . . . Διά τί είπας, Αδελφή μου είναι; και έλαβον αυτήν εις εμαυτόν διά γυναίκα. Και τώρα, ιδού η γυνή σου, λάβε αυτήν και ύπαγε.»

Ο Αβραάμ ευνοήθηκε πολύ από το βασιλιά. Ακόμη και τότε ο Φαραώ δεν επέτρεψε να συμβεί κανένα κακό σε αυτόν, ούτε στη συνοδεία του, αλλά διέταξε ένα φύλακα να τον συμπροπέμψει ασφαλώς έξω από τα εδάφη του. Την εποχή εκείνη είχαν συσταθεί νόμοι που απαγόρευαν στους Αιγυπτίους να συναναστρέφονται ξένους βοσκούς, να έχουν οικειότητα και να συνεστιάζουν. Ήταν ευγενικό και μεγαλόψυχο από μέρους του Φαραώ να αποπέμψει τον Αβραάμ. Αξίωσε όμως από αυτόν να εγκαταλείψει την Αίγυπτο, αφού δεν μπορούσε να του επιτρέψει να παραμείνει.

Παραλίγο από άγνοια του ο Φαραώ θα του έκανε μεγάλο κακό. Ο Θεός όμως επενέβη και φύλαξε το μονάρχη από του να

διαπράξει ένα τόσο σοβαρό αμάρτημα. Ο Φαραώ είδε στον ξένο αυτόν έναν άνθρωπο τιμημένο από το Θεό του ουρανού και φοβήθηκε να έχει στο βασίλειό του κάποιον που τόσο εμφατικά βρισκόταν κάτω από τη θεική εύνοια. Αν ο Αβραάμ εξακολουθούσε να παραμένει στην Αίγυπτο, ο αυξανόμενος πλούτος και η τιμή του κατά πάσα πιθανότητα θα προκαλούσαν το φθόνο και την απληστία των Αιγυπτίων, θα μπορούσε να του γίνει κάποια ζημιά για την οποία ο μονάρχης θα έφερε την ευθύνη, και για την οποία καινούργιες πληγές θα έβρισκαν τη βασιλική οικογένεια.

Η προειδοποίηση που δόθηκε στο Φαραώ, αποδείχθηκε ότι ήταν προστασία για τον Αβραάμ στις κατοπινές σχέσεις του με τους ειδωλολατρικούς λαούς. Επειδή η υπόθεση δεν μπορούσε να τηρηθεί μυστική, έγινε φανερό ότι ο Θεός που λάτρευε ο Αβραάμ ήταν δυνατός να προστατεύσει το δούλο του, και οποιοδήποτε κακό του γινόταν, θα τιμωρείτο. Είναι επικίνδυνο να βλάψει κανείς ένα από τα παιδιά του ουράνιου Βασιλιά. Αναφερόμενος στο κεφάλαιο αυτό της εμπειρίας του Αβραάμ, ο ψαλμωδός λέει για τον εκλεκτό λαό ότι ο Θεός «υπέρ αυτών ήλεγξε βασιλείς, λέγων, μη εγγίσητε τους κεχρισμένους Μου, και μη κακοποιήσητε τους προφήτας Μου». (Ψαλμ. 105:14,15).

Μια ενδιαφέρουσα ομοιότητα υπάρχει ανάμεσα στην εμπειρία του Αβραάμ και σε αυτή των απογόνων του αιώνες αργότερα. Και στις δύο περιπτώσεις κατέβηκαν στην Αίγυπτο εξαιτίας της πείνας, και κατοίκησαν εκεί. Με την εκδήλωση θεϊκών τιμωριών για λογαριασμό τους, ο φόβος τους έπεσε επάνω στους Αιγυπτίους, και πλουτισμένοι με τα δώρα των ειδωλολατρών αναχώρησαν με υπάρχοντα πολλά.

11. Η κλήση του Αβραάμ

Ο ΑΒΡΑΑΜ ΣΤΗ ΧΑΝΑΑΝ

(Βασίζεται στο βιβλίο Γένεσις, κεφ. 13: - 15:, 17:1-16, 18:)

Ο Αβραάμ επέστρεψε στη Χαναάν «πλούσιος σφόδρα εις κτήνη, εις αργύριον και εις χρυσίον.» Ο Λωτ εξακολουθούσε να είναι μαζί του και επέστρεψαν πάλι στη Βαιθήλ, όπου έστησαν τις σκηνές τους κοντά στο θυσιαστήριο που είχαν κτίσει παλαιοτέρα. Σε λίγο ανακάλυψαν ότι αυξάνοντας τα πλούτη, αύξαναν και τα προβλήματα. Στις δυσκολίες και στις δοκιμασίες είχαν συγκατοικήσει αρμονικά. Η ευημερία όμως τους δημιούργησε κινδύνους και προστριβές.

Ο βοσκότοπος δεν ήταν αρκετός για τα κοπάδια και των δύο, και οι συχνές φιλονικίες των βοσκών φέρονταν για επίλυση στα αφεντικά τους. Έπρεπε οπωσδήποτε να χωρίσουν. Ο Αβραάμ ήταν μεγαλύτερος από το Λωτ σε ηλικία και ανώτερος στη συγγένεια, στα πλούτη και στην κοινωνική θέση. Πρώτος αυτός πρότεινε τα σχέδια για τη διατήρηση της ειρήνης. Παρόλο ότι εκείνη η γη είχε δοθεί σε αυτόν από το Θεό, ο ίδιος παραιτήθηκε από αυτό το δικαίωμα.

> «Ας μη ήναι, παρακαλώ, έρις μεταξύ εμού και σου, και μεταξύ των ποιμένων μου και των ποιμένων σου, διότι αδελφοί είμεθα ημείς. Δεν είναι πάσα η γη έμπροσθέν σου; διαχωρίσθητι απ'εμού. Εάν συ υπάγης εις τα αριστερά, εγώ υπάγω εις τα δεξιά, και εάν συ εις τα δεξιά, εγώ εις τα αριστερά.»

Εδώ φάνηκε το ευγενικό, αφίλαυτο πνεύμα του Αβραάμ. Πόσοι σε παρόμοιες συνθήκες θα επιχειρούσαν με κάθε τρόπο να υπερασπισθούν τα δικαιώματά τους και τις προτιμήσεις τους! Πόσες οικογένειες έχουν με αυτό τον τρόπο διαλυθεί! Πόσες εκκλησίες έχουν διαιρεθεί κάνοντας την αλήθεια αντικείμενο κατακραυγής για τους ασεβείς! Ο Αβραάμ είπε: «Ας μη ήναι έρις με-

ταξύ εμού και σου, διότι αδελφοί είμεθα ημείς.» Και όχι μόνο από φυσιολογική συγγένεια, αλλά και ως λατρευτές του αληθινού Θεού.

Τα τέκνα του Θεού σε ολόκληρο τον κόσμο αποτελούν μια οικογένεια και πρέπει να κατευθύνονται από το ίδιο πνεύμα της αγάπης και της συμφιλίωσης. «Γίνεσθε προς αλλήλους φιλόστοργοι δια της φιλαδελφίας, προλαμβάνοντες να τιμάτε αλλήλους», είναι η διδαχή του Σωτήρα μας. Η καλλιέργεια μιας ενιαίας φιλοφρόνησης, η προθυμία να φερόμαστε στους άλλους όπως θα θέλαμε να φέρονται οι άλλοι σε μας, θα εκμηδένιζε τα μισά δεινά της ζωής. Το πνεύμα της αυτοεξύψωσης είναι το πνεύμα του Σατανά. Η καρδιά όμως που τρέφει ενδόμυχα την αγάπη του Χριστού, θα έχει εκείνη την αγάπη η οποία «δεν ζητεί τα εαυτής». Αυτή δίνει προσοχή στη θεϊκή παραγγελία: «Μη αποβλέπετε έκαστος τα εαυτού, αλλ'έκαστος και τα των άλλων.» (Ρωμ. 12:10, Φιλιπ. 2:4).

Παρόλο ότι ο Λωτ όφειλε την ευημερία του στο σύνδεσμο που είχε με τον Αβραάμ, δεν εκδήλωσε ευγνωμοσύνη για τον ευεργέτη του. Η ευγένεια απαιτούσε να παραχωρήσει το δικαίωμα της εκλογής στον Αβραάμ. Αντί γι'αυτό όμως, προσπάθησε με φιλαυτία να επωφεληθεί από κάθε προνόμιο. «Υψώσας ο Λωτ τους οφθαλμούς αυτού, είδε πάσαν την περίχωρον του Ιορδάνου, ότι εποτίζετο όλη . . . ως παράδεισος του Κυρίου, ως η γη της Αιγύπτου, έως να υπάγη τις εις Σηγώρ.»

Η κοιλάδα του Ιορδάνη ήταν η πιο εύφορη περιοχή στην Παλαιστίνη ολόκληρη, θυμίζοντας σε αυτούς που την έβλεπαν το χαμένο παράδεισο και μοιάζοντας καταπληκτικά σε ομορφιά και παραγωγικότητα με τις πλούσιες πεδιάδες του Νείλου από όπου είχαν μόλις απομακρυνθεί. Υπήρχαν επίσης πλούσιες και όμορφες πόλεις προκαλώντας την κερδοσκοπική κίνηση του εμπορίου στις κοσμοβριθείς αγορές τους. Θαμπωμένος από την ενόραση του κοσμικού κέρδους, ο Λωτ παρέβλεψε τα ηθικά και πνευματικά κακά που θα συναντούσε εκεί. Οι κάτοικοι της πεδιάδας ήταν «κακοί και αμαρτωλοί σφόδρα ενώπιον του Κυρίου.» Αυτό όμως το αγνοούσε, ή και αν το ήξερε, δεν έδωσε μεγάλη σημασία. «Έκλεξεν εις εαυτόν ο Λωτ πάσαν την περίχωρον του Ιορδάνου . . . και έστησε τας σκηνάς αυτού έως Σοδόμων.» Πόσο λίγο είχε προϊδει τα αποτελέσματα της εγωιστική εκείνης εκλογής!

Μετά το χωρισμό από το Λωτ, ο Αβραάμ έλαβε και πάλι από το Θεό υπόσχεση για ολόκληρη τη χώρα. Λίγο αργότερα μετακι-

νήθηκε στη Χεβρών, όπου έστησε τη σκηνή του κάτω απο τις βαλανιδιές της Μαμβρή, κατασκευάζοντας δίπλα ένα θυσιαστήριο για τον Κύριο. Εκεί στον καθαρό αέρα, στα υψίπεδα με τα λιόδενδρα και τα αμπέλια τους, με τα χωράφια των κυματιστών σπαρτών και τα απλόχωρα βοσκοτόπια των γύρω λόφων έκανε την κατοικία του, ικανοποιημένος με την απλή, πατριαρχική ζωή του, αφήνοντας στο Λωτ την επικίνδυνη πολυτέλεια της κοιλάδας των Σοδόμων.

Ο Αβραάμ ήταν τιμώμενος από τα γειτονικά έθνη ως ισχυρός άρχοντας, σοφός και ικανός ηγήτορας. Δεν αποχώρισε την επιρροή του από τους γειτόνους του. Η ζωή και ο χαρακτήρας του, σε αντίθεση με τη ζωή και το χαρακτήρα εκείνων των ειδωλολατρών, ασκούσε εύλογη επιρροή προς όφελος της πραγματικής πίστης. Η αφοσίωσή του στο Θεό ήταν ακλόνητη, ενώ η φιλοφροσύνη και η καλοκαγαθία του ενέπνεαν εμπιστοσύνη και φιλικότητα, και η ανεπιτήδευτη μεγαλοπρέπειά του επέβαλλε σεβασμό και εκτίμηση.

Τη θρησκεία του δεν την κρατούσε σαν πολύτιμο θησαυρό που να φυλάγεται ζηλότυπα και να απολαμβάνεται αποκλειστικά από τον κάτοχό της. Η πραγματική θρησκεία δε διατηρείται με τέτοιο τρόπο, επειδή αυτό το πνεύμα είναι αντίθετο προς τις αρχές του ευαγγελίου. Όταν ο Χριστός ενοικεί στην καρδιά, είναι αδύνατο το φως της παρουσίας Του να κρυφθεί ή και να θαμπωθεί. Αντίθετα, συνεχώς γίνεται λαμπρότερο, καθώς ημέρα με την ημέρα η καταχνιά της φιλαυτίας και της αμαρτίας που περιβάλλει την ψυχή διαλύεται από τις λαμπρές ακτίνες του Ηλίου της Δικαιοσύνης.

Ο λαός του Θεού αποτελεί τους αντιπροσώπους Του επάνω στη γη, και η πρόθεσή Του είναι να γίνουν φώτα μέσα στο ηθικό σκοτάδι αυτού το κόσμου. Σκορπισμένοι μέσα στη χώρα, στη μεγαλούπολη, στην κωμόπολη και στο χωριό, είναι οι αντιπρόσωποι του Θεού, τα κανάλια διαμέσου των οποίων μεταδίδει σε έναν κόσμο απιστίας τη γνώση του θελήματός Του και τα θαυμάσια της χάρης Του. Το σχέδιό Του είναι όσοι συμμετέχουν στη μεγάλη σωτηρία, να γίνουν ιεραπόστολοί Του. Η ευλάβεια του Χριστιανού αποτελεί τον κανόνα με τον οποίο οι κοσμικοί κρίνουν το ευαγγέλιο. Οι δοκιμασίες που υπομένονται με καρτερικότητα, οι ευλογίες που γίνονται δεκτές με ευγνωμοσύνη, η πραότητα, η αγαθοσύνη, η σπλαχνικότητα και η αγάπη που εκδηλώνονται συνήθως, είναι τα φώτα που σκορπούν λάμψη με το χα-

ρακτήρα μπροστά στον κόσμο, φανερώνοντας την αντίθεση με το σκότος το οποίο πηγάζει από τη φιλαυτία της σαρκικής καρδιάς. Βαθύτατα πιστός, ευγενικά γενναιόψυχος, ακλόνητα υπάκουος και ταπεινά απλός στην οδοιπορική ζωή του, ο Αβραάμ ήταν επίσης σοφός διπλωμάτης, γενναίος και επιδέξιος πολεμιστής. Παρόλο ότι ήταν γνωστός ως δάσκαλος μιας καινούριας θρησκείας, τρία βασιλικά αδέλφια, αρχηγοί των πεδιάδων των Αμορραίων όπου αυτός κατοικούσε, εκδήλωσαν τη φιλία τους προσκαλώντας τον να γίνει σύμμαχός τους για μεγαλύτερη ασφάλειά τους, επειδή η χώρα υπέφερε από τη βία και την καταδυνάστευση. Σε λίγο του παρουσιάσθηκε η ευκαιρία να επωφεληθεί από τη συμμαχία αυτή.

Ο Χοδολλογομόρ, βασιλιάς του Ελάμ, είχε εισβάλει στη Χαναάν δεκατέσσερα χρόνια πρωτύτερα και την είχε καταστήσει υποτελή του. Αρκετοί τώρα άρχοντες επαναστάτησαν και ο ελαμίτης βασιλιάς μαζί με τέσσερεις συμμάχους βάδισε και πάλι εναντίον της χώρας με σκοπό να την καθυποτάξει. Πέντε Χαναναίοι βασιλείς ένωσαν τις δυνάμεις τους και αντιμετώπισαν τους εισβολείς στην κοιλάδα Σιδδίμ, αλλά νικήθηκαν κατακράτος. Ένα μεγάλο τμήμα του στρατεύματος πατάχθηκε, και εκείνοι που κατόρθωσαν να διαφύγουν, έσπευσαν για ασφάλεια στα βουνά. Οι νικητές λεηλάτησαν τις πεδινές πόλεις και έφυγαν αποκομίζοντας πλούσια λάφυρα και πολλούς αιχμαλώτους, ανάμεσα στους οποίους ήταν ο Λωτ και η οικογένειά του.

Ησυχασμένος κάτω από τις βαλανιδιές της Μαμβρή, ο Αβραάμ πληροφορήθηκε από ένα διαφυγόντα το ιστορικό της μάχης και τη συμφορά που είχε βρει τον ανεψιό του. Δε διατηρούσε καμιά κακή ανάμνηση από την αχάριστη στάση του Λωτ. Όλη η στοργή του γι' αυτόν αφυπνίσθηκε και πήρε την απόφαση να τον ελευθερώσει. Ζητώντας πρώτα απ'όλα τη θεϊκή συμβουλή, ο Αβραάμ ετοιμάσθηκε μετά για πόλεμο. Από το δικό του στρατόπεδο κάλεσε 318 ανθρώπους της δούλεψης του, εκπαιδευμένους στο φόβο του Θεού, στην υπηρεσία του κυρίου τους και στο χειρισμό των όπλων. Οι σύμμαχοί του Μαμβρή, Εσχώλ και Ανήρ ένωσαν μαζί του τις ομάδες τους και ξεκίνησαν για την καταδίωξη των εισβολέων.

Οι Ελαμίτες και οι σύμμαχοί τους είχαν στρατοπεδεύσει στη Δαν, στα βόρεια σύνορα της Χαναάν. Ξαναμμένοι από τη νίκη, χωρίς το φόβο της αντεπίθεσης από τους ηττημένους εχθρούς τους, είχαν παραδοθεί σε γενναίο γλέντι. Διαιρώντας τις δυνάμεις

του ώστε να προσεγγίσουν από διάφορες κατευθύνσεις, ο πατριάρχης πρόσβαλε το στρατόπεδο τη νύχτα. Η τόσο γενναία και αιφνιδιαστική επίθεσή του κατέληξε σε άμεση νίκη. Ο ελαμίτης βασιλιάς σκοτώθηκε και οι πανικόβλητες δυνάμεις του κατατροπώθηκαν. Ο Λωτ και η οικογένειά του μαζί με τους άλλους αιχμαλώτους και τα υπάρχοντά τους, ελευθερώθηκαν, και πλούσια λάφυρα περιήλθαν στα χέρια των νικητών. Ο θρίαμβος οφειλόταν στον Αβραάμ με την καθοδήγηση του Θεού. Ο λατρευτής του Κυρίου όχι μόνο είχε προσφέρει μεγάλη υπηρεσία στη χώρα, αλλά είχε αποδείξει ότι ήταν και γενναίος. Είχε φανερωθεί ότι δικαιοσύνη δε σημαίνει ανανδρία και ότι η θρησκεία του Αβραάμ τον κατέστησε γενναίο στη διατήρηση του δικαίου και στην υπεράσπιση των καταδυναστευομένων.

Η ηρωική πράξη του προσέδωσε ευρεία επιρροή έναντι των γειτονικών φυλών. Όταν επέστρεψε, ο βασιλιάς των Σοδόμων βγήκε με την ακολουθία του να τιμήσει το νικητή. Του ζήτησε να κρατήσει τα υπάρχοντα, παρακαλώντας μόνο να του αποδοθούν οι αιχμάλωτοι. Σύμφωνα με τις συνήθειες του πολέμου, τα λάφυρα ανήκαν στον κατακτητή. Ο Αβραάμ όμως δεν είχε αναλάβει αυτή την εκστρατεία αποβλέποντας στο κέρδος και αρνήθηκε να επωφεληθεί από τους δυστυχισμένους. Συμφώνησε μόνο να λάβουν οι σύμμαχοί του το μερτικό που τους αναλογούσε.

Λίγοι θα δείχνονταν τόσο ευγενικοί όσο ο Αβραάμ αν υποβάλλονταν σε τέτοια δοκιμή. Λίγοι θα αντιστέκονταν στον πειρασμό να εξασφαλίσουν μια τόσο πλούσια λεία. Το παράδειγμά του αποτελεί μομφή για τα συμφεροντολογικά, κερδοσκοπικά πνεύματα. Ο Αβραάμ ενδιαφερόταν για τις αξιώσεις της δικαιοσύνης και της ανθρωπιάς. Η διαγωγή του απεικονίζει τον κανόνα «θέλεις αγαπά τον πλησίον σου ως σεαυτόν.» (Λευιτ. 19:18). «Είπε δε ο Άβραμ προς τον βασιλέα των Σοδόμων, Εγώ ύψωσα την χείρα μου προς Κύριον, τον Θεόν τον Ύψιστον, όστις έκτισε τον ουρανόν και την γην, ότι δεν θέλω λάβει από πάντων των ιδικών σου από κλωστής έως λωρίου υποδήματος, διά να μη είπης, Εγώ επλούτησα τον Άβραμ.» Δε θα τους έδινε το δικαίωμα να σκεφθούν ότι είχε εμπλακεί στον πόλεμο αποβλέποντας στο κέρδος ή για να αποδώσει την ευημερία του στα δώρα τους ή στην εύνοιά τους. Ο Θεός είχε υποσχεθεί ότι θα ευλογούσε τον Αβραάμ, και η δόξα έπρεπε να αποδοθεί σε Αυτόν.

Κάποιος άλλος που βγήκε να προϋπαντήσει τον Αβραάμ ήταν ο Μελχισεδέκ, ο βασιλιάς Σαλήμ, και είχε φέρει ψωμί και κρασί

για να τονωθεί το στράτευμά του. Ως «ιερεύς του Θεού του Υψίστου», ευλόγησε τον Αβραάμ και ευχαρίστησε τον Κύριο που είχε επιτελέσει τόσο μεγάλη απολύτρωση μέσο του δούλου Του. Και ο Αβραάμ «έδωκεν εις αυτόν δέκατον από πάντων.»

Χαρούμενος επέστρεψε ο Αβραάμ στις σκηνές και στα κοπάδια του, αλλά το μυαλό του βασανιζόταν από ενοχλητικές σκέψεις. Ήταν φιλειρηνικός άνθρωπος, αποφεύγοντας όσο μπορούσε την εχθρότητα και τις διενέξεις, και με φρίκη θυμόταν τις σφαγιαστικές σκηνές που είχε δει. Τα έθνη όμως, τις δυνάμεις των οποίων είχε καταστρέψει, αναμφίβολα θα επιχειρούσαν νέα εισβολή στη Χαναάν, κάνοντάς τον το ιδιαίτερο αντικείμενο της εκδίκησής τους. Με ένα μπλέξιμο σε εθνικούς διαπληκτισμούς η φιλειρηνική νηνεμία της ζωής του θα καταστρεφόταν. Επιπλέον, δεν είχε ακόμη γίνει κάτοχος της Χαναάν, και ούτε μπορούσε τώρα να ελπίζει ότι θα αποκτούσε κληρονόμο με τον οποίο θα εκπληρωνόταν η υπόσχεση.

Σε ένα νυχτερινό όραμα ακούσθηκε και πάλι η θεϊκή φωνή. Τα λόγια του Άρχοντα των αρχόντων ήταν: «Μη φοβού, Άβραμ, Εγώ είμαι ο υπερασπιστής σου, ο μισθός σου θέλει είσθαι πολύς σφόδρα.» Ο νους του όμως βασανιζόταν τόσο πολύ από κακά προαισθήματα, ώστε δεν μπορούσε να στηριχθεί στην υπόσχεση με την αναμφισβήτητη εμπιστοσύνη που άλλοτε είχε. Ζήτησε απτή απόδειξη για το ότι η υπόσχεση θα εκπληρωνόταν. Και ακόμη, πώς να εκπληρωθεί η υπόσχεση της διαθήκης, αφού κατακρατείτο το δώρο ενός γιου; «Και είπεν ο Άβραμ, Δέσποτα Κύριε, τί θέλεις δώσει εις εμέ, ενώ εγώ απέρχομαι άτεκνος; . . . Ιδού, ικέτης μου θέλει με κληρονομήσει.»

Πρότεινε να καταστήσει τον έμπιστο υπηρέτη του Ελιέζερ υιοθετημένο παιδί του και κληρονόμο των υπαρχόντων του. Του δόθηκε όμως η διαβεβαίωση ότι δικό του παιδί θα τον κληρονομούσε. Φέρθηκε τότε έξω από τη σκηνή του και πήρε την εντολή να στρέψει το βλέμμα του ψηλά στα αμέτρητα αστέρια που έλαμπαν στον ουρανό. Και όταν το έκανε, ακούσθηκαν τα λόγια: «Ούτω θέλει είσθαι το σπέρμα σου.» «Και επίστευσεν ο Αβραάμ εις τον Θεόν, και ελογίσθη εις αυτόν εις δικαιοσύνην.» (Ρωμ. 4:3).

Ο πατριάρχης συνέχισε να απαιτεί κάποιο ορατό δείγμα ως επιβεβαίωση της πίστης του και απόδειξη για τις επερχόμενες γενεές ότι οι προς αυτόν αγαθές προθέσεις του Θεού θα εκπληρώνονταν. Ο Κύριος συγκατατέθηκε να κάνει μια διαθήκη με το

δούλο Του, χρησιμοποιώντας συνηθισμένα στους ανθρώπους στοιχεία για την επικύρωση μιας επίσημης υπόσχεσης. Κατά θεϊκή υπόδειξη, ο Αβραάμ θυσίασε ένα δαμάλι, ένα κατσίκι και ένα κριάρι τεμαχίζοντάς τα και βάζοντας τα τεμαχισμένα μέλη σε μικρή μεταξύ τους απόσταση. Σε αυτά πρόσθεσε ένα τρυγόνι και ένα περιστέρι ατεμάχιστα. Αφού έκανε αυτό, πέρασε ευλαβικά ανάμεσα από τα τεμαχισμένα μέλη της θυσίας, δίνοντας στο Θεό επίσημο όρκο αιώνιας υπακοής.

Σταθερός και άγρυπνος, έμεινε αμετακίνητος πλάι στα σφαχτά μέχρι τη δύση του ηλίου για να τα φυλάξει να μη μολυνθούν ή να κατασπαραχθούν από αρπακτικά πουλιά. Κοντά στο ηλιοβασίλεμα έπεσε σε έκσταση, «και ιδού, φόβος σκοτεινός μέγας επιπίπτει επ' αυτόν». Και η φωνή του Θεού ακούσθηκε ζητώντας του να μη περιμένει άμεση κατάκτηση της υποσχεμένης γης, και του γνωστοποίησε τα βάσανα των απογόνων του προτού να εγκατασταθούν στη Χαναάν. Του παρουσιάσθηκε τότε το σχέδιο της απολύτρωσης με το θάνατο του Χριστού, της μεγάλης θυσίας και του ένδοξου ερχομού Του. Είδε επίσης ο Αβραάμ τη γη αποκαταστημένη στην εδεμική ομορφιά της που θα του προσφερόταν παντοτινή κτήση του ως τελική και ολοκληρωμένη εκπλήρωση της υπόσχεσης.

Ως εγγύηση της μεταξύ του Θεού και των ανθρώπων διαθήκης, ένα καμίνι από καπνό και μια πύρινη λαμπάδα διαπέρασαν ανάμεσα στα διχοτομημένα σφάγια κατακαίγοντάς τα. Και για μια άλλη φορά άκουσε ο Αβραάμ μια φωνή να επικυρώνει τη δωρεά της γης Χαναάν στους απογόνους του, «από του ποταμού της Αιγύπτου έως του ποταμού του μεγάλου, του ποταμού Ευφράτου».

Αφού ο Αβραάμ παροίκησε εικοσιπέντε χρόνια στη Χαναάν, ο Κύριος παρουσιάσθηκε σε αυτόν και του είπε: «Εγώ είμαι ο Θεός ο Παντοκράτωρ, περιπάτει ενώπιόν Μου, και έσο τέλειος.» Με δέος ο πατριάρχης έπεσε κατά πρόσωπο στη γη, ενώ το μήνυμα συνεχιζόταν: «Ιδού, η διαθήκη Μου είναι προς σε, και θέλεις γίνει πατήρ πλήθους εθνών.» Ως ένδειξη της εκπλήρωσης της διαθήκης αυτής, το όνομά του που μέχρι τότε ήταν Άβραμ, αλλάχθηκε σε Αβραάμ που σημαίνει «πατήρ πλήθους εθνών». Της Σάρας το όνομα αλλάχθηκε σε Σάρρα, δηλαδή «ηγεμόνισσα», επειδή, είπε η θεϊκή φωνή, «θέλει γείνει μήτηρ εθνών, βασιλείς λαών θέλουσιν εξέλθει εξ αυτής.»

12. Ο Αβραάμ στη Χαναάν

Τότε δόθηκε στον Αβραάμ το σημείο της περιτομής, «σφραγίδα της δικαιοσύνης, της εκ πίστεως της εν τη ακροβυστία.» (Ρωμ. 4: 11). Αυτό έπρεπε να τηρηθεί από τον πατριάρχη και τους απογόνους του για δείγμα ότι ήταν καθιερωμένοι στην υπηρεσία του Θεού και ως εκτούτου χωρισμένοι από τους ειδωλολάτρες, και ότι ο Θεός τους αποδεχόταν ως ιδιαίτερο θησαυρό Του. Με τον τρόπο αυτό υπόσχονταν να εκπληρώσουν τους όρους της διαθήκης η οποία έγινε με τον Αβραάμ. Δεν έπρεπε να συνάπτουν γάμους με τους ειδωλολάτρες, διότι κάνοντάς το θα έχαναν το σεβασμό τους στο Θεό και στον άγιο νόμο Του. Θα έρχονταν στον πειρασμό να επιδοθούν στις συνήθειες των άλλων εθνών και θα παρασύρονταν στην ειδωλολατρία.

Μεγάλες τιμές απένειμε ο Θεός στον Αβραάμ. Άγγελοι του ουρανού περπάτησαν και συνομίλησαν μαζί του σαν φίλος προς φίλο. Όταν η τιμωρία επρόκειτο να πέσει στα Σόδομα, το γεγονός δεν κρατήθηκε μυστικό από τον Αβραάμ, και αυτός μεσολάβησε στο Θεό για τους αμαρτωλούς. Η συνομιλία του με τους αγγέλους παρουσιάζει επίσης ένα όμορφο παράδειγμα φιλοξενίας.

Μέσα στο ηλιόκαμα του καλοκαιρινού καταμεσήμερου, καθισμένος ο πατριάρχης στην πόρτα της σκηνής του, αγνάντευε τη γαλήνια τοποθεσία, όταν διέκρινε σε μακρινή απόσταση τρεις ξένους να πλησιάζουν. Πριν φθάσουν στη σκηνή του, οι ξένοι κοντοστάθηκαν σαν να έκαναν σχέδια για την περαιτέρω πορεία τους. Χωρίς να περιμένει να του ζητήσουν καμιά χάρη, ο Αβραάμ βιαστικά σηκώθηκε, και ενώ εκείνοι φαίνονταν ότι έπαιρναν αντίθετη κατεύθυνση, έτρεξε ξωπίσω τους και με τη μεγαλύτερη ευγένεια τους παρακάλεσε να τον τιμήσουν παραμένοντας για να ξεκουρασθούν.

Με τα ίδια τα χέρια του έφερε νερό για να πλύνουν τα πόδια τους από τη σκόνη της οδοιπορίας. Αυτός ο ίδιος διάλεξε το φαγητό τους, και ενώ εκείνοι αναπαύονταν κάτω από τη σκιερή δροσιά, γινόταν η προετοιμασία του γεύματος. Στεκόταν με σεβασμό στο πλάι τους όταν αυτοί γεύονταν τη φιλοξενία του. Αυτή την πράξη της φιλοξενίας ο Θεός τη θεώρησε τόσο σημαντική που την καταχώρησε στο λόγο Του. Δύο χιλιαδες χρόνια αργότερα αναφέρθηκε από έναν εμπνευσμένο απόστολο: «Την φιλοξενίαν μη λησμονείτε, επειδή διά ταύτης τινές εφιλοξένησαν αγγέλους μη γνωρίζοντες.» (Εβρ. 13:2).

12. Ο Αβραάμ στη Χαναάν

Ο Αβραάμ είχε μόνο διακρίνει τρεις κουρασμένους οδοιπόρους, χωρίς να φαντασθεί ότι ανάμεσά τους βρισκόταν ένας τον οποίον θα μπορούσε να προσκυνήσει χωρίς να αμαρτήσει. Ο πραγματικός όμως χαρακτήρας των επουράνιων απεσταλμένων αποκαλύφθηκε σε λίγο. Παρόλο ότι πήγαιναν να εκτελέσουν μια οργή, στον Αβραάμ όμως - τον άνθρωπο της πίστης - μίλησαν πρώτα για ευλογίες. Ενώ ο Θεός παρατηρεί με ακρίβεια την αδικία και τιμωρεί την παράβαση, η εκδίκηση δεν Του είναι ευχάριστη. Το έργο της καταστροφής είναι «παράδοξον έργον» γι'Αυτόν που είναι άπειρος σε αγάπη.

«Το απόρρητον του Κυρίου είναι μετά των φοβουμένων Αυτόν.» (Ψαλμ. 25:14). Ο Αβραάμ τίμησε το Θεό, και ο Κύριος τον τίμησε παίρνοντάς τον στα συμβούλιά Του και φανερώνοντάς του τις προθέσεις Του. «Θέλω κρύψει Εγώ από του Αβραάμ ό,τι κάμνω;» είπε ο Κύριος. «Η κραυγή των Σοδόμων και Γομόρρων επλήθυνε, και η αμαρτία αυτών βαρεία σφόδρα. Θέλω λοιπόν καταβή και θέλω ιδεί αν έπραξαν ολοκλήρως κατά την κραυγήν την ερχομένην προς Εμέ, και θέλω γνωρίσει αν ουχί.» Ο Θεός ήξερε καλά το μέγεθος της αμαρτίας των Σοδόμων. Εκφράσθηκε όμως με τον τρόπο των ανθρώπων για να γίνει αντιληπτή η δικαιοσύνη με την οποία φέρεται. Πριν τιμωρήσει τους παραβάτες, θα πήγαινε ο Ίδιος για να ελέγξει την πορεία τους. Αν δεν είχαν υπερβεί τα όρια της θεϊκής ευσπλαχνίας, ήταν ακόμη διατεθειμένος να τους χορηγήσει παράταση ώστε να μετανοήσουν.

Οι δύο από τους ουράνιους απεσταλμένους έφυγαν, αφήνοντας τον Αβραάμ μόνο του με Εκείνον που τώρα ήξερε ότι ήταν ο Υιός του Θεού. Και ο άνθρωπος αυτός της πίστης ικέτευσε για τους κατοίκους των Σοδόμων. Κάποτε τους είχε γλιτώσει με το σπαθί του. Τώρα προσπαθούσε να τους σώσει με την προσευχή του. Ο Λωτ και η οικογένειά του κατοικούσαν ακόμη εκεί, και η αφίλαυτη αγάπη που παρακίνησε τον Αβραάμ να τους γλιτώσει από τους Ελαμίτες, προσπαθούσε τώρα να τους σώσει, αν ήταν θέλημα Θεού, από την καταιγίδα της θεϊκής τιμωρίας.

Με βαθιά ευλάβεια και ταπεινοφροσύνη πρόβαλε την ικεσία του: «Ιδού τώρα ετόλμησα να ομιλήσω προς τον Κύριόν μου, ενώ είμαι γη και σποδός.» Δεν υπήρχε αυτοδικαίωση, δεν υπήρχε καύχηση για τη δική του δικαιοσύνη. Δεν απαιτούσε να του γίνει η χάρη λόγο της υπακοής του ή των θυσιών που είχε υποστεί προκειμένου να κάνει το θέλημα του Θεού. Αμαρτωλός και αυτός,

ικέτευε χάρη των αμαρτωλών. Από παρόμοιο πνεύμα πρέπει να διακατέχονται όσοι πλησιάζουν στο Θεό.

Ο Αβραάμ εκδήλωσε την εμπιστοσύνη ενός παιδιού που εκλιπαρεί έναν αγαπητό πατέρα. Πλησίασε περισσότερο στον ουράνιο Αγγελιοφόρο και ένθερμα παρουσίασε την ικεσία του. Μολονότι ο Λωτ είχε γίνει κάτοικος των Σοδόμων, δε συμμετείχε στην ασέβεια των κατοίκων τους. Ο Αβραάμ νόμιζε ότι στην πολυπληθή εκείνη πόλη θα έπρεπε να υπάρχουν και άλλοι λατρευτές του αληθινού Θεού. Αυτό έχοντας κατά νου, παρακάλεσε: «Μη γένοιτο ποτέ Συ να πράξης τοιούτον πράγμα, να θανατώσης δίκαιον μετά ασεβούς . . . μη γένοιτο ποτέ εις Σε! ο κρίνων πάσαν την γην δεν θέλει κάμει κρίσιν;» Ο Αβραάμ ικέτευσε όχι μια μόνο φορά, αλλά πολλές φορές. Γενόμενος τολμηρότερος όσο οι ικεσίες του γίνονταν αποδεκτές, εξακολουθούσε να ικετεύει μέχρις ότου του δόθηκε η διαβεβαίωση ότι και δέκα ακόμη αν βρίσκονταν δίκαια άτομα στην πόλη, αυτή δε θα καταστρεφόταν.

Η αγάπη για τις ψυχές που κινδύνευαν, ενέπνευσε την προσευχή του Αβραάμ. Αν και απεχθανόταν τις αμαρτίες της διεφθαρμένης εκείνης πόλης, επιθυμούσε όμως να μπορέσουν οι αμαρτωλοί να σωθούν. Το βαθύ ενδιαφέρον του για τα Σόδομα φανερώνει την αγωνία που πρέπει να αισθανόμαστε εμείς για τους αμετανοήτους. Πρέπει να νιώθουμε μίσος για την αμαρτία, αλλά οίκτο και αγάπη για τον αμαρτωλό. Παντού ολόγυρά μας υπάρχουν ψυχές που βαδίζουν στην ίδια απελπιστική και τρομακτική καταστροφή όπως εκείνη την οποία υπέστησαν τα Σόδομα. Κάθε μέρα λήγει κάποιου η παράταση. Πού είναι όμως οι φωνές της προειδοποίησης και της ικεσίας προτρέποντας τον αμαρτωλό να φύγει από την τρομερή καταστροφή; Πού είναι τα απλωμένα χέρια για να τον ανασύρουν από το θάνατο; Πού είναι εκείνοι που με ταπεινοφροσύνη και επίμονη πίστη να εκλιπαρούν το Θεό γι'αυτόν;

Το πνεύμα του Αβραάμ ήταν το πνεύμα του Χριστού. Ο Υιός του Θεού είναι Αυτός ο ίδιος ο μεγάλος μεσολαβητής για λογαριασμό του αμαρτωλού. Γνωρίζει την αξία της ανθρώπινης ψυχής Αυτός που πλήρωσε το τίμημα για την απολύτρωσή της. Ξεπερνώντας την αποστροφή Του προς το κακό, αποστροφή που μόνο σε μια άμωμη φύση μπορεί να υπάρξει, ο Χριστός εκδήλωσε για τον αμαρτωλό τέτοια αγάπη που μόνο η άπειρη αγαθότητα μπορούσε να συλλάβει. Μέσα στην αγωνία του σταυρικού θανάτου, ενώ ο Ίδιος ένιωθε το τρομερό βάρος των αμαρτιών ολόκληρου

του κόσμου, προσευχόταν για τους υβριστές και τους δολοφόνους Του: «Πάτερ, συγχώρησον αυτούς, διότι δεν εξεύρουσι τί πράττουσι.» (Λουκά 23: 34).

Για τον Αβραάμ έχει γραφεί ότι «φίλος Θεού ωνομάσθη», «πατήρ πάντων των πιστευόντων». Γι'αυτόν τον πιστό πατριάρχη ο Θεός μαρτυρεί: «Ο Αβραάμ υπήκουσεν εις την φωνήν Μου και εφύλαξε τα προστάγματά Μου, τας εντολάς Μου, τα διατάγματά Μου και τους νόμους Μου.» ((Ιακ. 2:23, Ρωμ. 4:11, Γέν. 26:5). Και πάλι λέει: «Γνωρίζω αυτόν ότι θέλει διατάξει προς τους υιούς αυτού, και προς τον οίκον αυτού μεθ'εαυτόν, και θέλουσι φυλάξει την οδόν του Κυρίου, διά να πράττωσι δικαιοσύνην και κρίσιν, ώστε να επιφέρη ο Κύριος επί τον Αβραάμ τα όσα ελάλησε προς αυτόν.»

Μεγάλη ήταν η τιμή για την οποία προοριζόταν ο Αβραάμ, τιμή να γίνει πατέρας του λαού εκείνου που για ολόκληρους αιώνες υπήρξε ο φύλακας και ο διατηρητής της αλήθειας του Θεού για τον κόσμο, εκείνου του λαού μέσο του οποίου έμελλαν να ευλογηθούν όλα τα έθνη της γης με τον ερχομό του υποσχεμένου Μεσσία. Αυτός όμως που κάλεσε τον πατριάρχη, τον έκρινε άξιο. Ο Θεός είναι Εκείνος που ομιλεί. Εκείνος που εξιχνιάζει τις σκέψεις απ'αρχής και κρίνει τους ανθρώπους με την πραγματική αξία τους λέει «γνωρίζω αυτόν». Ο Αβραάμ δε θα πρόδιδε την αλήθεια για εγωιστικούς σκοπούς. Θα τηρούσε το νόμο και θα φεροταν σωστά και δίκαια. ΄Οχι μόνο ο ίδιος θα φοβόταν τον Κύριο, αλλά θα ασκούσε τη θρησκεία του και στο σπιτικό του. Θα δίδασκε την οικογένειά του με δικαιοσύνη. Ο νόμος του Θεού θα γινόταν κανόνας της οικογένειάς του.

Το σπιτικό του Αβραάμ αριθμούσε πάνω από χίλιες ψυχές. Αυτοί που με τη διδασκαλία του είχαν οδηγηθεί στη λατρεία του ενός και μόνου Θεού, έκαναν την κατοικία τους στο στρατόπεδό του και εκεί, σαν σε σχολείο, έπαιρναν τέτοια διαπαιδαγώγηση που τους προετοίμαζε για αντιπροσώπους της πραγματικής πίστης. Γι'αυτό η ευθύνη που έφερε, ήταν μεγάλη. Εκπαίδευε τους αρχηγούς των οικογενειών και η μεθοδικότητα της διακυβέρνησής του εφαρμοζόταν στις οικογένειες στις οποίες αυτοί προΐσταντο.

Στα αρχαία χρόνια ο πατέρας ήταν ο αρχηγός και ο ιερέας της οικογένειάς του, και ασκούσε εξουσία επάνω στα παιδιά του ακόμη και μετά που αυτά είχαν δημιουργήσει τις δικές τους οικογένειες. Οι απόγονοί του μάθαιναν να τον θεωρούν κεφαλή τους τόσο

στις θρησκευτικές όσο και στις βιοτικές υποθέσεις. Το πατριαρχικό αυτό διοικητικό σύστημα ο Αβραάμ προσπάθησε να το διαιωνίσει, επειδή συνέτεινε στη διατήρηση της επίγνωσης του Θεού.

Ήταν απαραίτητο να είναι συνδεδεμένα τα μέλη της οικογένειας για να σχηματίσουν ένα φραγμό ενάντια στην ειδωλολατρία που είχε τόσο πλατιά και βαθιά απλωθεί. Ο Αβραάμ προσπαθούσε με κάθε δυνατό τρόπο να προφυλάξει τους ενοίκους του στρατοπέδου από του να έρχονται σε επαφή με τους εθνικούς και να παρακολουθούν τις ειδωλολατρικές συνήθειες, επειδή ήξερε ότι η εξοικείωση με το κακό μπορούσε, χωρίς να το καταλάβουν, να χαλάσει τις καλές αρχές. Η μεγάλη προσπάθεια καταβαλλόταν για να κρατιέται μακριά κάθε είδους κίβδηλη θρησκεία, και ο νους να τρέφεται με τη μεγαλοσύνη και τη δόξα του αληθινού Θεού, το πραγματικό αντικείμενο της λατρείας.

Αυτό ήταν ένα σοφό σχέδιο, κανονισμένο από τον ίδιο το Θεό, για να απομονώσει το λαό Του όσο το δυνατόν περισσότερο από του να σχετίζεται με τους ειδωλολάτρες, καθιστώντας τον έναν ξέχωρο λαό, μη συγκαταλεγμένο μεταξύ των εθνών. Είχε ξεχωρίσει τον Αβραάμ από την ειδωλολατρική συγγένειά του ώστε να μπορέσει ο πατριάρχης να διαπαιδαγωγήσει και να μορφώσει την οικογένειά του μακριά από τις δελεαστικές συνήθειες που θα τους περιτριγύριζαν στη Μεσοποταμία, και να διατηρήσουν οι απόγονοί του από γενεά σε γενεά την πραγματική πίστη με την αγνότητά της.

Η στοργή του Αβραάμ για τα παιδιά του και για τους οικείους του τον οδήγησε να διαφυλάξει τη θρησκευτική πίστη τους, να μεταβιβάσει σε αυτούς τη γνώση των ιερών διαταγμάτων σαν το πολυτιμότερο κληροδότημα που θα μπορούσε να αφήσει σε αυτούς, και μέσο αυτών στον υπόλοιπο κόσμο. Όλοι διδάσκονταν ότι βρίσκονταν κάτω από την ηγεσία του Θεού του ουρανού. Οι γονείς δεν έπρεπε να μεταχειρίζονται καταδυνάστευση και τα παιδιά δεν έπρεπε να δείχνονται ανυπάκουα. Ο νόμος του Θεού είχε καθορίσει τα καθήκοντα του καθενός, και μόνο υπακούοντας σε αυτόν μπορούσε κανείς να εξασφαλίσει την ευτυχία και την ευημερία.

Το δικό του παράδειγμα, η σιωπηλή επιρροή της καθημερινής ζωής του ήταν ένα συνεχόμενο μάθημα. Η απαρέγκλιτη ακεραιότητα, η καλοκάγαθη και αφίλαυτη ευγένεια που είχε αποσπάσει το θαυμασμό βασιλέων, εκδηλωνόταν στο οικογενειακό περιβάλλον. Ήταν μια ευωδιαστή ζωή η ευγένεια και η ερασμιότητα του χαρα-

κτήρα που φανέρωναν σε όλους ότι αυτός συνδεόταν με τον ουρανό. Δεν παραμελούσε την ψυχή και του ταπεινότερου ακόμη δούλου. Στο σπιτικό του δεν ίσχυε άλλος νόμος για τον αφέντη και άλλος για τον υπηρέτη, ή βασιλικοί τρόποι για τον πλούσιο και διαφορετικοί για το φτωχό. Σε όλους φερόταν με δικαιοσύνη και συμπόνια σαν σε συγκληρονόμους της χάρης και της ζωής.

«Θέλει διατάξει . . . προς τον οίκον αυτού.» Δε θα διέπραττε το σφάλμα να παραμελήσει να καταστείλει τις κακές ροπές των παιδιών του και δε θα έδειχνε αδυναμία, απερισκεψία και παράλογη μεροληψία, ούτε θα χαλάρωνε την ορθή αντίληψη του καθήκοντος μπροστά στις απαιτήσεις της κακώς νοούμενης στοργής. Ο Αβραάμ όχι μόνο θα δίδασκε, αλλά και θα διατηρούσε τις απαιτήσεις των ορθών και δίκαιων νόμων.

Πόσο λίγοι στις ημέρες μας ακολουθούν το παράδειγμα αυτό! Πάρα πολλοί γονείς εκδηλώνουν έναν τυφλό, εγωιστικό συναισθηματισμό που κακώς ονομάζεται αγάπη, την οποία δείχνουν επιτρέποντας στα παιδιά με την άγουρη ακόμη κρίση τους και με τα ατίθασα πάθη τους να ρυθμίζουν τα ίδια τη θέλησή τους. Αυτή είναι η μεγαλύτερη ασπλαχνία για τα νιάτα και μια τεράστια αδικία για τον κόσμο.

Η ανεκτικότητα που δείχνουν οι γονείς, δημιουργεί αταξία και στην οικογένεια και στην κοινωνία. Ενισχύει την επιθυμία των νέων να ακολουθούν τις κλίσεις τους αντί να υποτάσσονται στις θεϊκές αξιώσεις. Έτσι, μεγαλώνουν με μια καρδιά που αποστρέφεται να εκπληρώνει το θέλημα του Θεού, και μεταβιβάζουν το άθρησκο, ανυπότακτο πνεύμα τους στα παιδιά τους και στα παιδιά των παιδιών τους. Κατά το παράδειγμα του Αβραάμ, οι γονείς οφείλουν και αυτοί να ''διατάσσουν προς τους οίκους αυτών''. Υπακοή στην πατρική εξουσία πρέπει να διδάσκεται και να επιβάλλεται ως πρωταρχικό βήμα προς την εξουσία του Θεού.

Η έλλειψη σεβασμού προς το νόμο του Θεού, ακόμη και από μέρους θρησκευτικών αρχηγών, έγινε πρόξενος μεγάλου κακού. Η τόσο πλατιά διαδεδομένη διδαχή ότι οι άνθρωποι δε δεσμεύονται πια από τις θεϊκές εντολές, έχει τα ίδια με την ειδωλολατρία αποτελέσματα επάνω στην ηθική υπόσταση του λαού. Εκείνοι που επιχειρούν να μειώσουν τις απαιτήσεις του ιερού νόμου του Θεού, καταφέρουν καίριο πλήγμα στο θεμέλιο της διακυβέρνησης των οικογενειών και των εθνών. Θρησκευόμενοι γονείς που παραλείπουν να βαδίζουν σύμφωνα με τα διατάγματα του Κυρίου, δεν προστάζουν στους οίκους τους να φυλάττουν την οδόν Του.

Τα παιδιά, όταν δημιουργούν δικές τους οικογένειες, δε νιώθουν την υποχρέωση να διδάξουν στα παιδιά τους κάτι που αυτά τα ίδια δεν έχουν διδαχθεί. Αυτό εξηγεί γιατί υπάρχουν τόσες άθεες οικογένειες. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο ή εξαχρείωση είναι τόσο πολύ γενικευμένη.

Μόνο όταν οι γονείς βαδίζουν οι ίδιοι με το νόμο του Κυρίου με όλη την καρδιά τους, είναι προετοιμασμένοι να προστάξουν στα παιδιά τους να ακολουθήσουν το παράδειγμά τους. Στον τομέα αυτόν απαιτείται μεταρρύθμιση - βαθιά και πλατιά μεταρρύθμιση. Οι γονείς πρέπει να μεταρρυθμισθούν. ΟΙ ιεροκήρυκες έχουν ανάγκη να μεταρρυθμισθούν. Χρειάζονται το Θεό στα σπίτια τους. Αν θέλουν να δουν μια αλλαγή πραγμάτων, οφείλουν να φέρουν το λόγο του Θεού μέσα στις οικογένειές τους και να τον κάνουν σύμβουλό τους. Πρέπει να διδάξουν στα παιδιά τους ότι είναι η φωνή του Θεού που τους απευθύνεται και ότι οφείλουν να υπακούσουν σε αυτή χωρίς επιφυλάξεις. Πρέπει να διαπαιδαγωγήσουν τα παιδιά τους με υπομονή, να τα εκπαιδεύσουν με καλοσύνη και ακαταπόνητα πώς να ζουν ώστε να ευαρεστούν στο Θεό. Τα παιδιά μιας τέτοιας οικογένειας είναι προετοιμασμένα να αντιμετωπίσουν τις σοφιστείες της απιστίας. Έχουν δεχθεί τη Βίβλο για βάση της πίστης τους και έχουν δημιουργήσει ένα θεμέλιο που είναι αδύνατο να σαρωθεί από τα ορμητικά κύματα του σκεπτικισμού.

Σε πολλές οικογένειες η προσευχή είναι παραμελημένη. Οι γονείς αισθάνονται ότι δεν έχουν καιρό για πρωινή και εσπερινή λατρεία. Δεν μπορούν να διαθέσουν μερικές στιγμές που να τις περάσουν ευχαριστώντας το Θεό για τα πολλά ελέη Του - για την ευλογητή λιακάδα και τη σταλαχτή βροχή που κάνουν τη βλάστηση να αυξάνει, και για την προστασία των αγίων αγγέλων. Δεν έχουν καιρό να απευθύνουν μια προσευχή για θεϊκή βοήθεια και καθοδήγηση, και για την ενοικούσα παρουσία του Ιησού στο σπιτικό τους. Ξεκινούν να πάνε στη δουλειά όπως πηγαίνουν τα υποζύγια, χωρίς καμιά σκέψη για το Θεό ή για τον ουρανό. Έχουν ψυχές τόσο πολύτιμες, που αντί να τις αφήσει να πάνε για πάντα χαμένες, ο Υιός του Θεού έδωσε τη ζωή Του για να τις λυτρώσει. Για τη μεγάλη όμως αυτή καλοσύνη Του ελάχιστα η ευγνωμοσύνη τους ξεπερνάει την ευγνωμοσύνη που νιώθουν τα άλογα ζώα που αφανίζονται.

Όπως οι πατριάρχες της παλαιάς εποχής, αυτοί που ομολογούν ότι αγαπούν το Θεό, οφείλουν να στήσουν ένα βωμό στον

Κύριο οπουδήποτε κάνουν την κατοικία τους. Αν υπήρξε ποτέ εποχή όπου το κάθε σπίτι θα έπρεπε να είναι οίκος προσευχής, αυτή είναι η σημερινή εποχή. Πατέρες και μητέρες θα έπρεπε να υψώνουν συχνά τις καρδιές τους στο Θεό σε ταπεινή ικεσία για τον εαυτό τους και για τα παιδιά τους. Ας προσφέρει ο πατέρας, ως ιερέας της οικογένειας, την πρωινή και εσπερινή λατρεία επάνω στο βωμό του Θεού, ενώ η σύζυγος και τα παιδιά συμμετέχουν στην προσευχή και στον αίνο. Σε μια τέτοια οικογένεια αρέσκεται να παραμένει ο Ιησούς.

Από κάθε χριστιανικό σπίτι πρέπει να εκπέμπεται ένα άγιο φως. Η αγάπη πρέπει να εκδηλώνεται έμπρακτα. Πρέπει να διαχέεται με την κάθε οικογενειακή επαφή, να φανερώνεται με στοχαστική καλοσύνη, με λεπτή και αφίλαυτη αβροφροσύνη. Υπάρχουν σπίτια όπου εφαρμόζεται η αρχή αυτή, σπίτια όπου ο Θεός λατρεύεται και η αγάπη βασιλεύει. Από τα σπίτια αυτά πρωί και βράδυ η προσευχή υψώνεται στο Θεό σαν ευωδιαστό θυμίαμα και οι ευλογίες και τα ελέη Του κατεβαίνουν στους προσευχομένους σαν την πρωινή δροσιά.

Μια καλά διοικούμενη οικογένεια αποτελεί ένα ισχυρό επιχείρημα για την υπεράσπιση της πραγματικής υφής της χριστιανικής θρησκείας - επιχείρημα που δεν αμφισβητούν οι άπιστοι. Όλοι μπορούν να δουν ότι υπάρχει στην οικογένεια μια ενεργητική επιρροή η οποία ασκεί επίδραση στα παιδιά και ότι ο Θεός του Αβραάμ είναι μαζί τους. Αν τα σπίτια αυτών που ομολογούν ότι είναι Χριστιανοί είχαν ορθή θρησκευτική διάπλαση, θα μπορούσαν να ασκήσουν τεράστια επιρροή για το καλό. Θα γίνονταν πραγματικά «φως του κόσμου». Σε κάθε πιστό γονέα ο Θεός μιλάει με τα λόγια που απεύθυνε στον Αβραάμ: «Γνωρίζω αυτόν ότι θέλει διατάξει προς τους υιούς αυτού και προς τον οίκον αυτού μεθ'εαυτόν, και θέλουσι φυλάξει την οδόν του Κυρίου, διά να πράττωσι δικαιοσύνην και κρίσιν, ώστε να επιφέρη ο Κύριος επί τον Αβραάμ τα όσα ελάλησε προς αυτόν.»

Η ΔΟΚΙΜΗ ΤΗΣ ΠΙΣΤΗΣ

(Βασίζεται στο βιβλίο Γένεσις, κεφ. 16:, 17:18-20, 21:1-14, 22:1-19)

Παρόλο ότι ο Αβραάμ είχε ανεπιφύλακτα δεχθεί την υπόσχεση ότι θα αποκτούσε γιο, δεν περίμενε όμως το Θεό να εκπληρώσει το λόγο Του στο δικό Του τον καιρό και με το δικό Του τρόπο. Είχε δοθεί κάποια αναβολή με σκοπό να δοκιμασθεί η πίστη του στη θεϊκή δύναμη. Κρίνοντας ότι ήταν αδύνατον να αποκτήσουν παιδί στα γεράματά τους, η Σάρρα πρότεινε σαν σχέδιο με το οποίο θα μπορούσε να εκπληρωθεί ο θεϊκός σκοπός, να λάβει ο Αβραάμ μια από τις δούλες της σαν δευτερότερη γυναίκα του. Η πολυγαμία είχε τόσο πολύ διαδοθεί, που είχε πάψει να θεωρείται αμαρτία. Αυτό όμως δε σήμαινε ότι δεν αποτελούσε παράβαση του νόμου του Θεού και ότι δεν είχε μοιραία αποτελέσματα στην ιερότητα και στη γαλήνη των οικογενειακών σχέσεων. Ο γάμος του Αβραάμ με την Άγαρ είχε άσχημα επακόλουθα όχι μόνο για τη δική του οικογένεια, αλλά και για τις επερχόμενες γενεές.

Κολακευμένη από την καινούρια τιμητική θέση της σαν σύζυγος τώρα του Αβραάμ και ελπίζοντας ότι θα γίνει η μητέρα του μεγάλου έθνους που θα προερχόταν από αυτόν, η Άγαρ περηφανεύθηκε, και φερόταν στην κυρία της με καύχηση και περιφρόνηση. Αμοιβαίες ζηλοτυπίες τάραζαν τώρα τη γαλήνη τής άλλοτε ευτυχισμένης οικογένειας. Υποχρεωμένος να ακούει τα παράπονα των δύο γυναικών, ο Αβραάμ άδικα πάσχιζε να αποκαταστήσει την αρμονία. Παρόλο ότι είχε παντρευθεί την Άγαρ έπειτα από την επιμονή και παρότρυνση της Σάρρας, αυτή κατοπινά τον μεμφόταν σαν να ήταν εκείνος ο φταίχτης. Ήθελε να απαλλαγεί από την αντίζηλό της, πράγμα που ο Αβραάμ αρνείτο να επιτρέψει επειδή η Άγαρ επρόκειτο να γίνει η μητέρα του

παιδιού του που πίστευε με την ψυχή του ότι αυτός ήταν ο γιος της υπόσχεσης. Αλλά η Άγαρ ήταν δούλη της Σάρρας και γι'αυτό την άφησε κάτω από τον έλεγχο της κυρίας της. Το περήφανο πνεύμα όμως της Άγαρ δεν εννοούσε να αποβάλει την τραχύτητα που προκαλούσε η από μέρους της έλλειψη σεβασμού. Και όταν «μετεχειρίσθη η Σάρα αυτήν κακώς, εκείνη έφυγεν από προσώπου αυτής».

Ακολούθησε το δρόμο προς την έρημο και όπως κάθησε να ξαποστάσει ολομόναχη χωρίς φίλους πλάι σε μια πηγή, παρουσιά-σθηκε μπροστά της ένας άγγελος του Κυρίου με ανθρώπινη μορφή. Απευθυνόμενος σε αυτή με τα λόγια «Άγαρ, δούλη της Σάρας» για να της υπενθυμίσει τη θέση της και το καθήκον της, την πρόσταξε: «Επίστρεψον προς την κυρίαν σου και ταπεινώθητι υπό τας χείρας αυτής.» Μαζί όμως με την επίπληξη αναφέρθηκαν και λόγια παρηγοριάς: «Ήκουσεν ο Κύριος την θλίψιν σου.» «Θέλω πληθύνει σφόδρα το σπέρμα σου, ώστε να μη αριθμήται διά το πλήθος.» Και για να της υπενθυμίζεται διαρκώς η ευσπλαχνία Του, έλαβε την προσταγή να ονομάσει το παιδί της Ισμαήλ που σημαίνει «ο Θεός ακούει».

Όταν ο Αβραάμ πλησίαζε τα εκατό χρόνια, η υπόσχεση ενός γιου του επαναλήφθηκε με τη διαβεβαίωση ότι ο μελλοντικός κληρονόμος θα ήταν της Σάρρας το παιδί. Αλλά ούτε και τότε ο Αβραάμ κατάλαβε την υπόσχεση. Η σκέψη του πήγε αμέσως στον Ισμαήλ επειδή εξακολουθούσε να πιστεύει ότι με αυτόν θα εκπληρώνονταν οι αγαθές προθέσεις του Θεού. Παρακινούμενος από την αγάπη που έτρεφε για το γιο του, αναφώνησε: «Είθε ο Ισμαήλ να ζήσει ενώπιόν Σου!» Για άλλη μια φορά του δόθηκε η υπόσχεση με λόγια που ήταν αδύνατον να παρερμηνευθούν: «Η γυνή σου Σάρρα θέλει γεννήσει υιόν εις σε και θέλεις καλέσει το όνομα αυτού Ισαάκ, και θέλω στήσει την διαθήκην Μου προς αυτόν.» Μολαταύτα ο Θεός δεν αγνόησε την ικεσία του πατέρα και είπε: «Περί δε του Ισμαήλ, σου εισήκουσα. Ιδού, ηυλόγησα αυτόν . . . και θέλω κάμει αυτόν έθνος μέγα.»

Η γέννηση του Ισαάκ, επαληθεύοντας την εκπλήρωση των προσφιλέστερων ελπίδων τους έπειτα από αναμονή μιας ολόκληρης ζωής, γέμισε με χαρά τις σκηνές του Αβραάμ και της Σάρρας. Αντίθετα, για την Άγαρ το γεγονός αυτό σήμαινε την ανατροπή των δικών της προσφιλών προσδοκιών. Ο έφηβος Ισμαήλ θεωρείτο από όλους στο στρατόπεδο ότι ήταν ο κληρονόμος του πλούτου του Αβραάμ και των υποσχεμένων στους απο-

γόνους του ευλογιών. Τώρα ξαφνικά παραμερίσθηκε. Και μέσα στην απογοήτευσή τους μητέρα και γιος μίσησαν το παιδί της Σάρρας. Η γενική χαρά αύξησε τη ζήλια τους σε σημείο που ο Ισμαήλ τόλμησε να ειρωνευθεί μπροστά στους άλλους τον κληρονόμο της θεϊκής υπόσχεσης. Στην ατίθαση ιδιοσυγκρασία του Ισμαήλ ή Σάρρα διέβλεψε μια συνεχή αιτία διχόνοιας, και απευθυνόμενη στον Αβραάμ απαίτησε να διώξει την Άγαρ και τον Ισμαήλ από το στρατόπεδο.

Ο πατριάρχης βρέθηκε σε εξαιρετικά δύσκολη θέση. Πώς μπορούσε να εξορίσει τον Ισμαήλ, το γιο του, που πάντοτε τον αγαπούσε τόσο πολύ; Μέσα στην αμηχανία του αναζήτησε την καθοδήγηση του Θεού. Με έναν άγγελο ο Κύριος τον καθοδήγησε να εκπληρώσει την επιθυμία της Σάρρας. Η αγάπη του για τον Ισμαήλ και την Άγαρ δεν έπρεπε να σταθεί εμπόδιο, επειδή μόνο με αυτό τον τρόπο θα μπορούσε να αποκαταστήσει την ειρήνη και την ευτυχία στο σπιτικό του. Και ο άγγελος του έδωσε την παρήγορη υπόσχεση ότι, αν και χωρισμένος από το σπίτι του πατέρα του, ο Θεός δε θα εγκατέλειπε τον Ισμαήλ. Η ζωή του θα προστατευόταν και αυτός θα γινόταν πατέρας ενός μεγάλου έθνους. Ο Αβραάμ υπάκουσε στο λόγο του αγγέλου, αλλά αυτό δεν έγινε χωρίς να νιώσει βαθιά συντριβή. Η καρδιά του πατέρα ράγισε από απερίγραπτη λύπη όταν απομάκρυνε την Άγαρ και το γιο του.

Η καθοδήγηση που δόθηκε στον Αβραάμ για την ιερή σχέση του γάμου προοριζόταν να γίνει μάθημα για κάθε εποχή. Αυτή διακηρύσσει ότι τα δικαιώματα και η ευτυχία της σχέσης αυτής έπρεπε να περιφρουρούνται προσεκτικά, και αν ακόμη απαιτείται μεγάλη θυσία. Η Σάρρα ήταν η μόνη πραγματική γυναίκα του Αβραάμ. Κανένα άλλο άτομο δεν επιτρεπόταν να συμμετέχει στα δικαιώματά της ως συζύγου και μητέρας. Σεβόταν τον άνδρα της και το χαρακτηριστικό αυτό αναφέρεται στην Καινή Διαθήκη ως ένα αξιόλογο παράδειγμα. Δεν ήταν όμως διατεθειμένη να μοιρασθεί τη στοργή του Αβραάμ με μια άλλη, και ο Κύριος δεν την επέπληξε όταν ζήτησε την εκδίωξη της αντιζήλου της. Τόσο ο Αβραάμ όσο και η Σάρρα έδειξαν δυσπιστία στη δύναμη του Θεού, και αυτό ήταν το λάθος που οδήγησε στο γάμο με την Άγαρ.

Ο Θεός είχε καλέσει τον Αβραάμ για να γίνει ο πατέρας των πιστευόντων και η ζωή του έπρεπε να αποτελεί παράδειγμα πιστότητας για τις ακόλουθες γενεές. Η πίστη του όμως δεν ήταν

τέλεια. Είχε δείξει έλλειψη εμπιστοσύνης στο Θεό όταν απέκρυψε το γεγονός ότι η Σάρρα ήταν γυναίκα του, και τώρα πάλι στην περίπτωση του γάμου του με την Άγαρ. Για να φθάσει στο ανώτερο σημείο της πίστης, ο Θεός τον υπέβαλε σε μια άλλη δοκιμασία, τη δυσκολότερη που άνθρωπος έχει κληθεί να υποστεί. Σε ένα νυχτερινό όραμα του υποδείχθηκε να πάει στον τόπο Μοριά και εκεί να προσφέρει το γιο του θυσία ολοκαυτώματος επάνω σε ένα βουνό που θα του υποδεικνυόταν.

Όταν ο Αβραάμ έλαβε την εντολή αυτή, είχε φθάσει στην ηλικία των 120 ετών. Και για εκείνη ακόμη την εποχή θεωρείτο άνθρωπος υπερήλικας. Όταν ήταν νεότερος, με δύναμη αντιμετώπιζε τις δυσκολίες και τους κινδύνους, αλλά τώρα το νεανικό σφρίγος του είχε περάσει. Όταν βρίσκεται κανείς στην ακμή της ανδρικής ηλικίας, μπορεί να αντιμετωπίσει με θάρρος δυσκολίες και συμφορές, οι οποίες θα τον έκαναν να λιποψυχεί αργότερα στη ζωή, τότε που με κλονισμένα βήματα βαδίζει προς τον τάφο. Ο Θεός όμως είχε φυλάξει την τελευταία, τη σκληρότερη δοκιμασία του για τον Αβραάμ μέχρι τότε που τα χρόνια βάραιναν επάνω του και αποζητούσε την ανάπαυση από το μόχθο και την αγωνία.

Ο πατριάρχης κατοικούσε στη Βηρσαβεέ, απολαμβάνοντας τιμή και ευημερία. Ήταν πάμπλουτος και οι κυβερνήτες του τόπου τον εκτιμούσαν σαν μεγάλο άρχοντα. Χιλιάδες πρόβατα και αγελάδες κάλυπταν τις πεδιάδες που απλώνονταν γύρω από το στρατόπεδό του. Παντού ήταν στημένες οι σκηνές των υπαλλήλων του, η κατοικία εκατοντάδων πιστών υπηρετών. Μεγαλώνοντας στο πλευρό του, ο γιος της επαγγελίας είχε φθάσει στην εφηβική ηλικία. Μαζί με τις ευλογίες, φαινόταν ότι ο Ουρανός τού είχε στείλει και μια ζωή θυσιών τις οποίες υπέμεινε με καρτερική αντοχή και ακλόνητη ελπίδα.

Υπακούοντας πιστά ο Αβραάμ είχε εγκαταλείψει την πατρίδα του, είχε απομακρυνθεί από τους τάφους των προγόνων του και από τη συγγένειά του. Είχε περιπλανηθεί σαν ξένος στη χώρα της κληρονομιάς του. Περίμενε πολλά χρόνια για τη γέννηση του υποσχεμένου κληρονόμου. Με την προσταγή του Θεού είχε απομακρύνει το γιο του τον Ισμαήλ. Και τότε, ενώ το πολυπόθητο παιδί του εισερχόταν στην ανδρική ηλικία και φάνηκε ότι ο πατριάρχης μπορούσε να δει την πραγματοποίηση των ελπίδων του, παρουσιάσθηκε μπροστά του μια δοκιμασία που ξεπερνούσε όλες τις άλλες.

13. Η δοκιμή της πίστης

Η προσταγή διατυπώθηκε με λόγια που θα έπρεπε να βύθισαν σε φοβερή αγωνία την καρδιά του πατέρα: «Λάβε τον υιόν σου τον μονογενή, τον οποίον ηγάπησας, τον Ισαάκ, και ύπαγε εις τον τόπον Μοριά και πρόσφερε αυτόν εκεί εις ολοκαύτωμα.» Ο Ισαάκ ήταν το καμάρι του σπιτιού του, η παρηγοριά των γηρατειών του και πάνω απ'όλα ήταν ο κληρονόμος της υποσχεμένης ευλογίας. Αν η απώλεια ενός τέτοιου παιδιού οφειλόταν σε δυστύχημα ή σε αρρώστια, αυτό θα πλήγωνε ασφαλώς την καρδιά του στοργικού πατέρα. Θα έκανε το ασπρόμαλλο κεφάλι του να λυγίσει από λύπη. Τώρα όμως έπαιρνε την προσταγή να χύσει το αίμα αυτού του γιου με το ίδιο το χέρι του. Αυτό του φαινόταν κάτι το τρομερά αδύνατο.

Ο Σατανάς τον τριγύριζε κάνοντάς του υπαινιγμό ότι θα έπρεπε να είχε καταλάβει λάθος, επειδή ο θεϊκός νόμος διατάζει «ου φονεύσης». Επομένως ο Θεός δεν μπορούσε να απαιτήσει αυτό που είχε αρχικά απαγορεύσει. Βγαίνοντας από τη σκηνή του, ο Αβραάμ ατένισε τη γαλήνια λαμπρότητα του ασυννέφιαστου ουρανού και θυμήθηκε την υπόσχεση που του είχε δοθεί πενήντα περίπου χρόνια πριν ότι το σπέρμα του θα γινόταν αμέτρητο όπως τα άστρα. Αν η υπόσχεση αυτή επρόκειτο να εκπληρωθεί με τον Ισαάκ, τότε πώς μπορούσε αυτός να θανατωθεί; Ο Αβραάμ ένιωσε τον πειρασμό να πιστέψει ότι είχε παραπλανηθεί. Μέσα στην αμφιβολία και στη μεγάλη αγωνία, έπεσε καταγής και προσευχήθηκε έτσι όπως δεν είχε ποτέ μέχρι τότε προσευχηθεί για κάποια επιβεβαίωση της προσταγής αν έπρεπε να εκτελέσει το τρομερό αυτό καθήκον.

Θυμήθηκε τους αγγέλους που είχαν σταλεί να του φανερώσουν το σκοπό του Θεού να καταστρέψει τα Σόδομα και του είχαν γνωστοποιήσει την υπόσχεση γι'αυτόν το γιο του, τον Ισαάκ. Και πήγε στο ίδιο μέρος όπου πολλές φορές είχε συναντήσει τους ουράνιους απεσταλμένους, ελπίζοντας να τους ξανασυναντήσει για να πάρει ευκρινέστερη καθοδήγηση. Κανείς όμως δεν παρουσιάσθηκε για να τον ανακουφίσει. Σκοτάδι φαινόταν να τον περιζώνει. Η διαταγή όμως του Θεού ηχούσε στα αυτιά του: «Λάβε τώρα τον υιόν σου τον μονογενή τον οποίον ηγάπησας, τον Ισαάκ.» Έπρεπε να υπακούσει στη διαταγή αυτή και δεν τολμούσε να την αναβάλει. Πλησίαζε να ξημερώσει και έπρεπε να ξεκινήσει για το ταξίδι του.

Επιστρέφοντας στη σκηνή του, πήγε στο μέρος όπου ο Ισαάκ κοιμόταν το βαθύ και ατάραχο ύπνο της νεανικής ηλικίας και της

αθωότητας. Για μια στιγμή ο πατέρας κοίταξε το αγαπημένο πρόσωπο του γιου του και απομακρύνθηκε τρέμοντας. Πήγε πλάι στη Σάρρα που και αυτή κοιμόταν. Έπρεπε τάχα να την ξυπνήσει για να μπορέσει να αγκαλιάσει για τελευταία φορά το παιδί της; Έπρεπε να της πει για την απαίτηση του Θεού; Λαχταρούσε να ελαφρώσει την καρδιά του μιλώντας της και συμμεριζόμενος μαζί της την τρομερή εκείνη υποχρέωση. Συγκρατήθηκε όμως από φόβο ότι αυτή θα προσπαθούσε να τον εμποδίσει. Ο Ισαάκ ήταν η χαρά της, το καμάρι της. Η ψυχή της ήταν δεμένη με αυτόν, και ήταν ενδεχόμενο η μητρική αγάπη να αρνηθεί τη θυσία.

Τέλος, ο Αβραάμ κάλεσε το γιο του και του μίλησε για την εντολή να προσφέρει θυσία επάνω σε ένα μακρινό βουνό. Ο Ισαάκ πήγαινε συχνά με τον πατέρα του να λατρεύσει το Θεό σε κάποιο από τα πολλά θυσιαστήρια που εκείνος είχε ορθώσει κατά τη νομαδική ζωή του, και γι'αυτό δεν παραξενεύθηκε από την κλήση αυτή. Οι προετοιμασίες του ταξιδιού γρήγορα ολοκληρώθηκαν. Τα ξύλα ετοιμάσθηκαν και φορτώθηκαν στο γαϊδουράκι, και με δύο υπηρέτες βγήκαν στο δρόμο τους. Πατέρας και γιος βάδιζαν πλάι-πλάι σιωπηλοί. Συλλογιζόμενος το βαρύ μυστικό του, ο πατριάρχης δεν είχε διάθεση για κουβέντες. Η σκέψη του πήγαινε στην περήφανη, γλυκιά μητέρα και στην ημέρα που θα γύριζε κοντά της μόνος του. Ήξερε ότι το μαχαίρι που θα αφαιρούσε τη ζωή του παιδιού της, θα τρυπούσε την καρδιά της.

Η ημέρα εκείνη - η πιο ατέλειωτη που είχε ποτέ ζήσει ο Αβραάμ - έκλινε σιγά-σιγά στο τέλος της. Ενώ ο γιος του και οι δύο νέοι κοιμόνταν, εκείνος πέρασε τη νύχτα προσευχόμενος, τρέφοντας ακόμη την ελπίδα ότι κάποιος ουράνιος απεσταλμένος θα ερχόταν για να του πει ότι η δοκιμασία ήταν αρκετή και ότι το παιδί μπορούσε πια να επιστρέψει άθικτο στη μητέρα του. Άλλη μια μεγάλη ημέρα, άλλη μια νύχτα ταπείνωσης και προσευχής, ενώ συνέχεια στα αυτιά του ηχούσε η εντολή που έμελλε να τον αφήσει άτεκνο. Ο Σατανάς πλησίαζε με ψίθυρους αμφιβολίας και απιστίας, αλλά ο Αβραάμ απέκρουσε τους υπαινιγμούς του. Την ώρα που την τρίτη ημέρα ετοιμάζονταν να συνεχίσουν το ταξίδι τους, ο πατριάρχης ατενίζοντας στο βορρά, διέκρινε το σημείο της υπόσχεσης: ένα ένδοξο σύννεφο να αιωρείται επάνω από το όρος Μοριά, και με αυτό βεβαιώθηκε πως η φωνή που του είχε μιλήσει, ήταν από τον ουρανό.

Ούτε και τώρα δεν παραπονέθηκε στο Θεό, αλλά προσπάθησε να πάρει θάρρος συλλογιζόμενος τις αποδείξεις αγαθότητας

και πιστότητας του Κυρίου. Ο γιος αυτός του είχε δοθεί χωρίς να τον περιμένει. Μήπως Εκείνος που του είχε χαρίσει το πολύτιμο αυτό δώρο δεν είχε το δικαίωμα να ανακαλέσει αυτό που Του ανήκε; Τότε η πίστη επανέλαβε την υπόσχεση: «Εν Ισαάκ θέλει κληθή εις σε σπέρμα», σπέρμα τόσο αναρίθμητο σαν τους κόκκους της άμμου στην ακροθαλασσιά. Ο Ισαάκ ήταν το αποτέλεσμα ενός θαύματος και δε θα μπορούσε η δύναμη που τον έφερε στη ζωή να τον επαναφέρει πάλι; Ατενίζοντας πέρα από τον ορατό κόσμο, ο Αβραάμ στηρίχθηκε στο θεϊκό λόγο, «συλλογισθείς ότι ο Θεός δύναται και εκ νεκρών να ανεγείρη.» (Εβρ. 11:19).

Κανείς όμως άλλος εκτός από το Θεό μπορούσε να αισθανθεί πόσο μεγάλη θυσία υψίστατο ο πατέρας που παρέδιδε το γιο του στο θάνατο. Ο Αβραάμ δεν ήθελε κανείς άλλος να παρευρεθεί στη σκηνή του αποχωρισμού παρά μόνο ο Θεός. Ζήτησε από τους υπηρέτες του να παραμείνουν εκεί όπου ήταν, λέγοντας: «Εγώ και το παιδάριον θέλομεν υπάγει έως εκεί, και αφού προσκυνήσωμεν, θέλομεν επιστρέψει προς εσάς.» Τα ξύλα φορτώθηκαν στον Ισαάκ, σε αυτόν που θα γινόταν θυσία, ο πατέρας πήρε το μαχαίρι και τη φωτιά, και μαζί άρχισαν να ανηφορίζουν προς την κορυφή του βουνού, ενώ ο νέος απορούσε σιωπηλός από πού θα ερχόταν το ζώο για την προσφορά, τόσο μακριά που βρίσκονταν από κοπάδια και αγέλες. Κάποτε αποφάσισε να μιλήσει: «Πάτερ μου, . . . ιδού το πυρ και τα ξύλα, αλλά πού το πρόβατον δια την ολοκαύτωσιν;» Ω, τι δοκιμασία ήταν αυτή! Πόσο οι γλυκές εκείνες λέξεις «πάτερ μου» διατρύπησαν την καρδιά του Αβραάμ! Όχι ακόμη, δεν μπορούσε να το πει ακόμη. Αλλά είπε: «Τέκνον μου, ο Θεός θέλει προβλέψει εις Εαυτόν το πρόβατον διά την ολοκαύτωσιν.»

Όταν έφθασε η ώρα, έστησαν το θυσιαστήριο και στοίβαξαν επάνω του τα ξύλα. Τότε, με τρεμάμενη φωνή ο Αβραάμ φανέρωσε στο γιο του το θεϊκό μήνυμα. Με έκπληξη και τρόμο ο Ισαάκ πληροφορήθηκε τη μοίρα του, αλλά δεν πρόβαλε καμιά αντίσταση. Αν ήθελε, θα μπορούσε να αποφύγει το πεπρωμένο του. Ο κεραυνωμένος από τη λύπη πρεσβύτης, εξαντλημένος από την αγωνία των τριών εκείνων ημερών, δε θα ήταν σε θέση να αντισταθεί στο θέλημα του σφριγηλού νεανία. Ο Ισαάκ όμως είχε διδαχθεί από παιδί να υπακούει με προθυμία και με εμπιστοσύνη, και όταν του αποκαλύφθηκε ο σκοπός του Θεού, έδειξε θελληματική υποταγή. Ήταν συμμέτοχος της πίστης του Αβραάμ και ένιωθε

ότι ήταν τιμή γι'αυτόν να κληθεί να προσφέρει τη ζωή του στο Θεό. Στοργικά προσπαθεί να ελαφρύνει τη θλίψη του πατέρα και τον ενθαρρύνει να δέσει με τα μουδιασμένα χέρια του τα σχοινιά που θα τον ακινητοποιούσαν επάνω στο θυσιαστήριο.

Και τώρα τα τελευταία στοργικά λόγια ειπώθηκαν, τα τελευταία δάκρυα χύθηκαν, ο τελευταίος ασπασμός δόθηκε. Ο πατέρας σηκώνει το μαχαίρι να σφάξει το παιδί του, όταν ξαφνικά το χέρι του σταματάει. Ένας άγγελος του Θεού καλεί τον πατριάρχη από τον ουρανό: «Αβραάμ, Αβραάμ!» Εκείνος απαντάει αμέσως: «Ιδού εγώ.» Και ακούγεται πάλι η φωνή: «Μη επιβάλης την χείρα σου επί το παιδάριον και μη πράξης εις αυτό μηδέν, διότι τώρα εγνώρισα ότι συ φοβείσαι τον Θεόν, επειδή δεν ελυπήθης τον υιόν σου τον μονογενή δι'Εμέ.»

Τότε ο Αβραάμ είδε «και ιδού κριός όπισθεν αυτού, κρατούμενος από των κεράτων αυτού εις φυτόν πυκνόκλαδον». Γρήγορα έφερε το καινούριο θύμα και το πρόσφερε «αντί του υιού αυτού». Με μεγάλη του χαρά και ευγνωμοσύνη ο Αβραάμ έδωσε καινούργια ονομασία στο ιερό εκείνο σημείο, «Ιεοβά-ιρέ» που σημαίνει «ο Κύριος θέλει εμφανισθή.»

Επάνω στο Όρος Μοριά ο Κύριος ανανέωσε τη διαθήκη Του, επιβεβαιώνοντας με επίσημο όρκο την προς τον Αβραάμ και το σπέρμα του ευλογία μέσο των επερχόμενων γενεών: «Ώμοσα εις Εμαυτόν, λέγει Κύριος, ότι επειδή έπραξας το πράγμα τούτο, και δεν ελυπήθης τον υιόν σου, τον μονογενή σου, ότι ευλογών θέλω σε ευλογήσει, και πληθύνων θέλω πληθύνει το σπέρμα σου ως τα άστρα του ουρανού, και ως την άμμον την παρά το χείλος της θαλάσσης. Και το σπέρμα σου θέλει κυριεύσει τας πύλας των εχθρών αυτού, και εν τω σπέρματί σου θέλουσιν ευλογηθή πάντα τα έθνη της γης, διότι υπήκουσας εις την φωνή Μου.»

Η εξαίρετη αυτή πράξη πίστης του Αβραάμ ορθώνεται σαν στήλη φωτός, ρίχνοντας ακτίνες στο μονοπάτι των δούλων του Θεού σε όλες τις κατοπινές γενεές. Ο Αβραάμ δε ζήτησε να βρει δικαιολογία για να αποφύγει να εκτελέσει το θέλημα του Θεού. Στο διάστημα του τριήμερου εκείνου ταξιδιού είχε όλο το χρόνο να σκεφθεί και να αμφιβάλει για τη στάση του Θεού, αν είχε πρόθεση να αμφιβάλει. Θα μπορούσε να είχε συλλογισθεί ότι η σφαγή του παιδιού του θα τον έκανε να φαίνεται σαν φονιάς, ένας δεύτερος Κάιν, ή ότι θα προξενούσε την περιφρόνηση και την απόρριψη της διδασκαλίας του, καταστρέφοντας έτσι την ικανότητά του να κάνει καλό στους συνανθρώπους του. Θα μπορούσε

να προβάλει σαν δικαιολογία την προχωρημένη ηλικία του. Ο Αβραάμ ήταν άνθρωπος. Τα αισθήματά του και οι δεσμοί συμπάθειας δε διέφεραν από τα δικά μας. Δε στάθηκε όμως να διερωτηθεί πώς θα εκπληρωνόταν η υπόσχεση αν θανατωνόταν ο Ισαάκ. Δε σταμάτησε για να ρωτήσει την πονεμένη καρδιά του. Ήξερε ότι ο Θεός είναι δίκαιος και ότι οι αξιώσεις του είναι ορθές, και υπάκουσε στην εντολή κατά γράμμα.

«Επίστευσε δε ο Αβραάμ εις τον Θεόν και ελογίσθη εις αυτόν εις δικαιοσύνην.» Και ο Παύλος λέει ότι «οι όντες εκ πίστεως, ούτοι είναι υιοί του Αβραάμ». Η πίστη όμως του Αβραάμ φάνηκε από τα έργα του. «Αβραάμ ο πατήρ ημών δεν εδικαιώθη εξ έργων ότε προσέφερεν Ισαάκ τον υιόν αυτού επί το θυσιαστήριον; Βλέπεις ότι η πίστις συνήργει εις τα έργα αυτού, και εκ των έργων η πίστις ετελειώθη;» Πολλοί δεν κατορθώνουν να εννοήσουν τη σχέση μεταξύ πίστης και έργων. Λένε: ‘’Πίστεψε μόνο στο Χριστό και είσαι εξασφαλισμένος. Δεν έχεις τίποτε να κάνεις με την τήρηση του νόμου.’’ Η πραγματική όμως πίστη φανερώνεται με την υπακοή. «Εάν ήσθε τέκνα του Αβραάμ, τα έργα του Αβραάμ ηθέλετε κάμνει.» Και αναφερόμενος στον πατέρα των πιστευόντων, ο Θεός δηλώνει: «Ο Αβραάμ υπήκουσεν εις την φωνήν Μου, και εφύλαξε τα προστάγματά Μου και τους νόμους Μου.» Ο απόστολος Ιάκωβος λέει: «Η πίστις, εάν δεν έχη έργα, νεκρά είναι καθ’εαυτήν.» Και ο Ιωάννης που τόσο πολύ αναφέρεται στην αγάπη, μας λέει: «Αύτη είναι η αγάπη του Θεού, το να φυλάττωμεν τας εντολάς Αυτού.» (Ιακ. 2:23, Γαλ. 3:7, Ιακ. 2:21,22, Ιωάν. 8:39, Γέν. 26:5, Ιακ. 2:17, Α΄Ιωάν. 5:3).

Με τους τύπους και με την υπόσχεση «ο Θεός προήγγειλεν εις τον Αβραάμ» το ευαγγέλιο. Και η πίστη του πατριάρχη στηρίχθηκε στον ερχόμενο Λυτρωτή. Ο Χριστός είπε στους Ιουδαίους: «Ο Αβραάμ ο πατήρ σας είχεν αγαλλίασιν να ίδη την ημέραν την Εμήν, και είδε και εχάρη.» (Γαλ. 3:8, Ιωάν. 8:56). Το κριάρι που προσφέρθηκε θυσία αντί για τον Ισαάκ, συμβολίζει τον Υιό του Θεού που έμελλε να θυσιασθεί για μας. Όταν με την παράβαση του νόμου του Θεού ο άνθρωπος βρέθηκε καταδικασμένος σε θάνατο, ο Πατέρας ατενίζοντας στον Υιό Του, είπε στον αμαρτωλό: ‘’ζήσε, έχω εξεύρει αντίλυτρο.’’

Ο σκοπός για τον οποίο ο Θεός πρόσταξε στον Αβραάμ να σφάξει το γιο του, ήταν να εντυπώσει στη σκέψη του την ευαγγελική αυτή αλήθεια και επιπλέον να δοκιμάσει την πίστη του. Του επιτράπηκε να περάσει την αγωνία των μαύρων εκείνων ημερών

της τρομερής δοκιμασίας για να μπορέσει, από προσωπική του πείρα να νιώσει κάτι από το μέγεθος της θυσίας την οποία υπέστη ο Θεός για την απολύτρωση του ανθρώπου. Καμιά άλλη δοκιμασία δε θα μπορούσε να προξενήσει τέτοια ψυχική οδύνη στον Αβραάμ όπως η θυσία του γιου του. Ο Θεός παρέδωσε τον Υιό Του σε έναν εναγώνιο και επαίσχυντο θάνατο. Οι άγγελοι που παρέστησαν μάρτυρες της ταπείνωσης και του ψυχικού άγχους του Υιού του Θεού, δεν είχαν το δικαίωμα να επέμβουν, όπως έγινε στην περίπτωση του Ισαάκ. Καμιά φωνή δεν ακούσθηκε να πει: ''φθάνει ως εδώ''. Προκειμένου να σώσει την ανθρώπινη αμαρτωλή φυλή, ο Βασιλιάς της δόξας πρόσφερε τη ζωή Του. Τι μεγαλύτερη απόδειξη μπορούσε να δοθεί για την άπειρη ευσπλαχνία και αγάπη του Θεού; «΄Οστις τον ίδιον Εαυτού Υιόν δεν εφείσθη, αλλά παρέδωκεν Αυτόν υπέρ πάντων ημών, πώς και μετ'Αυτού δεν θέλει χαρίσει εις ημάς τα πάντα;» (Ρωμ. 8:32).

Η θυσία που απαιτήθηκε από τον Αβραάμ, δεν αποσκοπούσε μόνο στο δικό του το καλό, ούτε αποκλειστικά στο όφελος των επερχομένων γενεών. Απέβλεπε επίσης να διδάξει στις αναμάρτητες υπάρξεις του ουρανού και των άλλων κόσμων. Το πεδίο της διαμάχης μεταξύ Χριστού και Σατανά - το έδαφος επάνω στο οποίο εκπληρώθηκε το σχέδιο της απολύτρωσης - αποτελεί το μαθητικό βιβλίο του σύμπαντος. Επειδή ο Αβραάμ είχε δείξει έλλειψη εμπιστοσύνης στις υποσχέσεις του Θεού, ο Σατανάς τον κατηγόρησε στους αγγέλους και στο Θεό ως ανίκανο να εκπληρώσει τους όρους της διαθήκης και ανάξιο να δεχθεί τις ευλογίες της. Ο Θεός είχε πρόθεση να αποδείξει την αφοσίωση του δούλου Του μπροστά σε ολόκληρο τον ουρανό, να επιδείξει ότι τίποτε λιγότερο από την τέλεια υπακοή δεν μπορεί να γίνει αποδεκτό, και να τους παρουσιάσει εκτενέστερα το απολυτρωτικό σχέδιο.

Ουράνιες υπάρξεις παρευρίσκονταν μάρτυρες στη σκηνή της δοκιμασίας του Αβραάμ και της υποταγής του Ισαάκ. Η δοκιμασία ήταν πολύ δυσκολότερη από εκείνη στην οποία είχε υποβληθεί ο Αδάμ. Η συμμόρφωση με την απαγόρευση που είχε επιβληθεί στους προπάτορές μας δεν περιλάμβανε θλίψη, ενώ η εντολή που δόθηκε στον Αβραάμ απαιτούσε την πιο σπαραξικάρδια θυσία. ΄Ολος ο ουρανός παρακολουθούσε με έκπληξη και θαυμασμό την ακλόνητη υπακοή του Αβραάμ. Ολόκληρος ο ουρανός επευφήμησε την πιστότητά του. Οι κατηγορίες του Σατανά αποδείχθηκαν ψευδείς. Ο Θεός είπε στο δούλο Του: «Τώρα εγνώρι-

σα ότι συ φοβείσαι τον Θεόν (παρά τις κατηγορίες του Σατανά), επειδή δεν ελυπήθης τον υιόν σου τον μονογενή δι'Εμέ.» Η διαθήκη του Θεού επικυρωμένη στον Αβραάμ με όρκο μπροστά στις υπάρξεις των άλλων κόσμων, μαρτυρεί ότι η υπακοή θα ανταμειφθεί.

Ήταν δύσκολο ακόμη και για τους αγγέλους να καταλάβουν ότι ο Αρχηγός του ουρανού, ο Υιός του Θεού, έπρεπε να πεθάνει χάρη του αμαρτωλού ανθρώπου. Όταν ο Αβραάμ έλαβε την προσταγή να θυσιάσει το γιο του, το ενδιαφέρον όλων των ουράνιων υπάρξεων αφυπνίσθηκε. Με αδιάπτωτη προθυμία παρακολουθούσαν βήμα προς βήμα την εκπλήρωση της προσταγής αυτής. Όταν στην ερώτηση του Ισαάκ «πού το πρόβατον διά την ολοκαύτωσιν;» ο Αβραάμ απάντησε «ο Θεός θέλει προβλέψει εις Εαυτόν το πρόβατον», όταν το χέρι του πατέρα, έτοιμο να σφάξει το παιδί του, κρατήθηκε και το προορισμένο από το Θεό κριάρι θυσιάσθηκε αντί του Ισαάκ, τότε χύθηκε φως επάνω στο σχέδιο της απολύτρωσης, και αυτοί ακόμη οι άγγελοι κατάλαβαν καλύτερα τη θαυμαστή πρόβλεψη που είχε κάνει ο Θεός για τη σωτηρία των ανθρώπων. (Δείτε Α΄Πετρ. 1:12).

Η ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΩΝ ΣΟΔΟΜΩΝ

(Βασίζεται στο βιβλίο Γένεσις, κεφ. 19:)

Η ωραιότερη από τις πόλεις που βρίσκονταν στην κοιλάδα του Ιορδάνη ποταμού ήταν τα Σόδομα, δεσπόζοντας σε μια πεδιάδα που έμοιαζε «ως παράδεισος του Κυρίου» με τη γονιμότητα και την ομορφιά της. Εκεί οργίαζε η τροπική βλάστηση. Εκεί άκμαζαν τα φοινικόδενδρα, τα λιόδενδρα, τα αμπέλια, και τα λουλούδια σκόρπιζαν το άρωμά τους όλο το χρόνο. Τα γεννήματα αφθονούσαν στα λιβάδια, και κοπάδια κάλυπταν τους γύρω λόφους. Οι τέχνες και το εμπόριο πρόσθεταν πλούτο στην περήφανη πόλη της πεδιάδας. Οι θησαυροί της ανατολής κοσμούσαν τα παλάτια της και τα καραβάνια της ερήμου έφερναν τις πολύτιμες πραμάτειες τους για τις αγορές της. Με ελάχιστη σκέψη ή εργασία η κάθε βιοτική ανάγκη μπορούσε να ικανοποιηθεί και ολόκληρος ο χρόνος έμοιαζε σαν ένας πανηγυρικός κύκλος.

Η πλησμονή που βασίλευε παντού, δημιούργησε πολυτέλεια και περηφάνια. Η οκνηρία και τα πλούτη σκληραίνουν την καρδιά που δε γνώρισε τη φτώχια και δε δοκιμάσθηκε από τη θλίψη. Η αγάπη των διασκεδάσεων, ενισχυμένη από τον πλούτο και τη σχόλη, οδηγούσε τους ανθρώπους στη φιληδονία. Ο προφήτης λέει: «Ιδού, αύτη ήτο η ανομία της αδελφής σου Σοδόμων, υπερηφανία, πλησμονή άρτου και αφθονία τρυφηλότητος, αυτής και των θυγατέρων αυτής. Τον πτωχόν δε και τον ενδεή δεν εβοήθει, και υψούντο και έπραττον βδελυρά ενώπιόν Μου. Όθεν καθώς είδον ταύτα, ηφάνισα αυτάς.» (Ιεζ. 16:49,50). Τίποτε δεν επιθυμούν οι άνθρωποι περισσότερο από τα πλούτη και την καλοπέραση, και όμως αυτά ακριβώς είναι που γεννούν τις αμαρτίες οι οποίες έφεραν την καταστροφή των δύο πεδινών πόλεων. Η ανάξια, οκνηρή ζωή τους τούς έκανε να πέσουν θύματα στους πειρασμούς του Σατανά, και παραμόρφωσαν την εικόνα του

Θεού σε σατανική μορφή. Η οκνηρία είναι η μεγαλύτερη κατάρα που μπορεί να βρει τον άνθρωπο, επειδή την ακολουθεί το κακό και η εγκληματικότητα. Εξασθενεί το νου, διαφθείρει τη σκέψη και εξευτελίζει την ψυχή. Ο Σατανάς καραδοκεί, έτοιμος να καταστρέψει τους αφρούρητους, των οποίων η οκνηρία τού παρέχει την ευκαιρία να τους παρουσιασθεί κάτω από κάποιο ελκυστικό συγκάλυμμα. Ποτέ δε σημειώνει μεγαλύτερη επιτυχία από το ό,τι αν βρίσκει τους ανθρώπους στην απραγία.

Στα Σόδομα βασίλευε το ξεφάντωμα, το γλέντι και το μεθύσι. Τα χυδαία και κτηνώδη πάθη ήταν ασυγκράτητα. Φανερά οι άνθρωποι περιφρονούσαν το Θεό και το νόμο Του, και τέρπονταν με πράξεις βίας. Ενώ είχε προηγηθεί το παράδειγμα του προκατακλυσμιαίου κόσμου και ήξεραν πως η οργή του Θεού έφερε την καταστροφή του, εξακολουθούσαν να τηρούν την ίδια αμαρτωλή πορεία.

Την εποχή που ο Λωτ μετοίκησε στα Σόδομα, η διαφθορά δεν είχε ακόμη γενικευθεί, και μέσα στην ευσπλαχνία Του ο Θεός επέτρεψε στις ακτίνες του φωτός να λάμψουν μέσα από το ηθικό σκοτάδι. Όταν ο Αβραάμ ελευθέρωσε τους αιχμαλώτους από τα χέρια των Ελαμιτών, η προσοχή των ανθρώπων είχε στραφεί στην αληθινή πίστη. Ο Αβραάμ δεν ήταν άγνωστος στους κατοίκους και η λατρεία του στον αόρατο Θεό είχε γίνει γι'αυτούς θέμα χλευασμού. Η νίκη όμως κατά δυνάμεων πολύ υπερτέρων καθώς και η μεγαλόψυχη συμπεριφορά του στην υπόθεση των αιχμαλώτων και των λαφύρων προκάλεσε την έκπληξη και το θαυμασμό τους. Αν και εγκωμίασαν την επιδεξιότητα και την πολεμική ανδρεία του, ήταν όμως πεπεισμένοι ότι η νίκη του οφειλόταν σε μια θεϊκή δύναμη. Επίσης, το ευγενικό και αφίλαυτο πνεύμα του, το τόσο ξένο στους εγωιστές κατοίκους των Σοδόμων, αποτελούσε άλλη μια ένδειξη της ανωτερότητας της θρησκείας την οποία είχε τιμήσει με το θάρρος και την πιστότητά του.

Ο Μελχισεδέκ, προσφέροντας την ευλογία του στον Αβραάμ, αναγνώρισε τον Κύριο ως την πηγή της δύναμής του και αυτουργό της νίκης. «Ευλογημένος ο Άβραμ παρά του Θεού του Υψίστου, όστις έκτισε τον ουρανόν και την γην, και ευλογητός ο Θεός ο Ύψιστος, όστις παρέδωκε τους εχθρούς σου εις την χείρα σου.» (Γέν. 14:19,20). Ασκώντας την πρόνοιά Του, ο Θεός μιλούσε στο λαό εκείνο, αλλά η τελευταία ακτίνα του φωτός απορρίφθηκε, όπως έγινε και παλαιότερα.

14. Η καταστροφή των Σοδόμων

Και τώρα πλησίαζε η τελευταία νύχτα των Σοδόμων. Ήδη τα απειλητικά σύννεφα έρριχναν τη σκιά τους στην παραδομένη στην αμαρτία πόλη. Οι άνθρωποι όμως δεν τα πρόσεχαν. Ενώ οι άγγελοι ζύγωναν στην αποστολή τους για καταστροφή, οι άνθρωποι ονειρεύονταν την ευμάρεια και την απόλαυση. Η τελευταία εκείνη ημέρα δε διέφερε από τις προηγούμενες. Η νύχτα απλώθηκε επάνω σε μια ασφαλή, ειδυλλιακή σκηνή. Οι τελευταίες ηλιαχτίδες έλουζαν ένα ασυναγώνιστο σε ομορφιά τοπίο. Η βραδινή δροσιά προκαλούσε τους κατοίκους της πόλης και οι ηδονοθήρες πηγαινοέρχονταν ομαδικά κυνηγώντας τη χίμαιρα των απολαύσεων.

Το σούρουπο δύο ξένοι πλησίασαν στην πύλη της πόλης. Έμοιαζαν με ταξιδιώτες που έρχονταν να περάσουν τη νύχτα. Κανένας δε διέκρινε στους απλοϊκούς εκείνους ταξιδιώτες τους δυναμικούς κήρυκες της θεϊκής κρίσης. Το εύθυμο και ανέμελο πλήθος ούτε καν υποπτευόταν ότι την ίδια εκείνη νύχτα με το φέρσιμό τους στους ουράνιους αυτούς απεσταλμένους, θα έφθαναν στο κορύφωμα της ενοχής τους που θα κατέληγε στην καταστροφή της περήφανης πόλης τους. Υπήρχε όμως κάποιος που εκδήλωσε στοργική προσοχή προς τους ξένους και τους κάλεσε στο σπίτι του. Ο Λωτ αγνοούσε την πραγματική τους προέλευση, αλλά η ευγένεια και η φιλοξενία ήταν η δεύτερη φύση του. Αποτελούσαν μέρος της θρησκείας του. Ήταν μαθήματα που είχε διδαχθεί από το παράδειγμα του Αβραάμ. Αν δεν είχε καλλιεργήσει το πνεύμα της αβροφροσύνης, ίσως θα είχε απολεσθεί μαζί με τους λοιπούς κατοίκους των Σοδόμων. Πολλές οικογένειες κλείνοντας τις πόρτες τους σε κάποιον ξένο, έχουν αποκλείσει τον απεσταλμένο του Θεού που θα μπορούσε να τους φέρει ευλογία, ειρήνη και ελπίδα.

Κάθε πράξη στη ζωή μας, όσο και ασήμαντη, έχει την επίπτωσή της είτε για το καλό είτε για το κακό. Η πιστότητα ή η αμέλεια στην εκτέλεση και των φαινομενικά μηδαμινών καθηκόντων, μπορεί να ανοίξει την πόρτα και για πλουσιότερες ευλογίες ή τις μεγαλύτερες δυστυχίες της ζωής. Ο χαρακτήρας δοκιμάζεται με τα μικροπράγματα. Οι ανεπιτήδευτες πράξεις της καθημερινής, αφίλαυτης συμπεριφοράς, που εκτελούνται με χαρούμενη και πρόθυμη καρδιά, είναι εκείνες που ευαρεστούν το Θεό. Δεν πρέπει να ζούμε για τον εαυτό μας, αλλά για τους άλλους. Και μόνο όταν λησμονούμε τον εαυτό μας, όταν τρέφουμε ένα καλοκάγαθο πνεύμα βοήθειας, μπορούμε να καταστήσουμε τη ζωή μας ευλο-

γία. Οι μικροεκδουλεύσεις, οι μικροφιλοφροσύνες συντελούν πολύ στην ολοκλήρωση μιας ευτυχισμένης ζωής, ενώ η παραμέλησή τους συμβάλλει στην ανθρώπινη δυστυχία.

Γνωρίζοντας την κακομεταχείριση στην οποία οι ξένοι θα ήταν εκτεθειμένοι στα Σόδομα, ο Λωτ θεώρησε καθήκον του να τους φυλάξει κατά την είσοδό τους προσφέροντάς τους τη φιλοξενία του σπιτιού του. Ήταν καθισμένος στην πύλη την ώρα που οι ταξιδιώτες πλησίαζαν, και μόλις τους είδε, σηκώθηκε από τη θέση του να τους προϋπαντήσει, και υποκλινόμενος ευγενικά τους είπε: «Ιδού, κύριοί μου, εκκλίνατε παρακαλώ, προς την οικίαν του δούλου σας και διανυκτερεύσατε.» Δείχνοντας να αρνούνται τη φιλοξενία του, εκείνοι απάντησαν: «Ουχί, αλλ'εν τη πλατεία θέλομεν διανυκτερεύσει.» Η απάντηση αυτή είχε διπλό σκοπό: αφενός να δοκιμάσει την ειλικρίνεια του Λωτ και αφετέρου να δώσει την εντύπωση ότι αγνοώντας το χαρακτήρα των ανθρώπων των Σοδόμων, το θεωρούσαν ασφαλές να περάσουν τη νύχτα μέσα στο δρόμο. Η απάντησή τους έκανε το Λώτ να πάρει την απόφαση να μην τους εγκαταλήψει στο έλεος του όχλου. Επέμενε στην πρόσκλησή του μέχρι που υποχώρησαν και τον ακολούθησαν στο σπίτι του.

Έλπιζε να αποκρύψει τις προθέσεις του από τους αργόσχολους στην πύλη και να οδηγήσει τους ξένους στο σπίτι του από έναν παρακαμπτήριο δρόμο. Με τη διστακτικότητά τους όμως και τη χρονοτριβή καθώς και με την επίμονη παράκλησή του, έγιναν αντιληπτοί, και πριν ακόμη πέσουν να κοιμηθούν, ένας παράνομος συρφετός συγκεντρώθηκε γύρω από το σπίτι. Ήταν ένα πελώριο πλήθος από νέους και γέρους, άνδρες που φλέγονταν από χαμερπή πάθη. Οι φιλοξενούμενοι υπέβαλαν ερωτήσεις σχετικά με τη φήμη της πόλης και ο Λώτ τους πληροφόρησε να μην επιχειρήσουν να βγουν έξω από την πόρτα του το βράδυ εκείνο, όταν οι άγριες φωνές και τα σκώμματα του συρφετού ακούσθηκαν απαιτώντας να φερθούν έξω προς αυτούς οι δύο ξένοι άνδρες.

Ξέροντας ότι αν έφθαναν στα άκρα της βιαιοπραγίας, θα μπορούσαν να εισβάλουν χωρίς δυσκολία στο σπίτι του, ο Λωτ βγήκε επιχειρώντας να τους αποτρέψει με την πειθώ. Τους είπε: «Μη αδελφοί μου, μη πράξητε τοιούτον κακόν.» Χρησιμοποιώντας τον όρο «αδελφοί» με την έννοια των γειτόνων, έλπιζε να τους κατευνάσει και να τους κάνει να ντραπούν για τις ανήθικες προθέσεις τους. Τα λόγια του όμως επέδρασαν όπως το λάδι στη φω-

τιά. Η οργή τους έμοιαζε σαν το ούρλιασμα της ανεμοθύελλας. Χλεύασαν το Λωτ ότι ήθελε να τους κάνει το δικαστή και απείλησαν να του φερθούν χειρότερα ακόμη από ό,τι σκόπευαν να φερθούν στους φιλοξενουμένους του. Όρμησαν κατεπάνω του και θα τον είχαν λιντσάρει αν δεν τον έσωζαν οι άγγελοι του Θεού. Οι ουράνιοι απεσταλμένοι «εκτείνοντες . . . τας χείρας αυτών, έσυραν τον Λωτ προς εαυτούς, και έκλεισαν την θύραν». Τα γεγονότα που ακολούθησαν, φανέρωσαν την ιδιότητα των επισκεπτών που φιλοξενούσε. «Τους ανθρώπους τους όντας εις την θύραν της οικίας, εκτύπησαν με αορασίαν από μικρού έως μεγάλου, ώστε απέκαμον ζητούντες την θύραν.» Αν δεν είχαν υποστεί διπλή τύφλωση εξαιτίας της σκληροκαρδίας τους, το χτύπημα αυτό που κατάφερε ο Θεός επάνω τους θα έπρεπε να τους κάνει να φοβηθούν και να παραιτηθούν από την ελεεινή πράξη τους. Την τελευταία εκείνη νύχτα δε διαπράχθηκαν χειρότερες αμαρτίες από ό,τι πολλές νύχτες πριν από αυτή. Αλλά η επί τόσον καιρό απωθούμενη ευσπλαχνία είχε πια παύσει να ικετεύει. Οι κάτοικοι των Σοδόμων είχαν ξεπεράσει τα όρια της θεϊκής ανεκτικότητας, τα αδιόρατα σύνορα μεταξύ της υπομονής και της οργής του Θεού. Οι φωτιές της εκδίκησής Του ήταν έτοιμες να ανάψουν στην κοιλάδα του Σιδδίμ.

Οι άγγελοι φανέρωσαν στο Λωτ το σκοπό της αποστολής τους. «Ημείς καταστρέφομεν τον τόπον τούτον, επειδή η κραυγή αυτών εμεγάλυνεν ενώπιον του Κυρίου, και απέστειλεν ημάς ο Κύριος διά να καταστρέψωμεν αυτόν.» Οι ξένοι που ο Λωτ είχε προσπαθήσει να προστατεύσει, υπόσχονταν τώρα να προστατεύσουν αυτόν και να σώσουν επίσης τα μέλη της οικογένειάς του που θα ήθελαν να φύγουν μαζί του από την αμαρτωλή πόλη. Αποκαμωμένος ο συρφετός, είχε τώρα απομακρυνθεί και ο Λώτ βγήκε έξω για να ειδοποιήσει τα παιδιά του. Επανέλαβε σε αυτά τα λόγια των αγγέλων: «Σηκώθητε, εξέλθετε εκ του τόπου τούτου, διότι καταστρέφει ο Κύριος την πόλιν.» Τους φάνηκε όμως ότι αστειευόταν. Τον περιγέλασαν γι'αυτό που το χαρακτήρισαν δεισιδαιμονικό φόβο. Οι κόρες του επηρεάσθηκαν από τους άνδρες τους. Ήταν πολύ καλά εκεί όπου βρίσκονταν. Δεν έβλεπαν τίποτε που να προμηνύει κίνδυνο. Όλα φαίνονταν ομαλά όπως πάντοτε. Είχαν πολλά πλούτη και δεν μπορούσαν να πιστέψουν ότι ήταν δυνατόν τα όμορφα Σόδομα να καταστραφούν.

Λυπημένος ο Λωτ, επέστρεψε στο σπίτι του και διηγήθηκε την ιστορία της αποτυχίας του. Τότε οι άγγελοι του είπαν να σηκωθεί,

να πάρει τη γυναίκα του και τις δύο κόρες που ζούσαν ακόμη μαζί του και να φύγει από την πόλη. Αλλά ο Λωτ αργοπορούσε. Ενώ καθημερινά θλιβόταν παρατηρώντας τη βιαιοπραγία, δεν είχε όμως πραγματικά αντιληφθεί σε ποιο χαμερπές και βδελυκτό σημείο είχε φθάσει η παρανομία στην αισχρή εκείνη πόλη. Δεν είχε καταλάβει την τρομερή ανάγκη της τιμωρίας του Θεού για την καταστολή της αμαρτίας. Μερικά από τα παιδιά του έμειναν προσκολλημένα στα Σόδομα και η γυναίκα του αρνείτο να φύγει χωρίς αυτά. Η σκέψη ότι θα έφευγε χωρίς εκείνους που θεωρούσε ό,τι πολυτιμότερο είχε στη γη αυτή, του φαινόταν αβάσταχτη. Δύσκολο του ήταν να εγκαταλείψει το πολυτελές σπίτι του και όλα τα πλούτη που είχε αποκτήσει με το μόχθο μιας ολόκληρης ζωής και να πάρει το δρόμο σαν άπορος περιπλανώμενος. Συντριμμένος από τη λύπη του, χρονοτριβούσε, μη θέλοντας να φύγει. Αν δεν ήταν οι άγγελοι του Θεού, θα είχαν όλοι τους χαθεί μέσα στην καταστροφή των Σοδόμων. Οι ουράνιοι απεσταλμένοι πήραν από το χέρι αυτόν, τη γυναίκα του και τις κόρες του και τους οδήγησαν έξω από την πόλη.

Εκεί οι άγγελοι τους άφησαν και επέστρεψαν στα Σόδομα για να εκτελέσουν το καταστρεπτικό έργο τους. Ένας άλλος τώρα - Εκείνος τον οποίον ο Αβραάμ είχε ικετεύσει - πλησίασε το Λωτ. Ούτε δέκα άνθρωποι βρέθηκαν δίκαιοι σε ολόκληρη εκείνη την πεδινή περιοχή των πόλεων. Σε απάντηση όμως των ικεσιών του πατριάρχη, ο μοναδικός άνθρωπος που είχε το φόβο του Θεού αποσπάσθηκε από τον αφανισμό. Η προσταγή είχε δοθεί με τρομακτική σφοδρότητα: «Διάσωσον την ζωήν σου. Μη περιβλέψης οπίσω σου, και μη σταθής καθ'όλην την περίχωρον. Διασώθητι εις το όρος διά να μη απολεσθής.» Δισταγμός ή χρονοτριβή μπορούσαν τώρα να αποβούν μοιραία. Το ρίξιμο μιας τελευταίας ματιάς στην παραδομένη στην αμαρτία πόλη, η αργοπορία μιας μόνο στιγμής από λύπη για την εγκατάλειψη μιας τόσο όμορφης κατοικίας θα μπορούσαν να τους στοιχίσουν τη ζωή. Η θύελλα της θεϊκής τιμωρίας περίμενε μόνο τη διάσωση αυτών των φυγάδων.

Αμήχανος όμως και τρομοκρατημένος, ο Λωτ παρακάλεσε να μη τον βρει κανένα κακό και πεθάνει σε περίπτωση που δεν μπορούσε να κάνει ό,τι του είχε ζητηθεί. Ζώντας στην αμαρτωλή εκείνη πόλη, μέσα στην απιστία, είχε εξασθενήσει η πίστη του. Ο Άρχοντας του ουρανού στεκόταν στο πλευρό του, και όμως αυτός ικέτευε για τη ζωή του σαν ο Θεός που είχε δείξει τέτοια φρο-

ντίδα και αγάπη γι'αυτόν δεν ήταν σε θέση να τον προστατεύσει. Όφειλε να εμπιστευθεί τον εαυτό του τελείως στο θεϊκό απεσταλμένο, αφήνοντας το θέλημά του και τη ζωή του στα χέρια του Κυρίου χωρίς καθόλου να αμφιβάλει ή να διερωτάται. Αλλά, όπως και τόσοι άλλοι, προσπάθησε και αυτός να κάνει τα δικά του σχέδια. «Ιδού, παρακαλώ, η πόλις αύτη είναι πλησίον ώστε να καταφύγω εκεί, και είναι μικρά. Εκεί παρακαλώ να διασωθώ. Δεν είναι μικρά; και θέλει ζήσει η ψυχή μου.» Η πόλη που αναφέρεται εδώ ήταν η Βελά που αργότερα ονομάσθηκε Σηγώρ. Απείχε λίγα μόνο μίλια από τα Σόδομα, και όντας διεφθαρμένη όπως και εκείνα, προοριζόταν για την καταστροφή. Ο Λωτ όμως ζήτησε να διασωθεί, ισχυριζόμενος ότι ζητούσε μια μικρή χάρη και η επιθυμία του εκπληρώθηκε. Ο Κύριος τον διαβεβαίωσε: «Επήκουσά σου και εις το πράγμα τούτο, να μη καταστρέψω την πόλιν περί της οποίας ελάλησας.» Πόσο μεγάλη είναι η ευσπλαχνία του Θεού προς τα σφάλλοντα πλάσματά Του!

Και πάλι τους δόθηκε η σοβαρή διαταγή να βιασθούν, επειδή η λαίλαπα της φωτιάς δεν ήταν δυνατό να επιβραδυνθεί περισσότερο. Ένα όμως άτομο από στους φυγάδες επιχείρησε να ρίξει μια ματιά προς τα πίσω, στην καταδικασμένη πόλη και έγινε μνημείο της κρίσης του Θεού. Αν ο ίδιος ο Λωτ δεν είχε δείξει δισταγμό να υπακούσει στην προειδοποίηση των αγγέλων και έφευγε αμέσως στο βουνό, χωρίς μια λέξη ικεσίας ή διαμαρτυρίας, η γυναίκα του θα είχε και αυτή σωθεί. Η επιρροή του παραδείγματος του θα την είχε σώσει από την αμαρτία που σφράγισε τη μοίρα της. Αλλά ο δισταγμός και η αργοπορία του την έκαναν να μην πάρει στα σοβαρά τη θεϊκή προειδοποίηση. Ενώ το σώμα της βρισκόταν στην πεδιάδα, η καρδιά της ήταν προσκολλημένη στα Σόδομα, και μαζί με εκείνα καταστράφηκε και αυτή. Επαναστάτησε κατά του Θεού επειδή Αυτός συμπεριέλαβε στην τιμωρία της καταστροφής την περιουσία της και τα παιδιά της. Αν και είχε τόσο πολύ ευνοηθεί παίρνοντας την ειδοποίηση να βγει από την αμαρτωλή πόλη, αισθανόταν ότι ο Θεός της φέρθηκε σκληρά, αφού τα πλούτη που με τόσο κόπο αποκτήθηκαν, τώρα καταστρέφονταν. Αντί να δεχθεί με ευγνωμοσύνη την απελευθέρωσή της, κοίταξε με αλαζονεία προς τα πίσω, ποθώντας τη ζωή εκείνων που είχαν απορρίψει τη θεϊκή προειδοποίηση. Η αμαρτία της έδειξε ότι δεν της άξιζε η ζωή για τη διατήρηση της οποίας τόσο λίγη ευγνωμοσύνη ένιωθε.

Πρέπει να είμαστε προσεκτικοί, να μη παίρνουμε στα ελαφρά

τα ευσπλαχνικά μέσα που προμηθεύει ο Θεός για τη σωτηρία μας. Υπάρχουν Χριστιανοί που λένε: ‘’Δε με μέλλει να σωθώ αν ο σύντροφος και τα παιδιά μου δεν πρόκειται να σωθούν μαζί μου.’’ Νομίζουν ότι ο ουρανός δε θα είναι γι’αυτούς ουρανός χωρίς την παρουσία εκείνων που τους είναι τόσο αγαπητοί. Αυτοί όμως που αισθάνονται έτσι, έχουν πραγματική αντίληψη της σχέσης τους με το Θεό σκεπτόμενοι τη μεγάλη αγαθότητα και ευσπλαχνία απέναντί τους; Λησμόνησαν ότι έχουν συνδεθεί με τους στενότερους δεσμούς αγάπης, τιμής και αφοσίωσης στην υπηρεσία του Δημιουργού και Λυτρωτή τους; Η πρόσκληση της ευσπλαχνίας απευθύνεται σε όλους. Αλλά επειδή οι φίλοι μας απορρίπτουν την ικετευτική αγάπη του Σωτήρα, θα την απορρίψουμε και εμείς; Της ψυχής η λύτρωση είναι πολύτιμη. Ο Χριστός πλήρωσε ανυπολόγιστη τιμή για τη σωτηρία μας και κανείς, που εκτιμάει την αξία της μεγάλης αυτής θυσίας ή την αξία της ψυχής, δε θα περιφρονήσει την προσφερόμενη ευσπλαχνία του Θεού επειδή οι άλλοι προτιμούν να κάνουν έτσι. Αυτό ακριβώς το γεγονός ότι άλλοι αγνοούν τις δίκαιες απαιτήσεις Του θα έπρεπε να μας κάνει αποφασιστικότερους να τιμήσουμε εμείς το Θεό και να οδηγήσουμε όσους μπορούμε να επηρεάσουμε, να δεχθούν την αγάπη Του.

«Ο ήλιος ανέτειλεν επί την γην ότε ο Λωτ εισήλθεν εις Σηγώρ.» Οι λαμπρές πρωινές ακτίνες φαίνονταν να προμηνύουν μόνο ευμάρεια και γαλήνη για τις πόλεις της πεδιάδας. Η πρωινή κίνηση είχε αρχίσει στους δρόμους. Ο καθένας έπαιρνε τη δική του κατεύθυνση πηγαίνοντας για τις επιχειρήσεις του και τις απολαύσεις της ημέρας. Οι γαμπροί του Λωτ ειρωνεύονταν τους φόβους και τις προειδοποιήσεις τού διανοητικά βλαμμένου γέροντα. Ξαφνικά, εντελώς αναπάντεχα, σαν κεραυνός σε ασυννέφιαστο ουρανό, ξέσπασε η θύελλα. Ο Θεός έβρεξε θειάφι και φωτιά από τον ουρανό επάνω στις πόλεις και στην εύφορη πεδιάδα. Τα παλάτια, οι ναοί, οι πολυτελείς κατοικίες, οι κήποι και τα αμπέλια καθώς και τα εύθυμα πλήθη των ηδονοθηρών που μόλις την προηγούμενη νύχτα είχαν προσβάλει τους ουράνιους απεσταλμένους, όλα καταναλώθηκαν από τη φωτιά. Ο καπνός της εκτεταμένης πυρκαγιάς ανέβαινε σαν καπνός πελώριας καμινάδας. Και η όμορφη κοιλάδα του Σιδδίμ ερημώθηκε, ένα μέρος που δεν επρόκειτο πια να ανοικοδομηθεί και να ξανακατοικηθεί - μια μαρτυρία σε όλες τις γενεές για την αναπόφευκτη τιμωρία του Θεού που ακολουθεί την παράβαση.

14. Η καταστροφή των Σοδόμων

Οι φλόγες που κατανάλωσαν τις πόλεις της πεδιάδας στέλνουν το προειδοποιητικό τους φως μέχρι και στις μέρες μας. Μας διδάσκουν το σημαντικό και φοβερό μάθημα ότι ενώ η ευσπλαχνία του Θεού ανέχεται για πολύ καιρό τον παραβάτη, υπάρχει όμως ένα όριο το οποίο οι άνθρωποι δεν μπορούν να υπερβούν ζώντας στην αμαρτία. Όταν φθάσουν στο σημείο αυτό, τότε η προσφερόμενη ευσπλαχνία αποσύρεται και αρχίζει η επιβολή της τιμωρίας.

Ο Λυτρωτής του κόσμου δηλώνει ότι υπάρχουν μεγαλύτερες αμαρτίες από εκείνες που προξένησαν την καταστροφή των Σοδόμων και Γομόρρων. Όσοι ακούνε την ευαγγελική πρόσκληση που καλεί τους αμαρτωλούς σε μετάνοια και δεν της δίνουν προσοχή, θεωρούνται περισσότερο ένοχοι ενώπιον του Θεού από ό,τι οι κάτοικοι της κοιλάδας του Σιδδίμ. Και μεγαλύτερη ακόμη είναι η αμαρτία εκείνων που, ενώ ισχυρίζονται ότι γνωρίζουν το Θεό και τηρούν τις εντολές Του, αρνούνται όμως το Χριστό με το χαρακτήρα τους και με την καθημερινή ζωή τους. Σύμφωνα με την προειδοποίηση του Σωτήρα, η μοίρα των Σοδόμων αποτελεί σοβαρή παραίνεση όχι μόνο για εκείνους που επιδίδονται φανερά στην αμαρτία, αλλά και για όλους όσοι δε δίνουν την πρέπουσα σημασία στο φως και στα προνόμια που στέλνει ο Ουρανός.

Ο «Μάρτυς ο Πιστός» λέει τα ακόλουθα στην εκκλησία της Εφέσου: «Έχω τι κατά σου, διότι την αγάπην σου την πρώτην αφήκας. Ενθυμού λοιπόν πόθεν εξέπεσες, και μετανόησον, και κάμε τα πρώτα έργα. Ει δε μη, έρχομαι προς σε ταχέως, και θέλω κινήσει την λυχνίαν σου εκ του τόπου αυτής, εάν δεν μετανοήσης.» Ο Σωτήρας περιμένει ανταπόκριση στην προσφορά αγάπης και συγχώρησης την οποία διακρίνει ευσπλαχνία τρυφερότερη από εκείνη ενός επίγειου πατέρα προς το παραστρατημένο και πονεμένο παιδί του. Καλεί τους πλανώμενους: «Επιστρέψατε προς Εμέ, και θέλω επιστρέψει προς εσάς.» Αν όμως ο αμαρτωλός επίμονα αρνείται να δώσει προσοχή στη φωνή που τον καλεί με σπλαχνική και τρυφερή αγάπη, τελικά θα αφεθεί στο σκότος. Η καρδιά που για πολύ καιρό έχει περιφρονήσει την ευσπλαχνία του Θεού, σκληραίνεται από την αμαρτία και δεν ανταποκρίνεται πια στη χάρη Του. Τρομερή είναι η μοίρα της ψυχής εκείνου για τον οποίο ο Σωτήρας τελικά θα πει: «Προσεκολλήθη εις τα είδωλα, αφήσατε αυτόν.» (Αποκ. 2:4,5, Μαλ. 3:7, Ωσηέ 4:17). Την ημέρα της κρίσης ελαφρότερη θα είναι η τιμωρία των πόλεων της πεδιάδας από την τιμωρία εκείνων που γνώρισαν την αγάπη του

Χριστού αλλά την αποστράφηκαν προτιμώντας τις απολαύσεις ενός αμαρτωλού κόσμου.

Εσύ που περιφρονείς τις προσφορές της ευσπλαχνίας, σκέψου το μακροσκελή κατάλογο των όσων αναφέρονται σε βάρος σου στα βιβλία του ουρανού, επειδή εκεί τηρούνται κατάστιχα όπου καταχωρούνται οι ασέβειες των εθνών, των οικογενειών και των ατόμων. Μπορεί ο Θεός να δείχνεται πολύ υπομονητικός όσο οι λογαριασμοί είναι ακόμη ανοικτοί και η πρόσκληση για μετάνοια καθώς και η προσφορά συγχώρησης εξακολουθούν να χορηγούνται. Έρχεται όμως ο καιρός που κλείνουν οι λογαριασμοί, η απόφαση για την κάθε ψυχή θα έχει τότε παρθεί και το πεπρωμένο του ανθρώπου θα έχει από την ίδια του την εκλογή σφραγισθεί. Τότε πια δίνεται το σύνθημα για την εκτέλεση της τιμωρίας.

Η κατάσταση του σύγχρονου θρησκευτικού κόσμου παρουσιάζει λόγους για ανησυχία. Η ευσπλαχνία του Θεού δεν υπολογίζεται. Πλήθη ανθρώπων ακυρώνουν το νόμο του Κυρίου «διδάσκοντες διδασκαλίας εντάλματα ανθρώπων». Η απιστία κυριαρχεί σε πολλές από τις εκκλησίες της χώρας μας. Όχι απιστία στη στενή της έννοια, δηλαδή φανερή άρνηση της Αγίας Γραφής, αλλά μια απιστία που ενώ φέρει το ένδυμα της χριστιανοσύνης, υποδαυλίζει την πίστη στη Γραφή ως αποκάλυψη από το Θεό. Η ένθερμη αφοσίωση και ζωτική ευσέβεια έχουν υποχωρήσει μπροστά στον κούφιο τυπικισμό. Ο Χριστός δήλωσε: «Καθώς έγεινεν εν ταις ημέραις του Λωτ . . . ωσαύτως θέλει είσθαι καθ'ην ημέραν ο Υιός του ανθρώπου θέλει φανερωθή.» (Ματθ. 15:9, Λουκά 17:28,30). Τα καθημερινά ανακοινωθέντα των σύγχρονων γεγονότων πιστοποιούν την εκπλήρωση των λόγων Του. Γοργά ο κόσμος ωριμάζει για την καταστροφή. Σε λίγο οι κρίσεις του Θεού πρόκειται να ξεσπάσουν, και η αμαρτία και οι αμαρτωλοί θα εξολοθρευθούν.

> Ο Σωτήρας είπε: «Προσέχετε εις σεαυτούς μήποτε βαρυνθώσιν αι καρδίαι σας από κραιπάλης και μέθης και μεριμνών βιωτικών, και επέλθη αιφνίδιος εφ'υμάς η ημέρα εκείνη, διότι ως παγίς θέλει επέλθει επί πάντας τους καθημένους επί πρόσωπον πάσης της γης» - επάνω σε αυτούς που επικεντρώνουν τα συμφέροντά τους στον κόσμο αυτόν. «Αγρυπνείτε λοιπόν δεόμενοι εν παντί καιρώ διά να καταξιωθήτε να εκφύγητε πάντα ταύτα τα μέλλοντα να γείνωσι, και να σταθήτε έμπροσθεν του Υιού του ανθρώπου.» (Λουκά 21:34-36).

14. Η καταστροφή των Σοδόμων

Πριν από την καταστροφή των Σοδόμων, ο Θεός έστειλε ένα μήνυμα στο Λωτ: «Διάσωσον την ζωήν σου. Μη περιβλέψης οπίσω σου και μη σταθής καθ'όλην την περίχωρον, διασώθητι εις το όρος διά να μη απολεσθής.» Την ίδια προειδοποιητική φωνή άκουσαν οι μαθητές του Χριστού πριν από την καταστροφή των Ιεροσολύμων: «΄Οταν ίδητε την Ιερουσαλήμ περικυκλουμένην υπό στρατοπέδων, τότε γνωρίσατε ότι επλησίασεν η ερήμωσις αυτής. Τότε οι όντες εν τη Ιουδαία ας φεύγωσιν εις τα όρη.» (Λουκά 21:20, 21). Δεν έπρεπε να βραδύνουν για να γλιτώσουν κάτι από τα υπάρχοντά τους, αλλά όφειλαν να επωφεληθούν όσο το δυνατό περισσότερο από την ευκαιρία να διαφύγουν την καταστροφή.

Ακολούθησε μια έξοδος, ένας αποφασιστικός διαχωρισμός από τους ασεβείς, μια διαφυγή προς τη ζωή. Το ίδιο συνέβη στις ημέρες του Νώε. Το ίδιο έγινε και με το Λωτ. Το ίδιο με τους μαθητές πριν από την καταστροφή της Ιερουσαλήμ. Και ακριβώς το ίδιο θα συμβεί στις έσχατες ημέρες. Ξανακούγεται η φωνή του Θεού με ένα προειδοποιητικό άγγελμα που καλεί το λαό Του να χωρισθεί από την επικρατούσα ανομία.

Η κατάσταση της διαφθοράς και της αποστασίας που τις έσχατες ημέρες θα παρατηρείται στο θρησκευτικό κόσμο, γωστοποιήθηκε στον αποκαλυπτή Ιωάννη όταν σε ένα όραμά του παρουσιάσθηκε η Βαβυλώνα «η πόλις η μεγάλη η έχουσα βασιλείαν επί των βασιλέων της γης.» Πριν έρθει η καταστροφή της, θα δοθεί από τον ουρανό η ακόλουθη κλήση: «Εξέλθετε εξ αυτής, ο λαός Μου, διά να μη συγκοινωνήσητε εις τας αμαρτίας αυτής, και να μη λάβητε εκ των πληγών αυτής.» ΄Οπως στην εποχή του Νώε και του Λωτ, θα μεσολαβήσει ευκρινής διαχωρισμός από την αμαρτία και τους αμαρτωλούς. Κανένας συμβιβασμός δεν μπορεί να υπάρξει ανάμεσα στο Θεό και στον κόσμο, καμιά επιστροφή προς τα πίσω για εξασφάλιση επίγειων θησαυρών. «Δεν δύνασθε να δουλεύητε Θεόν και Μαμμωνά.» (Αποκ. 17:18, 18:4, Ματθ. 6:24).

΄Οπως οι κάτοικοι της πεδιάδας του Σιδδίμ, έτσι και οι σημερινοί άνθρωποι ονειρεύονται ειρήνη και ασφάλεια. «Διάσωσον την ζωήν σου», προειδοποιούν οι απεσταλμένοι του Θεού. ΄Αλλες φωνές όμως ακούγονται να λένε: ''Μη θορυβείσαι. Δεν υπάρχει λόγος ανησυχίας.'' Τα πλήθη φωνάζουν: «ειρήνη και ασφάλεια», ενώ ο ουρανός εξαγγέλλει ότι γρήγορα πρόκειται να επέλθει η καταστροφή του παραβάτη. Την παραμονή της καταστροφής

τους, οι πόλεις της πεδιάδας ξεφάντωναν στις διασκεδάσεις και χλεύαζαν τους φόβους και τις προειδοποιήσεις του απεσταλμένου του Θεού.

Οι χλευαστές όμως εκείνοι εξολοθρεύθηκαν μέσα στη φωτιά. Την ίδια εκείνη νύχτα η θύρα του ελέους έκλεισε παντοτινά για τους ασεβείς, αδιάφορους κατοίκους των Σοδόμων. Ο άνθρωπος δεν μπορεί διαρκώς να αψηφεί και να περιπαίζει το Θεό. «Ιδού, η ημέρα του Κυρίου έρχεται, σκληρά και πλήρης θυμού και οργής φλογεράς, δια να καταστήση την γην έρημον, και θέλει εξαλείψει απ'αυτής τους αμαρτωλούς αυτής.»

Η πλειονότητα του κόσμου θα απορρίψει την ευσπλαχνία του Θεού και θα καταπωθεί από την τελική καταστροφή. Όποιος όμως προσέξει την προειδοποίηση, αναφέρεται ως «κατοικών υπό την σκέπην του Υψίστου», και ότι «υπό την σκιάν του Παντοκράτορος θέλει διατρίβει». Η αλήθειά Του θα είναι η ασπίδα και η πανοπλία των ατόμων αυτών. Σε αυτούς δίνεται η υπόσχεση: «Θέλω χορτάσει αυτόν μακρότητα ημερών, θέλω δείξει εις αυτόν την σωτηρίαν Μου.» (Ησ. 13:9, Ψαλμ. 91:1,4,16).

Λίγο διάστημα κατοίκησε ο Λωτ στη Σηγώρ. Η αμαρτία κυριαρχούσε εδώ όπως στα Σόδομα, και φοβήθηκε να παραμείνει εκεί με την ιδέα ότι η πόλη θα καταστρεφόταν. Λίγο αργότερα η Σηγώρ εξολοθρεύθηκε όπως το είχε σχεδιάσει ο Θεός. Ο Λωτ έφυγε στα βουνά και κατοίκησε σε μια σπηλιά στερημένος από κάθετι για το οποίο διακινδύνεψε να εκθέσει την οικογένειά του στην επιρροή μιας αμαρτωλής πόλης. Η κατάρα των Σοδόμων τον κατέτρεχε και εκεί ακόμη. Η αμαρτωλή διαγωγή των θυγατέρων του ήταν το αποτέλεσμα της κακής συναναστροφής που έκαναν στην παράνομη εκείνη πόλη. Ο χαρακτήρας τους τόσο πολύ συνυφάνθηκε με την επικρατούσα ηθική διαφθορά που δεν ήταν σε θέση να διακρίνουν μεταξύ καλού και κακού. Οι μοναδικοί απόγονοι του Λωτ - οι Μωαβίτες και οι Αμμωνίτες - ήταν αμαρτωλές, ειδωλολατρικές φυλές, επαναστάτες κατά του Θεού και άσπονδοι εχθροί του λαού Του.

Τι μεγάλη αντίθεση παρουσίαζε η ζωή του Λωτ συγκρινόμενη με τη ζωή του Αβραάμ! Κάποτε υπήρξαν σύντροφοι που λάτρευαν το Θεό γύρω από το ίδιο θυσιαστήριο και κατοικούσαν πλάιπλάι στις νομαδικές σκηνές τους. Αλλά τι μεγάλη απόσταση τους χώριζε τώρα! Ο Λωτ είχε διαλέξει τα Σόδομα για τις τέρψεις και τα υλικά κέρδη. Εγκαταλείποντας το βωμό του Αβραάμ και τις καθημερινά προσφερόμενες θυσίες στο ζώντα Θεό, είχε επιτρέ-

ψει στα παιδιά του να συναναστραφούν ένα διαφθαρμένο ειδωλολατρικό λαό.

Παραταύτα, είχε διατηρήσει στην καρδιά του το φόβο του Θεού, επειδή στη Γραφή αναφέρεται ως «δίκαιος» άνθρωπος. Η δίκαιη ψυχή του βασανιζόταν από τις απρεπείς κουβέντες που έφθαναν καθημερινά στα αυτιά του και από τις βιαιοπραγίες και την εγκληματικότητα που ήταν ανίκανος να εμποδίσει. Τελικά, σώθηκε ως «δαυλός απεσπασμένος από πυρός» (Ζαχ. 3:2), αλλά απογυμνωμένος από την περιουσία του, στερημένος τη γυναίκα του και τα παιδιά του, κατοικώντας στις σπηλιές σαν τα αγρίμια, κηλιδωμένος στα γεράματα από την ντροπή. Και έφερε στον κόσμο όχι μια φυλή από δίκαιους ανθρώπους, αλλά δύο ειδωλολατρικά έθνη, εχθρικά στο Θεό, πολέμια του λαού Του, μέχρι που κατέληξαν στον αφανισμό όταν ξεχείλισε το ποτήρι της παρανομίας τους. Πόσο τρομερά τα αποτελέσματα στα οποία οδήγησε ένα μόνο παραπάτημα!

> Ο σοφός Σολομών λέει: «Μη μερίμνα διά να γίνης πλούσιος, άπεχε από της σοφίας σου.» «Ο δωρολήπτης ταράττει τον οίκον αυτού, αλλ'όστις μισεί τα δώρα, θέλει ζήσει.» Και ο απόστολος Παύλος δηλώνει: «΄Οσοι θέλουσι να πλουτώσι, πίπτουσιν εις πειρασμόν και παγίδα και εις επιθυμίας πολλάς, ανοήτους και βλαβεράς, αίτινες βυθίζουσι τους ανθρώπους εις όλεθρον και απώλειαν.» (Παρ. 23:4, 15:27, Α΄Τιμ. 6:9).

΄Οταν ο Λωτ πήγε να κατοικήσει στα Σόδομα, είχε τη στερεή απόφαση να παραμείνει μακριά από την παρανομία και να διευθύνει την οικογένειά του σύμφωνα με τις αρχές του. Απέτυχε όμως παταγωδώς. Οι ανήθικες συνήθειες που τον περιέβαλλαν, επέδρασαν στην πίστη αυτού του ίδιου και η επαφή των παιδιών του με τους κατοίκους των Σοδόμων έδεσε το συμφέρον του σε κάποιο μέτρο με το δικό τους. Μπροστά μας έχουμε τα αποτελέσματα.

Πολλοί κάνουν ακόμη το ίδιο λάθος. Προκειμένου να διαλέξουν την κατοικία τους, αποβλέπουν μάλλον στα εφήμερα προσόντα από τα οποία θα ωφεληθούν, παρά στην ηθική και κοινωνική επίδραση που θα περιβάλλουν αυτούς και τις οικογένειές τους. Διαλέγουν μια όμορφη και εύφορη περιοχή ή μετακομίζουν σε μια ακμάζουσα πόλη με την ελπίδα να εξασφαλίσουν μεγαλύτερη ευμάρεια. Τα παιδιά τους όμως περιβάλλονται από πειρασμούς και συχνά κάνουν συναναστροφές που δεν ευνοούν στην καλλιέργεια της ευσέβειας ούτε στη διάπλαση του ορθού χαρα-

κτήρα. Η ατμόσφαιρα της ηθικής κατάπτωσης, της απιστίας, της αδιαφορίας για τα πνευματικά τείνει να εξουδετερώσει την επιρροή των γονέων. Συνέχεια μπροστά στους νέους παρουσιάζονται παραδείγματα ανταρσίας κατά της πατρικής και της θεϊκής εξουσίας. Πολλοί σχηματίζουν δεσμούς με τους απίστους και τους αθέους, και καταλήγουν να συμμετέχουν στη μοίρα των εχθρών του Θεού.

Στην εκλογή της κατοικίας μας ο Θεός περιμένει από εμάς να λάβουμε πρώτα απ'όλα υπόψη τις ηθικές και θρησκευτικές επιδράσεις στις οποίες θα είμαστε εκτεθειμένοι εμείς και οι οικογένειές μας. Είναι ενδεχόμενο να βρεθούμε σε δυσμενή θέση επειδή μπορεί να μη βρεθούμε στο περιβάλλον που θέλουμε. Οπουδήποτε το καθήκον μάς καλεί, ο Θεός θα μας βοηθήσει να διατηρηθούμε αμόλυντοι, αν αγρυπνούμε και προσευχόμαστε εμπιστευόμενοι στη χάρη του Χριστού. Δεν πρέπει όμως χωρίς λόγο να βρεθούμε σε περιβάλλον που δεν ευνοεί στη διαμόρφωση χριστιανικού χαρακτήρα. Όταν εκούσια τοποθετηθούμε σε ατμόσφαιρα κοσμικότητας και απιστίας, δυσαρεστούμε το Θεό και απομακρύνουμε τους αγίους αγγέλους από τα σπίτια μας.

Αυτοί που εξασφαλίζουν τα παιδιά τους με κοσμικά πλούτη και τιμές σε βάρος των αιώνιων συμφερόντων, θα αντιληφθούν στο τέλος ότι τα προνόμια αυτά είναι μια τρομερή απώλεια. Πολλοί βλέπουν, όπως ο Λωτ, τα παιδιά τους καταστραμμένα και μόλις μετά βίας κατορθώνουν να σώσουν τη δική τους ψυχή. Το έργο μιας ολόκληρης ζωής πηγαίνει χαμένο. Η ζωή τους είναι μια οικτρή αποτυχία. Αν εξασκούσαν πραγματική σοφία, ίσως τα παιδιά τους να είχαν λιγότερα από τα αγαθά του κόσμου, αλλά θα είχαν σίγουρα εξασφαλίσει έναν τίτλο για την αιώνια κληρονομιά.

Η κληρονομιά που ο Θεός υποσχέθηκε στο λαό Του, δε βρίσκεται στον κόσμο αυτό. Ο Αβραάμ δεν είχε ακίνητη περιουσία στη γη αυτή, «ουδέ βήμα ποδός». (Πράξ. 7:5). Είχε πολλά αγαθά και τα χρησιμοποίησε για τη δόξα του Θεού και για το καλό των συνανθρώπων του. Δε θεωρούσε όμως αυτό τον κόσμο μόνιμη κατοικία του. Ο Κύριος τον είχε καλέσει να εγκαταλείψει τους ειδωλολάτρες συμπατριώτες του δίνοντάς του την υπόσχεση της Χαναάν για αιώνια κτήση του. Και όμως, ούτε αυτός, ούτε ο γιος του την κατέκτησαν. Όταν ο Αβραάμ ζήτησε τόπο ενταφιασμού για τη νεκρή γυναίκα του, χρειάσθηκε να τον αγοράσει από τους Χαναναίους. Ο μοναδικός τόπος που περιήλθε στην κατοχή του

στη χώρα της Επαγγελίας ήταν ο λαξευτός τάφος της σπηλιάς του Μαμπελάχ.

Μολαταύτα ο λόγος του Θεού δεν απέτυχε, αλλά ούτε εκπληρώθηκε με την κατοχή της Χαναάν από τον ιουδαϊκό λαό. «Προς τον Αβραάμ ελαλήθησαν αι επαγγελίαι και προς το σπέρμα αυτού.» Ο ίδιος ο Αβραάμ δε θα λάμβανε την κληρονομιά. Η υπόσχεση του Θεού μπορεί φαινομενικά να αργεί να εκπληρωθεί, επειδή «παρά Κυρίω μία ημέρα είναι ως χίλια έτη, και χίλια έτη ως ημέρα μία». Φαίνεται να βραδύνει, στον ορισμένο όμως καιρό «βεβαίως θέλει ελθεί, δεν θέλει βραδύνει.» Το δώρο αυτό στον Αβραάμ και στο σπέρμα του συμπεριλάμβανε όχι μόνο τη γη Χαναάν, αλλά ολόκληρη τη γη. Όπως αναφέρει ο απόστολος, «η επαγγελία προς τον Αβραάμ ή προς το σπέρμα αυτού, ότι έμελλε να ήναι *κληρονόμος του κόσμου*, δεν έγεινε διά του νόμου, αλλά διά της δικαιοσύνης της εκ πίστεως». Και η Γραφή σαφώς διδάσκει ότι οι υποσχέσεις που δόθηκαν στον Αβραάμ, μέλλουν να εκπληρωθούν μέσο του Χριστού. Όσοι είναι του Χριστού, είναι «σπέρμα του Αβραάμ και κατά την επαγγελίαν κληρονόμοι», καλεσμένοι «εις κληρονομίαν άφθαρτον και αμίαντον και αμάραντον.» Επειδή «η βασιλεία και η εξουσία και η μεγαλωσύνη των βασιλειών των υποκάτω παντός του ουρανού, θέλει δοθή εις τον λαόν των αγίων του Υψίστου», και «οι πραείς θέλουσι κληρονομήσει την γην, και θέλουσι κατατρυφά εν πολλή ειρήνη». (Γαλ. 3:16, Β΄Πέτρ. 3:8, Αββ. 2:3, Ρωμ. 4:13, Γαλ. 3:29, Α΄Πέτρ. 1:4, Δαν. 7:27, Ψαλμ. 37: 11).

Ο Θεός παρουσίασε στον Αβραάμ μια θέα της άφθαρτης κληρονομιάς, και με την ελπίδα αυτή ο Αβραάμ ικανοποιήθηκε.

> «Διά πίστεως παρώκησεν εις την γην της επαγγελίας ως ξένην, κατοικήσας εν σκηναίς, μετά Ισαάκ και Ιακώβ των συγκληρονόμων της αυτής επαγγελίας, διότι περιέμενε την πόλιν την έχουσαν τα θεμέλια, της οποίας τεχνίτης και δημιουργός είναι ο Θεός.» (Εβρ. 11:9,10).

Για τους απογόνους του Αβραάμ έχει καταχωρηθεί: «Εν πίστει απέθανον ούτοι πάντες, μη λαβόντες τας επαγγελίας, αλλά μακρόθεν ιδόντες αυτάς, και πεισθέντες, και εγκολποθέντες, και ομολογήσαντες ότι είναι ξένοι και παρεπίδημοι επί της γης.» Και εμείς πρέπει να παροικούμε σαν ξένοι και παρεπίδημοι εδώ, αν θέλουμε να αποκτήσουμε πατρίδα «καλυτέραν, τουτέστιν επουράνιον.» (εδ. 13, 16). Αυτοί που είναι τέκνα του Αβραάμ, θα απο-

βλέπουν στην πόλη, στην οποία εκείνος απέβλεπε, και «της οποίας τεχνίτης και δημιουργός είναι ο Θεός.»

Ο ΓΑΜΟΣ ΤΟΥ ΙΣΑΑΚ

(Βασίζεται στο βιβλίο Γένεσις, κεφ. 24:)

Ο Αβραάμ είχε γεράσει και περίμενε σε λίγο να πεθάνει. Του απέμενε όμως να κάνει κάτι ακόμη για την εξασφάλιση της υπόσχεσης στους απογόνους του. Ο Ισαάκ είχε διορισθεί από το Θεό να διαδεχθεί τον πατέρα του ως θεματοφύλακας των θεϊκών νόμων και ως πατέρας του εκλεκτού λαού. Ήταν όμως ακόμη ανύπαντρος. Οι κάτοικοι της Χαναάν ήταν παραδομένοι στην ειδωλολατρία και ο Θεός είχε απαγορεύσει να έρχεται ο λαός Του σε γάμου κοινωνία με αυτούς, επειδή ήξερε ότι αυτού του είδους οι γάμοι μπορούσαν να οδηγήσουν στην αποστασία.

Ο πατριάρχης φοβόταν για τα αποτελέσματα που θα μπορούσε να έχει η επιρροή της διαφθοράς που περιέβαλλε το γιο του. Η γνωστή πίστη του Αβραάμ στο Θεό και η υποταγή στο θέλημά Του καθρεφτίζονταν στο χαρακτήρα του Ισαάκ. Τα ψυχικά αισθήματα του νέου ήταν βαθιά και είχε ήπιο και υποχωρητικό χαρακτήρα. Αν ένωνε τη ζωή του με ένα άτομο που δεν είχε το φόβο του Θεού, θα διέτρεχε τον κίνδυνο να θυσιάσει τις αρχές του προκειμένου να διατηρήσει την οικογενειακή αρμονία. Στη σκέψη του Αβραάμ η εκλογή της συντρόφου του γιου του ήταν ζήτημα μεγάλης σημασίας. Αδημονούσε να τον δει παντρεμένο με μια που δε θα τον απομάκρυνε από το Θεό.

Στην αρχαία εποχή οι συναπτόμενοι γάμοι ήταν κατά γενικό κανόνα έργο των γονέων, και αυτή τη συνήθεια ακολουθούσαν οι λατρευτές του Θεού. Κανένας δεν ήταν υποχρεωμένος να παντρευθεί κάποιον που δεν μπορούσε να αγαπήσει. Αλλά για να προσφέρουν την αγάπη τους οι νέοι αφήνονταν στην καθοδήγηση και στην κρίση των έμπειρων και θεοφοβούμενων γονέων.

Θεωρείτο στέρηση τιμής προς τους γονείς και μάλιστα εγκληματικό να ακολουθήσει κάποιος πορεία αντίθετη από αυτή.

Ο Ισαάκ, εμπιστευόμενος στη σοφία και αγάπη του πατέρα του, ήταν ικανοποιημένος να αναθέσει την υπόθεση σε αυτόν, πιστεύοντας επίσης ότι ο ίδιος ο Θεός θα κατεύθυνε την εκλογή. Η σκέψη του πατριάρχη στράφηκε στην πατρική του συγγένεια στη χώρα της Μεσοποταμίας. Αν και δεν ήταν εντελώς απαλλαγμένοι από την ειδωλολατρία, αυτοί όμως ασπάζονταν τη λατρεία και τη γνώση του αληθινού Θεού. Ο Ισαάκ δεν έπρεπε να εγκαταλείψει τη Χαναάν και να πάει σε αυτούς, αλλά πιθανόν να υπήρχε ανάμεσά τους κάποια κοπέλα που θα ήταν πρόθυμη να αφήσει το σπίτι της και να ενωθεί μαζί του για τη διατήρηση της αγνής λατρείας του ζώντος Θεού.

Ο Αβραάμ ανέθεσε το σπουδαίο αυτό ζήτημα στο «δούλον αυτού τον πρεσβύτερον», άνθρωπο με θεοσέβεια, με πείρα και ευθυκρισία, ο οποίος του είχε προσφέρει πολύχρονη και πιστή υπηρεσία. Ζήτησε από τον υπηρέτη αυτόν να πάρει επίσημο όρκο στο Θεό ότι δε θα έπαιρνε γυναίκα από τις Χαναναίες για τον Ισαάκ, αλλά θα διάλεγε μια κόρη από την οικογένεια του Ναχώρ στη Μεσοποταμία. Τον διέταξε να μην οδηγήσει τον Ισαάκ εκεί. Σε περίπτωση που θα ήταν αδύνατον να βρεθεί μια κόρη που να δεχθεί με προθυμία να εγκαταλείψει τη συγγένειά της, τότε ως απεσταλμένος αυτός θα απαλλασσόταν από τον όρκο του. Ο πατριάρχης τον ενθάρρυνε στην ανάληψη του δύσκολου και λεπτού αυτού καθήκοντος με τη διαβεβαίωση ότι ο Θεός θα έστεφε με επιτυχία την αποστολή του. Είπε: «Κύριος ο Θεός του ουρανού, όστις με έλαβεν εκ του οίκου του πατρός μου, και εκ της γης της γεννήσεώς μου, . . . θέλει αποστείλει τον άγγελον Αυτού έμπροσθέν σου.»

Ο απεσταλμένος ξεκίνησε χωρίς χρονοτριβή. Παίρνοντας μαζί του δέκα καμήλες που θα χρησίμευαν για τη δική του συνοδεία καθώς και για τη γαμήλια συνοδεία που ενδεχομένως θα έφερνε στην επιστροφή του, και εφοδιασμένος με δώρα για τη μέλλουσα νύφη και τις φίλες της, έκανε το μακρινό ταξίδι πέρα από τη Δαμασκό, προχωρώντας προς τις εύφορες πεδιάδες που συνορεύουν με το μεγάλο ποταμό της Ανατολής, τον Ευφράτη.

΄Οταν έφθασε στη Χαρράν, «την πόλιν του Ναχώρ», σταμάτησε έξω από τα τείχη, κοντά στην πηγή, όπου οι γυναίκες του τόπου έρχονταν το βράδυ για να αντλήσουν νερό. Τότε τον κυρίεψε μια εναγώνια σκέψη. Σοβαρά επακόλουθα, όχι μόνο για την

οικογένεια του κυρίου του αλλά και για τις επερχόμενες γενεές, μπορούσε να έχει η εκλογή που θα έκανε. Και πώς θα έπρεπε να κάνει ορθή εκλογή βρισκόμενος ανάμεσα σε εντελώς ξένους; Θυμήθηκε τα λόγια του Αβραάμ ότι ο Θεός θα του έστελνε τον άγγελό Του και προσευχήθηκε με κατάνυξη για αποδεικτική καθοδήγηση. Στην οικογένεια του αφεντικού του ήταν συνηθισμένος στη συνεχή έμπρακτη καλοσύνη και στη φιλοξενία, και γι'αυτό ζήτησε τώρα μια πράξη καλοσύνης σε ένδειξη της κόρης που ο Θεός θα είχε διαλέξει.

Μόλις είχε τελειώσει την προσευχή, αμέσως ήρθε η απάντηση. Ανάμεσα στις γυναίκες που είχαν συγκεντρωθεί στο πηγάδι, οι ευγενικοί τρόποι μιας από αυτές τράβηξαν την προσοχή του. Καθώς απομακρυνόταν από το πηγάδι, ο ξένος πήγε να τη συναντήσει ζητώντας να του δώσει να πιει από τη στάμνα που είχε στον ώμο της. Στο αίτημά του δέχθηκε μια ευγενική απάντηση συνοδευόμενη από την προσφορά να αντλήσει νερό και για τις καμήλες. Αυτή η εκδούλευση ήταν συνήθεια που την πρόσφεραν ακόμη και οι αρχοντοπούλες για τα κοπάδια των πατέρων τους. Και με αυτό του δόθηκε το σημάδι που είχε ζητήσει.

Η κόρη ήταν «ωραία την όψιν σφόδρα», και η προθυμία της φανέρωνε την ευγένεια της ψυχής της και την ενεργητικότητα της φύσης της. Μέχρις εδώ διέκρινε το χέρι του Θεού να τον καθοδηγεί. Αφού πρώτα την αντάμειψε για την καλοσύνη της με πλούσια δώρα, της ρώτησε μετά για τη συγγένειά της. Όταν έμαθε ότι ήταν η κόρη του Βαθουήλ, ανεψιού του Αβραάμ, «τότε έκλινεν ο άνθρωπος και προσεκύνησε τον Κυριον.»

Ο άνθρωπος είχε ρωτήσει αν μπορούσε να καταλύσει στο σπίτι του πατέρα της, και με τις εκδηλώσεις της ευχαριστίας του είχε αποκαλύψει το γεγονός ότι σχετιζόταν με τον Αβραάμ. Επιστρέφοντας στο σπίτι της, η κοπέλα διηγήθηκε τα συμβάντα και ο αδελφός της ο Λαβαν έσπευσε αμέσως να προσφέρει στον ξένο και στους συνοδούς του τη φιλοξενία του.

Ο Ελιέζερ ήταν αποφασισμένος να μη φάει χωρίς πρώτα να αναφέρει το σκοπό της αποστολής του, την προσευχή του στο πηγάδι και όλα τα σχετιζόμενα με αυτή επακόλουθα. Κατόπιν είπε:

> «Τώρα λοιπόν, εάν θέλητε να κάμητε έλεος και αλήθειαν προς τον κύριόν μου, είπατέ μοι. Ει δε μη, είπατέ μοι, διά να στραφώ δεξιά ή αριστερά.» Στην ερώτηση αυτή πήρε την απάντηση: «Παρά Κυρίου εξήλθε το πράγμα. Ημείς δεν δυνά-

μεθα να σοι είπωμεν κακόν ή καλόν. Ιδού, η Ρεβέκκα έμπροσθέν σου, λάβε αυτήν και ύπαγε και ας ήναι γυνή του υιού του κυρίου σου, καθώς ελάλησεν ο Κύριος.»

Αφού δόθηκε η συγκατάθεση της οικογένειας, έπρεπε να ρωτηθεί και η Ρεβέκκα αν δεχόταν να πάει σε μια τόσο μακρινή απόσταση από το σπίτι του πατέρα της και να παντρευθεί το γιο του Αβραάμ. Εκείνη είχε πεισθεί από την εξέλιξη των πραγμάτων ότι ο Θεός την είχε διαλέξει για γυναίκα του Ισαάκ και απάντησε: «Υπάγω».

Αναλογιζόμενος τη χαρά του Κυρίου του με την επιτυχημένη έκβαση της αποστολής του, ο υπηρέτης ανυπομονούσε να φύγει. Και το πρωί ξεκίνησαν για το ταξίδι της επιστροφής. Ο Αβραάμ κατοικούσε στη Βηρσαβεέ, και ο Ισαάκ που φρόντιζε τα κοπάδια στη γύρω περιοχή, είχε επιστρέψει στη σκηνή του πατέρα του και περίμενε το γυρισμό του Ελιέζερ από τη Χαρράν.

«Και εξήλθεν ο Ισαάκ να προσευχηθή εν τη πεδιάδι περί το εσπέρας. Και υψώσας τους οφθαλμούς αυτού, είδε και ιδού ήρχοντο κάμηλοι. Και υψώσασα η Ρεβέκκα τους οφθαλμούς αυτής, είδε τον Ισαάκ, και κατεπήδησεν από την κάμηλον. Διότι είχεν ειπεί προς τον δούλον, Τίς είναι ο άνθρωπος εκείνος ο ερχόμενος διά της πεδιάδος εις συνάντησιν ημών; Ο δε δούλος είχεν ειπεί, Είναι ο κύριός μου. Και αυτή λαβούσα την καλύπτραν, εσκεπάσθη. Και διηγήθη ο δούλος προς τον Ισαάκ πάντα όσα είχε πράξει. Ο δε Ισαάκ έφερεν αυτήν εις την σκηνήν της μητρός αυτού Σάρρας. Και έλαβε την Ρεβέκκαν, και έγεινεν αυτού γυνή, και ηγάπησεν αυτήν, και παρηγορήθη ο Ισαάκ περί της μητρός αυτού.»

Ο Αβραάμ είχε προσέξει τα αποτελέσματα των μεικτών γάμων μεταξύ αυτών που είχαν το φόβο του Θεού και εκείνων που δεν τον είχαν, από την εποχή του Κάιν μέχρι τις ημέρες του. Οι συνέπειες του δικού του γάμου με την Άγαρ καθώς και των σχέσεων που είχαν συνάψει με τους γάμους τους ο Ισμαήλ και ο Λωτ ήταν μπροστά στα μάτια του. Η έλλειψη πίστης από μέρους του Αβραάμ και της Σάρρας είχε σαν αποτέλεσμα τη γέννηση του Ισμαήλ, την ανάμειξη του δίκαιου σπέρματος με τους απίστους. Την πατρική επιρροή που ασκούσε στο γιο του τη συναγωνιζόταν η επιρροή της ειδωλολατρικής φυλής της μητέρας εκείνης και των σχέσεων του Ισμαήλ με τις ειδωλολάτρισσες συζύγους του. Η ζηλοφθονία της Άγαρ και των συζύγων που διάλεξε για τον Ι-

σμαήλ, πρόβαλε στην οικογένειά του εμπόδια που μάταια ο Αβραάμ προσπάθησε να υπερπηδήσει.

Οι πρώτες διδασκαλίες του Αβραάμ δεν άφησαν ανεπηρέαστο τον Ισμαήλ. Η επιρροή όμως των συζύγων του κατέληξε στην καθιέρωση της ειδωλολατρίας μέσα στην οικογένειά του. Χωρισμένος από τον πατέρα του και πικραμένος από τις διαφωνίες και τους διαπληκτισμούς σε ένα σπίτι που δεν είχε ιδέα από την αγάπη και το φόβο του Θεού, ο Ισμαήλ κατέληξε να ακολουθήσει την άγρια ζωή του επιδρομέα αρχηγού της ερήμου, «η χειρ αυτού εναντίον πάντων, και η χειρ πάντων εναντίον αυτού». (Γέν. 16:12). Προς το τέλος της ζωής του μετανόησε για την αμαρτωλή διαγωγή του και επέστρεψε στο Θεό των πατέρων του, αλλά η σφραγίδα του χαρακτήρα που κληρονόμησαν οι απόγονοί του, έμεινε αποτυπωμένη. Το ισχυρό έθνος που προήλθε από αυτόν, ήταν ένας ταραχοποιός ειδωλολατρικός λαός που δεν έπαυε να προξενεί θλίψη και στεναχώρια στους απογόνους του Ισαάκ.

Η γυναίκα του Λωτ ήταν φίλαυτη και άθρησκη, και η επιρροή της συνετέλεσε να χωρίσει τον άνδρα της από τον Αβραάμ. Αν δεν ήταν αυτή, ο Λωτ δε θα έμενε στα Σόδομα, στερημένος από τις συμβουλές του συνετού, θεοφοβούμενου πατριάρχη. Η επιρροή της γυναίκας του και οι συναναστροφές της αμαρτωλής εκείνης πόλης θα τον είχαν κάνει να αποστατήσει από το Θεό, αν δεν υπήρχε η πιστή καθοδήγηση που είχε λάβει παλαιότερα από τον Αβραάμ. Ο γάμος του Λωτ καθώς και η προτίμησή του να διαλέξει τα Σόδομα για κατοίκησή του αποτέλεσαν τους πρώτους κρίκους σε μια αλυσίδα από γεγονότα που επέφεραν μεγάλο κακό στον κόσμο για πολλές γενεές.

Κανείς που φοβάται το Θεό δεν μπορεί ακίνδυνα να ενωθεί με κάποιον που δεν Τον φοβάται. «Δύνανται δύο να περιπατήσωσιν ομού, εάν δεν ήναι σύμφωνοι;» (Αμώς 3:3). Στην κοινωνία του γάμου η ευτυχία και η ευημερία εξαρτώνται από την ενότητα που υπάρχει μεταξύ των συμβαλλομένων. Στην περίπτωση όμως πιστών και απίστων μελών υπάρχει ριζική διαφορά προτιμήσεων, κλίσεων και προθέσεων. Αυτοί υπηρετούν δύο κυρίους ανάμεσα στους οποίους δεν μπορεί να υπάρξει καμιά συμφωνία. Όσο αγνές και ορθές αρχές μπορεί να έχει κάποιος, η επιρροή ενός άπιστου συντρόφου οδηγεί στην απομάκρυνση από το Θεό.

Εκείνος που έχει συνάψει γάμο όταν ακόμη δεν πίστευε στο Χριστό, έχει μεγαλύτερη υποχρέωση να είναι πιστός στο σύντροφό του επειδή είναι πιστός στο Χριστό, άσχετα πόσο διαφορετι-

κές είναι οι θρησκευτικές τους πεποιθήσεις. Πάνω από κάθε επίγειο δεσμό όμως πρέπει να τίθενται οι απαιτήσεις του Θεού, ακόμη και αν αυτό κατέληγε σε δοκιμασίες και διωγμό. Με το πνεύμα της αγάπης και της πραότητας, η πιστότητα αυτή μπορεί να επιδράσει για να κερδιθεί ο άπιστος. Αλλά η περίπτωση γάμου μεταξύ χριστιανών και απίστων απαγορεύεται στη Γραφή. Η οδηγία του Κυρίου είναι: «Μη ομοζυγείτε με τους απίστους.» (Β΄Κορ. 6:14,17,18).

Γενόμενος κληρονόμος των υποσχέσεων με τις οποίες θα ευλογείτο ο κόσμος, ο Ισαάκ τιμήθηκε εξαιρετικά από το Θεό. Και όμως, φθάνοντας στην ηλικία των σαράντα ετών, άφησε τον εαυτό του στην κρίση του πατέρα του, ο οποίος διόρισε τον έμπειρο, θεοφοβούμενο υπηρέτη του να διαλέξει τη σύζυγο. Και το αποτέλεσμα του γάμου εκείνου, όπως το παρουσιάζει η Γραφή, είναι μια τρυφερή και όμορφη εικόνα οικογενειακής ευτυχίας. «Ο Ισαάκ έφερεν αυτήν εις την σκηνήν της μητρός αυτού Σάρρας. Και έλαβε την Ρεβέκκαν, και έγεινεν αυτού γυνή, και ηγάπησεν αυτήν, και παρηγορήθη ο Ισαάκ περί της μητρός αυτού.»

Τι αντίθεση ανάμεσα στην πορεία που ακολούθησε ο Ισαάκ και σε αυτή που ακολουθούν οι νέοι της εποχής μας, ακόμη και μεταξύ των Χριστιανών! Τις περισσότερες φορές οι νέοι νομίζουν ότι είναι αποκλειστικά προσωπικό τους ζήτημα σε ποιον θα παραχωρήσουν τα αισθήματά τους, ζήτημα στο οποίο ούτε ο Θεός ούτε οι γονείς δεν μπορούν κατά κανένα τρόπο να επέμβουν. Πολύ πριν ωριμάσουν, θεωρούν τον εαυτό τους ικανό να κάνουν τη δική τους εκλογή, χωρίς τη βοήθεια των γονέων τους.

Μερικά μόνο χρόνια έγγαμης ζωής είναι συνήθως αρκετά να τους δείξουν το λάθος τους, αλλά στις περισσότερες φορές είναι αργά για να προλάβουν τα θλιβερά αποτελέσματα. Επειδή η έλλειψη σύνεσης και αυτοκυριαρχίας τους οδήγησε να κάνουν τη βιαστική εκλογή, αυτή συντελεί στην επιδείνωση του κακού μέχρι που η σχέση του γάμου καταντάει αβάσταχτος ζυγός. Πολλοί κατέστρεψαν με τον τρόπο αυτό την ευτυχία τους στην πρόσκαιρη αυτή ζωή και την ελπίδα τους για τη μελλοντική ζωή.

Αν υπάρχει ένα ζήτημα στο οποίο πρέπει ιδιαίτερη προσοχή να δοθεί, και για το οποίο η συμβουλή των μεγαλυτέρων και περισσότερο έμπειρων προσώπων πρέπει να ζητηθεί, αυτό είναι το ζήτημα του γάμου. Αν χρειάζεται ποτέ η Βίβλος ως σύμβουλος, αν πρέπει ποτέ να αναζητηθεί η θεϊκή καθοδήγηση με προσευχή, αυτό πρέπει να γίνει πριν παρθεί η απόφαση που δεσμεύει τους

ανθρώπους εφ'όρου ζωής. Οι γονείς δεν πρέπει ποτέ να παραβλέπουν την ευθύνη που φέρουν για τη μελλοντική ευτυχία των παιδιών τους.

Η συμμόρφωση του Ισαάκ με την κρίση του πατέρα του ήταν το αποτέλεσμα της ανατροφής που είχε λάβει και η οποία του δίδαξε να εκτιμάει τη ζωή της υπακοής. Ενώ ο Αβραάμ απαιτούσε από τα παιδιά του το σεβασμό της πατρικής εξουσίας, η καθημερινή ζωή του μαρτυρούσε ότι η εξουσία αυτή δεν ήταν κανένας εγωκεντρικός, αυθαίρετος έλεγχος, αλλά ότι βασιζόταν επάνω στην αγάπη και απέβλεπε στην ευημερία και στην ευτυχία τους.

Οι πατέρες και οι μητέρες πρέπει να αισθάνονται ότι έχουν το καθήκον να κατευθύνουν τα αισθήματα των νέων προς τα άτομα εκείνα που θα μπορούσαν να γίνουν κατάλληλοι σύντροφοί τους. Πρέπει να θεωρούν καθήκον τους να διαπλάθουν με τη διδαχή και το παράδειγμά τους και με τη βοήθεια της χάρης του Θεού το χαρακτήρα των παιδιών τους, έτσι ώστε από τα νεανικά τους χρόνια να είναι αγνά και ευγενικά και να έλκονται προς το καλό και το αληθινό. Το όμοιο έλκεται από το όμοιό του. Το όμοιο εκτιμάται από το όμοιό του. Αν η αγάπη για την αλήθεια, την αγνότητα και την καλοσύνη φυτευθεί νωρίς στην ψυχή, οι νέοι θα αναζητούν τη συντροφιά εκείνων που κατέχουν αυτά τα χαρακτηριστικά.

Ας προσπαθούν οι γονείς να εξωτερικεύουν με το χαρακτήρα και την οικογενειακή ζωή τους το παράδειγμα της αγάπης και της ευεργεσίας του ουράνιου Πατέρα. Ας πλημμυρίζει το σπίτι από φως. Αυτό έχει πολύ μεγαλύτερη αξία για τα παιδιά σας από ό,τι έχουν τα κτήματα και τα χρήματα. Ας διατηρείται η αγάπη του Θεού ζωντανή στην καρδιά τους, έτσι που αργότερα να θυμούνται το σπίτι της νεανικής ηλικίας τους σαν ένα γαλήνιο, ευτυχισμένο λιμάνι στα πρόθυρα του ουρανού. Τα μέλη της οικογένειας δεν έχουν σταμπαριστό τον ίδιο χαρακτήρα, και αυτό παρουσιάζει τη συχνή ευκαιρία για την εξάσκηση υπομονής και ανεκτικότητας. Με αγάπη όμως και με αυτεπιβολή, όλοι μπορούν να είναι συνδεδεμένοι με την πιο στενή ένωση.

Η πραγματική αγάπη είναι μια ανώτερη και άγια αρχή που κατά φύση διαφέρει εντελώς από την αγάπη εκείνη που αφυπνίζεται από την παρόρμηση και σβήνει ξαφνικά όταν δοκιμάζεται σκληρά. Η πιστότητα του καθήκοντος μέσα στο πατρικό σπίτι τους είναι εκείνη που προετοιμάζει τους νέους για τα δικά τους σπίτια. Εδώ πρέπει να εξασκούν την αυταπάρνηση και να εκδη-

λώνουν καλοσύνη, ευγένεια και χριστιανική συμπάθεια. Έτσι, η αγάπη εξακολουθεί να θερμαίνει την καρδιά και εκείνος που βγαίνει από ένα τέτοιο σπίτι για να γίνει η κεφαλή της δικής του οικογένειας, θα ξέρει πώς να συμβάλει στην ευτυχία εκείνης που διάλεξε για σύντροφο της ζωής του. Ο γάμος αντί να είναι το τέλος της αγάπης, θα είναι μόλις η αρχή της.

Ο ΙΑΚΩΒ ΚΑΙ Ο ΗΣΑΥ

(Βασίζεται στο βιβλίο Γένεσις, κεφ. 25:19-34, 27:)

Ο Ιακώβ και ο Ησαύ, τα δίδυμα παιδιά του Ισαάκ, παρουσίαζαν μια χτυπητή μεταξύ τους αντίθεση τόσο στο χαρακτήρα όσο και στη ζωή. Η ανομοιότητα αυτή είχε προλεχθεί από τον άγγελο του Θεού πριν ακόμη γεννηθούν. Όταν σε απάντηση της ταραγμένης προσευχής της Ρεβέκκας ο άγγελος είπε ότι θα είχε δύο παιδιά, της φανέρωσε και το ιστορικό του μέλλοντός τους ότι και οι δύο θα γίνονταν αρχηγοί μεγάλων εθνών, αλλά ο ένας θα γινόταν μεγαλύτερος από τον άλλον και ότι ο μικρότερος θα είχε τα πρωτεία.

Ο Ησαύ μεγάλωσε προτιμώντας να ευχαριστεί τον εαυτό του, συγκεντρώνοντας το ενδιαφέρον στα εφήμερα πράγματα. Απεχθανόμενος τους περιορισμούς, έβρισκε μεγάλη ευχαρίστηση στην ελευθερία που πρόσφερε το κυνήγι, και από νωρίς διάλεξε τη ζωή του κυνηγού. Αυτός όμως ήταν η συμπάθεια του πατέρα του. Ο ήπιος και φιλειρηνικός βοσκός ελκυόταν από την τόλμη και τη γενναιότητα του πρεσβύτερου γιου του που ατρόμητος διέσχιζε τα όρη και τις ερημιές, και γύριζε στο σπίτι με κυνήγι για τον πατέρα του και με συναρπαστικές αφηγήσεις της περιπετειώδους ζωής του.

Ο Ιακώβ σκεπτικός, επιμελής και περίφροντις, νοιαζόταν περισσότερο για το μέλλον παρά για το παρόν. Ήταν ικανοποιημένος να μένει στο σπίτι, ασχολείτο με τη φροντίδα των κοπαδιών και με την καλλιέργεια της γης. Η μητέρα του εκτιμούσε την καρτερική επιμονή του, τη λιτότητά του και την οξυδέρκειά του. Τα αισθήματά του ήταν βαθιά και σταθερά, και οι ευγενικές, ακατάπαυστες εκδηλώσεις καλοσύνης πρόσθεταν πολύ περισσότερο στην ευτυχία της παρά οι θορυβώδεις και σποραδικές φιλοφρο-

νήσεις του Ησαύ. Για τη Ρεβέκκα ο Ιακώβ ήταν ο αγαπημένος γιος της.

Ο Ισαάκ και η Ρεβέκκα θεωρούσαν ως το κυριότερο αντικείμενο των επιθυμιών και των ελπίδων τους τις υποσχέσεις που είχαν δοθεί στον Αβραάμ και είχαν επικυρωθεί στο γιο του. Ο Ησαύ και ο Ιακώβ ήταν γνώστες των υποσχέσεων αυτών. Είχαν διδαχθεί να θεωρούν τα πρωτοτόκια ζήτημα μέγιστης σημασίας, επειδή σε αυτά δε συμπεριλαμβανόταν μόνο η κληρονομιά του κοσμικού πλούτου, αλλά και η πνευματική υπεροχή. Ο κάτοχός τους προοριζόταν να γίνει ο ιερέας της οικογένειάς του και από τη γενεαλογία των απογόνων του θα προερχόταν ο Λυτρωτής του κόσμου. Παράλληλα όμως, αυτός που κατείχε τα πρωτοτόκια, αναλάμβανε ορισμένες υποχρεώσεις. Αυτός που θα κληρονομούσε τις ευλογίες, έπρεπε να καθιερώσει τη ζωή του στην υπηρεσία του Θεού. Όπως ο Αβραάμ, όφειλε και αυτός να είναι υπάκουος στα θεϊκά προστάγματα. Όφειλε να συμβουλεύεται το θέλημα του Θεού στο ζήτημα του γάμου του, των οικογενειακών του σχέσεων και της κοινωνικής ζωής.

Ο Ισαάκ έκανε γνωστά στους γιους του τα προνόμια αυτά και τους όρους, και δήλωσε σαφώς ότι στον Ησαύ, σαν μεγαλύτερο, ανήκαν τα πρωτοτόκια. Ο Ησαύ όμως δεν αγαπούσε την ευλάβεια, δεν τον ενδιέφερε η θρησκευτική ζωή. Οι αξιώσεις που συμβάδιζαν με τα πρωτοτόκια ήταν ένας ανεπιθύμητος, μάλλον μισητός περιορισμός. Ο νόμος του Θεού που αποτελούσε τον όρο της διαθήκης με τον Αβραάμ, θεωρείτο από τον Ησαύ δουλικός ζυγός.

Έχοντας ροπή στην τρυφηλότητα, η μόνη επιθυμία του ήταν να κάνει εκείνο που τον ευχαριστούσε. Γι'αυτόν την ευτυχία αποτελούσαν η δύναμη, τα πλούτη, οι διασκεδάσεις και τα γλέντια. Απολάμβανε τη χαρά της αχαλίνωτης ελευθερίας που του παρείχε η άγρια, περιπλανητική ζωή. Η Ρεβέκκα θυμόταν τα λόγια του αγγέλου και εξιχνίαζε με μεγαλύτερη από τον άνδρα της οξυδέρκεια το χαρακτήρα των παιδιών τους. Ήταν βέβαιη ότι η κληρονομιά της θεϊκής υπόσχεσης προοριζόταν για τον Ιακώβ. Επαναλάμβανε στον Ισαάκ τα λόγια του αγγέλου. Τα αισθήματα όμως του πατέρα ανήκαν στο μεγαλύτερο γιο του, και παρέμεινε ανένδοτος στο σκοπό του.

Ο Ιακώβ είχε πληροφορηθεί από τη μητέρα του τη θεϊκή αποκάλυψη ότι τα πρωτοτόκια θα γίνονταν δικά του, και είχε καταληφθεί από μια απερίγραπτη επιθυμία για τα προνόμια που,

κατ'αυτήν, θα του απονέμονταν. Η λαχτάρα του δεν ήταν να περιέλθουν στην κατοχή του τα πλούτη του πατέρα του. Τα πνευματικά προνόμια αποτελούσαν το αντικείμενο της σφοδρής επιθυμίας του. Να επικοινωνεί με το Θεό όπως έκανε ο δίκαιος Αβραάμ, να προσφέρει την εξιλαστική θυσία για την οικογένειά του, να γίνει ο πρόγονος του εκλεκτού λαού και του υποσχεμένου Μεσσία, και να κληρονομήσει τις απέθαντες κτήσεις που συνεπάγονταν οι ευλογίες της διαθήκης, αυτά ήταν τα προνόμια και οι τιμές που ξεσήκωναν τους πιο φλογερούς πόθους του. Ο νους του έτρεχε διαρκώς στο μέλλον και προσπαθούσε να ενστερνισθεί τις αόρατες ευλογίες του.

Με κρυφή λαχτάρα άκουγε όσα ο πατέρας του διηγόταν για τα πνευματικά πρωτοτόκια. Προσεκτικά φύλαγε μέσα του αυτά που είχε μάθει από τη μητέρα του. Νύχτα-μέρα το θέμα αυτό απασχολούσε τη σκέψη του μέχρι που έγινε ο μοναδικός σκοπός της ζωής του. Όμως, ενώ εκτιμούσε τις αιώνιες περισσότερο από τις πρόσκαιρες ευλογίες, ο Ιακώβ δεν είχε εμπειρική γνώση του Θεού που σεβόταν. Η καρδιά του δε είχε ανακαινισθεί από τη θεϊκή χάρη. Πίστευε ότι η υπόσχεση που του είχε δοθεί, δεν ήταν δυνατό να εκπληρωθεί όσο ο Ησαύ εξακολουθούσε να διατηρεί τα δικαιώματα της πρωτοτοκίας, και προσπαθούσε διαρκώς να εξεύρει τρόπο με τον οποίο να εξασφαλίσει την ευλογία που τόσο λίγο εκτιμούσε ο αδελφός του, αλλά που ο ίδιος τη θεωρούσε τόσο πολύτιμη.

Όταν μια μέρα, αποκαμωμένος και εξαντλημένος από το κυνήγι ο Ησαύ γύρισε στο σπίτι και ζήτησε να του δώσει ο Ιακώβ από το φαγητό που μαγείρευε, εκείνος που φλεγόταν πάντοτε από την ίδια έμμονη ιδέα, άρπαξε την ευκαιρία και προθυμοποιήθηκε να ικανοποιήσει την πείνα του αδελφού του εξαγοράζοντας τα πρωτοτόκια. Ο απερίσκετος κυνηγός που σκεπτόταν μόνο τον εαυτό του, φώναξε: «Ιδού εγώ υπάγω να αποθάνω, και τι με ωφελούσι ταύτα τα πρωτοτόκια;» Έτσι, για ένα πιάτο φακής παραιτήθηκε από τα πρωτοτόκια και επισημοποίησε τη συναλλαγή παίρνοντας όρκο.

Ελάχιστος μόνο χρόνος θα του έφθανε να βρει κάτι να φάει στις σκηνές του πατέρα του. Για να ικανοποιήσει όμως τη στιγμιαία επιθυμία του, αστόχαστα αντάλλαξε την ένδοξη κληρονομιά που ο ίδιος ο Θεός είχε υποσχεθεί στους πατέρες του. Το μόνο που τον ενδιέφερε, ήταν το παρόν. Ήταν πρόθυμος να θυσιάσει τα ουράνια για τα επίγεια, να ανταλλάξει ένα μελλοντικό αγαθό

για μια στιγμιαία απόλαυση Έτσι, ο Ησαύ καταφρόνησε τα πρωτοτόκια του. Όταν απαλλάχθηκε από αυτά, ένιωσε σαν να ξαλάφρωσε. Τώρα πια δεν υπήρχαν μπροστά του εμπόδια. Μπορούσε να κάνει ό,τι ήθελε. Για μια τέτοια ξέφρενη απόλαυση που κακώς ονομάζεται ελευθερία, πόσοι εξακολουθούν να πωλούν τα πρωτοτόκια τους θυσιάζοντας μια αγνή, άσπιλη και αιώνια ουράνια κληρονομιά!

Παρασυρόμενος από εξωτερικές, σαρκικές έλξεις, ο Ησαύ παντρεύθηκε δύο θυγατέρες του Χετ. Αυτές λάτρευαν ξόανα και η ειδωλολατρία τους λύπησε βαθιά τον Ισαάκ και τη Ρεβέκκα. Ο Ησαύ είχε παραβεί έναν από τους όρους της διαθήκης, που απαγόρευε την επιγαμία μεταξύ του εκλεκτού λαού και των ειδωλολατρών. Και όμως ο Ισαάκ ήταν ακόμη ακράδαντα αποφασισμένος να του απονείμει τα πρωτοτόκια. Ο συλλογισμός της Ρεβέκκας, η σφοδρή επιθυμία του Ιακώβ για την ευλογία και η αδιαφορία του Ησαύ για τις υποχρεώσεις του δεν άρκεσαν για να αλλάξουν το σκοπό του πατέρα. Κύλησαν τα χρόνια, μέχρι που ο Ισαάκ γερασμένος και τυφλός, περιμένοντας πια το θάνατο, αποφάσισε να μην αναβάλει την απονομή της ευλογίας στον πρωτότοκο γιο του. Ξέροντας όμως την αντιδραστική στάση της Ρεβέκκας και του Ιακώβ, αποφάσισε να επισημοποιήσει την πράξη εκείνη στα κρυφά. Σύμφωνα με την επικρατούσα συνήθεια να συνοδεύονται οι περιπτώσεις αυτές με ένα συμπόσιο, ο πατριάρχης έδωσε στον Ησαύ την εντολή: «Έξελθε εις την πεδιάδα, και κυνήγησόν με κυνήγιον. Και κάμε μοι εδέσματα . . . διά να σε ευλογήση η ψυχή μου πριν αποθάνω.»

Η Ρεβέκκα μάντεψε το σκοπό του. Ήταν σίγουρη ότι αυτό ερχόταν σε αντίθεση με το αποκαλυμμένο θέλημα του Θεού. Ο Ισαάκ διέτρεχε τον κίνδυνο να προκαλέσει τη θεϊκή δυσαρέσκεια και να αποκλείσει το νεότερο γιο από τη θέση στην οποία τον είχε καλέσει ο Θεός. Μάταια η Ρεβέκκα προσπάθησε να λογικέψει τον Ισαάκ, και γι'αυτό πήρε την απόφαση να καταφύγει σε ένα στρατήγημα.

Αμέσως μόλις απομακρύνθηκε ο Ησαύ να εκτελέσει την παραγγελία, η Ρεβέκκα βάλθηκε να εκπληρώσει το σκοπό της. Είπε στον Ιακώβ τι είχε μεσολαβήσει, τονίζοντας πόσο επείγον ήταν να ενεργήσουν, προκειμένου να εμποδίσουν την τελική και αμετάκλητη απονομή της ευλογίας στον Ησαύ. Και τότε έπεισε το γιο της πως ακολουθώντας τις υποδείξεις της, θα μπορούσε να πάρει αυτός την ευλογία σύμφωνα με την υπόσχεση του Θεού. Ο

Ιακώβ δε δέχθηκε με προθυμία το προτεινόμενο σχέδιό της. Η σκέψη ότι θα εξαπατούσε τον πατέρα του τον ανησυχούσε. Αισθανόταν ότι μια τέτοια αμαρτία θα κατέληγε σε κατάρα μάλλον παρά σε ευλογία. Οι ενδοιασμοί του τελικά υπερνικήθηκαν και ανέλαβε να εκτελέσει την πρόταση της μητέρας του. Δεν είχε την πρόθεση να πει ένα ολοκληρωμένο ψέμα, αλλά όταν βρέθηκε μπροστά στον πατέρα του τού φάνηκε ότι είχε φθάσει σε σημείο όπου δεν μπορούσε πια να υποχωρήσει, και με την εξαπάτηση απέκτησε την πολυπόθητη ευλογία.

Ο Ιακώβ και η Ρεβέκκα πέτυχαν το σκοπό τους, αλλά το μόνο που κέρδισαν με την απάτη τους ήταν η θλίψη και η στενοχώρια. Ο Θεός είχε δηλώσει ότι ο Ιακώβ θα λάμβανε τα πρωτοτόκια, και ο λόγος του Θεού θα εκπληρωνόταν αν περίμεναν εμπιστευόμενοι σε Αυτόν ότι θα ενεργούσε για το καλό τους. Αλλά όπως και σήμερα κάνουν πολλοί που ισχυρίζονται ότι είναι παιδιά του Θεού, δεν ήθελαν να αφήσουν την υπόθεση στα χέρια Του. Η Ρεβέκκα μετανόησε πικρά για τη σφαλερή συμβουλή που έδωσε στο γιο της και που έγινε η αιτία να χωρισθεί από αυτόν χωρίς να ξαναδεί ποτέ πια το πρόσωπό του. Από την ώρα που έλαβε τα πρωτοτόκια ο Ιακώβ, βαρυνόταν με τύψεις. Είχε αμαρτήσει εναντίον του πατέρα του, του αδελφού του, της ψυχής του και εναντίον του Θεού. Σε μια μόνο ώρα μέσα είχε δημιουργήσει μια κατάσταση που απαίτησε τη μετάνοια μιας ολόκληρης ζωής. Η σκηνή αυτή παρουσιαζόταν ολοζώντανη μπροστά του όταν στα κατοπινά χρόνια η ψυχή του πόνεσε από την κακή διαγωγή των δικών του παιδιών.

Μόλις απομακρύνθηκε ο Ιακώβ από τη σκηνή του πατέρα του, μπήκε μέσα ο Ησαύ. Παρόλο ότι είχε πουλήσει τα πρωτοτόκια του και είχε επικυρώσει τη μεταβίβασή τους με επίσημο όρκο, ήταν τώρα αποφασισμένος να αποκτήσει την ευλογία που επέφεραν αυτά, αδιαφορώντας για τη διεκδίκησή τους από τον αδελφό του. Συνυφασμένα με τα πνευματικά πρωτοτόκια ήταν και τα υλικά δικαιώματα που θα εξασφάλιζαν τη θέση ως κεφαλή της οικογένειας καθώς και την απόκτηση διπλής μερίδας της πατρικής περιουσίας.

Αυτές ήταν οι ευλογίες που εκτιμούσε. Είπε: «Ας σηκωθή ο πατήρ μου και ας φάγη εκ του κυνηγίου του υιού αυτού, διά να με ευλογήση η ψυχή σου.» Τρέμοντας από κατάπληξη και απελπισία, ο γέροντας τυφλός πατέρας κατάλαβε την απάτη που είχε γίνει σε βάρος του. Οι μακρόχρονες προσφιλέστατες ελπίδες του έ-

σβησαν και αισθάνθηκε βαθιά την απογοήτευση που έμελλε να νιώσει ο πρεσβύτερος γιος του. Μολαταύτα, κατάλαβε ότι η θεία πρόνοια ήταν εκείνη που ματαίωσε το σκοπό του και επέφερε το αποτέλεσμα ακριβώς εκείνο που αυτός ήταν αποφασισμένος να εμποδίσει.

Θυμήθηκε τα λόγια του αγγέλου στη Ρεβέκκα και παρά το αμάρτημα με το οποίο βαρυνόταν τώρα ο Ιακώβ, είδε ότι εκείνος ήταν ο κατάλληλος για την εκπλήρωση των θεϊκών προθέσεων. Όταν πρόφερε τα λόγια της ευλογίας, είχε αισθανθεί επάνω του την έμπνευση του Αγίου Πνεύματος, και τώρα που αντιλήφθηκε καθαρά την κατάσταση, επικύρωσε την ευλογία που άθελά του είχε δώσει στον Ιακώβ. «Ευλόγησα αυτόν και ευλογημένος θέλει είσθαι.»

Ελάχιστα είχε εκτιμήσει ο Ησαύ την ευλογία όταν την είχε στη διάθεσή του, αλλά όταν πόθησε να την αποκτήσει, την έχασε για πάντα. Όλος ο αυθορμητισμός και το πάθος του χαρακτήρα του ξεσηκώθηκαν, και τρομερή ήταν η λύπη και η οργή του. Με πικρή φωνή κραύγασε: «Ευλόγησον και εμέ, πάτερ μου.» «Δεν εφύλαξας δ'εμέ ευλογίαν;» Η δοσμένη όμως ήδη ευλογία δεν μπορούσε να ανακληθεί. Τα πρωτοτόκια που με τέτοια απερισκεψία είχε εξευτελιστικά ανταλλάξει, δεν μπορούσε να τα ξαναποκτήσει. «Διά μίαν βρώσιν», για μια προσωρινή ικανοποίηση της όρεξης, την οποία ποτέ δεν είχε δαμάσει, ο Ησαύ πούλησε την κληρονομιά του. Όταν όμως κατάλαβε την τρέλα του, ήταν πια πολύ αργά να επανακτήσει την ευλογία. «Δεν εύρε τόπον μετανοίας, αν και εξεζήτησεν αυτήν μετά δακρύων.» (Εβρ. 12:16,17). Ο Ησαύ δεν είχε αποκλεισθεί από το προνόμιο να ζητήσει τη χάρη του Θεού μετανοώντας, αλλά δεν μπορούσε να εξεύρει μέσον για να πάρει πίσω τα πρωτοτόκια. Η λύπη δεν προερχόταν από τη συναίσθηση της αμαρτίας του. Δεν επιθυμούσε να συμφιλιωθεί με το Θεό. Θλιβόταν για τα αποτελέσματα της αμαρτίας του, όχι όμως για την ίδια την αμαρτία.

Εξαιτίας της αδιαφορίας του για τις θεϊκές ευλογίες, στη Γραφή ο Ησαύ αποκαλείται «βέβηλος» (εδ. 16). Εκπροσωπεί αυτούς που ελάχιστα εκτιμούν την απολύτρωση που ο Χριστός εξαφάλισε γι' αυτούς, και είναι πρόθυμοι να θυσιάσουν την ουράνια κληρονομιά τους για τα φθαρτά, επίγεια αγαθά. Πλήθη ολόκληρα ζουν για το παρόν χωρίς διόλου να σκέπτονται ή να νοιάζονται για το μέλλον. Όπως ο Ησαύ, φωνάζουν και αυτοί: «Ας φάγωμεν και ας πίωμεν, διότι αύριον αποθνήσκομεν.» (Α΄Κορ. 15:32).

16. Ο Ιακώβ και ο Ησαύ

Κυριευμένοι από τις ροπές τους, αντί να ακολουθούν την αυταπάρνηση, αδιαφορούν για τους πιο σημαντικούς παράγοντες. Αν είναι να παραιτηθεί κανείς από την ικανοποίηση μιας διεστραμμένης όρεξης ή από τις ουράνιες ευλογίες, τις αποκλειστικά υποσχεμένες σε αυτούς που δείχνουν αυταπάρνηση και θεοσέβεια, οι απαιτήσεις της όρεξης υπερισχύουν και ο Θεός και ο ουρανός ουσιαστικά περιφρονούνται. Πόσοι, και μεταξύ ακόμη των λογιζομένων χριστιανών ρέπουν σε απολαύσεις που βλάπτουν την υγεία και ναρκώνουν την ευαισθησία της ψυχής! Όταν τους εξηγείται το καθήκον της πνευματικής και σαρκικής τους κάθαρσης, θίγονται. Βλέπουν ότι δεν μπορούν να διατηρήσουν τις βλαβερές απολαύσεις και να εξασφαλίσουν συγχρόνως τον ουρανό, και καταλήγουν στο συμπέρασμα πως αφού ο δρόμος για την αιωνιότητα είναι τόσο στενός, αυτοί δε θα εξακολουθήσουν να βαδίζουν σε αυτόν.

Πλήθη πωλούν τα πρωτοτόκια τους χάρη των αισθησιακών απολαύσεων. Η υγεία θυσιάζεται, οι πνευματικές ιδιότητες εξασθενούν και ο Θεός εγκαταλείπεται. Και όλα αυτά για μια απλή, πρόσκαιρη ευχαρίστηση, μια απόλαυση που φέρνει όχι μόνο εξασθένηση, αλλά και εξευτελισμό. Όπως ξύπνησε ο Ησαύ και είδε την ανοησία της βιαστικής ανταλλαγής όταν ήταν πολύ αργά για να εξαγοράσει αυτά που έχασε, έτσι θα συμβεί και την ημέρα εκείνη του Θεού με αυτούς οι οποίοι καταφρόνησαν την ουράνια κληρονομιά τους για μια εγωιστική απόλαυση.

Η ΦΥΓΗ ΚΑΙ Η ΕΞΟΡΙΑ ΤΟΥ ΙΑΚΩΒ

(Βασίζεται στο βιβλίο Γένεσις, κεφ. 28: - 31:)

Αντιμετωπίζοντας την απειλή του θανάτου που γεννήθηκε από τήν οργή του Ησαύ, ο Ιακώβ εγκατέλειψε το σπίτι του πατέρα του σαν φυγάς. Μαζί του όμως έφερε την πατρική ευλογία. Ο Ισαάκ του είχε ανανεώσει την υπόσχεση της διαθήκης και, ως μέλλοντα να την κληρονομήσει, του ζήτησε να φροντίσει να πάρει γυναίκα του από τη συγγένεια της μητέρας του.

Με βαριά όμως καρδιά ξεκινούσε ο Ιακώβ για το μοναχικό ταξίδι του. Με ένα ραβδί μόνο στο χέρι, έπρεπε να ταξιδέψει εκατοντάδες χιλιόμετρα, διασχίζοντας μια χώρα κατοικημένη από άγριες νομαδικές φυλές. Βασανιζόμενος από τύψεις και δειλία, προσπαθούσε να αποφύγει τους ανθρώπους από φόβο μήπως τον ανακαλύψει ο αδελφός του. Φοβόταν ότι είχε χάσει για πάντα την ευλογία που είχε πρόθεση να του δώσει ο Θεός, ενώ ο Σατανάς τον τριγύριζε πιέζοντάς τον με πειρασμούς.

Το δειλινό της δεύτερης ημέρας τον βρήκε σε μακρινή απόσταση από τις σκηνές του πατέρα του. Ένιωθε απόκληρος και ήξερε πως όλη αυτή την ταλαιπωρία του την προξένησε η ίδια η σφαλερή πορεία του. Το σκοτάδι της απόγνωσης σκέπαζε την ψυχή του, και δεν τολμούσε ακόμη και να προσευχηθεί. Αισθανόταν τέτοια τρομερή μοναξιά που αποζητούσε την προστασία του Θεού όσο ποτέ προηγουμένως. Με κλάματα και βαθιά ταπείνωση εξομολογήθηκε το αμάρτημά του και παρακαλούσε για κάποια ένδειξη ότι δεν είχε μείνει εντελώς εγκαταλειμμένος. Ακόμη όμως η ταραγμένη καρδιά του δεν έβρισκε ησυχία. Είχε χάσει κάθε εμπιστοσύνη στον εαυτό του και φοβόταν ότι ο Θεός των πατέρων του τον είχε απορρίψει.

17. Η φυγή και η εξορία του Ιακώβ

Ο Θεός όμως δεν είχε εγκαταλείψει τον Ιακώβ. Το έλεός Του εξακολουθούσε να επεκτείνεται προς τον αμαρτωλό, δύσπιστο δούλο Του. Με ευσπλαχνικότητα ο Κύριος αποκάλυψε στον Ιακώβ εκείνο ακριβώς που του χρειαζόταν: ένα Σωτήρα. Είχε βέβαια αμαρτήσει, αλλά η καρδιά του ξεχείλισε από ευγνωμοσύνη όταν είδε να του παρουσιάζεται ένας τρόπος με τον οποίο θα μπορούσε να επανακτήσει την εύνοια του Θεού.

Αποκαμωμένος από το ταξίδι, ο περιπλανώμενος οδοιπόρος ξάπλωσε κατάχαμα βάζοντας για προσκέφαλο ένα λιθάρι. Στον ύπνο του είδε μια σκάλα φωτεινή και αστραφτερή, που η βάση της στηριζόταν στη γη, ενώ η κορυφή της άγγιζε τον ουρανό. Άγγελοι ανεβοκατέβαιναν στη σκάλα αυτή. Ο Κύριος της δόξας ήταν στην κορυφή της και από εκεί ακούσθηκε η φωνή Του: «Εγώ είμαι Κύριος ο Θεός του Αβραάμ του πατρός σου, και ο Θεός του Ισαάκ.»

Η γη όπου είχε ξαπλώσει σαν εξόριστος και φυγάς, του δόθηκε η υπόσχεση ότι θα δινόταν σε αυτόν και στους απογόνους του. «Θέλουσιν ευλογηθή εν σοι και εν τω σπέρματί σου πάσαι αι φυλαί της γης.» Η υπόσχεση αυτή είχε δοθεί στον Αβραάμ και στον Ισαάκ, ενώ τώρα ανανεωνόταν και στον Ιακώβ. Κατόπιν, άκουσε τα ακόλουθα παρήγορα και ενθαρρυντικά λόγια, τα σχετιζόμενα με την παρούσα κατάσταση της μοναξιάς του και της απόγνωσής του: «Ιδού, Εγώ είμαι μετά σου, και θέλω σε διαφυλάττει πανταχού όπου υπάγης, και θέλω σε επαναφέρει εις την γην ταύτην, διότι δεν θέλω σε εγκαταλείψει εωσού κάμω όσα ελάλησα προς σε.»

Ο Κύριος γνώριζε την επιρροή του κακού περιβάλλοντος στο οποίο θα εκτίθετο ο Ιακώβ, καθώς και τους κινδύνους που θα αντιμετώπιζε. Με ευσπλαχνικότητα αποκάλυψε το μέλλον στο μετανιωμένο φυγάδα, ώστε να καταλάβει ποια σχέδια είχε ο Θεός γι'αυτόν και να βρεθεί προετοιμασμένος να αντισταθεί στους πειρασμούς που ασφαλώς θα αντιμετώπιζε ζώντας ανάμεσα σε ειδωλολάτρες και ραδιούργους ανθρώπους. Θα έπρεπε να διατηρεί πάντοτε μπροστά του τα υψηλά ιδανικά στα οποία όφειλε να αποβλέπει. Και ξέροντας ότι ο Θεός θα τον χρησιμοποιούσε για την εκπλήρωση του σκοπού Του, αυτό του ενέπνεε διαρκώς με πιστότητα.

Με το όνειρο αυτό παρουσιάσθηκε στον Ιακώβ το απολυτρωτικό σχέδιο, όχι στην ολότητά του, αλλά στην έκταση που του χρειαζόταν να το κατανοήσει εκείνο τον καιρό. Η μυστηριακή

σκάλα που είδε στο όνειρό του, ήταν η ίδια που ανέφερε ο Χριστός στη συζήτησή Του με το Ναθαναήλ. Είπε: «Θέλετε ιδεί τον ουρανόν ανεωγμένον και τους αγγέλους του Θεού αναβαίνοντας και καταβαίνοντας επί τον Υιόν του ανθρώπου.» (Ιωάν. 1:52).

Μέχρι την εποχή που ο άνθρωπος επαναστάτησε κατά της διακυβέρνησης του Θεού, υπήρχε ελεύθερη επικοινωνία ανάμεσα στο Θεό και στον άνθρωπο. Η αμαρτία όμως του Αδάμ και της Εύας χώρισε τη γη από τον ουρανό, έτσι που ο άνθρωπος δεν μπορούσε να επικοινωνεί με τον Πλάστη του. Και όμως, ο κόσμος δεν εγκαταλείφθηκε σε απελπιστική απομόνωση. Η σκάλα συμβολίζει το Χριστό, το προσδιορισμένο μέσον επικοινωνίας. Εάν Εκείνος με τη θυσία Του δεν είχε γεφυρώσει το χάσμα που δημιούργησε η αμαρτία, οι υπηρετούντες άγγελοι δε θα ήταν σε θέση να επικοινωνήσουν με τους αμαρτωλούς ανθρώπους. Ο Χριστός ενώνει τον αδύναμο, χαμένο άνθρωπο με την πηγή της απεριόριστης δύναμης.

΄Όλα αυτά αποκαλύφθηκαν στον Ιακώβ με το όνειρο που είδε. Παρόλο ότι το μυαλό του αμέσως συνέλαβε κατά ένα μέρος την αποκάλυψη, οι μεγάλες όμως και μυστηριακές της αλήθειες έγιναν η ισόβια μελέτη του και γίνονταν διαρκώς πιο προσιτές στην αντίληψή του. Ο Ιακώβ πετάχθηκε από τον ύπνο του μέσα στη βαθιά σιγαλιά της νύχτας. Οι λαμπρές μορφές του ονείρου του είχαν εξαφανισθεί. Το βλέμμα του αντίκριζε τώρα τη θαμπή σκιαγραφή των ερημικών λόφων και πάνωθέ τους το φωτεινό ξάστερο ουρανό. ΄Ενιωθε όμως με σιγουριά ότι ο Θεός ήταν μαζί του. Μια αόρατη παρουσία γέμιζε τη μοναξιά. Τότε είπε: «Βέβαια, ο Κύριος είναι εν τω τόπω τούτω, και εγώ δεν έξευρον . . . Δεν είναι τούτο ειμή οίκος Θεού, και αύτη η πύλη του ουρανού.»

«Και σηκωθείς ο Ιακώβ ενωρίς το πρωί, έλαβε τον λίθον τον οποίον είχε θέσει προσκεφάλαιον αυτού, και έστησεν αυτόν διά στήλην, και έχυσεν έλαιον επί την κορυφήν αυτής.» Σύμφωνα με τη συνήθεια να διατηρούνται χαραγμένα στη μνήμη σημαντικά γεγονότα, ο Ιακώβ έστησε ένα αναμνηστικό της ευσπλαχνίας του Θεού, ώστε κάθε φορά που θα περνούσε από τον αγιασμένο αυτόν τόπο, θα σταματούσε για να λατρεύσει τον Κύριο. Και ονόμασε το μέρος εκείνο Βαιθήλ που σημαίνει «οίκος Θεού».

Με βαθιά ευγνωμοσύνη επανέλαβε την υπόσχεση ότι η παρουσία του Θεού θα τον συντρόφευε. Και τότε έδωσε τον επίσημο όρκο:

«Αν ο Κύριος ήναι μετ'εμού, και με διαφυλάξη εν τη οδώ ταύτη εις την οποίαν υπάγω, και μοι δώση άρτον να φάγω και ένδυμα να ενδυθώ, και επιστρέψω εν ειρήνη εις τον οίκον του πατρός μου, τότε ο Κύριος θέλει είσθαι Θεός μου, και ο λίθος ούτος τον οποίον έστησα διά στήλην θέλει είσθαι οίκος Θεού. Και εκ πάντων όσα μοι δώσης, το δέκατον θέλω προσφέρει εις Σε.»

Με αυτό ο Ιακώβ δεν προσπαθούσε να θέσει όρους στο Θεό. Ο Κύριος του είχε ήδη υποσχεθεί ευημερία, και αυτή η ευχή του ήταν το ξεχείλισμα μιας καρδιάς γεμάτης από ευγνωμοσύνη για τη διαβεβαίωση της αγάπης και της ευσπλαχνίας του Θεού. Ο Ιακώβ αισθανόταν ότι ο Θεός είχε από αυτόν ορισμένες αξιώσεις που όφειλε να τις αναγνωρίσει και ότι οι ιδιαίτερες αποδείξεις της θεϊκής εύνοιας που είχε δεχθεί, απαιτούσαν κάποιο αντάλλαγμα. Κατά τον ίδιο τρόπο, κάθε ευλογία που χορηγείται σε εμάς, απαιτεί κάποια αναγνώριση προς το Δωρητή όλων των ευεργεσιών που απολαμβάνουμε.

Ο Χριστιανός οφείλει να θυμάται συχνά την περασμένη ζωή του και να ανακαλεί στη μνήμη του τις πολύτιμες περιπτώσεις απελευθέρωσης κατά τις οποίες τον έσωσε ο Θεός, ενισχύοντάς τον στις δοκιμασίες, παρουσιάζοντάς του λύσεις τον καιρό που όλα φαίνονται σκοτεινά και αδιέξοδα, και αναψυχώνοντάς τον όταν ήταν έτοιμος να αποκάμει. Πρέπει να αναγνωρίσει όλα αυτά σαν αποδεικτικά στοιχεία της άγρυπνης φροντίδας των ουράνιων αγγέλων. Μπροστά στις αναρίθμητες αυτές ευλογίες, οφείλει με υποτακτική και ευγνώμονη καρδιά να υποβάλει συχνά το ερώτημα: «Τί να ανταποδώσω εις τον Κύριον διά πάσας τας ευεργεσίας Αυτού τας προς εμέ;» (Ψαλμ. 116:12).

Ο χρόνος μας, τα τάλαντά μας, η περιουσία μας, πρέπει να αφιερωθούν καθαγιασμένα σε Εκείνον που μας εμπιστεύθηκε τις ευλογίες αυτές. Κάθε φορά που μεσολαβεί κάποια ιδιαίτερη διάσωση για μας, ή όταν μας χορηγούνται καινούργιες και απρόσμενες εύνοιες, πρέπει να αναγνωρίζουμε την καλοκαγαθία του Θεού, εκφράζοντας την ευγνωμοσύνη μας όχι μόνο με λόγια, αλλά με δωρεές και με προσφορές για το έργο Του, όπως έκανε ο Ιακώβ. Όπως συνεχώς δεχόμαστε τις ευλογίες του Θεού, έτσι και συνεχώς οφείλουμε να δίνουμε.

«Εκ πάντων όσα μοι δώσης, το δέκατον θέλω προσφέρει εις Σε», είπε ο Ιακώβ. Εμείς που απολαμβάνουμε το φως και τα προνόμια του ευαγγελίου ολοκληρωμένα, θα μείνουμε ικανοποι-

ημένοι προσφέροντας στο Θεό λιγότερα από ό,τι πρόσφεραν εκείνοι στην προηγούμενη, τη λιγότερο ευνοούμενη εποχή; Όχι βέβαια. Αν οι ευλογίες που απολαμβάνουμε είναι μεγαλύτερες, δε θα έπρεπε και οι υποχρεώσεις που μας αναλογούν να είναι μεγαλύτερες; Πόσο μικρή όμως είναι η εκτίμηση! Πόσο μάταιη η προσπάθεια να υπολογίζουμε με μαθηματικούς τύπους το χρόνο, το χρήμα και την αγάπη σε αντιστάθμισμα μιας τόσο ανυπολόγιστης αγάπης και μιας τόσο ανεκτίμητης δωρεάς! Δέκατα για το Χριστό! Ω, γλισχρό, πενιχρό απόδομα, επαίσχυντη αμοιβή γι'αυτό που κόστισε τόσο πολύ! Από το σταυρό του Γολγοθά ο Χριστός καλεί για μια ανεπιφύλακτη καθιέρωση! Ό,τι έχουμε, ό,τι είμαστε, πρέπει να αφιερωθεί στο Θεό.

Με καινούργια, σταθερή πίστη στις θεϊκές υποσχέσεις και με τη διαβεβαίωση της παρουσίας και της προστασίας των ουράνιων αγγέλων, ο Ιακώβ συνέχισε το ταξίδι του, «και υπήγεν εις την γην των κατοίκων της ανατολής.» (Γέν. 29:1). Πόσο διαφορετικός όμως ο ερχομός αυτός από τον ερχομό του απεσταλμένου του Αβραάμ πριν εκατό περίπου χρόνια! Ο υπηρέτης είχε φθάσει με ολόκληρη συνοδεία συντρόφων επάνω στις καμήλες, και με πλούσια δώρα από χρυσάφι και ασήμι. Ο γιος έφθασε ολομόναχος οδοιπόρος, με πρησμένα πόδια και μη έχοντας τίποτε άλλο εκτός από το ραβδί του.

Όπως έκανε ο υπηρέτης του Αβραάμ, έτσι και ο Ιακώβ κάθησε να ξαποστάσει πλάι σε ένα πηγάδι, και εκεί συνάντησε τη Ραχήλ, τη μικρότερη κόρη του Λάβαν. Τη φορά αυτή ήταν ο Ιακώβ που προθυμοποιήθηκε να εξυπηρετήσει, κυλώντας την πέτρα από το στόμιο του πηγαδιού και ποτίζοντας τα κοπάδια. Όταν φανέρωσε τη συγγένειά του, έγινε πρόθυμα δεκτός στο σπίτι του Λάβαν. Αν και είχε έρθει με τα χέρια άδεια και χωρίς κανένα συνοδό, μερικές εβδομάδες ήταν αρκετές για να δειχθεί η εργατικότητα και η επιδεξιότητά του, και του έγινε πρόταση να παραμείνει εκεί. Η συμφωνία έγινε ότι θα πρόσφερε εφτάχρονη υπηρεσία στο Λάβαν για το χέρι της Ραχήλ.

Στα παλιά χρόνια η συνήθεια απαιτούσε από το γαμπρό, πριν νομιμοποιηθεί ο γάμος, να πληρώσει στον πατέρα της νύφης ένα χρηματικό πόσο ή το αντίστοιχο σε περιουσιακά στοιχεία ανάλογα με την κατάστασή του. Με αυτό τον τρόπο εξασφαλιζόταν ο γάμος. Οι πατέρες δεν το θεωρούσαν ασφαλές να εμπιστευθούν την ευτυχία της κόρης τους σε άνδρες που δεν είχαν ακόμη αποδείξει ότι ήταν σε θέση να συντηρήσουν οικογένεια. Αν δεν ήταν

αρκετά οικονόμοι και ενεργητικοί για να διευθύνουν επιχείρηση ή να αποκτήσουν κοπάδια ή χωράφια, υπήρχε φόβος να αποτύχουν τελείως στη ζωή.

Υπήρχε όμως και τρόπος να δοκιμασθούν εκείνοι που δεν είχαν τίποτε να καταβάλουν για μια σύζυγο. Είχαν την άδεια να εργασθούν για τον πατέρα του οποίου την κόρη αγαπούσαν, και το χρονικό διάστημα ρυθμιζόταν σύμφωνα με την αξία της απαιτούμενης προίκας. Όταν ο υποψήφιος γαμπρός εκτελούσε τα καθήκοντά του με πιστότητα και δειχνόταν καθόλα άξιος, τότε του έδιναν την κόρη για γυναίκα του, και κατά γενικό κανόνα η προίκα που είχε πάρει ο πατέρας, επιστρεφόταν στην κόρη μετά το γάμο της. Στην περίπτωση όμως της Ραχήλ και της Λείας, φίλαυτα ο Λάβαν κατακράτησε την προίκα τους που έπρεπε να αποδώσει σ'αυτές. Αυτό εννοούσαν όταν είπαν λίγο μόλις πριν αναχωρήσουν από τη Μεσοποταμία: «Επώλησεν ημάς, και ακόμη ολοκλήρως κατέφαγε το αργύριον ημών.»

Η αρχαία αυτή συνήθεια, αν και μερικές φορές γινόταν κατάχρηση - όπως συνέβη με το Λάβαν, έφερνε καλά αποτελέσματα. Όταν απαιτείτο από το μνηστήρα να εργασθεί για την εξασφάλιση της νύφης του, με αυτό εμποδιζόταν η βιασύνη στο γάμο και παρεχόταν η ευκαιρία να δοκιμασθεί τόσο η ειλικρίνεια των αισθημάτων του όσο και η ικανότητά του να συντηρήσει οικογένεια.

Στην εποχή μας πολύ κακά αποτελέσματα απορρέουν από την αντίθετα ακολουθούμενη πορεία. Συχνά συμβαίνει ελάχιστη να έχουν ευκαιρία τα άτομα πριν από το γάμο να γνωρίσουν τις συνήθειες και την ιδιοσυγκρασία ο ένας του άλλου. Και όσον αφορά στην καθημερινή ζωή, στην πραγματικότητα είναι ακόμη ξένοι την ώρα που ενώνουν τα συμφέροντά τους στο βωμό του υμεναίου. Πολλοί ανακαλύπτουν - όταν είναι πια πολύ αργά - ότι δεν μπορούν να συνηθίσουν ο ένας τον άλλον και η ένωσή τους καταλήγει σε μια ισόβια μιζέρια. Συχνά η γυναίκα και τα παιδιά υποφέρουν από τη νωθρότητα, την αναξιότητα και τις κακές συνήθειες του συζύγου και πατέρα. Αν ο χαρακτήρας του υποψήφιου γαμπρού εξεταζόταν πριν από το γάμο - σύμφωνα με την παλιά συνήθεια - μεγάλη δυστυχία θα μπορούσε να αποφευχθεί.

Επτά χρόνια πιστής υπηρεσίας πρόσφερε ο Ιακώβ για τη Ραχήλ, και τα χρόνια εκείνα της δουλειάς «εφαίνοντο εις αυτόν ως ημέραι ολίγαι διά την προς αυτήν αγάπην αυτού.» Ο εγωιστής όμως και άρπαγας Λάβαν, θέλοντας να κρατήσει έναν τέτοιο

πολύτιμο βοηθό, μεταχειρίσθηκε μια σκληρή απάτη, αντικαθιστώντας τη Ραχήλ με τη Λεία.

Το γεγονός ότι η ίδια η Λεία είχε συμπράξει στην εξαπάτηση, έκανε τον Ιακώβ να αισθάνεται πως δεν μπορούσε να την αγαπήσει. Στην αγανακτισμένη επίπληξη που έκανε στο Λάβαν, εκείνος απάντησε απαιτώντας άλλα επτά χρόνια για να του δώσει τη Ραχήλ. Ο πατέρας επίσης επέμενε ότι δεν έπρεπε να αποβληθεί η Λεία, γιατί με αυτό τον τρόπο θα δυσφημιζόταν η οικογένεια. Έτσι, ο Ιακώβ βρέθηκε στην πιο δύσκολη και οδυνηρή θέση. Τελικά πήρε την απόφαση να κρατήσει τη Λεία και να παντρευθεί τη Ραχήλ. Η Ραχήλ ήταν πάντοτε η πολυαγαπημένη του. Αλλά η προτίμησή του γι'αυτήν προκαλούσε το φθόνο και τη ζήλια, και η ζωή του πικράθηκε με την αντιζηλία των δύο αδελφών-συζύγων.

Είκοσι χρόνια έμεινε στη Μεσοποταμία ο Ιακώβ δουλεύοντας στο Λάβαν ο οποίος, παραβλέποντας τους δεσμούς της συγγένειας, ήταν αποφασισμένος να εξασφαλίσει για τον εαυτό του όλα τα προνόμια που απέρρεαν από τις οικογενειακές σχέσεις τους. Δεκατέσσερα χρόνια δουλειάς απαίτησε για τις δύο θυγατέρες του, και στο υπόλοιπο χρονικό διάστημα άλλαξε δέκα φορές το μισθό του Ιακώβ.

Παραταύτα, η υπηρεσία που πρόσφερε ο Ιακώβ ήταν πιστή και επιμελημένη. Τα λόγια του στο Λάβαν κατά την τελευταία τους συνάντηση περιγράφουν ζωηρά την ακούραστη επαγρύπνηση που είχε προσφέρει υποστηρίζοντας τα συμφέροντα του απαιτητικού αφέντη του:

> «Είκοσι έτη είναι τώρα αφ'ότου είμαι μετά σου. Τα πρόβατά σου και αι αίγες σου δεν ητεκνώθησαν, και τους κριούς του ποιμνίου σου δεν έφαγον. Θηριάλωτον δεν έφερα εις σε, εγώ επλήρωνον αυτό. Από της χειρός μου εζήτεις ό,τι με εκλέπτετο την ημέραν ή ό,τι με εκλέπτετο την νύκτα. Την ημέραν εκαιόμην υπό του καύματος και την νύκτα υπό του παγετού και έφευγεν ο ύπνος μου από των οφθαλμών μου.»

Ήταν απαραίτητο ο βοσκός να φυλάει τα κοπάδια του ημέρα και νύχτα. Αυτά κινδύνευαν από ληστές και από άγρια θηρία που ήταν άφθονα και αδηφάγα, και που συχνά έκαναν θραύση στα κοπάδια αν αυτά δε φυλάγονταν καλά. Ο Ιακώβ είχε πολλούς βοηθούς που φρόντιζαν τα πολυάριθμα κοπάδια του Λάβαν, αλλά τη γενική ευθύνη την έφερνε αυτός ο ίδιος.

17. Η φυγή και η εξορία του Ιακώβ

Ορισμένες εποχές του έτους ήταν απαραίτητο να παραμένει προσωπικά ο ίδιος διαρκώς με τα κοπάδια για να τα προστατεύει, ώστε να μην πεθαίνουν από δίψα την εποχή της ξηρασίας και να μη ξυλιάζουν από τις μεγάλες νυχτερινές παγωνιές στους ψυχρούς μήνες. Ο Ιακώβ ήταν ο αρχιποιμένας, οι μισθοδοτούμενοι υπηρέτες που είχε προσλάβει στην υπηρεσία του ήταν οι υποποιμένες. Αν χανόταν κανένα πρόβατο, ο αρχιποιμένας βαρυνόταν με την απώλεια. Καλούσε τους δούλους στους οποίους είχε εμπιστευθεί τη φροντίδα του ποιμνίου να δώσουν ακριβή λογαριασμό σε περίπτωση που τα πράγματα δεν παρουσίαζαν ομαλή εξέλιξη.

Η διακρινόμενη για τη φροντίδα και την εργατικότητα ζωή του βοσκού καθώς και η τρυφερή σπλαχνικότητα για τα αδύναμα ζωντανά που του είχαν εμπιστευθεί, έχει χρησιμεύσει στους εμπνευσμένους συγγραφείς σαν παράδειγμα για την επεξήγηση μερικών από τις σημαντικές ευαγγελικές αλήθειες. Η σχέση του Χριστού με το λαό Του παραβάλλεται με βοσκό. Μετά την πτώση στην αμαρτία, Αυτός είδε τα πρόβατά Του καταδικασμένα να χάνονται στους σκοτεινούς, αμαρτωλούς δρόμους.

Προκειμένου να σώσει τις περιπλανώμενες αυτές υπάρξεις, άφησε τις δόξες και τιμές που απολάμβανε στον οίκο του Πατέρα Του. Λέει: «Θέλω εκζητήσει το απολωλός, και επαναφέρει το πεπλανημένον, και επιδέσει το συντετριμμένον, και ενισχύσει το ασθενές.» «Θέλω σώσει τα πρόβατά Μου, και δεν θέλουσιν είσθαι πλέον λάφυρον.» «Και τα θηρία της γης δεν θέλουσι κατατρώγει αυτούς.» Η φωνή Του ακούγεται να καλεί το ποίμνιό Του: «Θέλει είσθαι σκηνή, διά να επισκιάζη από της καύσεως εν ημέρα και διά να ήναι καταφύγιον και σκέπη από ανεμοζάλης και από βροχής.» Ακούραστη είναι η φροντίδα Του για το ποίμνιό Του. Δυναμώνει το εξασθενημένο, ανακουφίζει το πονεμένο, σηκώνει στα χέρια Του τα αρνιά και τα σφίγγει επάνω στο στήθος Του. Τα πρόβατά Του Τον αγαπούν. «Ξένον όμως δεν θέλουσιν ακολουθήσει, αλλά θέλουσι φύγει απ' αυτού, διότι δεν γνωρίζουσι την φωνήν των ξένων.» (Ιεζ. 34:16,22,28, Ησ.4:6, Ιωάν. 10:5).

Ο Χριστός λέει:

> «Ο καλός ο ποιμήν την ψυχήν αυτού βάλλει υπέρ των προβάτων. Ο δε μισθωτός και μη ων ποιμήν, του οποίου δεν είναι τα πρόβατα ιδικά του, θεωρεί τον λύκον ερχόμενον και αφίνει τα πρόβατα και φεύγει, και ο λύκος αρπάζει αυτά και σκορπίζει τα πρόβατα. Ο δε μισθωτός φεύγει διότι είναι μι-

σθωτός και δεν μέλλει αυτόν περί των προβάτων. Εγώ είμαι ο Ποιμήν ο Καλός, και γνωρίζω τα Εμά, και γνωρίζομαι υπό των Εμών.» (Ιωάν 10:. 11-14).

Ο Χριστός, ο Αρχιποιμένας, εμπιστευθηκε τη φροντίδα του ποιμνίου Του στους ιεροκήρυκές Του ως υποποιμένες. Και τους ζητάει να δείξουν το ίδιο ενδιαφέρον που Εκείνος έδειξε, και να αισθανθούν την ιερή ευθύνη του καθήκοντος που τους ανέθεσε. Τους έδωσε την επίσημη εντολή να είναι πιστοί, να τρέφουν το ποίμνιο, να ενισχύουν τα εξασθενημένα, να αναζωογονούν τα ψυχορραγούντα και να τα προστατεύουν από τους αδήφαγους λύκους.

Ο Χριστός θυσίασε τη ζωή Του για να σώσει το ποίμνιό Του. Και την αγάπη αυτή που εκδήλωσε, την παρουσιάζει ως παράδειγμα στους βοσκούς Του. Αλλά «ο μισθωτός . . . του οποίου δεν είναι τα πρόβατα ιδικά του», δεν τρέφει γνήσιο ενδιαφέρον για το κοπάδι. Εργάζεται μόνο για το συμφέρον και ενδιαφέρεται μόνο για τον εαυτό του. Νοιάζεται μόνο για το προσωπικό του κέρδος αντί να μεριμνά για το καλό της κηδεμονίας που του ανατέθηκε. Και όταν παρουσιασθεί ο κίνδυνος, φεύγει εγκαταλείποντας το κοπάδι.

Ο απόστολος Πέτρος παροτρύνει τους υποποιμένες:

«Ποιμάνετε το μεταξύ σας ποίμνιον του Θεού, επισκοπούντες μη αναγκαστικώς αλλ'εκουσίως, μη αισχροκερδώς αλλά προθύμως, μηδέ ως κατακυριεύοντες την κληρονομίαν του Θεού αλλά τύποι γινόμενοι του ποιμνίου.» (Α΄Πέτρ. 5:2,3)

Ο απόστολος Παύλος λέει:

«Προσέχετε λοιπόν εις εαυτούς και εις όλον το ποίμνιον, εις το οποίον το Πνεύμα το Άγιον σας έθεσεν επισκόπους, διά να ποιμάνητε την εκκλησίαν του Θεού, την οποίαν απέκτησε διά του ιδίου Αυτού αίματος. Διότι εγώ εξεύρω τούτο, ότι μετά την αναχώρησίν μου θέλουσιν εισέλθει εις εσάς λύκοι βαρείς, μη φειδόμενοι του ποιμνίου.» (Πράξ. 20:28,29).

Όσοι δεν εκτιμούν τη φροντίδα και τα βάρη που ανατίθενται στον πιστό ποιμένα, επιπλήττονται από τον απόστολο: «Μη αναγκαστικώς αλλ'εκουσίως, μη αισχροκερδώς αλλά προθύμως.» (Α΄ Πέτρ. 5:2). Όλους αυτούς τους ανέμπιστους υπηρέτες ο Αρχιποιμένας ευχαρίστως θα τους απέλυε. Η εκκλησία του Χριστού έχει εξαγορασθεί με το αίμα Του και ο κάθε ποιμένας πρέπει να αναγνωρίζει ότι τα πρόβατα των οποίων τη φροντίδα ανέλαβε, έχουν στοιχίσει μια ανυπολόγιστη θυσία. Οφείλει να θεωρεί το καθένα

από αυτά ότι έχει ανεκτίμητη αξία, και να καταβάλει άοκνες προσπάθειες για να τα διατηρήσει σε υγιή και ακμάζουσα κατάσταση. Ο ποιμένας που έχει εμποτισθεί με το πνεύμα του Χριστού, μιμείται το παράδειγμα της αυταπάρνησής Του, εργαζόμενος διαρκώς για την ευημερία της επισκοπής του. Και το ποίμνιο θα προοδεύει κάτω από τη φροντίδα του.

Όλοι θα κληθούν να αποδώσουν ακριβή λογαριασμό της υπηρεσίας τους. Ο Κύριος θα ρωτήσει τον κάθε ποιμένα: «Πού είναι το ποίμνιον το δοθέν εις σε, τα ωραία σου πρόβατα;» Πλούσια θα λάβει ανταμοιβή αυτός που θα βρεθεί πιστός. Ο απόστολος Πέτρος λέει: «Όταν φανερωθή ο Αρχιποιμήν, θέλετε λάβει τον αμαράντινον στέφανον της δόξης.» (Ιερ. 13:20, Α΄Πέτρ. 5:4).

Όταν, κουρασμένος να υπηρετεί το Λάβαν, ο Ιακώβ πρότεινε να επιστρέψει στη Χαναάν, είπε στον πεθερό του: «Εξαπόστειλόν με, διά να απέλθω εις τον τόπον μου και εις την πατρίδα μου. Δος μοι τας γυναίκας μου και τα παιδία μου, διά τας οποίας σε εδούλευσα, διά να απέλθω, διότι συ γνωρίζεις την δούλευσίν μου την οποίαν σε εδούλευσα.» Ο Λάβαν όμως τον πίεσε να παραμείνει λέγοντας: «Εγνώρισα εκ πείρας ότι ο Κύριος με ευλόγησεν εξ αιτίας σου.» Έβλεπε ότι η περιουσία του αυξανόταν σαν αποτέλεσμα της φροντίδας του γαμπρού του.

Ο Ιακώβ είπε: «Όσα είχες προ εμού ήσαν ολίγα, και τώρα ηύξησαν εις πλήθος.» Με το πέρασμα όμως του χρόνου ο Λάβαν φθόνησε τη μεγαλύτερη ευημερία του Ιακώβ επειδή «ηύξησεν ο άνθρωπος σφόδρα, σφόδρα, και απέκτησε ποίμνια πολλά, και δούλας, και δούλους, και καμήλους, και όνους.» Οι γιοι του Λάβαν συμμερίζονταν τη ζήλια του πατέρα τους και τα φθονερά λόγια τους έφθασαν στα αυτιά του Ιακώβ. «Έλαβε πάντα τα υπάρχοντα του πατρός ημών, και εκ των υπαρχόντων του πατρός ημών απέκτησε πάσαν την δόξαν ταύτην. Και είδεν ο Ιακώβ το πρόσωπον του Λάβαν και ιδού, δεν ήτο προς αυτόν ως χθες και προχθές.»

Ο Ιακώβ θα είχε προ πολλού εγκαταλείψει τον παμπόνηρο συγγενή του αν δε φοβόταν να αντιμετωπίσει τον Ησαύ. Τώρα όμως ένιωθε τον κίνδυνο που διέτρεχε από τους γιους του Λάβαν, οι οποίοι, θεωρώντας τα πλούτη του δικά τους, πιθανόν θα προσπαθούσαν να του τα πάρουν με τη βία. Βρέθηκε σε μεγάλη στενοχώρια και αμηχανία, μη ξέροντας πού να στραφεί. Σκεπτόμενος όμως την αγαθή υπόσχεση της Βαιθήλ, παρουσίασε την υπόθεσή του στο Θεό και ζήτησε την καθοδήγησή Του. Στην

προσευχή του πήρε την απάντηση με ένα όνειρο: «Επίστρεψον εις την γην των πατέρων σου, και εις την συγγένειάν σου, και θέλω είσθαι μετά σου.»

Η απουσία του Λάβαν παρουσίασε μια καλή ευκαιρία για τη φυγή. Τα κοπάδια και οι αγέλες σύντομα συγκεντρώθηκαν και στάλθηκαν μπροστά, και ο Ιακώβ με τις γυναίκες, τα παιδιά και τους υπηρέτες πέρασε τον Ευφράτη ποταμό προχωρώντας βιαστικά προς το όρος Γαλαάδ, στα σύνορα της Χαναάν. Τρεις ημέρες αργότερα ο Λάβαν πληροφορήθηκε τη φυγή τους και ξεκίνησε για να τους καταδιώξει, φθάνοντας τη συνοδεία την έβδομη ημέρα του ταξιδιού τους. Έβραζε από θυμό και ήταν αποφασισμένος να τους εξαναγκάσει να επιστρέψουν, πράγμα που δεν αμφέβαλλε ότι θα το κατόρθωνε, αφού η δική του συνοδεία ήταν κατά πολύ ισχυρότερη. Πράγματι, οι φυγάδες διέτρεχαν μεγάλο κίνδυνο.

Το ότι ο Λάβαν δεν πραγματοποίησε την εχθρική του πρόθεση οφειλόταν στο γεγονός ότι ο ίδιος ο Θεός είχε μεσολαβήσει για την προστασία του δούλου Του. Ο Λάβαν είπε: «Δυνατή είναι η χειρ μου να σας κακοποιήση, πλην ο Θεός του πατρός σας χθες την νύκτα είπε προς εμέ, λέγων, Φυλάχθητι, μη λαλήσης σκληρά προς τον Ιακώβ.» Και αυτό σήμαινε πως δεν έπρεπε να τον εκβιάσει να επιστρέψει, ούτε να τον πιέσει με κολακευτικές παρακινήσεις.

Ο Λάβαν είχε κατακρατήσει την προίκα των κοριτσιών του και είχε πάντοτε μεταχειρισθεί τον Ιακώβ με πονηριά και με σκληρότητα. Με χαρακτηριστική όμως τώρα υποκρισία τον επέπληξε για την κρυφή φυγή του που στέρησε από τον πατέρα την ευκαιρία να κάνει μια αποχαιρετιστήρια γιορτή ή ακόμη και να χαιρετήσει τις κόρες του και τα παιδιά τους.

Απαντώντας σε αυτό ο Ιακώβ, φανερά εξέθεσε την εγωιστική και άπληστη στάση του Λάβαν και προσέφυγε στη μαρτυρία της δικής του πιστότητας και εντιμότητας. Του είπε:

> «Εάν ο Θεός του πατρός μου, ο Θεός του Αβραάμ και ο φόβος του Ισαάκ δεν ήτο μετ'εμού, βεβαίως κενόν ήθελες με εξαποστείλει τώρα. Είδεν ο Θεός την ταλαιπωρίαν μου, και τον κόπον των χειρών μου, και σε ήλεγξε χθες την νύκτα.»

Ο Λάβαν δεν μπορούσε να αρνηθεί τα πεπραγμένα και τότε πρότεινε να συνάψουν συνθήκη ειρήνης. Ο Ιακώβ συγκατάνευσε στην πρόταση αυτή και σαν σημείο της συνομολόγησης στήθηκε μια πέτρινη στήλη. Τη στήλη αυτή ο Λάβαν την ονόμασε Μισπά,

δηλαδή «σκοπιά», λέγοντας: «Ας επιβλέψη ο Κύριος αναμέσον εμού και σου, όταν χωρισθώμεν ο είς από του άλλου.»

«Και είπεν ο Λάβαν προς τον Ιακώβ, Ιδού ο σωρός ούτος, και ιδού η στήλη αύτη, την οποίαν έστησα μεταξύ εμού και σου. Ο σωρός ούτος είναι μαρτύριον, και η στήλη μαρτύριον, ότι εγώ δεν θέλω διαβή τον σωρόν τούτον προς σε, ούτε συ θέλεις διαβή τον σωρόν τούτον και την στήλην ταύτην προς εμέ, διά κακόν. Ο Θεός του Αβραάμ, και ο Θεός του Ναχώρ, ο Θεός του πατρός αυτών, ας κρίνη αναμέσον ημών. Ο δε Ιακώβ ώμοσεν εις τον φόβον του πατρός αυτού Ισαάκ.»

Για την επικύρωση της συνθήκης, τα δύο συμβαλλόμενα μέρη έκαναν μια γιορτή. Πέρασαν τη νύχτα σε φιλική επικοινωνία και την αυγή ο Λάβαν αποχώρησε με τη συνοδεία του. Με τον αποχωρισμό αυτό παύει κάθε ίχνος επικοινωνίας μεταξύ των απογόνων του Αβραάμ και των κατοίκων της Μεσοποταμίας.

Η ΝΥΧΤΑ ΤΗΣ ΠΑΛΗΣ

(Βασίζεται στο βιβλίο Γένεσις, κεφ. 32:, 33:)

Αν και ο Ιακώβ είχε φύγει από την Παδάν-αράμ υπακούοντας στη θεϊκή καθοδήγηση, δεν ήταν όμως χωρίς κακά προαισθήματα που ξανάπαιρνε το δρόμο τον οποίο φυγάς είχε ακολουθήσει είκοσι χρόνια πρωτύτερα. Η αμαρτία της εξαπάτησης που έκανε στον πατέρα του ήταν διαρκώς μπροστά του.

Ήξερε ότι η μακρόχρονη εξορία του ήταν το άμεσο αποτέλεσμα της αμαρτίας εκείνης, και καθώς μέρα-νύχτα συλλογιζόταν αυτά τα πράγματα, οι τύψεις της ένοχης συνείδησής του έκαναν θλιβερό το ταξίδι του. Όταν οι λόφοι της πατρικής του γης ξεπρόβαλλαν, η καρδιά του πατριάρχη συγκινήθηκε βαθιά. Όλο το παρελθόν παρουσιάσθηκε ζωντανά μπροστά του. Ταυτόχρονα, με την ενθύμηση του αμαρτήματός του, του ήρθε η σκέψη της εύνοιας του Θεού γι'αυτόν, επίσης και οι υποσχέσεις θεϊκής βοήθειας και καθοδήγησης.

Καθώς το ταξίδι πλησίαζε στο τέλος του, η σκέψη του αδελφού του Ησαύ του δημιούργησε πολλά ανήσυχα προαισθήματα. Μετά τη φυγή του Ιακώβ, ο Ησαύ έκρινε τον εαυτό του αποκλειστικό κληρονόμο της περιουσίας του πατέρα τους. Η είδηση της επιστροφής του Ιακώβ θα μπορούσε να δημιουργήσει το φόβο ότι ερχόταν να απαιτήσει την κληρονομιά του. Ο Ησαύ ήταν τώρα ικανός να προκαλέσει, αν το ήθελε, μεγάλη ζημιά στον αδελφό του και θα μπορούσε να ασκήσει βία εναντίον του, ωθούμενος όχι μόνο από την επιθυμία της εκδίκησης, αλλά για να μπορέσει να εξασφαλίσει ανενόχλητος την κυριότητα του πλούτου που για τόσα χρόνια θεωρούσε δικό του.

Και πάλι ο Κύριος έδωσε στον Ιακώβ δείγμα της θεϊκής φροντίδας. Ενώ οδοιπορούσε νότια του όρους Γαλαάδ, δύο στρατεύματα ουράνιων αγγέλων φάνηκαν να προηγούνται και να ακο-

λουθούν τη συνοδεία του, με σκοπό να την προστατεύσουν. Ο Ιακώβ θυμήθηκε το όραμα της Βαιθήλ πριν από τόσα πολλά χρόνια, και το βάρος της καρδιάς του μετριάσθηκε με την ένδειξη αυτή ότι οι ουράνιοι απεσταλμένοι που του είχαν δώσει θάρρος και ελπίδα όταν έφευγε από τη Χαναάν, θα γίνονταν οι προστάτες του τώρα που επέστρεφε. Και είπε: «Στρατόπεδον Θεού είναι τούτο, και εκάλεσε το όνομα του τόπου εκείνου Μαχαναΐμ - δύο στρατόπεδα.»

Αλλά ακόμη ο Ιακώβ αισθανόταν ότι ο ίδιος όφειλε κάτι να κάνει για να εξασφαλίσει την προστασία του. Γι'αυτό έστειλε μηνυτές στον αδελφό του με ένα χαιρετισμό συμφιλίωσης. Τους δασκάλεψε ακριβώς με ποια λόγια έπρεπε να απευθυνθούν στον Ησαύ. Πριν ακόμη γεννηθούν τα δύο αδέλφια, είχε προλεχθεί ότι ο μεγαλύτερος θα δούλευε στο μικρότερο, και σε περίπτωση που αυτή η ενθύμηση μπορούσε να δημιουργήσει πικρόχολα αισθήματα, ο Ιακώβ είπε στους υπηρέτες ότι αποστέλλονταν προς «τον κύριόν μου τον Ησαύ.» Όταν θα έφθαναν μπροστά του, έπρεπε να αναφέρουν το αφεντικό τους ως «ο δούλος σου ο Ιακώβ». Και για να διαλύσουν το φόβο ότι αυτός επέστρεφε πάμφτωχος και περιπλανώμενος με την αξίωση να απαιτήσει την πατρική κληρονομιά, ο Ιακώβ πρόσθεσε προσεκτικά στο μήνυμά του: «Απέκτησα βόας και όνους και πρόβατα και δούλους και δούλας και απέστειλα να αναγγείλω προς τον κύριόν μου διά να εύρω χάριν έμπροσθέν σου.»

Οι υπηρέτες γύρισαν πίσω με την είδηση ότι ο Ησαύ πλησίαζε με τετρακόσιους άνδρες, χωρίς καμιά απάντηση στο φιλικό του μήνυμα. Φαινόταν σίγουρο ότι ερχόταν ζητώντας εκδίκηση. Τρόμος κατέλαβε το στρατόπεδο. «Εφοβήθη ο Ιακώβ σφόδρα και ήτο εν αμηχανία.» Να γυρίσει πίσω δεν μπορούσε, και να προχωρήσει, φοβόταν. Άοπλη και απροστάτευτη η συνοδεία του, ήταν τελείως ανέτοιμη για μια εχθρική σύγκρουση. Γι'αυτό τους χώρισε σε δύο ομάδες, ώστε αν η μια δεχόταν την επίθεση, η άλλη να είχε την ευκαιρία να διασωθεί. Από τα πλούσια κοπάδια του έστειλε γενναία δώρα στον Ησαύ, συνοδεύοντάς τα με ένα φιλικό μήνυμα.

Έκανε ό,τι περνούσε από το χέρι του προκειμένου να εξιλεωθεί για την αδικία που έκανε στον αδελφό του και να αποσοβήσει την απειλή του κινδύνου, και στη συνέχεια - ταπεινωμένος και μετανιωμένος - ικέτευσε για θεϊκή προστασία:

18. Η νύχτα της πάλης

«Κύριε, όστις είπας προς εμέ, Επίστρεψον εις την γην σου, και εις την συγγένειάν σου, και θέλω σε αγαθοποιήσει, πολύ μικρός είμαι ως προς πάντα τα ελέη και πάσαν την αλήθειαν τα οποία έκαμες εις τον δούλον σου, διότι με την ράβδον μου διέβην τον Ιορδάνην τούτον, και τώρα έγινα δύο τάγματα. Σώσον με, δέομαί Σου, εκ της χειρός του αδελφού μου, εκ της χειρός του Ησαύ, διότι φοβούμαι αυτόν, μήπως ελθών πατάξει εμέ και την μητέρα επί τα τέκνα.»

Είχαν φθάσει στον ποταμό Ιαββόκ και καθώς έπεφτε η νύχτα, ο Ιακώβ έστειλε αντίπερα την οικογένειά του από το διαβατό μέρος του ποταμού, μένοντας ο ίδιος πίσω. Είχε πάρει την απόφαση να ξενυχτίσει προσευχόμενος, και ήθελε να μείνει μόνος του με το Θεό. Ο Θεός μπορούσε να μαλακώσει την καρδιά του Ησαύ. Σε Αυτόν στήριζε ο πατριάρχης τη μοναδική ελπίδα του.

Βρισκόταν σε μια ερημική ορεινή περιοχή που ήταν το λημέρι των άγριων ζώων και το άντρο των ληστών και των εγκληματιών. Ολομόναχος και απροστάτευτος ο Ιακώβ έπεσε μπρούμυτα στη γη, βυθισμένος στη θλίψη. Ήταν μεσάνυχτα. Ό,τι πολύτιμο είχε στη ζωή, βρισκόταν μακριά του εκτεθειμένο στον κίνδυνο ή στο θάνατο. Εκείνο που τον πονούσε περισσότερο ήταν η σκέψη ότι η δική του αμαρτία έφερε τον κίνδυνο αυτόν επάνω στους αθώους.

Με γοερές κραυγές και δάκρυα έκανε την προσευχή του στο Θεό. Ξαφνικά ένα γερό χέρι τον έπιασε. Νόμισε ότι εχθρός προσπαθούσε να του αφαιρέσει τη ζωή, και αγωνιζόταν για να ελευθερωθεί από το σφιχτό πιάσιμο αυτού που του είχε επιτεθεί. Στα σκοτεινά πάλευαν οι δύο τους ποιος θα υπερισχύσει. Δεν αντάλλαξαν ούτε ένα λόγο, αλλά ο Ιακώβ έβαλε όλα τα δυνατά του χωρίς ούτε στιγμή να χαλαρώσει τις προσπάθειές του.

Ενώ έτσι αγωνιζόταν για τη ζωή του, η καρδιά του βάραινε με το συναίσθημα της ενοχής. Οι αμαρτίες του ορθώθηκαν μπροστά του για να τον αποκλείσουν από το Θεό. Στον ύστατο όμως αυτό κίνδυνο θυμήθηκε τις υποσχέσεις του Θεού, και με όλη την ψυχή του θερμοπαρακαλούσε για την ευσπλαχνία Του. Η πάλη συνεχίσθηκε σχεδόν μέχρι τα χαράματα, και τότε ο ξένος άγγισε με το δάκτυλό του το μηρό του Ιακώβ που στη στιγμή χωλάθηκε. Τότε μόνο ο πατριάρχης κατάλαβε ποιος ήταν ο ανταγωνιστής του.

Γνώρισε ότι είχε παλέψει με έναν ουράνιο απεσταλμένο και γι'αυτό η υπεράνθρωπη προσπάθειά του δεν μπόρεσε να του εξασφαλίσει τη νίκη. Ο Χριστός, «ο Άγγελος της διαθήκης» ήταν

εκείνος που είχε αποκαλυφθεί στον Ιακώβ. Ο πατριάρχης ήταν τώρα ανάπηρος, και παρόλο που υπέφερε από δριμύτατο πόνο, δε χαλάρωνε το σφίξιμό του. Μετανιωμένος και κατασυντριμμένος πιάσθηκε σφιχτά από τον Άγγελο. «Έκλαυσε και εδεήθη Αυτού» (Ωσηέ 12:4), εκλιπαρώντας την ευλογία Του. Έπρεπε να βεβαιωθεί ότι η αμαρτία του είχε συγχωρηθεί. Ο φυσικός πόνος δεν έφθανε για να αποσπάσει τη σκέψη του από τον αντικειμενικό σκοπό της. Η αποφασιστικότητά του έγινε πιο έντονη, η πίστη του πιο θερμή και πιο επίμονη μέχρι το τέλος της ζωής του. Ο Άγγελος προσπάθησε να απελευθερωθεί και επέμενε: «Άφες με να απέλθω, διότι εχάραξεν η αυγή.» Αλλά ο Ιακώβ απάντησε: «Δεν θέλω σε αφήσει να απέλθης, εάν δεν με ευλογήσης.» Αν αυτό προερχόταν από μια κομπαστική, αλαζονική εμπιστοσύνη στον εαυτό του, ο Ιακώβ θα είχε εξοντωθεί αυτοστιγμεί. Αλλά αυτό εξωτερίκευε τη σιγουριά ενός που ομολογεί τη δική του αναξιότητα, ενώ εμπιστεύεται στην πιστότητα ενός σεβόμενου τη διαθήκη του Θεού.

Ο Ιακώβ «ενίσχυσε μετά του αγγέλου και υπερίσχυσε.» (Ωσηέ 12:4). Με την ταπείνωση, τη μετάνοια και την παραχώρηση του εαυτού του, ο πλανημένος αυτός αμαρτωλός θνητός κατόρθωσε να υπερισχύσει με τη Μεγαλειότητα του ουρανού. Πιάσθηκε με το τρεμάμενο χέρι από τις υποσχέσεις του Θεού και η καρδιά της Άπειρης Αγάπης δεν μπορούσε να απορρίψει την παράκληση του αμαρτωλού.

Το λάθος που οδήγησε τον Ιακώβ στην αμαρτία να αποκτήσει με δόλο τα δικαιώματα του πρωτοτόκου, του παρουσιάσθηκε τώρα ολοφάνερα μπροστά του. Δεν είχε δείξει εμπιστοσύνη στις υποσχέσεις του Θεού, αλλά επιδίωξε να επιτύχει με τις δικές του προσπάθειες αυτό που ο Θεός θα εκπλήρωνε με τον τρόπο και στο χρόνο που Εκείνος ήθελε. Για να αποδειχθεί ότι είχε πια συγχωρηθεί, το όνομα του άλλαξε από εκείνο που του θύμιζε την αμαρτία σε αυτό που θύμιζε τη νίκη του. Ο Άγγελος είπε: «Δεν θέλει καλεσθή πλέον το όνομά σου Ιακώβ (υποσκελιστής), αλλά Ισραήλ, διότι ενίσχυσας μετά Θεού και μετά ανθρώπων θέλεις είσθαι δυνατός.»

Ο Ιακώβ είχε αποκτήσει την ευλογία που λαχταρούσε η ψυχή του. Η αμαρτία του τού υποσκελιστή και του απατεώνα είχε συγχωρηθεί. Η κρίση της ζωής του είχε περάσει. Η αμφιβολία, η αμηχανία και οι τύψεις είχαν καταπικράνει την ύπαρξή του, αλλά τώρα όλα είχαν αλλάξει και γλυκιά ένιωθε τη γαλήνη της συμφι-

λίωσης με το Θεό. Ο Ιακώβ δε φοβόταν πια να συναντηθεί με τον αδελφό του. Ο Θεός που είχε συγχωρήσει την αμαρτία του, ήταν ικανός και να συγκινήσει την καρδιά του Ησαύ για να δεχθεί την ταπείνωση και τη μετάνοιά του.

Ενώ ο Ιακώβ πάλευε με τον Άγγελο, ένας άλλος ουράνιος αγγελιοφόρος είχε σταλεί στον Ησαύ. Στο όνειρό του ο Ησαύ είδε τον αδελφό του που είχε εξορισθεί από το σπίτι του πατέρα του είκοσι χρόνια. Παρακολούθησε τη θλίψη του όταν ο Ιακώβ θα ανακάλυπτε ότι η μητέρα του είχε πεθάνει. Τον είδε να περιβάλλεται από τα στρατεύματα του Θεού. Το όνειρο αυτό ο Ησαύ το διηγήθηκε στους στρατιώτες του με την εντολή να μη βλάψουν τον Ιακώβ, επειδή ο Θεός του πατέρα του ήταν μαζί του.

Τέλος, οι δύο συνοδείες πλησίασαν η μια την άλλη, ο αρχηγός της ερήμου οδηγώντας τους πολεμιστές του και ο Ιακώβ με τις γυναίκες και τα παιδιά του συνοδευόμενος από βοσκούς, από υπηρέτριες και ακολουθούμενος από μακριές σειρές από κοπάδια και αγέλες. Ακουμπισμένος στο ραβδί του ξεκίνησε ο πατριάρχης να συναντήσει τη συνοδεία των στρατιωτών. Ήταν χλομός και χώλαινε από την πρόσφατη πάλη του, βάδιζε σιγά και με δυσκολία, σταματώντας σε κάθε βήμα. Το πρόσωπό του έλαμπε από χαρά και ειρήνη.

Στη θέα του δυστυχισμένου εκείνου χωλού «έδραμεν ο Ησαύ εις συνάντησιν αυτού, και ενηγκαλίσθη αυτόν, και έπεσεν επί τον τράχηλον αυτού, και κατεφίλησεν αυτόν, και έκλαυσαν.» Αντικρίζοντας τη σκηνή αυτή, ακόμη και οι καρδιές των σκληρών στρατιωτών του Ησαύ συγκινήθηκαν. Παρόλο ότι τους είχε μιλήσει για το όνειρό του, δεν μπορούσαν να εξηγήσουν τη μεταβολή που είχε επέλθει στον αρχηγό τους. Αν και διέκριναν την αναπηρία του πατριάρχη, δεν μπορούσαν όμως να φαντασθούν ότι αυτή η αδυναμία του είχε γίνει τώρα η δύναμή του.

Τη νύχτα της αγωνίας του πλάι στον ποταμό Ιαββόκ, ενώ η καταστροφή ορθωνόταν μπροστά του, ο Ιακώβ διδάχθηκε πόσο μάταιη είναι η ανθρώπινη βοήθεια, πόσο άστοχη η εμπιστοσύνη στην ανθρώπινη δύναμη. Είδε ότι η μοναδική του βοήθεια έπρεπε να έρθει από Εκείνον εναντίον του Οποίου τόσο οδυνηρά είχε αμαρτήσει. Αδύναμος και ανάξιος, παρακάλεσε για τη θεϊκή υπόσχεση της ευσπλαχνίας προς τον μετανιωμένο αμαρτωλό. Η υπόσχεση εκείνη ήταν η διαβεβαίωση που είχε ότι ο Θεός θα τον συγχωρούσε και θα τον δεχόταν. Ευκολότερο να παρέλθει ο ου-

ρανός και η γη, παρά να αστοχήσει αυτός ο λόγος. Και αυτό ακριβώς τον στήριξε καθ'όλη εκείνη την τρομερή πάλη.

Η πείρα του Ιακώβ στο διάστημα της πάλης και της αγωνίας συμβολίζει τη δοκιμασία από την οποία πρέπει να περάσει ο λαός του Θεού λίγο πριν από τη Δευτέρα Παρουσία του Χριστού. Αντικρίζοντας ο προφήτης Ιερεμίας σε άγια οπτασία τον καιρό αυτόν, είπε: «Ηκούσαμεν φωνήν τρομεράν, φόβον και ουχί ειρήνην. . . Πάντα τα πρόσωπα εστράφησαν εις ωχρίασιν. Ουαί! διότι μεγάλη είναι η ημέρα εκείνη. Ομοία αυτής δεν υπήρξε και είναι καιρός της στενοχωρίας του Ιακώβ, πλην θέλει σωθή εξ αυτής.» (Ιερ. 30:5-7).

΄Οταν ο Χριστός θα σταματήσει το μεσιτικό έργο Του για τον άνθρωπο, τότε θα αρχίσει ο καιρός της στενοχωρίας. Τότε του καθενός η περίπτωση θα έχει κριθεί και δε θα υπάρχει εξιλαστήριο αίμα για να καθαρίσει τους ανθρώπους από την αμαρτία. ΄Οταν ο Ιησούς αφήσει τη θέση Του ως μεσάζων ενώπιον του Θεού, τότε εκδίδεται η επίσημη ανακοίνωση: «΄Οστις αδικεί, ας αδικήση έτι, και ο δίκαιος ας γίνη έτι δίκαιος, και ο άγιος ας γίνη έτι άγιος.» (Αποκ. 22:11) Τότε το κατασταλτικό Πνεύμα του Θεού αποσύρεται από τη γη.

΄Οπως ο Ιακώβ απειλείτο με θάνατο από τον εξαγριωμένο αδελφό του, έτσι και ο λαός του Θεού θα αντιμετωπίζει κίνδυνο προερχόμενο από τους ασεβείς που θα επιδιώκουν να τον εξοντώσουν. Και όπως ο Ιακώβ αγωνιζόταν ολόκληρη τη νύχτα για να ελευθερωθεί από το χέρι του Ησαύ, έτσι και οι δίκαιοι θα κράζουν μέρα-νύχτα στο Θεό για να ελευθερωθούν από τους εχθρούς οι οποίοι τους περιβάλλουν.

Ο Σατανάς είχε κατηγορήσει τον Ιακώβ στους αγγέλους του Θεού διεκδικώντας το δικαίωμα να τον καταστρέψει για το αμάρτημά του. Είχε υποκινήσει τον Ησαύ να βαδίσει εναντίον του, και στο διάστημα της ολονύχτιας πάλης του πατριάρχη ο Σατανάς προσπάθησε να τον βαρύνει με το αίσθημα της ενοχής του με σκοπό να τον αποθαρρύνει και να τον κάνει να αποσπάσει την εξάρτησή του από το Θεό.

΄Οταν μέσα στην απελπισία του ο Ιακώβ πιάσθηκε από τον ΄Αγγελο και έκανε δακρύβρεχτες ικεσίες, ο ουράνιος Απεσταλμένος, για να δοκιμάσει την πίστη του, του υπενθύμισε και αυτός την αμαρτία του και προσπάθησε να απομακρυνθεί από κοντά του. Ο Ιακώβ όμως δεν ήθελε να απορριφθεί. ΄Ηξερε ότι ο Θεός είναι φιλεύσπλαχνος και ρίχθηκε επάνω στην ευσπλαχνία

Του. Έδειξε ότι είχε μετανοήσει για την αμαρτία του και ικέτευε για την απελευθέρωσή του. Εξετάζοντας τη ζωή του, έφθασε σχεδόν σε απόγνωση. Κρατήθηκε όμως γερά από τον Άγγελο και με γοερές, εναγώνιες κραυγές υπέβαλε με επιμονή το αίτημά του μέχρι που υπερίσχυσε.

Τέτοια θα είναι η πείρα του λαού του Θεού στην τελική τους πάλη με τις δυνάμεις του κακού. Ο Θεός θα δοκιμάσει την πίστη τους, την επιμονή και την εμπιστοσύνη τους στην ικανότητά Του να τους ελευθερώσει. Ο Σατανάς θα επιδιώξει να τους τρομοκρατήσει με τη σκέψη ότι η κατάστασή τους είναι απελπιστική και ότι οι αμαρτίες τους είναι τεράστιες για να συγχωρηθούν. Αυτοί θα έχουν πολλή συναίσθηση των ελαττωμάτων τους και καθώς θα ανασκοπούν τη ζωή τους, θα απελπίζονται. Ανακαλώντας όμως στη μνήμη τους το μέγεθος της ευσπλαχνίας του Θεού και την ειλικρίνεια της μετάνοιάς τους, θα επικαλούνται τις υποσχέσεις Του που μέσο του Χριστού δόθηκαν στους απεγνωσμένους μετανοούντες αμαρτωλούς. Δεν πρόκειται να χάσουν την πίστη τους αν δεν παίρνουν άμεση απάντηση στις προσευχές τους. Θα στηριχθούν στη δύναμη του Θεού όπως ο Ιακώβ στηρίχθηκε στον Άγγελο, και με την ψυχή τους θα λένε: «Δεν θέλω σε αφήσει να απέλθης εάν δεν με ευλογήσης.»

Αν ο Ιακώβ δεν είχε προηγουμένως μετανοήσει για την αμαρτία του να αποκτήσει τα πρωτοτόκια με δόλο, ο Θεός δε θα είχε εισακούσει την προσευχή του και δε θα είχε ευσπλαχνικά διατηρήσει τη ζωή του. Έτσι και στον καιρό της θλίψης, αν ο λαός του Θεού έβλεπε να παρουσιάζονται μπροστά του ανεξομολόγητες αμαρτίες, ενώ αυτοί βασανίζονται από το φόβο και την αγωνία, αυτό θα τους συνέτριβε. Αλλά ενώ συναισθάνονται βαθιά την αναξιότητά τους, δε θα έχουν να φανερώσουν κρύφια αμαρτήματα. Οι αμαρτίες τους θα έχουν αποσβεσθεί με το εξιλαστήριο αίμα του Χριστού και δε θα μπορούν να τις ανακαλέσουν στη μνήμη τους.

Ο Σατανάς κάνει πολλούς να πιστεύουν ότι ο Θεός θα παραβλέψει την έλλειψη πιστότητάς τους στις μικρολεπτομέρειες της ζωής. Ο Θεός όμως με τη συμπεριφορά Του στον Ιακώβ δείχνει ότι δεν μπορεί με κανέναν τρόπο να δικαιολογήσει ή να ανεχθεί το κακό. Όλοι όσοι προσπαθούν να δικαιολογήσουν ή να κρύψουν τις αμαρτίες τους και τις επιτρέπουν να παραμένουν ανεξομολόγητες και ασυγχώρητες στα βιβλία του ουρανού, θα νικηθούν από το Σατανά. Όσο πιο ανώτερο είναι το επάγγελμα τους

και όσο πιο τιμητική θέση κατέχουν, τόσο πιο αξιοθρήνητη είναι η στάση τους στα μάτια του Θεού και τόσο πιο σίγουρος είναι ο θρίαμβος του μεγάλου ανταγωνιστή.

Από το άλλο μέρος, η ιστορία του Ιακώβ αποτελεί διαβεβαίωση ότι ο Θεός δε θα απορρίψει εκείνους που παρασύρθηκαν στην αμαρτία, αλλά που επέστρεψαν μετά σε Αυτόν με ειλικρινή μετάνοια. Με την παραχώρηση του εαυτού του και την ακλόνητη πίστη ο Ιακώβ κέρδισε αυτό που δεν είχε κατορθώσει να κερδίσει αγωνιζόμενος με τη δική του δύναμη. Με αυτό τον τρόπο ο Θεός δίδαξε στο δούλο Του ότι μόνο η θεϊκή δύναμη και χάρη μπορούν να του δώσουν την ευλογία που τόσο ποθούσε. Το ίδιο θα συμβεί και με αυτούς που θα ζουν στις έσχατες ημέρες. Καθώς θα περιβάλλονται από κινδύνους και θα καταλαμβάνονται από απελπισία, θα πρέπει αποκλειστικά να βασίζονται στην αξία του εξιλασμού.

Μόνοι μας δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτε. Με όλη μας την απελπιστική αναξιότητα πρέπει να εμπιστευόμαστε στην αξία του σταυρωμένου και αναστημένου Σωτήρα. Κάνοντας αυτό, κανείς ποτέ δεν πρόκειται να χαθεί. Ο μακροσκελής σκοτεινός κατάλογος των σφαλμάτων μας βρίσκεται μπροστά στα μάτια του Άπειρου Θεού. Το μητρώο είναι πλήρες. Κανένα από τα παραπτώματά μας δεν έχει λησμονηθεί. Εκείνος όμως που άκουγε τις κραυγές των δούλων Του στα παλιά χρόνια, θα ακούσει τις πιστές προσευχές και θα συγχωρήσει τις παραβάσεις μας. Αυτός έχει υποσχεθεί και Αυτός θα εκπληρώσει το λόγο Του.

Ο Ιακώβ υπερίσχυσε επειδή έδειξε επιμονή και αποφασιστικότητα. Η πείρα του συνηγορεί στη δύναμη της επίμονης προσευχής. Τώρα είναι ο καιρός που πρέπει να μάθουμε το μάθημα αυτό της ισχύουσας προσευχής και της άκαμπτης πίστης. Οι μεγαλύτερες νίκες της εκκλησίας του Χριστού και του Χριστιανού σαν άτομο δεν είναι αυτές που κερδίζονται με τα ταλέντα ή με τη μόρφωση, με τον πλούτο ή με την εύνοια των ανθρώπων. Είναι οι νίκες εκείνες που κερδίζονται στην αίθουσα της ακρόασης μαζί με το Θεό, όταν η ειλικρινής, αγωνιζόμενη πίστη πιάνεται από τον ισχυρό βραχίονα της δύναμης.

Αυτοί που δε θέλουν να εγκαταλείψουν κάθε αμαρτία και να εκζητούν με θέρμη την ευλογία του Θεού, δε θα την αποκτήσουν. Όσοι όμως θα βασίζονται στις υποσχέσεις του Θεού, όπως έκανε ο Ιακώβ, και θα δείξουν τον ίδιο με αυτόν ζήλο και την ίδια επιμονή, θα επιτύχουν όπως εκείνος επέτυχε. «Ο Θεός δεν θέλει

κάμει την εκδίκησιν των εκλεκτών Αυτού, των βοώντων προς Αυτόν ημέραν και νύκτα; σας λέγω ότι θέλει κάμει την εκδίκησιν Αυτού ταχέως.» (Λουκά 18:7,8).

Η ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΣΤΗ ΧΑΝΑΑΝ

(Βασίζεται στο βιβλίο Γένεσις, κεφ. 34:, 35:, 37:)

Περνώντας τον Ιορδάνη, «ο Ιακώβ . . . ήλθεν εις Σαλήμ, πόλιν Συχέμ, την εν τη γη Χαναάν». (Γέν. 33:18). Έτσι, εκπληρώθηκε η προσευχή που έκανε ο πατριάρχης στη Βαιθήλ για να τον επαναφέρει ο Θεός με ειρήνη στην πατρίδα του. Για ένα διάστημα κατοίκησε στην πεδιάδα της Συχέμ. Ήταν εδώ στο μέρος αυτό που ο Αβραάμ πριν εκατό χρόνια είχε κάνει την πρώτη του κατασκήνωση και είχε οικοδομήσει το πρώτο του θυσιαστήριο στη Γη της Επαγγελίας. Και εδώ ο Ιακώβ «ηγόρασε την μερίδα του αγρού, όπου έστησε την σκηνήν αυτού, παρά των υιών του Εμμώρ, πατρός του Συχέμ, δι'εκατόν αργύρια. Και έστησεν εκεί θυσιαστήριον, και εκάλεσεν αυτό Ελ-Ελωέ-Ισραήλ» - «Θεός, ο Θεός του Ισραήλ».

Όπως έκανε ο Αβραάμ, έτσι και ο Ιακώβ έστησε πλάι στη σκηνή του θυσιαστήριο για τον Κύριο για να καλεί τα μέλη της οικογένειάς του στην πρωινή και εσπερινή θυσία. Εδώ επίσης είχε σκάψει το πηγάδι στο οποίο δεκαεπτά αιώνες αργότερα ήρθε ο Ιησούς, απόγονος του Ιακώβ και Σωτήρας, και καθώς ξεκουραζόταν το καταμεσήμερο, μίλησε στους κατάπληκτους ακροατές Του για το νερό εκείνο το οποίο «θέλει γείνει . . . πηγή ύδατος αναβλύζοντος εις ζωήν αιώνιον.» (Ιωάν. 4:14).

Η παραμονή του Ιακώβ και των παιδιών του στη Συχέμ κατέληξε στη βία και στην αιματοχυσία. Η μοναχοκόρη της οικογένειας δοκίμασε ντροπή και θλίψη, δύο αδελφοί εμπλέχθηκαν σε μια ενοχή εγκλήματος και μια ολόκληρη πόλη παραδόθηκε στον εξολοθρεμό και στη σφαγή, για αντίποινα της παράνομης πράξης ενός παράτολμου νέου. Η αρχή που οδήγησε σε τέτοια τρομερά αποτελέσματα, έγινε όταν η κόρη του Ιακώβ «εξήλθε διά να ίδη

τας θυγατέρας του τόπου», κινδυνεύοντας με αυτό τον τρόπο να συναναστραφεί με τους απίστους. Όποιος ζητάει να βρει ευχαρίστηση ανάμεσα σε αυτούς που δεν έχουν το φόβο του Θεού, εισέρχεται στο έδαφος του Σατανά και προκαλεί τους πειρασμούς του.

Η δόλια σκληρότητα του Συμεών και του Λευί δεν ήταν χωρίς πρόκληση. Με το φέρσιμό τους όμως προς τους κατοίκους της Συχέμ διέπραξαν ένα σοβαρό αμάρτημα. Είχαν προσεκτικά αποκρύψει τα σχέδιά τους από τον Ιακώβ, και η είδηση της εκδίκησής τους τον τρομοκράτησε. Όταν πληροφορήθηκε το δόλο και τη βία που χρησιμοποίησαν οι γιοι του, με πόνο στην καρδιά περιορίσθηκε μόνο να πει: «Εις ταραχήν με εβάλετε, κάμνοντές με μισητόν μεταξύ των κατοίκων της γης . . . Εγώ δε ολίγους ανθρώπους έχω, και εκείνοι θέλουσι συναχθή εναντίον μου, και θέλουσι με πατάξει, και θέλω απολεσθή εγώ και ο οίκος μου.» Η θλίψη όμως και ο αποτροπιασμός που του προκάλεσε η αιματηρή πράξη τους, φαίνεται από τα λόγια με τα οποία αναφέρθηκε σε αυτή πενήντα περίπου χρόνια αργότερα από το επιθανάτιο κρεβάτι του στην Αίγυπτο. «Συμεών και Λευί οι αδελφοί, όργανα αδικίας είναι η μάχαιρα αυτών. Εις την βουλήν αυτών μη εισέλθης, ψυχή μου, εις την συνέλευσιν αυτών μη ενωθής, τιμή μου . . . Επικατάρατος ο θυμός αυτών διότι ήτο αυθάδης, και η οργή αυτών διότι ήτο σκληρά.» (Γέν. 49:5-7).

Ο Ιακώβ διαισθάνθηκε ότι υπήρχε ανάγκη για βαθιά ταπείνωση. Ο χαρακτήρας των παιδιών του εξωτερίκευε σκληρότητα και δολιότητα. Υπήρχαν ψεύτικοι θεοί στο στρατόπεδο και η ειδωλολατρία είχε εισχωρήσει ακόμη και στην οικογένειά του. Αν ο Θεός τούς φερόταν όπως τους άξιζε, δε θα τους άφηνε στην εκδίκηση των γύρω εθνών;

Ενώ ο Ιακώβ υπέφερε με αυτή τη στενοχώρια, ο Κύριος τον πρόσταξε να προχωρήσει προς δυσμάς στη Βαιθήλ. Η σκέψη του τόπου αυτού θύμιζε στον πατριάρχη όχι μόνο το όραμά του με τους αγγέλους και τις υποσχέσεις της ευσπλαχνίας του Θεού, αλλά ακόμη και τον όρκο που είχε κάνει εκεί ότι ο Κύριος θα ήταν ο Θεός του. Η απόφασή του ήταν, πριν φθάσει στο ιερό εκείνο σημείο, οι οικείοι του να έχουν απαλλαγεί από το μίασμα της ειδωλολατρίας. Γι'αυτό διέταξε στο στρατόπεδο:

> «Εκβάλετε τους θεούς τους ξένους τους μεταξύ σας, και καθαρίσθητε και αλλάξατε τα ενδύματά σας. Και σηκωθέντες ας αναβώμεν εις Βαιθήλ, και εκεί θέλω κάμει θυσιαστήριον εις

τον Θεόν, όστις μου επήκουσεν εν τη ημέρα της θλίψεώς μου και ήτο μετ'εμού εν τη οδώ καθ'ην επορευόμην.»

Με βαθιά συγκίνηση ο Ιακώβ επανέλαβε την ιστορία της πρώτης του επίσκεψης στη Βαιθήλ, όπου εγκατέλειψε τη σκηνή του πατέρα του, οδοιπορώντας μόνος, φεύγοντας για να σώσει τη ζωή του και πώς ο Κύριος του παρουσιάσθηκε τη νύχτα στο όνειρό του. Ανασκοπώντας το θαυμάσιο τρόπο με τον οποίο του φέρθηκε ο Θεός, ηρέμησε η καρδιά του και τα παιδιά του επίσης είχαν επηρεασθεί από μια υποτακτική δύναμη. Είχε ακολουθήσει τον πιο αποτελεσματικό τρόπο για να τα προετοιμάσει να συμμετέχουν στη λατρεία του Θεού όταν θα έφθαναν στη Βαιθήλ. «Και έδωκαν εις τον Ιακώβ πάντας τους ξένους θεούς, όσοι ήσαν εις τας χείρας αυτών, και τα ενώτια τα εις τα ωτία αυτών, και έκρυψεν αυτά ο Ιακώβ υπό την δρυν την πλησίον της Συχέμ.»

Ο Θεός επέφερε φόβο στους κατοίκους της περιοχής, ώστε να μη προσπαθήσουν να εκδικηθούν για τη σφαγή της Συχέμ. Οι οδοιπόροι έφθασαν άθικτοι στη Βαιθήλ, όπου ο Κύριος παρουσιάσθηκε πάλι στον Ιακώβ και ανανέωσε την προς αυτόν υπόσχεση της διαθήκης. «Και έστησεν ο Ιακώβ στήλην εν τω τόπω όπου ελάλησε μετ' αυτού, στήλην λιθίνην.»

Στη Βαιθήλ ο Ιακώβ θρήνησε το χαμό ενός ατόμου που για χρόνια υπήρξε τιμητικό μέλος της οικογένειας του πατέρα του, της Δεβόρρας, της τροφού της Ρεβέκκας που είχε ακολουθήσει την κυρία της από τη Μεσοποταμία στη γη Χαναάν. Η παρουσία της ηλικιωμένης αυτής γυναίκας αποτελούσε για τον Ιακώβ έναν πολύτιμο δεσμό που τον συνέδεε με την πρότερη ζωή του και ιδιαίτερα με τη μητέρα η οποία τον υπεραγαπούσε. Η Δεβόρρα τάφηκε με εκδηλώσεις τόσο μεγάλου πένθους, που η βαλανιδιά κάτω από την οποία σκάφθηκε ο τάφος της ονομάσθηκε ''βαλανιδιά πένθους''. Δεν πρέπει να περάσει απαρατήρητο το γεγονός ότι η ανάμνηση της ζωής της, ζωή πιστής υπηρεσίας, καθώς και του πένθους για τη φίλη αυτή της οικογένειας θεωρήθηκε άξια να διαφυλαχθεί μέσα στο λόγο του Θεού.

Το ταξίδι από τη Βαιθήλ στη Χεβρών έπαιρνε δύο μόνο ημέρες, αλλά ο θάνατος της Ραχήλ προξένησε μεγάλη θλίψη στον Ιακώβ. Η επτάχρονη υπηρεσία που δύο φορές πρόσφερε για χάρη της, καθώς και η αγάπη του γι'αυτή φάνηκε, όταν πολλά χρόνια αργότερα, ετοιμοθάνατος όπως ήταν ο Ιακώβ στην Αίγυπτο και ο Ιωσήφ ήρθε να επισκεφθεί τον πατέρα του, ο γηρασμένος πια πατριάρχης, αναλογιζόμενος την περασμένη ζωή του,

είπε: «΄Οτε εγώ ηρχόμην από Παδάν, απέθανεν εις εμέ η Ραχήλ καθ'οδόν εν τη γη Χαναάν, ενώ δεν έλειπεν ειμή ένα διάστημα διά να φθάσωμεν εις Εφραθά.» (Γέν. 48:7).Από τη μακρά και ταραγμένη ζωή του, η απώλεια της Ραχήλ είναι το μοναδικό γεγονός που αναφέρεται στο ιστορικό της οικογένειας.

Πριν πεθάνει η Ραχήλ γέννησε ένα δεύτερο γιο. Ενώ ξεψυχούσε, ονόμασε το παιδί της Βεν-ονί «υιός οδύνης μου». Ο πατέρας όμως τον ονόμασε Βενιαμίν «υιός δεξιάς» ή «ισχύς μου». Η Ραχήλ τάφηκε στο μέρος όπου πέθανε, και στο σημείο εκείνο στήθηκε ένας στύλος για να διαιωνισθεί η μνήμη της.

Ενώ πήγαινε στην Εφραθά, ένα άλλο σκοτεινό έγκλημα κηλίδωσε την οικογένεια του Ιακώβ και έγινε αιτία να στερηθεί ο Ρουβήν, ο πρωτότοκος γιος, τα προνόμια και τις τιμές των πρωτοτοκίων.

Τέλος, έφθασε ο Ιακώβ στο τέρμα του ταξιδιού του «προς Ισαάκ τον πατέρα αυτού εις Μαμβρή, εις Κιριάθ Αρβά, ήτις είναι η Χεβρών, όπου ο Αβραάμ και ο Ισαάκ είχον παροικήσει». Εδώ έμεινε μέχρι τα τελευταία χρόνια της ζωής του πατέρα του. Για τον κλινήρη και τυφλό Ισαάκ η συγκινητική φροντίδα του πολυξενητεμένου αυτού γιου ήταν παρηγοριά στα χρόνια της μοναξιάς και του πένθους.

Ο Ιακώβ και ο Ησαύ συναντήθηκαν στο επιθανάτιο κρεβάτι του πατέρα τους. ΄Αλλοτε ο μεγαλύτερος αδελφός απέβλεπε στο γεγονός αυτό σαν ευκαιρία για να εκδικηθεί. Τα αισθήματά του όμως είχαν πολύ αλλάξει από τότε. ΄Οσο για τον Ιακώβ, αυτός ήταν εντελώς ικανοποιημένος με τις πνευματικές ευλογίες των πρωτοτοκίων και παραιτήθηκε από κάθε αξίωση για την κληρονομιά του πλούτου του πατέρα τους - τη μόνη κληρονομιά που ο Ησαύ ζητούσε ή εκτιμούσε. Δεν τους αποξένωνε πια η ζήλια και το μίσος. Χωρίσθηκαν όμως και ο Ησαύ αποχώρησε στο όρος Σηείρ.

Ο Θεός πλούσιος σε ευλογίες, είχε χαρίσει στον Ιακώβ επίγεια πλούτη πάνω από το ανώτερο καλό που είχε αποζητήσει. Τα υπάρχοντα των δύο αδελφών «ήσαν τόσο πολλά, ώστε δεν ηδύναντο να κατοικήσωσιν ομού, και δεν ηδύνατο η γη της παροικήσεως αυτών να χωρέση αυτούς εξαιτίας των κτηνών αυτών». Ο χωρισμός αυτός ήταν σύμφωνος με τη θεϊκή πρόθεση όσον αφορά στον Ιακώβ. Αφού οι αδελφοί διέφεραν τόσο πολύ στη θρησκευτική πίστη τους, ήταν προτιμότερο γι'αυτούς να κατοικούν χωριστά.

19. Η επιστροφή στη Χαναάν

Ο Ησαύ και ο Ιακώβ είχαν το ίδιο διδαχθεί την επίγνωση του Θεού και είχαν και οι δύο την ελευθερία να βαδίσουν σύμφωνα με τα διατάγματά Του και να δεχθούν την εύνοιά Του. Δεν είχαν κάνει και οι δύο την εκλογή αυτή. Τα δύο αδέλφια είχαν ακολουθήσει διαφορετική πορεία, και οι δρόμοι τους θα εξακολουθούσαν να χωρίζονται όσο πήγαινε και περισσότερο.

Δεν ήταν καμιά αυθαίρετη εκλογή από μέρους του Θεού που απέκλεισε τον Ησαύ από τις σωτήριες ευλογίες. Τα δώρα της χάρης Του μέσο του Χριστού πορσφέρονται δωρεάν σε όλους. Δεν υπάρχει άλλη από την ατομική εκλογή που μπορεί να επιφέρει την καταστροφή κάποιου. Ο Θεός εξέθεσε στο λόγο Του τους όρους μέσο των οποίων η κάθε ψυχή πρόκειται να εκλεγεί για την αιώνια ζωή - υπακοή δηλαδή στις εντολές Του μέσα από την πίστη στο Χριστό. Ο Θεός επέλεξε ένα χαρακτήρα εναρμονισμένο με το νόμο Του, και ο καθένας που φθάνει στο ιδανικό των αξιώσεών Του θα εισέλθει στη βασιλεία της δόξας. Ο ίδιος ο Χριστός είπε:

> «΄Οστις πιστεύει εις τον Υιόν, έχει ζωήν αιώνιον, όστις όμως απειθεί εις τον Υιόν δεν θέλει ιδεί ζωήν.» «Δεν θέλει εισέλθει εις την βασιλείαν των ουρανών πας ο λέγων προς Εμέ, Κύριε, Κύριε, αλλ'ο πράττων το θέλημα του Πατρός Μου του εν τοις ουρανοίς.» Και στην Αποκάλυψη δηλώνει: «Μακάριοι οι πράττοντες τας εντολάς Αυτού, διά να έχωσιν εξουσίαν επί το δένδρον της ζωής και να εισέλθωσι διά των πυλώνων εις την πόλιν.» (Ιωάν. 3:36, Ματθ. 7:21, Αποκ. 22:14).

΄Οταν πρόκειται για την τελική σωτηρία του ανθρώπου, αυτή είναι η μόνη εκλογή που παρουσιάζει ο λόγος του Θεού.

Εκλέγεται κάθε ψυχή που εργάζεται τη σωτηρία της με φόβο και τρόμο. Εκλέγεται εκείνος που φορεί την πανοπλία και αγωνίζεται τον καλόν αγώνα της πίστης. Εκλέγεται εκείνος που αγρυπνά στην προσευχή, που ερευνά τη Γραφή και φεύγει από τον πειρασμό. Εκλέγεται εκείνος που έχει διαρκή πίστη και που υπακούει σε κάθε λόγο ο οποίος εξέρχεται από το στόμα του Θεού. Οι *προμήθειες* της απολύτρωσης προσφέρονται δωρεάν σε όλους. Τα *αποτελέσματα* της απολύτρωσης θα απολαύσουν εκείνοι που τήρησαν τους όρους.

Ο Ησαύ είχε περιφρονήσει τις ευλογίες της διαθήκης. Είχε εκτιμήσει τα επίγεια περισσότερο από τα πνευματικά αγαθά και είχε λάβει εκείνο που επιθυμούσε. Ήταν η από σκοπού ατομική του εκλογή εκείνη που τον χώρισε από το λαό του Θεού. Ο Ιακώβ

είχε προτιμήσει την κληρονομιά της πίστης. Είχε προσπαθήσει να την αποκτήσει με την κατεργαριά, με το δόλο και με την ψευτιά, αλλά ο Θεός επέτρεψε η αμαρτία του να επανορθωθεί.

Και όμως, με όλες τις πικρές πείρες στα βαθιά του γεράματα, ο Ιακώβ ποτέ δεν παρέκκλινε από την πρόθεσή του, ούτε αποποιήθηκε την εκλογή του. Είχε μάθει ότι καταφεύγοντας στην ανθρώπινη δεξιοτεχνία και πανουργία για να εξασφαλίσει την ευλογία, μαχόταν το Θεό. Από τη νύχτα εκείνη της πάλης του δίπλα στον ποταμό Ιαββόκ, ο Ιακώβ είχε γίνει διαφορετικός άνθρωπος. Η εμπιστοσύνη που είχε στον εαυτό του ξεριζώθηκε. Η μέχρι τότε εκδηλούμενη πονηριά δεν παρουσιάσθηκε πια. Αντί για πανουργία και απάτη, η ζωή του εξωτερίκευε απλότητα και ειλικρίνεια. Είχε μάθει το μάθημα της απλής εξάρτησης από τον πανίσχυρο Βραχίονα, και όταν αντιμετώπιζε θλίψεις και δοκιμασίες, υποκλινόταν ταπεινά υποτασσόμενος στο θέλημα του Θεού. Τα χειρότερα στοιχεία του χαρακτήρα καταναλώθηκαν στο καμίνι της φωτιάς, το πραγματικό χρυσάφι καθαρίσθηκε, μέχρι που η πίστη του Αβραάμ και του Ισαάκ παρουσιάσθηκε άσπιλη στον Ιακώβ.

Η αμαρτία του Ιακώβ και τα πολυάριθμα γεγονότα στα οποία αυτή οδήγησε, δεν απέφυγαν να δημιουργήσουν επιρροή για το κακό - επιρροή που επέδειξε άσχημη καρποφορία στη ζωή των παιδιών του. Όταν αυτά ανδρώθηκαν, παρουσίασαν σοβαρά ελαττώματα. Τα αποτελέσματα της πολυγαμίας φανερώθηκαν στην οικογένεια. Το φοβερό αυτό κακό τείνει να αποξηράνει αυτές τις ίδιες τις πηγές της αγάπης, και η επιρροή που εξασκεί, εξασθενεί τους ιερότερους δεσμούς. Η ζηλοφθονία των διαφόρων μανάδων είχε δηλητηριάσει τις οικογενειακές σχέσεις, τα παιδιά μεγαλώνοντας έγιναν φιλόνικα και αδύναμα να αυτοσυγκρατηθούν, ενώ η ζωή του πατέρα αμαυρώθηκε από την αγωνία και τη θλίψη.

Υπήρχε όμως ένας με εντελώς διαφορετικό χαρακτήρα, ο μεγαλύτερος γιος της Ραχήλ - ο Ιωσήφ, του οποίου η σπάνια προσωπική ομορφιά φαινόταν να αντανακλά την εσωτερική πνευματική και ψυχική ομορφιά. Αγνός, εργατικός και χαρούμενος, ο νεαρός παρουσίαζε επίσης στοιχεία ηθικής ανάτασης και σταθερότητας. Άκουγε τις συμβουλές του πατέρα του και αγαπούσε να υπακούει στο Θεό. Οι αρετές που αργότερα τον διέκριναν στην Αίγυπτο - ευγένεια, πιστότητα, ειλικρίνεια - ήταν ήδη έκδηλες στην καθημερινή ζωή του. Επειδή η μητέρα του είχε πεθάνει, η

αγάπη του προσκολλήθηκε περισσότερο ακόμη στον πατέρα του, και η καρδιά του Ιακώβ συνδέθηκε με το παιδί αυτό των γηρατειών του, και «ηγάπα τον Ιωσήφ υπέρ πάντας τους υιούς αυτού.»

Αλλά και αυτή η αγάπη έμελλε να γίνει αφορμή για φασαρία και στενοχώρια. Απερίσκεπτα ο Ιακώβ εκδήλωνε την προτίμησή του για τον Ιωσήφ, και αυτό προκάλεσε τη ζήλια των άλλων παιδιών του. Καθώς ο Ιωσήφ παρατηρούσε την κακή διαγωγή των αδελφών του, στενοχωριόταν πολύ. Προσπάθησε να τους ελέγξει ευγενικά, αλλά και αυτό διέγειρε το μίσος και τη δυσφορία τους ακόμη περισσότερο. Δεν άντεχε να τους βλέπει να αμαρτάνουν εναντίον του Θεού και ανέφερε την υπόθεση στον πατέρα του, ελπίζοντας ότι το κύρος του θα τους έκανε να διορθωθούν.

Προσεκτικά ο Ιακώβ απέφυγε να εξάψει το θυμό τους μεταχειριζόμενος τραχύτητα ή αυστηρότητα. Με βαθιά συγκίνηση εξέφρασε την ανησυχία του για τα παιδιά του, παρακαλώντας τα να σεβασθούν τα άσπρα μαλλιά του και να μη ντροπιάζουν το όνομά του, και πάνω απ'όλα να μη στερούν το Θεό από την τιμή δείχνοντας τέτοια περιφρόνηση στα διατάγματά Του. Ντροπιασμένοι που η κακία τους έγινε γνωστή, οι νεαροί άνδρες έδειξαν ότι μετανόησαν, αλλά απλώς έκρυψαν τα πραγματικά τους αισθήματα, που με την αποκάλυψη αυτή έγιναν ακόμη πιο πικρά.

Η απερισκεψία του πατέρα να χαρίσει στον Ιωσήφ ένα ακριβό χιτώνα ή χλαμύδα, τέτοια που συνήθως φορούσαν διακεκριμένα άτομα, τους φάνηκε σαν μια άλλη ένδειξη της μεροληψίας του και προκάλεσε την υποψία ότι είχε σκοπό να προσπεράσει τα μεγαλύτερα παιδιά του και να δώσει τα πρωτοτόκια στο γιο της Ραχήλ. Η κακεντρέχειά τους αυξήθηκε ακόμη περισσότερο όταν μια μέρα τους μίλησε για ένα όνειρο που είδε. Τους είπε: «Ιδού, ημείς εδένομεν δεμάτια εν μέσω της πεδιάδος, και ιδού εσηκώθη το ιδικόν μου δεμάτιον και εστάθη όρθιον, και ιδού τα ιδικά σας δεμάτια περιστραφέντα, προσεκύνησαν το ιδικόν μου δεμάτιον.»

«Βασιλεύς θέλεις γίνει εφ'ημάς;» φώναξαν τα αδέλφια του εξοργισμένα από τη ζήλια.

Λίγο αργότερα είδε ένα άλλο όνειρο εξίσου σημαντικό και τους το διηγήθηκε και αυτό. «Ιδού, ο ήλιος, και η σελήνη, και ένδεκα αστέρες με προσεκύνουν.» Το όνειρο αυτό ήταν τόσο ευκολοεξήγητο, όσο και το πρώτο. Ο πατέρας που ήταν παρών, μίλησε κάνοντάς του την παρατήρηση: «Τί είναι το ενύπνιον τούτο το οποίον ενυπνιάσθης; άραγε θέλομεν ελθεί εγώ και η μήτηρ σου,

και οι αδελφοί σου διά να σε προσκυνήσωμεν έως εδάφους;» Παρά τη φαινομενική αυστηρότητα των λόγων του, ο Ιακώβ πίστευε ότι ο Κύριος αποκάλυπτε το μέλλον στον Ιωσήφ.

Καθώς στεκόταν το αγόρι μπροστά τους με το όμορφο παρουσιαστικό του να λάμπει με τον Πνεύμα της Έμπνευσης, δεν μπορούσαν να κρύψουν το θαυμασμό τους. Προτίμησαν όμως να μην εγκαταλείψουν τους κακούς τρόπους τους και μίσησαν την αγνότητα που έλεγχε τις αμαρτίες τους. Το ίδιο πνεύμα που υποκινούσε τον Κάιν, άρχισε να ανάβει στην καρδιά τους.

Οι αδελφοί ήταν αναγκασμένοι να μετακινούνται από το ένα μέρος στο άλλο για να εξασφαλίσουν νομή για τα κοπάδια τους, και συχνά έλειπαν ολόκληρους μήνες από το σπίτι. Ύστερα από τα προαναφερθέντα περιστατικά, πήγαν στο μέρος το οποίο είχε αγοράσει ο πατέρας τους στη Συχέμ. Όταν πέρασε λίγος καιρός χωρίς καθόλου ειδήσεις από αυτούς, ο πατέρας άρχισε να φοβάται για την ασφάλειά τους εξαιτίας της προηγούμενης σκληρότητας που αυτοί είχαν δείξει στους κατοίκους της Συχέμ. Γι'αυτό έστειλε τον Ιωσήφ να τους βρει και να τον ενημερώσει για την κατάστασή τους. Αν ο Ιακώβ ήξερε τα πραγματικά αισθήματα των παιδιών του για τον Ιωσήφ, δε θα είχε εμπιστοσύνη να τον στείλει σε αυτούς μόνο του. Τις διαθέσεις τους όμως εκείνοι είχαν προσεκτικά αποκρύψει.

Με χαρούμενη καρδιά ο Ιωσήφ χωρίσθηκε από τον πατέρα του, χωρίς ούτε ο γέροντας ούτε ο νέος να μπορούν ποτέ να φαντασθούν τα όσα θα συνέβαιναν πριν να ξανασυναντηθούν. Όταν έπειτα από τη μακρινή, μονήρη οδοιπορία ο Ιωσήφ έφθασε στη Συχέμ, δε βρήκε πουθενά ούτε τα αδέλφια του ούτε τα κοπάδια τους. Όταν ζήτησε να πληροφορηθεί γι'αυτούς, τον έστειλαν στη Δωθάν. Είχε βαδίσει πάνω από πενήντα μίλια, και τώρα έμεναν άλλα δεκαπέντε μίλια. Προχωρούσε όμως ξεχνώντας την κούρασή του με τη σκέψη ότι θα απάλλασσε τον πατέρα του από την αγωνία του και θα συναντούσε τα αδέλφια του που πάντα αγαπούσε παρά την κακία τους.

Τα αδέλφια του τον είδαν να πλησιάζει. Αλλά ούτε η σκέψη του μακρινού ταξιδιού που είχε κάνει για να τους βρει, ούτε η κούραση και η πείνα, ούτε το δικαίωμά του για φιλοξενία και αδελφική αγάπη μετρίασαν το πικρό τους μίσος. Η θέα του χιτώνα του, η εκδήλωση της αγάπης του πατέρα τους, τους έκανε έξαλλους. «Ιδού, έρχεται εκείνος ο κύριος των ενυπνίων», είπαν ειρωνικά. Η ζήλια και η εκδίκηση που για πολύ καιρό υπέθαλπαν,

τους κυρίεψε. Είπαν: «Ας φονεύσωμεν αυτόν και ας ρίψωμεν αυτόν εις ένα εκ των λάκκων, και θέλομεν ειπεί, Θηρίον κακόν κατέφαγεν αυτόν. Και θέλομεν ιδεί τί θέλουσι γίνει τα ενύπνια αυτού.»

Θα είχαν εκτελέσει το σκοπό τους αν δεν έμπαινε στη μέση ο Ρουβήν. Από αποτροπιασμό, αυτός αρνήθηκε να συμμετάσχει στη δολοφονία του αδελφού του και πρότεινε να ρίξουν τον Ιωσήφ ζωντανό σε ένα λάκκο και να τον αφήσουν εκεί να πεθάνει. Είχε όμως σκοπό στα κρυφά να τον σώσει και να τον στείλει στον πατέρα του. Αφού έπεισε τους άλλους να δεχθούν το σχέδιό του, ο Ρουβήν απομακρύνθηκε από τη συντροφιά, από φόβο μήπως δεν κατόρθωνε να επιβληθεί στα αισθήματά του και φανερώνονταν οι πραγματικές προθέσεις του.

Ο Ιωσήφ πλησίασε ανύποπτος για τον κίνδυνο και χαρούμενος ότι ο σκοπός της μακράς του έρευνας είχε εκπληρωθεί. Αντί όμως για το φιλικό χαιρετισμό που περίμενε, τρομοκρατήθηκε από τα εκδικητικά και βλοσυρά βλέμματα που αντίκρισε. Τον άρπαξαν και του αφίρεσαν το χιτώνα του. Οι σαρκασμοί και οι φοβέρες φανέρωναν θανατικό σκοπό. Καμιά σημασία δεν έδιναν στα παρακάλια του. Ήταν εντελώς στο έλεος των παράφρονων εκείνων ανδρών. Σέρνοντάς τον βίαια σε ένα βαθύ λάκκο, τον έρριξαν μέσα και, αφού βεβαιώθηκαν ότι δεν υπήρχε καμιά πιθανότητα να αποδράσει, τον άφησαν εκεί να πεθάνει από την πείνα ενώ αυτοί «εκάθισαν να φάγωσιν άρτον.»

Μερικοί από αυτούς όμως δεν αισθάνονταν άνετα. Δεν ένιωθαν την ικανοποίηση που περίμεναν ότι θα τους έφερνε η εκδίκησή τους. Σε λίγο φάνηκε να πλησιάζει μια συνοδεία από ταξιδιώτες. Ήταν ένα καραβάνι Ισμαηλιτών που προέρχονταν από την απέναντι πλευρά του Ιορδάνη και πήγαιναν στην Αίγυπτο μεταφέροντας μπαχαρικά και άλλες πραμάτειες. Τότε ο Ιούδας πρότεινε να πουλήσουν τον αδελφό τους στους ειδωλολάτρες αυτούς εμπόρους αντί να τον αφήσουν να πεθάνει. Ενώ έτσι, θα τον έβγαζαν εντελώς από τη μέση χωρίς να μολυνθούν και με το αίμα του. «Διότι αδελφός ημών, σαρξ ημών είναι», είπε. Όλοι συμφώνησαν με την πρόταση αυτή και έσυραν βιαστικά τον Ιωσήφ έξω από το λάκκο.

Μόλις είδε τους εμπόρους, ο Ιωσήφ κατάλαβε αμέσως τη φοβερή αλήθεια. Να γίνει σκλάβος, ήταν μια τύχη που τη φοβόταν περισσότερο και από το θάνατο. Τρομοκρατημένος από την αγωνία, παρακαλούσε τον έναν αδελφό μετά τον άλλον, αλλά μά-

ταια. Μερικοί τον λυπόνταν, αλλά από φόβο μη γίνουν περίγελοι, σιωπούσαν. Όλοι αισθάνονταν ότι στο σημείο αυτό είχαν προχωρήσει πολύ μακριά για να υπαναχωρήσουν. Αν γλίτωνε ο Ιωσήφ, ασφαλώς θα τους ανέφερε στον πατέρα του, και αυτός δε θα παρέβλεπε τη σκληρότητά τους προς τον ευνοούμενο γιο του. Σκληραίνοντας τις καρδιές τους στα παρακάλια του, τον παρέδωσαν στα χέρια των ειδωλολατρών εμπόρων. Το καραβάνι ξεκίνησε και σε λίγο χάθηκε από τα μάτια τους.

Ο Ρουβήν ξαναγύρισε στο λάκκο, αλλά ο Ιωσήφ δεν ήταν εκεί. Αναστατωμένος και με τύψεις στη συνείδησή του έτρεξε να βρει τους αδελφούς του φωνάζοντας: «Το παιδίον δεν υπάρχει, και εγώ πού να υπάγω;» Όταν πληροφορήθηκε την τύχη του Ιωσήφ και είδε ότι ήταν πια αδύνατο να τον επαναφέρει, ο Ρουβήν παρασύρθηκε να συμφωνήσει με τους άλλους στην προσπάθειά τους να κρύψουν την ενοχή τους. Αφού έσφαξαν ένα κατσίκι, βούτηξαν το χιτώνα του Ιωσήφ στο αίμα του και πηγαίνοντάς το στον πατέρα τους, είπαν ότι το είχαν βρει στα χωράφια και ότι φοβόνταν πως ήταν του αδελφού τους. Του είπαν: «Γνώρισον τώρα αν ήναι ο χιτών του υιού σου ή ουχί.»

Φοβόνταν τη σκηνή που θα αντίκριζαν, αλλά δεν ήταν προετοιμασμένοι για τη σπαραξικάρδια αγωνία, για το τρομακτικό ξέσπασμα της λύπης που βρέθηκαν αναγκασμένοι να αντιμετωπίσουν. Ο Ιακώβ είπε: «Ο χιτών του υιού μου είναι, θηρίον κακόν κατέφαγεν αυτόν, όλος κατεσπαράχθη ο Ιωσήφ.» Μάταια οι γιοι και οι θυγατέρες του προσπάθησαν να τον παρηγορήσουν. «Διέσχισεν ο Ιακώβ τα ιμάτια αυτού, και έβαλε σάκκον εις την οσφύν αυτού, και επένθησε τον υιόν αυτού ημέρας πολλάς.» Ο χρόνος δε φαινόταν να καταπραΰνει τη θλίψη του. «Πενθών θέλω καταβή προς τον υιόν μου εις τον τάφον», φώναξε απαρηγόρητος. Οι νεαροί άνδρες, τρομοκρατημένοι για την πράξη τους, αλλά φοβούμενοι τις επιπλήξεις του πατέρα τους, εξακολουθούσαν να κρατούν μυστική στην καρδιά τους τη γνώση της ενοχής τους που ακόμη και στα δικά τους μάτια φαινόταν πολύ μεγάλη.

19. Η επιστροφή στη Χαναάν

Ο ΙΩΣΗΦ ΣΤΗΝ ΑΙΓΥΠΤΟ

(Βασίζεται στο βιβλίο Γένεσις, κεφ. 39: - 41:)

Στο μεταξύ, ο Ιωσήφ και αυτοί που τον αγόρασαν, προχωρούσαν στην Αίγυπτο. Ενώ το καραβάνι ταξίδευε στο νότο κατευθυνόμενο στα σύνορα της Χαναάν, το παιδί μπορούσε να διακρίνει μακριά τους λόφους ανάμεσα στους οποίους βρίσκονταν οι σκηνές του πατέρα του. Μέσα στη μοναξιά και στη λύπη του, πικρά έχυνε δάκρυα στη σκέψη του αγαπημένου εκείνου πατέρα. Ξαναπαρουσιάσθηκε μπροστά του η σκηνή της Δωθάν. Έβλεπε τους οργισμένους αδελφούς του και τα αγριωπά τους βλέμματα να καρφώνονται επάνω του. Τα τσουχτερά, προσβλητικά λόγια με τα οποία απάντησαν στα γεμάτα αγωνία παρακάλια του, αντηχούσαν στα αυτιά του. Με τρεμάμενη καρδιά ατένιζε το μέλλον. Πόσο είχε αλλάξει η κατάστασή του! Από πολυαγαπημένος γιος σε περιφρονημένο, ανήμπορο σκλάβο! Ολομόναχος και χωρίς φίλους, ποια τύχη τον περίμενε στη χώρα όπου πήγαινε; Για ένα διάστημα ο Ιωσήφ έπεσε σε βαθιά μελαγχολία και σε τρόμο.

Κατά την πρόνοια του Θεού όμως, και αυτή ακόμη η πείρα έμελλε να μεταβληθεί σε ευλογία. Σε λίγες μόνο ώρες είχε μάθει όσα, κάτω από διαφορετικές καταστάσεις, χρόνια ολόκληρα δε θα μπορούσαν να τον διδάξουν. Ο πατέρας του, παρά τη μεγάλη και τρυφερή αγάπη του, τον είχε βλάψει με τη μεροληψία του και την προτίμησή του. Αυτή η παράλογη προτίμηση είχε εξοργίσει τα αδέλφια του και τους εξώθησε στη σκληρή πράξη που τον αποξένωσαν από το σπίτι του. Τα αποτελέσματα φάνηκαν επίσης και στο δικό του χαρακτήρα. Υπέθαλπε ορισμένα ελαττώματα που τώρα έπρεπε να διορθωθούν. Είχε αρχίσει να νιώθει ικανοποιημένος από τον εαυτό του και να γίνεται απαιτητικός. Συνηθισμέ-

νος στην τρυφερή φροντίδα του πατέρα, αισθανόταν ότι δεν ήταν προετοιμασμένος να παλέψει με τις αντιξοότητες που τον περίμεναν στην πικρή, παραμελημένη ζωή ενός ξένου και σκλάβου.

Τότε οι σκέψεις του στράφηκαν στο Θεό των πατέρων του. Στα παιδικά του χρόνια είχε διδαχθεί να Τον αγαπά και να Τον σέβεται. Συχνά στη σκηνή του πατέρα του είχε ακούσει την αφήγηση του ονείρου που είδε ο Ιακώβ όταν έφευγε από το σπίτι του σαν εξόριστος και φυγάς. Ακόμη, ο Ιακώβ του μίλησε για τις υποσχέσεις που ο Κύριος του είχε δώσει και πώς αυτές εκπληρώθηκαν, πώς στην ώρα της ανάγκης οι άγγελοι του Θεού είχαν έρθει για να τον διδάξουν, να τον παρηγορήσουν και να τον προστατεύσουν. Είχε επίσης μάθει για την αγάπη του Θεού που εξασφάλισε στους ανθρώπους ένα Λυτρωτή. Όλα αυτά τα πολύτιμα μαθήματα παρουσιάζονταν τώρα ολοζώντανα μπροστά του. Ο Ιωσήφ πίστευε ότι ο Θεός των πατέρων του θα γινόταν και ο δικός του Θεός. Και τότε ακριβώς στο σημείο αυτό παραχώρησε τον εαυτό του ολοκληρωτικά στον Κύριο, προσευχόμενος ο φύλακας του Ισραήλ να είναι μαζί του στον τόπο της εξορίας του.

Η ψυχή του σκίρτησε με σοβαρή απόφαση να αποδείξει τον εαυτό του ειλικρινή έναντι του Θεού και να φερθεί κάτω από κάθε περίσταση όπως αρμόζει σε έναν υπήκοο του Βασιλιά του ουρανού. Θα υπηρετούσε στο εξής τον Κύριο με ολόκληρη την καρδιά του. Θα αντιμετώπιζε με σταθερότητα τις δοκιμασίες που θα συναντούσε και θα εκτελούσε με πιστότητα το καθήκον του. Η πείρα μιας ημέρας ήταν η μεταβολή στη ζωή του Ιωσήφ. Η τρομερή συμφορά της ημέρας εκείνης τον μετέβαλε από χαϊδεμένο παιδί σε άνδρα συνετό, θαρραλέο και κυρίαρχο του εαυτού του.

Όταν έφθασαν στη Αίγυπτο, ο Ιωσήφ πουλήθηκε στον Πετεφρή, τον αρχηγό των σωματοφυλάκων του βασιλιά, και παρέμεινε στην υπηρεσία του δέκα χρόνια. Εδώ ήταν εκτεθειμένος σε ασυνήθιστους πειρασμούς. Βρέθηκε μέσα στην ειδωλολατρία. Τη λατρεία των ψεύτικων θεών περιέβαλλε η βασιλική μεγαλοπρέπεια και την υποστήριζε ο πλούτος και η καλλιέργεια του πιο πολιτισμένου έθνους στο κόσμο την εποχή εκείνη. Μολαταύτα, ο Ιωσήφ διατήρησε την απλότητά του και την αφοσίωσή του στο Θεό.

Ο ήχος και η θέα του κακού τον έζωναν από παντού, αλλά αυτός ήταν σαν να μην άκουγε και να μην έβλεπε. Δεν επέτρεπε στη σκέψη του να απασχολείται με απαγορευμένα θέματα. Η επιθυμία να κερδίσει την εύνοια των Αιγυπτίων δεν μπορούσε να

τον κάνει να αποκρύψει τις αρχές του. Αν είχε επιχειρήσει να το κάνει, θα είχε νικηθεί από τον πειρασμό. Δεν ένιωθε όμως καμιά ντροπή για τη θρησκεία των πατέρων του, ούτε και κατέβαλε καμιά προσπάθεια να κρατήσει μυστικό το γεγονός ότι ήταν προσκυνητής του Κυρίου.

«Και ήτο ο Κύριος μετά του Ιωσήφ, και ήτο άνθρωπος ευοδούμενος . . . Και είδεν ο κύριος αυτού ότι ο Κύριος ήτο μετ'αυτού, και ευώδονεν ο Κύριος εις τας χείρας αυτού πάντα όσα έκαμνε.» Η εμπιστοσύνη που είχε ο Πετεφρής στον Ιωσήφ αυξανόταν καθημερινά, μέχρι που τελικά τον προβίβασε να γίνει οικονόμος του, έχοντας γενική επιστασία όλων των υπαρχόντων του. «Και παρέδωκε πάντα όσα είχεν εις τας χείρας του Ιωσήφ, και δεν ήξευρεν εκ των υπαρχόντων αυτού ουδέν πλην του άρτου τον οποίον έτρωγε.»

Η σημειούμενη ευόδωση σε ό,τι αναλάμβανε ο Ιωσήφ δεν οφειλόταν σε κανένα άμεσο θαύμα, αλλά η εργατικότητά του, η επιμέλειά του και η φιλοπονία του στέφονταν από τη θεϊκή ευλογία. Ο Ιωσήφ απέδιδε την επιτυχία του στην εύνοια του Θεού, και αυτός ακόμη ο ειδωλολάτρης κύριός του το παραδεχόταν σαν το μυστικό της απαράμιλλης ευημερίας του. Χωρίς όμως τη σταθερή και με ορθή κατεύθυνση προσπάθεια, ο Ιωσήφ δε θα έφθανε ποτέ στην επιτυχία. Ο Θεός δοξαζόταν με την πίστη του δούλου Του. Σκοπός Του ήταν, με την αγνότητα και την ακεραιότητά του ο προσκυνητής του Θεού να παρουσιάσει μια χτυπητή αντίθεση με τους λατρευτές των ειδώλων. Έτσι, με τον τρόπο αυτό το φως της ουράνιας χάρης να μπορεί λάμψει μέσα στο σκοτάδι της ειδωλολατρίας.

Η καλοσύνη και η πιστότητα του Ιωσήφ κέρδισε την καρδιά του αρχηγού των σωματοφυλάκων που κατέληξε να τον θεωρεί σαν γιο του μάλλον παρά σαν σκλάβο. Ο νέος ήρθε σε επαφή με ανώτερους και μορφωμένους ανθρώπους, και απέκτησε γνώσεις επιστημονικές, διαχειριστικές, γνώσεις ξένων γλωσσών - μια μόρφωση χρήσιμη για το μελλοντικό πρωθυπουργό της Αιγύπτου.

Η πίστη όμως και η ακεραιότητα του Ιωσήφ έμελλαν να υποστούν τρομερές δοκιμασίες. Η γυναίκα του κυρίου του προσπάθησε να παρασύρει το νέο να παραβεί το νόμο του Θεού. Μέχρι τότε είχε διατηρηθεί αμόλυντος από τη διαφθορά που επικρατούσε στην ειδωλολατρική εκείνη χώρα. Αλλά ένας τέτοιος πειρασμός, τόσο αναπάντεχος, τόσο ισχυρός, τόσο δελεαστικός πώς

έπρεπε να αντιμετωπισθεί; Ο Ιωσήφ ήξερε πολύ καλά ποια αποτελέσματα θα είχε η αντίστασή του. Από τη μια πλευρά ήταν η συγκάλυψη, η εύνοια και η ανταμοιβή, από την άλλη, η δυσμένεια, η φυλάκιση, πιθανόν και ο θάνατος. Ολόκληρη η μελλοντική ζωή του εξαρτάτο από την απόφαση εκείνης της στιγμής. Θα θριάμβευαν οι αρχές του; Θα εξακολουθούσε ο Ιωσήφ να παραμένει πιστός στο Θεό; Με ανείπωτη αγωνία οι άγγελοι παρακολουθούσαν τη σκηνή.

Η απάντηση του Ιωσήφ φανερώνει τη δύναμη των θρησκευτικών αρχών. Ήταν αποφασισμένος να μη προδώσει την εμπιστοσύνη του επίγειου αφέντη του και, ανεξάρτητα από τις συνέπειες που θα είχε, ήθελε να παραμείνει πιστός στον επουράνιο Κύριό του. Κάτω από το εποπτικό βλέμμα του Θεού και των αγίων αγγέλων, πολλοί τολμούν να τηρήσουν μια στάση για την οποία δεν κρίνονται ένοχοι στα μάτια των συνανθρώπων τους. Αλλά του Ιωσήφ η πρώτη σκέψη ήταν ο Θεός. Είπε: «Πώς να πράξω τούτο το μέγα κακόν και να αμαρτήσω εναντίον του Θεού;»

Αν εντρυφούσαμε στην επικρατούσα γνώμη ότι ο Θεός βλέπει και ακούει όλα όσα λέμε και πράττουμε, ότι κρατάει πιστό λογαριασμό των λόγων και των πράξεών μας και ότι κάποτε θα έρθουμε αντιμέτωποι σε όλα αυτά, θα φοβόμασταν να αμαρτήσουμε. Ας θυμούνται πάντοτε οι νέοι ότι όπου και αν βρίσκονται, ό,τι και αν λένε, βρίσκονται στην παρουσία του Θεού. Κανένα μέρος της διαγωγής μας δε διαφεύγει την παρατήρηση. Δεν μπορούμε να κρύψουμε τη συμπεριφορά μας από τον Ύψιστο.

Οι ανθρώπινοι νόμοι, παρά την αυστηρότητά τους, πολλές φορές παραβιάζονται απαρατήρητα και, όπως είναι επόμενο, ατιμώρητα. Αλλά αυτό δε συμβαίνει με το νόμο του Θεού. Τα πυκνότερα μαύρα μεσάνυχτα δεν μπορούν να καλύψουν τον ένοχο. Αυτός μπορεί να νομίζει ότι είναι μόνος του, αλλά για την κάθε πράξη υπάρχει ένας αόρατος μάρτυρας. Ακόμη και αυτά τα κίνητρα της καρδιάς του είναι φανερά στο θεϊκό έλεγχο. Κάθε πράξη, κάθε λόγος, κάθε σκέψη, όλα είναι καταχωρημένα με τόση λεπτομέρεια σαν να υπήρχε ένα μόνο άτομο σε ολόκληρο τον κόσμο και επάνω σε αυτό ο ουρανός να συγκέντρωνε την προσοχή του.

Η ακεραιότητα αυτή στοίχισε στον Ιωσήφ, επειδή εκείνη που προσπάθησε να τον βάλει σε πειρασμό, εκδικήθηκε κατηγορώντας τον για ένα αποκρουστικό έγκλημα και οδηγώντας τον στη

φυλακή. Αν ο Πετεφρής είχε πιστέψει στις κατηγορίες της γυναίκας του για τον Ιωσήφ, ο νεαρός Εβραίος θα έπρεπε να είχε χάσει τη ζωή του. Η μετριοφροσύνη του όμως και η ακεραιότητά του που είχαν τόσο σταθερά χαρακτηρίσει τη διαγωγή του, ήταν τα αποδεικτικά της αθωότητάς του. Παραταύτα, για να διασωθεί η υπόληψη της οικογένειας του κυρίου του, αυτός εγκαταλείφθηκε στον εξευτελισμό και στη σκλαβιά.

Στην αρχή οι δεσμοφύλακες φέρθηκαν στον Ιωσήφ με μεγάλη σκληρότητα. Ο ψαλμωδός λέει: «Του οποίου τους πόδας έσφιξαν εν δεσμοίς, έβαλον αυτόν εις τα σίδηρα, εωσού έλθη ο λόγος αυτού, ο λόγος του Κυρίου εδοκίμασεν αυτόν.» (Ψαλμ. 105:18,19). Ο πραγματικός όμως χαρακτήρας του Ιωσήφ έλαμπε και μέσα στο σκοτάδι της φυλακής του. Διατήρησε την πίστη και την υπομονή του. Για τα χρόνια της πιστής υπηρεσίας του είχε ανταμειφθεί με τη μεγαλύτερη σκληρότητα. Αλλά αυτό δεν τον έκανε κακόκεφο, ούτε δύσπιστο. Ένιωθε τη γαλήνη εκείνη που προέρχεται από τη συναίσθηση της αθωότητας και εμπιστεύθηκε την υπόθεσή του στο Θεό. Δε διαλογιζόταν με μελαγχολία την κακία που του έκαναν, αλλά λησμονούσε τη δική του θλίψη προσπαθώντας να ελαφρύνει τις θλίψεις των άλλων.

Βρήκε δουλειά να κάνει ακόμη και μέσα στη φυλακή. Τον προετοίμαζε ο Θεός στο σχολείο της δοκιμασίας για μεγαλύτερη χρησιμότητα, και εκείνος δεν αρνήθηκε την απαιτούμενη πειθαρχία. Βλέποντας στη φυλακή τα αποτελέσματα της καταπίεσης, της τυραννίας και τα επακόλουθα της εγκληματικότητας, διδασκόταν μαθήματα δικαιοσύνης, συμπάθειας και ευσπλαχνίας που τον κατάρτιζαν για την εξάσκηση της εξουσίας με σύνεση και σπλαχνικότητα.

Σιγά-σιγά ο Ιωσήφ απέκτησε την εμπιστοσύνη του δεσμοφύλακα, και στο τέλος του ανατέθηκε η φύλαξη όλων γενικά των δεσμίων. Ο ρόλος που έπαιξε στη φυλακή - η ακεραιότητα της καθημερινής ζωής του και η συμπάθειά του γι'αυτούς που βασανίζονταν και θλίβονταν - άνοιξε το δρόμο για τη μελλοντική ευημερία και τιμή. Κάθε φωτοαχτίδα που ρίχνουμε επάνω στους άλλους, αντανακλά στο άτομό μας. Κάθε καλός και συμπονετικός λόγος που απευθύνεται στους θλιμμένους, κάθε πράξη που αποσκοπεί στην ανακούφιση των καταδυναστευομένων και κάθε δωρεά που προσφέρεται στους ενδεείς, όταν προέρχεται από αγνά ελατήρια, γίνεται ευλογία στο δωρητή.

20. Ο Ιωσήφ στην Αίγυπτο

Ο αρχισιτοποιός και ο αρχιοινοχόος του βασιλιά είχαν ριχθεί στη φυλακή για κάποια παράβαση που έκαναν, και τέθηκαν κάτω από την επιτήρηση του Ιωσήφ. Ένα πρωί, βλέποντάς τους πολύ λυπημένους, ο Ιωσήφ ζήτησε με καλοσύνη να μάθει την αιτία, και αυτοί του είπαν ότι και οι δύο τους είχαν δει ένα αξιοσημείωτο όνειρο και αδημονούσαν να γνωρίσουν τη σημασία τους. Ο Ιωσήφ τους είπε: «Δεν ανήκουσιν εις Κύριον τον Θεόν αι εξηγήσεις; διηγηθήτε μοι, παρακαλώ.» Όταν ο καθένας τους διηγήθηκε το όνειρό του, ο Ιωσήφ φανέρωσε τη σημασία του. Σε τρεις μέρες ο αρχιοινοχόος επρόκειτο να αποκατασταθεί στη θέση του και να προσφέρει το κρασοπότηρο στα χέρια του Φαραώ όπως έκανε πριν, ο αρχισιτοποιός όμως επρόκειτο να θανατωθεί με βασιλική διαταγή. Και στις δυο περιπτώσεις τα γεγονότα εξελίχθηκαν όπως ακριβώς προλέχθηκαν.

Ο αρχιοινοχόος προσποιήθηκε μεγάλη ευγνωμοσύνη στον Ιωσήφ τόσο για τη χαρμόσυνη ερμηνεία του ονείρου του, όσο και για τις πολλαπλές πράξεις καλοσύνης που του δείχθηκαν. Σε αντιστάθμισμα, ο Ιωσήφ τον παρακάλεσε, μιλώντας με τον πιο συγκινητικό τρόπο για τη δική του άδικη φυλάκιση, να αναφέρει την υπόθεσή του στο βασιλιά. Του είπε: «Ενθυμήθητί με όταν γείνη εις σε καλόν. Και κάμε, παρακαλώ, έλεος προς εμέ, και ανάφερε περί εμού προς τον Φαραώ, και εξάγαγέ με εκ του οίκου τούτου. Επειδή τη αληθεία εκλέφθην εκ της γης των Εβραίων, και εδώ πάλιν δεν έπραξα ουδέν ώστε να με βάλωσιν εις τον λάκκον τούτον.»

Ο αρχιυπηρέτης είδε να εκπληρώνεται λεπτομερέστατα το όνειρό του. Αλλά αφού αποκαταστάθηκε στη βασιλική εύνοια, δε σκέφθηκε πια τον ευεργέτη του. Δύο χρόνια έμεινε φυλακισμένος ο Ιωσήφ. Η ελπίδα που είχε ανάψει στην καρδιά του, βαθμηδόν έσβηνε και κοντά στα άλλα όλα προστέθηκε και το πικρό κεντρί της αγνωμοσύνης.

Ένα θεϊκό όμως χέρι επρόκειτο να ανοίξει τις πύλες της φυλακής. Ο βασιλιάς της Αιγύπτου είδε την ίδια νύχτα δύο όνειρα που φαινόταν να αποδίδονται στο ίδιο γεγονός και να προοιωνίζουν κάποια μεγάλη συμφορά. Δεν μπορούσε να καθορίσει τη σημασία τους, αλλά αυτά εξακολουθούσαν να ταράζουν τη σκέψη του. Οι σοφοί και οι μάγοι στο βασίλειό του δεν ήταν σε θέση να δώσουν καμιά ερμηνεία. Αυξάνονταν η αμηχανία και η απόγνωση του βασιλιά, και ο φόβος κυριαρχούσε σε όλο το παλάτι του. Η γενική εκείνη ταραχή ξανάφερε στη μνήμη του αρχιοινοχόου την περί-

πτωση του δικού του ονείρου. Και μαζί με αυτό θυμήθηκε τον Ιωσήφ και ένιωσε να τον τύπτει η συνείδηση για την αφηρημάδα και την αχαριστία του. Έσπευσε να πληροφορήσει το βασιλιά για το πώς ένας Εβραίος δέσμιος είχε εξηγήσει το όνειρό του, καθώς και το όνειρο του αρχισιτοποιού, και πώς οι προρρήσεις είχαν εκπληρωθεί.

Ήταν ταπεινωτικό για το Φαραώ να στραφεί από τους μάγους και τους σοφούς του βασιλείου του, και να συμβουλευθεί έναν ξένο και μάλιστα σκλάβο, αλλά ήταν έτοιμος να δεχθεί την πιο ταπεινή εκδούλευση, φθάνει το ταραγμένο μυαλό του να έβρισκε ανακούφιση. Έστειλε πάραυτα να καλέσουν τον Ιωσήφ. Αυτός έβγαλε τα ρούχα της φυλακής και ξυρίσθηκε επειδή τα γένια του είχαν μεγαλώσει στο διάστημα της κράτησης και του εξευτελισμού του. Τότε τον παρουσίασαν στο βασιλιά.

«Και είπεν ο Φαραώ προς τον Ιωσήφ, Είδον ενύπνιον, και δεν είναι ουδείς ώστε να εξηγήση αυτό. Και εγώ ήκουσα περί σου να λέγωσιν ότι εννοείς τα ονείρατα ώστε να εξηγής αυτά. Και απεκρίθη ο Ιωσήφ λέγων, Ουχί εγώ, ο Θεός θέλει δώσει εις τον Φαραώ σωτήριον απόκρισιν.»

Η απάντηση του Ιωσήφ στο βασιλιά δείχνει την ταπεινοφροσύνη του και την πίστη του στο Θεό. Με μετριοφροσύνη αρνήθηκε την τιμή που του απένειμαν ότι αυτός ο ίδιος κατέχει κάποια ανώτερη σοφία. «Ουχί εγώ». Μόνο ο Θεός μπορεί να ερμηνεύσει τα μυστήρια αυτά.

Τότε ο Φαραώ συνέχισε διηγούμενος τα όνειρά του:

«Ιδού ιστάμην επί το χείλος του ποταμού, και ιδού επτά δαμάλια παχύσαρκα και εύμορφα ανέβαινον εκ του ποταμού και εβόσκοντο εις λιβάδιον. Και ιδού άλλα επτά δαμάλια ανέβαινον κατόπιν εκείνων, αδύνατα και πολύ άσχημα και λεπτόσαρκα, οποία δεν είδον ποτέ ασχημότερα καθ'όλην την γην της Αιγύπτου, και τα δαμάλια τα λεπτά και άσχημα κατέφαγον τα πρώτα επτά δαμάλια τα παχέα. Και αφού εισήλθον εις τας κοιλίας αυτών, δεν διεκρίνετο ότι εισήλθον εις τας κοιλίας αυτών, αλλ'η θεωρία αυτών ήτο άσχημος, καθώς και προτερον. Τότε εξύπνησα. Έπειτα είδον εις το όνειρόν μου και ιδού, επτά αστάχυα ανέβαιναν εκ του αυτού κορμού, μεστά και καλά, και ιδού άλλα επτά αστάχυα ξηρά, λεπτά κεκαυμένα υπό ανατολικού ανέμου ανεφύοντο κατόπιν αυτών. Και τα αστάχυα τα λεπτά κατέπιον τα επτά αστάχυα τα καλά. Και εί-

πον ταύτα προς τους μάγους, αλλά δεν ήτο ουδείς όστις να μοι εξηγήσει αυτά.»

Ο Ιωσήφ απάντησε: «Το ενύπνιον του Φαραώ έν είναι. Ο Θεός εφανέρωσεν εις τον Φαραώ όσα μέλλει να κάμη.» Θα έρχονταν επτά χρόνια μεγάλης αφθονίας. Τα χωράφια και οι κήποι θα απέδιδαν περισσότερο παρά ποτέ άλλοτε. Και την περίοδο αυτή επρόκειτο να τη διαδεχθούν επτά χρόνια δυστυχίας.

«Και δεν θέλει γνωρισθή η αφθονία επί της γης εξ αιτίας εκείνης της πείνης ήτις μέλλει να ακολουθήση, διότι θέλει είσθαι βαρεία σφόδρα.» Το ότι το όνειρο δευτερώθηκε, φανέρωνε όχι μόνο ότι το πράγμα ήταν βέβαιο, αλλά και ότι η υπόθεση επρόκειτο σύντομα να εκπληρωθεί. Και εξακολούθησε ο Ιωσήφ:

«Τώρα λοιπόν ας προβλέψη ο Φαραώ άνθρωπον συνετόν και φρόνιμον, και ας καταστήση αυτόν επί της γης της Αιγύπτου. Ας κάμη ο Φαραώ, και ας διορίση επιστάτας επί της γης, και ας λαμβάνη το πέμπτον από της γης της Αιγύπτου, εις τα επτά έτη της αφθονίας. Και ας συνάξωσι πάσας τας τροφάς τούτων των ερχομένων καλών ετών, και ας αποταμιεύσωσι σίτον υπό την χείρα του Φαραώ διά τροφάς εις τας πόλεις . . . και αι τροφαί θέλουσι μείνει πεφυλαγμέναι εις την γην εις τα επτά έτη της πείνης.»

Η ερμηνεία ήταν τόσο λογική και ακριβής, και ο προτεινόμενος τρόπος ενέργειας τόσο σωστός και διορατικός, ώστε να μην αμφισβητείται η ορθότητά της. Σε ποιον όμως θα μπορούσε να ανατεθεί η εκτέλεση του σχεδίου; Η διατήρηση του έθνους εξαρτάτο από τη σύνεση της εκλογής αυτής. Ο βασιλιάς ανησυχούσε. Για αρκετό διάστημα τον απασχόλησε το ζήτημα του διορισμού για τη θέση αυτή. Από τον αρχιοινοχόο ο μονάρχης πληροφορήθηκε για την ευφυΐα και τη σύνεση που είχε δείξει ο Ιωσήφ στη διαχείριση των υποθέσεων της φυλακής. Ήταν φανερό ότι κατείχε εξαιρετική διαχειριστική ικανότητα. Ο οινοχόος, όλος τύψεις τώρα, προσπάθησε να εξιλεωθεί για την προηγούμενη αχαριστία του, αναφερόμενος στους πιο θερμούς επαίνους για τον ευεργέτη του.

Και η περαιτέρω έρευνα του βασιλιά απέδειξε την ορθότητα των λεγομένων του αρχιοινοχόου. Σε όλη την επικράτεια ο Ιωσήφ ήταν ο μόνος άνθρωπος προικισμένος με σοφία ώστε να υποδείξει τον κίνδυνο που απειλούσε το βασίλειο, καθώς και την απαραίτητη προετοιμασία για την αντιμετώπισή του. Και ο βασιλιάς πείσθηκε ότι αυτός ήταν ο καταλληλότερος άνθρωπος για να αναλάβει την εφαρμογή των προταθέντων σχεδίων.

20. Ο Ιωσήφ στην Αίγυπτο

Ήταν φανερό ότι θεϊκή δύναμη τον συνόδευε και ότι ανάμεσα στους κυβερνητικούς επιτρόπους του βασιλιά δεν υπήρχε άλλος τόσο κατάλληλος για τη διεκπεραίωση των κρατικών υποθέσεων σε μια τέτοια κρίση. Το γεγονός ότι ήταν Εβραίος και σκλάβος δεν είχε μεγάλη σπουδαιότητα αν παραβαλλόταν με την έκδηλη σοφία και την ευθυκρισία του. «Δυνάμεθα να εύρωμεν καθώς τούτον τον άνθρωπον εις τον οποίον υπάρχει το πνεύμα του Θεού;» είπε στους συμβούλους του ο βασιλιάς.

Ο διορισμός αποφασίσθηκε και στον Ιωσήφ έγινε η ακόλουθη καταπληκτική ανακοίνωση:

> «Επειδή ο Θεός έδειξεν εις σε πάντα ταύτα, δεν είναι ουδείς τόσον συνετός και φρόνιμος όσον συ. Συ θέλεις είσθαι επί του οίκου μου, και εις τον λόγον του στόματός σου θέλει υπακούει πας ο λαός μου, μόνον κατά τον θρόνον θέλω είσθαι ανώτερός σου.» Και ο βασιλιάς εξακολούθησε να απονείμει στον Ιωσήφ τα χαρακτηριστικά του αξιώματός του. «Και εκβαλών ο Φαραώ το δακτυλίδιον αυτού εκ της χειρός αυτού, έβαλεν αυτό εις την χείρα του Ιωσήφ και ενέδυσε αυτόν ιμάτια βύσσινα και περιέβαλε χρυσούν περιδέραιον περί τον τράχηλον αυτού. Και ανεβίβασεν αυτόν επί την άμαξαν αυτού την δευτέραν, και εκήρυττον έμπροσθεν αυτού, Γονατίσατε.»
>
> «Κατέστησεν αυτόν κύριον του οίκου αυτού, και άρχοντα επί πάντων των κτημάτων αυτού, διά να παιδεύη τους άρχοντας αυτού και να διδάξη σοφίαν τους πρεσβυτέρους αυτού.» (Ψαλμ. 105:21,22).

Από τη φυλακή ο Ιωσήφ υψώθηκε σε κυβερνήτη ολόκληρης της χώρας της Αιγύπτου. Αυτή, αν και πολύ τιμητική θέση, δεν ήταν όμως απαλλαγμένη από δυσκολίες και κινδύνους. Όπως η θύελλα αφήνει άθικτα τα ταπεινά λουλούδια της κοιλάδας, ενώ ξερριζώνει τα θεόρατα δένδρα της βουνοκορφής, έτσι, εκείνοι που διατήρησαν την ακεραιότητά τους στις ταπεινές βίγλες της ζωής, μπορούν να παρασυρθούν στο βάραθρο από τους πειρασμούς σε περίπτωση που έχουν ανέλθει στις κοσμικές επιτυχίες και τιμές.

Ο χαρακτήρας όμως του Ιωσήφ άντεξε εξίσου στη δοκιμασία της αντιξοότητας, όπως και της ευημερίας. Έδειξε την ίδια πιστότητα στο Θεό όταν στεκόταν στο παλάτι του Φαραώ όπως και όταν βρισκόταν στο κελί της φυλακής. Ήταν πάντοτε ξένος σε μια ειδωλολατρική χώρα, χωρισμένος από τη συγγένειά του, από τους λατρευτές του Θεού. Πίστευε όμως ακράδαντα ότι το θεϊκό

χέρι τον είχε καθοδηγήσει και, βασιζόμενος διαρκώς στο Θεό, εκτελούσε πιστά τα καθήκοντά του αξιώματός του. Μέσο του Ιωσήφ, η προσευχή του βασιλιά και των επίσημων ανδρών της Αιγύπτου στράφηκε προς τον αληθινό Θεό, και παρόλο ότι παρέμειναν προσκολλημένοι στην ειδωλολατρία τους, έμαθαν να σέβονται τις αρχές που φανέρωνε η ζωή και ο χαρακτήρας του προσκυνητή του Κυρίου.

Πώς κατόρθωσε ο Ιωσήφ να αποκτήσει μια τέτοια σταθερότητα του χαρακτήρα, εντιμότητα και σοφία; Στα νεανικά χρόνια του είχε ακολουθήσει το καθήκον μάλλον παρά τις προτιμήσεις. Και η ακεραιότητα, η απλή εμπιστοσύνη, η ευγενική φύση του νεανία καρποφόρησε με τις πράξεις του ώριμου άνδρα. Η αγνή και απλή ζωή είχε ευνοήσει τη δραστήρια ανάπτυξη τόσο των σωματικών όσο και των πνευματικών ικανοτήτων. Η επικοινωνία με το Θεό μέσο των έργων Του και η προσήλωση στις μεγάλες αλήθειες τις δοσμένες στους κληρονόμους της πίστης ανύψωσαν και εξευγένισαν την πνευματική φύση του, διευρύνοντας και δυναμώνοντας το νου, έτσι που δε θα κατόρθωνε να κάνει καμιά άλλη μελέτη.

Επισταμένη προσοχή σε κάθε φάση του καθήκοντος, από την πιο ταπεινή μέχρι την πιο εξυψωτική, είχε εξασκήσει την κάθε ιδιότητα για την απόδοση της ανώτερης υπηρεσίας. Αυτός που ζει σύμφωνα με το θέλημα του Δημιουργού, εξασφαλίζει για τον εαυτό του την ακριβέστερη και ευγενέστερη ανάπτυξη του χαρακτήρα. «Ο φόβος του Κυρίου, ούτος είναι σοφία, και η αποχή από του κακού σύνεσις.» (Ιώβ 28:28).

Λίγοι είναι εκείνοι που αναγνωρίζουν πώς οι μικρολεπτομέρειες της ζωής επιδρούν στην ανάπτυξη του χαρακτήρα. Τίποτε από τα πράγματα με τα οποία ασχολούμαστε δεν είναι στην πραγματικότητα μικρά. Οι διάφορες περιστάσεις που συναντούμε καθημερινά, σκοπό έχουν να δοκιμάσουν την πιστότητά μας και να μας καταστήσουν ικανούς για την ανάληψη μεγαλύτερων ευθυνών. Με την αποδοχή των αρχών στις συναλλαγές της καθημερινής ζωής, η διάνοια συνηθίζει να θεωρεί το καθήκον ανώτερο από την απόλαυση και τη διάθεση. Οι διάνοιες που γυμνάζονται με αυτό τον τρόπο, δεν ταλαντεύονται ανάμεσα στο σωστό και στο εσφαλμένο σαν την καλαμιά που σείεται από τον αέρα. Μένουν πιστές στο καθήκον, επειδή έχουν προπονηθεί στην εξάσκηση της πιστότητας και της αλήθειας. Εκδηλώνοντας πιστότητα στα ελάχιστα πράγματα, αποκτούν δύναμη να δειχθούν πιστοί σε μεγαλύτερα πράγματα.

20. Ο Ιωσήφ στην Αίγυπτο

Ένας ευθύς χαρακτήρας αξίζει περισσότερο από το χρυσάφι του Οφείρ. Χωρίς αυτόν κανείς δεν μπορεί να υψωθεί σε ένα τιμητικό αξίωμα. Ο χαρακτήρας όμως δεν είναι κληρονομικός, ούτε και αγοράζεται. Η ηθική υπεροχή και οι λεπτές πνευματικές ιδιότητες δεν έρχονται στην τύχη. Τα πολυτιμότερα δώρα δε σημαίνουν τίποτε αν δεν αξιοποιηθούν. Ο σχηματισμός ενός ευγενικού χαρακτήρα είναι έργο ισόβιο και πρέπει να είναι το αποτέλεσμα μιας επιμελημένης και παρατεταμένης προσπάθειας. Ο Θεός παρουσιάζει ευκαιρίες. Η επιτυχία εξαρτάται από την εκμετάλλευσή τους.

Ο ΙΩΣΗΦ ΚΑΙ ΤΑ ΑΔΕΛΦΙΑ ΤΟΥ

(Βασίζεται στο βιβλίο Γένεσις, κεφ. 41:54-56, 42: - 50:)

Μόλις έφθασαν τα χρόνια της καρποφορίας, άρχισε η προετοιμασία για τον επερχόμενο λιμό. Με την οδηγία του Ιωσήφ, τεράστιες αποθήκες κτίσθηκαν σε ολόκληρη τη χώρα της Αιγύπτου και μεγάλα σχέδια καταστρώθηκαν για τη διατήρηση του πλεονάσματος των γεννημάτων στην αναμενόμενη συγκομιδή. Η τακτική αυτή συνεχίσθηκε στα επτά χρόνια της μεγάλης καρποφορίας, μέχρις ότου το συγκεντρωμένο στάρι δεν ήταν δυνατόν να υπολογισθεί.

Τότε άρχισαν τα επτά χρόνια του λιμού, όπως είχε προβλέψει ο Ιωσήφ.

«Και έγεινεν η πείνα εις πάντας τους τόπους, καθ'όλην όμως την γην της Αιγύπτου υπήρχεν άρτος. Και ότε επείνασε πάσα η γη της Αιγύπτου, εβόησεν ο λαός προς τον Φαραώ διά άρτον. Και είπεν ο Φαραώ προς πάντας τους Αιγυπτίους, Υπάγετε προς τον Ιωσήφ. Ό,τι σας είπη, κάμετε. Και ήτο πείνα επί παν το πρόσωπον της γης. Ήνοιξε δε ο Ιωσήφ πάσας τας αποθήκας και επώλει σίτον εις τους Αιγυπτίους.»

Ο λιμός επεκτάθηκε στη γη Χαναάν και έγινε πολύ αισθητός στο μέρος εκείνο της χώρας όπου κατοικούσε ο Ιακώβ. Όταν άκουσαν για την άφθονη προμήθεια που διέθετε ο βασιλιάς της Αιγύπτου, δέκα από τους γιους του Ιακώβ ταξίδεψαν εκεί για να αγοράσουν στάρι. Όταν έφθασαν, οδηγήθηκαν στο βασιλικό εκπρόσωπο και μαζί με άλλους υποψηφίους πήγαν να παρουσιασθούν στον κυβερνήτη της χώρας.

«Και προσεκύνησαν αυτόν επί πρόσωπον έως εδάφους.»

«Και ο μεν Ιωσήφ εγνώρισε τους αδελφούς αυτού, εκείνοι όμως δεν εγνώρισαν αυτόν.»

21. Ο Ιωσήφ και τα αδέλφια του

Το εβραϊκό του όνομα είχε αλλάξει σε άλλο που του έδωσε ο βασιλιάς. Εξάλλου, ελάχιστη ομοιότητα υπήρχε ανάμεσα στον έφηβο που είχαν πουλήσει στους Ισμαηλίτες και στον πρωθυπουργό της Αυγύπτου. Όταν ο Ιωσήφ είδε τους αδελφούς του να σκύβουν και να υποκλίνονται μπροστά του, θυμήθηκε τα όνειρά του και οι σκηνές του παρελθόντος ξαναζωντάνεψαν μπροστά του. Το γυμνασμένο μάτι του ερευνώντας την ομάδα, ανακάλυψε ότι ο Βενιαμίν δεν ήταν ανάμεσά τους. Είχε και αυτός πέσει θύμα της προδοτικής σκληρότητας των άγριων εκείνων ανθρώπων; Αποφάσισε να μάθει την αλήθεια. Τους είπε σε τόνο αυστηρό:

«Κατάσκοποι είσθε. Ήλθατε να παρατηρήσητε τα γυμνά του τόπου.»

Εκείνοι απάντησαν:

«Ουχί, κύριέ μου, αλλ'ήλθομεν οι δούλοι σου διά να αγοράσωμεν τροφάς. Ημείς πάντες είμεθα υιοί ενός ανθρώπου. Καλοί άνθρωποι είμεθα. Οι δούλοι σου δεν είναι κατάσκοποι.»

Ήθελε να μάθει αν κατέχονταν ακόμη από το ίδιο αγέρωχο πνεύμα όπως τότε που ήταν μαζί τους και να πληροφορηθεί επίσης για τα σπίτια τους. Πάλι όμως ήξερε πόσο ανακριβείς μπορούσαν να είναι οι πληροφορίες τους. Επανέλαβε την κατηγορία και εκείνοι απάντησαν:

«Οι δούλοι σου είμεθα δώδεκα αδελφοί, υιοί ενός ανθρώπου εν τη γη Χαναάν, και ιδού ο νεώτερος ευρίσκεται σήμερον μετά του πατρός ημών, ο δε άλλος δεν υπάρχει.»

Προφασιζόμενος ότι αμφέβαλλε για την ειλικρίνεια της εξιστόρησης τους και ότι εξακολουθούσε να τους θεωρεί κατασκόπους, ο κυβερνήτης δήλωσε ότι θα τους δοκίμαζε με την απαίτηση να παραμείνουν εκείνοι στην Αίγυπτο μέχρις ένας από αυτούς να πάει και να φέρει το νεότερο αδελφό τους. Αν δεν συγκατατίθονταν σε αυτό, θα τους φεροταν όπως φέρονται στους κατασκόπους. Οι γιοι όμως του Ιακώβ δεν μπορούσαν να συμφωνήσουν με ένα τέτοιο σχέδιο, επειδή οι οικογένειές τους θα υπέφεραν από την πείνα μέχρι να το εκτελέσουν.

Και ποιος απ'όλους τους θα ξεκινούσε ολομόναχος για το ταξίδι, αφήνοντας τους αδελφούς του στη φυλακή; Πώς θα μπορούσε να αντικρίσει τον πατέρα του κάτω από αυτές τις συνθήκες; Φαινόταν ότι υπήρχε η πιθανότητα ή να θανατωθούν ή να καταλήξουν σκλάβοι. Και αν ο Βενιαμίν φεροταν εκεί, πιθανόν να ήταν για να συμμετέχει στη μοίρα τους. Αποφάσισαν να μείνουν και να υποφέρουν μαζί, παρά να προκαλέσουν μεγαλύτερη θλίψη

στον πατέρα τους με το χαμό του μοναχογιού του αυτού. Το αποτέλεσμα ήταν να ριχθούν στη φυλακή όπου παρέμεναν τρεις ημέρες.

Στα χρόνια που μεσολάβησαν αφότου ο Ιωσήφ χωρίσθηκε από τα αδέλφια του, οι γιοι αυτοί του Ιακώβ είχαν μεταβληθεί στο χαρακτήρα. Υπήρξαν ζηλόφθονοι, απειθάρχητοι, παραπλανητικοί, εκδικητικοί και σκληροί. Τώρα όμως που δοκιμάζονταν από την κακοτυχιά, φάνηκαν αφίλαυτοι, πιστοί ο ένας στον άλλον, αφοσιωμένοι στον πατέρα τους, υποτασσόμενοι στην εξουσία του αν και οι ίδιοι ήταν τώρα μεσήλικες.

Οι τρεις ημέρες στην αιγυπτιακή φυλακή ήταν ημέρες βαθιάς κατάθλιψης καθώς οι αδελφοί αναλογίζονταν τα παλιά τους αμαρτήματα. Αν δεν παρουσιαζόταν ο Βενιαμίν, σίγουρα θα καταδικάζονταν σαν κατάσκοποι, αλλά ελάχιστες ελπίδες είχαν ότι ο πατέρας τους θα έστεργε στην απουσία του Βενιαμίν. Την τρίτη ημέρα ο Ιωσήφ διέταξε να παρουσιασθούν τα αδέλφια του μπροστά του. Δεν τολμούσε να τα κρατήσει περισσότερο. Ήδη ο πατέρας του και οι οικογένειές τους που έμεναν μαζί του, θα υπέφεραν από έλλειψη τροφής. Τους είπε:

> «Τούτο κάμετε και θέλετε ζήσει, διότι εγώ φοβούμαι τον Θεόν. Εάν ήσθε καλοί, είς εκ των αδελφών σας ας μείνη δέσμιος εν τη φυλακή όπου είσθε, σεις δε υπάγετε, λάβετε σίτον διά την πείναν των οικιών σας. Φέρετε όμως προς εμέ τον αδελφόν σας τον νεώτερον. Ούτω θέλουσιν αληθεύσει οι λόγοι σας και δεν θέλετε αποθάνει.»

Σύμφωνοι όλοι δέχθηκαν αυτή την πρόταση, αν και εξέφρασαν πολύ μικρή ελπίδα ότι ο πατέρας τους θα επέτρεπε να επιστρέψει ο Βενιαμίν μαζί τους. Ο Ιωσήφ επικοινωνούσε μαζί τους με διερμηνέα και εκείνοι, μη έχοντας ιδέα ότι ο κυβερνήτης τούς καταλάβαινε, συζητούσαν ελεύθερα αναμεταξύ τους στην παρουσία του. Μέμφονταν τον εαυτό τους για τον τρόπο με τον οποίο είχαν φερθεί στον Ιωσήφ.

> «Αληθώς ένοχοι είμεθα διά τον αδελφόν ημών, καθότι είδομεν την θλίψιν της ψυχής αυτού ότε παρεκάλει ημάς, και δεν εισηκούσαμεν αυτού, διά τούτο επήλθεν εφ'ημάς η θλίψις αύτη.»

Ο Ρουβήν που είχε κάνει το σχέδιο να τον ελευθερώσει στη Δωθάν, πρόσθεσε: «Δεν είπον προς εσάς λέγων, Μη αμαρτήσητε κατά του παιδίου; και δεν εισηκούσατε. Διά τούτο, ιδού και το αίμα αυτού εκζητείται.» Όταν άκουσε αυτό ο Ιωσήφ, δεν μπόρε-

σε να συγκρατήσει τη συγκίνησή του, βγήκε έξω και έκλαψε. Όταν γύρισε, διέταξε να δεθεί ο Συμεών μπροστά τους και να ξαναριχθεί στη φυλακή. Ο Συμεών είχε πρωτοστατήσει στην άγρια συμπεριφορά κατά του αδελφού τους και γι'αυτό το λόγο η εκλογή έπεσε σε αυτόν.

Πριν να επιτρέψει στους αδελφούς του να φύγουν, ο Ιωσήφ έδωσε οδηγίες στους υπηρέτες να γεμίσουν τα σακιά τους στάρι και να βάλουν κρυφά τα χρήματα του καθένα μέσα στο σακί του. Ακόμη, τους προμήθευσε και ζωοτροφές για το ταξίδι προς την πατρίδα τους. Στο δρόμο ένας από τη συνοδεία, ανοίγοντας το σακί του ξαφνιάσθηκε που βρήκε το κομπόδεμα με τα αργυρά νομίσματα. Όταν γνωστοποίησε το γεγονός στους άλλους, ταράχθηκαν, βρέθηκαν σε αμηχανία και είπαν ο ένας στον άλλον: «Τί είναι τούτο το οποίον μας έκαμεν ο Θεός;»

Έπρεπε να το εκλάβουν σαν καλό σημάδι προερχόμενο από τον Κύριο, ή μήπως Εκείνος είχε επιτρέψει να συμβεί για να τους τιμωρήσει για τις αμαρτίες τους και να τους βυθίσει σε μεγαλύτερη θλίψη; Παραδέχθηκαν ότι ο Θεός είχε δει τις αμαρτίες τους και ότι τώρα τους τιμωρούσε.

Ο Ιακώβ περίμενε με ανυπομονησία την επιστροφή των παιδιών του, και όταν έφθασαν ολόκληρος ο καταυλισμός συγκεντρώθηκε χαρούμενα γύρω τους καθώς αυτοί διηγούντο στον πατέρα τους όλα όσα τους είχαν συμβεί. Φόβος και ταραχή γέμισαν οι καρδιές όλων. Η στάση του Αιγύπτιου κυβερνήτη φαινόταν ότι απέβλεπε σε κάτι το κακό, και οι φόβοι τους βεβαιώθηκαν όταν ανοίγοντας τα σακιά τους βρήκε μέσα ο καθένας τους τα χρήματά του.

Μέσα στην απόγνωσή του ο γέροντας πατέρας φώναξε: «Σεις με ητεκνώσατε. Ο Ιωσήφ δεν υπάρχει, και τον Βενιαμίν θέλετε λάβει. Επ'εμέ ήλθον πάντα ταύτα.» Ο Ρουβήν απάντησε: «Τους δύο υιούς μου θανάτωσον, εάν δεν φέρω αυτόν προς σε. Παράδος αυτόν εις την χείρα μου, και εγώ θέλω επαναφέρει αυτόν προς σε.»

Η σφοδρή αυτή συζήτηση δεν κατεύνασε το νου του Ιακώβ, και η απάντησή του ήταν: «Δεν θέλει καταβή ο υιός μου μεθ'υμών. Διότι ο αδελφός αυτού απέθανε, και αυτός μόνος έμεινε. Και εάν συμβή εις αυτόν συμφορά εν τη οδώ όπου υπάγετε, τότε θέλετε καταβιβάσει την πολιάν μου μετά λύπης εις τον τάφον.»

21. Ο Ιωσήφ και τα αδέλφια του

Η ξηρασία όμως συνεχιζόταν και, με την πάροδο του χρόνου, η προμήθεια του σταριού που φέρθηκε από την Αίγυπτο είχε σχεδόν εξαντληθεί. Οι γιοι του Ιακώβ ήξεραν καλά ότι χωρίς το Βενιαμίν ήταν άσκοπο να επιστρέψουν στην Αίγυπτο. Δεν είχαν μεγάλες ελπίδες να αλλάξουν την απόφαση του πατέρα και περίμεναν σιωπηλοί την εξέλιξη των πραγμάτων.

Η σκιά του λιμού που τους πλησίαζε, γινόταν διαρκώς απειλητικότερη. Στα ανήσυχα πρόσωπα όλων των μελών του καταυλισμού ο πρεσβύτης αναγνώρισε τη μεγάλη ανάγκη τους και τελικά είπε: «Υπάγετε πάλιν, αγοράσατε εις ημάς ολίγας τροφάς.» Ο Ιούδας απάντησε: «Εντόνως διεμαρτυρήθη προς ημάς ο άνθρωπος λέγων, Δεν θέλετε ιδεί το πρόσωπόν μου, εάν δεν ήναι μεθ'υμών ο αδελφός υμών.» Και βλέποντας ότι η απόφαση του πατέρα άρχισε να ταλαντεύεται, πρόσθεσε: «Απόστειλον το παιδάριον μετ'εμού, και σηκωθέντες ας υπάγωμεν, διά να ζήσωμεν και να μη αποθάνωμεν και ημείς, και συ, και αι γυναίκες ημών.» Προσφέρθηκε να γίνει εγγυητής για την ασφάλεια του αδελφού του και να φέρει για πάντα την ενοχή επάνω του σε περίπτωση που δεν κατόρθωνε να επαναφέρει το Βενιαμίν πίσω στον Ιακώβ.

Ο Ιακώβ δεν μπορούσε περισσότερο να αρνηθεί την έγκρισή του και είπε στα παιδιά του να ετοιμασθούν για το ταξίδι. Τους ζήτησε επίσης να πάρουν για τον κυβερνήτη δώρα από τα προϊόντα που παρήγε ακόμη η λιμοκτονούσε χώρα τους - «ολίγον βάλσαμον, και ολίγον μέλι, αρώματα και μύρον, πιστάκια και αμύγδαλα», καθώς και διπλή ποσότητα χρημάτων. Τους είπε ακόμη: «Και τον αδελφόν σας λάβετε, και σηκωθέντες, επιστρέψατε προς τον άνθρωπον.» Καθώς οι γιοι του ήταν έτοιμοι να ξεκινήσουν για το αμφίβολο ταξίδι τους, ο γέροντας πατέρας σηκώθηκε και υψώνοντας τα χέρια στον ουρανό, ψέλλισε την προσευχή:

> «Ο Θεός ο παντοδύναμος να σας δώση χάριν έμπροσθεν του ανθρώπου, διά να αποστείλη με σας τον άλλον αδελφόν σας και τον Βενιαμίν, και εγώ αν είναι να ατεκνωθώ, ας ατεκνωθώ.»

Ταξίδεψαν πάλι στην Αίγυπτο και παρουσιάσθηκαν στον Ιωσήφ. Καθώς το βλέμμα εκείνου έπεσε στο Βενιαμίν, το παιδί της δικής του μητέρας, συγκινήθηκε βαθιά. Μολαταύτα συγκρατήθηκε, αλλά διέταξε να φερθούν οι άνδρες στο σπίτι του και να γίνουν προετοιμασίες για να φάνε μαζί του. Όταν οδηγήθηκαν στο παλάτι του διοικητή, οι αδελφοί ταράχθηκαν από φόβο ότι τους

καλούσε για να απολογηθούν για τα χρήματα που βρέθηκαν στα σακιά τους. Σκέφθηκαν ότι μπορεί να είχαν τοποθετηθεί επίτηδες εκεί με σκοπό να δημιουργήσουν αφορμή για να τους κάνουν σκλάβους. Μέσα στην απελπισία τους συμβουλεύθηκαν τον οικονόμο του σπιτιού, αναφέροντάς του τις συνθήκες του ταξιδιού τους στην Αίγυπτο.

Για να αποδείξουν την αθωότητά τους, τον πληροφόρησαν ότι είχαν φέρει πίσω τα χρήματα που βρήκαν στα σακιά τους, καθώς και άλλα χρήματα για να αγοράσουν τροφή, και πρόσθεσαν: «Δεν εξεύρομεν τίς έβαλε το αργύριον ημών εις τα σακκία ημών.» Ο άνθρωπος απάντησε: «Ειρήνη εις εσάς, μη φοβείσθε. Ο Θεός σας και ο Θεός του πατρός σας, έδωκεν εις εσάς θησαυρόν εις τα σακκία σας. Το αργύριόν σας ήλθεν εις εμέ.» Αυτό κατεύνασε την ταραχή τους, και όταν ο Συμεών, αποφυλακισμένος, ήρθε και έσμιξε με αυτούς, ένιωσαν ότι ο Θεός τους είχε πράγματι ελεήσει.

Όταν ο κυβερνήτης τους ξανασυνάντησε, του πρόσφεραν τα δώρα τους και ταπεινά «προσεκύνησαν αυτόν έως εδάφους». Πάλι τα όνειρά του ήρθαν στη σκέψη του, και αφού χαιρέτισε τους φιλοξενουμένους του, έσπευσε να ρωτήσει: «Υγιαίνει ο πατήρ σας, ο γέρων περί του οποίου μοι είπατε; έτι ζη;» «Υγιαίνει ο δούλος σου ο πατήρ ημών, έτι ζη» του απάντησαν και τον ξαναπροσκύνησαν. Τότε το μάτι του έπεσε στο Βενιαμίν και είπε: «Ούτος είναι ο αδελφός σας ο νεώτερος περί του οποίου μοι είπατε;» «Ο Θεός να σε ελεήση, τέκνον μου.» Συνεπαρμένος όμως από τρυφερά αισθήματα, δεν μπόρεσε να πει τίποτε περισσότερο. «Εισελθών δε εις το ταμείον έκλαυσεν εκεί.»

Όταν ξαναβρήκε την ψυχραιμία του, επέστρεψε και όλοι τους κάθησαν να γευματίσουν. Σύμφωνα με τα κοινωνικά τους έθιμα, δεν επιτρεπόταν στους Αιγυπτίους να τρώνε με αλλοεθνείς. Γι'αυτό οι γιοι του Ιακώβ είχαν το δικό τους τραπέζι, ενώ ο κυβερνήτης, με την υψηλή θέση του, έτρωγε μόνος, και οι Αιγύπτιοι κατέλαβαν τα δικά τους ξεχωριστά τραπέζια. Όταν όλοι κάθησαν, οι αδελφοί παραξενεύθηκαν που είδαν ότι τους είχαν τακτοποιήσει ακριβώς σύμφωνα με την ηλικία τους. Ο Ιωσήφ «λαβών απ'έμπροσθεν αυτού μερίδια, έστειλε προς αυτούς.» Του Βενιαμίν όμως η μερίδα ήταν πέντε φορές μεγαλύτερη από τη δική τους.

Δείχνοντας την προτίμηση αυτή στο Βενιαμίν, έλπιζε να βεβαιωθεί αν στο μικρότερο αδελφό έδειχναν την ίδια ζήλια και το ίδιο μίσος που είχαν δείξει και σε εκείνον. Εξακολουθώντας να

υποθέτουν ότι ο Ιωσήφ δεν καταλάβαινε τη γλώσσα τους, οι αδελφοί κουβέντιαζαν ελεύθερα μεταξύ τους, και έτσι αυτός είχε μια καλή ευκαιρία να γνωρίσει τα πραγματικά τους αισθήματα. Επιθυμώντας όμως να τους δοκιμάσει περισσότερο, διέταξε πριν την αναχώρησή τους να κρύψουν το ασημένιο ποτήρι του στο σακί του νεότερου αδελφού.

Ξεκίνησαν χαρούμενοι, παίρνοντας το δρόμο της επιστροφής. Ο Συμεών και ο Βενιαμίν ήταν μαζί τους, τα ζώα τους φορτωμένα με στάρι και όλοι τους ένιωθαν ότι είχαν διαφύγει τους κινδύνους που φαίνονταν να τους απειλούν. Μόλις όμως πλησίασαν στα άκρα της πόλης, τους πρόφθασε ο οικονόμος του κυβερνήτη και τους υπέβαλε την αυστηρή ερώτηση:

> «Διατί ανταπεδώκατε κακόν αντί καλού; Δεν είναι τούτο το ποτήριον εις το οποίον πίνει ο κύριός μου και διά του οποίου αληθώς μαντεύει; κακώς εκάματε πράξαντες τούτο.»

Υποτίθετο ότι το κύπελλο εκείνο είχε τη δύναμη να ανακαλύπτει οποιαδήποτε δηλητηριώδη ουσία τοποθετημένη μέσα σε αυτό. Την εποχή εκείνη αυτού του είδους τα κύπελλα είχαν μεγάλη αξία επειδή τα θεωρούσαν μέσα ασφάλειας για τις ανθρωποκτονίες με δηλητηρίαση.

Στην κατηγορία του οικονόμου, οι οδοιπόροι απάντησαν:

> «Διά τί ο κύριος ημών λαλεί κατά τους λόγους τούτους; μη γένοιτο οι δούλοι σου να πράξωσι τοιούτον πράγμα! Ιδού, το αργύριον, το οποίον ευρήκαμεν εν τω στόματι των σακκίων ημών, επεστρέψαμεν προς σε εκ της γης Χαναάν και πώς θέλομεν κλέψει εκ της οικίας του κυρίου σου αργύριον ή χρυσίον; εις όντινα εκ των δούλων σου ευρεθή, ας αποθάνη, και ημείς έτι θέλομεν γείνει δούλοι του κυρίου ημών.»

Ο οικονόμος απάντησε: «Τώρα ας γείνη καθώς λέγετε. Εις όντινα ευρεθή, θέλει γείνει δούλος μου, σεις δε θέλετε είσθαι αθώοι.»

Η έρευνα άρχισε αμέσως. «Και σπεύσαντες κατεβίβασαν έκαστος το σακκίον αυτού εις την γην», και ο οικονόμος ερεύνησε όλα αρχίζοντας από το Ρουβήν και προχωρώντας με τη σειρά έφθασε μέχρι το νεότερο. Στο σακί του Βενιαμίν βρέθηκε το κύπελλο.

Εκδηλώνοντας την απόγνωσή τους οι αδελφοί ξέσχισαν τα ρούχα τους και με αργά βήματα επέστρεψαν στην πόλη. Σύμφωνα με την υπόσχεσή τους, ο Βενιαμίν ήταν καταδικασμένος σε ισόβια σκλαβιά. Ακολούθησαν τον οικονόμο στο παλάτι και βρί-

σκοντας τον κυβερνήτη εκεί, έπεσαν και τον προσκύνησαν. Και αυτός τους είπε: «Τί είναι το πράγμα τούτο το οποίον επράξατε; Δεν εξεύρετε ότι άνθρωπος οποίος εγώ αληθώς μαντεύει;» Ο Ιωσήφ σκόπευε να αποσπάσει από αυτούς την ομολογία της αμαρτίας τους. Δεν είχε ποτέ ισχυρισθεί ότι είχε τη δυνατότητα να μαντεύει, αλλά ήθελε να τους κάνει να πιστέψουν ότι ήταν ικανός να διαβάζει τα μυστικά της καρδιάς τους.

Ο Ιούδας απάντησε:

«Τί να είπωμεν προς τον κύριόν μου; Τί να λαλήσωμεν; ή πώς να δικαιωθώμεν; ο Θεός εύρηκε την αδικίαν των δούλων σου. Ιδού, είμεθα δούλοι του κυρίου μου, και ημείς και εκείνος εις τον οποίον ευρέθη το ποτήριον.»

Η απάντηση ήταν:

«Μη γένοιτο εις εμέ να πράξω τούτο. Ο άνθρωπος εις τον οποίον ευρέθη το ποτήριον, ούτος θέλει είσθαι εις εμέ δούλος, σεις δε ανάβητε εν ειρήνη προς τον πατέρα σας.»

Βαθύτατα συντριμμένος ο Ιούδας, πλησίασε τότε στον κυβερνήτη και φώναξε: «Δέομαι, κύριε μου, ας λαλήση, παρακαλώ, ο δούλος σου λόγον εις τα ώτα του κυρίου μου, και ας μη εξαφθή ο θυμός σου κατά του δούλου σου, διότι συ είσαι ως Φαραώ.» Εύγλωττα και με συγκινητικά λόγια περιέγραψε τη λύπη του πατέρα του για το χαμό του Ιωσήφ και το δισταγμό του να αφήσει το Βενιαμίν να έρθει μαζί τους στην Αίγυπτο, επειδή αυτός ήταν ο μοναχογιός που του απέμεινε από τη γυναίκα του τη Ραχήλ την οποία ο Ιακώβ υπεραγαπούσε.

«Τώρα λοιπόν όταν υπάγω προς τον δούλον σου τον πατέρα μου, και το παιδίον δεν είναι μεθ'ημών, (επειδή η ψυχή αυτού κρέμαται εκ της ψυχής εκείνου), θέλει αποθάνει, και οι δούλοι σου θέλουσι καταβιβάσει την πολιάν του δούλου σου του πατρός ημών μετά λύπης εις τον τάφον. Διότι ο δούλος σου εγγυήθη περί του παιδίου προς τον πατέρα μου, λέγων, εάν δεν φέρω αυτόν προς σε, τότε θέλω είσθαι υπεύθυνος προς τον πατέρα μου διά παντός. Τώρα λοιπόν, δέομαί σου, ας μείνη ο δούλος σου αντί του παιδίου δούλος εις τον κύριόν μου, το δε παιδίον ας αναβή μετά των αδελφών αυτού, διότι πώς να αναβώ προς τον πατέρα μου εάν το παιδίον δεν ήναι μετ'εμού; ουχί, διά να μη ίδω το κακόν, το οποίον θέλει ευρεί τον πατέρα μου.»

Ο Ιωσήφ ικανοποιήθηκε. Διαπίστωσε στους αδελφούς του τους καρπούς της πραγματικής μετάνοιας. Όταν άκουσε τη με-

γαλόψυχη προσφορά του Ιούδα, έδωσε εντολή να αποσυρθούν όλοι εκτός από τα αδέλφια του. Τότε φώναξε με δυνατούς λυγμούς: «Εγώ είμαι ο Ιωσήφ. Ο πατήρ μου έτι ζη;»

Οι αδελφοί του έμειναν ακίνητοι, άφωνοι από το φόβο και την έκπληξη. Κυβερνήτης της Αιγύπτου ο αδελφός τους ο Ιωσήφ, αυτός που τόσο ζηλοφθονούσαν, που ήθελαν να τον σκοτώσουν και τελικά τον πούλησαν για σκλάβο! Όλη η κακή συμπεριφορά τους απέναντι του πέρασε μπρος από τα μάτια τους. Θυμήθηκαν πώς είχαν περιφρονήσει τα όνειρά του και αγωνίσθηκαν για να εμποδίσουν την εκπλήρωσή τους. Αλλά ο ρόλος που έπαιξαν, βοήθησε στην εκπλήρωση των ονείρων αυτών. Και τώρα που τους είχε εντελώς στη διάθεσή του, αναμφίβολα θα εκδικείτο για το κακό που είχε υποστεί.

Βλέποντας την ταραχή τους, τους είπε με καλοσύνη:

«Πλησιάσατε προς εμέ, παρακαλώ.» Και ενώ αυτοί πλησίαζαν, συνέχισε: «Εγώ είμαι ο Ιωσήφ ο αδελφός σας, τον οποίον επωλήσατε εις την Αίγυπτον. Τώρα λοιπόν μη λυπείσθε, μηδέ ας φανή εις εσάς σκληρόν ότι με επωλήσατε εδώ, επειδή εις διατήρησιν ζωής με απέστειλεν ο Θεός έμπροσθέν σας.»

Αισθανόμενος ότι είχαν ήδη αρκετά υποφέρει για τη σκληρότητά τους προς αυτόν, μεγαλόψυχα προσπάθησε να τους απαλλάξει από τους φόβους τους και να μετριάσει την πικρία τους που προκαλούσε ο αυτοέλεγχος.

Συνέχισε:

«Τούτο είναι το δεύτερον έτος της πείνης επί της γης, και μένουσιν άλλα πέντε έτη εις τα οποία δεν θέλει είσθαι ούτε αροτρίασις ούτε θερισμός. Και ο Θεός με απέστειλεν έμπροσθέν σας διά να διατηρήσω εις εσάς διαδοχήν επί της γης, και να διαφυλάξω την ζωήν σας μετά μεγάλης λυτρώσεως. Τώρα λοιπόν δεν με απεστείλατε εδώ σεις, αλλ'ο Θεός, και με έκαμε πατέρα εις τον Φαραώ και κύριον παντός του οίκου αυτού, και άρχοντα πάσης της γης Αιγύπτου.

Σπεύσαντες ανάβητε προς τον πατέρα μου, και είπατε προς αυτόν, Ούτω λέγει ο υιός σου Ιωσήφ, Ο Θεός με έκαμε κύριον πάσης Αιγύπτου. Κατάβηθι προς εμέ, μη σταθής, και θέλετε κατοικήσει εν γη Γεσέν, και θέλεις είσθαι πλησίον μου, συ και οι υιοί σου και οι υιοί των υιών σου, και τα ποίμνιά σου, και αι αγέλαι σου, και πάντα όσα έχεις. Και θέλω σε εκτρέφει εκεί, (διότι μένουσιν ακόμη πέντε έτη πείνης), διά να μη έλθης

εις στέρησιν, συ και ο οίκος σου, και πάντα όσα έχεις. Και ιδού, οι οφθαλμοί σας βλέπουσι, και οι οφθαλμοί του αδελφού μου Βενιαμίν ότι το στόμα μου λαλεί προς εσάς.»

«Και πεσών επί τον τράχηλον Βενιαμίν του αδελφού αυτού, έκλαυσε, και ο Βενιαμίν έκλαυσε επί τον τράχηλον εκείνου. Και καταφιλήσας πάντας τους αδελφούς αυτού, εκλαυσεν επ'αυτούς, και μετά ταύτα ωμίλησαν οι αδελφοί αυτού μετ'αυτού.»

Ομολόγησαν ταπεινά την αμαρτία τους και ζήτησαν τη συγγνώμη του. Πολύν καιρό υπέφεραν από την αγωνία και τις τύψεις, και τώρα χαίρονταν που αυτός βρισκόταν ακόμη στη ζωή.

Η είδηση για όσα μεσολάβησαν, σύντομα μεταδόθηκε στο βασιλιά ο οποίος, πρόθυμος να εκφράσει την ευγνωμοσύνη του στον Ιωσήφ, επικύρωσε την πρόσκληση που ο κυβερνήτης έκανε στην οικογένειά του, λέγοντας: «Τα αγαθά πάσης της γης Αιγύπτου θέλουσιν είσθαι ιδικά σας.»

Οι αδελφοί έφυγαν πλούσια εφοδιασμένοι με τρόφιμα και άμαξες και όλα τα χρειώδη για τη μετακόμιση όλων των οικογενειών και των υπηρετών τους στην Αίγυπτο. Στο Βενιαμίν ο Ιωσήφ έδωσε πολυτιμότερα δώρα από ό,τι στους άλλους. Και τότε, φοβούμενος μην εμπλακούν σε λογομαχίες ενώ θα ταξίδευαν στον τόπο τους, την ώρα που ξεκινούσαν τους έδωσε τη συμβουλή: «Μη συγχύζεσθε καθ'οδόν.»

Οι γιοι του Ιακώβ επέστρεψαν στον πατέρα τους με τα χαρούμενα νέα, «έτι ζη ο Ιωσήφ και είναι άρχων εφ'όλης της γης Αιγύπτου». Στην αρχή ο γέροντας πατέρας ταράχθηκε. Δεν μπορούσε να πιστέψει αυτά που άκουγε. Όταν είδε όμως τη μακριά σειρά από τις άμαξες και τα φορτωμένα ζώα, και όταν ξαναντάμωσε το Βενιαμίν, πείσθηκε, και μέσα στο παραλήρημα της χαράς του φώναξε: «Αρκεί! Ιωσήφ ο υιός μου έτι ζη, θέλω υπάγει και θέλω ιδεί αυτόν πριν αποθάνω.»

Άλλη μια ταπεινωτική πράξη απέμεινε να κάνουν οι δέκα αδελφοί. Ομολόγησαν στον πατέρα τους την εξαπάτηση και τη σκληρότητα που τόσα πολλά χρόνια είχε πικράνει τη ζωή του όπως και τη δική τους. Ο Ιακώβ δεν τους υποπτευόταν για μια τόσο χαμερπή πράξη. Βλέποντας όμως ότι όλα είχαν μετατραπεί προς το καλό, συγχώρησε και ευλόγησε τα παραστρατημένα παιδιά του.

Ο πατέρας και οι γιοι με τις οικογένειές τους, τα κοπάδια, τις αγέλες τους και τους πολυάριθμους υπηρέτες τους ξεκίνησαν σε

λίγο για την Αίγυπτο. Ταξίδευαν με χαρούμενη καρδιά, και όταν έφθασαν στη Βηρσαβεέ, ο πατριάρχης πρόσφερε θυσίες ευχαριστίας και παρακάλεσε τον Κύριο να του δώσει κάποια διαβεβαίωση ότι θα τους συνόδευε εκεί που θα πήγαιναν. Σε ένα όνειρο τη νύχτα τού φανερώθηκε ο λόγος του Θεού.

«Μη φοβηθής να καταβής εις Αίγυπτον, διότι έθνος μέγα θέλω σε καταστήσει εκεί. Εγώ θέλω καταβή μετά σου εις Αίγυπτον, και Εγώ βεβαίως θέλω σε αναβιβάσει πάλιν.»

Η διαβεβαίωση «μη φοβηθής να καταβής εις Αίγυπτον, διότι έθνος μέγα θέλω σε καταστήσει εκεί», ήταν σημαντική. Η υπόσχεση απογόνων αναρίθμητων όπως τα άστρα του ουρανού, είχε δοθεί στον Αβραάμ, αλλά μέχρι τότε ο εκλεκτός λαός είχε ελάχιστα αυξηθεί. Και η γη Χαναάν δεν πρόσφερε προς το παρόν έδαφος κατάλληλο για την ανάπτυξη ενός έθνους όπως είχε προλεχθεί. Αυτή ήταν στην κατοχή ισχυρών ειδωλολατρικών φυλών που δεν έμελλε να αποβληθούν μέχρι «τετάρτης γενεάς».

Αν ήταν οι απόγονοι του Ισραήλ να γίνουν εκεί πολυπληθής λαός, τότε έπρεπε ή να διώξουν τους κατοίκους έξω από τη χώρα, ή να διασκορπισθούν ανάμεσα σε αυτούς. Σύμφωνα με τη θεϊκή διευθέτηση, το πρώτο αποκλειόταν να το κάνουν. Και αν έσμιγαν με τους Χαναναίους, διέτρεχαν τον κίνδυνο να παρασυρθούν στην ειδωλολατρία. Επομένως, η Αίγυπτος παρουσίαζε τις συνθήκες που ήταν αναγκαίες για την εκπλήρωση του θεϊκού σκοπού.

Εκεί είχαν στη διάθεσή τους ένα καλοποτισμένο και γόνιμο της χώρας τμήμα που τους πρόσφερε κάθε ευκαιρία για να πολλαπλασιασθούν σύντομα. Και η αντιπάθεια που αντιμετώπιζαν στην Αίγυπτο εξαιτίας του επιτηδεύματός τους - «διότι είναι βδέλυγμα εις τους Αιγυπτίους πας ποιμήν προβάτων» - θα τους επέτρεπε να παραμείνουν ένας ξέχωρος, ιδιαίτερος λαός που θα τους απέκλειε να συμμετέχουν στην αιγυπτιακή ειδωλολατρία.

Μόλις η συνοδεία έφθασε στην Αίγυπτο, κατευθύνθηκε αμέσως στη γη Γεσέν. Εκεί ήρθε ο Ιωσήφ μέσα στην κυβερνητική του άμαξα περιστοιχισμένος από την πριγκηπική ακολουθία. Η λαμπρότητα του περιβάλλοντός του και η επιβλητικότητα της θέσης του είχαν λησμονηθεί. Μια μόνο σκέψη απασχολούσε το νου του, ένας μόνο πόθος χαροποιούσε την καρδιά του. Βλέποντας τους ταξιδιώτες να πλησιάζουν, η αγάπη της οποίας οι εκδηλώσεις είχαν τόσα χρόνια απωθηθεί, δεν μπορούσε να συγκρατηθεί πε-

ρισσότερο. Πήδηξε από την άμαξα και έτρεξε να καλωσορίσει τον πατέρα του.

«Έπεσεν επί τον τράχηλον αυτού και έκλαυσε πολλήν ώραν επί τον τράχηλον αυτού. Και είπεν ο Ισραήλ προς τον Ιωσήφ, Ας αποθάνω τώρα, αφού είδον το πρόσωπόν σου, διότι συ έτι ζης.»

Ο Ιωσήφ πήρε πέντε από τους αδελφούς του για να τους παρουσιάσει στο Φαραώ και να δεχθεί από αυτόν την παραχώρηση της γης όπου θα κατοικούσαν στο εξής. Η ευγνωμοσύνη του μονάρχη για τον πρωθυπουργό του θα τον ωθούσε να τους τιμήσει διορίζοντάς τους σε κυβερνητικές θέσεις. Ο Ιωσήφ όμως, πιστός στη λατρεία του Κυρίου, επιδίωξε να τους γλιτώσει από πειρασμούς στους οποίους θα ήταν εκτεθειμένοι σε μια ειδωλολατρική αυλή.

Γι'αυτό τους συμβούλεψε, όταν θα τους ρωτούσε ο Φαραώ, να αναφέρουν με ειλικρίνεια το επάγγελμά τους. Οι γιοι του Ιακώβ ακολούθησαν τη συμβουλή του και επιπλέον φρόντισαν να δηλώσουν ότι είχαν έρθει να διαμείνουν εκεί προσωρινά, αποκτώντας έτσι το δικαίωμα να φύγουν αν το επιθυμούσαν. Ο βασιλιάς τούς όρισε για κατοικία «εις το καλύτερον της γης», τη γη Γεσέν.

Λίγο μετά τον ερχομό τους, ο Ιωσήφ έφερε τον πατέρα του και τον παρουσίασε στο βασιλιά. Ο πατριάρχης ένιωθε σαν ξένος μέσα στις βασιλικές αυλές. Αλλά στις μεγαλόπρεπες σκηνές της φύσης είχε επικοινωνήσει με ένα μεγαλύτερο Μονάρχη. Και τότε με συνειδητή υπεροχή ύψωσε τα χέρια του και ευλόγησε το Φαραώ.

Όταν ο Ιακώβ πρωτοχαιρέτησε τον Ιωσήφ, του μίλησε σαν να ήταν έτοιμος πια να πεθάνει μετά το αίσιο τέλος της μακρόχρονης αγωνίας και θλίψης. Δεκαεπτά όμως ακόμη χρόνια επρόκειτο να του παραχωρηθούν στο ειρηνικό ησυχαστήριο της Γεσέν. Τα χρόνια αυτά παρουσίαζαν μια χαρούμενη αντίθεση με εκείνα που είχαν προηγηθεί.

Διαπίστωσε στους γιους του τα τεκμήρια ειλικρινούς μετάνοιας. Είδε την οικογένειά του να περιβάλλεται από συνθήκες αναγκαίες για την ανάπτυξη ενός μεγάλου έθνους. Και η πίστη του έδραξε τη βέβαιη υπόσχεση της μελλοντικής τους εγκατάστασης στη Χαναάν. Αυτός ο ίδιος περιβαλλόταν από κάθε ένδειξη αγάπης και εύνοιας που ο πρωθυπουργός της Αιγύπτου μπορούσε να απονείμει. Και απολαμβάνοντας τη συντροφιά τού από πολλά χρόνια χαμένου γιου του, ήρεμα και γαλήνια κατέληξε στον τάφο.

21. Ο Ιωσήφ και τα αδέλφια του

΄Οταν αισθάνθηκε το θάνατο να πλησιάζει, κάλεσε τον Ιωσήφ. Έχοντας πάντοτε σταθερά υπόψη την υπόσχεση του Θεού σχετικά με την κατάκτηση της Χαναάν, είπε: «Μη με θάψης, παρακαλώ, εν Αιγύπτω, αλλά θέλω κοιμηθή μετά των πατέρων μου, και θέλεις με μετακομίσει εκ της Αιγύπτου, και θέλεις με θάψει εν τω τάφω αυτών.» Ο Ιωσήφ υποσχέθηκε ότι θα το έκανε, αλλά ο Ιακώβ δεν έμεινε ικανοποιημένος. Του απέσπασε έναν επίσημο όρκο ότι θα τον έθαβε πλάι στους πατέρες του στο σπήλαιο Μαχπελάχ.

΄Αλλο ένα σοβαρό ζήτημα χρειαζόταν τακτοποίηση. Οι γιοι του Ιωσήφ έπρεπε να τοποθετηθούν ανάμεσα στους γιους του Ιακώβ. ΄Οταν ήρθε για μια τελευταία συνάντηση με τον πατέρα του, ο Ιωσήφ έφερε μαζί του τον Εφραΐμ και το Μανασσή. Οι νεαροί αυτοί, μέσο της μητέρας τους, σχετίζονταν με την ανώτερη τάξη της αιγυπτιακής ιεροσύνης και, επειδή ο πατέρας τους είχε υψηλή θέση, οι δρόμοι του πλούτου και των τιμών ανοίγονταν μπροστά τους αν αυτοί θα προτιμούσαν να συνδεθούν με τους Αιγυπτίους.

Η επιθυμία του Ιωσήφ όμως ήταν να συνδεθούν τα παιδιά με το δικό τους λαό. Έδειξε την εμπιστοσύνη του στην υπόσχεση της διαθήκης παραιτούμενος από όλες τις τιμές που πρόσφερε στα παιδιά του η αιγυπτιακή αυλή, για να έχουν μια θέση ανάμεσα στις καταφρονημένες ποιμενικές φυλές στις οποίες ήταν εμπιστευμένες οι ρήσεις του Θεού.

Ο Ιακώβ είπε:

> «Οι δύο υιοί σου, οι γεννηθέντες εις σε εν τη γη της Αιγύπτου, πριν εγώ έλθω προς σε εις την Αίγυπτον, είναι δικοί μου, ο Εφραΐμ και ο Μανασσής θέλουσιν είσθαι εις εμέ, ως ο Ρουβήν και ο Συμεών.»

Θα τους υιοθετούσε σαν δικούς του γιους για να γίνουν οι κεφαλές ξεχωριστών φυλών. ΄Ετσι, ένα από τα προσόντα πρωτοτόκου που ο Ρουβήν είχε απολέσει, θα δινόταν στον Ιωσήφ - το διπλό του Ισραήλ μερίδιο.

Η όραση του Ιακώβ είχε αμβλυνθεί από τα γηρατειά και δεν είχε προσέξει την παρουσία των δύο αγοριών. Αργότερα όμως, όταν διέκρινε αμυδρά το σχήμα τους, ρώτησε: «Τίνες είναι ούτοι;» Και όταν πήρε την απάντηση, πρόσθεσε: «Φέρε αυτούς, παρακαλώ, προς εμέ, διά να ευλογήσω αυτούς.» Καθώς εκείνοι πλησίασαν, ο πατριάρχης τους αγκάλιασε και τους φίλησε τοποθετώντας επίσημα τα χέρια του στα κεφάλια τους για να τους ευλογήσει. Τότε έκανε την ακόλουθη προσευχή:

«Ο Θεός, έμπροσθεν του οποίου περιεπάτησαν οι πατέρες μου Αβραάμ και Ισαάκ, ο Θεός όστις με εποίμανεν εκ γεννήσεώς μου έως της ημέρας ταύτης, ο άγγελος όστις με εγλίτωσεν εκ πάντων των κακών, να ευλογήση τα παιδία ταύτα.»

Δεν υπήρχε τώρα κανένα πνεύμα αυτοεξάρτησης, καμιά εμπιστοσύνη σε ανθρώπινη δύναμη, καμιά κατεργαριά. Ο Θεός ήταν ο συντηρητής και ο υποστηρικτής του. Δεν υπήρχε κανένα παράπονο για τις δύσμοιρες ημέρες του παρελθόντος. Δεν έβλεπε τις δοκιμασίες και τις θλίψεις που πέρασε ότι στρέφονταν εναντίον του. Θυμόταν μόνο την ευσπλαχνία και την τρυφερή φροντίδα Του που τον συνόδευαν σε όλο το βίο του.

Αφού τελείωσε η ευλογία, ο Ιακώβ έδωσε στο γιο του τη διαβεβαίωση - αφήνοντας για τις επερχόμενες γενεές μέσα από μακρόχρονη σκλαβιά και κατάθλιψη, τη μαρτυρία αυτή της πίστης του - «Ιδού εγώ αποθνήσκω, και ο Θεός θέλει είσθαι με σας και θέλει σας επαναφέρει εις την γην των πατέρων σας.»

Τέλος, όλοι οι γιοι του Ιακώβ συγκεντρώθηκαν γύρω από το επιθανάτιο κρεβάτι του. Και ο Ιακώβ κάλεσε τα παιδιά του λέγοντας:

«Συνάχθητε και ακούσατε, υιοί Ιακώβ, και ακροάσθητε τον Ισραήλ τον πατέρα σας», «διά να σας αναγγείλω τί μέλλει να συμβή εις εσάς εν ταις εσχάταις ημέραις.»

Συχνά και με αγωνία είχε σκεφθεί το μέλλον τους και είχε προσπαθήσει να φαντασθεί την εικόνα των διαφόρων φυλών. Και τώρα που τα παιδιά του περίμεναν να λάβουν την τελευταία ευλογία, τον επισκέφθηκε η Θεία Έμπνευση και μπροστά του αποκαλύφθηκε σε προφητικό όραμα το μέλλον των απογόνων του. Το ένα μετά το άλλο αναφέρθηκαν τα ονόματα των παιδιών του, του καθενός ο χαρακτήρας περιγράφηκε και η μελλοντική ιστορία των φυλών εκτέθηκε με συντομία.

«Ρουβήν ο πρωτότοκός μου,
Συ ισχύς μου, και αρχή των δυνάμεών μου,
Έξοχος κατά την αξίαν, και έξοχος κατά την δύναμιν.»

Έτσι περιέγραψε ο πατέρας τη θέση που αρμόζει στο Ρουβήν, σαν πρωτότοκος γιος που ήταν. Το σοβαρό όμως αμάρτημά του στο Μιγδώλ-Εδέρ τον κατέστησε ανάξιο για την ευλογία των δικαιωμάτων του πρωτοτόκου. Ο Ιακώβ συνέχισε:

«Εξέβρασας ως ύδωρ,
Δεν θέλεις έχει την υπεροχήν.»

Η ιεροσύνη δόθηκε στο Λευί, η βασιλεία και η μεσσιανική υπόσχεση στον Ιούδα και το διπλό μερίδιο κληρονομιάς στον Ιωσήφ. Η φυλή του Ρουβήν ποτέ δεν έφθασε σε υψηλή στάθμη μεταξύ του λαού Ισραήλ. Δεν ήταν τόσο πολυάριθμη όσο η φυλή του Ιούδα, του Ιωσήφ ή του Δαν, και ήταν από τις πρώτες φυλές που φέρθηκαν στην αιχμαλωσία.

Επόμενοι του Ρουβήν στην ηλικία ήταν ο Συμεών και ο Λευί. Αυτοί είχαν συμμαχήσει στην αγριότητα εναντίον των κατοίκων της Συχέμ και επιπλέον ήταν περισσότερο ένοχοι για την πώληση του Ιωσήφ. Γι'αυτούς έγινε η δήλωση:

«Θέλω διαμοιράσει αυτούς εις τον Ιακώβ,
Και θέλω διασκορπίσει αυτούς εις τον Ισραήλ.»

Στην απαρίθμηση του Ισραήλ, μόλις πριν εισέλθει στη Χαναάν, του Συμεών η φυλή ήταν η μικρότερη. Και στην τελευταία ευλογία του Μωυσή δεν αναφέρεται ο Συμεών. Όταν εγκαταστάθηκαν στη Χαναάν, η φυλή αυτή είχε μόνο ένα ελάχιστο μέρος από τον κλήρο του Ιούδα και οι οικογένειες που αργότερα απέκτησαν κάποια δύναμη, σχημάτισαν αποικίες και εγκαταστάθηκαν σε εδάφη έξω από τα σύνορα της αγίας γης.

Και ο Λευί δεν έλαβε κληρονομιά εκτός από σαράντα οκτώ πόλεις σκορπισμένες σε διάφορα σημεία του τόπου. Στην περίπτωση της φυλής αυτής όμως η πιστότητά του στον Κύριο, όταν οι άλλες φυλές είχαν αποστατήσει, του εξασφάλισε την ιερή υπηρεσία του αγιαστηρίου, μετατρέποντας έτσι την κατάρα σε ευλογία.

Οι ανώτατες ευλογίες των πρωτοτοκίων μεταβιβάσθηκαν στον Ιούδα. Η έννοια του ονόματος - που σημαίνει δόξα - αποκαλύπτεται στην προφητική εξιστόρηση της φυλής αυτής:

«Ιούδα, σε θέλουσιν επαινέσει οι αδελφοί σου.
Η χειρ θέλει είσθαι επί τον τράχηλον των εχθρών σου.
Οι υιοί του πατρός σου θέλουσι σε προσκυνήσει.
Σκύμνος λέοντος είναι ο Ιούδας,
Εκ του θηράματος, υιέ μου, ανέβης.
Αναπεσών, εκοιμήθης ως λέων,

Και ως σκύμνος λέοντος, τίς θέλει εγείρει αυτόν;
Δεν θέλει εκλείψει το σκήπτρον εκ του Ιούδα,
Ουδέ νομοθέτης εκ μέσου των ποδών αυτού,
Εωσού έλθη ο Σηλώ,
Και εις Αυτόν θέλει είσθαι η υπακοή των λαών.»

Το λιοντάρι, ο βασιλιάς του δάσους, είναι κατάλληλο σύμβολο της φυλής αυτής, από την οποία κατάγεται ο Δαβίδ και ο Υιός του Δαβίδ, ο Σηλώ, ο πραγματικός «Λέων της φυλής του Ιούδα», που μπροστά του όλες οι δυνάμεις τελικά θα υποκλιθούν και όλα τα έθνη θα Τον τιμήσουν.

Για τα περισσότερα παιδιά του ο Ιακώβ προφήτευσε ένα ευτυχισμένο μέλλον. Τέλος, έφθασε η σειρά του Ιωσήφ, και η καρδιά του πατέρα σκίρτησε καθώς επικαλείτο τις ευλογίες επάνω στο κεφάλι εκείνου που είχε χωρισθεί από τους αδελφούς του.

«Ο Ιωσήφ κλάδος καρποφόρος,
Κλάδος καρποφόρος πλησίον πηγής,
Του οποίου οι βλαστοί εκτείνονται επί τον τοίχον.
Οι τοξόται επίκραναν αυτόν,
Και ετόξευσαν κατ'αυτού, και εχθρεύθησαν αυτόν.
Αλλά το τόξον αυτού έμεινε δυνατόν,
Και οι βραχίονες των χειρών αυτού ενεδυναμώθησαν,
Διά χειρών του ισχυρού Θεού του Ιακώβ.
Εκείθεν ο ποιμήν, η πέτρα του Ισραήλ,
Και τούτο διά του Θεού του πατρός σου,
΄Οστις σε βοηθεί,
Και διά του Παντοδυνάμου,
΄Οστις θέλει σε ευλογεί,
Ευλογίας του ουρανού άνωθεν,
Ευλογίας της αβύσσου κάτωθεν,
Ευλογίας των μαστών και της μήτρας,
Αι ευλογίαι του πατρός σου υπερίσχυσαν
Υπέρ τας ευλογίας των προγόνων μου,
Έως των υψηλών κορυφών των αιωνίων ορέων.
Θέλουσιν είσθαι επί της κεφαλής του Ιωσήφ,
Και επί της κορυφής του εκλεκτού
Μεταξύ των αδελφών αυτού.»

21. Ο Ιωσήφ και τα αδέλφια του

Ανέκαθεν ο Ιακώβ υπήρξε άνθρωπος με βαθιά και θερμά αισθήματα. Η αγάπη του για τους γιους του ήταν μεγάλη και τρυφερή, και η επιθανάτια διαθήκη του σε αυτούς δεν εξέφραζε ούτε μεροληψία, ούτε δυσαρέσκεια. Είχε συγχωρήσει όλους, και όλους αγαπούσε. Η πατρική στοργή του μόνο με λόγια ενθαρρυντικά και ελπιδοφόρα μπορούσε να εκφρασθεί. Η δύναμη όμως του Θεού τον επισκέφθηκε και κάτω από την επιρροή της θεοπνευστίας ήταν αναγκασμένος να μιλήσει την αλήθεια όσο οδυνηρή και αν ήταν.

΄Οταν τελείωσε να προφέρει τις ευλογίες, ο Ιακώβ επανέλαβε την παραγγελία για τον τόπο του ενταφιασμού του: «Εγώ προστίθεμαι εις τον λαόν μου. Θάψετέ με μετά των πατέρων μου . . . εν τω σπηλαίω τω εν τω αγρώ Μαχπελάχ.» «Εκεί έθαψαν τον Αβραάμ και την Σάρραν την γυναίκα αυτού, και εκεί έθαψα εγώ την Λείαν.» ΄Ωστε το τελευταίο πράγμα που έκανε στη ζωή του, ήταν να δείξει την εμπιστοσύνη του στην υπόσχεση του Θεού.

Τα τελευταία χρόνια του Ιακώβ έμοιαζαν σαν ένα ήσυχο και αναπαυτικό δειλινό ύστερα από μια κουραστική και ταραχώδη ημέρα. Σύννεφα σκοτεινά είχαν συγκεντρωθεί στο μονοπάτι της ζωής του. Το ηλιοβασίλεμα όμως ήταν φωτεινό και η λάμψη του ουρανού φώτισε τις τελευταίες στιγμές του. Η Γραφή λέει: «Προς την εσπέραν θέλει είσθαι φως.» «Παρατήρει τον άκακον και βλέπε τον ευθύν, ότι εις τον ειρηνικόν άνθρωπον θέλει είσθαι εγκατάλειμμα.» (Ζαχ. 14:7, Ψαλμ. 37:37).

Ο Ιακώβ είχε αμαρτήσει και είχε υποφέρει πολύ. Πολλά χρόνια μόχθου, κόπου και θλίψης είχε περάσει από την ημέρα που η μεγάλη αμαρτία του τον ανάγκασε να φύγει από τις σκηνές του πατέρα του. ΄Αστεγος φυγάς, χωρίσθηκε από τη μητέρα του χωρίς ποτέ πια να την ξαναδεί. Επτά χρόνια δούλεψε για εκείνη που αγαπούσε, με αποτέλεσμα να εξαπατηθεί οικτρά.

Είκοσι χρόνια μόχθησε υπηρετώντας έναν άρπαγα και πλεονέκτη συγγενή. Τα πλούτη του είδε να αυξάνονται και τα παιδιά του να πληθύνονται γύρω του, αλλά ελάχιστη βρήκε χαρά στο φιλόνικο και διαιρημένο σπιτικό του. Καταστεναχωρήθηκε με την ντροπή της κόρης του, με την εκδίκηση των αδελφών της, με το θάνατο της Ραχήλ, με το ανοσιούργημα του Ρουβήν, με το αμάρτημα του Ιούδα, με την απάνθρωπη εξαπάτηση και το δόλο κατά του Ιωσήφ - πόσο μακρύς και σκοτεινός είναι ο κατάλογος των δεινών που είδαν τα μάτια του! απανωτά θέρισε τους καρπούς της πρώτης εκείνης σφαλερής πράξης του.

΄Απειρες φορές είδε να επαναλαμβάνονται στη ζωή των παιδιών του τα αμαρτήματα εκείνα που είχαν κάνει τον ίδιο ένοχο. ΄Οσο σκληρή όμως και αν υπήρξε η μαθητεία, ήταν αποτελεσματική. ΄Οσο επώδυνος και αν ήταν ο φρονηματισμός, απέδωσε «καρπόν ειρηνικόν δικαιοσύνης.» (Εβρ. 12:11).

Η θεοπνευστία καταχωρεί πιστά τα σφάλματα των καλών ανθρώπων, αυτών που διακρίνονται για την εύνοια του Θεού. Πράγματι, τα σφάλματά τους παρουσιάζονται πιο έντονα από τις αρετές τους. Αυτό έχει κάνει πολλούς να απορούν, και έχει δώσει αφορμή στους άπιστους να ειρωνεύονται τη Βίβλο. Αλλά αυτό είναι ένα από τα ισχυρότερα αποδεικτικά της αληθότητας της Γραφής ότι η σημασία των γεγονότων δε μειώνεται, ούτε οι αμαρτίες των πρωταγωνιστών αποσιωπούνται.

Οι σκέψεις των ανθρώπων υπόκεινται τόσο πολύ στην προκατάληψη, ώστε είναι αδύνατο οι ανθρώπινες αφηγήσεις να είναι αμερόληπτες. Αν η Βίβλος είχε γραφεί από μη εμπνευσμένα άτομα, θα είχε χωρίς αμφιβολία παρουσιάσει το χαρακτήρα των τιμημένων ανθρώπων της κάτω από ένα κολακευτικό πρίσμα. Έτσι όμως όπως έχουν τα πράγματα, έχουμε τον ακριβή καταχωρισμό των εμπειριών της ζωής τους.

΄Ανθρωποι τους οποίους ο Θεός ευνόησε και στους οποίους εμπιστεύθηκε μεγάλες ευθύνες, έχουν μερικές φορές καταβληθεί από τον πειρασμό και έχουν διαπράξει αμαρτήματα, ακριβώς όπως εμείς σήμερα αγωνιζόμαστε, ταλαντευόμαστε και πέφτουμε συχνά σε λάθη. Η ζωή τους παρουσιάζεται μπροστά μας με όλα τους τα ελαττώματα και τις απερισκεψίες για να πάρουμε θάρρος και να προειδοποιηθούμε. Αν είχαν εμφανισθεί άψογοι, τότε εμείς με την αμαρτωλή φύση μας, θα μπορούσαμε να απογοητευθούμε από τα λάθη και τις αποτυχίες μας.

Βλέποντας όμως τα σημεία όπου άλλοι αγωνίσθηκαν με απογοητεύσεις όμοιες με τις δικές μας, όπου νικήθηκαν από τον πειρασμό όπως και εμάς νικάει ο πειρασμός, αλλά εμψυχώθηκαν μετά και νίκησαν με τη χάρη του Θεού, ενθαρρυνόμαστε στην πάλη μας για τη δικαιοσύνη. ΄Οπως αυτοί, κάποτε ηττημένοι αλλά που ανέκτησαν τις δυνάμεις τους και ευλογήθηκαν από το Θεό, έτσι και εμείς μπορούμε να νικήσουμε με τη δύναμη του Ιησού.

Από το άλλο μέρος, η καταχώρηση των πράξεών τους μπορεί να μας χρησιμεύσει σαν προειδοποίηση. Δείχνει ότι ο Θεός με κανένα τρόπο δεν απαλλάσσει τον ένοχο. Βλέπει την αμαρτία στα παιδιά Του και φέρεται σε αυτά πιο αυστηρά από ό,τι σε εκεί-

νους που είναι λιγότερο φωτισμένοι και έχουν μικρότερες ευθύνες.

Μετά τον ενταφιασμό του Ιακώβ, ο φόβος κυρίεψε πάλι τις καρδιές των αδελφών του Ιωσήφ. Παρόλη την καλοσύνη που τους έδειξε, η συναίσθηση της ενοχής τούς έκανε δύσπιστους και καχύποπτους. Πιθανόν να είχε βραδύνει την εκδίκησή του από σεβασμό για τον πατέρα του, και τώρα θα τους επέβαλε την από καιρό αναβαλλόμενη ποινή για το κρίμα τους. Δεν τόλμησαν να παρουσιασθούν οι ίδιοι μπροστά του, αλλά έστειλαν μήνυμα:

> «Ο πατήρ σου προσέταξε πριν αποθάνη, λέγων, Ούτω θέλετε ειπεί προς τον Ιωσήφ, Συγχώρησον, παρακαλώ την αδικίαν των αδελφών σου, και την αμαρτίαν αυτών διότι έπραξαν κακόν εις σε. Τώρα λοιπόν συγχώρησον, παρακαλούμεν, την αδικίαν των δούλων του Θεού του πατρός σου.»

Το μήνυμα αυτό συγκίνησε τον Ιωσήφ μέχρι δακρύων και, παίρνοντας θάρρος, τα αδέλφια του ήρθαν και έπεσαν μπροστά του λέγοντας: «Ιδού, ημείς είμεθα δούλοι σου.» Η αγάπη του Ιωσήφ για τα αδέλφια του ήταν τόσο βαθιά και αφίλαυτη που υπέφερε στη σκέψη ότι τον νόμιζαν πως υπέθαλπε πνεύμα εκδικητικό απέναντί τους. Τους είπε:

> «Μη φοβείσθε, μήπως αντί Θεού είμαι εγώ; σεις μεν εβουλεύθητε κακόν εναντίον μου, ο δε Θεός εβουλεύθη να μεταστρέψη τούτο εις καλόν, διά να γείνη καθώς την σήμερον, ώστε να σώση την ζωήν πολλού λαού. Τώρα λοιπόν μη φοβείσθε, εγώ θέλω θρέψει εσάς και τας οικογενείας σας.»

Η ζωή του Ιωσήφ απεικονίζει τη ζωή του Χριστού. Η ζήλια ώθησε τους αδελφούς του Ιωσήφ να τον πουλήσουν για σκλάβο. Έλπιζαν να τον εμποδίσουν να γίνει μεγαλύτερός τους. Και όταν αυτός φέρθηκε στην Αίγυπτο, εκείνοι κολακεύονταν στη σκέψη ότι δε θα τους ενοχλούσαν πια τα όνειρά του, ότι είχαν εξαφανίσει κάθε πιθανότητα για την επαλήθευσή τους. Αλλά τη δική τους πορεία ανέτρεψε ο Θεός προκειμένου να εκπληρωθεί εκείνο ακριβώς το γεγονός που σκόπευαν να εμποδίσουν.

Έτσι και οι Εβραίοι ιερείς και πρεσβύτεροι φθόνησαν το Χριστό από φόβο ότι θα αποσπούσε από αυτούς την προσοχή του λαού. Τον θανάτωσαν για να Τον εμποδίσουν να γίνει βασιλιάς, αλλά με αυτό τον τρόπο έφεραν το ίδιο ακριβώς εκείνο αποτέλεσμα.

Γενόμενος σκλάβος στην Αίγυπτο ο Ιωσήφ, έγινε ο σωτήρας της οικογένειας του πατέρα του. Το γεγονός όμως αυτό δε μετρί-

ασε την ενοχή των αδελφών του. Το ίδιο και η σταύρωση του Χριστού από τους εχθρούς Του Τον έκανε μεν Λυτρωτή της ανθρωπότητας, Σωτήρα της αμαρτωλής φυλής, Άρχοντα του κόσμου όλου, αλλά το έγκλημα των δημίων Του ήταν το ίδιο αποτρόπαιο όπως αν το προνοητικό χέρι του Θεού να μην είχε κατευθύνει τα γεγονότα προς δόξα Του και για το καλό του ανθρώπου.

Όπως ο Ιωσήφ πουλήθηκε στους εθνικούς από τα ίδια τα αδέλφια του, έτσι και ο Χριστός πουλήθηκε στους πιο άσπονδους εχθρούς Του από ένα μαθητή Του. Ο Ιωσήφ κατηγορήθηκε άδικα και φυλακίσθηκε για την ενάρετη ζωή του. Το ίδιο και ο Χριστός περιφρονήθηκε και απορρίφθηκε επειδή η ενάρετη ζωή Του της αυταπάρνησης γινόταν έλεγχος της αμαρτίας. Και ενώ δε βρέθηκε ένοχος για κανένα αμάρτημα, καταδικάσθηκε με βάση την κατάθεση ψευδομαρτύρων.

Ακόμη, του Ιωσήφ η υπομονή και η πραότητα μπροστά στην αδικία και στην καταδυνάστευση, η πρόθυμη συγχώρηση και η καλοκαγαθία του στους ανόσιους αδελφούς του απεικονίζει του Σωτήρα την αδιαμαρτύρητη καρτερικότητα της κακεντρέχειας και της κακομεταχείρισης των ασεβών ανθρώπων καθώς και τη συγνώμη Του όχι μόνο στους φονιάδες Του αλλά και σε όλους όσοι έρχονται σε Αυτόν ομολογώντας τις αμαρτίες τους και ζητώντας συγχώρηση.

Ο Ιωσήφ έζησε σαράντα τέσσερα χρόνια μετά το θάνατο του πατέρα του. Έζησε μέχρι που είδε «τέκνα του Εφραΐμ έως τρίτης γενεάς, και τα παιδία του Μαχείρ, υιού του Μανασσή, επί των γονάτων του Ιωσήφ εγεννήθησαν.» Είδε την αύξηση και την ευημερία του λαού του, και σε όλα αυτά τα χρόνια η πίστη του ότι ο Θεός θα αποκαθιστούσε το λαό Του στη Γη της Επαγγελίας παρέμεινε ακλόνητη.

Όταν κατάλαβε ότι πλησίαζε το τέλος του, κάλεσε τους συγγενείς του κοντά του. Αν και υπήρξε τόσο τιμώμενος στη χώρα του Φαραώ, η Αίγυπτος ήταν γι'αυτόν μόνο ο τόπος της εξορίας του. Η τελευταία του πράξη ήταν να επισημάνει ότι ο κλήρος του έπεφτε με τον Ισραήλ. Τα τελευταία λόγια του ήταν:

> «Ο Θεός θέλει βεβαίως σας επισκεφθή, και θέλει σας αναβιβάσει εκ της γης ταύτης εις την γην την οποίαν ώμοσε προς τον Αβραάμ, προς τον Ισαάκ και προς τον Ιακώβ.»

Και ζήτησε επίσημο όρκο από τα τέκνα του Ισραήλ ότι θα μετέφεραν τα οστά του μαζί τους στη γη Χαναάν.

21. Ο Ιωσήφ και τα αδέλφια του

«Και ετελεύτησεν ο Ιωσήφ εν ηλικία ετών εκατόν δέκα, και εβαλσάμωσαν αυτόν, και ετέθη εις θήκην εν τη Αιγύπτω.»

Και στους επίμοχθους αιώνες που ακολούθησαν, η θήκη εκείνη - η αναμνηστική των τελευταίων λέξεων του Ιωσήφ - μαρτυρούσε στον Ισραήλ ότι ήταν μόνο πάροικοι στην Αίγυπτο και τους έκανε να προσδοκούν τη Γη της Επαγγελίας, επειδή ο καιρός της απολύτρωσης θα έφθανε σίγουρα.

Ο ΜΩΥΣΗΣ

(Βασίζεται στο βιβλίο Έξοδος, κεφ. 1: - 4:)

Για να εφοδιασθούν με τροφή τον καιρό της πείνας, οι Αιγύπτιοι πούλησαν στο βασιλικό στέμμα τα ζώα και τα κτήματά τους, και τελικά υποβλήθηκαν και οι ίδιοι σε μόνιμη δουλεία. Με σύνεση ο Ιωσήφ προέβλεψε για την απελευθέρωσή τους. Τους επέτρεψε να γίνουν βασιλικοί κολίγοι, καλλιεργώντας τα κτήματα του Φαραώ και πληρώνοντας ετήσιο φόρο το πέμπτο των εισοδημάτων τους.

Τα παιδιά του Ιακώβ όμως δεν ήταν υποχρεωμένα να υποστούν τις συνθήκες αυτές. Για τις υπηρεσίες που ο Ιωσήφ πρόσφερε στο αιγυπτιακό κράτος, τους παραχωρήθηκε όχι μόνο ένα μέρος της χώρας για κατοίκηση, αλλά εξαιρέθηκαν από τη φορολογία, και πλουσιοπάροχα εφοδιάζονταν με τρόφιμα κατά τη διάρκεια του λιμού. Δημόσια ο βασιλιάς αναγνώρισε ότι με την ευσπλαχνική επέμβαση του Θεού του Ιωσήφ η Αίγυπτος απολάμβανε αφθονία ενώ άλλα έθνη χάνονταν από την πείνα. Είδε επίσης ότι η διαχείριση του Ιωσήφ είχε πλουτίσει το βασίλειο, και από ευγνωμοσύνη περιέβαλε την οικογένεια του Ιακώβ με βασιλική εύνοια.

Με το κύλισμα του χρόνου όμως ο μεγάλος άνδρας στον οποίο η Αίγυπτος όφειλε τόσα πολλά, καθώς και η γενεά η οποία είχε ευνοηθεί από τους κόπους του, πέρασαν στον τάφο. «Εσηκώθη δε νέος βασιλεύς επί την Αίγυπτον, όστις δεν εγνώριζε τον Ιωσήφ.» Όχι ότι αγνοούσε τις υπηρεσίες του Ιωσήφ προς το έθνος, αλλά δεν ήθελε να τις αναγνωρίσει, και μάλλον ήθελε να τις βυθίσει όσο το δυνατόν στη λήθη. «Και είπε προς τον λαόν αυτού, Ιδού, ο λαός των υιών Ισραήλ είναι πολύ πλήθος, και ισχυρότερος ημών. Έλθετε, ας σοφισθώμεν κατ'αυτών, διά να μη πολυπλασιασθώσι, και αν συμβή πόλεμος, ενωθώσι και ούτοι

μετά των εχθρών ημών, και πολεμήσωσιν ημάς και αναχωρήσωσιν εκ του τόπου.»

Οι Ισραηλίτες είχαν ήδη γίνει πολυάριθμοι. «Ηυξήνθησαν . . . και επληθύνθησαν, και επολυπλασιάσθησαν, και ενεδυναμώθησαν σφόδρα, σφόδρα, ώστε ο τόπος εγέμισεν απ'αυτών.»

Με την προνοητική φροντίδα του Ιωσήφ και την εύνοια του τότε βασιλιά, είχαν σύντομα πολλαπλασιασθεί στη χώρα αυτή. Παρέμειναν όμως μια ξέχωρη φυλή, χωρίς να παρουσιάζουν τίποτε το κοινό με τους Αιγυπτίους ως προς τις συνήθειες και τη θρησκεία. Και τώρα ο αυξημένος αριθμός τους αφύπνισε το φόβο του βασιλιά και του λαού του ότι σε περίπτωση πολέμου θα μπορούσαν να ενωθούν με τους εχθρούς της Αιγύπτου. Τα πολιτικά όμως συμφέροντα δε συνιστούσαν την αποδίωξή τους από τη χώρα. Πολλοί από αυτούς ήταν ικανοί και επιδέξιοι εργάτες συνεισφέροντας στον πλούτο του έθνους. Τέτοιους εργάτες τους χρειαζόταν ο βασιλιάς για την ανέγερση των μεγαλοπρεπών ναών και ανακτόρων του. Κατά συνέπεια, τους κατέταξε με τους Αιγυπτίους που είχαν πουληθεί οι ίδιοι μαζί με τα κτήματά τους στο βασίλειο. Σε λίγο διορίσθηκαν επιστάτες σε αυτούς, και έτσι ολοκληρώθηκε η σκλαβιά τους.

> «Και κατεδυνάστευσαν οι Αιγύπτιοι τους υιούς Ισραήλ αυστηρώς, και κατεπίκραναν την ζωήν αυτών διά της σκληράς δουλείας εις τον πηλόν, και εις τας πλίνθους, και εις πάσας τας εργασίας των πεδιάδων. Πάσαι αι εργασίαι αυτών, με τας οποίας κατεδυνάστευον αυτούς, ήσαν αυστηραί.» «Όσον όμως κατέθλιβον αυτούς, τόσο μάλλον επληθύνοντο και ηυξάνοντο.»

Ο βασιλιάς και οι σύμβουλοί του έλπιζαν να υποτάξουν τους Ισραηλίτες με τη σκληρή δουλεία, ελαττώνοντας έτσι τον αριθμό τους και συντρίβοντας την ανεξαρτησία του πνεύματός τους. Όταν απέτυχαν στην εκπλήρωση του σκοπού τους, έλαβαν σκληρότερα μέτρα. Έδωσαν εντολή στις γυναίκες των οποίων το επάγγελμα έδινε την ευκαιρία να εκτελούν την εντολή, να θανατώνουν τα αρσενικά εβραιόπαιδα μόλις γεννιόνταν. Ο Σατανάς είχε υποκινήσει το ζήτημα αυτό. Ήξερε ότι μεταξύ των Ισραηλιτών ένας απελευθερωτής επρόκειτο να εγερθεί και, ωθώντας το βασιλιά να καταστρέψει τα παιδιά, έλπιζε να ακυρώσει το θεϊκό σκοπό. Οι γυναίκες όμως ήταν θεοφοβούμενες και δεν τολμούσαν να εκτελέσουν την απάνθρωπη εντολή. Ο Κύριος ενέκρινε τη στάση τους και συνέβαλλε στην επιτυχία τους. Ο βασιλιάς,

οργισμένος από την αποτυχία του σχεδίου του, κατέστησε το διάταγμα επιτακτικότερο. Ολόκληρο το έθνος καλείτο να συμπράξει στην καταδίωξη και το σφαγιασμό των ανυπεράσπιστων θυμάτων του. «Ο Φαραώ προσέταξε πάντα τον λαόν αυτού λέγων, Παν αρσενικόν το οποίον γεννηθή, εις τον ποταμόν ρίπτετε αυτό, παν δε θηλυκόν αφίνετε να ζη.»

΄Οταν το διάταγμα αυτό είχε τεθεί σε ισχύ, ένας γιος γεννήθηκε στον Αμράμ και στην Ιωχαβέδ, ευλαβείς Ισραηλίτες της φυλής Λευί. Το μωρό ήταν «εύμορφον», και οι γονείς, πιστεύοντας ότι ο καιρός της απελευθέρωσης του Ισραήλ πλησίαζε και ότι ο Θεός θα έστελνε έναν απελευθερωτή για το λαό Του, έκριναν ότι το μικρό τους έπρεπε να διατηρηθεί. Η προς το Θεό πίστη τούς εμψύχωσε «και δεν εφοβήθησαν το διάταγμα του βασιλέως.» (Εβρ. 11:23).

Η μητέρα κατόρθωσε να κρύψει τρεις μήνες το παιδί. Τότε, ξέροντας ότι δεν μπορούσε να το κρύψει περισσότερο, ετοίμασε ένα σπάρτινο καλαθάκι και το άλειψε με πίσσα για να το προστατέψει από το νερό. ΄Εβαλε μέσα το μωρό και το τοποθέτησε στην ακροποταμιά ανάμεσα στα καλάμια. Δεν τόλμησε να μείνει για να το φυλάξει, από φόβο ότι θα διακινδύνευε η ζωή τόσο του παιδιού όσο και η δική της. Η αδελφή του όμως, η Μαριάμ, περιφερόταν εκεί κοντά κάνοντας την αδιάφορη, αλλά αγωνιώντας να δει τι θα απογινόταν το αδελφάκι της. Ήταν και άλλοι φύλακες. Οι ένθερμες προσευχές της μητέρας είχαν αναθέσει το παιδί της στη φροντίδα του Θεού και αόρατοι άγγελοι πλανιόνταν πάνω από το ταπεινό του αναπαυτήριο. Οι άγγελοι οδήγησαν την κόρη του Φαραώ ως εκεί. Το καλαθάκι τράβηξε την περιέργειά της και μόλις αντίκρισε μέσα το όμορφο μωρό, κατάλαβε την ιστορία με μια μόνο ματιά. Τα δάκρυα του μωρού βρήκαν ανταπόκριση στην ευσπλαχνία της και ένιωσε συμπάθεια για την άγνωστη μητέρα που είχε καταφύγει στα μέσα αυτά για να διατηρήσει τη ζωή του πολύτιμου μικρού της. Πήρε την απόφαση να το σώσει. Θα το υιοθετούσε για δικό της.

Αθέατη η Μαριάμ παρακολουθούσε κάθε κίνηση. Βλέποντας την τρυφερότητα που δείχθηκε στο παιδί, τόλμησε να πλησιάσει, και τελικά είπε: «Θέλεις να υπάγω να καλέσω εις σε γυναίκα θηλάζουσαν εκ των Εβραίων, διά να σοι θηλάση το παιδίον;» Και η άδεια δόθηκε. Η αδελφή έσπευσε στη μητέρα της φέρνοντας τη χαρούμενη είδηση, και χωρίς χρονοτριβή επέστρεψε μαζί της και την παρουσίασε στην κόρη του Φαραώ. «Λάβε το παιδίον τούτο,

και θήλασόν μοι αυτό, και εγώ θέλω σοι δώσει τον μισθόν σου», είπε η πριγκίπισσα.

Ο Θεός είχε ακούσει τις προσευχές της μητέρας και η πίστη της αμείφθηκε. Με βαθιά ευγνωμοσύνη ανάλαβε αυτή το ασφαλές τώρα και ευχάριστο καθήκον της. Εκμεταλλευόταν πιστά την ευκαιρία να διδάξει το παιδί της για το Θεό. Ήταν σίγουρη ότι η ζωή του είχε φυλαχθεί για κάποιο μεγάλο έργο και ήξερε ότι σε λίγο έπρεπε να παραδοθεί στη βασιλική μητέρα του όπου το περιβάλλον θα έτεινε να το απομακρύνει από το Θεό. Όλα αυτά την έκαναν να το διδάξει με μεγαλύτερη φροντίδα και προσοχή από ό,τι τα άλλα παιδιά της. Προσπάθησε να εγχαράξει στο νου του το φόβο του Θεού και την αγάπη για την αλήθεια και τη δικαιοσύνη, και προσευχόταν θερμά για τη διαφύλαξή του από κάθε διαφθείρουσα επιρροή. Του έδειξε την ανοησία και την αμαρτία της ειδωλολατρίας, και από νωρίς τον δίδαξε να προσκυνεί το ζώντα Θεό και να προσεύχεται σε Αυτόν, τον μόνο που μπορούσε να τον ακούσει και να τον βοηθήσει σε οποιαδήποτε ώρα ανάγκης.

Κράτησε το παιδί όσο μπορούσε περισσότερο, αλλά ήταν υποχρεωμένη να το στερηθεί όταν έγινε δώδεκα ετών. Από το ταπεινό καλύβι του φέρθηκε στο βασιλικό παλάτι, στην κόρη του Φαραώ, «και έγεινεν υιός αυτής». Και όμως, ούτε μέσα σε αυτό έχασε τις εντυπώσεις που έλαβε στην παιδική ηλικία του. Τα μαθήματα που διδάχθηκε στο πλευρό της μητέρας του, δεν ήταν δυνατόν να λησμονηθούν. Τον προστάτευαν από την περηφάνια, την απιστία και τη διαφθορά που συνυπήρχαν με τη λαμπρότητα της αυλής.

Πόσο ανυπολόγιστης σημασίας ήταν τα αποτελέσματα της επιρροής της μοναδικής αυτής Εβραίας γυναίκας, και μάλιστα εξόριστης και σκλάβας! Ολόκληρη η κατοπινή ζωή του Μωυσή, η μεγάλη αποστολή που εκπλήρωσε ως αρχηγός του λαού Ισραήλ, αποδεικνύει τη σημασία του έργου της χριστιανής μητέρας. Κανένα άλλο έργο δεν μπορεί να συγκριθεί με αυτό. Κατά ένα πολύ μεγάλο ποσοστό η μητέρα κρατάει στα χέρια της το πεπρωμένο των παιδιών της. Έχει να κάνει με το σχηματισμό του νου και του χαρακτήρα, και εργάζεται όχι μόνο για πρόσκαιρα αλλά και για αιώνια αποτελέσματα. Σπέρνει σπόρο που θα φυτρώσει και θα φέρει καρπό, ή καλό ή κακό. Δεν έχει να ζωγραφίσει καμιά ωραία μορφή επάνω στο καναβόπανο ούτε να τη σμιλεύσει στο μάρμαρο, αλλά να τυπώσει επάνω στην ανθρώπινη ψυχή τη θεϊκή εικόνα.

22. Ο Μωυσής

Ιδιαίτερα κατά την παιδική ηλικία, η ευθύνη του σχηματισμού του χαρακτήρα του παιδιού της πέφτει επάνω της. Οι εντυπώσεις που δημιουργούνται στο αναπτυσσόμενο μυαλό του θα εξακολουθούν να παραμένουν σε όλη τη ζωή του. Οι γονείς οφείλουν να κατευθύνουν τη διδαχή και την εκπαίδευση των παιδιών τους όταν ακόμη είναι πολύ μικρά, με σκοπό να τα κάνουν Χριστιανούς. Αυτά έχουν ανατεθεί στη φροντίδα μας για να καταρτισθούν όχι ως κληρονόμοι του θρόνου μιας επίγειας αυτοκρατορίας, αλλά ως βασιλείς του Θεού για να βασιλέψουν στους ατελεύτητους αιώνες.

Η κάθε μητέρα πρέπει να καταλάβει ότι οι ώρες της είναι πολύτιμες. Το έργο της πρόκειται να δοκιμασθεί στην επίσημη ημέρα των τελικών λογαριασμών. Τότε θα αποδειχθεί ότι πολλά από τα κρίματα και τις αποτυχίες των ανδρών και γυναικών ήταν το αποτέλεσμα της άγνοιας και της αμέλειας εκείνων που είχαν το καθήκον να καθοδηγήσουν τα παιδικά τους βήματα στο σωστό μονοπάτι. Τότε θα φανεί ότι πολλά άτομα που ευεργέτησαν τον κόσμο με το φως της μεγαλοφυΐας, της αλήθειας και της αγιοσύνης οφείλουν τις αρχές οι οποίες σφυρηλάτησαν την επιρροή και την επιτυχία τους σε μια χριστιανή, προσευχόμενη μητέρα.

Στην αυλή του Φαραώ ο Μωυσής έλαβε την ανώτερη πολιτική και στρατιωτική εκπαίδευση. Ο μονάρχης είχε αποφασίσει να καταστήσει τον υιοθετημένο εγγονό του διάδοχο του θρόνου, και ο νέος εκπαιδεύθηκε για την υψηλή αυτή θέση. «Και εδιδάχθη ο Μωυσής πάσαν την σοφίαν των Αιγυπτίων, και ήτο δυνατός εν λόγοις και εν έργοις.» (Πράξ. 7:22). Σαν ικανός στρατιωτικός ηγέτης ήταν αγαπητός από τα αιγυπτιακά στρατεύματα και γενικά θεωρείτο εξαίρετος χαρακτήρας. Ο Σατανάς είχε αποτύχει στο σχέδιό του. Το διάταγμα ακριβώς εκείνο που καταδίκαζε τα εβραιόπαιδα σε θάνατο, είχε ανατραπεί από το Θεό για τη μόρφωση και την εκπαίδευση του μελλοντικού αρχηγού του λαού Του.

Οι πρεσβύτεροι του λαού Ισραήλ είχαν διδαχθεί από τους αγγέλους ότι ο καιρός της απολύτρωσής τους πλησίαζε και ότι ο Μωυσής ήταν ο άνθρωπος που θα χρησιμοποιούσε ο Θεός για την εκτέλεση του έργου αυτού. Άγγελοι επίσης είχαν πληροφορήσει το Μωυσή ότι ο Κύριος τον είχε εκλέξει για να σπάσει τα δεσμά του λαού Του. Εκείνος, υποθέτοντας ότι την ελευθερία τους θα την αποκτούσαν με τη δύναμη των όπλων, φανταζόταν ότι θα οδηγούσε το εβραϊκό πλήθος εναντίον των αιγυπτιακών

στρατευμάτων, και έχοντας αυτό υπόψη, περιόριζε τα αισθήματά του μήπως η προσήλωσή του στη θετή μητέρα του ή στο Φαραώ δεν τον άφηνε ελεύθερο να εκτελέσει το θέλημα του Θεού.

Σύμφωνα με τους αιγυπτιακούς νόμους, όσοι ανέρχονταν στο θρόνο των Φαραώ, έπρεπε να γίνουν μέλη της ιερατικής τάξης. Και ο Μωυσής, θεωρούμενος διάδοχός τους, έπρεπε να μυηθεί στα μυστήρια της εθνικής θρησκείας τους. Το καθήκον αυτό είχε ανατεθεί στους ιερείς. Αλλά, παρά το γεγονός ότι ήταν θερμός και ακούραστος σπουδαστής, δεν μπορούσε να παρασυρθεί στη λατρεία των διαφόρων θεών. Απειλήθηκε ότι θα έχανε το στέμμα και προειδοποιήθηκε ότι η πριγκίπισσα θα τον αποκήρυσσε αν επέμενε στην προσκόλλησή του στην εβραϊκή πίστη. Παρέμεινε όμως ακλόνητος στην απόφασή του να μη δηλώσει υποτέλεια σε κανέναν, εκτός από το μόνο Θεό, το δημιουργό ουρανού και γης. Συζητούσε με ιερείς και λατρευτές δείχνοντας την ανοησία της δεισιδαιμονικής τους απότισης σεβασμού σε άψυχα αντικείμενα. Κανείς δεν μπορούσε να ανατρέψει τους ισχυρισμούς του ή να μεταβάλει την πρόθεσή του, αλλά στο διάστημα εκείνο ήταν ανεκτή η σταθερότητά του εξαιτίας της υψηλής θέσης και της εύνοιας με την οποία τον περιέβαλλε ο βασιλιάς και όλος ο λαός.

> «Διά πίστεως ο Μωυσής, αφού εμεγάλωσεν, ηρνήθη να λέγηται υιός της θυγατρός του Φαραώ, προκρίνας μάλλον να κακουχήται με τον λαόν του Θεού, παρά να έχη πρόσκαιρον απόλαυσιν αμαρτίας, κρίνας τον υπέρ του Χριστού ονειδισμόν μεγαλήτερον πλούτον παρά τους εν Αιγύπτω θησαυρούς, διότι απέβλεπεν εις την μισθαποδοσίαν.» (Εβρ. 11:24-26).

Ο Μωυσής ήταν κατάλληλος να έχει την υπεροχή μεταξύ των μεγάλων της γης, να λάμψει στην αυλή του ένδοξου βασιλείου και να χειρισθεί το σκήπτρο της δύναμής του. Η διανοητική υπεροχή του τον ξεχωρίζει από τους μεγάλους άνδρες όλων των αιώνων. Σαν ιστορικός, ποιητής, φιλόσοφος, αρχιστράτηγος και νομοθέτης δεν είχε τον όμοιό του. Ενώ είχε τον κόσμο στα πόδια του, με ηθικό σθένος αρνήθηκε κάθε κολακευτική προοπτική για πλούτη, μεγαλεία, φήμη, «προτιμήσας μάλλον να κακουχήται με τον λαόν του Θεού, παρά να έχη πρόσκαιρον απόλαυσιν αμαρτίας.»

Ο Μωυσής διδάχθηκε για την τελική αμοιβή που θα δοθεί στους ταπεινούς και υπάκουους δούλους του Θεού, με την οποία συγκρινόμενα τα κοσμικά κέρδη έπεφταν στην αρμόζουσα γι'αυτά αφάνεια. Το μεγαλόπρεπο παλάτι του Φαραώ και ο μοναρχικός θρόνος του παρουσιάζονταν σαν δελεάσματα στο Μω-

υσή. Αλλά εκείνος ήξερε ότι οι αμαρτωλές απολαύσεις που κάνουν τους ανθρώπους να λησμονούν το Θεό, φώλιαζαν στις αρχοντικές αυλές.

Έβλεπε πέρα από το καταπληκτικό παλάτι, πέρα από το βασιλικό στέμμα τις τιμές που θα αποδοθούν στους αγίους του Υψίστου σε ένα βασίλειο αμόλυντο από την αμαρτία. Με τα μάτια της πίστης έβλεπε το αμαράντινο διάδημα που ο βασιλιάς του ουρανού θα τοποθετήσει στο μέτωπο του νικητή. Η πίστη αυτή τον οδήγησε να αποστραφεί τους μεγαλοπρεπείς άρχοντες της γης και να ενωθεί με το ταπεινό, φτωχό και περιφρονημένο έθνος που προτίμησε να υπακούσει στο Θεό παρά να συμπράξει στην αμαρτία.

Ο Μωυσής παρέμεινε στην αυλή μέχρι που έγινε σαράντα ετών. Οι σκέψεις του στρέφονταν συχνά στην απελπιστική κατάσταση του λαού του, επισκεπτόταν τα σκλαβωμένα αδέλφια του και τα ενθάρρυνε με τη διαβεβαίωση ότι ο Θεός θα επενέβαινε για την απελευθέρωσή τους. Πολλές φορές αγανακτισμένος βλέποντας την αδικία και την καταδυνάστευση, φλεγόταν από την επιθυμία να εκδικηθεί για τις αδικίες αυτές. Μια μέρα, ενώ βρισκόταν πάλι κοντά τους, βλέποντας έναν Αιγύπτιο να χτυπάει έναν Ισραηλίτη, πετάχθηκε μπροστά τους και σκότωσε τον Αιγύπτιο. Μάρτυρες άλλοι δεν υπήρχαν στη σκηνή εκτός από τον Ισραηλίτη, και ο Μωυσής έθαψε βιαστικά το πτώμα μέσα στην άμμο. Είχε τώρα δείξει ότι ήταν έτοιμος να υποστηρίξει την υπόθεση του λαού του και έλπιζε ότι θα τους έβλεπε να ξεσηκωθούν για να ανακτήσουν την ελευθερία τους. «Ενόμιζε δε ότι οι αδελφοί αυτού ήθελον νοήσει ότι ο Θεός διά της χειρός αυτού δίδει εις αυτούς σωτηρίαν, εκείνοι όμως δεν ενόησαν.» Δεν ήταν έτοιμοι για απελευθέρωση. Την επόμενη μέρα ο Μωυσής παρατήρησε δύο Εβραίους να μαλώνουν μεταξύ τους, έχοντας άδικο ο ένας από τους δύο. Ο Μωυσής επέπληξε το φταίχτη, ο οποίος αμέσως αντεκδικήθηκε τον επιτιμητή του κατηγορώντας τον χυδαία ως εγκληματία. «Τίς σε κατέστησεν άρχοντα και δικαστήν εφ'ημάς; Μήπως θέλεις συ να με φονεύσης καθ'ον τρόπον εφόνευσας χθες τον Αιγύπτιον;» (Πράξ. 7:25, 27,28)

Ολόκληρη η υπόθεση γρήγορα γνωστοποιήθηκε στους Αιγυπτίους και σε λίγο έφθασε, κατά πολύ μεγαλοποιημένη, στα αυτιά του Φαραώ. Στο βασιλιά παρουσιάσθηκε σαν βαρυσήμαντη πράξη, ότι δηλαδή ο Μωυσής σκόπευε να ξεσηκώσει το λαό εναντίον των Αιγυπτίων, να ανατρέψει την κυβέρνηση και να καταλάβει ο

ίδιος το θρόνο, και ότι το βασίλειο δε βρισκόταν σε ασφάλεια ενόσω εκείνος ζούσε. Αποφασίσθηκε αμέσως από το μονάρχη ότι έπρεπε να θανατωθεί. Διαισθανόμενος λοιπόν τον κίνδυνο, έφυγε στην Αραβία. Ο Κύριος τον καθοδήγησε στην πορεία του και κατοίκησε με τον Ιοθόρ, τον ιερέα του άρχοντα της Μαδιάμ, που και αυτός ήταν λατρευτής του Θεού. Ύστερα από ένα διάστημα ο Μωυσής παντρεύθηκε μια από τις κόρες του Ιοθόρ και έμεινε εκεί στην υπηρεσία του πεθερού του, φυλάγοντας τα κοπάδια του σαράντα χρόνια.

Φονεύοντας τον Αιγύπτιο, ο Μωυσής έπεσε στο ίδιο σφάλμα που τόσο συχνά είχαν διαπράξει οι πατέρες του, να πάρει δηλαδή στα ίδια τα χέρια του το έργο που ο Θεός είχε υποσχεθεί να κάνει. Το θέλημα του Θεού δεν ήταν να ελευθερώσει το λαό με πόλεμο, όπως νόμιζε ο Μωυσής, αλλά με τη δική Του μεγάλη δύναμη, ώστε η δόξα να αποδοθεί αποκλειστικά σε Αυτόν. Όμως και αυτή ακόμη η βίαιη πράξη ανατράπηκε από το Θεό για την εκπλήρωση των προθέσεών Του. Ο Μωυσής δεν ήταν προετοιμασμένος για το μεγάλο έργο του. Είχε ακόμη να διδαχθεί το ίδιο μάθημα της πίστης που έμαθαν ο Αβραάμ και ο Ιακώβ - να μη στηρίζεται στην ανθρώπινη δύναμη και σοφία, αλλά στη δύναμη του Θεού για την εκπλήρωση των σκοπών Του. Υπήρχαν και άλλα ακόμη μαθήματα που ο Μωυσής είχε να διδαχθεί στη μοναξιά των βουνών. Στο σχολείο της αυταπάρνησης και των κακουχιών έπρεπε να μάθει την υπομονή και να κατασιγάσει τα πάθη του. Πριν μπορέσει να κυβερνήσει με σύνεση, έπρεπε να μάθει να υπακούει. Η δική του καρδιά έπρεπε να μάθει να εναρμονίζεται τέλεια με το Θεό πριν να είναι σε θέση να διδάξει την επίγνωση του θελήματός Του στον Ισραήλ. Όφειλε να αποκτήσει ατομική πείρα στο να εξασκεί πατρική στοργή προς όλους όσοι χρειάζονταν τη βοήθειά του.

Από ανθρώπινης πλευράς, η μακρά αυτή χρονική περίοδος του μόχθου και της αφάνειας θα μπορούσε να θεωρηθεί μεγάλη απώλεια χρόνου. Η Άπειρη όμως Σοφία κάλεσε εκείνον που επρόκειτο να γίνει αρχηγός του λαού του, να περάσει σαράντα χρόνια στο ταπεινό έργο του βοσκού. Οι συνήθειες της έγνοιας, της αυταπάρνησης και της τρυφερής φροντίδας για το κοπάδι τις οποίες θα αποκτούσε με τον τρόπο αυτό, θα τον προετοίμαζαν να γίνει ο συμπονετικός, μακρόθυμος βοσκός του Ισραήλ. Κανένα προνόμιο προερχόμενο από ανθρώπινη μόρφωση ή καλλιέργεια δε θα μπορούσε ποτέ να αντικαταστήσει την εμπειρία αυτή.

22. Ο Μωυσής

Ο Μωυσής είχε μάθει πολλά που έπρεπε να ξεμάθει. Οι διάφορες επιρροές που τον περιέβαλλαν στην Αίγυπτο - η αγάπη της θετής μητέρας του, η υψηλή θέση του ως εγγονού του βασιλιά, ο έκλυτος βίος από κάθε πλευρά, οι ραφιναρισμένοι τρόποι, το θάμβος της ειδωλολατρικής θρησκείας, η πανουργία, η επίσημη μεγαλοπρέπεια της αρχιτεκτονικής και της γλυπτικής τέχνης - όλα είχαν χαράξει βαθιές εντυπώσεις στον αναπτυσσόμενο νου του και είχαν διαμορφώσει μέχρι ένα βαθμό τις συνήθειες και το χαρακτήρα του. Ο χρόνος, η αλλαγή του περιβάλλοντος και η επικοινωνία με το Θεό θα απέσβηναν τις εντυπώσεις αυτές. Από το Μωυσή θα απαιτείτο αγώνας για να αποβάλει το εσφαλμένο και να δεχθεί το αληθινό, αλλά ο Θεός θα γινόταν βοηθός του όταν η σκληρότητα του αγώνα θα υπερέβαινε την ανθρώπινη δύναμη.

Το ανθρώπινο στοιχείο φανερώνεται σε όλους όσοι έχουν κληθεί να εκτελέσουν κάποιο έργο για το Θεό. Μολαταύτα, αυτοί δεν ήταν άνθρωποι με στερεότυπες συνήθειες και στερεότυπο χαρακτήρα, άνθρωποι ικανοποιημένοι να παραμένουν στην ίδια κατάσταση. Επιθυμούσαν πολύ να αποκτήσουν σοφία από το Θεό και να μάθουν να εργάζονται γι'Αυτόν. Ο απόστολος λέει: «Εάν δε τις από σας ήναι ελλειπής σοφίας, ας ζητή παρά του Θεού του δίδοντος εις πάντας πλουσίως και μη ονειδίζοντος, και θέλει δοθή εις αυτόν.» (Ιακ. 1:5). Ο Θεός όμως δε θα χορηγήσει στους ανθρώπους φως αν αυτοί προτιμούν να παραμείνουν στο σκοτάδι. Προκειμένου να δεχθεί βοήθεια από το Θεό, ο άνθρωπος πρέπει να αναγνωρίσει την αδυναμία του και την ατέλειά του. Πρέπει να βάλει στο νου του τη βαθιά μεταλλαγή που θέλει να φέρει στον εαυτό του. Πρέπει να καταβάλει προσπάθεια και να προσεύχεται με θέρμη και επιμονή. Κακές έξεις και συνήθειες πρέπει να αποβληθούν. Και μόνο με αποφασιστικές προσπάθειες για να διορθωθούν τα λάθη αυτά και να προσαρμοσθεί κανείς στις ορθές αρχές είναι δυνατόν να κερδιθεί η νίκη. Πολλοί δε φθάνουν στη θέση που όφειλαν να έχουν, επειδή περιμένουν ο Θεός να κάνει γι'αυτούς εκείνο που τους έχει χορηγήσει τη δύναμη να κάνουν για τον εαυτό τους. Όσοι είναι ικανοί και χρήσιμοι, πρέπει να υποβληθούν στην αυστηρότατη πνευματική και ηθική πειθαρχία, και ο Θεός θα τους βοηθήσει προσθέτοντας θεϊκή δύναμη στην ανθρώπινη προσπάθεια.

Αποκλεισμένος στα ορεινά προπύργια, ο Μωυσής έμεινε μόνος με το Θεό. Οι μεγαλόπρεποι ναοί της Αιγύπτου δεν εντυπω-

σίαζαν πια τη σκέψη του με τη δεισιδαιμονία και τις ψευτιές τους. Μέσα στην επίσημη μεγαλοσύνη των αιώνιων υψωμάτων διέκρινε τη μεγαλειότητα του Υψίστου και αναγνώριζε, κατ'αντίθεση, πόσο ανίσχυροι και άσημοι ήταν οι θεοί της Αιγύπτου. Παντού παρουσιαζόταν γραμμένο το όνομα του Δημιουργού. Ο Μωυσής φαινόταν να στέκεται στην παρουσία Του και να επισκιάζεται από τη δύναμή Του. Εδώ υποχώρησαν η περηφάνια και η αυτάρκειά του. Μπροστά στην αυστηρή απλότητα της ερημικής ζωής του, τα αποτελέσματα της καλοζωίας και πολυτέλειας της Αιγύπτου εξαφανίσθηκαν. Ο Μωυσής έγινε υπομονητικός, ευλαβικός, απλός, «πραϋς σφόδρα υπέρ πάντας τους ανθρώπους τους επί της γης.» (Αρ. 12: 3), δυνατός όμως στην πίστη του ισχυρού Θεού του Ιακώβ.

Καθώς κυλούσαν τα χρόνια και περιπλανιόταν με τα κοπάδια του σε ερημικούς τόπους, συλλογιζόμενος την καταθλιπτική κατάσταση του λαού του, ξανάφερνε στη σκέψη του πώς ο Θεός είχε συμπεριφερθεί προς τους πατέρες του και επίσης τις υποσχέσεις που ήταν το κληροδότημα του εκλεκτού έθνους, και νύχτα-μέρα προσευχόταν για τον Ισραήλ. Ουράνιοι άγγελοι έρριχναν γύρω του φως, και ενώ ήταν στο μέρος αυτό, εμπνευσμένος από το Πνεύμα το Άγιο έγραψε το βιβλίο της Γένεσης. Η μακρόχρονη περίοδος που πέρασε μέσα στη μοναξιά της ερήμου ήταν πλούσια σε ευλογίες, όχι μόνο για το Μωυσή και το λαό του, αλλά και για τον κόσμο των επερχόμενων γενεών.

> «Μετά δε πολύν καιρόν, ετελεύτησεν ο βασιλεύς της Αιγύπτου. Και κατεστέναξαν οι υιοί Ισραήλ διά την δουλείαν, και ανεβόησαν, και η βοή αυτών ανέβη προς τον Θεόν εξ αιτίας της δουλείας. Και εισήκουσεν ο Θεός των στεναγμών αυτών και ενεθυμήθη ο Θεός την διαθήκην Αυτού την προς τον Αβραάμ, τον Ισαάκ, και τον Ιακώβ, και επέβλεψεν ο Θεός επί τους υιούς Ισραήλ και ηλέησεν αυτούς ο Θεός.»

Ο καιρός της απελευθέρωσης του Ισραήλ είχε φθάσει. Αλλά ο Θεός είχε σκοπό να την πραγματοποιήσει με τρόπο που να δείξει περιφρόνηση στην ανθρώπινη περηφάνια. Ο απελευθερωτής έπρεπε να ξεκινήσει σαν ταπεινός βοσκός με το ραβδί μόνο στο χέρι. Ο Θεός όμως θα μετέτρεπε το ραβδί εκείνο σε σύμβολο της δύναμής Του. Ενώ μια μέρα έβοσκε τα κοπάδια του κοντά στο Χωρήβ, «το όρος του Θεού», ο Μωυσής παρατήρησε ένα φλεγόμενο θάμνο, τα κλαδιά, τα φύλλα και ο κορμός καίγονταν, χωρίς όμως να καταναλίσκονται από τη φωτιά.

22. Ο Μωυσής

Πλησίασε για να παρατηρήσει το περίεργο θέαμα, όταν μια φωνή ακούσθηκε από τη φλόγα να τον καλεί με το όνομα. Με τρεμάμενα χείλη απάντησε: «Ιδού εγώ.» Ειδοποιήθηκε να μην πλησιάσει με ανευλάβεια. «Λύσον τα υποδήματά σου εκ των ποδών σου, διότι ο τόπος επί του οποίου ίστασαι, είναι γη αγία . . . Εγώ είμαι ο Θεός του πατρός σου, ο Θεός του Αβραάμ, ο Θεός του Ισαάκ και ο Θεός του Ιακώβ.» Ήταν εκείνος που είχε αποκαλυφθεί ως Άγγελος της διαθήκης στους πατέρες των περασμένων γενεών. «Έκρυψε δε το πρόσωπον αυτού ο Μωυσής, διότι εφοβείτο να εμβλέψη εις τον Θεόν.»

Ταπεινοφροσύνη και ευλάβεια πρέπει να χαρακτηρίζουν τη στάση εκείνων που έρχονται στην παρουσία του Θεού. Στο όνομα του Ιησού μπορούμε να εμφανιζόμαστε μπροστά Του με εμπιστοσύνη, αλλά δεν πρέπει να Τον πλησιάζουμε με αλαζονική τόλμη σαν να ήταν στο ίδιο με μας επίπεδο. Υπάρχουν άνθρωποι που απευθύνονται στο μεγάλο, παντοδύναμο και άγιο Θεό, ο οποίος κατοικεί φως απρόσιτο, όπως θα απευθύνονταν σε έναν όμοιό τους ή και κατώτερό τους ακόμη. Υπάρχουν άνθρωποι που φέρονται στον οίκο του Θεού με τρόπο που δε θα τολμούσαν να φερθούν στην αίθουσα ακρόασης ενός κοσμικού ηγέτη. Αυτοί θα έπρεπε να θυμούνται ότι τους βλέπει Εκείνος τον οποίο προσκυνούν τα σεραφείμ και στην παρουσία του οποίου οι άγγελοι καλύπτουν τα πρόσωπά τους. Μεγάλη ευλάβεια ανήκει στο Θεό. Όσοι πραγματικά αισθάνονται την παρουσία Του και, όπως ο Ιακώβ, ενοραματίζονται το Θεό, θα αναφωνήσουν: «Πόσον φοβερός είναι ο τόπος αυτός! Δεν είναι τούτο ειμή οίκος Θεού, και αύτη η πύλη του ουρανού.»

Ενώ ο Μωυσής περίμενε με ευλαβικό δέος στην παρουσία του Θεού, τα λόγια συνεχίσθηκαν:

> «Είδον, είδον, την ταλαιπωρίαν του λαού μου του εν Αιγύπτω, και ήκουσα την κραυγήν αυτών εξ αιτίας των εργοδιωκτών αυτών, διότι εγνώρισα την οδύνην αυτών. Και κατέβην διά να ελευθερώσω αυτούς εκ της χειρός των Αιγυπτίων, και να αναβιβάσω αυτούς εκ της γης εκείνης, εις γην καλήν και ευρύχωρον, εις γην ρέουσαν γάλα και μέλι . . . Ελθέ λοιπόν τώρα και θέλω σε αποστείλει προς τον Φαραώ, και θέλεις εξαγάγει τον λαόν Μου τους υιούς Ισραήλ εξ Αιγύπτου.»

Παραξενεμένος και τρομοκρατημένος από την εντολή, ο Μωυσής οπισθοχώρησε λέγοντας: «Τίς είμαι εγώ διά να υπάγω προς τον Φαραώ, και να εξαγάγω τους υιούς Ισραήλ εξ Αιγύ-

πτου;» Η απάντηση ήταν: «Βεβαίως Εγώ θέλω είσθαι μετά σου, και τούτο θέλει είσθαι εις σε σημείον ότι Εγώ σε απέστειλα. Αφού εξαγάγης τον λαόν Μου εξ Αιγύπτου, θέλετε λατρεύσει τον Θεόν επί του όρους τούτου.»

Ο Μωυσής αναλογίσθηκε τις δυσκολίες που θα συναντούσε, την τύφλωση, την άγνοια και την απιστία του λαού του, πολλοί από τους οποίους ήταν εντελώς ανίδεοι από την επίγνωση του Θεού. Είπε: «Ιδού, όταν εγώ υπάγω προς τους υιούς Ισραήλ, και είπω προς αυτούς, Ο Θεός των πατέρων σας με απέστειλε προς εσάς, και εκείνοι με ερωτήσωσι, Τί είναι το όνομα Αυτού; τί θέλω ειπεί προς αυτούς;» Η απάντηση που δόθηκε, ήταν: «ΕΓΩ ΕΙΜΑΙ Ο ΩΝ» «Ούτω θέλεις ειπεί προς τους υιούς Ισραήλ, Ο ΩΝ με απέστειλε προς εσάς.»

Η εντολή δόθηκε στο Μωυσή να συγκεντρώσει πρώτα τους πρεσβυτέρους του Ισραήλ, τους πιο ευγενείς και δίκαιους που θρηνούσαν από καιρό για την υποδούλωσή τους, και να τους μεταδώσει ένα μήνυμα από το Θεό με μια υπόσχεση για απελευθέρωση. Έπειτα έπρεπε να πάει μαζί με τους πρεσβυτέρους στο βασιλιά και να του πει: «Κύριος ο Θεός των Εβραίων συνήντησεν ημάς. Τώρα λοιπόν άφες να υπάγωμεν οδόν τριών ημερών εις την έρημον, διά να προσφέρωμεν θυσίαν εις Κύριον τον Θεόν ημών.»

Ο Μωυσής προειδοποιήθηκε ότι ο Φαραώ θα αντιδρούσε στην έκκληση να αφήσει τον Ισραήλ να φύγει. Το θάρρος όμως του δούλου του Θεού δεν έπρεπε να εκλείψει, επειδή ο Κύριος θα μετέτρεπε την κατάσταση αυτή φανερώνοντας τη δύναμή Του τόσο στους Αιγυπτίους όσο και στο λαό Του. «Και εκτείνας την χείρα Μου θέλω πατάξει την Αίγυπτον με πάντα τα θαυμάσιά Μου τα οποία θέλω κάμει εν μέσω αυτής, και μετά ταύτα θέλει σας εξαποστείλει.»

Οδηγίες επίσης δόθηκαν για τον εφοδιασμό που έπρεπε να γίνει για το ταξίδι. Ο Κύριος είπε: «΄Οταν αναχωρήτε, δεν θέλετε αναχωρήσει κενοί, αλλά πάσα γυνή θέλει ζητήσει παρά της γείτονος αυτής, και παρά της συγκατοίκου αυτής, σκεύη αργυρά και σκεύη χρυσά, και ενδύματα.» Οι Αιγύπτιοι είχαν πλουτίσει από την εργασία που άδικα είχαν απαιτήσει από τους Ισραηλίτες, και όταν αυτοί οι τελευταίοι επρόκειτο να ξεκινήσουν για το ταξίδι στην καινούρια πατρίδα τους, είχαν το δικαίωμα να ζητήσουν την αμοιβή του πολύχρονου μόχθου τους. ΄Επρεπε να ζητήσουν αντικείμενα αξίας που μεταφέρονταν εύκολα, και ο Θεός θα τους

έκανε να βρουν χάρη στα μάτια των Αιγυπτίων. Τα μεγάλα θαύματα που θα γίνονταν για την απελευθέρωσή τους, θα τρομοκρατούσαν τους καταδυνάστες, και τότε θα εκπλήρωναν αυτά που ζητούσαν οι σκλάβοι.

Ο Μωυσής έβλεπε μπροστά του εμπόδια ανυπέρβλητα. Ποια απόδειξη είχε να δώσει στο λαό ότι πραγματικά ο Θεός τον έστελνε; Είπε, «Ιδού, δεν θέλουσι πιστεύσει εις εμέ, ουδέ θέλουσιν εισακούσει την φωνήν μου, διότι θέλουσιν ειπεί, Δεν εφάνη εις σε ο Κύριος.» Τότε του δόθηκε απόδειξη που έγινε αντιληπτή από τις ίδιες τις αισθήσεις του. Διατάχθηκε να ρίξει το ραβδί του καταγής. Μόλις το έκανε, αυτό «έγειναν όφις, και έφυγεν ο Μωυσής απ'έμπροσθεν αυτού». Μετά προστάχθηκε να το πιάσει και στο χέρι του ξανάγινε ραβδί. Του ζητήθηκε να βάλει το χέρι του στον κόρφο του. Υπάκουσε, «και ότε εξήγαγεν αυτήν, ιδού η χειρ αυτού ήτο λεπρά ως χιών». Όταν του ειπώθηκε να ξαναβάλει το χέρι του στον κόρφο του, αποσύροντάς το διαπίστωσε ότι είχε γίνει όπως το άλλο. Με τα σημεία αυτά ο Κύριος διαβεβαίωσε το Μωυσή ότι τόσο ο λαός του όσο και ο Φαραώ θα πείθονταν ότι Κάποιος ανώτερος από το βασιλιά της Αιγύπτου παρουσιαζόταν ανάμεσά τους.

Ο δούλος όμως του Θεού ήταν ακόμη αναστατωμένος από το παράξενο και καταπληκτικό έργο που έβλεπε μπροστά του. Μέσα στο φόβο και στην απόγνωσή του πρόβαλε για δικαιολογία τη βραδυγλωσσία του. «Δέομαι, Κύριε, εγώ δεν είμαι εύλαλος ούτε από χθες, ούτε από προχθές, ούτε αφ'ης ώρας ελάλησας προς τον δούλον Σου, αλλ'είμαι βραδύστομος και βραδύγλωσσος.» Είχε τόσα πολλά χρόνια απομακρυνθεί από τους Αιγυπτίους, που δεν ήταν σε θέση να καταλάβει, ούτε να χρησιμοποιήσει τη γλώσσα τους όπως τότε που ήταν κοντά τους.

Ο Κύριος του είπε: «Τίς έδωκε στόμα εις τον άνθρωπον; ή τίς έκαμε τον άλαλον ή τον κωφόν; ουχί Εγώ ο Κύριος;» Σε αυτό προστέθηκε μια άλλη διαβεβαίωση για θεϊκή βοήθεια. «Ύπαγε λοιπόν τώρα, και Εγώ θέλω είσθαι μετά του στόματός σου, και θέλω σε διδάξει ό,τι μέλλεις να λαλήσης.» Αλλά ο Μωυσής εξακολουθούσε να παρακαλεί για να σταλεί κάποιο άλλο καταλληλότερο πρόσωπο. Αρχικά, οι δικαιολογίες αυτές προέρχονταν από ταπεινοφροσύνη και ατολμία. Αφότου όμως ο Κύριος υποσχέθηκε να σηκώσει όλες τις δυσκολίες και να του δώσει την τελική επιτυχία, τότε κάθε υποχώρηση και παράπονο για την ακαταλληλότητά του έδειχνε έλλειψη εμπιστοσύνης στο Θεό. Υπονοούσε φόβο ότι

ο Θεός δεν είχε τη δυνατότητα να τον καταστήσει ικανό για το μεγάλο έργο στο οποίο τον καλούσε, ή ότι έκανε λάθος στην εκλογή του ανθρώπου.

Τότε υποδείχθηκε στο Μωυσή ο Ααρών, ο μεγαλύτερός αδελφός του, ο οποίος χρησιμοποιώντας καθημερινά τη γλώσσα των Αιγυπτίων, τη μιλούσε στην εντέλεια. Του ειπώθηκε ότι ο Ααρών ερχόταν να τον συναντήσει. Τα επόμενα λόγια του Κυρίου ήταν μια καθαυτό προσταγή:

> «Συ λοιπόν θέλεις λαλεί προς αυτόν και θέλεις βάλει τους λόγους εις το στόμα αυτού, εγώ δε θέλω είσθαι μετά του στόματός σου και μετά του στόματος εκείνου, και θέλω σας διδάξει ό,τι πρέπει να πράξητε. Και αυτός θέλει λαλεί αντί σου προς τον λαόν, και αυτός θέλει είσθαι εις σε αντί του στόματός σου, συ δε θέλεις είσθαι εις αυτόν αντί του Θεού. Λάβε δε εις την χείρα σου την ράβδον ταύτην με την οποίαν θέλεις κάμει τα σημεία.»

Μεγαλύτερη αντίσταση δεν μπορούσε να προβάλει, επειδή κάθε ίχνος για δικαιολογία είχε παραμερισθεί.

Η θεϊκή προσταγή που δόθηκε στο Μωυσή, τον βρήκε χωρίς εμπιστοσύνη στον εαυτό του, βραδύγλωσσο και δειλό. Η συναίσθηση της ακαταλληλότητάς του να γίνει εκπρόσωπος του Θεού στον Ισραήλ τον τρόμαζε. Αλλά αφού πια ανέλαβε το έργο αυτό, το έκανε με όλη την καρδιά του στηρίζοντας όλη την εμπιστοσύνη του στον Κύριο. Το μέγεθος της αποστολής του απαιτούσε εξάσκηση των ανώτερων πνευματικών του δυνάμεων. Ο Θεός ευλόγησε την πρόθυμη υπακοή του. Έγινε εύγλωττος, αισιόδοξος, ψύχραιμος και κατάλληλος για το μεγαλύτερο έργο που ανατέθηκε ποτέ σε άνθρωπο. Αυτό είναι ένα παράδειγμα τι ο Θεός κάνει για να ενισχύσει το χαρακτήρα εκείνων που εμπιστεύονται ολοκληρωτικά σε Αυτόν και παραχωρούν ανεπιφύλακτα τον εαυτό τους στις εντολές Του.

Ο άνθρωπος αποκτά δύναμη και επιδεξιότητα όταν δέχεται τις ευθύνες που του αναθέτει ο Θεός, και όταν ολόψυχα προσπαθεί να καταστεί κατάλληλος για να τις διεκπεραιώσει όπως πρέπει. Όσο ταπεινή και αν είναι η θέση του ή περιορισμένη η ικανότητά του, ο άνθρωπος που επιδιώκει να εκτελέσει το έργο του στηριζόμενος στη θεϊκή δύναμη, θα φθάσει σε πραγματικό μεγαλείο. Αν ο Μωυσής είχε στηριχθεί στη δική του δύναμη και σοφία και είχε αμέσως δεχθεί τη μεγάλη αυτή ευθύνη, θα είχε αποδείξει την ολική του αναρμοδιότητα για ένα τέτοιο έργο. Το γεγονός ότι ο

άνθρωπος συναισθάνεται την αδυναμία του, αποτελεί τουλάχιστον κάποια ορισμένη ένδειξη ότι αναγνωρίζει το μέγεθος του καθήκοντος που του ανατίθεται και θα κάνει το Θεό δύναμη και σύμβουλό του.

Ο Μωυσής επέστρεψε στον πεθερό του και εξέφρασε την επιθυμία του να επισκεφθεί τους αδελφούς του στην Αίγυπτο. Ο Ιοθόρ έδωσε τη συγκατάθεσή του μαζί με την ευλογία του: «Ύπαγε εν ειρήνη.» Με τη γυναίκα του και τα παιδιά του ο Μωυσής ξεκίνησε για το ταξίδι. Δεν τόλμησε να κάνει γνωστό το σκοπό της αποστολής του, φοβούμενος ότι δε θα του επιτρεπόταν να τον ακολουθήσει η οικογένειά του. Πριν όμως φθάσουν στην Αίγυπτο, μόνος του σκέφθηκε ότι θα ήταν προτιμότερο για την ασφάλειά τους να τους στείλει πίσω στο σπίτι της Μαδιάμ. Ο κρυφός φόβος που ένιωθε για το Φαραώ και τους Αιγυπτίους, των οποίων ο θυμός είχε εξαφθεί εναντίον του σαράντα χρόνια πριν, έκανε το Μωυσή ακόμη διστακτικότερο να επιστρέψει στην Αίγυπτο. Αλλά αφού είχε πια αποφασίσει να υπακούσει στη θεϊκή εντολή, ο Κύριος του αποκάλυψε ότι οι εχθροί του είχαν πεθάνει.

Όταν ξεκίνησε από τη γη Μαδιάμ, ο Μωυσής δέχθηκε ένα καταπληκτικό και τρομερό μήνυμα της δυσαρέσκειας του Κυρίου. Ένας άγγελος παρουσιάσθηκε σε αυτόν με τέτοιο απειλητικό τρόπο σαν να επρόκειτο να τον εξολοθρεύσει αμέσως. Καμιά εξήγηση δε δόθηκε. Αλλά ο Μωυσής θυμήθηκε ότι είχε αμελήσει να εκτελέσει την ιερή πράξη της περιτομής στο μικρότερο γιο του. Δε συμμορφώθηκε με τους όρους με τους οποίους το παιδί του θα είχε δικαιώματα στις ευλογίες της διαθήκης που ο Θεός είχε συνάψει με τον Ισραήλ. Μια τέτοια αμέλεια από μέρους του εκλεκτού αρχηγού τους θα ελάττωνε την ισχύ των θεϊκών διαταγμάτων έναντι του λαού.

Η Σεπφώρα από φόβο μη φονευθεί ο άνδρας της, εκετέλεσε την ιεροπραγία μόνη της και τότε ο άγγελος επέτρεψε στο Μωυσή να συνεχίσει το ταξίδι του. Η αποστολή στο Φαραώ θα εξέθετε το Μωυσή σε μεγάλο κίνδυνο. Η ζωή του μόνο με την προστασία των αγγέλων μπορούσε να διαφυλαχθεί. Αν όμως ζούσε αμελώντας κάποιο γνωστό καθήκον, δε θα ήταν ασφαλής, επειδή δε θα μπορούσε να φυλαχθεί από τους αγγέλους του Θεού.

Στον καιρό της θλίψης, μόλις πριν από την παρουσία του Χριστού, οι δίκαιοι θα προστατευθούν με την υπηρεσία των ουράνιων αγγέλων. Δε θα υπάρχει όμως ασφάλεια για τους παραβάτες του νόμου του Θεού. Οι άγγελοι δε θα μπορέσουν ποτέ να προ-

στατεύσουν αυτούς που παραβλέπουν ένα από τα θεϊκά προστάγματα.

ΟΙ ΠΛΗΓΕΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ

(Βασίζεται στο βιβλίο Έξοδος, κεφ. 5: - 10:)

Καθοδηγούμενος από αγγέλους, ο Ααρών πήγε να συναντήσει τον αδελφό του από τον οποίον είχε χωρισθεί τόσο πολύ καιρό. Συναντήθηκαν μέσα στη σιγαλιά της ερήμου στο Χωρήβ. Εδώ συνομίλησαν οι δύο τους «και απήγγειλεν ο Μωυσής προς τον Ααρών πάντας τους λόγους του Κυρίου, τους οποίους παρήγγειλεν εις αυτόν, και πάντα τα σημεία τα οποία προσέταξεν εις αυτόν». Μαζί ταξίδεψαν στην Αίγυπτο, και μόλις έφθασαν στη γη Γεσέν άρχισαν να συγκεντρώνουν τους πρεσβυτέρους του Ισραήλ. Ο Ααρών τους επανέλαβε όσα είχε κάνει ο Θεός στο Μωυσή, και τότε έγινε μπροστά στο λαό μια επίδειξη των σημείων που ο Θεός είχε δώσει στο Μωυσή. «Και επίστευσεν ο λαός, και ότε ήκουσεν ότι ο Κύριος επεσκέφθη τους υιούς Ισραήλ και ότι επέβλεψεν επί την ταλαιπωρίαν αυτών, κύψαντες προσεκύνησαν.» (Έξ. 4:28, 31).

Στο Μωυσή είχε επίσης δοθεί ένα μήνυμα για το βασιλιά. Οι δύο αδελφοί μπήκαν στο παλάτι του Φαραώ ως απεσταλμένοι του Βασιλιά των βασιλιάδων και μίλησαν στο όνομά Του:

> «Ούτω λέγει Κύριος ο Θεός του Ισραήλ, Εξαπόστειλον τον λαόν Μου, διά να εορτάσωσιν εις Εμέ εν τη ερήμω.»

Και ο μονάρχης ρώτησε:

> «Τίς είναι ο Κύριος, εις του οποίου την φωνήν θέλω υπακούσει, ώστε να εξαποστείλω τον Ισραήλ; Δεν γνωρίζω τον Κύριον, και ουδέ τον Ισραήλ θέλω εξαποστείλει.»

Η απάντησή τους ήταν:

> «Ο Θεός των Εβραίων συνήντησεν ημάς. Άφες λοιπόν να υπάγωμεν οδόν τριών ημερών εις την έρημον, διά να προ-

σφέρωμεν θυσίαν εις Κύριον τον Θεόν ημών, μήποτε έλθη καθ'ημών με θανατικόν ή με μάχαιραν.»

Ειδήσεις σχετικά με αυτούς καθώς και για το ενδιαφέρον που είχαν αρχίσει να κινούν μεταξύ του λαού είχαν φθάσει στο βασιλιά. «Διατί, Μωυσή και Ααρών, αποκόπτετε τον λαόν από των εργασιών αυτών; Υπάγετε εις τα έργα σας» τους είπε. Ήδη το βασίλειο είχε υποστεί ζημιά από την επέμβαση των αγνώστων αυτών. Με αυτή τη σκέψη κατά νου, πρόσθεσε: «Ιδού, ο λαός του τόπου είναι τώρα πολυπληθής, και σεις κάμνετε αυτούς να παύωσιν από των έργων αυτών.»

Καθώς ζούσαν στη σκλαβιά, οι Ισραηλίτες είχαν χάσει μέχρι ένα βαθμό τη γνώση του νόμου του Θεού και είχαν απομακρυνθεί από τα διατάγματά Του. Το Σάββατο είχε γενικά παραμεληθεί και οι απαιτήσεις των εργοδοτών, όπως φαίνεται, είχαν καταστήσει την τήρησή του αδύνατη. Αλλά ο Μωυσής είχε υποδείξει στο λαό ότι η υπακοή στο Θεό ήταν ο πρώτος όρος για την απελευθέρωσή τους. Και οι προσπάθειες που έγιναν για να αποκατασταθεί το Σάββατο, είχαν φθάσει στην αντίληψη των καταδυναστών.

Εξημμένος ο βασιλιάς, υποπτεύθηκε ότι οι Ισραηλίτες σκόπευαν να επαναστατήσουν κατά της δουλείας του. Τη δυσαρέσκειά τους την είδε σαν αποτέλεσμα της οκνηρίας τους, και θα έκανε ό,τι έπρεπε για να μη τους μείνει καιρός για επικίνδυνες μηχανορραφίες. Πήρε άμεσα μέτρα για να σφίξει τα δεσμά τους και να συντρίψει το ανεξάρτητο πνεύμα τους. Από την ίδια ημέρα δόθηκαν εντολές που έκαναν την εργασία τους σκληρότερη και εξαντλητική.

Το πιο συνηθισμένο υλικό οικοδομής για τη χώρα εκείνη ήταν τα πλιθιά ψημένα στον ήλιο. Οι τοίχοι των ωραίων κτιρίων ήταν καμωμένοι από πλιθιά και καλύπτονταν μετά από πέτρα. Η παραγωγή πλιθιών απασχολούσε μεγάλο αριθμό σκλάβων. Επειδή κομμένο άχυρο ανακατευόταν με τη λάσπη για να τα συγκρατεί, χρειάζονταν μεγάλες ποσότητες από άχυρο, αλλά οι εργάτες έπρεπε να πάνε να το μαζέψουν μόνοι τους και να παράγουν την ίδια πάλι ποσότητα πλιθιών.

Η διαταγή αυτή προξένησε μεγάλη λύπη στους Ισραηλίτες παντού μέσα στη χώρα. Οι Αιγύπτιοι εργοδότες είχαν ορίσει Εβραίους επιστάτες για να επιβλέπουν τη δουλειά του λαού, και οι επιστάτες αυτοί ήταν υπεύθυνοι για τη δουλειά που έκαναν οι υφιστάμενοί τους. Όταν η απαίτηση του βασιλιά εφαρμόσθηκε, ο

λαός σκορπίσθηκε παντού στη χώρα για να μαζέψει καλάμια αντί για άχυρο. Τους ήταν αδύνατο να παράγουν την ίδια ποσότητα εργασίας. Για την αποτυχία αυτή οι Εβραίοι επιστάτες μαστιγώθηκαν άγρια.

Οι επιστάτες αυτοί νόμισαν ότι η τυραννία τους προερχόταν από τους εργοδότες και όχι από το βασιλιά, και παρουσιάσθηκαν σε αυτόν με τα παράπονά τους. Στη διαμαρτυρία τους ο Φαραώ απάντησε με σαρκασμό: «Οκνηροί είσθε, οκνηροί. Διά τούτο λέγετε, Άφες να υπάγωμεν, να προσφέρωμεν θυσίαν προς τον Κύριον.» Τους πρόσταξε να επιστρέψουν στη δουλειά τους, δηλώνοντάς τους ότι τα βάρη τους δεν επρόκειτο με κανέναν τρόπο να ελαφρωθούν. Ενώ επέστρεφαν, συνάντησαν το Μωυσή και τον Ααρών και τους φώναξαν:

> «Ο Κύριος να σας ίδη και να κρίνη, διότι σεις εκάμετε βδελυκτήν την οσμήν ημών έμπροσθεν του Φαραώ, και έμπροσθεν των δούλων αυτού, ώστε να δώσητε εις τας χείρας αυτών μάχαιραν διά να θανατώσωσιν ημάς.»

Όταν άκουσε τις κατηγορίες αυτές ο Μωυσής λυπήθηκε πολύ. Τα δεινοπαθήματα του λαού είχαν πολύ αυξηθεί. Παντού στη χώρα υψωνόταν απεγνωσμένη κραυγή από μικρούς και μεγάλους, και όλοι από συμφώνου κατηγορούσαν αυτόν για την καταστρεπτική αλλαγή της κατάστασής τους.

Πικραμένος στην ψυχή παρουσιάσθηκε στο Θεό με την κραυγή:

> «Κύριε, διά τί κατέθλιψας τον λαόν τούτον; και διά τί με απέστειλας; διότι, αφού ήλθον εις τον Φαραώ να ομιλήσω εν τω ονόματί Σου, κατέθλιψε τον λαόν τούτον, και Συ ποσώς δεν ηλευθέρωσας τον λαόν Σου.»

Η απάντηση ήταν: «Τώρα θέλεις ιδεί τί θέλω κάμει εις τον Φαραώ. Διότι διά χειρός κραταιάς θέλει εκδιώξει αυτούς εκ της γης αυτού.» Του υποδείχθηκε και πάλι η διαθήκη που ο Θεός είχε κάνει με τους πατέρες του και του δόθηκε η διαβεβαίωση ότι αυτή θα εκπληρωνόταν.

Σε όλα τα χρόνια της αιγυπτιακής σκλαβιάς υπήρχαν ανάμεσα στους Ισραηλίτες μερικοί που ακολουθούσαν τη λατρεία του Κυρίου. Αυτοί υπέφεραν πολύ βλέποντας τα παιδιά τους να παρακολουθούν κάθε μέρα τα βδελύγματα του Εθνικών, ακόμη και να προσκυνούν τα είδωλα. Στην απελπισία τους εβόησαν στον Κύριο να τους ελευθερώσει από τον αιγυπτιακό ζυγό για να απαλλαγούν από τη διαβρωτική επιρροή της ειδωλολατρίας.

Δεν απέκρυψαν την πίστη τους, αλλά δήλωσαν στους Αιγυπτίους ότι το αντικείμενο της λατρείας τους ήταν ο Δημιουργός του ουρανού και της γης, ο μόνος αληθινός και ζων Θεός. Εξιστορούσαν τις αποδείξεις της ύπαρξης και της δύναμής Του από τον καιρό της δημιουργίας μέχρι τις ημέρες του Ιακώβ. Οι Αιγύπτιοι είχαν έτσι την ευκαιρία να γνωρίσουν τη θρησκεία των Εβραίων. Επειδή όμως απεχθάνονταν να διδάσκονται από τους σκλάβους, προσπάθησαν να αποπλανήσουν τους λατρευτές του Θεού με υποσχέσεις για αμοιβές και, όταν αυτό δεν πετύχαινε, με αγριότητα και απειλές.

Οι πρεσβύτεροι του Ισραήλ προσπάθησαν να στηρίξουν την εξασθενημένη πίστη των αδελφών τους επαναλαμβάνοντας τις υποσχέσεις οι οποίες είχαν δοθεί στους πατέρες τους και τα επιθανάτια του Ιωσήφ προφητικά λόγια που προανήγγειλαν την απελευθέρωσή τους από την Αίγυπτο. Μερικοί άκουγαν και πείθονταν. Άλλοι, παρατηρώντας τη γύρω τους κατάσταση, δεν ήθελαν να ελπίζουν.

Οι Αιγύπτιοι, όταν πληροφορήθηκαν αυτά που διέδιδαν μεταξύ τους οι σκλάβοι, τους ειρωνεύονταν για τις προσδοκίες τους και χλευαστικά αρνούντο να παραδεχθούν τη δύναμη του Θεού τους. Τους θύμιζαν την κατάστασή τους, ένα έθνος από σκλάβους, και περιπαιχτικά έλεγαν: ‘’Αν ο Θεός σας είναι δίκαιος και σπλαχνικός, και αν έχει μεγαλύτερη δύναμη από τους αιγυπτιακούς θεούς, τότε γιατί δε σας κάνει ελεύθερο λαό;’’ Τους έλεγαν να προσέξουν τη δική τους κατάσταση, που λάτρευαν θεότητες τις ποίες οι Ισραηλίτες ονόμαζαν είδωλα, και όμως ήταν ένα μεγάλο και ισχυρό έθνος. Δήλωναν ότι οι θεοί τους τούς είχαν ευλογήσει με ευημερία και είχαν δώσει τους Ισραηλίτες για δούλους τους, και κόμπαζαν για τη δυνατότητα που είχαν να εξοντώσουν τους λατρευτές του Κυρίου. Ο ίδιος ο Φαραώ με καύχηση έλεγε ότι ο Θεός των Εβραίων δεν μπορούσε να τους λυτρώσει από το χέρι του.

Τέτοια λόγια εκμηδένιζαν τις ελπίδες πολλών Ισραηλιτών. Σε αυτούς τα πράγματα παρουσιάζονταν όπως τα περιέγραφαν οι Αιγύπτιοι. Πραγματικά ήταν σκλάβοι και ήταν υποχρεωμένοι να υπομένουν οτιδήποτε οι σκληροί εργοδότες τους επιθυμούσαν να τους επιβάλουν για τιμωρία. Τα παιδιά τους είχαν καταδιωχθεί και σφαγεί, και η δική τους ζωή είχε γίνει βάρος.

Αν ο Κύριος ήταν πράγματι επάνω από όλους τους θεούς, ασφαλώς δε θα τους εγκατέλειπε σκλάβους στους ειδωλολάτρες.

Εκείνοι όμως που έμεναν αφοσιωμένοι στο Θεό, καταλάβαιναν ότι ο Κύριος επέτρεψε οι Ισραηλίτες να καταντήσουν δούλοι, επειδή είχαν απομακρυνθεί από Αυτόν με την τάση τους να συμπεθερεύουν με τα ειδωλολατρικά έθνη και να οδηγούνται έτσι στην ειδωλολατρία. Αυτοί με την εμπιστοσύνη πού είχαν, διαβεβαίωναν τους αδελφούς τους ότι ο Θεός θα συνέτριβε σε λίγο το ζυγό του καταδυνάστη.

Οι Εβραίοι περίμεναν να αποκτήσουν την ανεξαρτησία τους χωρίς καμία ιδιαίτερη δοκιμασία της πίστης τους, καμιά πραγματική ταλαιπωρία ή δυσκολία. Δεν ήταν όμως ακόμη έτοιμοι για την απελευθέρωση. Λίγη πίστη είχαν στο Θεό και δεν ήθελαν να υπομείνουν καρτερικά τα βάσανά τους μέχρι που Εκείνος θα έκρινε κατάλληλο να επέμβει γι'αυτούς. Πολλοί ήταν ικανοποιημένοι να μένουν στη σκλαβιά παρά να αντιμετωπίσουν τις δυσκολίες που απαιτούσε η μετανάστευση σε μια ξένη χώρα. Και πολλών οι συνήθειες είχαν τόσο πολύ ταυτισθεί με τις συνήθειες των Αιγυπτίων, που προτιμούσαν να κατοικούν στην Αίγυπτο.

Γι'αυτό το λόγο ο Κύριος δεν τους απελευθέρωσε με την πρώτη επίδειξη της δύναμής Του μπροστά στο Φαραώ. Ανέτρεψε αποτελεσματικότερα τα γεγονότα προκειμένου να αναπτυχθεί το τυραννικό πνεύμα του Αιγύπτιου βασιλιά και να φανερώσει τον εαυτό Του στο λαό Του. Παρατηρώντας τη δικαιοσύνη Του, τη δύναμη και την αγάπη Του, θα διάλεγαν να εγκαταλείψουν την Αίγυπτο και να αφιερωθούν στην υπηρεσία Του. Το έργο του Μωυσή θα ήταν λιγότερο δύσκολο αν πολλοί από τους Ισραηλίτες δεν είχαν διαφθαρεί σε σημείο που να μη θέλουν να φύγουν από την Αίγυπτο.

Ο Κύριος κατεύθυνε το Μωυσή να ξαναπάει στο λαό και να επαναλάβει την υπόσχεση της απελευθέρωσης με μια καινούργια διαβεβαίωση της θεϊκής χάρης. Πήγε όπως διατάχθηκε, αλλά αυτοί δεν ήθελαν να ακούσουν. Η Γραφή λέει: «Δεν εισήκουσαν εις τον Μωυσήν, διά την στενοχωρίαν της ψυχής αυτών, και διά την σκληράν δουλείαν.» Το θεϊκό άγγελμα στάλθηκε πάλι στο Μωυσή: «Είσελθε, λάλησον προς τον Φαραώ, τον βασιλέα της Αιγύπτου, διά να εξαποστείλη τους υιούς Ισραήλ εκ της γης αυτού.» Απογοητευμένος εκείνος απάντησε: «Ιδού, οι υιοί Ισραήλ δεν μου εισήκουσαν, και πώς θέλει μου εισακούσει ο Φαραώ;» Έλαβε την εντολή να πάρει τον Ααρών μαζί του, να παρουσιασθεί στο Φαραώ και να απαιτήσει πάλι «να εξαποστείλη τους υιούς Ισραήλ εκ της γης αυτού.»

23. Οι πληγές της Αιγύπτου

Ενημερώθηκε ότι ο μονάρχης δε θα υποχωρούσε μέχρι που θα επισκεπτόταν ο Θεός την Αίγυπτο με τιμωρίες και θα έβγαζε τον Ισραήλ με σημαδιακή επίδειξη της δύναμής Του. Πριν να πέσει η κάθε πληγή, ο Μωυσής έπρεπε να περιγράψει τη φύση και τα αποτελέσματά της ώστε ο βασιλιάς να προφυλαχθεί από αυτή αν το επιθυμούσε. Την κάθε τιμωρία που θα απέρριπτε, θα την ακολουθούσε μια ακόμη πιο αυστηρή, μέχρις ότου ταπεινωθεί η περήφανη καρδιά του και αναγνωρίσει το Δημιουργό του ουρανού και της γης ως τον αληθινό και ζώντα Θεό.

Ο Κύριος θα έδινε στους Αιγυπτίους την ευκαιρία να καταλάβουν πόσο μάταιη ήταν η σοφία των μεγάλων ανδρών τους και πόσο άτονη η δύναμη των θεών τους όταν θα αντιστέκονταν στις εντολές του Κυρίου. Θα τιμωρούσε το λαό της Αιγύπτου για την ειδωλολατρία τους και θα σιγούσε τα καυχησιολογήματά τους για τις ευλογίες που δέχονταν από τις άψυχες θεότητές τους. Ο Θεός θα δόξαζε το δικό Του όνομα ώστε τα υπόλοιπα έθνη να ακούσουν για τη μεγάλη Του δύναμη, να τρέμουν μπροστά στα μεγαλειώδη έργα Του, και έτσι ο λαός Του να μπορέσει να αποστραφεί την ειδωλολατρία για να Του προσφέρει λατρεία αγνή.

Ο Μωυσής και ο Ααρών μπήκαν πάλι στις αρχοντικές αίθουσες του βασιλιά της Αιγύπτου. Εκεί, περιβαλλόμενοι από επιβλητικές κολόνες και λαμπερή διακόσμιση, από πλούσιες εικόνες και σκαλιστά αγάλματα ειδώλων μπροστά στο μονάρχη του ισχυρότερου βασιλείου της εποχής εκείνης, έστεκαν οι δύο αντιπρόσωποι της σκλαβωμένης φυλής για να γνωστοποιήσουν την εντολή του Θεού για την απελευθέρωση του Ισραήλ.

Ο βασιλιάς τούς ζήτησε ένα θαύμα για την απόδειξη της θεϊκής αποστολής τους. Ο Μωυσής και ο Ααρών είχαν λάβει οδηγίες για το πώς έπρεπε να ενεργήσουν σε περίπτωση που θα γινόταν μια τέτοια απαίτηση, και στο σημείο αυτό ο Ααρών πήρε το ραβδί και το έρριξε μπροστά στο Φαραώ. Αυτό έγινε φίδι. Ο μονάρχης κάλεσε τους «σοφούς και μάγους» οι οποίοι «έρριψαν έκαστος την ράβδον αυτού, και έγειναν όφεις. Η ράβδος όμως του Ααρών κατέπιε τας ράβδους εκείνων.» Τότε ο βασιλιάς, αποφασιστικότερος παρά ποτέ άλλοτε, ανακήρυξε τους μάγους του ισοδύναμους με το Μωυσή και τον Ααρών. Αποκήρυξε τους δούλους του Κυρίου σαν αγύρτες, και αισθανόταν σιγουριά αντιστεκόμενος στις απαιτήσεις τους. Ενώ όμως περιφρονούσε το μήνυμά τους, η θεία δύναμη τον συγκρατούσε από του να τους βλάψει.

23. Οι πληγές της Αιγύπτου

Ήταν το χέρι του Θεού και όχι ανθρώπινη επιρροή ή δύναμη που κατείχαν ο Μωυσής και ο Ααρών που έκανε τα θαύματα στο Φαραώ μπροστά. Τα σημεία εκείνα και τα θαύματα είχαν σχεδιασθεί για να πείσουν το Φαραώ ότι ο μεγάλος «Ο ΩΝ» είχε στείλει το Μωυσή και ότι ο βασιλιάς είχε την υποχρέωση να αφήσει τον Ισραήλ να φύγει για να λατρεύσει το ζώντα Θεό. Οι μάγοι έδειξαν και εκείνοι σημεία και θαύματα, όμως δεν ενεργούσαν με τη δική τους αποκλειστική ικανότητα, αλλά με τη δύναμη του θεού τους, του Σατανά, που τους βοηθούσε να παραποιήσουν το έργο του Κυρίου.

Οι μάγοι δεν έκαναν τα ραβδιά τους να γίνουν στην πραγματικότητα φίδια, αλλά με τη μαγεία, βοηθούμενοι από το μεγάλο απατεώνα, ήταν ικανοί να δημιουργήσουν την εντύπωση αυτή. Ο Σατανάς δεν είχε τη δύναμη να αλλάξει τα ραβδιά σε ζωντανά φίδια. Ο άρχοντας του κακού, αν και κατείχε όλη τη σοφία και τη δύναμη του πεσμένου αγγέλου, δεν έχει την ικανότητα να δημιουργήσει ή να δώσει ζωή. Μόνο ο Θεός έχει το αποκλειστικό αυτό δικαίωμα. Αλλά κάθε τι που είχε τη δύναμη να κάνει ο Σατανάς, το έκανε: δημιούργησε το κίβδηλο. Στα ανθρώπινα μάτια τα ραβδιά μεταβλήθηκαν σε φίδια. Για φίδια τα πίστεψαν ο Φαραώ και οι αυλικοί του. Δεν υπήρχε τίποτε στην εμφάνισή τους που να τα διακρίνει από το φίδι που παρουσίασε ο Μωυσής. Παρόλο ότι ο Κύριος έκανε το πραγματικό φίδι να καταπιεί τα ψεύτικα, και αυτή ακόμη η πράξη θεωρήθηκε από το Φαραώ όχι σαν έργο δύναμης του Θεού, αλλά σαν αποτέλεσμα ενός είδους μαγείας ανώτερης από εκείνη των δούλων του.

Ο Φαραώ ήθελε να δικαιολογήσει την ισχυρογνωμοσύνη του αντιδρώντας στη θεϊκή προσταγή, και γι'αυτό ζητούσε κάποια δικαιολογία για να αγνοήσει τα θαύματα που ο Θεός είχε κάνει μέσο του Μωυσή. Ο Σατανάς τού προμήθευσε ό,τι ακριβώς του χρειαζόταν. Με το έργο που επιτέλεσε μέσο των μάγων, έκανε στους Αιγυπτίους να φαίνεται ότι ο Μωυσής και ο Ααρών δεν ήταν παρά μάγοι και τσαρλατάνοι, και ότι το μήνυμα πού έφεραν, δεν μπορούσε να θεωρηθεί ότι προερχόταν από κάποια ανώτερη ύπαρξη.

Έτσι, το νόθευμα του Σατανά εκπλήρωσε το σκοπό του ενθαρρύνοντας τους Αιγυπτίους στην ανταρσία τους και κάνοντας το Φαραώ να σκληρύνει την καρδιά του ώστε να μη πεισθεί. Ο Σατανάς έλπιζε ακόμη να κλονίσει την πίστη του Μωυσή και του Ααρών για τη θεϊκή προέλευση της αποστολής τους, με το σκοπό

τα δικά του μέσα να υπερισχύσουν. Δεν ήθελε να ελευθερωθούν τα τέκνα του Ισραήλ από τη σκλαβιά για να λατρεύσουν το ζώντα Θεό.

Ο αρχηγός του κακού όμως είχε ένα σοβαρότερο ακόμη σκοπό όταν παρουσίασε τα θαύματά του χρησιμοποιώντας τους μάγους. Ήξερε καλά ότι ο Μωυσής συντρίβοντας το ζυγό της σκλαβιάς των τέκνων του Ισραήλ, προεικόνιζε το Χριστό ο οποίος έμελλε να συντρίψει το κράτος της αμαρτίας από την ανθρώπινη φυλή. Ήξερε πως όταν θα παρουσιαζόταν ο Χριστός, μεγάλα θαύματα θα γίνονταν για μαρτυρία στον κόσμο ότι ο Θεός Τον είχε στείλει.

Ο Σατανάς έτρεμε για τη δύναμή του. Παρουσιάζοντας ένα κίβδηλο αντιγραφο του έργου που έκανε ο Θεός μέσο του Μωυσή, έλπιζε όχι μόνο να ματαιώσει την απελευθέρωση του Ισραήλ, αλλά και να ασκήσει επιρροή στους μελλοντικούς αιώνες για να καταστρέψει την πίστη στα θαύματα του Χριστού. Ο Σατανάς προσπαθεί διαρκώς να παραποιήσει το έργο του Χριστού και στη θέση του να εγκαταστήσει τη δική του δύναμη και τις απαιτήσεις του. Για τα θαύματα του Χριστού δίνει αξία στους ανθρώπους παρουσιάζοντάς τα σαν αποτέλεσμα ανθρώπινης επιτηδειότητας και δύναμης. Και έτσι, σε πολλών τη σκέψη καταστρέφει την πίστη στο Χριστό, ως Υιόν του Θεού, και τους κάνει να απορρίψουν την ευσπλαχνική χάρη που προσφέρεται με το σχέδιο της απολύτρωσης.

Ο Μωυσής και ο Ααρών πήραν οδηγίες να επισκεφθούν το επόμενο πρωί την όχθη του ποταμού όπου ο βασιλιάς συνήθιζε να πηγαίνει. Επειδή το ξεχείλισμα του Νείλου θεωρείτο η πηγή της διατροφής και του πλούτου για ολόκληρη την Αίγυπτο, ο ποταμός λατρευόταν σαν θεός, και ο μονάρχης πήγαινε σε αυτόν καθημερινά για να προσευχηθεί. Εδώ οι δύο αδελφοί πάλι επανέλαβαν το μήνυμα και κατόπιν, εκτείνοντας το ραβδί, χτύπησαν το νερό. Στην ιερή πηγή κυλούσε τώρα αίμα, τα ψάρια ψόφησαν και ο ποταμός απέπνεε δυσωδία. Το νερό των σπιτιών, το απόθεμα που φυλαγόταν στις στέρνες, έγινε και αυτό αίμα. Αλλά «έκαμον το όμοιον και οι μάγοι της Αιγύπτου με τας επωδάς αυτών.» «Και επιστρέψας ο Φαραώ, ήλθεν εις τον οίκον αυτού, και δεν επέστησε την καρδίαν αυτού ουδέ εις τούτο.» Επτά ημέρες διήρκεσε η πληγή αλλά χωρίς αποτέλεσμα.

Και πάλι το ραβδί άγγισε τα νερά, βάτραχοι ανέβηκαν από τον ποταμό και σκορπίσθηκαν στην ξηρά. Μπήκαν στα σπίτια, γέμι-

σαν τους κοιτώνες και έφθασαν μέχρι τους φούρνους και τις σκάφες. Οι βάτραχοι θεωρούντο ιεροί από τους Αιγυπτίους οι οποίοι δεν τους κατέστρεφαν, αλλά τα ενοχλητικά γλιτσάρικα ζώα είχαν καταντήσει ανυπόφορα. Κατά μάζες είχαν μπει μέχρι και στο παλάτι του Φαραώ, και ο βασιλιάς αδημονούσε να τους απομακρύνει. Οι μάγοι είχαν παρουσιασθεί για να φέρουν βατράχους, αλλά να τους διώξουν δεν μπορούσαν.

Βλέποντας αυτό, ο Φαραώ αισθάνθηκε κάπως ταπεινωμένος. Έστειλε να καλέσει το Μωυσή και τον Ααρών και είπε: «Δεήθητε του Κυρίου να σηκώση τους βατράχους απ'εμού και από του λαού μου, και θέλω εξαποστείλει τον λαόν διά να θυσιάσωσιν εις τον Κύριον.» Αφού πρώτα υπενθύμισαν στο βασιλιά τους προηγούμενους κομπασμούς του, του ζήτησαν να καθορίσει το χρόνο που αυτοί θα προσεύχονταν για να σηκωθεί η πληγή. Όρισε την επόμενη μέρα με την κρυφή ελπίδα ότι στο μεταξύ οι βάτραχοι θα εξαφανίζονταν μόνοι τους και έτσι θα απέφευγε τον πικρό εξευτελισμό να υποταχθεί στο Θεό του Ισραήλ. Η πληγή όμως εξακολούθησε μέχρι την ορισμένη προθεσμία όταν οι βάτραχοι ψόφησαν σε ολόκληρη την Αίγυπτο, αλλά τα αποσυντεθειμένα πτώματά τους εκτεθειμένα μόλυναν την ατμόσφαιρα.

Ο Κύριος θα μπορούσε σε μια στιγμή να τους κάνει σκόνη. Δεν το έκανε όμως μήπως, μετά την εξαφάνισή τους, ο βασιλιάς και ο λαός του θα έλεγαν ότι αυτό ήταν το αποτέλεσμα από τα μάγια και τα ξόρκια, έργο των μάγων. Οι βάτραχοι ψόφησαν και μαζεύθηκαν τότε σε σωρούς. Με αυτό ο βασιλιάς και ολόκληρη η Αίγυπτος ειχαν την απόδειξη ότι η μάταιη φιλοσοφία τους δεν μπορούσε να αμφισβητήσει πως το έργο αυτό δεν έγινε με μάγια, αλλά ότι ήταν τιμωρία από το Θεό του ουρανού.

«Ιδών δε ο Φαραώ ότι έγεινεν αναψυχή, εσκλήρυνε την καρδίαν αυτού.» Με την εντολή του Θεού, ο Ααρών άπλωσε το χέρι του και το χώμα της γης έγινε σκνίπες σε ολόκληρη τη χώρα της Αιγύπτου. Ο Φαραώ κάλεσε τους μάγους να κάνουν το ίδιο, αλλά αυτοί δεν μπόρεσαν. Έτσι αποδείχθηκε ότι το έργο του Θεού ήταν ανώτερο από το έργο του Σατανά. Οι ίδιοι οι μάγοι ομολόγησαν ότι «δάκτυλος Θεού είναι τούτο». Αλλά ο βασιλιάς εξακολουθούσε να παραμένει ανένδοτος.

Οι εκκλήσεις και οι προειδοποιήσεις έμειναν χωρίς αποτέλεσμα και μια καινούρια πληγή έπεσε. Από πριν είχε αναγγελθεί ο καιρός που θα συνέβαινε η πληγή, για να μη λεχθεί ότι έγινε κατά τύχη. Οι κυνόμυιες γέμισαν τα σπίτια και πλημμύρισαν τη γη έτσι

που «η γη διεφθάρη εκ του πλήθους της κυνομυίας». Οι μύγες αυτές ήταν μεγάλες και φαρμακερές, και το τσίμπημά τους προκαλούσε τρομερό πόνο σε ανθρώπους και ζώα. Όπως είχε γνωστοποιηθεί εκ των προτέρων, αυτή η πληγή δεν είχε πλησιάσει τη γη Γεσέν.

Ο Φαραώ προσφέρθηκε τότε να επιτρέψει στους Ισραηλίτες να κάνουν τις θυσίες τους μέσα στην Αίγυπτο, αλλά εκείνοι αρνήθηκαν να δεχθούν αυτούς τους όρους. «Δεν αρμόζει να γείνη ούτω» είπε ο Μωυσής. «Ιδού, εάν ημείς θυσιάσωμεν θυσίας τας οποίας οι Αιγύπτιοι βδελύττονται, έμπροσθεν των οφθαλμών αυτών, δεν θέλουσι μας λιθοβολήσει;» Τα ζώα που οι Εβραίοι θα έπαιρναν την εντολή να θυσιάσουν, ήταν από εκείνα που οι Αιγύπτιοι θεωρούσαν ιερά. Και τα ζώα αυτά τα σέβονταν τόσο πολύ, που αν έσφαζαν ένα, έστω και κατά λάθος, θεωρείτο κρίμα που τιμωρείτο με θάνατο.

Θα ήταν αδύνατο να κάνουν οι Εβραίοι τη λατρεία τους στην Αίγυπτο χωρίς να προσβάλουν τους κυρίους τους. Ο Μωυσής πρότεινε και πάλι να πάνε τριών ημερών ταξίδι στην έρημο. Ο μονάρχης έστερξε και ζήτησε από τους δούλους του Θεού να παρακαλέσουν να σηκωθεί η πληγή. Εκείνοι υποσχέθηκαν να το κάνουν, αλλά τον προειδοποίησαν να μην τους απατήσει. Η πληγή σταμάτησε αλλά η καρδιά του βασιλιά είχε σκληρυνθεί από την επίμονη ανταρσία και εξακολουθούσε να αρνείται να υποχωρήσει.

Ένα τρομερότερο κτύπημα ακολούθησε - η πανώλη όλων των αιγυπτιακών ζώων που βρίσκονταν στα χωράφια. Ζώα ιερά και ζώα υποζύγια - αγελάδες και πρόβατα, άλογα, καμήλες και γαϊδούρια - όλα αφανίσθηκαν. Είχε σαφώς δηλωθεί ότι οι Εβραίοι θα εξαιρούντο. Και όταν ο Φαραώ έστειλε αγγελιοφόρους στα σπίτια των Ισραηλιτών, διαπίστωσε αληθινά τη δήλωση αυτή του Μωυσή. «Εκ των κτηνών του Ισραήλ δεν απέθανεν ουδέ έν.» Ακόμη ο βασιλιάς ήταν αδιάλλακτος.

Κατόπιν ο Μωυσής έλαβε την εντολή να πάρει από το καμίνι στάχτη και «να σκορπίση αυτήν . . . προς τον ουρανόν έμπροσθεν του Φαραώ.» Η πράξη αυτή ήταν πολύ σημαντική. Τετρακόσια χρόνια νωρίτερα ο Θεός είχε δείξει στον Αβραάμ τη μελλοντική καταδυνάστευση του λαού Του χρησιμοποιώντας για σύμβολα ένα καμίνι που κάπνιζε και μια λαμπάδα που έκαιγε. Είχε δηλώσει ότι θα έστελνε τιμωρία στους καταδυνάστες τους και θα ελευθέρωνε τους αιχμαλώτους με δυναμικό τρόπο. Στην Αίγυπτο

ο λαός Ισραήλ υπέφερε πολλά χρόνια μέσα στο καμίνι της θλίψης. Αυτή τώρα η πράξη του Μωυσή ήταν γι'αυτούς μια διαβεβαίωση ότι ο Θεός θυμόταν τη διαθήκη Του και ότι ο καιρός της απελευθέρωσής τους είχε έρθει.

Καθώς η στάχτη σκορπισμένη ανέβαινε στον ουρανό, τα λεπτά μόρια έπεφταν σε όλη τη γη της Αιγύπτου και οπουδήποτε άγγιζαν, δημιουργούσαν καύση «αναδίδουσα ελκώδη εξανθήματα επί τους ανθρώπους και επί τα κτήνη.» Οι ιερείς και οι μάγοι μέχρι τότε είχαν ενθαρρύνει την ισχυρογνωμοσύνη του Φαραώ, αλλά τώρα ήρθε μια τιμωρία που πρόσβαλε και αυτούς τους ίδιους. Κατατρυχόμενοι από μια απαίσια και επώδυνη ασθένεια που μέσα στην καυχησιάρικη δύναμή τους τούς έκανε αξιοκαταφρόνητους, δεν ήταν πια ικανοί να ανταγωνίζονται το Θεό του Ισραήλ. Ολόκληρο το έθνος ήταν σε θέση να δει τι ανοησία ήταν να εκδηλώνουν εμπιστοσύνη στους μάγους, τη στιγμή που αυτοί δεν ήταν ικανοί να προστατεύσουν τον ίδιο τον εαυτό τους.

Η καρδιά του Φαραώ σκληρύνθηκε ακόμη περισσότερο. Και τη φορά αυτή ο Κύριος του έστειλε μια αγγελία που έλεγε:

> «Ταύτην την φοράν Εγώ θέλω εξαποστείλει τας πληγάς Μου επί την καρδίαν σου και επί τους θεράποντές σου, και επί τον λαόν σου, διά να γνωρίσητε ότι δεν είναι ουδείς όμοιός Μου εν πάση τη γη . . . Και διά τούτο βεβαίως σε διετήρησα, διά να δείξω εν σοι την δύναμίν Μου.»

΄Οχι πως ο Θεός τον έφερε στη ζωή γι'αυτό το σκοπό, αλλά η πρόνοιά Του είχε έτσι φέρει τα πράγματα ώστε να ανέβει στο θρόνο ακριβώς την εποχή η οποία είχε προσδιορισθεί για την απελευθέρωση του Ισραήλ. Παρόλο ότι ο περήφανος αυτός τύραννος είχε με τα κρίματά του καταστήσει απρόσιτη την ευσπλαχνία του Θεού, η ζωή του όμως είχε διατηρηθεί ώστε με την ισχυρογνωμοσύνη του να φανερωθούν τα θαυμάσια του Κυρίου στη γη της Αιγύπτου.

Η κατεύθυνση των γεγονότων ανήκει στην πρόνοια του Θεού. Θα μπορούσε να είχε τοποθετήσει στο θρόνο ένα σπλαχνικότερο βασιλιά ο οποίος δε θα τολμούσε να αντισταθεί στις ισχυρές εκδηλώσεις της θεϊκής δύναμης. Στην περίπτωση αυτή όμως οι προθέσεις του Κυρίου δε θα εκπληρώνονταν. Ο λαός Του είχε την ευκαιρία να δοκιμάσει τη συνθλιπτική σκληρότητα των Αιγυπτίων, ώστε να μη τους είναι δυνατόν να πλανηθούν σχετικά με την αισχρή επιρροή της ειδωλολατρίας. Στη συμπεριφορά Του προς το Φαραώ ο Κύριος έδειξε το μίσος Του για την ειδωλολα-

τρία και την αποφασιστικότητά Του να τιμωρήσει τη σκληρότητα και την καταδυνάστευση.

Για το Φαραώ ο Θεός είχε κάνει τη δήλωση: «Εγώ θέλω σκληρύνει την καρδίαν αυτού και δεν θέλει εξαποστείλει τον λαόν.» Δε χρησιμοποιήθηκε καμιά υπερφυσική δύναμη για να σκληρύνει την καρδιά του βασιλιά. Ο Θεός έδωσε στο Φαραώ την πιο εντυπωσιακή απόδειξη της θεϊκής δύναμης, αλλά πεισματικά ο μονάρχης αρνήθηκε να δώσει προσοχή στο φως. Η κάθε επίδειξη της απεριόριστης δύναμης την οποία απέρριπτε, τον έκανε αποφασιστικότερο στην ανταρσία του. Ο σπόρος της ανταρσίας που έσπειρε απορρίπτοντας το πρώτο θαύμα, έφερε τους καρπούς του. Καθώς εξακολουθούσε την πορεία του, προχωρώντας από τον ένα βαθμό της ακαμψίας στον άλλο, η καρδιά του σκλήρυνε όλο και περισσότερο μέχρι που έφθασε να αντικρίσει τις παγωμένες και άψυχες μορφές των πρωτοτόκων του.

Ο Θεός μιλάει στους ανθρώπους μέσο των δούλων Του, καθιστώντας τους προσεκτικούς, στέλνοντας προειδοποιήσεις και επιτιμώντας την αμαρτία. Δίνει στον καθένα την ευκαιρία να διορθώσει τα σφάλματά του πριν να αποτυπωθούν στο χαρακτήρα του. Όταν όμως αρνείται κανείς να διορθωθεί, η θεϊκή δύναμη δεν επεμβαίνει για να αντενεργήσει στη ροπή των πράξεών του. Έτσι, αυτός βρίσκει ευκολότερο να επαναλάβει την ίδια πορεία. Σκληραίνει την καρδιά του στην επιρροή του Αγίου Πνεύματος. Η περαιτέρω απόρριψη του φωτός τον τοποθετεί εκεί όπου η πιο ισχυρή επιρροή είναι αδύνατον να προκαλέσει σταθερή εντύπωση.

Όποιος υπέκυψε μια φορά στον πειρασμό, θα υποκύψει ευκολότερα την επόμενη φορά. Η κάθε επανάληψη της αμαρτίας εξασθενεί τη δύναμη της αντίστασής του, τυφλώνει τα μάτια του και συμπνίγει την ικανότητά του για να πεισθεί. Κάθε σπόρος με τον οποίο δικαιολογεί κανείς τον εαυτό του, θα φέρει καρπό. Ο Θεός δε θα κάνει κανένα θαύμα για να εμποδίσει την καρποφορία. «Ό,τι αν σπείρη ο άνθρωπος, τούτο και θέλει θερίσει.» (Γαλ. 6:7). Αυτός που εκδηλώνει θρασεία απιστία, μεγάλη αδιαφορία για τη θεϊκή αλήθεια, δεν κάνει τίποτε άλλο από του να θερίσει ό,τι ο ίδιος έσπειρε. Κατά συνέπεια, πλήθη ανθρώπων καταλήγουν να ακούσουν με απαθή αδιαφορία τις αλήθειες οι οποίες προηγουμένως έβρισκαν βαθιά ανταπόκριση στις καρδιές τους. Έσπειραν την αμέλεια και την αντίσταση στον τομέα της αλήθειας, και αυτή τη συγκομιδή συλλέγουν.

23. Οι πληγές της Αιγύπτου

Αυτοί που ησυχάζουν την ένοχη συνείδησή τους με την ιδέα ότι θα μπορέσουν να αλλάξουν την πορεία του κακού όταν θα θελήσουν, ότι μπορούν να παιχνιδίζουν με τις εκκλήσεις της ευσπλαχνίας περιμένοντας να τους κάνει κάθε φορά εντύπωση, ακολουθούν μια πορεία με προσωπικό τους κίνδυνο. Νομίζουν ότι ενώ τάχθηκαν κατά πάντα με το μέρος του μεγάλου επαναστάτη, σε μια ώρα έκτακτης ανάγκης, όταν βρεθούν περικυκλωμένοι από κινδύνους, θα αλλάξουν αρχηγό. Αυτό όμως δε γίνεται τόσο εύκολα. Η εμπειρία, η διαπαιδαγώγηση, η μαθητεία μιας ολόκληρης ζωής αμαρτωλής ανεκτικότητας, έχουν τόσο πολύ διαβρώσει το χαρακτήρα τους που δεν μπορούν τότε να διαπλασθούν σύμφωνα με την εικόνα του Ιησού. Αν δεν είχε λάμψει το φως στο μονοπάτι τους, η κατάσταση θα ήταν διαφορετική. Η ευσπλαχνία θα μπορούσε να επενεργήσει και να τους δώσει μια ευκαιρία να δεχθούν τις προτάσεις της. Όταν όμως το φως έχει τόσο καιρό απορριφθεί και περιφρονηθεί, τελικά θα αποσυρθεί.

Μια πληγή από χαλάζι στάλθηκε στη συνέχεια στο Φαραώ με την προειδοποίηση: «Απόστειλον να συνάξης τα κτήνη σου, και πάντα όσα έχεις εις τους αγρούς. Διότι πας άνθρωπος και ζώον, το οποίον ευρεθή εν τοις αγροίς και δεν φερθή εις την οικίαν, και η χάλαζα καταβή εις αυτά, θέλουσιν αποθάνει.» Η βροχή και το χαλάζι σπάνιζαν στην Αίγυπτο, και μια θύελλα σαν αυτή που αναγγέλθηκε, δεν είχε ποτέ παρουσιασθεί. Γρήγορα η είδηση κυκλοφόρησε, και όσοι πίστεψαν στο λόγο του Κυρίου, μάζεψαν τα ζώα τους, ενώ άλλοι περιφρόνησαν την προειδοποίηση και τα άφησαν στα χωράφια. Έτσι, με την τιμωρία αυτή η ευσπλαχνία του Θεού εκδηλώθηκε, ο λαός δοκιμάσθηκε, και φάνηκε πόσοι φοβήθηκαν το Θεό με την εκδήλωση της δύναμής Του.

Η θύελλα έφθασε όπως είχε αναγγελθεί - ένα κράμα από βροντές, χαλάζι και φωτιά, «οποία δεν έγεινε ποτέ εφ'όλην την γην της Αιγύπτου, αφού κατεστάθη έθνος. Και επάταξεν η χάλαζα εν πάση τη γη της Αιγύπτου παν το εν τοις αγροίς, από ανθρώπου έως κτήνους, και πάντα τον χόρτον του αγρού επάταξεν η χάλαζα, και πάντα τα δένδρα του αγρού συνέτριψε.» Καταστροφή και ερήμωση άφησε πίσω του η πορεία του εξολοθρευτή αγγέλου. Μόνο η γη της Γεσέν εξαιρέθηκε. Δείχθηκε στους Αιγυπτίους ότι η γη βρίσκεται κάτω από τον έλεγχο του ζώντος Θεού, ότι τα στοιχεία της φύσης υπακούουν στη φωνή Του και ότι η μόνη ασφάλεια είναι η υπακοή σε Αυτόν.

23. Οι πληγές της Αιγύπτου

Ολόκληρη η Αίγυπτος έτρεμε από αυτό το ξεχείλισμα της θεϊκής τιμωρίας. Ο Φαραώ έσπευσε να καλέσει τους δύο αδελφούς και αναφώνησε:

«Ταύτην την φοράν ημάρτησα. Ο Κύριος είναι δίκαιος, εγώ δε και ο λαός μου είμεθα ασεβείς. Δεήθητε του Κυρίου ώστε να παύσωσι να γίνωνται βρονταί Θεού και χάλαζα, και εγώ θέλω σας εξαποστείλει και δεν θέλετε μείνει πλέον.»

Η απάντηση ήταν:

«Καθώς εξέλθω εκ της πόλεως, θέλω εκτείνει τας χείρας μου προς τον Κύριον. Αι βρονταί θέλουσι παύσει και η χάλαζα δεν θέλει είσθαι πλέον, διά να γνωρίσης ότι του Κυρίου είναι η γη. Πλην συ και οι θεράποντές σου, εξεύρω ότι ακόμη δεν θέλετε φοβηθή από προσώπου Κυρίου του Θεού.»

Ο Μωυσής ήξερε ότι ο αγώνας δεν είχε λήξει ακόμη. Η ομολογία και οι υποσχέσεις του Φαραώ δεν ήταν το αποτέλεσμα καμιάς ριζικής μεταλλαγής του νου ή της καρδιάς του, αλλά προερχόταν από το φόβο και την αγωνία του. Μολαταύτα, ο Μωυσής υποσχέθηκε να εκπληρώσει το αίτημά του, γιατί δεν ήθελε να του δώσει την ευκαιρία για περισσότερο πείσμα. Ο προφήτης βγήκε έξω αψηφώντας τη μανία της θύελλας, ώστε ο Φαραώ και όλο το πλήθος του έγιναν μάρτυρες της δύναμης του Κυρίου να προστατέψει τον απεσταλμένο Του. Όταν βγήκε από την πόλη, ο Μωυσής, «εξέτεινε τας χείρας αυτού προς τον Κύριον, και αι βρονταί και η χάλαζα έπαυσαν και βροχή δεν έσταξε πλέον επί της γης». Αλλά μόλις ο βασιλιάς συνήρθε από το φόβο του, η καρδιά του διαστράφηκε πάλι. Τότε ο Κύριος είπε στο Μωυσή:

«Είσελθε προς τον Φαραώ, διότι Εγώ εσκλήρυνα την καρδίαν αυτού, και την καρδίαν των θεραπόντων αυτού, διά να δείξω τα σημεία Μου όσα έκαμα εν μέσω αυτών και να γνωρίσητε ότι Εγώ είμαι ο Κύριος.»

Ο Κύριος έκανε επίδειξη της δύναμής Του για να επικυρώσει την πίστη των Ισραηλιτών σε Αυτόν, ως τον αληθινό και ζώντα Θεό. Θα έδινε αναντίρρητη απόδειξη της διαφοράς που είχε θέσει ανάμεσα σε αυτούς και στους Αιγυπτίους, και θα έκανε όλα τα έθνη να γνωρίσουν ότι οι Εβραίοι, τους οποίους είχαν περιφρονήσει και καταδυναστεύσει, βρίσκονταν κάτω από την προστασία του Θεού του ουρανού.

Ο Μωυσής ειδοποίησε το μονάρχη ότι, αν εξακολουθούσε να πηγαίνει πεισματικά, μια πληγή από ακρίδες θα στέλνονταν να σκεπάσουν το πρόσωπο της γης και θα έτρωγαν ό,τι χλωρό είχε

απομείνει. Θα γέμιζαν τα σπίτια και αυτό ακόμη το παλάτι. Μια τέτοια πληγή, είπε, «δεν είδον οι πατέρες σου, ούτε οι πατέρες των πατέρων σου, αφ'ης ημέρας υπήρξαν επί της γης μέχρι της σήμερον».

Οι σύμβουλοι του Φαραώ έμειναν εμβρόντητοι. Το έθνος είχε υποστεί μεγάλη ζημιά με το θανατικό των ζώων. Πολύς λαός είχε σκοτωθεί από το χαλάζι. Τα δάση είχαν γυμνωθεί και η συγκομιδή είχε καταστραφεί. Στα γρήγορα έχαναν όσα είχαν κερδίσει από την εργασία των Εβραίων. Η χώρα ολόκληρη απειλείτο από λιμό. Αυλικοί και πρίγκιπες μαζεύθηκαν γύρω από το βασιλιά και οργισμένοι ρώτησαν: «Έως πότε ούτος θέλει είσθαι πρόσκομμα εις ημάς; εξαπόστειλον τους ανθρώπους διά να λατρεύσωσι Κύριον τον Θεόν αυτών. Ακόμη δεν εξεύρεις ότι ηφανίσθη η Αίγυπτος;»

Ο Μωυσής και ο Ααρών καλέσθηκαν πάλι και ο μονάρχης τους είπε: «Υπάγετε, λατρεύσατε τον Κύριον τον Θεόν σας, αλλά ποίοι και ποίοι θέλουσιν υπάγει;»

Αυτοί απάντησαν:

> «Μετά των νέων ημών και μετά των γερόντων ημών θέλομεν υπάγει, μετά των υιών ημών και μετά των θυγατέρων ημών, μετά των προβάτων ημών και μετά των βοών ημών θέλομεν υπάγει, διότι έχομεν εορτήν εις τον Κύριον.»

Ο βασιλιάς εξοργίσθηκε και τους είπε:

> «Ούτως ας ήναι ο Κύριος μεθ'υμών, καθώς εγώ θέλω σας εξαποστείλει μετά των τέκνων σας. Ιδέτε, διότι κακόν πρόκειται έμπροσθέν σας. Ουχί ούτως, οι άνδρες υπάγετε τώρα, και λατρεύσατε τον Κύριον, διότι τούτο ζητείτε.»

Και έπειτα τους έδιωξε. Ο Φαραώ είχε προσπαθήσει να εξοντώσει τους Ισραηλίτες με την καταναγκαστική δουλεία, αλλά τώρα υποκρινόταν ότι ενδιαφερόταν ειλικρινά για το καλό τους και ότι ένιωθε τρυφερό ενδιαφέρον για τα μικρά τους. Ο πραγματικός σκοπός του ήταν να κρατήσει τις γυναίκες και τα παιδιά σαν εγγύηση για την επιστροφή των ανδρών.

Τότε ο Μωυσής ύψωσε το ραβδί του και ένας ανατολικός άνεμος φύσηξε και έφερε ακρίδα «πολλή σφόδρα, πρότερον αυτής δεν υπήρξε τοιαύτη ακρίς, ουδέ θέλει υπάρξει τοιαύτη μετ'αυτήν». Γέμισε ο ουρανός μέχρι που σκοτείνιασε η γη και καταβροχθίσθηκε κάθε χλωρό χορτάρι που είχε απομείνει. Γρήγορα ο Φαραώ κάλεσε τους προφήτες και τους είπε: «Ημάρτησα εις Κύριον τον Θεόν σας, και εις εσάς. Πλην τώρα συγχώρησόν μοι, παρα-

καλώ, το αμάρτημά μου, μόνον ταύτην την φοράν, και δεήθητε του Κυρίου του Θεού υμών διά να σηκώση απ'εμού τον θάνατον τούτον μόνον.» Εκείνοι έκαναν αυτό και ένας δυνατός δυτικός άνεμος παρέσυρε τις ακρίδες προς την Ερυθρά θάλασσα. Ακόμη ο βασιλιάς επέμενε στην πεισματική του απόφαση.

Ο λαός της Αιγύπτου κόντευε να φθάσει στην απόγνωση. Οι πληγές που τους είχαν βρει, είχαν σχεδόν ξεπεράσει την αντοχή τους και αυτοί έτρεμαν για το μέλλον. Το έθνος είχε λατρέψει το Φαραώ σαν αντιπρόσωπο του θεού τους, αλλά τώρα πολλοί είχαν πεισθεί ότι αντιτίθονταν σε Έναν ο οποίος είχε υποβάλει τις δυνάμεις της φύσης στην υπηρεσία του θελήματός Του. Οι Εβραίοι σκλάβοι, ευνοούμενοι με τέτοιο θαυματουργικό τρόπο, άρχισαν να πιστεύουν στην απελευθέρωσή τους. Οι επιστάτες τους δεν τολμούσαν να τους βασανίζουν όπως πριν. Σε ολόκληρη την Αίγυπτο κυκλοφορούσε ο κρυφός φόβος ότι η σκλαβωμένη φυλή θα εξεγείρετο και θα εκδικείτο για τα παθήματά της. Παντού οι άνθρωποι αναρωτιόνταν με κομμένη την ανάσα: ''Τι θα ακολουθήσει;''

Ξαφνικά σκότος έπεσε στη γη, τόσο μαύρο και πυκνό που έμοιαζε ψηλαφητό. Όχι μόνο οι άνθρωποι στερήθηκαν το φως, αλλά και η ατμόσφαιρα έγινε αποπνικτική σε σημείο που ήταν δύσκολη η αναπνοή. «Δεν έβλεπον ο είς τον άλλον, ουδέ εσηκώθη τις από του τόπου αυτού τρεις ημέρας. Εις πάντας δε τους υιούς Ισραήλ ήτο φως εν ταις κατοικίαις αυτών.» Ο ήλιος και το φεγγάρι ήταν αντικείμενα λατρείας για τους Αιγυπτίους. Με αυτό το μυστηριακό σκοτάδι τόσο ο λαός όσο και οι θεοί του υποτάχθηκαν στη δύναμη εκείνη που είχε αναλάβει την υπεράσπιση των σκλάβων. Παρόλο όμως το φόβο που προκάλεσε, η τιμωρία αυτή ήταν μια απόδειξη της ευσπλαχνίας του Θεού και της απροθυμίας Του να καταστρέφει. Θα έδινε στους ανθρώπους την ευκαιρία να σκεφθούν και να μετανοήσουν προτού εξαποστείλει εναντίον τους την τελευταία και τρομερότερη πληγή.

Ο φόβος τελικά απέσπασε από το Φαραώ άλλη μια υποχώρηση. Όταν πέρασε η τρίτη σκοτεινή ημέρα, κάλεσε το Μωυσή και συγκατένευσε στην αποχώρηση του λαού με τον όρο ότι τα κοπάδια και οι αγέλες τους θα έμεναν πίσω. «Δεν θέλει μείνει οπίσω ουδέ ονύχιον», απάντησε αποφασιστικά ο Εβραίος. «Ημείς δεν εξεύρομεν με τί έχομεν να λατρεύσωμεν τον Κύριον, εωσού φθάσωμεν εκεί.» Ο βασιλιάς ξέσπαζε σε ασυγκράτητο θυμό. «Φύγε απ' εμού. Πρόσεχε εις εαυτόν, να μη ίδης πλέον το

πρόσωπόν μου, διότι εις οποίαν ημέραν ίδης το πρόσωπόν μου, θέλεις αποθάνει.»

«Καθώς είπας, δεν θέλω ιδεί πλέον το πρόσωπόν σου», ήρθε η απάντηση.

«Ο δε άνθρωπος ο Μωυσής, ήτο μέγας σφόδρα εν τη γη της Αιγύπτου, έμπροσθεν των θεραπόντων του Φαραώ, και έμπροσθεν του λαού.»

ΟΙ Αιγύπτιοι έβλεπαν με φόβο το Μωυσή. Ο βασιλιάς δεν τόλμησε να τον βλάψει, επειδή ο λαός τον θεωρούσε ως το μόνο που είχε τη δύναμη να απομακρύνει τις πληγές. Η επιθυμία τους ήταν να δοθεί η άδεια στους Ισραηλίτες να φύγουν από την Αίγυπτο. Ο βασιλιάς και οι ιερείς ήταν εκείνοι που αντιστέκονταν μέχρι το τέλος στις αξιώσεις του Μωυσή.

ΤΟ ΠΑΣΧΑ

(Βασίζεται στο βιβλίο Έξοδος, κεφ. 11:, 12:1-32)

Όταν η αξίωση για την απελευθέρωση του λαού Ισραήλ είχε για πρώτη φορά αναφερθεί στο βασιλιά της Αιγύπτου, δόθηκε και η προειδοποίηση για την τρομερότερη από όλες τις πληγές. Ο Μωυσής είχε λάβει την εντολή να πει στο Φαραώ: «Ούτω λέγει Κύριος, υιός Μου είναι, πρωτότοκός Μου ο Ισραήλ. Και προς σε λέγω, Εξαπόστειλον τον υιόν Μου διά να Με λατρεύση, και εάν δεν θέλης να εξαποστείλης αυτόν, ιδού, Εγώ θέλω θανατώσει τον υιόν σου, τον πρωτότοκόν σου.» (Έξ. 4:22,23). Αν και περιφρονημένοι από τους Αιγυπτίους, οι Ισραηλίτες είχαν τιμηθεί από το Θεό που τους ξεχώρισε για να γίνουν οι θεματοφύλακες του νόμου Του. Όσον αφορά τις ιδιαίτερες ευλογίες και τα προνόμια που τους είχαν παραχωρηθεί, αυτοί είχαν τα πρωτεία ανάμεσα στα άλλα έθνη, όπως ο πρωτότοκος γιος είχε ανάμεσα στα αδέλφια του.

Η τιμωρία που δόθηκε σαν πρώτη προειδοποίηση στην Αίγυπτο, έμελλε να είναι η τελευταία. Ο Θεός είναι μακρόθυμος και πολυεύσπλαχνος. Ενδιαφέρεται στοργικά για τις υπάρξεις που δημιούργησε κατά την εικόνα Του. Αν με την απώλεια που είχε υποστεί η Αίγυπτος στα γεννήματα, στα κοπάδια και στις αγέλες είχε έρθει σε μετάνοια, τα παιδιά δε θα είχαν παταχθεί. Αλλά το έθνος είχε πεισματικά αντισταθεί στη θεϊκή προσταγή, και τώρα το τελικό χτύπημα ήταν έτοιμο να πέσει. Στο Μωυσή είχε απαγορευθεί με ποινή θανάτου να ξαναπαρουσιασθεί στο Φαραώ. Αλλά ένα τελευταίο μήνυμα προερχόμενο από το Θεό επρόκειτο να φερθεί στον ανυπότακτο μονάρχη, και ο Μωυσής ήρθε πάλι μπροστά του με αυτή την τρομερή ανακοίνωση:

24. Το Πάσχα

«Ούτω λέγει ο Κύριος, Περί το μεσονύκτιον Εγώ θέλω εξέλθει εις το μέσον της Αιγύπτου. Και παν πρωτότοκον εν τη γη της Αιγύπτου θέλει αποθάνει, από του πρωτοτόκου του Φαραώ, όστις κάθεται επί του θρόνου αυτού, έως του πρωτοτόκου της δούλης, ήτις δουλεύει εν τω μύλω, και παν πρωτότοκον των κτηνών. Και θέλει είσθαι καθ'όλην την γην της Αιγύπτου κραυγή μεγάλη, οποία ποτέ δεν έγεινεν, ουδέ μετά ταύτα θέλει γείνει τοιαύτη. Επί πάντας όμως τους υιούς Ισραήλ δεν θέλει κινήσει σκύλος την γλώσσαν αυτού, από ανθρώπου έως κτήνους, Διά να γνωρίσητε ότι ο Κύριος έκαμε διάκρισιν μεταξύ των Αιγυπτίων και του Ισραήλ, και πάντες ούτοι οι δούλοι σου θέλουσι καταβή προς εμέ, και θέλουσι προσπέσει έμπροσθέν μου λέγοντες, Έξελθε συ και πας ο λαός ο ακολουθών σε. Και μετά ταύτα θέλω εξέλθει.»

Πριν να εκτελεσθεί η ποινή αυτή, ο Κύριος έδωσε με το Μωυσή οδηγίες στο λαό του Ισραήλ που αφορούσαν την αναχώρησή τους από την Αίγυπτο, και ιδιαίτερα τη διαφύλαξή τους από την επερχόμενη τιμωρία. Κάθε οικογένεια, μόνη της ή μαζί με μια άλλη, έπρεπε να σφάξει ένα «άμωμο» αρνί ή ένα κατσίκι και με μια δέσμη από ύσσωπο να ραντίσει το αίμα του «επί τους δύο παραστάτας, και επί το ανώφλιον της θύρας» του σπιτιού, ώστε ο εξολοθρευτής άγγελος που θα ερχόταν τη νύχτα, να μη μπει σε αυτή την κατοικία. Το κρέας έπρεπε να το φάνε ψημένο μαζί με άζυμο ψωμί και με πικρά χόρτα το βράδυ με τον τρόπο που τους είπε ο Μωυσής:

«Εζωσμένοι τας οσφύας σας, έχοντες τα υποδήματά σας εις τους πόδας σας, και την ράβδον εις τας χείρας σας, και θέλετε φάγει αυτό μετά σπουδής, είναι πάσχα του Κυρίου.»

Ο Κύριος δήλωσε:

«Την νύκτα ταύτην θέλω περάσει διά μέσου της γης της Αιγύπτου, και θέλω πατάξει παν πρωτότοκον εν τη γη της Αιγύπτου από ανθρώπου έως κτήνους, και θέλω κάμει κρίσεις εναντίον πάντων των θεών της Αιγύπτου . . . Και το αίμα θέλει είσθαι εις εσάς διά σημείον επί των οικιών εις τας οποίας κατοικείτε. Και όταν ίδω το αίμα, θέλω σας παρατρέξει, και η πληγή δεν θέλει είσθαι εις εσάς διά να σας εξολοθρεύση, όταν πατάξω την γην της Αιγύπτου.»

Ως αναμνηστικό της μεγάλης αυτής απολύτρωσης, μια ετήσια γιορτή επρόκειτο να τηρείται από όλες τις μελλοντικές γενεές του λαού Ισραήλ. «Η ημέρα αύτη θέλει είσθαι εις εσάς εις μνημόσυ-

νον, και θέλετε εορτάσει αυτήν εορτήν εις τον Κύριον εις τας γενεάς σας, κατά νόμον παντοτεινόν θέλετε εορτάζει αυτήν.» Ενώ θα τηρούσαν τη γιορτή αυτή στο μέλλον, έπρεπε να επαναλαμβάνουν στα παιδιά τους την ιστορία της μεγάλης εκείνης απολύτρωσης, όπως τους πρόσταξε ο Μωυσής:

> «Θέλετε αποκρίνεσθαι, Τούτο είναι θυσία του πάσχα εις τον Κύριον, διότι παρέτρεξε τας οικίας των υιών Ισραήλ εν Αιγύπτω, ότε επάταξε τους Αιγυπτίους και έσωσε τας οικίας ημών.»

Επιπλέον, τα πρωτότοκα των ανθρώπων καθώς και των ζώων θα λογαριάζονταν του Κυρίου και θα εξαγοράζονταν μόνο με λύτρα σε αναγνώριση του γεγονότος πως όταν πατάχθηκαν τα πρωτότοκα των Αιγυπτίων, τα πρωτότοκα των Ισραηλιτών - αν και σώθηκαν με τη χάρη του Θεού - είχαν και αυτά εκτεθεί στον ίδιο ακριβώς κίνδυνο με μόνη διαφορά το εξιλαστήριο αίμα. Ο Κύριος δήλωσε: «Παν πρωτότοκον είναι Εμού, επειδή καθ'ην ημέραν επάταξα παν πρωτότοκον εν γη Αιγύπτω, ηγίασα εις Εμαυτόν παν πρωτότοκον εν τω Ισραήλ, από ανθρώπου έως κτήνους.» Μετά που καθιερώθηκε η υπηρεσία του αγιαστηρίου, ο Κύριος έκλεξε για την υπηρεσία αυτή τη φυλή του Λευί αντί για τους πρωτότοκους γιους του λαού. Είπε ακόμη: «Ούτοι είναι δεδομένοι δώρον εις Εμέ εκ μέσου των υιών Ισραήλ. Αντί των διανοιγόντων πάσαν μήτραν πάντων των πρωτοτόκων των υιών Ισραήλ, έλαβον αυτούς εις Εμαυτόν.» Από όλο το λαό όμως απαιτείτο να πληρώνουν ένα ορισμένο ποσό για την εξαγορά του πρωτότοκου γιου (Αρ. 3:13, 18:15,16).

Το Πάσχα ήταν εξίσου αναμνηστικό όπως και τυπικό, τονίζοντας όχι μόνο του παρελθόντος την απελευθέρωση από την Αίγυπτο, αλλά και του μέλλοντος τη μεγαλύτερη απελευθέρωση που ο Χριστός έμελλε να εκτελέσει, ελευθερώνοντας το λαό Του από τα δεσμά της αμαρτίας. Το αρνί της θυσίας απεικονίζει τον «Αμνόν του Θεού» στον οποίο στηρίζεται η μοναδική μας ελπίδα σωτηρίας. Ο απόστολος λέει ότι «το Πάσχα ημών εθυσιάσθη υπέρ ημών ο Χριστός». (Α΄Κορ. 5:7). Δεν ήταν αρκετό να σφαγεί το πασχαλινό αρνί. Το αίμα του έπρεπε να ραντισθεί στους παραστάτες της πόρτας. Έτσι και το αίμα του Χριστού πρέπει να τεθεί επάνω στην καρδιά. Πρέπει να πιστέψουμε όχι μόνο ότι ο Χριστός πέθανε για τον κόσμο, αλλά ότι πέθανε για μας προσωπικά. Οφείλουμε να ιδιοποιηθούμε την αξία της εξιλαστικής θυσίας.

24. Το Πάσχα

Ο ύσσωπος που χρησιμοποιείτο για το ράντισμα του αίματος, ήταν σύμβολο του καθαρισμού, χρησιμοποιούμενος για τον καθαρισμό των λεπρών όπως και εκείνων που είχαν μολυνθεί ερχόμενοι σε επαφή με νεκρό. Η σημασία του φαίνεται επίσης και από την προσευχή του ψαλμωδού: «Ράντισόν με με ύσσωπον, και θέλω είσθαι καθαρός.» (Ψαλμ. 51:7)

Το αρνί έπρεπε να ετοιμασθεί ολόκληρο, χωρίς να σπασθεί ούτε ένα κόκαλό του. Έτσι, δεν έπρεπε να σπασθεί ούτε ένα κόκαλο από τον Αμνό του Θεού που πέθανε για μας. Με αυτό τον τρόπο επίσης συμβολίζεται και η ακεραιότητα της θυσίας του Χριστού.

Το κρέας έπρεπε να φαγωθεί. Δεν αρκεί να πιστεύουμε στο Χριστό για την άφεση των αμαρτιών. Με την πίστη οφείλουμε να λαμβάνουμε συνεχώς πνευματική δύναμη και τροφή από Αυτόν μέσο του λόγου Του. Ο Χριστός είπε: «Εάν δεν φάγητε την σάρκα του Υιού του ανθρώπου και πίητε το αίμα Αυτού, δεν έχετε ζωήν εν εαυτοίς. Όστις τρώγει την σάρκα Μου, και πίνει το αίμα Μου, έχει ζωήν αιώνιον.» Και προκειμένου να διασαφηνίσει τι εννοούσε, είπε: «Οι λόγοι τους οποίους Εγώ λαλώ προς εσάς, πνεύμα είναι και ζωή είναι.» Ο Ιησούς αποδέχθηκε το νόμο του Πατέρα Του, εφάρμοσε στη ζωή Του τις αρχές του, εκδήλωσε το πνεύμα του και φανέρωσε την ευεργετική του δύναμη που ασκεί στην καρδιά. Ο Ιωάννης λέει: «Ο Λόγος έγεινε σαρξ και κατώκησε μεταξύ ημών, και είδομεν την δόξαν Αυτού, ως δόξαν μονογενούς παρά του Πατρός, πλήρης χάριτος και αληθείας.» (Ιωάν. 6:53,54,63, 1:14).

Οι οπαδοί του Χριστού πρέπει να συμμετέχουν στην εμπειρία Του. Πρέπει να αποδεχθούν και να αφομοιώσουν το λόγο του Θεού, έτσι που να γίνει η κινητήρια δύναμη της ζωής και των πράξεων. Με τη δύναμη του Χριστού πρέπει να εξομοιωθούν με Αυτόν και να αντανακλούν τα θεϊκά χαρακτηριστικά. Πρέπει να φάγουν τη σάρκα και να πιουν το αίμα του Υιού του Θεού. Διαφορετικά, δε θα έχουν μέσα τους ζωή. Το πνεύμα και το έργο του Χριστού πρέπει να γίνουν το πνεύμα και το έργο των μαθητών Του.

Το αρνί έπρεπε να φαγωθεί με χόρτα πικρά που σκοπό είχαν να θυμίζουν την περασμένη πικρία της σκλαβιάς στην Αίγυπτο. Έτσι, όταν τρεφόμαστε από το Χριστό, πρέπει αυτό να γίνεται με συντριβή της καρδιάς για τις αμαρτίες μας. Σημασία επίσης είχε η χρήση του άζυμου ψωμιού. Αυτό είχε ενσωματωθεί ειδικά στο

νόμο του Πάσχα και έπρεπε να τηρείται με την ίδια μεγάλη ακρίβεια από τους Ιουδαίους, ώστε δεν έπρεπε να βρίσκεται στα σπίτια τους καθόλου ζύμη όσο διαρκούσε η γιορτή. Με τον ίδιο τρόπο η ζύμη της αμαρτίας πρέπει να απομακρυνθεί από όλους όσοι επιθυμούν να λάβουν ζωή και διατροφή από το Χριστό. Έτσι, ο Παύλος γράφει στην εκκλησία της Κορίνθου:

> «Καθαρίσθητε λοιπόν από της παλαιάς ζύμης, διά να ήσθε νέον φύραμα . . . διότι το πάσχα ημών εθυσιάσθη υπέρ ημών ο Χριστός, Ώστε ας εορτάζωμεν, ουχί με ζύμην παλαιάν, ουδέ με ζύμην κακίας και πονηρίας, αλλά με άζυμα ειλικρινείας και αληθείας.» (Α΄Κορ. 5:7,8).

Προτού αποκτήσουν την ελευθερία τους, οι υπόδουλοι έπρεπε να δείξουν την πίστη τους στη μεγάλη απελευθέρωση που θα τους γινόταν. Το σημείο του αίματος έπρεπε να τοποθετηθεί στα σπίτια τους και έπρεπε να χωρισθούν οι ίδιοι και οι οικογένειές τους από τους Αιγυπτίους και να συγκεντρωθούν στα σπίτια τους. Αν οι Ισραηλίτες παρέβλεπαν οποιαδήποτε λεπτομέρεια στις οδηγίες που είχαν λάβει, αν αμελούσαν να χωρίσουν τα παιδιά τους από τους Αιγυπτίους, αν είχαν σφάξει το αρνί αλλά παρέλειπαν να βάψουν με το αίμα του τους παραστάτες της πόρτας, ή αν είχαν βγει από τα σπίτια τους, δε θα ήταν ασφαλείς. Μπορεί να πίστευαν ειλικρινά ότι είχαν εκτελέσει όσα ήταν απαραίτητα, αλλά η ειλικρίνειά τους δε θα αρκούσε για να τους σώσει. Όσοι δε θα έδιναν προσοχή στις οδηγίες του Κυρίου θα έχαναν το πρωτότοκο παιδί τους από το χέρι του εξολοθρευτή.

Οι άνθρωποι έπρεπε να δείξουν την πίστη τους με την υπακοή. Έτσι, και όσοι ελπίζουν να σωθούν με την αξία του αίματος του Χριστού, πρέπει να αναγνωρίσουν ότι και αυτοί οι ίδιοι οφείλουν κάτι να κάνουν για να εξασφαλίσουν τη σωτηρία τους. Ο Χριστός βέβαια είναι ο μόνος που μπορεί να μας λυτρώσει από την τιμωρία της παράβασης, όμως και εμείς πρέπει να στραφούμε από την αμαρτία στην υπακοή. Ο άνθρωπος σώζεται με την πίστη, όχι με τα έργα. Αλλά η πίστη του πρέπει να φανερωθεί από τα έργα του.

Ο Θεός έδωσε τον Υιό Του να πεθάνει ως ιλασμός για την αμαρτία, αποκάλυψε το φως της αλήθειας, τον τρόπο της ζωής, χορήγησε τα μέσα, τους κανονισμούς και τα προνόμια. Τώρα ο άνθρωπος πρέπει να συνεργασθεί με αυτούς τους σωτήριους παράγοντες. Πρέπει να εκτιμήσει και να χρησιμοποιήσει τα βοη-

θητικά στοιχεία που προμήθευσε ο Θεός, να πιστέψει και να υπακούσει καθ'όλα στις θεϊκές απαιτήσεις.

΄Οταν ο Μωυσής επανέλαβε στους Ισραηλίτες τα μέσα που ο Θεός εξασφάλισε για την απελευθέρωσή τους, «τότε ο λαός κύψας προσεκύνησε». Η χαρμόσυνη προσδοκία της απελευθέρωσης, η τρομακτική γνώση της επερχόμενης τιμωρίας κατά των καταδυναστών τους, η φροντίδα και η κόπωση που απαιτούσε η βιαστική φυγή τους, όλα αυτά είχαν για την ώρα λησμονηθεί με ευγνωμοσύνη για τον ευσπλαχνικό Απελευθερωτή τους. Πολλοί από τους Αιγυπτίους είχαν φθάσει να αναγνωρίσουν το Θεό των Εβραίων ως το μόνο αληθινό Θεό, και παρακαλούσαν τώρα να τους επιτραπεί να βρουν άσυλο στα σπίτια των Ισραηλιτών όταν ο εξολοθρευτής άγγελος θα διέτρεχε τη χώρα. Έγιναν με ευχαρίστηση δεκτοί και υποσχέθηκαν να λατρεύουν στο εξής το Θεό του Ιακώβ και να φύγουν από την Αίγυπτο μαζί με το λαό.

Οι Ισραηλίτες υπάκουσαν στις οδηγίες που είχε δώσει ο Θεός. Στα γρήγορα και στα κρυφά έκαναν τις προετοιμασίες τους για την αναχώρηση. Οι οικογένειες είχαν συγκεντρωθεί, το πασχαλινό αρνί είχε σφαγεί, το κρέας είχε ψηθεί στη φωτιά και το άζυμο ψωμί και τα πικρά χόρτα είχαν ετοιμασθεί. Ο πατέρας της οικογένειας και ιερέας συνάμα ράντισε το αίμα στους παραστάτες της πόρτας και συγκέντρωσε την οικογένειά του μέσα στο σπίτι. Σιωπηλά και βιαστικά έφαγαν το πασχαλινό αρνί.

Με δέος προσεύχονταν οι άνθρωποι και αγρυπνούσαν, η καρδιά κάθε πρωτότοκου από το γεροδεμένο άνδρα μέχρι το μικρό παιδί έτρεμε από απερίγραπτο φόβο. Πατέρες και μητέρες έσφιγγαν στην αγκαλιά τους τα πολύτιμα πρωτότοκά τους καθώς αναλογίζονταν το τρομερό χτύπημα που θα έπεφτε το βράδυ εκείνο. Ο κομιστής όμως του θανάτου άγγελος δεν επισκέφθηκε κανένα ισραηλινό σπίτι. Το σημάδι του αίματος - το σημάδι της προστασίας ενός Σωτήρα - βρισκόταν στις πόρτες τους και ο εξολοθρευτής δεν προχωρούσε μέσα.

Τα μεσάνυχτα «έγεινε βοή μεγάλη εν τη Αιγύπτω, διότι δεν ήτο οικία εις την οποίαν δεν υπήρχε νεκρός». ΄Ολα τα πρωτότοκα της χώρας, «από του πρωτοτόκου του Φαραώ όστις κάθηται επί τον θρόνον αυτού, έως του πρωτοτόκου του αιχμαλώτου, του εν τω δεσμωτηρίω, και πάντα τα πρωτότοκα των κτηνών» είχαν παταχθεί από τον εξολοθρευτή. Απ'άκρη σε άκρη στο αιγυπτιακό βασίλειο η περηφάνια της κάθε οικογένειας είχε ταπεινωθεί. Οι στριγκλιές και τα ουρλιαχτά των θρηνωδών γέμισαν τον αέρα.

24. Το Πάσχα

Βασιλιάς και αυλικοί με κατάχλομο πρόσωπο και τρέμοντας σύγκορμοι έστεκαν κατάπληκτοι από τη φρίκη που τους είχε καταλάβει. Ο Φαραώ θυμήθηκε πως άλλοτε είχε βροντοφωνήσει: «Τίς είναι ο Κύριος εις του οποίου την φωνήν θέλω υπακούσει, ώστε να εξαποστείλω τον Ισραήλ; Δεν γνωρίζω τον Κύριον, και ουδέ τον Ισραήλ θέλω εξαποστείλει.» Τώρα, με την προκλητική έναντι του ουρανού περηφάνια του καταρρακωμένη, «εκάλεσε τον Μωυσήν και τον Ααρών διά νυκτός, και είπε, Σηκώθητε, εξέλθετε εκ μέσου του λαού μου, και σεις, και οι υιοί του Ισραήλ. Και υπάγετε, λατρεύσατε τον Κύριον καθώς είπετε. Και τα ποίμνιά σας και τας αγέλας σας λάβετε, καθώς είπετε, και απέλθετε, ευλογήσατε δε και εμέ.» Οι βασιλικοί σύμβουλοι και ο λαός παρακαλούσαν και αυτοί τους Ισραηλίτες να φύγουν «ταχέως εκ του τόπου, διότι είπον, Ημείς πάντες αποθνήσκομεν».

Η ΕΞΟΔΟΣ

(Βασίζεται στο βιβλίο Έξοδος, κεφ. 12:34-51, 13: - 15:)

Με τη μέση τους ζωσμένη, με τα σανδάλια στα πόδια και το ραβδί στο χέρι, ο λαός του Ισραήλ παρέμεινε όρθιος, σιωπηλός, φοβισμένος, αλλά όλος προσδοκία, περιμένοντας τη βασιλική εντολή που θα τους διέταζε να φύγουν. Πριν ακόμη χαράξει, βρίσκονταν κιόλα στο δρόμο. Με το πέσιμο των πληγών, καθώς η επίδειξη της θεϊκής δύναμης είχε δημιουργήσει πίστη στις καρδιές των σκλάβων και είχε προκαλέσει τρόμο στους καταδυνάστες τους, οι Ισραηλίτες είχαν σιγά-σιγά συγκεντρωθεί στη Γεσέν. Και παρά τη βιασύνη της φυγής, ορισμένη φροντίδα είχε ληφθεί για την απαραίτητη διοργάνωση και τον έλεγχο του μετακινούμενου πλήθους που είχε μοιρασθεί σε ομίλους κάτω από την καθοδήγηση προσδιορισμένων αρχηγών.

> «Ανεχώρησαν δε οι υιοί Ισραήλ . . . εξακόσιαι χιλιάδες άνδρες πεζοί χωρίς των παιδίων. Μετ'αυτών συνανέβη και μεγάλο πλήθος σύμμικτον ανθρώπων.»

Στο πλήθος αυτό δε συγκαταλέγονταν μόνο εκείνοι που παρακινήθηκαν από πίστη στο Θεό του Ισραήλ, αλλά και ένας μεγαλύτερος ακόμη αριθμός που απλώς επιθυμούσαν να γλιτώσουν από τις πληγές ή που ακολουθούσαν παρακινούμενοι από έξαψη και από περιέργεια για τα πλήθη που μετατοπίζονταν. Η κατηγορία αυτή των ανθρώπων ήταν ένα διαρκές εμπόδιο και μια παγίδα για τους Ισραηλίτες.

Μαζί με τους ανθρώπους ήταν «και ποίμνια και αγέλαι, κτήνη πολλά σφόδρα.» Αυτά αποτελούσαν την περιουσία των Ισραηλιτών που δεν είχαν ποτέ πουλήσει τα υπάρχοντά τους στο βασιλιά, όπως είχαν κάνει οι Αιγύπτιοι. Ο Ιακώβ και οι γιοι του είχαν φέρει μαζί τους τα κοπάδια και τις αγέλες τους στην Αίγυπτο,

όπου είχαν αυξηθεί σημαντικά. Πριν φύγει από την Αίγυπτο, με την υπόδειξη του Μωυσή ο λαός είχε ζητήσει αποζημίωση για την απλήρωτη δουλειά του. Και οι Αιγύπτιοι δεν τους αρνήθηκαν, επειδή αδημονούσαν να απαλλαγούν από την παρουσία τους. Ο σκλαβωμένος λαός έφυγε φορτωμένος με τα λάφυρα των καταδυναστών τους.

Την ημέρα εκείνη συμπληρώθηκε η ιστορία που αιώνες πριν είχε γνωστοποιηθεί στον Αβραάμ με ένα προφητικό όραμα:

> «Το σπέρμα σου θέλει παροικήσει εν γη ουχί εαυτών, και θέλουσι δουλώσει αυτούς, και θέλουσι καταθλίψει αυτούς τετρακόσια έτη. Το έθνος όμως εις το οποίον θέλουσι δουλωθή, Εγώ θέλω κρίνει. Μετά δε ταύτα θέλουσιν εξέλθει με μεγάλα υπάρχοντα.» (Γέν. 15: 13,14).

Τα τετρακόσια χρόνια είχαν συμπληρωθεί. «Και κατά την αυτήν εκείνην ημέραν, εξήλθον πάντα τα τάγματα του Κυρίου εκ γης Αιγύπτου.» Φεύγοντας από την Αίγυπτο, οι Ισραηλίτες πήραν μαζί τους ένα πολύτιμο κληροδότημα, τα οστά του Ιωσήφ, τα οποία τόσον καιρό περίμεναν την εκπλήρωση της υπόσχεσης του Θεού και που στα σκοτεινά χρόνια της σκλαβιάς υπενθύμιζαν την απελευθέρωση του Ισραήλ.

Αντί να ακολουθήσουν τον κατευθείαν δρόμο για τη Χαναάν που περνούσε από τη χώρα των Φιλισταίων, ο Κύριος κατεύθυνε την πορεία τους προ το νότο, προς τα παράλια της Ερυθράς Θάλασσας. «Διότι ο Θεός είπε, Μήποτε ο λαός ιδών πόλεμον μεταμεληθή, και επιστρέψη εις Αίγυπτον.» Αν προσπαθούσαν να περάσουν από τη Φοινίκη, η διάβασή τους θα εμποδιζόταν. Επειδή οι Φιλισταίοι, θεωρώντας τους σκλάβους που δραπέτευσαν από τους κυρίους τους, δε θα δίσταζαν να τους πολεμήσουν.

Οι Ισραηλίτες ελάχιστα ήταν καταρτισμένοι για να συμπλακούν με εκείνο τον ισχυρό και πολεμοχαρή λαό. Μικρή επίγνωση είχαν για το Θεό και λιγοστή ήταν η πίστη τους σε Αυτόν. Θα είχαν τρομοκρατηθεί και αποκαρδιωθεί. Ήταν άοπλοι και άπειροι στον πόλεμο, το πνεύμα τους είχε καταπτοηθεί από τη μακρόχρονη σκλαβιά και εμποδίζονταν από τις γυναίκες και τα παιδιά, τα κοπάδια και τις αγέλες. Οδηγώντας τους από το μέρος της Ερυθράς Θάλασσας, ο Κύριος αποκαλύφθηκε ως Θεός της ευσπλαχνίας καθώς και της δικαιοσύνης.

> «Και αναχωρήσαντες από Σοκχώθ, εστρατοπέδευσαν εν Εθάμ, κατά τα άκρα της ερήμου. Ο δε Κύριος προεπορεύετο αυτών, την ημέραν εν στύλω νεφέλης, διά να οδηγή αυτούς εν

τη οδώ. Την δε νύκτα εν στύλω πυρός, διά να φέγγη εις αυτούς, ώστε να οδοιπορώσιν ημέραν και νύκτα. Δεν απεμάκρυνεν από της όψεως του λαού τον στύλον της νεφέλης την ημέραν, ούτε τον στύλον του πυρός την νύκτα.»

Ο ψαλμωδός λέει: «Εξήπλωσε νεφέλην διά να σκεπάζη αυτούς, και πυρ διά να φέγγη την νύκτα.» (Ψαλμ. 105:39, επίσης Α΄Κορ. 10:1,2). Το έμβλημα του αόρατου Οδηγού τους ήταν πάντοτε μαζί τους. Την ημέρα το σύννεφο έδειχνε το δρόμο της οδοιπορίας τους ή απλωνόταν σαν θόλος επάνω από το πλήθος. Χρησίμευε για να τους προστατεύει από την κάψα της ζέστης και με τη δροσιά και με την υγρασία που προμήθευε, πρόσφερε καλοδεχούμενη αναψυχή στην πυρίκαυστη και διψασμένη έρημο. Τη νύχτα γινόταν στύλος φωτιάς φέγγοντας στο στρατόπεδό τους και υπενθυμίζοντάς τους συνεχώς τη θεϊκή παρουσία.

Σε μια από τις ωραιότερες και πιο παρήγορες περικοπές της προφητείας του Ησαΐα αναφέρεται ο στύλος της νεφέλης και του πυρός ως σύμβολο της φροντίδας του Θεού για το λαό Του στην τελική μεγάλη πάλη με τις δυνάμεις του κακού:

«Ο Κύριος θέλει δημιουργήσει επί πάντα τόπον του όρους Σιών, και επί τας συναθροίσεις αυτής, νεφέλην και καπνόν την ημέραν, εν δε τη νυκτί, λαμπρότητα φλογερού πυρός. Διότι επί πάσαν την δόξαν θέλει είσθαι υπεράσπισις, και θέλει είσθαι σκηνή, διά να επισκιάζη από της καύσεως εν ημέρα, και διά να ήναι καταφύγιον και σκέπη από ανεμοζάλης και από βροχής.» (Ησ. 4:5,6).

Οδοιπορούσαν σε μια καταθλιπτική, ακατοίκητη έκταση. Ήδη αναρωτιόνταν πού θα τους οδηγούσε η πορεία τους. Άρχισαν να βαριεστούν από τον κοπιαστικό δρόμο και σε μερικές καρδιές παρουσιαζόταν ο φόβος της καταδίωξης από μέρους των Αιγυπτίων. Το σύννεφο όμως προπορευόταν και αυτοί ακολουθούσαν. Και τότε ο Θεός διέταξε στο Μωυσή να στραφεί σε ένα φαράγγι και να στρατοπεδεύσει στην ακροθαλασσιά. Του είχε αποκαλυφθεί ότι ο Φαραώ θα τους καταδίωκε, αλλά και ότι ο Θεός θα δοξαζόταν απολυτρώνοντάς τους.

Στην Αίγυπτο διαδόθηκε η είδηση ότι ο λαός του Ισραήλ αντί να παραμείνει στην έρημο για να προσφέρει τη λατρεία του, προχωρούσε προς την Ερυθρά Θάλασσα. Οι σύμβουλοι του Φαραώ δήλωσαν στο βασιλιά ότι οι σκλάβοι τους είχαν φύγει και ότι ποτέ πια δε θα επέστρεφαν. Ο λαός θρηνούσε για την τρέλα του που απέδιδε το θάνατο των πρωτοτόκων στη δύναμη του Θεού.

Οι μεγάλοι άνδρες τους, μόλις συνήρθαν από το φόβο τους, ερμήνευαν τις πληγές ως αποτέλεσμα φυσικών αιτιών. «Διά τί εκάμομεν τούτο, ώστε να εξαποστείλωμεν τον Ισραήλ και να μη μας δουλεύη πλέον;» θρηνούσαν πικρά.

Ο Φαραώ συγκέντρωσε τις δυνάμεις του, «εξακοσίας αμάξας εκλεκτάς, και πάσας τας αμάξας της Αιγύπτου», ιππικό, πεζικό και αρχηγούς. Ο ίδιος ο βασιλιάς περιβαλλόμενος από τους επισήμους του βασιλείου του, τέθηκε επικεφαλής της επιτιθέμενης στρατιάς. Συνοδευόταν επίσης και από τους ιερείς προκειμένου να εξασφαλίσουν την εύνοια των θεών για την επιτυχία του εγχειρήματός τους.

Ο βασιλιάς είχε αποφασίσει να τρομοκρατήσει τους Ισραηλίτες με μια μεγάλη επίδειξη της δύναμής του. Οι Αιγύπτιοι φοβόνταν ότι η αναγκαστική υποταγή τους στο Θεό του Ισραήλ θα τους γελοιοποιούσε στα μάτια των άλλων εθνών. Αν όμως ξεκινούσαν τώρα με μια θεαματική επίδειξη των δυνάμεών τους και αν έφερναν πίσω τους φυγάδες, θα επανέβρισκαν τη δόξα τους και θα επανακτούσαν την υπηρεσία των σκλάβων τους.

Οι Εβραίοι ήταν στρατοπεδευμένοι πλάι στη θάλασσα που τα νερά της φαινόταν να παρουσιάζουν ανυπέρβλητο μπροστά τους εμπόδιο, και ένα γυμνό βουνό στο νότο έφραζε την περαιτέρω πορεία τους. Έξαφνα παρατήρησαν σε μακρινή απόσταση την αναλαμπή της αρματωσιάς και την κίνηση των αμαξών που ανήγγειλαν την εμπροσθοφυλακή μιας μεγάλης στρατιάς. Καθώς οι δυνάμεις πλησίαζαν, τα καταδιωκτικά στρατεύματα των Αιγυπτίων διακρίνονταν καθαρά.

Τρόμος κατέλαβε τις καρδιές των Ισραηλιτών. Μερικοί έκραξαν στον Κύριο, αλλά οι περισσότεροι από αυτούς έτρεξαν στο Μωυσή με τα παράπονά τους:

> «Διότι δεν ήσαν μνήματα εν Αιγύπτω, εξήγαγες ημάς διά να αποθάνωμεν εν τη ερήμω; Δεν είναι ούτος ο λόγος τον οποίον σοι είπομεν εν Αιγύπτω, λέγοντες, Άφες ημάς και ας δουλεύωμεν τους Αιγυπτίους; Διότι καλήτερον ήτο εις ημάς να δουλεύωμεν τους Αιγυπτίους, παρά να αποθάνωμεν εν τη ερήμω.»

Ο Μωυσής ανησύχησε πολύ που ο λαός του έδειξε τόση λίγη πίστη στο Θεό, παρότι επανειλημμένως είχαν διαπιστώσει την εκδήλωση της δύναμής Του για χάρη τους. Πώς μπορούσαν να ρίξουν επάνω του τους κινδύνους και τις δυσκολίες της κατάστασής τους, ενώ αυτός είχε ακολουθήσει τη ρητή εντολή του Θεού;

Αλήθεια ήταν πως δεν υπήρχε πιθανότητα για απελευθέρωση παρά μόνο αν ο ίδιος ο Θεός επενέβαινε για την απαλλαγή τους. Αλλά αφού είχαν έρθει στο σημείο αυτό υπακούοντας στη θεϊκή καθοδήγηση, ο Μωυσής δε φοβόταν τις συνέπειες. Η ήρεμη και πειστική απάντησή του στο λαό ήταν:

«Μη φοβείσθε. Σταθείτε και βλέπετε την σωτηρίαν του Κυρίου, την οποίαν θέλει κάμει εις εσάς σήμερον, διότι τους Αιγυπτίους τους οποίους είδετε σήμερον, δεν θέλετε ιδεί αυτούς πλέον εις τον αιώνα. Ο Κύριος θέλει πολεμήσει διά σας, σεις δε θέλετε μείνει ήσυχοι.»

Δεν ήταν εύκολο πράγμα να συγκρατηθούν τα στρατεύματα του Ισραήλ και να περιμένουν τον Κύριο. Απειθάρχητοι και χωρίς αυτοκυριαρχία, έγιναν βίαιοι και παράλογοι. Θεωρούσαν ότι γρήγορα θα έπεφταν στα χέρια των καταδυναστών τους, και οι κραυγές και οι θρηνωδίες τους ήταν δυνατές και ηχηρές. Το θαυμάσιο στύλο της νεφέλης τον είχαν ακολουθήσει σαν το θεϊκό σύνθημα να προχωρήσουν. Τώρα όμως αναρωτιόνταν μεταξύ τους αν αυτό δεν προμήνυε κάποια μεγάλη συμφορά. Μήπως αυτός τους οδήγησε στην ακατάλληλη πλευρά του βουνού και τους έφερε σε αδιέξοδο; Έτσι, ο άγγελος του Κυρίου παρουσιαζόταν μέσα στην αυταπάτη τους σαν να ήταν ο πρόδρομος της καταστροφής.

Σε αυτό το σημείο όμως ενώ τα αιγυπτιακά στρατεύματα τους πλησίαζαν για να τους κάνουν εύκολη λεία, η συννεφιασμένη εκείνη κολόνα υψώθηκε μεγαλόπρεπα στον ουρανό, πέρασε τους Ισραηλίτες και χαμήλωσε ανάμεσα σε αυτούς και στα στρατεύματα των Αιγυπτίων. Ένας σκοτεινός τοίχος ορθώθηκε ανάμεσα στους διώκτες και στους διωκομένους. Οι Αιγύπτιοι μη μπορώντας πια να διακρίνουν το στρατόπεδο των Εβραίων, αναγκάσθηκαν να σταματήσουν. Αλλά καθώς το σκοτάδι της νύχτας πύκνωνε, ο τοίχος της νεφέλης μεταβλήθηκε σε δυνατό φως για τους Εβραίους, πλημμυρίζοντας ολόκληρο το στρατόπεδο με τη λάμψη της ημέρας.

Τότε η ελπίδα ξαναγύρισε στις καρδιές των Ισραηλιτών και ο Μωυσής ύψωσε τη φωνή του στον Κύριο.

«Και είπε Κύριος προς τον Μωυσήν, Τι βοάς προς Εμέ; ειπέ προς τους υιούς Ισραήλ να κινήσωσι. Συ δε υψωσον την ράβδον σου, και έκτεινον την χείρα σου επί την θάλασσαν, και σχίσον αυτήν, και ας διέλθωσιν οι υιοί Ισραήλ διά ξηράς εν μέσω της θαλάσσης.»

25. Η Έξοδος

Ο ψαλμωδός περιγράφοντας τη διάβαση της θάλασσας από τον Ισραήλ, έψαλε:

«Διά της θαλάσσης είναι η οδός Σου, και αι τρίβοι Σου εν ύδασι πολλοίς, και τα ίχνη Σου δεν γνωρίζονται. Ωδήγησας ως πρόβατα τον λαόν Σου, διά χειρός Μωυσέως και Ααρών.» (Ψαλμ. 77:19,20).

Μόλις ο Μωυσής έτεινε το ραβδί του, τα νερά χωρίσθηκαν και οι Ισραηλίτες διάβηκαν τη θάλασσα σαν σε ξηρά, ενώ τα νερά ορθώθηκαν σαν τοίχος από τις δύο πλευρές. Το φως από το στύλο της φωτιάς έλαμπε επάνω στα αφρισμένα κύματα και έφεγγε το δρόμο που είχε χαραχθεί σαν μια πελώρια αυλακιά ανάμεσα στα νερά της θάλασσας, και χανόταν στο σκοτάδι της αντικρινής ακτής.

«Κατεδίωξαν δε οι Αιγύπτιοι και εισήλθον κατόπιν αυτών πάντες οι ίπποι του Φαραώ, αι άμαξαι αυτού, και οι ιππείς αυτού, εν τω μέσω της θαλάσσης. Και εν τη φυλακή τη πρωινή επέβλεψεν ο Κύριος εκ του στύλου του πυρός και της νεφέλης επί το στράτευμα των Αιγυπτίων, και συνετάραξε το στράτευμα των Αιγυπτίων.»

Το μυστηριακό εκείνο σύννεφο μεταβλήθηκε σε στήλη φωτιάς μπροστά στα έκπληκτα μάτια τους. Βροντές βρυχόνταν, αστραπές φεγγοβολούσαν.

«Πλημμύραν υδάτων έχυσαν αι νεφέλαι, φωνήν έδωκαν οι ουρανοί, και τα βέλη Σου διεπέταξαν. Η φωνή της βροντής Σου ήτο εν τω ουρανίω τροχώ, εφώτισαν αι αστραπαί την οικουμένην, εσαλεύθη και έντρομος έγεινεν η γη.» (Ψαλμ. 77:17,18).

Σύγχυση και τρόμος κατέλαβε τους Αιγυπτίους. Μέσα στη μανία των στοιχείων της φύσης όπου άκουσαν τη φωνή ενός οργισμένου Θεού, προσπάθησαν να ξαναβρούν το δρόμο τους και να φύγουν προς την ακτή από όπου είχαν μπει. Αλλά ο Μωυσής έτεινε το ραβδί του και τα συγκεντρωμένα νερά συρίζοντας, μουγκρίζοντας και διψώντας για τη λεία τους, όρμησαν διαμιάς και κατάπιαν τον αιγυπτιακό στρατό στα σκοτεινά βάθη τους.

Όταν χάραξε η αυγή, παρουσίασε στα ισραηλινά πλήθη ό,τι είχε απομείνει από τους δεινούς εχθρούς τους - τα φορεμένα με την πανοπλία πτώματά τους αποβρασμένα στην ακτή. Από το φοβερότερο κίνδυνο η μια αυτή νύχτα είχε φέρει την τέλεια απολύτρωση Ο τεράστιος εκείνος και ανίκανος συρφετός - σκλάβοι ασυνήθιστοι στον πόλεμο, γυναίκες, παιδιά, ζώα, με τη θάλασσα

μπροστά τους και τα πανίσχυρα αιγυπτιακά στρατεύματα να τους καταδιώκουν από πίσω τους - είχε δει να ανοίγεται ο δρόμος τους μέσα από τα νερά, και τους εχθρούς τους να κατατροπώνονται στη στιγμή του αναμενόμενου θριάμβου τους.

Μόνο ο Κύριος είχε φέρει την απελευθέρωσή τους και σε Αυτόν στράφηκαν οι καρδιές τους με πίστη και ευγνωμοσύνη. Τη συγκίνησή τους την εξέφρασαν με ύμνους δοξολογίας. Οδηγούμενος από το Πνεύμα του Θεού, ο Μωυσής διεύθυνε το λαό σε ένα θριαμβικό ευχαριστήριο τροπάριο, το αρχαιότερο από τα μεγαλοπρεπέστερα που γνώρισε ποτέ ο άνθρωπος.

«Ας ψάλλω εις τον Κύριον, διότι εδοξάσθη ενδόξως,
Τον ίππον και τον αναβάτην αυτού έρριψεν εις την θάλασσαν.
Ο Κύριος είναι η δύναμίς μου και το άσμα μου,
Και εστάθη η σωτηρία μου.
Αυτός είναι Θεός μου και θέλω δοξάσει Αυτόν,
Θεός του πατρός μου και θέλω υψώσει Αυτόν.
Ο Κύριος είναι δυνατός πολεμιστής,
Κύριος το όνομα Αυτού.
Του Φαραώ τας αμάξας και τα στρατεύματα αυτού
Έρριψεν εις την θάλασσαν,
Και εκλεκτοί πολεμάρχαι αυτού
Κατεποντίσθησαν εν τη Ερυθρά Θαλάσση.
Αι άβυσσοι εσκέπασαν αυτούς,
Ως πέτρα κατεβυθίσθησαν εις τα βάθη.
Η δεξιά Σου, Κύριε, εδοξάσθη εις δύναμιν,
Η δεξιά Σου, Κύριε, συνέτριψε τον εχθρόν. . .
Τίς όμοιος Σου, Κύριε, μεταξύ των θεών;
Τίς όμοιός Σου ένδοξος εις αγιότητα,
Θαυμαστός εις ύμνους, ενεργών τεράστια; . . .
Με το έλεος Σου ωδήγησας τον λαόν τούτον,
Το οποίον ελύτρωσας.
Ωδήγησας αυτόν με την δύναμίν Σου
Προς την κατοικίαν της αγιότητός Σου.
Οι λαοί θέλουσιν ακούσει και φρίξει . . .
Φόβος και τρόμος θέλει επιπέσει επ'αυτούς,
Από του μεγέθους του βραχίονός Σου
Θέλουσιν απολιθωθή,
Εωσού περάση ο λαός Σου, Κύριε,
Εωσού περάση ο λαός ούτος τον οποίον απέκτησας.

Θέλεις εισάγει αυτούς και φυτεύσει αυτούς
Εις το όρος της κληρονομίας Σου,
Τον τόπον, Κύριε, τον οποίον ητοίμασας
Διά κατοικίαν Σου.»

Έξοδος 15:1-17

Σαν φωνή που προερχόταν από τα βάθη, ανυψώθηκε από τα απέραντα στρατεύματα του Ισραήλ η μεγαλόπρεπη αυτή ποιητική απόδοση. Τη συνέλαβαν οι γυναίκες του Ισραήλ με επικεφαλής τη Μαριάμ, την αδελφή του Μωυσή, ενώ προχωρούσαν με τα ντέφια χορεύοντας. Μακριά, πέρα από την έρημο και τη θάλασσα αντηχούσε η χαρμόσυνη επωδός, και τα βουνά αντιλαλούσαν τα λόγια της δοξολογίας τους: «Ψάλλετε εις τον Κύριον, διότι εδοξάσθη ενδόξως.»

Ο ύμνος αυτός και η μεγάλη απελευθέρωση της οποίας αποτελεί αναμνηστικό, έκαναν εντύπωση που δεν επρόκειτο να σβησθεί από τη μνήμη του εβραϊκού λαού. Από γενεά σε γενεά αντηχούσε από τους προφήτες και τους υμνωδούς του Ισραήλ, επιβεβαιώνοντας ότι ο Κύριος είναι η δύναμη και η απελευθέρωση εκείνων που στηρίζουν την εμπιστοσύνη τους σε Αυτόν.

Ο ύμνος αυτός δεν ανήκει αποκλειστικά στον εβραϊκό λαό. Δείχνει τη μελλοντική καταστροφή όλων των εχθρών της δικαιοσύνης και την τελική νίκη του Ισραήλ του Θεού. Ο προφήτης της Πάτμου αντικρίζει τα λευκοντυμένα πλήθη των ανθρώπων «οίτινες ενίκησαν . . . ισταμένους επί την θάλασσαν την υαλίνην μεμιγμένην με πυρ . . . έχοντας κιθάρας του Θεού, και έψαλλον την ωδή του Μωυσέως του δούλου του Θεού, και την ωδήν του Αρνίου.» (Αποκ. 15:2,3)

«Μη εις ημάς, Κύριε, μη εις ημάς, αλλ'εις το όνομά Σου δος δόξαν, διά το έλεός Σου, διά την αλήθειάν Σου.» (Ψαλμ. 115:1). Από αυτό το πνεύμα ήταν εμποτισμένος ο ισραηλινός ύμνος της ελευθερίας, και αυτό το πνεύμα πρέπει να ενοικεί στις καρδιές όλων εκείνων που αγαπούν και φοβούνται το Θεό. Ελευθερώνοντας τις ψυχές μας από τη σκλαβιά της αμαρτίας, ο Θεός επεξεργάσθηκε για χάρη μας μια μεγαλύτερη απελευθέρωση από εκείνη των Εβραίων στην Ερυθρά Θάλασσα.

Όπως τα εβραϊκά πλήθη, έτσι και εμείς πρέπει να υμνούμε το Θεό με όλη την ψυχή μας και με όλη τη δύναμη για τα «θαυμάσια Αυτού προς τους υιούς των ανθρώπων». Εκείνοι που στοχάζονται την πολυευσπλαχνία του Θεού χωρίς να λησμονούν και τα

μικρότερα δώρα Του, θα βρεθούν ζωσμένοι με χαρά και θα έχουν στην ψυχή τους άσμα μελωδικό για τον Κύριο.

Οι καθημερινές ευλογίες που δεχόμαστε από το χέρι του Θεού, και πάνω απ'όλα ο θάνατος του Ιησού για να κάνει προσιτή σε μας την ευτυχία και τον ουρανό, θα πρέπει να είναι ένα διαρκές θέμα ευγνωμοσύνης. Τί ευσπλαχνία, τι ασύγκριτη αγάπη έχει δείξει ο Θεός σε εμάς τους χαμένους αμαρτωλούς, συνδέοντας εμάς με τον εαυτό Του για να γίνουμε ο παράξενος θησαυρός Του! Πρέπει να δοξάζουμε το Θεό για τη μακαρία ελπίδα που μας προσφέρεται με το μεγάλο απολυτρωτικό σχέδιο. Πρέπει να Τον δοξάζουμε για την ουράνια κληρονομιά και για τις πλούσιες υποσχέσεις Του. Να Τον δοξάζουμε που ο Ιησούς ζει για να μεσιτεύει για μας.

«Ο προσφέρων θυσίαν αινέσεως, ούτος Με δοξάζει», λέγει ο Δημιουργός (Ψαλμ. 50:23). Όλοι οι κάτοικοι του ουρανού ενωμένοι δοξάζουν το Θεό. Από τώρα να μάθουμε τον ύμνο των αγγέλων ώστε να μπορέσουμε να τον ψάλλουμε όταν θα ενωθούμε με τις ολόλαμπρες παρατάξεις τους. Ας πούμε και εμείς μαζί με τον ψαλμωδό:

«Θέλω αινεί τον Κύριον ενόσω ζω,
Θέλω ψαλμωδεί εις τον Θεόν μου ενόσω υπάρχω.»
«Ας Σε υμνώσιν οι λαοί, Θεέ,
Ας Σε υμνώσι πάντες οι λαοί.»

Ψαλμ. 146:2. 67:5

Μέσα στη μεγάλη Του πρόνοια ο Θεός οδήγησε τους Εβραίους στα ορεινά οχυρά πλάι στη θάλασσα για να μπορέσει να φανερώσει τη δύναμή Του με την απελευθέρωσή τους και να ταπεινώσει με περίβλεπτο τρόπο την περηφάνια των τυράννων τους. Θα μπορούσε να τους λυτρώσει με οποιονδήποτε άλλον τρόπο, αλλά διάλεξε αυτή τη μέθοδο για να δοκιμάσει την πίστη τους και να ενισχύσει την προς Αυτόν εμπιστοσύνη τους.

Ο λαός ήταν αποκαμωμένος και τρομοκρατημένος. Αν όμως είχαν διστάσει όταν ο Μωυσής τους πρόσταξε να προχωρήσουν, ο Θεός δε θα είχε ποτέ ανοίξει το δρόμο τους. «Διά πίστεως διέβησαν την Ερυθράν Θάλασσαν ως διά ξηράς.» (Εβρ. 11:29). Προχωρώντας ακριβώς μέσα στο νερό, έδειξαν ότι πίστεψαν στο λόγο του Θεού όπως τον εξέφρασε ο Μωυσής. Έκαναν όλα όσα εξαρτώντο από αυτούς, και τότε ο Παντοδύναμος του Ισραήλ

χώρισε τη θάλασσα για να δημιουργήσει μονοπάτι στα πόδια τους.

Το σπουδαίο μάθημα που διδάσκεται εδώ είναι για κάθε εποχή. Συχνά η χριστιανική ζωή περιβάλλεται από κινδύνους και η εκτέλεση του καθήκοντος φαίνεται δύσκολη. Η φαντασία πλάθει εικόνες άμεσης καταστροφής πρώτα, και υποδούλωσης και θανατικού μετά. Παραταύτα, η φωνή του Θεού μιλάει καθαρά: «Προχώρει!» Οφείλουμε να υπακούσουμε στην προσταγή αυτή ακόμη και όταν τα μάτια μας δεν μπορούν να διεισδύσουν στο σκοτάδι, και όταν τα πόδια μας αγγίζουν τα ψυχρά νερά.

Τα εμπόδια που δυσχεραίνουν την πρόοδό μας δεν πρόκειται ποτέ να εξαφανισθούν μπροστά σε ένα πνεύμα δισταγμού και αμφιβολίας. Αυτοί που αναβάλλουν να υπακούσουν μέχρι που να εξαφανισθεί κάθε ίχνος αβεβαιότητας και να μην υφίσταται κανένας κίνδυνος αποτυχίας ή ήττας, δε θα υπακούσουν ποτέ. Η απιστία ψιθυρίζει: ''Ας περιμένουμε ώσπου να σηκωθούν τα εμπόδια και να διαγραφεί καθαρά η πορεία μας.'' Η πίστη όμως προτρέπει με θάρρος να προχωρήσουμε, ελπίζοντας σε όλα, πιστεύοντας σε όλα.

Το σύννεφο που ήταν ο τοίχος του σκότους για τους Αιγυπτίους, για τους Εβραίους ήταν χείμαρρος φωτός, φωτίζοντας ολόκληρο τον καταυλισμό και χύνοντας τη λάμψη του στο μονοπάτι που ξανοιγόταν μπροστά τους. Έτσι ενεργεί και η Θεία Πρόνοια. Στους μεν απίστους παρουσιάζει σκότος και απελπισία, ενώ την πιστή ψυχή την πλημμυρίζει με φως και ειρήνη. Το μονοπάτι όπου ο Θεός οδηγεί, μπορεί να περνάει από την έρημο ή από τη θάλασσα, αλλά είναι μονοπάτι ασφαλές.

25. Η Έξοδος

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΡΥΘΡΑ ΘΑΛΑΣΣΑ ΣΤΟ ΣΙΝΑ

(Βασίζεται στο βιβλίο Έξοδος, κεφ. 15:22-27, 16: - 18:)

Από την Ερυθρά Θάλασσα τα στρατεύματα του Ισραήλ ξεκίνησαν πάλι για το ταξίδι τους καθοδηγούμενα από τη στήλη της νεφέλης. Η εικόνα που παρουσιαζόταν γύρω τους ήταν καταθλιπτική - γυμνά ερημικά βουνά, άγονες πεδιάδες και στο βάθος φαινόταν η θάλασσα με τις ακτές γεμάτες από αποβρασμένα πτώματα των εχθρών τους. Ήταν όμως όλο χαρά νιώθοντας τώρα ελεύθεροι, και κάθε δυσάρεστη σκέψη εξέλιπε.

Αλλά ύστερα από ένα τριήμερο ταξίδι δεν έβρισκαν νερό. Αυτό που είχαν προμηθευθεί, τελείωσε. Δεν είχαν τίποτε να σβήσει την τρομερή δίψα τους, καθώς εξαντλημένοι αργόσερναν τα βήματά τους επάνω στους ηλιοκαμένους κάμπους. Ο Μωυσής που γνώριζε την περιοχή, ήξερε κάτι που οι άλλοι αγνοούσαν, ότι στη Μαρά το πλησιέστερο σημείο στάθμευσης όπου θα συναντούσαν πηγές, το νερό δεν ήταν πόσιμο. Με αγωνία παρακολουθούσε το σύννεφο. Με βαριά καρδιά άκουσε τη χαρμόσυνη κραυγή, ‘’Νερό! Νερό!’’ να αντηχεί απ’άκρη σε άκρη. Άνδρες, γυναίκες και παιδιά με ασυγκράτητη χαρά περικύκλωσαν την πηγή, όταν ξαφνικά μια εναγώνια φωνή ακούσθηκε από τα πλήθη - το νερό ήταν πικρό.

Μέσα στον τρόμο και στην απελπισία τους μέμφονταν το Μωυσή που τους είχε οδηγήσει με τον τρόπο αυτό, χωρίς να θυμούνται ότι η θεϊκή παρουσία μέσα από το μυστηριακό εκείνο σύννεφο είχε οδηγήσει, τόσο αυτόν όσο και εκείνους. Λυπούμενος για τη δυστυχία τους ο Μωυσής έκανε αυτό που οι ίδιοι παρέλειψαν να κάνουν. Κραύγασε δυνατά στο Θεό για βοήθεια. «Και έδειξεν εις αυτόν ο Κύριος ξύλον, το οποίον ότε έρριψεν εις τα ύδατα, τα ύδατα εγλυκάνθησαν.» Και με αυτό δόθηκε στους Ισραηλίτες η υπόσχεση μέσο του Μωυσή:

«Εάν ακούσης επιμελώς την φωνήν του Κυρίου του Θεού σου, και πράττης το αρεστόν εις τους οφθαλμούς Αυτού, και δώσης ακρόασιν εις τας εντολάς Αυτού, και φυλάξης πάντα τα προστάγματα Αυτού, δεν θέλω φέρει επί σε ουδεμίαν εκ των νόσων, τας οποίας έφερα κατά των Αιγυπτίων, διότι Εγώ είμαι Κύριος ο θεραπεύων σε.»

Από τη Μαρά ο λαός οδοιπόρησε στο Αιλείμ «όπου ήσαν δώδεκα πηγαί υδάτων και εβδομήκοντα δένδρα φοινίκων.» Εδώ έμειναν αρκετές ημέρες πριν να μπουν στην έρημο Σιν. Ύστερα από απουσία ενός μηνός από την Αίγυπτο, έκαναν την πρώτη τους κατασκήνωση στην έρημο. Οι προμήθειες τροφίμων άρχισαν να εξαντλούνται. Στην ερημιά η βλάστηση ήταν σπάνια και τα κοπάδια τους λιγόστευαν. Πώς θα εφοδιάζονταν τα πλήθη αυτά με τροφή; Οι καρδιές τους γέμισαν αμφιβολία και άρχισαν πάλι να γογγύζουν. Ακόμη και οι αρχηγοί και οι πρεσβύτεροι του λαού πήραν μέρος στα παράπονα εναντίον της ηγεσίας που ο Θεός είχε ορίσει.

«Είθε να απεθνήσκομεν υπό της χειρός του Κυρίου εν τη γη της Αιγύπτου, ότε εκαθήμεθα πλησίον των λεβήτων του κρέατος, και ότε ετρώγαμεν άρτον εις χορτασμόν! Διότι εξηγάγετε ημάς εις την έρημον ταύτην, διά να θανατώσητε με την πείναν πάσαν την συναγωγήν ταύτην.»

Δεν είχαν πεινάσει ακόμη. Οι τρέχουσες ανάγκες τους ήταν εξασφαλισμένες, αλλά φοβόνταν το μέλλον. Δεν μπορούσαν να καταλάβουν πώς τα άπειρα εκείνα πλήθη θα συντηρούντο στα ταξίδια τους μέσα στην ερημιά, και με τη φαντασία τους έβλεπαν τα παιδιά τους να λιμοκτονούν. Ο Κύριος είχε επιτρέψει να γνωρίσουν δοκιμασίες και να τους λείψουν τα εφόδια τροφίμων, ώστε οι καρδιές τους να στραφούν σε Αυτόν που είχε μέχρι τότε γίνει ο ελευθερωτής τους. Αν για την έλλειψή τους αυτή στρέφονταν σε Εκείνον, πάλι θα τους έδινε απτά στοιχεία της αγάπης και της φροντίδας Του. Είχε υποσχεθεί ότι, αν υπάκουαν στις εντολές Του, καμιά αρρώστια δε θα τους έβρισκε, και ήταν απιστία από μέρους τους να προβλέπουν ότι αυτοί και τα παιδιά τους θα πέθαιναν της πείνας.

Ο Θεός είχε υποσχεθεί ότι θα ήταν ο Θεός τους και θα τους έκανε λαό Του, και ότι θα τους οδηγούσε σε μια μεγάλη και καλή χώρα. Αλλά αυτοί λιγοψυχούσαν σε κάθε εμπόδιο που συναντούσαν στο δρόμο τους για τη χώρα εκείνη. Με ένα θαυμάσιο τρόπο τους είχε βγάλει από τη σκλαβιά της Αιγύπτου, με σκοπό

να τους ανυψώσει, να τους εξευγενίσει και να τους κάνει το καμάρι της γης. Ήταν όμως απαραίτητο γι'αυτούς να αντιμετωπίσουν δυσκολίες και να υποστούν στερήσεις. Ο Θεός τούς έβγαζε από μια εξευτελιστική κατάσταση και τους προσάρμοζε για να καταλάβουν τιμητική θέση ανάμεσα στα έθνη και να γίνουν οι δέκτες σημαντικών και ιερών παρακαταθηκών. Αν είχαν πίστη στο Θεό, βλέποντας τα όσα είχε κάνει γι'αυτούς, ευχαρίστως θα υπέμειναν ενοχλήσεις, στερήσεις, ακόμη και πραγματικά βάσανα. Αλλά αυτοί δεν ήθελαν να δείξουν περισσότερη εμπιστοσύνη στο Θεό που να υπερβαίνει τη διαπίστωσή τους για τα συνεχή αποδεικτικά της δύναμής Του.

Λησμόνησαν τη σκληρή δουλεία στην Αίγυπτο. Λησμόνησαν την καλοσύνη και τη δύναμη που τους έδειξε ο Θεός όταν τους απελευθέρωσε από τη σκλαβιά. Λησμόνησαν πώς τα παιδιά τους είχαν γλιτώσει από τη σφαγή όλων των πρωτοτόκων της Αιγύπτου από τον εξολοθρευτή άγγελο. Λησμόνησαν τη μεγάλη επίδειξη της θεϊκής δύναμης στην Ερυθρά Θάλασσα. Λησμόνησαν πως ενώ αυτοί είχαν διαβεί με ασφάλεια το μονοπάτι που είχε ανοιχθεί γι' αυτούς, τα στρατεύματα των εχθρών τους που επιχειρούσαν να τους ακολουθήσουν, καταποντίσθηκαν στα θαλάσσια νερά. Έβλεπαν και ένιωθαν μόνο τις παρούσες ενοχλήσεις και δοκιμασίες. Και αντί να πουν, ''ο Θεός έκανε μεγάλα πράγματα για μας, φθάνει να λάβουμε υπόψη ότι ενώ είμαστε δούλοι, μας κάνει ένα μεγάλο έθνος'', αυτοί μιλούσαν για την κοπιαστική πορεία και αναρωτιόνταν πότε θα τελείωνε το εξαντλητικό ταξίδι τους.

Η αφήγηση της ζωής του λαού Ισραήλ στην έρημο καταχωρήθηκε προς όφελος του πνευματικού Ισραήλ στις έσχατες ημέρες. Η καταχώρηση της συμπεριφοράς του Θεού προς τους περιπλανώμενους στην έρημο (τους Ιουδαίους) σε όλες τις πορείες τους προς κάθε κατεύθυνση, η καταχώρηση περιπτώσεων όπου είχαν εκτεθεί στην πείνα, στη δίψα και στην κούραση, καθώς και των καταπληκτικών εκδηλώσεων της δύναμής Του για την ανακούφισή τους, είναι μια καταχώρηση γεμάτη προειδοποιήσεις και καθοδηγήσεις για το λαό Του όλων των εποχών. Η πολύπλευρη πείρα των Εβραίων ήταν ένα προκαταρκτικό σχολείο για την υποσχεμένη κατοικία στη Χαναάν. Ο Θεός θα ήθελε ο σύγχρονος λαός Του να επανεξετάσει με ταπεινή καρδιά και με επιδεκτικό πνεύμα τις δοκιμασίες που υπέστη ο αρχαίος Ισραήλ, ώστε να μπορέσει

να καθοδηγηθεί και να προετοιμάζεται για την επουράνια Χαναάν.

Πολλοί, βλέποντας τους Ισραηλίτες του παρελθόντος, απορούν με την απιστία και τους γογγυσμούς τους, και νομίζουν ότι αυτοί δε θα δείχνονταν τόσο αχάριστοι. Όταν όμως η πίστη τους δοκιμάζεται έστω και με μικρές δυσκολίες, δε δείχνουν περισσότερη πίστη και υπομονή από ό,τι ο αρχαίος Ισραήλ. Όταν φέρονται σε στενόχωρη θέση, γογγύζουν για τον τρόπο που εξέλεξε ο Θεός για να τους καθαρίσει. Παρόλο ότι οι παρούσες ανάγκες τους αναπληρώνονται, πολλοί δε θέλουν να εμπιστευθούν στο Θεό για το μέλλον, και ζουν σε μια διαρκή αγωνία από φόβο ότι θα τους βρει η φτώχια και τα παιδιά τους θα υποφέρουν. Μερικοί προβλέπουν συνεχώς το κακό ή μεγαλοποιούν τις υπάρχουσες δυσκολίες, έτσι που τα μάτια τους τυφλώνονται και δε βλέπουν τις πολλές ευλογίες που απαιτούν την ευγνωμοσύνη τους. Τα εμπόδια που συναντούν, αντί να τους κάνουν να ζητήσουν βοήθεια από το Θεό - τη μοναδική τους πηγή δύναμης - τους χωρίζουν από Αυτόν επειδή δημιουργούν αδημονία και δυσανασχέτηση.

Κάνουμε καλά όταν απιστούμε κατά τον τρόπο αυτό; Γιατί να είμαστε αχάριστοι και δύσπιστοι; Ο Ιησούς είναι φίλος μας. Ολόκληρος ο Ουρανός ενδιαφέρεται για την ευημερία μας, και η αγωνία και ο φόβος λυπούν το Άγιο Πνεύμα. Δεν πρέπει να παρασυρόμαστε από έγνοιες που μόνο μας στενοχωρούν και μας εξαντλούν, χωρίς να μας βοηθούν να σηκώνουμε τις δοκιμασίες. Δεν πρέπει να δώσουμε τόπο για τέτοια δυσπιστία στο Θεό, που μας κάνει να θεωρούμε την προετοιμασία για τις στερήσεις του μέλλοντος το κύριο μέλημα της ζωής, σαν να εξαρτάται η ευτυχία μας από τα πρόσκαιρα αυτά πράγματα.

Δεν είναι θέλημα Θεού να εξαντλείται ο λαός Του από τις φροντίδες. Ο Κύριος δε μας λέει ότι το μονοπάτι μας είναι απαλλαγμένο από κινδύνους. Δεν υπόσχεται να βγάλει το λαό Του από τον κόσμο της αμαρτίας, αλλά μας παραπέμπει σε ένα ασφαλές πάντοτε καταφύγιο. Προσκαλεί τους κουρασμένους και με ευθύνες φορτωμένους: «Έλθετε προς Με πάντες οι κοπιώντες και πεφορτισμένοι και Εγώ θέλω σας αναπαύσει». ''Αφαιρέστε το ζυγό της αγωνίας και της κοσμικής φροντίδας που φορτωθήκατε.'' «Άρατε τον ζυγόν Μου εφ'υμάς, και μάθετε απ'Εμού, διότι πράος είμαι και ταπεινός την καρδίαν, και θέλετε ευρεί ανάπαυσιν εν ταις ψυχαίς υμών». Στο Θεό μπορούμε να βρούμε ανάπαυση και

ειρήνη, επειδή Αυτός μεριμνά για μας. (Ματθ. 11:28,29, Δείτε Α΄Πέτρ. 5:7).

Ο απόστολος Παύλος λέει: «Προσέχετε, αδελφοί, να μη υπάρχη εις μηδένα από σας πονηρά καρδία απιστίας, ώστε να αποστατήση από Θεού ζώντος.» Ύστερα από όλα αυτά που έχει κάνει ο Θεός για μας, η πίστη μας θα έπρεπε να είναι δυνατή, δραστήρια και ανθεκτική. Αντί να γογγύζουμε και να παραπονιόμαστε, της καρδιάς μας η γλώσσα πρέπει να είναι: «Ευλόγει, η ψυχή μου, τον Κύριον και πάντα τα εντός μου το όνομα το άγιον Αυτού. Ευλόγει, η ψυχή μου τον Κύριον, και μη λησμονής πάσας τας ευεργεσίας Αυτού.» (Εβρ. 3:12, Ψαλμ. 103: 1,2).

Ο Θεός δεν αγνοούσε τις ανάγκες του Ισραήλ. Στον ηγέτη τους είπε: «Θέλω βρέξει εις εσάς άρτον εξ ουρανού.» Και του έδωσε οδηγίες πώς να μαζεύει ο λαός το εφόδιο της ημέρας, συγκεντρώνοντας διπλή ποσότητα την έκτη ημέρα, ώστε να διατηρηθεί η ιερή τήρηση του Σαββάτου. Ο Μωυσής διαβεβαίωσε τη σύναξη ότι οι ανάγκες τους θα καλύπτονταν. «Ο Κύριος (θέλει) δώσει εις εσάς το εσπέρας κρέας να φάγητε, και το πρωί άρτον εις χορτασμόν.» Και πρόσθεσε: «Τί είμεθα ημείς; οι γογγυσμοί σας δεν είναι καθ'ημών, αλλά κατά του Κυρίου.» Κατόπιν ζήτησε από τον Ααρών να τους πει: «Πλησιάσατε έμπροσθεν του Κυρίου, διότι ήκουσε τους γογγυσμούς σας.» Ενώ μιλούσε ο Ααρών, έστρεψαν το πρόσωπο προς την έρημο, «και ιδού, η δόξα του Κυρίου εφάνη εν τη νεφέλη.» Μια τέτοια λάμψη που δεν είχαν ποτέ προηγουμένως δει, συμβόλιζε τη θεϊκή παρουσία. Με επιδείξεις που να μιλούν στις αισθήσεις τους έμελλαν να αποκτήσουν την επίγνωση του Θεού. Έπρεπε να διδαχθούν ότι όχι ο Μωυσής, αλλά ο Ύψιστος ήταν ο αρχηγός τους και όφειλαν να φοβούνται το όνομά Του και να υπακούουν στη φωνή Του.

Το σούρουπο γύρω από το στρατόπεδο συγκεντρώθηκαν πελώρια σμήνη από ορτύκια που έφθαναν για να εφοδιασθεί ολόκληρος ο καταυλισμός. Το πρωί παρουσιάσθηκε στην επιφάνεια της γης «λεπτόν τι στρογγυλόν, λεπτόν ως πάχνη επί της γης.» «Ήτο δε όμοιον με σπόρον κοριάνδρου, λευκόν.» Ο λαός το ονόμασε μάννα. Ο Μωυσής είπε: «Ούτος είναι ο άρτος τον οποίον ο Κύριος σας δίδει διά να φάγητε.» Ο λαός μάζεψε το μάννα και διαπίστωσε ότι υπήρχε αρκετό για όλους. «Και ήλεθον εις μύλον, ή εκοπάνιζον αυτό εις ιγδίον, και έκαμον εγκρυφίας εξ αυτού.» (Αρ. 11:8). Και ήταν «η γεύσις αυτού ως πλακούντιον με μέλι.» Είχαν πάρει οδηγίες να μαζεύουν κάθε μέρα ένα γομόρ (περίπου

τρία τέταρτα της λίτρας) για κάθε άτομο και να μην αφήνουν περίσσευμα για το επόμενο πρωί. Μερικοί προσπάθησαν να φυλάξουν λίγο για την επόμενη ημέρα, αλλά διαπίστωσαν ότι δεν ήταν τότε κατάλληλο να φαγωθεί. Ο ημερήσιος εφοδιασμός έπρεπε να μαζευθεί το πρωί, επειδή το υπόλοιπο που έμενε στη γη, έλιωνε από τον ήλιο.

΄Οταν μάζευαν το μάννα, φάνηκε ότι άλλοι συγκέντρωναν περισσότερο και άλλοι λιγότερο από τη διαταγμένη ποσότητα. Αλλά «ότε εμέτρησαν με το γομόρ, όστις είχε συνάξει πολύ, δεν ελάμβανε πλειότερον, και όστις είχε συνάξει ολίγον, δεν ελάμβανε ολιγώτερον.» Η ερμηνεία της βιβλικής αυτής περικοπής, καθώς και το πρακτικό μάθημα που απορρέει από αυτή, δίνεται από τον απόστολο Παύλο:

> «Δεν θέλω να ήναι εις άλλους άνεσις, εις εσάς δε στενοχωρία, αλλά να γείνη εν ισότητι, ώστε εν τω παρόντι καιρώ το περίσσευμά σας να αναπληρώση την στέρησιν εκείνων, διά να χρησιμεύση και το περίσσευμα εκείνων εις την στέρησίν σας, ώστε να γείνη ισότης, καθώς είναι γεγραμμένον, ΄Οστις είχε συνάξει πολύ δεν ελάμβανε πλειότερον, και όστις ολίγον δεν ελάμβανεν ολιγώτερον.» (Β΄Κορ. 8:13-15).

Την έκτη ημέρα ο λαός μάζεψε δύο γομόρ για κάθε άτομο. Οι αρχηγοί πληροφόρησαν το Μωυσή γι'αυτό που είχε συμβεί. Η απάντησή του ήταν:

> «Τούτο είναι το οποίον είπε Κύριος, Αύριον είναι σάββατον, ανάπαυσις αγία εις τον Κύριον. Ψήσατε ό,τι έχετε να ψήσητε και βράσατε ό,τι έχετε να βράσητε, και παν το περισσευούμενον εναποταμιεύσατε εις εαυτούς διά να φυλάττηται έως το πρωί.»

Αυτό έκαναν και διαπίστωσαν ότι δεν είχε αλλοιωθεί.

> «Και είπεν ο Μωυσής, Φάγετε αυτό σήμερον, διότι σήμερον είναι σάββατον εις τον Κύριον. Σήμερον δεν θέλετε ευρεί αυτό εν τη πεδιάδι. Έξ ημέρας θέλετε συνάγει αυτό, εν τη εβδόμη όμως ημέρα, τω σαββάτω, εν ταύτη δεν θέλει ευρίσκεσθαι.»

Ο Θεός απαιτεί να τηρείται σήμερα η αγία ημέρα Του με τον ίδιο σεβασμό όπως στην εποχή του Ισραήλ. Η εντολή που δόθηκε στους Εβραίους πρέπει να θεωρείται από όλους τους Χριστιανούς ως εντολή του Κυρίου προς αυτούς. Η παραμονή του Σάββατου είναι ημέρα προπαρασκευής, ώστε όλα να είναι έτοιμα για

τις άγιες ώρες. Σε καμιά περίπτωση δεν πρέπει οι δικές μας ασχολίες να καταπατούν τον ιερό χρόνο.

Ο Θεός υπέδειξε ότι οι ασθενείς πρέπει να φροντισθούν. Η εργασία που απαιτείται για την ανακούφισή τους είναι πράξη καλοσύνης, όχι παράβαση του Σαββάτου. Κάθε περιττή εργασία όμως πρέπει να αποφεύγεται. Πολλοί από αμέλεια αναβάλλουν μέχρι να αρχίσει το Σάββατο κάποια μικροπράγματα που θα έπρεπε να είχαν γίνει την Παρασκευή. Αυτό δεν πρέπει να γίνεται. Εργασία που έχει παραμεληθεί μέχρι την αρχή του Σαββάτου, πρέπει να μείνει ανεκτέλεστη μέχρι το τέλος του. Αυτή η τακτική θα βοηθούσε το μνημονικό των απερισκέπτων για να τους καταστήσει προσεκτικούς να κάνουν τη δουλειά τους στις έξι εργάσιμες ημέρες.

Κάθε εβδομάδα καθ'όλη τη μακρόχρονη παραμονή τους στην έρημο οι Ισραηλίτες διαπίστωναν ένα τριπλό θαύμα που εντυπωσίαζε τη σκέψη τους με την ιερότητα του Σαββάτου: διπλή ποσότητα του μάννα έπεφτε την έκτη ημέρα, καθόλου την έβδομη, η απαιτούμενη για το Σάββατο ποσότητα διατηρείτο αγνή και γλυκιά, ενώ αν για οποιαδήποτε άλλη ημέρα φυλαγόταν λίγη ποσότητα, γινόταν ακατάλληλη να χρησιμοποιηθεί.

Οι συνθήκες κάτω από τις οποίες χορηγήθηκε το μάννα, μας παρέχουν αναμφισβήτητη απόδειξη ότι το Σάββατο δε θεσπίσθηκε, όπως ισχυρίζονται πολλοί, όταν ο νόμος δόθηκε στο Σινά. Πριν πάνε στο Σινά, οι Ισραηλίτες κατάλαβαν ότι το Σάββατο ήταν υποχρεωτικό γι' αυτούς. Με το να είναι υποχρεωμένοι να μαζεύουν κάθε Παρασκευή διπλή ποσότητα του μάννα για να το ετοιμάσουν για το Σάββατο, τότε που μάννα δεν έπεφτε καθόλου, ο ιερός χαρακτήρας της ημέρας της ανάπαυσης παρουσιαζόταν συνεχώς μπροστά τους. Και όταν μερικοί από το λαό βγήκαν το Σάββατο να συλλέξουν μάννα, ο Κύριος έκανε την ερώτηση: «Έως πότε *δεν θέλετε* να φυλάττητε τας εντολάς Μου και τους νόμους Μου;»

«Και έτρωγον οι υιοί Ισραήλ το μάννα τεσσαράκοντα έτη, εωσού ήλθον εις γην κατοικουμένην. Έτρωγον το μάννα, εωσού ήλθον εις τα όρια της γης Χαναάν.» Σαράντα χρόνια η θαυματουργική αυτή προμήθεια καθημερινά τους θύμιζε τη συνεχή φροντίδα και την αγάπη του Θεού. Σύμφωνα με τα λόγια του ψαλμωδού, ο Θεός «σίτον ουρανού έδωκεν εις αυτούς, άρτον αγγέλων έφαγεν ο άνθρωπος.» (Ψαλμ. 78:24,25) - τροφή δηλαδή ετοιμασμένη γι'αυτούς από τους αγγέλους. Ενώ συντηρούνταν με

τον «σίτον του ουρανού», κάθε ημέρα διδάσκονταν ότι με την υπόσχεση του Θεού ήταν τόσο εξασφαλισμένοι από στέρηση, σαν να περιβάλλονταν από τα κυματιστά στάχυα στις εύφορες πεδιάδες της Χαναάν.

Το μάννα που έπεφτε από τον ουρανό για τη φυσική διατήρηση του Ισραήλ ήταν τύπος Εκείνου που κατέβηκε από τον ουρανό για να δώσει ζωή στον κόσμο. Ο Ιησούς είπε: «Εγώ είμαι ο άρτος της ζωής. Οι πατέρες σας έφαγον το μάννα εν τη ερήμω και απέθανον. Ούτος είναι ο άρτος ο καταβαίνων εκ του ουρανού . . . Εάν τις φάγη εκ τούτου του άρτου, θέλει ζήσει εις τον αιώνα. Και ο άρτος τον οποίον Εγώ θέλω δώσει, είναι η σαρξ Μου την οποίαν Εγώ θέλω δώσει υπέρ της ζωής του κόσμου.» Και ανάμεσα στις υποσχέσεις για ευλογίες προς το λαό του Θεού στη μέλλουσα ζωή είναι γραμμένο: «Εις τον νικώντα θέλω δώσει εις αυτόν να φάγη από του μάννα του κεκρυμμένου.» (Ιωάν. 6:48-51, Αποκ. 2:17).

Φεύγοντας από την έρημο Σιν, οι Ισραηλίτες στρατοπέδευσαν στο Ραφιδείν. Εδώ δεν υπήρχε νερό, και πάλι έδειξαν έλλειψη εμπιστοσύνης στο Θεό. Τυφλωμένοι και αλαζονικοί, οι άνθρωποι ήρθαν στο Μωυσή με την απαίτηση: «Δος εις ημάς ύδωρ διά να πίωμεν.» Αλλά αυτός δεν έχασε την υπομονή του. Τους είπε: «Διά τί λοιδορείτε κατ'εμού; Διά τί πειράζετε τον Κύριον;» Εκείνοι φώναξαν οργισμένοι: «Διά τί τούτο; ανεβίβασας ημάς εξ Αιγύπτου, διά να θανατώσης ημάς, και τα τέκνα ημών και τα κτήνη ημών με την δίψαν;» Όταν εφοδιάσθηκαν με άφθονη τροφή, ντροπιασμένοι θυμήθηκαν την απιστία και τη μεμψιμοιρία τους, και υποσχέθηκαν στο εξής να έχουν εμπιστοσύνη στο Θεό. Σε λίγο όμως λησμόνησαν την υπόσχεσή τους και στην πρώτη δοκιμασία της πίστης τους απέτυχαν. Ο στύλος της νεφέλης που τους οδηγούσε, τους φαινόταν ότι έκρυβε κάποιο φοβερό μυστήριο. Όσο για το Μωυσή, αυτός ποιος ήταν; αναρωτιόνταν, και τι σκοπό μπορούσε να έχει για να τους βγάλει από την Αίγυπτο; Η υποψία και η δυσπιστία γέμισαν τις καρδιές τους και τον κατηγόρησαν ότι σκόπευε να σκοτώσει αυτούς και τα παιδιά τους με τις στερήσεις για να πλουτίσει εκείνος με τα υπάρχοντά τους. Με τη σύγχυση που δημιούργησε ο θυμός και η αγανάκτησή τους, έτοιμοι ήταν να τον λιθοβολήσουν.

Μέσα στη δυστυχία του ο Μωυσής βόησε στο Κύριο: «Τι να κάμω εις τούτον τον λαόν;» Του υποδείχθηκε να πάρει τους πρεσβυτέρους του Ισραήλ και το ραβδί του με το οποίο είχε κάνει

θαύματα στην Αίγυπτο και να προχωρήσει μπροστά από το λαό. «Ιδού, Εγώ θέλω σταθή εκεί έμπροσθέν σου επί της πέτρας Χωρήβ, και θέλεις κτυπήσει την πέτραν, και θέλει εξέλθει ύδωρ εξ αυτής διά να πίη ο λαός. Ο Μωυσής υπάκουσε και τα νερά ξεπήδησαν σε μια ζωντανή νεροπηγή που με αφθονία εφοδίασε το στρατόπεδο. Αντί να προστάξει το Μωυσή να υψώσει το ραβδί του και να επιφέρει κάποια φοβερή πληγή, όπως εκείνες της Αιγύπτου, επάνω στους πρωτοστάτες στα ελεεινά αυτά παράπονα, ο Κύριος με την πολυευσπλαχνία Του έκανε το ραβδί όργανό Του για τη διάσωσή τους.

«Διέσχισε πέτρας εν τη ερήμω, και επότισεν αυτούς ως εκ μεγάλων αβύσσων, και εξήγαγε ρύακας εκ της πέτρας, και κατεβίβασεν ύδατα ως ποταμούς.» (Ψαλμ. 78:15,16). Ο Μωυσής κτύπησε το βράχο, αλλά ήταν ο Υιός του Θεού εκείνος που, καλυμμένος μέσα στη στήλη της νεφέλης, έστεκε πλάι στο Μωυσή και έκανε να τρέξει το ζωοδότο νερό. Όχι μόνο ο Μωυσής και οι πρεσβύτεροι, αλλά ολόκληρη η σύναξη του λαού που έστεκαν μακρύτερα, αντίκρισαν τη δόξα του Κυρίου. Αν είχε όμως σηκωθεί το σύννεφο, θα είχαν εξολοθρευθεί από την τρομερή λαμπρότητα Εκείνου ο οποίος βρισκόταν μέσα σε αυτό.

Μέσα στη δίψα του ο λαός πείραξε το Θεό λέγοντας: «Είναι ο Κύριος μεταξύ ημών, ή ουχί;» ‘’Αν ο Θεός μάς έφερε εδώ, γιατί δε μας δίνει νερό όπως μας δίνει ψωμί;’’ Η απιστία που εξωτερίκευαν με αυτό τον τρόπο, ήταν εγκληματική και ο Μωυσής φοβήθηκε ότι η τιμωρία του Θεού θα έπεφτε επάνω τους. Και ονόμασε το μέρος εκείνο Μασσά που σημαίνει «πειρασμός» και Μεριβά που θα πει «λοιδορία», για να θυμούνται την αμαρτία τους.

Ένας καινούργιος κίνδυνος τους απειλούσε τώρα. Επειδή γρίνιαζαν εναντίον Του, ο Κύριος επέτρεψε στους εχθρούς τους να τους επιτεθούν. Οι Αμαληκίτες, μια άγρια πολεμοχαρής φυλή που κατοικούσε στην περιοχή εκείνη, ήρθαν εναντίον τους και πάταξαν, εκείνους που αδύναμοι και αποκαμωμένοι είχαν μείνει πίσω. Ο Μωυσής ξέροντας ότι οι μάζες του λαού δεν ήταν ετοιμασμένες για μάχη, διέταξε τον Ιησού του Ναυή να διαλέξει ένα στρατιωτικό σώμα αποτελούμενο από τις διάφορες φυλές και να το οδηγήσει την επόμενη εναντίον του εχθρού, ενώ ο ίδιος θα στεκόταν επάνω σε ένα ύψωμα με τη ράβδο του Θεού στο χέρι. Ύστερα από αυτή τη συμφωνία, ο Ιησούς του Ναυή με τη συνοδεία επιτέθηκαν την επόμενη ημέρα εναντίον του εχθρού, ενώ ο Μωυσής, ο Ααρών και ο Ωρ τοποθετήθηκαν επάνω σε ένα λόφο

που δέσποζε στο πεδίο της μάχης. Με βραχίονες υψωμένους στον ουρανό και κρατώντας στο δεξί χέρι του το ραβδί του Θεού, ο Μωυσής προσευχόταν για την επιτυχία των ισραηλινών στρατευμάτων. Καθώς η μάχη συνέχιζε, έγινε αισθητό ότι όσο διάστημα τα χέρια του ήταν υψωμένα, νικούσε ο Ισραήλ, ενώ όταν τα κατέβαζε, νικούσε ο εχθρός. Όταν ο Μωυσής κουράσθηκε, ο Ααρών και ο Ωρ στήριξαν τα χέρια του ψηλά μέχρι τη δύση του ηλίου, οπότε ο εχθρός κατατροπώθηκε.

Υποβαστάζοντας τα χέρια του Μωυσή, ο Ααρών και ο Ωρ έδειχναν στο λαό το καθήκον που είχαν να τον ενισχύουν στο επίπονο έργο του καθώς λάμβανε τα λόγια του Θεού για να τους τα μεταδώσει. Σημαντικό επίσης ήταν και το έργο του Μωυσή δείχνοντας ότι ο Θεός κρατάει στα χέρια Του το πεπρωμένο τους. Όσο στήριζαν την εμπιστοσύνη τους σε Αυτόν, Εκείνος θα πολεμούσε αντί γι'αυτούς και θα καθυπέτασσε τους εχθρούς τους. Αν όμως διέκοπταν το δεσμό μαζί Του και εμπιστεύονταν στη δική τους δύναμη, θα εξασθένιζαν περισσότερο από ό,τι εκείνοι που δε γνώριζαν το Θεό και οι εχθροί τους θα υπερίσχυαν.

Όπως οι Εβραίοι θριάμβευαν όταν ο Μωυσής ύψωνε τα χέρια του στον ουρανό και μεσολαβούσε γι'αυτούς, έτσι και ο (πνευματικός) Ισραήλ του Θεού υπερισχύει όταν στηρίζεται στη δύναμη του ισχυρού Βοηθού του. Στη θεϊκή δύναμη όμως πρέπει να συμπράξει και η ανθρώπινη προσπάθεια. Ο Μωυσής δεν πίστευε ότι ο Θεός θα νικούσε τους εχθρούς τους αν ο Ισραήλ έμενε άπραγος. Ενώ ο μεγάλος ηγέτης ικέτευε στο Θεό, ο Ιησούς του Ναυή και οι γενναίοι ακόλουθοί του κατέβαλαν τις μεγαλύτερες προσπάθειές τους για να απωθήσουν τους εχθρούς του Ισραήλ και του Θεού.

Μετά την ήττα των Αμαληκιτών, ο Θεός διέταξε στο Μωυσή: «Γράψον τούτο εν τω βιβλίω προς μνημόσυνον, και εις τα ώτα του Ιησού, ότι θέλω εξαλείψει εξάπαντος την μνήμην του Αμαλήκ εκ της υπό τον ουρανόν.» Μόλις λίγο πριν πεθάνει, ο μεγάλος ηγέτης παρέδωσε στο λαό του την ακόλουθη εντολή: «Ενθυμού τι έκαμεν εις σε ο Αμαλήκ εν τη οδώ, αφού εξήλθετε εξ Αιγύπτου. Τίνι τρόπω αντεστάθη εις σε εν τη οδώ, και απέκοψε τους οπισθίους σου, πάντας τους αδυνάτους τους όπισθέν σου, ενώ ήσο αποκαμωμένος και κεκοπιασμένος. Και δεν εφοβήθη τον Θεόν . . . Θέλεις εξαλείψει το μνημόσυνον του Αμαλήκ υποκάτωθεν του ουρανού, δεν θέλεις λησμονήσει.» Γι'αυτό τον ασεβή λαό ο Κύ-

ριος είχε δηλώσει ότι το χέρι του «υψώθη κατά του θρόνου του Κυρίου.» (Δευτ. 25: 17-19, Έξ. 17:16).

Οι Αμαληκίτες δεν αγνοούσαν το χαρακτήρα του Θεού ούτε την ανώτατη εξουσία Του. Αντί όμως να εκδηλώσουν φόβο στην παρουσία Του, αντιστάθηκαν πεισματικά στη δύναμή Του. Τα θαύματα που έκανε ο Μωυσής μπροστά στους Αιγυπτίους, έγιναν αντικείμενο ειρωνείας για τους Αμαληκίτες, οι οποίοι ειρωνεύονταν και τα γύρω έθνη για το φόβο τους. Ορκίσθηκαν στους θεούς τους να καταστρέψουν τους Εβραίους ώστε κανείς να μη σωθεί, και καυχώντο ότι ο Θεός του Ισραήλ ήταν ανίκανος να τους αντισταθεί. Οι Ισραηλίτες δεν τους είχαν βλάψει ούτε τους είχαν απειλήσει. Η επίθεσή τους ήταν τελείως απρόκλητη. Ήταν για να δείξουν μίσος και περιφρόνησή στο Θεό του οποίου το λαό προσπάθησαν να εξολοθρεύσουν. Οι Αμαληκίτες πολλά χρόνια ήταν υπερόπτες αμαρτωλοί και τα ανοσιουργήματά τους προκαλούσαν την οργή του Θεού, ο οποίος όμως από ευσπλαχνία τους καλούσε σε μετάνοια.

Αλλά όταν οι άνδρες του Αμαλήκ έπεσαν επάνω στις αποκαμωμένες και απροστάτευτες παρατάξεις του Ισραήλ, σφράγισαν το πεπρωμένο του έθνους τους. Η φροντίδα του Θεού περιβάλλει και το πιο αδύνατο τέκνο Του. Καμιά βιαιοπραγία ή καταδυνάστευση που του γίνεται, δε διαφεύγει την προσοχή του Ουρανού. Το χέρι Του απλώνεται σαν ασπίδα επάνω σε όλους όσοι Τον φοβούνται. Ας προσέξουν οι άνθρωποι να μη κτυπήσουν το χέρι εκείνο, επειδή κρατάει το σπαθί της δικαιοσύνης.

Σε κοντινή απόσταση από το μέρος όπου οι Ισραηλίτες είχαν τώρα στρατοπεδεύσει, βρισκόταν το σπίτι του Ιοθόρ, πεθερού του Μωυσή. Ο Ιοθόρ είχε ακούσει για την απελευθέρωση των Εβραίων και ξεκίνησε να πάει να τους επισκεφθεί και να φέρει στο Μωυσή τη γυναίκα του και τους δύο γιους του. Ο μεγάλος ηγέτης πληροφορήθηκε από αγγελιοφόρους ότι αυτοί πλησιάζουν, και χαρούμενος ξεκίνησε να τους συναντήσει. Αφού πρώτα τους χαιρέτισε, μετά τους οδήγησε στη σκηνή του. Είχε στείλει την οικογένεια του πίσω τότε που πήγαινε να αντιμετωπίσει τους κινδύνους της εξόδου του Ισραήλ από την Αίγυπτο. Τώρα όμως μπορούσε να χαρεί την επανασύνδεση και να έχει της συντροφιάς τους την παρηγοριά. Διηγήθηκε απ'αρχής στον Ιοθόρ τα θαυμάσια πράγματα που είχε κάνει ο Θεός για τον Ισραήλ, και ο πατριάρχης χάρηκε και ευλόγησε τον Κύριο. Μαζί με το Μωυσή

και τους πρεσβυτέρους πρόσφερε θυσίες και έκανε μια επιβλητική γιορτή σε ανάμνηση της ευσπλαχνίας του Θεού.

Καθώς ο Ιοθόρ παρέμενε στο στρατόπεδο, διαπίστωσε σε λίγο τις βαριές ευθύνες που είχε επιφορτισθεί ο Μωυσής. Η διατήρηση της τάξης και της πειθαρχίας μέσα στην απέραντη, αμαθή και ανεκπαίδευτη εκείνη μάζα, ήταν πράγματι τεράστιο έργο. Ο Μωυσής ήταν ο αναγνωρισμένος αρχηγός και δικαστής τους. Και όχι μόνο θέματα γενικού ενδιαφέροντος και καθηκόντων του λαού αναφέρονταν σε αυτόν, αλλά και οι διαπληκτισμοί που δημιουργούσαν μεταξύ τους. Αυτό το επέτρεπε επειδή του έδινε την ευκαιρία να διδάξει. Όπως είπε: «Δεικνύω εις αυτούς τα προστάγματα του Θεού και τους νόμους Αυτού.» Ο Ιοθόρ όμως αντέκρουσε αυτό λέγοντας: «Βεβαίως θέλεις αποκάμει», και συμβούλεψε το Μωυσή να ορίσει κατάλληλα πρόσωπα ως χιλιάρχους και άλλους εκατοντάρχους και δεκάρχους. Έπρεπε να διαλέξει «άνδρας αξίους, φοβουμένους τον Θεόν, άνδρας φιλαλήθεις, μισούντας την φιλαργυρίαν».

Αυτοί θα έλυναν δευτερεύουσας σημασίας θέματα ενώ οι σοβαρότερες και δυσκολότερες υποθέσεις θα εξακολουθούσαν να αναφέρονται στο Μωυσή. Και όπως είπε ο Ιοθόρ, «συ μεν έσο ενώπιον του Θεού υπέρ του λαού, διά να αναφέρης τας υποθέσεις προς τον Θεόν και δίδασκε αυτούς τα προστάγματα και τους νόμους, και δείκνυε προς αυτούς την οδόν εις την οποίαν πρέπει να περιπατώσι, και τα έργα τα οποία πρέπει να πράττωσι.» Η συμβουλή αυτή έγινε αποδεκτή, και όχι μόνο το Μωυσή ανακούφισε, αλλά κατέληξε να συσταθεί μια τελειότερη τάξη μεταξύ του λαού.

Ο Κύριος είχε πολύ τιμήσει το Μωυσή και είχε κάνει θαύματα χρησιμοποιώντας τον. Το γεγονός όμως ότι είχε εκλεγεί για να οδηγήσει τους άλλους, δεν τον έκανε να συμπεράνει ότι αυτός ο ίδιος δε χρειαζόταν καθοδήγηση. Ο εκλεγμένος ηγέτης του Ισραήλ άκουσε με προθυμία τις συμβουλές του θεοσεβή ιερέα της Μαδιάμ και υιοθέτησε το σχέδιό του ως συνετή λύση.

Από το Ραφιδείν ο λαός συνέχισε το ταξίδι του ακολουθώντας τις κινήσεις της στήλης της νεφέλης. Η πορεία τους τούς είχε φέρει μεσα από άγονες πεδιάδες, επάνω από απότομες ανηφοριές και ανάμεσα από βράχινα δερβένια. Πολλές φορές προηγουμένως καθώς διάβαιναν από αμμουδερούς χερσότοπους, είχαν αντικρίσει μπροστά τους γυμνά βουνά σαν πελώριους προμαχώ-

νες που ορθώνονταν ακριβώς στο πέρασμά τους και έμοιαζαν να εμποδίζουν την παραπέρα πορεία τους.

Ενώ όμως πλησίαζαν, οι ορεινοί τοίχοι παρουσίαζαν πού και πού ανοίγματα και πιο πέρα φανερωνόταν άλλη μια πεδιάδα. Και τη φορά αυτή είχαν οδηγηθεί σε ένα από αυτά τα βαθιά, τραχιά περάσματα. Η σκηνή ήταν επιβλητική. Ανάμεσα στους βράχινους γκρεμούς που υψώνονταν εκατοντάδες μέτρα από τις δύο μεριές, κινούνταν σαν ένα ζωντανό κύμα, μακριά όσο έφθανε το μάτι, τα πλήθη του Ισραήλ με τα κοπάδιά και τις αγέλες τους. Και τώρα μπροστά τους μεγαλόπρεπα το ΄Ορος Σινά ύψωνε τη συμπαγή θωριά του. Το σύννεφο κάθησε στην κορυφή του επάνω και ο λαός έστησε τις σκηνές του στην πεδιάδα κάτω. Εδώ επρόκειτο να κατοικήσουν περίπου ένα χρόνο. Τη νύχτα η φωτεινή στήλη τούς διαβεβαίωνε για τη θεϊκή προστασία, και ενώ αυτοί ήταν παραδομένοι στον ύπνο, το ψωμί του ουρανού έπεφτε απαλά γύρω από το στρατόπεδο.

Η αυγή χρύσωνε τις σκοτεινές κορυφογραμμές και οι λαμπρές ακτίνες του ήλιου, διαπερνώντας τα φαράγγια, έμοιαζαν στους κουρασμένους οδοιπόρους σαν ακτίνες ευσπλαχνίας που κατέβαιναν από το θρόνο του Θεού. Απ'όλες τις πλευρές πελώρια βράχια φαίνονταν μέσα στην απομονωμένη μεγαλοπρέπειά τους σαν να μιλούσαν για αιώνια αντοχή και μεγαλειότητα. Σε αυτό το μέρος ο νους εντυπωσιαζόταν από επισημότητα και δέος. Ο άνθρωπος είναι πλασμένος να αισθάνεται την άγνοια και την αδυναμία του μπροστά σε Εκείνον ο οποίος «εζύγισε τα όρη διά στατήρος και τους λόφους διά πλάστιγγος.» (Ησ. 40:12). Εδώ ο Ισραήλ έμελλε να δεχθεί την πιο αξιοθαύμαστη αποκάλυψη που έκανε ποτέ ο Θεός στους ανθρώπους. Εδώ ο Κύριος είχε συνάξει το λαό Του για να χαράξει στο νου τους την ιερότητα των απαιτήσεών Του, εξαγγέλλοντας με την ίδια τη φωνή Του τον άγιο νόμο Του. Επρόκειτο να υποστούν μεγάλες και ριζικές μεταλλαγές, επειδή η εξαχρειωτική επιρροή που υπέστησαν από τη σκλαβιά και η μακρόχρονη συναναστροφή με την ειδωλολατρία είχαν αφήσει τα ίχνη τους επάνω στο ήθος και στο χαρακτήρα. Ο Θεός ενεργούσε έτσι που να τους φέρει σε ανώτερο ηθικό επίπεδο, γνωστοποιώντας τον εαυτό Του.

Ο ΝΟΜΟΣ ΠΑΡΑΔΙΔΕΤΑΙ ΣΤΟΝ ΙΣΡΑΗΛ

(Βασίζεται στο βιβλίο Έξοδος, κεφ. 19: - 24:)

Σε λίγο, μετά την κατασκήνωση στο Σινά, ο Μωυσής κλήθηκε να συναντήσει το Θεό ψηλά επάνω στο βουνό. Μόνος σκαρφάλωσε το τραχύ απόκρημνο μονοπάτι και πλησίασε μέχρι το σύννεφο που σημείωνε το μέρος της παρουσίας του Κυρίου. Ο Ισραήλ επρόκειτο τώρα να έρθει σε μια ιδιαίτερη και στενότερη σχέση με τον Ύψιστο, να περάσει στη διακυβέρνηση του Θεού ως εκκλησία και ως έθνος. Το ακόλουθο διάγγελμα δόθηκε στο Μωυσή για το λαό:

> «Σεις είδετε όσα έκαμα εις τους Αιγυπτίους, και σας εσήκωσα ως επί πτερύγων αετού, και σας έφερα προς Εμαυτόν. Τώρα λοιπόν, εάν τωόντι υπακούσητε εις την φωνήν Μου, και φυλάξητε την διαθήκην Μου, θέλετε είσθαι εις Εμέ ο εκλεκτός από πάντων των λαών, διότι ιδική Μου είναι πάσα η γη και σεις θέλετε είσθαι εις Εμέ βασίλειον, ιεράτευμα και έθνος άγιον.»

Ο Μωυσής επέστρεψε στο στρατόπεδο, και αφού κάλεσε τους πρεσβυτέρους του Ισραήλ, επανέλαβε σε αυτούς το θεϊκό μήνυμα. Η απάντησή τους ήταν: «Πάντα όσα είπεν ο Κύριος, θέλομεν πράξει.» Συνήψαν έτσι μια επίσημη διαθήκη με το Θεό, υποσχόμενοι να Τον δεχθούν ως αρχηγό τους, και με αυτή τη βάση έγιναν κατά ένα ιδιαίτερο τρόπο οι υπήκοοι της εξουσίας Του.

Ο αρχηγός τους ανέβηκε πάλι στο βουνό και ο Κύριος του είπε:

> «Ιδού, Εγώ έρχομαι προς σε εν νεφέλη πυκνή, διά να ακούση ο λαός όταν λαλήσω προς σε, και έτι να πιστεύη εις σε πάντοτε.»

27. Ο νόμος παραδίδεται στον Ισραήλ

΄Οταν στο δρόμο τους συναντούσαν δυσκολίες, είχαν την τάση να παραπονούνται εναντίον του Μωυσή και του Ααρών και να τους κατηγορούν ότι οδηγούσαν τα στρατεύματα του Ισραήλ έξω από την Αίγυπτο με σκοπό να τους καταστρέψουν. Ο Κύριος θα τιμούσε τώρα το Μωυσή μπροστά τους ώστε τελικά να δείχνουν εμπιστοσύνη στις οδηγίες του.

Ο Θεός είχε σκοπό να κάνει την υπαγόρευση του νόμου Του μια μεγαλόπρεπη σκηνή ανάλογα με την επισημότητα του χαρακτήρα του. Οι άνθρωποι έπρεπε να εμπεδώσουν την εντύπωση ότι κάθετι που σχετίζεται με την υπηρεσία του Θεού έπρεπε να θεωρείται αντικείμενο ύψιστης σημασίας. Ο Κύριος είπε στο Μωυσή:

> «΄Υπαγε προς τον λαόν, και αγίασον αυτούς σήμερον και αύριον, και ας πλύνωσι τα ιμάτια αυτών, και ας ήναι έτοιμοι εις την ημέραν την τρίτην. Διότι εν τη ημέρα τη τρίτη θέλει καταβή ο Κύριος επί το όρος Σινά, ενώπιον παντός του λαού.»

Στις ημέρες αυτές που μεσολαβούσαν, όλοι έπρεπε να διαθέσουν τον καιρό τους κάνοντας σοβαρή προετοιμασία για να παρουσιασθούν μπροστά στο Θεό. Τόσο αυτοί οι ίδιοι όσο και τα ενδύματά τους έπρεπε να καθαρισθούν από κάθε μόλυσμα. Και καθώς ο Μωυσής θα τους ενημέρωνε για τις αμαρτίες τους, αυτοί όφειλαν να επιδοθούν στην ταπείνωση, στη νηστεία και στην προσευχή, ώστε οι καρδιές τους να εξαγνισθούν από κάθε ρυπαρότητα.

Οι προετοιμασίες εκτελέσθηκαν σύμφωνα με την εντολή. Και εκτελώντας μια κατοπινή παραγγελία, ο Μωυσής πρόσταξε να τοποθετηθεί ολόγυρα στο βουνό ένας φράχτης, ώστε ούτε άνθρωπος ούτε ζώο να μην πλησιάζει στον ιερό χώρο. Αν κανείς τολμούσε ακόμη και να τον αγγίσει, η τιμωρία θα ήταν ακαριαίος θάνατος.

Το πρωί της τρίτης ημέρας, ενώ τα μάτια όλου του λαού ήταν στραμμένα στο βουνό, η κορυφή του ήταν καλυμμένη από ένα μαύρο πυκνό σύννεφο που κυλούσε προς τα κάτω μέχρις ότου ολόκληρο το βουνό σκεπάσθηκε από μαυρίλα και από ένα μυστηριακό δέος. Τότε ένας ήχος σαν από σάλπιγγα ακούσθηκε, καλώντας το λαό να συναντηθεί με το Θεό, και ο Μωυσής τους οδήγησε στους πρόποδες του βουνού.

Από το πυκνό σκότος ξεπηδούσαν δυνατές αστραπές, ενώ τρομερές βροντές ηχούσαν και αντηχούσαν στα γύρω υψώματα.

«Το δε όρος Σινά ήτο όλον καπνός, διότι κατέβη ο Κύριος εν πυρί επ' αυτό, ανέβαινε δε ο καπνός αυτού ως καπνός καμίνου και όλον το όρος εσείετο σφόδρα.»

Στα μάτια του συγκεντρωμένου πλήθους «η δόξα του Κυρίου ήτο ως πυρ καταναλίσκον επί της κορυφής του όρους» και «η φωνή της σάλπιγγος προέβαινεν αυξανομένη σφόδρα». Τόσο τρομερά ήταν τα τεκμήρια της παρουσίας του Κυρίου, ώστε τα πλήθη του Ισραήλ έτρεμαν από το φόβο και έπεσαν κατά πρόσωπον ενώπιον του Θεού. Ακόμη και ο Μωυσής είπε: «Κατάφοβος είμαι και έντρομος.» (Εβρ. 12:21).

Κάποτε οι βροντές έπαψαν, η σάλπιγγα δεν ακουόταν πια και η γη ηρέμησε. Μεσολάβησε μια περίοδος άκρας σιγής και κατόπιν η φωνή του Θεού ακούσθηκε. Μιλώντας μέσα από το πυκνό σκοτάδι που Τον περιέβαλλε, ενώ έστεκε στην κορυφή του βουνού, περικυκλωμένος από συνοδεία αγγέλων, ο Κύριος κατέστησε γνωστό το νόμο Του. Περιγράφοντας τη σκηνή ο Μωυσής λέει:

«Ο Κύριος ήλθεν εκ Σινά, και επεφάνη εις αυτούς εκ Σηείρ. Επέλαμψεν εκ του όρους Φαράν και ήλθε μετά μυριάδων αγίων, εκ της δεξιάς Αυτού εξήλθε πυρ νόμου δι'αυτούς. Ναι, ηγάπησε τον λαόν. Υπό την χείρα Σου είναι πάντες οι άγιοι Αυτού, και εκάθηντο εις τους πόδας Σου διά να λάβωσι τους λόγους Σου.» (Δευτ. 33:2,3).

Ο Κύριος παρουσιάσθηκε όχι μόνο με την τρομερή μεγαλοπρέπεια του δικαστή και νομοθέτη, αλλά παρουσιάσθηκε και σαν ευσπλαχνικός φύλακας του λαού Του: «Εγώ είμαι Κύριος ο Θεός σου, ο εξαγαγών σε εκ γης Αιγύπτου, εξ οίκου δουλείας.» Αυτός τον οποίον είχαν γνωρίσει ως αρχηγό και απελευθερωτή τους, Αυτός ο οποίος τους είχε ήδη βγάλει από την Αίγυπτο σχίζοντας τη θάλασσα για να τους κάνει δρόμο και ανατρέποντας το Φαραώ και τα στρατεύματά του, Αυτός που έτσι αποδείχθηκε πάνω από όλους τους θεούς της Αιγύπτου, Αυτός ήταν που τώρα τους γνωστοποιούσε το νόμο Του.

Ο νόμος δεν υπαγορεύθηκε τη φορά αυτή αποκλειστικά για το καλό των Εβραίων. Ο Θεός τους τίμησε κάνοντάς τους φύλακες και τηρητές του νόμου Του, αλλά αυτός έπρεπε να τηρηθεί ως ιερή παρακαταθήκη για όλο τον κόσμο. Οι εντολές του δεκαλόγου είναι προσαρμοσμένες για όλη την ανθρωπότητα και δόθηκαν για τη διδασκαλία και τη διακυβέρνηση όλων.

Δέκα εντολές σύντομες, περιεκτικές και επιτακτικές αποτελούν το καθήκον του ανθρώπου προς το Θεό και το συνάνθρωπό του,

και στηρίζονται όλες επάνω στη βασική αρχή της αγάπης. «Θέλεις αγαπά Κύριον τον Θεόν σου εξ όλης της καρδίας σου και εξ όλης της διανοίας σου, και τον πλησίον σου ως σεαυτόν.» (Λουκά 10:27, Δευτ. 6:4,5.Λευιτ. 19: 18).

Στις δέκα εντολές οι αρχές αυτές εκφέρονται λεπτομερώς και εφαρμόζονται σε κάθε ανθρώπινη κατάσταση.

«Μη έχης άλλους θεούς πλην Εμού.»

Ο Κύριος, ο αιώνιος, ο αυθύπαρκτος, η πηγή και η συντήρηση των πάντων, Αυτός μόνος δικαιούται τον ύψιστο σεβασμό και τη λατρεία. Στον άνθρωπο απαγορεύεται να αποδώσει σε οποιοδήποτε άλλο αντικείμενο την πρώτη θέση των αισθημάτων του και της λατρείας του. Οτιδήποτε αγαπάμε πολύ που τείνει να ελαττώσει την προς το Θεό αγάπη μας ή να παρεμβάλλεται στην υπηρεσία που Του οφείλουμε, καταντάει θεός μας.

«Μη κάμης εις σεαυτόν είδωλον, μηδέ ομοίωμα τινός, όσα είναι εν τω ουρανώ άνω, ή όσα εν τη γη κάτω, ή όσα εν τοις ύδασιν υποκάτω της γης, μη προσκυνήσης αυτά, μηδέ λατρεύσης αυτά.»

Η δεύτερη εντολή απαγορεύει τη λατρεία προς τον αληθινό Θεό με εικόνες και με ομοιώματα. Πολλά ειδωλολατρικά έθνη ισχυρίζονταν ότι οι εικόνες τους ήταν μόνο μορφές ή σύμβολα μέσο των οποίων λατρευόταν η θεότητα, αλλά ο Θεός έχει δηλώσει ότι αυτού του είδους η λατρεία είναι αμαρτία. Η προσπάθεια να παρασταθεί ο αιώνιος Θεός με υλικά αντικείμενα θα περιόριζε την αντίληψη του ανθρώπου για το Θεό. Όταν η σκέψη στραφεί από την απεριόριστη τελειότητα του Κυρίου, τότε αυτή έλκεται περισσότερο προς το κτίσμα παρά προς τον Κτίσαντα. Και όταν η αντίληψή του για το Θεό μειώνεται, ο άνθρωπος υποβιβάζεται.

«Εγώ Κύριος ο Θεός είμαι Θεός ζηλότυπος.»

Η στενή και ιερή σχέση του Θεού με το λαό Του συμβολίζεται με την εικόνα του γάμου. Επειδή η ειδωλολατρία θεωρείται πνευ-

ματική μοιχεία, η απέχθεια που αισθάνεται γι'αυτήν ο Θεός, ορθά καλείται ζηλοτυπία.

«Ανταποδίδων τας αμαρτίας των πατέρων επί τα τέκνα έως τρίτης και τετάρτης γενεάς των μισούντων Με.»

Είναι αναπόφευκτο να μην υποφέρουν τα παιδιά από τις συνέπειες των λαθών των γονέων. Δεν τιμωρούνται όμως αυτά από την ενοχή των γονέων τους, εκτός αν συμμετέχουν στις αμαρτίες εκείνων. Αλλά συμβαίνει συνήθως τα παιδιά να βαδίζουν στα ίχνη των γονέων τους. Τόσο από κληρονομικότητα όσο και με το παράδειγμα τα παιδιά συμμετέχουν στις πατρικές αμαρτίες. Κακές κλίσεις, διεστραμμένες ορέξεις, ξεπεσμένο φρόνημα καθώς και σωματικές ασθένειες και εκφυλισμός μεταδίδονται σαν κληροδότημα από πατέρα σε γιο μέχρι την τρίτη και την τέταρτη γενεά. Η φοβερή αυτή αλήθεια θα έπρεπε να έχει καταπληκτική δύναμη στο να εμποδίσει τους ανθρώπους να ακολουθούν το δρόμο της αμαρτίας.

«Κάμνων έλεος εις χιλιάδας γενεών των αγαπώντων Με και φυλαττόντων τα προστάγματά Μου.»

Εμποδίζοντας τη λατρεία των ψευδών θεών, η δεύτερη εντολή, κατά συνέπεια, εντέλλεται τη λατρεία του αληθινού Θεού. Και σε αυτούς που προσφέρουν πιστά τη λατρεία τους, δίνεται η υπόσχεση του ελέους όχι μόνο μέχρι την τρίτη ή τέταρτη γενεά όπως στην περίπτωση της οργής με την οποία απειλούνται όσοι Τον μισούν, αλλά σε *χιλιάδες* γενεών.

«Μη λάβης το όνομα Κυρίου του Θεού σου επί ματαίω, διότι δεν θέλει αθωώσει ο Κύριος τον λαμβάνοντα επί ματαίω το όνομα Αυτού.»

Η εντολή αυτή όχι μόνο απαγορεύει την ψευδορκία και τις συνηθισμένες βλασφημίες, αλλά μας απαγορεύει να χρησιμοποιούμε το όνομα του Θεού με τρόπο επιπόλαιο και άστοχο, χωρίς να λαμβάνουμε υπόψη τη φοβερή σημασία του. Αναφερόμενοι απερίσκεπτα στο όνομα του Θεού σε κοινές συζητήσεις, επικαλούμενοι Αυτόν για ασήμαντα πράγματα, επαναλαμβάνοντας συχνά και άστοχα του όνομά Του, Του στερούμε την τιμή. «Άγιον και

φοβερόν το όνομα Αυτού.» (Ψαλμ. 111:9) Όλοι οφείλουν να συλλογίζονται τη μεγαλειότητα, την αγνότητα και την αγιότητά Του, ώστε η καρδιά να εντυπωσιασθεί από την αίσθηση του αξιύμνητου χαρακτήρα Του. Και το άγιο όνομά Του πρέπει να προφέρεται με σεβασμό και ιεροπρέπεια.

> «Ενθυμού την ημέραν του σαββάτου διά να αγιάζης αυτήν. Έξ ημέρας εργάζου, και κάμνε πάντα τα έργα σου, η ημέρα όμως η εβδόμη είναι σάββατον Κυρίου του Θεού σου. Μη κάμης εν αυτή ουδέν έργον, μήτε συ, μήτε ο υιός σου, μήτε η θυγάτηρ σου, μήτε ο δούλος σου, μήτε η δούλη σου, μήτε το κτήνος σου, μήτε ο ξένος σου ο εντός των πυλών σου. Διότι εις έξ ημέρας εποίησεν ο Κύριος τον ουρανόν και την γην, την θάλασσαν και πάντα τα εν αυτοίς, εν δε τη ημέρα τη εβδόμη κατέπαυσε. Διά τούτο ευλόγησε Κύριος την ημέραν του σαββάτου και ηγίασεν αυτήν.»

Το Σάββατο δε γίνεται γνωστό σαν μια νέα σύσταση, αλλά όπως είχε εγκαθιδρυθεί στη δημιουργία. Πρέπει να έρχεται στη θύμηση και να τηρείται ως αναμνηστικό του έργου του Δημιουργού. Καταδεικνύοντας το Θεό ως Ποιητή ουρανού και γης, το αναμνηστικό ξεχωρίζει τον πραγματικό Θεό από τους ψευδείς θεούς. Όσοι τηρούν την έβδομη ημέρα, δείχνουν ότι είναι λατρευτές του Κυρίου. Με τον τρόπο αυτό το Σάββατο γίνεται το σημείο αφοσίωσης του ανθρώπου στο Θεό, όσο οι άνθρωποι θα εξακολουθούν να βρίσκονται στη γη για να Τον λατρεύουν. Η τέταρτη εντολή είναι η μόνη από τις δέκα στην οποία αναφέρεται το όνομα καθώς και ο τίτλος του Νομοθέτη. Είναι η μόνη που δείχνει με τίνος την εξουσία δίνεται ο νόμος. Περιέχει τη σφραγίδα του Θεού επισυναπτόμενη στο νόμο Του ως αποδεικτικό στοιχείο της αυθεντικότητας και του δεσμευτικού κύρους του.

Ο Θεός έδωσε στους ανθρώπους έξι ημέρες για να εργάζονται και απαιτεί να τελειώνουν την εργασία τους στις έξι εργάσιμες ημέρες. Εργασίες που υπαγορεύονται από την ανάγκη και την ευσπλαχνία, επιτρέπονται το Σάββατο. Φροντίδα πρέπει να δίνεται πάντα στους ασθενείς και υποφέροντες. Εργασία όμως που δεν είναι απαραίτητη, πρέπει να αποφεύγεται αυστηρά.

> «Εάν αποτρέψης τον πόδα σου από του σαββάτου, από του να κάμνης τα θελήματά σου εν τη αγία Μου ημέρα, και ονομάζεις το σάββατον τρυφήν, αγίαν ημέραν του Κυρίου, έντι-

μον, και τιμάς αυτό, μη ακολουθών τας οδούς σου, μηδέ ευρίσκων εν αυτώ το θέλημά σου.» (Ησ. 58:13). Και η απαγόρευση δε σταματάει εδώ. «Μηδέ λαλών τους λόγους σου», λέει ο προφήτης.

Αυτοί που συζητούν επιχειρηματικές υποθέσεις ή καταστρώνουν σχέδια την ημέρα του Σαββάτου, θεωρούνται από το Θεό σαν να επιδίδονται στην πραγματική επιχειρησιακή εργασία. Προκειμένου να τηρηθεί το Σάββατο άγιο, δεν πρέπει ούτε με τη σκέψη μας να ασχολούμαστε με κοσμικά θέματα. Η εντολή συμπεριλαμβάνει επίσης και όλους όσοι μένουν κάτω από τη στέγη μας. Τα μέλη της οικογένειας πρέπει να θέτουν κατά μέρος τις κοσμικές επιχειρήσεις κατά τις άγιες ώρες. Όλοι πρέπει ενωμένοι να τιμούν το Θεό με πρόθυμη υπηρεσία κατά την αγία Του ημέρα.

«Τίμα τον πατέρα σου και την μητέρα σου, διά να γείνης μακροχρόνιος επί της γης, την οποίαν σοι δίδει Κύριος ο Θεός σου.»

Στους γονείς ανήκει μέχρι ένα σημείο αγάπη και σεβασμός που δεν οφείλονται σε κανένα άλλο άτομο. Ο ίδιος ο Θεός τούς έχει καταστήσει υπεύθυνους για τις ψυχές που έχουν ανατεθεί στη φροντίδα τους, διέταξε οι γονείς να παίρνουν τη θέση του Θεού έναντι των παιδιών τους κατά τα πρώτα χρόνια της ζωής τους. Και όποιος απορρίπτει τη δικαιωματική εξουσία των γονέων του, απορρίπτει την εξουσία του Θεού. Η πέμπτη εντολή απαιτεί όχι μόνο τα παιδιά να δείχνουν σεβασμό, υποταγή και υπακοή στους γονείς, αλλά και να τους προσφέρουν αγάπη και στοργή, να ελαφρώνουν τις φροντίδες τους, να περιφρουρούν την υπόληψή τους, να τους βοηθούν και να τους ανακουφίζουν στα γεράματά τους. Εντέλλεται επίσης σεβασμός στους ιεροκήρυκες, στους κυβερνήτες και σε όσους ο Θεός έχει αναθέσει εξουσία.

Αυτή, λέει ο απόστολος, είναι «εντολή πρώτη με επαγγελίαν.» (Εφεσ. 6:2). Για τους Ισραηλίτες που σε λίγο περίμεναν να μπουν στη Χαναάν, αυτή αποτελούσε υπόσχεση στους υπάκουους και μακροημέρευση στην καλή εκείνη γη. Αλλά έχει και μια ευρύτερη έννοια: συμπεριλαμβάνει ολόκληρο τον Ισραήλ του Θεού και υπόσχεται αιώνια ζωή επάνω στη γη όταν αυτή θα έχει πια καθαρισθεί από την αμαρτία.

«Μη φονεύσης.

΄Όλες οι αδικοπραγίες που τείνουν να ελαττώσουν τη ζωή, το πνεύμα του μίσους και της εκδίκησης, η υπόθαλψη οποιουδήποτε πάθους που οδηγεί σε πράξεις επιβλαβείς για τους άλλους ή που μας κάνει να ευχόμαστε ενδόμυχα το κακό τους (επειδή «όστις μισεί τον αδελφόν αυτού είναι ανθρωποκτόνος»), η από φίλαυτη αμέλεια για τη φροντίδα των ενδεών και των πασχόντων, η μαλθακότητα ή η χωρίς λόγο στέρηση, η υπερβολική εργασία που τείνει να βλάψει την υγεία, όλα αυτά αποτελούν λίγο-πολύ παραβάσεις της έκτης εντολής.

«Μη μοιχεύσης.»

Η εντολή αυτή απαγορεύει όχι μόνον ανήθικες πράξεις, αλλά και σαρκικές σκέψεις και επιθυμίες, ή κάθε συνήθεια που τις διεγείρει. Απαιτείται αγνότητα όχι μόνο στην εξωτερική ζωή αλλά και στους κρυφούς σκοπούς και στα πάθη της καρδιάς. Ο Χριστός που δίδαξε την ανυπολόγιστης σημασίας υποχρέωση προς το νόμο του Θεού, χαρακτήρισε την πονηρή σκέψη ή το πονηρό βλέμμα αμαρτία ισόβαθμη με την παράνομη πράξη.

«Μη κλέψης.»

Η απαγόρευση αυτή περιλαμβάνει τόσο τα δημόσια όσο και τα ιδιωτικά αδικήματα. Η όγδοη εντολή καταδικάζει την κλοπή από μέρους του ανθρώπου, τη δοσοληψία του με τη σκλαβιά και τους κατακτητικούς πολέμους. Καταδικάζει την κλοπή και τη ληστεία. Απαιτεί απόλυτη ακεραιότητα και στις ελάχιστες λεπτομέρειες στις δοσοληψίες της ζωής. Απαγορεύει την εξαπάτηση στο εμπόριο και απαιτεί τη δίκαιη πληρωμή χρεών και μισθών. Δηλώνει ότι κάθε προσπάθεια για να επωφεληθεί κανείς από την άγνοια, την αδυναμία ή την ατυχία του άλλου στα κατάστιχα του ουρανού καταχωρείται ως απάτη.

«Μη ψευδομαρτυρήσης κατά του πλησίον σου μαρτυρίαν ψευδή.»

Το ψέμα σε οποιαδήποτε μορφή, κάθε προσπάθεια ή σκοπός να εξαπατήσει κανείς τον πλησίον του συμπεριλαμβάνεται στην

εντολή αυτή. Η πρόθεση να εξαπατήσουμε κάποιον δημιουργεί το ψέμα. Ένα ψέμα μπορεί να ειπωθεί εξίσου αποτελεσματικά με ένα βλέμμα των ματιών, με μια κίνηση των χεριών όπως και όταν διατυπώνεται με λόγια. Κάθε σκόπιμη υπερβολή, κάθε υπαινιγμός ή μεγαλοποίηση με σκοπό να προκαλέσει λαθεμένη ή διογκωμένη εντύπωση, ακόμη και η μετάδοση γεγονότων με σκοπό την αποπλάνηση, είναι ψέμα. Η εντολή αυτή απαγορεύει κάθε προσπάθεια που αποβλέπει να βλάψει την υπόληψη του πλησίον μας με παραποίηση ή με ψευδείς εικασίες, με συκοφαντία ή με σπερμολογία. Και αυτή ακόμη η σκόπιμη απόκρυψη της αλήθειας που μπορεί να καταλήξει σε βλάβη άλλων, θεωρείται παράβαση της ένατης εντολής.

> «Μη επιθυμήσης την οικίαν του πλησίον σου, μη επιθυμήσης την γυναίκα του πλησίον σου, μηδέ τον δούλον αυτού, μηδέ την δούλην αυτού, μηδέ τον βουν αυτού, μηδέ τον όνον αυτού, μηδέ παν ό,τι είναι του πλησίον σου.»

Η δέκατη εντολή χτυπάει στη ρίζα όλες τις αμαρτίες με το να απαγορεύει την εγωκεντρική επιθυμία από την οποία πηγάζει η αμαρτωλή πράξη. Εκείνος που, υπακούοντας στο νόμο του Θεού, αποφεύγει να υποθάλπει έστω και μια αμαρτωλή επιθυμία για κάτι που ανήκει σε άλλον, δε θα ενοχοποιηθεί για καμιά αδικοπραγία έναντι των συνανθρώπων του.

Αυτές είναι οι ιερές εντολές του δεκαλόγου που εκφωνήθηκαν ανάμεσα από βροντές και φλόγες, και με θαυμάσια επίδειξη της δύναμης και της μεγαλοπρέπειας του μεγάλου Νομοθέτη. Ο Θεός συνόδευσε τη διακήρυξη του Νόμου Του με καταφανή τεκμήρια της δύναμης και της δόξας Του ώστε ο λαός Του να μη μπορέσει ποτέ να λησμονήσει τη σκηνή και να χαραχθεί βαθιά μέσα του ο σεβασμός στον Εκπονητή του νόμου, το Δημιουργό του ουρανού και της γης. Ήθελε επίσης να δείξει σε όλους τους ανθρώπους την ιερότητα, τη σημασία και τη μονιμότητα του νόμου Του.

Ο λαός Ισραήλ κυριεύθηκε από φόβο. Η τρομερή δύναμη των λόγων του Θεού φαινόταν να είναι παραπάνω από ό,τι οι τρεμάμενες καρδιές τους μπορούν να αντέξουν. Επειδή με την παρουσίαση του θεϊκού μεγάλου γνώμονα του δικαίου, συναισθάνθηκαν όπως ποτέ μέχρι τότε, τον αποκρουστικό χαρακτήρα της αμαρτίας και τη δική τους ενοχή μπροστά σε έναν άγιο Θεό, τα πλήθη

φώναξαν στο Μωυσή: «Συ λάλησον προς ημάς, και θέλομεν ακούσει, και ας μη λαλήση προς ημάς ο Θεός, διά να μη αποθάνωμεν.» Ο ηγέτης απάντησε: «Μη φοβείσθε, διότι ο Θεός ήλθε διά να σας δοκιμάση, διά να ήναι ο φόβος Αυτού έμπροσθέν σας, διά να μη αμαρτάνητε.» Ο λαός όμως εξακολουθούσε να παραμένει σε απόσταση καθώς ο Μωυσής «επλησίασεν εις την ομίχλην όπου ήτο ο Θεός».

Ο νους των ανθρώπων, τυφλωμένος και υποβιβασμένος από τη σκλαβιά και την ειδωλολατρία, δεν ήταν προετοιμασμένος να δεχθεί πλέρια τις ευρείες αρχές των δέκα εντολών του Θεού. Για να αντιληφθούν καλύτερα και να εκτελέσουν τις υποχρεωτικές αξιώσεις του δεκαλόγου, πρόσθετα διατάγματα τους δόθηκαν που απεικόνιζαν και εφάρμοζαν τις αρχές των δέκα εντολών. Αυτοί οι βοηθητικοί νόμοι ονομάζονται κρίσεις, όχι μόνο γιατί είχαν διατυπωθεί με άπειρη σοφία και ισότητα, αλλά και γιατί οι δικαστές θα έκριναν σύμφωνα με αυτούς. Αντίθετα προς τις δέκα εντολές, οι νόμοι αυτοί δόθηκαν ιδιαίτερα στο Μωυσή ο οποίος όφειλε να τους μεταδώσει στο λαό.

Ο πρώτος από αυτούς τους νόμους αφορούσε τους δούλους. Στην παλαιά εποχή οι εγκληματίες καταδικάζονταν κάποτε από τους δικαστές να πουληθούν για σκλάβοι. Σε μερικές περιπτώσεις οι πιστωτές αγόραζαν τους οφειλέτες τους. Και η φτώχια ανάγκαζε τους ανθρώπους να πουληθούν οι ίδιοι ή να πουλήσουν τα παιδιά τους. Ένας Εβραίος όμως δεν μπορούσε να πουληθεί σε ισόβια σκλαβιά. Το ανώτερο όριο της δουλείας ήταν έξι χρόνια. Τον έβδομο χρόνο έπρεπε να αφεθεί ελεύθερος. Η ανθρωποκλοπή, το προμελετημένο έγκλημα και η ανταρσία ενάντια στην πατρική εξουσία είχαν σαν τιμωρία το θάνατο.

Η απόκτηση σκλάβων μη ισραηλιτικής καταγωγής επιτρεπόταν, αλλά η ατομική ζωή τους προστατευόταν αυστηρά. Όποιος φόνευε ένα σκλάβο, έπρεπε να τιμωρηθεί. Αν ο κύριός του τού προκαλούσε κακώσεις, έστω και την απώλεια ενός δοντιού, έφθανε για να αποδοθεί ελεύθερος.

Αυτοί οι ίδιοι οι Ισραηλίτες υπήρξαν σκλάβοι μέχρι πρόσφατα, και τώρα που θα μπορούσαν να έχουν δούλους στην εξουσία τους, έπρεπε να είναι προσεκτικοί και να μην υποθάλπουν το σκληρό και απαιτητικό πνεύμα με το οποίο τους βασάνιζαν οι Αιγύπτιοι επόπτες τους. Η θύμηση της δικής τους πικρής σκλαβιάς θα έπρεπε να τους κάνει να βάλουν τον εαυτό τους στη θέση των σκλάβων και να δειχθούν αγαθοί και πονόψυχοι, συμπερι-

φερόμενοι στους άλλους όπως αυτοί θα ήθελαν να τους συμπεριφερθούν οι άλλοι.

Το δίκαιο της χήρας και του ορφανού προστατευόταν με ιδιαίτερο τρόπο και επιβαλλόταν η τρυφερή φροντίδα για την απελπιστική τους κατάσταση. Δήλωσε ο Κύριος: «Εάν καταθλίψητε αυτούς οπωσδήποτε, και βοήσωσι προς Εμέ, θέλω εξάπαντος εισακούσει της φωνής αυτών και ο θυμός Μου θέλει εξαφθή, και θέλω σας θανατώσει εν μαχαίρα, και αι γυναίκες σας θέλουσιν είσθαι χήραι και τα τέκνα σας ορφανά.» Οι αλλογενείς που είχαν ενωθεί με τους Ισραηλίτες, έπρεπε να προστατευθούν από την αδικία και την καταπίεση. «Ξένον δεν θέλεις καταδυναστεύσει, διότι σεις γνωρίζετε την ψυχήν του ξένου, επειδή ξένοι εστάθητε εν τη γη της Αιγύπτου.»

Τόκος απαγορευόταν να παίρνεται από τους φτωχούς. Το πανωφόρι ή η κουβέρτα ενός φτωχού που είχε παρθεί για ενέχυρο, έπρεπε να επιστραφεί με το ηλιοβασίλεμα. Όποιος ενοχοποιείτο για κλοπή, όφειλε να αποδώσει το κλοπιμαίο σε διπλό. Σεβασμός για τους δικαστές και τους κυβερνήτες επιβαλλόταν, και οι δικαστές προειδοποιούντο να μη διαστρέφουν την κρίση, να μην υποστηρίζουν εσφαλμένες υποθέσεις και να μη δωροδοκούνται. Η συκοφαντία ή η δυσφήμιση απαγορευόταν, ενώ και γι'αυτούς ακόμη τους προσωπικούς εχθρούς εντέλλονταν οι καλοσυνάτες πράξεις.

Και πάλι γινόταν υπενθύμιση στο λαό για την ιερή υποχρέωση της τήρησης του Σαββάτου. Ετήσιες τελετές συστάθηκαν κατά τις οποίες όλοι οι άνδρες του έθνους έπρεπε να συναχθούν στην παρουσία του Κυρίου, φέροντάς Του τις προσφορές της ευγνωμοσύνης τους και την πρωτοκαρπία των αγαθών τους. Ο σκοπός όλων αυτών των διατάξεων είχε ορισθεί. Δεν προερχόταν από καμιά άσκηση κάποιας αυθαίρετης κυριαρχικής εξουσίας. Όλες απέβλεπαν στο καλό του Ισραήλ. Ο Κύριος είπε: «Άνδρες άγιοι θέλετε είσθαι εις Εμέ» - άξιοι να αναγνωρισθούν από ένα Θεό άγιο.

Οι νόμοι αυτοί έπρεπε να γραφούν από το Μωυσή και να φυλαχθούν προσεκτικά ως το θεμέλιο της εθνικής νομοθεσίας και, μαζί με τις δέκα εντολές για τη διευκρίνιση των οποίων είχαν δοθεί, αποτελούσαν τους όρους για την εκπλήρωση των υποσχέσεων του Θεού στον Ισραήλ.

Ο Κύριος τους έστειλε τώρα το ακόλουθο μήνυμα:

«Ιδού, Εγώ αποστέλλω Άγγελον έμπροσθέν σου, διά να σε φυλάττη εν τη οδώ, και να σε φέρη εις τον τόπον τον οποίον προητοίμασα. Φοβού Αυτόν, και υπάκουε εις την φωνήν Αυτού. Μη παροργίσης Αυτόν, διότι δεν θέλει συγχωρήσει τας παραβάσεις σας, επειδή το όνομά Μου είναι εν Αυτώ. Εάν όμως προσέχης να υπακούης εις την φωνήν Αυτού, και πράττης πάντα όσα λέγω, τότε Εγώ θέλω είσθαι εχθρός των εχθρών σου, εναντίος των εναντίων σου.»

Σε όλες τις περιπλανήσεις του λαού Ισραήλ, ο Χριστός με τη στήλη της φωτιάς και της νεφέλης ήταν ο αρχηγός τους. Υπήρχαν βέβαια οι τύποι που έδειχναν το μελλοντικό Σωτήρα, αλλά υπήρχε και ο παρών Σωτήρας που έδινε οδηγίες στο Μωυσή για το λαό, και που είχε τεθεί μπροστά τους ως μοναδικό κανάλι ευλογίας.

Όταν κατέβηκε από το βουνό, «ήλθεν ο Μωυσής, και διηγήθη προς τον λαόν πάντας τους λόγους του Κυρίου και πάντα τα δικαιώματα Αυτού. Απεκρίθη δε πας ο λαός ομοφώνως, και είπε, Πάντας τους λόγους τους οποίους ελάλησεν ο Κύριος, θέλομεν κάμει.» Η υπόσχεση αυτή καθώς και οι λόγοι του Κυρίου οι οποίοι τους δέσμευαν να υπακούσουν, γράφθηκαν σε βιβλίο από το Μωυσή.

Τότε ακολούθησε η επικύρωση της διαθήκης. Ένας βωμός κατασκευάσθηκε στους πρόποδες του βουνού και πλάι του στήθηκαν δώδεκα στύλοι «κατά τας δώδεκα φυλάς του Ισραήλ», ως μαρτυρία ότι αποδέχονται τη διαθήκη. Στη συνέχεια προσφέρθηκαν θυσίες από νεαρούς που είχαν επιλεγεί για την υπηρεσία αυτή.

Αφού ο Μωυσής ράντισε το βωμό με το αίμα των προσφερόμενων θυσιών, «λαβών το βιβλίον της διαθήκης, ανέγνωσεν εις τα ώτα του λαού». Έτσι, οι όροι της διαθήκης επαναλήφθηκαν με επισημότητα, και όλοι ήταν ελεύθεροι να διαλέξουν αν θα ήθελαν να συμμορφωθούν με αυτούς ή όχι. Είχαν αρχικά υποσχεθεί να υπακούσουν στη φωνή του Θεού. Αλλά στο μεταξύ είχαν ακούσει τη διακήρυξη του νόμου Του, του οποίου οι αρχές είχαν αναφερθεί λεπτομερώς ώστε να συνειδητοποιήσουν τα όσα εμπεριέχονται στη διαθήκη. Και πάλι ο λαός απάντησε ομόφωνα: «Πάντα όσα ελάλησεν ο Κύριος, θέλομεν κάμνει, και θέλομεν υπακούει.» «Αφού πάσα εντολή του νόμου ελαλήθη υπό του Μωυσέως προς πάντα τον λαόν, λαβών το αίμα . . . ερράντισε και αυτό το βιβλίο

και πάντα τον λαόν, λέγων, Τούτο είναι το αίμα της διαθήκης, την οποίαν διέταξεν εις εσάς ο Θεός.» (Εβρ. 9:19,20).

Τώρα έπρεπε να γίνουν σχέδια για την πλήρη εγκαθίδρυση του εκλεκτού έθνους κάτω από την αιγίδα του Κυρίου ως βασιλιά τους. Ο Μωυσής έλαβε την εντολή: «Ανάβηθι προς τον Κύριον, συ και ο Ααρών, Ναδάβ και Αβιούδ, και εβδομήκοντα εκ των πρεσβυτέρων του Ισραήλ και προσκυνήσατε μακρόθεν, και ο Μωυσής μόνος θέλει πλησιάσει προς τον Κύριον.» Ενώ ο λαός προσκυνούσε στους πρόποδές του, οι άνδρες αυτοί είχαν κληθεί να ανεβούν στο βουνό. Οι εβδομήντα πρεσβύτεροι θα βοηθούσαν το Μωυσή στη διακυβέρνηση του Ισραήλ και ο Θεός έθεσε το Πνεύμα Του επάνω τους και τους τίμησε δείχνοντας τη δύναμη και τη μεγαλοσύνη Του.

«Και είδον τον Θεόν του Ισραήλ, και υπό τους πόδας αυτού ως έδαφος έστρωμένον εκ λίθου σαπφείρου και ως το στερέωμα του ουρανού κατά την καθαρότητα.» Δεν είδαν τη Θεότητα, αλλά είδαν τη δόξα της παρουσίας Του. Προηγουμένως δε θα μπορούσαν να αντέξουν μια τέτοια σκηνή. Η επίδειξη όμως της δύναμης του Θεού τους είχε δημιουργήσει το δέος για μετάνοια. Ενατένισαν τη δόξα, την αγνότητα και την ευσπλαχνία Του μέχρις ότου μπόρεσαν να πλησιάσουν περισσότερο σε Εκείνον που ήταν το αντικείμενο του στοχασμού τους.

Ο Μωυσής και ο θεράπων του ο Ιησούς του Ναυή, κλήθηκαν να συναντήσουν το Θεό. Και επειδή θα απουσίαζαν για ένα διάστημα, ο αρχηγός διόρισε τον Ααρών και τον Ωρ να τον αντικαταστήσουν, βοηθούμενοι από τους πρεσβυτέρους. «Ο Μωυσής λοιπόν ανέβη επί το όρος, και η νεφέλη εσκέπασε το όρος. Και εκάθησεν η δόξα του Κυρίου επί του όρους Σινά.» Έξι ημέρες το σύννεφο σκέπαζε το βουνό σαν δείγμα της ιδιαίτερης παρουσίας του Θεού, χωρίς όμως την αποκάλυψή Του ή τη γνωστοποίηση του θελήματός Του.

Στο διάστημα αυτό ο Μωυσής περίμενε να κληθεί στην αίθουσα της παρουσίας του Υψίστου. Του είχε δοθεί η προσταγή: «Ανάβηθι προς Εμέ εις το όρος και έσο εκεί», και παρόλο ότι η υπομονή και η υπακοή του δοκιμάσθηκαν, εκείνος δεν κουράσθηκε να περιμένει, ούτε εγκατέλειψε τη θέση του. Το διάστημα αυτό της παραμονής ήταν γι'αυτόν καιρός προετοιμασίας και προσεκτικού αυτοελέγχου. Ούτε και αυτός ο ευνοούμενος δούλος του Θεού μπορούσε να πλησιάσει αμέσως στην παρουσία Του και να αντέξει στην επίδειξη της δόξας Του. Έξι ημέρες έπρεπε να διατε-

θούν για να καθιερώσει τον εαυτό του στο Θεό με την έρευνα της καρδιάς του, με την αυτοσυγκέντρωση και την προσευχή πριν να είναι ετοιμασμένος για την άμεση επικοινωνία με τον Πλάστη του.

Την έβδομη ημέρα που ήταν Σάββατο, ο Μωυσής κλήθηκε να εισέλθει μέσα στο σύννεφο. Το πυκνό σύννεφο άνοιξε μπροστά στα μάτια των Ισραηλιτών και η δόξα του Θεού ξεχύθηκε σαν καταναλίσκουσα φωτιά. «Και εισήλθεν ο Μωυσής εις το μέσον της νεφέλης, και ανέβη επί το όρος, και εστάθη ο Μωυσής επί το όρος τεσσαράκοντα ημέρας.» Η αργοπορία των σαράντα ημερών δε συμπεριλάμβανε τις έξι προκαταρκτικές ημέρες. Στο διάστημα των έξι ημερών ο Ιησούς του Ναυή ήταν μαζί με το Μωυσή, και οι δύο τους έτρωγαν μάννα και έπιναν από το ρυάκι που κατηφόριζε από το βουνό. Ο Ιησούς του Ναυή όμως δεν μπήκε μέσα στο σύννεφο μαζί με το Μωυσή. Έμεινε από έξω και τρεφόταν και έπινε καθημερινά περιμένοντας την επιστροφή του Μωυσή. Ο Μωυσής όμως νήστεψε όλες τις σαράντα ημέρες.

Στο διάστημα της παραμονής του στο βουνό, ο Μωυσής έλαβε οδηγίες για την κατασκευή ενός αγιαστηρίου μέσα στο οποίο η θεϊκή παρουσία θα γινόταν ιδιαίτερα αισθητή. «Ας κάμωσιν εις Εμέ αγιαστήριον, διά να κατοικώ μεταξύ αυτών» ήταν η προσταγή του Θεού. Τρίτη φορά δόθηκε η εντολή για την τήρηση του Σαββάτου. «Τούτο είναι σημείον μεταξύ Εμού και των υιών Ισραήλ διαπαντός», δήλωσε ο Κύριος, «διά να γνωρίζητε ότι Εγώ είμαι Κύριος ο αγιάζων υμάς. Και θέλετε φυλάττει το σάββατον διότι είναι άγιον εις εσάς . . . πάς όστις κάμη εργασίαν εν αυτώ, η ψυχή εκείνη θέλει εξολοθρευθή εκ μέσου του λαού αυτής.» (Έξ. 25:8, 31:17,13, 14).

Οι οδηγίες για την άμεση κατασκευή του αγιαστηρίου για τη λατρεία του Θεού είχαν μόλις δοθεί, και στο σημείο αυτό ο λαός μπορούσε να συμπεράνει ότι αφού επρόκειτο για τη δόξα του Θεού και η ανάγκη για τον τόπο της λατρείας ήταν επείγουσα, θα μπορούσαν να δικαιολογηθούν αν εργάζονταν στην κατασκευή την ημέρα του Σαββάτου. Η προειδοποίηση τους δόθηκε για να τους φυλάξει από το λάθος αυτό. Ούτε ο ιερός χαρακτήρας, ούτε η επιτακτικότητα του ιδιαίτερου εκείνου έργου για το Θεό έπρεπε να τους κάνει να παραβιάσουν την αγία Του ημέρα της ανάπαυσης.

Από εδώ και στο εξής ο λαός επρόκειτο να τιμηθεί με τη μόνιμη παρουσία του Βασιλιά του. «Θέλω κατοικεί εν μέσω των υιών Ισραήλ και θέλω είσθαι Θεός αυτών», «και η σκηνή θέλει αγιάζε-

σθαι με την δόξαν Μου» (Έξ. 29:45,43), ήταν η διαβεβαίωση που δόθηκε στο Μωυσή. Και σαν σύμβολο της εξουσία του Θεού και της εκπροσώπησης του θελήματός Του, δόθηκε στο Μωυσή ένα αντίγραφο του Δεκαλόγου, χαραγμένο με το δάκτυλο του ίδιου του Θεού επάνω σε δύο πέτρινες πλάκες. (Δείτε Δευτ. 9:10, Έξ. 32:15, 16). Αυτές έπρεπε να φυλαχθούν ευλαβικά μέσα στο αγιαστήριο, το οποίο όταν θα κατασκευαζόταν, θα γινόταν το ορατό επίκεντρο της λατρείας του έθνους.

Απο μια δουλική φυλή οι Ισραηλίτες είχαν εξυψωθεί πάνω από όλους τους λαούς για να γίνουν ο ιδιόμορφος θησαυρός του Βασιλιά των βασιλιάδων. Ο Θεός τούς είχε ξεχωρίσει από τον κόσμο με την πρόθεση να τους αναθέσει μια ιερή αποστολή. Τους είχε κάνει θεματοφύλακες του νόμου Του και σκόπευε μέσο αυτών να καταστεί ο Ίδιος γνωστός μεταξύ των ανθρώπων. Έτσι, το φως του ουρανού έμελλε να λάμψει σε έναν κόσμο βυθισμένο στο σκοτάδι και μια φωνή επρόκειτο να ακουσθεί καλώντας όλους τους λαούς να στραφούν από την ειδωλολατρία τους και να λατρεύσουν το ζώντα Θεό. Αν οι Ισραηλίτες έμεναν πιστοί στην υποχρέωσή τους, θα γίνονταν μια δύναμη στον κόσμο. Ο Θεός θα τους υπερασπιζόταν και θα τους εξύψωνε επάνω από όλα τα άλλα έθνη. Το φως και η αλήθεια θα φανερώνονταν διαμέσου αυτών και θα προχωρούσαν κάτω από τη σοφή και άγια ηγεσία Του σαν παράδειγμα της ανώτερης λατρείας Του πάνω από κάθε είδος ειδωλολατρίας.

ΕΙΔΩΛΟΛΑΤΡΙΑ ΣΤΟ ΣΙΝΑ

(Βασίζεται στο βιβλίο Έξοδος, κεφ. 32: - 34:)

Η απουσία του Μωυσή ήταν καιρός αναμονής και αβεβαιότητας για τον Ισραήλ. Ο λαός ήξερε ότι αυτός είχε ανεβεί στο βουνό μαζί με τον Ιησού και είχε μπει στο πυκνό σκοτεινό σύννεφο που μπορούσαν να το βλέπουν από την πεδιάδα κάτω καθώς έστεκε επάνω στην κορυφή του βουνού το οποίο φωτιζόταν κατά διαστήματα από τις αστραπές της θεϊκής παρουσίας. Περίμεναν με αγωνία την επιστροφή του. Συνηθισμένοι όπως ήταν στην Αίγυπτο από υλικές απεικονίσεις της θεότητας, δυσκολεύονταν να εμπιστευθούν σε μια αόρατη ύπαρξη, και είχαν μάθει να βασίζονται στο Μωυσή για τη διατήρηση της πίστης τους.

Τώρα αυτός είχε φύγει από κοντά τους. Η μια ημέρα κυλούσε μετά την άλλη, η μια εβδομάδα διαδεχόταν την άλλη, αλλά αυτός δεν ερχόταν πίσω. Παρόλο ότι το σύννεφο ήταν ακόμη ορατό, πολλοί στο στρατόπεδο νόμισαν ότι ο αρχηγός τους τούς είχε εγκαταλείψει ή ότι είχε καταφαγωθεί από την καταναλωτική φωτιά.

Στο διάστημα αυτό της αναμονής είχαν την ευκαιρία να εμβαθύνουν στο νόμο του Θεού όπως τον είχαν ακούσει και να προετοιμάσουν τις καρδιές τους να δεχθούν περισσότερες αποκαλύψεις που θα είχε να τους παρουσιάσει. Είχαν καιρό με το παραπάνω γι'αυτή τη δουλειά, και αν είχαν έτσι προσπαθήσει να αποκτήσουν μια σαφέστερη κατανόηση των αξιώσεων του Θεού, και αν είχαν ταπεινώσει τις καρδιές τους μπροστά Του, θα είχαν προφυλαχθεί από τον πειρασμό.

Αυτό όμως δεν το έκαναν, και σε λίγο έγιναν αμελείς, απρόσεκτοι και παράνομοι. Αυτό αλήθευε ιδιαίτερα στην περίπτωση του ανάμεικτου πλήθους. Αυτοί αδημονούσαν να προχωρήσουν στη

γη της επαγγελίας, τη γη όπου έρρεε μέλι και γάλα. Μόνο κάτω από τον όρο της υπακοής ο Θεός τούς είχε υποσχεθεί την ωραία γη, αλλά αυτό το είχαν παραβλέψει. Ήταν μερικοί που πρότειναν να επιστρέψουν στην Αίγυπτο, αλλά είτε μπροστά θα βάδιζαν προς τη Χαναάν είτε πίσω προς την Αίγυπτο, οι λαϊκές μάζες ήταν αποφασισμένες να μη περιμένουν περισσότερο το Μωυσή.

Επειδή ένιωθαν την ανημποριά τους με την απουσία του αρχηγού τους, στράφηκαν πίσω στις παλιές τους δεισιδαιμονίες. Πρωτοστατούσε το «σύμμικτον πλήθος» στους γογγυσμούς και στην αδημονία, και αυτοί έγιναν οι αρχηγοί στην αποστασία που ακολούθησε. Ανάμεσα στα αντικείμενα που οι Αιγύπτιοι θεωρούσαν σύμβολα της θεότητας, ήταν το βόδι ή το μοσχάρι, και με τη σύσταση εκείνων οι οποίοι ασκούσαν αυτό το είδος της ειδωλολατρίας στην Αίγυπτο, ένα μοσχάρι κατασκευάσθηκε τώρα και έγινε αντικείμενο λατρείας.

Ο λαός επιθυμούσε κάποια εικόνα που να παριστάνει το Θεό και να προπορεύεται στη θέση του Μωυσή. Ο Θεός δεν είχε δώσει καμιά μορφή ομοιότητας του εαυτού Του και είχε απαγορεύσει κάθε υλική απεικόνιση για το σκοπό αυτό. Τα μεγάλα θαύματα της Αιγύπτου και της Ερυθράς Θάλασσας αποσκοπούσαν να εδραιώσουν την πίστη σε Αυτόν ως τον αόρατο, παντοδύναμο Βοηθό του Ισραήλ, το μόνο αληθινό Θεό. Και η επιθυμία για κάποια ορατή εμφάνιση της παρουσίας Του είχε εκπληρωθεί με τη στήλη της νεφέλης και της φωτιάς που οδηγούσε τα στρατεύματά τους καθώς και με την αποκάλυψη της δόξας Του επάνω στο όρος Σινά. Αλλά με το σύννεφο της παρουσίας Του ακόμη μπροστά τους, αυτοί έστρεψαν τις καρδιές τους πίσω στην ειδωλολατρία της Αιγύπτου και παρέστησαν τη δόξα του Θεού με το ομοίωμα ενός μοσχαριού!

Το διάστημα που απουσίαζε ο Μωυσής, η δικαστική εξουσία είχε ανατεθεί στον Ααρών, και ένα μεγάλο πλήθος συγκεντρώθηκε γύρω από τη σκηνή του με την απαίτηση: «Κάμε εις ημάς θεούς, οίτινες να προπορεύονται ημών. Διότι ούτος ο Μωυσής, ο άνθρωπος όστις εξήγαγεν ημάς εκ γης Αιγύπτου, δεν εξεύρομεν τι απέγεινεν αυτός.» Έλεγαν πως το σύννεφο που τους είχε μέχρι τότε οδηγήσει, τώρα έμενε ακίνητο επάνω στο βουνό και στο εξής δε θα τους οδηγούσε στις πορείες τους. Τους χρειαζόταν μια εικόνα για να πάρει τη θέση του. Και αν αποφάσιζαν, όπως είχαν προτείνει, να επιστρέψουν στην Αίγυπτο, θα είχαν την εύνοια

των Αιγυπτίων φέροντας μαζί τους την εικόνα αυτή που θα την αναγνώριζαν για θεό τους.

Μια τέτοια κρίση απαιτούσε έναν άνθρωπο με σταθερότητα, με αποφασιστικότητα και με ακατάβλητο θάρρος. Έναν άνθρωπο που θα έθετε τη δόξα του Θεού επάνω από τη λαϊκή εύνοια, την προσωπική ασφάλεια και αυτή ακόμη τη ζωή. Ο τωρινός όμως αρχηγός του Ισραήλ δεν ήταν τέτοιος χαρακτήρας. Διστακτικά ο Ααρών διαμαρτυρήθηκε στο λαό, αλλά ο κλονισμός και η συστολή του στην κρίσιμη εκείνη στιγμή τους έκανε περισσότερο ακόμη αποφασιστικούς. Η ταραχή αυξανόταν. Ένας τυφλός και παράλογος παροξυσμός φαινόταν να κυριαρχεί τα πλήθη. Υπήρξαν μερικοί που παρέμειναν πιστοί στη συνθήκη τους με το Θεό, αλλά το μεγαλύτερο τμήμα του λαού πήρε μέρος στην αποστασία. Μερικοί που τόλμησαν να κατακρίνουν έντονα ως ειδωλολατρία την προτεινόμενη κατασκευή της εικόνας, δέχθηκαν επίθεση, υπέστησαν κακώσεις, και μέσα στη σύγχυση και στον παροξυσμό έχασαν τη ζωή τους.

Ο Ααρών φοβήθηκε για την προσωπική του ασφάλεια, και αντί να υπερασπισθεί με γενναιότητα την τιμή του Θεού, υποχώρησε μπροστά στις απαιτήσεις του πλήθους. Η πρώτη δουλειά του ήταν να τους ζητήσει να συγκεντρώσουν τα χρυσά σκουλαρίκια από όλο το λαό και να του τα φέρουν, ελπίζοντας ότι η περηφάνια θα τους έκανε να αρνηθούν να υποβληθούν σε μια τέτοια θυσία. Αλλά εκείνοι πρόσφεραν με προθυμία τα στολίδια τους, και με αυτά κατασκεύασε ένα χωνευτό μοσχάρι, κατ'απομίμηση των θεών της Αιγύπτου.

Ο λαός διακήρυξε: «Ούτοι είναι οι θεοί σου, Ισραήλ, οίτινες σε ανεβίβασαν εκ γης Αιγύπτου.» Και με αναξιότητα ο Ααρών ανέχθηκε την προσβολή αυτή προς τον Κύριο. Έκανε και περισσότερο ακόμη. Βλέποντας την ικανοποίηση που δείχθηκε στο χρυσό είδωλο, έκτισε ένα θυσιαστήριο γι'αυτό και έκανε την ακόλουθη διακήρυξη: «Αύριον, είναι εορτή εις τον Κύριον.» Το διάγγελμα χαιρετίσθηκε από τους σαλπιγκτές που πήγαιναν από ομάδα σε ομάδα σε ολόκληρο το στρατόπεδο. «Και σηκωθέντες ενωρίς το πρωί την επαύριον, προσέφεραν ολοκαυτώματα, και έφεραν ειρηνικάς προσφοράς, και εκάθισεν ο λαός να φάγη και να πίη και εσηκώθησαν να παίξωσι.» Με το πρόσχημα ότι έκαναν «εορτήν εις τον Κύριον», παραδόθηκαν στην κραιπάλη και στο ακόλαστο ξεφάντωμα.

28. Ειδωλολατρία στο Σινά

Πόσες φορές στις ημέρες μας η αγάπη για τη διασκέδαση είναι καλυμμένη με «μορφήν ευσεβείας»! Θρησκεία που επιτρέπει στους ανθρώπους να επιδίδονται σε εγωιστική και αισθησιακή απόλαυση την ώρα που τηρούν τα θρησκευτικά τους καθήκοντα, είναι τόσο ευχάριστη στα πλήθη σήμερα όπως και στην εποχή του Ισραήλ. Και υπάρχουν ακόμη ευλύγιστοι Ααρών που ενώ κατέχουν υπεύθυνες θέσεις στην εκκλησία, ενδίδουν στις επιθυμίες των μη καθιερωμένων μελών, ενθαρρύνοντάς τους έτσι να αμαρτάνουν.

Λίγες μόνο ημέρες πέρασαν αφότου οι Εβραίοι είχαν κάνει επίσημη συνθήκη με το Θεό να υπακούουν στη φωνή Του. Τρέμοντας από φόβο, είχαν σταθεί μπροστά στο βουνό και άκουγαν τα λόγια του Κυρίου: «Μη έχης άλλους θεούς πλην Εμού.» Η δόξα του Κυρίου πλανιόταν ακόμη επάνω από το Σινά στα μάτια του πλήθους. Αλλά αυτοί έστρεψαν τα νώτα τους και ζήτησαν άλλους θεούς. «Κατεσκεύασαν μόσχον εν Χωρήβ και προσεκύνησαν το χωνευτόν, και μετήλλαξαν την δόξαν αυτών εις ομοίωμα βοός τρώγοντος χόρτον.» (Ψαλμ. 106:19,20). Μπορούσε μεγαλύτερη αχαριστία ή χειρότερη προσβολή να δειχθεί σε Εκείνον ο οποίος τους είχε αποκαλυφθεί ως στοργικός πατέρας και πανίσχυρος βασιλιάς;

Στο βουνό έγινε γνωστή στο Μωυσή η αποστασία του στρατοπέδου και διατάχθηκε να επιστρέψει χωρίς χρονοτριβή. «Ύπαγε, κατάβηθι, διότι ηνόμησεν ο λαός σου τον οποίον εξήγαγες εκ γης Αιγύπτου. Εξετράπησαν ταχέως εκ της οδού την οποίαν προσέταξα εις αυτούς. Έκαμον εις εαυτούς μόσχον χωνευτόν και προσεκύνησαν αυτόν.» Ο Θεός μπορούσε να αναχαιτίσει το κίνημα μόλις εκδηλώθηκε. Το ανέχθηκε όμως μέχρι που έφθασε στο αποκορύφωμά του για να διδάξει σε όλους ένα μάθημα της τιμωρίας που επιφυλάσσει για την προδοσία και την αποστασία.

Η διαθήκη του Θεού με το λαό Του είχε ακυρωθεί, και Αυτός είπε στο Μωυσή: «Άφες Με, και θέλει εξαφθή η οργή Μου εναντίον αυτών, και θέλω εξολοθρεύσει αυτούς, και θέλω σε καταστήσει έθνος μέγα.» Ο λαός του Ισραήλ και ιδίως το σύμμεικτο πλήθος ήταν διατεθειμένοι να επαναστατούν εναντίον του Θεού. Θα γόγγυζαν ακόμη και εναντίον του αρχηγού τους και θα του προκαλούσαν λύπη με την απιστία και την ισχυρογνωμοσύνη τους, και θα ήταν γι'αυτόν επίπονο και ψυχοφθόρο έργο να τους οδηγήσει στη γη της επαγγελίας. Ήδη οι αμαρτίες τους προκάλεσαν τη στέρηση της εύνοιας του Θεού, και η δικαιοσύνη απαιτού-

σε την καταστροφή τους. Γι'αυτό ο Κύριος πρότεινε να τους αφανίσει και να κάνει έθνος μεγάλο το Μωυσή.

«΄Αφες Με, . . . και θέλω εξολοθρεύσει αυτούς», ήταν τα λόγια του Θεού. Αν ο Θεός είχε πρόθεση να εξολοθρεύσει τον Ισραήλ, ποιος ήταν εκείνος που θα μεσολαβούσε γι'αυτούς; Πολλοί θα ήταν εκείνοι που θα εγκατέλειπαν τους αμαρτωλούς στην τύχη τους! Πολλοί θα ήταν πρόθυμοι τη μοίρα της κόπωσης, του βάρους και των θυσιών που πληρωνόταν με αχαριστία και γογγυσμό, να την ανταλλάξουν με μια τιμητική θέση ευημερίας, όταν ο ίδιος ο Θεός ήταν εκείνος που πρόσφερε την απαλλαγή!

Ο Μωυσής όμως πίστευε ότι υπήρχε ακόμη τόπος για ελπίδα εκεί όπου φαινόταν μόνο αποδοκιμασία και οργή. Τα λόγια του Κυρίου «΄Αφες Με» δεν τα εξέλαβε σαν να απαγόρευε, αλλά μάλλον σαν να ενθάρρυνε τη μεσολάβηση, υπονοώντας ότι τίποτε άλλο εκτός από τις προσευχές του Μωυσή μπορούσε να σώσει τον Ισραήλ, και ότι αν η ικεσία γινόταν με αυτό τον τρόπο, ο Θεός θα μπορούσε να απαλλάξει το λαό Του από την καταστροφή. «Διά τί, Κύριε, εξάπτεται η οργή Σου εναντίον του λαού Σου, τον οποίον εξήγαγας εκ γης Αιγύπτου, μετά μεγάλης δυνάμεως και κραταιάς χειρός;»

Ο Θεός είχε κοινοποιήσει ότι αποκήρυξε το λαό Του. Μιλώντας στο Μωυσή αναφέρθηκε σε αυτούς ως «ο λαός *σου* τον οποίον *εξήγαγες* εκ γης Αιγύπτου». Με ταπεινοφροσύνη όμως ο Μωυσής αποποιήθηκε τον τίτλο του ηγέτη του Ισραήλ. Δεν ήταν δικοί του αλλά του Θεού. «Διά τί, Κύριε, εξάπτεται η οργή Σου εναντίον του λαού *Σου*, τον οποίον *εξήγαγες* . . . μετά μεγάλης δυνάμεως και κραταιάς χειρός;» Παρακάλεσε: «Διά τί να είπωσιν οι Αιγύπτιοι λέγοντες, Με πονηρίαν εξήγαγεν αυτούς, διά να θανατώση αυτούς εις τα όρη, και να εξολοθρεύση αυτούς από προσώπου της γης;»

Στο διάστημα των λίγων μηνών που μεσολάβησαν από τότε που οι Ισραηλίτες είχαν φύγει από την Αίγυπτο, η φήμη της θαυμαστής τους απολύτρωσης είχε διαδοθεί σε όλα τα γύρω έθνη. Φόβος και κακά προαισθήματα είχαν καταλάβει τους ειδωλολάτρες. ΄Όλοι παρακολουθούσαν να δουν τι θα έκανε ο Θεός του Ισραήλ για το λαό Του. Αν τώρα τους κατέστρεφε, οι εχθροί τους θα θριάμβευαν και ο Θεός θα ταπεινωνόταν.

Οι Αιγύπτιοι θα ισχυρίζονταν ότι οι κατηγορίες τους αλήθευαν όταν έλεγαν πως αντί να οδηγήσει το λαό Του στην έρημο για να θυσιάσει, τον έκανε να θυσιασθεί. Δε θα λάμβαναν υπόψη τις

αμαρτίες του Ισραήλ. Η καταστροφή του λαού, τον οποίο τόσο επιδεικτικά είχε τιμήσει, θα έκανε αξιοκαταφρόνητο το όνομά Του. Τι μεγάλη ευθύνη φέρουν εκείνοι τους οποίους ο Θεός έχει επιδαψιλεύσει με πολλές τιμές, για να εγκωμιάσουν το όνομά Του επάνω στη γη! Πόσο θα πρέπει να προσέχουν να μην αμαρτήσουν, προκαλώντας έτσι την τιμωρία Του και ντροπιάζοντας το όνομά Του στα μάτια των αθέων!

Ενώ ο Μωυσής μεσολαβούσε για τον Ισραήλ, η δειλία του υποχώρησε μπροστά στο μεγάλο ενδιαφέρον και στην αγάπη του για εκείνους για τους οποίους με τη δύναμη του Θεού είχε κάνει τόσα πολλά. Ο Κύριος άκουσε τις ικεσίες του και απάντησε στην αφίλαυτη προσευχή του. Ο Θεός είχε δοκιμάσει το δούλο Του. Είχε δοκιμάσει την αφοσίωση και την αγάπη του για τον παραστρατημένο, αχάριστο εκείνο λαό, και με γενναιοψυχία ο Μωυσής είχε υποστεί τη δοκιμασία. Το ενδιαφέρον Του για τον Ισραήλ δεν προερχόταν από φίλαυτα ελατήρια. Η ευημερία του εκλεκτού λαού του Θεού τού ήταν πολυτιμότερη από την προσωπική τιμή του, πολυτιμότερη από του να γίνει πατέρας ενός ισχυρού έθνους. Ο Θεός ευαρεστήθηκε από την πιστότητά του, από την απλότητα της καρδιάς του, από την ακεραιότητά του, και του ανέθεσε, σαν σε πιστό βοσκό, το μεγάλο καθήκον να οδηγήσει τον Ισραήλ στη Γη της Επαγγελίας.

Κατεβαίνοντας από το βουνό ο Μωυσής και ο Ιησούς του Ναυή, ο πρώτος κρατώντας τις «πλάκες του μαρτυρίου», άκουσαν τις φωνές και την οχλοβοή του εξημμένου πλήθους, που ήταν φανερό ότι τελούσαν σε κατάσταση έξαλλης εξέγερσης. Σαν στρατιώτης που ήταν ο Ιησούς, αμέσως σκέφθηκε ότι είχαν υποστεί εχθρική επίθεση. «Θόρυβος πολέμου είναι εν τω στρατοπέδω», είπε. Ο Μωυσής όμως υπολόγισε ακριβέστερα τη φύση του σάλου. Ο θόρυβος δεν έμοιαζε με θόρυβο μάχης αλλά ξεφαντώματος. «Δεν είναι φωνή αλαλαζόντων διά νίκην, ουδέ φωνή βοώντων διά ήτταν, φωνήν αδόντων εγώ ακούω.»

Πλησιάζοντας περισσότερο στο στρατόπεδο, διέκριναν το λαό που φωνασκούσαν και χόρευαν γύρω από το είδωλό τους. Ήταν μια σκηνή ειδωλολατρικής διαδήλωσης, μια απομίμηση των ειδωλολατρικών τελετών της Αιγύπτου. Πόσο διαφορετική από τη σοβαρή και ευλαβική λατρεία προς το Θεό! Ο Μωυσής αναστατώθηκε. Μόλις είχε απομακρυνθεί από την παρουσία της δόξας του Κυρίου, και παρόλο ότι είχε ειδοποιηθεί γι'αυτά που συνέβαι-

ναν, δεν ήταν προετοιμασμένος για την τρομερή εκείνη κατάπτωση του Ισραήλ.

Έβραζε από θυμό. Για να δείξει την απέχθειά του στην εγκληματική πράξη τους, πέταξε χάμω τις πέτρινες πλάκες που έσπασαν μπροστά στα μάτια όλου του λαού, δείχνοντας με τον τρόπο αυτό ότι είχαν ακυρώσει τη διαθήκη τους με το Θεό. Επομένως, ο Θεός ακύρωνε την διαθήκη Του με αυτούς.

΄Οταν μπήκε στο στρατόπεδο, ο Μωυσής πέρασε ανάμεσα από τα πλήθη των γλεντοκόπων και αρπάζοντας το είδωλο το έρριξε μέσα στη φωτιά. Το έκανε κατόπιν σκόνη και ρίχνοντας αυτή στο ρυάκι που κατέβαινε από το βουνό, έκανε το λαό να πιουν από αυτό. Έτσι, φανέρωσε την τέλεια αναξιότητα του θεού που λάτρεψαν.

Ο μεγάλος ηγέτης κάλεσε τον ένοχο αδελφό του και τον ρώτησε αυστηρά: «Τί έκαμεν εις σε ο λαός ούτος, ώστε επέφερες επ'αυτούς αμαρτίαν μεγάλην;» Ο Ααρών προσπάθησε να δικαιολογηθεί αναφέροντας τις κραυγαλέες απαιτήσεις του λαού και ότι αν δε συμμορφωνόταν με τις επιθυμίες τους, θα τον είχαν θανατώσει. Είπε: «Ας μη εξάπτηται ο θυμός του κυρίου μου. Συ γνωρίζεις τον λαόν ότι έγκειται εις κακίαν, διότι είπον προς εμέ, Κάμε εις ημάς θεούς οίτινες να προπορεύωνται ημών. Διότι ούτος ο Μωυσής, ο άνθρωπος όστις εξήγαγεν ημάς εκ γης Αιγύπτου, δεν εξεύρομεν τι απέγεινεν αυτός. Και είπα προς αυτούς, ΄Οστις έχει χρυσίον, ας αφαιρέσωσιν αυτό, και έδωκαν εις εμέ. Τότε έρριψα αυτό εις το πυρ και εξήλθεν ο μόσχος ούτος.»

Ήθελε να κάνει το Μωυσή να πιστέψει ότι είχε γίνει θαύμα, ότι το χρυσάφι είχε ριφθεί στη φωτιά και με κάποια υπερφυσική δύναμη είχε μεταβληθεί σε μοσχάρι. Οι δικαιολογίες του όμως και οι παραποιήσεις της αλήθειας δεν ωφέλησαν σε τίποτε. Δίκαια αντιμετωπίσθηκε ως ο κυριότερος φταίχτης.

Το γεγονός ότι ο Ααρών είχε ευλογηθεί και είχε τιμηθεί πάνω από τον υπόλοιπο λαό ήταν αυτό που παρουσίαζε την αμαρτία του τόσο αποκρουστική. ΄Ηταν ο Ααρών, «ο άγιος του Κυρίου», αυτός που είχε κάνει το είδωλο και διακήρυξε τη θρησκευτική πανδαισία. Ήταν αυτός που είχε διορισθεί για φερέφωνο του Μωυσή και για τον οποίο ο ίδιος ο Θεός είχε μαρτυρήσει, «εξεύρω ότι δύναται να λαλή καλώς» (Ψαλμ. 106:16, Έξ. 4:14), που όμως απέτυχε να συγκρατήσει τους ειδωλολάτρες από τον προκλητικό για τον ουρανό σκοπό τους.

28. Ειδωλολατρία στο Σινά

Εκείνος τον οποίο είχε χρησιμοποιήσει ο Θεός για να τιμωρήσει τόσο τους Αιγυπτίους όσο και τους θεούς τους, είχε ακούσει χωρίς να συγκινηθεί τη διακήρυξη μπροστά στο λαξευτό ξόανο: «Ούτοι είναι οι θεοί σου, Ισραήλ, οίτινες σε ανεβίβασαν εκ γης Αιγύπτου.» Ήταν εκείνος που είχε μεταλλάξει τη δόξα αυτή στο ομοίωμα του μοσχαριού. Ήταν εκείνος στον οποίο ο Θεός είχε αναθέσει να κυβερνήσει το λαό όσο απουσίαζε ο Μωυσής και εκείνος ήταν που επιδοκίμασε την ανταρσία τους. «Και ήτο ο Κύριος θυμωμένος σφόδρα κατά του Ααρών διά να εξολοθρεύση αυτόν.» (Δευτ. 9:20). Αλλά η ζωή του φυλάχθηκε χάρη στη θερμή μεσολάβηση του Μωυσή. Και αφού μεταμελήθηκε και ταπεινώθηκε για τη μεγάλη αμαρτία του, αποκαταστάθηκε στην εύνοια του Θεού.

Αν ο Ααρών είχε το θάρρος να σταθεί υπέρ του δικαίου, αδιαφορώντας για τις συνέπειες, θα μπορούσε να εμποδίσει εκείνη την αποστασία. Αν είχε διατηρήσει ακλόνητη τη δική του αφοσίωση στο Θεό, αν είχε παραπέμψει το λαό στους κινδύνους του Σινά και αν τους είχε υπενθυμίσει την επίσημη διαθήκη τους με το Θεό να υπακούουν στο νόμο Του, θα μπορούσε να αποφευχθεί το κακό. Η υποχωρητικότητά του όμως μπροστά στις επιθυμίες του λαού και η ήρεμη βεβαιότητα με την οποία συνέχισε την εκπλήρωση των σχεδίων τους, τούς ενθάρρυνε να προχωρήσουν περισσότερο ακόμη στην αμαρτία από ό,τι είχε προηγουμένως περάσει από το νου τους.

Όταν, μετά την επιστροφή του στο στρατόπεδο, ο Μωυσής αντιμετώπισε τους στασιαστές, οι αυστηρές επιπλήξεις του και η αγανάκτηση που έδειξε θρυμματίζοντας τις ιερές πλάκες του νόμου, συγκρίθηκαν από το λαό με την ευχάριστη ομιλία και το μεγαλόπρεπο φέρσιμο του αδελφού του, και η συμπάθειά τους έκλινε με το μέρος του Ααρών. Δικαιολογούμενος ο Ααρών προσπάθησε να παραστήσει το λαό υπεύθυνο για την αδυναμία που εκείνος έδειξε, ενδίδοντας στις απαιτήσεις τους. Μολαταύτα όμως έτρεφαν γι'αυτόν μεγάλο ενθουσιασμό για την ανεκτικότητα και την υπομονή του.

Αλλά ο Θεός δε βλέπει τα πράγματα όπως τα βλέπει ο άνθρωπος. Το υποχωρητικό πνεύμα του Ααρών και η επιθυμία του να τους ευχαριστήσει, τύφλωσαν τα μάτια του ως προς το μέγεθος της εγκληματικότητας που ενέκρινε. Ο τρόπος της ενέργειάς του να χρησιμοποιήσει την επιρροή του στον Ισραήλ για το κακό, στοίχισε τη ζωή χιλιάδων ανθρώπων. Πόσο αντίθετος με αυτόν

ήταν ο τρόπος ενέργειας του Μωυσή, ο οποίος, ενώ εκτελούσε πιστά τις κρίσεις του Θεού, έδειξε ότι η ευημερία του Ισραήλ ήταν γι'αυτόν πολυτιμότερη από τη δική του ευμάρεια, τιμή και ζωή.

Από όλες τις αμαρτίες που πρόκειται να τιμωρήσει ο Θεός, καμιά δεν είναι σοβαρότερη στα μάτια Του από τις αμαρτίες εκείνες που ενθαρρύνουν τους άλλους να κάνουν το κακό. Ο Θεός θα ήθελε να δείξουν οι δούλοι Του την αφοσίωσή τους επιτιμώντας αυστηρά την παράβαση, άσχετα πόσο επώδυνη μπορεί να καταστεί η πράξη αυτή. Όσοι έχουν τιμηθεί με θεϊκή εξουσιοδότηση, δεν πρέπει να είναι αδύνατοι, εύκαμπτοι, καιροσκόποι. Δεν πρέπει να αποβλέπουν στην αυτοεξύψωσή τους ή να αποφεύγουν δυσάρεστα καθήκοντα, αλλά να εκτελούν το έργο του Θεού με απαρέγκλιτη πιστότητα.

Παρόλο ότι ο Θεός είχε εισακούσει την προσευχή του Μωυσή ώστε να φεισθεί τον Ισραήλ από την καταστροφή, η αποστασία τους έμελλε να τιμωρηθεί υποδειγματικά. Η παρανομία και η ανυποταξία στις οποίες ο Ααρών τους επέτρεψε να παρασυρθούν, αν δεν είχαν παταχθεί αμέσως, θα οδηγούσαν στην αποχαλίνωση και αχρειότητα και θα προκαλούσαν την ανεπανόρθωτη καταστροφή του έθνους.

Το κακό έπρεπε να εξαληφθή με μεγάλη αυστηρότητα. Ο Μωυσής στάθηκε στην πύλη του στρατοπέδου και φώναξε στο λαό: «Όστις είναι του Κυρίου, ας έλθη προς εμέ.» Εκείνοι που δεν είχαν συμμετάσχει στην αποστασία, έπρεπε να πάρουν θέση στα δεξιά του Μωυσή. Εκείνοι που υπήρξαν ένοχοι αλλά είχαν μετανοήσει, στα αριστερά του. Η εντολή εκτελέσθηκε. Είχε διαπιστωθεί ότι η φυλή του Λευί δεν είχε πάρει μέρος στις ειδωλολατρικές εκδηλώσεις. Πολλοί, προερχόμενοι από άλλες φυλές, παρόλο ότι είχαν αμαρτήσει, εκδήλωναν τώρα τη μεταμέλειά τους.

Μια μεγάλη ομάδα όμως, κυρίως από το σύμμεικτο πλήθος που είχαν υποκινήσει στην κατασκευή του μοσχαριού, επέμεναν πεισματικά στην ανταρσία τους. Στο όνομα του «Κυρίου του Θεού του Ισραήλ», ο Μωυσής διέταξε τότε αυτούς που ήταν στα δεξιά του, που είχαν διατηρηθεί καθαροί από την ειδωλολατρία, να ζωσθούν τα σπαθιά τους και να σφάξουν όλους όσοι επέμεναν στην ανταρσία. «Και έπεσαν εκ του λαού εκείνην την ημέραν περίπου τρεις χιλιάδες άνδρες.» Χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η θέση, η συγγένεια ή η φιλία, οι αρχισυνομώτες του κακού εξολοθρεύθηκαν. Όσοι όμως μετανόησαν και ταπεινώθηκαν, γλίτωσαν.

Εκείνοι που εκτέλεσαν το φοβερό αυτό έργο της τιμωρίας, ενέργησαν σύμφωνα με τη θεϊκή εξουσία, εφαρμόζοντας την απόφαση του Βασιλιά του ουρανού. Οι άνθρωποι πρέπει να προσέχουν, μήπως με την ανθρώπινη τύφλωσή τους, κρίνουν και καταδικάζουν τους συνανθρώπους τους. Όταν όμως ο Θεός τους προστάζει να εκτελέσουν την απόφασή Του εναντίον της ανομίας, πρέπει να υπακούσουν σε Αυτόν. Εκείνοι που εκτέλεσαν την επώδυνη αυτή πράξη, έδειξαν έτσι την απέχθειά τους για την ανταρσία και την ειδωλολατρία, και καθιερώθηκαν πληρέστερα στην υπηρεσία του αληθινού Θεού. Ο Κύριος τίμησε την πιστότητά τους απονέμοντας ιδιαίτερη διάκριση στη φυλή Λευί.

Οι Ισραηλίτες υπήρξαν ένοχοι για προδοσία, και μάλιστα προδοσία απέναντι σε ένα Βασιλιά ο οποίος τους είχε επιδαψιλεύσει με πολλά ευεργετήματα και στου οποίου την εξουσία είχαν πρόθυμα υποσχεθεί να υποταχθούν. Προκειμένου να διατηρηθεί η θεϊκή διακυβέρνηση, πρέπει να εφαρμόζεται η δικαιοσύνη κατά των προδοτών. Αλλά και ακόμη στο σημείο αυτό εκδηλώθηκε η ευσπλαχνία του Θεού. Ενώ προστάτευε το νόμο Του, παράλληλα παραχώρησε σε όλους το ελεύθερο της εκλογής και την ευκαιρία για μετάνοια. Μόνο εκείνοι που επέμεναν στην ανταρσία, εξολοθρεύθηκαν.

Επιβαλλόταν να τιμωρηθεί το αμάρτημα αυτό, προς μαρτυρία στα γειτονικά έθνη για τη δυσμένεια του Θεού έναντι της ειδωλολατρίας. Με την εκτέλεση της δικαιοσύνης εναντίον των ενόχων, ο Μωυσής, ως όργανο του Θεού, έπρεπε να αφήσει καταχωρημένη μια επίσημη και δημόσια κατηγορία κατά της εγκληματικής πράξης τους. Αφού οι Ισραηλίτες επρόκειτο στο εξής να καταδικάζουν την ειδωλολατρία των γειτονικών λαών, οι εχθροί τους θα τους αποχτυπούσαν την κατηγορία ότι ο λαός που ισχυριζόταν πως είχε τον Κύριο για Θεό, είχε κάνει ένα μοσχάρι και το προσκύνησε στο Χωρήβ. Και τότε, παρόλο που ήταν αναγκασμένοι να παραδεχθούν τη δυσάρεστη αυτή αλήθεια, ο Ισραήλ θα μπορούσε να δείξει το τραγικό τέλος των παραβατών ως απόδειξη ότι το αμάρτημά τους ούτε επιδοκιμάσθηκε, ούτε δικαιολογήθηκε.

Όχι μόνο η δικαιοσύνη, αλλά και η αγάπη απαιτούσε την επιβολή της τιμωρίας γι'αυτή την αμαρτία. Ο Θεός είναι ο προστάτης αλλά είναι και ο ηγεμόνας του λαού Του. Εξολοθρεύει αυτούς που είναι αποφασισμένοι να στασιάζουν, ώστε να μην μπορούν να οδηγήσουν και άλλους στην καταστροφή. Με το να διαφυλάξει τη ζωή του Κάιν, ο Θεός απέδειξε στο σύμπαν ποιο θα ήταν το απο-

τέλεσμα της αμαρτίας αν αυτή παρέμενε ατιμώρητη. Η επιρροή που ο Κάιν άσκησε στους απογόνους του με τη ζωή του και με τις κατευθύνσεις που έδωσε, προκάλεσε τέτοια διαφθορά ώστε απαιτήθηκε η καταστροφή ολόκληρου του κόσμου με κατακλυσμό. Η ιστορία των προκατακλυσμιαίων μαρτυρεί ότι η μακροζωία δεν είναι ευλογία για τον αμαρτωλό. Η μεγάλη ανεκτικότητα του Θεού δεν κατέστειλε την αχρειότητά τους. Όσο περισσότερο ζούσαν οι άνθρωποι, τόσο πιο αχρείοι γίνονταν.

Έτσι και με την αποστασία στο Σινά. Αν η τιμωρία δεν επιβαλλόταν για την παράβαση, τα ίδια αποτελέσματα θα ξαναπαρουσιάζονταν. Η γη θα διαφθειρόταν όπως στις ημέρες του Νώε. Αν η ζωή των παραβατών εκείνων φυλασσόταν, το επακόλουθο θα ήταν χειρότερη κακία από εκείνη που ακολούθησε τη διαφύλαξη της ζωής του Κάιν. Ήταν χάρη και ευσπλαχνία του Θεού που υπέφεραν χιλιάδες ώστε να μη χρειασθεί να υποστούν την τιμωρία εκατομμύρια ψυχών.

Προκειμένου να σώσει τους πολλούς, έπρεπε να τιμωρήσει τους λίγους. Επιπλέον, όταν ο λαός εγκατέλειψε την αφοσίωση στο Θεό, έχασαν τη θεϊκή προστασία, και χωρίς υπεράσπιση πια σαν έθνος ήταν εκτεθειμένοι στη δύναμη των εχθρών τους. Αν το κακό δεν είχε μετατοπισθεί εγκαίρως, θα έπεφταν σε λίγο θύματα των πολυάριθμων και ισχυρών εχθρών τους.

Ήταν απαραίτητο να τιμωρηθεί το έγκλημα, τόσο για το καλό του Ισραήλ όσο και για να γίνει μάθημα σε όλες τις επερχόμενες γενεές. Και δεν ήταν λιγότερο το έλεος που δείχθηκε και σε αυτούς ακόμη τους αμαρτωλούς που χρειάσθηκε να αποκοπούν από την κακή πορεία τους. Αν είχε φυλαχθεί η ζωή τους, το ίδιο πνεύμα που τους οδήγησε να επαναστατήσουν εναντίον του Θεού, θα εκδηλωνόταν με μίσος και συγκρούσεις μεταξύ τους, και βαθμηδόν θα αλληλοεξοντώνονταν. Ήταν από αγάπη για τον κόσμο, αγάπη για τον Ισραήλ, ακόμη και για τους παραβάτες που το έγκλημα τιμωρήθηκε με γοργή και τρομερή αυστηρότητα.

Όταν ο λαός αφυπνίσθηκε και είδε το φοβερό μέγεθος της ενοχής του, τρόμος κατέλαβε ολόκληρο το στρατόπεδο. Φοβήθηκαν ότι όλοι οι φταίχτες θα εξολοθρεύονταν. Ο Μωυσής τους λυπήθηκε για την απόγνωσή τους και υποσχέθηκε να μεσολαβήσει άλλη μια φορά στο Θεό γι'αυτούς.

Τους είπε:

«Σεις ημαρτήσατε αμαρτίαν μεγάλην, και τώρα θέλω αναβή προς τον Κύριον. Ίσως κάμω εξιλέωσιν διά την αμαρτίαν σας.»

Πήγε και εξομολογούμενος ενώπιον του Θεού είπε:

«Δέομαι, ούτος ο λαός ημάρτησεν αμαρτίαν μεγάλην, και έκαμον εις εαυτούς θεούς χρυσούς. Πλην τώρα εάν συγχωρήσης την αμαρτίαν αυτών, ... ει δε μη, εξάλειψόν με δέομαι, εκ της βίβλου Σου την οποίαν έγραψας.»

Η απάντηση ήταν:

«΄Οστις ημάρτησεν εναντίον Εμού, τούτον θέλω εξαλείψει εκ της βίβλου Μου. ΄Οθεν τώρα ύπαγε, οδήγησον τον λαόν εις τον τόπον περί του οποίου σε είπα. Ίδού, ο άγγελος Μου θέλει προπορεύεσθαι έμπροσθέν σου, αλλ' όμως, εν τη ημέρα της ανταποδόσεώς Μου θέλω ανταποδώσει την αμαρτίαν αυτών επ'αυτούς.»

Η προσευχή του Μωυσή κατευθύνει τις σκέψεις μας στα ουράνια κατάστιχα, όπου είναι γραμμένα τα ονόματα όλων των ανθρώπων, και όπου όλες οι πράξεις - καλές και κακές - έχουν πιστά καταχωρηθεί. Το βιβλίο της ζωής περιλαμβάνει τα ονόματα όλων εκείνων που έχουν απασχοληθεί με την υπηρεσία του Θεού. Αν κάποιοι από αυτούς απομακρυνθούν από το Θεό και, επιμένοντας πεισματικά να αμαρτάνουν, σκληρυνθούν τελικά στην επιρροή του Αγίου Πνεύματος, την ημέρα της κρίσης τα ονόματά τους θα εξαλειφθούν από το βιβλίο της ζωής, και αυτοί οι ίδιοι θα παραδοθούν στην καταστροφή.

Ο Μωυσής αναγνώριζε πόσο τρομακτική θα ήταν η μοίρα του αμαρτωλού. Αν όμως ο Ισραήλ επρόκειτο να απορριφθεί από τον Κύριο, επιθυμούσε να σβησθεί το όνομά του μαζί με το δικό τους. Δε θα άντεχε να δει την τιμωρία του Θεού να πέφτει επάνω σε εκείνους που είχαν απελευθερωθεί με τη χάρη Του. Η μεσολάβηση του Μωυσή υπέρ του Ισραήλ απεικονίζει τη μεσιτεία του Χριστού για τους αμαρτωλούς ανθρώπους. Ο Κύριος όμως δεν επέτρεψε να υποστεί ο Μωυσής την ενοχή του αμαρτωλού όπως έγινε με το Χριστό. Είπε: «΄Οστις ημάρτησεν εναντίον Εμού, τούτον θέλω εξαλείψει εκ της βίβλου Μου.»

Με βαθιά λύπη ο λαός ενταφίασε τους νεκρούς του. Τρεις χιλιάδες είχαν εξολοθρευθεί από το σπαθί. Σε λίγο μια πληγή ξέσπασε στο στρατόπεδο. Και τώρα τους ήρθε η είδηση ότι η θεϊκή παρουσία δε θα τους συνόδευε πια στις οδοιπορίες τους. Ο Κύριος είχε δηλώσει: «Εγώ δεν θέλω αναβή εν τω μέσω σου, επει-

δή είσαι λαός σκληροτράχηλος, διά να μη σε εξολοθρεύσω καθ'οδόν.» Και η εντολή είχε δοθεί: «΄Οθεν τώρα εκδύθητι τους στολισμούς σου, διά να γνωρίσω τί θέλω κάμει εις σε.» Τώρα πένθος κυριαρχούσε σε ολόκληρο το στρατόπεδο. Μετανιωμένοι και ταπεινωμένοι «εξεδύθησαν οι υιοί Ισραήλ τους στολισμούς αυτών, πλησίον του όρους Χωρήβ.»

Σύμφωνα με τη θεϊκή οδηγία η σκηνή που είχε χρησιμεύσει για ένα διάστημα ως τόπος λατρείας, μεταφέρθηκε «έξω του στρατοπέδου.» Αυτή ήταν άλλη μια ένδειξη ότι ο Θεός είχε αποσύρει την παρουσία Του από αυτούς. Θα παρουσιαζόταν στο Μωυσή, αλλά όχι σε ένα τέτοιο λαό. Η επιτίμηση έγινε έντονα αισθητή, και για το λαό που τον έτυπτε η συνείδηση, φαινόταν ότι αυτό προοιώνιζε μεγαλύτερη ακόμη συμφορά. Δεν είχε ξεχωρίσει ο Θεός το Μωυσή από το υπόλοιπο στρατόπεδο για να μπορέσει να τους εξολοθρεύσει ολότελα; ΄Ομως δεν αφέθηκαν χωρίς ελπίδα. Η σκηνή στήθηκε έξω από το στρατόπεδο, αλλά ο Μωυσής την ονόμασε «σκηνήν του μαρτυρίου».

΄Οσοι είχαν ειλικρινά μεταμεληθεί, οδηγήθηκαν εκεί για να επανορθωθούν, να εξομολογηθούν τις αμαρτίες τους και να ζητήσουν την ευσπλαχνία Του. ΄Οταν επέστρεψαν στις σκηνές τους, ο Μωυσής μπήκε στη σκηνή του μαρτυρίου. Με εναγώνιο ενδιαφέρον ο λαός προσπαθούσε να ανακαλύψει κάποιο σημείο όπου η μεσολάβησή του για χάρη τους είχε γίνει αποδεκτή. Αν ο Θεός δεχόταν να συναντηθεί μαζί του, μπορούσαν να ελπίζουν ότι δε θα εξολοθρεύονταν εντελώς. ΄Οταν ο στύλος της νεφέλης κατέβηκε και στάθηκε στην είσοδο της σκηνής, ο λαός έκλαψε από χαρά και «ανιστάμενος προσεκύνει, έκαστος από της θύρας της σκηνής αυτού».

Ο Μωυσής γνώριζε καλά το διαστρεβλωμένο χαρακτήρα και την τύφλωση εκείνων οι οποίοι είχαν τεθεί κάτω από την κηδεμονία του. Γνώριζε με ποιες δυσκολίες είχε να παλέψει. Αλλά είχε μάθει ότι για να επιβληθεί στο λαό έπρεπε να έχει τη βοήθεια του Θεού. Παρακάλεσε για μια καθαρότερη αποκάλυψη του θελήματος του Θεού και για μια διαβεβαίωση της παρουσίας Του.

> «Ιδέ, Συ μοι λέγεις, Ανάγαγε τον λαόν τούτον, και Συ δεν με εφανέρωσας ποίον θέλεις αποστείλει μετ'εμού. Και Συ είπας, σε γνωρίζω κατ'όνομα, και μάλιστα εύρηκας χάριν έμπροσθέν Μου. Τώρα λοιπόν εάν εύρηκα χάριν έμπροσθέν Σου, δείξον μοι, δέομαι, την οδόν Σου, διά να Σε γνωρίσω, διά

να εύρω χάριν ενώπιόν Σου, και ιδέ τούτο το έθνος είναι ο λαός Σου.»

Η απάντηση ήταν:

«Η παρουσία Μου θέλει είσθαι μετά σου, και θέλω σοι δώσει ανάπαυσιν.»

Ο Μωυσής όμως ακόμη δεν ήταν ικανοποιημένος. Η καρδιά του πιεζόταν από ένα συναίσθημα των τρομακτικών αποτελεσμάτων που θα επανέρχονταν σε περίπτωση που ο Θεός θα εγκατέλειπε τον Ισραήλ στη σκληρότητα και αμετανοησία τους. Δεν μπορούσε να ανεχθεί να χωρισθεί το δικό του συμφέρον από τα συμφέροντα των αδελφών του και προσευχήθηκε για να αποκατασταθεί η εύνοια του Θεού προς το λαό Του και για να εξακολουθεί η παρουσία Του να κατευθύνει τις οδοιπορίες τους.

«Εάν η παρουσία Σου δεν έλθη μετ'εμού, μη αναγάγης ημάς εντεύθεν. Διότι πώς θέλει γνωρισθή τώρα ότι εύρηκα χάριν ενώπιόν Σου, εγώ και ο λαός Σου; ουχί διά της ελεύσεώς Σου μεθ'ημών; ούτω θέλομεν διακριθή, εγώ και ο λαός Σου από παντός λαού, του επί προσώπου της γης.»

Και ο Κύριος είπε: «Και τούτο το πράγμα το οποίον είπας, θέλω κάμει, διότι εύρηκας χάριν ενώπιόν Μου και σε γνωρίζω κατ'όνομα.» Ούτε και τότε έπαψε ο προφήτης να παρακαλεί. Η κάθε προσευχή είχε εισακουσθεί, αλλά αυτός διψούσε για μεγαλύτερα τεκμήρια της εύνοιας του Θεού. Στο σημείο αυτό έκανε μια αίτηση τέτοια που καμιά ανθρώπινη ύπαρξη δεν είχε ποτέ κάνει ως τότε: «Δείξον μοι, δέομαι την δόξαν Σου.»

Ο Θεός δε μέμφθηκε την αίτησή του σαν αλαζονική, αλλά πρόφερε τα συμπαθητικά αυτά λόγια. «Εγώ θέλω κάμει να περάσει έμπροσθέν σου όλη η αγαθότης Μου.» Κανένας άνθρωπος δεν μπορεί στη θνητή αυτή κατάσταση να αντικρίσει την ακάλυπτη δόξα του Θεού και να ζήσει. Αλλά ο Μωυσής έλαβε τη διαβεβαίωση ότι θα αντίκριζε τόση μόνο από τη θεϊκή δόξα όση θα ήταν ικανός να αντέξει. Κλήθηκε πάλι στην κορυφή του βουνού. Τότε, το χέρι που δημιούργησε τον κόσμο, το χέρι εκείνο που «μετακινεί τα όρη και δεν γνωρίζουσι» (Ιώβ 9:5), πήρε τη χοϊκή αυτή ύπαρξη, το γίγαντα αυτόν της πίστης, και τον τοποθέτησε σε μια σχισματιά του βράχου, ενώ η δόξα του Θεού και όλη η αγαθότητά Του περνούσε μπροστά του.

Η εμπειρία αυτή και πάνω απ'όλα η υπόσχεση ότι η θεϊκή παρουσία θα τον συνόδευε, ήταν για το Μωυσή μια διαβεβαίωση για την επιτυχία του έργου που είχε μπροστά του. Και αυτό το θεώ-

ρησε μια ανυπολόγιστα μεγαλύτερη αξία από όλες τις αιγυπτιακές γνώσεις και από όλα τα επιτεύγματά του ως πολιτικού ή στρατιωτικού ηγέτη. Καμιά επίγεια δύναμη, καμιά επιδεξιότητα ή μάθηση δεν μπορεί να αναπληρώσει τη διαμένουσα παρουσία του Θεού.

Είναι πράγμα φοβερό να πέσει ο παραβάτης στα χέρια του Θεού. Ο Μωυσής όμως στάθηκε μόνος του στην παρουσία του αιώνιου Θεού και δε φοβήθηκε, επειδή η ψυχή του ήταν εναρμονισμένη με το θέλημα του Δημιουργού του. Ο ψαλμωδός λέει: «Εάν εθεώρουν αδικίαν εν τη καρδία μου, ο Κύριος δεν ήθελεν ακούσει.» «Το απόρρητον του Κυρίου είναι μετά των φοβουμένων Αυτόν, και την διαθήκην Αυτού θέλει φανερώσει εις αυτούς.» (Ψαλμ. 66:18, 25:14).

Η Θεότητα διακήρυξε τον εαυτό της:

> «Κύριος, Κύριος ο Θεός, οικτίρμων και ελεήμων, μακρόθυμος, και πολυέλεος, και αληθινός, φυλάττων έλεος εις χιλιάδας, συγχωρών ανομίαν και παράβασιν, και ουδόλως αθωώνων τον ένοχον.»

«Και έσπευσεν ο Μωυσής, και κύψας εις την γην, προσεκύνησε.» Παρακάλεσε και πάλι να συγχωρήσει ο Θεός την παράβαση του λαού Του και να τους λάβει «εις κληρονομίαν Του.» Η προσευχή του έγινε δεκτή. Ο Κύριος μεγαλόψυχα υποσχέθηκε να ανανεώσει την προς τον Ισραήλ εύνοιά Του και να κάνει προς χάρη τους «θαυμάσια τα οποία δεν έγειναν καθ'όλην την γην, και εις ουδέν έθνος.»

Ο Μωυσής έμεινε στο βουνό σαράντα μερόνυχτα. Και σε όλο αυτό το διάστημα συντηρείτο κατά τρόπο θαυματουργικό όπως και πρώτα. Σε κανέναν άνθρωπο δεν είχε επιτραπεί να ανεβεί μαζί με αυτόν, ούτε και έπρεπε να πλησιάσει κανείς στο βουνό κατά το διάστημα της απουσίας του. Με διαταγή του Θεού, είχε ετοιμάσει δυο λίθινες πλάκες και τις είχε φέρει μαζί του στη βουνοκορφή. Και πάλι «ο Θεός έγραψεν επί των πλακών τους λόγους της διαθήκης, τας δέκα εντολάς.»

Στο μακρύ διάστημα που πέρασε σε επικοινωνία με το Θεό, το πρόσωπο του Μωυσή αντανακλούσε τη δόξα της θεϊκής παρουσίας. Χωρίς ο ίδιος να το ξέρει, το πρόσωπό του έλαμπε με ένα εκτυφλωτικό φως την ώρα που κατέβαινε από το βουνό. Ένα παρόμοιο φως φώτιζε την όψη του Στέφανου όταν έστεκε μπροστά στους δικαστές του. «Και ατενίσαντες εις αυτόν πάντες οι καθήμενοι εν τω συνεδρίω, είδον το πρόσωπον αυτού ως πρόσωπον αγγέλου.» (Πράξ. 6: 15). Τόσο ο Ααρών όσο και ο λαός

στράφηκαν μακριά από το Μωυσή «και εφοβήθησαν να πλησιάσωσιν εις αυτόν.»

Βλέποντας τη σύγχυση και το φόβο τους, αλλά αγνοώντας την αιτία, τους παρότρυνε να πλησιάσουν. Τους εξέθεσε την υπόσχεση της συμφιλίωσης που έδωσε ο Θεός και τους διαβεβαίωσε για την αποκαταστημένη εύνοιά Του. Στη φωνή του δε διέκριναν τίποτε άλλο εκτός από αγάπη και ικεσία, και τελικά κάποιος δοκίμασε να τον πλησιάσει. Κατειλημμένος από δέος, δεν τόλμησε να μιλήσει αλλά σιωπηλά ενατένισε στην όψη του Μωυσή και έπειτα στον ουρανό. Ο μεγάλος αρχηγός κατάλαβε τι εννοούσε. Συναισθανόμενοι την ενοχή τους και νιώθοντας τον εαυτό τους ακόμη στη δυσμένεια του Θεού, δεν μπορούσαν να αντέξουν στο ουράνιο φως, που αν είχαν μείνει πιστοί στο Θεό θα τους γέμιζε χαρά. Η ενοχή δημιουργεί το φόβο. Η απαλλαγμένη από την αμαρτία ψυχή δε θέλει να κρυφθεί από το φως του ουρανού.

Ο Μωυσής είχε πολλά να τους ανακοινώσει. Και δείχνοντας ευσπλαχνία για το φόβο τους, σκέπασε το πρόσωπό του με ένα κάλυμμα, κάτι που εξακολουθούσε να κάνει στο εξής, κάθε φορά που επέστρεφε στο στρατόπεδο από μια επικοινωνία με το Θεό.

Με τη λαμπρότητα αυτή ο Θεός είχε σκοπό να εντυπώσει στον Ισραήλ τον ιερό και υψηλό χαρακτήρα του νόμου Του, και τη δόξα του ευαγγελίου που ο Χριστός αποκάλυψε. Όταν ο Μωυσής ήταν στο βουνό, ο Θεός τού παρουσίασε όχι μόνο τις πλάκες του νόμου, αλλά και το σχέδιο της σωτηρίας. Είδε ότι όλοι οι τύποι και τα σύμβολα της ιουδαϊκής εποχής προεικόνιζαν τη θυσία του Χριστού. Και δεν ήταν μόνο η δόξα του νόμου του Θεού, αλλά και το ουράνιο φως που απαύγαζε από το Γολγοθά, ακτινοβολούσε επίσης στο πρόσωπο του Μωυσή. Η θεϊκή εκείνη φωταψία συμβόλιζε τη δόξα της διακυβέρνησης, της οποίας ο Μωυσής ήταν ο ορατός μεσάζων, ο εκπρόσωπος του μόνου αληθινού Μεσίτη.

Η δόξα που αντανακλούσε στο πρόσωπο του Μωυσή, συμβολίζει τις ευλογίες τις οποίες θα λάμβανε μέσο του Χριστού ο λαός του Θεού που τηρεί τις εντολές Του. Μαρτυρεί ότι όσο στενότερη είναι η επικοινωνία μας με το Θεό και όσο σαφέστερη είναι η γνώση μας για τις εντολές Του, τόσο τελειότερα θα μετασχηματισθούμε σύμφωνα με τη θεϊκή εικόνα και τόσο πιο εύκολα θα γίνουμε μέτοχοι της θείας φύσης.

Ο Μωυσής ήταν τύπος του Χριστού. Όπως ο μεσάζων του Ισραήλ κάλυψε το πρόσωπό του επειδή ο λαός δεν άντεχε να αντικρίσει τη δόξα του, έτσι και ο Χριστός, ο θεϊκός Μεσίτης, κά-

λυψε τη θεότητά Του με την ανθρωπότητα όταν ήρθε στη γη. Αν είχε έρθει περιβλημένος τη λαμπρότητα του ουρανού, δε θα μπορούσε να έχει επαφή με τους ανθρώπους στην αμαρτωλή τους κατάσταση. Δε θα μπορούσαν να αντέξουν στη δόξα της παρουσίας Του. Γι'αυτό ταπεινώθηκε και έγινε «ομοίωμα σαρκός αμαρτίας» (Ρωμ. 8:3), για να μπορέσει να πλησιάσει την αμαρτωλή φυλή και να την ανυψώσει.

Η ΕΧΘΡΑ ΤΟΥ ΣΑΤΑΝΑ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ

Η πρωταρχική προσπάθεια του Σατανά να ανατρέψει το νόμο του Θεού - προσπάθεια που είχε καταβάλει μεταξύ των αναμάρτητων κατοίκων του ουρανού - φάνηκε για λίγο ότι είχε στεφθεί με επιτυχία. Ένας μεγάλος αριθμός αγγέλων είχε παραπλανηθεί. Αλλά ο φαινομενικός θρίαμβος του Σατανά κατέληξε σε ήττα και απώλεια, σε χωρισμό από το Θεό και σε εκτόπιση από τον ουρανό.

΄Οταν ο αγώνας επαναλήφθηκε στη γη, ο Σατανάς φαινομενικά πάλι κέρδισε ένα προνόμιο. Με την παρακοή ο άνθρωπος έγινε αιχμάλωτος του αρχιεπαναστάτη και το ανθρώπινο γένος παραδόθηκε στα χέρια Του. Τότε φάνηκε πως ο δρόμος άνοιξε για να εγκαθιδρύσει ο Σατανάς ένα ανεξάρτητο βασίλειο και να καταφρονήσει την εξουσία του Θεού και τον Υιό Του. Το σχέδιο όμως της σωτηρίας κατέστησε εφικτό ο άνθρωπος να εναρμονισθεί πάλι με το Θεό, να δηλώσει υποταγή στο νόμο Του, και τόσο ο άνθρωπος όσο και η γη να λυτρωθούν τελικά από τη δύναμη του πονηρού.

Ο Σατανάς πάλι ηττήθηκε και πάλι κατέφυγε στην απάτη με την ελπίδα να μεταβάλει την ήττα του σε νίκη. Προκειμένου να σηκώσει επανάσταση στην αμαρτωλή ανθρώπινη φυλή, παρουσίαζε τώρα το Θεό σαν άδικο επειδή είχε επιτρέψει στον άνθρωπο να παραβεί το νόμο Του. Ο πανούργος πειραστής έλεγε: ''Αφού ο Θεός ήξερε ποιο θα είναι το αποτέλεσμα, γιατί επέτρεψε να πειρασθεί ο άνθρωπος, να αμαρτήσει και να αντιμετωπίσει την αθλιότητα και το θάνατο;'' Και οι απόγονοι του Αδάμ λησμονώντας τη μακρόθυμη ευσπλαχνία που είχε προσφέρει άλλη μια δοκιμή στον άνθρωπο, αγνοώντας την καταπληκτική, την τρομερή θυσία που η ανταρσία τους στοίχισε στο Βασιλιά του ουρανού, άκουσαν τον πειραστή και γόγγυσαν εναντίον της μοναδικής

΄Υπαρξης που μπορούσε να τους σώσει από την καταστρεπτική δύναμη του Σατανά.

Υπάρχουν χιλιάδες σήμερα που επαναλαμβάνουν το ίδιο επαναστατικό παράπονο εναντίον του Θεού. Δε βλέπουν ότι σε περίπτωση που ο άνθρωπος θα στερείτο το δικαίωμα της εκλογής, τότε θα έχανε το προνόμιο του λογικού ανθρώπου και θα μεταβαλλόταν σε απλό αυτόματο. Ο Θεός δεν έχει σκοπό να εξαναγκάσει τη θέληση. Ο άνθρωπος πλάσθηκε ελεύθερος ηθικός παράγοντας. ΄Οπως οι κάτοικοι όλων των άλλων κόσμων, όφειλε και αυτός να υποβληθεί στη δοκιμή της υπακοής. Ποτέ όμως δε φέρεται σε τέτοιο σημείο που να εξαναγκασθεί να ενδώσει στο κακό. Δεν επιτρέπεται να τον πλησιάσει κανένας πειρασμός και καμιά δοκιμασία όπου να μην είναι ικανός να αντισταθεί. Ο Θεός έκανε τόσο πλούσια προμήθεια ώστε ο άνθρωπος να μη βρεθεί ποτέ αναγκασμένος να νικηθεί στον αγώνα του με το Σατανά.

Με την αύξηση των ανθρώπων στη γη, ολόκληρος σχεδόν ο κόσμος ενώθηκε με τις παρατάξεις της ανταρσίας. Για μια φορά ακόμη ο Σατανάς φάνηκε να έχει κερδίσει τη νίκη. Αλλά η πανίσχυρη δύναμη του Θεού σταμάτησε το έργο της παρανομίας και η γη καθαρίσθηκε - με τον κατακλυσμό - από την ηθική διαφθορά της.

Ο προφήτης λέει: «΄Οταν αι κρίσεις Σου είναι εν τη γη, οι κάτοικοι του κόσμου θέλουσι μάθει δικαιοσύνην. Και αν ελεηθή ο ασεβής, δεν θέλει μάθει δικαιοσύνην . . . και δεν θέλει εμβλέψει εις την μεγαλειότητα του Κυρίου.» (Ησ. 26:9,10). Έτσι έγινε μετά τον κατακλυσμό. Αφήνοντας τις κρίσεις του Κυρίου, οι κάτοικοι της γης επαναστάτησαν πάλι εναντίον Του. Δύο φορές η διαθήκη και τα προστάγματα του Θεού είχαν απορριφθεί από τον κόσμο. Τόσο οι προκατακλυσμιαίοι όσο και οι απόγονοι του Νώε απέρριψαν τη θεϊκή εξουσία. Τότε ο Θεός έκανε διαθήκη με τον Αβραάμ και έλαβε για τον εαυτό Του ένα λαό για να γίνει ο θεματοφύλακας του νόμου Του. Προκειμένου να εξαπατήσει και να καταστρέψει αυτόν το λαό, ο Σατανάς άρχισε να ετοιμάζει τις παγίδες του. Τα παιδιά του Ιακώβ μπήκαν στον πειρασμό να συνάψουν γάμους με τους ειδωλολάτρες και να λατρεύσουν τα είδωλά τους. Ο Ιωσήφ όμως έμεινε πιστός στο Θεό και η αφοσίωσή Του ήταν μια συνεχής μαρτυρία της πραγματικής πίστης. Ο σκοπός του Σατανά ήταν να σβήσει αυτό το φως χρη-

σιμοποιώντας τη ζήλια των αδελφών του Ιωσήφ ώστε να τον πουλήσουν για σκλάβο σε μια ειδωλολατρική χώρα.

Ο Θεός όμως ανέτρεψε τα πράγματα έτσι ώστε ο λαός της Αιγύπτου να αποκτήσει την επίγνωσή Του. Τόσο στο σπίτι του Πετεφρή όσο και στη φυλακή, ο Ιωσήφ έλαβε τέτοια μόρφωση και εκπαίδευση που, μαζί με το φόβο του Θεού, τον προετοίμασε για την υψηλή θέση του ως πρωθυπουργού του έθνους. Από το παλάτι του Φαραώ, η επιρροή του έγινε αισθητή σε όλη τη χώρα και η επίγνωση του Θεού διαδόθηκε παντού. Οι Ισραηλίτες έγιναν επίσης πλούσιοι και ευημέρησαν στην Αίγυπτο, και εκείνοι που έμειναν πιστοί στο Θεό άσκησαν μεγάλη επιρροή. Οι ειδωλολάτρες ιερείς αναστατώθηκαν όταν είδαν την καινούργια θρησκεία να ευνοείται. Εμπνεόμενοι από την ίδια έχθρα που ο Σατανάς είχε εναντίον του Θεού του ουρανού, βάλθηκαν να σβήσουν το φως. Οι ιερείς ήταν εξουσιοδοτημένοι για τη μόρφωση του εκάστοτε διαδόχου του θρόνου, και ήταν αυτό ακριβώς το πνεύμα της αποφασιστικής εναντίωσης στο Θεό και ο ζήλος για την ειδωλολατρία που χάλκεψαν το χαρακτήρα του μελλοντικού μονάρχη και τον οδήγησαν στη σκληρότητα και στην καταδυνάστευση των Εβραίων.

Στα σαράντα χρόνια που μεσολάβησαν από τη φυγή του Μωυσή από την Αίγυπτο, φάνηκε να θριαμβεύει η ειδωλολατρία. Χρόνο με το χρόνο οι ελπίδες των Ισραηλιτών ελαττώνονταν. Ο βασιλιάς και ο λαός πανηγύριζαν για τη δύναμή τους και ειρωνεύονταν το Θεό του Ισραήλ. Το πνεύμα αυτό αυξανόταν μέχρι που κορυφώθηκε στο πρόσωπο του Φαραώ με τον οποίο ήρθε αντιμέτωπος ο Μωυσής. Όταν ο Εβραίος αρχηγός παρουσιάσθηκε στο Φαραώ με ένα μήνυμα από «τον Κύριον τον Θεόν του Ισραήλ», δεν ήταν η άγνοια για το Θεό αλλά η περιφρόνηση της δύναμής Του που προκάλεσε την απάντηση: «Τίς είναι ο Κύριος, εις του οποίου την φωνήν θέλω υπακούσει; . . . Δεν γνωρίζω τον Κύριον.» Από την αρχή ως το τέλος, η αντίδραση του Φαραώ στη θεϊκή προσταγή δεν οφειλόταν στην άγνοια, αλλά στο μίσος και στην καταφρόνια.

Παρόλο ότι οι Αιγύπτιοι είχαν τόσο μεγάλο διάστημα απορρίψει τη γνώση του Θεού, ο Κύριος πάλι τους έδωσε την ευκαιρία να μετανοήσουν. Στις ημέρες του Ιωσήφ η Αίγυπτος είχε γίνει άσυλο για τον Ισραήλ. Ο Θεός τιμήθηκε με την καλοσύνη που δείχθηκε στο λαό Του. Και τώρα ο μακρόθυμος, ο βραδύς σε θυμό και γεμάτος ευσπλαχνία Θεός χορηγούσε στην κάθε τιμωρία

τον απαιτούμενο χρόνο να πραγματοποιήσει το έργο της. Οι Αιγύπτιοι, επικατάρατοι από τα ίδια τα αντικείμενα που είχαν λατρεύσει, είχαν αποδεικτικά στοιχεία της δύναμης του Κυρίου, και όσοι ήθελαν, μπορούσαν να υποταχθούν στο Θεό και να αποφύγουν τις κρίσεις Του. Η μισαλλοδοξία και η ισχυρογνωμοσύνη του βασιλιά κατέληξε στην εξάπλωση της επίγνωσης του Θεού και έκανε πολλούς από τους Αιγυπτίους να καθιερωθούν στην υπηρεσία Του.

Επειδή οι Ισραηλίτες είχαν την τάση να ενώνονται με τους ειδωλολάτρες και να μιμούνται τη λατρεία τους, ο Θεός τους επέτρεψε να κατεβούν στην Αίγυπτο όπου η επιρροή του Ιωσήφ είχε πλατιά διαδοθεί και όπου οι συνθήκες ήταν γι'αυτούς ευνοϊκές ώστε να παραμείνουν ένας ιδιαίτερος λαός. Εκεί επίσης η βδελυρή ειδωλολατρία των Αιγυπτίων και η σκληρότητα και η καταδυνάστευση που έδειξαν στο τελευταίο διάστημα της διαμονής των Εβραίων, θα τους δημιουργούσε την απέχθεια για την ειδωλολατρία και θα τους έκανε να σπεύσουν να ζητήσουν καταφύγιο στο Θεό των πατέρων τους. Αυτή ακριβώς την πρόνοια ο Σατανάς την έκανε ένα μέσον για να εξυπηρετήσει το σκοπό του, σκοτίζοντας το μυαλό των Ισραηλιτών και οδηγώντας τους να μιμηθούν τις συνήθειες που είχαν οι ειδωλολάτρες δυνάστες τους. Εξαιτίας της δεισιδαιμονικής ευλάβειας που έδειχναν οι Αιγύπτιοι στα ζώα, δεν επέτρεπαν στους Εβραίους να κάνουν προσφορές θυσιών στο διάστημα της σκλαβιάς τους. Έτσι, οι σκέψεις τους δεν είχαν κατευθυνθεί στη λατρεία της μεγάλης Θυσίας, και η πίστη τους εξασθένησε.

Όταν ήρθε ο καιρός για την απελευθέρωση του Ισραήλ, ο Σατανάς επιδόθηκε να αντισταθεί στα σχέδια του Θεού. Η απόφασή του ήταν να παραμείνει στην άγνοια και στη δεισιδαιμονία ο μεγάλος εκείνος λαός που αριθμούσε πάνω από δύο εκατομμύρια ψυχές. Το λαό στον οποίο ο Θεός είχε υποσχεθεί να τον ευλογήσει και να τον αυξήσει, να τον καταστήσει δύναμη στη γη και μέσο του οποίου έμελλε να αποκαλύψει τη γνώση του θελήματός Του, το λαό τον οποίο προτίθετο να κάνει φύλακα του νόμου Του, ο Σατανάς προσπαθούσε να κρατήσει στη σκλαβιά και στο σκοτάδι για να εξαλείψει από τη σκέψη τους την ενθύμηση του Θεού.

Όταν γίνονταν τα θαύματα μπροστά στο βασιλιά, ο Σατανάς βρισκόταν εκεί για να εξουδετερώσει την επιρροή τους και να εμποδίσει το Φαραώ να ομολογήσει την υπεροχή του Θεού και να υπακούσει στην εντολή Του. Ο Σατανάς εργάσθηκε με όλη του

τη δύναμη για να παραποιήσει το έργο του Θεού και να αντιδράσει στο θέλημά Του. Το μόνο αποτέλεσμα ήταν να ετοιμάσει το δρόμο για μεγαλύτερες αποδείξεις της θεϊκής δύναμης και δόξας, και να κάνει τόσο για τους Ισραηλίτες όσο και για τους Αιγυπτίους εμφανέστερη ακόμη την ύπαρξη και την κυριαρχική εξουσία του αληθινού και ζώντος Θεού.

Ο Θεός απελευθέρωσε τον Ισραήλ με τις καταπληκτικές αποκαλύψεις της δύναμής Του και με τις κρίσεις σε όλους τους θεούς της Αιγύπτου. «Εξήγαγε τον λαόν Αυτού εν αγαλλιάσει, και τους εκλεκτούς Αυτού εν χαρά . . . διά να φυλάττωσι τα διατάγματα Αυτού, και να εκτελώσι τους νόμους Αυτού.» (Ψαλμ. 105:43-45). Τους απάλλαξε από τη δουλική τους κατάσταση για να τους φέρει σε μια χώρα αγαθή, μια χώρα που προνοητικά είχε ετοιμάσει γι'αυτούς ως καταφύγιο από τους εχθρούς τους, όπου θα μπορούσαν να κατοικήσουν κάτω από τη σκιά των πτερύγων Του. Θα τους έφερνε σιμά Του και θα τους αγκάλιαζε με τους αιώνιους βραχίονές Του. Για αντάλλαγμα όλης της καλοσύνης και της ευσπλαχνίας Του γι'αυτούς, τους ζήτησε να μην έχουν άλλους θεούς εκτός από Αυτόν, τον ζώντα Θεό, και να υψώσουν το όνομά Του κάνοντάς το ένδοξο στη γη. Στο διάστημα της αιγυπτιακής δουλείας, πολλοί Ισραηλίτες είχαν χάσει μέχρις ενός ορισμένου σημείου τη γνώση του νόμου του Θεού και είχαν αναμείξει τις εντολές Του με ειδωλολατρικές συνήθειες και παραδόσεις. Ο Θεός τούς έφερε στο Σινά και εκεί με την ίδια τη φωνή Του διακήρυξε το νόμο Του.

Ο Σατανάς και οι πονηροί άγγελοι βρίσκονταν εκεί. Ακόμη και την ώρα που ο Θεός διακήρυττε το νόμο Του στο λαό Του, ο Σατανάς μηχανορραφούσε να τους πειράξει να αμαρτήσουν. Αυτόν το λαό που ο Θεός είχε εκλέξει, θα τον αποσπούσε βίαια, κατά πρόσωπο του Ουρανού. Παρασύροντάς τους στην ειδωλολατρία, θα κατέστρεφε την αποτελεσματικότητα της όλης λατρείας. Επειδή ο άνθρωπος πώς μπορεί να ανυψωθεί όταν λατρεύει αυτό που δεν είναι ανώτερό του και που συμβολίζεται με το έργο των χεριών του;

΄Οταν γίνεται οι άνθρωποι να τυφλώνονται ως προς τη δύναμη, το μεγαλείο και τη δόξα του άπειρου Θεού ώστε να Τον παριστάνουν με μια λαξευτή εικόνα, ή ακόμη και με ένα ζώο ή ερπετό, όταν σε τέτοιο σημείο λησμονούν τη σχέση τους με τη Θεότητα ώστε, ενώ είναι πλασμένοι κατά την εικόνα του Δημιουργού τους, σκύβουν μπροστά σε αυτά τα αηδιαστικά και ανόη-

τα αντικείμενα, τότε ο δρόμος είναι ανοικτός για την εξάσκηση της βδελυρότητας. Τα χαμερπή πάθη της καρδιάς μένουν αχαλίνωτα και ο Σατανάς αποκτά πλήρη κυριαρχία.

Στους πρόποδες ακόμη του Σινά άρχισε ο Σατανάς να εφαρμόζει τα σχέδιά του για την ανατροπή του νόμου του Θεού, συνεχίζοντας έτσι το ίδιο έργο που είχε αρχίσει στον ουρανό. Στις σαράντα μέρες που ο Μωυσής ήταν στο βουνό με το Θεό, ο Σατανάς ασχολείτο να δημιουργήσει αμφιβολία, αποστασία και επανάσταση. Ενώ ο Θεός έγραφε το νόμο Του που θα παρέδιδε στο λαό της διαθήκης Του, οι Ισραηλίτες, αρνούμενοι την πίστη τους στον Κύριο, ζητούσαν θεούς καμωμένους από χρυσάφι! Όταν ο Μωυσής επέστρεψε από τη φοβερή παρουσία της θεϊκής δόξας με τα διατάγματα του νόμου που είχαν υποσχεθεί να τηρήσουν, τους βρήκε σε απροκάλυπτη στάση περιφρόνησης των εντολών Του, υποκλινόμενους λατρευτικά μπροστά σε ένα χρυσό είδωλο.

Οδηγώντας τον Ισραήλ σε αυτή τη θρασεία προσβολή και βλασφημία έναντι του Κυρίου, ο Σατανάς σκόπευε να επιφέρει την καταστροφή τους. Αφού έδειξαν πόσο ανεπανόρθωτα εξαχρειωμένοι είχαν γίνει και πώς είχαν χάσει κάθε ιδέα για τα προνόμια και τις ευλογίες που τους πρόσφερε ο Θεός, καθώς και για τις δικές τους επίσημες και επανειλημμένες υποσχέσεις αφοσίωσης, πίστευε ότι ο Κύριος θα τους διαχώριζε από τον εαυτό Του και θα τους προόριζε για την καταστροφή. Έτσι, θα πετύχαινε την εξαφάνιση του σπέρματος του Αβραάμ, του σπέρματος εκείνου που θα διατηρούσε την επίγνωση του ζώντος Θεού, μέσο του οποίου έμελλε να έλθει Εκείνος, το πραγματικό σπέρμα που επρόκειτο να νικήσει το Σατανά.

Ο μεγάλος επαναστάτης είχε σκοπό να καταστρέψει τον Ισραήλ και έτσι να τορπιλίσει τις προθέσεις του Θεού. Αλλά και πάλι νικήθηκε. Αμαρτωλός μπορεί να ήταν, αλλά δεν καταστράφηκε ο λαός του Ισραήλ. Ενώ εξολοθρεύθηκαν εκείνοι που με ισχυρογνωμοσύνη είχαν πλευρίσει το Σατανά, ο ταπεινωμένος και μετανοημένος λαός συγχωρήθηκε με σπλαχνικότητα. Το ιστορικό της αμαρτίας αυτής θα έστεκε σαν μια διαρκής μαρτυρία της ενοχής και της τιμωρίας της ειδωλολατρίας, καθώς και της δικαιοσύνης και της μακρόθυμης ευσπλαχνίας του Θεού.

Ολόκληρο το σύμπαν είχε παραστεί μάρτυρας στις διαδραματιζόμενες στο Σινά σκηνές. Με την εξέλιξη των δύο διακυβερνήσεων φανερώθηκε η αντίθεση ανάμεσα στην κυβέρνηση του Θεού και σε αυτή του Σατανά. Οι αναμάρτητοι κάτοικοι των άλ-

λων κόσμων ξαναείδαν τα αποτελέσματα της αποστασίας του Σατανά και το είδος της διακυβέρνησης που θα εγκαθιστούσε στον ουρανό αν του είχε επιτραπεί να κυριαρχήσει.

Κάνοντας τους ανθρώπους να παραβούν τη δεύτερη εντολή, ο Σατανάς στόχευε να εξαχρειώσει τις αντιλήψεις για τη Θεία Ύπαρξη. Παραμερίζοντας την τέταρτη εντολή, θα τους έκανε να λησμονήσουν το Θεό ολότελα. Η αξίωση του Θεού για σεβασμό και λατρεία βασίζεται στο γεγονός ότι Αυτός είναι ο Δημιουργός και ότι σε Αυτόν όλα τα άλλα όντα οφείλουν την ύπαρξή τους. Έτσι το παρουσιάζει η Γραφή. Ο προφήτης Ιερεμίας λέει:

> «Ο Κύριος είναι Θεός αληθινός, είναι Θεός ζων, και Βασιλεύς αιώνιος . . . Οι θεοί οίτινες δεν έκαμον τον ουρανόν και την γην, θέλουσιν αφανισθή από της γης, και υποκάτωθεν του ουρανού τούτου. Αυτός εποίησε την γην διά της δυνάμεως Αυτού, εστερέωσε την οικουμένην εν τη σοφία Αυτού και εξέτεινε τους ουρανούς εν τη συνέσει Αυτού.» «Πας άνθρωπος εμωράνθη υπό της γνώσεως αυτού, πας χωνευτής κατησχύνθη υπό των γλυπτών. Διότι ψεύδος είναι το χωνευτόν αυτού, και πνοή δεν υπάρχει εν αυτώ. Ματαιότης ταύτα, έργον πλάνης, θέλουσιν απολεσθή. Η μερίς του Ιακώβ δεν είναι ως αυτά, διότι Αυτός είναι ο πλάσας τα πάντα.» (Ιερ. 10:10-12,14-16).

Το Σάββατο είναι αναμνηστικό της δημιουργικής δύναμης του Θεού και δείχνει Αυτόν ως τον Πλάστη του ουρανού και της γης. Επομένως είναι μια συνεχής μαρτυρία της ύπαρξής Του, μια υπενθύμιση της μεγαλοσύνης Του, της σοφίας Του και της αγάπης Του. Αν το Σάββατο είχε πάντοτε τηρηθεί ευλαβικά, δε θα υπήρχε κανένας άθεος ή ειδωλολάτρης.

Το θέσπισμα του Σαββάτου που εγκαινιάσθηκε στην Εδέμ, είναι τόσο παλαιό όσο και ο κόσμος. Τηρήθηκε από όλους τους πατριάρχες από τη δημιουργία και δώθε. Στο διάστημα της δουλείας στην Αίγυπτο, οι Ισραηλίτες είχαν εξαναγκασθεί από τους επιστάτες τους να παραβούν το Σάββατο και έχασαν αισθητά τη γνώση της αγιότητάς του. Όταν ο νόμος διακηρύχθηκε στο Σινά, τα πρώτα λόγια της τέταρτης εντολής ήταν: «Ενθυμού την ημέραν του Σαββάτου διά να αγιάζεις αυτήν», δείχνοντας ότι το Σάββατο δεν είχε θεσπισθεί τότε. Μας δείχνει ότι έλκει την καταγωγή του από τη δημιουργία. Προκειμένου να εξαλείψει το Θεό από τις σκέψεις των ανθρώπων, ο Σατανάς ήθελε να εξαφανίσει αυτό το αναμνηστικό. Αν μπορούσε να κάνει τους ανθρώπους να λησμο-

νήσουν το Δημιουργό τους, αυτοί δε θα κατέβαλαν προσπάθεια να αντισταθούν στη δύναμή του, και ο Σατανάς θα ήταν σίγουρος για τη λεία του.

Η έχθρα του Σατανά κατά του νόμου του Θεού τον έκανε να μάχεται κάθε εντολή του δεκαλόγου. Με την αρχή της αγάπης και της αφοσίωσης στο Θεό τον Πατέρα όλων, συνδέεται στενά η αρχή της υιικής αγάπης και υπακοής. Η περιφρόνηση της πατρικής εξουσίας οδηγεί στην περιφρόνηση της θεϊκής εξουσίας. Σε αυτό οφείλονται οι προσπάθειες του Σατανά να χαλαρώσει την υποχρέωση έναντι της πέμπτης εντολής. Μεταξύ των ειδωλολατρικών λαών ελάχιστη σημασία διδόταν στην αρχή που διέπει αυτή την εντολή. Σε πολλά έθνη οι γονείς εγκαταλείπονταν ή θανατώνονταν μόλις έφθαναν σε ηλικία που ήταν ανήμποροι να συντηρήσουν τον εαυτό τους. Στην οικογένεια πολύ λίγο σεβασμό έδειχναν στη μητέρα, η οποία μετά το θάνατο του άνδρα της ήταν υποχρεωμένη να υποταχθεί στην εξουσία του μεγαλύτερου γιου της. Η υιική υπακοή είχε επιβληθεί από το Μωυσή. Όταν όμως οι Ισραηλίτες απομακρύνθηκαν από τον Κύριο, η πέμπτη εντολή μαζί με τις άλλες παραβλέφθηκε.

Ο Σατανάς ήταν «απ'αρχής ανθρωποκτόνος» (Ιωάν. 8:44). Και μόλις απέκτησε δύναμη επάνω στους ανθρώπους, όχι μόνο τους παρότρυνε να αλληλομισούνται, αλλά και να περιφρονούν με θρασύτητα την εξουσία του Θεού, καθιστώντας την παράβαση της έκτης εντολής μέρος της θρησκείας τους. Με τις διαστρεβλωμένες αντιλήψεις για τα θεϊκά χαρακτηριστικά, τα ειδωλολατρικά έθνη έφθασαν στο σημείο να πιστεύουν ότι οι ανθρωποθυσίες ήταν απαραίτητες προκειμένου να εξασφαλίσουν την εύνοια των θεών τους. Και κάτω από τις διάφορες μορφές της ειδωλολατρίας διαπράττονταν οι πιο απάνθρωπες πράξεις.

Μια από αυτές ήταν να αναγκάζουν τα παιδιά τους να περνούν από τη φωτιά μπροστά στα είδωλά τους. Όταν το παιδί περνούσε από το δεινοπάθημα αυτό αβλαβές, οι άνθρωποι πίστευαν ότι οι προσφορές τους έγιναν δεκτές. Και το παιδί που γλίτωνε με αυτό τον τρόπο, θεωρείτο ιδιαίτερα ευνοούμενο από τους θεούς, περιβαλλόταν με ένα σωρό ευεργετήματα και του αποδιδόταν μεγάλος σεβασμός σε όλη την υπόλοιπη ζωή του. Δεν τιμωρείτο ποτέ όσο σοβαρά και αν ήταν τα εγκλήματά του. Αν όμως ένα παιδί καιγόταν περνώντας από τη φωτιά, η μοίρα του σφραγιζόταν. Πίστευαν ότι η οργή των θεών μπορούσε να κατευνασθεί μόνο με τη θανάτωση του θύματος, και επομένως το

πρόσφεραν ως θυσία. Σε καιρό μεγάλης αποστασίας, οι βδελυρές αυτές πράξεις υπερίσχυαν ακόμη και μεταξύ των Ισραηλιτών μέχρις ενός σημείου.

Η παράβαση της έβδομης εντολής από νωρίς διαπραττόταν στο όνομα της θρησκείας. Οι πιο ακόλαστες και αηδιαστικές πράξεις αποτελούσαν μέρος της ειδωλολατρίας. Οι ίδιοι οι θεοί παριστάνονταν ως ανήθικοι, και οι προσκυνητές τους έδιναν πλήρη ελευθερία στα χαμερπή πάθη τους. Αποτρόπαια βίτσια επικρατούσαν και οι θρησκευτικές τελετές χαρακτηρίζονταν από διεθνή και απροκάλυπτη ανηθικότητα. Η πολυγαμία εφαρμόσθηκε από πολύ νωρίς. Αυτή ήταν από τις αμαρτίες που προκάλεσαν την οργή του Θεού στον προκατακλυσμιαίο κόσμο. Και μετά τον κατακλυσμό ξαπλώθηκε πολύ. Ήταν η μελετημένη προσπάθεια του Σατανά να διαστρεβλώσει το θέσπισμα του γάμου, να χαλαρώσει τις υποχρεώσεις του και να εξασθενήσει τον ιερό χαρακτήρα του, επειδή με κανέναν άλλο ασφαλέστερο τρόπο δε θα κατόρθωνε να σβήσει την εικόνα του Θεού από τον άνθρωπο και να ανοίξει την πόρτα στο κακό.

Από την αρχή της μεγάλης λογομαχίας ο σκοπός του Σατανά ήταν να παραποιήσει το χαρακτήρα του Θεού και να ξεσηκώσει επανάσταση κατά του νόμου Του και το έργο του αυτό φαίνεται ότι έχει στεφθεί με επιτυχία. Τα πλήθη προσέχουν στις εξαπατήσεις του Σατανά και στρέφονται εναντίον του Θεού. Ανάμεσα όμως από τη δράση του κακού οι προθέσεις του Θεού προχωρούν σταθερά προς την εκπλήρωσή τους. Σε όλα τα δημιουργημένα λογικά όντα καθιστά γνωστή τη δικαιοσύνη και την αγαθότητά Του. Με τους πειρασμούς του Σατανά ολόκληρη η ανθρωπότητα έγινε παραβάτης του νόμου του Θεού, αλλά με τη θυσία του Υιού Του ανοίγεται ένας δρόμος από όπου μπορούν να επιστρέψουν στο Θεό. Με τη χάρη του Χριστού γίνονται ικανοί να δείξουν υπακοή στο νόμο του Πατέρα. Έτσι, σε κάθε εποχή, ανάμεσα στην αποστασία και στην ανταρσία, ο Θεός συγκεντρώνει ένα λαό που Του είναι πιστός - ένα λαό «εν τη καρδία του οποίου είναι ο νόμος Του.» (Ησ. 51:7).

Με την εξαπάτηση ο Σατανάς αποπλάνησε αγγέλους. Έτσι συνέχισε όλες τις εποχές το έργο του μεταξύ των ανθρώπων, και θα εξακολουθήσει την τακτική του μέχρι το τέλος. Αν φανερά ισχυριζόταν ότι πολεμάει το Θεό και το νόμο Του, οι άνθρωποι θα προφυλάγονταν. Μεταμφιέζεται όμως και αναμειγνύει την αλήθεια με την πλάνη. Τα πιο επικίνδυνα ψεύδη είναι εκείνα που

έχουν αναμειχθεί με την αλήθεια. Με αυτό τον τρόπο γίνονται δεκτές οι πλάνες που αιχμαλωτίζουν και καταστρέφουν την ψυχή. Με αυτό το μέσον ο Σατανάς παρασύρει τον κόσμο με το μέρος του. Αλλά έρχεται η ημέρα κατά την οποία ο θρίαμβός του θα τελειώσει για πάντα.

Αντιμετωπίζοντας την ανταρσία, ο Θεός θα ξεσκεπάσει εντελώς το έργο που τόσον καιρό εκτελείται καλυμμένο. Τα αποτελέσματα της κυριαρχίας του Σατανά, οι καρποί της παραμέρισης των θεϊκών εντολών θα εκτεθούν διάπλατα στα μάτια όλων των λογικών πλασμάτων. Ο νόμος του Θεού θα αποδειχθεί δικαιωμένος στην εντέλεια. Θα φανεί ότι η όλη συμπεριφορά του Θεού είχε ως κίνητρο το αιώνιο καλό του λαού Του καθώς και το καλό όλων των κόσμων που δημιούργησε. Αυτός ο ίδιος ο Σατανάς θα ομολογήσει, παρουσία του σύμπαντος που παρίσταται ως μάρτυς, τη δικαιοσύνη της διακυβέρνησης του Θεού και τη δικαιοσύνη του νόμου Του.

Δεν απέχει πολύ ο καιρός που ο Θεός θα εγερθεί να υπερασπισθεί τη θιγείσα εξουσία Του. «Ο Κύριος εξέρχεται από του τόπου Αυτού διά να παιδεύση τους κατοίκους της γης ένεκεν της ανομίας αυτών.» «Τίς δύναται να υπομείνη την ημέραν της ελεύσεως Αυτού; Και τίς δύναται να σταθεί εις την παρουσίαν Αυτού;» (Ησ. 26: 21, Μαλ. 3:2). Εξαιτίας της αμαρτωλότητάς του, δεν επιτράπηκε στο λαό Ισραήλ να πλησιάσει στο όρος όταν ο Θεός θα κατέβαινε σε αυτό να διακηρύξει το νόμο Του, μήπως καταναλισκόταν από τη φλόγινη δόξα της παρουσίας Του. Αν τέτοιες ενδείξεις της δύναμής Του επισήμαναν τον τόπο που είχε εκλεγεί για τη διακήρυξη του νόμου του Θεού, πόσο τρομερό θα πρέπει να είναι το δικαστήριό Του για την ποδοπάτηση των ιερών αυτών θεσπισμάτων!

Πώς αυτοί που ποδοπάτησαν την εξουσία Του θα αντέξουν στη δόξα Του την ημέρα της τελικής ανταπόδοσης; Το δέος του Σινά απέβλεπε να παραστήσει στο λαό τις σκηνές της κρίσης. Ο ήχος της σάλπιγγας καλούσε τον Ισραήλ να συναντηθεί με το Θεό. Η φωνή του αρχαγγέλου και η σάλπιγγα του Θεού θα καλέσουν τους ζωντανούς και τους νεκρούς της γης να παρουσιασθούν στον Κριτή τους. Ο Πατέρας και ο Υιός, συνοδευόμενοι από ένα αγγελικό πλήθος, ήταν παρόντες στην κορυφή του βουνού. Τη μεγάλη ημέρα της κρίσης ο Χριστός θα έρθει «εν τη δόξη του Πατρός Αυτού μετά των αγγέλων Αυτού.» (Ματθ. 16:27).

Τότε θα καθίσει στο θρόνο της δόξας Του και όλα τα έθνη θα συναχθούν μπροστά Του.

΄Οταν η θεϊκή παρουσία εκδηλώθηκε επάνω στο όρος Σινά, η δόξα του Θεού ήταν σαν καταναλίσκουσα φωτιά στα μάτια όλων των Ισραηλιτών. Αλλά όταν ο Χριστός θα έρθει με δόξα, με τους αγίους αγγέλους Του, ολόκληρη η γη θα φλέγεται από τη φοβερή λάμψη της παρουσίας Του. «Θέλει ελθεί ο Θεός ημών, και δεν θέλει σιωπήσει. Πυρ κατατρώγον θέλει είσθαι έμπροσθεν Αυτού και πέριξ Αυτού σφοδρά ανεμοζάλη. Θέλει προσκαλέσει τους ουρανούς άνωθεν, και την γην, διά να κρίνη τον λαόν Αυτού.» Ένας ποταμός από φωτιά θα ξεχυθεί και θα προχωρεί μπροστά Του κάνοντας τα στοιχεία της φύσης να λιώσουν από τη διάπυρη θερμότητα, επίσης «η γη και τα εν αυτή έργα θέλουσι κατακαή.» «΄Οταν ο Κύριος Ιησούς αποκαλυφθή απ'ουρανού, μετά των αγγέλων της δυνάμεως Αυτού, εν πυρί φλογός, κάμνων εκδίκησιν εις τους μη γνωρίζοντας Θεόν, και εις τους μη υπακούοντας εις το ευαγγέλιον.» (Ψαλμ. 50:3,4, Β΄Πετρ. 3:10, Β΄Θεσ. 1:7,8).

Ποτέ, αφότου δημιουργήθηκε ο άνθρωπος, δεν παρουσιάσθηκε τέτοια εκδήλωση θεϊκής δύναμης όπως όταν ο νόμος διακηρύχθηκε στο Σινά. «Η γη εσείσθη, και αυτοί οι ουρανοί έσταξαν από προσώπου του Θεού, του Θεού του Ισραήλ.» Μέσα από τις συγκλονιστικές αναταραχές της φύσης, σαν σάλπιγγα ακουγόταν η φωνή του Θεού από το σύννεφο. Το βουνό σειόταν από τη βάση ως την κορυφή και τα πλήθη των Ισραηλιτών χλομά και τρεμάμενα από το φόβο ήταν πεσμένα μπρούμυτα. Τότε Εκείνος που είχε σείσει τη γη, δήλωσε: «Έτι άπαξ Εγώ σείω ου μόνον την γην, αλλά και τον ουρανόν.» Η Γραφή λέει: «Ο Κύριος θέλει βρυχήσει εξ ύψους, και εκπέμψει την φωνήν Αυτού από της κατοικίας της αγιότητος Αυτού.» «Και οι ουρανοί και η γη θέλουσι σεισθεί.» Εκείνη τη μεγάλη επερχόμενη ημέρα αυτός ο ουρανός θα αποχωρισθεί «ως βιβλίον τετυλιγμένον». Και κάθε βουνό και νησί θα μετακινηθούν από τη θέση τους. «Η γη θέλει κλονιθή εδώ και εκεί ως ο μεθύων, και θέλει μετακινηθή ως καλύβη, και η ανομία αυτής θέλει βαρύνει επ'αυτήν, και θέλει πέσει και πλέον δεν θέλει σηκωθή.» (Ψαλμ. 68:8, Εβρ. 12:26, Ιερ. 25:30, Ιωήλ 3:16, Αποκ. 6:14, Ησ. 24:20).

> «Διά τούτο πάσαι αι χείρες θέλουσιν εκλυθή,» «πάντα τα πρόσωπα εστράφησαν εις ωχρίασιν», «και πάσα καρδία ανθρώπου θέλει διαλυθή. Και θέλουσι τρομάξει, πόνοι και θλίψεις θέλουσι κατακυριεύσει αυτούς.» «Και θέλω παιδεύσει τον

κόσμον διά την κακίαν αυτού», λέγει Κύριος «και θέλω παύσει την μεγαλαυχίαν των υπερηφάνων, και ταπεινώσει την υψηλοφροσύνην των φοβερών.» (Ησ. 13:7,8,11, Ιερ. 30:6).

΄Οταν ο Μωυσής επέστρεψε από τη θεϊκή παρουσία στο βουνό όπου είχε λάβει τις πλάκες του μαρτυρίου, ο ένοχος Ισραήλ δεν μπορούσε να αντέξει στο φως το οποίο περιέβαλλε με δόξα το πρόσωπό Του. Πόσο λιγότερο θα μπορούν οι παραβάτες να αντικρίσουν τον Υιό του Θεού όταν θα παρουσιασθεί με τη δόξα του Πατέρα Του, περιβαλλόμενος από όλα τα ουράνια πλήθη, για να εκτελέσει δικαιοσύνη εναντίον των παραβατών του νόμου Του και των αρνητών της εξιλαστικής θυσίας Του! Αυτοί που αγνόησαν το νόμο του Θεού και ποδοπάτησαν το αίμα του Χριστού, «οι βασιλείς της γης και οι μεγιστάνες, και οι πλούσιοι, και οι χιλίαρχοι και οι δυνατοί», θα κρυφθούν «εις τα σπήλαια και εις τας πέτρας των ορέων», και θα πουν «προς τα όρη και προς τας πέτρας, Πέσατε εφ'ημάς, και κρύψατε ημάς από προσώπου του καθημένου επί του θρόνου, και από της οργής του Αρνίου, διότι ήλθεν η ημέρα η μεγάλη της οργής Αυτού, και τις δύναται να σταθή;» «Εν εκείνη τη ημέρα, θέλει ρίψει ο άνθρωπος εις τους ασπάλακας και τας νυκτερίδας τα αργυρά αυτού είδωλα . . . διά να εισέλθωσιν εις τας σχισμάς των βράχων, και εις τα σπήλαια των πετρών, διά τον φόβον του Κυρίου, και διά την δόξαν της μεγαλειότητος Αυτού, όταν εγερθή διά να κλονίση την γην.» (Αποκ. 6:15-17, Ησ. 2:20,21).

Τότε θα αποδειχθεί ότι η ανταρσία του Σατανά εναντίον του Θεού κατέληξε στην καταστροφή αυτού του ιδίου και όλων όσοι προτίμησαν να γίνουν υποτελείς του. Εκείνος παρέστησε ότι μεγάλο καλό θα προερχόταν από την παράβαση. Θα φανεί όμως ότι «ο μισθός της αμαρτίας είναι θάνατος». «Διότι, ιδού, έρχεται ημέρα, ήτις θέλει καίει ως κλίβανος, και πάντες οι υπερήφανοι, και πάντες οι πράττοντες ασέβειαν, θέλουσιν είσθαι άχυρον. Και η ημέρα η ερχομένη θέλει κατακαύσει αυτούς, λέγει ο Κύριος των δυνάμεων, ώστε δεν θέλει αφήσει εις αυτούς ρίζαν και κλάδον.» Ο Σατανάς, η ρίζα κάθε αμαρτίας, και όλοι οι εκτελεστές του κακού, που είναι τα παρακλάδια του, θα αποκοπούν τελείως. Θα δοθεί τέλος στην αμαρτία με όλη τη συμφορά και την καταστροφή που προξένησε. Ο ψαλμωδός λέει: «Εξολόθρευσας τον ασεβή, το όνομα αυτών εξήλειψας εις τον αιώνα του αιώνος. Εχθρέ, αι ερημώσεις εξέλιπον διά παντός.» (Μαλ. 4:1, Ψαλμ.9:5,6).

29. Η έχθρα του Σατανά εναντίον του νόμου

Μέσα όμως από τη θύελλα της θεϊκής κρίσης τα τέκνα του Θεού δεν έχουν λόγο να φοβούνται. «Ο Κύριος θέλει είσθαι το καταφύγιον του λαού Αυτού, και η ισχύς των υιών Ισραήλ.» Η ημέρα που φέρνει τρόμο και καταστροφή στους παραβάτες του θείου νόμου, στους υπάκουους θα φέρει ανεκλάλητη χαρά και θα είναι γεμάτη δόξα. Ο Κύριος λέει: «Συναθροίσατε τους οσίους μου οίτινες έκαμον μετ'Εμού συνθήκην επί θυσίας. Και οι ουρανοί θέλουσιν απαγγείλει την δικαιοσύνην Αυτού, διότι ο Θεός Αυτός είναι κριτής.» «Τότε θέλετε επιστρέψει και διακρίνει μεταξύ δικαίου και ασεβούς, μεταξύ του δουλεύοντος τον Θεόν και του μη δουλεύοντος Αυτόν.» «Ακούσατέ Μου, σεις οι γνωρίζοντες την δικαιοσύνην, *λαέ, εν τη καρδία του οποίου είναι ο νόμος Μου*.» «Ιδού, έλαβον εκ των χειρών σου το ποτήριον της ζάλης . . . δεν θέλεις πλέον πίει αυτό του λοιπού.» «Εγώ, Εγώ είμαι ο παρηγορών υμάς.» «Διότι τα όρη θέλουσι μετατοπισθή, και οι λόφοι μετακινηθή, πλην το έλεός Μου δεν θέλει εκλείψει από σου, ουδέ η διαθήκη της ειρήνης Μου μετακινηθή, λέγει Κύριος ο ελεών σε.» Το μεγάλο σχέδιο της απολύτρωσης επαναφέρει τον κόσμο στην εύνοια του Θεού. Όσα χάθηκαν εξαιτίας της αμαρτίας, αποκαθίστανται. Όχι μόνο ο άνθρωπος, αλλά και η γη λυτρώνεται και γίνεται αιώνια κατοικία των νομοταγών. Εξι χιλιάδες χρόνια αγωνίσθηκε ο Σατανάς για να διατηρήσει την κατοχή της γης. Τώρα ο αρχικός σκοπός του Θεού στη δημιουργία εκπληρώνεται. «Οι άγιοι του Υψίστου θέλουσι παραλάβει την βασιλείαν, και θέλουσιν έχει βασίλειον εις τους αιώνας του αιώνος.» (Ιωήλ 3:16, Μαλ. 3:18, Ησ. 51:7,22,12, 54:10, Δαν. 7:18).

«Από ανατολών ηλίου έως δυσμών αυτού, ας αινήται το όνομα του Κυρίου.» «Εν τη ημέρα εκείνη θέλει είσθαι Κύριος είς και το όνομα Αυτού έν.» «Ο Κύριος θέλει είσθαι βασιλεύς εφ'όλην την γην.» «Εις τον αιώνα, Κύριε, διαμένει ο λόγος Σου εν τω ουρανώ.» «Αληθιναί πάσαι αι εντολαί Αυτού, εστερεωμέναι εις τον αιώνα του αιώνος.» Οι άγιες εντολές τις οποίες ο Σατανάς μίσησε και επιδίωξε να καταστρέψει, θα τιμηθούν από το αναμάρτητο σύμπαν. «Καθώς η γη αναδίδει το βλάστημα αυτής, και καθώς ο κήπος εκφύει τα σπειρόμενα εν αυτώ, ούτω Κύριος ο Θεός θέλει κάμει την δικαιοσύνην και την αίνεσιν να βλαστήσωσιν ενώπιον πάντων των εθνών.» (Ψαλμ 113:3, Ζαχ. 14:9, Ψαλμ. 119:89, 111:7,8, Ησ.61:11).

ΤΟ ΑΓΙΑΣΤΗΡΙΟ ΚΑΙ ΟΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΤΟΥ

(Βασίζεται στα βιβλία Έξοδος, κεφ. 25: - 40:, Λευιτικόν, κεφ. 4:, 16:)

Η εντολή δόθηκε στο Μωυσή όταν ήταν στο όρος με το Θεό: «Ας κάμωσιν εις Εμέ αγιαστήριον. διά να κατοικώ μεταξύ αυτών», και λεπτομερείς οδηγίες είχαν δοθεί για την κατασκευή του αγιαστηρίου. Με την αποστασία τους οι Ισραηλίτες έχασαν την ευλογία της θεϊκής παρουσίας και για ένα διάστημα τους ήταν αδύνατο να κατασκευάσουν το αγιαστήριο για να μένει μαζί τους ο Θεός. Όταν όμως επανέκτησαν την εύνοια του Ουρανού, ο μεγάλος αρχηγός προχώρησε στην εκτέλεση της θεϊκής προσταγής.

Ορισμένοι άνδρες, ιδιαίτερα προικισμένοι με δεξιοτεχνία και σοφία, εκλέχθηκαν για την κατασκευή του ιερού οικοδομήματος. Ο ίδιος ο Θεός έδωσε στο Μωυσή το σχέδιο της δομής με τις συγκεκριμένες οδηγίες για τις διαστάσεις και το σχήμα του, για τα υλικά που έπρεπε να χρησιμοποιηθούν και για κάθε είδος επίπλωσης που θα περιείχε.

Οι άγιοι αυτοί χειροποίητοι χώροι θα ήταν «αντίτυπα των αληθινών», «τύποι των επουρανίων» (Εβρ. 9:24,23), μια αναπαράσταση σε μικρογραφία του ουράνιου ναού όπου ο Χριστός, ο μεγάλος Αρχιερέας μας, αφού πρόσφερε τη ζωή Του ως θυσία, θα μεσίτευε για χάρη των αμαρτωλών. Στο όρος ο Θεός έδειξε στο Μωυσή μια θέα του ουράνιου αγιαστηρίου και τον διέταξε να κατασκευάσει όλα σύμφωνα με το σχέδιο που του είχε υποδειχθεί. Ο Μωυσής καταχώρησε προσεκτικά όλες αυτές τις οδηγίες και τις μετέδωσε στους αρχηγούς του λαού.

Για την κατασκευή του αγιαστηρίου μεγάλες και πολυδάπανες προετοιμασίες ήταν απαραίτητες. Απαιτήθηκαν μεγάλες ποσότη-

τες από τα πολύτιμα και ακριβά υλικά. Ο Κύριος όμως δεχόταν μόνο προαιρετικές προσφορές. «Παρά παντός ανθρώπου προαιρουμένου εν τη καρδία αυτού», ήταν η θεϊκή προσταγή που ο Μωυσής επανέλαβε στη σύναξη του λαού. Αφοσίωση στο Θεό και πνεύμα θυσίας απαιτήθηκαν πρώτιστα για την προετοιμασία του κατοικητηρίου χώρου του Υψίστου.

΄Ολος ο λαός ανταποκρίθηκε με μια καρδιά.

«Και ήλθον, πας άνθρωπος του οποίου η καρδία διήγειρεν αυτόν, και πας τις τον οποίον το πνεύμα έκαμε προαιρετικόν, έφεραν την προσφοράν του Κυρίου διά το έργον της σκηνής του μαρτυρίου, και διά πάσαν την υπηρεσίαν αυτής, και διά τας αγίας στολάς. Και ήλθον, άνδρες τε και γυναίκες, όσοι ήσαν προαιρετικής καρδίας, φέροντες βραχιόλια, και ενώτια, και δακτυλίδια, και περιδέραια, παν σκεύος χρυσούν, και πάντες όσοι προσέφεραν προσφοράν χρυσίου εις τον Κύριον.»

«Και πας άνθρωπος εις τον οποίον ευρίσκετο κυανούν, και πορφυρούν, και κόκκινον, και βύσσος, και τρίχες αιγών, και δέρματα κριών κοκκινοβαφή, ή δέρματα θώων, έφεραν αυτά. Πας όστις ηδύνατο να κάμη προσφοράν αργυρίου και χαλκού, έφεραν την προσφοράν του Κυρίου, και πας άνθρωπος, εις τον οποίον ευρίσκετο ξύλον σιττίμ διά παν έργον της υπηρεσίας έφεραν αυτό.»

«Και πάσα γυνή συνετή την καρδίαν, έκλωθον με τας χείρας αυτών, και έφερον κεκλωσμένα, το κυανούν, και το πορφυρούν, το κόκκινον και την βύσσον. Και πάσαι αι γυναίκες, των οποίων η καρδία διήγειρεν αυτάς εις ευμηχανίαν, έκλωσαν τας τρίχας των αιγών.»

«Και οι άρχοντες έφεραν τους λίθους της ενθέσεως, διά το εφόδ, και διά το περιστήθιον, και τα αρώματα, και το έλαιον διά το φως, και διά το χριστήριον έλαιον, και διά το ευώδες θυμίαμα.» (Έξ. 35:21-28).

Ενώ η κατασκευή του αγιαστηρίου προχωρούσε, ο λαός - νέοι, γέροι, άνδρες, γυναίκες και παιδιά - συνέχισαν να φέρνουν τις προσφορές τους, μέχρι που οι επιστάτες του έργου είδαν ότι είχαν αρκετό υλικό και μάλιστα περισσότερο από ό,τι μπορούσε να χρησιμοποιηθεί. Και ο Μωυσής διέταξε να διακηρυχθεί σε ολόκληρο το στρατόπεδο:

«Μηδείς ανήρ μήτε γυνή, ας μη κάμη πλέον εργασίαν διά την προσφοράν του αγιαστηρίου. Και ο λαός έπαυσεν από του να φέρη.»

30. Το αγιαστήριο και οι λειτουργίες του

Οι γογγυσμοί των Ισραηλιτών και οι τιμωρίες του Θεού εξαιτίας των αμαρτιών τους έχουν καταχωρηθεί ως προειδοποίηση για τις ακόλουθες γενεές. Και η αφοσίωσή τους όμως, ο ζήλος τους και η γενναιοδωρία τους αποτελούν αξιομίμητο παράδειγμα. Όσοι αγαπούν τη λατρεία του Θεού και εκτιμούν τις ευλογίες της θείας παρουσίας Του, θα εκδηλώνουν το ίδιο πνεύμα της θυσίας για να ετοιμάσουν οίκον όπου να μπορεί να συναντιέται με αυτούς. Θα θέλουν να φέρουν στον Κύριο προσφορά από ό,τι καλύτερο έχουν στην κατοχή τους. Ο οίκος που οικοδομείται για τον Κύριο, δεν πρέπει να παραμένει χρεωμένος, επειδή έτσι δυσφημείται ο Θεός. Επαρκής για την αποπεράτωση του έργου ποσότητα πρέπει να προσφέρεται αυτοπροαίρετα, ώστε να μπορούν να πουν οι εργάτες όπως είπαν οι κατασκευαστές του αγιαστηρίου: ''Μη φέρετε άλλες προσφορές.''

Το αγιαστήριο κατασκευάσθηκε έτσι που μπορούσε να αποσυναρμολογείται και να μεταφέρεται από τους Ισραηλίτες σε όλες τις οδοιπορίες τους. Γι'αυτό το λόγο ήταν μικρό, όχι περισσότερο από δεκαπέντε πόδια μήκος και οκτώ πόδια το πλάτος και το ύψος. Ήταν όμως μια μεγαλόπρεπη κατασκευή. Το ξύλο που χρησιμοποιήθηκε για το οίκημα και για την επίπλωσή του ήταν από δένδρα ακακίας που άντεχαν στη διάβρωση περισσότερο από οποιοδήποτε άλλο δένδρο που μπορούσε να βρεθεί στο Σινά.

Τα τοιχώματα ήταν κατασκευασμένα από κάθετες σανίδες που ενώνονταν με αργυρά θηλυκωτήρια και στηρίζονταν με στύλους και συνδετικές μπάρες. Το όλο ήταν σκεπασμένο με χρυσό και έδινε στο κατασκεύασμα μια όψη από ατόφιο χρυσάφι. Η στέγη αποτελείτο από τέσσερες σειρές παραπετασμάτων. Τα εσωτερικά παραπετάσματα «εκ κυανού και πορφυρού, και κοκκίνου, και βύσσου κεκλωσμένης εντέχνου εργασίας με χερουβείμ». Οι άλλες τρεις σειρές, η πρώτη από τρίχες κατσικίσιες, η δεύτερη από μαλλί κριαριών κοκκινοβαμμένο και η τρίτη από δέρμα τσακαλιών καμωμένο έτσι που να εξασφαλίζει τέλεια προστασία.

Η κατασκευή χωριζόταν σε δυο διαμερίσματα με ένα πλούσιο και ωραίο παραπέτασμα που κρεμόταν από καλυμμένους με χρυσό στύλους. Ένα παρόμοιο παραπέτασμα έκλεινε την είσοδο του πρώτου διαμερίσματος. Και τα δύο παραπετάσματα, όπως και το εσωτερικό κάλυμμα που σχημάτιζε την οροφή, ήταν κατασκευασμένα από φανταχτερά χρώματα, γαλάζιο, μωβ και άλικο, σε ωραίους συνδυασμούς, ενώ χερουβείμ κεντημένα με χρυσές

και ασημένιες κλωστές παρίσταναν τα αγγελικά στρατεύματα, τα οποία σχετίζονται με το έργο του ουράνιου αγιαστηρίου και είναι λειτουργικά πνεύματα για το λαό του Θεού στη γη.

Η αγία σκηνή περιβαλλόταν από μια ανοικτή έκταση, την αυλή που την περιέκλειαν παραπετάσματα από καθαρό λινό που κρέμονταν από μπρούντζινους στύλους. Η είσοδος της αυλής ήταν στο ανατολικό μέρος. Την έφραζαν παραπετάσματα από ακριβά και με έξοχη τέχνη υφάσματα, αν και κατώτερα από αυτά του αγιαστηρίου. Επειδή τα προπετάσματα της αυλής ήταν κατά το ήμισυ χαμηλότερα από τα τοιχώματα του αγιαστηρίου, ο λαός από έξω διέκρινε καθαρά την κατασκευή.

Στην αυλή, κοντά στην είσοδο, ήταν στημένο το ορειχάλκινο θυσιαστήριο του ολοκαυτώματος. Επάνω στο θυσιαστήριο αυτό καίγονταν όλες οι θυσίες που προσφέρονταν με φωτιά στον Κύριο, και τα κέρατά του (οι τέσσερες γωνιακές προεξοχές του) ραντίζονταν με το εξιλαστήριο αίμα. Ανάμεσα στο θυσιαστήριο και στην είσοδο του αγιαστηρίου βρισκόταν ο νιπτήρας, μπρούντζινος και αυτός, καμωμένος από τους καθρέφτες που προαιρετικά είχαν φέρει οι ισραηλίτισσες γυναίκες. Στο νιπτήρα οι ιερείς έπρεπε να πλένουν τα χέρια και τα πόδια τους κάθε φορά που έμπαιναν στα ιερά διαμερίσματα, ή πλησίαζαν στο θυσιαστήριο για να προσφέρουν τη θυσία στον Κύριο.

Στο πρώτο διαμέρισμα - τα άγια - βρισκόταν η τράπεζα με τον «άρτον της προθέσεως», η επτάφωτη λυχνία και το θυσιαστήριο του θυμιάματος. Το τραπέζι με τα ψωμιά ήταν τοποθετημένο στα βόρεια. Περιβαλλόταν από ένα καλλωπιστικό στεφάνι και ήταν καλυμμένο με καθαρό χρυσάφι. Στο τραπέζι αυτό οι ιερείς έπρεπε να τοποθετούν κάθε Σάββατο δώδεκα ψωμιά σε δύο σειρές και πασπαλισμένα με λιβάνι.

Τα ψωμιά που αλλάζονταν, επειδή ήταν αγιασμένα, έπρεπε να φαγωθούν από τους ιερείς. Στα δυτικά βρισκόταν η επτάφωτη λυχνία. Οι κλάδοι της ήταν στολισμένοι με εξαίσια λεπτεπίλεπτα άνθη που έμοιαζαν με κρίνα, και ολόκληρη η λυχνία ήταν κατασκευασμένη από ατόφιο χρυσάφι. Επειδή δεν υπήρχαν παράθυρα στο αγιαστήριο, το φως της λυχνίας δεν έσβηνε ποτέ, αλλά έφεγγε μέρα-νύχτα.

Μπροστά ακριβώς από το παραπέτασμα που χώριζε τα άγια από τα άγια των αγίων και την άμεση παρουσία του Θεού, βρισκόταν το χρυσό θυσιαστήριο του θυμιάματος. Επάνω σε αυτό το θυσιαστήριο ο ιερέας έπρεπε να καίει λιβάνι κάθε πρωί και βρά-

δυ. Οι κερατοειδείς προεξοχές του αγγίζονταν με το αίμα της «περί αμαρτίας προσφοράς» και ραντίζονταν με το αίμα τη μεγάλη Ημέρα του Εξιλασμού. Τη φωτιά επάνω στο θυσιαστήριο αυτό την είχε ανάψει ο ίδιος ο Θεός, και φυλαγόταν με ιερή ευλάβεια. Μέρα και νύχτα το αγιασμένο λιβάνι σκόρπιζε το άρωμά του παντού στα ιερά διαμερίσματα μέχρι έξω, μακριά γύρω από το αγιαστήριο.

Πίσω από το εσωτερικό παραπέτασμα ήταν τα άγια των αγίων, το επίκεντρο της συμβολικής υπηρεσίας του εξιλασμού και της μεσιτείας, και ο συνδετικός κρίκος μεταξύ του ουρανού και της γης. Στο διαμέρισμα αυτό ήταν η κιβωτός, ένα κιβώτιο από ξύλο ακακίας, καλυμμένο μέσα και έξω από χρυσό, και έχοντας ολόγυρα στο κάλυμμά της ένα ολόχρυσο στεφάνι. Ήταν κατασκευασμένη για να φυλάει μέσα της τις λίθινες πλάκες επάνω στις οποίες ο Θεός είχε μόνος Του χαράξει τις δέκα εντολές. Γι'αυτό ονομαζόταν η κιβωτός της διαθήκης του Θεού, επειδή οι δέκα εντολές ήταν η βάση της διαθήκης που είχε κάνει ο Θεός με το λαό Ισραήλ.

Το κάλυμμα της ιερής κιβωτού ονομαζόταν ιλαστήριο. Ήταν κατασκευασμένο από ατόφιο χρυσό και επάνω του ήταν δύο χρυσά χερουβείμ που στέκονταν ένα στην κάθε άκρη. Του κάθε αγγέλου η μια φτερούγα σηκωνόταν απλωμένη ψηλά, ενώ η άλλη ήταν διπλωμένη επάνω στο σώμα (δείτε Ιεζ. 1:11), δείχνοντας ευλάβεια και ταπεινοφροσύνη. Η στάση των χερουβείμ, των οποίων τα πρόσωπα ήταν στραμμένα το ένα προς το άλλο και κοίταζαν με σεβασμό κάτω προς την κιβωτό, απεικόνιζε το σεβασμό των ουράνιων στρατιών προς το νόμο του Θεού και το ενδιαφέρον τους για το απολυτρωτικό έργο.

Επάνω από το ιλαστήριο ήταν το Θάμβος, η εκδήλωση της θεϊκής παρουσίας, και ανάμεσα από τα χερουβείμ ο Θεός έκανε γνωστό το θέλημά Του. Τα θεϊκά μηνύματα κοινοποιούντο μερικές φορές στον αρχιερέα με μια φωνή προερχόμενη από το σύννεφο. Μερικές φορές ένα φως έπεφτε επάνω στο δεξιό άγγελο για να σημαίνει έγκριση ή αποδοχή, ενώ μια σκιά ή ένα σύννεφο παρέμενε επάνω στον αριστερό άγγελο για να φανερώσει αποδοκιμασία ή απόρριψη.

Ο νόμος του Θεού, φυλαγμένος με ευλάβεια στην κιβωτό, αποτελούσε το μεγάλο γνώμονα της δικαιοσύνης και της κρίσης. Ο νόμος απαιτούσε το θάνατο του παραβάτη. Επάνω όμως από το νόμο ήταν το ιλαστήριο όπου φανερωνόταν η παρουσία του

Θεού και από όπου, χάρη στην εξιλαστήρια θυσία, η συγγνώμη χορηγείτο στο μετανοούντα αμαρτωλό. Έτσι, στο έργο του Χριστού για την απολύτρωσή μας όπως συμβολίζεται με την υπηρεσία του αγιαστηρίου, «έλεος και αλήθεια συναπαντήθησαν, δικαιοσύνη και ειρήνη εφιλήθησαν.» (Ψαλμ. 85:10).

Καμιά γλώσσα δεν μπορεί να περιγράψει τη σκηνή που παρουσίαζε το εσωτερικό του αγιαστηρίου - οι επίχρυσοι τοίχοι αντανακλώντας το φως της χρυσής λυχνίας, οι φαντασμαγορικές αποχρώσεις των πλούσια κεντημένων παραπετασμάτων με τους αστραφτερούς αγγέλους, η τράπεζα και το θυσιαστήριο του θυμιάματος λαμποκοπώντας από χρυσάφι πίσω από το δεύτερο παραπέτασμα, η ιερή κιβωτός με τα μυστηριακά χερουβείμ και από πάνω του η αγία Λάμψη μαρτυρούσα την ορατή παρουσία του Κυρίου. Όλα αυτά δεν ήταν παρά μια αμυδρή αντανάκλαση της δόξας του επουράνιου αγιαστηρίου του Θεού - το μεγάλο επίκεντρο του έργου για την απολύτρωση του ανθρώπου.

Μισός περίπου χρόνος απαιτήθηκε για την κατασκευή του αγιαστηρίου. Όταν αυτό τελείωσε, ο Μωυσής εξέτασε ολόκληρο το έργο των κατασκευαστών συγκρίνοντάς το με το σχέδιο που του είχε δειχθεί στο όρος και με τις οδηγίες που είχε λάβει από το Θεό. «Άπαν το έργον, είχον κάμει αυτό καθώς προσέταξεν ο Κύριος ούτως έκαμον, και ευλόγησεν αυτούς ο Μωυσής.» Με μεγάλο ενδιαφέρον τα πλήθη των Ισραηλιτών συγκεντρώθηκαν ολόγυρα για να δουν τη νέα κατασκευή. Ενώ αντίκριζαν τη σκηνή με ευλαβική ικανοποίηση, ο στύλος της νεφέλης πλανιόταν επάνω από το αγιαστήριο, και κατεβαίνοντας το κάλυψε. «Και η δόξα του Κυρίου ενέπλησε την σκηνήν.»

Έγινε μια αποκάλυψη του θεϊκού μεγαλείου και, για ένα διάστημα, ούτε ακόμη ο Μωυσής μπορούσε να μπει μέσα. Με βαθιά συγκίνηση ο λαός παρατηρούσε την ένδειξη ότι το έργο των χεριών τους είχε γίνει δεκτό. Δεν εκδήλωσαν τη ζωηρή χαρά τους με φωνασκίες. Όλοι είχαν κυριευθεί από ιερό δέος. Ο ενθουσιασμός όμως της καρδιάς τους ξεχείλισε με δάκρυα χαράς, και χαμηλόφωνα εκφράζονταν με λόγια ευγνωμοσύνης που ο Θεός είχε συγκατατεθεί να κατοικήσει ανάμεσά τους.

Με θεϊκή καθοδήγηση η φυλή του Λευί είχε ξεχωρισθεί για την υπηρεσία του αγιαστηρίου. Στα αρχαιότατα χρόνια κάθε άνδρας ήταν ο ιερέας της οικογένειάς του. Τις ημέρες του Αβραάμ η ιεροσύνη θεωρείτο δικαίωμα του μεγαλύτερου γιου. Τώρα, αντί για τα πρωτότοκα παιδιά του Ισραήλ, ο Κύριος δέχθηκε τη φυλή του

Λευί για το έργο του αγιαστηρίου. Με τη σημαντική αυτή τιμή έδειξε ότι αποδέχθηκε την αφοσίωσή τους τόσο όταν είχαν μείνει προσκολλημένοι στην υπηρεσία Του, όσο και όταν εκτέλεσαν την ποινή που επέβαλε στον αποστάτη Ισραήλ, τότε που προσκύνησαν το χρυσό μοσχάρι.

Η ιεροσύνη όμως είχε αποκλειστικά περιορισθεί στην οικογένεια του Ααρών. Μόνο ο Ααρών και οι γιοι του επιτρεπόταν να υπηρετούν στην παρουσία του Κυρίου. Στα υπόλοιπα μέλη της φυλής είχε ανατεθεί η φροντίδα του αγιαστηρίου και των επίπλων του, και όφειλαν επίσης να βοηθούν τους ιερείς στην εκτέλεση των καθηκόντων τους χωρίς όμως να έχουν το δικαίωμα να προσφέρουν τις θυσίες και να καίνε το λιβάνι ή να ατενίζουν στα άγια αντικείμενα πριν αυτά σκεπασθούν.

Ανάλογα με την υπηρεσία τους, ειδικά ρούχα είχαν ορισθεί για τους ιερείς. «Θέλεις κάμει στολήν αγίαν εις τον Ααρών τον αδελφόν σου, προς δόξαν και τιμήν», ήταν η θεϊκή προσταγή στο Μωυσή. Το ένδυμα του κανονικού ιερέα ήταν από άσπρο λινό και υφαμένο μονοκόμματο. Έφθανε σχεδόν μέχρι τα πόδια, στη μέση έσφιγγε με μια άσπρη λινή ζώνη κεντητή με γαλάζιο, πορφυρό και κόκκινο χρώμα. Μια λινή μίτρα συμπλήρωνε την εξωτερική αμφίεση.

Στην καιγόμενη βάτο ο Μωυσής διατάχθηκε να βγάλει τα σανδάλια του επειδή ο τόπος όπου στεκόταν, ήταν άγιος. Το ίδιο και οι ιερείς δεν έπρεπε να μπαίνουν στο αγιαστήριο φορώντας τα παπούτσια τους. Μόρια από σκόνη κολλημένα σε αυτά θα μόλυναν τον άγιο τόπο. Όφειλαν να βγάζουν τα παπούτσια τους στην αυλή πριν εισέλθουν στο αγιαστήριο. Επίσης να πλύνουν τα χέρια και τα πόδια τους πριν προσφέρουν υπηρεσία στο αγιαστήριο ή στο θυσιαστήριο του ολοκαυτώματος. Έτσι, διδάσκονταν διαρκώς το μάθημα ότι κάθε μόλυσμα έπρεπε να αποβληθεί από εκείνους που πλησίαζαν στην παρουσία του Θεού.

Τα άμφια του αρχιερέα ήταν κατασκευασμένα με πολυτελή υλικά και με εξαιρετικής ποιότητας εργασία, όπως ταίριαζε στο υψηλό του αξίωμα. Εκτός από τη λινή φορεσιά του κοινού ιερέα, αυτός φορούσε και ένα γαλάζιο χιτώνα, επίσης υφαμένο μονοκόμματο. Ο ποδόγυρος στολιζόταν ολόγυρα με χρυσά κουδούνια και ρόδια από κυανό, πορφυρό και κόκκινο χρώμα. Επάνω από αυτό ήταν το εφόδ, ένα κοντότερο ρούχο με χρυσά, μπλε, πορφυρά, κόκκινα και λευκά χρώματα. Στηριζόταν με μια ζώνη από τους ίδιους χρωματισμούς, πολύ καλοδουλεμένη. Το εφόδ δεν

είχε μανίκια και στους χρυσοκέντητους ώμους του ήταν τοποθετημένοι δυο ονυχίτες λίθοι που έφεραν τα ονόματα των δώδεκα φυλών του Ισραήλ.

Επάνω από το εφόδ ήταν το περιστήθιο, το αγιότερο από όλα τα ιερατικά άμφια. Αυτό ήταν φτιαγμένο από το ίδιο ύφασμα με το εφόδ. Είχε τετράγωνο σχήμα, έπιανε περίπου μια πιθαμή και κρεμόταν από τους ώμους με ένα γαλάζιο κορδόνι που δενόταν σε χρυσούς κρίκους. Το πλαίσιό του σχηματιζόταν από ποικίλους πολύτιμους λίθους, τους ίδιους που σχηματίζουν τα δώδεκα θεμέλια της πόλης του Θεού. Στο εσωτερικό του πλαισίου υπήρχαν δώδεκα πέτρες ένθετες σε χρυσό, τακτοποιημένες κατά τετράδες και χαραγμένες με τα ονόματα των φυλών, όπως ήταν οι επωμίδες. Η εντολή του Θεού ήταν:

> «Ο Ααρών θέλει βαστάζει τα ονόματα των υιών Ισραήλ εν τω περιστηθίω της κρίσεως επί της καρδίας αυτού, όταν εισέρχηται εις το άγιον, εις μνημόσυνον ενώπιον του Κυρίου διά παντός.» (Έξ. 28:29).

Έτσι και ο Χριστός, ο Μεγάλος Αρχιερέας, ικετεύοντας με την αξία του αίματός Του ενώπιον του Πατέρα για χάρη του αμαρτωλού, φέρνει στην καρδιά του το όνομα κάθε ψυχής που μετανοεί και πιστεύει. Ο ψαλμωδός λέει: «Εγώ δε είμαι πτωχός και πένης, αλλ'ο Κύριος φροντίζει περί εμού.» (Ψαλμ. 40:17).

Δεξιά και αριστερά στο περιστήθιο υπήρχαν δυο μεγαλόσχημες πέτρες εξαιρετικής στιλπνότητας. Ήταν γνωστές με τα ονόματα Ουρίμ και Θουμίμ. Με αυτές το θέλημα του Θεού γινόταν γνωστό στον ιερέα. Όταν διάφορα ζητήματα παρουσιάζονταν στον Κύριο για τη λήψη μιας απόφασης, ένα φωτοστέφανο περιέβαλλε τη δεξιά πέτρα, σημείο της θεϊκής συγκατάθεσης ή έγκρισης, ενώ ένα νεφέλωμα σκίαζε την αριστερή πέτρα σε ένδειξη αποδοκιμαστικής άρνησης.

Η μίτρα του αρχιερέα αποτελείτο από λινό κεφαλόδεσμο στο οποίο εφαπτόταν με γαλάζια ταινία μια χρυσή πλάκα όπου ήταν χαραγμένη η επιγραφή: «Αγιασμός εις τον Κύριον». Ό,τι είχε σχέση με την αμφίεση και τη συμπεριφορά των ιερέων, έπρεπε να είναι έτσι που να εντυπώνεται στο θεατή το αίσθημα της αγιοσύνης του Θεού, της ιερότητας, της λατρείας και της καθαρότητας που απαιτείται από εκείνους οι οποίοι έρχονται στην παρουσία Του.

Όχι μόνο το αγιαστήριο, αλλά και η υπηρεσία των ιερέων έπρεπε να είναι «εις υπόδειγμα και σκιάν των επουρανίων.»

(Εβρ. 8:5). Επομένως, η σημασία της ήταν μεγάλη. Και ο Κύριος έδωσε με το Μωυσή τις πιο οριστικές και λεπτομερείς υποδείξεις για το κάθε σημείο της τυπικής αυτής υπηρεσίας. Η λειτουργία του αγιαστηρίου αποτελείτο από δύο κατηγορίες, την ημερήσια και την ετήσια υπηρεσία. Η ημερήσια λειτουργία τελείτο στο θυσιαστήριο του ολοκαυτώματος στην αυλή του θυσιαστηρίου και στο διαμέρισμα των αγίων, ενώ η ετήσια λειτουργία τελείτο στα άγια των αγίων.

Κανενός θνητού μάτι δεν επιτρεπόταν να κοιτάξει στο ενδότερο διαμέρισμα του αγιαστηρίου, εκτός από αυτό του αρχιερέα. Μόνο μια φορά το χρόνο μπορούσε να μπει εκεί ο αρχιερέας, και αυτό μόνο ύστερα από προσεκτική και σοβαρή προετοιμασία. Τρέμοντας έμπαινε για να εμφανισθεί μπροστά στο Θεό, ενώ ο λαός με ευλαβική σιγή περίμενε την επιστροφή του, τελείως καθιερωμένος στην προσευχή για την εκζήτηση της θεϊκής ευλογίας. Μπροστά στο ιλαστήριο ο αρχιερέας έκανε την εξιλέωση για τον Ισραήλ. Και ο Θεός τον συναντούσε μέσα σε ένα σύννεφο από δόξα. Αν αργοπορούσε στο μέρος αυτό περισσότερο από το κανονικό, αυτό τους γέμιζε φόβο μήπως εξαιτίας των αμαρτιών των δικών τους ή του ιδίου είχε καταναλωθεί από τη δόξα του Κυρίου.

Η ημερήσια λειτουργία αποτελείτο από την πρωινή και την εσπερινή θυσία του ολοκαυτώματος, την προσφορά του ευωδιαστού θυμιάματος επάνω στο χρυσό θυσιαστήριο και τις ιδιαίτερες προσφορές για τις ατομικές αμαρτίες. Υπήρχαν επίσης προσφορές των νεομηνιών, των σαββάτων, και των ειδικών θρησκευτικών εορτών.

Κάθε πρωί και δειλινό ένα χρονιάρικο αρνί καιγόταν επάνω στο θυσιαστήριο με την αναλογούσα προσφορά κρεάτων που συμβόλιζε την καθημερινή καθιέρωση του έθνους στον Κύριο και τη συνεχή τους εξάρτηση από το εξιλαστικό αίμα του Χριστού. Ο Θεός σαφώς διέταξε ότι κάθε προσφορά που φερόταν στο αγιαστήριο, έπρεπε να είναι «άμωμος». Οι ιερείς όφειλαν να εξετάζουν όλα τα ζώα που φέρνονταν για θυσία, και να απορρίπτουν όποιο παρουσίαζε ψεγάδι. Μόνο μια «άμωμος θυσία» μπορούσε να συμβολίσει την τέλεια αγιότητα Εκείνου ο οποίος έκανε την προσφορά του εαυτού Του «ως αμνού αμώμου και ασπίλου». (Έξ. 12:5, Α΄Πέτρ. 1:19).

Ο απόστολος Παύλος αναφέρει τις θυσίες αυτές ως παράδειγμα του τι πρέπει να γίνουν οι οπαδοί του Χριστού. Λέει:

«Σας παρακαλώ λοιπόν, αδελφοί, διά των οικτιρμών του Θεού, να παραστήσητε τα σώματά σας θυσίαν ζώσαν, αγίαν, ευάρεστον εις τον Θεόν, ήτις είναι η λογική σας λατρεία.» (Ρωμ. 12:1).

Οφείλουμε να προσφέρουμε τον εαυτό μας στην υπηρεσία του Θεού και να προσπαθήσουμε να κάνουμε τη θυσία όσο γίνεται τέλεια. Ο Θεός δεν ευχαριστείται με κάτι κατώτερο από ό,τι μπορούμε να προσφέρουμε. Εκείνοι που Τον αγαπούν με όλη την καρδιά τους, θα θελήσουν να προσφέρουν την καλύτερη υπηρεσία της ζωής τους και θα προσπαθούν με κάθε δυνατότητα να βρίσκονται σε αρμονία με τους νόμους εκείνους οι οποίοι προάγουν την ικανότητα να εκτελούν το θέλημά Του.

Με την προσφορά του θυμιάματος ο ιερέας ερχόταν σε αμεσότερη επαφή με την παρουσία του Θεού, παρά με οποιαδήποτε άλλη πράξη της καθημερινής λειτουργίας. Επειδή το παραπέτασμα του αγιαστηρίου δεν έφθανε μέχρι την κορυφή του οικοδομήματος, η δόξα του Θεού η οποία παρουσιαζόταν επάνω από το ιλαστήριο, γινόταν καταμέρος ορατή από το πρώτο διαμέρισμα.

΄Οταν ο ιερέας πρόσφερε το λιβάνι στον Κύριο, έβλεπε προς το μέρος της κιβωτού. Και καθώς ανέβαινε σαν σύννεφο το θυμίαμα, η θεϊκή δόξα κατέβαινε στο ιλαστήριο γεμίζοντας τα άγια των αγίων. Συχνά συνέβαινε να γεμίζουν και τα δυο διαμερίσματα, τόσο που ο ιερέας αναγκαζόταν να αποσυρθεί στην είσοδο του αγιαστηρίου. ΄Οπως στην τυπική εκείνη λατρεία ο ιερέας έβλεπε με τα μάτια της πίστης το ιλαστήριο που με τα φυσικά μάτια του δεν μπορούσε να διακρίνει, έτσι τα παιδιά του Θεού πρέπει να απευθύνουν τώρα τις προσευχές τους στο Χριστό, το μεγάλο Αρχιερέα τους, ο οποίος, αόρατος από τα ανθρώπινα βλέμματα, ικετεύει για χάρη τους στο επάνω αγιαστήριο.

Το λιβάνι που ανέβαινε με τις προσευχές των Ισραηλιτών, συμβολίζει την αξία και τη μεσιτεία του Χριστού, την τέλεια δικαιοσύνη Του, η οποία καταλογίζεται στο λαό Του μέσο της πίστης και η οποία μόνο μπορεί να κάνει τη λατρεία των αμαρτωλών υπάρξεων δεκτή στο Θεό. Μπροστά από το παραπέτασμα που χώριζε τα άγια των αγίων υπήρχε ένα θυσιαστήριο αδιάκοπης μεσιτείας και μπροστά από τα άγια ένα θυσιαστήριο αδιάκοπου εξιλασμού. Πλησίαζαν το Θεό με αίμα και θυμίαμα - σύμβολα που έδειχναν το μεγάλο Μεσίτη, μέσο του οποίου οι αμαρτωλοί μπορούσαν να προσεγγίσουν τον Κύριο και μόνο μέσο του οποίου

μπορεί να απονεμηθεί έλεος και σωτηρία στην ψυχή που μετανοεί και πιστεύει.

Καθώς οι ιερείς εισέρχονταν το πρωί και το δειλινό στα άγια την ώρα της προσφοράς του θυμιάματος, η καθημερινή θυσία ήταν ετοιμασμένη για να προσφερθεί επάνω στο βωμό έξω στην αυλή. Αυτή ήταν μια στιγμή μεγάλου ενδιαφέροντος για τους προσκυνητές που συγκεντρώνονταν στο αγιαστήριο. Πριν έρθουν στην παρουσία του Θεού μέσο της υπηρεσίας του ιερέα, όφειλαν να επιδοθούν σε αυστηρό αυτοέλεγχο και στην εξομολόγηση της αμαρτίας. Ενωμένοι προσεύχονταν σιωπηλά με τα πρόσωπα στραμμένα στο ιερό. Έτσι, τα αιτήματά τους ανέβαιναν με το σύννεφο του λιβανιού, ενώ με την πίστη ενστερνίζονταν τις αρετές του υποσχεμένου Σωτήρα, τον οποίο απεικόνιζε η εξιλαστική θυσία.

Οι ορισμένες ώρες για την πρωινή και εσπερινή θυσία θεωρούντο ιερές και κατέληξαν να τηρούνται ως καθορισμένη ώρα λατρείας για ολόκληρο το ιουδαϊκό έθνος. Και όταν αργότερα οι Ιουδαίοι διασκορπίσθηκαν αιχμάλωτοι σε μακρινές χώρες, εξακολουθούσαν την ίδια πάντα ώρα να στρέφουν το πρόσωπό τους προς την Ιερουσαλήμ και να προσφέρουν τις ικεσίες τους στο Θεό του Ισραήλ. Για τους Χριστιανούς η συνήθεια αυτή είναι ένα παράδειγμα για την πρωινή και τη βραδινή προσευχή. Ενώ ο Θεός αποδοκιμάζει ένα κύκλο από ιεροτελεστίες χωρίς το πνεύμα της λατρείας, επιβλέπει με ευμένεια σε αυτούς που Τον αγαπούν και γονυκλινείς πρωί και βράδυ ζητούν να συγχωρηθούν οι αμαρτίες που διέπραξαν και παρουσιάζουν τις αιτήσεις τους για τις ευλογίες που τους χρειάζονται.

Οι «άρτοι της προθέσεως» παρέμεναν ενώπιον του Κυρίου σαν μια μόνιμη προσφορά και αποτελούσαν έτσι μέρος της καθημερινής θυσίας. Ονομάζονταν «άρτοι της προθέσεως» επειδή ήταν διαρκώς ενώπιον του Κυρίου. Ήταν μια αναγνώριση της εξάρτησης του ανθρώπου από το Θεό για τη φυσική όπως και για την πνευματική τροφή που λάμβανε μόνο χάρη στο μεσιτικό έργο του Χριστού. Ο Θεός είχε θρέψει στην έρημο τον Ισραήλ με ψωμί από τον ουρανό, και αυτοί στη γενναιοδωρία Του βασίζονταν ακόμη τόσο για την επίγεια τροφή όσο και για τις πνευματικές ευλογίες.

Το μάννα, όπως και «ο άρτος της προθέσεως», συμβόλιζαν το Χριστό, το ζωντανό άρτο που βρίσκεται πάντοτε για χάρη μας στην παρουσία του Θεού. Αυτός ο ίδιος είπε: «Εγώ είμαι ο άρτος

ο ζων, ο καταβάς εκ του ουρανού.» (Ιωάν. 6:48-51). Επάνω στα ψωμιά έβαζαν λιβάνι. Όταν κάθε Σάββατο τα αφαιρούσαν και τα αντικαθιστούσαν με φρέσκα καρβέλια, το θυμίαμα το έκαιγαν στο θυσιαστήριο «εις μνημόσυνον ενώπιον του Κυρίου».

Το σημαντικότερο μέρος της καθημερινής ιερουργίας ήταν η υπηρεσία η οποία γινόταν χάρη των ιδιωτών. Ο μετανοών αμαρτωλός έφερνε την προσφορά του στην είσοδο του αγιαστηρίου και, τοποθετώντας τα χέρια του επάνω στο κεφάλι του θύματος, εξομολογείτο τις αμαρτίες του, και με τον τρόπο αυτό τις μετέφερε συμβολικά από τον εαυτό του στο αθώο θύμα. Με το ίδιο του το χέρι έσφαζε το ζώο και ο ιερέας μετέφερε το αίμα του στο διαμέρισμα των αγίων και ράντιζε με αυτό το παραπέτασμα πίσω από το οποίο βρισκόταν η κιβωτός που περιείχε τον παραβιασθέντα από τον αμαρτωλό νόμο.

Με την ιερουργία αυτή η αμαρτία μεταφερόταν με το αίμα συμβολικά στο αγιαστήριο. Σε μερικές περιπτώσεις το αίμα δε φερόταν μέσα στα άγια, αλλά τότε το κρέας έπρεπε να το φάει ο ιερέας όπως ο Μωυσής είχε διατάξει στους υιούς Ααρών λέγοντας: «Έδωκεν αυτό εις εσάς ο Κύριος διά να σηκώνητε την ανομίαν της συναγωγής.» (Λευιτ. 10:17). Και οι δυο τελετές συμβόλιζαν τη μεταβίβαση της αμαρτίας από το μετανοούντα στο αγιαστήριο.

Αυτό ήταν το έργο που εξακολουθούσε να γίνεται ημέρα με την ημέρα ολόκληρο το χρόνο. Καθώς μεταφέρονταν με τον τρόπο αυτό οι αμαρτίες του λαού Ισραήλ μέσα στο αγιαστήριο, τα άγια μολύνονταν, και ένα ιδιαίτερο έργο έπρεπε να γίνει για την απομάκρυνση της αμαρτίας. Ο Θεός πρόσταξε να γίνει εξιλασμός για το καθένα από τα ιερά διαμερίσματα και για το θυσιαστήριο, για να «καθαρίση αυτό, και να αγιάση αυτό από των ακαθαρσιών των υιών Ισραήλ.» (Λευιτ. 16:19).

Μια φορά το χρόνο, τη μεγάλη Ημέρα του Εξιλασμού, ο αρχιερέας εισερχόταν στα άγια των αγίων για τον καθαρισμό του αγιαστηρίου. Το επιτελούμενο εκεί έργο συμπλήρωνε τον ετήσιο κύκλο των ιεροτελεστιών.

Την Ημέρα του Εξιλασμού δύο τράγοι φέρονταν στην είσοδο του αγιαστηρίου και επάνω τους έρριχναν κλήρους «ένα κλήρον διά τον Κύριον, και ένα κλήρον διά τον τράγον τον απολυτέον.» Ο τράγος επάνω στον οποίο έπεφτε ο πρώτος κλήρος, σφαζόταν ως προσφορά περί αμαρτίας για το λαό. Ο ιερέας έφερνε το αίμα

του στο εσωτερικό του παραπετάσματος και ράντιζε με αυτό το ιλαστήριο.

«Και θέλει κάμει εξιλέωσιν υπέρ του αγιαστηρίου, διά τας ακαθαρσίας των υιών Ισραήλ και διά τας παραβάσεις αυτών καθ' όλας αυτών τας αμαρτίας, και ούτω θέλει κάμει περί της σκηνής του μαρτυρίου ήτις κατοικεί μεταξύ αυτών εν τω μέσω της ακαθαρσίας αυτών.»

«Και θέλει επιθέσει ο Ααρών τας δύο χείρας αυτού επί την κεφαλήν του τράγου του ζώντος, και θέλει εξομολογηθή επ'αυτού πάσας τας αμαρτίας των υιών Ισραήλ, και πάσας τας παραβάσεις αυτών καθ'όλας αυτών τας αμαρτίας. Και θέλει επιθέσει αυτάς επί την κεφαλήν του τράγου, και θέλει αποστείλει αυτόν διά χειρός διωρισμένου ανθρώπου εις την έρημον. Και θέλει βαστάσει ο τράγος εφ' εαυτού, πάσας τας ανομίας αυτών εις γην ακατοίκητον.»

Μόνο όταν ο τράγος είχε έτσι απομακρυνθεί, οι άνθρωποι ένιωθαν ότι απαλλάχθηκαν από το βάρος των αμαρτιών τους. Κάθε άνθρωπος έπρεπε να ταπεινώσει την ψυχή του ενώ επιτελείτο το έργο του εξιλασμού. Κάθε εργασία αφηνόταν καταμέρος και ολόκληρη η σύναξη του λαού Ισραήλ περνούσε την ημέρα σε βαθιά κατάνυξη ενώπιον του Θεού, με προσευχή, νηστεία και προσεκτικό αυτοέλεγχο.

Η ετήσια αυτή λειτουργία δίδασκε στο λαό σημαντικές αλήθειες σχετικά με τον εξιλασμό. Με τις προσφορές περί αμαρτίας στη διάρκεια όλου του χρόνου, ένας αντικαταστάτης γινόταν δεκτός στη θέση του αμαρτωλού, αλλά το αίμα του θύματος δεν είχε επιτελέσει τέλειο εξιλασμό για την αμαρτία. Είχε μόνο προμηθεύσει ένα μέσον με το οποίο η αμαρτία μεταφερόταν στο αγιαστήριο. Με την προσφορά του αίματος ο αμαρτωλός αναγνώριζε το κύρος του νόμου, εξομολογείτο την ενοχή της παράβασής του και εκδήλωνε την πίστη του σε Εκείνον που έμελλε να σηκώσει την αμαρτία του κόσμου.

Την Ημέρα του Εξιλασμού ο αρχιερέας αφού λάμβανε την προσφορά της θυσίας για τη σύναξη του λαού, εισερχόταν στα άγια των αγίων και με το αίμα της ράντιζε το ιλαστήριο επάνω από τις πλάκες του νόμου. Έτσι, οι απαιτήσεις του νόμου, ο οποίος αξίωνε τη ζωή του αμαρτωλού, ικανοποιούντο. Τότε, με το χαρακτηρισμό του μεσίτη, ο αρχιερέας φορτωνόταν τις αμαρτίες επάνω του και εγκαταλείποντας το αγιαστήριο, έφερε μαζί του το βάρος της ενοχής του Ισραήλ.

30. Το αγιαστήριο και οι λειτουργίες του

Στην είσοδο του αγιαστηρίου τοποθετούσε τα χέρια του επάνω στο κεφάλι του τράγου του απολυτέου και εξομολογείτο «επ'αυτού πάσας τας ανομίας των υιών Ισραήλ, και πάσας τας παραβάσεις αυτών καθ'όλας αυτών τας αμαρτίας», επιθέτοντας «αυτάς εις την κεφαλήν του τράγου». Και ενώ ο τράγος που σήκωνε τις αμαρτίες αυτές αποστελλόταν μακριά, θεωρείτο ότι αυτές για πάντα είχαν χωρισθεί από το λαό. Αυτή ήταν η υπηρεσία που γινόταν «εις υπόδειγμα και σκιάν των επουρανίων.» (Εβρ. 8: 5).

΄Οπως ήδη αναφέρθηκε, το επίγειο αγιαστήριο κατασκευάσθηκε από το Μωυσή σύμφωνα με το σχέδιο που του υποδείχθηκε στο όρος. ΄Ηταν «τύπος εις τον τότε παρόντα καιρόν καθ'ον προσεφέροντο δώρα και θυσίαι.» Τα δύο άγια διαμερίσματά του ήταν «τύποι των επουρανίων.» Ο Χριστός, ο Μέγας Αρχιερέας μας, είναι «λειτουργός των αγίων, και της σκηνής της αληθινής, την οποίαν κατεσκεύασεν ο Κύριος και ουχί άνθρωπος.» (Εβρ. 9:9,23, 8:2).

΄Οταν σε όραμα παραχωρήθηκε στον απόστολο Ιωάννη μια θέα του ναού του Θεού στον ουρανό, είδε ότι ήταν εκεί «επτά λαμπάδες πυρός καιόμεναι έμπροσθεν του θρόνου.» Επίσης έναν άγγελο, «ο οποίος εστάθη έμπροσθεν του θυσιαστηρίου, κρατών θυμιατήριον χρυσούν, και εδόθησαν εις αυτόν θυμιάματα πολλά, διά να προσφέρη με τας προσευχάς πάντων των αγίων επί το θυσιαστήριον το χρυσούν το ενώπιον του θρόνου.» (Αποκ. 4:5, 8:3).

Εδώ επιτράπηκε στον προφήτη να παρατηρήσει το πρώτο διαμέρισμα του ουράνιου αγιαστηρίου. Και εκεί είδε τις «επτά λαμπάδες πυρός» και το «θυσιαστήριον το χρυσούν» που αντιστοιχούν στη χρυσή επτάφωτη λυχνία και στο θυσιαστήριο του θυμιάματος του επίγειου αγιαστηρίου. Και πάλι «ηνοίχθη ο ναός του Θεού εν τω ουρανώ», και παρατήρησε στο εσωτερικό του καταπετάσματος στα άγια των αγίων. Εκεί παρουσιάσθηκε «η κιβωτός της διαθήκης Αυτού» (Αποκ. 11:19), αντίστοιχη της ιερής κιβωτού που κατασκεύασε ο Μωυσής για να περιέχει το νόμο του Θεού.

Ο Μωυσής έκανε το επίγειο αγιαστήριο «κατά τον τύπον τον οποίον είχεν ιδεί». Ο Παύλος αναφέρει ότι «η σκηνή και πάντα τα σκεύη της υπηρεσίας» όταν συμπληρώθηκαν, ήταν «τύποι των επουρανίων.» (Πράξ. 7:44, Εβρ. 9:21,23). Και ο Ιωάννης λέει ότι είδε το αγιαστήριο στον ουρανό. Το αγιαστήριο εκείνο, μέσα στο

οποίο ο Ιησούς λειτουργεί για μας, είναι το μεγάλο πρωτότυπο, τύπος του οποίου ήταν το αγιαστήριο που κατασκεύασε ο Μωυσής.

Το ουράνιο αγιαστήριο, τη θέση της κατοίκισης του Βασιλιά των βασιλιάδων, όπου χιλιάδες χιλιάδων Τον υπηρετούν και μυριάδες μυριάδων στέκονται στην παρουσία Του (Δείτε Δαν.7:10), εκείνο το ναό πλημμυρισμένο από τη δόξα του αιώνιου θρόνου, όπου τα σεραφείμ, οι απαστράπτοντες φρουροί του, ενώ λατρεύουν, καλύπτουν το πρόσωπό τους, κανένα επίγειο οικοδόμημα δεν μπορούσε να απεικονίσει την απεραντοσύνη του και τη δόξα του. Μολαταύτα σημαντικές αλήθειες σχετικές με το ουράνιο αγιαστήριο και το σπουδαίο έργο του που, μεταφερμένο εκεί, συνεχίζεται για την απολύτρωση του ανθρώπου, επρόκειτο να διδαχθούν από το επίγειο αγιαστήριο και τη λειτουργία του.

Μετά την ανάληψή Του ο Σωτήρας μας έμελλε να αρχίσει το έργο Του ως μεγάλος Αρχιερέας μας. Ο απόστολος Παύλος λέει: «Ο Χριστός δεν εισήλθεν εις χειροποίητα άγια, αντίτυπα των αληθινών, αλλ'εις αυτόν τον ουρανόν, διά να εμφανισθή τώρα ενώπιον του Θεού υπέρ ημών.» (Εβρ. 9:24). Όπως η υπηρεσία του Χριστού θα αποτελείτο από δύο μεγάλα τμήματα, το καθένα καταλαμβάνοντας μια χρονική περίοδο και έχοντας μια ιδιαίτερη θέση στο ουράνιο αγιαστήριο, έτσι και η τυπική υπηρεσία αποτελείτο από δύο τμήματα, την ημερήσια λειτουργία και την ετήσια λειτουργία, και ένα διαμέρισμα του αγιαστηρίου είχε καθιερωθεί για την καθεμιά από αυτές.

Όπως ο Χριστός μετά την ανάστασή Του εμφανίσθηκε μπροστά στο Θεό για να ικετεύσει για τους μετανοούντες που έχουν πιστέψει παρουσιάζοντας το αίμα Του, έτσι και ο ιερέας στην καθημερινή υπηρεσία ράντιζε το αίμα της θυσίας μέσα στα άγια για χάρη του αμαρτωλού.

Ενώ το αίμα του Χριστού απαλλάσσει το μετανοημένο αμαρτωλό από την καταδίκη του νόμου, δεν καταργεί όμως την αμαρτία. Αυτή θα μείνει καταχωρημένη στο αγιαστήριο μέχρι την τελική εξιλέωση. Έτσι και στο τυπικό μέρος, το αίμα της περί αμαρτίας προσφοράς αφαιρούσε την αμαρτία από το μεταμελημένο, αλλά αυτή εξακολουθούσε να μένει στο αγιαστήριο μέχρι την ημέρα του εξιλασμού.

Τη μεγάλη ημέρα των τελικών αμοιβών οι νεκροί θα κριθούν «εκ των γεγραμμένων εν τοις βιβλίοις κατά τα έργα αυτών.» (Αποκ. 20:12). Τότε, με βάση την αξία του εξιλαστικού αίματος του

Χριστού, οι αμαρτίες όλων οι οποίοι μετανοούν ειλικρινά, θα εξαλειφθούν από τα βιβλία του ουρανού. Έτσι, το αγιαστήριο θα απαλλαγεί, δηλαδή θα καθαρισθεί από την καταχώρηση της αμαρτίας. Στην τυπική λατρεία, το μεγάλο αυτό έργο του εξιλασμού ή της εξάλειψης της αμαρτίας, απεικονιζόταν με τη λειτουργία της Ημέρας του Εξιλασμού, με τον καθαρισμό του επίγειου αγιαστηρίου ο οποίος πραγματοποιείτο με την απομάκρυνση των αμαρτιών από τις οποίες είχε μολυνθεί, χάρη στο αίμα της περί αμαρτίας προσφοράς.

Όπως στον τελικό εξιλασμό οι αμαρτίες των ειλικρινά μετανοημένων θα εξαλειφθούν από τα κατάστιχα του ουρανού και δε θα έρθουν πια στη μνήμη, έτσι, στο τυπικό μέρος, αυτές αποστέλλονταν μακριά στην έρημο, χωρισμένες για πάντα από τη σύναξη του λαού.

Επειδή ο Σατανάς είναι ο επινοητής της αμαρτίας, ο άμεσος εισηγητής όλων των αμαρτημάτων που προκάλεσαν το θάνατο του Υιού του Θεού, η δικαιοσύνη απαιτεί να υποστεί ο Σατανάς την τελειωτική τιμωρία. Το έργο του Χριστού για την απολύτρωση των ανθρώπων και τον καθαρισμό της γης από την αμαρτία θα λήξει με την απομάκρυνση της αμαρτίας από το ουράνιο αγιαστήριο και την τοποθέτηση των αμαρτιών αυτών επάνω στο Σατανά ο οποίος θα υποστεί την τελική ποινή. Έτσι και στην τυπική λατρεία ο ετήσιος κύκλος των ιερουργιών έκλεινε με τον καθαρισμό του αγιαστηρίου και με την εξομολόγηση των αμαρτιών επάνω στο κεφάλι του απολυτέου τράγου.

Έτσι λοιπόν, με τη λειτουργία του αγιαστηρίου και του ναού ο οποίος το αντικατέστησε αργότερα, οι άνθρωποι καθημερινά διδάσκονταν τις σπουδαίες αλήθειες που σχετίζονται με το θάνατο και την ιεροσύνη του Χριστού, και μια φορά το χρόνο οι σκέψεις τους οδηγούντο στο μέλλον, στα τελικά γεγονότα της μεγάλης διαμάχης μεταξύ Χριστού και Σατανά, στον τελικό καθαρισμό του σύμπαντος από την αμαρτία και τους αμαρτωλούς.

Η ΑΜΑΡΤΙΑ ΤΟΥ ΝΑΔΑΒ ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΒΙΟΥΔ

(Βασίζεται στο βιβλίο Λευιτικόν, κεφ. 10:1-11)

Μετά τον εγκαινιασμό του αγιαστηρίου, οι ιερείς καθιερώθηκαν στο ιερό τους λειτούργημα. Οι τελετές αυτές διήρκεσαν επτά ημέρες με ιδιαίτερες τελετουργικές πράξεις για την κάθε μια χωριστά. Την όγδοη ημέρα αυτοί ανέλαβαν τα καθήκοντά τους. Βοηθούμενος από τους γιους του, ο Ααρών πρόσφερε θυσίες που απαιτούσε ο Θεός και μετά ύψωσε τα χέρια και ευλόγησε το λαό. Όλα έγιναν όπως τα πρόσταξε ο Θεός και Αυτός δέχθηκε τη θυσία και φανέρωσε τη δόξα Του με έναν τρόπο καταπληκτικό. Φωτιά προερχόμενη από τον Κύριο κατανάλωσε το θύμα επάνω στο θυσιαστήριο. Ο λαός κοίταξε τη θαυμάσια αυτή ένδειξη της θεϊκής δύναμης με δέος και με ζωηρότατο ενδιαφέρον. Την έβλεπαν σαν σημείο της δόξας και της εύνοιας του Θεού, και υψώνοντας μια γενική κραυγή δοξολογίας και λατρείας, έπεσαν με τα πρόσωπα στη γη σαν να βρίσκονταν στην άμεση παρουσία του Κυρίου.

Λίγο αργότερα όμως μια ξαφνική και τρομερή συμφορά έπληξε την οικογένεια του αρχιερέα. Την ώρα της λατρείας, ενώ οι προσευχές και η δοξολογία του λαού ανέβαιναν προς το Θεό, δύο από τους γιους του Ααρών πήραν ο καθένας τους το θυμιατήρι του και άναψαν σε αυτό μυρωδάτο θυμίαμα που θα ανέβαινε ως οσμή ευωδιάς. Παρέβηκαν όμως την εντολή Του χρησιμοποιώντας «πυρ ξένον». Για να κάψουν το λιβάνι πήραν κοινή φωτιά αντί για την αγιασμένη φωτιά που ο ίδιος ο Θεός είχε ανάψει και είχε προστάξει να χρησιμοποιηθεί γι'αυτό το σκοπό. Για την αμαρτία αυτή, φωτιά κατέβηκε από το Θεό και τους εξολόθρευσε μπροστά στα μάτια του λαού.

Μετά το Μωυσή και τον Ααρών, ο Ναδάβ και ο Αβιούδ κατείχαν τις υψηλότερες θέσεις στον Ισραήλ. Είχαν ιδιαίτερα ευλογηθεί

από τον Κύριο όταν τους επιτράπηκε να παρατηρήσουν τη δόξα Του στο όρος μαζί με τους εβδομήντα πρεσβυτέρους. Επομένως, η παράβασή τους δεν μπορούσε να δικαιολογηθεί ή να μη ληφθεί στα σοβαρά. Όλα αυτά έκαναν την αμαρτία τους ακόμη πιο βαριά. Επειδή ορισμένοι άνθρωποι έχουν δεχθεί το μεγάλο φως, επειδή, όπως οι άρχοντες του Ισραήλ, ανέβηκαν στο όρος και είχαν το προνόμιο να επικοινωνήσουν με το Θεό και να παρευρεθούν στο φως της δόξας Του, ας μην περηφανεύονται ότι μπορούν μετά να αμαρτάνουν ατιμωρητί. Ή επειδή έχουν τιμηθεί με αυτό τον τρόπο, ας μη κολακεύονται ότι ο Θεός δε θα τιμωρήσει με ακρίβεια την αμαρτία τους. Αυτή είναι μια μοιραία απάτη.

Το μεγάλο φως και τα προνόμια που χορηγούνται, απαιτούν σε αντάλλαγμα την αρετή και την αγιοσύνη που αναλογούν στο χορηγούμενο φως. Οτιδήποτε κατώτερο από αυτό δε γίνεται δεκτό από το Θεό. Μεγάλες ευκαιρίες ή προνόμια δεν πρέπει ποτέ να αποκοιμίζουν κανένα με την ιδέα της ασφάλειας ή της αμέλειας. Δεν πρέπει ποτέ να εγκρίνουν την αμαρτία ή να δημιουργήσουν στους αποδέκτες της την αίσθηση ότι ο Θεός δε θα ακριβολογήσει με αυτούς. Όλα τα προνόμια που χορηγεί ο Θεός είναι τα μέσα που μεταχειρίζεται για να προσδώσει ζέση στο πνεύμα, ζήλο στην προσπάθεια και ζωτικότητα για την εκτέλεση του αγίου Του θελήματος.

Ο Ναδάβ και ο Αβιούδ δεν είχαν διδαχθεί από παιδιά τη συνήθεια της αυτοκυριαρχίας. Η υποχωρητική ιδιοσυγκρασία του πατέρα, η έλλειψη σταθερότητας για το ορθό, τον είχαν κάνει να αμελήσει την πειθαρχία των παιδιών του. Είχε επιτρέψει στους γιους του να ακολουθούν τις κλίσεις τους. Είχαν κυριευθεί από μακρόχρονες συνήθειες τρυφηλότητας, που ούτε ακόμη η ευθύνη του πιο ιερού αξιώματος μπόρεσε να σπάσει. Δεν είχαν διδαχθεί να σέβονται την εξουσία του πατέρα τους και δεν αναγνώριζαν την ανάγκη της τέλειας υπακοής τους στις αξιώσεις του Θεού. Η σφαλερή του Ααρών ανεκτικότητα έναντι των γιων του τους έφερε στο σημείο να γίνουν τα αντικείμενα της θεϊκής τιμωρίας.

Ο Θεός είχε πρόθεση να διδάξει στο λαό Του ότι έπρεπε να Τον πλησιάζουν με σεβασμό, με δέος και με τρόπο που ο Ίδιος είχε ορίσει. Δεν μπορεί να δεχθεί μερική υπακοή. Δεν ήταν αρκετό στην επίσημη αυτή ώρα της λατρείας να εκτελέσουν το κάθετι *σχεδόν* όπως είχε διατάξει. Ο Θεός έχει καταρασθεί αυτούς που απομακρύνονται από τις εντολές Του και που δεν κάνουν διάκρι-

ση μεταξύ κοινών και ιερών πραγμάτων. Με τον προφήτη Του δηλώνει:

> «Ουαί εις εκείνους, οίτινες λέγουσι το κακόν καλόν, και το καλόν κακόν, οίτινες θέτουσι το σκότος διά φως, και το φως διά σκότος . . . Ουαί εις τους όσοι είναι σοφοί εις τους οφθαλμούς αυτών, και φρόνιμοι ενώπιον εαυτών! . . . Οίτινες δικαιώνουσι τον παράνομον διά δώρα, και το δίκαιον του δικαίου αφαιρούσιν από αυτού! . . . Απέρριψαν τον νόμον του Κυρίου των δυνάμεων, και κατεφρόνησαν τον λόγον του Αγίου του Ισραήλ.» (Ησ. 5:20-24).

Κανείς ας μην αυταπατάται πιστεύοντας ότι μερικές από τις εντολές του Θεού δεν είναι σημαντικές ή ότι Αυτός θα δεχθεί ανταλλαγή για κάτι που έχει απαιτήσει. Ο προφήτης Ιερεμίας είπε: «Τίς λέγει τι, και γίνεται χωρίς να προστάξη ο Κύριος;» Ο Θεός δεν έχει βάλει στο λόγο Του καμιά εντολή την οποία οι άνθρωποι να μην μπορούν να εκτελέσουν ή να την παραβούν κατά τη βούληση χωρίς να υποστούν τις συνέπειες. Αν οι άνθρωποι διαλέγουν οποιαδήποτε άλλη οδό εκτός από εκείνη της αυστηρής υπακοής, θα βρουν ότι «τα τέλη αυτής φέρουσιν εις θάνατον». (Θρην. 3:37, Παρ. 14:12).

«Και είπεν ο Μωυσής προς τον Ααρών, και προς τον Ελεάζαρ, και προς τον Ιθάμαρ, τους υιούς αυτού, Τας κεφαλάς σας μη εκκαλύψητε, και τα ιμάτιά σας μη διασχίσητε, διά να μη αποθάνητε . . . διότι το έλαιον του χρίσματος του Κυρίου είναι εφ'υμάς.» Ο μεγάλος αρχηγός υπενθύμισε στον αδελφό του τα λόγια του Θεού: «Εγώ θέλω αγιασθή εις τους πλησιάζοντας εις Εμέ, και έμπροσθεν παντός του λαού θέλω δοξασθή.» Ο Ααρών σιωπούσε. Ο θάνατος των παιδιών του που εξολοθρεύθηκαν χωρίς προειδοποίηση επειδή έπραξαν τόσο μεγάλη αμαρτία - αμαρτία που αναγνώριζε τώρα ότι ήταν το αποτέλεσμα της δικής του αμέλειας στο καθήκον - λάβωσε κατάβαθα την καρδιά του πατέρα με αγωνία, αλλά αυτός έπνιξε τα αισθήματά του. Δεν έπρεπε να δώσει καμιά ένδειξη λύπης που να φανεί ότι συμφωνούσε με την αμαρτία. Η σύναξη του λαού δεν έπρεπε να οδηγηθεί στη μεμψιμοιρία εναντίον του Θεού.

Ο Κύριος ήθελε να διδάξει στο λαό Του να αναγνωρίσει ότι οι σωφρονισμοί Του ήταν δίκαιοι, για να φοβηθούν οι υπόλοιποι. Υπήρχαν στον Ισραήλ άτομα τα οποία, έχοντας την τρομερή αυτή προειδοποίηση της τιμωρίας, θα απέφευγαν να καταχρασθούν την ανεκτικότητα του Θεού μέχρι που και αυτοί να σφραγίσουν

έτσι τη μοίρα τους. Ο Θεός μέμφεται την κακώς νοούμενη συμπάθεια για τον αμαρτωλό, η οποία αποβλέπει στο να δικαιολογήσει την αμαρτία του. Η αμαρτία έχει ως αποτέλεσμα να νεκρώσει τα ηθικά αισθητήρια, έτσι που ο ένοχος να μην αναγνωρίζει το τεράστιο μέγεθος της παράβασής του. Και χωρίς τη δύναμη του Αγίου Πνεύματος για να τον βοηθήσει να αισθανθεί την ενοχή του, αυτός τυφλώνεται μέχρις ενός σημείου ως προς την αμαρτία του.

Είναι καθήκον αυτών οι οποίοι υπηρετούν το Χριστό, να δείξουν σε εκείνους που σφάλλουν τον κίνδυνο στον οποίο βρίσκονται. Αυτοί που καταστρέφουν την αποτελεσματικότητα της προειδοποίησης τυφλώνοντας τα μάτια των αμαρτωλών ως προς τον πραγματικό χαρακτήρα της αμαρτίας και των αποτελεσμάτων της, κολακεύονται συχνά με την ιδέα ότι με αυτό δίνουν δείγματα της χριστιανικής αγάπης τους. Άμεσα όμως εργάζονται για να αντιτίθενται στο έργο του Αγίου Πνεύματος. Αποκοιμίζουν τον αμαρτωλό να αναπαύεται ήσυχα στο χείλος της καταστροφής. Γίνονται συμμέτοχοι της ενοχής του και συμβάλλουν με μια τρομερή ευθύνη στην αμετανοησία του. Πάρα πολλοί έχουν φθάσει στα βάθη της καταστροφής σαν αποτέλεσμα της σφαλερής και απατηλής αυτής συμπόνιας.

Ο Ναδάβ και ο Αβιούδ δε θα είχαν ποτέ διαπράξει τη μοιραία αυτή αμαρτία αν δεν είχαν προηγουμένως μισομεθύσει με την ελεύθερη χρήση του κρασιού. Ήξεραν ότι η πιο προσεκτική και σεμνοπρεπής προετοιμασία ήταν απαραίτητη πριν να εμφανισθούν στο αγιαστήριο όπου φανερωνόταν η θεϊκή παρουσία. Με την έλλειψη της εγκράτειας όμως έγιναν ακατάλληλοι για το ιερό τους λειτούργημα. Το μυαλό τους σκοτίσθηκε και τα ηθικά τους αισθητήρια εξασθένησαν σε σημείο που δεν μπορούσαν να κάνουν διάκριση μεταξύ ιερών και κοινών πραγμάτων.

Στον Ααρών και στους επιζήσαντες γιους του δόθηκε η προειδοποίηση:

> «Οίνον και σίκερα δεν θέλετε πίει, συ και οι υιοί σου, όταν εισέρχησθε εις την σκηνήν του μαρτυρίου, διά να μη αποθάνητε. Τούτο θέλει είσθαι νόμιμον αιώνιον εις τας γενεάς σας, διά να διακρίνητε μεταξύ αγίου και βεβήλου, και μεταξύ ακαθάρτου και καθαρού, και διά να διδάσκητε τους υιούς Ισραήλ πάντα τα διατάγματα όσα ελάλησε Κύριος.»

Η χρήση των οινοπνευματωδών ποτών έχει την ιδιότητα να εξασθενεί το σώμα, να συγχέει το μυαλό και να εξευτελίζει την

ηθική υπόσταση. Εμποδίζει τους ανθρώπους να αναγνωρίσουν την ιερότητα των αγίων πραγμάτων και τη δεσμευτική δύναμη των απαιτήσεων του Θεού. Όσοι κατείχαν θέσεις με ιερή υπευθυνότητα, έπρεπε να είναι άνθρωποι με μεγάλη εγκράτεια, ώστε να έχουν διαύγεια πνεύματος για να διακρίνουν ανάμεσα στο σωστό και στο λαθεμένο, για να μπορούν να έχουν σταθερές αρχές και σοφία να ασκούν δικαιοσύνη και να δείχνουν ευσπλαχνία.

Την ίδια υποχρέωση έχει κάθε οπαδός του Χριστού. Ο απόστολος Πέτρος δηλώνει: «Σεις όμως είσθε γένος εκλεκτόν, βασίλειον ιεράτευμα, λαός τον οποίον απέκτησεν ο Θεός.» (Α΄Πέτρ. 2:9). Ο Θεός απαιτεί από εμάς να διατηρούμε κάθε ικανότητα σε όσο το δυνατό καλύτερη κατάσταση για να προσφέρουμε ευπρόσδεκτη υπηρεσία στο Δημιουργό μας. Όταν χρησιμοποιούμε οινοπνευματώδη ποτά, θα παρατηρηθούν τα ίδια επακόλουθα, όπως συνέβη με τους ιερείς εκείνους του Ισραήλ. Η συνείδηση χάνει την ευαισθησία στην αμαρτία και είναι βέβαιο ότι θα μεσολαβήσει μια εξέλιξη αποσκλήρυνσης προς την κακοήθεια μέχρι που κάθε διαφορά σημασίας μεταξύ κοινών και ιερών πραγμάτων εκλείπει. Πώς μπορούμε τότε να ανταποκριθούμε στο γνώμονα των θεϊκών απαιτήσεων;

> «Δεν εξεύρετε ότι το σώμα σας είναι ναός του Αγίου Πνεύματος του εν υμίν, το οποίον έχετε από Θεού, και δεν είσθε κύριοι εαυτών; Διότι ηγοράσθητε διά τιμής. Δοξάσατε λοιπόν τον Θεόν διά του σώματός σας, και διά του πνεύματός σας, τα οποία είναι του Θεού.»
>
> «Είτε λοιπόν τρώγετε, είτε πίνετε, είτε πράττετέ τι, πάντα πράττετε εις δόξαν Θεού.»

Στην εκκλησία του Χριστού όλων των εποχών απευθύνεται η επίσημη και τρομερή προειδοποίηση:

> «Εάν τις φθείρη τον ναόν του Θεού, τούτον θέλει φθείρει ο Θεός, διότι ο ναός του Θεού είναι άγιος, όστις είσθε σεις.» (Α΄ Κορ. 6:19,20, 10:31, 3:17).

31. Η αμαρτία του Ναδάβ και του Αβιούδ

Ο ΝΟΜΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΔΙΑΘΗΚΕΣ

Ο Αδάμ και η Εύα όταν πλάσθηκαν, ήξεραν το νόμο του Θεού. Είχαν γνώση των αξιώσεών του από αυτούς. Τα προστάγματά του ήταν γραμμένα στις καρδιές τους. Όταν ο άνθρωπος έπεσε στην αμαρτία με την παράβαση, ο νόμος δεν άλλαξε, αλλά εγκαθιδρύθηκε ένα σύστημα επανορθωτικό για να επαναφέρει τον άνθρωπο στην υπακοή. Δόθηκε η υπόσχεση ενός Σωτήρα και συστήθηκαν οι προσφορές των θυσιών οι οποίες έδειχναν το θάνατο του Χριστού. Αλλά αν ο νόμος δεν είχε παραβιασθεί, δε θα υπήρχε θάνατος ούτε ανάγκη για Σωτήρα, και επομένως δε θα χρειάζονταν θυσίες.

Ο Αδάμ δίδαξε στους απογόνους του το νόμο του Θεού που μεταδόθηκε από πατέρα σε γιο στις ακόλουθες γενεές. Παρόλη όμως τη γενναιόψυχη προμήθεια για την απολύτρωση του ανθρώπου, λιγοστοί ήταν εκείνοι που τη δέχθηκαν και έδειξαν υπακοή σε αυτή. Με την παράβαση ο κόσμος έγινε τόσο κακός, που χρειάσθηκε να καθαρισθεί από τη διαφθορά του με τον κατακλυσμό. Ο νόμος διατηρήθηκε από το Νώε και την οικογένειά του, και ο Νώε δίδαξε στους απογόνους του τις δέκα εντολές.

Όταν οι άνθρωποι απομακρύνθηκαν πάλι από το Θεό, ο Κύριος έκλεξε τον Αβραάμ για τον οποίο έκανε τη δήλωση: «Ο Αβραάμ υπήκουσεν εις την φωνήν Μου, και εφύλαξε τα προστάγματά Μου, τας εντολάς Μου, τα διατάγματά Μου και τους νόμους Μου.» (Γέν. 26:5). Σε αυτόν δόθηκε η εντολή της περιτομής η οποία ήταν σημείο ότι εκείνοι οι οποίοι την εφάρμοζαν, ήταν αφοσιωμένοι στην υπηρεσία του Θεού - μια υπόσχεση ότι θα έμεναν χωρισμένοι από την ειδωλολατρία και ότι θα υπάκουαν στο νόμο του Θεού.

Η αποτυχία των απογόνων του Αβραάμ να τηρήσουν την υπόσχεση αυτή, όπως φαίνεται από την προδιάθεσή τους να συνάπτουν σχέσεις με τους ειδωλολάτρες και να υιοθετούν τις συ-

νήθειές τους, ήταν η αιτία της παραμονής τους στην Αίγυπτο και της δουλείας τους εκεί. Αλλά με τις ειδωλολατρικές αυτές επαφές τους και με την αναγκαστική υποταγή τους στους Αιγυπτίους, οι θεϊκές εντολές αλλοιώθηκαν ακόμη χειρότερα με τα φαύλα και απάνθρωπα διδάγματα της ειδωλολατρίας. Γι'αυτό, όταν ο Κύριος τους έβγαλε από την Αίγυπτο, κατέβηκε στο Σινά περιβαλλόμενος με δόξα και περιστοιχισμένος από τους αγγέλους Του. Εκεί με τρομερή μεγαλοπρέπεια πρόφερε το νόμο Του, ενώ όλος ο λαός Τον άκουγε.

Ούτε και τότε ακόμη δεν εμπιστεύθηκε τις εντολές Του στο μνημονικό ενός λαού που είχε την τάση να λησμονεί τις απαιτήσεις Του, αλλά τις έγραψε επάνω σε δύο λίθινες πλάκες. Ήθελε να απομακρύνει από τον Ισραήλ κάθε δυνατότητα να αναμειγνύουν ειδωλολατρικές παραδόσεις με τις άγιες εντολές Του ή να συγχέουν τις αξιώσεις Του με ανθρώπινες διατάξεις ή συνήθειες. Ο λαός αποδείχθηκε να παρασύρεται τόσο εύκολα, ώστε ο Θεός δεν άφησε καμιά πόρτα αφύλαχτη.

Ο Μωυσής διατάχθηκε να γράψει ό,τι του έλεγε ο Θεός - κρίσεις και νόμους, δίνοντας λεπτομερή διδασκαλία για τις θεϊκές απαιτήσεις. Αυτές οι υποδείξεις που αναφέρονται στα καθήκοντα του λαού έναντι του Θεού, καθήκοντα του ενός προς τον άλλον και προς τους ξένους, δεν ήταν παρά αυτές οι αρχές του δεκαλόγου, επεξηγημένες και δοσμένες με ιδιαίτερο τρόπο ώστε να μην πλανηθεί κανείς. Αποστολή τους ήταν να διαφυλάξουν την ιερότητα των δέκα εντολών, των χαραγμένων στις λίθινες πλάκες.

Εάν οι άνθρωποι είχαν φυλάξει το νόμο του Θεού όπως αυτός δόθηκε στον Αδάμ μετά την πτώση του, διαφυλάχθηκε από το Νώε και τηρήθηκε από τον Αβραάμ, δε θα υπήρχε ανάγκη για την εντολή της περιτομής. Και αν οι απόγονοι του Αβραάμ είχαν σεβασθεί τη διαθήκη της οποίας σημείο ήταν η περιτομή, δε θα είχαν ποτέ παρασυρθεί στην ειδωλολατρία, ούτε θα χρειαζόταν να υποφέρουν μια ζωή σκλαβιάς στην Αίγυπτο. Θα είχαν διατηρήσει το νόμο του Θεού στο νου τους και δε θα χρειαζόταν να διακηρυχθεί αυτός από το όρος Σινά ή να χαραχθεί σε πέτρινες πλάκες. Και αν οι άνθρωποι είχαν εφαρμόσει τις αρχές των δέκα εντολών, δε θα χρειάζονταν οι πρόσθετες οδηγίες που είχαν δοθεί στο Μωυσή.

Το σύστημα των θυσιών που είχε ανατεθεί στον Αδάμ, διαφθάρηκε και αυτό από τους μεταγενεστέρους του. Δεισιδαιμονία,

ειδωλολατρία, σκληρότητα και ακολασία παρέφθειραν την απλή και σημαντική υπηρεσία που είχε ορίσει ο Θεός. Με τη μακρόχρονη επαφή του με τους ειδωλολάτρες, ο λαός Ισραήλ ανέμειξε στη λατρεία του πολλές ειδωλολατρικές συνήθειες. Γι'αυτό ο Θεός τούς έδωσε στο Σινά συγκεκριμένη καθοδήγηση σχετικά με τη λειτουργία των θυσιών. Μετά την αποπεράτωση του αγιαστηρίου, επικοινώνησε με το Μωυσή από το σύννεφο της δόξας επάνω από το ιλαστήριο και του έδωσε σαφείς οδηγίες για το σύστημα των προσφορών και για τους τύπους της λατρείας που θα γίνονταν στο αγιαστήριο. Έτσι, δόθηκε ο τελετουργικός νόμος στο Μωυσή και γράφηκε από αυτόν σε ένα βιβλίο. Ο νόμος όμως των δέκα εντολών που είχε διακηρυχθεί από το Σινά, ήταν γραμμένος από τον ίδιο το Θεό επάνω στις λίθινες πλάκες και φυλαγόταν με ιερό σεβασμό μέσα στην κιβωτό.

Υπάρχουν πολλοί που προσπαθούν να αναμείξουν τα δύο αυτά συστήματα χρησιμοποιώντας τα εδάφια που αναφέρονται στον τελετουργικό νόμο για να αποδείξουν ότι ο ηθικός νόμος έχει καταργηθεί. Αλλά αυτό αποτελεί διαστροφή των Γραφών. Η διάκριση ανάμεσα στα δύο συστήματα είναι μεγάλη και σαφής. Το τελετουργικό σύστημα αποτελείτο από σύμβολα που απεικόνιζαν το Χριστό, τη θυσία Του και την ιεροσύνη Του. Αυτός ο τελετουργικός νόμος με τις θυσίες και τις ιεροτελεστίες του έπρεπε να τηρηθεί από τους Εβραίους μέχρι που ο τύπος να συναντήσει το αντίτυπο με το θάνατο του Χριστού, του Αμνού του Θεού, του «αίροντος την αμαρτίαν του κόσμου.» Τότε όλες οι προσφορές των θυσιών θα σταματούσαν. Αυτόν το νόμο ο Χριστός «αφήρεσεν εκ του μέσου, προσηλώσας αυτό επί του σταυρού.» Όσον αφορά όμως το νόμο του δεκαλόγου, ο Ψαλμωδός δηλώνει: «Εις τον αιώνα, Κύριε, διαμένει ο λόγος Σου εν τω ουρανώ.» Και ο ίδιος ο Χριστός λέει: «Μη νομίσητε ότι ήλθον να καταλύσω τον νόμον . . . Αληθώς σας λέγω, (κάνοντας έτσι τη διαβεβαίωση όσο πιο εμφατική γίνεται), έως αν παρέλθη ο ουρανός και η γη, ιώτα έν, ή μία κεραία δεν θέλει παρέλθει από του νόμου, εωσού εκπληρωθώσι πάντα.» (Κολ. 2:14, Ψαλμ. 119:89, Ματθ. 5:17,18). Εδώ ο Χριστός διδάσκει όχι μόνο τι ήταν οι απαιτήσεις του Θεού στο παρελθόν και στη σύγχρονη εποχή Του, αλλά ότι οι απαιτήσεις αυτές θα συνέχιζαν να ισχύουν όσο θα υφίσταται ο ουρανός και η γη. Ο νόμος του Θεού είναι τόσο σταθερός όσο και ο θρόνος Του. Οι αξιώσεις Του θα ισχύουν για την ανθρωπότητα στους αιώνες των αιώνων.

32. Ο νόμος και οι διαθήκες

Σχετικά με το νόμο που διακηρύχθηκε από το Σινά, ο Νεεμίας λέει: «Κατέβης επί το όρος Σινά, και ελάλησας μετ'αυτών εξ ουρανού, και έδωκας εις αυτούς *ευθείας κρίσεις, και αληθινούς νόμους, διατάγματα και εντολάς αγαθάς*.» Και ο Παύλος, «ο απόστολος των εθνών», δηλώνει: «Ο νόμος είναι άγιος, και η εντολή αγία, και δικαία και αγαθή.» Ο νόμος αυτός δεν μπορεί να είναι άλλος από το δεκάλογο, επειδή αυτός είναι ο νόμος που λέει «μη επιθυμήσης». (Νεεμ. 9:13, Ρωμ. 7:12,7).

Ενώ ο θάνατος του Χριστού έθεσε τέλος στους τύπους και στις σκιές, δε μείωσε όμως ούτε στο ελάχιστο την υποχρέωση της τήρησης του ηθικού νόμου. Το αντίθετο, αυτό και μόνο το γεγονός ότι ήταν αναπόφευκτο να πεθάνει ο Χριστός προκειμένου να γίνει εξιλέωση για την παράβαση του νόμου αυτού, αποδεικνύει ότι αυτός είναι αμετάβλητος.

Αυτοί που ισχυρίζονται ότι ο Χριστός ήρθε για να ακυρώσει το νόμο του Θεού και να καταργήσει την Παλαιά Διαθήκη, μιλούν για την ιουδαϊκή εποχή σαν μια εποχή σκότους, και παριστάνουν τη θρησκεία των Εβραίων σαν να αποτελείτο μόνο από τύπους και ιεροτελεστίες. Αλλά αυτό είναι λάθος. Σε όλες τις σελίδες της ιερής ιστορίας όπου είναι καταχωρημένη η σχέση του Θεού με τον εκλεκτό λαό Του, απαντώνται φωτεινά ίχνη του μεγάλου Ο ΩΝ. Αυτός δεν έχει ποτέ δώσει στα τέκνα των ανθρώπων θεαματικότερες αποδείξεις της δύναμής Του και της δόξας Του από όταν αναγνωρίσθηκε ως μοναδικός κυβερνήτης του Ισραήλ και έδωσε το νόμο Του στο λαό Του. Αυτό ήταν ένα σκήπτρο που δεν κατευθυνόταν από ανθρώπινο χέρι. Και το μεγαλόπρεπο βάδισμα του αόρατου Βασιλιά του Ισραήλ ήταν απερίγραπτα επιβλητικό και φοβερό.

Σε όλες αυτές τις αποκαλύψεις της θεϊκής παρουσίας η δόξα του Θεού εκδηλωνόταν μέσο του Χριστού. Όχι μόνο με την έλευση του Σωτήρα, αλλά σε όλους τους αιώνες μετά την πτώση και την υπόσχεση της απολύτρωσης, «ο Θεός ήτο εν τω Χριστώ, διαλλάσσων τον κόσμον προς Εαυτόν.» (Β΄Κορ. 5:19). Ο Χριστός ήταν το θεμέλιο και το κέντρο του συστήματος των θυσιών τόσο στην πατριαρχική όσο και στην ιουδαϊκή εποχή.

Αφότου αμάρτησαν οι προπάτορές μας, χάθηκε η άμεση επικοινωνία μεταξύ Θεού και ανθρώπων. Ο Πατέρας παρέδωσε τον κόσμο στα χέρια του Χριστού για να εξαγοράσει με το μεσιτικό έργο Του τον άνθρωπο και να υπερασπισθεί το κύρος και την ιερότητα του νόμου του Θεού. Κάθε επικοινωνία ανάμεσα στον ου-

ρανό και στην αμαρτωλή ανθρώπινη φυλή ήταν εφικτή μέσο του Χριστού. Ο Υιός του Θεού ήταν Εκείνος που έδωσε στους προπάτορές μας την υπόσχεση της απολύτρωσης. Εκείνος ήταν που αποκαλύφθηκε στους πατριάρχες. Ο Αδάμ, ο Νώε, ο Αβραάμ, ο Ισαάκ, ο Ιακώβ και ο Μωυσής εννόησαν το ευαγγέλιο. Απέβλεπαν στη σωτηρία μέσο του Αντικαταστάτη και Εγγυητή του ανθρώπου. Οι άγιοι αυτοί άνθρωποι της παλιάς εποχής είχαν επικοινωνία με το Σωτήρα ο οποίος έμελλε να έρθει στον κόσμο μας με ανθρώπινη σάρκα. Και μερικοί από αυτούς μίλησαν με το Χριστό και με τους ουράνιους αγγέλους πρόσωπο προς πρόσωπο.

Ο Χριστός όχι μόνο ήταν ο αρχηγός των Εβραίων στην έρημο - ο ΄Αγγελος του οποίου το όνομα ήταν Κύριος και ο οποίος καλυμμένος με τη στήλη νεφέλης προηγείτο του πλήθους - αλλά ήταν και Εκείνος που έδωσε το νόμο στο Σινά. Μέσα από την τρομακτική δόξα του Σινά, ο Χριστός διακήρυξε έτσι που άκουσε όλος ο λαός τις δέκα εντολές του νόμου του Πατέρα Του. Εκείνος ήταν που έδωσε στο Μωυσή το νόμο χαραγμένο επάνω στις πέτρινες πλάκες.

΄Ηταν ο Χριστός που μίλησε στο λαό Του με τους προφήτες. Ο απόστολος Πέτρος γράφοντας στη χριστιανική εκκλησία, λέει ότι οι προφήτες ήταν «ερευνώντες εις τίνα ή ποίον καιρόν εφανέρωνε το εν αυτοίς *Πνεύμα του Χριστού,* ότε προεμαρτύρει τα πάθη του Χριστού και τας μετά ταύτα δόξας.» Η φωνή του Χριστού είναι εκείνη που μας μιλάει μέσα από την Παλαιά Διαθήκη. «Η μαρτυρία του Ιησού είναι το πνεύμα της προφητείας.» (Α΄Πέτρ. 1:10,11, Αποκ. 19:10).

Στις διδασκαλίες Του, όταν προσωπικά βρισκόταν μεταξύ των ανθρώπων, ο Ιησούς έστρεφε τις σκέψεις των ανθρώπων στην Παλαιά Διαθήκη. Στους Ιουδαίους είπε: «Ερευνάτε τας Γραφάς, διότι σεις νομίζετε ότι εν αυταίς έχετε ζωήν αιώνιον και εκείναι είναι αι μαρτυρούσαι περί Εμού.» Την εποχή εκείνη τα βιβλία της Παλαιάς Διαθήκης ήταν η μόνη Γραφή που υπήρχε. Και πάλι ο Υιός του Θεού δήλωσε: «Έχουσι τον Μωυσήν και τους προφήτας. Ας ακούσωσιν αυτούς.» Και πρόσθεσε: «Εάν τον Μωυσήν και τους προφήτας δεν ακούωσιν, ουδέ εάν τις αναστηθή εκ νεκρών θέλουσι πεισθή.» (Ιωάν. 5:39, Λουκά ις΄29,31).

Ο τελετουργικός νόμος δόθηκε από το Χριστό. Ακόμη και μετά την κατάργησή του, ο Παύλος τον παρουσίασε στους Ιουδαίους στην πραγματική τάξη και αξία του, δείχνοντας τη θέση που κατείχε στο σχέδιο της απολύτρωσης και τη σχέση που είχε στο

έργο του Χριστού. Και ο μεγάλος απόστολος ονομάζει αυτό το νόμο ένδοξο, άξιο του θείου Σχεδιαστή.

Η επίσημη ιερουργία του αγιαστηρίου συμβόλιζε τις μεγάλες αλήθειες που έμελλαν να αποκαλυφθούν μέσο των επερχομένων γενεών. Το σύννεφο του θυμιάματος που υψωνόταν με τις προσευχές του Ισραήλ, παρίστανε τη δικαιοσύνη Του που μόνο αυτή μπορεί να κάνει την προσευχή του αμαρτωλού δεκτή στο Θεό. Το ματωμένο θύμα επάνω στο θυσιαστήριο μαρτυρούσε την έλευση ενός λυτρωτή. Και από τα άγια των αγίων έλαμπε η ορατή απόδειξη της θεϊκής παρουσίας. Έτσι, ενώ κυλούσαν οι αιώνες του σκότους και της αποστασίας, η πίστη διατηρήθηκε ζωντανή στις καρδιές των ανθρώπων μέχρι που έφθασε η έλευση του υποσχεμένου Μεσσία.

Ο Ιησούς ήταν το φως του λαού Του - το φως του κόσμου - πριν να έρθει στη γη με ανθρώπινη μορφή. Η πρώτη ακτίνα φωτός που διαπέρασε το σκοτάδι στο οποίο η αμαρτία είχε τυλίξει τον κόσμο, προήρθε από το Χριστό. Και από Αυτόν έχει έρθει η κάθε ακτίνα της ουράνιας λαμπρότητας που έπεσε επάνω στους κατοίκους της γης. Στο σχέδιο της απολύτρωσης ο Χριστός είναι το Άλφα και το Ωμέγα - ο Πρώτος και ο Έσχατος.

Αφότου ο Σωτήρας έχυσε το αίμα Του για την άφεση των αμαρτιών και ανέβηκε στον ουρανό «διά να εμφανισθή τώρα ενώπιον του Θεού υπέρ ημών» (Εβρ. 9:24), φως απαυγάζει από το σταυρό του Γολγοθά και από το ουράνιο αγιαστήριο. Αλλά το λαμπρότερο φως που μας έχει δοθεί, δεν πρέπει να μας κάνει να περιφρονούμε το φως που στην αρχαιότερη εποχή είχε χορηγηθεί μέσο των τύπων που έδειχναν τον ερχομό του Σωτήρα. Το ευαγγέλιο του Χριστού χύνει φως επάνω στην ιουδαϊκή οικονομία και δίνει νόημα στον τελετουργικό νόμο. Ενώ νέες αλήθειες αποκαλύπτονται, και ό,τι ήταν απ'αρχής γνωστό παρουσιάζεται με καθαρότερο φως, ο χαρακτήρας και οι προθέσεις του Θεού φανερώνονται με τη στάση Του προς τον εκλεκτό λαό Του. Κάθε καινούργια ακτίνα φωτός που λαμβάνουμε, μας δίνει μια σαφέστερη κατανόηση του απολυτρωτικού σχεδίου, το οποίο είναι η πραγματοποίηση του θεϊκού θελήματος για τη σωτηρία του ανθρώπου. Βλέπουμε νέα ομορφιά και δύναμη στον εμπνευσμένο λόγο και μελετούμε τις σελίδες του με βαθύτερο και προσεκτικότερο ενδιαφέρον.

Επικρατεί η γνώμη ότι ο Θεός έθεσε ένα διαχωριστικό τοίχο ανάμεσα στους Εβραίους και στον έξω κόσμο, ότι έχοντας απο-

σύρει κατά ένα μεγάλο βαθμό τη φροντίδα και την αγάπη Του από την υπόλοιπη ανθρωπότητα, την επικέντρωσε στον Ισραήλ. Το σχέδιο του Θεού όμως δεν ήταν να υψώσει ο λαός Του κάποιο τοίχο διαχωρισμού ανάμεσα σε αυτούς και στους συνανθρώπους τους. Η καρδιά της Άπειρης Αγάπης απευθυνόταν σε όλους τους κατοίκους της γης. Παρόλο ότι Τον είχαν απορρίψει, Εκείνος προσπαθούσε διαρκώς να τους αποκαλυφθεί και να τους κάνει συμμετόχους της αγάπης και της χάρης Του. Είχε χορηγήσει την ευλογία Του στον εκλεκτό λαό Του για να μπορέσουν αυτοί μετά να ευλογήσουν και άλλους.

Ο Θεός κάλεσε τον Αβραάμ, τον ευνόησε και τον τίμησε, και η πιστότητα του πατριάρχη έγινε φως στους λαούς όλων των χωρών όπου κατοίκησε. Ο Αβραάμ δεν απομονώθηκε από τους ανθρώπους γύρω του. Διατήρησε φιλικές σχέσεις με τους βασιλείς των γειτονικών εθνών και μερικοί από αυτούς του φέρθηκαν με μεγάλο σεβασμό. Η ακεραιότητα και η αφιλαυτία του, η γενναιότητα και η καλοκαγαθία του παρίσταναν το χαρακτήρα του Θεού. Στη Μεσοποταμία, στη Χαναάν, στην Αίγυπτο, ακόμη και στους κατοίκους των Σοδόμων ο Θεός του ουρανού αποκαλύφθηκε μέσο του αντιπροσώπου Του.

Έτσι και στο λαό της Αιγύπτου και των άλλων εθνών που σχετίζονταν με το ισχυρό εκείνο βασίλειο, ο Θεός φανερώθηκε μέσο του Ιωσήφ. Γιατί προτίμησε ο Κύριος να εξυψώσει τόσο πολύ τον Ιωσήφ ανάμεσα στους Αιγυπτίους; Θα μπορούσε να επιλέξει κάποιον άλλον τρόπο για την εκπλήρωση των προθέσεών Του προς τα παιδιά του Ιακώβ. Επιθυμούσε όμως να καταστήσει τον Ιωσήφ φως, και τον έβαλε στο παλάτι του βασιλιά ώστε η ουράνια φωταψία να επεκταθεί στους μακριά και στους πλησίον. Με τη σοφία και τη δικαιοσύνη του, με την αγνότητα και την καλοσύνη της καθημερινής ζωής του, με την αφοσίωση για τα συμφέροντα του λαού - αν και λαού ενός ειδωλολατρικού έθνους - ο Ιωσήφ υπήρξε ένας αντιπρόσωπος του Χριστού.

Στο πρόσωπο του ευεργέτη τους, στον οποίο ολόκληρη η Αίγυπτος στράφηκε με ευγνωμοσύνη και εγκωμιασμό, ο ειδωλολάτρης εκείνος λαός θα παρατηρούσε την αγάπη του Δημιουργού και Λυτρωτή τους. Και με το Μωυσή επίσης ο Θεός έθεσε ένα φως πλάι στο θρόνο του ισχυρότερου βασιλείου, ώστε όσοι ήθελαν, θα μπορούσαν να μάθουν για τον αληθινό και ζώντα Θεό. Και όλο αυτό το φως δόθηκε στους Αιγυπτίους πριν στραφεί το χέρι του Θεού με τιμωρίες εναντίον τους.

32. Ο νόμος και οι διαθήκες

Με την απελευθέρωση του Ισραήλ από την Αίγυπτο, η γνώση της δύναμης του Θεού διαδόθηκε παντού. Οι πολεμοχαρείς κάτοικοι της οχυρωμένης Ιεριχώ έτρεμαν. «Καθώς ηκούσαμεν, διελύθη η καρδία ημών, και δεν έμεινε πλέον πνοή εις ουδένα εκ του φόβου σας, διότι Κύριος ο Θεός σας, Αυτός είναι Θεός εν τω ουρανώ άνω, και επί της γης κάτω.» (Ιησ. 2:11). Αιώνες μετά την έξοδο, οι Φιλισταίοι ιερείς υπενθύμισαν στο λαό τους της πληγές της Αιγύπτου και τους προειδοποίησαν να μην αντισταθούν στο Θεό του Ισραήλ.

Ο Θεός κάλεσε το λαό Ισραήλ, τους ευλόγησε και τους εξύψωσε, όχι για να γίνουν - με την υπακοή τους στο νόμο - οι μόνοι που θα έχουν την εύνοιά Του και αποκλειστικά θα λάβουν τις ευλογίες Του, αλλά για να γνωρισθεί Αυτός μέσο των Ισραηλιτών σε όλους τους κατοίκους της γης. Ακριβώς για την εκπλήρωση του σκοπού αυτού τους πρόσταξε να διατηρηθούν διαφορετικοί από τους γύρω ειδωλολατρικούς λαούς.

Ο Θεός απεχθανόταν την ειδωλολατρία και όλες τις αμαρτίες που τη συνόδευαν, και διέταξε το λαό Του να μην αναμειχθούν με άλλα έθνη, ώστε να κάνουν «κατά τα έργα αυτών» και να λησμονήσουν το Θεό. Απαγόρευσε το γάμο με τους ειδωλολάτρες για να μην απομακρυνθεί η καρδιά τους από Αυτόν. Ήταν τόσο αναγκαίο τότε όσο είναι και τώρα, να διατηρηθεί ο λαός του Θεού αγνός και αμόλυντος από τον κόσμο. Πρέπει να είναι απαλλαγμένοι από το πνεύμα του κόσμου γιατί αυτό αντίκειται στην αλήθεια και στη δικαιοσύνη. Αλλά ο Θεός δεν ήθελε ο λαός να απομονωθεί από τον κόσμο σε μια αποκλειστικότητα αυτοδικαίωσης και έτσι να μην είναι σε θέση να ασκεί την επιρροή του σε αυτούς.

Όπως ο Κύριός τους, οι οπαδοί του Χριστού σε κάθε εποχή πρέπει να είναι το φως του κόσμου. Ο Σωτήρας είπε:

> «Πόλις κειμένη επάνω όρους δεν δύναται να κρυφθή. Ουδέ ανάπτουσι λύχνον, και θέτουσιν αυτόν υπό το μόδιον, αλλ'επί τον λυχνοστάτην, και φέγγει εις πάντας τους εν τη οικία» - δηλαδή στον κόσμο. Και προσθέτει: «Ούτως ας λάμψη το φως σας έμπροσθεν των ανθρώπων, διά να ίδωσι τα καλά σας έργα, και δοξάσωσι τον Πατέρα σας τον εν τοις ουρανοίς.» (Ματθ. 5:14-16).

Αυτό ακριβώς έκαναν ο Ενώχ, ο Νώε, ο Αβραάμ, ο Ιωσήφ και ο Μωυσής. Αυτό ακριβώς σχεδίαζε ο Θεός να κάνει ο λαός Του Ισραήλ.

Ήταν η δική τους καρδιά της απιστίας ελεγχόμενη από το Σατανά, εκείνη που τους οδήγησε να κρύψουν το φως τους, αντί να το σκορπίσουν στους γειτονικούς λαούς. Ήταν το ίδιο εκείνο πνεύμα της μισαλλοδοξίας που τους έκανε ή να ακολουθήσουν τις παράνομες συνήθειες των ειδωλολατρών ή να απομονωθούν εντελώς ζώντας με περήφανη αποκλειστικότητα ωσάν η αγάπη του Θεού να ήταν μόνο γι'αυτούς.

΄Οπως η Γραφή παρουσιάζει δύο νόμους, τον έναν αναλλοίωτο και αιώνιο, τον άλλον πρόσκαιρο και προσωρινό, έτσι υπάρχουν και δύο διαθήκες. Η διαθήκη της χάρης έγινε για πρώτη φορά με τον άνθρωπο στην Εδέμ, όταν μετά την πτώση του δόθηκε η θεϊκή υπόσχεση ότι το σπέρμα της γυναίκας θα συνέτριβε το κεφάλι του φιδιού. Η διαθήκη αυτή πρόσφερε σε όλους τους ανθρώπους συγχώρηση και τη χάρη του Θεού ως βοήθεια για μελλοντική υπακοή με την πίστη στο Χριστό. Έλαβαν επίσης την υπόσχεση της αιώνιας ζωής με τον όρο της πιστότητας στο νόμο του Θεού. ΄Ετσι, δέχθηκαν οι πατριάρχες την ελπίδα της σωτηρίας.

Η ίδια αυτή διαθήκη ανανεώθηκε στον Αβραάμ με την υπόσχεση «εν τω σπέρματί σου θέλουσιν ευλογηθή πάντα τα έθνη της γης.» Η υπόσχεση αυτή απέβλεπε στο Χριστό. Έτσι την κατάλαβε ο Αβραάμ (βλέπε Γαλ. 3:8,16) και εμπιστεύθηκε στο Χριστό για την άφεση των αμαρτιών. Αυτή η πίστη ήταν που λογίσθηκε για δικαιοσύνη. Η διαθήκη με τον Αβραάμ επιβεβαίωνε και το κύρος του Θεού. Ο Κύριος παρουσιάσθηκε στον Αβραάμ και του είπε: «Εγώ είμαι ο Θεός ο Παντοκράτωρ, περιπάτει ενώπιόν Μου και έσο τέλειος.» Η μαρτυρία του Θεού για τον πιστό δούλο Του ήταν: «Ο Αβραάμ υπήκουσεν εις την φωνήν Μου, και εφύλαξε τα προστάγματά Μου, τας εντολάς Μου, τα διατάγματά Μου, και τους νόμους Μου.» Και ο Κύριος του δήλωσε: «Θέλω στήσει την διαθήκην Μου μεταξύ Εμού και σου, και του σπέρματός σου μετά σε εις τας γενεάς αυτών, εις *διαθήκην αιώνιον*, διά να ήμαι Θεός εις σε και εις το σπέρμα σου μετά σε.» (Γεν. 22:18, 17:1, 26:5, 17:7).

Η διαθήκη αυτή αν και έγινε με τον Αδάμ και ανανεώθηκε με τον Αβραάμ, δεν μπορούσε να επικυρωθεί μέχρι το θάνατο του Χριστού. Υφίστατο με την υπόσχεση του Θεού αφότου έγινε η πρώτη νύξη για την απολύτρωση. Είχε γίνει δεκτή μέσο της πίστης. ΄Οταν όμως επικυρώθηκε από το Χριστό, ονομάσθηκε *καινή* (νέα) διαθήκη. Ο νόμος του Θεού ήταν η βάση της διαθήκης

αυτής και αυτό ήταν απλώς ένας διακανονισμός για να επαναφερθούν οι άνθρωποι σε αρμονία με το θεϊκό θέλημα, τοποθετώντας τους εκεί όπου θα μπορούσαν να υπακούσουν στο νόμο του Θεού.

Μια άλλη συμφωνία - που στη Γραφή αποκαλείται «παλαιά» διαθήκη - συνήψε ο Θεός με τον Ισραήλ στο Σινά και αυτή επικυρώθηκε με το αίμα των θυσιών. Η αβραμιαία διαθήκη επικυρώθηκε με το αίμα του Χριστού και ονομάζεται η «δεύτερη» ή «καινή» διαθήκη, επειδή το αίμα με το οποίο σφραγίσθηκε, χύθηκε μετά το αίμα της πρώτης διαθήκης. Το ότι η νέα διαθήκη ίσχυε στην εποχή του Αβραάμ αποδεικνύεται από το γεγονός ότι είχε τότε επισημοποιηθεί τόσο με την υπόσχεση όσο και με τον όρκο του Θεού - «διά δύο πραγμάτων αμεταθέτων, εις τα οποία είναι αδύνατον να ψευσθή ο Θεός.» (Εβρ. 6:18).

Αν όμως η αβραμιαία διαθήκη περιείχε την υπόσχεση της απολύτρωσης, τότε γιατί να συναφθεί μια άλλη διαθήκη στο Σινά; Ο υποδουλωμένος λαός είχε χάσει σε μεγάλο βαθμό την επίγνωση του Θεού και τις αρχές της αβραμιαίας διαθήκης. Απελευθερώνοντάς τους από την Αίγυπτο, ο Θεός επιδίωξε να τους φανερώσει τη δύναμή Του και την ευσπλαχνία Του για να μάθουν να Τον αγαπούν και να Τον εμπιστεύονται. Τους έφερε κάτω στην Ερυθρά Θάλασσα - εκεί όπου, καταδιωκόμενοι από τους Αιγυπτίους, τους ήταν αδύνατον να διασωθούν - ώστε να μπορέσουν να αναγνωρίσουν την απελπιστική κατάστασή τους και την ανάγκη τους για θεϊκή βοήθεια. Και τότε τους απελευθέρωσε. Έτσι, αυτοί ξεχείλισαν από αγάπη και ευγνωμοσύνη για το Θεό και από εμπιστοσύνη στη δύναμή Του να τους βοηθάει. Είχε δεθεί μαζί τους ως ελευθερωτής από την πρόσκαιρη σκλαβιά.

Υπήρχε όμως μια μεγαλύτερη αλήθεια που έπρεπε να χαραχθεί στο νου τους. Ζώντας μέσα στην ειδωλολατρία και στη διαφθορά, δεν είχαν πραγματική συναίσθηση της αγιότητας του Θεού, της υπέρμετρης αμαρτωλότητας που φώλιαζε στις καρδιές τους, της παντελούς ανικανότητάς τους να υπακούσουν από μόνοι τους στο νόμο του Θεού και της ανάγκης τους για ένα Σωτήρα. Όλα αυτά έπρεπε να τα μάθουν.

Ο Θεός τους έφερε στο Σινά. Αποκάλυψε τη δόξα Του. Τους έδωσε το νόμο Του με την υπόσχεση μεγάλων ευλογιών υπό τον όρο της υπακοής. «Εάν τωόντι υπακούσητε εις την φωνή Μου και φυλάξητε την διαθήκην Μου . . . θέλετε είσθαι εις Εμέ βασίλειον ιεράτευμα, και έθνος άγιον.» Ο λαός δεν είχε καταλάβει πόσο

αμαρτωλές ήταν οι καρδιές τους και ότι χωρίς το Χριστό τούς ήταν αδύνατον να τηρήσουν το νόμο του Θεού. Και πρόθυμοι συνήψαν διαθήκη με το Θεό. Αισθανόμενοι ότι ήταν ικανοί να συστήσουν τη δική τους δικαιοσύνη, δήλωσαν: «Πάντα όσα ελάλησεν ο Κύριος θέλομεν κάμνει και θέλομεν υπακούει.» (Έξ. 19:5,6, 24:7).

Είχαν παρατηρήσει την τρομερά μεγαλόπρεπη διακήρυξη του νόμου και έτρεμαν από το φόβο τους μπροστά στο όρος. Και όμως, μόλις πέρασαν μερικές μόνο εβδομάδες, διέσπασαν τη διαθήκη τους με το Θεό και έσκυψαν να προσκυνήσουν ένα χυτό είδωλο. Δεν μπορούσαν να ελπίσουν στην εύνοια του Θεού μέσο μιας διαθήκης την οποία είχαν παραβεί. Και τότε, βλέποντας την αμαρτωλότητά τους και την ανάγκη που είχαν για συγχώρηση, οδηγήθηκαν να συναισθανθούν την ανάγκη τους για το Σωτήρα, όπως Αυτός αποκαλυπτόταν στην αβραμιαία διαθήκη και συμβολιζόταν με τις προσφορές των θυσιών. Τώρα, με πίστη και αγάπη είχαν δεθεί με το Θεό ως απελευθερωτή τους από τη σκλαβιά της αμαρτίας. Τώρα ήταν έτοιμοι να εκτιμήσουν τις ευλογίες της νέας διαθήκης.

Οι όροι της «παλαιάς διαθήκης» ήταν: υπακούσετε και ζήσετε.» «Κάμνων ο άνθρωπος (τας κρίσεις Μου) θέλει ζήσει δι'αυτών.» Αλλά, «επικατάρατος όστις δεν εμμένει εις τους λόγους του νόμου τούτου, διά να εκτελή αυτούς». (Ιεζ. 20:11, Λευιτ. 18:5, Δευτ. 27: 26). Η «καινή διαθήκη» βασιζόταν επάνω σε «ανωτέρας επαγγελίας» - την επαγγελία της άφεσης των αμαρτιών και της χάρης του Θεού να ανανεώσει την καρδιά και να την εναρμονίσει με τις αρχές του νόμου του Θεού.

> «Αύτη θέλει είσθαι η διαθήκη, την οποίαν θέλω κάμει προς τον οίκον Ισραήλ. Μετά τας ημέρας εκείνας, λέγει Κύριος, *θέλω θέσει τον νόμον Μου* εις τα ενδόμυχα αυτών . . . και *θέλω γράψει αυτόν εις τας καρδίας αυτών* . . . *θέλω συγχωρήσει* την ανομίαν αυτών και την αμαρτίαν αυτών δεν θέλω ενθυμείσθαι πλέον.» (Ιερ. 31:33,34).

Ο ίδιος νόμος που είχε χαραχθεί επάνω στις λίθινες πλάκες, γράφεται από το Άγιο Πνεύμα επάνω στις πλάκες της καρδιάς. Αντί να προσπαθούμε να συστήσουμε τη δική μας δικαιοσύνη, δεχόμαστε τη δικαιοσύνη του Χριστού. Το αίμα Του εξιλεώνει τις αμαρτίες μας. Η υπακοή Του γίνεται αποδεκτή για λογαριασμό μας. Τότε η καρδιά, ανανεωμένη από το Άγιο Πνεύμα, θα παράγει τους «καρπούς του Πνεύματος». Με τη χάρη του Χριστού θα

ζούμε υπακούοντας στο νόμο του Θεού που είναι γραμμένος στις καρδιές μας. Έχοντας το Πνεύμα του Χριστού θα βαδίζουμε όπως Εκείνος βάδισε. Μέσο του προφήτη έκανε για τον εαυτό Του τη δήλωση:

«Χαίρω, Θεέ Μου, να εκτελώ το θέλημά Σου, και ο νόμος Σου είναι εν τω μέσω της καρδίας Μου.» (Ψαλμ. 40:8)

Και όταν ήταν μεταξύ των ανθρώπων, είπε:

«Δεν Με αφήκεν ο Πατήρ μόνον, διότι Εγώ κάμνω πάντοτε τα αρεστά εις Αυτόν.» (Ιωάν. 8: 29).

Ο απόστολος Παύλος διευκρινίζει καλά τη σχέση ανάμεσα στην πίστη και στο νόμο κάτω από την αιγίδα της καινής διαθήκης. Λέει:

«*Δικαιωθέντες εκ πίστεως*, έχομεν ειρήνην προς τον Θεόν διά του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού.» «Νόμον λοιπόν καταργώμεν διά της πίστεως; Μη γένοιτο, αλλά νόμον συνιστώμεν.» «Επειδή το αδύνατον εις τον νόμον, καθότι ήτο ανίσχυρος διά της σαρκός, ο Θεός πέμψας τον εαυτού Υιόν με ομοίωμα σαρκός αμαρτίας, και περί αμαρτίας, κατέκρινε την αμαρτίαν εν τη σαρκί, διά να πληρωθή *η δικαιοσύνη του νόμου* εις ημάς τους μη περιπατούντας κατά την σάρκα, αλλά κατά το Πνεύμα.» (Ρωμ. 5:1, 3:31, 8:3,4).

Το έργο του Κυρίου είναι πάντοτε το ίδιο, παρόλο ότι υπάρχουν διαφορετικοί βαθμοί εξέλιξης και διαφορετικές εκδηλώσεις της δύναμής Του για την αντιμετώπιση των ανθρώπινων αναγκών σε διαφορετικά χρονικά διαστήματα. Αρχίζοντας από την πρώτη υπόσχεση του ευαγγελίου και προχωρώντας στην πατριαρχική και στην ιουδαϊκή εποχή, ακόμη και μέχρι τον παρόντα καιρό, παρατηρήθηκε μια βαθμιαία εξέλιξη των προθέσεων του Θεού στο απολυτρωτικό σχέδιο. Ο Σωτήρας, όπως συμβολιζόταν στις τυπικές ιεροτελεστίες του ιουδαϊκού νόμου, είναι ο ίδιος ακριβώς που παρουσιάζεται στο ευαγγέλιο. Τα σύννεφα που σκέπαζαν τη θεία μορφή Του, μετατοπίσθηκαν. Η θαμπάδα και οι σκιές εξαφανίσθηκαν. Και ο Ιησούς, ο Λυτρωτής του κόσμου, παρουσιάζεται αποκαλυμμένος.

Εκείνος που διακήρυξε το νόμο από το Σινά και παρέδωσε στο Μωυσή τα προστάγματα του τελετουργικού νόμου, είναι ο ίδιος που εκφώνησε την επί του όρους ομιλία. Οι μεγάλες αρχές της αγάπης του Θεού, τις οποίες εξέθεσε ως βάση του νόμου και των προφητών, δεν είναι παρά η εκ νέου επανάληψη των όσων είχε πει μέσο του Μωυσή στον εβραϊκό λαό: «΄Ακουε, Ισραήλ,

Κύριος ο Θεός ημών είναι είς Κύριος. Και θέλεις αγαπά Κύριον τον Θεόν σου εξ όλης της καρδίας σου, και εξ όλης της ψυχής σου, και εξ όλης της δυνάμεώς σου.» «Θέλεις αγαπά τον πλησίον σου ως σεαυτόν.» Ο δάσκαλος των δύο θρησκευτικών συστημάτων είναι ο ίδιος. Οι αξιώσεις του Θεού είναι οι ίδιες. Οι αρχές της διακυβέρνησής Του είναι οι ίδιες, επειδή τα πάντα προέρχονται από Εκείνον, «εις τον οποίον δεν υπάρχει αλλοίωσις ή σκιά μεταβολής.» (Δευτ. 6:4,5, Λευιτ. 19:18, Ιακ. 1:17).

ΑΠΟ ΤΟ ΣΙΝΑ ΣΤΗΝ ΚΑΔΗΣ

(Βασίζεται στο βιβλίο Αριθμοί, κεφ. 11:, 12:)

Η κατασκευή του αγιαστηρίου δεν άρχισε παρά αφού πέρασε ένα διάστημα μετά που οι Ισραηλίτες έφθασαν στο Σινά. Και το ιερό οικοδόμημα πρωτοστήθηκε στην αρχή της δεύτερης χρονιάς της Εξόδου. Ακολούθησε μετά η καθιέρωση των ιερέων, ο εορτασμός του Πάσχα, η απαρίθμηση του λαού και η ολοκλήρωση ορισμένων διαταγμάτων απαραίτητων για το πολιτικό και το θρησκευτικό τους σύστημα, και έτσι η κατασκήνωση στο Σινά διήρκεσε περίπου ένα χρόνο. Εκεί η λατρεία τους είχε πάρει πιο συγκεκριμένη μορφή, οι νόμοι για τη διακυβέρνηση του έθνους είχαν δοθεί και μια αποδοτικότερη διοργάνωση είχε συσταθεί, προκαταρκτική για την είσοδό τους στη Χαναάν.

Το κυβερνητικό σύστημα του Ισραήλ χαρακτηριζόταν ως ο πιο προσεκτικός κρατικός οργανισμός, αξιοθαύμαστος τόσο για την τελειότητά του όσο και για την απλότητά του. Η τάξη που τόσο καταπληκτικά παρουσιάζεται στην τελειότητα και στη ρύθμιση όλων των δημιουργικών έργων του Θεού, φάνηκε στην εβραϊκή οικονομία. Ο Θεός ήταν το επίκεντρο της εξουσίας και της διοίκησης, ο Ηγεμόνας του Ισραήλ. Ο Μωυσής είχε τη θέση του ορατού αρχηγού τους, με υπόδειξη του Θεού, για να εφαρμόζει τους νόμους στο όνομά Του.

Ένα συμβούλιο από εβδομήντα πρεσβυτέρους των διαφόρων φυλών είχε επιλεγεί αργότερα για να βοηθάει το Μωυσή στις γενικές υποθέσεις του έθνους. Ακολουθούσαν οι ιερείς οι οποίοι συμβουλεύονταν τον Κύριο στο αγιαστήριο. Προϊστάμενοι και αρχηγοί διοικούσαν τις φυλές. Υφιστάμενοι αυτών ήταν οι χιλίαρχοι, οι εκατόνταρχοι, οι πεντηκόνταρχοι και οι δέκαρχοι, και τελευταία έρχονταν οι επιστάτες των φυλών που ασχολούντο με

ιδιαίτερα καθήκοντα (Δείτε Δευτ. 1:15). Το εβραϊκό στρατόπεδο ήταν διευθετημένο με ακριβέστατη τάξη. Ήταν χωρισμένο σε τρία μεγάλα τμήματα που το καθένα τους είχε την καθορισμένη θέση του στο στρατόπεδο. Στη μέση ήταν το αγιαστήριο, ο τόπος της κατασκήνωσης του αόρατου Βασιλιά. Γύρω από αυτό είχαν ορισθεί οι θέσεις των ιερέων και Λευιτών. Μετά από αυτούς κατασκήνωναν όλες οι άλλες φυλές.

Στους Λευίτες είχε ανατεθεί η φροντίδα του αγιαστηρίου και όλων των αντικειμένων που ανήκαν σε αυτό, είτε ήταν κατασκηνωμένοι, είτε οδοιπορούσαν. Όταν το στρατόπεδο προχωρούσε, έπρεπε να αποσυναρμολογήσουν την ιερή σκηνή, και όταν έφθαναν σε τόπο όπου σταματούσαν, έπρεπε να την ξαναστήσουν. Σε κανένα άτομο από διαφορετική φυλή δεν επιτρεπόταν να πλησιάσει. Η ποινή ήταν ο θάνατος. Οι Λευίτες, απόγονοι των τριών γιων του Λευί, ήταν διαιρημένοι σε τρεις κατηγορίες και σε κάθε μια από αυτές είχε ανατεθεί μια ιδιαίτερη θέση υπηρεσίας. Εμπρός από το αγιαστήριο και πλησιέστερα σε αυτό ήταν οι σκηνές του Μωυσή και του Ααρών. Στο νότιο μέρος ήταν οι Καάθιτες που για καθήκον είχαν τη φροντίδα της κιβωτού και των άλλων επίπλων. Στο βόρειο μέρος οι Μεραρίτες που ευθύνονταν για τους στύλους, τους πασάλους, τις σανίδες κ.τ.λ. Στο βάθος οι Γηρσωνίτες που φρόντιζαν για τα παραπετάσματα και τα κρεμάσματά τους.

Η θέση της κάθε φυλής ήταν επίσης καθορισμένη. Η καθεμιά έπρεπε να προχωρεί και να κατασκηνώνει κάτω από το λάβαρό της, όπως είχε διατάξει ο Κύριος. «Ας στρατοπεδεύσωσιν οι υιοί Ισραήλ, έκαστος πλησίον της σημαίας αυτού, μετά του σημείου του οίκου των πατέρων αυτών, κύκλω της σκηνής του μαρτυρίου κατέναντι θέλουσι στρατοπεδεύει.» «Καθώς εστρατοπέδευσαν, ούτω θέλουσι σηκώνεσθαι, έκαστος εις την τάξιν αυτού, πλησίον της σημαίας αυτών.» (Αρ. 2:2,17). Στο σύμμικτο πλήθος που είχε ακολουθήσει τους Ισραηλίτες από την Αίγυπτο, δεν επιτρεπόταν να κατέχουν την ίδια με τις φυλές περιοχή, αλλά αυτοί έπρεπε να κατοικούν στα περίχωρα του στρατοπέδου και τα παιδιά τους δεν μπορούσαν να συμπεριληφθούν στη ιουδαϊκή κοινότητα μέχρι την τρίτη γενεά. (Δείτε Δευτ. 23:7,8).

Σχολαστική καθαριότητα και απόλυτη τάξη επιβαλλόταν σε ολόκληρη την κατασκήνωση και στη γύρω από αυτήν περιοχή. Εφαρμόζονταν ακριβείς κανόνες υγιεινής. Κάθε άτομο θεωρούμενο ακάθαρτο για οποιαδήποτε αιτία, απαγορευόταν να μπει στο

στρατόπεδο. Τα μέτρα αυτά ήταν απαραίτητα για τη διατήρηση της υγείας ενός τόσο μεγάλου πλήθους και η διατήρηση τέλειας τάξης και καθαριότητας ήταν επίσης αναγκαία για να μπορεί ο Ισραήλ να απολαύσει την παρουσία ενός αγίου Θεού. Γι'αυτό το λόγο λέει:

«Κύριος ο Θεός σου περιπατεί εν μέσω του στρατοπέδου σου, διά να σε ελευθερώνη και να παραδίδη τους εχθρούς σου έμπροσθέν σου. Ένεκεν τούτου το στρατόπεδόν σου θέλει εί- σθαι καθαρόν.»

Σε όλες τις οδοιπορίες του Ισραήλ «η κιβωτός της διαθήκης του Κυρίου προεπορεύετο έμπροσθεν αυτών . . . διά να ζητήση τόπον αναπαύσεως δι'αυτούς». (Αρ. 10:33). Μεταφερόμενη από τους γιους Καάθ, η ιερή κιβωτός που περιείχε τον άγιο νόμο του Θεού, αποτελούσε την εμπροσθοφυλακή. Μπροστά από τη κιβωτό πήγαιναν ο Μωυσής και ο Ααρών και κοντά σε αυτή ήταν οι ιερείς κρατώντας αργυρές σάλπιγγες. Οι ιερείς αυτοί έπαιρναν οδηγίες από το Μωυσή, και με τις σάλπιγγες τις μετέδιναν στο λαό. Ήταν καθήκον των αρχηγών της κάθε ομάδας να δίνουν συγκεκριμένες καθοδηγίες για όλες τις κινήσεις που θα γίνονταν σύμφωνα με τον ήχο των σαλπίγγων. Οποιοσδήποτε αμελούσε να συμμορφωθεί με τις οδηγίες πού δίνονταν, τιμωρείτο με θάνατο.

Ο Θεός είναι Θεός τάξης. Κάθετι που σχετίζεται με τον ουρανό, βρίσκεται σε τέλεια τάξη. Υποταγή και μεθοδική πειθαρχία χαρακτηρίζουν τις κινήσεις του αγγελικού πλήθους. Μόνο η τάξη και η αρμονική δράση συνοδεύονται από την επιτυχία. Ο Θεός δεν απαιτεί λιγότερη τάξη και μεθοδικότητα στο έργο Του σήμερα από ό,τι απαιτούσε στις ημέρες του Ισραήλ. Όσοι εργάζονται γι'Αυτόν, οφείλουν να εργάζονται με νοημοσύνη, όχι με απρόσεκτο και αμεθόδευτο τρόπο. Επιθυμεί να γίνεται το έργο Του με πίστη και με ακρίβεια για να μπορέσει να βάλει τη σφραγίδα της έγκρισής Του επάνω σε αυτό.

Ο ίδιος ο Θεός οδήγησε τους Ισραηλίτες σε όλα τα ταξίδια τους. Το χώρο της κατασκήνωσης καθόριζε εκεί όπου κατέβαινε ο στύλος της νεφέλης, και όσο καιρό έπρεπε να μείνουν κατασκηνωμένοι, το σύννεφο παρέμενε επάνω από το αγιαστήριο. Όταν ήταν να συνεχίσουν το ταξίδι τους, αυτό σηκωνόταν ψηλά από την αγία σκηνή. Τόσο η στάθμευση όσο και η αναχώρηση χαρακτηρίζονταν από μια επίσημη επίκληση.

33. Από το Σινά στην Κάδης

«΄Οτε εσηκώνετο η κιβωτός, έλεγεν ο Μωυσής, Ανάστα, Κύριε, και διασκορπισθήτωσαν οι εχθροί Σου, και φυγέτωσαν οι μισούντες Σε από προσώπου Σου. Και ότε ανεπαύετο, έλεγεν, Επίστρεψον, Κύριε, εις τας χιλιάδας των μυριάδων του Ισραήλ.» (Αρ. 10: 35,36).

Η απόσταση από το Σινά μέχρι την Κάδης, στα σύνορα της Χαναάν, ήταν μόνο ταξίδι ένδεκα ημερών. Και με την προσδοκία της σύντομης εισόδου στην όμορφη εκείνη γη, τα ισραηλινά πλήθη ξανάρχιζαν την πορεία τους, όταν κάποτε το σύννεφο έδωσε το σύνθημα να κινήσουν προς τα εμπρός. Ο Κύριος είχε κάνει θαυμάσια πράγματα βγάζοντάς τους από την Αίγυπτο και τι ευλογίες μπορούσαν να περιμένουν τώρα που είχαν επίσημα συμφωνήσει να Τον δεχθούν ως ηγεμόνα τους και είχαν αναγνωρισθεί ως εκλεκτός λαός του Υψίστου!

Και όμως, πολλοί άφηναν διστακτικοί το μέρος όπου είχαν κατασκηνώσει τόσο πολύν καιρό. Το θεωρούσαν σχεδόν σαν σπίτι τους. Προστατευμένο μέσα στους τοίχους εκείνους του γρανίτη, ο Θεός είχε συγκεντρώσει το λαό Του, ξεχωριστά από όλα τα άλλα έθνη, για να τους επαναλάβει τον άγιο νόμο Του. Τους άρεσε να βλέπουν το ιερό βουνό στου οποίου τις γκριζωπές αιχμές και τις γυμνές κορυφογραμμές η θεϊκή δόξα είχε τόσο συχνά επιδειχθεί. Η σκηνή αυτή ήταν τόσο στενά συνδεδεμένη με την παρουσία του Θεού και των αγίων αγγέλων, που φαινόταν υπέρμετρα ιερή για να την εγκαταλείψουν με αδιαφορία ή και με χαρά.

΄Οταν όμως δόθηκε το σύνθημα από τους σαλπιγκτές, ολόκληρο το στρατόπεδο ξεκίνησε με τη σκηνή φερόμενη στη μέση και την κάθε φυλή στην καθορισμένη θέση της, κάτω από την ιδιαίτερη σημαία της. ΄Ολων τα μάτια στράφηκαν με αγωνία για να δουν σε ποια κατεύθυνση το σύννεφο θα οδηγούσε. ΄Οταν έκανε ανατολικά, όπου μόνο μάζες από μαύρα και έρημα βουνά ήταν συγκεντρωμένα, ένα αίσθημα λύπης και αμφιβολίας γεννήθηκε σε πολλές καρδιές.

Ενώ προχωρούσαν, ο δρόμος γινόταν δυσκολότερος. Η πορεία τους τούς έφερνε μέσα από βράχους, φαράγγια και γυμνότοπους. Ολόγυρά τους απλωνόταν η μεγάλη έρημος. Οδηγήθηκαν «διά τόπου ερημίας και χασμάτων, διά τόπου ανυδρίας και σκιάς θανάτου, διά τόπου τον οποίον δεν επέρασεν άνθρωπος, και όπου άνθρωπος δεν κατώκησε.» (Ιερ. 2:6). Οι βράχινες χαράδρες, κοντινές και μακρινές, ήταν γεμάτες από άνδρες, γυναίκες και παιδιά, από ζώα και κάρα, και μακριές σειρές από κοπά-

δια και αγέλες. Η πορεία τους αναγκαστικά ήταν αργή και κοπιαστική και τα πλήθη, ύστερα από την πολύκαιρη κατασκήνωση, δεν ήταν διατεθειμένα να υποβληθούν στους κινδύνους και στις ταλαιπωρίες του δρόμου.

Έπειτα από οδοιπορία τριών ημερών ακούσθηκαν φανερά παράπονα. Αυτά άρχισαν με το σύμμικτο πλήθος, ανάμεσα στο οποίο υπήρχαν πολλοί που δεν ήταν ενωμένοι με τους Ισραηλίτες, και διαρκώς γύρευαν να βρουν κάποια αφορμή για ψόγο. Οι παραπονούμενοι δεν ήταν ευχαριστημένοι με την κατεύθυνση της πορείας και συνεχώς έβρισκαν φταίξιμο στον τρόπο με τον οποίο τους οδηγούσε ο Μωυσής, αν και ήξεραν καλά ότι εκείνος όπως και αυτοί ακολουθούσαν το σύννεφο που τους οδηγούσε. Η δυσαρέσκεια είναι μεταδοτική και σε λίγο ξαπλώθηκε στο στρατόπεδο.

Άρχισαν πάλι να φωνάζουν για κρέας να φάνε. Παρόλο ότι ήταν άφθονα εφοδιασμένοι με μάννα, δεν έμειναν ικανοποιημένοι. Οι Ισραηλίτες, στο διάστημα της σκλαβιάς τους στην Αίγυπτο, ήταν αναγκασμένοι να ζουν με την πιο απλή και λιτή τροφή. Η μεγάλη όμως όρεξη που προκαλούσε η στέρηση και η σκληρή δουλειά την έκανε εύγευστη. Αλλά πολλοί από τους Αιγυπτίους που τώρα ήταν μαζί τους, όντας μαθημένοι με πολυτελή φαγητά ήταν αυτοί οι πρώτοι που παραπονιόνταν. Με την παροχή του μάννα, λίγο πριν να φθάσει ο λαός Ισραήλ στο Σινά, ο Κύριος τους είχε χορηγήσει κρέας σε απάντηση της κραυγαλέας τους απαίτησης, αλλά τους το έδωσε για μια μόνο ημέρα.

Με την ίδια ευκολία που τους προμήθευσε ο Θεός το μάννα, μπορούσε να τους προμηθεύσει και το κρέας, αλλά ο περιορισμός αυτός είχε τεθεί για το καλό τους. Ο σκοπός Του ήταν να τους εφοδιάσει με τροφή καταλληλότερη για τις ανάγκες τους παρά με την ανθυγιεινή τροφή που πολλοί είχαν συνηθίσει στην Αίγυπτο. Η διαστρεβλωμένη όρεξη έπρεπε να οδηγηθεί σε μια υγιεινή κατάσταση για να μπορούν να απολαύσουν την τροφή που είχε απαρχής χορηγηθεί στον άνθρωπο - τους καρπούς της γης που ο Θεός έδωσε στον Αδάμ και στην Εύα στον κήπο της Εδέμ. Γι'αυτό το λόγο οι Ισραηλίτες είχαν στερηθεί, σε μεγάλο μέτρο, τη ζωική τροφή.

Ο Σατανάς τους παρέσυρε να θεωρήσουν αυτό τον περιορισμό άδικο και σκληρό. Τους έκανε να λιμπίζονται πράγματα απαγορευμένα, επειδή ήξερε ότι η ασυγκράτητη ικανοποίηση της όρεξης θα προκαλούσε τη φιληδονία, και με αυτό τον τρόπο ο

λαός θα περνούσε ευκολότερα κάτω από τον έλεγχό του. Ο δημιουργός της αρρώστιας και της μιζέριας επιτίθεται στους ανθρώπους εκεί όπου ξέρει ότι θα έχει τη μεγαλύτερη επιτυχία. Με πειρασμούς που απευθύνονται στην όρεξη, οδήγησε σε μεγάλο βαθμό τους ανθρώπους να αμαρτήσουν από τον καιρό που παρέσυρε την Εύα να φάει από τον απαγορευμένο καρπό. Και με το ίδιο αυτό μέσον οδήγησε τον Ισραήλ να γογγύζει εναντίον του Θεού. Η ακράτεια στο φαγητό και στο ποτό, ενώ οδηγεί στην υπόθαλψη των κατωτέρων παθών, προετοιμάζει το δρόμο για να απορρίψουν οι άνθρωποι κάθε ηθική υποχρέωση. Όταν δέχονται τις επιθέσεις του πειρασμού, έχουν ελάχιστη δύναμη για να αντισταθούν.

Ο Θεός έβγαλε τους Ισραηλίτες από την Αίγυπτο για να τους εγκαταστήσει στη γη Χαναάν ως έναν άγιο και ευτυχισμένο λαό. Για την εκπλήρωση του σκοπού αυτού τους υπέβαλε σε μια σειρά πειθαρχικών μέτρων, τόσο για το δικό τους καλό όσο και για το καλό των απογόνων τους. Αν ήθελαν να απαρνηθούν την όρεξη υπακούοντας στους λογικούς περιορισμούς Του, η αδυναμία και η ασθένεια θα τους ήταν άγνωστες. Οι απόγονοί τους θα είχαν σωματική και πνευματική ζωτικότητα. Θα είχαν σαφή αντίληψη της αλήθειας και του καθήκοντος, οξυδέρκεια και ευθυκρισία. Αλλά η απροθυμία τους να υποβληθούν στους περιορισμούς και στις αξιώσεις του Θεού, τους εμπόδισε σε μεγάλο βαθμό να φθάσουν στο υψηλό επίπεδο όπου ο Θεός τους προόριζε και να λάβουν τις ευλογίες που ήταν έτοιμος να τους προσφέρει.

Ο ψαλμωδός λέει:

> «Επείρασαν τον Θεόν εν τη καρδία αυτών, ζητούντες βρώσιν κατά την όρεξιν αυτών, και ελάλησαν κατά του Θεού λέγοντες, Μήπως δύναται ο Θεός να ετοιμάση τράπεζαν εν τη ερήμω; Ιδού επάταξε την πέτραν, και έρρευσαν ύδατα, και χείμαρροι επλημμύρισαν. Μήπως δύναται να δώση και άρτον; ή να ετοιμάση κρέας εις τον λαόν Αυτού; Διά τούτο ήκουσεν ο Κύριος και ωργίσθη.» (Ψαλμ. 78:18-21).

Γογγυσμοί και σάλος παρατηρήθηκαν συχνά στη διάρκεια του ταξιδιού τους από την Ερυθρά Θάλασσα μέχρι το Σινά, αλλά επειδή ο Θεός τους λυπήθηκε για την άγνοια και την τύφλωσή τους, δεν τους τιμώρησε για τις αμαρτίες τους. Από τότε όμως ο Θεός είχε αποκαλυφθεί σε αυτούς στο Χωρήβ.

Είχαν δεχθεί μεγάλο φως έχοντας παραστεί μάρτυρες της μεγαλοπρέπειας, της δύναμης και της ευσπλαχνίας του Θεού. Και η

απιστία τους και η δυσαρέσκειά τους τούς έκανε περισσότερο ένοχους. Και ακόμη είχαν συνομολογήσει να δεχθούν τον Κύριο ως Βασιλιά τους και να σεβασθούν την εξουσία Του. Οι γογγυσμοί τους σήμαιναν τώρα ανταρσία, και επομένως έπρεπε να τιμωρηθούν άμεσα και παραδειγματικά, αν ήταν να διαφυλαχθεί ο Ισραήλ από την αναρχία και την καταστροφή. «Και εξεκαύθη μεταξύ αυτών πυρ Κυρίου, και κατέφαγε το άκρον του στρατοπέδου.» Από τους παραπονούμενους οι πιο ένοχοι εξολοθρεύθηκαν με αστραπή από το σύννεφο.

Τρομοκρατημένος ο λαός παρακάλεσε το Μωυσή να ικετεύσει γι'αυτούς στον Κύριο. Αυτός το έκανε και η φωτιά έσβησε. Για αναμνηστικό της τιμωρίας αυτής ονόμασε το μέρος ''Ταβερά'', που σημαίνει ''Εμπρησμός''.

Σε λίγο όμως χειρότερο από το πρώτο παρουσιάσθηκε κακό. Αντί να οδηγήσει τους επιζήσαντες σε ταπείνωση και μετάνοια, η τρομερή αυτή τιμωρία φάνηκε μόνο ότι αύξησε τους γογγυσμούς τους. Από όλες τις κατευθύνσεις οι άνθρωποι συγκεντρώθηκαν στην είσοδο της σκηνής τους κλαίγοντας και θρηνώντας.

> «Το σύμμικτον πλήθος το μεταξύ αυτών, επεθύμησαν επιθυμίαν, και έκλαιαν πάλιν οι υιοί Ισραήλ, και είπον, Τίς ήθελε δώσει εις ημάς κρέας να φάγωμεν; ενθυμούμεθα τα οψάρια, τα οποία ετρώγομεν εν Αιγύπτω δωρεάν, τα αγγούρια, και τα πεπόνια, και τα πράσσα, και τα κρόμμυα και τα σκόρδα. Τώρα δε η ψυχή ημών είναι κατάξηρος, δεν είναι εις τους οφθαλμούς ημών ουδέν άλλο παρά τούτο το μάννα.»

Έτσι εκδήλωσαν τη δυσαρέσκειά τους με την τροφή που τους είχε εξασφαλισθεί από το Δημιουργό τους, παρόλο που είχαν συνεχή ένδειξη ότι αυτή πληρούσε τις ανάγκες τους, επειδή - παρά τις δυσκολίες που περνούσαν - δεν υπήρχε ούτε ένας εξασθενημένος ανάμεσά τους.

Η καρδιά του Μωυσή παρέλυσε. Είχε παρακαλέσει να μην εξολοθρευθεί ο Ισραήλ, έστω και αν οι δικοί του οι απόγονοι στην περίπτωση αυτή θα γίνονταν μεγάλο έθνος. Από μεγάλη αγάπη προς αυτούς είχε προσευχηθεί να εξαλειφθεί καλύτερα το δικό του όνομα από το βιβλίο της ζωής παρά να εγκαταλειφθούν εκείνοι στην καταστροφή. Τα είχε όλα διακινδυνεύσει γι'αυτούς και αυτή ήταν η απάντησή τους. Όλες τις δυσκολίες τους, ακόμη και τα κατά φαντασία βάσανά τους, τα έρριχναν σε αυτόν. Και τα πικρά τους παράπονα διπλασίαζαν το βάρος της ευθύνης του

που τον έκαναν να λυγίσει. Μέσα στην απόγνωσή του έφθασε να δυσπιστεί και στο Θεό ακόμη.

«Διά τί εταλαιπώρησας τον δούλον Σου; Και διά τί δεν εύρηκα χάριν ενώπιόν Σου, ώστε έβαλες εις εμέ το φορτίον όλου του λαού τούτου; . . . Πόθεν εις εμέ κρέατα να δώσω εις όλον τον λαόν τούτον; διότι κλαίουσι προς εμέ λέγοντες, Δος εις ημάς κρέας να φάγωμεν. Δεν δύναμαι εγώ μόνος να βαστάσω όλον τον λαόν τούτον, διότι είναι πολύ βαρύ εις εμέ.»

Ο Κύριος άκουσε την προσευχή του και τον πρόσταξε να καλέσει εβδομήντα άνδρες από τους πρεσβυτέρους του Ισραήλ, άνδρες όχι μόνον προχωρημένης ηλικίας, αλλά και με αξιοπρέπεια, με ευθυκρισία και με πείρα. Του είπε:

«Φέρε αυτούς εις την σκηνήν του μαρτυρίου, όπου θέλουσι σταθή μετά σου. Και θέλω καταβή και λαλήσει εκεί μετά σου. Και θέλω λάβει από του πνεύματος του επί σε και θέλω επιθέσει επ'αυτούς, και θέλουσι βαστάζει το φορτίον του λαού μετά σου, διά να μη βαστάζης αυτό μόνος.»

Ο Κύριος επέτρεψε στο Μωυσή να διαλέξει για τον εαυτό του τους πιο πιστούς και ικανούς άνδρες, που να συμμετέχουν στην ευθύνη με αυτόν. Η επιρροή τους θα βοηθούσε στην αναχαίτιση της βίας του λαού και στην καταστολή της εξέγερσης. Με τον καιρό όμως μεγάλο κακό έμελλε να προκύψει με την προαγωγή τους αυτή. Δε θα έπρεπε ποτέ να είχαν επιλεγεί αν ο Μωυσής είχε δείξει πίστη ανταποκρινόμενη στα τεκμήρια από τα οποία είχε διαπιστώσει τη δύναμη και την αγαθότητα του Θεού. Αλλά είχε μεγαλοποιήσει τα δικά του βάρη και τις υπηρεσίες του, και παρέβλεψε σχεδόν το γεγονός ότι αυτός δεν ήταν παρά το απλό όργανο με το οποίο είχε εργασθεί ο Θεός. Δε δικαιολογείτο να ενδώσει έστω και στο ελάχιστο στο πνεύμα του γογγυσμού που ήταν η κατάρα του Ισραήλ. Αν είχε τελείως εμπιστευθεί στο Θεό, ο Κύριος θα εξακολουθούσε να τον βοηθάει συνεχώς και θα του είχε δώσει δύναμη για την κάθε έκτακτη ανάγκη.

Ο Μωυσής διατάχθηκε να προετοιμάσει το λαό για ό,τι ο Θεός θα έκανε γι'αυτούς.

«Αγιάσατε εαυτούς διά την αύριον, και θέλετε φάγει κρέας. Διότι εκλαύσατε εις τα ώτα του Κυρίου λέγοντες, Τίς θέλει δώσει εις ημάς κρέας να φάγωμεν; Διότι καλά ήμεθα εν Αιγύπτω. Διά τούτο θέλει σας δώσει κρέας ο Κύριος, και θέλετε φάγει. Δεν θέλετε φάγει μίαν ημέραν, ούτε δύο ημέρας. Ολόκληρον μήνα θέλετε φάγει, εωσού εξέλθη εκ των μυκτήρων

σας, και γίνη εις εσάς αηδία, διότι ηπειθήσατε εις τον Κύριον όστις είναι μεταξύ σας και εκλαύσατε ενώπιον Αυτού λέγοντες, Διά τί να αναχωρήσωμεν από της Αιγύπτου;»

Ο Μωυσής είπε:

«Εξακόσιαι χιλιάδες πεζών είναι ο λαός εν τω μέσω των οποίων εγώ είμαι, και Συ είπας, Θέλω δώσει εις αυτούς κρέας διά να φάγωσιν ολόκληρον μήνα. Θέλουσι σφαχθή δι'αυτούς τα ποίμνια και αι αγέλαι, διά να εξαρκέσωσιν εις αυτούς; ή θέλουσι συναχθή τα οψάρια της θαλάσσης δι'αυτούς;»

Στη δυσπιστία του δόθηκε η απάντηση:

«Μήπως η χειρ του Κυρίου εσμικρύνθη; Τώρα θέλεις ιδεί αν εκτελήται ο λόγος Μου ή ουχί.»

Ο Μωυσής επανέλαβε τα λόγια του Κυρίου στη σύναξη του λαού και ανακοίνωσε το διορισμό των εβδομήντα πρεσβυτέρων. Οι συστάσεις που ο μεγάλος ηγέτης έκανε στους διαλεγμένους εκείνους άνδρες, θα μπορούσαν θαυμάσια να χρησιμεύσουν ως υπόδειγμα δικαστικής ακεραιότητας για τους δικαστές και νομοθέτες της σύγχρονης εποχής.

«Ακούετε αναμέσον των αδελφών σας, και κρίνετε δικαίως αναμέσον ανθρώπου και του αδελφού αυτού και του ξένου αυτού. Εν τη κρίσει δεν θέλετε αποβλέπει εις πρόσωπα. Θέλετε ακούει τον μικρόν, ως τον μεγάλον. Δεν θέλετε φοβείσθαι το πρόσωπον ανθρώπου διότι η κρίσις είναι του Θεού.» (Δευτ. 1: 16,17).

Τότε ο Μωυσής κάλεσε τους εβδομήντα στο αγιαστήριο. «Και κατέβη ο Κύριος εν νεφέλη, και ελάλησε προς αυτόν, και έλαβε από του πνεύματος του επ'αυτού και επέθηκεν επί τους εβδομήκοντα άνδρας τους πρεσβυτέρους, και αφού εκάθισεν επ'αυτούς το Πνεύμα, επροφήτευσαν.» Όπως οι απόστολοι την ημέρα της Πεντηκοστής, και αυτοί έλαβαν «δύναμιν εξ ύψους.» Με αυτό τον τρόπο ευαρεστήθηκε ο Θεός να τους προετοιμάσει για το έργο τους και να τους τιμήσει μπροστά στη σύναξη του λαού, ώστε να εδραιωθεί η εμπιστοσύνη σε αυτούς ως σε ανθρώπους που είχαν θεϊκά εκλεγεί να συμπράξουν με το Μωυσή στη διακυβέρνηση του Ισραήλ.

Εδώ δόθηκε άλλη μια απόδειξη του υπέροχου αφίλαυτου πνεύματος του μεγάλου ηγέτη. Δύο από τους εβδομήντα, ταπεινά κρίνοντας τον εαυτό τους ανάξιο για μια τέτοια υπεύθυνη θέση, δεν είχαν πάει μαζί με τους αδελφούς τους στο αγιαστήριο. Το Πνεύμα όμως του Θεού ήρθε επάνω τους εκεί όπου ήταν, και

απέκτησαν και αυτοί το προφητικό χάρισμα. Όταν το πληροφορήθηκε ο Ιησούς του Ναυή, ήθελε να σταματήσει μια τέτοια ανωμαλία από φόβο ότι θα μπορούσε να φέρει διάσπαση. Ζηλωτής για την υπόληψη του κυρίου του, είπε: «Κύριέ μου Μωυσή, εμπόδισον αυτούς.» Η απάντηση ήταν: «Ζηλοτυπείς υπέρ εμού; είθε πας ο λαός του Κυρίου να ήσαν προφήται και ο Κύριος να επέθετεν επ'αυτούς το Πνεύμα Αυτού!»

Ένας δυνατός άνεμος προερχόμενος από τη θάλασσα έφερε κοπάδια από ορτύκια «και έρριψεν αυτά επί το στρατόπεδον, έως μιας ημέρας οδόν εντεύθεν κύκλω του στρατοπέδου, και ήσαν έως δύο πήχας επί το πρόσωπον της γης.» (Αρ. 11:31) Όλη εκείνη την ημέρα και όλη τη νύχτα και την επόμενη ημέρα ο λαός βάλθηκε να μαζεύει την τροφή που τους είχε δοθεί θαυματουργικά. «Ο συνάξας το ολιγώτερον, εσύναξε δέκα χομόρ.» Ό,τι δε χρησιμοποιήθηκε, αμέσως συντηρήθηκε με ξήρανση, ώστε η προμήθεια να έφθανε για ολόκληρο μήνα σύμφωνα με την υπόσχεση.

Ο Θεός έδωσε στο λαό αυτό που δεν ήταν για το καλύτερο συμφέρον τους, επειδή αυτοί το ζητούσαν επίμονα. Δεν έμεναν ικανοποιημένοι με τα πράγματα εκείνα που ήταν προς όφελός τους. Οι επαναστατικές επιθυμίες τους εκπληρώθηκαν, αλλά υποχρεώθηκαν να υποστούν τα αποτελέσματα. Ρίχθηκαν στο φαγοπότι χωρίς συγκρατημό και γρήγορα τιμωρήθηκαν για τη λαιμαργία τους. «Επάταξε Κύριος τον λαόν εν πληγή μεγάλη σφόδρα.» Ένας μεγάλος αριθμός από αυτούς ξεκληρίσθηκε με πολύ υψηλό πυρετό, ενώ οι πιο ένοχοι μεταξύ του λαού πατάχθηκαν μόλις γεύθηκαν την τροφή που λιμπίσθηκαν.

Στην Ασηρώθ, την επόμενη κατασκήνωση μετά την Ταβερά, μια πικρότερη ακόμη δοκιμασία περίμενε το Μωυσή. Ο Ααρών και η Μαριάμ κατείχαν υψηλή τιμητική και ηγετική θέση στον Ισραήλ. Και οι δύο ήταν προικισμένοι με το προφητικό χάρισμα, και οι δύο είχαν με θεϊκό τρόπο συμπράξει με το Μωυσή για την απελευθέρωση των Εβραίων. «Εξαπέστειλα έμπροσθέν σου τον Μωυσήν, τον Ααρών και την Μαριάμ» είναι τα λόγια του Κυρίου μέσο του προφήτη. (Μιχ. 6:4). Η δυναμικότητα του χαρακτήρα της Μαριάμ είχε επιδειχθεί νωρίτερα, όταν παιδί ακόμη φύλαγε κοντά στο Νείλο ποταμό το μικρό καλάθι όπου ήταν κρυμμένο το νήπιο Μωυσής. Ο Θεός μεταχειρίσθηκε την αυτεπιβολή της και τη διακριτικότητά της ως όργανο για να διατηρήσει τον απελευθερωτή του λαού Του.

33. Από το Σινά στην Κάδης

Πλούσια προικισμένη με τα χαρίσματα της ποίησης και της μουσικής, η Μαριάμ είχε πρωτοστατήσει στις γυναίκες του Ισραήλ με τραγούδια και χορούς στην ακτή της Ερυθράς Θάλασσας. Όσον αφορά στην αφοσίωση του λαού και στην τιμή του Ουρανού, ερχόταν δεύτερη στη σειρά μετά το Μωυσή και τον Ααρών. Το ίδιο όμως κακό που πρωτοέφερε στον ουρανό το διχασμό, γεννήθηκε στην καρδιά της Ισραηλίτισσας αυτής και δε δυσκολεύθηκε να βρει υποστηρικτή για τη δυσαρέσκειά της.

Η γνώμη του Ααρών και της Μαριάμ δεν είχαν ζητηθεί στην περίπτωση του διορισμού των εβδομήντα πρεσβυτέρων και αυτό προξένησε το φθόνο τους εναντίον του Μωυσή. Τον καιρό της επίσκεψης του Ιοθόρ, τότε που οι Ισραηλίτες βάδιζαν προς το Σινά, η από μέρους του Μωυσή άμεση παραδοχή της συμβουλής του πεθερού του δημιούργησε το φόβο στον Ααρών και στη Μαριάμ ότι εκείνου η επιρροή ξεπερνούσε τη δική τους. Στη διοργάνωση του συμβουλίου των εβδομήντα πρεσβυτέρων αισθάνθηκαν ότι τόσο η θέση τους όσο και η εξουσία τους είχαν αγνοηθεί. Ο Ααρών και η Μαριάμ ποτέ δε γνώρισαν το βάρος και την ευθύνη που είχαν πέσει επάνω στο Μωυσή. Επειδή όμως είχαν επιλεγεί για να τον βοηθούν, θεωρούσαν τον εαυτό τους ότι συμμερίζονταν εξίσου το βάρος της ηγεσίας και έκριναν άτοπο το διορισμό περισσότερων βοηθών.

Ο Μωυσής ένιωθε τη σπουδαιότητα του μεγάλου έργου που του είχε ανατεθεί όσο κανένας άνθρωπος την είχε ποτέ αισθανθεί. Συναισθανόμενος τη δική του αδυναμία, έκανε σύμβουλό του το Θεό. Ο Ααρών είχε μεγαλύτερη ιδέα για τον εαυτό του και έδειχνε λιγότερη εμπιστοσύνη στο Θεό. Απέτυχε εκεί όπου του είχε δειχθεί εμπιστοσύνη και φανέρωσε την αδυναμία του χαρακτήρα του με την ανάξια υποχωρητικότητά του στο ζήτημα της ειδωλολατρίας στο Σινά. Αλλά η Μαριάμ και ο Ααρών, τυφλωμένοι από τη ζήλια και τη φιλοδοξία, το ξέχασαν αυτό. Ο Ααρών είχε πολύ τιμηθεί από το Θεό με το διορισμό της οικογένειάς του στην ιερή υπηρεσία της ιεροσύνης. Αλλά και αυτό ακόμη αύξανε την επιθυμία του για αυτοεξύψωση. «Και είπαν, μήπως προς τον Μωυσήν μόνον ελάλησεν ο Κύριος; δεν ελάλησε και προς ημάς;» Θεωρώντας τον εαυτό τους εξίσου ευνοούμενους από το Θεό, αισθάνονταν ότι είχαν το δικαίωμα να κατέχουν την ίδια θέση και εξουσία με αυτόν.

Ενδίδοντας στο πνεύμα της δυσαρέσκειας, η Μαριάμ βρήκε αφορμή να παραπονεθεί για γεγονότα που ο Θεός είχε ειδικά

απορρίψει. Ο γάμος του Μωυσή την είχε δυσαρεστήσει. Το ότι διάλεξε γυναίκα από μια άλλη εθνικότητα αντί να πάρει Εβραία σύζυγο, ήταν προσβολή για την οικογένειά της και για την εθνική περηφάνια της. Στη Σεπφώρα συμπεριφερόταν με εμφανή περιφρόνηση.

Παρότι αναφέρεται ως «γυναίκα Αιθιόπισσα» (Αρ. 12:1), η γυναίκα του Μωυσή ήταν Μαδιανίτισσα και επομένως απόγονος του Αβραάμ. Στο παρουσιαστικό της διέφερε από τις Εβραίες επειδή το δέρμα της ήταν λίγο μελαμψότερο. Αν και δεν ήταν Ισραηλίτισσα, η Σεπφώρα λάτρευε τον αληθινό Θεό. Ήταν συνεσταλμένη, ντροπαλή, ήσυχη, στοργική και υπέφερε πάρα πολύ στη θέα των βασάνων. Αυτός ήταν ο λόγος που ο Μωυσής, τότε που επέστρεφε στην Αίγυπτο, συγκατατέθηκε στο να γυρίσει εκείνη πίσω στη γη Μαδιάμ. Ήθελε να την απαλλάξει από τον πόνο να δει τιμωρίες που θα έπεφταν επάνω στους Αιγυπτίους.

Όταν η Σεπφώρα ξανάσμιξε με τον άνδρα της στην έρημο, είδε ότι τα βάρη του εξαντλούσαν τη δύναμή του και φανέρωσε τους φόβους της στον Ιοθόρ ο οποίος πρότεινε ορισμένα μέτρα για να τον ανακουφίσουν. Αυτός ήταν ο κυριότερος λόγος για την αντιπάθεια της Μαριάμ προς τη Σεπφώρα. Επειδή βασανιζόταν από την υποτιθέμενη αμέλεια που δείχθηκε σε αυτήν και στον Ααρών, θεωρούσε υπεύθυνη τη γυναίκα του Μωυσή, συμπεραίνοντας ότι η επιρροή της τον απέτρεψε να τους συμβουλευθεί όπως πριν. Αν ο Ααρών παρέμενε αποφασιστικά με το δίκαιο, θα μπορούσε να είχε προλάβει το κακό. Αλλά αντί να υποδείξει στη Μαριάμ την αμαρτωλότητα της διαγωγής της, έδειξε συμπάθεια σε αυτή, άκουσε τα παράπονά της και κατέληξε να συμμερισθεί τη ζήλια της.

Ο Μωυσής δεχόταν τις κατηγορίες τους σιωπηλά και αδιαμαρτύρητα. Η πείρα που είχε αποκτήσει στα χρόνια του μόχθου και της παραμονής στη Μαδιάμ, το ταπεινό πνεύμα και η μακροθυμία που ανέπτυξε εκεί, προετοίμασαν το Μωυσή να αντιμετωπίσει με υπομονή την απιστία και τα παράπονα του λαού, όπως και την περηφάνια και το φθόνο εκείνων που θα έπρεπε να είναι οι αφοσιωμένοι βοηθοί του. «Ο Μωυσής ήτο πραϋς σφόδρα υπέρ πάντας τους ανθρώπους τους επί της γης», και γι'αυτό το λόγο τού είχε δοθεί θεϊκή σοφία και καθοδήγηση περισσότερο από όλους τους άλλους. Η Γραφή λέει: «Θέλει οδηγήσει τους πράους εν κρίσει, και θέλει διδάξει τους πράους την οδόν Αυτού.» (Ψαλμ. 25:9). Οι πράοι καθοδηγούνται από το Θεό, επειδή είναι επιδεκτικοί για

μάθηση και θέλουν να διδαχθούν. Επιθυμούν ειλικρινά να γνωρίσουν και να εκτελέσουν το θέλημα του Θεού.

Η υπόσχεση του Σωτήρα είναι: «Εάν τις θέλη να κάμη το θέλημα Αυτού, θέλει γνωρίσει περί της διδαχής.» Και με τον απόστολο Ιάκωβο δηλώνει: «Εάν δε τις από σας ήναι ελλιπής σοφίας, ας ζητή παρά του Θεού του δίδοντος εις πάντας πλουσίως και μη ονειδίζοντος, και θέλει δοθή εις αυτόν.» Η υπόσχεση όμως ισχύει μόνο γι'αυτούς που θέλουν να ακολουθήσουν τον Κύριο ολοκληρωτικά. Ο Θεός δε βιάζει τη θέληση κανενός. Επομένως δεν μπορεί να καθοδηγήσει αυτούς που είναι τόσο περήφανοι ώστε να μην επιδέχονται διδασκαλία και επιμένουν να κάνουν το δικό τους. Για το δίγνωμο άνθρωπο - αυτόν που προσπαθεί να κάνει το δικό του θέλημα ενώ υποκρίνεται ότι κάνει το θέλημα του Θεού - είναι καταχωρημένο το εξής: «Ας μη νομίζη ο άνθρωπος εκείνος ότι θέλει λάβει τι παρά Κυρίου.» (Ιωάν. 7:17, Ιάκ. 1:5).

Ο Κύριος είχε εκλέξει το Μωυσή και είχε επιθέσει το Πνεύμα Του επάνω του. Με τους γογγυσμούς τους η Μαριάμ και ο Ααρών ήταν φταίχτες για έλλειψη νομιμοφροσύνης, όχι μόνο έναντι του ορισθέντος αρχηγού τους, αλλά και έναντι του ίδιου του Θεού. Οι στασιαστικοί ψιθυριστές κλήθηκαν να παρουσιασθούν στο αγιαστήριο και ήρθαν πρόσωπο με πρόσωπο με το Μωυσή. «Και κατέβη ο Κύριος εν στύλω νεφέλης, και εστάθη εις την θύραν της σκηνής του μαρτυρίου, και εκάλεσε τον Ααρών και την Μαριάμ.» Ο ισχυρισμός τους ότι είχαν το προφητικό χάρισμα δεν ήταν απορρίψιμος. Ο Θεός μπορεί να τους είχε μιλήσει με οπτασίες και με όνειρα. Με το Μωυσή όμως, για τον οποίον ο ίδιος ο Θεός δήλωσε ότι «εν όλω τω οίκω Μου ούτος είναι πιστός», είχε στενότερη επικοινωνία. Με *αυτόν* ο Θεός μιλούσε στόμα με στόμα. «Διά τί λοιπόν δεν εφοβήθητε να λαλήσητε εναντίον του θεραποντός Μου Μωυσέως; Και εξήφθη η οργή του Κυρίου κατ'αυτών και ανεχώρησε.» Το σύννεφο εξαφανίσθηκε από το αγιαστήριο σε ένδειξη της δυσαρέσκειας του Θεού, και η Μαριάμ πατάχθηκε και «έγεινε λεπρά ως χιών.» Ο Ααρών γλίτωσε την τιμωρία, αλλά η τιμωρία της Μαριάμ ήταν γι'αυτόν μια σοβαρή επίπληξη. Και τώρα, βαθύτατα ταπεινωμένοι, ο Ααρών ομολόγησε την αμαρτία τους και παρακάλεσε να μην αφεθεί η αδελφή του να πεθάνει από τη βδελυρή και θανατηφόρα εκείνη πληγή. Σε απάντηση στις προσευχές του Μωυσή, η λέπρα θεραπεύθηκε. Μολαταύτα η Μαριάμ κλείσθηκε έξω από το στρατόπεδο επτά ημέρες.

Μόνο όταν αυτή αποκλείσθηκε από το στρατόπεδο, το σύμβολο της εύνοιας του Θεού παρουσιάσθηκε πάλι επάνω από το αγιαστήριο. Σεβόμενη την υψηλή θέση της και λυπούμενη για το κτύπημα που τη βρήκε, ολόκληρη η σύναξη παρέμεινε στην Ασηρώθ περιμένοντας την επιστροφή της.

Η ένδειξη της απαρέσκειας του Θεού σκοπό είχε να γίνει προειδοποίηση σε ολόκληρο τον Ισραήλ για την αναχαίτιση του αυξανόμενου πνεύματος της δυσαρέσκειας και της ανυποταξίας. Αν η Μαριάμ δε λάμβανε υποδειγματική επίπληξη για τη ζηλοφθονία και τη δυσαρέσκειά της, αυτές θα κατέληγαν σε μεγάλο κακό. Η ζήλια είναι ένα από τα πιο μεγάλα σατανικά χαρακτηριστικά που μπορούν να φωλιάσουν στην ανθρώπινη καρδιά και να προξενήσουν ολέθρια αποτελέσματα. Ο σοφός Σολομών λέει: «Ο θυμός είναι σκληρός και η οργή οξεία, αλλά τις δύναται να σταθή έμπροσθεν της ζηλοτυπίας;» Ήταν η ζήλια που έφερε τη διαφωνία στον ουρανό, και η υπόθαλψή της έχει προκαλέσει απερίγραπτο κακό στους ανθρώπους. «Όπου είναι φθόνος και φιλονεικία, εκεί ακαταστασία και παν αχρείον πράγμα.» (Παρ. 27:4, Ιακ. 3:16).

Το να λέμε κακό για τους άλλους ή να κρίνουμε τα ελατήρια των πράξεών τους δεν πρέπει να το βλέπουμε σαν μικρό πράγμα. «Όστις καταλαλεί αδελφόν, και κρίνει τον αδελφόν αυτού, καταλαλεί τον νόμον, και κρίνει τον νόμον. Και εάν κρίνης τον νόμον, δεν είσαι εκτελεστής του νόμου, αλλά κριτής.» Κριτής δεν είναι παρά μόνο ένας - Εκείνος «όστις θέλει φέρει εις το φως τα κρυπτά του σκότους, και θέλει φανερώσει τας βουλάς των καρδιών.» (Ιακ. 4:11, Α΄Κορ. 4:5). Και όποιος αναλαμβάνει αφ'εαυτού του να κρίνει και να καταδικάζει τους συνανθρώπους του, σφετερίζεται το αποκλειστικό δικαίωμα του Δημιουργού.

Η Γραφή συγκεκριμένα μας διδάσκει να προσέχουμε να μη λέμε αβάσιμες κατηγορίες εναντίον εκείνων τους οποίους ο Θεός έχει καλέσει να ενεργούν ως απεσταλμένοι Του. Ο απόστολος Πέτρος, περιγράφοντας μια κατηγορία αμετανόητων αμαρτωλών, λέει ότι «είναι τολμηταί, αυθάδεις, δεν τρέμουσι βλασφημούντες τα αξιώματα. Ενώ οι άγγελοι, μεγαλύτεροι όντες εις ισχύν και δύναμιν, δεν φέρουσι κατ'αυτών βλάσφημον κρίσιν.» Και ο Παύλος, στις οδηγίες που δίνει γι'αυτούς οι οποίοι έχουν τοποθετηθεί επικεφαλής της εκκλησίας, λέει: «Κατηγορίαν εναντίον πρεσβυτέρου μη παραδέχου, εκτός διά στόματος δύο μαρτύρων ή τριών.» (Β΄Πέτρ. 2:10,11, Α΄Τιμ. 5:19). Εκείνος που έχει θέσει

στους ανθρώπους τη βαριά ευθύνη να είναι ηγέτες και δάσκαλοι του λαού Του, θεωρεί το λαό Του υπεύθυνο για τον τρόπο με τον οποίον φέρονται στους υπηρέτες Του. Οφείλουμε να τιμούμε εκείνους τους οποίους έχει τιμήσει ο Θεός. Η τιμωρία την οποία δέχθηκε η Μαριάμ, πρέπει να γίνει μια επίπληξη για όλους όσοι παρασύρονται από τη ζήλια και παραπονούνται εναντίον εκείνων στους οποίους ο Θεός θέτει το βάρος του έργου Του.

ΟΙ ΔΩΔΕΚΑ ΚΑΤΑΣΚΟΠΟΙ

(Βασίζεται στο βιβλίο Αριθμοί, κεφ. 13:, 14:)

Ένδεκα ημέρες μετά την αναχώρησή τους από το όρος Χωρήβ, τα εβραϊκά πλήθη κατασκήνωσαν στην Κάδης, στην έρημο Φαράν, όχι πολύ μακριά από την υποσχεμένη γη. Εκεί ο λαός πρότεινε να σταλούν κατάσκοποι για να ανιχνεύσουν τη χώρα. Ο Μωυσής παρουσίασε την υπόθεση στον Κύριο και η άδεια δόθηκε με την εντολή να εκλεγεί για το σκοπό αυτό ένας από τους αρχηγούς της κάθε φυλής. Οι άνδρες διαλέχθηκαν σύμφωνα με την εντολή και ο Μωυσής τους ζήτησε να πάνε να δουν τη χώρα, πώς ήταν, την τοποθεσία της, τα φυσικά της πλεονεκτήματα και τους κατοίκους της αν ήταν δυνατοί ή αδύνατοι, λίγοι ή πολλοί και ακόμη να παρατηρήσουν το είδος του εδάφους και την παραγωγικότητά του, και να φέρουν από τους καρπούς της γης.

Πήγαν και ερεύνησαν ολόκληρη τη χώρα, μπαίνοντας από τα νότια σύνορα και προχωρώντας μέχρι τα βορεινά άκρα. Επέστρεψαν ύστερα από απουσία σαράντα ημερών. Ο λαός Ισραήλ έτρεφε μεγάλες ελπίδες και περίμενε με έντονη ανυπομονησία. Η είδηση της επιστροφής των κατασκόπων μεταδόθηκε από τη μια φυλή στην άλλη και χαιρετίσθηκε με ενθουσιασμό. Ο λαός βγήκε να υποδεχθεί τους απεσταλμένους που είχαν διαφύγει με ασφάλεια τους κινδύνους του τολμηρού εγχειρήματος. Οι κατάσκοποι είχαν φέρει δείγματα από καρπούς που έδειχναν τη γονιμότητα του εδάφους. Ήταν η εποχή που ωρίμαζαν τα σταφύλια και είχαν φέρει ένα τσαμπί σταφύλι τόσο μεγάλο που το φορτώθηκαν δύο μαζί άνδρες. Έφεραν ακόμη σύκα και ρόδια που αφθονούσαν εκεί.

Ο λαός χάρηκε που σε λίγο θα περνούσε στην κατοχή του μια τέτοια χώρα αφθονίας, και άκουγαν με μεγάλη προσοχή την αναφορά που δινόταν στο Μωυσή ώστε να μη χάσουν ούτε ένα λό-

γο. Οl κατάσκοποι άρχισαν να λένε: «Ήλθομεν εις την γην εις την οποίαν απέστειλας ημάς, και είναι τωόντι γη ρέουσα γάλα και μέλι, και ιδού ο καρπός αυτής.» Ο λαός είχε ενθουσιασθεί. Ήταν πρόθυμοι να υπακούσουν στη φωνή του Κυρίου και να ανεβούν αμέσως για να καταλάβουν τη χώρα.

Αλλά αφού οι κατάσκοποι περιέγραψαν την ομορφιά και τη γονιμότητα της γης, όλοι - εκτός από δύο - άρχισαν να μεγαλοποιούν λεπτομερώς όλες τις δυσκολίες και τους κινδύνους που θα αντιμετώπιζαν οι Ισραηλίτες αν επιχειρούσαν την κατάκτηση της Χαναάν. Απαρίθμησαν τα ισχυρά έθνη που βρίσκονταν στη γύρω περιοχή και είπαν ότι οι πόλεις ήταν περιτειχισμένες και πολύ μεγάλες, οι άνθρωποι που κατοικούσαν σε αυτές ήταν ισχυροί και ότι θα ήταν αδύνατο να τους νικήσουν. Ανέφεραν ακόμη ότι είχαν δει εκεί γίγαντες, τους απογόνους του Ανάκ, και ότι ήταν ανώφελο ακόμη και να σκεφθούν να κατακτήσουν τη χώρα.

Τότε άλλαξε η σκηνή. Η ελπίδα και το θάρρος παραχώρησαν τη θέση τους στην άνανδρη απελπισία καθώς οι κατάσκοποι εξωτερίκευαν τα αισθήματα της άπιστης καρδιάς τους που ήταν γεμάτη με αποθάρρυνση προκαλούμενη από το Σατανά. Η απιστία τους έρριξε μαύρη σκιά επάνω στη σύναξη του λαού και ξεχάσθηκε η ισχυρή δύναμη του Θεού που τόσο συχνά είχε εκδηλωθεί για το καλό του εκλεκτού έθνους.

Οι άνθρωποι δε στάθηκαν να σκεφθούν. Δε συλλογίσθηκαν ότι Εκείνος που τους έφερε μέχρι εκεί, θα τους έδινε ασφαλώς τη γη. Δε θυμήθηκαν πόσο θαυμάσια τους είχε απελευθερώσει ο Θεός από τους δυνάστες τους ανοίγοντας δρόμο μέσα στη θάλασσα και εξολοθρεύοντας τα στρατεύματα του Φαραώ. Απέκλεισαν εντελώς το Θεό και φέρονταν σαν να έπρεπε να βασισθούν αποκλειστικά στη δύναμη των όπλων.

Με την απιστία τους περιόρισαν τη δύναμη του Θεού και έχασαν την εμπιστοσύνη στο χέρι εκείνο το οποίο τους είχε οδηγήσει με ασφάλεια. Και επανέλαβαν το προηγούμενο λάθος του γογγυσμού εναντίον του Μωυσή και του Ααρών. ‘’Ώστε αυτό είναι το τέλος όλων των ελπίδων μας’’, είπαν. ‘’Αυτή είναι η χώρα που κάναμε όλο το δρόμο από την Αίγυπτο για να την κατακτήσουμε!’’ Κατηγόρησαν τους αρχηγούς τους ότι εξαπάτησαν το λαό και προξένησαν ταραχή στον Ισραήλ.

Ο λαός έγινε ακαταλόγιστος από την απογοήτευση και την απελπισία. Μια εναγώνια θρηνωδία ξεσηκώθηκε και ενώθηκε με

τις συγχυσμένες φωνές των παραπόνων. Αντιλαμβανόμενος την κατάσταση ο Χάλεβ είχε την τόλμη να σταθεί για να υπερασπισθεί το λόγο του Θεού και έκανε ό,τι μπορούσε για να εξουδετερώσει την κακή επιρροή των άπιστων συντρόφων του. Για μια στιγμή ο λαός σιώπησε για να ακούσει τα ελπιδοφόρα και ενθαρρυντικά λόγια του, τα σχετικά με την ωραία γη. Δεν αντέκρουσε αυτά που είχαν ειπωθεί. Τα τείχη ήταν υψηλά και οι Χαναναίοι δυνατοί. Αλλά ο Θεός είχε υποσχεθεί τη γη στον Ισραήλ. Ο Χάλεβ παρότρυνε: «Ας αναβώμεν ευθύς και ας εξουσιάσωμεν αυτήν, διότι δυνάμεθα να κυριεύσωμεν αυτήν.»

Οι άλλοι δέκα όμως, διακόπτοντάς τον, παρέστησαν τα εμπόδια με χρώματα ακόμη μελανότερα από πριν. Δήλωσαν:

> «Δεν δυνάμεθα να αναβώμεν επί τον λαόν τούτον, διότι είναι δυνατώτερος ημών . . . και πας ο λαός τον οποίον είδομεν εν αυτή (τη γη) είναι άνδρες υπερμεγέθεις. Και είδομεν εκεί τους γίγαντας, τους υιούς του Ανάκ, του εκ των γιγάντων, και εβλέπομεν εαυτούς ως ακρίδας και τοιούτους έβλεπον ημάς αυτοί.»

Οι άνδρες αυτοί μια και πήραν το στραβό δρόμο, βάλθηκαν με στενοκεφαλιά να εναντιωθούν στο Χάλεβ και στον Ιησού του Ναυή, στο Μωυσή και στο Θεό. Με το κάθε βήμα που προχωρούσαν, γίνονταν αποφασιστικότεροι. Είχαν πάρει την αμετάκλητη απόφαση να αποθαρρύνουν κάθε προσπάθεια για την επίτευξη της κατοχής της Χαναάν. Διέστρεψαν την αλήθεια για να δώσουν βάση στην κακόβουλη επιρροή τους.

«Είναι γη κατατρώγουσα τους κατοίκους αυτής», είπαν. Αυτή δεν ήταν μόνο κακή αναφορά, αλλά ήταν και ψεύτικη και αντιφάσκουσα. Οι κατάσκοποι είχαν περιγράψει τη χώρα εύφορη και πλούσια, και τους κατοίκους με γιγάντιο ανάστημα, πράγματα που ήταν τελείως αδύνατα αν το κλίμα ήταν τόσο ανθυγιεινό ώστε να μπορεί να ειπωθεί για τη χώρα ότι ήταν «γη κατατρώγουσα τους κατοίκους αυτής».΄Οταν όμως οι άνθρωποι παραχωρούν την καρδιά τους στην απιστία, τοποθετούνται κάτω από τον έλεγχο του Σατανά, και κανείς δεν μπορεί να πει μέχρι πού αυτός θα τους οδηγήσει.

«Και πάσα η συναγωγή υψώσασα την φωνήν αυτής εβόησε και έκλαυσεν ο λαός την νύκτα εκείνην.» Ανταρσία και απροκάλυπτη εξέγερση ακολούθησαν σύντομα επειδή ο Σατανάς τούς είχε κυριέψει εντελώς και ο λαός φάνηκε ότι είχε χάσει τα λογικά του. Καταριόταν το Μωυσή και τον Ααρών, ξεχνώντας ότι ο Θεός

άκουγε τα άσχημα λόγια τους και ότι, καλυμμένος μέσα στη στήλη της νεφέλης, ο Άγγελος της παρουσίας Του ήταν μάρτυρας σε αυτό το τρομερό τους ξέσπασμα της οργής. Με πικρία κραύγαζαν: «Είθε να απεθνήσκομεν εν γη Αιγύπτου! Εν τη ερήμω ταύτη είθε να απεθνήσκομεν!»

Τότε τα αισθήματά τους στράφηκαν εναντίον του Θεού.

«Διά τί μας έφερεν ο Κύριος εις την γην ταύτην να πέσωμεν διά μαχαίρας, να γείνωσι διαρπαγή αι γυναίκες και τα τέκνα ημών; Δεν ήτο καλύτερον εις ημάς να επιστρέψωμεν εις την Αίγυπτον; Και έλεγον ο είς προς τον άλλον, ας κάμωμεν αρχηγόν, και ας επιστρέψωμεν εις την Αίγυπτον.»

Έτσι, κατηγορούσαν για εξαπάτηση όχι μόνο το Μωυσή, αλλά και αυτόν το Θεό που τους είχε υποσχεθεί μια χώρα την οποία τους ήταν αδύνατο να κατακτήσουν. Και παρασύρθηκαν τόσο μακριά μέχρι να διορίσουν αρχηγό που να τους οδηγήσει πίσω στη χώρα των βασάνων τους και της σκλαβιάς από όπου είχαν απελευθερωθεί με τον ισχυρό βραχίονα του Παντοδυνάμου.

Με ταπείνωση και αγωνία «έπεσαν ο Μωυσής και ο Ααρών κατά πρόσωπον αυτών, ενώπιον όλου του πλήθους της συναγωγής των υιών Ισραήλ», μη ξέροντας τι να κάνουν για να τους αποτρέψουν από τη βιαστική και παράτολμη πρόθεσή τους. Ο Χάλεβ και ο Ιησούς του Ναυή προσπάθησαν να κατασιγήσουν το σάλο. Με σχισμένα ρούχα σε ένδειξη λύπης και αγανάκτησης, έτρεξαν διασχίζοντας τα πλήθη και οι δυνατές φωνές τους ξεχώριζαν επάνω από τη θύελλα των θρήνων και της επαναστατικής κατάθλιψης.

«Η γη την οποίαν διεπεράσαμεν διά να κατασκοπεύσωμεν αυτήν, είναι γη αγαθή σφόδρα, σφόδρα. Εάν ο Κύριος ευαρεστήται εις ημάς, τότε θέλει φέρει ημάς εις την γην ταύτην, και θέλει δώσει αυτήν εις ημάς, γην ρέουσαν γάλα και μέλι. Μόνον μη αποστατείτε κατά του Κυρίου, μηδέ φοβείσθε τον λαόν της γης, διότι αυτοί είναι ψωμίον δι'ημάς. Η σκέπη αυτών απεσύρθη επάνωθεν αυτών, και ο Κύριος είναι μεθ'ημών. Μη φοβείσθε αυτούς.»

Το ποτήρι της ανομίας των Χαναναίων είχε ξεχειλίσει και ο Κύριος δεν τους ανεχόταν περισσότερο. Μόλις η προστασία Του θα απομακρυνόταν, θα έπεφταν εύκολη λεία. Σύμφωνα με τη διαθήκη του Θεού, η χώρα ήταν εξασφαλισμένη για τον Ισραήλ. Η ψεύτικη όμως αναφορά των άπιστων κατασκόπων έγινε αποδεκτή, και με αυτή ολόκληρη η σύναξη εξαπατήθηκε. Οι προδότες

είχαν κάνει το έργο τους. Αν μόνο οι δύο άνδρες είχαν φέρει ανακριβή αναφορά και όλοι οι άλλοι δέκα ενθάρρυναν να κατακτήσουν τη γη στο όνομα του Κυρίου, πάλι θα προτιμούσαν να ακολουθήσουν τη συμβουλή των δύο παρά αυτή των δέκα εξαιτίας της αμαρτωλής απιστίας τους. Ήταν όμως δύο μόνο που υπερασπίζονταν την αλήθεια, ενώ οι δέκα πήραν το μέρος της επανάστασης.

Φωνασκώντας οι άπιστοι κατάσκοποι κατέκριναν δημόσια το Χάλεβ και τον Ιησού του Ναυή και φώναζαν να τους λιθοβολήσουν. Ο έξαλλος όχλος άρπαξε τα φονικά αντικείμενα για να εξοντώσουν με αυτά τους πιστούς εκείνους άνδρες. Έτρεχαν προχωρώντας με κραυγές παραφροσύνης, όταν ξαφνικά οι πέτρες έπεσαν από τα χέρια τους, μια νεκρική σιγή τους κυρίεψε και έτρεμαν από το φόβο. Ο Θεός είχε επέμβει για να ματαιώσει τα δολοφονικά τους σχέδια. Η δόξα της παρουσίας Του, σαν ένα φλογερό φως, έλαμψε στο αγιαστήριο. Όλος ο λαός παρατήρησε το σημείο του Κυρίου. Κάποιος άλλος, ισχυρότερος από αυτούς, είχε φανερωθεί και κανένας δεν τολμούσε να συνεχίζει προβάλλοντας αντίσταση. Οι κατάσκοποι που έφεραν την κακή αναφορά, ζάρωσαν τρομοκρατημένοι και με κομμένη την αναπνοή αναζητούσαν τις σκηνές τους.

Τότε ο Μωυσής σηκώθηκε και μπήκε στο αγιαστήριο. Ο Κύριος του είπε: «Θέλω πατάξει αυτούς με θανατικόν και θέλω εξολοθρεύσει αυτούς, και σε θέλω κάμει εις έθνος μεγαλύτερον και δυνατώτερον αυτών.» Πάλι όμως ο Μωυσής ικέτεψε για το λαό του. Δεν μπορούσε να συγκατατεθεί να καταστραφούν εκείνοι και αυτός να γίνει έθνος μεγαλύτερο. Επικαλούμενος την ευσπλαχνία του Θεού, είπε:

> «Δέομαί Σου, ας μεγαλυνθή η δύναμις του Κυρίου μου, καθ' ον τρόπον είπας λέγων, Ο Κύριος είναι μακρόθυμος και πολυέλεος. . . Συγχώρησον, δέομαι την ανομίαν του λαού τούτου, κατά το μέγα έλεός Σου, καθώς συνεχώρησας τον λαόν τούτον από της Αιγύπτου μέχρι του νυν.»

Ο Κύριος υποσχέθηκε να φυλάξει τον Ισραήλ από τον άμεσο εξολοθρεμό, αλλά εξαιτίας της απιστίας και της ανανδρίας τους δε θα χρησιμοποιούσε τη δύναμή Του για να καθυποτάξει τους εχθρούς τους. Γι'αυτό από ευσπλαχνία προς αυτούς, τους πρόσταξε να στραφούν πάλι πίσω προς τη θάλασσα.

34. Οι δώδεκα κατάσκοποι

Μέσα στην ανταρσία του ο λαός φώναξε: «Είθε να απεθνήσκομεν εν τη ερήμω ταύτη!» Τώρα η προσευχή αυτή επρόκειτο να εισακουσθεί. Ο Κύριος δήλωσε:

«Καθώς σεις ελαλήσατε εις τα ώτα Μου, ούτω βεβαίως θέλω κάμει εις εσάς. Τα πτώματά σας θέλουσι πέσει εν τη ερήμω ταύτη, πάντες οι απαριθμημένοι από σας, καθ'όλον τον αριθμόν σας, από είκοσι ετών και επάνω . . . αλλά τα παιδία σας, τα οποία είπετε ότι θέλουσι γείνει εις διαρπαγήν, ταύτα θέλω εισάξει, και θέλουσι γνωρίσει την γην την οποίαν σεις κατεφρονήσατε.»

Και για το Χάλεβ είπε:

«Τον δούλον Μου Χάλεβ, επειδή έχει εν εαυτώ άλλο πνεύμα και Με ηκολούθησεν εντελώς, τούτον θέλω φέρει εις την γην εις την οποίαν εισήλθε, και το σπέρμα αυτού θέλει κληρονομήσει αυτήν.»

΄Οπως πέρασαν οι κατάσκοποι σαράντα μέρες στο ταξίδι τους, έτσι τα πλήθη του Ισραήλ θα περιφέρονταν στην έρημο σαράντα χρόνια.

΄Οταν κοινοποίησε ο Μωυσής στο λαό τη θεϊκή απόφαση, η οργή τους μεταβλήθηκε σε πένθος. Ήξεραν ότι η τιμωρία τους ήταν δίκαιη. Οι δέκα άπιστοι κατάσκοποι πατάχθηκαν από το Θεό με πληγή και πέθαναν μπροστά στα μάτια όλου του λαού Ισραήλ, και στη μοίρα εκείνων ο λαός διάβασε τη δική του τύχη.

Τώρα φαίνονταν ειλικρινά μετανοημένοι για την αμαρτωλή διαγωγή τους. Λυπόνταν όμως μάλλον για το αποτέλεσμα της στρεβλής πορείας τους παρά γιατί συναισθάνονταν την αχαριστία και την ανυπακοή τους. ΄Οταν είδαν ότι ο Κύριος μετέβαλε την απόφασή Του, η ισχυρογνωμοσύνη τους ξαναζωντάνεψε και δήλωσαν ότι δε θα επέστρεφαν στην έρημο. Δίνοντας την εντολή να αποσυρθούν από τη γη των εχθρών τους ο Κύριος δοκίμασε την επιφανειακή υποταγή τους που φαινόταν ότι δεν ήταν γνήσια.

Ήξεραν ότι είχαν διαπράξει μεγάλο αμάρτημα επιτρέποντας να τους κυριέψουν τα βίαια αισθήματα και προσπαθώντας να θανατώσουν τους κατασκόπους εκείνους οι οποίοι τους παρότρυναν να υπακούσουν στο Θεό. Τρομοκρατήθηκαν όμως όταν διαπίστωσαν ότι είχαν κάνει ένα φοβερό λάθος, οι συνέπειες του οποίου θα ήταν ολέθριες γι'αυτούς. Οι καρδιές τους ήταν αμετάβλητες και το μόνο που τους χρειαζόταν ήταν μια δικαιολογία που να προκαλέσει παρόμοιο ξέσπασμα. Η δικαιολογία αυτή παρου-

σιάσθηκε όταν ο Μωυσής, εξουσιοδοτημένος από το Θεό, τους πρόσταξε να γυρίσουν πίσω στην έρημο.

Η απόφαση να μην εισέλθει ο Ισραήλ στη γη Χαναάν πριν περάσουν σαράντα χρόνια, ήταν πικρή απογοήτευση για το Μωυσή, τον Ααρών, το Χάλεβ και τον Ιησού του Ναυή, αλλά δέχθηκαν τη θεϊκή απόφαση χωρίς ούτε ένα γογγυσμό. Εκείνοι όμως που είχαν παραπονεθεί για την απέναντί τους συμπεριφορά του Θεού και δήλωσαν ότι ήθελαν να επιστρέψουν στην Αίγυπτο, έκλαψαν και πένθησαν πολύ όταν τους αφαιρέθηκαν οι ευλογίες τις οποίες καταφρόνησαν. Είχαν παραπονεθεί για το τίποτε και τώρα ο Θεός τους έδωσε λόγο για τον οποίο να κλάψουν. Αν είχαν θρηνήσει για την αμαρτία τους η οποία τους είχε γνωστοποιηθεί με λεπτομέρεια, η απόφαση αυτή δε θα είχε ληφθεί. Θρηνούσαν όμως για την τιμωρία. Η λύπη τους δεν προερχόταν από μετάνοια και γι'αυτό δεν μπορούσε να μετατραπεί η καταδικαστική απόφαση.

Η νύχτα πέρασε με θρήνους, αλλά το πρωί τους ήρθε μια ελπίδα. Αποφάσισαν να επανορθώσουν την ανανδρία τους. Όταν ο Θεός τους είχε πει να σηκωθούν και να κατακτήσουν τη γη, αυτοί αρνήθηκαν. Και τώρα που τους διέταξε να κάνουν πίσω, έδειξαν την ίδια ανταρσία. Αποφάσισαν να αρπάξουν με τη βία τη χώρα και να την κάνουν κτήμα τους, σκεπτόμενοι ότι πιθανόν ο Θεός να δεχόταν το έργο τους και να άλλαζε το σκοπό που είχε γι'αυτούς.

Ο Θεός τούς είχε χορηγήσει το προνόμιο και το καθήκον να εισέλθουν στη γη (Χαναάν) στον προσδιορισμένο από Αυτόν καιρό, αλλά εξαιτίας της επίμονης αμέλειας τους η άδεια εκείνη αποσύρθηκε. Ο Σατανάς είχε πετύχει το σκοπό του εμποδίζοντάς τους να μπουν στη Χαναάν. Και τώρα τους ωθούσε να κάνουν, παρά τη θεϊκή απαγόρευση, αυτό ακριβώς που είχαν αρνηθεί να κάνουν όταν το πρόσταξε ο Θεός. Έτσι, ο μεγάλος απατεώνας κέρδισε τη νίκη οδηγώντας τους για δεύτερη φορά στην ανταρσία.

Είχαν δυσπιστήσει στη δύναμη του Θεού να συνεργασθούν για την κατάκτηση της Χαναάν. Τώρα όμως αποτόλμησαν να χρησιμοποιήσουν τη δική τους δύναμη για να κάνουν τη δουλειά αυτή ανεξάρτητα από τη θεϊκή βοήθεια. Κραύγαζαν: «Ήμαρτήσαμεν εις τον Κύριον, ημείς θέλομεν αναβή και πολεμήσει, κατά πάντα όσα προσέταξεν εις ημάς Κύριος ο Θεός ημών.» (Δευτ. 1:41). Τώρα τρομερά είχαν τυφλωθεί από την αμαρτία. Ο

Κύριος δεν τους είχε ποτέ προστάξει να ανεβούν και να πολεμήσουν. Η πρόθεσή Του δεν ήταν να κατακτήσουν τη γη με πόλεμο, αλλά με τέλεια υποταγή στις προσταγές Του.

Παρόλο που οι καρδιές τους έμειναν αμετάβλητες, ήρθαν στο σημείο να ομολογήσουν την αμαρτωλότητά τους και την παραφροσύνη της ανταρσίας τους όταν άκουσαν την αναφορά των κατασκόπων. Τώρα κατάλαβαν την αξία της ευλογίας που τόσο απερίσκεπτα είχαν απορρίψει. Ομολόγησαν ότι η απιστία τους ήταν εκείνη που τους απέκλεισε από τη Χαναάν. «Ημαρτήσαμεν», είπαν αναγνωρίζοντας ότι το λάθος ήταν δικό τους και όχι του Θεού, τον οποίον είχαν τόσο ανόσια κατηγορήσει ότι δεν ήταν ικανός να εκπληρώσει τις υποσχέσεις Του σε αυτούς. Αν και η εξομολόγησή τους δεν πήγαζε από ειλικρινή μετάνοια, χρησίμευσε όμως για την υπεράσπιση της δικαιοσύνης του Θεού στη συμπεριφορά Του προς αυτούς.

Ο Κύριος ακόμη εργάζεται με τον ίδιο τρόπο για να δοξάσει το όνομά Του, κάνοντας τους ανθρώπους να αναγνωρίσουν τη δικαιοσύνη Του. Εκείνοι που ισχυρίζονται ότι Τον αγαπούν, ενώ παραπονούνται για την πρόνοιά Του, περιφρονούν τις υποσχέσεις Του και, ενδίδοντας στον πειρασμό, ενώνονται με τους πονηρούς αγγέλους για να ματαιώσουν τις προθέσεις του Θεού. Τότε ο Κύριος συχνά ανατρέπει τις περιστάσεις ώστε να φέρει τα άτομα εκεί όπου - αν και η μετάνοιά τους δεν είναι ειλικρινής - θα πεισθούν για την αμαρτία τους και θα αναγκασθούν να αναγνωρίσουν τη δική τους κακή πορεία και τη δικαιοσύνη και την αγαθότητα του Θεού στον τρόπο με τον οποίο τους φέρεται.

Με αυτό τον τρόπο ο Θεός θέτει σε εφαρμογή αντίθετα μέσα για να κάνει φανερά τα έργα του σκότους. Και παρόλο ότι το πνεύμα που προκάλεσε την κακή κατεύθυνση δεν άλλαξε ριζικά, ομολογίες γίνονται οι οποίες υπερασπίζονται την τιμή του Θεού και δικαιώνουν τους πιστούς ελεγκτές που έχουν καταπολεμηθεί και κακοπαρουσιασθεί. Έτσι θα γίνει όταν ξεσπάσει η οργή του Θεού. Τότε έρχεται «ο Κύριος με μυριάδας αγίων Αυτού, διά να κάμη κρίσιν κατά πάντων, και να ελέγξη πάντας τους ασεβείς εξ αυτών διά πάντα τα έργα της ασεβείας αυτών.» (Ιούδα 14,15). Κάθε αμαρτωλός θα οδηγηθεί να δει και να αναγνωρίσει τη δικαιοσύνη της καταδίκης του.

Αψηφώντας τη θεϊκή καταδίκη, οι Ισραηλίτες ετοιμάσθηκαν να αναλάβουν την κατάκτηση της Χαναάν. Εφοδιασμένοι με πολεμικά όπλα, ήταν - κατά τη γνώμη τους - τέλεια προετοιμασμένοι για

τη μάχη. Στα μάτια όμως του Θεού και των θλιμμένων δούλων Του ήταν αξιοθρήνητα ανεπαρκείς.

Σαράντα χρόνια αργότερα, όταν ο Κύριος διέταξε τον Ισραήλ να προχωρήσουν και να καταλάβουν την Ιεριχώ, υποσχέθηκε ότι θα πήγαινε μαζί τους. Η κιβωτός που περιείχε το νόμο Του φερόταν μπροστά από τα στρατεύματά τους. Οι διορισμένοι αρχηγοί τους θα οδηγούσαν τις κινήσεις τους κάτω από τη θεϊκή παρακολούθηση. Με τέτοια καθοδήγηση κανένα κακό δεν μπορούσε να τους βρει. Τώρα όμως, αντίθετα από την προσταγή του Θεού και από την επίσημη απαγόρευση των αρχηγών τους, χωρίς την κιβωτό και χωρίς το Μωυσή ξεκίνησαν να αντιμετωπίσουν τα εχθρικά στρατεύματα.

Η σάλπιγγα ήχησε για συναγερμό και ο Μωυσής έτρεξε από πίσω τους με την προειδοποίηση:

> «Διά τί σεις παραβαίνετε την προσταγήν του Κυρίου; τούτο βεβαίως δεν θέλει ευοδοθή. Μη αναβαίνετε, διότι δεν είναι ο Κύριος μεθ'υμών, διά να μη κτυπηθήτε έμπροσθεν των εχθρών σας, διότι οι Αμαληκίται και οι Χαναναίοι είναι εκεί έμπροσθέν σας και θέλετε πέσει εν μαχαίρα.»

Οι Χαναναίοι είχαν ακούσει για τη μυστηριακή δύναμη που φαινόταν να προστατεύει αυτό το λαό και για τα θαύματα που είχαν γίνει προς χάρη του, και τώρα συγκέντρωσαν ισχυρές δυνάμεις για να αποκρούσουν τους εισβολείς. Ο επιτιθέμενος στρατός δεν είχε αρχηγό. Ούτε προσευχή έγινε για να τους δώσει τη νίκη ο Θεός. Ξεκίνησαν με τον απεγνωσμένο σκοπό να αντιστρέψουν το πεπρωμένο τους ή να πεθάνουν στη μάχη. Αν και δεν ήταν εκπαιδευμένοι για πόλεμο, αποτελούσαν ένα πολυάριθμο πλήθος από ένοπλους άνδρες και έλπιζαν ότι με μια αιφνιδιαστική και άγρια επίθεση θα εξουδετέρωναν κάθε αντίσταση. Προκάλεσαν με θρασύτητα τον εχθρό που δεν είχε τολμήσει να τους επιτεθεί.

Οι Χαναναίοι είχαν τοποθετηθεί σέ ένα οροπέδιο επάνω σε βράχους που μπορούσε να προσεγγισθεί μόνο από πολύ δύσκολες διαβάσεις και από έναν απότομο και επικίνδυνο ανήφορο. Ο υπερβολικός αριθμός των Εβραίων το μόνο που έκανε, ήταν να καταστήσει την ήττα ακόμη πιο καταστρεπτική. Σκαρφάλωσαν σιγά-σιγά τα ορεινά μονοπάτια, εκτεθειμένοι στα θανατηφόρα όπλα των εχθρών τους. Μεγάλα κομμάτια από βράχους άρχισαν να εκσφενδονίζονται προς το μέρος τους βάφοντας το πέρασμά τους με το αίμα των σκοτωμένων.

΄Οσοι είχαν φθάσει στην κορυφή, αποκαμωμένοι από την ανηφοριά, απωθήθηκαν με θηριωδία και οπισθοχώρησαν με μεγάλες απώλειες. Το πεδίο της σφαγής είχε σπαρθεί με τα πτώματα των πεσόντων. Ο ισραηλινός στρατός ηττήθηκε παταγωδώς. Καταστροφή και θάνατος ήταν το αποτέλεσμα του επαναστατικού εκείνου εγχειρήματος.

Αναγκασμένοι τελικά να υποταχθούν, οι επιβιώσαντες επέστρεψαν και έκλαψαν «ενώπιον του Κυρίου, αλλ'ο Κύριος δεν εισήκουσε της φωνής (αυτών).» (Δευτ. 1:45). Με τη σημαντική νίκη τους οι εχθροί του Ισραήλ, που προηγουμένως περίμεναν τρέμοντας την προσέγγιση του ισχυρού εκείνου στρατεύματος, απέκτησαν εμπιστοσύνη για να τους αντισταθούν. ΄Ολες τις ειδήσεις που είχαν ακούσει για τα θαυμάσια πράγματα που ο Θεός είχε κάνει για το λαό Του, τις θεώρησαν τώρα ψεύτικες και ένιωσαν ότι δεν υπήρχε λόγος να φοβούνται.

Η πρώτη αυτή ήττα του Ισραήλ, έχοντας εμπνεύσει τους Χαναναίους με θάρρος και αποφασιστικότητα, αύξησε πολύ τις δυσκολίες της κατάκτησης. Τίποτε άλλο δεν απέμεινε για τους Ισραηλίτες, παρά να αποσυρθούν από το πρόσωπο των νικητών εχθρών τους, γυρίζοντας στην έρημο και ξέροντας ότι αυτή θα γίνει ο τάφος μιας ολόκληρης γενιάς.

34. Οι δώδεκα κατάσκοποι

Η ΑΝΤΑΡΣΙΑ ΤΟΥ ΚΟΡΕ

(Βασίζεται στο βιβλίο Αριθμοί, κεφ. 16:, 17:}

Οι τιμωρίες που επιβλήθηκαν στους Ισραηλίτες, μπόρεσαν να αναχαιτίσουν για ένα διάστημα τους γογγυσμούς και την ανυποταγή. Το πνεύμα όμως της ανταρσίας φώλιαζε στην καρδιά και με τον καιρό παρήγαγε τους χειρότερους καρπούς του. Οι προηγούμενες ανταρσίες ήταν μόνο λαϊκές εξεγέρσεις που προέρχονταν από μια ξαφνική παρόρμηση του εξημμένου πλήθους. Τώρα όμως σχηματίσθηκε μια καλά οργανωμένη συνωμοσία, το αποτέλεσμα ενός επίμονου σκοπού που απέβλεπε στην ανατροπή της εξουσίας των αρχηγών τους οποίους ο ίδιος ο Θεός είχε υποδείξει.

Ο Κορέ, ο ιθύνων νους του κινήματος, ήταν Λευίτης, καταγόταν από την οικογένεια του Καάθ και εξάδελφος του Μωυσή. Ήταν άνθρωπος με ικανότητα και επιρροή. Αν και του είχε ανατεθεί η υπηρεσία του αγιαστηρίου, ήταν δυσαρεστημένος με τη θέση του και απέβλεπε στο αξίωμα του ιερατείου. Το ότι στον Ααρών και στην οικογένειά του είχε ανατεθεί η ιεροσύνη που μέχρι τότε μεταβιβαζόταν στον πρωτότοκο γιο της κάθε οικογένειας, του είχε δημιουργήσει αισθήματα ζηλοφθονίας και δυσαρέσκειας και για ένα διάστημα αντιδρούσε κρυφά στην εξουσία του Μωυσή και του Ααρών αν και δεν είχε επιχειρήσει καμιά φανερή πράξη ανταρσίας.

Τελικά συνέλαβε το θρασύ σχέδιο να ανατρέψει τόσο την πολιτική όσο και τη θρησκευτική εξουσία. Δε δυσκολεύθηκε να βρει συμπαθούντες. Όμορο με την κατασκήνωση του Κορέ και των Κααθιτών, στο δυτικό μέρος του αγιαστηρίου, ήταν το στρατόπεδο της φυλής του Ρουβήν και οι σκηνές των δύο αρχηγών της φυλής, Δαθάν και Αβειρών, ήταν οι πλησιέστερες στον Κορέ. Οι

αρχηγοί αυτοί πρόθυμα συμμετείχαν στα φιλόδοξα σχέδιά του. Επειδή ήταν οι απόγονοι του μεγαλύτερου γιου του Ιακώβ, ισχυρίζονταν ότι η πολιτική εξουσία ανήκε σ'αυτούς και αποφάσισαν να μοιρασθούν με τον Κορέ τις τιμές της ιεροσύνης.

Τα αισθήματα του λαού ευνοούσαν τα σχέδια του Κορέ. Μετά την πικρή τους απογοήτευση, οι προηγούμενες αμφιβολίες τους, η ζηλοφθονία και το μίσος ξαναγύρισαν, και για μια άλλη φορά τα παράπονά τους στράφηκαν εναντίον του αρχηγού τους. Οι Ισραηλίτες διαρκώς παρέβλεπαν το γεγονός ότι βρίσκονταν κάτω από τη θεϊκή καθοδήγηση. Λησμονούσαν ότι ο Άγγελος της διαθήκης ήταν ο αόρατος αρχηγός τους, ότι καλυμμένη από τη στήλη της φωτιάς προηγείτο η παρουσία του Χριστού και ότι από Αυτόν ο Μωυσής έπαιρνε όλες τις οδηγίες.

Δεν ήθελαν να υποστούν την τρομερή καταδίκη να πεθάνουν όλοι τους στην έρημο, και γι'αυτό ήταν πρόθυμοι να επωφεληθούν από κάθε δικαιολογία για να πιστέψουν ότι ήταν ο Μωυσής και όχι ο Θεός που τους οδηγούσε και που πρόφερε την καταδίκη τους. Οι μεγαλύτερες προσπάθειες που κατέβαλε ο πραότερος άνθρωπος της γης δεν μπορούσαν να καταστείλουν την απειθαρχία του λαού. Και παρόλο που τα δείγματα της δυσαρέσκειας του Θεού για τους προηγούμενους παραλογισμούς τους ήταν ολοφάνερα σε αυτούς καθώς ελαττωνόταν ο πληθυσμός, δεν πήραν στα σοβαρά το μάθημα. Και πάλι ο πειρασμός τους νίκησε.

Η απλή ποιμενική ζωή του Μωυσή ήταν πολύ πιο ήσυχη και ευχάριστη από την τωρινή θέση του αρχηγού του τεράστιου εκείνου πλήθους από άστατα πνεύματα. Και όμως ο Μωυσής δεν τολμούσε να προτιμήσει αυτό που ήθελε. Στη θέση της γκλίτσας του βοσκού τού είχε δοθεί το ηγετικό ραβδί που δεν μπορούσε να το καταθέσει μέχρι να τον απαλλάξει από τα καθήκοντά του ο Θεός.

Εκείνος που διαβάζει τα μυστικά κάθε καρδιάς, σημείωσε τις προθέσεις του Κορέ και των συντρόφων του. Η προειδοποίηση και η καθοδήγηση που έδωσε στο λαό Του αρκούσαν να τους καταστήσουν ικανούς να αποφύγουν την απάτη των δολοπλόκων αυτών ανθρώπων. Είχαν δει την τιμωρία στη Μαριάμ εξαιτίας του φθόνου και των παραπόνων της εναντίον του Μωυσή. Ο Κύριος είχε δηλώσει ότι ο Μωυσής ήταν παραπάνω από προφήτης. «Στόμα προς στόμα θέλω λαλεί προς αυτόν» είπε και συνέχισε: «Διά τί λοιπόν, δεν εφοβήθητε να λαλήσητε εναντίον του

θεράποντός Μου Μωυσέως;» (Αρ. 12:8). Οι οδηγίες αυτές δεν ήταν μόνο για τον Ααρών και τη Μαριάμ, αλλά για όλους τους Ισραηλίτες.

Ο Κορέ και οι συνωμότες του ήταν άνθρωποι που ιδιαίτερα είχαν ευνοηθεί με εκδηλώσεις θείας μεγαλοσύνης και δύναμης. Συμπεριλαμβάνονταν μεταξύ εκείνων που είχαν ανεβεί μαζί με το Μωυσή στο βουνό και ενατένισαν τη θεϊκή δόξα. Αλλά μια μεταλλαγή είχε επέλθει από τότε. Ένας μικρός στην αρχή πειρασμός τους είχε καταλάβει, ο οποίος μεγάλωνε ενώ υποθαλπόταν, μέχρι που οι σκέψεις τους, κατευθυνόμενες από το Σατανά, αποτόλμησαν να κάνουν το έργο της απιστίας.

Προφασιζόμενοι βαθύ ενδιαφέρον για την ευημερία του λαού, άρχισαν να ψιθυρίζουν τα παράπονά τους ο ένας στον άλλον και μετά στους αρχηγούς του Ισραήλ. Οι υπαινιγμοί τους έγιναν δεκτοί με τόση προθυμία, που αυτοί έγιναν ακόμη τολμηρότεροι και κατέληξαν στο τέλος να πιστεύουν ότι πραγματικά υποκινούνται από ζήλο για το Θεό. Κατόρθωσαν να παρασύρουν διακόσιους πενήντα φημισμένους αρχηγούς της ισραηλινής σύναξης. Με αυτούς τους δυναμικούς υποστηρικτές επιρροής σχημάτισαν την πεποίθηση ότι θα επέφεραν ριζική μεταλλαγή στο κυβερνητικό σύστημα, το οποίο θα καθιστούσαν πολύ ανώτερο από τη διοίκηση του Μωυσή και του Ααρών.

Ο φθόνος έφερε τη ζήλεια και η ζήλια την ανταρσία. Είχαν συζητήσει το θέμα του δικαιώματος του Μωυσή για μια τέτοια τιμητική θέση εξουσίας, μέχρι που έφθασαν στο σημείο να τον θεωρούν ότι κατείχε αξιοζήλευτη θέση στην οποία οποιοσδήποτε από αυτούς μπορούσε να ανταποκριθεί εξίσου όπως εκείνος. Εξαπάτησαν τον εαυτό τους καθώς και ο ένας τον άλλον νομίζοντας ότι ο Μωυσής και ο Ααρών είχαν μόνοι τους καταλάβει τις θέσεις που κατείχαν.

Οι δυσαρεστημένοι έλεγαν ότι οι αρχηγοί αυτοί είχαν υψωθεί πάνω από τη συναγωγή του Κυρίου αναλαμβάνοντας το ιερατείο και τη διακυβέρνηση, ενώ η καταγωγή τους δεν τους χορηγούσε κανένα δικαίωμα για διάκριση ανάμεσα στους άλλους Ισραηλίτες. Δεν ήταν αγιότεροι από το λαό και θα έπρεπε να αρκεσθούν να είναι στο ίδιο επίπεδο με τους αδελφούς τους που είχαν εξίσου ευνοηθεί με την ιδιαίτερη παρουσία και προστασία του Θεού.

Το επόμενο έργο των συνωμοτών είχε να κάνει με το λαό. Αυτοί που σφάλλουν και είναι άξιοι ελέγχου, επιδιώκουν να απολαμβάνουν τη συμπάθεια και τον έπαινο των άλλων. Έτσι, ο

Κορέ και οι σύντροφοί του κέρδισαν την υποστήριξη του πλήθους. Η κατηγορία ότι οι γογγυσμοί του λαού είχαν προκαλέσει επάνω τους την οργή του Θεού δήλωσαν πως ήταν ανυπόστατη. Έλεγαν ότι δεν έφταιγε η σύναξη του λαού, αφού δε ζητούσαν τίποτε περισσότερο από τα δικαιώματά τους, αλλά ο Μωυσής ήταν υπέρμετρα απαιτητικός αρχηγός και ότι είχε κατηγορήσει το λαό ως αμαρτωλό, ενώ ο λαός ήταν άγιος και ο Κύριος βρισκόταν ανάμεσά τους.

Ο Κορέ έκανε μια ανασκόπηση του ιστορικού της πορείας τους στην έρημο όπου είχαν βρεθεί σε δύσκολες καταστάσεις και πολλοί είχαν εξολοθρευθεί για τους γογγυσμούς και την απειθαρχία τους. Αυτοί που τον άκουγαν, σκέφθηκαν ότι οι δυσκολίες τους θα μπορούσαν να είχαν προληφθεί αν ο Μωυσής ακολουθούσε διαφορετική τακτική. Θεώρησαν ότι όλες οι κακοτυχίες τους οφείλονταν σε αυτόν και ότι ο αποκλεισμός τους από τη Χαναάν ήταν το αποτέλεσμα του κακού χειρισμού από μέρους του Μωυσή και του Ααρών, ότι αν ο Κορέ γινόταν αρχηγός τους και τους ενθάρρυνε αναφέροντας τις καλές πράξεις τους αντί να τους επιπλήττει για τις αμαρτίες τους, θα έκαναν ένα πολύ ειρηνικό και ευχάριστο ταξίδι. Αντί να περιπλανώνται πέρα δώθε μέσα στην ερημιά, θα προχωρούσαν κατευθείαν στην υποσχεμένη γη.

Στο έργο αυτό της δυσαρέσκειας εκδηλώθηκε μεγαλύτερη συνένωση ανάμεσα στα δυσαρεστημένα στοιχεία της σύναξης από ό,τι είχε παρατηρηθεί μέχρι τότε. Η επιτυχία που σημείωσε ο Κορέ απευθυνόμενος στο λαό, αύξησε την προς αυτόν εμπιστοσύνη και δικαίωσε τη γνώμη του ότι αν η αυθαίρετη εξουσία του Μωυσή δεν αναχαιτιζόταν, θα είχε μοιραία αποτελέσματα στις ελευθερίες των Ισραηλιτών. Ισχυρίσθηκε ακόμη ότι ο Θεός τού αποκάλυψε την υπόθεση αυτή και τον εξουσιοδότησε να επιφέρει αλλαγές στη διοίκηση πριν να είναι πολύ αργά. Πολλοί όμως δεν ήταν διατεθειμένοι να παραδεχθούν κατηγορίες εναντίον του Μωυσή. Η ενθύμηση των υπομονητικών μόχθων της αυτοθυσίας του ήρθε μπροστά τους και τους έλεγχε η συνείδηση. Γι'αυτό έπρεπε να εξευρεθεί ένα εγωιστικό κίνητρο για το μεγάλο του ενδιαφέρον για το λαό Ισραήλ. Έτσι, ανέτρεξαν πάλι στην παλιά κατηγορία ότι τους είχε οδηγήσει επίτηδες στην έρημο για να σφετερισθεί τα υπάρχοντά τους.

Για ένα διάστημα το έργο αυτό γινόταν στα κρυφά. Μόλις όμως το κίνημα απέκτησε αρκετή δύναμη για την εξασφάλιση απροκάλυπτης ρήξης, ο Κορέ παρουσιάσθηκε επικεφαλής του

κόμματος και κατηγόρησε δημόσια το Μωυσή και τον Ααρών ότι σφετερίζονταν εξουσία στην οποία ο Κορέ και οι σύντροφοί του είχαν ίσα δικαιώματα συμμετοχής. Κατηγορήθηκαν επιπλέον ότι είχαν αφαιρέσει από το λαό την ελευθερία του και την ανεξαρτησία του. Οι συνωμότες είπαν: «Αρκεί εις εσάς, διότι πάσα η συναγωγή, πάντες είναι άγιοι, και ο Κύριος είναι μεταξύ αυτών, και διά τί υψώνεσθε υπεράνω της συναγωγής του Κυρίου;»

Ο Μωυσής δεν είχε υποπτευθεί τις διαστάσεις της σκευωρίας, και όταν η τρομακτική επίπτωσή της ξέσπασε επάνω του, έπεσε κατά πρόσωπο στη γη απευθυνόμενος σιωπηλά στο Θεό. Βέβαια σηκώθηκε λυπημένος, αλλά ήρεμος και ισχυρός. Έλαβε θεϊκή καθοδήγηση και είπε: «Το πρωί θέλει φανερώσει ο Κύριος ποίοι είναι Αυτού και ποίος άγιος, και θέλει κάμει αυτόν να πλησιάση εις Αυτόν.» Η δοκιμή θα αναβαλλόταν μέχρι την επομένη για να έχουν όλοι τον καιρό να συλλογισθούν. Τότε εκείνοι που φιλοδοξούσαν για την ιεροσύνη, έπρεπε να πλησιάσουν καθένας τους με ένα θυμιατήρι και να προσφέρουν θυμίαμα στο αγιαστήριο παρουσία του λαού. Ο νόμος ήταν σαφής ότι μόνο εκείνοι που είχαν χειροτονηθεί για το ιερό λειτούργημα μπορούσαν να διακονήσουν στο αγιαστήριο. Ακόμη και οι ιερείς, ο Ναδάβ και ο Αβιούδ, είχαν θανατωθεί επειδή επιχείρησαν να προσφέρουν «πυρ ξένον» αψηφώντας τη θεϊκή εντολή. Αυτά έχοντας υπόψη ο Μωυσής προκάλεσε τους κατηγόρους του αν θα τολμούσαν μια τέτοια επικίνδυνη προσφυγή, να φέρουν την υπόθεση ενώπιον του Θεού.

Ξεχωρίζοντας τον Κορέ και τους Λευίτες συντρόφους του ο Μωυσής Είπε:

> «Μικρόν πράγμα είναι τούτο εις εσάς, ότι εξεχώρισεν εσάς ο Θεός του Ισραήλ από της συναγωγής του Ισραήλ, διά να σας φέρη πλησίον Αυτού να κάμνητε την υπηρεσίαν της σκηνής του Κυρίου, και να στέκησθε έμπροσθεν της συναγωγής διά να υπηρετήτε εις αυτούς; Και αφού σε έφερε πλησίον Εαυτού και πάντας τους αδελφούς σου, τους υιούς Λευί μετά σου, σεις ζητείτε και την ιερατείαν; ούτω κάμνεις συ, και πάσα η συνοδεία σου, οίτινες είσθε συνηθροισμένοι εναντίον του Κυρίου, και ο Ααρών τίς είναι ώστε να γογγύζητε εναντίον αυτού;»

Ο Δαθάν και ο Αβειρών δεν είχαν εκδηλώσει μια τόσο αυθάδη στάση όπως ο Κορέ. Και ο Μωυσής, ελπίζοντας ότι είχαν παρασυρθεί στη συνωμοσία χωρίς να έχουν ολοκληρωτικά διαφθαρεί,

τους κάλεσε να παρουσιασθούν μπροστά του για να ακούσει τις εναντίον του κατηγορίες τους. Δε θέλησαν όμως να έρθουν και με θρασύτητα αρνήθηκαν να αναγνωρίσουν την εξουσία του. Η απάντηση που έδωσαν μπροστά στο λαό ήταν:

«Μικρόν είναι τούτο ότι ανήγαγες ημάς εκ γης ρεούσης γάλα και μέλι διά να θανατώσης ημάς εν τη ερήμω και έτι ως άρχων θέλεις να κατεξουσιάζης ημάς; αλλά συ δεν έφερες ημάς εις γην ρέουσαν γάλα και μέλι, ουδέ έδωκας εις ημάς κληρονομίαν αγρών και αμπελώνων. Τους οφθαλμούς των ανθρώπων τούτων θέλεις να εκβάλης; Δεν αναβαίνομεν.»

Την απεικόνιση της σκλαβιάς τους την απέδωσαν με το ίδιο ακριβώς λεκτικό με το οποίο ο Κύριος είχε περιγράψει την υποσχεμένη κληρονομιά τους. Κατηγόρησαν το Μωυσή ότι υποκρινόταν πως ενεργεί κάτω από θεϊκή καθοδήγηση, χρησιμοποιώντας την ως μέσον για την εδραίωση της εξουσίας του, και δήλωσαν ότι δε θα εξακολουθούσαν να υποτάσσονται για να οδηγούνται σαν τους τυφλούς άλλοτε προς τη γη Χαναάν και άλλοτε προς τον ερημότοπο σύμφωνα με τα φιλόδοξα σχέδιά του. Έτσι, εκείνος που υπήρξε πατέρας στοργικός και βοσκός υπομονετικός, παρουσιαζόταν τώρα με τα μελανότερα χαρακτηριστικά του τυράννου και του σφετεριστή. Ο αποκλεισμός από τη Χαναάν, σαν αποτέλεσμα των δικών τους αμαρτημάτων, αποδιδόταν σε αυτόν.

Ήταν φανερό ότι η συμπάθεια του λαού έκλεινε με τη φατρία των δυσαρεστημένων. Ο Μωυσής όμως δεν έκανε καμιά προσπάθεια για να υπερασπισθεί τον εαυτό του. Απευθύνθηκε με ιεροπρέπεια στο Θεό, παρουσία της συναγωγής του λαού, για να είναι μάρτυρες των κινήτρων του και της ακεραιότητας της διαγωγής του, και Τον παρακάλεσε να είναι ο κριτής του. Την επόμενη οι διακόσιοι πενήντα άρχοντες, με επικεφαλής τον Κορέ, παρουσιάσθηκαν με τα θυμιατήριά τους. Συγκεντρώθηκαν στην αυλή του αγιαστηρίου, ενώ ο λαός συγκεντρώθηκε από έξω περιμένοντας το αποτέλεσμα. Δεν ήταν ο Μωυσής, εκείνος που συγκέντρωσε τη συναγωγή για να δουν την καταστροφή του Κορέ και της συντροφιάς του, αλλά οι αντάρτες, τυφλωμένοι από την αλαζονεία τους, κάλεσαν όλους για να παραστούν μάρτυρες της νίκης τους. Ένα μεγάλο μέρος της λαϊκής μάζας ανεπιφύλακτα στάθηκε στο πλευρό του Κορέ, με την ελπίδα να επιβάλει την άποψή του στον Ααρών.

35. Η ανταρσία του Κορέ

Ενώ βρίσκονταν έτσι συγκεντρωμένοι μπροστά στο Θεό, «η δόξα του Κυρίου εφάνη εις πάσαν την συναγωγήν». Στο Μωυσή και στον Ααρών γνωστοποιήθηκε η θεϊκή προειδοποίηση: «Αποχωρίσθητε εκ μέσου της συναγωγής ταύτης, διά να εξαναλώσω αυτούς διά μιας.» Αλλά εκείνοι έπεσαν κατά πρόσωπο με την προσευχή: «Ω Θεέ, Θεέ των πνευμάτων και πάσης σαρκός, είς άνθρωπος ημάρτησε και θέλεις οργισθή εναντίον πάσης της συναγωγής;»

Ο Κορέ είχε τραβηχθεί από τη σύναξη για να ενωθεί με το Δαθάν και τον Αβειρών όταν ο Μωυσής, συνοδευόμενος από τους εβδομήντα πρεσβυτέρους, κατέβηκε με μια τελευταία προειδοποίηση στους άνδρες που είχαν αρνηθεί να πάνε σε αυτόν. Τα πλήθη ακολουθούσαν, και πριν προλάβει να μεταδώσει το μήνυμά του, ο Μωυσής κατόπιν θεϊκής καθοδήγησης πρόσταξε στο λαό: «Αποχωρίσθητε ευθύς από των σκηνών των ασεβών τούτων ανθρώπων και μη εγγίσητε μηδέν των όσα είναι αυτών, διά να μη αφανισθήτε εν μέσω πασών των αμαρτιών αυτών.» Υπάκουσαν στην προειδοποίηση επειδή ο φόβος μιας επικείμενης θείας δίκης είχε καταλάβει όλους. Οι επαναστάτες είδαν ότι εγκαταλείπονταν από εκείνους που είχαν εξαπατήσει, αλλά το θράσος τους παρέμεινε αμετάβλητο. Στέκονταν με τις οικογένειές τους μπροστά στις σκηνές τους, σαν να ήθελαν να δείξουν ότι περιφρονούσαν το θεϊκό προμήνυμα.

Στο όνομα του Θεού του Ισραήλ διακήρυξε ο Μωυσής, ενώ η ομήγυρη άκουγε:

> «Εκ τούτου θέλετε γνωρίσει ότι ο Κύριος με απέστειλε διά να πράξω πάντα τα έργα ταύτα, και ότι δεν έπραξα απ'εμαυτού. Εάν οι άνθρωποι ούτοι αποθάνωσι τον κοινόν θάνατον πάντων των ανθρώπων, ή εάν γείνη ανταπόδοσις εις αυτούς κατά την ανταπόδοσιν πάντων των ανθρώπων, δεν με απέστειλεν ο Κύριος. Εάν όμως ο Κύριος κάμη θαύμα, και ανοίξη η γη το στόμα αυτής και καταπίη αυτούς και πάντα τα αυτών, και καταβώσι ζώντες εις τον άδην, τότε θέλετε γνωρίσει ότι παρώξυναν οι άνθρωποι ούτοι τον Κύριον.»

Τα μάτια όλου του λαού Ισραήλ είχαν καρφωθεί επάνω στο Μωυσή με φόβο και προσδοκία για το αναμενόμενο γεγονός. Μόλις εκείνος έπαψε να μιλάει, το στερεό έδαφος σχίσθηκε και οι στασιαστές κατέβηκαν στο χάσμα ζωντανοί με όλα τα ανήκοντα σε αυτούς και «ηφανίσθησαν εκ μέσου της συναγωγής.» Ο λαός έσπευσε να απομακρυνθεί αυτοκαταδικαζόμενος για τη συμμετο-

χή του στο αμάρτημα. Η τιμωρία όμως δεν είχε τελειώσει. Φωτιά αστράφτοντας από το σύννεφο κατανάλωσε τους διακόσιους πενήντα ηγέτες που είχαν προσφέρει θυμίαμα. Επειδή δεν αποτελούσαν τους πρωτοστάτες στην ανταρσία, οι άνδρες αυτοί δε θανατώθηκαν μαζί με τους αρχηγούς της συνωμοσίας. Τους είχε επιτραπεί να δουν το τέλος εκείνων και να έχουν την ευκαιρία να μετανοήσουν. Όμως η προτίμησή τους ήταν με τους επαναστάτες, γι'αυτό συμμετείχαν και στη μοίρα τους.

Όταν ο Μωυσής εκλιπαρούσε τους Ισραηλίτες να σπεύσουν να απομακρυνθούν από την επερχόμενη καταστροφή, η θεία τιμωρία ήταν δυνατόν και τότε ακόμη να είχε αποφευχθεί αν ο Κορέ και οι σύντροφοί του μετανοούσαν και ζητούσαν συγχώρηση. Η πεισματική όμως επιμονή τους σφράγισε τη μοίρα τους. Η συναγωγή ολόκληρη συμμετείχε στην ενοχή τους, επειδή όλοι τους είχαν ποιος λίγο ποιος πολύ εκδηλώσει τη συμπάθειά τους σε αυτούς. Μέσα στο μεγάλο Του όμως έλεος ο Θεός έκανε διάκριση ανάμεσα στους αρχηγούς της ανταρσίας και σε αυτούς που είχαν παρασυρθεί. Στα άτομα που αφέθηκαν να παρασυρθούν, υπήρχε ακόμη ευκαιρία για μετάνοια. Συντριπτική απόδειξη είχε παρουσιασθεί ότι αυτοί είχαν άδικο και ότι ο Μωυσής είχε δίκαιο. Η καταφανής εκδήλωση της δύναμης του Θεού διέλυσε κάθε αμφιβολία.

Ο Ιησούς, ο Άγγελος που προηγείτο στο εβραϊκό πλήθος, προσπάθησε να τους σώσει από την καταστροφή. Η συγχώρηση γι'αυτούς παρατεινόταν. Η κρίση του Θεού ήταν πολύ κοντά τους και τους παρότρυνε σε μετάνοια. Μια ιδιαίτερα ακαταμάχητη μεσολάβηση από τον ουρανό αναχαίτισε την ανταρσία τους. Στο σημείο αυτό αν ανταποκρίνονταν στη μεσολάβηση της πρόνοιας του Θεού, θα μπορούσαν να σωθούν. Αλλά ενώ έτρεχαν να απομακρυνθούν από την τιμωρία φοβούμενοι την καταστροφή, όμως δεν είχαν θεραπευθεί από την ανταρσία τους. Το βράδυ εκείνο επέστρεψαν στις σκηνές τους τρομοκρατημένοι αλλά αμετανόητοι.

Είχαν κολακευθεί από τον Κορέ και τη συντροφιά του σε σημείο που πραγματικά πίστευαν ότι ήταν ένας πολύ καλός λαός και ότι αδικήθηκαν και υπέστησαν κακομεταχείριση από το Μωυσή. Αν ομολογούσαν ότι ο Κορέ και οι σύντροφοί του είχαν άδικο και ότι ο Μωυσής είχε δίκαιο, τότε θα ήταν αναγκασμένοι να παραδεχθούν ως λόγο του Θεού την καταδίκη ότι έπρεπε να

πεθάνουν στην έρημο. Δεν ήταν πρόθυμοι να υποταχθούν, και προσπάθησαν να πιστέψουν ότι ο Μωυσής τους είχε εξαπατήσει.

Έτρεφαν την προσφιλή ελπίδα ότι μια νέα τάξη πραγμάτων επρόκειτο να εγκαθιδρυθεί, στην οποία ο έπαινος θα αντικαθιστούσε την επίπληξη και οι ευκολίες την αγωνία και τις διενέξεις. Οι άνδρες που θανατώθηκαν, είχαν χρησιμοποιήσει κολακευτικά λόγια και τους είχαν δείξει ενδιαφέρον και αγάπη ώστε ο λαός συμπέρανε ότι ο Κορέ και οι ομοϊδεάτες του ήταν καλοί άνθρωποι και ότι ο Μωυσής ήταν, κατά κάποιον τρόπο, η αιτία του εξολοθρεμού τους.

Είναι αδύνατον σχεδόν για τους ανθρώπους να προσβάλουν περισσότερο το Θεό από του να περιφρονούν και να απορρίπτουν μεσολαβητικά όργανα που Εκείνος προτίθεται να μεταχειρισθεί για τη σωτηρία τους. Οι Ισραηλίτες δεν είχαν μόνο περιορισθεί σε αυτό, αλλά είχαν σκοπό να θανατώσουν και τους δύο - το Μωυσή και τον Ααρών. Παρόλα αυτά δεν αναγνώρισαν την ανάγκη που είχαν να ζητήσουν συγχώρηση από το Θεό για το σοβαρό αμάρτημά τους. Τη νύχτα εκείνη της δοκιμαστικής περιόδου δεν την πέρασαν με μετάνοια και εξομολόγηση αλλά εφευρίσκοντας κάποιον τρόπο για να αντιδράσουν στα αποδεικτικά στοιχεία που τους παρουσίαζαν ως τους χειρότερους αμαρτωλούς. Εξακολουθούσαν να υποθάλπουν μίσος εναντίον εκείνων που ο Θεός είχε προσδιορίσει, και προετοιμάζονταν να αντισταθούν στην εξουσία τους. Ο Σατανάς ήταν κοντά για να διαστρεβλώσει την κρίση τους και να τους οδηγήσει με δεμένα μάτια στην απώλεια.

΄Όλος ο Ισραήλ τρομοκρατημένος είχε τραπεί σε φυγή στις κραυγές των καταδικασμένων αμαρτωλών που κατέβηκαν στην άβυσσο, λέγοντας: «Μήπως καταπίη και ημάς η γη.» Αλλά «την ακόλουθον ημέραν πάσα η συναγωγή των υιών Ισραήλ εγόγγυσαν εναντίον του Μωυσέως και του Ααρών λέγοντες, Σεις εφονεύσατε τον λαόν του Κυρίου». Και ήταν έτοιμοι να μεταχειρισθούν βία εναντίον των πιστών, αυτοθυσιαζομένων αρχηγών τους.

Μια εκδήλωση της θεϊκής δόξας εμφανίσθηκε στο σύννεφο επάνω από το αγιαστήριο, και μια φωνή προερχόμενη από το σύννεφο απευθύνθηκε στο Μωυσή και στον Ααρών: «Αποσύρθητε εκ μέσου της συναγωγής ταύτης, διά να αναλώσω αυτούς διά μιας.»

35. Η ανταρσία του Κορέ

Η ενοχή της αμαρτίας δεν έπεφτε επάνω στο Μωυσή και γι'αυτό δε φοβήθηκε ούτε και βιάσθηκε να φύγει και να αφήσει τη συναγωγή να καταστραφεί. Ο Μωυσής καθυστερούσε ανάμεσα στην τρομερή αυτή κρίση εκδηλώνοντας το ενδιαφέρον του πραγματικού βοσκού για το κοπάδι της ευθύνης του. Ικέτευε για να μην εξολοθρεύσει η οργή του Θεού ολοκληρωτικά τον εκλεκτό λαό Του. Με τη μεσολάβησή του αναχαίτισε το εκδικητικό χέρι ώστε ο ανυπότακτος επαναστατικός Ισραήλ να μην περιέλθει σε τέλειο αφανισμό.

Ο εκτελεστής όμως της οργής είχε ξεκινήσει. Η πληγή εκτελούσε το θανατηφόρο έργο της. Ακολουθώντας την οδηγία του αδελφού του, ο Ααρών πήρε ένα θυμιατήρι και έτρεξε στη μέση της σύναξης του λαού για να κάνει «εξιλέωσιν υπέρ του λαού». «Και εστάθη αναμέσον των αποθανόντων και των ζώντων.» Ενώ ο καπνός του θυμιάματος ανέβαινε, οι προσευχές του Μωυσή από το αγιαστήριο έφθασαν ψηλά στο Θεό και η πληγή σταμάτησε, αλλά όχι πριν δεκατέσσερες χιλιάδες Ισραηλίτες πέσουν νεκροί - απόδειξη της υπαιτιότητας των γογγυσμών και της ανταρσίας.

Αλλά δόθηκε και επιπλέον απόδειξη ότι η ιεροσύνη είχε ανατεθεί στην οικογένεια του Ααρών. Κατά θεία οδηγία, κάθε φυλή ετοίμασε ένα ραβδί γράφοντας επάνω του το όνομα της φυλής. Το όνομα του Ααρών γράφηκε στο ραβδί της φυλής του Λευί. Τα ραβδιά τοποθετήθηκαν με τη σειρά στο αγιαστήριο «εν τη σκηνή του μαρτυρίου.» Όποιο ραβδί θα άνθιζε, αυτό θα ήταν το σημείο ότι ο Κύριος είχε εκλέξει τη φυλή εκείνη για την ιεροσύνη. Το άλλο πρωί, «ιδού, η ράβδος του Ααρών διά τον οίκον του Λευί εβλάστησε, και ανεφύησε βλαστόν, και εξήνθησεν άνθη και έδωκεν αμύγδαλα.» Αυτό δείχθηκε στο λαό και κατόπιν τοποθετήθηκε στο αγιαστήριο για μαρτυρία στις επερχόμενες γενεές. Το θαύμα αυτό σταθεροποίησε αποτελεσματικά την υπόθεση της ιεροσύνης.

Τότε αποδείχθηκε περίτρανα ότι ο Μωυσής και ο Ααρών είχαν μιλήσει με θεϊκή εξουσία, και ο λαός υποχρεώθηκε να πιστέψει στη ανεπιθύμητη αλήθεια ότι θα πέθαιναν στην έρημο. Φώναξαν: «Ιδού, ημείς αποθνήσκομεν, αφανιζόμεθα, πάντες αφανιζόμεθα.» Ομολόγησαν ότι είχαν αμαρτήσει με το να στασιάσουν εναντίον των αρχηγών τους και ότι ο Κορέ και η συμμορία του είχαν υποστεί τη δίκαιη τιμωρία του Θεού.

35. Η ανταρσία του Κορέ

Στην ανταρσία του Κορέ παρουσιάζεται σε περιορισμένη κλίμακα το έργο του ίδιου πνεύματος που οδήγησε στην ανταρσία το Σατανά στον ουρανό. Περηφάνια και φιλοδοξία ήταν εκείνα που εξώθησαν τον Εωσφόρο να παραπονεθεί για το καθεστώς του Θεού και να επιχειρήσει να ανατρέψει την τάξη των πραγμάτων που επικρατούσε στον ουρανό. Από την πτώση του και έπειτα ο σκοπός του ήταν να ενσταλάξει το ίδιο πνεύμα του φθόνου και της δυσαρέσκειας, την ίδια φιλοδοξία για θέσεις και τιμές στις σκέψεις των ανθρώπων. Με αυτό τον τρόπο επηρέασε τη σκέψη του Κορέ, του Δαθάν και του Αβειρών για να διεγείρει την επιθυμία της αυτοεξύψωσης και να προκαλέσει το φθόνο, τη δυσπιστία και την ανταρσία. Ο Σατανάς τους έκανε να απορρίψουν τους προσδιορισμένους από το Θεό. Και όμως, ενώ βλασφημούσαν το Θεό με τους γογγυσμούς τους εναντίον του Μωυσή και του Ααρών, είχαν υποστεί τέτοια πλύση εγκεφάλου ώστε να πιστεύουν ότι αυτοί είχαν δίκαιο και έβλεπαν εκείνους οι οποίοι τους έλεγχαν για τις αμαρτίες τους ως όργανα του Σατανά.

Μήπως δεν υπάρχουν ακόμη οι ίδιες φαυλότητες που φωλιάζουν στα θεμέλια της καταστροφής του Κορέ; Η περηφάνια και η φιλοδοξία έχουν ευρεία κυκλοφορία. Και όταν υποθάλπονται, ανοίγουν το δρόμο προς το φθόνο και τον αγώνα για υπεροχή. Η ψυχή αποξενώνεται από το Θεό και ασυναίσθητα παρασύρεται στις τάξεις του Σατανά.

΄Οπως ο Κορέ και οι σύντροφοί του, πολλοί από τους θεωρούμενους οπαδούς του Χριστού σκέπτονται, προγραμματίζουν και εργάζονται με τέτοιο ζήλο για την αυτοεξύψωση, που για να κερδίσουν τη συμπάθεια και την υποστήριξη του λαού είναι πρόθυμοι να διαστρέψουν την αλήθεια, να παραποιήσουν και να κακοπαρουσιάσουν τους δούλους του Κυρίου, ακόμη και να τους κατηγορήσουν με τα χαμερπή και εγωιστικά κίνητρα τα οποία εμπνέουν τις δικές τους καρδιές. Επαναλαμβάνοντας επίμονα το ψεύδος, και αυτό αντίθετα από κάθε απόδειξη, φθάνουν τελικά στο σημείο να το παραδεχθούν για αλήθεια. Ενώ προσπαθούν να καταστρέψουν την εμπιστοσύνη του λαού προς τους διορισμένους από το Θεό ανθρώπους, πιστεύουν πραγματικά ότι κάνουν καλό έργο, ότι ειλικρινά προσφέρουν υπηρεσία στο Θεό.

Οι Εβραίοι δεν ήθελαν να υποταχθούν στους περιορισμούς και στις υποδείξεις του Κυρίου. Οι περιορισμοί τούς έκαναν να φέρονται σπασμωδικά και ούτε είχαν διάθεση να δεχθούν τον έλεγχο. Αυτό ήταν το μυστικό των γογγυσμών τους εναντίον του

Μωυσή. Αν είχαν αφεθεί ελεύθεροι να ενεργήσουν όπως ήθελαν, λιγότερα θα ήταν τα παράπονα εναντίον του αρχηγού τους. Σε ολόκληρη την ιστορία της εκκλησίας το ίδιο πάντα πνεύμα αντιμετώπισαν οι υπηρέτες του Θεού.

Με την αμαρτωλή επιείκεια στον εαυτό τους, οι άνθρωποι επιτρέπουν στο Σατανά να διεισδύσει στην σκέψη τους, και προχωρούν από το ένα στάδιο της διαστροφής στο άλλο. Η απόρριψη του φωτός σκοτίζει το νου και σκληραίνει την καρδιά ώστε ευκολότερο τους παρουσιάζεται τότε το επόμενο βήμα στην αμαρτία και στην απόρριψη περισσότερου φωτός μέχρι που στο τέλος οι κακοήθεις συνήθειές τους καταλήγουν σε δεύτερη φύση. Παύουν να διακρίνουν την καταστρεπτικότητα της αμαρτίας. Εκείνος που με πίστη κηρύττει το λόγο του Θεού, με τον οποίο καταδικάζονται οι αμαρτίες τους, συχνά προκαλεί το μίσος τους.

Μη θέλοντας να υποστούν τον κόπο και τη θυσία που απαιτεί η επανόρθωση, στρέφονται κατά του δούλου του Θεού και καταδικάζουν τις επιπλήξεις του ως αδικαιολόγητες και αυστηρές. Όπως ο Κορέ, διακηρύττουν και αυτοί ότι ο λαός δεν έχει άδικο και ότι ο επιτιμητής είναι εκείνος που προκαλεί όλη την αναστάτωση. Και καθησυχάζοντας τη συνείδησή τους με την εξαπάτηση, οι φθονεροί και οι δυσαρεστημένοι ενώνονται για να σπείρουν τη διχόνοια στην εκκλησία και να παραλύσουν τα χέρια εκείνων που προσπαθούν να τη δυναμώσουν.

Κάθε κίνηση προς τα εμπρός από αυτούς που ο Θεός κάλεσε να ηγηθούν στο έργο Του, έχει προκαλέσει την αμφιβολία. Κάθε πράξη έχει κακοπαρουσιασθεί από εκείνους που φθονούν και ψάχνουν για λάθη. Αυτό έγινε στην εποχή του Λουθήρου, των αδελφών Ουέσλεϊ και άλλων μεταρρυθμιστών. Αυτό γίνεται και σήμερα.

Ο Κορέ δε θα είχε ακολουθήσει την πορεία που πήρε, αν είχε αναγνωρίσει ότι όλες οι κατευθύνσεις και οι επιπλήξεις οι απευθυνόμενες στον Ισραήλ προέρχονταν από το Θεό. Αυτό όμως έπρεπε να το ξέρει. Ο Θεός είχε δώσει ακαταμάχητη απόδειξη ότι Εκείνος οδηγούσε τον Ισραήλ. Αλλά ο Κορέ και οι σύντροφοί του απέρριψαν το φως μέχρι που τυφλώθηκαν σε σημείο που οι πιο πασιφανείς εκδηλώσεις της δύναμής Του δεν αρκούσαν για να τους πείσουν. Τις απέδιδαν όλες σε ανθρώπινους ή σατανικούς παράγοντες. Το ίδιο έκανε και ο λαός που την επόμενη της καταστροφής του Κορέ και της παρέας του ήρθαν στο Μωυσή και στον Ααρών λέγοντας: «Σεις εφονεύσατε τον λαόν του Κυρίου.»

35. Η ανταρσία του Κορέ

Παρά το γεγονός ότι είχαν την πιο πειστική απόδειξη της δυσαρέσκειας του Θεού για το δρόμο που ακολούθησαν, δυσαρέσκεια η οποία εκδηλώθηκε με τον εξολοθρεμό των ανθρώπων οι οποίοι τους είχαν εξαπατήσει, τόλμησαν να αποδώσουν την τιμωρία Του στο Σατανά, δηλώνοντας ότι με τη δύναμη του πονηρού ο Μωυσής και ο Ααρών είχαν προκαλέσει το θάνατο των καλών και αγίων ανθρώπων. Αυτή η πράξη ήταν που σφράγισε τη μοίρα τους.

Είχαν διαπράξει το αμάρτημα κατά του Αγίου Πνεύματος, ένα αμάρτημα με το οποίο η ανθρώπινη καρδιά σκληραίνεται τελεσφορικά εναντια στη θεϊκή χάρη. Ο Χριστός είπε: «΄Οστις είπη λόγον κατά του Υιού του ανθρώπου, θέλει συγχωρηθή εις αυτόν. ΄Οστις όμως είπη κατά του Πνεύματος του Αγίου, δεν θέλει συγχωρηθή εις αυτόν.» (Ματθ. 12:32) Τα λόγια αυτά είπε ο Σωτήρας μας όταν τα έργα της χάρης που είχε εκτελέσει με τη δύναμη του Θεού αποδόθηκαν από τους Εβραίους στο Βεελζεβούλ. Ο Θεός επικοινωνεί με τον άνθρωπο χρησιμοποιώντας το ΄Αγιο Πνεύμα. ΄Οσοι εσκεμμένα απορρίπτουν τον παράγοντα αυτό ως σατανικό, αποκόπτουν το κανάλι της επικοινωνίας μεταξύ ψυχής και Ουρανού.

Ο Θεός εργάζεται με την εκδήλωση του Πνεύματός Του για να ελέγξει τον αμαρτωλό και να τον κάνει να αισθανθεί την ενοχή του. Και αν τελικά το έργο του Πνεύματος απορριφθεί, δεν υπάρχει πια τίποτε άλλο που ο Θεός μπορεί να κάνει για την ψυχή. Το τελευταίο μέσον της θεϊκής ευσπλαχνίας έχει χρησιμοποιηθεί. Ο παραβάτης απέκοψε τον εαυτό του από το Θεό και η αμαρτία δεν έχει αντίδοτο για τη θεραπεία της. Δεν υπάρχει καμιά φυλαγμένη δύναμη από το Θεό μέσο της οποίας Αυτός μπορεί να εργασθεί για να παρουσιάσει την ενοχή και να επανορθώσει τον αμαρτωλό. «Αφήσατε αυτόν» λέει η θεϊκή προσταγή. Τότε, «δεν απολείπεται πλέον θυσία περί αμαρτιών, αλλά φοβερά τις απεκδοχή κρίσεως και έξαψις πυρός, το οποίον μέλλει να κατατρώγη τους εναντίους.» (Ωσηέ 4:17, Εβρ. 10:26,27).

ΣΤΗΝ ΕΡΗΜΟ

Για σαράντα περίπου χρόνια η παρουσία του λαού Ισραήλ χάνεται στο σκοτάδι της ερήμου. Ο Μωυσής λέει:

«Αι ημέραι καθ'άς οδοιπορήσαμεν από Κάδης Βαρνή εωσού διέβημεν τον χείμαρρον Ζαρέδ, ήσαν τριάκοντα οκτώ έτη, εωσού εξέλιπε πάσα η γενεά των πολεμιστών ανδρών εκ μέσου του στρατοπέδου, καθώς ώμοσεν ο Κύριος προς αυτούς. Έτι η χειρ του Κυρίου ήτο εναντίον αυτών διά να εξολοθρεύση αυτούς εκ μέσου του στρατοπέδου, εωσού εξέλιπον.» (Δευτ. 2: 14,15).

Στη διάρκεια όλων αυτών των ετών γινόταν μια συνεχής υπενθύμιση στο λαό ότι βρισκόταν κάτω από τη θεϊκή μομφή. Με την ανταρσία της Κάδης Βαρνή είχαν απορρίψει το Θεό, και ο Θεός τούς είχε απορρίψει εκείνο τον καιρό. Επειδή αποδείχθηκαν άπιστοι προς τη διαθήκη Του, δε θα λάμβαναν το σημείο της διαθήκης, δηλαδή την περιτομή. Η επιθυμία τους να επιστρέψουν στη χώρα της σκλαβιάς απέδειξε ότι ήταν ανάξιοι για την ελευθερία, και η τελετή του Πάσχα που είχε καθιερωθεί για να υπενθυμίζει την απελευθέρωση από τη δουλεία, ήταν περιττό να τηρηθεί.

Η συνέχιση όμως της λειτουργίας του αγιαστηρίου μαρτυρούσε ότι ο Θεός δεν είχε εντελώς απορρίψει το λαό Του. Η πρόνοιά Του τους εφοδίαζε ακόμη τα αναγκαία. Ο Μωυσής είπε, επαναλαμβάνοντας την ιστορία των περιπλανήσεών τους:

«Κύριος ο Θεός σε ευλόγησε εις πάντα τα έργα των χειρών σου. Γνωρίζει τα βήματά σου εν μέσω της μεγάλης ταύτης ερήμου. Τα τεσσαράκοντα ταύτα έτη Κύριος ο Θεός σου ήτο μετά σου. Δεν υστερήθης ουδενός.»

36. Στην έρημο

Και ο ύμνος των Λευιτών, όπως τον καταχωρεί ο Νεεμίας, περιγράφει παραστατικά τη φροντίδα του Θεού για τον Ισραήλ, ακόμη και στα χρόνια εκείνα της απόρριψης και της εξορίας:

«Συ όμως, εν τοις οικτιρμοίς Σου τοις μεγάλοις,
Δεν εγκατέλειπες αυτούς εν τη ερήμω.
Ο στύλος της νεφέλης δεν εξέκλινεν απ'αυτών την ημέραν,
Διά να οδηγή αυτούς εν τη οδώ,
Ουδέ ο στύλος του πυρός την νύκτα,
Διά να φωτίζη εις αυτούς και την οδόν
Δι'ης έμελλον να διέλθωσι.
Και έδωκας εις αυτούς το αγαθόν Σου Πνεύμα,
Διά να συνετίζη αυτούς,
Και δεν εστέρησας το μάννα Σου από του στόματος αυτών,
Και ύδωρ έδωκας εις αυτούς εις την δίψαν αυτών.
Και τεσσαράκοντα έτη έθρεψας αυτούς εν τη ερήμω . . .
Τα ιμάτια αυτών δεν επαλαιώθησαν,
Και οι πόδες αυτών δεν επρήσθησαν.»

Νεεμ. 9:19-21

Η εντολή για την περιπλάνηση στην έρημο δε δόθηκε μόνο σαν τιμωρία γι'αυτούς που παραπονέθηκαν και επαναστάτησαν, αλλά θα χρησίμευε σαν πειθαρχία στη νεότερη γενεά, μια προετοιμασία για την είσοδό τους στη Γη της Επαγγελίας. Ο Μωυσής τους δήλωσε:

«Καθώς ο άνθρωπος παιδεύει τον υιόν αυτού, ούτω Κύριος ο Θεός σου σε επαίδευσε», «διά να σε ταπεινώση, να σε δοκιμάση, διά να γνωρίση τα εν τη καρδία σου, εάν θέλης φυλάξει τας εντολάς Αυτού ή ουχί. Και σε έκαμε να πεινάσης, και σε έθρεψε με μάννα το οποίον δεν εγνώριζες ουδέ οι πατέρες σου εγνώριζον, δια να σε κάμη να μάθης ότι ο άνθρωπος δεν ζη μόνον με άρτον, αλλ'ο άνθρωπος ζη με πάντα λόγον εξερχόμενον εκ του στόματος του Κυρίου.» (Δευτ. 8:5,2,3).

«Εν γη ερήμω εύρηκεν αυτόν, και εν ερημία φρίκης και ολολυγμού. Περιωδήγησεν αυτόν, επαιδαγώγησεν αυτόν, εφύλαξεν αυτόν ως κόρην οφθαλμού Αυτού.» «Κατά πάσας τας θλίψεις αυτών εθλίβετο, και ο Άγγελος της παρουσίας Αυτού έσωσεν αυτούς. Εν τη αγάπη Αυτού και εν τη ευσπλαχνία Αυτού Αυτός ελύτρωσεν αυτούς, και εσήκωσεν αυτούς, και εβά-

στασεν αυτούς, πάσας τας ημέρας του αιώνος.» (Δευτ. 32:10, Ησ. 63:9).

Παρόλα αυτά όμως, ό,τι είναι καταχωρημένο από τη ζωή τους στην έρημο, είναι μόνο περιστατικά ανταρσίας κατά του Θεού. Η εξέγερση του Κορέ είχε σαν αποτέλεσμα τον εξολοθρεμό δεκατεσσάρων χιλιάδων Ισραηλιτών. Υπήρχαν και μεμονωμένες περιπτώσεις που έδειξαν το ίδιο περιφρονητικό πνεύμα στη θεϊκή εξουσία.

Σε μια τέτοια περίπτωση, ο γιος μιας Ισραηλίτισσας και ενός Αιγυπτίου, ο οποίος ανήκε στο σύμμικτο πλήθος που είχε βγει με τον Ισραήλ από την Αίγυπτο, εγκατέλειψε το δικό του μέρος στο στρατόπεδο και εισβάλλοντας στην περιοχή των Ισραηλιτών, είχε την αξίωση να στήσει εκεί τη σκηνή του. Ο θεϊκός νόμος δεν του επέτρεπε να κάνει αυτό, επειδή οι απόγονοι των Αιγυπτίων ήταν αποκλεισμένοι από τη συναγωγή μέχρι την τρίτη γενεά. Άρχισε μια φιλονικία μεταξύ αυτού και ενός Ισραηλίτη, και όταν η υπόθεση φέρθηκε στους κριτές, η απόφαση βγήκε αρνητική για τον παραβάτη.

Εξοργισμένος αυτός από την απόφαση, έβρισε το δικαστή και μέσα στο βρασμό του πάθους του βλασφήμησε το όνομα του Θεού. Φέρθηκε αμέσως μπροστά στο Μωυσή. Η εντολή είχε δοθεί, «Όστις κακολογεί τον πατέρα αυτού ή την μητέρα, θέλει εξάπαντος θανατωθή.» (Έξ. 21:17). Καμιά όμως διάταξη δεν υπήρχε για να αντιμετωπισθεί αυτή η περίπτωση. Τόσο τρομερό ήταν το αδίκημα αυτού που οι άνθρωποι αισθάνθηκαν ότι χρειάζονταν ιδιαίτερη καθοδήγηση από το Θεό. Έθεσαν τον άνθρωπο αυτόν σε φύλαξη μέχρι να εξακριβωθεί το θέλημα του Κυρίου.

Ο ίδιος ο Θεός εξέδωσε την απόφαση. Κατά τη θεϊκή εντολή ο βλάσφημος έπρεπε να οδηγηθεί έξω από το στρατόπεδο και να πεθάνει με λιθοβολισμό. Εκείνοι που υπήρξαν μάρτυρες του αδικήματος, έβαλαν τα χέρια τους επάνω στο κεφάλι του, πιστοποιώντας επίσημα με τον τρόπο αυτό την εναντίον του κατηγορία. Κατόπιν έρριξαν τις πρώτες πέτρες και ο παρευρισκόμενος λαός ενώθηκε στην εκτέλεση της καταδίκης.

Αυτό είχε σαν επακόλουθο την ανακοίνωση ενός νομοθετήματος για την αντιμετώπιση παρόμοιων περιπτώσεων:

> «Όστις καταρασθή τον Θεόν αυτού, θέλει βαστάσει την ανομίαν αυτού, και όστις βλασφημήση το όνομα του Κυρίου εξάπαντος θέλει θανατωθή.» (Λευιτ. 24:15,16).

36. Στην έρημο

Είναι άτομα που αμφισβητούν την αγάπη του Θεού και τη δικαιοσύνη Του όταν επιβάλλει μια τόσο αυστηρή τιμωρία για λόγια που εκστομίζονται σε μια στιγμή έξαψης. Όμως τόσο η αγάπη όσο και η δικαιοσύνη απαιτούν να καταστεί φανερό ότι λόγια που προκαλούνται από κακεντρέχεια για το Θεό είναι μεγάλη αμαρτία. Η τιμωρία που επιβλήθηκε στον πρώτο παραβάτη, αποτελούσε προειδοποίηση για τους άλλους ότι πρέπει να σέβονται το όνομα του Θεού. Αλλά αν είχε αφεθεί η αμαρτία αυτή ατιμώρητη, θα αποθρασύνονταν και άλλοι, και το αποτέλεσμα θα ήταν με τον καιρό να θυσιασθούν πολλές ανθρώπινες ζωές.

Το ανάμικτο πλήθος που ήρθε από την Αίγυπτο με τους Ισραηλίτες, ήταν μια πηγή συνεχών πειρασμών και ταραχών. Έδειχναν ότι είχαν αφήσει την ειδωλολατρία και ότι λάτρευαν τον αληθινό Θεό. Η προηγούμενη όμως ανατροφή και εκπαίδευσή τους είχαν χαλκεύσει το χαρακτήρα και τις συνήθειές τους, και λίγο ως πολύ ήταν διαφθαρμένοι εξαιτίας της ειδωλολατρίας και της ασέβειάς τους στο Θεό. Τις περισσότερες φορές αυτοί δημιουργούσαν προστριβές, ήταν οι πρώτοι για παράπονα και επηρέαζαν το στρατόπεδο με τις ειδωλολατρικές τους συνήθειες και τους γογγυσμούς τους εναντίον του Θεού.

Λίγο μετά την επιστροφή στην έρημο, παρουσιάσθηκε μια περίπτωση παράβασης του Σαββάτου κάτω από συνθήκες που την έκαναν ιδιαίτερα ενοχοποιητική. Η δήλωση του Κυρίου ότι θα αποκλήρωνε τον Ισραήλ, είχε δημιουργήσει πνεύμα ανταρσίας. Κάποιος από το λαό, θυμωμένος επειδή αποκλείσθηκε από τη Χαναάν και αποφασισμένος να δείξει την περιφρόνησή του στο νόμο του Θεού, τόλμησε να προβεί στην απροκάλυπτη παράβαση της τέταρτης εντολής πηγαίνοντας να μαζέψει ξύλα την ημέρα του Σαββάτου.

Στο διάστημα της παραμονής στην έρημο το άναμμα της φωτιάς απαγορευόταν αυστηρά την έβδομη ημέρα. Η απαγόρευση αυτή δε θα συνεχιζόταν στην Χαναάν όπου η δριμύτητα του ψύχους θα καθιστούσε αναγκαία τη φωτιά. Στην έρημο όμως δεν υπήρχε ανάγκη για θέρμανση. Η πράξη του ανθρώπου αυτού ήταν μια θελληματική και σκόπιμη παράβαση της τέταρτης εντολής - μια αμαρτία που δεν οφειλόταν στην απερισκεψία ή στην άγνοια, αλλά στην αλαζονεία.

Συνελήφθηκε επ'αυτοφόρω και φέρθηκε στο Μωυσή. Είχε ήδη κοινοποιηθεί ότι η παραβίαση του Σαββάτου έπρεπε να τιμωρηθεί με θάνατο, αλλά δεν είχε ακόμη γνωστοποιηθεί ο τρόπος της

επιβολής της ποινής. Ο Μωυσής παρουσίασε την περίπτωση στον Κύριο και η εντολή που δόθηκε, ήταν: «Ο άνθρωπος εξάπαντος θέλει θανατωθή. Πάσα η συναγωγή θέλει λιθοβολήσει αυτόν με λίθους έξω του στρατοπέδου.» (Αρ. 15:35). Η αμαρτία της βλασφημίας και η αμαρτία της από σκοπού παράβασης του Σαββάτου τιμωρούνται με την ίδια ποινή, επειδή και οι δύο εξέφραζαν την ίδια περιφρόνηση για την εξουσία του Θεού.

Στην εποχή μας υπάρχουν πολλοί που απορρίπτουν το Σάββατο της δημιουργίας ως ιουδαϊκό θέσπισμα, και ισχυρίζονται πως αν πρέπει να τηρηθεί το Σάββατο, τότε θα πρέπει και η ποινή του θανάτου να επιβάλλεται για την παράβασή του. Βλέπουμε όμως ότι και η βλασφημία τιμωρείτο με την ίδια ποινή όπως και η παράβαση του Σαββάτου. Θα καταλήξουμε επομένως στο συμπέρασμα ότι και η τρίτη εντολή πρέπει να αγνοηθεί και ότι ίσχυε μόνο για τους Εβραίους; Και όμως το επιχείρημα σχετικά με τη θανατική καταδίκη εφαρμόζεται και στην τρίτη και στην πέμπτη, και στην ουσία σε όλες εξίσου τις εντολές καθώς και στην τέταρτη.

Παρά το γεγονός ότι ο Θεός δεν τιμωρεί σήμερα την παράβαση του νόμου Του με άμεση ποινή, ο λόγος Του όμως δηλώνει ότι ο μισθός της αμαρτίας είναι θάνατος. Κατά την τελική εκτέλεση της ποινής θα αποδειχθεί ότι ο θάνατος είναι η μερίδα εκείνων που παραβιάζουν τις ιερές εντολές Του.

Στο διάστημα των σαράντα χρόνων στην έρημο, κάθε εβδομάδα γινόταν υπενθύμιση στο λαό για την ιερή υποχρέωση της τήρησης του Σαββάτου με το θαύμα του μάννα. Ούτε αυτό όμως τους οδήγησε στην υπακοή. Μολονότι δεν αποτόλμησαν μια τέτοια κατάφωρη και θρασεία παράβαση όπως εκείνη που τιμωρήθηκε υποδειγματικά, υπήρχε όμως μεγάλη χαλαρότητα στην τήρηση της τέταρτης εντολής. Ο Κύριος δηλώνει με τον προφήτη Του: «Τα σάββατά μου εβεβήλωσαν.» (Ιεζ. 20:13-24). Και αυτό αναφέρεται σαν ένας από τους λόγους για τους οποίους η πρώτη γενιά αποκλείσθηκε από τη γη της υπόσχεσης.

Και όμως, τα παιδιά τους δεν έμαθαν το μάθημα. Τόσο μεγάλη ήταν η αμέλειά τους για το Σάββατο στα σαράντα χρόνια των περιπλανήσεών τους, ώστε παρόλο που ο Θεός δεν τους εμπόδισε την είσοδο στη Χαναάν, δήλωσε όμως ότι θα σκορπίζονταν ανάμεσα στους ειδωλολάτρες μετά την εγκατάστασή τους στην υποσχεμένη γη.

36. Στην έρημο

Από την Κάδης Βαρνή ο λαός Ισραήλ επέστρεψε στην έρημο. Και όταν τελείωσε η παραμονή τους στην ερημιά αυτή, «ήλθον οι υιοί Ισραήλ, πάσα η συναγωγή, εις την έρημον Σιν, τον πρώτον μήνα.» (Αρ. 20:1).

Στο μέρος αυτό πέθανε και θάφτηκε η Μαριάμ. Από τη χαρούμενη εκείνη σκηνή στις ακτές της Ερυθράς Θάλασσας, όταν ο Ισραήλ προχωρούσε με τραγούδια και χορούς γιορτάζοντας το θρίαμβο του Κυρίου, μέχρι τον ερημικό τάφο που έθεσε τέρμα σε μια ολόκληρη ζωή περιπλανήσεων - αυτή ήταν η μοίρα χιλιάδων ανθρώπων που βγήκαν από την Αίγυπτο με μεγάλες ελπίδες. Η αμαρτία είχε αρπάξει από τα χείλη τους το ποτήρι της ευλογίας. Άραγε η επόμενη γενεά θα μάθαινε το μάθημά της;

> «Εν πάσι τούτοις ημάρτησαν έτι, και δεν επίστευσαν εις τα θαυμάσια Αυτού . . . Όστε εθανάτωνεν αυτούς, τότε εξεζήτουν Αυτόν και επέστρεφον, και από όρθρου προσέτρεχον εις τον Θεόν, και ενεθυμούντο ότι ο Θεός ήτο φρούριον αυτών, και ο Θεός ο Ύψιστος λυτρωτής αυτών.» (Ψαλμ. 78:32-35).

Αλλά δε στράφηκαν στο Θεό με ειλικρινείς προθέσεις.

Όταν βασανίζονταν από τους εχθρούς τους ζητούσαν τη βοήθεια Εκείνου που μόνο Αυτός μπορούσε να τους λυτρώσει.

> Αλλά «η καρδία αυτών δεν ήτο ευθεία μετ'Αυτού, και δεν ήσαν πιστοί εις την διαθήκην Αυτού. Αυτός όμως οικτίρμων, συνεχώρησε την ανομίαν αυτών, και δεν ηφάνισεν αυτούς, αλλά πολλάκις ανέστελλε τον θυμόν Αυτού . . . και ενεθυμήθη ότι ήσαν σαρξ, άνεμος παρερχόμενος και μη επιστρέφων.» (Ψαλμ. 78:37-39).

36. Στην έρημο

Ο ΣΧΙΣΜΕΝΟΣ ΒΡΑΧΟΣ

(Βασίζεται στο βιβλίο Αριθμοί, κεφ. 20:1-13)

Από το σχισμένο βράχο του Χωρήβ έρρευσε πρώτη φορά ο ζωντανός χείμαρρος που δρόσισε το λαό Ισραήλ στην έρημο. Σε όλες τις περιπλανήσεις τους οποτεδήποτε παρουσιαζόταν ανάγκη. Η ευσπλαχνία του Θεού τους εφοδίασε με νερό κατά τρόπο θαυματουργικό. Το νερό βέβαια δεν εξακολουθούσε να προέρχεται από το Χωρήβ. Οπουδήποτε στα ταξίδια τους χρειάζονταν νερό, από τις σχισματιές των βράχων ξεπηδούσε νερό πλάι στην κατασκήνωσή τους.

Ο Χριστός ήταν εκείνος που με το λόγο Του έκανε να ξεχύνεται η δροσερή πηγή για τον Ισραήλ. «Έπινον από πνευματικής πέτρας ακολουθούσης, η δε πέτρα ήτο ο Χριστός.» (Α΄Κορ. 10:4). Αυτός ήταν η πηγή όλων των επίγειων όπως και των πνευματικών ευλογιών. Ο Χριστός, ο πνευματικός Βράχος ήταν μαζί τους σε όλες τις οδοιπορίες τους.

> «Δεν εδίψησαν ότε οδήγει αυτούς διά της ερήμου. Έκαμε να ρεύσωσι δι'αυτούς ύδατα εκ πέτρας, και έσχισε την πέτραν και τα ύδατα έρρευσαν.» «Διέρρευσαν ποταμοί εν τόποις ανύδροις.» (Ησ. 48:21, Ψαλμ. 105:41).

Ο σχισμένος βράχος απεικόνιζε το Χριστό και με το σύμβολο αυτό διδάσκονται οι πολυτιμότερες πνευματικές αλήθειες. Όπως τα ζωογόνα νερά έρρευσαν από το βράχο, έτσι από το Χριστό, τον «πεπληγωμένον υπό του Θεού», από Αυτόν ο οποίος «ετραυματίσθη διά τας παραβάσεις ημών» και «εταλαιπωρήθη διά τας ανομίας ημών», ρέει η πηγή της σωτηρίας για τη χαμένη στην αμαρτία φυλή. Όπως ο βράχος σχίσθηκε μια φορά, το ίδιο και ο Χριστός έγινε «άπαξ προσφερθείς διά να σηκώση τας αμαρτίας πολλών.» (Ησ. 53:4,5, Εβρ. 9:28).

37. Ο σχισμένος βράχος

Ο Σωτήρας μας δε χρειαζόταν να ξανασταυρωθή. Και όσοι ζητούν τις ευλογίες της χάρης Του, το μόνο που χρειάζονται, είναι να αιτούν στο όνομα του Ιησού, εκθέτοντας την επιθυμία της καρδιάς τους με προσευχή μετάνοιας. Μια τέτοια προσευχή θα παρουσιάσει μπροστά στον Κύριο των δυνάμεων τις πληγές του Ιησού και τότε θα ξανατρέξει το ζωογόνο αίμα που συμβολίζεται με το ζωογόνο νερό το οποίο έρρευσε για τον Ισραήλ.

Η ροή του νερού από το βράχο στην έρημο γιορταζόταν από τους Ισραηλίτες με εκδηλώσεις μεγάλης χαράς, μετά που εγκαταστάθηκαν στη Χαναάν. Στην εποχή του Χριστού αυτή η γιορτή είχε γίνει ένας πολύ εντυπωσιακός πανηγυρισμός. Έπεφτε με τη γιορτή της Σκηνοπηγίας, όταν ο λαός από όλη τη χώρα συγκεντρωνόταν στα Ιεροσόλυμα. Κάθε μέρα στις επτά γιορτάσιμες ημέρες, οι ιερείς, συνοδευόμενοι από μουσική και τη χορωδία των Λευιτών, με ένα χρυσό αγγείο πήγαιναν να αντλήσουν νερό από την πηγή του Σιλωάμ. Τους ακολουθούσαν τα πλήθη των προσκυνητών, όσοι μπορούσαν να πλησιάσουν στην πηγή έπιναν από αυτή, ενώ ακουγόταν η θριαμβευτική μελωδία: «Εν ευφροσύνη θέλετε αντλήσει ύδωρ εκ των πηγών της σωτηρίας.»

Τότε το νερό που είχαν αντλήσει οι ιερείς μεταφερόταν στο ιερό με τον ήχο των σαλπίγγων και με τον επιβλητικό ύμνο, «Οι πόδες ημών θέλουσιν ίστασθαι εν ταις πύλαις σου, Ιερουσαλήμ.» (Ησ. 12: 3, Ψαλμ. 122:2). Το νερό χυνόταν επάνω στο θυσιαστήριο του ολοκαυτώματος, ενώ αντηχούσαν ύμνοι δοξολογίας από τα πλήθη που έπαιρναν μέρος στη θριαμβευτική επωδό με συνοδεία μουσικών οργάνων και ηχηρών σαλπίγγων.

Ο Σωτήρας έκανε χρήση της συμβολικής αυτής λειτουργίας για να οδηγήσει τις σκέψεις των ανθρώπων στις ευλογίες που είχε έρθει να τους φέρει. «Κατά την τελευταίαν ημέραν της μεγάλης εορτής» η φωνή Του ακούσθηκε βροντερή να ηχεί στις αυλές του ιερού. «Εάν τις διψά, ας έρχηται προς Εμέ, και ας πίνη. Όστις πιστεύει εις Εμέ, καθώς είπεν η Γραφή, ποταμοί ύδατος ζώντος θέλουσι ρεύσει εκ της κοιλίας αυτού.» Και ο Ιωάννης λέει: «Τούτο είπε περί του Πνεύματος, το οποίον έμελλον να λαμβάνωσιν οι πιστεύοντες εις Αυτόν.» (Ιωάν. 7:37-39).

Το δροσιστικό νερό που πηγάζει σε μια καψαλισμένη, άγονη γη και κάνει τον έρημο τόπο να ανθεί και ρέοντας δίνει στους ετοιμοθανάτους ζωή, είναι ένα σύμβολο της θεϊκής χάρης, την οποία μόνο ο Χριστός μπορεί να χορηγήσει και η οποία, όπως το ζωντανό νερό, καθαρίζει, δροσίζει και ζωογονεί την ψυχή. Εκεί-

νος, στην καρδιά του οποίου κατοικεί ο Χριστός, έχει μέσα του μια αστείρευτη πηγή από χάρη και δύναμη. Ο Χριστός χαροποιεί τη ζωή και λαμπρύνει το μονοπάτι όλων όσοι ειλικρινά Τον εκζητούν. Η αγάπη Του, όταν γίνεται δεκτή μέσα στην καρδιά, θα ξεχειλίσει με έργα καλά για την αιώνια ζωή. Και δεν ευλογεί μόνο την ψυχή από την οποία ξεκινάει, αλλά η ζωντανή πηγή θα ρεύσει εκδηλούμενη με λόγια και έργα δικαιοσύνης για να δροσίσει τους διψασμένους γύρω της.

Την ίδια εικόνα χρησιμοποίησε ο Χριστός στη συζήτησή Του με τη Σαμαρείτισσα στο πηγάδι του Ιακώβ.

> «Όστις πίη εκ του ύδατος το οποίον Εγώ θέλω δώσει εις αυτόν, δεν θέλει διψήσει εις τον αιώνα. Αλλά το ύδωρ το οποίον Εγώ θέλω δώσει εις αυτόν, θέλει γείνει εν αυτώ πηγή ύδατος αναβλύζοντος εις ζωήν αιώνιον.» (Ιωάν. 4:14).

Ο Χριστός συνδυάζει τους δύο τύπους. Αυτός είναι ο βράχος, Αυτός είναι και το ζωντανό νερό.

Οι ίδιες ωραίες και εκφραστικές απεικονίσεις απαντώνται σε ολόκληρη τη Γραφή. Αιώνες πριν από τον ερχομό του Χριστού ο Μωυσής Τον παρουσίασε ως βράχο της σωτηρίας του Ισραήλ. (Δείτε Δευτ. 32:15). Ψάλλοντας γι'Αυτόν, ο ψαλμωδός Τον αποκαλεί «ο λυτρωτής μου», «η πέτρα της δυνάμεώς μου», «η πέτρα ήτις είναι πάρα πολύ υψηλή δι'εμέ», «πέτρα μου και φρούριόν μου», «η δύναμις της καρδίας μου», «καταφύγιον, φρούριον της ελπίδος μου». Στον ψαλμό του ο Δαβίδ Τον απεικονίζει επίσης με «ύδατα αναπαύσεως» ανάμεσα σε βοσκές χλοερές όπου ο θεϊκός Βοσκός οδηγεί το ποίμνιό Του. Και αλλού πάλι λέει: «Από του χειμάρρου της τρυφής Σου θέλεις ποτίσει αυτούς, διότι μετά Σου είναι η πηγή της ζωής.» Και ο σοφός Σολομών δηλώνει: «Η πηγή της σοφίας (είναι) χείμαρρος αναπηδών.» Για τον Ιερεμία ο Χριστός είναι «πηγή των ζώντων υδάτων» και για τον Ζαχαρία «πηγή ανεωγμένη. . . διά την αμαρτίαν και την ακαθαρσίαν». (Ψαλμ. 19:14, 62:7, 61:2, 71:3, 73:26, 94:22, 23:2, 36:8,9, Παρ. 18:4, Ιερ. 2:13, Ζαχ. 13:1).

Ο Ησαΐας Τον περιγράφει «ως σκιά μεγάλου βράχου εν γη διψώση» και καταχωρεί την πολύτιμη υπόσχεση, φέροντας ζωηρά στη μνήμη τη ζωντανή πηγή που έρρευσε για τον Ισραήλ:

> «Όταν οι πτωχοί και ενδεείς ζητήσωσιν ύδωρ και δεν υπάρχει, η γλώσσα δε αυτών ξηραίνεται υπό δίψης, Εγώ ο Κύριος θέλω εισακούσει αυτούς, ο Θεός του Ισραήλ δεν θέλω εγκαταλείψει αυτούς.» «Διότι θέλει εκχέει ύδωρ επί τον διψώ-

ντα, και ποταμούς επί την ξηράν.» «Εν τη ερήμω θέλουσιν αναβλύσει ύδατα, και ρεύματα εν τη ερημία.» Και δίνεται η πρόσκληση: «Ω πάντες οι διψώντες, έλθετε εις τα ύδατα.» (Ησ. 26:4, 32:2, 41:17, 44:3, 35:6, 55:1).

Η ίδια πρόσκληση αντηχεί και στις τελευταίες σελίδες του λόγου του Θεού. Ο ποταμός «του ύδατος της ζωής» «λαμπρός ως κρύσταλλον», πηγάζει από το θρόνο του Θεού και του Αρνίου. Και η μεγαλόψυχη πρόσκληση αντιλαλεί με το κύλισμα των αιώνων:

«΄Οστις διψά, ας έλθη, και όστις θέλει, ας λαμβάνη δωρεάν το ύδωρ της ζωής.» (Αποκ. 22: 17).

Λίγο πριν φθάσουν τα εβραϊκά πλήθη στην Κάδης, στέρεψε η ζωντανή πηγή που τόσα χρόνια έρρεε ορμητικά πλάι στην κατασκήνωσή τους. Ο Θεός είχε σκοπό να δοκιμάσει πάλι το λαό Του. Ήθελε την απόδειξη αν αυτοί θα εμπιστεύονταν στην πρόνοιά Του ή αν θα ακολουθούσαν το παράδειγμα των πατέρων τους.

Τώρα μπορούσαν να διακρίνουν τα υψώματα της Χαναάν. Μερικών ημερών πορεία θα τους έφερνε στα σύνορα της υποσχεμένης γης. Δεν απείχαν παρά μικρή μόνο απόσταση από την περιοχή του Εδώμ που ανήκε στους απογόνους του Ησαύ και από όπου περνούσε ο δρόμος για τη Χαναάν. Η διαταγή είχε δοθεί στο Μωυσή:

«Στράφητε προς βορράν. Και πρόσταξον τον λαόν λέγων, Θέλετε περάσει διά των ορίων των αδελφών σας, των υιών Ησαύ, οίτινες κατοικούσιν εν Σηείρ, και θέλουσι σας φοβηθή . . . Θέλετε αγοράσει παρ'αυτών τροφάς δι'αργυρίου, διά να τρώγητε, και ύδωρ έτι θέλετε αγοράσει παρ'αυτών διά να πίνητε.» (Δευτ. 2:3-6).

Οι οδηγίες αυτές θα έπρεπε να είναι αρκετές για να εξηγηθεί για ποιο λόγο είχε διακοπεί ο εφοδιασμός τους με νερό. Ήταν στο σημείο να διασχίσουν μια εύφορη, καλοποτισμένη χώρα, βαδίζοντας προς τη γη Χαναάν.

Ο Θεός τούς είχε υποσχεθεί μια ανεμπόδιστη διάβαση της χώρας του Εδώμ και μια ευκαιρία να αγοράσουν τρόφιμα και νερό σε αρκετή ποσότητα για να εφοδιασθεί το πλήθος. Επομένως η παύση της θαυματουργικής ροής του νερού θα έπρεπε να γίνει αιτία χαράς, σημείο ότι η περιπλάνησή τους στην ερημιά έπαιρνε τέλος. Αν δεν είχαν τυφλωθεί από την απιστία τους, θα το είχαν καταλάβει αυτό. Αλλά εκείνο που έπρεπε να εκλάβουν ως ένδειξη για την εκπλήρωση της υπόσχεσης του Θεού, έγινε

αφορμή για να αμφιβάλλουν και να γογγύζουν. Ο λαός φαινόταν πως είχε εγκαταλείψει κάθε ελπίδα ότι ο Θεός θα τους αξίωνε να κατακτήσουν τη Χαναάν, και άρχισαν να ζητούν τις ευλογίες της ερήμου.

Πριν ο Θεός τους επιτρέψει να μπουν στη Χαναάν, αυτοί έπρεπε να δείξουν ότι είχαν εμπιστοσύνη στην υπόσχεσή Του. Το νερό στέρεψε πριν να φθάσουν στη χώρα του Εδώμ. Αυτό αποτελούσε ευκαιρία να βαδίσουν για ένα διάστημα με πίστη και όχι με απτά στοιχεία. Η πρώτη όμως δοκιμή δημιούργησε το ίδιο ανήσυχο και αχάριστο πνεύμα που είχαν εκδηλώσει οι πατέρες τους. Μόλις ακούσθηκε στην κατασκήνωση η φωνή για νερό, λησμόνησαν το χέρι που είχε τόσα χρόνια εφοδιάσει τις ανάγκες τους, και αντί να στραφούν για βοήθεια στο Θεό, γόγγυζαν εναντίον Του, φωνάζοντας μέσα στην απελπισία τους: «Είθε να απεθνήσκωμεν, ότε οι αδελφοί ημών απέθανον ενώπιον του Κυρίου!» (Αρ. 20:3). Εύχονταν δηλαδή να είχαν συναριθμηθεί με εκείνους που αφανίσθηκαν στην ανταρσία του Κορέ.

Οι φωνές τους στράφηκαν εναντίον του Μωυσή και του Ααρών.

> «Διά τί ανεβιβάσατε την συναγωγήν του Κυρίου εις την έρημον ταύτην, διά να αποθάνωμεν εκεί ημείς και τα κτήνη ημών; Και διά τί ανεβιβάσατε ημάς εκ της Αιγύπτου, διά να φέρητε ημάς εις τον κακόν τούτον τόπον; ούτος δεν είναι τόπος σποράς ή σύκων, ή αμπέλων ή ροδίων. Ουδέ ύδωρ υπάρχει διά να πίωμεν.»

Οι αρχηγοί πήγαν στη θύρα του αγιαστηρίου και έπεσαν κατά πρόσωπο. Η δόξα του Κυρίου φανερώθηκε πάλι, και στο Μωυσή δόθηκε η προσταγή:

> «Λάβε την ράβδον σου, και συγκάλεσον την συναγωγήν, συ και ο Ααρών ο αδελφός σου, και λαλήσατε προς την πέτραν ενώπιον αυτών. Και θέλει δώσει τα ύδατα αυτής, και θέλεις εκβάλει εις αυτούς ύδωρ εκ της πέτρας.»

Οι δύο αδελφοί παρουσιάσθηκαν στο πλήθος, ο Μωυσής με το ραβδί του Θεού στο χέρι. Τώρα είχαν πια γεράσει. Χρόνια είχαν υποφέρει την ανταρσία και την ισχυρογνωμοσύνη του Ισραήλ. Αλλά στο τέλος και αυτή ακόμη η υπομονή του Μωυσή εξαντλήθηκε και φώναξε: «Ακούσατε τώρα, σεις οι απειθείς, να σας εκβάλωμεν ύδωρ εκ της πέτρας ταύτης;» Και αντί να μιλήσει στην πέτρα, όπως τον είχε προστάξει ο Θεός, τη χτύπησε δυο φορές με το ραβδί.

37. Ο σχισμένος βράχος

Το νερό ξεπήδησε με ορμή, άφθονο για να ικανοποιηθούν τα πλήθη. Αλλά είχε γίνει ένα μεγάλο σφάλμα. Ο Μωυσής μίλησε εκνευρισμένος. Τα λόγια του εξέφραζαν ανθρώπινο ξέσπασμα θυμού μάλλον παρά ιερή αγανάκτηση για την προσβολή προς το Θεό. «Ακούσατε τώρα σεις οι απειθείς» είπε. Η κατηγορία αυτή ήταν αληθινή, αλλά ακόμη και η αλήθεια δεν πρέπει να λέγεται με εξοργισμό ή με νευρικότητα. Όταν ο Θεός είχε προστάξει το Μωυσή να επιπλήξει τους Ισραηλίτες για την απείθειά τους, τα λόγια εκείνα του προξενούσαν πόνο, και ήταν βαριά να τα σηκώσει. Ο Θεός όμως τον ενίσχυσε για να τους μεταδώσει το μήνυμα. Αλλά όταν αυτός ο ίδιος ανέλαβε να τους κατηγορήσει, λύπησε το Πνεύμα του Θεού και έκανε μόνο κακό στο λαό. Η έλλειψη υπομονής και αυτοκυριαρχίας ήταν φανερή. Με αυτό δόθηκε αφορμή στο λαό να αναρωτηθούν αν η ενέργειά του στο παρελθόν ήταν κάτω από τη θεία καθοδήγηση, και ακόμη να δικαιολογήσουν τις δικές τους αμαρτίες. Ο Μωυσής πρόσβαλε το Θεό όπως και εκείνοι το είχαν κάνει. Είπαν ότι οι ενέργειές του ήταν απ'αρχής κατακριτέες και επιλήψιμες. Τώρα είχαν βρει το πρόσχημα που ήθελαν για να απορρίψουν κάθε έλεγχο που τους απηύθυνε ο Θεός με το δούλο Του.

Ο Μωυσής έδειξε έλλειψη εμπιστοσύνης στο Θεό. «Θέλετε να σας εκβάλωμεν ύδωρ;» ρώτησε σαν να μην μπορούσε ο Θεός να κάνει αυτό που υποσχέθηκε. «Δεν Με επιστεύσατε διά να Με αγιάσητε έμπροσθεν των υιών Ισραήλ», δήλωσε ο Θεός στους δύο αδελφούς. Την ώρα που έλειψε το νερό με τους γογγυσμούς και την απείθεια του λαού, κλονίσθηκε και η δική τους πίστη για την εκπλήρωση της υπόσχεσης του Θεού. Η πρώτη γενεά είχε καταδικασθεί να πεθάνει στην έρημο εξαιτίας της απιστίας της. Το ίδιο πνεύμα όμως φανερώθηκε και στα παιδιά τους. Και αυτοί δε θα απολάμβαναν την υπόσχεση; Αποκαμωμένοι και αποκαρδιωμένοι, ο Μωυσής και ο Ααρών δεν έκαναν καμιά προσπάθεια να ανακόψουν το ρεύμα του λαϊκού αισθήματος.

Αν οι ίδιοι είχαν δείξει ακλόνητη πίστη στο Θεό, θα μπορούσαν να παρουσιάσουν το ζήτημα μπροστά στο λαό με τέτοιο φως που να τους έκανε ικανούς να υποστούν τη δοκιμασία αυτή. Ασκώντας άμεσα και αποφασιστικά την εξουσία που τους παραχωρήθηκε ως δικαστές, θα μπορούσαν να σταματήσουν τη μεμψιμοιρία. Είχαν υποχρέωση να χρησιμοποιήσουν κάθε δυνατή προσπάθεια για να βελτιώσουν την κατάσταση των πραγμάτων πριν ζητήσουν από το Θεό να ενεργήσει γι'αυτούς. Αν οι γογγυ-

σμοί στην Κάδης αναχαιτίζονταν άμεσα, θα είχαν προληφθεί μια σειρά από δεινά.

Με την απερίσκεπτη ενέργειά ο Μωυσής στέρησε την αποτελεσματικότητα του μαθήματος που ο Θεός είχε πρόθεση να διδάξει. Ο βράχος, όντας σύμβολο του Χριστού, είχε σχισθεί μια φορά, όπως ο Χριστός επρόκειτο να προσφερθεί ως θυσία μια μόνο φορά. Τη δεύτερη φορά χρειαζόταν μόνο να μιληθεί ο βράχος, όπως εμείς χρειαζόμαστε μόνο να ζητούμε ευλογίες στο όνομα του Χριστού. Με το δεύτερο σχίσιμο του βράχου η σημασία της ωραίας αυτής εικόνας του Χριστού καταστράφηκε.

Επιπλέον, ο Μωυσής και ο Ααρών είχαν οι ίδιοι χρησιμοποιήσει δύναμη η οποία αποκλειστικά ανήκει στο Θεό. Η ανάγκη της θεϊκής επέμβασης καθιστούσε την περίπτωση πολύ επιβλητική, και οι ηγέτες του Ισραήλ όφειλαν να την εκμεταλλευθούν ώστε ο λαός να προσβλέψει με σεβασμό στο Θεό και να αυξήσει την πίστη του στη θεϊκή δύναμη και αγαθότητα. Όταν θυμωμένα φώναξαν, «Να σας εκβάλωμεν ύδωρ εκ της πέτρας ταύτης;» έβαλαν τον εαυτό τους στη θέση του Θεού, σαν να είχαν οι ίδιοι τη δύναμη, άνθρωποι υποκείμενοι και αυτοί σε αδυναμίες και πάθη. Αποκαμωμένος από τα αδιάκοπα παράπονά τους, ο Μωυσής είχε χάσει από τα μάτια του τον πανίσχυρο Βοηθό του, και χωρίς τη θεϊκή δύναμη αφέθηκε να αμαυρώσει τη μέχρι τότε διαγωγή του με μια επίδειξη ανθρώπινης αδυναμίας. Ο άνθρωπος που θα μπορούσε να είχε παραμείνει αγνός, σταθερός και αφίλαυτος μέχρι το τέλος του έργου του, τελικά νικήθηκε. Ο Θεός είχε στερηθεί την τιμή Του μπροστά στη συναγωγή του Ισραήλ, ενώ θα έπρεπε να είχε μεγαλυνθεί και να είχε υψωθεί.

Ο Θεός στην περίπτωση αυτή δεν επέφερε τιμωρίες σε εκείνους των οποίων η κακή διαγωγή είχε τόσο προκαλέσει το Μωυσή και τον Ααρών. Όλη η μομφή έπεσε επάνω στους αρχηγούς. Αυτοί που έστεκαν ως αντιπρόσωποι του Θεού, δεν Τον είχαν τιμήσει. Ο Μωυσής και ο Ααρών αισθάνθηκαν ότι αυτοί είχαν θιγεί και λησμόνησαν το γεγονός ότι τα παράπονα του λαού δεν στρέφονταν εναντίον τους αλλά εναντίον του Θεού. Με το να βλέπουν τον εαυτό τους, να ενδιαφέρονται για τα δικά τους αισθήματα, αμάρτησαν χωρίς να το καταλάβουν και παρέλειψαν να παρουσιάσουν μπροστά στο λαό το μεγάλο σφάλμα τους έναντι του Κυρίου.

Οδυνηρή και πολύ ταπεινωτική ήταν η άμεση ποινή που τους επιβλήθηκε. «Είπε Κύριος προς τον Μωυσήν και προς τον Αα-

ρών, Επειδή δεν Με επιστεύσατε, διά να Με αγιάσητε έμπροσθεν των υιών Ισραήλ, διά τούτο σεις δεν θέλετε φέρει την συναγωγήν ταύτην εις την γην, την οποίαν έδωκα εις αυτούς.» Όπως οι στασιαστές Ισραηλίτες, έτσι και αυτοί θα πέθαιναν χωρίς να περάσουν τον Ιορδάνη ποταμό. Αν ο Μωυσής και ο Ααρών έτρεφαν έπαρση ή αν υπέθαλπαν οργίλο πνεύμα όταν δέχθηκαν τη θεϊκή ειδοποίηση και επίπληξη, η ενοχή τους θα γινόταν πολύ μεγαλύτερη. Δεν ήταν επιλήψιμοι όμως για μια εκούσια ή προμελετημένη αμαρτία. Είχαν κυριευθεί από έναν ξαφνικό πειρασμό και η μεταμέλειά τους ήταν άμεση και ειλικρινής. Ο Κύριος δέχθηκε τη μετάνοιά τους, αλλά εξαιτίας της βλάβης που η αμαρτία τους είχε προξενήσει στο λαό, δε γινόταν να αναιρέσει την ποινή.

Ο Μωυσής δεν απέκρυψε την καταδίκη του, αλλά είπε στο λαό, επειδή αστόχησε να αποδώσει τιμή στο Θεό, δεν μπορούσε να τους οδηγήσει στη γη της επαγγελίας. Τους ζήτησε να δώσουν προσοχή στην αυστηρή τιμωρία που του επιβλήθηκε και στη συνέχεια να σκεφθούν το πώς ο Θεός θεωρούσε τα παράπονά τους όταν επέφερε σε ένα μόνο άνθρωπο την τιμωρία που εκείνοι είχαν με τις αμαρτίες τους προξενήσει για τον εαυτό τους. Τους είπε πως είχε ικετεύσει στο Θεό να του μετριάσει την ποινή, αλλά ο Θεός τού το αρνήθηκε. «Ο Κύριος εθυμώθη εναντίον μου εξαιτίας σας και δεν μου εισήκουσε» τους είπε. (Δευτ. 3:26).

Σε κάθε δύσκολη περίσταση ή δοκιμασία οι Ισραηλίτες ήταν έτοιμοι να κατηγορήσουν το Μωυσή ότι τους έφερε από την Αίγυπτο, σαν να ήταν ο Θεός αμέτοχος στην υπόθεση αυτή. Σε όλες τις οδοιπορίες τους όταν παραπονιόνταν για τις δυσκολίες που συναντούσαν και γόγγυζαν εναντίον του αρχηγού τους, ο Μωυσής τους έλεγε: «Οι γογγυσμοί σας είναι εναντίον του Θεού. Δεν είμαι εγώ αλλ'ο Θεός όστις σας ελύτρωσε.» Τα βιαστικά όμως λόγια του μπροστά στο βράχο, «θέλετε να σας εκβάλωμεν (δηλαδή. εμείς) ύδωρ;» ουσιαστικά αποτελούσαν αποδοχή της κατηγορίας τους, επικυρώνοντας έτσι την απιστία τους και δικαιολογώντας τους γογγυσμούς τους.

Ο Κύριος θα αφαιρούσε από το νου τους αυτή την εντύπωση απαγορεύοντας στο Μωυσή να μπει στην υποσχεμένη γη. Αυτό αποτελούσε καταφανή απόδειξη ότι ο αρχηγός τους δεν ήταν ο Μωυσής αλλά ο ισχυρός Άγγελος για τον οποίον ο Κύριος είχε πει: «Ιδού, Εγώ αποστέλλω Άγγελον έμπροσθέν σου, διά να σε φυλάττη εν τη οδώ, και να σε φέρη εις τον τόπον τον οποίον προετοίμασα. Φοβού Αυτόν, και υπάκουε εις την φωνήν Αυτού . .

. επειδή το όνομά Μου είναι εν Αυτώ.» (΄Εξ. 23:20.21). «Ο Κύριος εθυμώθη εναντίον μου εξαιτίας σας», είπε ο Μωυσής.

΄Όλος ο λαός είχε τα μάτια του επάνω στο Μωυσή και η αμαρτία του αποτελούσε προσβολή προς το Θεό που τον είχε εκλέξει για αρχηγό του λαού Του. Η παράβαση έγινε γνωστή σε ολόκληρη τη σύναξη, και αν παραβλεπόταν, θα έδινε την εντύπωση ότι η δυσπιστία και η ανυπομονησία σε στιγμή μεγάλης πρόκλησης επιτρέπονται σε αυτούς που κατέχουν υπεύθυνες θέσεις. ΄Οταν γνωστοποιήθηκε όμως ότι εξαιτίας της μιας και μόνης αμαρτίας ο Μωυσής και ο Ααρών αποκλείσθηκαν από την είσοδο στη Χαναάν, ο λαός ήξερε ότι δεν είναι προσωπολήπτης ο Θεός και ότι οπωσδήποτε τιμωρεί τον παραβάτη.

Η ιστορία του Ισραήλ έμελλε να καταχωρηθεί για να γίνει προειδοποίηση και μάθημα στις επερχόμενες γενεές. Στο μέλλον πάντοτε οι άνθρωποι έπρεπε να βλέπουν το Θεό του ουρανού ως αμερόληπτο κυβερνήτη, ο οποίος δε δικαιολογεί σε καμιά περίπτωση την αμαρτία. Λίγοι όμως συνειδητοποιούν την υπερβολική καταστρεπτικότητα της αμαρτίας. Οι άνθρωποι επαναπαύονται στην ιδέα ότι ο Θεός είναι πάρα πολύ καλός ώστε να τιμωρήσει τον παραβάτη. Αλλά με το φως της βιβλικής ιστορίας γίνεται κατάδηλο ότι η καλοσύνη και η αγάπη του Θεού Τον υποχρεώνουν να θεωρεί την αμαρτία ως ένα μοιραίο κακό για την ειρήνη και την ευτυχία του σύμπαντος.

Ούτε ακόμη αυτή η ακεραιότητα και η πιστότητα του Μωυσή μπορούσαν να αποτρέψουν την τιμωρία του σφάλματός του. Στο λαό ο Θεός είχε συγχωρήσει σοβαρότερα πταίσματα. Στων ηγετών τους όμως την αμαρτία δεν μπορούσε φερθεί όπως φερόταν στην αμαρτία των καθοδηγουμένων. Είχε τιμήσει το Μωυσή περισσότερο από κάθε άλλον άνθρωπο στη γη. Του είχε αποκαλύψει τη δόξα Του και μέσο αυτού είχε κοινοποιήσει τα νομοθετήματά Του στον Ισραήλ. Το γεγονός όμως ότι στο Μωυσή είχε δοθεί τόσο φως και τόση γνώση, καθιστούσε την αμαρτία του σοβαρότερη. Η πιστότητα του παρελθόντος δεν μπορούσε να αποσβήσει μια εσφαλμένη πράξη. ΄Οσο μεγαλύτερο φως και μεγαλύτερα προνόμια χορηγούνται στον άνθρωπο, τόσο μεγαλύτερη είναι η ευθύνη του, τόσο σοβαρότερη η αποτυχία του και τόσο βαρύτερη η τιμωρία του.

Κρίνοντας από ανθρώπινη πλευρά, ο Μωυσής δε διέπραξε σοβαρό αδίκημα. Το δικό του ήταν ένα συνηθισμένο αμάρτημα. Ο ψαλμωδός λέει ότι «ελάλησεν αστοχάστως διά των χειλέων αυ-

τού.» (Ψαλμ. 106:33). Σύμφωνα με την ανθρώπινη κρίση αυτό μπορεί να φαίνεται κάτι το ασήμαντο. Αν όμως ο Θεός φέρθηκε με τέτοια αυστηρότητα για την αμαρτία αυτή που διέπραξε ένας από τους πιστούς και τιμημένους δούλους Του, δεν πρόκειται να τη δικαιολογήσει στους άλλους. Το πνεύμα της αυτοεξύψωσης, η διάθεση να κατακρίνουμε τους αδελφούς μας, δυσαρεστούν το Θεό. Εκείνοι που επιτρέπουν στον εαυτό τους τέτοιες κακές έξεις, δημιουργούν αμφιβολίες για το έργο του Θεού και προσφέρουν στους σκεπτικιστές δικαιολογίες για την απιστία τους. Όσο σημαντικότερη θέση κατέχει κανείς, τόσο μεγαλύτερη είναι η επιρροή του, και τόσο μεγαλύτερη είναι η ανάγκη του για να καλλιεργήσει υπομονή και ταπεινοφροσύνη.

Όταν τα τέκνα του Θεού, ιδιαίτερα εκείνα που βρίσκονται σε υπεύθυνες θέσεις, αξιώνουν για τον εαυτό τους τη δόξα που ανήκει στο Θεό, τότε ο Σατανάς θριαμβολογεί. Κέρδισε μια νίκη. Αλλά με αυτό τον τρόπο έπεσε ο ίδιος και με τον ίδιο τρόπο σημειώνει τη μεγαλύτερη επιτυχία ωθώντας τους άλλους στην καταστροφή. Για να μας κάνει προσεκτικούς στα τεχνάσματα του διαβόλου, ο Θεός μάς έχει δώσει στο λόγο Του τόσα μαθήματα που μας διδάσκουν τον κίνδυνο της αυτοεξύψωσης. Δεν υπάρχει ούτε μια φυσική μας παρόρμηση, ούτε μια πνευματική μας ιδιότητα ή ψυχική μας διάθεση που δε χρειάζεται να τεθεί κάθε στιγμή κάτω από τον έλεγχο του Πνεύματος του Θεού. Δεν υπάρχει καμιά ευλογία που ο Θεός χαρίζει στον άνθρωπο, ούτε καμιά δοκιμασία που του επιτρέπει να περάσει χωρίς να μπορεί ο Σατανάς να δράξει την ευκαιρία για να πειράξει, να ταλαιπωρήσει και να καταστρέψει την ψυχή, αν εμείς του δώσουμε και την ελάχιστη λαβή. Επομένως, όσο μεγάλο και αν είναι το πνευματικό φως του καθένα, όσο μεγάλη και αν απολαμβάνει θεϊκή εύνοια και ευλογία, οφείλει πάντοτε να φέρεται με ταπεινοφροσύνη ενώπιον του Κυρίου και να παρακαλεί με πίστη ο Θεός να καθοδηγεί κάθε σκέψη του και να ελέγχει κάθε ροπή του.

Όλοι όσοι επαγγέλλονται θεοσέβεια, έχουν την ιερή υποχρέωση να φυλάγουν το πνεύμα τους και να εξασκούν αυτοκυριαρχία όταν βρίσκονται κάτω από τη χειρότερη πρόκληση. Τα βάρη που τέθηκαν επάνω στο Μωυσή, ήταν πολύ μεγάλα. Ελάχιστοι άνθρωποι θα δοκιμάζονταν τόσο σκληρά όσο δοκιμάσθηκε εκείνος. Αυτό όμως δεν αρκούσε για να δικαιολογήσει την αμαρτία του.

37. Ο σχισμένος βράχος

Ο Θεός έχει προμηθεύσει με απλοχεριά τα εφόδια για το λαό Του. Και αν ο λαός βασίζεται στη δύναμή Του, δε θα πέσει ποτέ θύμα των περιστάσεων. Ο δριμύτερος πειρασμός δεν μπορεί να δικαιολογήσει την αμαρτία. Όσο μεγάλη και αν είναι η πίεση που ασκείται επάνω στην ψυχή, η παράβαση είναι δική μας πράξη. Ούτε η γη ούτε ο άδης έχουν τη δύναμη να αναγκάσουν κάποιον να κάνει το κακό. Ο Σατανάς μάς επιτίθεται στα αδύνατα σημεία, αλλά δεν είναι ανάγκη να νικηθούμε. Όσο ορμητική και απρόσμενη αν είναι η επίθεση, ο Θεός έχει χορηγήσει βοήθεια για μας και με τη δύναμή Του μπορούμε να νικήσουμε.

ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΗ ΓΗ ΤΟΥ ΕΔΩΜ

(Βασίζεται στο βιβλίο Αριθμοί, κεφ. 20:14-29, 21:1-9).

Το ισραηλινό στρατόπεδο στην Κάδης δεν απείχε παρά μικρή μόνο απόσταση από τα σύνορα του Εδώμ, και τόσο ο Μωυσής όσο και ο λαός πολύ επιθυμούσαν να ακολουθήσουν το δρόμο που περνούσε από τη χώρα αυτή και οδηγούσε στη γη της επαγγελίας. Γι'αυτό, σύμφωνα με την οδηγία του Θεού, έστειλαν το ακόλουθο μήνυμα στον Εδωμίτη βασιλιά:

«Ταύτα λέγει ο αδελφός σου Ισραήλ, Συ εξεύρεις πάσαν την ταλαιπωρίαν ήτις μας ευρήκεν, ότι κατέβησαν οι πατέρες ημών εις την Αίγυπτον, και κατωκήσαμεν πολύν καιρόν εν Αιγύπτω, και οι Αιγύπτιοι κατεδυνάστευσαν ημάς και τους πατέρας ημών, και ανεβοήσαμεν προς τον Κύριον, και Αυτός εισήκουσε της φωνής ημών, και απέστειλεν ΄Αγγελον, και εξήγαγεν ημάς εκ της γης Αιγύπτου. Και ιδού είμεθα εν Κάδης, πόλει εις τα άκρα των ορίων σου. Ας περάσωμεν, παρακαλώ, διά της γης σου. Δεν θέλομεν περάσει διά των αγρών, ή διά των αμπελώνων, ουδέ θέλομεν πίει ύδωρ εκ των φρεάτων. Θέλομεν περάσει διά της βασιλικής οδού. Δεν θέλομεν εκκλίνει δεξιά ή αριστερά, εωσού περάσωμεν τα όριά σου.»

Η απάντηση στην ευγενική αυτή αίτηση ήταν μια απειλητική άρνηση: «Δεν θέλεις περάσει διά της γης μου, ει δε μη, θέλω εξέλθει εν μαχαίρα εις συνάντησιν σου.»

Παραξενεμένοι από αυτή την απόκρουση, οι ισραηλινοί αρχηγοί έστειλαν μια δεύτερη έκκληση με την υπόσχεση: «Ημείς διαβαίνομεν διά της λεωφόρου. Και εάν εγώ και τα κτήνη μου πίωμεν εκ του ύδατός σου, θέλω πληρώσει αυτό, θέλω διαβή μόνον επί ποδός, ουδέν άλλο.»

«Δεν θέλεις διαβή» ήρθε η απάντηση. Οπλισμένες ομάδες Εδωμιτών είχαν ήδη τοποθετηθεί στις δυσχερείς διαβάσεις, ώστε

κάθε ειρηνική κίνηση προς τα εμπρός αποκλειόταν, και στους Εβραίους είχε απαγορευθεί να καταφύγουν στη βία. Έπρεπε να κάνουν το μακρινό ταξίδι γύρω από τη γη του Εδώμ.

΄Οταν δοκιμαζόταν ο λαός, αν έδειχνε εμπιστοσύνη στο Θεό, ο Αρχηγός των στρατευμάτων του Κυρίου θα τους είχε οδηγήσει μέσα από τη γη του Εδώμ και οι κάτοικοι της χώρας θα είχαν καταληφθεί από φόβο γι'αυτούς, έτσι που, αντί να τους δείξουν εχθρότητα, θα τους είχαν κάνει τη χάρη. Οι Ισραηλίτες όμως δεν έπραξαν όπως έπρεπε σύμφωνα με το λόγο του Θεού, και με τους γογγυσμούς τους και τα παράπονά τους έχασαν τη χρυσή ευκαιρία. ΄Οταν ήρθε η ώρα να κάνουν την αίτησή τους στο βασιλιά, εκείνος την απέρριψε. Από τότε που έφυγαν από την Αίγυπτο, ο Σατανάς εργάσθηκε εντατικά για να παρεμβάλει εμπόδια και πειρασμούς στο δρόμο τους, ώστε να μην αξιωθούν να κληρονομήσουν τη γη Χαναάν. Και με την απιστία τους του είχαν επανειλημμένα ανοίξει το δρόμο για να αντιδράσει στο σκοπό του Θεού.

Είναι σπουδαίο να πιστεύουμε στο λόγο του Θεού και να τον εκτελούμε με προθυμία, ενώ οι άγγελοί Του περιμένουν να εργασθούν για μας. Πονηροί άγγελοι είναι έτοιμοι να σταματήσουν κάθε προοδευτικό βήμα. Και όταν η πρόνοια του Θεού ζητάει από τα παιδιά Του να προχωρήσουν, όταν Εκείνος είναι έτοιμος να κάνει μεγάλα πράγματα γι'αυτά, ο Σατανάς τα ωθεί να δυσαρεστήσουν το Θεό με το δισταγμό και την αμφιβολία. Προσπαθεί να δημιουργήσει ένα πνεύμα προστριβής ή να προκαλέσει γογγυσμούς και απιστία, και να τους στερήσει έτσι από τις ευλογίες που επιθυμούσε ο Θεός να τους χαρίσει. Οι δούλοι του Θεού πρέπει να είναι ακριβολόγοι χρονομετρητές, πάντοτε έτοιμοι να κινηθούν με ταχύτητα με την οποία η πρόνοια του Θεού ανοίγει το δρόμο. Κάθε χρονοτριβή από μέρους τους δίνει την ευκαιρία στο Σατανά να εργασθεί για την καταστροφή τους.

Στις οδηγίες που είχαν αρχικά δοθεί στο Μωυσή για τη διέλευσή τους μέσα από τη γη του Εδώμ, μετά τη δήλωση ότι οι Εδωμίτες θα φοβόνταν τον Ισραήλ, ο Θεός είχε απαγορεύσει στο λαό Του να κάνει χρήση του προνομίου αυτού εναντίον τους. Επειδή η δύναμη του Θεού θα ενεργούσε για τον Ισραήλ και ο φόβος που θα ένιωθαν οι Εδωμίτες θα τους καθιστούσε εύκολη λεία, γι'αυτό οι Εβραίοι δεν έπρεπε να τους καταδιώξουν. Τους είχε δοθεί η ακόλουθη εντολή: «Προσέξατε πολύ, μη πολεμήσητε μετ'αυτών επειδή δεν θέλω δώσει εις εσάς εκ της γης αυτών ουδέ

βήμα ποδός, διότι εις τον Ησαύ έδωκα το όρος Σηείρ κληρονομίαν.» (Δευτ. 2:4,5). Οι Εδωμίτες ήταν απόγονοι του Αβραάμ και του Ισαάκ, και για χάρη των δούλων Του αυτών ο Θεός έδειξε εύνοια στους απογόνους του Ησαύ. Τους έδωσε στην κατοχή τους το όρος Σηείρ, και δεν έπρεπε να ενοχληθούν παρά μόνο αν με τις αμαρτίες τους έρχονταν σε σημείο όπου η ευσπλαχνία Του να μην μπορεί να τους φθάσει. Οι Εβραίοι έπρεπε να διώξουν και να εξολοθρεύσουν εντελώς τους κατοίκους της Χαναάν, των οποίων το ποτήρι της ανομίας είχε ξεχειλίσει. Οι Εδωμίτες όμως ήταν ακόμη υπό δοκιμασίαν και ως εκ τούτου έπρεπε να τους φερθούν ευσπλαχνικά. Ο Θεός ευχαριστείται με την ευσπλαχνία και εκδηλώνει τη συμπόνιά Του προτού επιβάλλει την τιμωρία Του. Διδάσκει στον Ισραήλ να εξαιρέσει τους Εδωμίτες πριν του ζητήσει να εξοντώσει τους κατοίκους της Χαναάν.

Οι πρόγονοι του Εδώμ και του Ισραήλ ήταν αδέλφια και μεταξύ τους έπρεπε να υπάρχει αγάπη και αβροφροσύνη. Στους Ισραηλίτες είχε απαγορευθεί τόσο σε εκείνο τον καιρό όσο και σε οποιαδήποτε άλλη περίσταση στο μέλλον να εκδικηθούν για την προσβολή που τους έγινε με την άρνηση να περάσουν μέσα από τη χώρα εκείνη. Δεν έπρεπε να ελπίζουν ότι θα κατακτούσαν κάποιο τμήμα της χώρας του Εδώμ. Αφού οι Ισραηλίτες ήταν ο εκλεκτός και ευνοούμενος λαός του Θεού, έπρεπε να προσέχουν στις περιοριστικές διατάξεις που Αυτός τους επέβαλε. Τους είχε υποσχεθεί μια μεγάλη κληρονομιά, αλλά δεν έπρεπε να νομίζουν ότι μόνο εκείνοι είχαν δικαιώματα επάνω στη γη, παραγκωνίζοντας όλους τους άλλους. Είχαν καθοδηγηθεί να προσέχουν σε όλες τις δοσοληψίες τους με τους Εδωμίτες και να μην τους κάνουν καμιά αδικία.

Μπορούσαν να εμπορεύονται με αυτούς, να αγοράζουν ό,τι προμήθειες τους χρειάζονται και να πληρώνουν αμέσως γι'αυτά που έπαιρναν. Προκειμένου να ενθαρρυνθεί ο Ισραήλ να εμπιστεύεται στο Θεό και να υπακούει στο λόγο του, τους έγινε η υπενθύμιση: «Κύριος ο Θεός σου σε ευλόγησε . . . δεν υστερήθης ουδενός.» (Δευτ. 2:7). Δεν είχαν καμιά εξάρτηση από τους Εδωμίτες, γιατί είχαν ένα Θεό πλούσιο σε πόρους. Δεν έπρεπε να προσπαθήσουν να αποκτήσουν τίποτε με τη βία ή με δόλο, αλλά σε όλες τους τις συναλλαγές όφειλαν να εφαρμόζουν την αρχή του θεϊκού νόμου, «θέλεις αγαπά τον πλησίον σου ως σεαυτόν».

Αν με τον τρόπο αυτό είχαν περάσει τη χώρα του Εδώμ, όπως ήταν η πρόθεση του Θεού, το πέρασμά τους θα γινόταν

ευλογία όχι μόνο γι'αυτούς, αλλά και για τους κατοίκους της χώρας, επειδή θα δινόταν σε αυτούς η ευκαιρία να γνωρισθούν με το λαό του Θεού και με τη λατρεία Του, και να διαπιστώσουν πώς ο Θεός του Ιακώβ ευλόγησε αυτούς που Τον αγαπούν και Τον φοβούνται. Όλα αυτά όμως τα στέρησε η απιστία των Ισραηλιτών. Ο Θεός είχε δώσει στο λαό νερό απαντώντας στις φωνασκίες τους, αλλά επέτρεψε να υποστούν την τιμωρία της απιστίας τους. Έπρεπε πάλι να διασχίσουν την έρημο και να σβήσουν τη δίψα τους πίνοντας από τη θαυματουργική πηγή, πράγμα που δε θα χρειαζόταν αν μόνο είχαν εμπιστευθεί σε Αυτόν.

Γι'αυτό τα στρατεύματα του Ισραήλ ξαναγύρισαν στο νότο και πορεύονταν από άγονους ερημότοπους που φαίνονταν ακόμη πιο καταθλιπτικοί μετά από μια ματιά στους πράσινους τόπους ανάμεσα από τα υψώματα και τις κοιλάδες του Εδώμ. Στην οροσειρά που δεσπόζει στη θλιβερή εκείνη ερημιά υψώνεται το όρος Ωρ, που η κορυφή του έμελλε να γίνει ο τόπος του θανάτου και της ταφής του Ααρών. Όταν οι Ισραηλίτες έφθασαν στο βουνό αυτό, δόθηκε στο Μωυσή η ακόλουθη θεϊκή προσταγή:

> «Λάβε τον Ααρών και Ελεάζαρ τον υιόν αυτού, και αναβίβασον αυτούς εις το όρος Ωρ, και έκδυσον τον Ααρών την στολήν αυτού, και ένδυσον αυτήν Ελεάζαρ τον υιόν αυτού, και ο Ααρών θέλει προστεθή εις τον λαόν αυτού και θέλει αποθάνει εκεί.»

Οι δύο αυτοί ηλικιωμένοι άνδρες μαζί με το νεότερο μόχθησαν να ανεβούν στην κορυφή του όρους. Τα κεφάλια του Μωυσή και του Ααρών είχαν ασπρίσει με τα χιόνια των εκατόν είκοσι χειμώνων. Η μακριά και πολυτάραχη ζωή τους είχε σημαδευθεί από τις σκληρότερες δοκιμασίες και τις μεγαλύτερες τιμές που είχαν ποτέ απονεμηθεί σε άνθρωπο. Ήταν άνδρες μεγάλης φυσικής αντοχής και όλες τους οι δυνάμεις είχαν αναπτυχθεί, εξυψωθεί και εξευγενισθεί από την επικοινωνία με τον άπειρο Θεό. Η ζωή τους είχε αναλωθεί στην αφίλαυτη εργασία για το Θεό και τους συνανθρώπους τους. Η όψη τους φανέρωνε μεγάλη διανοητική ικανότητα, σταθερές και ευγενικές προθέσεις και έντονα συναισθήματα.

Πολλά χρόνια ο Μωυσής και ο Ααρών είχαν σταθεί πλάι-πλάι στις φροντίδες και στους μόχθους τους. Μαζί είχαν προτάξει το στήθος τους σε αναρίθμητους κινδύνους και μαζί είχαν απολαύσει την καταπληκτική ευλογία του Θεού. Τώρα όμως έφθασε η ώρα που έπρεπε να χωρισθούν. Βάδιζαν πολύ αργά, επειδή το κάθε λεπτό της επικοινωνίας τους ήταν πολύτιμο. Ο ανήφορος

ήταν απότομος και κοπιαστικός, και ενώ σταματούσαν συχνά για να ξαποστάσουν, συνομιλούσαν οι δύο τους για το παρελθόν και για το μέλλον. Μπροστά τους απλωνόταν, μέχρι εκεί που έφθανε το βλέμμα, η σκηνή των περιπλανήσεών τους στην έρημο. Κάτω στην πεδιάδα είχαν κατασκηνώσει τα πολυάριθμα στρατεύματα του Ισραήλ που για χάρη τους οι εκλεκτοί αυτοί άνδρες είχαν καταναλώσει το καλύτερο μέρος της ζωής τους, που για την ευημερία τους είχαν δείξει τόσο μεγάλο ενδιαφέρον και είχαν κάνει τόσο μεγάλες θυσίες. Κάπου εκεί πίσω από τα βουνά του Εδώμ ήταν το μονοπάτι που οδηγούσε στη γη της επαγγελίας - τη γη εκείνη της οποίας τις ευλογίες ο Μωυσής και ο Ααρών δεν επρόκειτο να απολαύσουν. Καθόλου επαναστατικά αισθήματα δεν υπέθαλπαν στην καρδιά τους, κανένα παράπονο δε βγήκε από τα χείλη τους. Μια βαθιά λύπη όμως είχε ζωγραφισθεί στο πρόσωπό τους καθώς αναλογίζονταν την αιτία για την οποία είχαν αποκλεισθεί από την κληρονομιά των πατέρων τους.

Το έργο του Ααρών για τον Ισραήλ είχε τελειώσει. Πριν από σαράντα χρόνια, όταν ήταν ογδόντα τριών ετών, ο Θεός τον είχε καλέσει να συμπράξει με το Μωυσή στη μεγάλη και σημαντική αποστολή του. Είχε συνεργασθεί με τον αδελφό του για να οδηγήσουν το λαό Ισραήλ έξω από την Αίγυπτο. Είχε στηρίξει τα χέρια του μεγάλου αρχηγού τότε που τα εβραϊκά στρατεύματα πολεμούσαν τον Αμαλήκ. Του είχε επιτραπεί να ανεβεί στο όρος Σινά, να πλησιάσει στην παρουσία του Θεού και να ατενίσει τη θεϊκή δόξα.

Ο Κύριος είχε αναθέσει στην οικογένεια του Ααρών το τελετούργημα της ιεροσύνης και τον είχε τιμήσει με την ιερή καθιέρωση του αρχιερέα. Τον είχε υποστηρίξει στο ιερό του λειτούργημα με τις τρομερές εκδηλώσεις της θεϊκής τιμωρίας στην περίπτωση του εξολοθρεμού του Κορέ και της συνοδείας του. Η προσευχή του Ααρών ήταν εκείνη που σταμάτησε την πληγή. Όταν οι δύο γιοι του πατάχθηκαν επειδή περιφρόνησαν τη σαφή εντολή του Θεού, δεν επαναστάτησε, ούτε καν παραπονέθηκε. Και όμως το μητρώο της ζωής του είχε αμαυρωθεί. Ο Ααρών διέπραξε ένα σοβαρό αμάρτημα όταν ενέδωσε στις φωνασκίες του πλήθους και έκανε το χρυσό μοσχάρι στο Σινά, και πάλι όταν ενώθηκε με τη Μαριάμ ζηλοφθονώντας και γογγύζοντας εναντίον του Μωυσή. Και αυτός μαζί με το Μωυσή είχε προσβάλει τον Κύριο στην Κάδης όταν παρέβηκε την εντολή να μιλήσει στο βράχο για να βγάλει νερό.

Η πρόθεση του Θεού ήταν οι δύο αυτοί μεγάλοι αρχηγοί να γίνουν αντιπρόσωποι του Χριστού. Ο Ααρών έφερε τα ονόματα του Ισραήλ στο στήθος του. Μετέδιδε στο λαό το θέλημα του Θεού. Εισερχόταν στα άγια των αγίων την ημέρα του εξιλασμού, «ουχί χωρίς αίματος», ως μεσολαβητής για ολόκληρο τον Ισραήλ. Όταν τελείωνε το έργο αυτό, έβγαινε μετά για να ευλογήσει τη σύναξη του λαού, όπως ο Χριστός θα έρθει για να ευλογήσει το λαό Του που Τον περιμένει όταν το εξιλαστήριο έργο Του γι'αυτούς θα έχει τελειώσει. Ήταν η εξέχουσα φυσιογνωμία του ιερού εκείνου λειτουργήματος ως αντιπροσώπου του μεγάλου Αρχιερέα μας, και γι'αυτό η αμαρτία του Ααρών στην Κάδης θεωρήθηκε πολύ μεγάλη.

Βαθιά λυπημένος, ο Μωυσής αφαίρεσε τα ιερά άμφια από τον Ααρών και έντυσε με αυτά τον Ελεάζαρ, ο οποίος με τον τρόπο αυτόν έγινε διάδοχός του κατόπιν διορισμού του από το Θεό. Εξαιτίας της αμαρτίας του στην Κάδης, ο Ααρών στερήθηκε το προνόμιο να λειτουργήσει ως αρχιερέας του Θεού στη Χαναάν, να προσφέρει την πρώτη θυσία στην αγαθή εκείνη γη, καθιερώνοντας έτσι την κληρονομία του Ισραήλ. Ο Μωυσής θα εξακολουθούσε να σηκώνει το βάρος του να οδηγήσει το λαό ακριβώς μέχρι τα σύνορα της Χαναάν. Θα έφθανε μέχρι το σημείο να αντικρίσει την υποσχεμένη γη, αλλά δε θα έμπαινε σε αυτή. Αν οι υπηρέτες του Θεού είχαν περάσει καρτερικά τη δοκιμασία που τους έλαχε να αντιμετωπίσουν στην Κάδης, πόσο διαφορετικό θα ήταν το μέλλον τους! Ένα σφάλμα που γίνεται, δεν ξεγίνεται. Είναι ενδεχόμενο το έργο μιας ολόκληρης ζωής να μην μπορέσει να ανακτήσει αυτό που χάθηκε σε μια μόνο στιγμή πειρασμού ή απερισκεψίας.

Η απουσία των δύο μεγάλων αρχηγών από το στρατόπεδο και το γεγονός ότι αυτοί συνοδεύονταν από τον Ελεάζαρ, ο οποίος ως γνωστό επρόκειτο να διαδεχθεί τον Ααρών στο ιερό λειτούργημα, προξένησε αίσθημα ανησυχίας, και η επιστροφή τους αναμενόταν με αγωνία. Κοιτάζοντας ο ένας τον άλλον στη μεγάλη εκείνη σύναξη, είδαν ότι όλοι σχεδόν οι άνθρωποι της ώριμης ηλικίας που είχαν φύγει από την Αίγυπτο, είχαν πεθάνει στην έρημο. Όλοι τους ένιωθαν ένα κακό προαίσθημα όταν θυμήθηκαν την καταδίκη που είχε εκδοθεί κατά του Μωυσή και του Ααρών. Μερικοί ήταν ενήμεροι για το σκοπό του μυστηριακού εκείνου ταξιδιού στην κορυφή του όρους Ωρ, και η ανησυχία τους για

τους αρχηγούς τους μεγάλωνε με τις θλιβερές αναμνήσεις και την αυτοκατάκριση.

Κάποια στιγμή διέκριναν το Μωυσή και τον Ελεάζαρ που κατηφόριζαν σιγά-σιγά τη βουνοπλαγιά, αλλά ο Ααρών δεν ήταν μαζί τους. Ο Ελεάζαρ φορούσε τα ιερατικά άμφια, πράγμα που φανέρωνε ότι είχε διαδεχθεί τον πατέρα του στο ιερό υπούργημα. Καθώς ο λαός συγκεντρώθηκε με βαριά καρδιά γύρω από τον αρχηγό τους, ο Μωυσής τους είπε ότι ο Ααρών είχε πεθάνει στην αγκαλιά του στο όρος Ωρ και ότι τον είχαν θάψει εκεί. Η συναγωγή ξέσπασε σε πένθιμες κραυγές και σε θρήνους, επειδή όλοι αγαπούσαν τον Ααρών παρόλο ότι τόσο συχνά τον είχαν λυπήσει. «Και επένθησαν τον Ααρών τριάκοντα ημέρας πας ο οίκος Ισραήλ.»

Σχετικά με την ταφή του αρχιερέα του Ισραήλ, η Γραφή απλώς αναφέρει ότι «εκεί απέθανεν ο Ααρών και εκεί ετάφη.» (Δευτ. 10: 6). Με πόσο χτυπητή αντίθεση στις σύγχρονες συνήθειες έγινε ο ενταφιασμός αυτός σύμφωνα με τη διατυπωμένη εντολή του Θεού! Στη σύγχρονη εποχή η κηδεία ενός επίσημου προσώπου γίνεται πολλές φορές αφορμή για φανταχτερή και δαπανηρή επίδειξη. Όταν πέθανε ο Ααρών - ένας από τους διαπρεπέστερους ανθρώπους που έζησαν ποτέ - μόνο δύο από τους πλησιέστερους φίλους του ήταν παρόντες για να πιστοποιήσουν το θάνατό του και να παραστούν στην κηδεία του. Και το μοναχικό εκείνο μνήμα επάνω στο βουνό Ωρ έμεινε παντοτινά κρυμμένο από τα μάτια του Ισραήλ. Δεν τιμάται ο Θεός με τη μεγάλη επιδεικτικότητα που τόσο συχνά γίνεται για τους νεκρούς και την υπερβολική δαπάνη που μεσολαβεί για να επιστρέψουν τα σώματά τους στη γη.

Ολόκληρη η σύναξη θλίβηκε για τον Ααρών, αλλά δεν ήταν δυνατόν να αισθανθούν την απώλεια τόσο έντονα όσο ο Μωυσής. Ο θάνατος του Ααρών ήταν μια δυναμική υπενθύμιση για το Μωυσή ότι και το δικό του τέλος πλησίαζε. Όσο όμως λιγοστός και αν του απέμενε καιρός στη γη αυτή, ένιωθε βαθιά την απώλεια του αχώριστου συντρόφου του, εκείνου που είχε συμμεριστεί τις χαρές και τις λύπες του, τις ελπίδες και τους φόβους του για τόσα πολλά χρόνια. Ο Μωυσής έπρεπε τώρα να συνεχίσει το έργο μόνος του. Ήξερε όμως ότι ο Θεός είναι φίλος του και στηρίχθηκε ακόμη περισσότερο σε Αυτόν.

Λίγο μετά που έφυγαν από το βουνό Ωρ, οι Ισραηλίτες υπέστησαν μια ήττα σε μια εμπλοκή με τον Αράδ, έναν από τους

Χαναναίους βασιλιάδες. ΄Οταν όμως επειγόντως ζήτησαν βοήθεια από το Θεό, η θεϊκή αρωγή τούς χορηγήθηκε και οι εχθροί τους κατατροπώθηκαν. Η νίκη αυτή αντί να τους καταστήσει ευγνώμονες και να κάνει το λαό να αισθανθεί την εξάρτησή του από το Θεό, τους έκανε καχησιολόγους και γεμάτους αυτοπεποίθηση. Σε λίγο ξαναέπεσαν στην παλιά συνήθεια των γογγυσμών. Τώρα ήταν δυσαρεστημένοι επειδή δεν είχε επιτραπεί στα στρατεύματα του Ισραήλ να προχωρήσουν στη Χαναάν αμέσως μετά την εξέγερσή τους για την αναφορά που είχαν κάνει οι κατάσκοποι σαράντα χρόνια νωρίτερα. Αποφάνθηκαν ότι η παραμονή τους στην έρημο ήταν μια άσκοπη καθυστέρηση, σκεπτόμενοι ότι θα μπορούσαν να είχαν νικήσει τους εχθρούς τους με την ίδια μέχρι τότε ευκολία όπως και πρώτα.

Συνεχίζοντας την πορεία τους προς νότο, ο δρόμος τους περνούσε από μια καυτερή, αμμουδερή κοιλάδα, απογυμνωμένη από σκιά και βλάστηση. Ο δρόμος φαινόταν μακρύς και δύσκολος, και υπέφεραν από κούραση και δίψα. Και πάλι δεν κατάφεραν να περάσουν τη δοκιμή της πίστης και της υπομονής τους. Σκεπτόμενοι διαρκώς τις δυσάρεστες πείρες τους, απομακρύνονταν όλο και περισσότερο από το Θεό. Λησμόνησαν τελείως το γεγονός ότι αν δε γόγγυζαν όταν τους έλειψε το νερό στην Κάδης, θα γλίτωναν την περιφορά γύρω από τη γη του Εδώμ. Ο Θεός είχε στο νου Του καλύτερα πράγματα γι'αυτούς. Οι καρδιές τους θα έπρεπε να είναι γεμάτες ευγνωμοσύνη προς Εκείνον, γιατί τους επέβαλε πολύ μικρή τιμωρία για την αμαρτία τους. Αντί γι'αυτό όμως βαυκαλίζονταν με την ιδέα πως αν ο Θεός και ο Μωυσής δεν επενέβαιναν, τώρα θα είχαν στην κατοχή τους την υποσχεμένη γη.

Αφού οι ίδιοι προκάλεσαν τις δυσκολίες που τους βρήκαν, κάνοντας τη μοίρα τους βασικά δυσκολότερη από ό,τι ο Θεός σχεδίαζε, μετά μέμφονταν Εκείνον για όλες τις κακοτυχίες τους. Έτσι, υπέθαλπαν πικρές σκέψεις σχετικά με τη συμπεριφορά Του προς αυτούς, και τελικά έμεναν δυσαρεστημένοι με το κάθετι. Η Αίγυπτος τους φαινόταν καλύτερη και πιο επιθυμητή από την ελευθερία και από τη χώρα στην οποία τους οδηγούσε ο Θεός.

Καθώς οι Ισραηλίτες υπέθαλπαν πνεύμα δυσαρέσκειας, είχαν την προδιάθεση να βρίσκουν φταίξιμο ακόμη και στις ευλογίες.

> «Και ελάλησεν ο λαός κατά του Θεού και κατά του Μωυσέως, λέγοντες, Διά τί ανεβίβασας ημάς εξ Αιγύπτου διά να αποθάνωμεν εν τη ερήμω; διότι άρτος δεν είναι και ύδωρ δεν

είναι, και η ψυχή ημών αηδίασε τον άρτον τούτον τον ελαφρόν.»

Ο Μωυσής εξέθεσε με πιστότητα στο λαό τη μεγάλη τους αμαρτία. Μόνο η δύναμη του Θεού ήταν εκείνη που τους προστάτευε οδηγώντας τους «διά της μεγάλης ταύτης και τρομεράς ερήμου, όπου ήσαν όφεις φλογεροί, και σκορπίοι, και ξηρασία όπου δεν ήτο ύδωρ.» (Δευτ. 8:15). Καθημερινά στις οδοιπορίες τους προστατεύονταν με ένα θαύμα θεϊκής ευσπλαχνίας. Σε όλο το δρόμο που ο Θεός τους οδήγησε, είχαν βρει νερό για να σβήσουν τη δίψα τους, ουρανόσταλτο ψωμί για να ικανοποιήσουν την πείνα τους, ειρήνη και ασφάλεια κάτω από το σκιερό σύννεφο την ημέρα και τη φωτεινή στήλη τη νύχτα. Άγγελοι τους παραστέκονταν όταν ανηφόριζαν τα βράχινα υψώματα και όταν ένας-ένας περνούσαν τα τραχιά μονοπάτια της ερήμου.

Παρά τις δυσκολίες που είχαν υποστεί, δεν υπήρχε ούτε ένας εξασθενημένος ανάμεσά τους. Τα πόδια τους δεν είχαν πρησθεί από τις μακρινές οδοιπορίες, ούτε τα ρούχα τους είχαν παλιώσει. Ο Θεός είχε υποτάξει στο διάβα τους τα άγρια αρπαχτικά θηρία και τα δηλητηριώδη ερπετά του δάσους και της ερήμου. Αν, με όλα αυτά τα δείγματα της αγάπης Του ο λαός εξακολουθούσε να παραπονείται, ο Κύριος θα απέσυρε την προστασία Του μέχρι που να μάθαιναν να εκτιμούν την ευσπλαχνική Του προστασία και να επιστρέψουν σε Αυτόν μετανοημένοι και ταπεινωμένοι.

Επειδή ήταν προστατευμένοι από τη θεϊκή δύναμη, δεν κατάλαβαν από τι αμέτρητους κινδύνους περιβάλλονταν διαρκώς. Άπιστοι και αγνώμονες προμελετούσαν το θάνατο και τώρα ο Θεός επέτρεψε να τους βρει ο θάνατος. Τα φαρμακερά φίδια που λυμαίνονταν την έρημο, ήταν γνωστά με το όνομα φίδια φλογερά, εξαιτίας των τρομερών συνεπειών που προκαλούσε το δάγκωμά τους με δριμύτατη φλόγωση και άμεσο θάνατο. Όταν το προστατευτικό χέρι του Θεού αποσύρθηκε από τον Ισραήλ, ένας μεγάλος αριθμός του λαού δέχθηκε επίθεση από τα δηλητηριώδη αυτά ερπετά.

Τώρα ολόκληρο το στρατόπεδο αναστατώθηκε από το φόβο και τη σύγχυση. Σχεδόν σε κάθε σκηνή βρίσκονταν νεκροί ή ετοιμοθάνατοι. Κανένας δεν ήταν ασφαλής. Συχνά της νύχτας τη σιγαλιά διέκοπταν διαπεραστικές κραυγές που ανήγγειλαν καινούργια θύματα. Όλοι πάσχιζαν να περιποιούνται αυτούς που υπέφεραν ή προσπαθούσαν με αγωνία να προστατεύσουν αυτούς που δεν είχαν ακόμη δαγκωθεί. Από τα χείλη τους δεν έ-

βγαιναν πια παράπονα. Συγκρινόμενες με το τωρινό βασανιστήριο, τις προηγούμενες δυσκολίες και δοκιμασίες δεν άξιζε ούτε να τις σκέπτονται.

Τώρα ο λαός ταπεινώθηκε μπροστά στο Θεό. Πήγαν στο Μωυσή με τις εξομολογήσεις τους και με τις παρακλήσεις τους λέγοντας: «Ημαρτήσαμεν, ελαλήσαμεν κατά του Κυρίου και κατά σου.» Λίγο μόλις πριν από αυτό τον είχαν κατηγορήσει για το χειρότερο εχθρό τους, για υπαίτιο όλης της κατάθλιψης και των ταλαιπωριών τους. Αλλά και όταν ακόμη πρόφεραν τα λόγια εκείνα, ήξεραν ότι η κατηγορία ήταν ψεύτικη. Και μόλις συνάντησαν την πραγματική δυσκολία, έτρεξαν σε αυτόν, τον μόνο που μπορούσε να μεσολαβήσει στο Θεό γι'αυτούς. Φώναξαν: «Δεήθητι του Κυρίου να σηκώση τους όφεις αφ'ημών.»

Ο Μωυσής έλαβε εντολή από το Θεό να κατασκευάσει ένα χάλκινο φίδι, ίδιο με τα ζωντανά, και να το υψώσει ανάμεσα στο λαό. Σε αυτό θα έπρεπε να βλέψουν όσοι είχαν δαγκωθεί για να βρουν ανακούφιση. Αυτό έκανε ο Μωυσής και η χαρούμενη είδηση διαδόθηκε παντού στο στρατόπεδο ότι όσοι είχαν δαγκωθεί, μπορούσαν να κοιτάξουν στο χάλκινο φίδι και να ζήσουν. Πολλοί είχαν ήδη πεθάνει, και όταν ο Μωυσής ύψωσε το φίδι επάνω στο κοντάρι, μερικοί δεν πίστεψαν ότι βλέποντας μόνο το μεταλλικό εκείνο ομοίωμα θα θεραπεύονταν. Αυτοί πέθαναν από την απιστία τους. Πολλοί όμως είχαν πίστη στο μέσον που ο Θεός εξεύρε. Πατέρες, μητέρες, αδελφοί και αδελφές αγωνίζονταν να βοηθήσουν τους υποφέροντες και ετοιμοθάνατους φίλους τους να προσηλώσουν τα αποχαυνωμένα μάτια τους στο φίδι. Αν αυτοί, έτσι εξαντλημένοι και ετοιμοθάνατοι όπως ήταν, μπορούσαν να ρίξουν μια μόνο ματιά, θεραπεύονταν ολότελα.

Ο λαός γνώριζε καλά ότι δεν υπήρχε καμιά δύναμη στο χάλκινο φίδι για να προκαλέσει μια τέτοια αλλαγή σε εκείνους που το ατένιζαν. Η θεραπευτική δύναμη προερχόταν μοναδικά από το Θεό. Εκείνος μέσα στη σοφία Του διάλεξε αυτό τον τρόπο για να αποδείξει τη δύναμή Του. Με το απλό αυτό μέσον ο λαός μπόρεσε να αναγνωρίσει ότι η συμφορά αυτή τους βρήκε εξαιτίας των αμαρτιών τους. Επιπλέον, τους δόθηκε η διαβεβαίωση ότι όσο παρέμεναν υπάκουοι στο Θεό, δεν είχαν λόγο να φοβούνται, επειδή Εκείνος θα τους προστάτευε.

Το υψωμένο χάλκινο φίδι έμελλε να διδάξει στον Ισραήλ ένα σπουδαίο μάθημα. Μόνοι τους οι άνθρωποι δεν μπορούσαν να σωθούν από το καταστρεπτικό αποτέλεσμα που είχε το δηλητή-

ριο των πληγών τους. Ο Θεός μόνο μπορούσε να τους θεραπεύσει. Τους είχε όμως ζητηθεί να δείξουν την πίστη τους προς το μέσον που Εκείνος είχε προμηθεύσει. Για να ζήσουν, έπρεπε να βλέψουν σε αυτό. Η πίστη τους ήταν εκείνη που γινόταν δεκτή από το Θεό, και ατενίζοντας στο φίδι εκδήλωναν την πίστη τους.

΄Ηξεραν ότι το φίδι μόνο του δεν είχε καμιά δύναμη, αλλά ήταν ένα σύμβολο του Χριστού, και έτσι παρουσιαζόταν στη διάνοιά τους η ανάγκη εκδήλωσης πίστης στις αξίες Του. Μέχρι τότε πολλοί είχαν φέρει τις προσφορές τους στο Θεό, αισθανόμενοι ότι με αυτό είχαν επιτύχει πλήρη εξιλέωση για τις αμαρτίες τους. Δε στηρίζονταν στον ερχόμενο Λυτρωτή μπροστά στον οποίο οι προσφορές αυτές δεν ήταν παρά ένας απλός τύπος. Ο Θεός ήθελε τώρα να τους διδάξει ότι οι προσφορές τους, αυτές καθαυτές, δεν είχαν μεγαλύτερη δύναμη ή αξία από ό,τι το χάλκινο εκείνο φίδι, αλλά χρησίμευαν - όπως και εκείνο - να οδηγήσουν τις σκέψεις τους στο Χριστό, τη μεγάλη προσφορά για την αμαρτία.

> «Καθώς ο Μωυσής ύψωσε τον όφιν εν τη ερήμω, ούτω πρέπει να υψωθή ο Υιός του ανθρώπου, διά να μη απολεσθή πας ο πιστεύων εις Αυτόν, αλλά να έχει ζωήν αιώνιον.» (Ιωάν. 3:14,15).

΄Οσοι έζησαν στη γη, ένιωσαν το θανάσιμο κεντρί εκείνου που είναι «ο όφις ο αρχαίος, ο καλούμενος Διάβολος και Σατανάς.» (Αποκ. 12:9). Τα μοιραία αποτελέσματα της αμαρτίας μόνο με το μέσον που ο Θεός προμήθευσε μπορούν να εξαλειφθούν. Οι Ισραηλίτες έσωσαν τη ζωή τους ατενίζοντας στο υψωμένο φίδι. Αυτό το βλέμμα προϋπέθετε πίστη. Ζούσαν επειδή πίστευαν στο λόγο του Θεού και εμπιστεύονταν στο μέσον το προμηθευμένο για τη θεραπεία τους. Έτσι πρέπει ο Χριστιανός να ατενίζει στο Χριστό και να ζήσει. Δέχεται τη συγχώρηση με την πίστη του στην εξιλαστική θυσία. Αντίθετα από το ακίνητο και άψυχο σύμβολο, ο Χριστός έχει μέσα Του δύναμη και αξία για να θεραπεύει τον μετανοούντα αμαρτωλό.

Παρά το γεγονός ότι ο αμαρτωλός δεν μπορεί να σώσει τον εαυτό του, έχει όμως κάτι να κάνει για να εξασφαλίσει τη σωτηρία. Ο Χριστός λέει: «Τον ερχόμενον προς Εμέ δεν θέλω εκβάλει έξω.» (Ιωάν. 6:37). Αλλά πρέπει να *πάμε* σε Αυτόν. Και όταν μετανοούμε για τις αμαρτίες μας, οφείλουμε να πιστεύουμε ότι μας δέχεται και μας συγχωρεί. Η πίστη είναι δώρο του Θεού, η αρμοδιότητα όμως για την εξάσκησή της είναι δική μας. Η πίστη

είναι το χέρι με το οποίο η ψυχή έρχεται σε επαφή με τις θεϊκές προσφορές της χάρης και της ευσπλαχνίας.

Τίποτε άλλο εκτός από τη δικαιοσύνη του Χριστού δεν μπορεί να μας δώσει το δικαίωμα για τις ευλογίες της διαθήκης της χάρης. Πολλοί είναι εκείνοι που για πολύ καιρό έχουν επιθυμήσει και προσπαθήσει να αποκτήσουν τις ευλογίες αυτές, χωρίς όμως να τις έχουν λάβει, επειδή ήταν προσκολλημένοι στην ιδέα ότι ήταν ικανοί να κάνουν κάτι για να γίνουν άξιοι των ευλογιών. Δεν απομάκρυναν το βλέμμα από τον εαυτό τους για να πιστέψουν ότι ο Ιησούς είναι ένας κατά πάντα επαρκής Σωτήρας. Δεν πρέπει να νομίσουμε ότι οι δικές μας αρετές μπορούν να μας σώσουν.

> «Δεν υπάρχει δι'ουδενός άλλου η σωτηρία, διότι ούτε όνομα άλλο είναι υπό τον ουρανόν δεδομένον μεταξύ των ανθρώπων διά του οποίου πρέπει να σωθώμεν.» (Πράξ. 4:12).

Όταν έχουμε πλήρη εμπιστοσύνη στο Θεό, όταν στηριζόμαστε στις αρετές του Χριστού ως Σωτήρα που συγχωρεί την αμαρτία, θα λάβουμε όλη τη βοήθεια που μπορούμε να ζητήσουμε. Κανένας να μην προσβλέπει στον εαυτό του σαν να είχε τη δύναμη να σωθεί. Ο Ιησούς πέθανε για μας, επειδή εμείς είμαστε ανήμποροι να το κάνουμε. Σε Αυτόν είναι η ελπίδα μας, η άφεσή μας και η δικαιοσύνη μας. Όταν αναγνωρίζουμε την αμαρτωλότητά μας, δεν πρέπει να αποθαρρυνόμαστε και να φοβούμαστε ότι δεν έχουμε Σωτήρα ή ότι Αυτός δεν έχει φιλεύσπλαχνα αισθήματα για μας. Αυτήν ακριβώς την ώρα μας καλεί να έρθουμε σε Αυτόν μέσα στην απελπισία μας και να σωθούμε.

Πολλοί Ισραηλίτες θεωρούσαν πως καμιά βοήθεια δεν μπορούσε να προέλθει από το θεραπευτικό μέσο το προσδιορισμένο από τον Ουρανό. Περιτριγυρισμένοι από νεκρούς και ετοιμοθανάτους, ήξεραν ότι χωρίς τη θεϊκή βοήθεια και η δική τους μοίρα ήταν σφραγισμένη. Αλλά εξακολουθούσαν να θρηνούν για τις πληγές τους, για τους πόνους τους, για το βέβαιο θάνατό τους μέχρι που εξαντλείτο η δύναμή τους και τα μάτια τους έπαιρναν την απλανή όψη του θανάτου, ενώ θα μπορούσαν να είχαν άμεση θεραπεία.

Έχετε συναίσθηση των ελλείψεών σας και της αδυναμίας σας μακριά από τον Ιησού; Μη θρηνείτε γι'αυτές και μην απογοητεύεσθε, αλλά βασισθήτε στα πλεονεκτήματα του εσταυρωμένου και αναστημένου Σωτήρα. Ενατενίσετε και ζήσετε. Ο Ιησούς υποσχέθηκε ότι θα σώσει όλους όσοι έρχονται σε Αυτόν. Αν και εκα-

τομμύρια ανθρώπων που έχουν ανάγκη θεραπείας θα απορρίψουν την προσφερόμενη ευσπλαχνία Του, κανένας όμως που εμπιστεύεται στα προσόντα Του δεν θα αφεθεί να πάει χαμένος.

Πολλοί είναι απρόθυμοι να δεχθούν το Χριστό πριν να έχουν μπροστά τους επεξηγημένο όλο το σχέδιο της σωτηρίας. Αρνούνται να ρίξουν το βλέμμα της πίστης, παρόλο που ξέρουν πως χιλιάδες ενατένισαν και ένιωσαν την αποτελεσματικότητα του βλέμματος αυτού στο σταυρό του Χριστού. Πολλοί περιπλανώνται μέσα στους δαιδαλώδεις δρόμους της φιλοσοφίας ερευνώντας για λογικά αίτια και αποδεικτικά στοιχεία που δεν πρόκειται να βρουν ποτέ, ενώ απορρίπτουν τις αποδείξεις που ο Θεός ευαρεστείται να χορηγήσει. Αρνούνται να βαδίσουν στο φως του Ηλίου της Δικαιοσύνης μέχρι που να βρουν την εξήγηση για την αιτία που προκαλεί τη λάμψη του.

Όσοι επιμένουν να ακολουθούν την πορεία αυτή, δε θα κατορθώσουν να έρθουν σε επίγνωση της αλήθειας. Ο Θεός δε θα εξαφανίσει ποτέ κάθε αντιλογία για αμφιβολία. Χορηγεί αρκετές αποδείξεις όπου μπορεί να βασισθεί η πίστη, και αν αυτό απορρίπτεται, ο νους εγκαταλείπεται στο σκότος. Αν εκείνοι είχαν δαγκωθεί από τα φίδια έχαναν τον καιρό τους αμφιβάλλοντας και ρωτώντας πριν να συγκατατεθούν να ατενίσουν στο φίδι, θα είχαν πεθάνει. Πρώτο μας καθήκον είναι να ατενίσουμε, και το βλέμμα της πίστης θα μας δώσει ζωή.

Η ΚΑΤΑΚΤΗΣΗ ΤΗΣ ΒΑΣΑΝ

(Βασίζεται στο βιβλίο Δευτερονόμιον, κεφ. 2:, 3:1-11)

Αφού πέρασαν τα νότια μέρη της χώρας του Εδώμ, οι Ισραηλίτες στράφηκαν βόρεια με τα πρόσωπά τους να βλέπουν τη γη της επαγγελίας. Ο δρόμος τους τώρα τους έφερνε μέσα από ένα απέραντο υψίπεδο που το χάιδευαν απαλά οι δροσερές ελαφριές αύρες από τους γύρω λόφους. Αυτή ήταν μια ευχάριστη αλλαγή ύστερα από την πυρωμένη κοιλάδα που είχαν διαβεί ταξιδεύοντας, και προχωρούσαν αισιόδοξοι και γεμάτοι ελπίδα.

΄Οταν πέρασαν το χείμαρρο Ζαρέδ, προχώρησαν ανατολικά από τη γη Μωάβ, επειδή τους είχε δοθεί η εντολή, «Μη ενοχλήσητε τους Μωαβίτας, μηδέ έλθητε εις μάχην μετ'αυτών, διότι δεν θέλω δώσει εις εσάς εκ της γης αυτών διά κληρονομίαν, επειδή εις τους υιούς του Λωτ έδωκα την Αρ κληρονομίαν.» Η ίδια καθοδήγηση τους είχε επαναληφθεί αναφορικά με τους Αμμωνίτες, που και αυτοί ήταν απόγονοι του Λωτ.

Προχωρώντας πάντοτε προς βορρά, τα ισραηλινά στρατεύματα έφθασαν σε λίγο στη χώρα των Αμορραίων. Ο ισχυρός και πολεμοχαρής αυτός λαός αρχικά ήταν εγκαταστημένος στο νότιο μέρος της γης Χαναάν. Καθώς όμως αυξάνονταν σε πληθυσμό, πέρασαν τον Ιορδάνη ποταμό, πολέμησαν με τους Μωαβίτες και έκαναν κατοχή ενός τμήματος του εδάφους τους. Αφού εγκαταστάθηκαν στο μέρος αυτό, απέκτησαν απόλυτη εξουσία σε ολόκληρη την περιοχή που εκτεινόταν από τον ποταμό Αρνών μέχρι τον Ιαββόκ προς βορρά.

Ο δρόμος για τον Ιορδάνη, που ήθελαν να ακολουθήσουν οι Ισραηλίτες, περνούσε κατευθείαν από τα εδάφη αυτά και ο Μωυσής έστειλε ένα φιλικό μήνυμα στο Σηών τον Αμορραίο βασιλιά, στην πρωτεύουσα του κράτους:

«Ας περάσω διά της γης σου. Κατ'ευθείαν διά της οδού θέλω περάσει, δεν θέλω κλίνει δεξιά ή αριστερά, θέλεις πωλήσει εις εμέ τροφάς δι'αργυρίου διά να φάγω, και δι'αργυρίου θέλεις δώσει εις εμέ ύδωρ διά να πίω. Μόνον θέλω περάσει με τους πόδας μου.»

Η απάντηση ήταν μια κατηγορηματική άρνηση και όλα τα στρατεύματα των Αμορραίων κλήθηκαν για να εμποδίσουν την προέλαση των εισβολέων. Αυτή η καταπληκτική στρατιά τρομοκράτησε τους Ισραηλίτες που δεν ήταν προετοιμασμένοι να συγκρουσθούν με τέλεια εξοπλισμένες και πειθαρχημένες στρατιωτικές δυνάμεις. Όσον αφορά την πολεμική τέχνη, οι εχθροί τους είχαν την υπεροχή. Κρίνοντας από κάθε ανθρώπινη άποψη, οι Ισραηλίτες γρήγορα θα εξολοθρεύονταν.

Ο Μωυσής όμως προσήλωσε το βλέμμα του στη στήλη της νεφέλης και ενθάρρυνε το λαό δίνοντας την εγγύηση ότι η παρουσία του Θεού ήταν μαζί τους. Ταυτόχρονα τους έδωσε οδηγίες να κάνουν ό,τι ήταν ανθρώπινα δυνατόν για να ετοιμασθούν για πόλεμο. Οι εχθροί τους ανυπομονούσαν για τη μάχη, βέβαιοι ότι θα εξαφάνιζαν από το πρόσωπο της γης τους ανέτοιμους Ισραηλίτες. Αλλά από τον Κτήτορα όλης της γης ήρθε η διαταγή προς τον αρχηγό του Ισραήλ:

«Σηκώθητε, αναχωρήσατε και διάβητε τον ποταμόν Αρνών. Ιδού, παρέδωκα εις χείρας σου τον Σηών τον Αμορραίον, βασιλέα της Εσεβών, και την γην αυτού. Άρχισον να κυριεύης αυτήν και πολέμησον μετ'αυτού. Σήμερον θέλω αρχίσει να εμβάλω τον τρόμον σου εις πάντα τα έθνη τα υποκάτω παντός του ουρανού, τα οποία όταν ακούσωσι το όνομά σου, θέλουσι τρομάξει, και θέλουσι πέσει εις αγωνίαν εξ αιτίας σου.»

Αυτά τα γειτονικά με τη Χαναάν έθνη θα μπορούσαν να είχαν εξαιρεθεί αν δεν είχαν ορθωθεί καταφρονώντας το λόγο του Θεού να εμποδίσουν την προέλαση του Ισραήλ. Ο Θεός φανέρωσε τη μακροθυμία Του, τη μεγάλη Του αγαθότητα και την τρυφερή ευσπλαχνία Του ακόμη και σε αυτούς τους ειδωλολατρικούς λαούς. Όταν ο Αβραάμ είδε σε όραμα ότι το σπέρμα του, τα παιδιά του Ισραήλ, θα παρεπιδημούσαν τετρακόσια χρόνια σε ξένη χώρα, ο Κύριος του έδωσε την υπόσχεση: «Εν τη τετάρτη γενεά θέλουσιν επιστρέψει εδώ.» (Γέν. 15:16).

Παρόλο που οι Αμορραίοι ήταν ειδωλολάτρες και εξαιτίας της διαφθοράς τους δεν είχαν δικαίωμα ζωής, ο Θεός όμως τους

διατήρησε τετρακόσια χρόνια για να τους χορηγήσει αναντίρρητη απόδειξη ότι Αυτός ήταν ο μόνος Θεός, ο Δημιουργός του ουρανού και της γης. Τους ήταν γνωστά όλα Του τα θαύματα όταν οδήγησε τον Ισραήλ έξω από την Αίγυπτο. Αρκετή απόδειξη είχε δοθεί. Έπρεπε να γνωρίσουν την αλήθεια αν ήθελαν να απορρίψουν την ειδωλολατρία τους και την ακολασία τους. Αυτοί όμως απέρριψαν το φως και προσκολλήθηκαν στα είδωλά τους.

΄Οταν τη δεύτερη φορά ο Κύριος έφερε το λαό Του στα σύνορα της Χαναάν, δόθηκε πρόσθετη ένδειξη της δύναμής Του στα ειδωλολατρικά εκείνα έθνη. Είδαν ότι ο Θεός ήταν με τον Ισραήλ στη νίκη εναντίον του βασιλιά Αράδ και των Χαναναίων, καθώς και στο θαύμα για τη σωτηρία εκείνων που πέθαιναν από το δάγκωμα των φιδιών. Αν και είχαν αρνηθεί στους Ισραηλίτες την άδεια να περάσουν από τη γη του Εδώμ, αναγκάζοντάς τους έτσι να ακολουθήσουν το μακρινό και δύσκολο δρόμο της Ερυθράς Θάλασσας, αυτοί όμως σε όλα τα ταξίδια τους και τις κατασκηνώσεις πλάι στη χώρα του Εδωμ, του Μωάβ και του Αμμών δεν έδειξαν εχθρότητα ούτε έβλαψαν τους κατοίκους και τα υπάρχοντά τους.

Φθάνοντας στα σύνορα των Αμορραίων, ο Ισραήλ ζήτησε μόνο την άδεια να περάσει κατευθείαν από τη χώρα, δίνοντας την υπόσχεση ότι θα τηρούσε τους ίδιους κανόνες που ρύθμισαν τις σχέσεις τους με τα άλλα έθνη. ΄Οταν ο Αμορραίος βασιλιάς αρνήθηκε το ευγενικό αυτό αίτημα και συγκέντρωσε τα στρατεύματά του για μάχη, το ποτήρι της ανομίας τους ξεχείλισε και ο Θεός θα ασκούσε τότε τη δύναμή Του για να τους καταστρέψει.

Οι Ισραηλίτες πέρασαν τον ποταμό Αρνών και βάδισαν εναντίον του εχθρού. Έγινε μια συμπλοκή με νικηφόρα τα ισραηλινά στρατεύματα τα οποία, επωφελούμενα από κερδισμένο έδαφος, σύντομα έγιναν κάτοχοι ολόκληρης της χώρας των Αμορραίων. Ο Αρχηγός των στρατευμάτων του Κυρίου ήταν Εκείνος που κατατρόπωσε τους εχθρούς του λαού Του. Το ίδιο θα είχε κάνει πριν τριάντα οκτώ χρόνια αν ο Ισραήλ Του εμπιστευόταν.

Γεμάτος ελπίδα και θάρρος, ο ισραηλινός στρατός προχώρησε με ενθουσιασμό και, κατευθυνόμενος πάντοτε προς βορρά, έφθασε σε μια χώρα όπου έμελλε να δοκιμασθεί το κουράγιο τους και η πίστη τους στο Θεό. Βρέθηκαν μπροστά στο ισχυρό και πυκνοκατοικημένο βασίλειο της Βασάν, γεμάτο με μεγάλες οχυρωμένες πόλεις που και σήμερα ακόμη προκαλούν το θαυμασμό του κόσμου - «εξήντα πόλεις οχυρωμέναι με τείχη υψηλά, με

πύλας και μοχλούς.» (Δευτ. 8:1-11). Τα σπίτια ήταν κτισμένα από πελώριες μαύρες πέτρες με τέτοιο καταπληκτικό μέγεθος που καθιστούσαν την οικοδομή εντελώς απροσπέλαστη από την επίθεση οποιασδήποτε διαθέσιμης την εποχή εκείνη δύναμης. Ήταν μια χώρα γεμάτη άγρια σπήλαια, απότομους γκρεμούς, χάσκοντα βάραθρα και βράχινα προπύργια. Οι κάτοικοι της χώρας αυτής, απόγονοι μιας φυλής γιγάντων, ήταν και αυτοί οι ίδιοι καταπληκτικού μεγέθους και καταπληκτικής δύναμης, και τόσο πολύ διακρίνονταν για τη βία και τη σκληρότητά τους, που έγιναν το φόβητρο όλων των όμορων εθνών. Και ο Ωγ, ο βασιλιάς του έθνους, είχε υπερβολικά μεγάλο ανάστημα και ανδρεία και γι'αυτή ακόμη τη χώρα των γιγάντων.

Η στήλη της νεφέλης προχωρούσε προς τα εμπρός και ακολουθώντας την οδηγία της τα εβραϊκά στρατεύματα βάδιζαν στο Εδρεΐ όπου ο γίγαντας βασιλιάς με τα στρατεύματά του περίμενε να πλησιάσουν. Ο Ωγ είχε δεξιοτεχνικά διαλέξει την τοποθεσία της μάχης. Η πόλη του Εδρεΐ βρισκόταν πλάι σε ένα οροπέδιο που υψωνόταν απότομα από την πεδιάδα και καλυπτόταν από οδοντωτούς ηφαιστιογενείς βράχους. Πρόσβαση υπήρχε μόνο από στενά, απόκρημνα και δύσβατα μονοπάτια. Σε περίπτωση ήττας οι δυνάμεις του θα κατέφευγαν σε αυτό τον πέτρινο αγριότοπο, όπου ξένοι ήταν αδύνατον να τους καταδιώξουν.

Βέβαιος για την επιτυχία του, ο βασιλιάς παρατάχθηκε με ένα πελώριο στράτευμα στην ανοιχτή πεδιάδα, ενώ προκλητικές κραυγές υψώνονταν από το οροπέδιο, όπου διακρίνονταν οι λόγχες χιλιάδων στρατιωτών, έτοιμων για τη σύγκρουση. Όταν οι Εβραίοι είδαν το υπερβολικό ανάστημα του γίγαντα εκείνου των γιγάντων που εξείχε πάνω από τους πολεμιστές της στρατιάς του, όταν είδαν τα πλήθη που τον τριγύριζαν και όταν ατένισαν το φαινομενικά απόρθητο φρούριο πίσω από το οποίο χιλιάδες είχαν ταμπουρωθεί, πολλές καρδιές του λαού Ισραήλ έτρεμαν από φόβο. Ο Μωυσής όμως ήταν ήρεμος και σταθερός. Για το βασιλιά της Βασάν ο Κύριος είχε πει: «Μη φοβηθής αυτόν, διότι εις την χείρα σου παρέδωκα αυτόν και πάντα τον λαόν αυτού και την γην αυτού, και θέλεις κάμει εις αυτόν ως έκαμες εις τον Σηών βασιλέα των Αμορραίων, όστις κατώκει εν Εσεβών.»

Η νηφάλια πίστη του αρχηγού τούς ενέπνευσε εμπιστοσύνη προς το Θεό. Εμπιστεύθηκαν τα πάντα στον παντοδύναμο βραχίονά Του, και Εκείνος δεν τους απογοήτευσε. Ούτε ισχυροί γίγαντες, ούτε οχυρωμένες πόλεις, ούτε εξοπλισμένα στρατεύματα,

ούτε πέτρινα φρούρια μπορούσαν να σταθούν μπροστά στον Αρχηγό των στρατευμάτων του Κυρίου. Ο Κύριος οδήγησε το στράτευμα, ο Κύριος κατατρόπωσε τον εχθρό. Ο Κύριος επέφερε τη νίκη του Ισραήλ. Ο γίγαντας βασιλιάς και ο στρατός του εξολοθρεύθηκαν και οι Ισραηλίτες κατέκτησαν σε λίγο ολόκληρη τη χώρα. Έτσι εξαφανίσθηκε από τη γη ο παράξενος εκείνος λαός που είχε παραδοθεί στην ανομία και στη βδελυρή ειδωλολατρία.

Με την κατάκτηση της Γαλαάδ και της Βασάν πολλοί ξαναθυμήθηκαν τα γεγονότα που σαράντα περίπου χρόνια πριν είχαν καταδικάσει στην Κάδης Βαρνή τον Ισραήλ σε μακρόχρονη περιπλάνηση στην έρημο. Είδαν ότι η αναφορά που είχαν δώσει οι κατάσκοποι για τη γη της επαγγελίας ήταν σε πολλά σημεία ακριβής. Οι πόλεις ήταν περιτειχισμένες και πολύ μεγάλες, και τις κατοικούσαν γίγαντες, που οι Εβραίοι συγκρινόμενοι με αυτούς φαίνονταν νάνοι. Αλλά τώρα μπορούσαν να δουν ότι το μοιραίο λάθος των πατέρων τους ήταν η δυσπιστία τους στη δύναμη του Θεού. Αυτό και μόνο τους είχε εμποδίσει να εισέλθουν αμέσως στην αγαθή εκείνη γη.

΄Οταν την προηγούμενη φορά ετοιμάζονταν να εισέλθουν στη Χαναάν, το εγχείρημα ήταν πολύ ευκολότερο από ό,τι τώρα. Ο Θεός είχε υποσχεθεί στο λαό Του πως αν υπάκουαν στη φωνή Του, Εκείνος θα βάδιζε μπροστά τους και θα πολεμούσε γι'αυτούς. Θα έστελνε επίσης σφήκες για να διώξουν τους κατοίκους της χώρας. Γενικά, τα έθνη δεν είχαν καταληφθεί από φόβο και ελάχιστη προετοιμασία είχαν κάνει για να εμποδίσουν την προέλαση τους. Τώρα όμως που ο Κύριος πρόσταξε στον Ισραήλ να προχωρήσουν, έπρεπε να βαδίσουν εναντίον άγρυπνων και ισχυρών εχθρών, και να αγωνίζονται κατά μεγάλων και γυμνασμένων στρατευμάτων που είχαν προετοιμασθεί να αναχαιτίσουν την προέλασή τους.

Στον αγώνα τους εναντίον του Ωγ και του Σηών ο λαός αντιμετώπισε την ίδια δοκιμασία στην οποία οι πατέρες τους απέτυχαν παταγωδώς. Η δοκιμασία όμως είχε γίνει τώρα κατά πολύ σκληρότερη από ό,τι στην εποχή που ο Θεός είχε προστάξει τον Ισραήλ να προχωρήσει. Οι δυσκολίες τους στο δρόμο αυξήθηκαν πολύ από τότε που αρνήθηκαν να προχωρήσουν όταν προστάχθηκαν να το κάνουν στο όνομα του Κυρίου.

Με τον ίδιο τρόπο ο Θεός εξακολουθεί να δοκιμάζει το λαό Του. Αν αποτύχουν να υποστούν τη δοκιμασία τους, τους ξαναφέρνει πάλι στο ίδιο σημείο, και τη δεύτερη φορά η δοκιμασία

έρχεται πλησιέστερα και είναι πολύ σκληρότερη από την προηγούμενη. Αυτό συνεχίζεται μέχρι να υποστούν τη δοκιμασία, και αν εξακολουθούν να αντιστέκονται, ο Θεός αποσύρει το φως Του και τους εγκαταλείπει στο σκότος.

Οι Εβραίοι θυμήθηκαν τώρα πως κάποτε στο παρελθόν, όταν οι δυνάμεις τους είχαν εμπλακεί σε μάχη, είχαν νικηθεί κατά κράτος και χιλιάδες είχαν φονευθεί. Είχαν πάει χωρίς το Μωυσή - τον ταγμένο από το Θεό αρχηγό τους, χωρίς τη στήλη της νεφέλης - το σύμβολο της θεϊκής παρουσίας, και χωρίς την κιβωτό. Τώρα όμως ο Μωυσής ήταν μαζί τους, ενισχύοντας τις καρδιές τους με λόγια πίστης και ελπίδας. Ο Υιός του Θεού μέσα στη στήλη της νεφέλης έδειχνε το δρόμο και η ιερή κιβωτός ακολουθούσε το στράτευμα.

Η πείρα αυτή είναι μάθημα για μας. Ο ισχυρός Θεός του Ισραήλ είναι ο Θεός μας. Αυτόν πρέπει να εμπιστευόμαστε και να υπακούομε στις απαιτήσεις Του. Αυτός θα εργασθεί για μας κατά τον ίδιο περιφανή τρόπο, όπως εργάσθηκε για τον αρχαίο λαό Του. Καθένας που προσπαθεί να ακολουθήσει το μονοπάτι του καθήκοντος, θα δεχθεί κατά διαστήματα τις επιθέσεις της αμφιβολίας και της δυσπιστίας.

Μερικές φορές ο δρόμος φαίνεται τόσο φραγμένος από φαινομενικά ανυπέρβλητα εμπόδια, που μπορούν να αποκαρδιώσουν εκείνους οι οποίοι αφήνονται να αποθαρρυνθούν. Σε αυτούς όμως ο Θεός λέει: ‘’Προχωρείτε! Κάνετε το καθήκον σας αδιάφορα τι στοιχίζει αυτό. Οι δυσκολίες που φαίνονται τόσο τρομακτικές, που γεμίζουν με φόβο την καρδιά σας, θα εξαφανισθούν καθώς προχωρείτε προς τα εμπρός στο δρόμο της υπακοής, εμπιστευόμενοι με ταπεινοφροσύνη στο Θεό.’’

39. Η κατάκτηση της Βασάν

Ο ΒΑΛΑΑΜ

(Βασίζεται στο βιβλίο Αριθμοί, κεφ. 22: - 24:)

Επιστρέφοντας στον Ιορδάνη μετά την κατάκτηση της Βασάν και ενώ ετοιμάζονταν για την άμεση εισβολή στη Χαναάν, οι Ισραηλίτες στρατοπέδευσαν πλάι στον ποταμό, στο σημείο της εισόδου του στην Ερυθρά Θάλασσα και ακριβώς απέναντι από την πεδιάδα της Ιεριχώ. Βρίσκονταν ακριβώς στα σύνορα του Μωάβ και οι Μωαβίτες τρομοκρατηθηκαν καθώς πλησίαζαν οι εισβολείς.

Οι κάτοικοι του Μωάβ δεν είχαν κακοποιηθεί από τον Ισραήλ, είχαν όμως παρακολουθήσει με ανήσυχα προαισθήματα όσα συνέβησαν στις γειτονικές με αυτούς χώρες. Οι Αμορραίοι, μπροστά στους οποίους αυτοί είχαν αναγκασθεί να υποχωρήσουν, νικήθηκαν από τους Εβραίους και τα εδάφη που οι Αμορραίοι με τη βία είχαν αποσπάσει από το Μωάβ, περιήλθαν στην κατοχή του Ισραήλ. Τα στρατεύματα της Βασάν είχαν υποχωρήσει μπροστά στη μυστηριακή δύναμη που καλυπτόταν από τη νεφελώδη στήλη, και τα γιγαντιαία προπύργια είχαν καταληφθεί από τους Εβραίους. Οι Μωαβίτες δεν τολμούσαν να διακινδυνεύσουν μια επίθεση εναντίον τους. Η προσφυγή στα όπλα ήταν καταδικασμένη σε αποτυχία μπροστά στους υπερφυσικούς παράγοντες που ενεργούσαν για λογαριασμό των Εβραίων. Αλλά αποφάσισαν, όπως είχε κάνει ο Φαραώ, να μεταχειρισθούν τη δύναμη της μαγείας για να αντενεργήσουν στο έργο του Θεού. Θα πρόφεραν κατάρα στον Ισραήλ.

ΟΙ Μωαβίτες ήταν στενά συνδεδεμένοι με τους Μαδιανίτες, τόσο με εθνικούς όσο και με θρησκευτικούς δεσμούς. Και ο Βαλάκ, ο βασιλιάς του Μωάβ, διέγειρε τους φόβους του συγγενικού έθνους και εξασφάλισε τη συνεργασία τους στα σχέδιά του εναντίον του Ισραήλ με το μήνυμα: «Τώρα θέλει καταφάγει το πλή-

θος τούτο πάντα τα πέριξ ημών, καθώς ο βους κατατρώγει τον χόρτον της πεδιάδος.» Κυκλοφορούσε η φήμη ότι ο Βαλαάμ που κατοικούσε στη Μεσοποταμία, κατείχε υπερφυσικές δυνάμεις και η φήμη του είχε φθάσει μέχρι τη χώρα του Μωάβ. Αποφασίσθηκε να τον καλέσουν σε βοήθειά τους. Γι'αυτό, αγγελιοφόροι «οι πρεσβύτεροι του Μωάβ και οι πρεσβύτεροι του Μαδιάμ» στάλθηκαν για να εξασφαλίσουν τις μαντείες και τις μαγείες του κατά του Ισραήλ.

Οι πρέσβεις ξεκίνησαν αμέσως για το μακρινό ταξίδι τους περνώντας βουνά και διασχίζοντας ερημιές προς τη Μεσοποταμία. Όταν βρήκαν το Βαλαάμ, του έδωσαν το μήνυμα του βασιλιά τους.

> «Ιδού λαός εξήλθεν εξ Αιγύπτου, ιδού περικαλύπτει το πρόσωπον της γης και κάθηται εναντίον μου. Τώρα λοιπόν ελθέ, σε παρακαλώ, καταράσθητι τον λαόν τούτον διότι είναι δυνατώτερός μου, ίσως υπερισχύσω να πατάξωμεν αυτούς και να εκδιώξω αυτούς εκ της γης. Επειδή εξεύρω ότι όντινα ευλογήσης είναι ευλογημένος και όντινα καταρασθής είναι κατηραμένος.»

Ο Βαλαάμ υπήρξε κάποτε καλός άνθρωπος και προφήτης του Θεού. Είχε όμως αποστατήσει και είχε παραδοθεί στην πλεονεξία, αν και εξακολουθούσε να ισχυρίζεται ότι είναι υπηρέτης του Υψίστου. Δεν αγνοούσε το έργο του Θεού για το καλό του Ισραήλ, και όταν οι απεσταλμένοι ανακοίνωσαν το σκοπό της αποστολής τους ήξερε καλά ότι το καθήκον του ήταν να αρνηθεί τις αμοιβές του Βαλάκ και να αποπέμψει τους πρεσβευτές του.

Τόλμησε όμως να παίξει με τον πειρασμό και είπε στους αγγελιοφόρους να παραμείνουν κοντά του εκείνη τη νύχτα, δηλώνοντας ότι δεν μπορούσε να δώσει θετική απάντηση πριν να ζητήσει τη συμβουλή του Κυρίου. Ο Βαλαάμ ήξερε ότι η κατάρα του δεν μπορούσε να βλάψει τον Ισραήλ. Ο Θεός ήταν με το μέρος τους, και όσο έμεναν πιστοί σε Αυτόν, καμιά αντίθετη δύναμη στη γη ούτε στον άδη δεν μπορούσε να υπερισχύσει εναντίον τους. Κολάκεψαν όμως την περηφάνια του τα λόγια των πρέσβεων: «Όντινα ευλόγησης είναι ευλογημένος, και όντινα καταρασθής είναι κατηραμένος», ενώ τα πλούσια δώρα και η μελλοντική εξύψωση διέγειραν την απληστία του. Δέχθηκε τους προσφερόμενους θησαυρούς και έπειτα, ενώ προσποιόταν αυστηρή υπακοή στο θέλημα του Θεού, προσπάθησε να συμμορφωθεί με τις επιθυμίες του Βαλάκ.

40. Ο Βαλαάμ

Τη νύχτα ο άγγελος του Κυρίου ήρθε στο Βαλαάμ με το μήνυμα: «Μη υπάγης μετ'αυτών, μη καταρασθής τον λαόν, διότι είναι ευλογημένος.» Το πρωί ο Βαλαάμ διστακτικά εξαπέστειλε τους αγγελιοφόρους, χωρίς όμως να τους γνωστοποιήσει αυτό που ο Κύριος του είχε πει. Θυμωμένος που τα όνειρά του για κέρδη και τιμές είχαν ξαφνικά διαλυθεί, φώναξε εκνευρισμένα: «Υπάγετε εις την γην σας, διότι δεν μοι συγχωρεί ο Κύριος να έλθω μεθ'υμών.»

Ο Βαλαάμ «ηγάπησε τον μισθόν της αδικίας». (Β΄Πέτρ. 2:15). Η αμαρτία της πλεονεξίας, που ο Θεός τη θεωρεί ειδωλολατρία, τον είχε κάνει καιροσκόπο, και με αυτό το μοναδικό ελάττωμα ο Σατανάς απέκτησε ολοκληρωτικό έλεγχο επάνω του. Αυτό επέφερε και την καταστροφή του. Ο πειραστής παρουσιάζει πάντοτε κοσμικά κέρδη και τιμές προκειμένου να παρασύρει τους ανθρώπους μακριά από τη λατρεία του Θεού. Τους λέει ότι είναι η υπερευαισθησία της συνείδησής τους που τους εμποδίζει να ευημερήσουν.

Έτσι, πολλοί παρακινούνται να τολμήσουν μια παρέμβαση στο μονοπάτι της απόλυτης ακεραιότητας. Το ένα παραπάτημα καθιστά το άλλο ευκολότερο και αυτοί γίνονται περισσότερο αλαζόνες. Τολμούν να κάνουν τα πιο τρομερά πράγματα, μια και παραδόθηκαν στον έλεγχο της φιλαργυρίας και στον πόθο της δύναμης. Πολλοί κολακεύονται με την ιδέα ότι μπορούν να ξεφύγουν για λίγο από την πλήρη ακεραιότητα χάρη κάποιας κοσμικής κερδοσκοπικής ενέργειας, και ότι αφού επιτύχουν το σκοπό τους, μπορούν να αλλάξουν πορεία όποτε θελήσουν. Όσοι σκέπτονται έτσι, περιπλέκονται στα δίκτυα του Σατανά και σπάνια ξεφεύγουν.

Όταν οι μηνυτές ανήγγειλαν στο Βαλάκ την άρνηση του προφήτη να τους ακολουθήσει, δε φανέρωσαν ότι ο Θεός τού το είχε απαγορεύσει. Υποθέτοντας ότι με την αργοπορία του ο Βαλαάμ απέβλεπε σε πλουσιότερη αμοιβή, ο βασιλιάς έστειλε περοσσότερους και ενδοξότερους από τους προηγούμενους άρχοντες, στους οποίους έδωσε την εξουσία να αποδεχθούν οποιουσδήποτε όρους θα έθετε ο Βαλαάμ. Το επείγον μήνυμα του Βαλάκ στο Βαλαάμ ήταν: «Μη εμποδισθής, σε παρακαλώ, να έλθης προς εμέ, διότι θέλω σε τιμήσει με μεγάλας τιμάς και θέλω κάμει παν ό,τι μοι είπης. Ελθέ λοιπόν, παρακαλώ, καταράσθητί μοι τον λαόν τούτον.»

40. Ο Βαλαάμ

Ο Βαλαάμ δοκιμάσθηκε για δεύτερη φορά. Προκειμένου να δώσει απάντηση στις παρακλήσεις των πρεσβευτών, προφασίσθηκε μεγάλη ευσυνειδησία και ακεραιότητα, και τους διαβεβαίωσε ότι καμιά ποσότητα από χρυσάφι ή ασήμι δεν μπορούσε να τον δελεάσει να ενεργήσει ενάντια στο θέλημα του Θεού. Λαχταρούσε όμως να συμμορφωθεί και με το θέλημα του βασιλιά. Και παρά το γεγονός ότι το θέλημα του Θεού οριστικά είχε γίνει γνωστό, επίμονα παρότρυνε τους απεσταλμένους να παραμείνουν για να ρωτήσει πάλι το Θεό, σαν να ήταν άνθρωπος ο ύψιστος Θεός και χρειαζόταν να πεισθεί. Τη νύχτα ο Κύριος παρουσιάσθηκε στο Βαλαάμ και του είπε: «Εάν έλθωσιν οι άνθρωποι διά να σε καλέσωσι, σηκωθείς ύπαγε μετ'αυτών, πλην ό,τι σοι είπω τούτο θέλεις κάμει.» Μέχρι αυτό το σημείο ο Θεός επέτρεψε στο Βαλαάμ να κάνει το δικό του θέλημα, επειδή ήταν αποφασισμένος να το κάνει. Δεν επιχείρησε να εκζητήσει το θέλημα του Θεού, αλλά προτίμησε να ακολουθήσει τη δική του πορεία και στη συνέχεια προσπάθησε να εξασφαλίσει την έγκριση του Κυρίου.

Υπάρχουν χιλιάδες στη σημερινή εποχή που ακολουθούν παρόμοια πορεία. Δε θα είχαν καμιά δυσκολία να αναγνωρίσουν το καθήκον τους, που η Γραφή καθορίζει με σαφήνεια ή το υποδεικνύουν οι περιστάσεις και η λογική, αν αυτό συμφωνούσε με τις προτιμήσεις τους. Επειδή όμως οι αποδείξεις αυτές είναι αντίθετες με τις δικές τους επιθυμίες και διαθέσεις, συχνά αυτοί οι άνθρωποι τις παραμερίζουν και συνάμα αποτολμούν να πάνε στο Θεό για να γνωρίσουν το καθήκον τους. Με φαινομενικά βαθιά ευσυνειδησία προσεύχονται επίμονα για φως.

Ο Θεός όμως δεν εμπαίζεται με αυτά. Συχνά επιτρέπει σε τέτοια άτομα να ακολουθήσουν τις δικές τους επιθυμίες και να υποστούν τα αποτελέσματα. «Ο λαός Μου δεν ήκουσε της φωνής Μου . . . Διά τούτο παρέδωκα αυτούς εις τας επιθυμίας της καρδίας αυτών.» (Ψαλμ. 81:11,12). Όταν αντιλαμβάνεται κανείς σαφώς το καθήκον του, ας μη τολμάει να πάει στο Θεό με την προσευχή να δικαιολογηθεί για να μην το κάνει. Οφείλει μάλλον να ζητήσει με ταπεινό και πράο πνεύμα να του χορηγηθεί θεϊκή δύναμη και σοφία για να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του.

Οι Μωαβίτες ήταν ένας διαφθαρμένος, ειδωλολατρικός λαός. Με βάση όμως το φως που είχαν λάβει, η ενοχή τους δεν ήταν τόσο μεγάλη στα μάτια του Ουρανού όσο η ενοχή του Βαλαάμ. Εφόσον όμως αυτός ισχυριζόταν ότι ήταν προφήτης του Θεού, οτιδήποτε θα έλεγε, θα εκλαμβανόταν ότι προφέρθηκε με θεία

εξουσία. Επομένως, δεν του επιτράπηκε να πει ό,τι ήθελε, αλλά όφειλε να μεταδώσει το μήνυμα που θα του έδινε ο Θεός. «΄Ο,τι σοι είπω, τούτο θέλεις κάμει», ήταν η θεϊκή προσταγή.

Ο Βαλαάμ είχε πάρει την άδεια να πάει με τους απεσταλμένους του Μωάβ, αν θα έρχονταν το πρωί να τον καλέσουν. Εκείνοι όμως ενοχλημένοι με τη χρονοτριβή του και περιμένοντας καινούρια από μέρους του άρνηση, ξεκίνησαν επιστρέφοντας στην πατρίδα τους χωρίς να τον συμβουλευθούν περισσότερο. Κάθε δικαιολογία για να διαπραγματευθεί το αίτημα του Βαλάκ εξέλιπε. Ο Βαλαάμ όμως ήταν αποφασισμένος να εξασφαλίσει την αμοιβή. Και παίρνοντας το ζώο που συνήθιζε να καβαλικεύει, ξεκίνησε για το ταξίδι. Φοβόταν μήπως και τώρα ακόμη ο Θεός ανακαλούσε την άδεια που του έδωσε, και προχωρούσε βιαστικά, ανυπόμονος μην τυχόν κατά κάποιον τρόπο έχανε την πολυπόθητη αμοιβή.

Αλλά «άγγελος Κυρίου εστάθη εν τη οδώ έμπροσθεν αυτού, διά να εναντιωθή εις αυτόν». Το ζώο είδε το θεϊκό αγγελιοφόρο που ο άνθρωπος δε διέκρινε, και από το δρόμο στράφηκε σε ένα χωράφι. Χτυπώντας το άγρια ο Βαλαάμ ξανάφερε το ζώο στο μονοπάτι. Αλλά πάλι, ενώ περνούσαν μια στενωπό από τοιχώματα, ο άγγελος παρουσιάσθηκε και το ζώο προσπαθώντας να αποφύγει την απειλητική όψη του, συνέθλιψε στον τοίχο το πόδι του κυρίου του. Ο Βαλαάμ ήταν τυφλός στη θεϊκή επέμβαση και δεν ήξερε ότι ο Θεός εμπόδιζε το δρόμο του. Ο άνθρωπος είχε εκνευρισθεί και χτυπώντας αλύπητα το γαϊδουράκι, το ανάγκασε να προχωρήσει.

Και πάλι «εν στενώ τόπω, όπου δεν ήτο οδός διά να εκκλίνη δεξιά ή αριστερά», ο άγγελος παρουσιάσθηκε όπως πριν με απειλητικές διαθέσεις. Το καημένο το ζώο τρέμοντας από φόβο, σταμάτησε εντελώς και έπεσε καταγής κάτω από το βάρος του αναβάτη του. Η οργή του Βαλαάμ ήταν ασυγκράτητη και με το ραβδί του χτύπησε το ζώο ακόμη σκληρότερα από πριν. Τότε ο Θεός άνοιξε το στόμα του και «άφωνον υποζύγιον με φωνήν ανθρώπου λαλήσαν, ημπόδισε την παραφροσύνην του προφήτου». (Β΄Πέτρ. 2:16). Του είπε: «Τι σοι έκαμα και με εκτύπησας τρίτην ταύτην φοράν;»

Έξω φρενών που εμποδιζόταν έτσι από το ταξίδι του, ο Βαλαάμ απάντησε στο ζώο του σαν να απευθυνόταν σε κάποια λογική ύπαρξη: «Διότι με ενέπαιξας. Είθε να είχον μάχαιραν εν τη χειρί μου, διότι τώρα ήθελον σε θανατώσει.» Εδώ ήταν ένας λε-

γόμενος μάγος, που πήγαινε να καταρασθεί έναν ολόκληρο λαό με σκοπό να παραλύσει τη δύναμή του, ενώ είναι ανίκανος να σκοτώσει το ζώο το οποίο καβαλίκευε!

Στο σημείο αυτό τα μάτια του Βαλαάμ ανοίχθηκαν και διέκρινε τον άγγελο του Θεού να ορθώνεται με γυμνωμένο σπαθί, έτοιμος να τον θανατώσει. Τρομοκρατημένος, «κύψας προσεκύνησεν επί πρόσωπον αυτού». Ο άγγελος του είπε: «Διά τί εκτύπησας την όνον σου τρίτην ταύτην φοράν; ιδού, εγώ εξήλθον διά να σοι εναντιωθώ, διότι ο δρόμος σου είναι διεστραμμένος ενώπιόν μου. Και ιδούσα με η όνος εξέκλινεν απ'εμού τρίτην ταύτην φοράν. Άλλως, εάν δεν εξέκλινεν απ'εμού, τώρα σε μεν ήθελον φονεύσει, εκείνην δε ήθελον αφήσει ζώσαν.»

Ο Βαλαάμ όφειλε τη διατήρηση της ζωή του στο δυστυχισμένο ζώο το οποίο μεταχειρίσθηκε με τόση σκληρότητα. Ο άνθρωπος που ισχυριζόταν ότι ήταν προφήτης του Κυρίου, που δήλωσε ότι με τα μάτια του «είδεν όρασιν του παντοδυνάμου», είχε τόσο τυφλωθεί από την πλεονεξία και τη φιλοδοξία, που δεν ήταν σε θέση να διακρίνει τον άγγελο του Θεού, τον οποίο το ζώο διέκρινε. «Των οποίων απίστων όντων, ο θεός του κόσμου τούτου ετύφλωσε τον νουν.» (Β΄ Κορ. 4:4). Πόσοι έχουν έτσι τυφλωθεί! Τρέχουν επάνω σε απαγορευμένα μονοπάτια, παραβαίνουν το θεϊκό νόμο και δεν μπορούν να διακρίνουν ότι ο Θεός και οι άγγελοί Του είναι εναντίον τους. Όπως ο Βαλαάμ, εξοργίζονται και αυτοί με εκείνους που προσπαθούν να εμποδίσουν την καταστροφή τους.

Ο Βαλαάμ έδειξε από ποιο πνεύμα κατευθυνόταν με τον τρόπο που μεταχειρίσθηκε το ζώο του. «Ο δίκαιος επιμελείται την ζωή του κτήνους αυτού, τα δε σπλάχνα των ασεβών είναι ανελεήμονα.» Λίγοι είναι εκείνοι που αναγνωρίζουν ότι είναι αμαρτία να τυραννούν τα ζώα ή να τα παραμελούν αφήνοντάς τα να υποφέρουν. Εκείνος που δημιούργησε τον άνθρωπο, έπλασε επίσης και τα κατώτερα ζώα και «οι οικτιρμοί Αυτού (είναι) επί πάντα τα ποιήματα Αυτού.» (Παρ. 12:10, Ψαλμ. 145:9). Τα ζώα πλάσθηκαν για να υπηρετούν τον άνθρωπο, αλλά αυτός δεν έχει το δικαίωμα να τα μεταχειρίζεται με αγριότητα ή με σκληρές απαιτήσεις.

Εξαιτίας της αμαρτίας του ανθρώπου «πάσα η κτίσις συστενάζει και συναγωνιά.» (Ρωμ. 8:22). Επομένως, τα βάσανα και ο θάνατος ήρθαν σαν επακόλουθα όχι μόνο επάνω στην ανθρώπινη φυλή αλλά και στα ζώα. Ώστε λοιπόν ο άνθρωπος πρέπει να

ελαφρύνει αντί να αυξάνει το βάρος των βασάνων που η δική του παράβαση προξένησε στα πλάσματα του Θεού! Όποιος βασανίζει τα ζώα επειδή τα έχει κάτω από την εξουσία του, είναι όχι μόνο τύραννος, αλλά και άνανδρος. Η τάση να προξενεί κανείς πόνο, ή στο συνάνθρωπό του ή στα άλογα ζώα, είναι σατανική.

Πολλοί δε συνειδητοποιούν ότι η αγριότητά τους ποτέ δε θα φανερωθεί επειδή τα κακόμοιρα άφωνα ζώα δεν είναι σε θέση να τη φανερώσουν. Αλλά αν μπορούσαν τα μάτια των ανθρώπων αυτών να ανοιχθούν, όπως ανοίχθηκαν τα μάτια του Βαλαάμ, θα έβλεπαν έναν άγγελο του Κυρίου να στέκεται μάρτυρας για να μιλήσει εναντίον τους στις ουράνιες αυλές. Στον ουρανό τηρούνται κατάστιχα και η ημέρα πλησιάζει όταν η τιμωρία θα απονεμηθεί σε εκείνους που τυραννούν τα πλάσματα του Θεού.

Όταν αντίκρισε τον απεσταλμένο του Θεού, ο Βαλαάμ κραύγασε τρομοκρατημένος: «Ημάρτησα διότι δεν ήξευρον ότι συ έστεκες εν τη οδώ εναντίον μου. Όθεν τώρα, εάν δεν ήναι αρεστόν εις σε, επιστρέφω.» Ο Θεός τού επέτρεψε να συνεχίσει το ταξίδι του, αλλά του έδωσε να καταλάβει ότι τα λόγια του θα ελέγχονταν από τη θεϊκή δύναμη. Ο Θεός απέδειξε στο Μωάβ ότι οι Εβραίοι βρίσκονταν κάτω από την προστασία του Ουρανού, και αυτό το έκανε ολοφάνερο όταν έδειξε πόσο ανήμπορος ήταν ο Βαλαάμ ακόμη και να προφέρει μια κατάρα χωρίς τη θεϊκή άδεια.

Ο βασιλιάς του Μωάβ, όταν πληροφορήθηκε ότι πλησιάζει ο Βαλαάμ, βγήκε με μεγάλη ακολουθία να τον υποδεχθεί στα σύνορα του βασιλείου του. Όταν εξέφρασε την έκπληξή του για την αργοπορία του Βαλαάμ μπροστά στις πλούσιες αμοιβές που τον περίμεναν, η απάντηση του προφήτη ήταν: «Ιδού, ήλθον προς σε. Έχω τώρα την δύναμιν να λαλήσω τι; Όντινα λόγον βάλει ο Θεός εις το στόμα μου, τούτον θέλω λαλήσει.» Ο Βαλαάμ λυπήθηκε πολύ με τον περιορισμό αυτό. Φοβόταν ότι ο σκοπός του δεν μπορούσε να εκπληρωθεί, επειδή είχε τεθεί κάτω από την ελέγχουσα δύναμη του Κυρίου.

Με μεγάλη πομπή ο βασιλιάς μαζί με τους επισημότερους αξιωματούχους του βασιλείου του συνόδευσε το Βαλαάμ «επί τους υψηλούς τόπους του Βάαλ» από όπου μπορούσε να εποπτεύσει τα εβραϊκά πλήθη. Και νάτος ο προφήτης να στέκει στο επιβλητικό βουνό, βλέποντας κάτω το στρατόπεδο του εκλεκτού λαού του Θεού. Πόσο λίγο ήξεραν οι Ισραηλίτες γι'αυτά που συνέβαιναν τόσο πολύ κοντά τους! Πόσο λίγο γνώριζαν τη φροντίδα του Θεού με την οποία προστατεύονταν νύχτα-μέρα! Πόσο αμβλυμέ-

να ήταν τα αισθήματα του λαού του Θεού! Πόσο αργοί ήταν σε κάθε γενεά να κατανοήσουν τη μεγάλη αγάπη Του και ευσπλαχνία! Αν μπορούσαν να διακρίνουν τη θαυμαστή δύναμη που ο Θεός ασκούσε διαρκώς για χάρη τους, δε θα γέμιζε η καρδιά τους με ευγνωμοσύνη για την αγάπη Του και με δέος στη σκέψη της μεγαλοπρέπειας και της δύναμής Του;

Ο Βαλαάμ είχε κάποια γνώση για τις προσφορές των ολοκαυτωμάτων των Εβραίων και έλπιζε ότι με το να τις προσπεράσει προσφέροντας ακριβότερα δώρα, θα κατόρθωνε να εξασφαλίσει την ευλογία του Θεού και να επιτύχει την εκπλήρωση των αμαρτωλών προθέσεών του. Έτσι, τα αισθήματα των ειδωλολατρών Μωαβιτών αποκτούσαν τον έλεγχο των σκέψεών του. Η σοφία του κατάντησε παραφροσύνη. Η πνευματική ενόρασή του σκοτίσθηκε. Μόνος του προκάλεσε την τύφλωσή του υποχωρώντας στη δύναμη του Σατανά.

Με την καθοδήγηση του Βαλαάμ κτίσθηκαν επτά βωμοί όπου πρόσφερε από μια θυσία επάνω στον καθένα. Τότε αποσύρθηκε «εις τόπον υψηλόν» για να συναντήσει το Θεό, και υποσχέθηκε να κάνει γνωστό στο Βαλάκ ό,τι θα του φανέρωνε ο Κύριος. Με τους άρχοντες και τους μεγιστάνες του Μωάβ ο βασιλιάς έστεκε πλάι στο ολοκαύτωμα, ενώ γύρω τους είχαν συγκεντρωθεί τα ανυπόμονα πλήθη, περιμένοντας την επιστροφή του προφήτη. Κάποτε αυτός παρουσιάσθηκε και ο λαός περίμενε να ακούσει τα λόγια που θα παρέλυαν για πάντα την παράξενη εκείνη δύναμη που ενεργούσε για το καλό των μισητών Ισραηλιτών. Ο Βαλαάμ είπε:

> «Βαλάκ ο βασιλεύς του Μωάβ με έφερεν εκ της Αράμ, εκ των ορέων των προς ανατολάς, λέγων, Ελθέ, καταράσθητί μοι τον Ιακώβ, και ελθέ, αναθεμάτισον τον Ισραήλ.
> Πώς να καταρασθώ τον οποίον ο Θεός δεν καταράται, ή πώς να αναθεματίσω τον οποίον ο Κύριος δεν ανεθεμάτισε;
> Διότι από της κορυφής των ορέων βλέπω αυτόν, και από των λόφων θεωρώ αυτόν. Ιδού, λαός θέλει κατοικήσει μόνος, και δεν θέλει λογαριασθή μεταξύ των εθνών.
> Τίς δύναται να αριθμήση την άμμον του Ιακώβ, και τον αριθμόν του τετάρτου του Ισραήλ;
> Είθε να αποθάνω κατά τον θάνατον των δικαίων, και το τέλος μου να ήναι όμοιον με το τέλος αυτού.»

40. Ο Βαλαάμ

Ο Βαλαάμ ομολόγησε ότι είχε έρθει με σκοπό να καταρασθεί τον Ισραήλ. Τα λόγια όμως που πρόφερε, ήταν τελείως αντίθετα από τα αισθήματα της καρδιάς του. Ήταν αναγκασμένος να προφέρει ευλογίες, ενώ η ψυχή του ξεχείλιζε από κατάρες.

΄Οταν ο Βαλαάμ ατένισε το στρατόπεδο των Ισραηλιτών, παρατήρησε με έκπληξη την απόδειξη της ευημερίας τους. Αυτοί είχαν περιγραφεί στο Βαλαάμ σαν ένα άξεστο, αδιοργάνωτο πλήθος που λυμαινόταν την ύπαιθρο με συμμορίες αλητών, οι οποίοι είχαν γίνει η πληγή και το φόβητρο των γύρω εθνών. Η εικόνα όμως που οι Ισραηλίτες παρουσίαζαν, ήταν εντελώς αντίθετη. Είδε την απέραντη έκταση και την τέλεια διοργάνωση του στρατοπέδου τους, παντού με τη σφραγίδα της τάξης και της πειθαρχίας. Είδε την εύνοια με την οποία ο Θεός περιέβαλλε τον Ισραήλ, καθώς και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του ως εκλεκτός λαός Του.

Δεν επρόκειτο να σταθούν στο ίδιο με τα άλλα έθνη επίπεδο, αλλά θα εξυψώνονταν πάνω από όλα τα άλλα. Ήταν ο «λαός όστις θέλει κατοικήσει μόνος, και δεν θέλει λογαριασθή μεταξύ των εθνών». Τον καιρό που ειπώθηκαν τα λόγια αυτά, οι Ισραηλίτες δεν είχαν μόνιμη κατοικία και ο ιδιάζων χαρακτήρας τους, οι τρόποι τους και οι συνήθειές τους ήταν άγνωστα στο Βαλαάμ. Με καταπληκτική ακρίβεια όμως η προφητεία αυτή εκπληρώθηκε στη μετέπειτα ιστορία του Ισραήλ! Σε όλα τα χρόνια της αιχμαλωσίας τους, σε όλους τους αιώνες όπου είχαν διασκορπισθεί ανάμεσα στα έθνη, παρέμειναν ένας ξεχωριστός λαός. Έτσι, ο λαός του Θεού - ο πραγματικός Ισραήλ - παρ'ότι σκορπισμένοι σε όλα τα έθνη, είναι στη γη αυτή πάροικοι, των οποίων η ιθαγένεια είναι στον ουρανό.

Στο Βαλαάμ δεν αποκαλύφθηκε μόνο η ιστορία του εβραϊκού λαού ως έθνος, αλλά είδε επίσης την πρόοδο και την ευημερία του πραγματικού Ισραήλ του Θεού μέχρι το τέλος των αιώνων. Είδε την ιδιαίτερη εύνοια του Υψίστου με την οποία περιβάλλονται εκείνοι που Τον αγαπούν και Τον φοβούνται. Τους είδε να υποστηρίζονται από το βραχίονά Του όταν διαβαίνουν τη ζοφερή κοιλάδα της σκιάς του θανάτου. Και τους είδε να βγαίνουν από τους τάφους τους, στεφανωμένοι με δόξα, τιμή και αθανασία. Είδε τους λυτρωμένους να απολαμβάνουν την άφθαρτη δόξα της νέας γης.

Ατενίζοντας στη σκηνή αναφώνησε: «Τίς δύναται να αριθμήση την άμμον του Ιακώβ, και τον αριθμόν του τετάρτου του Ισραήλ;»

Και βλέποντας το ένδοξο διάδημα επάνω σε κάθε μέτωπο, τη χαρά να λάμπει σε κάθε πρόσωπο, και προσβλέποντας στην ατέλειωτη εκείνη ζωή της ανέφελης ευτυχίας, πρόφερε την εντυπωσιακή εκείνη προσευχή: «Είθε να αποθάνω κατά τον θάνατον των δικαίων, και το τέλος μου να ήναι όμοιον με το τέλος αυτού!»

Αν ο Βαλαάμ ήταν διατεθειμένος να δεχθεί το φως που είχε δώσει ο Θεός, θα μπορούσε στο σημείο αυτό να κάνει τα λόγια του να βγουν αληθινά. Θα μπορούσε να διακόψει αυτοστιγμεί κάθε σχέση του με το Μωάβ. Δε θα έπαιρνε ως δεδομένο την ευσπλαχνία του Θεού, αλλά θα επέστρεφε σε Αυτόν με ειλικρινή μετάνοια. Ο Βαλαάμ όμως αγάπησε το μισθό της αδικίας και αυτόν ήταν αποφασισμένος να εξασφαλίσει.

Ο Βαλάκ περίμενε με σιγουριά μια κατάρα που θα κατακεραύνωνε τον Ισραήλ. Όταν άκουσε τα λόγια του προφήτη, φώναξε ξεσπώντας σε οργή: «Τί μοι έκαμες; Διά να καταρασθής τους εχθρούς μου σε παρέλαβον, και ιδού, συ ευλογών ευλόγησας αυτούς.» Ο Βαλαάμ προσπαθώντας να κάνει την ανάγκη φιλοτιμία, προσποιήθηκε ότι κινούμενος από σεβάσμια ευσυνειδησία για το θέλημα του Θεού, είχε προφέρει τα λόγια που ή θεϊκή δύναμη έβαλε στο στόμα του. Η απάντησή του ήταν: «Δεν πρέπει να προσέξω ό,τι ο Κύριος έβαλεν εις το στόμα μου, τούτο να είπω;»

Ούτε και τότε ο Βαλάκ δεν παραιτήθηκε από το σκοπό του. Έκρινε ότι το επιβλητικό θέαμα που παρουσίαζε το πελώριο στρατόπεδο των Εβραίων είχε τόσο φοβίσει το Βαλαάμ που δεν τόλμησε να κάνει τα μάγια του εναντίον τους. Ο βασιλιάς αποφάσισε να φέρει τον προφήτη σε άλλο σημείο, όπου μέρος μόνο της στρατιάς φαινόταν. Αν ο Βαλαάμ πειθόταν να τους καταρασθεί κατά τμήματα, σύντομα ολόκληρο το στρατόπεδο θα έπεφτε στην καταστροφή. Στην κορυφή ενός υψώματος που λεγόταν Φασγά έγινε άλλη μια δοκιμή. Επτά πάλι βωμοί οικοδομήθηκαν επάνω στους οποίους τοποθετήθηκαν τα ίδια με τα προηγούμενα ολοκαυτώματα. Ο βασιλιάς και οι άρχοντές του παρέμειναν πλάι στα ολοκαυτώματα ενώ ο Βαλαάμ αποσύρθηκε για να συναντηθεί με το Θεό. Πάλι ανατέθηκε στον προφήτη να δώσει ένα θεϊκό μήνυμα που δεν είχε το δικαίωμα να το αλλάξει ή να το αποσιωπήσει.

Όταν παρουσιάσθηκε στη συντροφιά που τον περίμενε με αγωνία, του υπέβαλαν την ερώτηση: «Τί ελάλησεν ο Κύριος;» Η απάντηση, όπως και η προηγούμενη, γέμισε με φόβο την καρδιά του βασιλιά και των αρχόντων.

«Ο Θεός δεν είναι άνθρωπος να ψευσθή,
Ούτε υιός ανθρώπου να μεταμεληθή.
Αυτός είπε, και δεν θέλει εκτελέσει;
Ή ελάλησε και δεν θέλει εμμείνει;
Ιδού, ευλογίαν παρέλαβον και ευλόγησε,
Και εγώ δεν δύναμαι να μεταστρέψω αυτήν.
Δεν εθεώρησεν ανομίαν εις τον Ιακώβ,
Ουδέ είδε διαστροφήν εις τον Ισραήλ·
Κύριος ο Θεός είναι μετ'αυτού,
Και αλαλαγμός βασιλέως είναι μεταξύ αυτών.»

Γεμάτος δέος που του προξένησαν οι αποκαλύψεις αυτές, ο Βαλαάμ αναφώνησε:

«Βεβαίως ουδεμία γοητεία δεν ισχύει κατά του Ιακώβ,
Ουδέ μαντεία κατά του Ισραήλ.»

Ο μεγάλος μάγος είχε δοκιμάσει τη μαγική του δύναμη σύμφωνα με το θέλημα των Μωαβιτών. Στην προκειμένη περίπτωση όμως μπορεί να ειπωθεί για τον Ισραήλ: ''Τί έχει κάνει ο Θεός!'' ΄Οσο βρίσκονταν κάτω από τη θεϊκή προστασία, κανένας λαός και κανένα έθνος, όσο και αν τον βοηθούσε η δύναμη του Σατανά, δεν μπορούσε να ισχύσει εναντίον τους. Και ο κόσμος έμελλε να θαυμάσει το καταπληκτικό έργο του Θεού υπέρ του λαού Του, ότι δηλαδή ένας άνθρωπος αποφασισμένος να ακολουθήσει μια αμαρτωλή πορεία οδηγήθηκε από θεία δύναμη να προφέρει αντί για αναθεματισμούς τις πλουσιότερες ευλογίες σε υπέροχη και συγκλονιστική ποιητική γλώσσα. Και η εύνοια που ο Θεός εκδήλωσε στον Ισραήλ την εποχή αυτή, θα χρησίμευε ως διαβεβαίωση της προστατευτικής φροντίδας Του προς τα υπάκουα και πιστά τέκνα Του όλων των αιώνων. ΄Οταν ο Σατανάς θα ωθούσε τους ανθρώπους να κακοπαρουσιάσουν, να ταλαιπωρήσουν και να καταστρέψουν το λαό του Θεού, αυτό ακριβώς το περιστατικό θα επανερχόταν στη θύμησή τους και θα ενίσχυε το θάρρος και την προς το Θεό πίστη τους.

Αποκαρδιωμένος και καταστενοχωρημένος, ο βασιλιάς του Μωάβ κραύγασε: «Μήτε να καταρασθής αυτούς διόλου μήτε να ευλογήσης αυτούς διόλου.» Τη φορά αυτή οδήγησε το Βαλαάμ στο όρος Φεγώρ όπου βρισκόταν ένα ιερό αφιερωμένο στην ακόλαστη λατρεία του Βάαλ, του θεού τους. Και εδώ ο ίδιος αριθ-

μός των βωμών στήθηκε όπως πριν, και ο ίδιος αριθμός θυσιών προσφέρθηκε. Ο Βαλαάμ όμως δεν πήγε μόνος του, όπως άλλοτε, να πληροφορηθεί το θέλημα του Θεού. Δεν προσποιήθηκε να κάνει μάγια, αλλά όρθιος πλάι στους βωμούς περιέφερε το βλέμμα του στις σκηνές των Ισραηλιτών. Και πάλι το Πνεύμα του Θεού ήρθε επάνω του και το θεϊκό μήνυμα ανέβηκε στα χείλη του:

«Πόσον ωραίαι είναι αι κατοικίαι σου, Ιακώβ,
Αι σκηναί σου, Ισραήλ!
Ως κοιλάδες είναι εξηπλωμέναι,
Ως παράδεισοι εις όχθας ποταμού,
Ως δένδρα αλόης τα οποία εφύτευσεν ο Κύριος,
Ως κέδροι πλησίον των υδάτων.
Θέλει εκχέει ύδωρ εκ της αντλίας αυτού,
Και το σπέρμα αυτού θέλει είσθαι εις ύδατα πολλά,
Και ο βασιλεύς αυτού θέλει είσθαι υψηλότερος του Αγάγ,
Και η βασιλεία αυτού θέλει μεγαλυνθή . . .
Αναπεσών, εκοιμήθη ως λέων, και ως σκύμνος λέοντος.
Τίς θέλει εξεγείρει αυτόν;
Ευλογημένος ο ευλογών σε
Και κατηραμένος ο καταρώμενός σε.»

Η ευημερία του λαού του Θεού περιγράφεται εδώ με μερικές από τις ωραιότερες απεικονίσεις που προσφέρει η φύση. Ο προφήτης παρομοιάζει τον Ισραήλ με εύφορες κοιλάδες που παράγουν πλούσια συγκομιδή, με ολάνθιστους κήπους ποτισμένους από αστείρευτες πηγές, με μυρωδάτα σανταλόνδενδρα και με καμαρωτούς κέδρους. Η τελευταία αυτή εικόνα είναι μια από τις πιο φανταχτερές και τις πιο αρμόζουσες που υπάρχουν στον εμπνευσμένο λόγο. Όλοι οι λαοί της Ανατολής τιμούσαν τον κέδρο του Λιβάνου. Η κατηγορία των δένδρων στην οποία ανήκει ο κέδρος απαντάται σε όλα τα μέρη της γης όπου έχει πάει ο άνθρωπος. Από τις αρκτικές περιοχές μέχρι την τροπική ζώνη ακμάζουν, απολαμβάνοντας τη ζεστασιά αλλά αντέχοντας και στο κρύο, φυτρώνοντας στην οργιώδη βλάστηση της ακροποταμιάς, αλλά και υψώνοντας το ανάστημά τους στην πυρίκαυστη και διψασμένη χέρσα γη. Μπήγουν τις ρίζες τους βαθιά ανάμεσα στα βράχια των βουνών και αντιμετωπίζουν με περιφρόνηση τον

ανεμοδαρμό. Το φύλλωμά τους είναι ζωηρό και καταπράσινο όταν τα άλλα γυμνώνονται μόλις έρθει η χειμωνιά.

Πάνω από όλα τα δένδρα ο κέδρος του Λιβάνου διακρίνεται για τη δύναμή του, τη στερεότητά του και την ακατάβλητη ικμάδα του. Και συμβολικά χρησιμοποιείται για να περιγράψει εκείνους των οποίων η ζωή είναι «κεκρυμμένη μετά του Χριστού εν τω Θεώ». Η Γραφή λέει ότι «ο δίκαιος . . . ως κέδρος του Λιβάνου θέλει αυξάνει.» Το θεϊκό χέρι εξύψωσε τον κέδρο σαν το βασιλιά του δάσους. «Αι έλατοι δεν εξισούντο με τους κλάδους αυτού, ουδέν δένδρον εν τω παραδείσω του Θεού ωμοίαζεν αυτόν κατά την ωραιότητα αυτού.» (Κολ. 3:3, Ψαλμ. 92:12, Ιεζ. 31:8) Ο κέδρος χρησιμεύει πολλές φορές ως έμβλημα του βασιλικού αξιώματος, και όταν η Γραφή αναφέρεται για να απεικονίσει τους δικαίους, δείχνει με αυτό πώς ο Ουρανός βλέπει εκείνους που κάνουν το θέλημα του Θεού.

Ο Βαλαάμ προφήτευσε ότι ο βασιλιάς του Ισραήλ θα ήταν μεγαλύτερος και ισχυρότερος από τον Αγάγ. Αυτός ήταν ο τίτλος που δινόταν στους βασιλείς των Αμαληκιτών, οι οποίοι την εποχή εκείνη αποτελούσαν έθνος πανίσχυρο. Ο Ισραήλ όμως αν έμενε πιστός στο Θεό, θα υπέτασσε όλους τους εχθρούς του. Ο Βασιλιάς του Ισραήλ ήταν ο Υιός του Θεού και μια μέρα ο θρόνος Του θα εδραιωθεί επάνω στη γη και η δύναμή Του θα υπερβεί όλα τα βασίλεια.

Ακούοντας τα λόγια αυτά του προφήτη, ο Βαλάκ συντρίφθηκε από τις διαψευσμένες ελπίδες, το φόβο και την οργή. Αγανάκτησε που ο Βαλαάμ δεν τον ενθάρρυνε ούτε στο ελάχιστο δίνοντάς του μια ευνοϊκή απάντηση τότε που όλα ήταν οριστικά στραμμένα εναντίον του. Παρατηρούσε με περιφρόνηση τη συμβιβαστική απατηλή στάση του προφήτη και φώναξε: «Τώρα λοιπόν φύγε εις τον τόπον σου. Έλεγον να σε τιμήσω με τιμάς, αλλ'ιδού, ο Κύριος σε εστέρησε της τιμής.» Η απάντηση που του δόθηκε ήταν ότι ο βασιλιάς είχε προειδοποιηθεί πως ο Βαλαάμ θα πρόφερε μόνο το μήνυμα που θα του έδινε ο Θεός.

Πριν επιστρέψει στο λαό του, ο Βαλαάμ έκανε μια ωραιότατη και μεγαλοπρεπέστατη προφητεία για το Λυτρωτή του κόσμου και για την τελική καταστροφή των εχθρών του Θεού:

«Θέλω ιδεί Αυτόν, αλλ'ουχί τώρα.
Θέλω θεωρήσει Αυτόν, αλλ' ουχί εκ του πλησίον.
Θέλει ανατείλει άστρον εξ Ιακώβ,

Και θέλει αναστηθή σκήπτρον εκ του Ισραήλ,
Και θέλει πατάξει τους αρχηγούς Μωάβ,
Και εξολοθρεύσει πάντας τους υιούς του Σηθ.»

Και τελείωσε προλέγοντας την τελική καταστροφή του Μωάβ, του Εδώμ, του Αμαλήκ και του Κενναίου, μη αφήνοντας έτσι ούτε μια ακτίνα ελπίδας για το Μωαβίτη βασιλιά.

Απογοητευμένος με τη διάψευση των ελπίδων του για πλούτη και προαγωγή, πέφτοντας στη δυσμένεια του βασιλιά και συναισθανόμενος ότι είχε επισύρει τη δυσαρέσκεια του Θεού, ο Βαλαάμ επέστρεψε από την αυτοσχέδια αποστολή του. Όταν έφθασε στο σπίτι του, η δύναμη ελέγχου του Αγίου Πνεύματος τον εγκατέλειψε, και η πλεονεξία του που για την ώρα είχε λίγο συγκρατηθεί, υπερίσχυσε πάλι. Ήταν πρόθυμος να καταφύγει σε οποιοδήποτε μέσον, αρκεί να κερδίσει την υποσχεμένη από το Βαλάκ αμοιβή.

Ο Βαλαάμ ήξερε ότι η ευημερία του Ισραήλ εξαρτάτο από την υπακοή τους στο Θεό και ότι δεν υπήρχε τρόπος για να τους συντρίψει παρά μόνο αν τους παρέσερνε στην αμαρτία. Τότε αποφάσισε να εξασφαλίσει την εύνοια του Βαλάκ συμβουλεύοντας τους Μωαβίτες τι έπρεπε να κάνουν για να προκαλέσουν το ανάθεμα στον Ισραήλ.

Επέστρεψε αμέσως στη χώρα του Μωάβ και εξέθεσε τα σχέδιά του στο βασιλιά. Και οι ίδιοι οι Μωαβίτες ήταν πεπεισμένοι πως όσο ο Ισραήλ έμενε πιστός στο Θεό, Εκείνος θα τους προστάτευε. Το προτεινόμενο σχέδιο του Βαλαάμ ήταν να τους χωρίσει από το Θεό δελεάζοντάς τους με την ειδωλολατρία. Αν γινόταν να οδηγηθούν στην άσκηση της ακόλαστης λατρείας του Βάαλ και της Αστάρτης, ο πανίσχυρος Προστάτης τους θα γινόταν εχθρός τους, και σε λίγο θα έπεφταν θύματα των γειτονικών άγριων και πολεμοχαρών εθνών. Το σχέδιο αυτό πρόθυμα έγινε δεκτό από το βασιλιά, και ο ίδιος ο Βαλαάμ παρέμεινε εκεί για να βοηθήσει στην εφαρμογή του.

Ο Βαλαάμ είδε με τα μάτια του την επιτυχία του διαβολικού σχεδίου του. Είδε την κατάρα του Θεού να πέφτει στο λαό Του και χιλιάδες ψυχές να θανατώνονται με την τιμωρία Του. Η θεία δίκη όμως που τιμώρησε την αμαρτία στον Ισραήλ, δεν επέτρεψε στους υπαίτιους να διαφύγουν. Στον πόλεμο του λαού Ισραήλ κατά των Μαδιανιτών σκοτώθηκε ο Βαλαάμ. Είχε την προαίσθηση ότι και το δικό του τέλος πλησίαζε όταν είχε αναφωνήσει: «Εί-

θε να αποθάνω κατά τον θάνατον των δικαίων, και το τέλος μου να ήναι όμοιον με το τέλος αυτού!» Δεν προτίμησε όμως να ζήσει τη ζωή των δικαίων και η μοίρα του γράφηκε με τους εχθρούς του Θεού.

Η μοίρα του Βαλαάμ ήταν όμοια με αυτή του Ιούδα και οι χαρακτήρες τους παρουσιάζουν κοινά γνωρίσματα. Και οι δύο αυτοί άνδρες προσπάθησαν να συνδυάσουν την υπηρεσία του Θεού και του Μαμωνά και συνάντησαν οικτρή καταστροφή. Ο Βαλαάμ αναγνώρισε τον αληθινό Θεό και προσποιήθηκε ότι Τον υπηρετούσε. Ο Ιούδας πίστεψε στον Ιησού ότι ήταν ο Μεσσίας και ενώθηκε με τους οπαδούς Του. Ο Βαλαάμ όμως έλπιζε να κάνει την υπηρεσία προς τον Κύριο σκαλοπάτι για να αποκτήσει πλούτο και κοσμική τιμή. Η αποτυχία του σε αυτό τον έκανε να σκοντάψει, να πέσει και να χαθεί. Ο Ιούδας περίμενε ότι η σχέση του με το Χριστό θα του εξασφάλιζε πλούτο και προαγωγή στην επίγεια βασιλεία που, πίστευε ότι ο Ιησούς θα ίδρυε. Η διάψευση των ελπίδων του τον οδήγησε στην αποστασία και στην καταστροφή.

Τόσο ο Βαλαάμ όσο και ο Ιούδας είχαν δεχθεί πολύ φως και απολάμβαναν διάφορα προνόμια, αλλά μια μοναδική αμαρτία που υπέθαλπαν, δηλητηρίασε ολόκληρο το χαρακτήρα τους και έφερε την καταστροφή τους.

Είναι επικίνδυνο να επιτρέψουμε σε έναν αντιχριστιανικό χαρακτηριστικό να ζήσει στην καρδιά. Μια υποθαλπόμενη αμαρτία νοθεύει το χαρακτήρα και φέρνει όλες τις ευγενικές ιδιότητές του σε υποταγή της αμαρτωλής επιθυμίας. Η αφαίρεση ενός προστατευτικού παράγοντα από τη συνείδηση, η ανοχή μιας κακής συνήθειας, η παραμέληση μιας σημαντικής απαίτησης του καθήκοντος καταρρίπτουν τις αμυντικές δυνάμεις της ψυχής και ανοίγουν τη θύρα στο Σατανά να μπει μέσα και να μας παραπλανήσει. Η μόνη ασφαλής πορεία είναι να απευθύνουμε καθημερινά τις προσευχές μας με καθαρή καρδιά όπως έκανε ο Δαβίδ: «Στήριξον τα διαβήματά μου εν ταις οδοίς Σου, διά να μη σαλευθώσιν οι πόδες μου.» (Ψαλμ. 17:5).

ΑΠΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΙΟΡΔΑΝΗ

(Βασίζεται στο βιβλίο Αριθμοί, κεφ. 25:)

Με χαρούμενη καρδιά και ανανεωμένη πίστη στο Θεό, τα νικηφόρα ισραηλινά στρατεύματα είχαν επιστρέψει από τη Βασάν. Είχαν ήδη κατακτήσει πολύτιμα εδάφη και ήταν σίγουροι για την άνετη κατάκτηση της Χαναάν. Μόνο ο Ιορδάνης ποταμός τους χώριζε από τη γη της επαγγελίας. Ακριβώς απέναντι από τον ποταμό υπήρχε μια πλούσια, καταπράσινη πεδιάδα που ποτιζόταν από ρυάκια προερχόμενα από άφθονες πηγές και σκιαζόταν από πληθωρικά φοινικόδενδρα. Στα δυτικά άκρα της πεδιάδας υψώνονταν οι πύργοι και τα παλάτια της Ιεριχώ, τόσο όμορφα φωλιασμένης ανάμεσα στα άλση των φοινικιών και γι'αυτό ονομαζόταν «η πόλις των φοινίκων» (Δευτ. 34:3).

Ανατολικά από τον Ιορδάνη, ανάμεσα στο ποτάμι και στο υψηλό οροπέδιο που οι Ισραηλίτες είχαν διασχίσει, υπήρχε μια άλλη πεδιάδα, αρκετά μίλια πλατιά που ένα τμήμα της επεκτεινόταν κατά μήκος του ποταμού. Αυτή η προστατευμένη κοιλάδα είχε τροπικό κλίμα. Εδώ ευδοκιμούσε το σιττίμ ή ακακία, που είχε προσδώσει στην κοιλάδα το όνομα ''Κοιλάδα του Σιττίμ''. Εδώ είχαν κατασκηνώσει οι Ισραηλίτες, και ανάμεσα στα αλσύλλια των ακακιών στην ακροποταμιά είχαν βρει ένα ευχάριστο αναπαυτήριο.

Μέσα όμως στο ελκυστικό αυτό περιβάλλον επρόκειτο να αντιμετωπίσουν ένα απροσδόκητο κακό, πολύ πιο θανατηφόρο από τα ισχυρά στρατεύματα των οπλισμένων ανδρών ή από τα άγρια θηρία της ερημιάς. Η χώρα εκείνη, τόσο πλούσια σε φυσικές ομορφιές, είχε διαφθαρεί από τους κατοίκους της. Κατά τη δημόσια λατρεία του Βάαλ - της πρυτανεύουσας θεότητας - διαδραματίζονταν οι πιο εξαχρειωτικές και κακοηθέστατες σκηνές.

Παντού υπήρχαν μέρη γνωστά για την ειδωλολατρία και την ακολασία, μέρη που και αυτά ακόμη τα ονόματά τους μιλούσαν για την αισχρότητα και τη διαφθορά του λαού.

Το περιβάλλον αυτό ασκούσε μολύνουσα επιρροή στους Ισραηλίτες. Ο νους τους εξοικειώθηκε με τις κακές σκέψεις που το περιβάλλον τους δημιουργούσε συνεχώς. Η ζωή της καλοπέρασης και της νωχέλειας έφερε τα καταστρεπτικά της αποτελέσματα, και σχεδόν χωρίς να το καταλάβουν, άρχισαν να απομακρύνονται από το Θεό και να πλησιάζουν σε μια κατάσταση όπου θα έπεφταν εύκολη λεία στον πειρασμό.

Στο διάστημα της κατασκήνωσης πλάι στον Ιορδάνη, ο Μωυσής καταγινόταν με τις προετοιμασίες για την κατάκτηση της Χαναάν. Στο έργο αυτό ο μεγάλος αρχηγός είχε επιδοθεί καθολοκληρίαν. Για το λαό όμως ο καιρός αυτός της εκκρεμότητας και της προσδοκίας ήταν μεγάλη δοκιμασία, και μετά από μερικές εβδομάδες η ιστορία τους αμαυρώθηκε γιατί απομακρύνθηκαν φοβερά από την αρετή και την ακεραιότητα.

Στην αρχή ελάχιστη επικοινωνία υπήρχε ανάμεσα στους Ισραηλίτες και στους ειδωλολάτρες γειτόνους τους. Ύστερα από λίγο όμως οι Μαδιανίτισσες γυναίκες άρχισαν να μπαίνουν κρυφά στο στρατόπεδο. Η παρουσία τους δε δημιούργησε ανησυχία και τα σχέδιά τους κατευθύνονταν τόσο σιωπηλά που η υπόθεση αυτή δεν τράβηξε την προσοχή του Μωυσή. Ο σκοπός των σχέσεων των γυναικών αυτών με τους Εβραίους ήταν αυτές να τους δελεάσουν για να παραβούν οι Εβραίοι το νόμο του Θεού και στη συνέχεια να στρέψουν την προσοχή τους στα ειδωλολατρικά ήθη και έθιμα, παρασυρόμενοι έτσι στην ειδωλολατρία. Τα κίνητρα αυτά είχαν επιμελώς καλυφθεί κάτω από το ένδυμα της φιλίας, έτσι που δεν υποπτεύθηκαν ούτε οι αρχηγοί του λαού.

Με την προτροπή του Βαλαάμ διοργανώθηκε από το βασιλιά του Μωάβ μια μεγάλη γιορτή, και είχε κρυφά προσχεδιασθεί να παρακινήσει ο Βαλαάμ τους Ισραηλίτες να παρευρεθούν. Επειδή οι Ισραηλίτες τον θεωρούσαν προφήτη του Θεού, αυτός δε δυσκολεύθηκε να εκπληρώσει το σκοπό του. Πλήθη λαού ενώθηκαν μαζί του για να παρακολουθήσουν τις γιορταστικές εκδηλώσεις. Τόλμησαν να βαδίσουν επάνω σε απαγορευμένο έδαφος και πιάσθηκαν στο δόκανο του Σατανά. Γοητευμένοι από τη μουσική και τους χορούς, και δελεασμένοι από τις ειδωλολάτρισσες ιέρειες, αποτίναξαν την αφοσίωσή τους στον Κύριο. Ενώ συμμετείχαν στο κέφι και στο γλέντι, η χρήση του κρασιού σκότισε τις αισθή-

σεις τους και γκρέμισε τους φραγμούς του αυτοελέγχου. Τα πάθη κυριάρχησαν, και έχοντας μιάνει τη συνείδησή τους με την ακολασία, πείσθηκαν να προσκυνήσουν τα είδωλα. Πρόσφεραν θυσίες επάνω στους ειδωλολατρικούς βωμούς και πήραν μέρος στις εξευτελιστικές ιεροτελεστίες.

Σε λίγο το δηλητήριο μεταδόθηκε σαν θανατηφόρο μίασμα σε ολόκληρο το στρατόπεδο του Ισραήλ. Αυτοί που θα νικούσαν τους εχθρούς τους στη μάχη, νικήθηκαν από τα θέλγητρα των ειδωλολατρισσών γυναικών. Ο λαός έμοιαζε μαγεμένος. Οι άρχοντες και οι ηγήτορες του λαού ήταν από τους πρώτους παραβάτες, και τόσοι πολλοί από το λαό ενοχοποιήθηκαν σε αυτό, που η αποστασία πήρε εθνικές διαστάσεις. «Και προσεκολλήθη ο Ισραήλ εις τον Βέελ-Φεγώρ.» Όταν ο Μωυσής επιτέλους αντιλήφθηκε το κακό, η σκευωρία των εχθρών είχε επιτύχει σε τέτοιο βαθμό, που όχι μόνο οι Ισραηλίτες έπαιρναν μέρος στην ακόλαστη λατρεία του Βέελ-Φεγώρ, αλλά οι ειδωλολατρικές ιεροπραξίες έφθασαν να γίνονται μέσα στο ίδιο το στρατόπεδο του Ισραήλ. Ο γηραιός ηγέτης αγανάκτησε και η οργή του Θεού ξέσπασε.

Οι κακοήθεις συνήθειες των εχθρών έκαναν στον Ισραήλ αυτό που όλες οι μαγείες του Βαλαάμ δεν μπόρεσαν να κάνουν - τους χώρισαν από το Θεό. Με τις τιμωρίες που ακολούθησαν αμέσως, ο λαός ξύπνησε και είδε το τεράστιο μέγεθος της αμαρτίας του. Μια τρομερά μολυσματική ασθένεια εμφανίσθηκε στο στρατόπεδο προκαλώντας αυτοστιγμεί δεκάδες χιλιάδων θύματα. Ο Θεός πρόσταξε να θανατώσουν οι κριτές αυτούς που πρωτοστάτησαν στην αποστασία. Η προσταγή αυτή εκτελέσθηκε αμέσως. Οι ένοχοι θανατώθηκαν και τα πτώματά τους κρεμάστηκαν στη θέα όλου του λαού Ισραήλ, ώστε να δει όλη η συναγωγή τους αρχηγούς τιμωρημένους με τόση αυστηρότητα, για να μπορέσει να καταλάβει πραγματικά πόσο αποκρουστική ήταν η αμαρτία τους στα μάτια του Θεού και να νιώσουν το φόβο της οργής Του εναντίον τους.

Όλοι κατάλαβαν ότι η τιμωρία ήταν δίκαιη. Ο λαός έτρεξε στο αγιαστήριο και με βαθιά συντριβή και με δάκρυα εξομολογήθηκαν την αμαρτία τους. Την ώρα που θρηνούσαν έτσι ενώπιον του Θεού στη θύρα του αγιαστηρίου, ενώ η πληγή συνέχιζε το θανατηφόρο έργο της και οι δικαστές εκτελούσαν τη μακάβρια αποστολή τους, ο Ζιμβρί, ένας από τους άρχοντες του Ισραήλ, μπήκε με θράσος στο στρατόπεδο συνοδευόμενος από μια Μαδιανίτισ-

σα πόρνη, μια εκλεκτή απόγονο «εξ επισήμου οικογενείας εν Μαδιάμ», και την οδήγησε στη σκηνή του.

Ποτέ η αμαρτία δεν παρουσιάσθηκε θρασύτερη και πεισματικότερη. Ξαναμμένος από το κρασί, ο Ζιμβρί, αποκαλώντας την αμαρτία του «αμαρτία των Σοδόμων», διασκέδαζε ξεδριάντροπα. Οι ιερείς και οι αρχηγοί του λαού είχαν πέσει μπρούμυτα με λύπη και ταπείνωση κλαίγοντας «μεταξύ της πύλης και του θυσιαστηρίου» και ικετεύοντας το Θεό να φεισθεί του λαού Του και να μην αφήσει να γίνει όνειδος η κληρονομιά Του. Από την πλευρά του, ο άρχοντας αυτός του Ισραήλ, καμαρώνοντας για την αμαρτία του, έκανε την επίδειξή της μπροστά σε ολόκληρη τη συναγωγή του λαού, περιφρονώντας απροκάλυπτα την εκδίκηση του Θεού και ειρωνευόμενος τους κριτές του έθνους. Ο Φινεές, ο γιος του αρχιερέα Ελεάζαρ, σηκώθηκε από τη συναγωγή και, αρπάζοντας ένα δόρυ «υπήγε κατόπιν του ανθρώπου του Ισραηλίτου εις την σκηνήν και διεπέρασεν αμφοτέρους.» Έτσι, σταμάτησε το κακό και ο ιερέας που είχε εκτελέσει τη θεϊκή τιμωρία, τιμήθηκε μπροστά σε όλο τον Ισραήλ, και η ιεροσύνη στερεώθηκε παντοτινά γι'αυτόν τον ίδιο και για την οικογένειά του.

> «Ο Φινεές . . . απέστρεψε τον θυμόν Μου από των υιών Ισραήλ» ανήγγειλε ο Θεός, «διά τούτο ειπέ, Ιδού Εγώ δίδω εις αυτόν την διαθήκην Μου της ειρήνης, και θέλει είσθαι εις αυτόν και εις το σπέρμα αυτού μετ'αυτού διαθήκη ιερατείας αιωνίου, διότι εστάθη ζηλωτής υπέρ του Θεού αυτού, και έκαμεν εξιλέωσιν υπέρ των υιών Ισραήλ.»

Η τιμωρία που υπέστη ο Ισραήλ για την αμαρτία του στο Σιττίμ, εξολόθρευσε όλους όσοι είχαν επιζήσει από τη μεγάλη εκείνη λαϊκή σύναξη, που σχεδόν σαράντα χρόνια πριν είχε προκαλέσει την καταδίκη, ότι «εξάπαντος θέλουσιν αποθάνει εν τη ερήμω». Η απαρίθμηση του λαού, κατά την υπόδειξη του Θεού, τον καιρό που ήταν κατασκηνωμένοι στις πεδιάδες του Ιορδάνη, απέδειξε ότι «εκ των απαριθμηθέντων υπό του Μωυσέως και Ααρών του ιερέως ότε απηρίθμησαν τους υιούς Ισραήλ εν τη ερήμω Σινά . . . δεν εναπελήφθη εξ αυτών ουδείς, ει μη Χάλεβ ο υιός του Ιεφοννή, και ο Ιησούς ο υιός του Ναυή.» (Αρ. 26:64,65).

Ο Θεός τιμώρησε τον Ισραήλ επειδή παρασύρθηκε από τα απατηλά τεχνάσματα των Μαδιανιτών, αλλά και οι πειραστές δεν επρόκειτο να γλιτώσουν από την οργή της θεϊκής δικαιοσύνης. Οι Αμαληκίτες που είχαν επιτεθεί στον Ισραήλ στο Ραφιδείμ, πέφτοντας επάνω στους αδύναμους και αποκαμωμένους που βάδιζαν

στο τέλος της στρατιάς, τιμωρήθηκαν πολύ αργότερα. Οι Μαδιανίτες όμως που τους αποπλάνησαν στην αμαρτία, σύντομα γεύθηκαν την τιμωρία του Θεού, ως οι πιο επικίνδυνοι εχθροί. «Κάμε την εκδίκησιν των υιών Ισραήλ κατά των Μαδιανιτών», ήταν η εντολή του Θεού στο Μωυσή. «Έπειτα θέλεις προστεθή εις τον λαόν σου.» Η προσταγή αυτή εκτελέσθηκε αμέσως. Χίλιοι άνδρες διαλέχθηκαν από κάθε φυλή και στάλθηκαν αμέσως κάτω από την ηγεσία του Φινεές. «Και επολέμησαν εναντίον του Μαδιάμ, καθώς προσέταξεν ο Κύριος εις τον Μωυσήν . . . Και εκτός των θανατωθέντων, και τους βασιλείς του Μαδιάμ εθανάτωσαν . . . πέντε βασιλείς του Μαδιάμ, και τον Βαλαάμ τον υιόν του Βεώρ εθανάτωσαν εν μαχαίρα.» (Αρ. 31:2,7,8). Κατά διαταγή του Μωυσή, και οι γυναίκες που ο επιτιθέμενος στρατός είχε συλλάβει αιχμάλωτες, θανατώθηκαν και αυτές ως οι πιο ένοχες και οι πιο επικίνδυνες από όλους τους εχθρούς του Ισραήλ.

Αυτό ήταν το τέλος εκείνων που επινοήθηκαν να μεταχειρισθούν σκάνδαλα κατά του λαού του Θεού. Ο ψαλμωδός λέει:

> «Τα έθνη κατεβιβάσθησαν εις τον λάκκον τον οποίον έκαμον. Εν τη παγίδι την οποίαν έκρυψαν, επιάσθη ο πους αυτών.» «Διότι δεν θέλει απορρίψει ο Κύριος τον λαόν Αυτού, και την κληρονομίαν Αυτού δεν θέλει εγκαταλείψει. Επειδή η κρίσις θέλει επιστρέψει εις την δικαιοσύνην.» Όταν οι άνθρωποι «εφορμώσι κατά της ψυχής του δικαίου», «ο Κύριος θέλει επιστρέψει εις αυτούς την ανομίαν αυτών, και εν τη πονηρία αυτών θέλει αφανίσει αυτούς.» (Ψαλμ. 9:15, 94: 14,15,21,23).

Όταν κλήθηκε ο Βαλαάμ να καταρασθεί τους Εβραίους, δεν μπορούσε με όλες του τις μαγείες να τους κάνει κακό, επειδή ο Κύριος «δεν εθεώρησεν ανομίαν εις τον Ιακώβ, ουδέ είδε διαστροφήν εις τον Ισραήλ.» (Αρ. 23:21,23). Όταν όμως, παρασυρόμενοι από τον πειρασμό, παρέβηκαν το νόμο του Θεού, η υπεράσπισή Του απομακρύνθηκε από αυτούς. Όταν ο λαός του Θεού παραμένει πιστός στις εντολές Του «ουδεμία γοητεία δεν ισχύει κατά του Ιακώβ, ουδεμία μαντεία κατά του Ισραήλ.» Γι'αυτό όλη η δύναμη και τα πονηρά τεχνάσματα του Σατανά ασκούνται για να τους σαγηνέψουν στην αμαρτία. Αν αυτοί που ισχυρίζονται ότι είναι οι θεματοφύλακες του νόμου του Θεού γίνονται παραβάτες των θεσπισμάτων του, τότε χωρίζονται από το Θεό, και τους είναι αδύνατο να σταθούν μπροστά στους εχθρούς τους.

41. Αποστασία στον Ιορδάνη

Οι Ισραηλίτες που δεν μπορούσαν να νικηθούν από τα όπλα ή τις γοητείες του Μαδιάμ, έπεσαν θύματα στις πόρνες του. Τέτοια είναι η δύναμη που η δοσμένη στην υπηρεσία του Σατανά γυναίκα έχει ασκήσει για να παγιδεύσει και να καταστρέψει ψυχές. «Πολλούς έκαμε να πέσωσι πεπληγωμένοι, και δυνατοί είναι οι φονευθέντες υπ'αυτής.» (Παρ. 7:26). Με τον τρόπο αυτό παραπλανήθηκαν «οι υιοί Σηθ» να ξεφύγουν από την ακεραιότητά τους, και το άγιο σπέρμα μολύνθηκε. Με τον ίδιο τρόπο ο πειρασμός παρουσιάσθηκε στον Ιωσήφ. Με τον τρόπο αυτό ο Σαμψών παρέδωσε τη δύναμή του, την υπεράσπιση του Ισραήλ, στα χέρια των Φιλισταίων. Στο σημείο αυτό σκόνταψε ο Δαβίδ. Και ο Σολομών, ο σοφότερος από όλους τους βασιλείς, αυτός που τρεις φορές είχε ονομασθεί ο αγαπημένος του Θεού του, έγινε σκλάβος του πάθους και θυσίασε την ακεραιότητά του στην ίδια σαγηνευτική δύναμη.

> «Ταύτα δε πάντα εγένοντο εις εκείνους παραδείγματα, και εγράφησαν προς νουθεσίαν ημών, εις τους οποίους τα τέλη των αιώνων έφθασαν. Ώστε ο νομίζων ότι ίσταται, ας βλέπη μη πέση.» (Α΄Κορ. 10:11,12).

Ο Σατανάς γνωρίζει καλά το υλικό με το οποίο έχει να κάνει μέσα στην ανθρώπινη καρδιά. Ξέρει - επειδή χιλιάδες χρόνια έχει μελετήσει με δαιμονική σφοδρότητα - τα τρωτά σημεία του κάθε χαρακτήρα. Και στις αλληλοδιαδεχόμενες γενεές προσπάθησε να ανατρέψει τους ισχυρότερους άνδρες, τους άρχοντες του Ισραήλ με τους ίδιους πειρασμούς που αποδείχθηκαν τόσο αποτελεσματικοί στην περίπτωση του Βέελ-Φεγώρ.

Πάντοτε, στο κύλισμα του χρόνου, υπήρξαν τα αποτυχημένα ναυάγια του χαρακτήρα αραγμένα επάνω στους βράχους της αισθησιακής απόλαυσης. Καθώς πλησιάζουμε στο τέλος της ιστορίας του κόσμου, καθώς ο λαός του Θεού βρίσκεται στα σύνορα της επουράνιας Χαναάν, ο Σατανάς, όπως έκανε στο παρελθόν, θα διπλασιάσει τώρα τις προσπάθειές του για να τους εμποδίσει να εισέλθουν στην ωραία γη. Δεν είναι μόνο οι αμαθείς και οι ακαλλιέργητοι που πρέπει να προφυλαχθούν.

Θα προετοιμάσει τους πειρασμούς του και γι'αυτούς που κατέχουν τις υψηλότερες θέσεις, τα ύπατα ιερά αξιώματα. Αν κατορθώσει να κάνει αυτούς να μολύνουν την ψυχή τους, θα μπορέσει μεταχειριζόμενος αυτούς να καταστρέψει πολλούς. Και χρησιμοποιεί σήμερα τα ίδια μέσα που χρησιμοποίησε πριν από 3.000 χρόνια. Με κοσμικές φιλίες, με τα θέλγητρά της ομορφιάς,

με την αναζήτηση της διασκέδασης, με το κέφι, με το γλέντι, με το κρασοπότηρο, στέλνει τους πειρασμούς του για την παράβαση της έβδομης εντολής.

Ο Σατανάς αποπλάνησε τον Ισραήλ με την ακολασία, προτού να τους οδηγήσει στην ειδωλολατρία. Αυτοί που εξευτελίζουν την εικόνα του Θεού και μολύνουν το ναό του σώματός τους, δε θα διστάσουν μπροστά σε κανένα θεϊκό εξευτελισμό, προκειμένου να ικανοποιήσουν τις επιθυμίες της διαφθαρμένης καρδιάς τους. Οι αισθησιακές απολαύσεις εξασθενούν το νου και υποβιβάζουν την ψυχή. Οι ηθικές και πνευματικές δυνάμεις μουδιάζουν και παραλύουν με την ικανοποίηση των ζωωδών ενστίκτων. Αδύνατο είναι για το σκλάβο του πάθους να καταλάβει την ιερή υποχρέωση έναντι του νόμου του Θεού, να εκτιμήσει την εξιλαστική θυσία και να υπολογίσει την αξία της ψυχής.

Αγαθοσύνη, αγνότητα και αλήθεια, ευσέβεια και αγάπη για τα θεία - όλα αυτά τα ιερά αισθήματα και οι ευγενικοί πόθοι που συνδέουν τον άνθρωπο με τον επουράνιο κόσμο - καταναλίσκονται μέσα στις φλόγες των σαρκικών επιθυμιών. Η ψυχή καταντάει ένας σκοτεινός, καταθλιπτικός ερημότοπος, «κατοικητήριον δαιμονίων και φυλακή παντός ορνέου ακαθάρτου και μισητού». Υπάρξεις δημιουργημένες κατά την εικόνα του Θεού, καταλήγουν στο ίδιο επίπεδο με τα κτήνη.

Με την επικοινωνία τους με τους ειδωλολάτρες και με τη συμμετοχή τους στους στις γιορταστικές εκδηλώσεις τους οι Εβραίοι οδηγήθηκαν να παραβούν το νόμο του Θεού και να προκαλέσουν την τιμωρία Του επάνω στο έθνος. Έτσι και τώρα, οδηγώντας τους οπαδούς του Χριστού να επικοινωνούν με τους απίστους και να συμμετέχουν στις διασκεδάσεις τους, ο Σατανάς σημειώνει τη μεγαλύτερη επιτυχία να τους παραπλανήσει για να αμαρτήσουν. «Εξέλθετε εκ μέσου αυτών και αποχωρίσθητε, λέγει Κύριος, και μη εγγίσητε ακάθαρτον.» (Β΄Κορ. 6:17). Σήμερα ο Θεός απαιτεί από το λαό Του την ίδια διαφορά από τον κόσμο σε ήθη και έθιμα και σε αρχές, όπως απαιτούσε από τον Ισραήλ στην παλαιά εποχή. Αν αυτοί ακολουθούν πιστά τις διδαχές του λόγου Του, η διάκριση αυτή θα υπάρχει. Δεν μπορεί να γίνει αλλιώς.

Οι προειδοποιήσεις που είχαν δοθεί στον Ισραήλ για να μην επικοινωνούν με τους εθνικούς, δεν ήταν σαφέστερες ή αντικειμενικότερες από τις προειδοποιήσεις που απαγορεύουν στους Χριστιανούς να συμμορφώνονται με το πνεύμα και τις συνήθειες των απίστων. Ο Χριστός μάς λέει: «Μη αγαπάτε τον κόσμον μηδέ

τα εν τω κόσμω. Εάν τις αγαπά τον κόσμον, η αγάπη του Πατρός δεν είναι εν αυτώ.» «Η φιλία του κόσμου είναι έχθρα του Θεού. Όστις λοιπόν θελήση να ήναι φίλος του κόσμου, εχθρός του Θεού καθίσταται.» (Α΄Ιωάν. 2:15, Ιακ. 4:4). Οι οπαδοί του Χριστού οφείλουν να αποχωρίζονται από τους αμαρτωλούς, των οποίων τη συναναστροφή πρέπει να αναζητούν μόνο όταν τους παρουσιάζεται η ευκαιρία να τους κάνουν καλό. Δεν μπορούμε να θεωρηθούμε υπέρμετρα αποφασιστικοί, αποκλείοντας τη συντροφιά εκείνων που ασκούν επιρροή στο να μας απομακρύνουν από το Θεό. Ενώ προσευχόμαστε «Μη φέρης ημάς εις πειρασμόν», πρέπει να αποφεύγουμε τον πειρασμό όσο το δυνατό περισσότερο.

Συνέβη, όταν οι Ισραηλίτες βρίσκονταν σε μια φυσική ευμάρεια και ασφάλεια, να οδηγηθούν στην αμαρτία. Δεν είχαν πάντοτε το Θεό μπροστά στα μάτια τους, παραμέλησαν την προσευχή και υπέθαλπαν το πνεύμα της αυτοπεποίθησης. Η καλοπέραση και η τρυφηλότητα άφησαν το φρούριο της καρδιάς αφύλακτο, και χαμερπείς σκέψεις βρήκαν την πόρτα ανοιχτή. Ήταν οι προδότες μέσα στα οχυρώματα που ανέτρεψαν τα προπύργια των ηθικών αρχών και κατέδωσαν τον Ισραήλ στη δύναμη του Σατανά.

Με τον ίδιο τρόπο εξακολουθεί και τώρα ο Σατανάς να μηχανεύεται την καταστροφή της ψυχής. Μια μακρόχρονη προκαταρκτική επεξεργασία, άγνωστη στους ανθρώπους, μεσολαβεί στην καρδιά πριν ο Χριστιανός διαπράξει φανερά την αμαρτία. Ο νους δεν υποβιβάζεται διαμιάς από την αγνότητα και την αγιότητα στην αχρειότητα, στη διαφθορά και στο έγκλημα. Παίρνει χρόνο για να ξεπέσουν αυτοί που έχουν πλασθεί κατά την εικόνα του Θεού, στο κτηνώδες και σατανικό επίπεδο. Με την παρατήρηση μεταβαλλόμαστε. Υποθάλποντας ακάθαρτες σκέψεις, ο άνθρωπος γυμνάζει το νου του έτσι ώστε η αμαρτία, την οποία άλλοτε απεχθανόταν, να του προκαλεί ευχαρίστηση.

Ο Σατανάς μεταχειρίζεται κάθε μέσον για να κάνει το έγκλημα και το χαμερπές βίτσιο προσφιλή στο πλατύ κοινό. Δεν μπορούμε να βαδίσουμε στους δρόμους των πόλεών μας χωρίς να συναντήσουμε αστραφτερές ρεκλάμες εγκλημάτων που αναφέρονται σε κάποιο μυθιστόρημα ή που παίζονται σε κάποιο θέατρο. Ο νους εκπαιδεύεται να εξοικειώνεται με την αμαρτία. Η πορεία την οποία ακολουθεί κάθετι το χυδαίο και αισχρό, φέρεται στην προσοχή των ανθρώπων μέσα από τον ημερήσιο τύπο, και κάθετι που μπορεί να διεγείρει τα πάθη παρουσιάζεται στα μάτια τους

σε ερεθιστικές αφηγήσεις. Ακούουν ή διαβάζουν τόσα πολλά για τα εξευτελιστικά εγκλήματα ώστε η άλλοτε ευαίσθητη συνείδηση που θα φρίκιαζε με τέτοιες σκηνές, τώρα αμβλύνεται και παρακολουθούν αυτά τα πράγματα με αδηφάγο ενδιαφέρον.

Πολλές από τις προσφιλείς στο σημερινό κόσμο διασκεδάσεις, και μεταξύ ακόμη των καλουμένων Χριστιανών, αποβλέπουν στον ίδιο σκοπό όπως οι διασκεδάσεις των ειδωλολατρών. Ελάχιστες είναι αυτές που ο Σατανάς δεν τις στρέφει προς την καταστροφή των ψυχών. Ολόκληρους αιώνες χρησιμοποιεί το δράμα για να εξάψει τα πάθη και να εξυμνήσει το κακό. Την όπερα με τη θεαματική της επίδειξη και την καταπληκτική μουσική, τη μασκαράτα, το χορό, τα τραπουλόχαρτα, όλα τα χρησιμοποιεί ο Σατανάς για να γκρεμίσει τους ηθικούς φραγμούς και να ανοίξει το δρόμο των αισθησιακών απολαύσεων. Σε κάθε διασκεδαστική συγκέντρωση όπου υποκινείται η περηφάνια και διεγείρεται η επιθυμία, όπου οδηγείται κανείς να λησμονήσει το Θεό και να χάσει από μπροστά του τα ουράνια ενδιαφέροντα, εκεί ο Σατανάς σφίγγει τις αλυσίδες του γύρω από την ψυχή.

«Μετά πάσης φυλάξεως φύλαττε την καρδίαν σου, διότι εκ ταύτης προέρχονται αι εκβάσεις της ζωής.» «Καθώς φρονεί εν τη ψυχή αυτού (ο άνθρωπος), τοιούτος είναι.» Πρέπει η καρδιά να ανανεώνεται με τη χάρη του Θεού. Διαφορετικά είναι μάταιο να εκζητάει κανείς την αγνότητα της ζωής. Όποιος προσπαθεί να δημιουργήσει έναν ευγενικό, ενάρετο χαρακτήρα ανεξάρτητα από τη χάρη του Χριστού, οικοδομεί το σπίτι του επάνω στην ασταθή άμμο. Ανεμοδαρμένος από τους πειρασμούς, ασφαλώς θα καταρρεύσει. Η προσευχή του Δαβίδ θα πρέπει να γίνει η ικεσία κάθε ψυχής. «Καρδίαν καθαράν κτίσον εν εμοί, Θεέ, και πνεύμα ευθές ανανέωσον εντός μου.» Και αφού γίνουμε συμμέτοχοι της ουράνιας δωρεάς, οφείλουμε να προχωρήσουμε προς την τελειότητα, ενώ «με την δύναμιν του Θεού φυλαττόμεθα διά της πίστεως». (Παρ. 4:23, 23:7, Ψαλμ. 51:10, Α΄Πέτρ. 1:5).

Έχουμε να κάνουμε κάποιο έργο προκειμένου να αντισταθούμε στον πονηρό. Αυτοί που δε θέλουν να πέσουν θύματα στις πλεκτάνες του Σατανά, πρέπει να φυλάγουν προσεκτικά τις διόδους προς την ψυχή. Πρέπει να αποφεύγουν να διαβάζουν, να βλέπουν και να ακούουν οτιδήποτε δημιουργεί ακάθαρτες σκέψεις. Ο νους δεν πρέπει να αφήνεται να περιπλανάται στην τύχη γύρω από κάθε θέμα που μπορεί να προτείνει ο εχθρός των ψυχών.

Ο απόστολος Πέτρος λέει: «Αναζωσθέντες τας οσφύας της διανοίας σας, εγκρατεύεσθε, . . . μη συμμορφούμενοι με τας προτέρας επιθυμίας . . . εν αγνοία υμών, αλλά καθώς είναι άγιος εκείνος όστις σας εκάλεσεν, ούτω και σεις γίνεσθε άγιοι εν πάση διαγωγή.» Και ο Παύλος λέει: «΄Οσα είναι αληθή, όσα σεμνά, όσα προσφιλή, όσα εύφημα, αν υπάρχη τις αρετή, και εάν τις έπαινος, ταύτα συλλογίζεσθε.» (Α΄Πέτρ. 1:13-15, Φιλιπ. 4:8).

Αυτό απαιτεί ένθερμη προσευχή και συνεχή αγρυπνία. Χρειαζόμαστε τη βοήθεια της ενοικούσας επιρροής του Αγίου Πνεύματος η οποία έλκει τη σκέψη προς τα επάνω και τη συνηθίζει να εμμένει σε πράγματα αγνά και ιερά. Και πρέπει ακόμη να αφιερώσουμε προσεκτική μελέτη στο λόγο του Θεού.

«Τίνι τρόπω θέλει καθαρίζει ο νέος την οδόν αυτού; φυλάττων τους λόγους Σου.» «Εν τη καρδία μου εφύλαξα τα λόγια Σου, διά να μη αμαρτάνω εις Σε» λέει ο ψαλμωδός. (Ψαλμ. 119:9,11).

Η αμαρτία του Ισραήλ στο Βέελ-Φεγώρ προκάλεσε την τιμωρία του Θεού επάνω στο έθνος, και παρόλο ότι οι αμαρτίες δεν τιμωρούνται σήμερα αμέσως, είναι όμως εξίσου βέβαιο ότι θα λάβουν την ανταπόδοσή τους. «Εάν τις φθείρη τον ναόν του Θεού, τούτον θέλει φθείρει ο Θεός.» Η φύση έχει προσαρτήσει τρομερές ποινές γι'αυτού του είδους τα αμαρτήματα - ποινές που νωρίς ή αργά θα επιβληθούν στον κάθε παραβάτη. Αυτές οι αμαρτίες πάνω από κάθε άλλο ευθύνονται για τον εκφυλισμό και για το βάρος της αρρώστιας και της μιζέριας - τις κατάρες αυτές που μαστίζουν τον κόσμο. Μπορεί οι άνθρωποι να κατορθώνουν να κρύβουν τις παρανομίες τους από τους συνανθρώπους τους, αλλά δε θα υποστούν με λιγότερη βεβαιότητα τις συνέπειες με τη μορφή του πόνου, της αρρώστιας, της ηλιθιότητας και του θανάτου. Και πέρα από τη ζωή αυτή, εναπόκειται το δικαστήριο της κρίσης με μισθό την αιώνια τιμωρία. «Οι τα τοιαύτα πράττοντες βασιλείαν Θεού δεν θέλουσι κληρονομήσει», αλλά μαζί με το Σατανά και τους πονηρούς αγγέλους του θα έχουν το μέρος τους «εις την λίμνην του πυρός», η οποία είναι «ο δεύτερος θάνατος.» (Α΄Κορ. 3:17, Γαλ. 5:21, Αποκ. 20:14).

«Τα χείλη της αλλοτρίας γυναικός στάζουσιν ως κηρήθρα μέλιτος, και ο ουρανίσκος αυτής είναι μαλακώτερος ελαίου, το τέλος όμως αυτής είναι πικρόν ως αψίνθιον, οξύ ως μάχαιρα δίστομος.» «Απομάκρυνον την οδόν σου απ'αυτής, και μη

πλησιάσης εις την θύραν του οίκου αυτής, διά να μη δώσης την τιμήν σου εις άλλους, και τα έτη σου εις ανελεήμονας. Διά να μη χορτασθώσι ξένοι από της περιουσίας σου, και οι κόποι σου έλθωσιν εις οίκον αλλοτρίου, και συ στενάζης εις τα έσχατά σου, όταν η σαρξ σου και το σώμα σου καταναλωθώσι.» «Ο οίκος αυτής καταβιβάζει εις θάνατον.» «Πάντες οι εισερχόμενοι προς αυτήν δεν επιστρέφουσι.» «Εις τα βάθη του άδου οι κεκλημένοι αυτής.» (Παρ. 5:3,4,8-11, 2:18,19, 9:18).

Η ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ

(Βασίζεται στο βιβλίο Δευτερονόμιον, κεφ. 4: - 6:, 28:)

Ο Κύριος ανήγγειλε στο Μωυσή ότι ο προκαθορισμένος καιρός για την κατάκτηση της Χαναάν πλησίαζε, και καθώς ο γηραιός προφήτης έστεκε στα υψώματα που δέσποζαν στον Ιορδάνη ποταμό και στην υποσχεμένη γη, έστρεψε το βλέμμα με βαθύ ενδιαφέρον επάνω στην κληρονομιά του λαού του. Ήταν μήπως δυνατόν η καταδίκη που του είχε επιβληθεί για το αμάρτημά του στην Κάδης να είχε ανακληθεί; Βαθιά συγκινημένος ικέτευσε:

«Κύριε Θεέ, Συ ήρχισας να δεικνύης εις τον δούλον Σου την μεγαλωσύνην Σου και την κραταιάν Σου χείρα. Διότι τίς Θεός είναι εν τω ουρανώ και εν τη γη όστις δύναται να κάμη κατά τα έργα Σου και κατά την δύναμίν Σου; Ας διαβώ, δέομαι, και ας ίδω την γην την αγαθήν, την πέραν του Ιορδάνου, εκείνο το όρος το αγαθόν, και τον Λίβανον.» (Δευτ. 3:24,25).

Η απάντηση ήταν:

«Αρκεί εις σε, μη λαλήσης πλέον προς Εμέ περί τούτου. Ανάβα εις την κορυφήν του Φασγά και ύψωσον τους οφθαλμούς σου προς δυσμάς, και βορράν, και μεσημβρίαν, και ανατολάς, και θεώρησον διά των οφθαλμών σου, διότι δεν θέλεις διαβή τον Ιορδάνην τούτον.» (Δευτ. 3:26,27).

Χωρίς να παραπονεθεί ο Μωυσής, υποτάχθηκε στην απόφαση του Θεού. Τώρα η μεγάλη του έγνοια ήταν για τον Ισραήλ. Ποιος θα έδειχνε γι'αυτούς το ενδιαφέρον που αυτός είχε αισθανθεί; Με βαριά καρδιά απεύθυνε την ακόλουθη προσευχή:

«Κύριος, ο Θεός των πνευμάτων πάσης σαρκός, ας διορίση άνθρωπον εις την συναγωγήν, όστις να εξέλθη έμπροσθεν αυτών και όστις να εισέλθη έμπροσθεν αυτών, και όστις να εξάγη αυτούς και όστις να εισάγη αυτούς, ώστε να μη ήναι η συναγωγή του Κυρίου ως πρόβατα μη έχοντα ποιμένα.»

(Αρ.27: 16,17).

Ο Κύριος εισάκουσε την προσευχή του δούλου Του και η απάντηση ήρθε:

> «Λάβε μετά σου τον Ιησούν το υιόν του Ναυή, άνθρωπον εις τον οποίον είναι το Πνεύμα, και επίθες την χείρα σου επ'αυτόν, και παράστησον αυτόν ενώπιον Ελεάζαρ του ιερέως, και ενώπιον πάσης της συναγωγής, και δος εις αυτόν διαταγάς ενώπιον αυτών. Και θέλεις επιθέσει επ'αυτόν από της δόξης σου, διά να υπακούωσιν εις αυτόν πάσα η συναγωγή των υιών Ισραήλ.» (Αρ. 27:18-20).

Ο Ιησούς είχε υπηρετήσει πολύν καιρό το Μωυσή. Επειδή ήταν άνθρωπος προικισμένος με σοφία, ικανότητα και πίστη, αυτός είχε εκλεγεί για να τον διαδεχθεί.

Αφού ο Μωυσής χειροτόνησε τον Ιησού και στη συνέχεια του έκανε μια εντυπωσιακή σύσταση των καθηκόντων του, ο Ιησούς ανακηρύχθηκε αρχηγός του λαού. Παράλληλα, του ανατέθηκε το ανάλογο μέρος της διακυβέρνησης. Τα λόγια του Κυρίου σχετικά με τον Ιησού μεταδόθηκαν στη συναγωγή μέσο του Μωυσή.

> «Και θέλει παρασταθή ενώπιον Ελεάζαρ του ιερέως, όστις θέλει ερωτήσει περί αυτόν, κατά την κρίσιν του Ουρίμ ενώπιον του Κυρίου. Κατά τον λόγον αυτού θέλουσιν εξέρχεσθαι και κατά τον λόγον αυτού θέλουσιν εισέρχεσθαι, αυτός και πάντες οι υιοί Ισραήλ μετ'αυτού, πάσα η συναγωγή.» (Αρ. 27:21).

Πριν αποσυρθεί από τη θέση του ως ορατού αρχηγού του Ισραήλ, ο Μωυσής έλαβε την οδηγία να επαναλάβει την ιστορία της απελευθέρωσής τους από την Αίγυπτο και των περιπλανήσεών τους στην έρημο, και επίσης να ανακεφαλαιώσει το νόμο που εκφωνήθηκε στο Σινά. Την εποχή που είχε δοθεί ο νόμος, ελάχιστοι από την παρούσα εκείνη γενεά ήταν σε ηλικία που μπορούσαν να καταλάβουν τη φοβερή επισημότητα της συγκεκριμένης εκείνης περίστασης. Καθώς τώρα έμελλαν να διαβούν τον Ιορδάνη και να κατακτήσουν τη γη της επαγγελίας, ο Θεός θα τους παρουσίαζε τις απαιτήσεις του νόμου Του και θα υπέβαλλε την υπακοή ως όρο για την ευημερία τους.

Ο Μωυσής στάθηκε μπροστά στο λαό για να επαναλάβει τα τελευταία μηνύματα και τις παραινέσεις του. Το πρόσωπό του έλαμπε από ένα άγιο φως. Τα μαλλιά του είχαν ασπρίσει από τα χρόνια. Η κορμοστασιά του όμως ήταν στητή, η όψη του φανέρωνε την αμείωτη ικμάδα της υγείας και το βλέμμα του ήταν καθάριο και φωτεινό. Αυτή ήταν μια εξαιρετική περίπτωση, και με

συγκίνηση απεικόνιζε την αγάπη και την ευσπλαχνία του παντοδύναμου Προστάτη τους:

«Ερώτησον τώρα περί των προτέρων ημερών, αίτινες υπήρξαν πρότερόν σου, αφ'ης ημέρας εποίησεν ο Θεός τον άνθρωπον επί της γης, και ερώτησον από άκρου του ουρανού έως άκρου του ουρανού, αν εστάθη τι ως το μέγα τούτο πράγμα, ή αν ηκούσθη όμοιον αυτού. Ήκουσε ποτέ λαός την φωνήν του Θεού λαλούντος εκ μέσου του πυρός, καθώς συ ήκουσας και έζησας; Ή εδοκίμασεν ο Θεός να έλθη να λάβη εις εαυτόν έθνος εκ μέσου άλλου έθνους, με δοκιμασίας, με σημεία, με θαύματα και με πόλεμον, και με κραταιάν χείρα, και με εξηπλωμένον βραχίονα, και με μεγάλα τέρατα, κατά πάντα όσα ο Κύριος ο Θεός σας έκαμε διά σας εν Αιγύπτω ενώπιον των οφθαλμών σου; Εις σε εδείχθη τούτο, διά να γνωρίσης ότι Κύριος ο Θεός Αυτός είναι ο Θεός. Δεν είναι άλλος εκτός Αυτού.»

«Δεν προετίμησεν εσάς ο Κύριος, ουδέ έκλεξεν εσάς διότι είσθε πολυπληθέστεροι παρά πάντα τα έθνη, επειδή σεις είσθε οι πλέον ολογάριθμοι παρά πάντα τα έθνη. Αλλ'επειδή ο Κύριος σας ηγάπησε και διά να φυλάξη τον όρκον προς τους πατέρας σας, σας εξήγαγεν ο Κύριος εν χειρί κραταιά, και σας ελύτρωσεν εκ του οίκου της δουλείας, εκ χειρός Φαραώ, βασιλέως της Αιγύπτου. Γνώρισον λοιπόν, ότι Κύριος ο Θεός σου, Αυτός είναι ο Θεός, ο Θεός ο πιστός, ο φυλάττων την διαθήκην και το έλεος προς τους αγαπώντας Αυτόν και φυλάττοντας τας εντολάς Αυτού, εις χιλίας γενεάς.» (Δευτ. 7:7-9).

Άλλοτε οι Ισραηλίτες ήταν πρόθυμοι να καταλογίσουν όλα τους τα βάσανα στο Μωυσή. Τώρα όμως οι υποψίες τους ότι αυτός κινείτο από περηφάνια, φιλοδοξία και εγωισμό εξαφανίσθηκαν, και άκουγαν με εμπιστοσύνη τα λόγια του. Ο Μωυσής εξέθεσε με ακρίβεια τα σφάλματά τους και τις παραβάσεις των πατέρων τους. Πολλές φορές είχαν χάσει την υπομονή τους και επαναστάτησαν εξαιτίας της μαχρόχρονης περιπλάνησής τους στην έρημο. Την υπαιτιότητα όμως για την καθυστέρηση της κατάκτησης της Χαναάν δεν την έφερε ο Θεός. Εκείνος λυπόταν περισσότερο από αυτούς, επειδή δεν μπορούσε να τους κάνει να κατακτήσουν αμέσως τη γη της υπόσχεσής Του, και να δείξει με αυτό σε όλα τα έθνη τη μεγάλη Του δυναμη για την απολύτρωση του λαού Του.

42. Η επανάληψη του νόμου

Με την έλλειψη εμπιστοσύνης που έδειξαν στο Θεό, με την περηφάνια και την απιστία τους, δεν ήταν προετοιμασμένοι να εισέλθουν στη Χαναάν. Δε θα μπορούσαν με κανένα τρόπο να παρουσιασθούν σαν το λαό εκείνο του οποίου Θεός είναι ο Κύριος, επειδή δεν αντανακλούσαν την αγιότητα, τη χρηστότητα και την καλοκαγαθία του χαρακτήρα Του. Αν οι πατέρες τους υποτάσσονταν με πίστη στην καθοδήγηση του Θεού ακολουθώντας τις κρίσεις Του και βαδίζοντας σύμφωνα με τα διατάγματά Του, πριν από πολύ θα είχαν εγκατασταθεί στη Χαναάν ως λαός άγιος, πλούσιος και ευτυχής. Η αργοπορία της εισόδου τους στην αγαθή γη στέρησε την τιμή του Θεού και μείωσε τη δόξα Του στα μάτια των γειτονικών εθνών.

Ο Μωυσής που γνώριζε την υφή και την αξία του νόμου του Θεού, διαβεβαίωσε το λαό ότι κανένα άλλο έθνος δεν είχε τόσο συνετούς, δίκαιους και σπλαχνικούς κανονισμούς σαν εκείνους που είχαν παραδοθεί στους Εβραίους. Τους είπε:

> «Ιδού, εγώ σας εδίδαξα διατάγματα και κρίσεις, καθώς προσέταξεν εις εμέ Κύριος ο Θεός μου, διά να κάμνητε ούτως εν τη γη εις την οποίαν εισέρχεσθε διά να κληρονομήσητε αυτήν. Φυλάττετε λοιπόν και κάμνετε αυτά, διότι αύτη είναι η σοφία σας, και η σύνεσίς σας ενώπιον των εθνών, τα οποία θέλουσιν ακούσει πάντα τα διατάγματα ταύτα, και θέλουσιν ειπεί, Ιδού λαός σοφός και συνετός είναι το μέγα τούτο έθνος.»

Ο Μωυσής επέστησε την προσοχή τους στην «ημέραν καθ'ην εστάθης ενώπιον Κυρίου του Θεού σου εν Χωρήβ.» Και προσκάλεσε τα εβραϊκά πλήθη με το ερώτημα: «Ποίον έθνος είναι τόσον μέγα, εις το οποίον ο Θεός είναι ούτω πλησίον αυτού, καθώς Κύριος ο Θεός ημών είναι εις πάντα όσα επικαλούμεθα Αυτόν; Και ποίον έθνος είναι τόσον μέγα, το οποίον να έχη διατάγματα και κρίσεις ούτω δικαίας, καθώς πας ο νόμος ούτος, τον οποίον θέτω ενώπιόν σας σήμερον;»

Στις ημέρες μας αυτή η πρόκληση προς τον Ισραήλ μπορεί να επαναληφθεί. Οι νόμοι τους οποίους ο Θεός έδωσε στον αρχαίο λαό Του, ήταν συνετότεροι, ανώτεροι και ανθρωπινότεροι από τους νόμους των πιο πολιτισμένων εθνών της γης. Η εθνική νομοθεσία φέρνει τα σημάδια των αδυναμιών και των παθών της μη-αναγεννημένης καρδιάς. Αλλά η νομοθεσία του Θεού φέρνει τη σφραγίδα του θεϊκού.

42. Η επανάληψη του νόμου

Ο Μωυσής δήλωσε: «Εσάς έλαβεν ο Κύριος και σας εξήγαγεν εκ της καμίνου της σιδηράς, διά να ήσθε εις Αυτόν λαός κληρονομίας, ως την ημέραν ταύτην.» Έπειτα περιέγραψε τη χώρα στην οποία θα έμπαιναν σε λίγο και η οποία θα γινόταν δική τους με τον όρο ότι θα έμεναν υπάκουοι στο νόμο του Θεού. Αλλά και πόσο θα είχαν συγκινηθεί οι καρδιές των Ισραηλιτών καθώς αναλογίζονταν ότι εκείνος που τόσο περίλαμπρα απεικόνισε τις ευλογίες της αγαθής γης, εξαιτίας της αμαρτίας τους είχε αποκλεισθεί από την κληρονομία του λαού του!

«Κύριος ο Θεός σου σε φέρει εις γην αγαθήν» η οποία «δεν είναι ως η γη της Αιγύπτου εκ της οποίας εξήλθετε, όπου έσπειρες τον σπόρον σου, και επότιζες διά του ποδός σου, ως κήπον λαχάνων. Αλλ'η γη εις την οποίαν διαβαίνετε διά να κληρονομήσητε αυτήν, γη ορέων και κοιλάδων, από της βροχής του ουρανού πίνει ύδωρ», «γην ποταμών υδάτων, πηγών και αβύσσων, αίτινες αναβλύζουσιν από κοιλάδων και ορέων. Γην σίτου και κριθής, και αμπέλων, και σύκων, και ροδίων, γην ελαιών και μέλιτος, γην επί της οποίας θέλεις τρώγει άρτον ουχί μετ'ενδείας, δεν θέλεις στερείσθαι ουδενός επ' αυτής. Γην της οποίας οι λίθοι είναι σίδηρος, και εκ των ορέων της οποίας θέλεις μεταλλεύει χαλκόν», «γην την οποίαν Κύριος ο Θεός σου επιβλέπει πάντοτε, οι οφθαλμοί Κυρίου του Θεού σου είναι επ'αυτή, από της αρχής του έτους έως το τέλος του έτους.» (Δευτ. 8:7-9, 11: 10-12).

«΄Οταν Κύριος ο Θεός σε φέρη εις την γην την οποίαν ώμοσε προς τους πατέρας σου, προς τον Αβραάμ, και προς τον Ισαάκ, και προς τον Ιακώβ, διά να δώση εις σε πόλεις μεγάλας και καλάς, τας οποίας δεν έκτισας, και οικίας πλήρεις πάντων των αγαθών τας οποίας δεν εγέμισας, και φρέατα ηνοιγμένα τα οποία δεν ήνοιξας, αμπελώνας και ελαιώνας τους οποίους δεν εφύτευσας, αφού φάγης και χορτάσης, πρόσεχε εις σεαυτόν, μήποτε λησμονήσης τον Κύριον.» «Προσέχετε εις εαυτούς μήποτε λησμονήσητε την διαθήκην Κυρίου του Θεού σας . . . Διότι Κύριος ο Θεός σου είναι πυρ καταναλίσκον, Θεός ζηλότυπος.» Αν αμάρταναν ενώπιον του Κυρίου, τότε είπε ο Μωυσής, «εξάπαντος θέλετε απολεσθή από της γης, προς την οποίαν διαβαίνετε τον Ιορδάνην διά να κυριεύσητε αυτήν.»

Μετά την επανάληψη του νόμου δημόσια, ο Μωυσής ολοκλήρωσε το γράψιμο όλων των νόμων, των εντολών και των κρίσεων που είχε λάβει από το Θεό, καθώς και όλους τους διακανονι-

σμούς του τελετουργικού συστήματος. Το βιβλίο που περιείχε τα γραπτά αυτά, ανατέθηκε στη φροντίδα ειδικών αξιωματούχων, και για τη φύλαξη τοποθετήθηκε στα πλάγια της κιβωτού. Παρόλα αυτά ο μεγάλος αρχηγός αισθανόταν ακόμη ισχυρό φόβο μήπως ο λαός απομακρυνθεί από το Θεό. Σε μια υπέροχη και συγκινητική προσφώνηση, τους εξέθεσε τις ευλογίες που θα γίνονταν δικές τους αν τηρούσαν τους όρους της υπακοής, και τις κατάρες που θα επακολουθούσαν σε περίπτωση που θα τους παρέβαιναν.

«Εάν υπακούης επιμελώς εις την φωνήν Κυρίου του Θεού σου, διά να προσέχης να κάμνης πάσας τας εντολάς Αυτού, τας οποίας εγώ προστάζω εις σε σήμερον», «ευλογημένος θέλεις είσθαι εν τη πόλει, και ευλογημένος θελεις είσθαι εν τω αγρώ. Ευλογημένος ο καρπός της κοιλίας σου, και ο καρπός της γης σου, και ο καρπός των κτηνών σου . . . Ευλογημένον το καλάθιόν σου και η σκάφη σου. Ευλογημένος θέλεις είσθαι όταν εισέρχησαι και ευλογημένος θέλεις είσθαι όταν εξέρχησαι. Τους εχθρούς σου τους επανισταμένους επί σε, ο Κύριος θέλει κάμει αυτούς να συντριφθώσιν έμπροσθέν σου. Ο Κύριος θέλει εξαποστείλει επί σε την ευλογίαν εις τας αποθήκας σου, και εις πάντα όσα επιβάλης την χείρα σου.»

«Αλλ'εάν δεν υπακούσης εις την φωνήν Κυρίου του Θεού σου, διά να προσέχης να εκτελής πάσας τας εντολάς Αυτού, και τα διατάγματα Αυτού τα οποία εγώ προστάζω εις σε σήμερον, πάσαι αι κατάραι αύται θέλουσιν ελθεί επί σε», «και θέλεις γίνει εις θάμβος, εις παροιμίαν και εις γέλωτα μεταξύ πάντων των εθνών όπου σε φέρει ο Κύριος.» «Και θέλει σε διασπείρει ο Κύριος εις πάντα τα έθνη απ'άκρου της γης έως άκρου της γης. Και θέλετε λατρεύσει εκεί άλλους θεούς, τους οποίους δεν εγνώρισας, συ, ουδέ οι πατέρες σου, ξύλα και λίθους. Αλλά και εν τω μέσω των εθνών τούτων δεν θέλεις ευρεί ανάπαυσιν, ουδέ θέλει έχει στάσιν το ίχνος του ποδός σου, αλλά θέλει σοι δώσει εκεί ο Κύριος καρδίαν τρέμουσαν, και μαραινομένους οφθαλμούς, και τηκομένην ψυχήν. Και η ζωή σου θέλει είσθαι κρεμαμένη ενώπιόν σου, και θέλεις φοβείσθαι νύκτα και ημέραν, και θέλεις πιστεύει εις την ζωήν σου. Το πρωί θέλεις ειπεί, Είθε να ήτο εσπέρα! και την εσπέραν θέλεις ειπεί, Είθε να ήτο πρωί! διά τον φόβον της καρδίας σου, τον οποίον θέλεις φοβείσθαι, διά τα θεάματα των οφθαλμών σου, τα οποία θέλεις βλέπει.»

42. Η επανάληψη του νόμου

Φωτισμένος από τη θεοπνευστία και ατενίζοντας στο κύλισμα των αιώνων, ο Μωυσής αναπαρέστησε τις τρομακτικές σκηνές της τελικής ανατροπής του Ισραήλ ως έθνους από τα στρατεύματα της Ρώμης:

«Ο Κύριος θέλει φέρει έθνος επί σε από μακρόθεν, από άκρου της γης, ως με ορμήν αετού. Έθνος του οποίου την γλώσσαν δεν θελεις εννοεί, έθνος αγριοπρόσωπον το οποίον δεν θέλει σεβασθή το πρόσωπον του γέροντος ουδέ θέλει ελεήσει τον νέον.»

Η τέλεια απογύμνωση της χώρας και τα μαρτυρικά βάσανα του λαού κατά την πολιορκία της Ιερουσαλήμ από τον Τίτο αιώνες αργότερα, περιγράφηκαν ζωηρότατα:

«Θέλει τρώγει τον καρπόν των κτηνών σου και τα γεννήματα της γης σου εωσού εξολοθρευθής . . . Και θέλει σε πολιορκήσει εις πάσας τας πόλεις σου, εωσού πέσωσι τα υψηλά και οχυρά τείχη σου, εις τα οποία συ ήλπιζες, καθ'όλην την γην σου . . . Θέλεις φάγει τον καπόν της κοιλίας σου, τας σάρκας των υιών σου και των θυγατέρων σου, τους οποίους έδωκεν εις σε Κύριος ο Θεός σου, εν τη πολιορκία και εν τη καταθλίψει, με την οποίαν θέλει σε καταθλίψει ο εχθρός σου.» «Η απαλή και τρυφερά γυνή μεταξύ σου, της οποίας ο πους δεν εδοκίμασε να πατήση επί της γης διά την τρυφερότητα και απαλότητα, θέλει εμβλέψει με βλέμμα πονηρόν εις τον άνδρα του κόλπου αυτής . . . και εις τα τέκνα τα οποία εγέννησε, διότι θέλει φάγει αυτά κρυφίως διά την έλλειψιν πάντων εν τη πολιορκία και εν τη καταθλίψει, με την οποίαν ο εχθρός σου θελει σε καταθλίψει εις τας πόλεις σου.»

Ο Μωυσής κατέληξε με αυτά τα εντυπωσιακά λόγια:

«Διαμαρτύρομαι προς εσάς σήμερον τον ουρανόν και την γην, ότι έθεσα ενώπιόν σας την ζωήν και τον θάνατον, την ευλογίαν και την κατάραν. Διά τούτο εκλέξατε την ζωήν διά να ζήσητε, σύ και το σπέρμα σου, διά να αγαπάς Κύριον τον Θεόν σου, διά να υπακούης εις την φωνήν Αυτού, και διά να ήσαι προσηλωμένος εις Αυτόν. Διότι τούτο είναι η ζωή σου, και η μακρότης των ημερών σου, διά να κατοικής επί της γης την οποίαν ώμοσεν ο Κύριος προς τους πατέρας σου, προς τον Αβραάμ, προς τον Ισαάκ και προς τον Ιακώβ, να δώση εις αυτούς.» (Δευτ. 30:19,20).

Προκειμένου να αποτυπώσει βαθύτερα ακόμη στη σκέψη τους τις αλήθειες αυτές, ο μεγάλος αρχηγός τις ενσωμάτωσε σε ιερούς

στίχους. Ο ύμνος δεν ήταν μόνο ιστορικός, αλλά και προφητικός. Ενώ εξιστορούσε τις θαυμάσιες δοσοληψίες του Θεού με το λαό Του στο παρελθόν, σκιαγραφούσε επίσης τα σοβαρά γεγονότα του μέλλοντος όταν ο Χριστός θα έρθει για δεύτερη φορά με δύναμη και δόξα. Στο λαό συστήθηκε να αποστηθίσουν την ποιητική αυτή αφήγηση και να τη διδάξουν στα παιδιά τους, και στα παιδιά των παιδιών τους. Έπρεπε να ψάλλεται από τη συναγωγή όταν συγκεντρώνονταν για τη λατρεία, και να επαναλαμβάνεται από το λαό καθώς θα καταγίνονταν με τις καθημερινές ασχολίες τους. Οι γονείς είχαν καθήκον να τη χαράξουν στον ευαίσθητο νου των παιδιών τους, ώστε ποτέ να μη τη λησμονήσουν.

Επειδή οι Ισραηλίτες θα ήταν οι κατ'εξοχήν θεματοφύλακες και τηρητές του νόμου του Θεού, η έννοια των προσταγμάτων του και η σπουδαιότητα της υπακοής σε αυτά έπρεπε να εντυπωθούν με έναν ιδιαίτερο τρόπο σε υτούς και μέσο αυτών στα παιδιά τους και στα παιδιά των παιδιών τους. Σχετικά με τους νόμους Του ο Θεός πρόσταξε:

> «Θέλεις διδάσκει αυτούς επιμελώς εις τα τέκνα σου, και περί αυτών θέλεις ομιλεί καθήμενος εν τη οικία σου, και περιπατών εν τη οδώ, και πλαγιάζων και εγειρόμενος . . . Και θέλεις γράψει αυτούς επί τους παραστάτας της οικίας σου, και επί τας πύλας σου.»

΄Οταν τα παιδιά τους θα ρωτούσαν στο μέλλον, «Τι δηλούσι τα μαρτύρια, και τα διατάγματα, και αι κρίσεις, τα οποία Κύριος ο Θεός ημών σας προσέταξε;» τότε οι γονείς έπρεπε να επαναλάβουν την ιστορία των ευσπλαχνικών διαπραγματεύσεών Του προς αυτούς - πώς δηλαδή ο Κύριος είχε εργασθεί για την απελευθερωσή τους ώστε να υπακούουν στο νόμο Του, και μετά να τους απαντήσουν:

> «Προσέταξεν εις ημάς ο Κύριος να κάμνωμεν πάντα τα διατάγματα ταύτα, να φοβώμεθα Κύριον τον Θεόν ημών, διά να ευημερώμεν πάντοτε, διά να φυλάττη ημάς ζώντας, καθώς την σήμερον ημέραν. Και θέλει είσθαι δικαιοσύνη εις ημάς, εάν προσέχωμεν να πράττωμεν πάσας τας εντολάς ταύτας ενώπιον Κυρίου του Θεού ημών, καθώς προσέταξεν εις ημάς.»

42. Η επανάληψη του νόμου

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΜΩΥΣΗ

(Βασίζεται στο βιβλίο Δευτερονόμιον, κεφ. 31: - 34:)

Σε όλες τις σχέσεις του Θεού με το λαό Του, ανάμεικτη με την αγάπη και την ευσπλαχνία Του απαντάται κατάφανη η απόδειξη της ορθής και αμερόληπτης δικαιοσύνης. Παράδειγμα αποτελεί η ιστορία του λαού Ισραήλ. Ο Θεός τον επιδαψίλευσε με μεγάλες ευλογίες. Η τρυφερή φροντίδα Του γι'αυτούς απεικονίζεται με αυτό το συγκινητικό τρόπο: «Καθώς ο αετός σκεπάζει την φωλεάν αυτού, περιθάλπει τους νεοσσούς αυτού, εξαπλώνων τας πτέρυγας αυτού, αναλαμβάνει αυτούς και σηκώνει αυτούς επί των πτερύγων αυτού, ούτως ο Κύριος μόνος ωδήγησεν αυτόν.» Όμως, πόσο άμεση και αυστηρή ανταπόδοση τους έγινε για τις παραβάσεις τους!

Η άπειρη αγάπη του Θεού εκδηλώθηκε με τη δωρεά του μονογενούς Υιού Του για την απολύτρωση μιας χαμένης φυλής. Ο Χριστός ήρθε στη γη για να αποκαλύψει στους ανθρώπους το χαρακτήρα του Πατέρα Του, και η ζωή Του ήταν γεμάτη από έργα θεϊκής τρυφερότητας και ευσπλαχνίας. Και όμως, ο ίδιος ο Χριστός δηλώνει ότι «έως αν παρέλθη ο ουρανός και η γη, ιώτα έν ή μία κεραία δεν θέλει παρέλθει από του νόμου.» Η ίδια η φωνή που με υπομονητική και με γεμάτη αγάπη ικεσία προσκαλεί τον αμαρτωλό να έρθει σε Αυτόν και να αποκτήσει τη συγχώρηση και την ειρήνη, την ημέρα της κρίσης θα προστάξει αυτούς που απέρριψαν το έλεός Του, «Υπάγετε απ'Εμού οι κατηραμένοι». Σε ολόκληρη τη Γραφή ο Θεός παριστάνεται όχι μόνο ως στοργικός πατέρας, αλλά και ως δίκαιος κριτής. Μπορεί βέβαια με ευχαρίστηση να φέρεται ευσπλαχνικός «συγχωρών ανομίαν και παράβασιν», όμως «ουδόλως αθωόνων τον ένοχον.» (Ματθ. 5:18, 25:41, Έξ. 34:7).

43. Ο θάνατος του Μωυσή

Ο μεγάλος Κυβερνήτης των εθνών είχε δηλώσει ότι ο Μωυσής δεν επρόκειτο να οδηγήσει τη σύναξη του Ισραήλ στην αγαθή γη, και η θερμή παράκληση του δούλου του Θεού δεν ήταν δυνατόν να εξασφαλίσει ανάκληση της απόφασής Του. Ο Μωυσής ήξερε ότι έπρεπε να πεθάνει. Και όμως ούτε προς στιγμή εγκατέλειψε την ευθύνη του για τον Ισραήλ. Προσπάθησε ευσυνείδητα να ετοιμάσει τη συναγωγή για την είσοδό της στην υποσχεμένη κληρονομιά.

Ακολουθώντας την προσταγή του Θεού, ο Μωυσής και ο Ιησούς του Ναυή πήγαν στο αγιαστήριο, ενώ η στήλη της νεφέλης στάθηκε επάνω από τη θύρα. Εδώ ο λαός αφιερώθηκε με επισημότητα στην κηδεμονία του Ιησού. Το έργο του Μωυσή ως αρχηγού του Ισραήλ είχε λήξει. Εξακολουθούσε όμως να είναι απορροφημένος για το καλό του λαού του. Παρουσία του συγκεντρωμένου πλήθους, ο Μωυσής στο όνομα του Θεού απεύθυνε στο διάδοχό του τα γεμάτα από θεϊκή ενθάρρυνση λόγια: «Ανδρίζου και θάρρει, διότι συ θέλεις εισαγάγει τους υιούς Ισραήλ εις την γην, την ποίαν ώμοσα προς αυτούς, και Εγώ θέλω είσθαι μετά σου.» Έπειτα στράφηκε προς τους πρεσβυτέρους και τους ανωτέρους του λαού, τους οποίους κάλεσε επίσημα να ακολουθούν πιστά τις οδηγίες που τους είχε μεταδώσει από μέρους του Θεού.

Ατενίζοντας ο λαός στο γηραιό άνδρα που σε λίγο θα αποχωριζόταν από αυτούς, ξαναθυμήθηκαν με καινούργια και βαθύτερη εκτίμηση την πατρική στοργή του, τις σοφές συμβουλές του και τις άοκνες προσπάθειές του. Πόσες φορές, όταν οι αμαρτίες τους είχαν προκαλέσει τη δίκαιη τιμωρία του Θεού, οι προσευχές του Μωυσή υπερίσχυσαν για να τους λυτρώσει! Θυμόνταν με πικρία ότι η δική τους διεστραμμένη διαγωγή είχε προκαλέσει την αμαρτία του Μωυσή, εξαιτίας της οποίας αυτός έπρεπε να πεθάνει.

Ο αποχωρισμός από τον αγαπημένο αρχηγό τους θα απέβαινε μια αποτελεσματικότερη μομφή για τον Ισραήλ από οποιαδήποτε μπορούσε να δοθεί αν η ζωή και η αποστολή του συνεχίζονταν. Ο Θεός ήθελε να τους κάνει να αισθανθούν ότι δεν έπρεπε να καταστήσουν τη ζωή του επόμενου αρχηγού τους τόσο δύσκολη όπως έκαναν τη ζωή του Μωυσή. Ο Θεός μιλάει στο λαό Του με χορηγημένες ευλογίες. Και όταν αυτές δεν εκτιμούνται, τότε τους μιλάει με παρακρατημένες ευλογίες για να μπορέσουν να αισθανθούν τις αμαρτίες τους και να επιστρέψουν σε Αυτόν με όλη την καρδιά τους. Την ίδια εκείνη μέρα η προσταγή ήρθε στο Μωυσή:

43. Ο θάνατος του Μωυσή

«Ανάβα . . . εις το όρος Νεβώ . . . και θεώρησον την γην Χαναάν, την οποίαν Εγώ δίδω εις τους υιούς Ισραήλ εις ιδιοκτησίαν, και τελεύτησον εν τω όρει όπου αναβαίνεις και προστέθητι εις τον λαόν σου.»

Ο Μωυσής είχε συχνά απομακρυνθεί από το στρατόπεδο κατά τη θεϊκή υπόδειξη, προκειμένου να επικοινωνήσει με το Θεό. Τώρα όμως επρόκειτο να απομακρυνθεί για κάποια καινούργια μυστηριακή παραγγελία. Έπρεπε να πάει να παραδώσει τη ζωή του στα χέρια του Πλάστη του. Ο Μωυσής ήξερε ότι θα πέθαινε ολομόναχος. Κανένας επίγειος φίλος δεν είχε το δικαίωμα να του παρασταθεί στις τελευταίες στιγμές του. Μυστήριο και δέος σκέπαζε τη σκηνή μπροστά του, και αυτό βάραινε την καρδιά του. Η πιο σκληρή δοκιμασία ήταν ο χωρισμός του από το λαό της φροντίδας και της αγάπης του - το λαό με τα συμφέροντα του οποίου η ζωή του είχε τόσα πολλά χρόνια συνδεθεί. Είχε όμως μάθει να εμπιστεύεται στο Θεό και με αδιάσειστη πίστη αφιέρωσε τον εαυτό του και το λαό του στην αγάπη και στην ευσπλαχνία Του.

Για τελευταία φορά ο Μωυσής στεκόταν στη σύναξη του λαού του. Και πάλι το Πνεύμα του Θεού τον επισκέφθηκε, και με το πιο εμπνευσμένο και συγκινητικό λεκτικό ευλόγησε την κάθε φυλή ξεχωριστά καταλήγοντας με μια γενική ευχή σε όλες τις φυλές:

«Δεν είναι ουδείς ως ο Θεός του Ιεσουρούν,
΄Οστις επιβαίνει επί τους ουρανούς προς βοήθειάν σου,
Και εν τη μεγαλοπρεπεία αυτού επί το στερέωμα.
Ο Θεός ο αιώνιος είναι καταφυγή,
Και υποστήριγμα οι αιώνιοι βραχίονες.
Και θέλει εκδιώξει τον εχθρόν απ'έμπροσθέν σου,
Και θέλει ειπεί, Εξολόθρευσον.
Τότε ο Ισραήλ θέλει κατοικήσει μόνος εν ασφαλεία,
Ο οφθαλμός του Ιακώβ θέλει είσθαι επί γης σίτου και οίνου,
Και οι ουρανοί Αυτού θέλουσι σταλάζει δρόσον.
Μακάριος συ, Ισραήλ.
Τίς όμοιός σου, λαέ σωζόμενε υπό του Κυρίου,
΄Οστις είναι η ασπίς της βοήθειάς σου;»

(Δευτ. 33:26-29)

Ο Μωυσής έφυγε από τη συναγωγή, και σιωπηλός και κατάμονος κατευθύνθηκε προς το βουνό. Ανέβηκε «εις το όρος Νεβώ, εις την κορυφήν Φασγά». Στάθηκε στο ερημικό εκείνο ύψωμα και

αντίκρισε με αθάμπωτη ματιά τη σκηνή που εκτεινόταν μπροστά του. Μακριά στη δύση απλώνονταν τα γαλανά νερά της Μεγάλης Θάλασσας. Στα βόρεια το όρος Χερμών υψωνόταν στον ουρανό. Ανατολικά βρισκόταν το οροπέδιο του Μωάβ, και πιο μακριά η Βασάν, η σκηνή του ισραηλινού θριάμβου. Και πέρα, πιο μακριά, νότια, εκτεινόταν η έρημος των μακρινών περιπλανήσεών τους.

Στη μοναξιά ο Μωυσής έκανε μια ανασκόπηση της γεμάτης από μεταλλαγές και αντιξοότητες ζωής του, από τη στιγμή που εγκατέλειψε ανακτορικές τιμές και μια μελλοντική βασιλεία στην Αίγυπτο για να συμμετέχει στη μοίρα του εκλεκτού λαού του Θεού. Έφερε στη μνήμη του τα μακρινά εκείνα χρόνια στην ερημιά βόσκοντας τα κοπάδια του Ιοθόρ, την παρουσία του Αγγέλου στην καιγόμενη βάτο και την κλήση του για την απελευθέρωση του Ισραήλ.

Αναπαράστησε πάλι τα μεγάλα θαύματα της δύναμης του Θεού χάρη του εκλεκτού λαού, και τη μακρόθυμη ευσπλαχνία Του κατά τα χρόνια των περιπλανήσεων και των ανταρσιών τους. Παρά τα όσα είχε κάνει ο Θεός γι'αυτούς, παρά τις δικές του προσπάθειες και προσευχές, μόνο δύο από τους ενήλικες της απέραντης εκείνης στρατιάς που έφυγε από την Αίγυπτο, βρέθηκαν πιστοί για να εισέλθουν στην υποσχεμένη γη. Καθώς ο Μωυσής ανασκοπούσε τα αποτελέσματα των μόχθων του, η γεμάτη δοκιμασίες και θυσίες ζωή του φαινόταν ότι είχε πάει σχεδόν άδικα.

Και όμως δε λυπόταν για τα βάρη που σήκωσε. Ήξερε ότι η αποστολή του και το έργο του είχαν ορισθεί από τον ίδιο το Θεό. Όταν κλήθηκε να γίνει ο αρχηγός των σκλαβωμένων Ισραηλιτών, οπισθοχώρησε από το φόβο της ευθύνης. Αφότου όμως ανέλαβε το έργο αυτό, δεν παραιτήθηκε από το βάρος. Ακόμη και ο Κύριος όταν πρότεινε να τον απαλλάξει καταστρέφοντας τον επαναστάτη Ισραήλ, ο Μωυσής δε συγκατατέθηκε. Παρά το γεγονός ότι οι δοκιμασίες του υπήρξαν μεγάλες, είχε όμως γευθεί ιδιαίτερα τεκμήρια της εύνοιας του Θεού, είχε αποκτήσει μια πλούσια εμπειρία στο διάστημα της παραμονής στην Αίγυπτο, διαπιστώνοντας τις αποδείξεις της δύναμης και της δόξας του Θεού, καθώς και την κοινωνία της αγάπης Του. Ένιωθε ότι είχε κάνει ορθή εκλογή, «προκρίνας μάλλον να κακουχήται με τον λαόν του Θεού, παρά να έχη πρόσκαιρον απόλαυσιν αμαρτίας.»

Ρίχνοντας ένα βλέμμα πίσω, στην πείρα του ως αρχηγού του λαού του Θεού, μια σφαλερή πράξη σπίλωνε το μητρώο του. Αν

εκείνη η παράβαση μπορούσε να εξαλειφθεί, ήξερε ότι δεν έπρεπε να τον φοβίζει ο θάνατος. Ήταν βέβαιος ότι μετάνοια και πίστη στην υποσχεμένη Θυσία ήταν όλο που ο Θεός απαιτούσε, και για άλλη μια φορά ο Μωυσής εξομολογήθηκε την αμαρτία του και ζήτησε συγγνώμη στο όνομα του Χριστού.

Και τότε του παρουσιάσθηκε η πανοραμική θέα της Χώρας της Επαγγελίας. Κάθε μέρος της χώρας απλώθηκε μπροστά του, όχι αμυδρό και αβέβαιο, θαμπωμένο από την απόσταση, αλλά ξεκάθαρο, ευδιάκριτο, ένα χάρμα ομορφιάς στα μάτια του. Η σκηνή αυτή του παρουσιάσθηκε όχι όπως ήταν τότε, αλλά όπως θα γινόταν, έχοντας επάνω της την ευλογία του Θεού όταν ο Ισραήλ θα την κατακτούσε. Φαινόταν να ατένιζε μια δεύτερη Εδέμ. Ήταν εκεί βουνά καλυμμένα με τους κέδρους του Λιβάνου, λόφοι γκριζοπράσινοι με ελαιόδενδρα και αμπέλια να μοσχομυρίζουν, απέραντες καταπράσινες πεδιάδες ανθοστόλιστες και κατάμεστες από παραγωγή, με τροπικά φοινικόδενδρα εδώ, με λιβάδια όπου κυμάτιζε το σιτάρι και το κριθάρι παρέκει, ηλιόλουστες κοιλάδες με τη μουσική που συνέθεταν το κελάρυσμα των ρυακιών με το κελάηδημα των πουλιών, όμορφες πόλεις, περιποιημένοι κήποι, λίμνες συναγωνιζόμενες «την αφθονίαν της θαλάσσης», κοπάδια να βόσκουν στις λοφοπλαγιές, και σε αυτά ακόμη τα βράχια αποθηκευμένοι θησαυροί από το άγριο μέλι. Πραγματικά, τέτοια ήταν η γη που ο Μωυσής, εμπνευσμένος από το Πνεύμα του Θεού, περιέγραψε στον Ισραήλ:

> Γη «ευλογημένη παρά Κυρίου . . . από των πολυτίμων δώρων του ουρανού, από της δρόσου και από της κάτω κειμένης αβύσσου, και από των εκ του ηλίου πολυτίμων καρπών . . . και από των πολυτίμων αγαθών των αιωνίων βουνών . . . και από των πολυτίμων αγαθών της γης και του πληρώματος αυτής.»

Ο Μωυσής είδε τον εκλεκτό λαό να εγκαθίσταται στη Χαναάν, κάθε φυλή με τη δική της ιδιοκτησία. Του παρουσιάσθηκε μια θέα της ιστορίας τους που θα ακολουθούσε την εγκατάστασή τους στη γη της υπόσχεσης. Η μακρόχρονη θλιβερή ιστορία της αποστασίας τους και της τιμωρίας της ξετυλίχθηκε μπροστά στα μάτια του. Τους είδε να σκορπίζονται εξαιτίας των αμαρτιών τους ανάμεσα στα έθνη, με τη δόξα απομακρυσμένη από τον Ισραήλ, την όμορφη πόλη τους ρημαγμένη και το λαό της αιχμάλωτο σε ξένες χώρες. Τους είδε να επανέρχονται στη χώρα των πατέρων τους και τελικά να περνούν στη ρωμαϊκή κυριαρχία.

Του επιτράπηκε να ρίξει μια ματιά στην εξέλιξη του χρόνου και να δει την πρώτη έλευση του Σωτήρα. Είδε τον Ιησού βρέφος στη Βηθλεέμ. Άκουσε τις αγγελικές φωνές να ψάλλουν το χαρμόσυνο ύμνο «δόξα εν υψίστοις Θεώ και επί γης ειρήνη». Αντίκρισε στον ουρανό το άστρο που οδήγησε τους μάγους της Ανατολής στον Ιησού, και η σκέψη του πλημμύρισε από φως, καθώς ξανάφερε στη θύμησή του τα προφητικά εκείνα λόγια: «Θέλει ανατείλει άστρον εξ Ιακώβ, και θέλει αναστηθή σκήπτρον εκ του Ισραήλ.» (Αρ. 24:17). Παρακολούθησε την ταπεινή ζωή του Χριστού στη Ναζαρέτ, την υπηρεσία Του της αγάπης, της συμπόνιας, της θεραπείας, αλλά και την απόρριψή Του από ένα περήφανο και άπιστο έθνος.

Έκπληκτος άκουσε την κομπαστική τους εξύψωση του νόμου του Θεού, ενώ καταφρονούσαν και απέκρουαν Εκείνον μέσο του οποίου είχε δοθεί ο νόμος. Είδε τον Ιησού να κλαίει επάνω στο όρος των Ελαιών καθώς αποχαιρετούσε την αγαπημένη πόλη Του. Όταν ο Μωυσής αντίκρισε την τελική απόρριψη του λαού του, τόσο πλούσια ευλογημένου από τον Ουρανό, εκείνου του λαού που για χάρη του είχε προτιμήσει να σβησθεί το δικό του όνομα από το βιβλίο της ζωής, όταν άκουσε τα τρομερά εκείνα λόγια, «ιδού, αφήνεται εις εσάς ο οίκος σας έρημος» (Ματθ. 23:38), η καρδιά του σφίχθηκε από αγωνία και καυτά δάκρυα κύλησαν από τα μάτια του συμπονώντας για τη βαθιά θλίψη του Υιού του Θεού.

Ακολούθησε το Σωτήρα στη Γεθσημανή και παρακολούθησε την αγωνία Του στον κήπο, την προδοσία, το χλευασμό, το μαστίγωμα, τη σταύρωση. Ο Μωυσής είδε ότι όπως ο ίδιος είχε υψώσει το φίδι στην έρημο, έτσι ο Υιός του Θεού έπρεπε να υψωθεί «διά να μη απολεσθή πας ο πιστεύων εις Αυτόν, αλλά να έχη ζωήν αιώνιον». (Ιωάν. 3:16). Θλίψη και αγανάκτηση γέμισε η ψυχή του Μωυσή όταν είδε την υποκρισία και το σατανικό μίσος που εκδήλωνε το ιουδαϊκό έθνος εναντίον του Λυτρωτή τους, τον πανίσχυρο Άγγελο που είχε προπορευθεί οδηγώντας τους πατέρες τους.

Άκουσε τη σπαραξικάρδια κραυγή του Χριστού, «Θεέ μου, Θεέ μου, διά τί Με εγκατέλιπες;» (Μάρκ. 15:34). Τον είδε να κείτεται στον καινούργιο τάφο του Ιωσήφ. Το πυκνό σκοτάδι της απελπισίας φάνηκε να σαβανώνει τον κόσμο. Αλλά κοίταξε πάλι και Τον αντίκρισε να βγαίνει νικητής και να ανεβαίνει στον ουρανό συνοδευόμενος από τους λατρευτές αγγέλους και οδηγώντας

ένα πλήθος από αιχμαλώτους (του άδη). Είδε τις αστραφτερές πύλες να ανοίγουν για να Τον δεχθούν, και τα ουράνια στρατεύματα να υποδέχονται με άσματα θριαμβικά τον Κυβερνήτη τους.

Εκεί του αποκαλύφθηκε ότι αυτός ο ίδιος θα ήταν που θα συνόδευε το Σωτήρα και θα Του άνοιγε τις αιώνιες πύλες. Ατενίζοντας στη σκηνή αυτή, το πρόσωπό του έλαμψε με μια άγια ακτινοβολία. Πόσο μηδαμινές φαίνονταν οι δοκιμασίες και οι θυσίες της ζωής του συγκρινόμενες με εκείνες του Υιού του Θεού! Πόσο ελαφρές συγκρινόμενες με το «καθ'υπερβολήν εις υπερβολήν αιώνιον βάρος δόξης!» (Β΄Κορ.4:17). Χάρηκε ότι του επιτράπηκε να γίνει έστω και για τόσο λίγο συμμέτοχος των παθημάτων του Χριστού.

Ο Μωυσής είδε τους μαθητές του Χριστού καθώς πήγαιναν να μεταφέρουν το ευαγγέλιο στον κόσμο. Είδε πως αν και «ο κατά σάρκα Ισραήλ» απέτυχε στον υψηλό προορισμό στον οποίο τον είχε καλέσει ο Θεός, αν και απέτυχε με την απιστία του να γίνει το φως του κόσμου, αν και περιφρόνησε την ευσπλαχνία του Θεού και έχασε τις ευλογίες ως εκλεκτός λαός Του, ο Θεός όμως δεν είχε απορρίψει το σπέρμα του Αβραάμ. Οι ένδοξες προθέσεις που σκόπευε να πραγματοποιήσει μέσο του Ισραήλ, θα εκπληρώνονταν. ΄Οσοι δια του Χριστού θα γίνονταν τέκνα πίστης, θα λογίζονταν σπέρμα του Αβραάμ. Ήταν κληρονόμοι των υποσχέσεων της διαθήκης. Είχαν κληθεί, όπως ο Αβραάμ, να φυλάξουν και να γνωστοποιήσουν στον κόσμο το νόμο του Θεού και το ευαγγέλιο του Υιού Του. Ο Μωυσής είδε το φως του ευαγγελίου να λάμπει μέσο των μαθητών του Ιησού «εις τους καθημένους εν σκότει» (Ματθ. 4:16), και χιλιάδες προερχόμενοι από τις χώρες των εθνικών να συρρέουν στην ανατέλλουσα λαμπρότητά του. Και ενώ έτσι παρατηρούσε, χάρηκε για την πρόοδο και την ευημερία του Ισραήλ.

Και τότε μια άλλη σκηνή πέρασε από μπροστά του. Είχε δει το έργο του Σατανά να οδηγεί τους Ιουδαίους να απορρίψουν το Χριστό, ενώ διατείνονταν ότι τιμούσαν το νόμο του Πατέρα Του. Τώρα έβλεπε τους Χριστιανούς κάτω από μια παρόμοια εξαπάτηση, που ενώ ισχυρίζονται ότι δέχονται το Χριστό, απορρίπτουν το νόμο του Θεού. Είχε ακούσει από τους ιερείς και τους πρεσβυτέρους την έξαλλη κραυγή, «΄Αρον, άρον, σταύρωσον Αυτόν!» Και τώρα άκουγε από τους καλούμενους χριστιανούς δασκάλους την κραυγή, ''Καταργήστε το νόμο!'' Είδε να καταπατείται το Σάββατο και να αντικαθίσταται με ένα κίβδηλο θέσπισμα.

43. Ο θάνατος του Μωυσή

Πάλι κατέλαβε το Μωυσή έκπληξη και τρόμος. Πώς μπορούσαν αυτοί που πίστευαν στο Χριστό, να απορρίψουν το νόμο που υπαγόρευσε με την ίδια τη φωνή Του από την κορυφή του όρους; Πώς μπορούσε κανείς που φοβάται το Θεό, να παραμερίσει το νόμο ο οποίος αποτελεί το θεμέλιο της διακυβέρνησής Του στον ουρανό και στη γη; Με χαρά ο Μωυσής παρατήρησε το νόμο να τιμάται ακόμη και να εξυψώνεται από μερικούς πιστούς. Είδε τον τελειωτικό μεγάλο αγώνα των επίγειων δυνάμεων για να εξοντώσουν αυτούς που τηρούν το νόμο του Θεού. Παρατήρησε μέχρι τον καιρό που ο Θεός θα εγερθεί για να τιμωρήσει τους κατοίκους της γης για την παράβασή τους και εκείνους που ευλαβούνται το όνομά Του να καλύπτονται και να προστατεύονται την ημέρα της οργής Του.

΄Ακουσε τη συνθήκη ειρήνης του Θεού με αυτούς που τήρησαν το νόμο Του καθώς υψώνει τη φωνή Του από το άγιο κατοικητήριό Του και σείονται η γη και ο ουρανός. Είδε την ένδοξη δευτέρα παρουσία του Χριστού, τους δίκαιους νεκρούς να ανασταίνονται για αιώνια ζωή και τους ζώντες αγίους να μεταλλάσσονται χωρίς να έχουν γευθεί θάνατο, και να ανέρχονται με χαρμόσυνους ύμνους στην πόλη του Θεού. Ακόμη μια σκηνή βλέπουν τα μάτια του: τη γη απαλλαγμένη από την κατάρα, ωραιότερη από την όμορφη Γη της Επαγγελίας που μόλις είχε παρουσιασθεί μπροστά του. Δεν υπάρχει η αμαρτία εκεί, ούτε ο θάνατος μπορεί να κάνει την είσοδό του σε αυτή. Εκεί τα έθνη των λυτρωμένων βρίσκουν αιώνια κατοικία. Με απερίγραπτη χαρά ο Μωυσής αντικρίζει τη σκηνή που είναι η εκπλήρωση μιας ενδοξότερης απελευθέρωσης από ό,τι μπορούσε ποτέ να φαντασθεί. Περασμένες πια οι επίγειες περιπλανήσεις τους, ο Ισραήλ τελικά μπαίνει στην ωραία γη.

Το όραμα σβήνεται τώρα και τα μάτια του αγκαλιάζουν τη Χαναάν όπως απλώνεται πέρα στο διάστημα. Και τότε, σαν κουρασμένος μαχητής, ξαπλώνει κατά γης για να ξεκουρασθεί. «Και ετελεύτησεν εκεί ο Μωυσής, ο θεράπων του Κυρίου, εν τη γη Μωάβ, κατά τον λόγον του Κυρίου. Και έθαψεν αυτόν εν κοιλάδι εν τη γη Μωάβ, κατέναντι του Βαιθ-φεγώρ, και ουδείς γνωρίζει την ταφήν αυτού έως της σήμερον.» Πολλοί που δεν είχαν θελήσει να προσέξουν τις συμβουλές του όταν αυτός βρισκόταν κοντά τους, θα διέτρεχαν τον κίνδυνο να κάνουν είδωλο το νεκρό σώμα του, αν ήξεραν τον τόπο της ταφής του. Γι’αυτό το λόγο τους είχε

αποκρυβεί. Άγγελοι του Θεού ενταφίασαν το σώμα του πιστού δούλου του Θεού και φύλαγαν το ερημικό μνήμα.

«Δεν ηγέρθη πλέον εν τω Ισραήλ προφήτης ως ο Μωυσής, τον οποίον εγνώρισεν ο Κύριος πρόσωπον προς πρόσωπον, εις πάντα τα σημεία και τέρατα τα οποία ο Κύριος απέστειλεν αυτόν να κάμη . . . και εις πάσαν την χείρα την κραταιάν, και εις πάντα τα θαυμάσια τα μεγάλα, τα οποία έκαμεν ο Μωυσής ενώπιον παντός του Ισραήλ.»

Αν η ζωή του Μωυσή δεν είχε αμαυρωθεί από τη μοναδική εκείνη αμαρτία όταν απέτυχε να δώσει δόξα στο Θεό βγάζοντας νερό από το βράχο στην Κάδης, ο Μωυσής θα είχε εισέλθει στη γη της επαγγελίας και θα είχε μεταφερθεί στον ουρανό χωρίς να γευθεί θάνατο. Δεν επρόκειτο όμως να μείνει για πολύ στον τάφο. Ο ίδιος ο Χριστός μαζί με τους αγγέλους που είχαν θάψει το Μωυσή, κατέβηκε από τον ουρανό για να καλέσει το δούλο Του από τον ύπνο. Ο Σατανάς θριαμβολογούσε με την επιτυχία του κάνοντας το Μωυσή να αμαρτήσει εναντίον του Θεού και να τον φέρει έτσι κάτω από την εξουσία του θανάτου. Ο μεγάλος εχθρός δήλωσε ότι η θεϊκή καταδίκη «γη είσαι και εις γην θέλεις επιστρέψει» (Γέν. 3:19) του παραχωρούσε το δικαίωμα της κατοχής των νεκρών. Η δύναμη του τάφου δεν είχε ποτέ θραυσθεί, και όλους όσοι βρίσκονταν στον τάφο τούς διεκδικούσε σαν αιχμαλώτους του που δεν επρόκειτο ποτέ να απελευθερωθούν από τη σκοτεινή φυλακή του.

Για πρώτη φορά ο Χριστός έμελλε να ξαναφέρει στη ζωή ένα νεκρό. Καθώς ο Άρχοντας της ζωής και οι λαμπροί άγγελοι πλησίαζαν στον τάφο, ο Σατανάς αναστατώθηκε βλέποντας να χάνει την υπεροχή του. Μαζί με τους πονηρούς αγγέλους του ορθώθηκε να φιλονικήσει για την παραβίαση του εδάφους που διεκδικούσε για δικό του. Καυχόταν ότι ο δούλος του Θεού είχε γίνει αιχμάλωτός του. Δήλωσε πως ούτε και ο Μωυσής ακόμη ήταν ικανός να τηρήσει το νόμο του Θεού, ότι είχε σφετερισθεί για τον εαυτό του τη δόξα η οποία οφείλεται στον Κύριο - το ίδιο ακριβώς αμάρτημα που εκτόπισε το Σατανά από τον ουρανό - και με την παράβαση αυτή είχε περιέλθει στην κυριαρχία του Σατανά. Ο αρχιπροδότης επανέλαβε τις αρχικές κατηγορίες που είχε κάνει εναντίον της θεϊκής διακυβέρνησης, και ανέφερε ξανά τα παράπονά του για την αδικία που δήθεν ο Θεός τού είχε κάνει.

Ο Χριστός δεν κατέβηκε στο χαμηλό επίπεδο να αρχίσει τη λογομαχία με το Σατανά. Θα μπορούσε να αναφερθεί στο σκληρό

έργο που έκανε με τις εξαπατητικές μεθόδους του στον ουρανό προξενώντας την καταστροφή πολυάριθμων κατοίκων του. Θα μπορούσε να υποδείξει το ψέμα της Εδέμ που οδήγησε στην αμαρτία τον Αδάμ και έφερε το θάνατο στην ανθρώπινη φυλή. Θα μπορούσε να υπενθυμίσει στο Σατανά ότι ήταν το δικό του έργο να προτρέψει τους Ισραηλίτες να γογγύζουν και να επαναστατούν, εκείνο που εξάντλησε τη μεγάλη υπομονή του αρχηγού τους και σε μια στιγμή απερισκεψίας τον αιφνιδίασε με την αμαρτία εξαιτίας της οποίας είχε περιέλθει στο κράτος του θανάτου.

Ο Χριστός όμως ανέθεσε όλα αυτά στον Πατέρα Του λέγοντας: «Ο Κύριος θέλει σε επιτιμήσει.» (Ιούδα 9). Ο Σωτήρας δεν ήρθε σε προστριβή με τον αντίπαλό Του, αλλά εκεί αμέσως άρχισε το έργο Του να σπάσει τη δύναμη του νικημένου εχθρού επαναφέροντας το νεκρό στη ζωή. Υπήρχε σε αυτό απόδειξη της υπεροχής του Υιού του Θεού. Η ανάσταση έγινε ένα σίγουρο για πάντα γεγονός. Ο Σατανάς έχασε τη λεία του. Οι δίκαιοι νεκροί θα ξαναζήσουν.

Η αμαρτία είχε σαν αποτέλεσμα να περάσει ο Μωυσής στη δύναμη του Σατανά. Άξιζε να γίνει νόμιμος αιχμάλωτος του θανάτου. Αναστήθηκε όμως σε αιώνια ζωή διατηρώντας το εμπράγματο δικαίωμά του χάρη στο όνομα του Λυτρωτή. Βγήκε ένδοξος από τον τάφο και ανέβηκε με τον Απελευθερωτή του στην πόλη του Θεού.

Ποτέ άλλοτε, εκτός από την περίπτωση της θυσίας του Χριστού, η δικαιοσύνη και η αγάπη του Θεού δεν παρουσιάσθηκαν πιο έντονα από ό,τι με τη συμπεριφορά Του στο Μωυσή. Ο Θεός απέκλεισε το Μωυσή από τη Χαναάν, προκειμένου να διδάξει ένα μάθημα που δεν έπρεπε να λησμονηθεί ποτέ, ότι Εκείνος απαιτεί ακριβή υπακοή και οι άνθρωποι πρέπει να προσέχουν να μη δίνουν στον εαυτό τους δόξα η οποία οφείλεται στον Πλάστη τους. Δεν μπορούσε να εισακούσει την προσευχή του Μωυσή να έχει μέρος στην κληρονομιά του Ισραήλ, αλλά δε λησμόνησε ούτε εγκατέλειψε το δούλο Του. Ο Θεός του ουρανού καταλάβαινε τα βάσανα που πέρασε ο Μωυσής. Είχε σημειώσει κάθε πράξη πιστής υπηρεσίας όλα εκείνα τα μακριά χρόνια των συγκρούσεων και των δοκιμασιών. Στην κορυφή Φασγά ο Θεός κάλεσε το Μωυσή σε μια κληρονομιά ασύγκριτα ενδοξότερη από την επίγεια Χαναάν.

Στο Όρος της Μεταμόρφωσης ο Μωυσής παρουσιάσθηκε με τον Ηλία που είχε μετατεθεί. Είχαν σταλεί ως φορείς φωτός από

τον Πατέρα στον Υιό. Έτσι τελικά εκπληρώθηκε η προσευχή που ο Μωυσής είχε απευθύνει τόσους αιώνες πριν. Στάθηκε επάνω σε «εκείνο το όρος το αγαθόν», μέσα στο κληρονομικό περιβάλλον του λαού του, φέροντας τη μαρτυρία του σε Αυτόν στον οποίο συγκεντρώνονταν όλες οι υποσχέσεις στον Ισραήλ. Αυτή είναι η τελευταία σκηνή που παρουσιάζεται στα μάτια των θνητών σχετικά με την ιστορία του ανθρώπου, του τόσο τιμημένου από τον Ουρανό.

Ο Μωυσής ήταν τύπος του Χριστού. Αυτός ο ίδιος είχε ανακοινώσει στον Ισραήλ: «Προφήτην εκ μέσου σου θέλει αναστήσει εις σε Κύριος ο Θεός σου εκ των αδελφών σου, ως εμέ. Αυτού θέλετε ακούει.» Ο Θεός έκρινε να μαθητεύσει το Μωυσή στο σχολείο της φτώχιας και των βασάνων πριν να είναι έτοιμος για να οδηγήσει τα ισραηλινά πλήθη στην επίγεια Χαναάν. Ο Ισραήλ του Θεού που ταξιδεύει στην ουράνια Χαναάν, έχει Κυβερνήτη ο οποίος δε χρειαζόταν καμιά ανθρώπινη εκπαίδευση προκειμένου να ετοιμασθεί για την αποστολή Του ως θεϊκός αρχηγός. Και όμως, ο Αρχηγός της σωτηρίας έγινε «τέλειος διά των παθημάτων», «καθότι Αυτός έπαθε πειρασθείς, δύναται να βοηθήση τους πειραζομένους». (Δευτ. 18:15, Εβρ. 2:10,18). Ο Σωτήρας μας ποτέ δεν εκδήλωσε ανθρώπινη αδυναμία ή ατέλεια. Πέθανε όμως με το σκοπό να μας εξασφαλίσει την είσοδο στη γη που μας υποσχέθηκε.

> «Ο μεν Μωυσής υπήρξε πιστός εις όλον τον οίκον αυτού ως θεράπων, εις μαρτυρίαν των λαληθησομένων, ο δε Χριστός, ως υιός επί του οίκου Αυτού του οποίου ημείς είμεθα οίκος, εάν κρατήσωμεν μέχρι τέλους βεβαίαν την παρρησίαν και το καύχημα της ελπίδος.» (Εβρ. 3:5,6).

Η ΔΙΑΒΑΣΗ ΤΟΥ ΙΟΡΔΑΝΗ

(Βασίζεται στο βιβλίο Ιησούς του Ναυή, κεφ. 1: - 5:12)

Οι Ισραηλίτες θρήνησαν πολύ τον εκλιπόντα αρχηγό τους και αφιέρωσαν τριάντα μέρες για να τιμήσουν τη μνήμη του. Ποτέ προηγουμένως μέχρι που αποχωρίσθηκε από αυτούς δεν είχαν εκτιμήσει την αξία των σοφών συμβουλών του, της πατρικής στοργής του και της ακλόνητης πίστης του. Με καινούργια τώρα και βαθύτερη ευγνωμοσύνη αναλογίζονταν τα πολύτιμα μαθήματα που τους είχε διδάξει όσο ήταν κοντά τους.

Ο Μωυσής ήταν νεκρός αλλά η επιρροή του δεν είχε πεθάνει μαζί του. Αυτή θα εξακολουθούσε να ζει, αναπλασσόμενη στις καρδιές του λαού του. Η μνήμη της άγιας και αφίλαυτης εκείνης ζωής θα εξακολουθούσε να διατηρείται με τρυφερότητα από μια σιωπηλή, πειστική δύναμη, διαπλάθοντας τη ζωή ακόμη και εκείνων που είχαν αγνοήσει τα ζωντανά λόγια του. Όπως η ανταύγεια του δύοντος ηλίου φωτίζει τις βουνοκορφές και μετά ακόμη που ο ήλιος έχει εξαφανισθεί πίσω από τα βουνά, έτσι και τα έργα των αγνών, των άγιων και αγαθών ανθρώπων ρίχνουν στον κόσμο φως και μετά που οι ίδιοι έχουν πεθάνει. Οι πράξεις τους, τα λόγια τους, τα παραδείγματά τους ζουν για πάντα. «Βεβαίως δεν θέλει κλονισθή, εις μνημόσυνον αιώνιον θέλει είσθαι ο δίκαιος.» (Ψαλμ. 112:6).

Αν και ήταν θλιμμένος για τη μεγάλη του απώλεια, ο λαός ήξερε ότι δεν είχε εγκαταλειφθεί. Η στήλη της νεφέλης έστεκε επάνω από το αγιαστήριο την ημέρα και η στήλη της φωτιάς τη νύχτα, και αυτό αποτελούσε διαβεβαίωση ότι ο Θεός θα εξακολουθούσε να είναι ο οδηγός και ο βοηθός τους, αν αυτοί βάδιζαν σύμφωνα με τις εντολές Του.

Ο Ιησούς του Ναυή ήταν τώρα ο αναγνωρισμένος αρχηγός του Ισραήλ. Ήταν κυρίως γνωστός ως πολεμιστής, και η αξία του

και τα χαρίσματά του ήταν ιδιαίτερα πολύτιμα στο στάδιο αυτό της ιστορίας του λαού του. Γενναίος, αποφασιστικός και επίμονος, ακριβής και αδιάφορος για τα εγωιστικά συμφέροντα εκείνων των οποίων η φροντίδα τού είχε ανατεθεί, και πάνω απ'όλα εμπνευσμένος από μια ζώσα πίστη στο Θεό, τέτοιος ήταν ο χαρακτήρας του ανθρώπου που είχε εκλεγεί με θεία υπόδειξη για να οδηγήσει τα στρατεύματα του Ισραήλ να εισέλθουν στη Γη της Επαγγελίας. Στο διάστημα της παραμονής στην έρημο, αυτός εκτελούσε στη θέση του Μωυσή καθήκοντα πρωθυπουργού. Και με την ήρεμη, ανυπόκριτη πιστότητά του, με τη σταθερότητά του εκεί όπου οι άλλοι ταλαντεύονταν, με την αποφασιστικότητά του να υποστηρίξει την αλήθεια έστω και αν διέτρεχε κίνδυνο, είχε αποδείξει την καταλληλότητά του να διαδεχθεί το Μωυσή και πριν ακόμη κληθεί από τη φωνή του Θεού να καταλάβει τη θέση αυτή.

Ο Ιησούς έβλεπε το έργο που του ανατέθηκε με μεγάλη αγωνία και χωρίς διόλου να βασίζεται στον εαυτό του. Αλλά η διαβεβαίωση του Θεού διέλυσε τους φόβους του:

> «Καθώς ήμην μετά του Μωυσέως, θέλω είσθαι και μετά σου. Δεν θέλω σε αφήσει ουδέ σε εγκαταλείψει . . . Συ θέλεις κληροδοτήσει εις τον λαόν τούτον την γην την οποίαν ώμοσα προς τους πατέρας αυτών να δώσω εις αυτούς.» «Πάντα τον τόπον επί του οποίου πατήσει το ίχνος των ποδών σας, εις εσάς έδωκα αυτόν, καθώς είπα προς τον Μωυσήν.»

Μέχρι τα ύψη του Λιβάνου μακριά στο διάστημα, μέχρι τις ακτές της Μεγάλης Θάλασσας και πέρα στην Ανατολή μέχρι τις όχθες του Ευφράτη, όλος ο τόπος θα γινόταν δικός τους.

Στην υπόσχεση αυτή προστέθηκε η παραίνεση:

> «Μόνον ίσχυε και ανδρίζου σφόδρα διά να προσέχης να κάμης κατά πάντα τον νόμον τον οποίον προσέταξεν εις σε ο Μωυσής ο θεράπων Μου.» Η παραγγελία του Θεού ήταν: «Δεν θέλει απομακρυνθή τούτο το βιβλίον του νόμου από του στόματός σου, αλλ'εν αυτώ θέλεις μελετά ημέραν και νύκτα», «μη εκκλίνης απ'αυτού δεξιά ή αριστερά», «διότι τότε θέλεις ευοδούσθαι εις την οδόν σου και τότε θέλεις φέρεσθαι μετά συνέσεως.»

Οι Ισραηλίτες ήταν ακόμη στρατοπεδευμένοι στην ανατολική πλευρά του Ιορδάνη, και αυτό παρουσίαζε το πρώτο εμπόδιο για την κατάκτηση της Χαναάν. «Σηκωθείς διάβηθι τον Ιορδάνην τούτον, συ και πας ο λαός ούτος, προς την γην την οποίαν Εγώ δίδω εις αυτούς.» Καμιά οδηγία δεν είχε δοθεί για τον τρόπο με

τον οποίο θα γινόταν η διάβαση. Ο Ιησούς όμως ήξερε πως οτιδήποτε πρόσταζε ο Θεός, είχε και τον τρόπο να κάνει το λαό Του να το εκτελέσει, και με την πίστη αυτή ο ατρόμητος ηγέτης άρχισε αμέσως να ετοιμάζεται για την κίνηση προς τα εμπρός.

Μερικά μίλια μακρύτερα από τον ποταμό, ακριβώς απέναντι από την κατασκήνωση των Ισραηλιτών βρισκόταν η μεγάλη και οχυρωμένη πόλη της Ιεριχώ. Ουσιαστικά, η πόλη αυτή αποτελούσε το κλειδί για ολόκληρη τη χώρα και θα παρουσίαζε τρομερό εμπόδιο για την επιτυχία του Ισραήλ. Γι'αυτό ο Ιησούς έστειλε δύο νεαρούς κατασκόπους να επισκεφθούν την πόλη και να σχηματίσουν μια ιδέα για τους κατοίκους της, τις διεξόδους της και τη δύναμη των οχυρωμάτων της. Οι κάτοικοι της πόλης, φοβισμένοι και καχύποπτοι, αγρυπνούσαν διαρκώς, και η ζωή των μηνυτών διέτρεχε σοβαρό κίνδυνο. Τους διέσωσε όμως η Ραάβ, μια γυναίκα της Ιεριχώ, με κίνδυνο της ζωής της. Ανταποκρινόμενοι στην καλοσύνη της, της υποσχέθηκαν ότι θα την προστάτευαν όταν θα έπαιρναν την πόλη.

Οι κατάσκοποι επέστρεψαν με τα νέα: «Βεβαίως ο Κύριος παρέδωκεν εις τας χείρας ημών πάσαν την γην, και μάλιστα πάντες οι κάτοικοι του τόπου ενεκρώθησαν εκ του φόβου ημών.» Στην Ιεριχώ πήραν την πληροφορία:

> «Ηκούσαμεν πώς ο Κύριος εξήρανε τα ύδατα της Ερυθράς Θαλάσσης έμπροσθέν σας, ότε εξήλθετε εξ Αιγύπτου. Και τι εκάματε εις τους δύο βασιλείς των Αμορραίων, τους πέραν του Ιορδάνου, εις τον Σηών, και εις τον Ωγ, τους οποίους εξωλοθρεύσατε, και καθώς ηκούσαμεν, διελύθη η καρδία ημών, και δεν έμεινε πλέον πνοή εις ουδένα εκ του φόβου σας, διότι Κύριος ο Θεός σας Αυτός είναι Θεός εν τω ουρανώ άνω και επί της γης κάτω.»

Τότε δόθηκαν οι οδηγίες να ετοιμασθούν για την επίθεση. Ο λαός έπρεπε να εφοδιασθεί με τρόφιμα τριών ημερών και ο στρατός έπρεπε να είναι έτοιμος για μάχη. Όλοι δέχθηκαν με ενθουσιασμό τα σχέδια του αρχηγού τους και τον διαβεβαίωσαν για την εμπιστοσύνη τους και την υποστήριξή τους:

> «Πάντα όσα προστάζεις εις ημάς, θέλομεν κάμει, και πανταχού όπου αποστείλεις ημάς θέλομεν υπάγει. Καθώς υπηκούσαμεν κατά πάντα εις τον Μωυσήν, ούτω θέλομεν υπακούσει και εις σε. Μόνον Κύριος ο Θεός σου να ήναι μετά σου, καθώς ήτο μετά του Μωυσέως.»

44. Η διάβαση του Ιορδάνη

Εγκαταλείποντας την κατασκήνωσή τους μέσα στα άλση των ακακιών στο Σιττείμ, τα πλήθη κατηφόρισαν στην όχθη του Ιορδάνη. Όλοι όμως ήξεραν ότι χωρίς θεϊκή βοήθεια δεν υπήρχε ελπίδα να τον περάσουν. Στην εποχή αυτή του χρόνου, την άνοιξη, τα λιωμένα χιόνια των βουνών είχαν τόσο πολύ υψώσει τη στάθμη του Ιορδάνη, ώστε είχε ξεχειλίσει στις όχθες του, καθιστώντας αδύνατον το πέρασμα στα συνηθισμένα διαβατά μέρη. Ο Θεός ήθελε η διάβαση του Ισραήλ από τον Ιορδάνη να είναι θαυματουργική. Σύμφωνα με θεϊκή καθοδήγηση που πήρε ο Ιησούς, διέταξε το λαό να εξαγνισθούν. Έπρεπε να εγκαταλείψουν τις αμαρτίες τους και να απαλλαγούν από κάθε εξωτερικό μόλυσμα. Τους είπε: «Διότι αύριον θέλει κάμει ο Κύριος εν μέσω ημών θαυμάσια.»

Η κιβωτός της διαθήκης προπορευόμενη θα οδηγούσε το λαό. Όταν αυτοί θα έβλεπαν το σημείο της παρουσίας του Κυρίου φερόμενο από τους ιερείς, μετατοπιζόμενο από τη θέση του στο κέντρο του στρατοπέδου και προχωρώντας προς τον ποταμό, τότε έπρεπε να κινηθούν από τον τόπο τους και να το ακολουθήσουν. Οι συνθήκες της διάβασης είχαν προλεχθεί λεπτομερώς, και ο Ιησούς είπε:

> «Εκ τούτου θέλετε γνωρίσει ότι ο Θεός ο ζων είναι εν τω μέσω υμών, και ότι κατακράτος θέλετε εξολοθρεύσει απ'έμπροσθέν σας τους Χαναναίους . . . Ιδού, η κιβωτός της διαθήκης του Κυρίου πάσης της γης προβαίνει έμπροσθέν σας εις τον Ιορδάνην.»

Στον προσδιορισμένο καιρό άρχισε η κίνηση προς τα εμπρός, έχοντας το προβάδισμα οι ιερείς με την κιβωτό στους ώμους τους. Ο λαός είχε πάρει την εντολή να μείνει πίσω, έτσι ώστε να υπάρχει ένας ελεύθερος χώρος από μισό περίπου μίλι γύρω από την κιβωτό. Όλοι παρακολουθούσαν με μεγάλο ενδιαφέρον καθώς οι ιερείς προχωρούσαν κατηφορίζοντας προς την όχθη του Ιορδάνη. Τους έβλεπαν να βαδίζουν σταθερά με την κιβωτό, προς τα εμπρός, προς τα αγριεμένα νερά του διογκωμένου ποταμού, μέχρι που τα πόδια τους βυθίσθηκαν στο νερό. Τότε ξαφνικά η επάνω ροή του ποταμού γύρισε προς τα πίσω, ενώ το κάτω ρεύμα εξακολουθούσε να κυλάει, μέχρι που φάνηκε η γυμνή κοίτη του ποταμού.

Στην προσταγή του Θεού οι ιερείς προχώρησαν στη μέση της κοίτης και εκεί στάθηκαν, ενώ ολόκληρο το πλήθος κατέβηκε και πέρασε στην απέναντι πλευρά. Έτσι χαράχθηκε στο νου όλων

των Ισραηλιτών το γεγονός ότι η δύναμη που έκανε τα νερά του Ιορδάνη να σταθούν, ήταν η ίδια που είχε ανοίξει την Ερυθρά Θάλασσα στους πατέρες τους πριν από σαράντα χρόνια. Όταν πέρασε όλος ο λαός, φέρθηκε και η κιβωτός της διαθήκης στη δυτική πλευρά του ποταμού. Μόλις έφθασε σε ασφαλές μέρος και «τα ίχνη των ποδών των ιερέων επάτησαν επί της ξηράς», τα φυλακισμένα νερά, έχοντας απελευθερωθεί, όρμησαν προς τα κάτω σε μια ακατάσχετη φουσκονεριά στην κανονική κοίτη του χειμάρρου.

Οι μελλοντικές γενεές δε θα έμεναν χωρίς τη μαρτυρία του μεγάλου αυτού θαύματος. Ενώ οι ιερείς που σήκωναν την κιβωτό ηταν ακόμη μέσα στον Ιορδάνη, δώδεκα άνδρες που είχαν διαλεχθεί από πριν - ένας από κάθε φυλή - σήκωσαν ο καθένας τους από μια πέτρα και τις έφεραν στη δυτική πλευρά. Με τις πέτρες αυτές θα έστηναν ένα μνημείο στο μέρος όπου θα πρωτοκατασκήνωναν αντίπερα από τον ποταμό. Ο λαός διατάχθηκε να επαναλαμβάνει στα παιδιά του και στα παιδιά των παιδιών του την ιστορία της απελευθέρωσης που είχε κάνει γι'αυτούς ο Θεός όπως είπε ο Ιησούς «διά να γνωρίσωσι πάντες οι λαοί της γης την χείρα του Κυρίου ότι είναι κραταιά, διά να φοβήσθε Κύριον τον Θεόν σας πάντοτε.»

Η επιρροή του θαύματος αυτού, τόσο για τους Εβραίους όσο και για τους εχθρούς τους, είχε μεγάλη σημασία. Για τον Ισραήλ ήταν μια διαβεβαίωση της διαρκούς παρουσίας και προστασίας του Θεού - μια απόδειξη ότι θα ενεργούσε γι'αυτούς μέσο του Ιησού του Ναυή όπως ενεργούσε και μέσο του Μωυσή. Μια τέτοια διαβεβαίωση τη χρειάζονταν για να ενθαρρύνει τις καρδιές τους καθώς άρχιζαν την κατάκτηση της χώρας - το τεράστιο αυτό καθήκον που είχε κάνει να σκοντάψει η πίστη των πατέρων τους πριν σαράντα χρόνια. Πριν τη διάβαση, ο Κύριος είχε δηλώσει στον Ιησού: «Εν τη ημέρα ταύτη αρχίζω να σε μεγαλύνω ενώπιον παντός του Ισραήλ, διά να γνωρίσωσιν ότι καθώς ήμην μετά του Μωυσέως, θέλω είσθαι και μετά σου.» Και το αποτέλεσμα ήταν η εκπλήρωση της υπόσχεσης. «Εν εκείνη τη ημέρα εμεγάλυνεν ο Κύριος τον Ιησούν ενώπιον παντός του Ισραήλ, και εφοβούντο αυτόν καθώς εφοβούντο τον Μωυσήν, πάσας τας ημέρας της ζωής αυτού.»

Η εξάσκηση της θεϊκής δύναμης για το καλό του Ισραήλ στόχευε επίσης να αυξήσει το φόβο με τον οποίο τους έβλεπαν τα γειτονικά έθνη, και να προετοιμασθεί έτσι ο δρόμος για τον ευκο-

λότερο και ολοκληρωτικό τους θρίαμβο. Όταν η είδηση ότι ο Θεός είχε σταματήσει τα νερά του Ιορδάνη μπροστά από τα τέκνα του Ισραήλ έφθασε στους βασιλείς των Αμορραίων και των Χαναναίων, οι καρδιές τους πάγωσαν από το φόβο. Οι Εβραίοι ήδη είχαν θανατώσει τους πέντε βασιλείς του Μαδιάμ, τον ισχυρό Σηών βασιλιά των Αμορραίων και τον Ωγ βασιλιά της Βασάν, και τώρα το πέρασμα του πλημμυρισμένου και ορμητικού Ιορδάνη τρομοκράτησε τα γύρω έθνη. Στους Χαναναίους, σε ολόκληρο τον Ισραήλ και στον ίδιο τον Ιησού είχε δοθεί αναντίρρητη απόδειξη ότι ο ζων Θεός, ο Βασιλιάς του ουρανού και της γης, βρισκόταν στο μέσο του λαού Του και ότι δε θα τον άφηνε ούτε θα τον εγκατέλειπε.

Σε μικρή απόσταση από τον Ιορδάνη οι Εβραίοι έκαναν την πρώτη τους κατασκήνωση. Εδώ ο Ιησούς «περιέτεμε τους υιούς Ισραήλ», «και οι υιοί Ισραήλ εστρατοπέδευσαν εν Γαλγάλοις και έκαμον το Πάσχα». Η αναστολή του τυπικού της περιτομής από τον καιρό της ανταρσίας στην Κάδης θύμιζε διαρκώς στον Ισραήλ ότι η συνθήκη τους με το Θεό, της οποίας η περιτομή αποτελούσε το καθορισμένο σύμβολο, είχε διασπασθεί. Επίσης η διακοπή του εορτασμού του Πάσχα που ήταν το αναμνηστικό της απελευθέρωσής τους από την Αίγυπτο ήταν η ένδειξη της δυσαρέσκειας του Θεού τότε που επιθύμησαν να επιστρέψουν στη χώρα της σκλαβιάς. Τώρα όμως τα χρόνια της απόρριψης είχαν τελειώσει.

Ο Θεός αναγνώρισε εκ νέου τον Ισραήλ ως λαό Του, και το σημείο της διαθήκης αποκαταστάθηκε. Το νόμιμο της περιτομής εφαρμόσθηκε σε όλο το λαό που είχε γεννηθεί στην έρημο. Και ο Κύριος δήλωσε στον Ιησού: «Ταύτην την ημέραν αφήρεσα αφ'υμών τον ονειδισμόν της Αιγύπτου», και σαν αναμνηστικό της πράξης αυτής το μέρος της κατασκήνωσής τους ονομάσθηκε Γάλγαλα που σημαίνει ''αφαίρεση''.

Τα ειδωλολατρικά έθνη έψεγαν τον Κύριον και το λαό Του επειδή οι Εβραίοι δεν μπόρεσαν να κατακτήσουν τη Χαναάν σύντομα όπως αναμενόταν μετά τη φυγή τους από την Αίγυπτο. Οι εχθροί τους θριαμβολογούσαν επειδή ο λαός του Ισραήλ περιπλανιόταν τόσον καιρό στην έρημο, και δήλωναν χλευαστικά ότι ο Θεός των Εβραίων δεν ήταν ικανός να τους φέρει στη γη την οποία τους είχε υποσχεθεί. Τώρα ο Κύριος έδειξε με εντυπωσιακό τρόπο τη δύναμη και την εύνοιά Του ανοίγοντας τον Ιορδάνη μπροστά στο λαό Του, και οι εχθροί τους δεν μπορούσαν πια να τους επικρίνουν.

44. Η διάβαση του Ιορδάνη

«Τη δεκάτη του μηνός προς το εσπέρας», γιόρτασαν το Πάσχα στις πεδιάδες της Ιεριχώ. «Και τη επαύριον του Πάσχα έφαγον άζυμα από του σίτου της γης, και σίτον πεφρυγανισμένον την αυτήν εκείνην ημέραν. Και τη επαύριον αφού έφαγον από του σίτου της γης, εξέλιπε το μάννα, και δεν είχον πλέον μάννα οι υιοί Ισραήλ, αλλά έτρωγον από των γεννημάτων της γης Χαναάν.» Τα μακριά χρόνια των περιπλανήσεών τους στην έρημο είχαν λήξει. Τα πόδια του Ισραήλ πατούσαν επιτέλους στη Γη της Επαγγελίας.»

Η ΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΙΕΡΙΧΩ

(Βασίζεται στο βιβλίο Ιησούς του Ναυή, κεφ. 5:13-15, 6:, 7:)

Οι Εβραίοι είχαν μπει στη Χαναάν αλλά δεν την είχαν υποτάξει. Από ανθρώπινης πλευράς ο αγώνας για την κατάκτηση της χώρας προμηνυόταν μακρύς και δύσκολος. Στη χώρα κατοικούσε μια δυνατή φυλή που ήταν προετοιμασμένη να αντιμετωπίσει την εισβολή στο έδαφός της. Οι διάφορες φυλές είχαν αλληλοσυνδεθεί εξαιτίας του κοινού κινδύνου. Τα άλογά τους, τα σιδερένια πολεμικά τους άρματα, η γνώση της χώρας τους και η πολεμική τους κατάρτιση ήταν μεγάλα γι'αυτούς πλεονεκτήματα. Επιπλέον, η χώρα προστατευόταν από οχυρά και είχε «πόλεις μεγάλας και τετειχισμένας έως του ουρανού,» (Δευτ. 9:1). Μόνο στηριζόμενοι στη σιγουριά μιας δύναμης εκτός από τη δική τους μπορούσαν οι Ισραηλίτες να ελπίζουν για την επιτυχία του επικείμενου αγώνα.

Ένα από τα ισχυρότερα φρούρια της χώρας, η μεγάλη και πλούσια πόλη της Ιεριχώ, ορθωνόταν ακριβώς μπροστά τους, σε μικρή μόλις απόσταση από το στρατόπεδό τους στα Γάλγαλα. Στα όρια μιας εύφορης πεδιάδας με άφθονη παραγωγή πλούσιων και ποικίλων τροπικών προϊόντων, με τα παλάτια και τα τέμπλα της - άντρα χλιδής και διαφθοράς, η περήφανη αυτή πόλη έδειχνε πίσω από τα πανίσχυρα προπύργιά της την περιφρόνησή της στο Θεό του Ισραήλ.

Η Ιεριχώ ήταν μια από τις κυριότερες έδρες για τη λατρεία των ειδώλων, ιδιαίτερα της Αστάρτης, τη θεά της σελήνης. Εδώ συγκεντρωνόταν ό,τι το ανήθικο και εξευτελιστικό υπήρχε στη θρησκεία των Χαναναίων. Ο λαός του Ισραήλ, που στη σκέψη του ήταν νωπά ακόμη τα φοβερά αποτελέσματα της αμαρτίας του στη Βαιθ-φεγώρ, έβλεπαν την ειδωλολατρική αυτή πόλη με αηδία και τρόμο.

45. Η πτώση της Ιεριχώ

Την εξαφάνιση της Ιεριχώ ο Ιησούς τη θεωρούσε σαν το πρώτο βήμα για την κατάκτηση της Χαναάν. Πριν από όλα όμως ζήτησε τη θεϊκή καθοδήγηση, και αυτή του δόθηκε. Είχε αποσυρθεί από το στρατόπεδο με σκοπό να σκεφθεί και να προσευχηθεί για να ηγηθεί του λαού του ο Θεός του Ισραήλ, όταν διέκρινε έναν οπλισμένο πολεμιστή με υψηλό ανάστημα και επιβλητικό παράστημα «και η ρομφαία αυτού ήτο γεγυμνωμένη εν τη χειρί αυτού.» Στην ερώτηση του Ιησού «Ημέτερος είσαι ή εκ των υπεναντίων ημών;» δόθηκε η απάντηση: «Εγώ, ο αρχιστράτηγος της δυνάμεως του Κυρίου τώρα ήλθον.»

Η ίδια εντολή που είχε δοθεί στο Μωυσή στο όρος Χωρήβ, «λύσον το υπόδημά σου εκ των ποδών σου, διότι ο τόπος επί του οποίου ίστασαι, είναι άγιος», φανέρωνε τον πραγματικό χαρακτήρα του μυστηριώδους ξένου. Ήταν ο εξυψωμένος Χριστός, αυτός που στεκόταν μπροστά στον αρχηγό του Ισραήλ. Έχοντας καταληφθεί από δέος, ο Ιησούς έπεσε κατά πρόσωπο και προσκύνησε, και τότε άκουσε τη διαβεβαίωση, «ιδού παρέδωκα εις την χείρα σου την Ιεριχώ, και τον βασιλέα αυτής, και τους δυνατούς εν ισχύι», και έλαβε οδηγίες για την κατάληψη της πόλης.

Υπακούοντας στη θεϊκή προσταγή, ο Ιησούς παρέταξε τη στρατιά του Ισραήλ. Δεν επρόκειτο να γίνει επίθεση. Έπρεπε μόνο να κάνουν τον κύκλο της πόλης φέροντας την κιβωτό του Θεού και σαλπίζοντας με τις σάλπιγγες. Το προβάδισμα είχαν οι πολεμιστές, ένα σώμα επιλεγμένων ανδρών, όχι για να νικήσουν με τη δική τους αριστοτεχνία και με το θάρρος, αλλά με την υπακοή τους στις δοσμένες από το Θεό οδηγίες. Επτά ιερείς με σάλπιγγες ακολουθούσαν. Έπειτα η κιβωτός του Θεού περιβαλλόμενη από ένα φωτοστέφανο θεϊκής δόξας μεταφερόταν από ιερείς ντυμένους με τα άμφια που χαρακτήριζαν το ιερό λειτούργημά τους. Ακολουθούσαν τα στρατεύματα του Ισραήλ, κάθε φυλή κάτω από τη σημαία της.

Τέτοια ήταν η παρέλαση που έκανε το γύρο της καταδικασμένης πόλης. Κανένας ήχος δεν ακουγόταν εκτός από το βηματισμό του πελώριου εκείνου στρατεύματος και τον εντυπωσιακό θόρυβο των σαλπίγγων που ηχούσαν στα υψώματα και αντιλαλούσαν στους δρόμους της Ιεριχώ. Όταν τελείωσαν να κάνουν τον κύκλο της πόλης, ο στρατός γύρισε σιωπηλά στις σκηνές του και η κιβωτός κατέλαβε τη θέση της στο αγιαστήριο.

Απορημένοι και ανήσυχοι οι φρουροί της πόλης πρόσεχαν την κάθε κίνηση και την ανέφεραν στους υπευθύνους. Δεν ήξεραν τη

σημασία όλης αυτής της επίδειξης, αλλά όταν είδαν το μεγάλο εκείνο στράτευμα να κάνει τον κύκλο της πόλης τους μια φορά την ημέρα μαζί με την κιβωτό και τους συμμετέχοντες ιερείς, η μυστηριακή αυτή σκηνή γέμισε με φόβο τις καρδιές τόσο των ιερωμένων τους όσο και των λαϊκών. Επιθεώρησαν εκ νέου τις ισχυρές αμυντικές θέσεις τους και βεβαιώθηκαν ότι αυτές μπορούσαν να αντικρούσουν με επιτυχία την πιο δυναμική επίθεση. Πολλοί θεωρούσαν γελοία την ιδέα ότι οποιοδήποτε κακό μπορούσε να τους βρει με αυτές τις αλλόκοτες επιδείξεις. Άλλοι έβλεπαν με δέος την πομπή που έκανε τον κύκλο της πόλης τους κάθε μέρα. Θυμόνταν ότι άλλοτε η Ερυθρά Θάλασσα είχε χωρισθεί μπροστά στο λαό αυτό, και ότι πέρασμα μόλις είχε ανοιχθεί γι'αυτούς καταμεσής στον Ιορδάνη ποταμό. Δεν ήξεραν τι άλλα θαύματα έμελλε να κάνει γι' αυτούς ο Θεός.

Έξι ημέρες η ισραηλινή στρατιά έκανε τον κύκλο της πόλης. Όταν έφθασε η έβδομη ημέρα, μόλις χάραξε η αυγή, ο Ιησούς παρέταξε τα στρατεύματα του Κυρίου. Τότε πήραν τη διαταγή να βαδίσουν επτά φορές γύρω από την Ιεριχώ, και μόλις θα ηχούσαν οι σάλπιγγες, έπρεπε να κραυγάσουν δυνατά, επειδή ο Θεός τούς παρέδιδε την πόλη.

Το απέραντο στράτευμα βάδιζε με επισημότητα γύρω από τα απόρθητα τείχη. Απόλυτη σιγή βασίλευε που τη διέκοπταν μόνο το ρυθμικό βήμα αναρίθμητων ποδιών και κατά διαστήματα ο ήχος των σαλπίγγων που τάραζαν την πρωινή ησυχία. Τα ογκώδη τείχη από συμπαγείς πέτρες φαίνονταν να περιφρονούν την πολιορκία των ανθρώπων. Οι φρουροί κοίταζαν από τα τείχη με αυξημένο φόβο όταν στο τέλος του πρώτου κύκλου ακολούθησε ένας δεύτερος, μετά ένας τρίτος, τέταρτος, πέμπτος και έκτος κύκλος.

Τι σκοπό να είχαν οι παράξενες αυτές κινήσεις; Ποιο σημαντικό γεγονός προμηνυόταν; Δεν είχαν να περιμένουν πολύ. Στο τέλος της έβδομης περιφοράς η μακριά πομπή σταμάτησε. Οι σάλπιγγες που για ένα διάστημα είχαν σιγήσει, ξέσπασαν τότε σε μια εκκωφαντική έκρηξη θορύβου που έσεισε ακόμη και τη γη. Τα τείχη από ατόφια βράχια με τους πελώριους πύργους τους και τα θωράκια με τις επάλξεις σείσθηκαν, κλονίσθηκαν από τα θεμέλιά τους, και με πάταγο σωριάσθηκαν σε ερείπια καταγής. Οι κάτοικοι της Ιεριχώ παρέλυσαν από το φόβο και τα ισραηλινά στρατεύματα εισέβαλαν στην πόλη και την κατέκτησαν.

45. Η πτώση της Ιεριχώ

Οι Ισραηλίτες δεν κέρδισαν τη νίκη με τη δική τους δύναμη. Η νίκη ήταν εξολοκλήρου του Κυρίου. Και σαν πρωτοκαρπία της χώρας, η πόλη με όλα τα υπάρχοντά της έπρεπε να προσφερθεί ολοκαύτωμα στο Θεό. Έπρεπε να εντυπωθεί στο νου του λαού Ισραήλ η σκέψη ότι στην κατάκτηση της Χαναάν δε θα μάχονταν αυτοί οι ίδιοι, αλλά θα ήταν μόνο τα όργανα για την εκτέλεση του θελήματος του Θεού και ότι δεν έπρεπε να αναζητούν πλούτη και αυτοεξύψωση, αλλά τη δόξα του Κυρίου, του Βασιλιά τους. Πριν από την κατάληψη είχε δοθεί η προσταγή:

> «Η πόλις θέλει είσθαι ανάθεμα εις τον Κύριον, αυτή και πάντα τα εν αυτή.» «Σεις όμως φυλαχθήτε από του αναθέματος, διά να μη γείνητε ανάθεμα . . . και καταστήσητε το στρατόπεδον του Ισραήλ ανάθεμα, και ταράξητε αυτό.»

΄Ολους τους κατοίκους της πόλης μαζί με κάθε ζωντανή ύπαρξη που περιέχονταν σε αυτή, «πάντας τους εν τη πόλει, άνδρας και γυναίκας, νέους και γέροντας, και βόας, και πρόβατα και όνους» τους εξολόθρευσαν με σφαγή. Και αυτή η πόλη κατακάηκε. Τα παλάτια της, οι ναοί της, οι μεγαλοπρεπείς κατοικίες της με όλο τον πολυτελή εξοπλισμό τους, τα πλούσια παραπετάσματα και τα πανάκριβα ενδύματα, παραδόθηκαν στις φλόγες. ΄Ο,τι δεν ήταν δυνατό να καταναλωθεί από τη φωτιά, «το αργύριον και το χρυσίον, και τα σκεύη τα χάλκινα και τα σιδηρά», θα αφιερώνονταν στην υπηρεσία του αγιαστηρίου. Και αυτή ακόμη η τοποθεσία της πόλης έγινε καταραμένη. Η Ιεριχώ δεν έπρεπε ποτέ πια να ξανακτισθεί σαν οχυρό. Τιμωρίες απειλούσαν οποιονδήποτε θα τολμούσε να οικοδομήσει τα τείχη που η θεϊκή δύναμη είχε κατεδαφίσει. Στην παρουσία ολόκληρου του λαού Ισραήλ είχε γίνει η επίσημη ανακοίνωση:

> «Κατηραμένος ενώπιον του Κυρίου ο άνθρωπος, όστις αναστήση και κτίση την πόλιν ταύτην την Ιεριχώ. Με τον θάνατον του πρωτοτόκου υιού αυτού θέλει βάλει τα θεμέλια αυτής, και με τον θάνατον του νεωτάτου υιού θέλει στήσει τας πύλας αυτής.»

Η ολοκληρωτική καταστροφή των πολιτών της Ιεριχώ δεν ήταν παρά η εκπλήρωση των εντολών που προγενέστερα είχε λάβει ο Μωυσής για τους κατοίκους της Χαναάν: «Κατακράτος θέλεις εξολοθρεύσει αυτούς.» «Εκ των πόλεων των λαών τούτων . . . δεν θέλεις αφήσει ζων ουδέν έχον πνοήν.» (Δευτ. 7:2, 20:16). Σε πολλούς οι εντολές αυτές παρουσιάζονται αντίθετες προς το πνεύμα της αγάπης και της σπλαχνικότητας που συνι-

στώνται σε άλλα μέρη της Γραφής. Στην πραγματικότητα όμως είναι προσταγές ανυπολόγιστης σοφίας και αγαθότητας.

Ο Θεός έμελλε να εγκαταστήσει τον Ισραήλ στη Χαναάν με σκοπό να αναπτύξει μέσο αυτών ένα έθνος και ένα κυβερνητικό σύστημα που θα αντιπροσώπευε τη βασιλεία Του επί της γης. Όχι μόνο θα γίνονταν αυτοί οι κληρονόμοι της πραγματικής θρησκείας, αλλά θα τη διέδιδαν και στον υπόλοιπο κόσμο. Οι Χαναναίοι είχαν παραδοθεί στην πιο αισχρή και εξευτελιστική ειδωλολατρία. Γι'αυτό ήταν απαραίτητο να καθαρισθεί η γη από αυτό που σίγουρα θα εμπόδιζε την ολοκλήρωση των αγαθών προθέσεων του Θεού.

Στους κατοίκους της Χαναάν είχε χορηγηθεί υπεραρκετή ευκαιρία για να μετανοήσουν. Πριν από σαράντα χρόνια, οι πληγές της Αιγύπτου και το σχίσιμο της Ερυθράς Θάλασσας απέδειξαν την ανώτατη δύναμη του Θεού του Ισραήλ. Και τώρα η ανατροπή των βασιλέων της Μαδιάμ, της Γαλαάδ και της Βασάν απέδειξαν και πάλι ότι ο Κύριος ήταν πάνω από όλους τους θεούς. Ο άγιος χαρακτήρας Του και η αποστροφή Του για την ακαθαρσία είχαν φανερωθεί στην τιμωρία που επιβλήθηκε στον Ισραήλ για τη συμμετοχή του στις βδελυρές ιεροπραξίες της Βαιθ-φεγώρ.

Όλα αυτά τα γεγονότα ήταν γνωστά στους κατοίκους της Ιεριχώ, και πολλοί ήταν εκείνοι που συμμερίζονταν, αλλά αρνούντο να συμμορφωθούν με την πεποίθηση της Ραάβ, ότι Κύριος ο Θεός του Ισραήλ «Αυτός είναι Θεός εν τω ουρανώ άνω, και επί της γης κάτω». Όπως οι προκατακλυσμιαίοι, το ίδιο και οι Χαναναίοι ζούσαν μόνο για να βλασφημούν τον Ουρανό και να μολύνουν τη γη. Τόσο η αγάπη όσο και η δικαιοσύνη απαιτούσαν την άμεση εκτέλεση αυτών των εναντίον του Θεού επαναστατών και εχθρών του ανθρώπου.

Με τι ευκολία τα στρατεύματα του ουρανού κατακρήμνισαν τα τείχη της Ιεριχώ, της περήφανης εκείνης πόλης, οι προμαχώνες της οποίας είχαν τρομοκρατήσει τους άπιστους κατασκόπους πριν από σαράντα χρόνια! Ο Ισχυρός του Ισραήλ είχε πει: «Παρέδωκα εις την χείρα σου την Ιεριχώ.» Καμιά ανθρώπινη δύναμη δεν μπορούσε να αντισταθεί στα λόγια αυτά.

«Διά πίστεως έπεσαν τα τείχη της Ιεριχώ.» (Εβρ. 11:30). Ο Αρχιστράτηγος των στρατευμάτων του Κυρίου είχε επικοινωνήσει μόνο με τον Ιησού του Ναυή. Δεν αποκαλύφθηκε σε ολόκληρη τη σύναξη του λαού, και σε αυτούς έμενε να πιστέψουν ή να αμφιβάλλουν στα λόγια του Ιησού για να υπακούσουν στις εντολές

που τους έδινε στο όνομα του Κυρίου ή να αρνηθούν να αναγνωρίσουν την εξουσία του.

Αυτοί δεν μπορούσαν να διακρίνουν τα αγγελικά στρατεύματα που τους βοηθούσαν κάτω από την ηγεσία του Υιού του Θεού. Θα μπορούσαν να σκεφθούν: ''Τι ακατανόητες κινήσεις είναι αυτές και τι γελοία η καθημερινή πορεία γύρω από τα τείχη της πόλης, ηχώντας με τις σάλπιγγες και με τα κέρατα των κριαριών! Τι αποτέλεσμα μπορεί να έχει αυτό επάνω στα πανύψηλα οχυρά;'' Το σχέδιο όμως εκείνο της συνεχιζόμενης ιεροτελεστίας τόσο πολύ πριν την κατάρρευση των τειχών, έδινε την ευκαιρία στους Ισραηλίτες να αυξήσουν την πίστη τους. Έπρεπε να χαραχθεί στη σκέψη τους ότι η δύναμή τους δεν προερχόταν ούτε από τη σοφία ούτε από την ικανότητα του ανθρώπου, αλλά μόνο από το Θεό της σωτηρίας τους. Με αυτό τον τρόπο θα συνήθισαν να στηρίζονται ολοκληρωτικά στο θεϊκό Ηγέτη τους.

Ο Θεός θα εκτελέσει μεγαλεία γι'αυτούς που Του έχουν εμπιστοσύνη. Η αιτία που ο καλούμενος λαός Του δε διαθέτει μεγαλύτερη δύναμη, είναι ότι έχει περίσσεια εμπιστοσύνη στη δική του σοφία και δε δίνει στο Θεό την ευκαιρία να δείξει τη δύναμή Του σε αυτόν. Θα βοηθήσει τα πιστά παιδιά Του σε οποιαδήποτε ώρα ανάγκης, φθάνει να Του δείξουν απόλυτη εμπιστοσύνη και να υπακούσουν σε Αυτόν με πίστη.

Λίγο μετά την πτώση της Ιεριχώ, ο Ιησούς αποφάσισε να επιτεθεί στη Γαι, μια μικρή πόλη κτισμένη μέσα στα φαράγγια, μερικά μίλια στη δυτική πεδιάδα του Ιορδάνη. Κατάσκοποι που είχαν σταλεί επιτόπου, επιστρέφοντας ανέφεραν ότι οι κάτοικοι ήταν λιγοστοί και ότι μικρή μόνο δύναμη χρειαζόταν για να καταλάβουν την πόλη.

Η μεγάλη νίκη που ο Θεός τούς είχε δώσει, δημιούργησε στους Ισραηλίτες την αυτοπεποίθηση. Επειδή τους είχε υποσχεθεί τη γη Χαναάν, ένιωθαν σίγουροι, και δεν μπορούσαν να καταλάβουν ότι μόνο η θεία δύναμη θα τους εξασφάλιζε την επιτυχία. Ακόμη και ο Ιησούς είχε καταστρώσει τα σχέδιά του για την κατάληψη της Γαι χωρίς να συμβουλευθεί το Θεό.

Οι Ισραηλίτες είχαν αρχίσει να εξυψώνουν τη δύναμή τους και να βλέπουν με περιφρόνηση τους εχθρούς τους. Περίμεναν εύκολη τη νίκη, και 3.000 άνδρες κρίθηκαν αρκετοί για την κατάληψη του εδάφους. Αυτοί έσπευσαν να επιτεθούν χωρίς τη διαβεβαίωση της παρουσίας του Θεού μαζί τους. Είχαν μόνο πλησιάσει στην πύλη όταν συνάντησαν την πιο αποφασιστική αντίστα-

ση. Πανικόβλητοι από τον αριθμό και τη συστηματική κατάρτιση των εχθρών τους, τράπηκαν σε άτακτη φυγή ακολουθώντας την απότομη κατηφοριά. Οι Χαναναίοι τους καταδίωξαν τρέχοντας. «Και κατεδίωξαν αυτούς απ'έμπροσθεν της πύλης . . . και επάταξαν αυτούς εις το κατωφερές.» Παρόλο ότι οι απώλειες ήταν μικρές στον αριθμό - μόνο τριάντα έξι άνδρες σκοτώθηκαν - η ήττα αποκαρδίωσε ολόκληρη τη σύναξη του λαού. «Αι καρδίαι του λαού διελύθησαν, και έγειναν ως ύδωρ.»

Αυτή ήταν η πρώτη φορά που αντιμετώπιζαν τους Χαναναίους σε πραγματική μάχη, και αν τράπηκαν σε φυγή μπροστά στους υπερασπιστές της μικρής εκείνης πόλης, ποιο αποτέλεσμα θα είχαν οι μεγαλύτεροι αγώνες που τους περίμεναν; Ο Ιησούς θεώρησε την αποτυχία τους ως έκφραση της δυσαρέσκειας του Θεού, και απελπισμένος και ανήσυχος «διέρρηξε τα ιμάτια αυτού, και έπεσε καταγής επί προσώπου αυτού, έμπροσθεν της κιβωτού του Κυρίου έως το εσπέρας, αυτός και οι πρεσβύτεροι του Ισραήλ, και επέθεσαν χώμα επί τας κεφαλάς αυτών».

Ο Ιησούς κραύγασε:

> «Α! Δέσποτα Κύριε, διά τί διεβίβασας τον λαόν τούτον διά του Ιορδάνου, διά να μας παραδώσης εις τας χείρας των Αμορραίων ώστε να αφανίσωσιν ημάς; . . . Ω! Κύριε, τί να είπω, αφού ο Ισραήλ έστρεψε τα νώτα έμπροσθεν των εχθρών αυτού; Και ακούσαντες οι Χαναναίοι και πάντες οι κάτοικοι της γης, θέλουσι περικυκλώσει ημάς, και εξαλείψει το όνομα ημών από της γης, και τί θέλεις κάμει περί του ονόματός Σου του μεγάλου;»

Η απάντηση του Κυρίου ήταν:

> «Σηκώθητι. Διά τί έπεσες ούτω επί το πρόσωπόν σου; Ημάρτησεν ο Ισραήλ, και μάλιστα παρέβησαν την διαθήκην Μου, την οποίαν προσέταξα εις αυτούς.»

Ήταν καιρός για άμεση και αποφασιστική δράση και όχι για κατάθλιψη και θρηνωδίες. Κρυφή αμαρτία είχε εισχωρήσει στο στρατόπεδο που έπρεπε να ανακαλυφθεί και να απομακρυνθεί και μετά θα επέστρεφε η παρουσία και η ευλογία του Θεού στο λαό Του. «Δεν θέλω είσθαι πλέον με σας, εάν δεν εξαλείψητε το ανάθεμα εκ μέσου σας.»

Ένας από εκείνους που είχαν ορισθεί για την εκτέλεση των τιμωριών του Θεού, είχε αγνοήσει την εντολή Του. Και το έθνος θεωρείτο υπεύθυνο για την ενοχή του παραβάτη. «Έτι έλαβον από του αναθέματος, και έτι έκλεψαν, και έτι εψεύσθησαν, και έτι

έβαλον αυτό εις τα σκεύη αυτών.» Οδηγίες δόθηκαν στον Ιησού για την ανακάλυψη και την τιμωρία του εγκληματία. Ο κλήρος έπρεπε να χρησιμοποιηθεί για την ανακάλυψη του φταίχτη. Ο αμαρτωλός δεν υποδείχθηκε αμέσως, αφίνοντας την υπόθεση να αιωρείται μέσα στην αμφιβολία, προκειμένου ο λαός να αισθανθεί την υπευθυνότητά του για τις αμαρτίες που υπήρχαν ανάμεσά τους, και να οδηγηθούν έτσι να ερευνήσουν τις καρδιές τους και να ταπεινωθούν μπροστά στο Θεό.

Νωρίς το πρωί ο Ιησούς συγκέντρωσε το λαό κατά τις φυλές τους, και η επίσημη και εντυπωσιακή διαδικασία άρχισε. Η διερεύνηση βήμα προς βήμα προχωρούσε. Κοντά, όλο και πιο κοντά πλησίαζε η τρομακτική δοκιμασία. Πρώτα πιάσθηκε η φυλή, μετά η συγγένεια, κατόπιν η οικογένεια και ύστερα το άτομο - ο Αχάν, ο γιος του Χαρμί από τη φυλή Ιούδα, υποδείχθηκε με το δάκτυλο του Θεού ως ο ταραξίας του Ισραήλ.

Προκειμένου να αποδειχθεί αναντίρρητα η ενοχή ώστε να μην υπάρχει αμφιβολία για την ποινή ότι του είχε άδικα επιβληθεί, ο Ιησούς όρκισε επίσημα τον Αχάν να ομολογήσει την αλήθεια. Ο άθλιος εκείνος ομολόγησε πληρέστατα το έγκλημά του. «Αληθώς εγώ ήμαρτον εις Κύριον τον Θεόν του Ισραήλ . . . Ιδών μεταξύ των λαφύρων μίαν καλήν βαβυλωνιακήν στολήν και διακοσίους σίκλους αργυρίου, και έλασμα χρυσού βάρους πεντήκοντα σίκλων, επεθύμησα αυτά, και έλαβον αυτά, και ιδού, είναι κεκρυμμένα εν τη γη κατά το μέσον της σκηνής μου.» Απεσταλμένοι έσπευσαν αμέσως στη σκηνή όπου μετατόπισαν το χώμα από το ενδεικνυόμενο μέρος, «και ιδού ήσαν κεκρυμμένα εν τη σκηνή αυτού, και το αργύριον υποκάτω αυτών. Και έλαβον αυτά εκ μέσου της σκηνής, και έφερον αυτά προς τον Ιησούν, . . . και έθεσαν αυτά ενώπιον του Κυρίου.»

Η καταδίκη εκδόθηκε και εκτελέσθηκε αμέσως. Ο Ιησούς είπε: «Διά τί κατετάραξες ημάς; Ο Κύριος θέλει σε καταταράξει την ημέραν ταύτην.» Καθώς ο λαός είχε θεωρηθεί υπεύθυνος για την αμαρτία του Αχάν και είχε υποστεί τις συνέπειές της, θα έπαιρνε τώρα μέρος μέσο των αντιπροσώπων του στην εκτέλεση της ποινής. «Και πας ο Ισραήλ ελιθοβόλησαν αυτόν με λίθους.»

Τότε ύψωσαν επάνω του ένα μεγάλο σωρό από πέτρες για μαρτυρία της αμαρτίας και της τιμωρίας της. «Διά τούτο καλείται το όνομα του τόπου εκείνου, Κοιλάς Αγώρ», που σημαίνει «διατάραξις». Στο βιβλίο των Χρονικών αναμνηστικά αναφέρεται, «Αχάρ ο διαταράξας τον Ισραήλ» (Α΄Χρον. 2:7).

45. Η πτώση της Ιεριχώ

Η αμαρτία του Αχάν διαπράχθηκε με απροκάλυπτη ανυπακοή προς τις συγκεκριμένες και επίσημες προειδοποιήσεις και τις ισχυρές επιδείξεις της δύναμης του Θεού. «Φυλάχθητε από του αναθέματος, διά να μη γείνητε ανάθεμα», είχε διακηρυχθεί σε όλο τον Ισραήλ. Η εντολή είχε δοθεί αμέσως μετά το θαυματουργικό πέρασμα του Ιορδάνη και την αναγνώριση της διαθήκης του Θεού με την περιτομή του λαού μετά τον εορτασμό του Πάσχα, και επίσης ύστερα από την εμφάνιση του Αγγέλου της Διαθήκης, του Αρχιστρατήγου των στρατευμάτων του Κυρίου.

Μετά την εντολή ακολούθησε η πτώση της Ιεριχώ ως απόδειξη της καταστροφής που θα έβρισκαν οι παραβάτες του νόμου του Θεού. Το γεγονός ότι αποκλειστικά η θεϊκή δύναμη είχε χορηγήσει τη νίκη στον Ισραήλ, ότι δεν κατέκτησαν την Ιεριχώ με τη δική τους ικανότητα, προσέδιδε ιδιαίτερο βάρος στην εντολή που απαγόρευε να συμμετέχουν στη λαφυραγώγηση. Ο Θεός με τη δύναμη του λόγου Του είχε ανατρέψει το οχυρό αυτό. Η νίκη ανήκε σε Αυτόν, και μόνο σε Αυτόν έπρεπε να αφιερωθεί η πόλη με όλα τα υπάρχοντά της.

Από τα εκατομμύρια των Ισραηλιτών δε βρέθηκε παρά ένας μόνο που, στην επίσημη εκείνη ώρα του θριάμβου και της ανταπόδοσης, τόλμησε να παραβεί την εντολή του Θεού. Η πλεονεξία του Αχάν γεννήθηκε στο αντίκρισμα της πολυτελέστατης εκείνης φορεσιάς του Σενναάρ. Ακόμη και την ώρα που η στολή αυτή τον είχε φέρει αντιμέτωπο με το θάνατο, εκείνος την αποκάλεσε «μίαν *καλήν* βαβυλωνιακήν στολήν.» Η μια αμαρτία οδήγησε στην άλλη, και ιδιοποιήθηκε το χρυσάφι και το ασήμι που είχαν αφιερωθεί στο θησαυροφυλάκιο του Κυρίου. Είχε κλέψει το Θεό από την πρωτοκαρπία της γης Χαναάν.

Το μοιραίο αμάρτημα που οδήγησε στον εξολοθρεμό του Αχάν, είχε τις ρίζες του στην πλεονεξία, την πιο συνηθισμένη και την ελαφρότερη θεωρούμενη αμαρτία από όλες. Ενώ άλλες παραβάσεις αντιμετωπίζονται με κράτηση και με επιβαλλόμενες ποινές, πόσο σπάνια η παράβαση της δέκατης εντολής επικρίνεται! Το τεράστιο μέγεθος της αμαρτίας αυτής και οι τρομερές συνέπειές της είναι τα μαθήματα που διδάσκει η ιστορία του Αχάν.

Η πλεονεξία είναι ένα βαθμηδόν αναπτυσσόμενο κακό. Ο Αχάν υπέθαλπε τη λαιμαργία του κέρδους, μέχρι που του έγινε συνήθεια, δένοντάς τον με άθραυστα σχεδόν δεσμά. Ενώ υπέθαλπε το κακό αυτό, θα έπρεπε να είχε τρομοκρατηθεί στη σκέψη ότι θα προξενούσε την καταστροφή στον Ισραήλ. Η αμαρτία ό-

μως είχε νεκρώσει τις αισθήσεις του, και όταν παρουσιάσθηκε ο πειρασμός, αυτός έπεσε εύκολη λεία.

Μήπως και σήμερα δε διαπράττονται αμαρτίες, παρά τις εξίσου σοβαρές και συγκεκριμένες προειδοποιήσεις; Μας απαγορεύεται να ανεχόμαστε την πλεονεξία με τον ίδιο ευδιάκριτο τρόπο που απαγορεύθηκε στον Αχάν να ιδιοποιηθεί τα λάφυρα της Ιεριχώ. Αυτό ο Θεός το αποκαλεί ειδωλολατρία. Προειδοποιούμαστε:

> «Δεν δύνασθε να δουλεύητε Θεόν και μαμμωνά.» «Προσέχετε και φυλάττεσθε από της πλεονεξίας.» «Πλεονεξία μηδέ ας ονομάζηται μεταξύ σας.» (Ματθ. 6:24. Λουκά 12:15, Εφεσ. 5:3).

Μπροστά μας έχουμε τη φοβερή μοίρα του Αχάν, του Ιούδα, του Ανανία και της Σαπφείρας. Και πίσω από όλα αυτά έχουμε τη μοίρα του Εωσφόρου, εκείνου του «υιού της αυγής» που, επιθυμώντας μια ανώτερη θέση, έχασε για πάντα τη λαμπρότητα και την ευτυχία του ουρανού. Και όμως, παρά τις προειδοποιήσεις αυτές η πλεονεξία βρίθει.

Παντού διακρίνονται τα βρώμικα ίχνη της. Δημιουργεί δυσαρέσκεια και διάσπαση μέσα στις οικογένειες. Προκαλεί τη ζήλια και το μίσος των φτωχών εναντίον των πλουσίων. Εμπνέει τους πλουσίους να κακομεταχειρίζονται τους φτωχούς. Και το κακό αυτό δεν το συναντάμε μόνο στον κόσμο, αλλά και μέσα στην εκκλησία. Πόσο συχνά σε αυτή συναντάει κανείς τη φιλαυτία, τη φιλαργυρία, την εξαπάτηση, την παραμέληση της φιλανθρωπίας και την κλοπή των δεκάτων και προσφορών του Θεού! Αλίμονο, ανάμεσα στα ''τακτικά και με καλή υπόσταση μέλη'' της εκκλησίας υπάρχουν δυστυχώς πολλοί Αχάν.

Πολλά άτομα έρχονται τακτικά στην εκκλησία και κοινωνούν στην τράπεζα του Κυρίου, ενώ στην περιουσία τους είναι κρυμμένα παράνομα κέρδη και πράγματα που ο Θεός έχει καταρασθεί. Για μια καλή βαβυλωνιακή στολή, πλήθη θυσιάζουν την επιδοκιμασία της συνείδησής τους και την ελπίδα τους για τον ουρανό. Πλήθη ανταλλάσσουν την ακεραιότητά τους και την ικανότητά τους για χρησιμότητα με ένα σακούλι ασημένιους σίκλους. Οι κραυγές των βασανισμένων φτωχών περνούν απαρατήρητες. Το φως του ευαγγελίου εμποδίζεται να προχωρήσει. Η ειρωνεία των κοσμικών προκαλείται με συνήθειες που διαψεύδουν τη χριστιανική ομολογία. Και παραταύτα, ο πλεονέκτης λεγόμενος Χριστιανός εξακολουθεί να συσσωρεύει θησαυρούς. «Μήπως θέλει

κλέπτει ο άνθρωπος τον Θεόν; Σεις όμως με εκλέπτετε», λέγει ο Κύριος. (Μαλ. 3:8).

Η αμαρτία του Αχάν έφερε συμφορά σε ολόκληρο το έθνος. Και για την αμαρτία ενός ανθρώπου η δυσαρέσκεια του Θεού θα παραμένει επάνω στην εκκλησία Του μέχρι που να ανακαλυφθεί και να εξαλειφθεί η παράβαση. Η επιρροή που πρέπει να φοβάται περισσότερο η εκκλησία δεν είναι εκείνη που προέρχεται από τους φοβερούς ανταγωνιστές, τους άπιστους και τους βλάσφημους, αλλά από τους αλλοπρόσαλλους που παρουσιάζονται σαν Χριστιανοί. Εκείνοι είναι που εμποδίζουν την ευλογία του Θεού του Ισραήλ και κάνουν το λαό να σκοντάφτει.

΄Οταν η εκκλησία συναντάει δυσκολίες, όταν παρατηρείται ψυχρότητα και πνευματική κατάπτωση δίνοντας την ευκαιρία στους εχθρούς του Θεού να θριαμβεύουν, τότε, αντί να σταυρώσουν τα χέρια και να θρηνούν για την κατάντια τους, ας αναρωτηθούν τα μέλη μήπως υπάρχει κανένας Αχάν στο στρατόπεδο. Με ταπείνωση και με έλεγχο της καρδιάς ας προσπαθήσει ο καθένας να αποκαλύψει τα κρύφια αμαρτήματα που αποκλείουν την παρουσία του Θεού.

Ο Αχάν αναγνώρισε την ενοχή του, αλλά ήταν πια πολύ αργά για να ωφεληθεί από την εξομολόγηση. Είχε δει το στρατό του Ισραήλ να επιστρέφει από τη Γαι νικημένος και αποκαρδιωμένος. Και όμως δεν παρουσιάσθηκε για να ομολογήσει το αμάρτημά του. Είχε δει τον Ιησού και τους πρεσβυτέρους του Ισραήλ πεσμένους καταγής να θλίβονται με μια απερίγραπτη λύπη. Αν τότε είχε κάνει την εξομολόγηση, θα μπορούσε να είχε δώσει κάποιο δείγμα μεταμέλειας πραγματικής. Αλλά εξακολουθούσε να σιωπά. Είχε ακούσει τη διακήρυξη ότι ένα μεγάλο κρίμα είχε διαπραχθεί και είχε μάλιστα ακούσει καθαρά για τι είδους έγκλημα επρόκειτο. Τα χείλη του όμως έμειναν σφραγισμένα.

Τότε ακολούθησε η επίσημη διερεύνηση. Πόσο ρίγησε η καρδιά του από φρίκη όταν είδε να πιάνεται η φυλή του, κατόπιν η συγγένειά του και η οικογένειά του! Ακόμη όμως δεν ομολόγησε τίποτε μέχρι που το δάκτυλο του Θεού έπεσε επάνω του. Τότε, όταν πια η αμαρτία του δεν ήταν δυνατόν να κρυφθεί περισσότερο, ομολόγησε την αλήθεια. Πόσο συχνά γίνονται παρόμοιες εξομολογήσεις αμαρτημάτων που είναι γνωστά μόνο ανάμεσα σε εμάς και στο Θεό!

Ο Αχάν δε θα είχε ομολογήσει αν δεν έλπιζε ότι με αυτό θα μπορούσε να αποτρέψει τις συνέπειες του εγκλήματός του. Η

εξομολόγησή του όμως χρησίμευσε μόνο για να δείξει ότι η τιμωρία του ήταν δίκαιη. Δεν υπήρχε από μέρους του καμιά πραγματική μεταμέλεια για την αμαρτία, καμιά συντριβή, καμιά αλλαγή προθέσεων, καμιά αποστροφή για το κακό.

Έτσι θα γίνουν οι εξομολογήσεις των ενόχων όταν θα σταθούν μπροστά στο βήμα του Θεού, αφού του καθενός η υπόθεση θα έχει αποφασισθεί για ζωή ή για θάνατο. Οι συνέπειες που θα υποστούν, θα ωθήσουν τον καθένα να αναγνωρίσει την αμαρτία του. Η ψυχή θα εξαναγκασθεί σε αυτό εξαιτίας της τρομερής συναίσθησης της καταδίκης και της φοβερής αναμονής της κρίσης. Τέτοιες εξομολογήσεις όμως δε θα μπορούν να σώσουν τον αμαρτωλό.

΄Οσο διάστημα μπορούν να καλύπτουν τις παραβάσεις τους από τους συνανθρώπους τους, πολλοί, όπως ο Αχάν, νιώθουν ασφαλείς και κολακεύονται με την ιδέα ότι ο Θεός δε θα λεπτολογήσει τόσο, ώστε να καταχωρήσει την παράβαση. Θα είναι πολύ αργά όταν θα βρεθούν στην ημέρα εκείνη που δε θα μπορούν πια να εξαγνισθούν με καμιά θυσία ή προσφορά.

΄Οταν τα κατάστιχα του ουρανού θα ανοιχθούν, ο μεγάλος Κριτής δε θα δείξει στον άνθρωπο την ενοχή του με λόγια, αλλά θα ρίξει μια διαπεραστική, καταδικαστική ματιά, και η κάθε πράξη, η κάθε συναλλαγή του στη ζωή θα τυπωθεί ζωηρά στη μνήμη του ενόχου. Ο άνθρωπος δε θα χρειασθεί να αναζητηθεί, όπως στην εποχή του Ιησού, από φυλή σε οικογένεια, αλλά τα ίδια του τα χείλη θα ομολογήσουν την ντροπή του. Οι αμαρτίες οι κρυμμένες από τους άλλους ανθρώπους, θα γνωστοποιηθούν τότε σε ολόκληρο τον κόσμο.

45. Η πτώση της Ιεριχώ

ΕΥΛΟΓΙΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΕΣ

(Βασίζεται στο βιβλίο Ιησούς του Ναυή, κεφ. 8:)

Μετά την εκτέλεση της καταδίκης του Αχάν, ο Ιησούς πήρε την εντολή να παρατάξει για πόλεμο όλους τους μαχητές και να προχωρήσει εκ νέου προς τη Γαι. Η δύναμη του Θεού συνόδευε το λαό Του και σε λίγο είχαν κατακτήσει την πόλη. Προς το παρόν όλες οι πολεμικές επιχειρήσεις διακόπηκαν προκειμένου να παρευρεθεί ολόκληρος ο λαός Ισραήλ σε μια επίσημη θρησκευτική τελετή. Ο λαός ανυπομονούσε να εγκατασταθεί στη Χαναάν. Μέχρι τότε δεν είχαν ακόμη αποκτήσει σπίτια και αγρούς για τις οικογένειές τους, και για να τα αποκτήσουν, έπρεπε πρώτα να διώξουν τους Χαναναίους. Το σπουδαίο όμως αυτό έργο έπρεπε να αναβληθεί επειδή ένα σημαντικό γεγονός απαιτούσε πρώτα την προσοχή τους.

Πριν γίνουν κάτοχοι της κληρονομιάς τους, έπρεπε να ανανεώσουν τη συμφωνία της αφοσίωσής τους στο Θεό. Στις τελευταίες οδηγίες που δόθηκαν στο Μωυσή, του είχε ζητηθεί δύο φορές να συγκεντρώσει τις φυλές του Ισραήλ επάνω στα δύο βουνά Εβάλ και Γαριζίν στη Συχέμ για την επίσημη αποδοχή του νόμου του Θεού. Υπακούοντας στην προσταγή αυτή, όλος ο λαός, όχι οι άνδρες μόνοι τους, αλλά «μετά των γυναικών και των παιδίων και των ξένων των παρευρισκομένων μεταξύ αυτών» άφησαν το στρατόπεδό τους στα Γάλγαλα και προχώρησαν μέσα από τη χώρα των εχθρών τους στη κοιλάδα Συχέμ, στο κέντρο σχεδόν της χώρας. Παρόλο ότι περιβάλλονταν από ανίκητους εχθρούς, ήταν ασφαλείς κάτω από την προστασία του Θεού, όσο εξακολουθούσαν να παραμένουν πιστοί σε Αυτόν. Τότε, όπως και στην εποχή του Ιακώβ, «επέπεσε τρόμος Θεού επί τας πόλεις τας κύκλω αυτών» (Γέν. 35: 5), και οι Εβραίοι αφέθηκαν ανενόχλητοι.

46. Ευλογίες και κατάρες

Ο τόπος που είχε ορισθεί για την επίσημη αυτή τελετή, είχε ήδη αγιασθεί από τη σχέση του με τους πατέρες τους. Εδώ ήταν που ο Αβραάμ έστησε το πρώτο του θυσιαστήριο στον Κύριο στη Χαναάν. Εδώ και ο Αβραάμ και ο Ιακώβ είχαν στήσει τις σκηνές τους. Εδώ ο Ιακώβ είχε αγοράσει τον αγρό όπου αργότερα οι φυλές θα έθαβαν το σώμα του Ιωσήφ. Και εδώ ακόμη βρισκόταν το πηγάδι που είχε σκάψει ο Ιακώβ καθώς και η βελανιδιά που στη ρίζα της είχε θάψει τα είδωλα της οικογένειάς του.

Το διαλεγμένο αυτό σημείο ήταν ένα από τα ωραιότερα σε ολόκληρη την Παλαιστίνη και κατάλληλο να χρησιμεύσει για θέατρο όπου η μεγάλη και εντυπωσιακή αυτή σκηνή επρόκειτο να διαδραματισθεί. Η όμορφη κοιλάδα με τα πράσινα λιβάδια της, πλαισιωμένα από τα ελαιόδενδρα, ποτιζόμενα από κρυστάλλινες πηγές και στολισμένα με αγριολούλουδα, απλωνόταν ελκυστική ανάμεσα στα γυμνά βουνά. Το Εβάλ και το Γαριζίν - αντικριστά στην κοιλάδα - είναι σχεδόν ενωμένα μεταξύ τους στους πρόποδες που φαίνονται να σχηματίζουν κάτι σαν ένα φυσικό άμβωνα. Κάθε λέξη ειπωμένη επάνω στο ένα ακούγεται καθαρά και στο άλλο, ενώ οι βουνοπλαγιές με τις εσοχές τους προσφέρουν τόπο για μια πελώρια σύναξη.

Σύμφωνα με τις οδηγίες που δόθηκαν στο Μωυσή, ένα μνημείο από μεγάλες πέτρες είχε ανεγερθεί επάνω στο όρος Εβάλ, και επάνω στις πέτρες αυτές που είχαν ήδη ασβεστωθεί, γράφηκε ο νόμος. Όχι μόνο οι δέκα εντολές που εκφωνήθηκαν από το ύψος του Σινά και ήταν γραμμένες στις δύο λίθινες πλάκες, αλλά και οι νόμοι που είχαν υπαγορευθεί στο Μωυσή και αυτός τους έγραψε σε βιβλίο. Πλάι στο μνημείο αυτό οικοδομήθηκε ένας βωμός από λαξευτές πέτρες επάνω στον οποίο προσφέρονταν θυσίες στον Κύριο. Το γεγονός ότι ο βωμός είχε τοποθετηθεί στο όρος Εβάλ, το όρος από όπου προφέρθηκαν οι κατάρες, ήταν σημαντικό. Σήμαινε ότι εξαιτίας των παραβάσεων του θεϊκού νόμου οι Ισραηλίτες είχαν προκαλέσει τη δικαιολογημένη οργή του Θεού, και ότι αυτή θα έπρεπε να ξεσπάσει αμέσως, αν δεν ήταν η εξιλαστική θυσία του Χριστού που συμβολιζόταν με το θυσιαστήριο του ολοκαυτώματος.

Έξι φυλές που όλες κατάγονταν από τη Λεία και τη Ραχήλ, είχαν σταθεί επάνω στο όρος Γαριζίν, ενώ εκείνες που προέρχονταν από τις θεράπαινες, συμπεριλαμβανομένου του Ρουβήν και του Ζαβουλών, πήραν τη θέση τους επάνω στο Εβάλ. Οι ιερείς με την κιβωτό κατέλαβαν τη θέση τους στη μέση της κοιλάδας

μεταξύ των δύο. Η σάλπιγγα ήχησε το σιωπητήριο. Και τότε μέσα στην απόλυτη ησυχία και στην παρουσία της πελώριας εκείνης σύναξης, ο Ιησούς στέκοντας πλάι στην ιερή κιβωτό, ανέγνωσε τις ευλογίες που θα συνόδευαν την υπακοή στο νόμο του Θεού. Όλες οι φυλές στο Γαριζίν απάντησαν με ένα Αμήν. Κατόπιν διάβασε τις κατάρες και οι φυλές στο Εβάλ συγκατένευσαν με τον ίδιο τρόπο, άπειρες χιλιάδες από φωνές ενωμένες σαν τη φωνή ενός μόνο ανθρώπου, δίνοντας την επίσημη απάντηση. Στη συνέχεια έγινε η ανάγνωση του νόμου του Θεού μαζί με τις εντολές και τις κρίσεις που τους είχαν παραδοθεί από το Μωυσή. Ο Ισραήλ είχε λάβει το νόμο κατευθείαν από το στόμα του Θεού στο Σινά, και τα ιερά προστάγματά Του γραμμένα με το ίδιο Του το χέρι, φυλάγονταν μέσα στην κιβωτό. Τώρα όμως γράφηκαν εκεί όπου μπορούσαν να διαβασθούν από όλους. Όλοι είχαν το προνόμιο να δουν για τον εαυτό τους τους όρους της διαθήκης κάτω από τους οποίους θα κατακτούσαν τη Χαναάν. Όλοι έπρεπε να δείξουν ότι δέχονται τους όρους της διαθήκης και να δώσουν τη συναίνεσή τους για τις ευλογίες ή τις κατάρες με την τήρηση ή την άρνησή τους. Ο νόμος δεν είχε απλώς και μόνο γραφεί επάνω στις πέτρες του μνημείου, αλλά και είχε αναγνωσθεί από τον ίδιο τον Ιησού σε επήκοο ολόκληρου του Ισραήλ. Δεν είχαν περάσει πολλές εβδομάδες αφότου ο Μωυσής είχε δώσει στο λαό προφορικά το βιβλίο του Δευτερονομίου, αλλά τώρα ο Ιησούς τούς διάβασε τον ίδιο το νόμο.

Όχι μόνο οι άνδρες του Ισραήλ, αλλά όλες οι γυναίκες και τα παιδιά άκουσαν την ανάγνωση του νόμου επειδή και γι'αυτούς είχε μεγάλη σημασία να γνωρίσουν και να εκτελούν το καθήκον τους. Σχετικά με τα προστάγματά Του ο Θεός είχε διατάξει στον Ισραήλ:

> «Θέλετε λοιπόν βάλει τους νόμους Μου τούτους εις την καρδίαν σας και εις την ψυχήν σας, και θέλετε διδάξει αυτούς εις τα τέκνα σας . . . διά να πολυπλασιασθώσιν αι ημέραι σας και αι ημέραι των τέκνων σας, επί της γης την οποίαν ο Κύριος ώμοσε προς τους πατέρας σας να δώση εις αυτούς, ως αι ημέραι του ουρανού επί της γης.» (Δευτ. 11:18-21).

Κάθε έβδομο χρόνο ο νόμος έπρεπε να διαβάζεται στο σύνολό του μπροστά σε ολόκληρη τη σύναξη των Ισραηλιτών όπως είχε διατάξει ο Μωυσής:

> «Εν τω τέλει εκάστου εβδόμου έτους, εν τω καιρώ του έτους της αφέσεως, εν τη εορτή της σκηνοπηγίας, όταν πας ο

Ισραήλ συναχθή δια να εμφανισθή ενώπιον του Κυρίου του Θεού σου, εν τω τόπω όντινα εκλέξη, θέλεις αναγινώσκει τον νόμον τούτον ενώπιον παντός του Ισραήλ εις επήκοον αυτών. Σύναξον τον λαόν, τους άνδρας και τας γυναίκας και τα παιδία, και τον ξένον σου τον εντός των πυλών σου, διά να ακούσωσι και διά να μάθωσι, και να φοβώνται Κύριον τον Θεόν σας, και διά να προσέχωσι να εκτελώσι πάντας τους λόγους του νόμου τούτου. Και διά να ακούσωσι τα τέκνα αυτών, τα οποία δεν εξεύρουσι και να μάθωσι να φοβώνται Κύριον τον Θεόν σας πάσας τας ημέρας, όσας ζήτε επί της γης, προς την οποίαν διαβαίνετε τον Ιορδάνην, διά να κληρονομήσητε αυτήν.» (Δευτ. 31: 10-13).

Ο Σατανάς προσπαθεί συνεχώς να διαστρεβλώνει τα λόγια του Θεού, να τυφλώνει το νου και να σκοτίζει την αντίληψη για να κάνει τους ανθρώπους να αμαρτήσουν. Γι'αυτό ο Θεός είναι τόσο σαφής, εκθέτοντας τις απαιτήσεις Του με απλό τρόπο ώστε να μην πλανηθεί κανείς. Ο Θεός επιδιώκει διαρκώς να φέρει τους ανθρώπους στην προστασία Του για να μην μπορεί ο Σατανάς να ασκήσει την απάνθρωπη, εξαπατητική του δύναμη επάνω τους. Συγκατατέθηκε να τους μιλήσει με την ίδια τη φωνή Του, να γράψει με το ίδιο το χέρι Του τις ζωντανές ρήσεις. Και τα ευλογημένα αυτά λόγια, εμποτισμένα με ζωή και φωτισμένα με αλήθεια, παραδόθηκαν στους ανθρώπους ως τέλειος οδηγός. Επειδή ο Σατανάς επιδιώκει να αποσπάσει το νου και να στρέψει τα αισθήματα μακριά από τις υποσχέσεις και τις αξιώσεις του Θεού, απαιτείται μεγάλη προσοχή για να χαραχθούν στη μνήμη και να μιλήσουν στην καρδιά.

Με μεγάλη προσοχή πρέπει οι θρησκευτικοί δάσκαλοι να διδάσκουν στο λαό τα γεγονότα της βιβλικής Ιστορίας καθώς και τις προειδοποιήσεις και τις απαιτήσεις του Κυρίου. Αυτά πρέπει να παρουσιάζονται σε απλοποιημένη γλώσσα που τα παιδιά να τα καταλαβαίνουν εύκολα. Είναι καθήκον τόσο των ιεροκηρύκων όσο και των γονέων να φροντίζουν να αποκτήσουν τα παιδιά τη διδασκαλία των Γραφών. Οι γονείς μπορούν και χρεωστούν να κάνουν τα παιδιά τους να ενδιαφερθούν στις ποικίλες γνώσεις που περιλαμβάνονται μέσα στις ιερές σελίδες. Προκειμένου όμως να τα κάνουν να ενδιαφερθούν για το λόγο του Θεού, πρέπει οι ίδιοι να ενδιαφέρονται γι'αυτόν. Πρέπει να είναι εξοικειωμένοι με τις διδαχές του και οφείλουν να μιλούν γι'αυτές όπως ο Κύριος

διέταξε στον Ισραήλ, «καθήμενος εν τη οικία σου, και περιπατών εν τη οδώ, και πλαγιάζων, και εγειρόμενος». (Δευτ. 11:19).

Αυτοί που θέλουν τα παιδιά τους να αγαπούν και να σέβονται το Θεό, πρέπει να μιλούν για την αγαθότητά Του, τη μεγαλοσύνη Του, τη δύναμή Του, όπως αυτή αποκαλύπτεται στο λόγο Του και στα έργα της δημιουργίας. Το κάθε κεφάλαιο και το κάθε εδάφιο της Γραφής είναι μια επικοινωνία του Θεού με τους ανθρώπους. Πρέπει, όπως λέει, να δεθούν τα προστάγματα αυτά «διά σημείον επί της χειρός σας» και να είναι «ως προμετωπίδια μεταξύ των οφθαλμών σας». Αν μελετούνται και εφαρμόζονται, θα οδηγήσουν το λαό του Θεού όπως οδήγησαν τους Ισραηλίτες, την ημέρα με τη στήλη της νεφέλης και το βράδυ με τη στήλη της φωτιάς.

ΣΥΝΘΗΚΗ ΜΕ ΤΟΥΣ ΓΑΒΑΩΝΙΤΕΣ

(Βασίζεται στο βιβλίο Ιησούς του Ναυή, κεφ. 9:, 10:)

Από τη Συχέμ οι Ισραηλίτες επέστρεψαν στο στρατόπεδό τους στα Γάλγαλα. Εδώ, σε λίγο τους επισκέφθηκε μια περίεργη αντιπροσωπεία που επιθυμούσε να συνάψει συνθήκη με αυτούς. Οι πρεσβευτές αυτοί παρέστηναν ότι είχαν έρθει από κάποια μακρινή χώρα, και αυτό φαινόταν να επιβεβαιώνεται από το παρουσιαστικό τους. Τα ρούχα τους ήταν παλιά και σχισμένα, τα σαντάλια τους μπαλωμένα, τα τρόφιμά τους μουχλιασμένα και τα ασκιά που τους χρησίμευαν για τη μεταφορά κρασιού ήταν τρυπημένα και προχειροδεμένα, σαν επισκευασμένα βιαστικά στο ταξίδι.

Είπαν ότι στη μακρινή χώρα τους - κατά τα λεγόμενά τους πέρα από τα όρια της Παλαιστίνης - οι συμπατριώτες τους είχαν ακούσει για τα θαυμάσια πράγματα που ο Θεός είχε κάνει για το λαό Του και τους είχαν στείλει να κάνουν συνθήκη με τον Ισραήλ. Οι Εβραίοι είχαν πάρει ιδιαίτερη προειδοποίηση να μη κάνουν καμιά συμμαχία με τους Χαναναίους ειδωλολάτρες, και τώρα στη σκέψη των αρχηγών είχε δημιουργηθεί αμφιβολία για τα λόγια των ξένων. «Εσείς κατοικείτε ίσως εν τω μέσω ημών», είπαν. Σε αυτό οι απεσταλμένοι έδωσαν μόνο την απάντηση: «Δούλοι σου είμεθα.»

΄Οταν όμως ο Ιησούς τους ρώτησε απευθείας «ποίοι είσθε και πόθεν έρχεσθε;» εκείνοι έδωσαν την προηγούμενή δήλωσή τους, και σαν απόδειξη της ειλικρίνειάς τους, πρόσθεσαν:

> «Τον άρτον ημών τούτον ζεστόν ελάβομεν εκ των οικιών ημών, καθ'ην ημέραν εξήλθομεν διά να έλθωμεν προς εσάς. Και τώρα ιδού, είναι ξηρός και κατατεθρυμμένος. Και ούτοι οι ασκοί του οίνου, τους οποίους εγεμίσαμεν νέους, και ιδού, εί-

ναι κατεσχισμένοι. Και τα ιμάτια ταύτα και τα υποδήματα ημών επαλαιώθησαν διά την πολύ μακράν οδόν.»

Αυτά τα αποδεικτικά υπερίσχυσαν. Οι Εβραίοι «δεν ηρώτησαν τον Κύριον. Και έκαμεν ο Ιησούς ειρήνην προς αυτούς, και έκαμε συνθήκην προς αυτούς, να φυλάξη την ζωήν αυτών. Και οι άρχοντες της συναγωγής ώμοσαν προς αυτούς.» Έτσι, επισημοποιήθηκε η διαπραγμάτευση. Τρεις ημέρες αργότερα ανακαλύφθηκε η αλήθεια. «Ήκουσαν ότι ήσαν γείτονες αυτών, και κατώκουν μεταξύ αυτών.» Ξέροντας ότι ήταν αδύνατο να αντισταθούν στους Εβραίους, οι Γαβαωνίτες κατέφυγαν στο στρατήγημα αυτό για να γλιτώσουν τη ζωή τους.

Μεγάλη ήταν η αγανάκτηση των Ισραηλιτών μόλις έμαθαν την εξαπάτηση που είχαν υποστεί. Και αυτή μεγάλωσε ακόμη περισσότερο, όταν ύστερα από τριήμερο ταξίδι, έφθασαν στις πόλεις των Γαβαωνιτών, στην καρδιά σχεδόν της χώρας. «Και εγόγγυζε πάσα η συναγωγή κατά των αρχόντων.» Αυτοί οι τελευταίοι όμως αρνήθηκαν να ακυρώσουν τη συνθήκη, έστω και αν είχε συναφθεί με απατηλά μέσα, επειδή είχαν ομόσει προς αυτούς «τον Κύριον τον Θεόν του Ισραήλ.» Και έτσι οι Ισραηλίτες δεν τους θανάτωσαν.

Οι Γαβαωνίτες είχαν δώσει την προσωπική τους εγγύηση ότι θα εγκατέλειπαν την ειδωλολατρία δεχόμενοι τη λατρεία του Κυρίου, και η διατήρηση της ζωής τους δεν παρέβαινε την εντολή του Θεού να καταστρέψουν τους ειδωλολάτρες Χαναναίους. Έτσι, οι Εβραίοι δε διέπραξαν αμάρτημα παίρνοντας τον όρκο που πήραν. Και παρόλο ότι ο όρκος είχε εξασφαλισθεί με απάτη, δεν έπρεπε να αγνοηθεί.

Η υποχρέωση που αναλαμβάνει κανείς δίνοντας το λόγο του - εάν δε δεσμεύεται με αυτό να κάνει μια εσφαλμένη πράξη - πρέπει να θεωρείται ιερή. Καμιά σκέψη για κέρδος, για εκδίκηση ή για προσωπικό ενδιαφέρον μπορεί κατ'οποιονδήποτε τρόπο να επηρεάσει το απαράβατο του όρκου ή της υπόσχεσης. «Ψευδή χείλη βδέλυγμα εις τον Κύριον.» Εκείνος ο οποίος «θέλει αναβή εις το όρος του Κυρίου» και «θέλει σταθή εν τω τόπω τω αγίω Αυτού», είναι αυτός που «ομνύει εις τον πλησίον αυτού και δεν αθετεί.» (Παρ. 12:22, Ψαλμ. 24:3, 15:4).

Οι Γαβαωνίτες εξασφάλισαν την άδεια να ζήσουν, αλλά έγιναν δούλοι στο αγιαστήριο έχοντας να κάνουν όλες τις χειρονακτικές εργασίες. «Την ημέραν εκείνην έκαμεν αυτούς ο Ιησούς ξυλοκόπους και υδροφόρους μέχρι τούδε εις την συναγωγήν και

εις το θυσιαστήριον του Κυρίου.» Τους όρους αυτούς τους δέχθηκαν με ευγνωμοσύνη, έχοντας πλήρη συναίσθηση του σφάλματός τους, και με χαρά που μπόρεσαν να εξαγοράσουν τη ζωή κάτω από οποιουσδήποτε όρους. Είπαν στον Ιησού: «Ιδού, εις τας χείρας σου είμεθα. Ό,τι σε φανή καλόν και αρεστόν να κάμης εις ημάς.» Επί αιώνες οι απόγονοί τους ήταν συνδεδεμένοι με την υπηρεσία του αγιαστηρίου.

Η εδαφική περιοχή των Γαβαωνιτών περιλάμβανε τέσσερες πόλεις. Ο πληθυσμός δεν υπαγόταν στη δικαιοδοσία ενός βασιλιά, αλλά τον κυβερνούσαν πρεσβύτεροι ή βουλευτές. Η Γαβαών, η κυριότερη από τις πόλεις τους, ήταν «ως μία των βασιλικών πόλεων . . . και άπαντες οι άνδρες αυτής δυνατοί.» Καταπληκτική απόδειξη του τρόμου που οι Ισραηλίτες είχαν προκαλέσει στους κατοίκους της Χαναάν, αποτελεί το γεγονός ότι ο πληθυσμός μιας τέτοιας πόλης κατέφυγε σε ένα τόσο ταπεινωτικό τέχνασμα για να γλιτώσουν τη ζωή τους.

Θα ήταν όμως προτιμότερο για τους Γαβαωνίτες να είχαν φερθεί στους Ισραηλίτες με εντιμότητα. Ενώ η υποταγή τους στον Κύριο τους εξασφάλισε τη διατήρηση της ζωής τους, η εξαπάτηση όμως που χρησιμοποίησαν, τους προξένησε εξευτελισμό μόνο και υποτέλεια. Ο Θεός είχε προβλέψει ώστε όσοι θα εγκατέλειπαν την ειδωλολατρία και θα ενώνονταν με τον Ισραήλ, να συμμετέχουν στις ευλογίες της διαθήκης. Αυτούς τους συμπεριλάμβανε με την ονομασία «τον ξένον τον παροικούντα μεταξύ σας», και με ελάχιστες μόνον εξαιρέσεις η τάξη αυτή θα απολάμβανε την ίδια εύνοια και τα ίδια προνόμια με τον Ισραήλ.

Η οδηγία του Κυρίου έλεγε: «Εάν τις ξένος παροική μετά σου εν τη γη υμών, δεν θέλετε θλίψει αυτόν. Ο ξένος ο παροικών με σας, θέλει είσθαι εις εσάς ως ο αυτόχθων, και θέλεις αγαπήσει αυτόν ως σεαυτόν». Όσον αφορά το Πάσχα και την προσφορά θυσιών, η διαταγή ήταν: «Είς νόμος θέλει είσθαι διά σας τους εκ της συναγωγής, και διά τον ξένον τον παροικούντα μεταξύ σας . . . καθώς σεις, ούτω θέλει είσθαι και ο ξένος ενώπιον του Κυρίου.» (Λευιτ. 19:33, 34, Αρ. 15:15).

Επάνω σε αυτή τη βάση θα είχαν γίνει δεκτοί οι Γαβαωνίτες αν δεν είχαν καταφύγει στην κατεργαριά που χρησιμοποίησαν. Δεν ήταν μικρή η ταπείνωση για τους κατοίκους εκείνους μιας «βασιλικής» πόλης, της οποίας «πάντες οι άνδρες (ήσαν) δυνατοί», να καταντήσουν ξυλοκόποι και υδροφόροι στις ακόλουθες γενεές τους. Είχαν όμως αποδεχθεί τα ρούχα της φτώχιας, αρκεί

που επέτυχε ο εξαπατητικός σκοπός τους, και αυτό τώρα είχε δεθεί γερά επάνω τους σαν διακριτικό γνώρισμα αιώνιας υποτέλειας. Έτσι, όλες οι επερχόμενες γενεές τους υπαγόμενες στην υποτέλεια, θα μαρτυρούσαν ότι ο Θεός μισεί το ψέμα.

Η υποταγή της Γαβαών στους Ισραηλίτες δυσαρέστησε πολύ τους Χαναναίους οι οποίοι έλαβαν αμέσως μέτρα για να εκδικηθούν αυτούς που είχαν συνθηκολογήσει με τους εισβολείς. Κάτω από τη αιγίδα του Αδωνισεδέκ, βασιλιά της Ιερουσαλήμ, πέντε άλλοι Χαναναίοι βασιλιάδες συνασπίσθηκαν εναντίον της Γαβαών. Οι κινήσεις τους ήταν γρήγορες. Οι Γαβαωνίτες ήταν ανέτοιμοι για άμυνα, και έστειλαν μήνυμα στον Ιησού στα Γάλγαλα: «Μη αποσύρης την χείρα σου από των δούλων σου. Ανάβα προς ημάς ταχέως και σώσον ημάς, διότι συνήχθησαν εναντίον ημών πάντες οι βασιλείς των Αμορραίων, οι κατοικούντες την ορεινήν.» Ο κίνδυνος δεν απειλούσε μόνο τους κατοίκους της Γαβαών, αλλά και τον Ισραήλ. Η πόλη αυτή δέσποζε στις διαβάσεις της κεντρικής και νότιας Παλαιστίνης, και έπρεπε να κρατηθεί προκειμένου να κατακτηθεί η χώρα.

Ο Ιησούς ετοιμάσθηκε αμέσως να πάει να βοηθήσει τη Γαβαών. Οι κάτοικοι της πολιορκημένης πόλης φοβόνταν μήπως απέρριπτε το αίτημά τους εξαιτίας της απάτης που είχαν μεταχειρισθεί. Αλλά εφόσον είχαν υποταγεί στον έλεγχο του Ισραήλ και είχαν δεχθεί τη λατρεία του Θεού, ο Ιησούς ένιωθε υπεύθυνος να τους προστατεύσει. Τη φορά αυτή δεν κινήθηκε χωρίς τη συμβουλή του Θεού, και ο Κύριος τον ενθάρρυνε στην επιχείρηση αυτή. Η θεϊκή αγγελία ήταν:

> «Μη φοβηθής αυτούς, διότι παρέδωκα αυτούς εις την χείρα σου. Δεν θέλει σταθή έμπροσθέν σου ουδείς εξ αυτών.» «Και ανέβη ο Ιησούς από Γαλγάλων, και πας ο λαός ο πολεμιστής μετ'αυτού, και πάντες οι δυνατοί εν ισχύι.»

Οδοιπορώντας όλη νύχτα, έφθασαν το πρωί στα πρόθυρα της Γαβαών. Μόλις είχαν προλάβει οι συνασπισμένοι άρχοντες να συγκεντρώσουν τα στρατεύματά τους γύρω από την πόλη, όταν ο Ιησούς έπεσε επάνω τους. Η επίθεση είχε σαν αποτέλεσμα τη συντριπτική ήττα των επιδρομέων. Η τεράστια στρατιά υποχώρησε μπροστά στις δυνάμεις του Ιησού ανηφορίζοντας την ορεινή διάβαση της Βαιθ-ωρών, και όταν έφθασαν στην κορυφή, τράπηκαν σε άτακτη φυγή παίρνοντας τον κατηφορικό γκρεμό από την άλλη πλευρά του βουνού. Τότε μια τρομερή χαλαζοθύελλα ξέσπασε επάνω τους.

47. Συνθήκη με τους Γαβαωνίτες

«Ο Κύριος έρριψεν εκ του ουρανού κατ'αυτών λίθους μεγάλους . . . Περισσότεροι ήσαν οι αποθανόντες εκ των λίθων της χαλάζης παρ'όσους οι υιοί Ισραήλ κατέκοψαν εν μαχαίρα.»

Ενώ οι Αμορραίοι συνέχιζαν την άτακτη φυγή τους προσπαθώντας να βρουν καταφύγιο στα ορεινά οχυρά, ο Ιησούς παρατηρώντας ψηλά από την οροσειρά, είδε ότι η ημέρα δε θα επαρκούσε για την ολοκλήρωση του έργου του. Αν δεν τους νικούσαν κατακράτος, οι εχθροί τους θα πρόβαιναν σε ανασυγκρότηση και θα ξανάρχιζαν τον πόλεμο.

«Τότε ελάλησεν ο Ιησούς προς τον Κύριον . . . και είπεν ενώπιον παντός του Ισραήλ, Στήθι, ήλιε, επί την Γαβαών και συ, σελήνη, επί την φάραγγα Αιαλών. Και ο ήλιος εστάθη, και η σελήνη έμεινεν, εωσού ο λαός εκδικήθη τους εχθρούς αυτού . . . Και εστάθη ο ήλιος εν τω μέσω του ουρανού. Δεν έσπευσε να δύση έως μιας ολοκλήρου ημέρας.»

Πριν να σουρουπώσει, η υπόσχεση του Θεού στον Ιησού είχε εκπληρωθεί. Ολόκληρο το εχθρικό στράτευμα είχε πέσει στα χέρια του. Δύσκολο ήταν τα αλλεπάλληλα γεγονότα της ημέρας εκείνης να συγκρατηθούν στη μνήμη του Ισραήλ.

«Τοιαύτη ημέρα δεν υπήρξεν ούτε πρότερον ούτε ύστερον, ώστε ο Κύριος να ακούση φωνήν ανθρώπου, διότι ο Κύριος επολέμει υπέρ του Ισραήλ.» «Ο ήλιος και η σελήνη εστάθησαν εν τω κατοικητηρίω αυτών. Εν τω φωτί των βελών Σου περιεπάτουν, εν τη λάμψει της αστραπτούσης λόγχης Σου. Εν αγανακτήσει διήλθες την γην, εν θυμώ κατεπάτησας τα έθνη. Εξήλθες εις σωτηρίαν του λαού Σου.» (Αββ. 3:11-13).

Το Πνεύμα του Θεού είχε εμπνεύσει την προσευχήν του Ιησού για να δοθεί και πάλι η απόδειξη της δύναμης του Θεού του Ισραήλ. Γι'αυτό η αίτηση που έγινε, δεν ήταν αλαζονική από μέρους του μεγάλου ηγέτη. Ο Ιησούς είχε πάρει την υπόσχεση ότι ο Θεός οπωσδήποτε θα ανέτρεπε τους εχθρούς αυτούς του Ισραήλ, κατέβαλε όμως κάθε δυνατή προσπάθεια όπως αν εξαρτάτο η επιτυχία αποκλειστικά από τα στρατεύματα του Ισραήλ. Έκανε οτιδήποτε ήταν ανθρώπινα δυνατόν να γίνει, και τότε έκραξε με πίστη ζητώντας τη θεϊκή βοήθεια.

Το μυστικό της επιτυχίας είναι η ένωση της θεϊκής δύναμης με την ανθρώπινη προσπάθεια. Εκείνοι που κατορθώνουν τα λαμπρότερα αποτελέσματα, είναι αυτοί που βασίζονται εντελώς ανεπιφύλακτα στον πανίσχυρο Βραχίονα. Ο άνθρωπος που πρόσταξε: «Στήθι, ήλιε, επί την Γαβαών, και συ, σελήνη, επί την

φάραγγα Αιαλών», είναι ο άνθρωπος που ώρες ολόκληρες πεσμένος καταγής μπρούμυτα προσευχόταν στο στρατόπεδο των Γαλγάλων. Οι άνθρωποι της προσευχής είναι οι άνθρωποι της δύναμης.

Το τεράστιο θαύμα μαρτυρεί ότι η πλάση βρίσκεται κάτω από τον έλεγχο του Πλάστη. Ο Σατανάς προσπαθεί να αποκρύψει από τους ανθρώπους το θεϊκό παράγοντα στο φυσικό κόσμο. Προσπαθεί να καταστήσει αόρατο τον ακούραστο μηχανισμό που είναι η γενεσιουργός δύναμη. Με το θαύμα αυτό ελέγχονται όλοι αυτοί που βάζουν τη φύση επάνω από το Θεό της φύσης.

Σύμφωνα με το θέλημά Του, ο Θεός κάνει τις δυνάμεις της φύσης να ανατρέψουν τη δύναμη των εχθρών Του - «πυρ και χάλαζα, χιών και ατμίς, ανεμοστρόβιλος, ο εκτελών τον λόγον Αυτού». Όταν οι ειδωλολάτρες Αμορραίοι είχαν βάλει σκοπό να αντικρούσουν τις προθέσεις Του, τότε ο Θεός επενέβη «και έρριψεν εκ του ουρανού λίθους μεγάλους» εναντίον των εχθρών του Ισραήλ. Μας έχει λεχθεί ότι μια μεγαλύτερη μάχη πρόκειται να δοθεί στις τελευταίες φάσεις της ιστορίας της γης, όταν «ο Κύριος ήνοιξε την οπλοθήκην Αυτού, και εξήγαγε τα όπλα της οργής Αυτού». Ρωτάει: «Εισήλθες εις τους θησαυρούς της χιόνος; ή είδες τους θησαυρούς της χαλάζης, τους οποίους φυλάττω διά τον καιρόν της θλίψεως, διά την ημέραν της μάχης και του πολέμου;» (Ψαλμ. 148:8, Ιερ. 50:25, Ιώβ 38:22,23).

Ο Ιωάννης ο αποκαλυπτής περιγράφει την καταστροφή που θα επακολουθήσει, όταν «φωνή μεγάλη από του ναού του ουρανού» αναγγέλλει «Ετελέσθη». Λέει ότι «χάλαζα μεγάλη έως ενός ταλάντου κατέβαινεν εκ του ουρανού επί τους ανθρώπους.» (Αποκ. 16:17, 21).

47. Συνθήκη με τους Γαβαωνίτες

Ο ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΧΑΝΑΑΝ

(Βασίζεται στο βιβλίο Ιησούς του Ναυή, κεφ. 10:40-43, 11:, 14: - 22:)

Τη νίκη της Βαιθ-ωρών σύντομα τη διαδέχθηκε η κατάκτηση της νότιας Χαναάν.

«Ούτως επάταξεν ο Ιησούς πάσαν την γην την ορεινήν και την μεσηβρινήν και την πεδινήν . . . Και πάντας τούτους τους βασιλείς και την γην αυτών ο Ιησούς εκυρίευσε διά μιας, διότι Κύριος ο Θεός του Ισραήλ επολέμει υπέρ του Ισραήλ. Και επέστρεψεν ο Ιησούς, και πας ο Ισραήλ μετ'αυτού, εις το στρατόπεδον εις Γάλγαλα.»

Οι φυλές της βόρειας Παλαιστίνης, τρομοκρατημένες από την επιτυχία με την οποία είχαν στεφθεί τα ισραηλινά στρατεύματα, έκαναν μεταξύ τους συνασπισμό εναντίον τους. Επικεφαλής του συνασπισμού ήταν ο Ιαβείν, βασιλιάς της Μαδών, μια περιοχή δυτικά της λίμνης Μερώμ. «Και εξήλθον αυτοί και πάντα τα στρατεύματα αυτών.» Τα στρατεύματα αυτά ήταν πιο πολυάριθμα από ό,τι οι Ισραηλίτες είχαν αντιμετωπίσει μέχρι τότε στη Χαναάν - «λαός πολύς, ως η άμμος η παρά το χείλος της θαλάσσης κατά το πλήθος, μεθ'ίππων και αμαξών πολλών σφόδρα. Και συναχθέντες πάντες οι βασιλείς, ήλθον και εστρατοπέδευσαν ομού πλησίον των υδάτων Μερώμ, διά να πολεμήσωσι τον Ισραήλ.» Ο Ιησούς έλαβε ένα νέο ενθαρρυντικό μήνυμα: «Μη φοβηθής από προσώπου αυτών, διότι αύριον, περί την ώραν ταύτην, Εγώ θέλω παραδώσει αυτούς πάντας πεφονευμένους έμπροσθέν του Ισραήλ.»

Κοντά στη λίμνη Μερώμ ο Ιησούς έκανε αιφνιδιασμό στο συνασπισμένο στρατόπεδο και νίκησε τις δυνάμεις τους κατακράτος. «Παρέδωκεν αυτούς ο Κύριος εις την χείρα του Ισραήλ, και

επάταξεν αυτούς και κατεδίωξεν αυτούς . . . και επάταξαν αυτούς, εωσού δεν αφήκαν εις αυτούς υπόλοιπον.» Από τα άρματα και τα άλογα που ήταν το καύχημα και η περηφάνια των Χαναναίων δεν επρόκειτο να επωφεληθούν οι Ισραηλίτες. Κατά την εντολή του Θεού, τα άρματα παραδόθηκαν στις φλόγες και τα άλογα σακατεύτηκαν και έγιναν ακατάλληλα για μάχη. Δεν έπρεπε οι Ισραηλίτες να στηρίξουν την εμπιστοσύνη τους ούτε στα άρματα ούτε στα άλογα, αλλά «εν τω ονόματι Κυρίου του Θεού αυτών.»

Η μια μετά την άλλη οι πόλεις καταλήφθηκαν, και η Ασώρ, το προπύργιο της συνομοσπονδίας, έγινε παρανάλωμα πυρός. Ο πόλεμος συνεχίσθηκε αρκετά ακόμη χρόνια, αλλά το τέλος του απέδειξε τον Ιησού κυρίαρχο της Χαναάν. «Και η γη ησύχασεν από του πολέμου.» Αν και η δύναμη των Χαναναίων είχε σπάσει, οι ίδιοι δεν εκδιώχθηκαν τελείως. Στα δυτικά οι Παλαιστίνιοι κρατούσαν ακόμη στην κατοχή τους μια εύφορη πεδιάδα κατά μήκος της θαλάσσιας ακτής, και βόρεια από αυτούς ήταν οι Σιδώνιοι. Αυτοί κατείχαν και το Λίβανο. Και δυτικά, προς την κατεύθυνση της Αιγύπτου η χώρα κατεχόταν ακόμη από τους εχθρούς του Ισραήλ.

Ο πόλεμος όμως δε θα συνεχιζόταν με τον Ιησού. Ο μεγάλος ηγέτης είχε ένα άλλο έργο να εκτελέσει πριν να παραιτηθεί από αρχιστράτηγος του Ισραήλ. Ολόκληρη η χώρα, τόσο τα μέρη που είχαν κατακτηθεί, όσο και εκείνα που δεν είχαν ακόμη κυριευθεί, έπρεπε να διανεμηθούν στις δώδεκα φυλές. Μετά, καθήκον της κάθε φυλής ήταν να κατακτήσει τα εδάφη που θα κληρονομούσε. Αν ο λαός παρέμενε πιστός στο Θεό, Εκείνος θα έδιωχνε τους εχθρούς τους. Είχε υποσχεθεί να τους δώσει μεγαλύτερες ακόμη κτήσεις αν εξακολουθούσαν μόνο να είναι πιστοί στη διαθήκη Του.

Στον Ιησού, μαζί με τον Ελεάζαρ και τους αρχηγούς των φυλών, ανατέθηκε η ευθύνη της διανομής της γης, και η τοποθεσία της κάθε φυλής θα καθοριζόταν με κλήρο. Ο ίδιος ο Μωυσής είχε καθορίσει τα όρια της χώρας, όπως αυτή προοριζόταν να διαμοιρασθεί μεταξύ των φυλών όταν θα κατακτούσαν τη Χαναάν, και είχε επίσης διορίσει έναν άρχοντα από κάθε φυλή που θα επιστατούσε στη διανομή. Η φυλή του Λευί, αφιερωμένη στην υπηρεσία του αγιαστηρίου, δε συμπεριλαμβανόταν στην κατανομή αυτή. Σαράντα οκτώ όμως πόλεις είχαν ξεχωρισθεί σε διάφορα σημεία της χώρας για κληρονομιά των Λευιτών.

48. Ο διαμερισμ΄ς της Χαναάν

Πριν αρχίσει ο καταμερισμός της γης, ο Χάλεβ, συνοδευόμενος από τους αρχηγούς της φυλής του, παρουσιάσθηκε με ένα ιδιαίτερο αίτημα. Εκτός από τον Ιησού, ο Χάλεβ ήταν τώρα ο γηραιότερος άνδρας του Ισραήλ. Ο Χάλεβ και ο Ιησούς ήταν οι μόνοι από τους κατασκόπους που είχαν φέρει αγαθές ειδήσεις σχετικά με τη γη της επαγγελίας, και ενθάρρυναν το λαό να προχωρήσει στην κατάκτησή της, στο όνομα του Κυρίου. Ο Χάλεβ υπενθύμισε τώρα στον Ιησού την υπόσχεση που είχε τότε λάβει σαν αμοιβή της πίστης του: «Η γη την οποίαν επάτησαν οι πόδες σου, θέλει είσθαι κληρονομία ιδική σου, και των υιών σου διά παντός, διότι εντελώς ηκολούθησας Κύριον τον Θεόν μου.» Υπέβαλε λοιπόν το αίτημά του να του δοθεί η Χεβρών για ιδιοκτησία. Το μέρος αυτό υπήρξε για πολλά χρόνια η κατοικία του Αβραάμ, του Ισαάκ και του Ιακώβ, και σε αυτό το μέρος είχαν θαφτεί στη σπηλιά του Μαχμπελάχ.

Η Χεβρών ήταν η έδρα των Ανακείμ, των οποίων η φοβερή θέα είχε τόσο τρομοκρατήσει τους κατασκόπους, που με τη σειρά τους αποθάρρυναν ολόκληρο το λαό Ισραήλ. Αυτόν πάνω από όλους τους τόπους διάλεξε ο Χάλεβ για κληρονομιά του, και στηριζόμενος στη δύναμη του Θεού. Είπε:

> «Ιδού, ο Κύριος με εφύλαξε ζώντα τα τεσσαράκοντα ταύτα έτη, αφ'ης ημέρας ελάλησεν ο Κύριος τον λόγον τούτον προς τον Μωυσήν . . . Και τώρα, ιδού, εγώ είμαι σήμερον ογδοήκοντα πέντε ετών ηλικίας, έτι και την σήμερον είμαι δυνατός καθώς την ημέραν ότε με απέστειλεν ο Μωυσής, ως ήτο τότε η δύναμίς μου διά πόλεμον, και διά να εξέρχωμαι και διά να εισέρχωμαι. Τώρα λοιπόν δος μοι το όρος τούτο, περί του οποίου ελάλησεν ο Κύριος την ημέραν εκείνην. Διότι συ ήκουσας την ημέραν εκείνην, ότι είναι εκεί Ανακείμ, και πόλεις μεγάλαι και οχυρωμέναι. Εάν ο Κύριος είναι μετ'εμού, εγώ θέλω δυνηθή να εκδιώξω αυτούς, καθώς είπεν ο Κύριος.»

Οι άρχοντες του Ιούδα υποστήριξαν την αίτηση αυτή. Επειδή ο ίδιος ο Χάλεβ είχε υποδειχθεί αντιπρόσωπος της φυλής του για την κατανομή της χώρας, προτίμησε να ζητήσει τη σύμπραξη των ανθρώπων αυτών όταν θα παρουσίαζε το αίτημά του, ώστε να μη δοθεί η εντύπωση ότι χρησιμοποίησε την εξουσία του για εγωιστικά συμφέροντα.

Η αίτησή του έγινε αμέσως δεκτή. Σε κανέναν άλλον δε θα μπορούσε να ανατεθεί με μεγαλύτερη σιγουριά η κατάκτηση του γιγαντιαίου εκείνου οχυρού. «Και ευλόγησεν αυτόν ο Ιησούς, και

έδωκεν εις τον Χαλεβ τον υιόν του Ιεφοννή την Χεβρών εις κληρονομίαν», «διότι εντελώς ηκολούθησε Κύριον τον Θεόν του Ισραήλ.»

Η πίστη του Χάλεβ ήταν και τότε η ίδια ακριβώς όπως τότε που έδωσε τη μαρτυρία του, η οποία ήρθε σε αντίφαση με την αρνητική αναφορά των κατασκόπων. Πίστεψε στην υπόσχεση του Θεού ότι θα έκανε το λαό Του να κατακτήσουν τη Χαναάν και σε αυτό είχε ακολουθήσει εντελώς το Θεό. Είχε υποστεί μαζί με το λαό τη μακροχρόνια περιπλάνηση στην έρημο, συμμεριζόμενος έτσι τις απογοητεύσεις και τα βάρη των ενόχων. Δεν παραπονέθηκε όμως γι' αυτό, αλλά υμνούσε την ευσπλαχνία του Θεού που τον είχε διαφυλάξει στην έρημο, ενώ οι αδελφοί του είχαν αποκλεισθεί. Ανάμεσα σε όλες τις ταλαιωρίες, τους κινδύνους και τις συμφορές των περιπλανήσεών τους στην έρημο, και στα εμπόλεμα χρόνια από τη στιγμή που μπήκαν στη Χαναάν, ο Κύριος τον είχε διατηρήσει στη ζωή. Και τώρα, πάνω από ογδόντα ετών άνθρωπος, είχε το ίδιο αμείωτο σφρίγος. Δε ζήτησε για τον εαυτό του μέρος της γης που είχε ήδη κατακτηθεί, αλλά το μέρος ακριβώς εκείνο που από όλα τα άλλα οι κατάσκοποι θεωρούσαν αδύνατον να κατακτηθεί.

Με τη δύναμη του Θεού θα αποσπούσε αυτό ακριβώς το προπύργιο από τους ίδιους εκείνους γίγαντες που η δύναμή τους έκανε την πίστη του Ισραήλ να κλονισθεί. Η αίτηση του Χάλεβ δεν οφειλόταν στη δίψα για τιμές ή μεγαλεία. Ο γηραιός παλαιοπολεμιστής επιθυμούσε να δώσει στο λαό ένα παράδειγμα που θα τιμούσε το Θεό και θα ενθάρρυνε τις φυλές να καθυποτάξουν εξολοκλήρου τη γη που οι πατέρες τους θεωρούσαν αήττητη. Ο Χάλεβ απέκτησε την κληρονομιά που είχε βάλει στην καρδιά του εδώ και σαράντα χρόνια πριν, εμπιστευόμενος στη συνόδευση του Θεού με αυτόν. «Και εξεδίωξεν εκείθεν ο Χαλεβ τους τρεις υιούς του Ανάκ.» Και αφού εξασφάλισε την ιδιοκτησία για τον εαυτό του και για την οικογένεια του, ο ζήλος του δεν ελαττώθηκε. Δε στρώθηκε να απολαύσει την κληρονομιά του, αλλά συνέχισε να αγωνίζεται για περισσότερες κατακτήσεις χάρη του έθνους και της δόξας του Θεού.

Οι δειλοί και οι επαναστάτες είχαν πεθάνει στην έρημο, αλλά οι ενάρετοι κατάσκοποι αξιώθηκαν να φάνε από τα σταφύλια της Εσχώλ. Ο καθένας αμείφθηκε σύμφωνα με την πίστη του. Οι απειθείς είδαν την εκπλήρωση των φόβων τους. Παρά την υπόσχεση του Θεού, δήλωσαν ότι ήταν αδύνατον να κληρονομήσουν

τη Χαναάν, και δεν την κληρονόμησαν. Εκείνοι όμως που είχαν την εμπιστοσύνη τους στο Θεό μη δίνοντας σημασία στις δυσκολίες που θα συναντούσαν, αλλά στηρίζονταν στη δύναμη του πανίσχυρου Βοηθού τους, μπήκαν στη γη την αγαθή. Ήταν «διά πίστεως» που οι άξιοι αυτοί «κατεπολέμησαν βασιλείας . . . έφυγον στόματα μαχαίρας, ενεδυναμώθησαν από ασθενείας, έγειναν ισχυροί εν πολέμω, έτρεψαν εις φυγήν στρατεύματα αλλοτρίων.» «Αύτη είναι η νίκη η νικήσασα τον κόσμον, η πίστις ημών.» (Εβρ. 11: 33.34, Α΄Ιωάν. 5:4).

Μια άλλη αίτηση που είχε σχέση με την κατανομή της γης φανέρωνε ένα πνεύμα διαμετρικά διαφορετικό από το πνεύμα του Χάλεβ. Την υπέβαλαν οι απόγονοι του Ιωσήφ, η φυλή του Εφραΐμ και η μισή φυλή του Μανασσή. Συγκριτικά με τον αυξημένο αριθμό τους, οι φυλές αυτές ζήτησαν διπλή μερίδα εδάφους. Ο λαχνός που τους έπεσε, ήταν ο πλουσιότερος της χώρας και συμπεριλάμβανε τη γόνιμη πεδιάδα του Σαρών. Πολλές όμως από τις κυριότερες πόλεις της κοιλάδας βρίσκονταν ακόμη στην κατοχή των Χαναναίων. Οι φυλές δείλιαζαν, σκεπτόμενες το μόχθο και τον κίνδυνο που απαιτούσε η κατάκτηση των εδαφών τους, και ήθελαν επιπλέον μερτικό από το ήδη υποταγμένο έδαφος. Η φυλή του Εφραΐμ ήταν μια από τις πολυπληθέστερες του Ισραήλ. Ήταν επίσης η φυλή στην οποία ανήκε ο Ιησούς, και φυσικά τα μέλη της θεωρούσαν ότι είχαν το δικαίωμα να τύχουν ιδιαίτερης προσοχής. «Διά τί έδωκας εις ημάς ένα μόνον κλήρον και μίαν μερίδα να κληρονομήσωμεν, ενώ είμεθα λαός πολύς;» ήταν το ερώτημά τους. Καμιά παρέμβαση όμως από την αυστηρή δικαιοσύνη δεν μπορούσε να αποσπασθεί από τον ανένδοτο αρχηγό.

Και αυτός τους απάντησε: «Εάν ήσθε λαός πολύς, ανάβητε εις τον δρυμόν, και κόψετε μέρος αυτού δι'εαυτούς εν τη γη των Φερεζαίων, και των Ραφαείμ, εάν το όρος Εφραΐμ ήναι πάρα πολύ στενόχωρον διά σας.» Η ανταπάντησή τους δείχνει τον πραγματικό λόγο των παραπόνων τους. Τους έλειπε η πίστη και το θάρρος για να διώξουν τους Χαναναίους. Είπαν: «Δεν αρκεί εις ημάς το όρος, και πάντες οι Χαναναίοι οι κατοικούντες την γην της κοιλάδος έχουσιν αμάξας σιδηράς.»

Ο Θεός του Ισραήλ υποσχέθηκε τη δύναμή Του στο λαό Του, και αν οι Εφραϊμίτες είχαν το κουράγιο και την πίστη του Χάλεβ, κανένας εχθρός δε θα μπορούσε να σταθεί μπροστά τους. Η απροκάλυπτη επιθυμία τους να αποφύγουν τις δυσκολίες και τον κίνδυνο συνάντησε τη σθεναρή αντίσταση του Ιησού ο οποίος

είπε: «Συ είσαι λαός πολύς και έχεις δύναμιν μεγάλην. Θέλεις εκδιώξει τους Χαναναίους, αν και έχωσιν αμάξας σιδηράς και ήναι δυνατοί.» Έτσι, οι δικαιολογίες τους στράφηκαν εναντίον τους. Αφού ήταν πολύς λαός, όπως ισχυρίσθηκαν, ήταν με το παραπάνω ικανοί να κάνουν τη δουλειά τους όπως και οι αδελφοί τους. Με τη βοήθεια του Θεού, δεν είχαν ανάγκη να φοβούνται τα σιδερένια άρματα.

Μέχρι αυτό το σημείο στα Γάλγαλα ήταν το αρχηγείο του έθνους και η έδρα του αγιαστηρίου. Τώρα όμως το αγιαστήριο έπρεπε να μεταφερθεί στο μέρος όπου θα εκλεγόταν για μόνιμη τοποθέτησή του. Αυτό ήταν η Σηλώ, μια μικρή πόλη που ανήκε στον κλήρο του Εφραΐμ. Βρισκόταν στο κέντρο σχεδόν της χώρας και ήταν ευπρόσιτο για όλες τις φυλές. Εδώ, ένα τμήμα της χώρας είχε τελείως καθυποταχθεί, έτσι που οι προσκυνητές να μην ενοχλούνται. «Συνηθροίσθη πάσα η συναγωγή των υιών Ισραήλ εν Σηλώ, και έστησαν εκεί την σκηνήν του μαρτυρίου.» Οι φυλές που ήταν ακόμη στρατοπεδευμένες όταν το αγιαστήριο μεταφέρθηκε από τα Γάλγαλα, το ακολούθησαν και έστησαν τις σκηνές τους κοντά στη Σηλώ. Οι φυλές αυτές έμειναν εκεί μέχρι που διασκορπίσθηκαν στις ιδιοκτησίες τους.

Η κιβωτός έμεινε 300 χρόνια στη Σηλώ, μέχρις ότου, εξαιτίας των αμαρτιών της οικογένειας Ηλί, έπεσε στα χέρια των Φιλισταίων και η Σηλώ καταστράφηκε. Η κιβωτός δεν επέστρεψε ποτέ στο αγιαστήριο στο μέρος αυτό. Η υπηρεσία του αγιαστηρίου μεταφέρθηκε τελικά στο Ιερό στην Ιερουσαλήμ, και η Σηλώ έγινε ασήμαντη. Μόνο μερικά ερείπια προδίδουν το μέρος όπου αυτή βρισκόταν άλλοτε. Πολλά χρόνια αργότερα η μοίρα της χρησιμοποιήθηκε σαν προειδοποίηση της Ιερουσαλήμ. Ο Κύριος ανήγγειλε με τον προφήτη Ιερεμία:

> «Υπάγετε τώρα εις τον τόπον Μου, τον εν Σηλώ, όπου έθεσα το όνομά Μου κατ'αρχάς, και ιδέτε τί έκαμον εις αυτόν διά την κακίαν του λαού Μου Ισραήλ . . . Διά τούτο θέλω κάμει εις τον οίκον, εφ'ον εκλήθη το όνομά Μου, εις τον οποίον σεις θαρρείτε, εις τον τόπον τον οποίον έδωκα εις εσάς και εις τους πατέρας σας, καθώς έκαμα εις την Σηλώ.» (Ιερ. 7:12-14).

«Αφού δε ετελείωσαν μεριζόμενοι την γην», και όλες οι φυλές είχαν πάρει την κληρονομιά τους, ο Ιησούς παρουσίασε την αξίωσή του. Σε αυτόν, όπως και στο Χάλεβ, είχε δοθεί μια ιδιαίτερη κληρονομική υπόσχεση. Δε ζήτησε καμιά εκτεταμένη επαρχία, αλλά μια μόνο πόλη. «Έδωκαν εις αυτόν την πόλιν την

οποίαν εζήτησε . . . και έκτισε την πόλιν και κατώκησεν εν αυτή.» Το όνομα που δόθηκε στην πόλη ήταν Θαμνάχ-σαράχ ''το μερίδιο που παραμένει'' - μια μόνιμη μαρτυρία του ευγενικού χαρακτήρα και του αφίλαυτου πνεύματος του κατακτητή, που αντί να είναι ο πρώτος να ιδιοποιηθεί τα κατακτητικά τρόπαια, ανέβαλε την αξίωσή του μέχρις ότου και ο ταπεινότερος μεταξύ του λαού είχε εξυπηρετηθεί.

Έξι από τις πόλεις που είχαν ξεχωρισθεί για τους Λευίτες, τρεις από την κάθε μεριά του Ιορδάνη, είχαν ορισθεί ως πόλεις καταφυγίου, όπου ο φονιάς θα μπορούσε να καταφύγει για ασφάλεια. Για το ξεχώρισμα των πόλεων αυτών είχε δοθεί η εντολή από το Μωυσή: «΄Ωστε να φεύγη εκεί ο φονεύς, όστις εφόνευσεν άνθρωπον ακουσίως. Και θέλουσιν είσθαι εις εσάς πόλεις διά καταφύγιον από τους εκδικούντας το αίμα, διά να μη αποθάνη ο φονεύς, εωσού παρασταθή ενώπιον της συναγωγής εις κρίσιν.» (Αρ. 35:11, 12). Αυτό το σπλαχνικό μέτρο είχε καταστεί απαραίτητο εξαιτίας μιας παλαιότερης συνήθειας προσωπικής εκδίκησης, σύμφωνα με την οποία την τιμωρία του δολοφόνου αναλάμβανε ο πλησιέστερος συγγενής ή διάδοχος του θανόντος. Σε περιπτώσεις αποδειγμένης ενοχής δε χρειαζόταν η αναμονή για την κρίση των δικαστών. Ο εκδικητής μπορούσε να καταδιώξει τον εγκληματία και να τον θανατώσει οπουδήποτε τον έβρισκε. Ο Θεός δεν έκρινε πρέπον να καταργήσει το έθιμο αυτό εκείνη την εποχή, αλλά έλαβε πρόνοια για την ασφάλεια εκείνων που θα αφαιρούσαν ζωή μη θέλοντας.

Οι πόλεις καταφυγίου είχαν έτσι διανεμηθεί, ώστε να απέχουν μισής ημέρας πορεία από οποιοδήποτε μέρος της χώρας. Οι δρόμοι που οδηγούσαν σε αυτές έπρεπε να διατηρούνται πάντοτε σε καλή κατάσταση. Καθ'όλο το μήκος του δρόμου σήματα έπρεπε να βρίσκονται στημένα με τη λέξη ''Καταφύγιο'', γραμμένη με μεγάλα και ευδιάκριτα γράμματα, ώστε ο φυγάς να μη χάσει ούτε ένα λεπτό. Οποιοδήποτε άτομο, Εβραίος, ξένος ή πάροικος μπορούσε να επωφεληθεί από αυτό το μέτρο. Ενώ οι αθώοι δεν έπρεπε να φονευθούν με βιασύνη, από το άλλο μέρος, οι ένοχοι δεν έπρεπε να γλιτώσουν την τιμωρία. Η περίπτωση του φυγάδα έπρεπε να εξετασθεί προσεκτικά από τις αρμόδιες Αρχές, και μόνο αν κρινόταν αθώος για προμελετημένο έγκλημα, μπορούσε να προστατευθεί στην πόλη-καταφύγιο. Οι ένοχοι παραδίνονταν στα χέρια του εκδικητή. Και εκείνοι που είχαν το δικαίωμα της προστασίας, μπορούσαν να τη λάβουν μόνο με τον όρο ότι θα

παρέμειναν μέσα στο υποδειγμένο καταφύγιο. Αν περιπλανιόταν κανείς μακριά, ξεπερνώντας τα καθορισμένα όρια, και τον συναντούσε ο εκδικητής του αίματος, θα πλήρωνε με τη ζωή του την επιβαλλόμενη ποινή για την περιφρόνηση της πρόνοιας του Κυρίου. Με το θάνατο του αρχιερέα όμως, όσοι είχαν ζητήσει άσυλο στις πόλεις του καταφυγίου, ήταν ελεύθεροι να επιστρέψουν στα σπίτια τους.

Σε μια δίκη για έγκλημα, ο κατηγορούμενος δεν μπορούσε να καταδικασθεί με βάση τη μαρτυρία ενός μόνο μάρτυρα, και αν ακόμη οι έμμεσες αποδείξεις στρέφονταν σθεναρά εναντίον του. Η οδηγία του Κυρίου ήταν: «΄Οστις φονεύση τινά, ο φονεύς θέλει θανατωθή διά στόματος μαρτύρων. Πλην είς μόνον μάρτυς δεν θέλει μαρτυρήσει εναντίον τινός διά να θανατωθή.» (Αρ. 35:30). Ο Χριστός ήταν εκείνος που έδωσε αυτές τις οδηγίες στο Μωυσή. Και όταν προσωπικά βρισκόταν με τους μαθητές Του στη γη και τους δίδαξε πώς να φέρονται σε αυτούς που σφάλλουν, ο μεγάλος Δάσκαλος επανέλαβε το μάθημα ότι η μαρτυρία ενός ανθρώπου δεν αρκεί ούτε για αθώωση ούτε για καταδίκη. Οι γνώμες και οι απόψεις ενός ατόμου δεν πρέπει να διευθετούν εκκρεμή ζητήματα. Στις περιπτώσεις αυτές δύο ή περισσότεροι πρέπει να συνεργασθούν και μαζί να φέρουν την ευθύνη «διά να βεβαιωθή πας λόγος επί στόματος δύο μαρτύρων ή τριών.» (Ματθ. 18:16).

Αν αυτός που δικαζόταν για έγκλημα αποδεικνυόταν ένοχος, δεν μπορούσαν να τον γλιτώσουν ούτε με εξιλέωση ούτε με κάποια λύτρα. «΄Οστις χύση αίμα ανθρώπου, υπό ανθρώπου θέλει χυθή το αίμα αυτού.» «Δεν θέλετε λαμβάνει ουδεμίαν εξαγοράν υπέρ της ζωής του φονέως όστις είναι ένοχος θανάτου, αλλά εξάπαντος θέλει θανατωθή», «από του θυσιαστηρίου Μου θέλεις αποσπάσει αυτόν, διά να θανατωθή», ήταν η εντολή του Θεού. «Η γη δεν δύναται να καθαρισθή από του αίματος του εκχυθέντος επ'αυτής, ειμή διά του αίματος εκείνου όστις έχυσεν αυτό.» (Γέν. 9:6, Αρ. 35: 31,33, Έξ. 21:14). Η ασφάλεια και η αγιότητα του έθνους απαιτούσαν την αυστηρή τιμωρία της αμαρτίας του εγκληματία. Η ανθρώπινη ζωή που μόνο ο Θεός μπορεί να δώσει, πρέπει να φυλάγεται με θρησκευτική ευλάβεια.

Οι πόλεις του καταφυγίου που είχαν καθορισθεί για τον αρχαίο λαό του Θεού, συμβολίζουν το καταφύγιο που εξασφαλίζει ο Χριστός. Ο ίδιος σπλαχνικός Σωτήρας που προσδιόρισε τις επίγειες εκείνες πόλεις-καταφύγια, εξασφάλισε με το χύσιμο του αίματός Του ένα σίγουρο καταφύγιο όπου οι παραβάτες του νόμου του

Θεού να σπεύσουν για να εξασφαλισθούν από το δεύτερο θάνατο. Καμιά δύναμη δεν μπορεί να αποσπάσει από τα χέρια Του τις ψυχές που καταφεύγουν σε Αυτόν για συγχώρηση. «Δεν είναι τώρα λοιπόν ουδεμία κατάκρισις εις τους εν Χριστώ Ιησού.» «Τίς θέλει είσθαι ο κατακρίνων; Χριστός ο αποθανών, μάλλον δε και αναστάς, όστις και είναι εν τη δεξιά του Θεού, όστις και μεσιτεύει υπέρ ημών», ώστε «να έχωμεν ισχυράν παρηγορίαν οι καταφυγόντες εις το να κρατήσωμεν την προκειμένην ελπίδα.» (Ρωμ. 8:1,34, Εβρ. 6:18).

Αυτός που θα κατέφευγε στην πόλη του καταφυγίου, δεν έπρεπε να χρονοτριβεί. Δουλειά και οικογένεια έμεναν πίσω. Δεν είχε καιρό να χαιρετίσει τα προσφιλή του πρόσωπα. Η ζωή του κινδύνευε, και οποιοδήποτε άλλο ενδιαφέρον ζήτημα έπρεπε να θυσιασθεί γι'αυτό το μοναδικό σκοπό, να φθάσει δηλαδή στον τόπο της ασφάλειας. Την κούραση λησμονούσε, τις δυσκολίες αψηφούσε. Ο φυγάς δεν τολμούσε ούτε λεπτό να χαλαρώσει τα βήματά του μέχρι να φθάσει μέσα από τα τείχη της πόλης.

Ο αμαρτωλός είναι εκτεθειμένος στον αιώνιο θάνατο μέχρις ότου βρει κρησφύγετο στο Χριστό. Και όπως η χρονοτριβή ή η αμέλεια μπορούσαν να αφαιρέσουν από το φυγάδα τη μοναδική ευκαιρία για την επιβίωσή του, έτσι και η αναβολή ή η αδιαφορία μπορούν να αποβούν η καταστροφή της ψυχής. Ο Σατανάς, ο μεγάλος αντίπαλος, παρακολουθεί από κοντά τον κάθε παραβάτη του αγίου νόμου του Θεού, και όποιος δεν έχει συναίσθηση του κινδύνου τον οποίο διατρέχει και δεν σπεύδει να ζητήσει καταφύγιο, θα γίνει λεία του καταστροφέα. Ο κρατούμενος που θα δοκίμαζε να βγει από την πόλη οποιαδήποτε στιγμή, εγκαταλειπόταν στη δικαιοδοσία του εκδικητή του αίματος. Γι'αυτό οι άνθρωποι μάθαιναν να προσκολλώνται στις μεθόδους που η άπειρη σοφία του Θεού καθόρισε για την ασφάλειά τους. ΄Οπως κι αν έχουν τα πράγματα όμως, δεν αρκεί ο αμαρτωλός να *πιστέψει* στο Χριστό για τη συγχώρηση των αμαρτιών. Με πίστη και υπακοή οφείλει να «*εμμένει* εν Αυτώ».

> «Διότι εάν ημείς αμαρτάνωμεν εκουσίως αφού ελάβαμεν την γνώσιν της αληθείας, δεν απολείπεται πλέον θυσία περί αμαρτιών, αλλά φοβερά τις απεκδοχή κρίσεως, και έξαψις πυρός, το οποίον μέλλει να κατατρώγη τους εναντίους.» (Εβρ. 10:26,27).

Δύο από τις φυλές του Ισραήλ, η φυλή του Γαδ, η φυλή του Ρουβήν, και η μισή φυλή του Μανασσή είχαν λάβει την κληρονο-

μιά τους πριν από τη διάβαση του Ιορδάνη. Για ποιμενικούς λαούς οι απλόχωρες πεδιάδες των ορεινών περιοχών και τα πλούσια δάση της Γαλαάδ και της Βασάν που πρόσφεραν εκτεταμένα βοσκοτόπια για τα ποίμνια και τα βουκόλια τους παρουσίαζαν πλεονεκτήματα που δε θα συναντούσαν στην εσώτερη Χαναάν. Γι'αυτό, οι δυόμισι φυλές, αφού εξέφρασαν την επιθυμία να εγκατασταθούν στο μέρος αυτό, είχαν δώσει την υπόσχεσή τους να συμμετάσχουν με την αναλογία τους σε ένοπλους άνδρες που να συνοδεύσουν τους αδελφούς τους αντίπερα από τον Ιορδάνη και να πάρουν μέρος στις μάχες μέχρις ότου και εκείνοι αποκτήσουν την κληρονομιά τους. Την υποχρέωση αυτή την τήρησαν πιστά.

΄Οταν οι δέκα φυλές εισέβαλαν στη Χαναάν, σαράντα χιλιάδες «οι υιοί του Ρουβήν, και οι υιοί του Γαδ και το ήμισυ της φυλής Μανασσή . . . ένοπλοι διέβησαν έμπροσθεν του Κυρίου εις πόλεμον προς τας πεδιάδας της Ιεριχώ.» (Ιησ. 4:12,13). Χρόνια πολεμούσαν γενναία στο πλευρό των αδελφών τους. Τώρα είχε έρθει ο καιρός να επιστρέψουν στα μέρη της ιδιοκτησίας τους. ΄Οπως είχαν συμμετάσχει με τα αδέλφια τους στις μάχες, έτσι διαμοιράσθηκαν και τα λάφυρα, και επέστρεψαν «με πολλά πλούτη . . . και με κτήνη πολλά σφόδρα, με άργυρον και με χρυσόν, και με χαλκόν και με σίδηρον, και με ιμάτια πολλά σφόδρα.» ΄Ολα αυτά θα τα μοιράζονταν με αυτούς που είχαν μείνει πίσω προστατεύοντας τις οικογένειες και τα κοπάδια τους.

Αυτοί επρόκειτο τώρα να κατοικήσουν σε μια ορισμένη απόσταση από το αγιαστήριο του Κυρίου, και ο Ιησούς με βάρος στην καρδιά του είδε την απομάκρυνσή τους, ξέροντας τι δυνατούς πειρασμούς θα συναντούσαν στην απομονωμένη και νομαδική ζωή τους να πέσουν στις συνήθειες των ειδωλολατρικών λαών που συνόρευαν με αυτούς.

Ενώ ο Ιησούς και οι άλλοι αρχηγοί εξακολουθούσαν να πιέζονται με αυτά τα ανήσυχα συναισθήματα, τους ήρθε μια παράξενη είδηση. Πλάι τον Ιορδάνη, κοντά στο σημείο της θαυματουργικής διάβασης του ποταμού από τον Ισραήλ, οι δυόμισι φυλές είχαν στήσει ένα μεγάλο θυσιαστήριο όμοιο με το θυσιαστήριο του ολοκαυτώματος στη Σηλώ. Ο νόμος του Θεού απαγόρευε με την ποινή του θανάτου την καθιέρωση μιας άλλης λατρείας εκτός από εκείνη που προσφερόταν στο αγιαστήριο. Αν τέτοιος ήταν ο σκοπός αυτού του βωμού, τότε, σε περίπτωση που θα επέτρεπαν να

παραμείνει, θα μπορούσε να οδηγήσει τους ανθρώπους μακριά από την πραγματική πίστη.

Οι αντιπρόσωποι του λαού συγκεντρώθηκαν στη Σηλώ και σε βρασμό ψυχής και αγανακτισμένοι πρότειναν να καταπολεμήσουν αμέσως τους φταίχτες. Με την επιρροή όμως των πιο επιφυλακτικών, πήραν την απόφαση να στείλουν πρώτα μια αντιπροσωπεία που να ζητήσει από τις δυόμισι φυλές εξηγήσεις για τη διαγωγή τους. Δέκα άρχοντες, ένας από κάθε φυλή, είχαν εκλεγεί με επικεφαλής το Φινεές που είχε διακριθεί για το ζήλο του στην υπόθεση της Βαιθ-φεγώρ.

Οι δυόμισι φυλές είχαν κάνει λάθος όταν, χωρίς να δώσουν εξηγήσεις, ανέλαβαν να κάνουν μια πράξη που μπορούσε να προξενήσει τόσο σοβαρές υπόνοιες. Οι αντιπρόσωποι, προεξοφλώντας ότι οι αδελφοί τους ήταν ένοχοι, τους αντιμετώπισαν με αυστηρές επιπλήξεις. Τους κατηγόρησαν ότι επαναστατούσαν κατά του Κυρίου, και τους ζήτησαν να θυμηθούν τις τιμωρίες που είχαν επιβληθεί στον Ισραήλ όταν ενώθηκαν με το Φεγώρ. Από μέρους ολόκληρου του λαού ο Φινεές είπε στους απογόνους του Γαδ και του Ρουβήν ότι αν δεν ήθελαν να κατοικήσουν στο μέρος εκείνο χωρίς θυσιαστήριο για τις θυσίες τους, τότε ήταν ευπρόσδεκτοι να συμμετέχουν στην ιδιοκτησία και στα προνόμια των αδελφών τους στην άλλη πλευρά του ποταμού.

Απαντώντας οι κατηγορούμενοι, εξήγησαν ότι το θυσιαστήριό τους δεν προοριζόταν για την προσφορά θυσιών, αλλά απλώς για μαρτυρία πως παρά το γεγονός ότι τους χώριζε ο ποταμός, είχαν την ίδια πίστη με τους αδελφούς τους στη Χαναάν. Φοβόνταν μήπως μελλοντικά τα παιδιά τους μπορούσαν να αποκλεισθούν από το αγιαστήριο μη έχοντας μέρος με τον Ισραήλ. Τότε το θυσιαστήριο αυτό, οικοδομημένο κατά το πρότυπο του θυσιαστηρίου του Κυρίου στη Σηλώ, θα αποτελούσε μαρτυρία ότι οι οικοδόμοι του ήταν και λατρευτές του ζώντος Θεού.

Με μεγάλη χαρά οι απεσταλμένοι δέχθηκαν την εξήγηση και έφεραν αμέσως την είδηση σε αυτούς που τους είχαν στείλει. Κάθε σκέψη για πόλεμο διαλύθηκε και ο λαός ενωμένος χάρηκε και δόξασε το Θεό. ΟΙ γιοι του Γαδ και του Ρουβήν τοποθέτησαν τότε επάνω στο θυσιαστήριό τους μια επιγραφή που εξηγούσε το σκοπό της ανέγερσής του και είπαν: «Τούτο θέλει είσθαι μαρτύριον αναμέσον ημών, ότι ο Κύριος είναι ο Θεός.» Με τον τρόπο αυτό προσπάθησαν να αποφύγουν μελλοντικές παρεξηγήσεις και να εξαλείψουν μια πιθανή αιτία για πειρασμό.

Πόσες φορές σοβαρές δυσκολίες προκύπτουν από μια απλή παρεξήγηση, ακόμη και μεταξύ αυτών οι οποίοι εμφορούνται από τα πιο αξιόλογα κίνητρα! Και χωρίς τη μεσολάβηση της ευγένειας και της επιείκειας, τι σοβαρά ακόμη και μοιραία αποτελέσματα μπορούν να επακολουθήσουν! Οι δέκα φυλές θυμήθηκαν ότι στην περίπτωση του Αχάν ο Θεός τους επέπληξε που δεν ήταν προσεκτικοί στο να ανακαλύψουν τις αμαρτίες που υπήρχαν ανάμεσά τους.

Τη φορά αυτή αποφάσισαν να δράσουν σταθερά και άμεσα. Προσπαθώντας όμως να αποφύγουν το προηγούμενο λάθος τους, κατέληξαν στο άλλο άκρο. Αντί ευγενικά να ρωτήσουν για να μάθουν τα δεδομένα της υπόθεσης, αντιμετώπισαν τους αδελφούς τους με ψόγο και με καταδίκη. Αν οι Ρουβηνίτες και οι Γαδίτες είχαν απαντήσει με το ίδιο πνεύμα, το αποτέλεσμα θα ήταν ο πόλεμος. Αν από τη μια μεριά είναι σημαντικό να αποφεύγεται η χαλαρότητα στην αντιμετώπιση της αμαρτίας, από την άλλη μεριά όμως είναι εξίσου σημαντικό να αποφεύγεται η δριμεία κατάκριση και αβάσιμη καχυποψία.

Αν και δείχνουν μεγάλη ευαισθησία για την παραμικρότερη μομφή όταν πρόκειται για τον εαυτό τους, πολλοί είναι υπέρ το δέον αυστηροί όταν έχουν να κάνουν με αυτούς που τους νομίζουν ότι σφάλλουν. Κανείς ποτέ δε γύρισε από τον εσφαλμένο δρόμο με την αποδοκιμασία και την επίπληξη. Πολλοί όμως διώχνονται μακρύτερα ακόμη από το ορθό μονοπάτι, και οδηγούνται να σκληρύνουν τις καρδιές τους μπροστά σε αποδεικτικά στοιχεία. Ένα πνεύμα καλοσύνης, ευγένειας, μακροθυμίας μπορεί να σώσει πολλούς πλανωμένους και να καλύψει πλήθος αμαρτιών.

Η σύνεση που έδειξαν οι Ρουβηνίτες και οι σύντροφοί τους αποτελεί αξιομίμητο παράδειγμα. Ενώ ειλικρινά επιζητούσαν να εξαίρουν το σκοπό της πραγματικής θρησκείας, παρεξηγήθηκαν όμως και δέχθηκαν αυστηρή επίπληξη. Αλλά αυτοί δεν έδειξαν μνησικακία. ΄Ακουσαν ευγενικά και υπομονητικά τις κατηγορίες των αδελφών τους πριν να προσπαθήσουν να αμυνθούν, και έπειτα εξήγησαν τα κίνητρά τους και απέδειξαν την αθωότητά τους. Έτσι, η δυσκολία που απειλούσε να προκαλέσει τέτοιες σοβαρές συνέπειες, αποσοβήθηκε με τρόπο φιλικό.

Και όταν ακόμη κατηγορούνται άδικα, αυτοί που έχουν το δίκαιο με το μέρος τους, μπορούν να διατηρήσουν την ηρεμία τους και τη διακριτικότητα τους. Ο Θεός έχει γνώση για όλα όσα οι άνθρωποι παρεξηγούν και κακοπαριστάνουν, και μπορούμε να

αναθέσουμε την υπόθεση μας με βεβαιότητα στα χέρια Του. Εκείνος θα αποδείξει με την ίδια σιγουριά την αθωότητα αυτών που Τον εμπιστεύονται, όπως απέδειξε και την ενοχή του Αχάν. Αυτοί που εμφορούνται από χριστιανικό πνεύμα, θα έχουν εκείνη την αγάπη που μακροθυμεί και που αγαθοποιεί.

Η επιθυμία του Θεού είναι να υπάρχει αδελφική αγάπη μεταξύ του λαού Του. Η προσευχή του Χριστού λίγο πριν από τη σταύρωση ήταν οι μαθητές Του να είναι ενωμένοι όπως Εκείνος είναι ένα με τον Πατέρα, και έτσι να πιστέψει ο κόσμος ότι ήταν σταλμένος από το Θεό. Η συγκινητικότατη, θαυμάσια αυτή προσευχή εξακολουθεί, με το πέρασμα των αιώνων, να ισχύει μέχρι και στις ημέρες μας. Τα λόγια Του ήταν: «Δεν παρακαλώ μόνον περί τούτων, αλλά και περί των πιστευσόντων εις Εμέ διά του λόγου αυτών.» (Ιωάν. 17:20).

Χωρίς να έχουμε το δικαίωμα να θυσιάσουμε έστω και μια από τις αρχές της αλήθειας, πρέπει να βάλουμε σκοπό να φθάσουμε στο επίπεδο αυτό της ένωσης. Αυτή είναι η απόδειξη της μαθητείας μας. Ο Ιησούς είπε: «Εκ τούτου θέλουσι γνωρίσει πάντες ότι είσθε μαθηταί Μου, εάν έχητε αγάπην προς αλλήλους.» (Ιωάν. 13:35). Και ο απόστολος Πέτρος παραινεί την εκκλησία:

> «Γίνεσθε πάντες ομόφρονες, συμπαθείς, φιλάδελφοι, εύσπλαχνοι, φιλόφρονες. Μη αποδίδοντες κακόν αντί κακού, ή λοιδορίαν αντί λοιδορίας αλλά το εναντίον ευλογούντες, επειδή εξεύρετε ότι εις τούτο προσεκλήθητε διά να κληρονομήσητε ευλογίαν.» (Α΄Πέτρ. 3:8,9).

ΤΑ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ

(Βασίζεται στο βιβλίο Ιησούς του Ναυή, κεφ. 23:, 24:)

Με το τέλος των κατακτητικών πολέμων, ο Ιησούς αποσύρθηκε στο γαλήνιο απόμερο τόπο της κατοικίας του στη Θαμνάχ-Σαράχ.

> «Και μετά πολύν καιρόν αφού ο Κύριος έδωκεν εις τον Ισραήλ ανάπαυσιν από πάντων των εχθρών αυτών κύκλω, . . . συνεκάλεσεν ο Ιησούς πάντα τον Ισραήλ, τους πρεσβυτέρους αυτών, και τους αρχηγούς αυτών, και τους κριτάς αυτών, και τους άρχοντας αυτών.»

Μερικά χρόνια είχαν περάσει αφότου ο λαός είχε εγκατασταθεί στην ιδιοκτησία του, και ήδη άρχισαν να αναφύονται τα βλαστάρια των ίδιων κακών που είχαν προκαλέσει μέχρι τότε τις τιμωρίες του Ισραήλ. Καθώς ο Ιησούς ένιωθε να τον πλησιάζουν οι αδυναμίες των γηρατειών και καταλάβαινε ότι σε λίγο το έργο του θα τέλειωνε, τον κατέλαβε η ανησυχία για το μέλλον του λαού του. Με ένα ενδιαφέρον βαθύτερο ακόμη και από το πατρικό, τους απεύθυνε το λόγο όταν συγκεντρώθηκαν για άλλη μια φορά γύρω από το γηρασμένο αρχηγό τους. Τους είπε: «Είδετε πάντα όσα έκαμεν ο Κύριος ο Θεός σας εις πάντα τα έθνη ταύτα διά σας. Αυτός είναι ο πολεμήσας υπέρ υμών.» Αν και οι Χαναναίοι είχαν υποταγεί, είχαν ακόμη στην κατοχή τους ένα σημαντικό μέρος της γης που ήταν υποσχεμένη στον Ισραήλ, και ο Ιησούς νουθέτησε το λαό του να μη καθίσουν με σταυρωμένα χέρια, λησμονώντας την προσταγή του Θεού να εκδιώξουν εντελώς τα ειδωλολατρικά αυτά έθνη.

Γενικά, ο λαός αργούσε να ολοκληρώσει το έργο της εκδίωξης των ειδωλολατρών. Οι φυλές είχαν διασκορπισθεί στις κτήσεις τους, ο στρατός είχε διαλυθεί, και ένα νέο ξεκίνημα πολεμικής

επιχείρησης φαινόταν δύσκολο και αμφίβολο. Ο Ιησούς όμως είπε:

«Κύριος ο Θεός σας, Αυτός θέλει εξώσει αυτούς απ'έμπροσθέν σας και θέλει εκδιώξει αυτούς από προσώπου σας, και θέλετε κυριεύσει την γην αυτών καθώς Κύριος ο Θεός σας υπεσχέθη προς εσάς. Ανδρίζεσθε το λοιπόν σφόδρα εις το να φυλάττητε και να εκτελήτε πάντα τα γεγραμμένα εν τω βιβλίω του νόμου του Μωυσέως, διά να μη εκκλίνητε απ'αυτού δεξιά ή αριστερά.»

Ο Ιησούς επικαλέσθηκε τη μαρτυρία του ίδιου του λαού ότι όσο διάστημα συμμορφώνονταν με τους όρους, ο Θεός είχε εκπληρώσει πιστά τις προς αυτούς υποσχέσεις Του. Τους είπε:

«Σεις γνωρίζετε εν όλη τη καρδία υμών και εν όλη τη ψυχή υμών ότι δεν διέπεσεν ουδέν εκ πάντων των αγαθών λόγων, τους οποίους Κύριος ο Θεός σας ελάλησε διά σας. Πάντες ετελέσθησαν εις εσάς, ουδέ είς εξ αυτών διέπεσε.»

Τους δήλωσε ότι όπως ο Θεός είχε εκπληρώσει την υπόσχεσή Του, έτσι θα εκπλήρωνε και τις απειλές Του.

«Καθώς ήλθον εφ' υμάς πάντες οι αγαθοί λόγοι, τους οποίους ελάλησε προς υμάς Κύριος ο Θεός υμών, ούτως ο Κύριος θέλει επιφέρει εφ'υμάς πάντας τους λόγους τους κακούς . . . Όταν παραβήτε την διαθήκην Κυρίου του Θεού σας, . . . τότε η οργή του Κυρίου θέλει εξαφθή εναντίον σας, και θέλετε αφανισθή ταχέως από της γης της αγαθής την οποίαν έδωκεν εις εσάς.»

Ο Σατανάς εξαπατάει πολλούς με την εύσχημη θεωρία ότι η αγάπη του Θεού για το λαό Του είναι τόσο μεγάλη που θα παραβλέψει τις αμαρτίες τους. Διατείνεται ότι αν οι απειλές του Θεού εξυπηρετούν κάποιον ορισμένο σκοπό της ηθικής υπόστασης της διακυβέρνησής Του, δεν πρόκειται στην πραγματικότητα να εφαρμοσθούν ποτέ. Ο Θεός όμως σε όλες τις επαφές Του με τα πλάσματά Του διατήρησε τις αρχές της δικαιοσύνης παρουσιάζοντας της αμαρτίας τον πραγματικό χαρακτήρα, αποδεικνύοντας ότι το σίγουρο αποτέλεσμά της είναι η δυστυχία και ο θάνατος.

Η χωρίς όρους άφεση της αμαρτίας δεν υπήρξε, ούτε και θα υπάρξει ποτέ. Αυτού του είδους η άφεση θα αποδείκνυε την αποχώρηση από τις αρχές της δικαιοσύνης, οι οποίες αποτελούν αυτό το ίδιο το θεμέλιο της θεϊκής διακυβέρνησης. Αυτό θα κατέπλησσε το αναμάρτητο σύμπαν. Ο Θεός έχει υποδείξει λεπτομερώς τα αποτελέσματα της αμαρτίας, και αν οι προειδοποιήσεις

αυτές δεν αληθεύουν, τότε πώς μπορούμε να είμαστε βέβαιοι ότι και οι υποσχέσεις Του θα βγουν σωστές; Αυτή η ονομαζόμενη φιλανθρωπία, που θα έθετε κατά μέρος τη δικαιοσύνη, δεν είναι φιλανθρωπία αλλά αδυναμία.

Ο Θεός είναι ο ζωοδότης. Από την αρχή όλοι οι νόμοι Του απέβλεπαν στη διατήρηση της ζωής. Η αμαρτία όμως παρεισέφρησε στην εδραιωμένη ευταξία του Θεού και ακολούθησε ο διχασμός. Όσο εξακολουθεί να υπάρχει η αμαρτία, τα βάσανα και ο θάνατος είναι αναπόφευκτα. Μόνο επειδή ο Λυτρωτής σήκωσε την κατάρα της αμαρτίας για λογαριασμό μας, ο άνθρωπος μπορεί να ελπίζει ότι υπάρχει δυνατότητα να γλιτώσει προσωπικά από τα τρομερά αποτελέσματά της.

Πριν από το θάνατο του Ιησού, οι αρχηγοί και αντιπρόσωποι των φυλών, υπακούοντας στις προτροπές του, συγκεντρώθηκαν και πάλι στη Συχέμ. Κανένα άλλο σημείο σε ολόκληρη τη χώρα δε συνδύαζε τόσους συνειρμούς σκέψεων, φέρνοντας ξανά στη θύμησή τους τη διαθήκη του Θεού με τον Αβραάμ και τον Ιακώβ, και ανακαλώντας επίσης στη μνήμη τους τις δικές τους υποσχέσεις όταν μπήκαν στη Χαναάν.

Εδώ ήταν τα βουνά Εβάλ και Γαριζίν, οι σιωπηλοί μάρτυρες των υποσχέσεων εκείνων, τις οποίες τώρα είχαν συγκεντρωθεί να ανανεώσουν στην παρουσία του ετοιμοθάνατου αρχηγού τους. Από παντού παρουσιάζονταν αποδείξεις τού τι είχε κάνει ο Θεός γι' αυτούς. Πώς τους έδωσε γη που δεν την είχαν δουλέψει και πόλεις που δεν τις είχαν κτίσει, αμπέλια και ελαιόδενδρα που δεν τα είχαν φυτέψει. Ο Ιησούς ανακεφαλαίωσε για τελευταία φορά την ιστορία του Ισραήλ, αφηγούμενος τα θαυμάσια έργα του Θεού, ώστε όλοι να μπορούν να αισθανθούν την αγάπη και την ευσπλαχνία Του, και να μπορέσουν να Τον υπηρετήσουν «εν ακεραιότητι και αληθεία».

Κατά σύσταση του Ιησού, η κιβωτός είχε φερθεί από τη Σηλώ. Επρόκειτο για μια περίπτωση εξαιρετικής επισημότητας, που ήθελε ο Ιησούς με το σύμβολο αυτό της παρουσίας του Θεού να δημιουργήσει βαθιά εντύπωση στο λαό. Αφού πρώτα εξέθεσε την αγαθότητα του Θεού προς τον Ισραήλ, τους κάλεσε μετά στο όνομα του Κυρίου να εκλέξουν ποιον ήθελαν να λατρεύσουν.

Η λατρεία των ειδώλων ασκείτο ακόμη σε ορισμένο βαθμό κρυφά, και ο Ιησούς επιχείρησε να τους κάνει να πάρουν μια απόφαση που θα απέβαλε την αμαρτία αυτή από τον Ισραήλ. Τους είπε: «Εάν δεν αρέσκη εις εσάς να λατρεύητε τον Κύριον,

εκλέξατε σήμερον ποίον θέλετε να λατρεύητε.» Ο Ιησούς επιθυμούσε να τους οδηγήσει να λατρεύσουν το Θεό όχι εξαναγκαστικά, αλλά θεληματικά. Η αγάπη για το Θεό αποτελεί το βασικό θεμέλιο της θρησκείας. Να αναλάβει κανείς να Τον λατρεύσει με την ελπίδα μόνο της αμοιβής ή από το φόβο της τιμωρίας, δεν ωφελεί σε τίποτε. Η φανερή αποστασία δε θα μπορούσε να είναι περισσότερο προσβλητική για το Θεό από την υποκρισία και την απλή τυπική λατρεία.

Ο πρεσβύτης αρχηγός παρότρυνε το λαό να σκεφθούν βαθιά τα όσα τους εξέθεσε, και να αποφασίσουν αν πραγματικά ήθελαν να ζήσουν όπως τα εξαχρειωμένα ειδωλολατρικά έθνη γύρω τους. Αν δεν τους άρεσε να λατρεύουν τον Κύριο - την πηγή της δύναμης και την κεφαλόβρυση των ευλογιών, ας διάλεγαν την ημέρα εκείνη ποιον ήθελαν να λατρεύσουν, «τους θεούς τους οποίους ελάτρευσαν οι πατέρες σας» από τους οποίους εξήλθε ο Αβραάμ, «ή τους θεούς των Αμορραίων, εις των οποίων την γην κατοικείτε.»

Τα τελευταία αυτά λόγια ήταν μια σφοδρή επιτίμηση για τον Ισραήλ. Οι θεοί των Αμορραίων δεν μπόρεσαν να προστατεύσουν τους λατρευτές τους. Εξαιτίας των απαίσιων και βδελυρών αμαρτιών, το διεφθαρμένο εκείνο έθνος είχε καταστραφεί και η καλή γη που ήταν άλλοτε δική τους είχε δοθεί στο λαό του Θεού. Τι παραφροσύνη θα ήταν για τους Ισραηλίτες αν διάλεγαν τις θεότητες για τη λατρεία των οποίων οι Αμορραίοι εξολοθρεύθηκαν! «Εγώ όμως και ο οίκος μου θέλομεν λατρεύει τον Κύριον» είπε ο Ιησούς. Ο ίδιος ιερός ζήλος που ενέπνεε την καρδιά του ηγέτη, μεταδόθηκε και στο λαό. Οι εκκλήσεις του έφεραν τη χωρίς δισταγμό απάντηση: «Μη γένοιτο να αφήσωμεν τον Κύριον διά να λατρεύσωμεν άλλους θεούς!»

Τους είπε: «Δεν θέλετε δυνηθή να λατρεύητε τον Κύριον, διότι Αυτός είναι Θεός άγιος . . . δεν θέλει συγχωρήσει τας ανομίας σας και τας αμαρτίας σας.» Πριν επέλθει μια μόνιμη μεταρρύθμιση, οι άνθρωποι πρέπει να νιώσουν την παντελή αναξιότητά τους από μόνοι τους να προσφέρουν υπακοή στο Θεό. Είχαν παραβεί το νόμο Του, αυτός τους καταδίκασε ως παραβάτες και δεν εξασφάλιζε κανένα μέσον διαφυγής. Όσο εμπιστεύονταν στη δική τους δύναμη και δικαιοσύνη, τους ήταν αδύνατο να εξασφαλίσουν την άφεση των αμαρτιών τους. Δεν μπορούσαν να ανταποκριθούν στις αξιώσεις του τέλειου νόμου του Θεού και άδικα έδιναν την προσωπική τους εγγύηση να λατρεύουν το Θεό. Μόνο

με πίστη στο Χριστό μπορούσαν να εξασφαλίσουν τη συγχώρηση της αμαρτίας και να λάβουν δύναμη για να υπακούσουν στο νόμο του Θεού. Έπρεπε να πάψουν να στηρίζονται στις δικές τους προσπάθειες για σωτηρία. Έπρεπε να δείξουν τέλεια εμπιστοσύνη στην αξία του υποσχεμένου Σωτήρα, αν ήθελαν να γίνουν δεκτοί από το Θεό.

Ο Ιησούς προσπάθησε να κάνει τους ακροατές του να ζυγίσουν καλά τα λόγια τους και να φυλαχθούν από τις υποσχέσεις που δεν ήταν προετοιμασμένοι να τηρήσουν. Με μεγάλη προθυμία επανέλαβαν τη δήλωσή: «Ουχί, αλλά τον Κύριον θέλομεν λατρεύει.» Με επισημότητα, συναινώντας στη μαρτυρία που έδωσαν ότι εξέλεξαν τον Κύριο, επανέλαβαν άλλη μια φορά την υπόσχεση της αφοσίωσής τους: «Κύριον τον Θεόν ημών θέλομεν λατρεύει και εις την φωνήν Αυτού θέλομεν υπαακούει.»

> «Και έκαμεν ο Ιησούς διαθήκην προς τον λαόν εν τη ημέρα εκείνη, και έθεσεν εις αυτούς νόμον και κρίσιν εν Συχέμ. Και έγραψεν ο Ιησούς τους λόγους τούτους εν τω βιβλίω του νόμου του Θεού. Και λαβών λίθον μέγαν, έστησεν αυτόν εκεί υπό την δρυν, την πλησίον του αγιαστηρίου του Κυρίου. Και είπεν ο Ιησούς προς πάντα τον λαόν, Ιδού, ο λίθος ούτος θέλει είσθαι εις ημάς εις μαρτύριον, διότι αυτός ήκουσε πάντας τους λόγους του Κυρίου τους οποίους ελάλησε προς ημάς. Θέλει είσθαι λοιπόν εις μαρτύριον εις εσάς, διά να μη αρνηθήτε τον Θεόν σας.»

Το έργο του Ιησού για τον Ισραήλ είχε τελειώσει. Αυτός είχε «ακολουθήσει εντελώς τον Κύριον» και στο βιβλίο του Θεού αναφέρεται ως «ο δούλος του Κυρίου». Η εξαίρετη μαρτυρία που δίνεται για το χαρακτήρα του σαν δημόσιου κυβερνήτη είναι η ιστορία της γενεάς που είχε απολαύσει τους μόχθους του.

> «Ελάτρευσεν ο Ισραήλ τον Κύριον πάσας τας ημέρας του Ιησού και πάσας τας ημέρας των πρεσβυτέρων οίτινες επέζησαν μετά τον Ιησούν.»

49. Τα τελευταία λόγια του Ιησού

ΔΕΚΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ

Στο εβραϊκό σύστημα ένα δέκατο των εισοδημάτων του λαού χωριζόταν για τη συντήρηση του δημόσιου έργου του Θεού. Έτσι, ο Μωυσής δήλωσε στον Ισραήλ:

> «Το δέκατον της γης, είτε εκ του σπόρου της γης, είτε εκ του καρπού των δένδρων, του Κυρίου είναι. Είναι άγιον εις τον Κύριον.» «Και πάν δέκατον βοών και προβάτων . . . θέλει είσθαι άγιον εις τον Κύριον.» (Λευιτ. 27:30,32).

Το σύστημα της αποδεκάτωσης όμως δεν άρχισε με τους Εβραίους. Από τα πολύ παλιά χρόνια ο Κύριος απαίτησε το δέκατο για δικό Του, και η απαίτηση αυτή αναγνωρίσθηκε και τηρήθηκε. Ο Αβραάμ πλήρωσε τα δέκατα στο Μελχισεδέκ, τον ιερέα του Θεού του Υψίστου. Ο Ιακώβ, όταν φυγάς και πλάνης έφθασε στη Βαιθήλ, υποσχέθηκε στο Θεό, «εκ πάντων όσα μοι δώσης, το δέκατον θέλω προσφέρει εις Σε.» (Γέν. 14:20, 28:22). Τον καιρό που οι Ισραηλίτες επρόκειτο να συσταθούν σε έθνος, ο νόμος της αποδεκάτωσης επικυρώθηκε εκ νέου ως θείο πρόσταγμα, από την τήρηση του οποίου εξαρτάτο η ευημερία τους.

Το σύστημα των δεκάτων και προσφορών σκοπό είχε να εντυπώσει στη σκέψη των ανθρώπων μια αλήθεια, ότι δηλαδή ο Θεός είναι η πηγή κάθε ευλογίας για τα πλάσματά Του και ότι σε Αυτόν ανήκει η ευγνωμοσύνη των ανθρώπων για τα αγαθά δώρα της πρόνοιάς Του. «Αυτός δίδει εις πάντας ζωήν και πνοήν και τα πάντα.» Ο Κύριος δηλώνει: «Εμού είναι πάντα τα θηρία του δάσους, τα κτήνη τα επί χιλίων ορέων.» «Εμού είναι το αργύριον και Εμού το χρυσίον.» Και Εκείνος που χορηγεί τη δύναμη στον άνθρωπο για να αποκτήσει πλούτη είναι ο Θεός. (Πράξ. 17:25, Ψαλμ. 50:10, Αγγ. 2:8, Δευτ. 8:18). Προκειμένου να αναγνωρισθεί ότι όλα από Αυτόν έρχονται, ο Κύριος διέταξε να Του επιστραφεί το ένα δέκατο της γενναιοδωρίας Του σαν δώρα και προσφορά για τη συντήρηση της λατρείας Του.

50. Δέκατα και προσφορές

«Το δέκατον . . . *είναι* του Κυρίου.» Εδώ χρησιμοποιείται η ίδια έκφραση όπως και για την εντολή του Σαββάτου: «Η εβδόμη ημέρα *είναι* Κυρίου του Θεού σου.» (Έξ. 20:20). Ο Θεός φύλαξε για τον εαυτό Του ένα ιδιαίτερο μέρος από το χρόνο και τα έσοδα του ανθρώπου, και κανείς δεν μπορεί να σφετερισθεί ούτε το ένα ούτε το άλλο χάρη των συμφερόντων του χωρίς να θεωρηθεί ένοχος.

Τα δέκατα επρόκειτο να αφιερωθούν αποκλειστικά στη χρήση των Λευιτών, τη φυλή εκείνη που είχε ξεχωρισθεί για την υπηρεσία του αγιαστηρίου. Σε αυτό όμως μόνο δεν περιορίζονταν οι συνεισφορές για θρησκευτικούς σκοπούς. Το αγιαστήριο, και αργότερα ο ναός είχαν ανεγερθεί με εντελώς αυτοπροαίρετες προσφορές.

Και για την προμήθεια μέσων συντήρησης και άλλων εξόδων, ο Μωυσής έδωσε οδηγίες ότι κάθε φορά που θα γινόταν η καταμέτρηση του λαού, ο καθένας έπρεπε να συνεισφέρει μισό σίκλο «διά την υπηρεσίαν της σκηνής του μαρτυρίου.» (Βλέπε Έξ. 30:12-16, Β΄Βασ. 12:4,5, Β΄Χρον. 24:4-13, Νεεμ. 10:32,33). Κατά διαστήματα «θυσίαι περί αμαρτίας» και «προσφοραί ευχαριστίας» φέρονταν στο Θεό. Αυτές παρουσιάζονταν σε μεγάλο αριθμό κατά τις ετήσιες γιορτές, και τότε λαμβανόταν η πιο άφθονη πρόνοια για τους φτωχούς.

Ακόμη πριν να συγκεντρωθεί το δέκατο, υπήρχε η αναγνώριση των αξιώσεων του Θεού. Ό,τι πρωτοωρίμαζε από όλα τα γεννήματα της γης, αφιερωνόταν σε Αυτόν. Τα πρώτα μαλλιά στο κούρεμα των προβάτων, τα πρώτα στάχυα στο θέρισμα των σπαρτών, το πρώτο λάδι και το πρώτο κρασί έμπαιναν καταμέρος προοριζόμενα για το Θεό. Το ίδιο και τα πρωτότοκα όλων των ζώων, ενώ για τον πρωτότοκο γιο καταβαλλόταν η τιμή της εξαγοράς. Η πρωτοκαρπία των φρούτων έπρεπε να φερθεί στην παρουσία του Κυρίου στο αγιαστήριο, και μετά αφιερωνόταν στη χρήση των ιερέων.

Με τον τρόπο αυτό γινόταν συνεχής υπενθύμιση στο λαό ότι ο Θεός ήταν ο πραγματικός ιδιοκτήτης των αγρών τους, των κοπαδιών τους και των βουκολίων τους, ότι Αυτός τους έστελνε τον ήλιο και τη βροχή για τη σπορά και το θερισμό, ότι κάθετι που είχαν, προερχόταν από τη δημιουργία Του και ότι τους είχε καταστήσει οικονόμους των αγαθών Του.

Όταν οι άνδρες του Ισραήλ, φορτωμένοι με τους πρώτους καρπούς των αγρών, των οπωρώνων και των αμπελιών συγκε-

ντρώνονταν στο αγιαστήριο, γινόταν με αυτό μια δημόσια αναγνώριση της αγαθότητας του Θεού. Ενώ ο ιερέας δεχόταν τα δώρα, ο προσφέρων έλεγε, απευθυνόμενος στον Κύριο: «Σύριος περιπλανώμενος ήτο ο πατήρ μου», και περιέγραφε τότε τη διαμονή στη Αίγυπτο και την κατάθλιψη από την οποία ο Θεός είχε ελευθερώσει τον Ισραήλ «εν βραχίονι εξηπλωμένω, και με τέρατα μεγάλα, και με σημεία και με θαύματα». Και συνέχιζε λέγοντας: «Και εισήγαγεν ημάς εις τον τόπον τούτον, και έδωκεν εις ημάς την γην ταύτην, γην ρέουσαν γάλα και μέλι. Και τώρα, ιδού έφερα τας απαρχάς των καρπών της γης, την οποίαν Συ, Κύριε, έδωκας εις εμέ.» (Δευτ. 26:5,8-11).

Οι απαιτούμενες από τους Εβραίους συνεισφορές για θρησκευτικούς και αγαθοεργούς σκοπούς ανέρχονταν ακριβώς στο ένα τέταρτο του εισοδήματός τους. Με μια τέτοια βαριά φορολογία επιβαλλόμενη στα πρόσοδα του λαού, θα περίμενε κανείς να τους δει να περιέρχονται σε ένδεια. Αντίθετα όμως, η πιστή τήρηση των κανονισμών αυτών ήταν ένας από τους όρους για την εξασφάλιση της ευπορίας τους.

Με την τήρηση του όρου αυτού ο Θεός τούς έδωσε την ακόλουθη υπόσχεση:

> «Θέλω επιτιμήσει υπέρ υμών τον καταφθείροντα, και δεν θέλει φθείρει τους καρπούς της γης σας. Ουδέ η άμπελός σας θέλει απορρίψει προ καιρού τον καρπόν αυτής εν τω αγρώ . . . Και θέλουσι σας μακαρίζει πάντα τα έθνη, διότι σεις θέλετε είσθαι γη επιθυμητή, λέγει ο Κύριος των δυνάμεων.» (Μαλ. 3:11).

Μια παραστατική εικόνα των αποτελεσμάτων της φίλαυτης κατακράτησης και των αυτοπροαίρετων ακόμη προσφορών του Θεού δόθηκε στις ημέρες του προφήτη Αγγαίου. Μετά την επιστροφή τους από την αιχμαλωσία της Βαβυλώνας, οι Ιουδαίοι ανέλαβαν να αναστηλώσουν το ναό του Κυρίου. Συναντώντας όμως πεισματική αντίσταση από μέρους των εχθρών τους, σταμάτησαν το έργο και επιπλέον μια μεγάλη ξηρασία που τους έφερε σε πραγματική ένδεια, τους έπεισε ότι ήταν αδύνατο να συνεχίσουν την ανοικοδόμηση του ιερού. Έλεγαν «ο καιρός δεν ήλθε να οικοδομηθή ο οίκος του Κυρίου».

Αλλά τους ήρθε ένα μήνυμα από τον προφήτη του Κυρίου:

> «Είναι καιρός εις εσάς να κατοικήτε σεις εν τοις φατνωτοίς οίκοις σας, ο δε οίκος ούτος να ήναι έρημος; Τώρα λοιπόν ούτω λέγει ο Κύριος των δυνάμεων, Συλλογίσθητε τας οδούς

σας. Εσπείρατε πολύ και εισωδεύσατε ολίγον, τρώγετε και δεν χορταίνετε, πίνετε και δεν ευχαριστείσθε, ενδύεσθε και δεν θερμαίνεσθε. Ο μισθοδοτούμενος μισθοδοτείται διά βαλάντιον τετρυπημένον.»

Και τότε δίνεται η εξήγηση:

«Επιβλέψατε εις πολύ και έγινεν ολίγον, και εφέρατε τούτο εις τον οίκον, και Εγώ απεφύσησα αυτό. Διά τί; λέγει ο Κύριος των δυνάμεων. Εξ αιτίας του οίκου Μου, όστις είναι έρημος, ενώ σεις τρέχετε έκαστος εις τον οίκον αυτού. Διά τούτο ο ουρανός απέκλεισε την δρόσον αυτού, και η γη απέκλεισε τον καρπόν αυτής. Και εκάλεσα ανομβρίαν επί την γην, και επί τα όρη, επί τον σίτον, και επί το γλεύκος, και επί το έλαιον, εφ' όσα εκφέρει η γη, και επί τους ανθρώπους, και επί τα κτήνη, και επί πάντας τους κόπους των χειρών αυτών.» «Επορεύετο τις εις σωρόν είκοσι μέτρων, και ήσαν δέκα. Επορεύετο εις τον ληνόν διά να εξαντλήση πεντήκοντα μέτρα από του ληνού, και ήσαν είκοσι. Σας επάταξα με ανεμοφθορίαν, και με ερυσίβην, και με χάλαζαν εν πάσι τοις έργοις των χειρών σας.» (Αγγ. 1:2-6, 9-12, 2:16,17).

Επηρεασμένος από τα μηνύματα αυτά, ο λαός ξανάρχισε να οικοδομεί τον οίκο του Θεού. Τότε τους απεύθυνε αυτό το λόγο:

«Συλλογίσθητε τώρα, από της ημέρας ταύτης και επέκεινα, από της τετάρτης και εικοστής ημέρας του εννάτου μηνός, από της ημέρας καθ'ην εθεμελιώθη ο ναός του Κυρίου, . . . από της ημέρας εκείνης θέλω ευλογήσει αυτά.» (Αγγ. 2:18,19).

Λέγει ο σοφός Σολομών:

«Οι μεν σκορπίζουσι και όμως περισσεύονται, οι δε παρά το δέον φείδονται και όμως έρχονται εις ένδειαν.» (Παρ. 11:24).

Το ίδιο μάθημα διδάσκεται και στην Καινή Διαθήκη από τον απόστολο Παύλο:

«Ο σπείρων με φειδωλίαν και με φειδωλίαν θέλει θερίσει, και ο σπείρων με αφθονίαν και με αφθονίαν θέλει θερίσει.» «Δυνατός δε είναι ο Θεός να περισσεύσει πάσαν χάριν εις εσάς, ώστε έχοντες πάντοτε εν παντί πάσαν αυτάρκειαν, να περισσεύητε εις παν έργον αγαθόν.» (Β΄Κορ. 9:6,8).

Ο σκοπός του Θεού ήταν να γίνει ο λαός του Ισραήλ φωτοφόρος σε όλους του κατοίκους της γης. Εφαρμόζοντας τη δημόσια λατρεία Του, έδιναν μαρτυρία για την ύπαρξη και την κυριαρχική εξουσία του Θεού. Και τη λατρεία αυτή είχαν το προνόμιο να τη

διατηρούν σαν έκφραση της αφοσίωσης και της αγάπης τους γι'Αυτόν.

Ο Κύριος διέταξε η διάδοση του φωτός και της αλήθειας επάνω στη γη να εξαρτάται από τις προσπάθειες και τις προσφορές εκείνων που είναι μέτοχοι της ουράνιας δωρεάς. Θα μπορούσε να κάνει τους αγγέλους πρεσβευτές της αλήθειας. Θα μπορούσε να έχει γνωστοποιήσει το θέλημά Του όπως διακήρυξε το νόμο από το Σινά με την ίδια τη φωνή Του. Με την άπειρη αγάπη και σοφία Του όμως κάλεσε τους ανθρώπους να γίνουν συνεργάτες Του, εκλέγοντας αυτούς να κάνουν αυτό το έργο.

Στην εποχή του Ισραήλ τα δέκατα και οι αυτοπροαίρετες προσφορές χρειάζονταν για τη συντήρηση των ιεροτελεστιών της θεϊκής λατρείας. Πρέπει ο λαός του Θεού να προσφέρει λιγότερο στην εποχή μας; Η αρχή που έθεσε ο Χριστός, λέγει ότι οι προσφορές μας στο Θεό πρέπει να είναι ανάλογες με το φως και τα προνόμια που απολαμβάνουμε. «Εις πάντα εις τον οποίον εδόθη πολύ, πολύ θέλει ζητηθή παρ'αυτού.» Αποστέλλοντας τους μαθητές Του, ο Χριστός τους είπε: «Δωρεάν ελάβατε, δωρεάν δότε.» (Λουκά 12: 48, Ματθ. 10:8). Με την αύξηση των ευλογιών και των προνομίων μας, και πάνω απ'όλα έχοντας κατά νου την ασύγκριτη θυσία του ένδοξου Υιού του Θεού, δε θα έπρεπε να εκδηλώνουμε την ευγνωμοσύνη μας με αφθονότερες δωρεές για να διαδοθεί και σε άλλους το άγγελμα της σωτηρίας;

Καθώς ευρύνεται το έργο του ευαγγελίου, απαιτείται μεγαλύτερη προμήθεια μέσων από ό,τι χρειαζόταν στην παλαιά εποχή, και αυτό καθιστά το νόμο των δεκάτων και προσφορών περισσότερο αναγκαίο τώρα από ό,τι στο εβραϊκό σύστημα. Αν ο λαός Του υποστήριζε γενναιόδωρα το έργο Του με τα εθελοντικά του δώρα, αντί να καταφεύγει σε μη χριστιανικές και μη καθαγιασμένες μεδόθους για να τροφοδοτηθεί το εκκλησιαστικό ταμείο, ο Θεός θα είχε τιμηθεί και πολύ περισσότερες ψυχές θα είχαν κερδιθεί στο Χριστό.

Το σχέδιο του Μωυσή να εξευρεθούν πόροι για την κατασκευή του αγιαστηρίου ήταν πολύ επιτυχημένο. Και πίεση δε χρειάστηκε. Ούτε και χρησιμοποίησε κανένα από τα τεχνάσματα στα οποία τόσο συχνά οι σημερινές εκκλησίες καταφεύγουν. Δεν έκανε καμιά μεγάλη γιορτή. Δεν κάλεσε τους ανθρώπους σε πανηγύρια, σε χορούς και διασκεδάσεις. Ούτε λοταρίες συνέστησε, ούτε τίποτε άλλο της ίδιας ανόσιας κατηγορίας για να εξασφαλίσει τα μέσα να κατασκευάσει το αγιαστήριο για τον Κύριο.

50. Δέκατα και προσφορές

Ο Θεός έδωσε την οδηγία στο Μωυσή να καλέσει το λαό του Ισραήλ να φέρουν τις προσφορές τους. Θα δεχόταν τα δώρα όλων εκείνων που πρόσφεραν εθελοντικά, με την καρδιά τους. Και οι προσφορές συγκεντρώθηκαν σε τέτοια αφθονία που ο Μωυσής ζήτησε από το λαό να σταματήσουν να φέρνουν άλλο, επειδή είχαν φέρει περισσότερα από ό,τι χρειαζόταν.

Ο Θεός έκανε τους ανθρώπους οικονόμους Του. Τα αγαθά που τοποθέτησε στα χέρια τους είναι τα μέσα που προνόησε για την εξάπλωση του ευαγγελίου. Σε εκείνους οι οποίοι δείχνονται πιστοί οικονόμοι, θα εμπιστευθεί περισσότερα αγαθά. Λέει ο Κύριος: «Τους δοξάζοντάς Με θέλω δοξάσει.» «Τον ιλαρόν δότην αγαπά ο Θεός.» Και όταν ο λαός Του Τού παρουσιάζει τα δώρα και τις προσφορές του με ευγνώμονη καρδιά «ουχί με λύπην ή εξ ανάγκης», τότε θα τους συνοδεύει η ευλογία Του όπως το έχει υποσχεθεί.

> «Φέρετε πάντα τα δέκατα εις την αποθήκην, διά να ήναι τροφή εις τον οίκον Μου. Και δοκιμάσατέ Με τώρα εις τούτο, λέγει ο Κύριος των δυνάμεων, εάν δεν σας ανοίξω τους καταρράκτας του ουρανού, και εκχέω την ευλογίαν Μου εις εσάς, ώστε να μη αρκή τόπος δι'αυτήν.» (Α΄Σαμ. 2:30, Β΄Κορ. 9:7, Μαλ. 3:10).

50. Δέκατα και προσφορές

Η ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΦΤΩΧΟΥΣ

Προκειμένου να προαχθεί η συγκέντρωση του λαού για τη θρησκευτική λατρεία, καθώς και για να καλυφθούν οι ανάγκες των φτωχών, χρειαζόταν ένα δεύτερο δέκατο από τα γεννήματα της γης. Αναφορικά με το πρώτο δέκατο, ο Κύριος είχε διευκρινίσει: «Ιδού, έδωκα εις τους υιούς Λευί *πάντα τα δέκατα του Ισραήλ.*» (Αρ. 18:21) Όσον αφορά όμως το δεύτερο δέκατο, είχε διατάξει:

> «Θέλεις τρώγει ενώπιον Κυρίου του Θεού σου, εν τω τόπω όντινα εκλέξη διά να θέση το όνομα Αυτού εκεί, το δέκατον του σίτου σου, του οίνου σου και του ελαίου σου, και τα πρωτότοκα των βοών σου και των προβάτων σου, διά να μάθης να φοβήσαι πάντοτε Κύριον τον Θεόν σου.» (Δευτ. 14:23).

Αυτό το δέκατο ή την εξαγορά του σε χρήμα, έπρεπε να φέρουν για δύο χρόνια στο μέρος όπου βρισκόταν το αγιαστήριο. Αφού παρουσίαζαν την ευχαριστήρια προσφορά τους στο Θεό και το καθορισμένο μερίδιο του ιερέα, οι προσφέροντες έπρεπε να χρησιμοποιήσουν το υπόλοιπο για μια θρησκευτική γιορτή στην οποία θα παρευρίσκονταν ο Λευίτης, ο ξένος, ο ορφανός και η χήρα (Δείτε Δευτ. 14:29, 16:11-14). Έτσι, γινόταν εφοδιασμός για τις προσφορές ευχαριστίας και τις γιορτές κατά τις ετήσιες ιεροτελεστίες, και ο λαός ελκυόταν στη συναναστροφή των ιερέων και Λευιτών για να παίρνουν μαθήματα και να ενθαρρύνονται για την υπηρεσία του Θεού.

Κάθε τρίτο χρόνο όμως, το δεύτερο αυτό δέκατο έπρεπε να χρησιμοποιηθεί για τη φιλοξενία του Λευίτη και του φτωχού, όπως είχε πει ο Μωυσής, «δια να φάγωσιν εντός των πυλών σου, και χορτασθώσι.» (Δευτ. 26:12).

51. Η φροντίδα του Θεού για τους φτωχούς

Και μεγαλύτερη ακόμη πρόνοια είχε ληφθεί για τους φτωχούς. Εκτός από την αναγνώριση ότι είναι οι αξιώσεις του Θεού, τίποτε περισσότερο δεν ξεχωρίζει τους νόμους που δόθηκαν μέσο του Μωυσή από το πνεύμα της γενναιοδωρίας, της στοργής και της φιλοξενίας που πρέπει να δείχνεται στους φτωχούς. Παρόλο ότι ο Θεός είχε υποσχεθεί να ευλογήσει πλουσιοπάροχα το λαό Του, δεν ήταν το σχέδιό Του να είναι η φτώχια τελείως άγνωστη μεταξύ τους. Δήλωσε ότι οι φτωχοί δε θα έλειπαν από τη γη.

Θα υπήρχαν πάντοτε ανάμεσα στο λαό Του εκείνοι που θα τους παρακινούσαν σε συμπόνια, στοργή και ευπραγία. Τότε, όπως και σήμερα, οι άνθρωποι περνούσαν συμφορές, αρρώστιες, ή έχαναν τις περιουσίες τους. Ενόσω όμως ακολουθούσαν τις οδηγίες που είχε δώσει ο Θεός, δεν υπήρχαν επαίτες μεταξύ τους ούτε κανείς που δεν είχε να φάει.

Ο νόμος του Θεού έδινε στους φτωχούς δικαιώματα για ένα ορισμένο μερτικό από τα προϊόντα της γης. Όταν πεινούσε κανείς, ήταν ελεύθερος να πάει στο χωράφι του γείτονά του, στον οπωρώνα ή στο αμπέλι για να φάει από τα γεννήματα μέχρι να ικανοποιηθεί η πείνα του. Ήταν σύμφωνα με αυτή την άδεια που οι μαθητές του Ιησού έκοψαν και έφαγαν μεστωμένο σιτάρι όταν περνούσαν από ένα χωράφι την ημέρα του Σαββάτου.

Όλα τα σταχυολογήματα στα θερισμένα χωράφια και τα υπολείμματα στα καρποφόρα δένδρα ή στα αμπέλια μετά τον τρύγο, ανήκαν στους φτωχούς. Ο Μωυσής είχε πει:

> «Όταν θερίζης το θέρος σου εν τω αγρώ σου και λησμονήσης χειρόβολόν τι εν τω αγρώ, δεν θέλεις επιστρέψει διά να λάβης αυτό . . . Αφού τινάξης τας ελαίας σου, δεν θέλεις πάλιν ελαιολογήσει τους κλάδους . . . Αφού τρυγήσης τον αμπελώνα σου, δεν θέλεις σταφυλολογήσει πάλιν, θέλει είσθαι διά τον ξένον, διά τον ορφανόν και διά την χήραν. Και θέλεις ενθυμείσθαι ότι δούλος εστάθης εν γη Αιγύπτου.» (Δευτ. 24:19-22, Λευιτ. 19:9,10).

Κάθε έβδομο χρόνο ιδιαίτερη φροντίδα λαμβανόταν για τους φτωχούς. Το σαββατιαίο έτος - όπως ονομαζόταν - άρχιζε με τη λήξη του θερισμού. Το σπορητή, μετά τη συγκομιδή, οι άνθρωποι δεν έπρεπε να σπείρουν. Την άνοιξη δεν έπρεπε να καλλιεργήσουν το αμπέλι και δεν έπρεπε να περιμένουν ούτε θέρος ούτε τρύγο. Οτιδήποτε φύτρωνε από μόνο του, μπορούσαν να το φάνε νωπό αλλά όχι να το συγκεντρώσουν στις αποθήκες τους. Οτιδήποτε παραγόταν αυτό το χρόνο έπρεπε να μείνει ελεύθερο

για το ορφανό, τη χήρα, ακόμη και για τα ζώα του αγρού. (Δείτε Έξ. 23: 10,11, Λευιτ. 25:5).

Αν όμως η ετήσια παραγωγή της γης κανονικά επαρκούσε ίσα-ίσα για τις ανάγκες του λαού, τότε πώς θα συντηρούντο τη χρονιά που δε θα υπήρχαν σοδειές; Για την περίπτωση αυτή ο Θεός είχε υποσχεθεί υπεραρκετό εφοδιασμό λέγοντας:

> «Θέλω προστάξει την ευλογίαν Μου να έλθη εφ'υμάς το έκτον έτος και θέλει κάμει τα γεννήματα αυτής διά τρία έτη. Και θέλετε σπείρει το όγδοον έτος, και θέλετε τρώγει από των παλαιών γεννημάτων μέχρι του εννάτου έτους, εωσού έλθωσι τα γεννήματα αυτής, θέλετε τρώγει παλαιά.» (Λευιτ. 25:21,22).

Η τήρηση του σαββατιαίου έτους ήταν ευεργετική τόσο για το λαό, όσο και για τη γη. Το έδαφος, παραμένοντας ένα διάστημα ακαλλιέργητο, θα μπορούσε μετά να αποδώσει περισσότερο. Οι άνθρωποι θα απαλλάσσονταν από τη σκληρή αγροτική εργασία, και παρόλο που υπήρχαν διάφορες άλλες εργασίες που θα μπορούσαν να κάνουν στο διάστημα αυτό, όλοι απολάμβαναν λίγη ξεκούραση που τους έδινε την ευκαιρία να ανανεώσουν τις σωματικές δυνάμεις τους για τα καθήκοντα των ερχόμενων ετών. Είχαν περισσότερο καιρό για περισυλλογή και προσευχή, για να εξοικειωθούν καλύτερα με τα διδάγματα και τις απαιτήσεις του Κυρίου και για να τα διδάξουν στις οικογένειές τους.

Το σαββατιαίο χρόνο οι Εβραίοι δούλοι έπρεπε να ελευθερωθούν, αλλά δε θα εξαποστέλλονταν με άδεια χέρια. Η οδηγία του Θεού ήταν:

> «΄Οταν εξαποστείλης αυτόν ελεύθερον από σου, δεν θέλεις εξαποστείλει αυτόν κενόν. Θέλεις εξάπαντος εφοδιάσει αυτόν από των προβάτων σου, και από του αλωνίου σου, και από του ληνού σου, από ό,τι ο Κύριος σε ευλόγησε, θέλεις δώσει εις αυτόν.» (Δευτ. 15:13,14).

Ο μισθός του εργάτη έπρεπε να πληρωθεί αμέσως:

> «Δεν θέλεις αδικήσει μισθωτόν, πτωχόν και ενδεή, εκ των αδελφών σου, ή εκ των ξένων σου των εν τη γη σου. . . Αυθημερόν θέλεις δώσει τον μισθόν αυτού, πριν δύση ο ήλιος επ'αυτόν, διότι είναι πτωχός, και έχει την ελπίδα αυτού εις αυτόν.» (Δευτ. 24:14,15).

Ιδιαίτερες οδηγίες είχαν επίσης δοθεί για το φέρσιμο σε εκείνους που δραπέτευαν από τη δουλεία:

> «Δεν θέλεις παραδώσει δούλον εις τον κύριον αυτού όστις κατέφυγεν από του κυρίου αυτού προς σε. Μετά σου θέλει κα-

τοικεί, εν μέσω σου, εις όντινα τόπον εκλέξη εν μια των πυλών σου, όπου αρέσκη εις αυτόν. Δεν θέλεις καταδυναστεύσει αυτόν.» (Δευτ. 23:15,16).

Για τους φτωχούς ο έβδομος χρόνος σήμαινε τη διαγραφή του χρέους. Οι Εβραίοι είχαν ενταλθεί να βοηθούν πάντοτε τους ενδεείς αδελφούς τους, δίνοντάς τους άτοκα δάνεια. Να παίρνουν τόκο από ένα φτωχό ήταν αυστηρά απαγορευμένο.

«Εάν πτωχεύση ο αδελφός σου και δυστυχήση, τότε θέλεις βοηθήσει αυτόν, ως ξένον ή πάροικον, διά να ζήση μετά σου. Μη λάβης παρ'αυτού τόκον, ή πλεονασμόν, αλλά φοβού τον Θεόν σου διά να ζη ο αδελφός σου μετά σου. Το αργύριόν σου δεν θέλεις δώσει εις αυτόν επί τόκω, και επί πλεονασμώ δεν θέλεις δώσει τας τροφάς σου.» (Λευιτ. 25:35-37).

Αν το δάνειο έμενε ανεξόφλητο μέχρι το «έτος της αφέσεως», το κεφάλαιο δεν μπορούσε να επανακτηθεί. Ο λαός είχε προσεκτικά προειδοποιηθεί εξαιτίας αυτού του γεγονότος να μην αποφεύγουν να βοηθούν τους αδελφούς τους που βρίσκονταν σε ανάγκη.

«Εάν ήναι εν τω μέσω σου πτωχός εκ των αδελφών σου. . . δεν θέλεις σκληρύνει την καρδίαν σου, ουδέ θέλεις κλείσει την χείρα σου από του πτωχού αδελφού σου . . . Πρόσεχε εις σεαυτόν, μήποτε επέλθη κακός στοχασμός επί την καρδίαν σου, και είπης, Πλησιάζει το έβδομον έτος, το έτος της αφέσεως, και πονηρευθή ο οφθαλμός σου κατά του πτωχού αδελφού σου, και δεν δώσης εις αυτόν, και βοήση προς τον Κύριον κατά σου, και γείνη εις σε αμαρτία.»

«Διότι δεν θέλει λείψει πτωχός εκ μέσου της γης σου, διά τούτο Εγώ προστάζω εις σε λέγων, Θέλεις εξάπαντος ανοίγει την χείρα σου προς το αδελφόν σου, προς τον πτωχόν σου, και προς τον ενδεή σου επί της γης σου», «και εξάπαντος θέλεις δανείσει εις αυτόν ικανά διά την χρείαν αυτού, εις ό,τι χρειάζεται.» (Δευτ. 15:7-9,11,8).

Δεν είναι ανάγκη κανείς να φοβάται ότι η γενναιοδωρία του θα τον φέρει σε ένδεια. Η υπακοή στις εντολές του Θεού καταλήγει ασφαλώς στην ευημερία. Ο Θεός είπε:

«Θέλεις δανείζει εις πολλά έθνη, συ όμως δεν θέλεις δανείζεσθαι, και θέλεις βασιλεύει επί πολλά έθνη, επί σε όμως δεν θέλουσι βασιλεύσει.» (Δευτ. 15:6).

Ύστερα από «επτά εβδομάδας ετών», «επτάκις επτά έτη», ερχόταν το μεγάλο «έτος της αφέσεως», το ιωβηλαίο.

«Τότε θέλεις κάμει να ηχήση ο αλαλαγμός της σάλπιγγος. . . καθ'όλην την γην σας. Και θέλετε αγιάσει το πεντηκοστόν έτος, και θέλετε διακηρύξει άφεσιν εις την γην προς πάντας τους κατοίκους αυτής. Αυτός θέλει είσθαι ενιαυτός αφέσεως εις εσάς, και θέλετε επιστρέψει έκαστος εις το κτήμα αυτού, και θέλετε επιστρέψει έκαστος εις την οικογένειαν αυτού.» (Λευιτ. 25:9,10).

«Την δεκάτην του εβδόμου μηνός, την ημέραν του εξιλασμού», ηχούσε η σάλπιγγα του ιωβηλαίου. Σε όλη τη γη, οπουδήποτε κατοικούσε λαός του Ισραήλ, ακουγόταν ο ήχος της σάλπιγγας να καλεί όλα τα τέκνα του Ιακώβ να καλωσορίσουν το έτος της άφεσης. Τη μεγάλη ημέρα του εξιλασμού, η ικανοποίηση για την εξάλειψη των αμαρτιών του Ισραήλ ήταν αισθητή και με χαρούμενη καρδιά ο λαός υποδεχόταν το ιωβηλαίο.

Όπως και κατά το σαββατικό έτος, η γη δεν έπρεπε ούτε να σπαρθεί ούτε να θερισθεί, και οτιδήποτε παρήγε η γη έπρεπε να θεωρηθεί δικαιωματικά ότι ανήκει στους φτωχούς. Ορισμένες κατηγορίες Εβραίων δούλων - όσοι δεν είχαν ανακτήσει την ελευθερία τους το σαββατιαίο χρόνο - τώρα ελευθερώνονταν. Εκείνο όμως που ιδιαίτερα χαρακτήριζε το χρόνο του ιωβηλαίου ήταν η επιστροφή των κτημάτων στην οικογένεια του αρχικού ιδιοκτήτη.

Με ειδική καθοδήγηση του Θεού η γη είχε διαμοιρασθεί με κλήρο. Αφού τελείωσε η κατανομή, κανείς δεν είχε το δικαίωμα να ανταλλάξει την περιουσία του. Ούτε του επιτρεπόταν να πουλήσει τα κτήματά του, εκτός αν εξαναγκαζόταν από τη φτώχια, αλλά και τότε ακόμη, οποτεδήποτε αυτός ο ίδιος ή οποιοδήποτε συγγενικό του πρόσωπο επιθυμούσε να τα εξαγοράσει, ο αγοραστής δεν έπρεπε να αρνηθεί να τους τα πουλήσει. Και αν δεν είχαν εξαγορασθεί, έπρεπε να επανέλθουν στην κατοχή του πρώην ιδιοκτήτη ή των κληρονόμων του στο «έτος της αφέσεως».

Ο Κύριος δήλωσε στον Ισραήλ:

«Η γη δεν θέλει πωλείται προς απαλλοτρίωσιν, διότι ιδική Μου είναι η γη, διότι σεις είσθε ξένοι και πάροικοι έμπροσθέν Μου.» (Λευιτ. 25:23).

Έπρεπε να δημιουργηθεί στο λαό βαθιά η εντύπωση ότι η γη, η ιδιοκτησία της οποίας τους είχε χορηγηθεί για ένα διάστημα, ανήκε στο Θεό, ότι Εκείνος ήταν ο νόμιμος κάτοχος, ο αρχικός ιδιοκτήτης, και ότι Αυτός θα φρόντιζε για τους φτωχούς και τους

δυστυχισμένους. Αυτό έπρεπε να χαραχθεί στο νου του καθενός ότι οι φτωχοί έχουν το ίδιο δικαίωμα να αποκτήσουν μια θέση στον κόσμο του Θεού όπως και οι πλούσιοι.

Αυτές τις προμήθειες είχε κάνει ο ευσπλαχνικός Πλάστης μας για να ανακουφίσει τον πόνο και να δημιουργήσει ακτίνα ελπίδας, να στείλει δέσμη φωτός στη ζωή των στερημένων και των βασανισμένων.

Ο Κύριος ήθελε να περιορίσει την υπέρμετρη αγάπη για τα κτήματα και για τη δύναμη. Μεγάλο κακό μπορούσε να προκύψει από τη συνεχή συσσώρευση του πλούτου στα χέρια μιας κοινωνικής τάξης, και από τη φτώχια και τον ξεπεσμό της άλλης κοινωνικής τάξης. Χωρίς κανένα περιορισμό, η δύναμη των πλουσίων θα γινόταν μονοπωλιακή, και τους φτωχούς, οι οποίοι στα μάτια του Θεού είναι ισάξιοι, θα τους έβλεπαν και θα τους συμπεριφέρονταν σαν κατώτερους από τους πιο ευνοούμενους αδελφούς τους.

Η συναίσθηση αυτής της καταπίεσης θα ξυπνούσε τα πάθη της φτωχότερης κοινωνικής τάξης. Θα δημιουργείτο μια απελπιστική και απεγνωσμένη κατάσταση που θα οδηγούσε στην κοινωνική εξαχρείωση και θα άνοιγε το δρόμο για κάθε λογής εγκλήματα. Οι κανονισμοί τους οποίους έθεσε ο Θεός, σκοπό είχαν να προάγουν την κοινωνική ισότητα. Τα προμηθευόμενα μέσα του σαββατικού χρόνου και του ιωβηλαίου θα επανέφεραν κατά πολύ στη σωστή τροχιά ό,τι στο μεταξύ δεν είχε πάει καλά στην κοινωνικοπολιτική δομή του έθνους.

Οι κανόνες αυτοί δεν απέβλεπαν μόνο στην ευλογία των φτωχών, αλλά και των πλουσίων. Σκοπό είχαν να περιορίσουν τη φιλαργυρία και την τάση για αυτοεξύψωση, και να καλλιεργήσουν ένα εξαίρετο πνεύμα φιλανθρωπίας. Επιπλέον, προάγοντας την καλή θέληση και την εμπιστοσύνη ανάμεσα σε όλες τις κοινωνικές τάξεις, θα συνέβαλαν στην πρόοδο της κοινωνικής ευταξίας και της κυβερνητικής σταθερότητας.

Είμαστε όλοι μαζί υφαμένοι στο μεγάλο ιστό της ανθρωπότητας, και οτιδήποτε κάνουμε για να ωφελήσουμε και να εξυψώσουμε τους άλλους, αντανακλάται με ευλογίες που επιστρέφουν σε μας. Ο νόμος της αμοιβαίας εξάρτησης επεκτείνεται σε όλα τα κοινωνικά στρώματα. Οι φτωχοί δεν εξαρτώνται από τους πλουσίους περισσότερο από ό,τι οι πλούσιοι εξαρτώνται από τους φτωχούς. Αν η μια τάξη απαιτεί μερίδιο των ευλογιών που ο Θεός χορήγησε στους πλουσιότερους συνάνθρωπους τους, η άλλη

τάξη έχει την ανάγκη της πιστής υπηρεσίας και της πνευματικής και μυϊκής δύναμης που είναι το κεφάλαιο των φτωχών.

Μεγάλες ευλογίες είχαν ταχθεί στον Ισραήλ με την προϋπόθεση της υπακοής του στις οδηγίες του Θεού ο οποίος δήλωσε:

«Θέλω δώσει τας βροχάς σας εις τους καιρούς αυτών και η γη θέλει δώσει τα γεννήματα αυτής, και τα δένδρα του αγρού θέλουσι δώσει τον καρπόν αυτών. Και το αλώνισμά σας θέλει σας φθάσει μέχρι του τρυγητού, και ο τρυγητός μέχρι του σπορητού. Και θέλετε τρώγει τον άρτον σας εις χορτασμόν, και θέλετε κατοικεί ασφαλώς εν τη γη υμών.

Και θέλω δώσει ειρήνην εις την γην, και θέλετε πλαγιάζει και ουδείς θέλει σας εκφοβίζει, και θέλω εξολοθρεύσει τα πονηρά θηρία από της γης, . . . και μάχαιρα δεν θέλει περάσει διά μέσου της γης σας . . . Θέλω περιπατεί μεταξύ σας, και θέλω είσθαι Θεός σας και σεις θέλετε είσθαι λαός Μου. . . Αλλ'εάν δεν Μου υπακούσητε, και δεν εκτελήτε πάσας τας εντολάς Μου . . . και εξουθενώσητε την διαθήκην Μου, . . . θέλετε σπείρει τον σπόρον σας εις μάτην, διότι οι εχθροί σας θέλουσι τρώγει αυτόν. Και θέλω στήσει το πρόσωπόν Μου εναντίον σας, και θέλετε φονευθή έμπροσθεν των εχθρών σας και εκείνοι οίτινες σας μισούσι, θέλουσι σας εξουσιάζει, και θέλετε φεύγει ουδενός διώκοντος.» (Λευιτ. 26:4-17).

Είναι πολλοί που ισχυρίζονται με μεγάλο ενθουσιασμό ότι οι άνθρωποι πρέπει να έχουν ίση αναλογία από τις επίγειες ευλογίες του Θεού. Αυτή όμως δεν ήταν η πρόθεση του Δημιουργού. Οι ποικίλες καταστάσεις αποτελούν ένα από τα μέσα με τα οποία ο Θεός σχεδιάζει να βελτιώσει και να αναπτύξει το χαρακτήρα. Και ακόμη θέλει, αυτοί που κατέχουν κτήματα στον κόσμο να αναγνωρίζουν ότι είναι απλώς διαχειριστές των αγαθών Του, εξουσιοδοτημένοι να χρησιμοποιήσουν αυτά τα μέσα για το καλό των πασχόντων και των ενδεών.

Ο Χριστός είπε ότι τους φτωχούς θα τους έχουμε πάντοτε μαζί μας, και ταυτίζει τον εαυτό Του με τα κοινά συμφέροντα της πάσχουσας ανθρωπότητας. Η καρδιά του Λυτρωτή μας συμπάσχει με τα φτωχότερα και ταπεινότερα επίγεια τέκνα Του. Μας λέει ότι αυτά είναι οι αντιπρόσωποι Του στη γη. Τους τοποθέτησε ανάμεσά μας για να ξυπνήσει στις καρδιές μας την αγάπη που Εκείνος αισθάνεται για τους πάσχοντες και τους καταδυναστευόμενους. Τον οίκτο και τη φιλανθρωπία που δείχνουμε σε αυτούς, τα δέχεται ο Χριστός σαν να τα κάνουμε σε Εκείνον. Κάθε απαν-

θρωπιά ή αδιαφορία που δείχνεται σε αυτούς, είναι σαν να στρέφεται στον ΄Ιδιον.

Αν ο νόμος που έδωσε ο Θεός για όφελος των φτωχών εξακολουθούσε να τηρείται, πόσο διαφορετική θα ήταν η σημερινή ηθική και πνευματική κατάσταση του κόσμου! Η φιλαυτία και η υπεροψία δε θα εκδηλώνονταν όπως τώρα, αλλά ο καθένας θα επιθυμούσε ειλικρινά την ευτυχία και την ευημερία των άλλων, και η ευρύτατα διαδεδομένη τέλεια στέρηση των πάντων που παρατηρείται σήμερα σε πολλές χώρες, δε θα υπήρχε.

Αν εφαρμόζονταν οι αρχές τις οποίες θέσπισε ο Θεός, αυτές θα είχαν εμποδίσει τις τρομερές συμφορές που στην κάθε εποχή ήταν το αποτέλεσμα της καταπίεσης από μέρους των πλουσίων προς τους φτωχούς, καθώς και της καχυποψίας και του μίσους των φτωχών προς τους πλουσίους. Ενώ θα εμπόδιζαν τη συσσώρευση πληθωρικού πλούτου και το κολύμπι στην απεριόριστη χλιδή, θα μπορούσαν παράλληλα να αποτρέψουν την κατά συνέπεια άγνοια και εξαθλίωση δεκάδων χιλιάδων, των οποίων η κακοπληρωμένη σκληρή δουλειά απαιτείται για την οικοδομή του κολοσσιαίου αυτού πλούτου. Θα πρόσφεραν μια ειρηνική λύση στα προβλήματα εκείνα που απειλούν τώρα να γεμίσουν τον κόσμο με αναρχία και αιματοχυσία.

ΟΙ ΕΤΗΣΙΕΣ ΓΙ0ΡΤΕΣ

(Βασίζεται στο βιβλίο Λευιτικόν, κεφ. 23:)

Υπήρχαν τρεις ετήσιες συγκεντρώσεις των Ισραηλιτών για λατρεία στο αγιαστήριο. (Βλέπε Έξ. 23:14-16). Για ένα διάστημα η Σηλώ ήταν ο τόπος των συγκεντρώσεων αυτών. Αργότερα όμως η Ιερουσαλήμ έγινε το κέντρο της λατρευτικής ζωής του έθνους, και σε αυτήν συγκεντρώνονταν οι φυλές για τις επίσημες γιορτές.

Ο λαός περιστοιχιζόταν από άγριες, πολεμοχαρείς φυλές που εποφθαλμιούσαν να αρπάξουν τα κτήματά τους. Και όμως, τρεις φορές το χρόνο όλοι οι υγιείς άνδρες και όλος ο λαός που μπορούσε να κάνει το ταξίδι, είχαν οδηγίες να αφήνουν τα σπίτια τους και να συναντιούνται κοντά στο κέντρο της χώρας. Τι κρατούσε τους εχθρούς τους να ορμήσουν στα απροστάτευτα σπιτικά και να τα ερημώσουν με τη φωτιά και το μαχαίρι; Τι εμπόδιζε μια επιδρομή στη χώρα που θα μπορούσε να οδηγήσει τον Ισραήλ αιχμάλωτο σε κάποιο ξενικό εχθρό; Ο Θεός είχε υποσχεθεί ότι θα ήταν ο προστάτης του λαού Του. «Άγγελος Κυρίου στρατοπεδεύει κύκλω των φοβουμένων Αυτόν, και ελευθερώνει αυτούς.» (Ψαλμ. 34:7).

Ενώ οι Ισραηλίτες ανηφόριζαν στον τόπο της λατρείας τους, μια θεϊκή δύναμη αναχαίτιζε τους εχθρούς τους. Η υπόσχεση του Θεού ήταν:

> «Αφού εκδιώξω τα έθνη απ'έμπροσθέν σου, και πλατύνω τα όριά σου, δεν θέλει επιθυμήσει ουδείς την γην σου, όταν αναβαίνης διά να εμφανισθής έμπροσθεν Κυρίου του Θεού σου τρις του ενιαυτού.» (Έξ. 34:24).

Η πρώτη από αυτές τις γιορτές, το Πάσχα - η γιορτή των αζύμων, έπεφτε τον Αβίβ, τον πρώτο δηλαδή μήνα του ιουδαϊκού έτους που αναλογεί με τα τέλη Μαρτίου και αρχές Απριλίου. Το κρύο του χειμώνα είχε περάσει, η όψιμη βροχή είχε πάψει και

ολόκληρη η φύση χαιρόταν την ανοιξιάτικη φρεσκάδα και ομορφιά. Το γρασίδι πρασίνιζε στους λόφους και στις κοιλάδες, και τα αγριολούλουδα στόλιζαν παντού τα λιβάδια. Το φεγγάρι που πλησίαζε τώρα να γίνει ολόγιομο, έκανε τις βραδιές μια απόλαυση. Ήταν η εποχή που τόσο όμορφα απεικονίσθηκε από το θρησκευτικό τραγουδιστή:

«Ιδού, ο χειμών παρήλθεν,
Η βροχή διέβη, απήλθε,
Τα άνθη φαίνονται εν τη γη.
Ο καιρός του άσματος έφθασε,
Και η φωνή της τρυγόνος ηκούσθη εν τη γη ημών.
Η συκή εξέφερε τους ολύνθους αυτής,
Και αι άμπελοι με τα άνθη της σταφυλής
Διαδίδωσιν ευωδίαν.»

Άσμα Ασμάτων 2:11,13

Σε ολόκληρη τη χώρα όμιλοι προσκυνητών έπαιρναν το δρόμο για τα Ιεροσόλυμα. Αφήνοντας πίσω τους οι βοσκοί τα πρόβατά τους στα βουνά, οι ψαράδες τη λίμνη της Γαλιλαίας, οι αγρότες τα χωράφια τους, οι γιοι των προφητών τα θρησκευτικά σχολεία τους, όλοι κατεύθυναν τα βήματά τους προς το μέρος όπου εμφανιζόταν η παρουσία του Θεού! Ταξίδευαν σταματώντας συχνά, επειδή πολλοί πήγαιναν πεζή. Τα καραβάνια πλήθαιναν διαρκώς και συχνά γίνονταν πολύ μεγάλα πριν φθάσουν στην αγία πόλη.

Η γελαστή φύση προκαλούσε τη χαρά στις καρδιές των Ισραηλιτών και την ευγνωμοσύνη για το Δωρητή όλων των αγαθών. Οι ωραίοι εβραϊκοί Ψαλμοί ήταν οι ύμνοι για τη δόξα και το μεγαλείο του Κυρίου. Μόλις δινόταν το σύνθημα της σάλπιγγας και της μουσικής των κυμβάλων, άρχιζε η χορωδία των ευχαριστιών από χιλιάδες φωνές.

«Ευφράνθην ότε μοι είπον,
Ας υπάγωμεν εις τον οίκον του Κυρίου.
Οι πόδες ημών θέλουσιν ίστασθαι
Εν ταις πύλαις της Ιερουσαλήμ . . .
Εκεί αναβαίνουσιν αι φυλαί,
Αι φυλαί του Κυρίου . . .
Διά να δοξολογήσωσι το όνομα του Κυρίου . . .

Ζητείτε την ειρήνην της Ιερουσαλήμ.
Ας ευτυχώσιν οι αγαπώντες Σε.»

Ψαλμ. 122:1-6

Καθώς αντίκριζαν ολόγυρά τους λόφους όπου οι ειδωλολάτρες συνήθιζαν να ανάβουν τις φωτιές των θυσιαστηρίων τους, τα τέκνα του Ισραήλ έψαλλαν:

«Υψώνω τους οφθαλμούς μου προς τα όρη,
Πόθεν θέλει ελθεί η βοήθειά μου;
Η βοήθειά μου έρχεται από του Κυρίου
Του ποιήσαντος τον ουρανόν και την γην.»
«Οι πεποιθότες επί τον Κύριον
Είναι ως το όρος Σιών
Το οποίον δεν θέλει σαλευθή!
Εις τον αιώνια διαμένει.
Καθώς η Ιερουσαλήμ κυκλώνεται από των ορέων,
Ούτως ο Κύριος κυκλώνει τον λαόν Αυτού,
Από του νυν και έως του αιώνος.»

Ψαλμ. 121:1,2. 125:1,2

Ανηφορίζοντας τους λόφους που έβλεπαν προς την αγία πόλη, παρατηρούσαν με σεβάσμιο δέος τα πλήθη των προσκυνητών που κατευθύνονταν σιγά-σιγά προς το ναό. Διέκριναν τον καπνό του θυμιάματος να ανεβαίνει, και όπως άκουγαν τις σάλπιγγες των Λευιτών να αναγγέλουν την ιερή λατρεία, τους συνέπαιρνε η έμπνευση της ώρας εκείνης και έψαλλαν:

«Μέγας ο Κύριος και αινετός σφόδρα
Εν τη πόλει του Θεού ημών,
Τω όρει της αγιότητος Αυτού.
Ωραίον τη θέσιν, χαρά πάσης της γης
Είναι το όρος Σιών,
Προς τα πλάγια του βορρά,
Η πόλις του βασιλέως του μεγάλου.»
«Ας ήναι ειρήνη εις τα τείχη σου,
Αφθονία εις τα παλάτιά σου.»
«Ανοίξατε εις εμέ τας πύλας της δικαιοσύνης,
Θέλω εισέλθει εις αυτάς και θέλω δοξολογήσει τον Κύριον.»
«Τας ευχάς μου θέλω αποδώσει εις τον Κύριον,
Τώρα έμπροσθεν παντός του λαού Αυτού,

Εν ταις αυλαίς του οίκου του Κυρίου,
Εν μέσω σου, Ιερουσαλήμ.
Αλληλούια.»

Ψαλμ. 48:1,2, 122:7, 118:19, 116:18,19.

΄Ολα τα σπίτια ήταν ανοιχτά στην Ιερουσαλήμ για τους προσκυνητές, και τα δωμάτια τους προσφέρονταν δωρεάν. Αλλά αυτά δεν επαρκούσαν για το αμέτρητο πλήθος, και σκηνές στήνονταν σε κάθε διαθέσιμο μέρος στην πόλη και στους γύρω λόφους.

Τη δέκατη τέταρτη ημέρα του μήνα, το δειλινό, γιορταζόταν το Πάσχα με τις επιβλητικές και εντυπωσιακές ιεροτελεστίες του, που υπενθύμιζε την απελευθέρωση από τη σκλαβιά της Αιγύπτου και συμβόλιζε τη μελλοντική θυσία που θα τους ελευθέρωνε από τη σκλαβιά της αμαρτίας. ΄Οταν ο Σωτήρας παρέδιδε τη ζωή Του στο Γολγοθά, ή σημασία του Πάσχα έπαψε και η τελετή του Κυριακού Δείπνου καθιερώθηκε ως αναμνηστικό του ίδιου γεγονότος του οποίου το Πάσχα ήταν ο τύπος.

Το Πάσχα ακολουθούσε η επταήμερη γιορτή των αζύμων. Η πρώτη και η έβδομη ημέρα ήταν ημέρες σύναξης αγίας, κατά τις οποίες καμιά χειρονακτική εργασία δεν επιτρεπόταν να γίνει. Τη δεύτερη ημέρα της γιορτής αυτής οι πρώτοι καρποί της σοδειάς του χρόνου προσφέρονταν στο Θεό. Το κριθάρι ήταν το πρώιμο δημητριακό στην Παλαιστίνη και άρχιζε να ωριμάζει με την αρχή της γιορτής. Ένα δεμάτι από το δημητριακό αυτό το κινούσε ο ιερέας μπροστά στο βωμό του Θεού σε αναγνώριση ότι τα πάντα ήταν δικά Του. Μόνο όταν είχε γίνει η ιεροτελεστία αυτή μπορούσε να αρχίσει η συγκομιδή.

Πενήντα μέρες μετά την προσφορά της πρωτοκαρπίας ερχόταν η Πεντηκοστή που ονομαζόταν η γιορτή της συγκομιδής ή η γιορτή των εβδομάδων. Σε ένδειξη ευγνωμοσύνης για τα σιτηρά που προετοιμάζονταν για τροφή, δύο ψωμιά καμωμένα με μαγιά, προσφέρονταν στο Θεό. Η Πεντηκοστή διαρκούσε μια μέρα που ήταν αφιερωμένη σε θρησκευτική λειτουργία.

Τον έβδομο μήνα ήταν η γιορτή της Σκηνοπηγίας ή της Συγκομιδής. Η γιορτή αυτή ήταν μια αναγνώριση της μεγαλοδωρίας του Θεού στα προϊόντα του οπωρώνα, του ελαιώνα και του αμπελώνα. ΄Ηταν το γιορταστικό επιστέγασμα της χρονιάς. Η γη είχε αποδώσει τη σοδειά της, τα γεννήματα είχαν συγκεντρωθεί στις αποθήκες, τα φρούτα, το λάδι και το κρασί είχαν μαζευθεί, οι πρωτοκαρπίες είχαν φυλαχθεί, και τότε ο λαός ερχόταν να εκ-

φράσει τις ευχαριστίες του στο Θεό που τους είχε τόσο πλουσιοπάροχα ευλογήσει.

Η γιορτή αυτή ήταν κυρίως μια τελετή χαράς. Συνέπιπτε ακριβώς με την Ημέρα του Εξιλασμού, τότε που χορηγείτο η διαβεβαίωση ότι οι ανομίες τους είχαν εξαλειφθεί. Απολαμβάνοντας την ειρήνη τους με το Θεό, έρχονταν μπροστά Του για να αναγνωρίσουν την αγαθότητά Του και να Τον υμνήσουν για την ευσπλαχνία Του.

Με τους κόπους της συγκομιδής τελειωμένους και με τους μόχθους της καινούργιας χρονιάς μη αρχινισμένους, ο λαός ήταν ξένοιαστος από φροντίδες και μπορούσαν να απολαύσουν την ιερή και χαρούμενη ατμόσφαιρα της ημέρας. Αν και οι πατέρες μόνο με τους γιους ήταν υποχρεωμένοι να παρευρίσκονται στις γιορτές, όσο όμως ήταν δυνατό, όλη η οικογένεια μπορούσε να συμμετέχει σε αυτές και φιλοξενία επίσης προσφερόταν στους δούλους, στους Λευίτες, στους ξένους και στους φτωχούς.

Όπως το Πάσχα, έτσι και η γιορτή της Σκηνοπηγίας ήταν αναμνηστική. Σε ανάμνηση της οδοιπορικής ζωής τους στην έρημο, οι άνθρωποι έπρεπε να φύγουν από τα σπίτια τους και να κατοικήσουν σε σκηνές ή σε παραπήγματα καμωμένα από κλωνάρια «δένδρου ωραίου, κλάδους φοινίκων, και κλάδους δένδρων δασέων, και ιτέας από χειμάρρου.» (Λευιτ. 23:40,42,43).

Η πρώτη ημέρα ήταν «συγκάλεσις αγία» και στις επτά ημέρες της γιορτής πρόσθεταν και την όγδοη η οποία έπρεπε να τηρηθεί κατά τον ίδιο τρόπο.

Στις ετήσιες αυτές συγκεντρώσεις οι καρδιές νέων και γερόντων ενθαρρύνονταν στην υπηρεσία του Θεού, ενώ η συναναστροφή τους με άτομα προερχόμενα από διάφορες περιοχές της χώρας έσφιγγε τους δεσμούς που τους ένωναν με το Θεό και μεταξύ τους. Καλά θα ήταν να έχει ο λαός του Θεού στη σημερινή εποχή μια Γιορτή Σκηνοπηγίας, μια χαρούμενη αναμνηστική επέτειο για τις προς αυτούς ευλογίες του Θεού.

Όπως ο λαός του Ισραήλ γιόρταζε την απολύτρωση που ο Θεός είχε κάνει για τους πατέρες τους, καθώς και τη θαυματουργική προστασία στη διάρκεια των οδοιποριών τους από την Αίγυπτο, έτσι θα πρέπει και εμείς να φέρουμε με ευγνωμοσύνη στη μνήμη μας τους διάφορους τρόπους που χρησιμοποίησε ο Θεός για να μας βγάλει από τον κόσμο και από το σκότος της πλάνης στο θαυμαστό φως της χάρης Του και της αλήθειας.

52. Οι ετήσιες γιορτές

Γι'αυτούς που κατοικούσαν σε μακρινή απόσταση από το αγιαστήριο, χρειαζόταν προετοιμασία πάνω από ένα μήνα κάθε χρόνο προκειμένου να παρευρεθούν στις ετήσιες γιορτές. Το παράδειγμα αυτό της αφοσιώσης στο Θεό πρέπει να επισημάνει τη σπουδαιότητα της θρησκευτικής λατρείας καθώς και την ανάγκη να υποτάξουμε τα εγωιστικά κοσμικά μας συμφέροντα στα πνευματικά και αιώνια ενδιαφέροντα.

Χάνουμε όταν παραμελούμε το προνόμιο να συνερχόμαστε για να ενισχύουμε και να ενθαρρύνουμε ο ένας τον άλλον στη υπηρεσία του Θεού. Οι αλήθειες του λόγου Του χάνουν τη ζωτικότητα και τη σπουδαιότητα από τη σκέψη μας. Οι καρδιές μας παύουν να φωτίζονται και να συγκινούνται από την καθαγιάζουσα επιρροή, και παθαίνουμε πνευματική κατάπτωση. Στη χριστιανική συναναστροφή μας χάνουμε πολύ από την έλλειψη αμοιβαίας συμπάθειας. Όποιος κλείνεται στον εαυτό του, δεν εκπληρώνει την αποστολή στην οποία τον προόρισε ο Θεός.

Είμαστε παιδιά του ίδιου Πατέρα και η ευτυχία του ενός εξαρτάται από τον άλλον. Ο Θεός και η κοινωνία έχουν αξιώσεις από μας. Η πρέπουσα καλλιέργεια των κοινωνικών στοιχείων που φέρουμε μέσα μας, είναι εκείνη που δημιουργεί τη συμπάθεια για τους αδελφούς μας και μας κάνει ευτυχείς ενώ προσπαθούμε να κάνουμε το καλό στους άλλους.

Η γιορτή της Σκηνοπηγίας δεν ήταν μόνο αναμνηστική, αλλά και τυπική. Όχι μόνο απεικόνιζε του παρελθόντος την ερημική διαμονή, αλλά σαν γιορτή της συγκομιδής, τιμούσε τη συγκέντρωση των καρπών της γης και έδειχνε τη μελλοντική μεγάλη ημέρα της τελικής συγκομιδής, όταν ο Κύριος του θερισμού θα στείλει τους θεριστές Του να συνάξουν τα ζιζάνια σε δεμάτια προοριζόμενα για τη φωτιά και να συλλέξουν το σιτάρι στη σιταποθήκη Του. Τότε όλοι οι ασεβείς θα απολεσθούν. Θα γίνουν «ως οι μη υπάρχοντες» (Αβδιού 16). Και κάθε φωνή απ' άκρη σε άκρη στο σύμπαν θα αινέσει το Θεό.

Ο αποκαλυπτής λέει:

> «Παν κτίσμα το οποίον είναι εν τω ουρανώ, και επί της γης, και υποκάτω της γης, όσα είναι εν τη θαλάσση, και πάντα τα εν αυτοίς, ήκουσα ότι έλεγον, Εις τον καθήμενον επί του θρόνου και εις το Αρνίον έστω η ευλογία και η τιμή και η δόξα και το κράτος εις τους αιώνας των αιώνων.» (Αποκ. 5:13).

Ο λαός του Ισραήλ αινούσε το Θεό στη μεγάλη γιορτή της Σκηνοπηγίας, φέροντας στη μνήμη του την ευσπλαχνία Του όταν

τους απελευθέρωσε από την αιγυπτιακή σκλαβιά, καθώς και τη στοργική φροντίδα Του γι'αυτούς τον καιρό που ταξίδευαν στην ερημιά. Χαίρονταν επίσης με τη συναίσθηση της συγχώρησης και της αποδοχής τους με τη λειτουργία της Ημέρας του Εξιλασμού που μόλις είχε τελειώσει.

Όταν όμως οι λυτρωμένοι του Κυρίου με ασφάλεια θα έχουν συγκεντρωθεί στην ουράνια Χαναάν - απελευθερωμένοι για πάντα από τη σκλαβιά της κατάρας, εξαιτίας της οποίας «πάσα η κτίσις συστενάζει και συναγωνιά έως του νυν» (Ρωμ. 8:22) - θα χαρούν με ανέκφραστη και πανένδοξη χαρά. Το μεγάλο εξιλαστικό έργο του Χριστού για τους ανθρώπους θα έχει τότε ολοκληρωθεί και οι αμαρτίες τους θα έχουν παντοτινά εξαλειφθεί.

«Η έρημος και η άνυδρος θέλουσιν ευφρανθή δι'αυτά,
Και η ερημία θέλει αγαλλιασθή και ανθήσει ως ρόδον.
Θέλει ανθήσει εν αφθονία και αγαλλιασθή
Μάλιστα χαίρουσα και αλαλάζουσα.
Η δόξα του Λιβάνου θέλει δοθή εις αυτήν,
Η τιμή του Καρμήλου και Σαρών.
Οι τόποι ούτοι θέλουσιν ιδεί την δόξαν του Κυρίου
Και την μεγαλωσύνην του Θεού ημών.»
«Τότε οι οφθαλμοί των τυφλών θέλουσιν ανοιχθή
Και τα ώτα των κωφών θέλουσιν ακούσει.
Τότε ο χωλός θέλει πηδά ως έλαφος,
Και η γλώσσα του μογιλάλου θέλει ψάλλει,
Διότι εν τη ερήμω θέλουσιν αναβλύσει ύδατα
Και ρεύματα εν τη ερημία,
Και η ξηρά γη θέλει κατασταθή λίμνη,
Και η διψώσα γη πηγαί ύδατος . . .
Και εκεί θέλει είσθαι λεωφόρος και οδός,
Και θέλει ονομασθή, Οδός αγία.
Ο ακάθαρτος δεν θέλει περάσει δι'αυτής
Αλλά θέλει είσθαι δι'αυτούς.
Ο οδεύων και οι μωροί δεν θέλουσι πλανάσθαι.
Λέων δεν θέλει είσθαι εκεί,
Και θηρίον αρπακτικόν δεν θέλει αναβή εκεί,
Δεν θέλει ευρεθή εκεί,
Αλλά οι λελυτρωμένοι θέλουσι περιπατεί εκεί.
Και οι λελυτρωμένοι του Κυρίου θέλουσιν επιστρέψει,
Και ελθεί εν αλαλαγμώ εις την Σιών,

52. Οι ετήσιες γιορτές

Και ευφροσύνη αιώνιος θέλει είσθαι επί της κεφαλής αυτών.
Αγαλλίασιν και ευφροσύνην θέλουσιν απολαύσει,
Η λύπη δε και ο στεναγμός θέλουσι φύγει.»

Ησ. 35:1,2,5-10

ΟΙ ΠΡΩΤΟΙ ΚΡΙΤΕΣ

(Βασίζεται στο βιβλίο Κριταί, κεφ. 6: - 8:, 10:)

Αφού εγκαταστάθηκαν στη Χαναάν οι ισραηλινές φυλές, δεν κατέβαλαν καμία σθεναρή προσπάθεια για να ολοκληρώσουν την κατάκτηση της χώρας. Ικανοποιημένοι με το έδαφος που είχαν ήδη αποκτήσει, ο ζήλος τους σε λίγο εξασθένησε και ο πόλεμος τερματίσθηκε. «΄Οτε κατεστάθη ο Ισραήλ δυνατός, υπέβαλε τους Χαναναίους εις φόρον, και δεν εξεδίωξεν αυτούς ολοκλήρως.» (Κριτ. 1:28).

Ο Κύριος είχε πιστά εκτελέσει τις υποσχέσεις Του προς τον Ισραήλ. Ο Ιησούς του Ναυή είχε εκμηδενίσει τη δύναμη των Χαναναίων και είχε διαμοιράσει τη χώρα στις φυλές. Τώρα σε αυτούς εναπόκειτο να συμπληρώσουν το έργο της εκτόπισης των κατοίκων, εμπιστευόμενοι στη διαβεβαίωση της θεϊκής βοήθειας. Απέτυχαν όμως να κάνουν αυτό. ΄Οταν συμμάχησαν με τους Χαναναίους, παρέβηκαν ακριβώς την εντολή του Θεού, και έτσι δεν κατόρθωσαν να τηρήσουν τον όρο με βάση του οποίου ο Θεός είχε υποσχεθεί να τους κάνει απόλυτους κυρίαρχους της Χαναάν.

Από την πρώτη επικοινωνία τους που είχαν με το Θεό στο Σινά, ενημερώθηκαν για την ειδωλολατρία. Αμέσως μετά το διάγγελμα του νόμου, το μήνυμα που αφορούσε τα έθνη της Χαναάν, τους είχε σταλεί από το Μωυσή.

> «Δεν θέλεις προσκυνήσει τους θεούς αυτών, ουδέ θέλεις λατρεύσει αυτούς, ουδέ θέλεις πράξει κατά τα έργα εκείνων, αλλά θέλεις εξολοθρεύσει αυτούς και θέλεις κατασυντρίψει τα είδωλα αυτών. Και θέλετε λατρεύει Κύριον τον Θεόν σας, και Αυτός θέλει ευλογεί τον άρτον σου και το ύδωρ σου, και θέλω απομακρύνει πάσαν νόσον εκ μέσου σου.» (Έξ. 23:24,25).

Τους είχε δοθεί η διαβεβαίωση ότι όσο θα παρέμεναν υπάκουοι, ο Θεός θα καθυπέταζε τους εχθρούς τους μπροστά τους.

«Τον φόβον Μου θέλω στείλει έμπροσθέν σου, και θέλω καταστρέψει πάντα λαόν επί τον οποίον έρχεσαι, και θέλω κάμει πάντας του εχθρούς να στρέψωσι τα νώτα εις σε, και θέλω στείλει έμπροσθέν σου σφήκας και θέλουσιν εκδιώξει τους Ευαίους, τους Χαναναίους και τους Χετταίους απ'έμπροσθέν σου. Δεν θέλω εκδιώξει αυτούς απ'έμπροσθέν σου εις έν έτος, διά να μη γείνη έρημος η γη, και πληθυνθώσι τα θηρία του αγρού εναντίον σου. Ολίγον κατ'ολίγον θέλω εκδιώξει αυτούς απ'έμπροσθέν σου, εωσού αυξηθής και κυριεύσης την γην . . . Εις τας χείρας υμών θέλω παραδώσει τους κατοίκους του τόπου, και θέλεις εκδιώξει αυτούς απ'έμπροσθέν σου. Δεν θέλεις κάμει μετ'αυτών ουδέ μετά των θεών αυτών συνθήκην. Δεν θέλουσι κατοικεί εν τη γη σου διά να μη σε κάμωσι να αμαρτήσης εις Εμέ. Διότι αν λατρεύσης τους θεούς αυτών, τούτο θέλει εξάπαντος είσθαι παγίς εις σε.» (Έξ. 23:27-33).

Οι οδηγίες αυτές είχαν εξηγηθεί πολλές φορές με τον πιο εντυπωσιακό τρόπο από το Μωυσή πριν από το θάνατό του, και επαναλήφθηκαν από τον Ιησού. Ο Θεός είχε τοποθετήσει το λαό Του στη Χαναάν ως ένα ισχυρό πρόχωμα που να αναχαιτίσει το κύμα της ηθικής διαφθοράς για να μην κατακλύσει τον κόσμο. Αν έμεναν πιστοί σε Αυτόν, ο Θεός προόριζε τον Ισραήλ να προχωρεί «νικών διά να νικήση.» Θα παρέδιδε στα χέρια τους έθνη μεγαλύτερα και ισχυρότερα από τους Χαναναίους. Η υπόσχεση ήταν:

«Εάν φυλάξητε επιμελώς πάσας τας εντολάς ταύτας τας οποίας εγώ προστάζω εις εσάς . . . τότε θέλει εκδιώξει ο Κύριος πάντα τα έθνη ταύτα απ'έμπροσθέν σας, και θέλετε κληρονομήσει έθνη μεγαλύτερα και δυνατώτερά σας. Πας ο τόπος όπου πατήσει το ίχνος των ποδών σας, ιδικός σας θέλει είσθαι, από της ερήμου και του Λιβάνου, από του ποταμού, του ποταμού Ευφράτου και έως της θαλάσσης της προς δυσμάς θέλει είσθαι το όριόν σας. Ουδείς θέλει δυνηθή να σταθή έμπροσθέν σας. Τον φόβον σας και τον τρόμον σας θέλει εμβάλει Κύριος ο Θεός σας επί πρόσωπον πάσης της γης την οποίαν πατήσητε, καθώς είπεν εις εσάς.» (Δευτ. 11:22-25).

Αδιαφορώντας όμως για τον υπέροχο προορισμό τους, προτίμησαν να ακολουθήσουν την καλοζωία και τη μαλθακότητα.

΄Αφησαν να τους ξεφύγουν οι ευκαιρίες για την ολοκληρωμένη κατάκτηση της χώρας. Και για ολόκληρες γενεές καταβασανίζονταν από τα υπολείμματα των ειδωλολατρικών λαών που τους έγιναν, όπως ο προφήτης τούς είχε πει, αγκάθια στα μάτια τους και κεντριά στα πλευρά τους. (Δείτε Αρ. 33:55).

Οι Ισραηλίτες «εσμίχθησαν μετά των εθνών, και έμαθον τα έργα αυτών». Έκαναν γάμους με τους Χαναναίους και η ειδωλολατρία μεταδόθηκε σαν μολυσματική αρρώστια σε ολόκληρη τη χώρα. «Ελάτρευσαν τα γλυπτά αυτών, τα οποία έγειναν παγίς εις αυτούς. Και εθυσίασαν τους υιούς αυτών και τας θυγατέρας αυτών εις τα δαιμόνια . . . και εμιάνθη η γη εξ αιμάτων . . . Διά τούτο η οργή του Θεού εξήφθη κατά του λαού Αυτού, και εβδελύχθη την κληρονομίαν Αυτού.» (Ψαλμ. 106:35-40).

Μέχρις ότου εξέλειπε η γενεά που είχε καθοδηγηθεί από τον Ιησού, η ειδωλολατρία ελάχιστα είχε εισχωρήσει. Οι γονείς όμως είχαν προλειάνει το δρόμο της αποστασίας για τα παιδιά τους. Παραμελώντας τους περιορισμούς του Θεού, αυτοί που κατέκτησαν τη Χαναάν, έσπειραν τους σπόρους του κακού που εξακολουθούσε να παράγει πικρούς καρπούς επί πολλές γενεές. Οι απλές συνήθειες των Εβραίων τους είχαν εξασφαλίσει τη σωματική υγεία. Η συναναστροφή τους όμως με τους ειδωλολάτρες, τους οδήγησε στην αχαλίνωτη όρεξη και στα πάθη που βαθμηδόν ελάττωσαν τη σωματική ισχύ και εξασθένησαν τις ηθικοπλαστικές και πνευματικές δυνάμεις. Με τις αμαρτίες τους οι Εβραίοι αποχωρίσθηκαν από το Θεό. Απέσυρε τη δύναμή Του από αυτούς, και δεν ήταν πια σε θέση να υπερισχύσουν κατά των εχθρών τους. Έτσι, υποτάχθηκαν στα έθνη ακριβώς εκείνα που με τη βοήθεια του Θεού θα μπορούσαν αυτά να είχαν καθυποτάξει.

> «Εγκατέλειπον Κύριον τον Θεόν των πατέρων αυτών, τον εξαγαγόντα αυτούς εκ γης Αιγύπτου», «και οδήγησεν αυτούς ως ποίμνιον εν τη ερήμω.» «Παρώργισαν Αυτόν με τους υψηλούς αυτών τόπους, και με τα γλυπτά αυτών διήγειραν Αυτόν εις ζηλοτυπίαν.» Γι'αυτό ο Κύριος «εγκατέλιπε την σκηνήν του Σηλώ, την σκηνήν όπου κατώκησε μεταξύ των ανθρώπων, και παρέδωκεν εις αιχμαλωσίαν την δύναμιν Αυτού, και την δόξαν Αυτού εις χείρα εχθρού». (Κριτ. 2:12, Ψαλμ. 78:52,58,60,61)

Παρόλα αυτά ο Θεός δεν εγκατέλειψε εντελώς το λαό Του. Υπήρχε πάντοτε μια μειονότητα που έμενε πιστή στο Θεό, και από καιρό σε καιρό ο Κύριος παρουσίαζε πιστούς και γενναίους

ανθρώπους για να καταστείλουν την ειδωλολατρία και να ελευθερώσουν τους Ισραηλίτες από τους εχθρούς τους. Όταν όμως πέθαινε ο απελευθερωτής, ο λαός αποδεσμευόταν από τη δικαιοδοσία του και γύριζε σιγά-σιγά στα είδωλά του. Έτσι, η ιστορία της αποστασίας και της τιμωρίας, της εξομολόγησης και της απελευθέρωσης επαναλαμβανόταν συνέχεια.

Ο βασιλιάς της Μεσοποταμίας, ο βασιλιάς του Μωάβ και μετά από αυτούς οι Φιλισταίοι και οι Χαναναίοι της Ασώρ, οδηγούμενοι από το Σισάρα, έγιναν με τη σειρά οι δυνάστες του Ισραήλ. Ο Γοθονοήλ, ο Σαμεγάρ, ο Αώδ, η Δεβόρρα και ο Βαράκ αναδείχθηκαν απελευθερωτές του λαού. Και πάλι όμως «έπραξαν οι υιοί Ισραήλ πονηρά ενώπιον του Κυρίου, και παρέδωκεν αυτούς ο Κύριος εις την χείρα του Μαδιάμ επτά έτη». Μέχρι τότε το χέρι του δυνάστη είχε πέσει ελαφρά επάνω στις φυλές που κατοικούσαν ανατολικά στον Ιορδάνη. Τώρα όμως αυτοί ήταν οι πρώτοι που υπέστησαν βάσανα.

Οι Αμαληκίτες στα νότια μέρη της Χαναάν και οι Μαδιανίτες στα ανατολικά της σύνορα, και στις μακρυνότερες ερημικές περιοχές, εξακολουθούσαν να είναι οι άσπονδοι εχθροί του Ισραήλ. Το έθνος των Μαδιανιτών είχε σχεδόν καταστραφεί από τους Ισραηλίτες τον καιρό του Μωυσή, αλλά αυξήθηκαν πολύ από τότε και είχαν γίνει πολυάριθμοι και ισχυροί. Διψούσαν για εκδίκηση. Και τώρα που το προστατευτικό χέρι του Θεού αποσύρθηκε, παρουσιάσθηκε η ευκαιρία. Όχι μόνο οι φυλές ανατολικά από τον Ιορδάνη, αλλά ολόκληρη η χώρα υπέφερε από τις επιδρομές τους. Οι σκληροί, άγριοι κάτοικοι της ερήμου, «πολυάριθμοι ως ακρίδες» (Κριτ. 6:5), εισέβαλλαν κατά σμήνη μέσα στη χώρα με τα κοπάδια τους και τις αγέλες τους.

Σαν εξολοθρευτική πληγή σκορπίζονταν παντού στη χώρα, από τον Ιορδάνη ποταμό μέχρι τη φιλιστινιακή πεδιάδα. Έρχονταν ευθύς μόλις ωρίμαζαν τα σιτηρά και έμεναν μέχρι να μαζευθούν και οι τελευταίοι καρποί της γης. Γύμνωναν τα χωράφια από τη σοδειά τους, κακοποιούσαν τους κατοίκους και επέστρεφαν κατόπιν στην έρημο. Έτσι, οι Ισραηλίτες της υπαίθρου ήταν αναγκασμένοι να εγκαταλείπουν τα σπίτια τους και να συγκεντρώνονται σε περιτειχισμένες πόλεις, να βρίσκουν άσυλο στα κάστρα ή ακόμη να ζητούν κρησφύγετο στις σπηλιές και στα οχυρά σημεία των βουνών. Επτά χρόνια συνέχισε η καταδυνάστευση αυτή και στη συνέχεια, όταν ο λαός, μέσα στη δυστυχία του,

έδωσε προσοχή στις επιπλήξεις του Κυρίου και ομολόγησε τα αμαρτήματά του, ο Θεός ανέδειξε πάλι ένα βοηθό γι'αυτούς.

Ο Γεδεών ήταν γιος του Ιωάς από τη φυλή του Μανασσή. Η καταγωγή της οικογένειας αυτής δεν είχε σχέση με καμιά ηγετική θέση, αλλά η συγγένεια του Ιωάς διακρινόταν για το θάρρος της και την ακεραιότητά της. Για τους γιους του αναφέρεται ότι «έκαστος ωμοίαζεν υιόν βασιλέως.» Όλοι τους, εκτός από έναν, είχαν πέσει στους αγώνες εναντίον των Μαδιανιτών, και αυτός είχε καταστήσει το όνομά του φόβητρο για τους εισβολείς. Στο Γεδεών ήρθε η θεϊκή κλήση για να απελευθερώσει το λαό του. Την ώρα εκείνη κοπάνιζε στάρι. Μια μικρή ποσότητα του σπόρου είχε φυλαχθεί, και μη τολμώντας να την αλωνίσει στο κανονικό αλώνι, είχε καταφύγει σε ένα σημείο κοντά σε ένα πατητήρι για κρασί. Επειδή δεν ήταν ακόμη κοντά ο καιρός που θα ωρίμαζαν τα σταφύλια, δεν πρόσεχαν ιδιαίτερα τα αμπέλια. Καθώς ο Γεδεών έκανε τη δουλειά του κρυφά και σιωπηλά, σκεπτόταν λυπημένος την κατάντια του Ισραήλ και διαλογιζόταν πώς θα μπορούσε ο ζυγός του δυνάστη να αποτιναχθεί από το λαό του.

Έξαφνα ένας «άγγελος Κυρίου» παρουσιάσθηκε και του απεύθυνε τα λόγια:

«Ο Κύριος μετά σου, δυνατέ εν ισχύι.»

Η απάντησή του ήταν:

«Ω! Κύριε μου, αν ο Θεός ήναι μεθ'ημών, διά τί λοιπόν εύρηκαν ημάς πάντα ταύτα; και πού είναι πάντα τα θαυμάσια Αυτού, τα οποία διηγήθησαν εις ημάς οι πατέρες ημών, λέγοντες, Δεν ανεβίβασεν ημάς ο Κύριος εξ Αιγύπτου; Αλλά τώρα εγκατέλειπεν ημάς ο Κύριος, και παρέδωκεν ημάς εις την χείρα των Μαδιανιτών.»

Ο Απεσταλμένος του ουρανού απάντησε:

«Ύπαγε εν τη δυνάμει σου ταύτη, και θέλεις σώσει τον Ισραήλ εκ της χειρός του Μαδιάμ. Δεν σε απέστειλα Εγώ;»

Ο Γεδεών επιθυμούσε να έχει κάποιο σημείο ότι εκείνος που του απηύθυνε το λόγο ήταν ο Άγγελος της Διαθήκης ο οποίος στο παρελθόν είχε συμπαρασταθεί στον Ισραήλ. Οι άγγελοι του Θεού που είχαν επικοινωνήσει με τον Αβραάμ, άφησαν τη φορά εκείνη να περάσει αρκετή ώρα πριν να δεχθούν τη φιλοξενία του. Και τώρα ο Γεδεών παρακάλεσε το θεϊκό Αγγελιοφόρο να παραμείνει ως φιλοξενούμενός του. Σπεύδοντας στη σκηνή του ετοίμασε από τα πενιχρά υπάρχοντά του ένα κατσίκι και άζυμα ψωμιά που τα έφερε και τα έβαλε μπροστά του. Ο άγγελος όμως τον

πρόσταξε: «Λαβε το κρέας και τα άζυμα, και θες επί ταύτην την πέτραν, και τον ζωμόν επίχεε.» Ο Γεδεών έκανε όπως έλαβε την προσταγή, και τότε του δόθηκε το σημείο που είχε ζητήσει. Με το ραβδί που κρατούσε στο χέρι του, ο Άγγελος άγγισε το κρέας και τα άζυμα, και μια φλόγα ξεπήδησε από την πέτρα και κατανάλωσε τη θυσία. Τότε ο άγγελος χάθηκε από τα μάτια του.

Ο πατέρας του Γεδεών ο Ιωάς, που συμμετείχε στην αποστασία των συμπατριωτών του, είχε οικοδομήσει στην Ορφά όπου κατοικούσε, ένα μεγάλο βωμό στο Βάαλ και σε αυτό οι κάτοικοι της πόλης έρχονταν να προσκυνήσουν. Ο Γεδεών είχε λάβει την εντολή να κατεδαφίσει αυτό το βωμό και να οικοδομήσει ένα θυσιαστήριο στον Κύριο επάνω στην πέτρα όπου είχε καεί η προσφορά του, και εκεί να κάνει θυσία στον Κύριο. Οι ιερείς είχαν την εντολή να προσφέρουν τις θυσίες του Θεού, και αυτές αποκλειστικά στο θυσιαστήριο της Σηλώ. Εκείνος όμως που είχε θεσπίσει την τελετουργική υπηρεσία, και τον οποίον αφιερώνονταν οι προσφορές της, είχε τη δύναμη να μεταβάλει τις αξιώσεις της. Πριν από την απελευθέρωση του Ισραήλ έπρεπε να προηγηθεί μια επίσημη διαμαρτυρία εναντίον της λατρείας του Βάαλ. Ο Γεδεών έπρεπε να κηρύξει τον πόλεμο κατά της ειδωλολατρίας, πριν βγει να πολεμήσει τους εχθρούς του λαού του.

Η θεϊκή οδηγία εκτελέσθηκε πιστά. Ξέροντας ότι θα τον εμπόδιζαν αν επιχειρούσε να την εκτελέσει φανερά, ο Γεδεών έκανε τη δουλειά του στα κρυφά, βοηθούμενος από τους υπηρέτες του και ολοκληρώνοντάς την μέσα σε μια νύχτα. Μεγάλη οργή κατέλαβε τους πολίτες της Ορφά μόλις πήγαν το επόμενο πρωί να λατρεύσουν το Βάαλ. Θα είχαν σκοτώσει το Γεδεών, αν δεν επενέβαινε ο Ιωάς, που είχε στο μεταξύ πληροφορηθεί για την επίσκεψη του Αγγέλου. Τους είπε λοιπόν: «Μήπως σεις θέλετε εκδικήσει υπέρ του Βάαλ; ή σεις θέλετε σώσει αυτόν; Όστις διεκδικήσει υπέρ αυτού θέλει θανατωθή έως πρωίας. Εάν ούτος ήναι θεός, ας διεκδικήση υπέρ εαυτού, διότι εκρήμνισαν τον βωμόν αυτού.» Αν ο Βάαλ δεν ήταν ικανός να διεκδικήσει το βωμό του, τότε πώς ήταν δυνατό να του ανατεθεί η προστασία των προσκυνητών του;

Κάθε σκέψη να κακοποιήσουν το Γεδεών διαλύθηκε, και όταν αυτός κάλεσε με την πολεμική σάλπιγγα σε πόλεμο, οι άνδρες της Ορφά ήταν από τους πρώτους που συγκεντρώθηκαν κάτω από το λάβαρό του. Αγγελιοφόροι έσπευσαν στη φυλή του Μα-

νασσή, επίσης και στον Ασήρ, στο Ζαβουλών και στο Νεφθαλί, και όλοι τους απάντησαν στην κλήση.

Ο Γεδεών δεν τολμούσε να τεθεί επικεφαλής του στρατού χωρίς την περαιτέρω ένδειξη ότι ο Θεός τον είχε καλέσει να αναλάβει το έργο αυτό, και ότι Αυτός θα ήταν μαζί του. Προσευχήθηκε: «Εάν μέλλης να σώσης διά χειρός μου τον Ισραήλ, καθώς ελάλησας, ιδού, εγώ θέλω βάλει τον πόκον του μαλλίου εις το αλώνιον. Εάν γείνη δρόσος μόνον επί τον πόκον, εφ'όλην δε την γην ξηρασία, τότε θέλω γνωρίσει ότι θέλεις σώσει διά χειρός μου τον Ισραήλ, καθώς ελάλησας.» Το πρωί το ποκάρι ήταν βρεμένο, ενώ η γη έμεινε στεγνή. Τώρα όμως του γεννήθηκε κάποια αμφιβολία επειδή, ως γνωστό, το μαλλί απορροφά την υγρασία αν τύχει και υπάρχει στην ατμόσφαιρα. Η δοκιμή μπορεί να μην ήταν τέλεια. Γι'αυτό ζήτησε να αντιστραφούν ο όροι του σημείου και ικέτευσε να μη δυσαρεστηθεί ο Θεός με αυτή τη λεπτομερή από μέρους του επιφυλακτικότητα. Το αίτημά του έγινε και πάλι δεκτό.

Παίρνοντας έτσι θάρρος, ο Γεδεών οδήγησε τις δυνάμεις του να δώσουν μάχη εναντίον των εισβολέων. «Τότε συνήχθησαν ομού πάντες οι Μαδιανίται, και οι Αμαληκίται, και οι κάτοικοι της ανατολής, και διέβησαν, και εστρατοπέδευσαν εν τη κοιλάδι Ιεζραέλ.» Συνολικά οι δυνάμεις που είχε κάτω από την προσταγή του ο Γεδεών ανέρχονταν μόνο σε 32.000 άνδρες. Και ενώ τα αναρίθμητα εχθρικά στρατεύματα ήταν παρατεταγμένα απέναντί του, του ήρθε λόγος από το Θεό: «Πολύς είναι ο λαός μετά σου ώστε να παραδώσω τους Μαδιανίτας εις την χείρα αυτού, μήπως ο Ισραήλ καυχηθή εναντίον Μου λέγων, Η χειρ μου με έσωσε. Τώρα λοιπόν κήρυξον εις επήκοον του λαού, λέγων, Όστις είναι δειλός και φοβούμενος ας στρέψη, και ας σπεύση από του όρους Γαλαάδ.» Εκείνοι που δεν ήταν πρόθυμοι να αντιμετωπίσουν κίνδυνο και κακουχίες ή που τα κοσμικά τους συμφέροντα μπορούσαν να απομακρύνουν τις καρδιές τους από το έργο του Θεού, δεν επρόκειτο να ενισχύσουν τη δύναμη των ισραηλινών στρατευμάτων. Η παρουσία τους μόνον αδυναμία θα πρόσφερε.

Είχε γίνει νόμος στον Ισραήλ το ακόλουθο διάγγελμα να κοινοποιηθεί σε ολόκληρο το στράτευμα πριν να δώσουν μάχη:

> «Τίς άνθρωπος ωκοδόμησεν οικίαν νέαν, και δεν έκαμεν εγκαινιασμόν αυτής; ας αναχωρήση και ας επιστρέψη εις την οικίαν αυτού, μήποτε αποθάνη εν τη μάχη, και εγκαινιάση αυτήν άλλος άνθρωπος. Και τίς άνθρωπος εφύτευσεν αμπελώνα, και δεν ευφράνθη εξ αυτού; ας αναχωρήση και ας επι-

στρέψη εις την οικίαν αυτού, μήποτε αποθάνη εν τη μάχη, και ευφρανθή εξ αυτού άλλος άνθρωπος. Και τίς άνθρωπος ηρραβωνίσθη γυναίκα και δεν έλαβεν αυτήν; ας αναχωρήση και ας επιστρέψη εις την οικίαν αυτού, μήποτε αποθάνη εν τη μάχη και λάβη αυτήν άλλος άνθρωπος.»

Και οι αξιωματικοί θα συνέχιζαν προσθέτοντας:

«Τίς άνθρωπος είναι δειλός και άκαρδος; ας αναχωρήση, και ας επιστρέψη εις την οικίαν αυτού, διά να μη δειλιάση η καρδία των αδελφών αυτού, ως η καρδία αυτού.» (Δευτ. 20:5-8).

Επειδή οι δικοί του ήταν τόσο ολιγάριθμοι συγκριτικά με τους εχθρούς του, ο Γεδεών είχε παραλείψει το συνηθισμένο διάγγελμα. Είχε μείνει κατάπληκτος με την ανακοίνωση ότι το στράτευμά του ήταν τόσο πολυάριθμο. Ο Κύριος όμως είδε την περηφάνια και την απιστία στις καρδιές του λαού Του. Ενθουσιασμένοι από τις συγκλονιστικές κλήσεις του Γεδεών, αυτοί είχαν πρόθυμα υποταγεί. Πολλοί όμως τρομοκρατήθηκαν μόλις αντίκρισαν τα στρατεύματα των Μαδιανιτών. Αλλά αν θα θριάμβευε ο Ισραήλ, θα ήταν εκείνοι που θα σφετερίζονταν τη δόξα για τον εαυτό τους, αντί να αποδώσουν τη νίκη στο Θεό.

Ο Γεδεών υπάκουσε στην οδηγία του Θεού, και με βαριά καρδιά είδε 22.000, δηλαδή περισσότεροι από τα δύο τρίτα των δυνάμεών του να φεύγουν για τα σπίτια τους. Και πάλι του ήρθε ο λόγος του Θεού: «Ο λαός είναι έτι πολύς. Καταβίβασον αυτόν εις το ύδωρ, και εκεί θέλω εκκαθαρίσει αυτούς εις σε, και περί ούτινος σοι είπω, Ούτος δεν θέλει ελθεί μετά σου, αυτός δεν θέλει ελθεί.» Ο λαός φέρθηκε σε ένα ρυάκι περιμένοντας την άμεση επίθεση κατά του εχθρού. Μερικοί πήραν λίγο νερό στη χούφτα τους και το κατάπιαν βιαστικά προχωρώντας. Αλλά σχεδόν όλοι οι άλλοι έσκυψαν στα γόνατά τους και νωχελικά άρχισαν να πίνουν από την επιφάνεια του ρυακιού. Εκείνοι που ήπιαν από τη χούφτα τους ήταν μόνον 300 από τους 10.000. Αυτοί όμως διαλέχθηκαν. Όλοι οι άλλοι πήραν την άδεια να επιστρέψουν στα σπίτια τους.

Πολλές φορές ο χαρακτήρας δοκιμάζεται με τα απλούστερα μέσα. Εκείνοι που στην ώρα του κινδύνου προτιμούσαν να καλύψουν τις δικές τους ανάγκες, δεν ήταν οι άνδρες στους οποίους θα μπορούσε κανείς να έχει εμπιστοσύνη σε μια επείγουσα ανάγκη. Οι άνδρες τους οποίους ο Θεός διάλεξε, ήταν οι λίγοι εκείνοι που δεν επέτρεψαν στις προσωπικές ανάγκες τους να τους κα-

θυστερήσουν από την εκτέλεση του καθήκοντος. Οι 300 εκλεκτοί άνδρες δεν είχαν μόνο θάρρος και αυτοέλεγχο, αλλά ήταν και άνθρωποι πίστης. Δεν είχαν μολυνθεί με την ειδωλολατρία. Ο Θεός μπορούσε να τους οδηγήσει και μέσο αυτών μπορούσε να εκτελέσει το απελευθερωτικό έργο Του για τον Ισραήλ. Η επιτυχία δεν εξαρτάται από τους αριθμούς. Ο Θεός μπορεί να ελευθερώσει και με τους λίγους όπως και με τους πολλούς. Δε μετράει τόσο πολύ ο αριθμός όσο ο χαρακτήρας αυτών που Τον υπηρετούν.

Οι Ισραηλίτες είχαν το στρατηγείο τους στην κορυφή ενός υψώματος που έβλεπε στην κοιλάδα όπου οι στρατιές των εισβολέων είχαν στρατοπεδεύσει. «Ο δε Μαδιάμ, και ο Αμαλήκ, και πάντες οι κάτοικοι της Ανατολής ήσαν εξηπλωμένοι εν τη κοιλάδι ως ακρίδες κατά το πλήθος, και αι κάμηλοι αυτών αναρίθμητοι ως η άμμος παρά το χείλος της θαλάσσης κατά το πλήθος.» (Κριτ. 7:12) Ο Γεδεών τρέμοντας αναλογιζόταν τη μάχη της επόμενης ημέρας.

Ο Κύριος όμως του μίλησε τη νύχτα εκείνη και του ζήτησε να κατεβεί μαζί με το Φουρά, το δούλο του, στο στρατόπεδο των Μαδιανιτών, και του έκανε γνωστό ότι εκεί θα άκουγε κάτι που θα του έδινε θάρρος. Πήγε, και εκεί που περίμενε στο σκοτάδι και στη σιγαλιά, άκουσε ένα στρατιώτη να διηγείται στο σύντροφό του ένα όνειρο που είδε: «Ιδού, ωνειρεύθην όνειρον, και ιδού ψωμίον κρίθινον κυλιόμενον εν τω στρατοπέδω του Μαδιάμ, ήλθεν εις τας σκηνάς, και εκτύπησεν αυτάς, και έπεσον, και ανέτρεψεν αυτάς και έπεσον αι σκηναί.» Ο άλλος απάντησε με λόγια που τάραξαν τα μύχια της καρδιάς του αόρατου ακροατή: «Τούτο δεν είναι ειμή η ρομφαία του Γεδεών, υιού του Ιωάς, ανδρός Ισραηλίτου. Ο Θεός παρέδωκεν εις την χείρα αυτού τον Μαδιάμ και άπαν το στρατόπεδον.» Ο Γεδεών αναγνώρισε να του μιλάει η φωνή του Θεού χρησιμοποιώντας αυτούς τους ξένους Μαδιανίτες. Απευθυνόμενος στους λιγοστούς άνδρες που είχε στις διαταγές του, είπε: «Σηκώθητε, διότι ο Κύριος παρέδωκεν εις την χείρα σας το στρατόπεδον του Μαδιάμ.»

Με θεία καθοδήγηση του υποδείχθηκε ένα σχέδιο επίθεσης, και το οποίο αμέσως μπήκε σε εφαρμογή. Οι 300 άνδρες χωρίσθηκαν σε τρία σώματα. Στον κάθε άνδρα είχε δοθεί μια σάλπιγγα και μια λαμπάδα κρυμμένη μέσα σε μια στάμνα. Οι πολεμιστές είχαν τοποθετηθεί με τρόπο που να πλησιάσουν το στρατόπεδο των Μαδιανιτών από τρεις διαφορετικές κατευθύνσεις. Μέσα στη νεκρική σιγή της νύχτας, με το σύνθημα που ακούσθηκε από το

πολεμικό κέρας του Γεδεών, οι τρεις ομάδες ήχησαν με τις σάλπιγγές τους. Τότε σπάζοντας τις στάμνες τους και εκθέτοντας τις καιγόμενες λαμπάδες, όρμησαν κατά του εχθρού με την τρομακτική πολεμική ιαχή «Ρομφαία του Κυρίου και του Γεδεών!»

Ο κοιμισμένος στρατός ξύπνησε αιφνιδιασμένος. Σε κάθε πλευρά έλαμπε το φως των αναμμένων λαμπάδων. Από κάθε πλευρά ακουγόταν ο ήχος των σαλπίγγων μαζί με την κραυγή των επιτιθεμένων. Νομίζοντας ότι βρίσκονται στο έλεος κάποιας συντριπτικής δύναμης, οι Μαδιανίτες πανικοβλήθηκαν. Με άγριες κραυγές φόβου έτρεχαν να γλιτώσουν τη ζωή τους, και παίρνοντας κατά λάθος τους συντρόφους τους για εχθρούς, άρχισαν να αλληλοσκοτώνονται. Μόλις διαδόθηκε η είδηση της νίκης, χιλιάδες Ισραηλίτες που είχαν απολυθεί και επιστρέψει στα σπίτια τους, γύρισαν και πήραν μέρος στην καταδίωξη των τρεπομένων σε άτακτη φυγή εχθρών τους. Οι Μαδιανίτες κατευθύνονταν προς τον Ιορδάνη ελπίζοντας να φθάσουν στα όριά τους πέρα από τον ποταμό. Ο Γεδεών έστειλε μηνυτές στη φυλή Εφραΐμ παρακινώντας τους να ανακόψουν την πορεία των υποχωρούντων στα νότια διαβατά μέρη του ποταμού. Στο μεταξύ ο Γεδεών και οι 300 άνδρες του, «αποκαμωμένοι, όμως καταδιώκοντες», πέρασαν τον ποταμό, κυνηγώντας εκείνους που είχαν ήδη διαβεί αντίπερα. Πρόλαβαν τους δύο βασιλείς, το Ζεβεέ και το Σαλμανά που ήταν επικεφαλής ολόκληρου του στρατεύματος και είχαν διαφύγει με 15.000 στρατιώτες, εντελώς τώρα διασκορπισμένους. Οι δύο αρχιστράτηγοι συνελήφθηκαν και θανατώθηκαν.

Σε αυτή τη συντριπτική ήττα εξοντώθηκαν όχι λιγότεροι από 120.000 εισβολείς. Η δύναμη των Μαδιανιτών είχε ανακοπεί σε τέτοιο σημείο που ποτέ πια δεν μπόρεσαν να πολεμήσουν τον Ισραήλ. Σύντομα τα νέα διαδόθηκαν απ'άκρη σε άκρη ότι ο Θεός του Ισραήλ είχε και πάλι πολεμήσει για το λαό Του. Απερίγραπτος ήταν ο τρόμος των γειτονικών εθνών όταν έμαθαν ποια απλοϊκά μέσα είχαν υπερισχύσει ενάντια στη δύναμη ενός θρασύτατου και πολεμοχαρούς λαού.

Ο αρχηγός που ο Θεός διάλεξε για να συντρίψει τους Μαδιανίτες, δεν κατείχε καμιά περίοπτη θέση στον Ισραήλ. Δεν ήταν ούτε άρχοντας, ούτε ιερέας, ούτε Λευίτης. Έκρινε τον εαυτό του ως τον πιο ασήμαντο της πατρικής του συγγένειας. Αλλά ο Θεός αναγνώρισε στο άτομό του έναν άνδρα με θάρρος και με ευθύτητα του χαρακτήρα. Δεν είχε εμπιστοσύνη στον εαυτό του και ήταν πρόθυμος να ακολουθήσει την καθοδήγηση του Κυρίου.

53. Οι πρώτοι κριτές

Ο Θεός δε χρησιμοποιεί πάντοτε για το έργο Του άτομα με μεγαλύτερα τάλαντα, αλλά εκλέγει εκείνους που μπορεί να χρησιμοποιήσει καλύτερα. «Η ταπείνωσις προπορεύεται της δόξης.» (Παρ. 15:33) Ο Κύριος μπορεί να εργασθεί με μεγαλύτερη επιτυχία με εκείνους που συναισθάνονται περισσότερο την αναξιότητά τους και που εμπιστεύονται Αυτόν ως αρχηγό και πηγή της δύναμής τους. Τους κάνει δυνατούς ενώνοντας την αδυναμία τους με τη δύναμή Του, και σοφούς συνδέοντας την άγνοιά τους με τη σοφία Του.

Αν έδειχναν πραγματική ταπεινοφροσύνη, ο Κύριος θα μπορούσε να κάνει πολύ περισσότερα για το λαό Του. Λίγοι όμως είναι εκείνοι στους οποίους μπορεί να ανατεθεί οπωσδήποτε κάποια μεγάλη ευθύνη χωρίς να αποκτήσουν αυτοπεποίθηση για τον εαυτό τους και ανεξαρτησία από το Θεό. Γι'αυτόν ακριβώς το λόγο όταν ο Κύριος διαλέγει όργανα για το έργο Του, προσπερνάει αυτούς που ο κόσμος τιμάει ως ταλαντούχους και μεγαλοφυείς. Αυτοί είναι πολλές φορές περήφανοι και βασίζονται στον εαυτό τους. Κρίνουν ότι είναι ικανοί να ενεργούν χωρίς τη συμβουλή του Θεού.

Η απλή πράξη του αλαλαγμού των σαλπίγγων από το στράτευμα του Ιησού του Ναυή γύρω από την Ιεριχώ, καθώς και της μικρής ομάδας του Γεδεών γύρω από τα στρατεύματα των Μαδιανιτών, με τη δύναμη του Θεού είχε σαν αποτέλεσμα την ανατροπή της δύναμης των εχθρών Του. Τα τελειότερα συστήματα που έχουν ποτέ εφεύρει οι άνθρωποι, όταν χρησιμοποιούνται ανεξάρτητα από τη δύναμη και τη σοφία του Θεού, είναι καταδικασμένα να αποτύχουν. Ενώ από το άλλο μέρος, τα πιο απίθανα μέσα, όταν καθορίζονται από το Θεό και ακολουθούνται με πίστη και ταπεινοφροσύνη, στέφονται με επιτυχία.

Η εμπιστοσύνη στο Θεό και η υπακοή στο θέλημά Του είναι τόσο απαραίτητες στον πνευματικό αγώνα του Χριστιανού, όσο ήταν για το Γεδεών και τον Ιησού του Ναυή στους αγώνες τους κατά των Χαναναίων. Με τις επανειλημμένες αποδείξεις της δύναμής Του για το καλό του Ισραήλ, ο Θεός ήθελε να τους κάνει να έχουν πίστη σε Αυτόν και να επιζητούν με εμπιστοσύνη τη βοήθειά Του σε κάθε καιρό χρείας. Είναι το ίδιο πρόθυμος σήμερα να συμμετέχει στις προσπάθειες του λαού Του και να επιτελέσει μεγάλα πράγματα χρησιμοποιώντας αδύναμα όργανα. Ολόκληρος ο Ουρανός περιμένει να μας δει να ζητούμε τη σοφία και τη δύναμή

Του. Ο Θεός δύναται «υπερεκπερισσού να κάμη υπέρ πάντα όσα ζητούμεν ή νοούμεν.» (Εφεσ. 3:20).

Ο Γεδεών επέστρεψε από την καταδίωξη των εχθρών του για να αντιμετωπίσει την αποδοκιμασία και τον ψόγο από μέρους των ιδίων των συμπατριωτών του. Όταν, απαντώντας στην κλήση του, οι Ισραηλίτες είχαν ενταχθεί στο στρατό εναντίον των Μαδιανιτών, η φυλή του Εφραΐμ είχε μείνει πίσω. Θεωρούσαν την προσπάθεια επικίνδυνο εγχείρημα. Και επειδή ο Γεδεών δεν τους έστειλε καμιά ιδιαίτερη πρόσκληση, επωφελήθηκαν από την εξαίρεση αυτή για να μην ενωθούν με τους αδελφούς τους. Όταν όμως έμαθαν για το θρίαμβο του Ισραήλ, οι Εφραϊμίτες ζήλεψαν που δεν πήραν μέρος σε αυτόν.

Μετά την κατακράτος ήττα των Μαδιανιτών, οι Εφραϊμίτες, κατά την υπόδειξη του Γεδεών, έπιασαν τα περάσματα του Ιορδάνη για να εμποδίσουν τη διαφυγή των υποχωρούντων. Με αυτό το μέσο ένας μεγάλος αριθμός των εχθρών είχε σκοτωθεί συμπεριλαμβανομένων και των δύο αρχόντων Ωρήβ και Ζηβ. Έτσι, οι Εφραϊμίτες συνέχισαν τη μάχη και βοήθησαν στην ολοκλήρωση της νίκης. Μολαταύτα ήταν ζηλόφθονοι και οργισμένοι, ωσάν ο Γεδεών να είχε οδηγηθεί από το δικό του θέλημα και τη δική του κρίση. Δε διέκριναν το χέρι του Θεού στο θρίαμβο του Ισραήλ, και δεν εκτίμησαν τη δύναμη και τη σπλαχνικότητα που έδειξε για την απελευθέρωσή τους. Και μόνο το γεγονός αυτό αποδείκνυε ότι δεν ήταν άξιοι να εκλεγούν ως ιδιαίτερα όργανά Του.

Καθώς ο Γεδεών επέστρεφε με τα τρόπαια της νίκης, αυτοί με οργή τον κατέκριναν: «Τί είναι το πράγμα τούτο το οποίον έκαμες εις ημάς, ότι δεν εκάλεσας ημάς ότε υπήγες να πολεμήσης εναντίον του Μαδιάμ;» Και ο Γεδεών είπε: «Τί έκαμα τώρα προς εσάς; Δεν είναι καλύτερον το *αποτρύγημα* του Εφραΐμ παρά τον *τρυγητόν* του Αβι-έζερ; Παρέδωκεν ο *Θεός* εις τας χείρας σας τους αρχηγούς του Μαδιάμ, τον Ωρήβ και τον Ζηβ, και τί ηδυνάμην να κάμω ως προς εσάς;»

Εύκολα θα μπορούσε το ζηλόφθονο πνεύμα να προκαλέσει ζωηρή λογομαχία που πιθανόν να κατέληγε σε σύγκρουση και αιματοχυσία. Η ήρεμη όμως απάντηση του Γεδεών κατεύνασε το θυμό των Εφραϊμιτών και επέστρεψαν ειρηνικά στα σπίτια τους. Σταθερός και ανένδοτος σε ζητήματα αρχών, και άνθρωπος «δυνατός εν ισχύι» στο πεδίο της μάχης, ο Γεδεών εμφορείτο από ένα πνεύμα αβρότητας που σπάνια συναντάται.

53. Οι πρώτοι κριτές

Ο λαός Ισραήλ, με την ευγνωμοσύνη που αισθανόταν για την απελευθέρωσή του από τους Μαδιανίτες, πρότεινε στο Γεδεών να γίνει βασιλιάς τους και η διαδοχή του θρόνου να προσκυρωθεί στους απογόνους του. Η πρόταση αυτή παραβίαζε άμεσα τις αρχές της θεοκρατίας. Ο Θεός ήταν ο βασιλιάς του Ισραήλ, και αν αυτοί τοποθετούσαν έναν άνθρωπο στο θρόνο, αυτό θα σήμαινε ότι απέρριπταν το θεϊκό ανώτατο Άρχοντά τους. Ο Γεδεών αναγνώριζε αυτό το γεγονός. Η απάντησή του δείχνει πόσο ειλικρινή και ευγενικά ήταν τα κίνητρά του. «Δεν θέλω γείνει άρχων εφ'υμάς εγώ, αλλ' ουδέ ο υιός μου θέλει γείνει άρχων εφ'υμάς. Ο Κύριος θέλει είσθαι άρχων εφ'υμάς.»

Ο Γεδεών όμως παρασύρθηκε σε ένα άλλο λάθος που έφερε συμφορά στην οικογένεια του και σε ολόκληρο τον Ισραήλ. Ο καιρός της αδράνειας που διαδέχεται ένα μεγάλο αγώνα, εμπεριέχει συνήθως μεγαλύτερους κινδύνους από ό,τι η περίοδος της διαμάχης. Στον κίνδυνο αυτό είχε εκτεθεί τώρα ο Γεδεών. Είχε καταληφθεί από ένα πνεύμα ανησυχίας. Μέχρι τότε ήταν ικανοποιημένος να εφαρμόζει τις οδηγίες του Θεού. Αλλά τώρα, αντί να περιμένει για θεϊκή καθοδήγηση, άρχισε να προγραμματίζει για τον εαυτό του. Όταν τα στρατεύματα του Κυρίου κερδίσουν μια σημαντική νίκη, ο Σατανάς διπλασιάζει τις προσπάθειές του για να ανατρέψει το έργο του Θεού. Έτσι, με σκέψεις και με σχέδια προτεινόμενα στο νου του Γεδεών, ο λαός του Ισραήλ εξόκειλε.

Επειδή έλαβε την προσταγή να προσφέρει θυσία επάνω στο βράχο όπου του είχε παρουσιασθεί ο Άγγελος, ο Γεδεών έβγαλε το συμπέρασμα ότι ήταν ταγμένος να εκτελεί καθήκοντα ιερέα. Χωρίς να περιμένει θεϊκή έγκριση, αποφάσισε να αποκτήσει ένα κατάλληλο μέρος και να εγκαινιάσει ένα σύστημα λατρείας όμοιο με εκείνο που λειτουργούσε στο αγιαστήριο. Με το ισχυρό λαϊκό ρεύμα που έκλινε προς αυτόν, δε συνάντησε δυσκολία στην εκτέλεση του σχεδίου του.

Όταν το ζήτησε, όλα τα χρυσά σκουλαρίκια που είχαν αφαιρεθεί από τους Μαδιανίτες, του προσφέρθηκαν σαν αναλογία του από λάφυρα. Ο λαός είχε επίσης λαφυραγωγήσει πολλά άλλα πολύτιμα πράγματα μαζί και με τις πανάκριβα κοσμημένες στολές των βασιλέων του Μαδιάμ. Από τα υλικά που είχαν συγκεντρωθεί με αυτό τον τρόπο ο Γεδεών κατασκεύασε ένα εφόδ και ένα εγκόλπιο κατ'απομίμηση εκείνων που φορούσε ο αρχιερέας.

53. Οι πρώτοι κριτές

Η πράξη του αυτή έγινε παγίδα για τον ίδιο, για την οικογένειά του και για ολόκληρο τον Ισραήλ. Η χωρίς εξουσιοδότηση αυτή λατρεία οδήγησε τελικά πολλούς από το λαό να λησμονήσουν εντελώς τον Κύριο και να λατρεύσουν τα είδωλα. Μετά το θάνατο του Γεδεών ένα πολυάριθμο πλήθος, ανάμεσα στο οποίο και η δική του οικογένεια, ενώθηκαν στην αποστασία αυτή. Ο λαός οδηγήθηκε μακριά από το Θεό, από τον ίδιο ακριβώς άνθρωπο που είχε άλλοτε ανατρέψει την ειδωλολατρία τους.

Λίγοι είναι εκείνοι που αναγνωρίζουν τη βαθιά επιρροή που ασκούν τα λόγια και οι πράξεις τους. Πόσο συχνά τα λάθη των γονέων προξενούν τα πιο καταστρεπτικά αποτελέσματα στα παιδιά τους και στα παιδιά των παιδιών τους πολύ αργότερα αφότου οι ίδιοι οι πρωταγωνιστές κατέβηκαν στον τάφο! Ο καθένας ασκεί μια ορισμένη επιρροή στους άλλους και θεωρείται υπεύθυνος για τα αποτελέσματα της επιρροής αυτής. Τα λόγια και οι πράξεις έχουν αποτελεσματική δύναμη, και το απώτερο μέλλον θα δείξει τις συνέπειες της ζωής μας στη γη αυτή. Η εντύπωση που σχηματίζεται από τα λόγια και τα έργα μας, θα αντενεργήσει ασφαλώς επάνω μας είτε με ευλογία είτε με κατάρα. Η σκέψη αυτή δημιουργεί ένα επιβλητικό δέος για τη ζωή και θα πρέπει να μας ελκύει στο Θεό με ταπεινή προσευχή ώστε Αυτός να μας οδηγεί με τη σοφία Του.

Εκείνοι που κατέχουν υψηλές θέσεις, είναι δυνατόν να παρασύρουν τους άλλους. Ακόμη και οι σοφότεροι πλανώνται. Οι δυνατότεροι μπορούν να παραπατήσουν και να σκοντάψουν. Χρειάζεται το μονοπάτι μας να φωτίζεται αδιάκοπα από το φως του ουρανού. Η μόνη μας ασφάλεια έγκειται στο να εμπιστευόμαστε απόλυτα την πορεία που ακολουθούμε σε Εκείνον που είπε: «Ακολούθει Μοι.»

Μετά το θάνατο του Γεδεών «δεν ενεθυμήθησαν οι υιοί Ισραήλ Κύριον τον Θεόν αυτών, τον σώσαντα αυτούς εκ της χειρός πάντων των εχθρών αυτών κυκλόθεν. Και δεν έκαμον έλεος εις τον οίκον του Ιεροβάαλ Γεδεών, αναλόγως προς πάντα τα αγαθά, τα οποία έκαμεν εις τον Ισραήλ.» Λησμονώντας όλα όσα χρωστούσαν στο Γεδεών, τον κριτή, τον απελευθερωτή τους, ο λαός Ισραήλ ανακήρυξε βασιλιά το νόθο γιο του τον Αβιμέλεχ, ο οποίος προκειμένου να στηρίξει τη δύναμή του, δολοφόνησε όλα τα νόμιμα παιδιά του Γεδεών εκτός από ένα.

΄Οταν οι άνθρωποι αποβάλλουν το φόβο του Θεού, πολύ λίγο απέχουν από του να απομακρυνθούν από την εντιμότητα και την

ακεραιότητα. Η εκτίμηση της ευσπλαχνίας του Κυρίου οδηγεί στην εκτίμηση εκείνων οι οποίοι, όπως ο Γεδεών, χρησιμοποιήθηκαν ως όργανα για να κάνουν καλό στο λαό Του. Η απάνθρωπη τάση του Ισραήλ προς την οικογένεια του Γεδεών ήταν αναμενόμενη από ένα λαό που εκδήλωνε τόσο μεγάλη αχαριστία στο Θεό.

Ύστερα από το θάνατο του Αβιμέλεχ, η κυβέρνηση των κριτών πού είχαν το φόβο του Κυρίου, συνετέλεσε για ένα διάστημα στην αναχαίτιση της ειδωλολατρίας. Αργότερα όμως ο λαός επέστρεψε στις συνήθειες των ειδωλολατρικών εθνικοτήτων που ζούσαν γύρω τους. Ανάμεσα στις βόρειες ισραηλινές φυλές, οι σύριοι και οι σιδώνιοι θεοί είχαν πολυάριθμους προσκυνητές. Στις νοτιοδυτικές περιοχές τα είδωλα των Φιλισταίων και στις ανατολικές τα ξόανα των Μωαβιτών και των Αμμωνιτών είχαν στρέψει τις καρδιές των Ισραηλιτών από το Θεό των πατέρων τους.

Η αποστασία όμως γρήγορα έφερε την τιμωρία της. Οι Αμμωνίτες καθυπέταξαν τις ανατολικές φυλές, και αφού πέρασαν τον Ιορδάνη, εισέβαλαν στα εδάφη των φυλών Ιούδα και Εφραΐμ. Προς τα δυτικά οι Φιλισταίοι προχώρησαν από την πεδινή τους έκταση πλάι στη θάλασσα και επιδόθηκαν σε εμπρησμούς και λεηλασίες προς κάθε κατεύθυνση.

Για άλλη μια φορά ο Ισραήλ φάνηκε εγκαταλειμμένος στη δύναμη των άσπονδων εχθρών. Πάλι ο λαός ζήτησε βοήθεια από Εκείνον τον οποίον είχαν εγκαταλείψει και είχαν προσβάλει. «Εβόησαν οι υιοί Ισραήλ προς τον Κύριον, λέγοντες, Ημαρτήσαμεν εις Σε, διότι εγκατελίπομεν τον Θεόν ημών, και ελατρεύσαμεν τους Βααλείμ.» Η λύπη τους όμως αυτή δε γέννησε την πραγματική μετάνοια. Ο λαός θρηνούσε για τα βάσανα που τους είχαν προξενήσει οι αμαρτίες τους, και όχι για τη στέρηση της τιμής προς το Θεό που η παράβαση του άγιου νόμου Του είχε προκαλέσει. Η πραγματική μετάνοια σημαίνει περισσότερο από τη λύπη για την αμαρτία. Σημαίνει αποφασιστική στροφή από την αμαρτία.

Ο Κύριος τους απάντησε με κάποιον από τους προφήτες Του:

> «Δεν σας ελύτρωσα Εγώ από των Αιγυπτίων, και από των Αμορραίων, από των υιών Αμμών, και από των Φιλισταίων; Οι Σιδώνιοι έτι, και οι Αμαληκίται, και οι Μωαβίται σας κατέθλιψαν. Και εβοήσατε προς Εμέ και Εγώ σας ελύτρωσα εκ της χειρός αυτών, αλλά σεις Με εγκατελίπετε και ελατρεύσατε άλ-

λους θεούς. Διά τούτο δεν θέλω σας λυτρώσει πλέον. Υπάγετε και βοήσατε προς τους θεούς τους οποίους εκλέξατε. Αυτοί ας σας λυτρώσωσιν εν τω καιρώ της αμηχανίας σας.»

Αυτά τα σοβαρά και φοβερά λόγια φέρνουν στο νου μια άλλη σκηνή, τη μεγάλη ημέρα της τελικής κρίσης, όταν αυτοί που απέρριψαν την ευσπλαχνία του Θεού και περιφρόνησαν τη χάρη Του, θα έρθουν πρόσωπο προς πρόσωπο με τη δικαιοσύνη Του. Στο δικαστήριο εκείνο οφείλουν να απολογηθούν για το πώς διατέθηκαν τα χαρισμένα από το Θεό τάλαντα του χρόνου, των χρημάτων και της ευφυΐας στην υπηρεσία των θεών του σύγχρονου κόσμου.

Εγκατέλειψαν τον πραγματικό και στοργικό Φίλο τους για να ακολουθήσουν το δρόμο των ανέσεων και των κοσμικών απολαύσεων. Κάποτε είχαν την πρόθεση να επιστρέψουν στο Θεό, αλλά ο κόσμος με τις τρέλες του και με τις απάτες του απέσπασε την προσοχή τους. Οι ανόητες διασκεδάσεις, η περηφάνια στο ντύσιμο, η αχαλίνωτη όρεξη σκλήρυναν την καρδιά και νάρκωσαν τη συνείδηση έτσι που η φωνή της αλήθειας δεν μπορούσε να ακουσθεί. Το καθήκον το παραμέλησαν. Πράγματα ανυπολόγιστης αξίας τα έβλεπαν με επιπολαιότητα μέχρι που από την καρδιά χάθηκε κάθε επιθυμία για θυσία χάρη Εκείνου ο οποίος τόσα πρόσφερε στον άνθρωπο. Τον καιρό του θερισμού όμως θα θερίσουν ό,τι έσπειραν. Ο Κύριος λέει:

«Εγώ έκραζον και σεις δεν υπηκούετε, εξέτεινον την χείρα Μου και ουδείς προσείχεν, αλλά κατεφρονείτε πάσας τας συμβουλάς Μου, και τους ελέγχους Μου δεν εδέχεσθε . . . Όταν ο φόβος σας επέλθη ως ερήμωσις, και η καταστροφή σας εφορμήση ως ανεμοστρόβιλος, όταν η θλίψις και η στενοχωρία έλθωσιν εφ'υμάς, τότε θέλουσι Με επικαλεσθή, αλλά δεν θέλω αποκριθή, επιμόνως θέλουσι Με εκζητήσει, αλλά δεν θέλουσι Με ευρεί. Διότι εμίσησαν την γνώσιν, και τον φόβον του Κυρίου δεν έκλεξαν, δεν ηθέλησαν τας συμβουλάς Μου, κατεφρόνησαν πάντας τους ελέγχους Μου. Διά τούτο θέλουσι φάγει από των καρπών της οδού αυτών, και θέλουσι χορτασθή από των κακοβουλιών αυτών.» «Όστις όμως ακούη Εμού, θέλει κατοικήσει εν ασφαλεία και θέλει ησυχάζει, μη φοβούμενος κακόν.» (Παρ. 1:24-31,33).

Τότε ταπεινώθηκαν οι Ισραηλίτες μπροστά στο Θεό. «Και απέβαλον τους θεούς τους ξένους εκ μέσου αυτών, και ελάτρευσαν τον Κύριον.» Και η γεμάτη αγάπη καρδιά του Θεού σπλαχνί-

σθηκε - «*ευσπλαχνίσθη* η ψυχή Αυτού εις την δυστυχίαν του Ισραήλ.» Ω! η μακρόθυμη ευσπλαχνία του Θεού μας! Όταν ο λαός Του απέβαλε τις αμαρτίες που τον είχαν απομακρύνει από Αυτόν, εισάκουσε τις προσευχές τους και άρχισε να ενεργεί αμέσως γι'αυτούς. Ένας απελευθερωτής παρουσιάσθηκε στο πρόσωπο του Ιεφθάε ενός Γαλαάδιτη, που πολέμησε τους Αμμωνίτες και κατέστρεψε αποτελεσματικά τη δύναμή τους. Δεκαοκτώ μέχρι τότε χρόνια ο Ισραήλ υπέφερε από την καταδυνάστευση των εχθρών του, αλλά και πάλι το μάθημα που διδάχθηκε με τα παθήματα, το λησμόνησε.

Αφού ο λαός Του επέστρεψε στις κακές συνήθειες, ο Κύριος τους άφησε να καταπιεσθούν πάλι από τους δεινούς εχθρούς τους, τους Φιλισταίους. Πολλά χρόνια ταλαιπωρήθηκαν, και μάλιστα κατά καιρούς υποδουλώθηκαν από το άγριο και φιλοπόλεμο αυτό έθνος. Είχαν αναμειχθεί με τους ειδωλολάτρες αυτούς, είχαν ενωθεί στις διασκεδάσεις και στη θρησκευτική λατρεία τους μέχρι που έγιναν ένα με αυτούς στις σκέψεις και στις επιδιώξεις. Τότε οι υποκριτικοί αυτοί φίλοι του Ισραήλ, έγιναν οι πιο άσπονδοι εχθροί τους, προσπαθώντας με κάθε μέσο να επιφέρουν την καταστροφή τους.

Όπως ο Ισραήλ, έτσι και οι Χριστιανοί συχνά υποχωρούν στην επιρροή του κόσμου και συμμορφώνονται με τις αρχές και με τις συνήθειές του για να συνάψουν φιλία με τους απίστους. Στο τέλος όμως θα φανεί ότι οι θεωρούμενοι φίλοι είναι οι πιο επικίνδυνοι εχθροί. Η Γραφή διδάσκει με σαφήνεια ότι δεν υπάρχει εναρμόνιση μεταξύ του λαού του Θεού και του κόσμου. «Μη θαυμάζετε, αδελφοί μου, αν ο κόσμος σάς μισή.» Ο Σωτήρας μας λέει: «Εξεύρετε ότι Εμέ πρότερον υμών εμίσησεν.» (Α΄Ιωάν. 3:13, Ιωάν. 15:18). Κρυμμένος με το κάλυμμα επίπλαστης φιλίας, ο Σατανάς εργάζεται να σαγηνεύσει το λαό του Θεού παρασύροντάς τους στην αμαρτία και έτσι να τους χωρίσει από Αυτόν. Και αφού χάσουν τον Υπερασπιστή τους, τότε οδηγεί τους πράκτορές του να στραφούν εναντίον τους και επιδιώκει την ολοκλήρωση της καταστροφής τους.

Ο ΣΑΜΨΩΝ

(Βασίζεται στο βιβλίο Κριταί, κεφ. 13: - 16:)

Ανάμεσα στη γενική αποστασία οι πιστοί προσκυνητές του Θεού εξακολουθούσαν να Τον ικετεύουν για την απελευθέρωση του Ισραήλ. Παρόλο ότι φαινομενικά δε δινόταν καμιά απάντηση, παρόλο ότι χρόνο με το χρόνο η δύναμη του καταδυνάστη εξακολουθούσε να καταπιέζει βαρύτερα τη χώρα, η πρόνοια του Θεού ετοίμαζε βοήθεια. Κοντά στα πρώτα ακόμη χρόνια της φιλιστινιακής καταπίεσης γεννήθηκε ένα παιδί με το οποίο ο Θεός προγραμμάτιζε να ταπεινώσει τη δύναμη των ισχυρών αυτών εχθρών.

Στα σύνορα της ορεινής πλευράς της χώρας που δέσποζε στη φιλιστινιακή πεδιάδα, βρισκόταν η μικρή κωμόπολη Σαραά. Εκεί κατοικούσε η οικογένεια του Μανωέ, από τη φυλή του Δαν, μια από τις λιγοστές οικογένειες που ανάμεσα στη γενική αποσκίρτηση είχε παραμείνει πιστή στον Κύριο.

Στη στείρα γυναίκα του Μανωέ «εφάνη άγγελος Κυρίου» φέροντας το μήνυμα ότι θα αποκτούσε ένα γιο μέσο του οποίου ο Θεός θα άρχιζε να ελευθερώνει τον Ισραήλ. Για το επικείμενο αυτό γεγονός ο άγγελος της έδωσε οδηγίες σχετικά με την τακτική που έπρεπε να ακολουθήσει καθώς και για την ανατροφή του παιδιού: «Τώρα λοιπόν πρόσεχε μη πίης οίνον ή σίκερα, και μη φάγης μηδέν ακάθαρτον.» Οι ίδιοι περιορισμοί έπρεπε να επιβληθούν από μιας αρχής και στο παιδί με την πρόσθετη εντολή ότι τα μαλλιά του δεν έπρεπε να κοπούν, επειδή προοριζόταν να καθιερωθεί στο Θεό ως Ναζηραίος εκ γενετής.

Η γυναίκα πήγε να βρει τον άνδρα της και, αφού περιέγραψε τον άγγελο, επανέλαβε μετά το μήνυμά του. Τότε από φόβο μή-

πως κάνουν κανένα λάθος στο σημαντικό καθήκον που τους είχε ανατεθεί, ο άνδρας προσευχήθηκε:

«Δέομαι, Κύριέ μου, ο άνθρωπος του Θεού τον οποίον απέστειλας, ας έλθη πάλιν προς ημάς, και ας διδάξη ημάς τί να κάμωμεν εις το παιδίον το οποίον μέλλει να γεννηθή.»

Όταν ο άγγελος ξαναπαρουσιάσθηκε, η ερώτηση που ο Μανωέ υπέβαλε με αγωνία, ήταν: «Τί πρέπει να κάμωμεν εις το παιδίον, και τί να γείνη εις αυτό;» Οι προηγούμενες οδηγίες επαναλήφθηκαν: «Από πάντων όσα είπα προς την γυναίκα, ας φυλαχθή. Από παντός ό,τι εξέρχεται εξ αμπέλου ας μη φάγη, και οίνον και σίκερα ας μη πίη, και μηδέν ακάθαρτον ας μη φάγη. Πάντα όσα παρήγγειλα εις αυτήν, ας φυλάξη.»

Το παιδί επηρεάζεται και καλά και άσχημα από τις συνήθειες της μητέρας. Αυτή η ίδια πρέπει να ακολουθεί τις αρχές, να εφαρμόζει την εγκράτεια και την αυταπάρνηση εάν πρόκειται να εκζητήσει το καλό του παιδιού της. Απερίσκεπτοι συμβουλάτορες παροτρύνουν τη μητέρα ότι είναι απαραίτητο να ικανοποιεί κάθε επιθυμία της και όρεξη, αλλά μια τέτοια διδαχή είναι εσφαλμένη και επιζήμια. Η μητέρα τελεί κάτω από τη διαταγή του ίδιου του Θεού να εφαρμόζει αυταπάρνηση σαν την πιο σοβαρή υποχρέωση.

Και οι πατέρες το ίδιο όπως και οι μητέρες συμμετέχουν στην υποχρέωση αυτή. Και οι δύο γονείς μεταδίδουν τα ίδια χαρακτηριστικά τους πνευματικά και σωματικά, τις κλίσεις και τις ορέξεις τους στα παιδιά τους. Σαν αποτέλεσμα της ακράτειας των γονέων τα παιδιά πολλές φορές υστερούν σε σωματική δύναμη και σε ηθική και πνευματική ικανότητα. Οι πότες και οι καπνιστές μπορούν να μεταδώσουν τις ακατάβλητες σφοδρές επιθυμίες τους, το καυτό αίμα τους και τα ερεθισμένα νεύρα τους στα παιδιά τους. Οι δοσμένοι στην ακολασία πολλές φορές κληροδοτούν τις ανόσιες επιθυμίες τους, συχνά και τις αρρώστιες τους στους γόνους τους. Και επειδή τα παιδιά έχουν μικρότερη από τους πατέρες δύναμη για να αντισταθούν στον πειρασμό, η κάθε γενεά τείνει να πέσει όλο και χαμηλότερα. Μέχρι ένα μεγάλο βαθμό οι γονείς είναι υπεύθυνοι όχι μόνο για τα βίαια πάθη και για τις διαστρεβλωμένες ροπές των παιδιών τους, αλλά και για τις ασθένειες χιλιάδων άλλων που γεννιούνται τυφλά, κουφά, παράλυτα ή διανοητικά καθυστερημένα.

Η ερώτηση κάθε πατέρα και μητέρας πρέπει να είναι: «Τί να καμωμεν εις το παιδίον το οποίον μέλλει να γεννηθή εις ημάς;»

Στα αποτελέσματα των προγενετικών επιδράσεων πολλοί δίνουν ελάχιστη σημασία. Η καθοδήγηση όμως που δόθηκε από τον ουρανό στους Εβραίους εκείνους γονείς και επαναλήφθηκε δύο φορές με τον πιο σαφή και επίσημο τρόπο, δείχνει πώς βλέπει το ζήτημα αυτό ο Δημιουργός μας.

Δεν ήταν αρκετό μόνο το κληροδότημα που το παιδί της υπόσχεσης θα λάμβανε από τους γονείς. Αυτό έπρεπε να συνδυασθεί με την προσεκτική διαπαιδαγώγηση και την απόκτηση ορθών συνηθειών. Ο Θεός πρόσταξε ότι ο μελλοντικός κριτής και απελευθερωτής του Ισραήλ όφειλε να υποβληθεί σε αυστηρή εγκράτεια από τη βρεφική ακόμη ηλικία. Εκ γενετής έπρεπε να είναι Ναζηραίος, και αυτό τον υπέβαλε σε συνεχή απαγόρευση χρήσης κρασιού ή άλλων οινοπνευματωδών. Τα μαθήματα της εγκράτειας, της αυταπάρνησης και της αυτεπιβολής πρέπει να διδάσκονται στα παιδιά από τη βρεφική ακόμη ηλικία.

Η απαγόρευτική εντολή του αγγέλου συμπεριλάμβανε ακόμη «παν ακάθαρτον». Η διάκριση ανάμεσα σε είδη διατροφής σαν τα καθαρά και ακάθαρτα δεν ήταν απλώς ένας τελετουργικός και δεσποτικός διακανονισμός, αλλά βασιζόταν στις αρχές της υγιεινής. Στην τήρηση της διάκρισης αυτής μπορεί να αποδοθεί σε μεγάλο βαθμό η αξιοσημείωτη ζωτικότητα που επί χιλιάδες χρόνια χαρακτηρίζει τον εβραϊκό λαό. Οι αρχές της εγκράτειας πρέπει να επεκταθούν πολύ πιο μακριά από τη χρήση των οινοπνευματωδών ποτών. Η κατανάλωση διεγερτικής και δύσπεπτης τροφής είναι συχνά το ίδιο επιβλαβής για την υγεία, και σε πολλές περιπτώσεις σκορπάει τους σπόρους της μέθης.

Η πραγματική εγκράτεια μας διδάσκει να απαλλαγούμε εντελώς από κάθε τι το βλαβερό και να χρησιμοποιούμε με σύνεση εκείνο που είναι υγιεινό. Είναι λίγοι αυτοί που αναγνωρίζουν, όπως πρέπει, το σπουδαίο ρόλο που οι συνήθειες της διατροφής τους παίζουν στην κατάσταση της υγείας τους, του χαρακτήρα τους, της χρησιμότητάς τους στον κόσμο και του αιώνιου προορισμού τους. Η όρεξη πρέπει πάντοτε να υποτάσσεται στις ηθικές και στις πνευματικές δυνάμεις. Το σώμα πρέπει να υποδουλωθεί στο νου, όχι ο νους στο σώμα.

Η θεϊκή υπόσχεση στο Μανωέ εκπληρώθηκε στον κατάλληλο καιρό με τη γέννηση ενός γιου στον οποίο δόθηκε το όνομα Σαμψών. Καθώς μεγάλωνε το παιδί, ήταν φανερό ότι κατείχε υπερφυσική σωματική δύναμη. Αυτό όμως τόσο ο Σαμψών όσο και οι γονείς του ήξεραν καλά ότι δεν εξαρτάτο από το γεροδεμένο

σφριγηλό σώμα του, αλλά από την υπόστασή του ως Ναζηραίου η οποία συμβολιζόταν από τα ακούρευτα μαλλιά του. Αν ο Σαμψών είχε υπακούσει στις θεϊκές εντολές τόσο πιστά όσο οι γονείς του, θα είχε ευγενέστερη και ευτυχέστερη μοίρα. Η συναναστροφή όμως με τους ειδωλολάτρες τον διέφθειρε.

Επειδή η κωμόπολη της Σαραά συνόρευε με τη χώρα των Φιλισταίων, ο Σαμψών σχετίσθηκε μαζί τους με φιλία. Έτσι, από την παιδική ηλικία είχε δημιουργήσει οικειότητες των οποίων η επιρροή αμαύρωσε όλη τη ζωή του. Μια νεαρή γυναίκα που κατοικούσε στη Θαμνάθ, πόλη των Φιλισταίων, έλκυσε τα αισθήματα του Σαμψών και αποφάσισε να την πάρει για γυναίκα του. Στους θεοφοβούμενους γονείς του που προσπάθησαν να τον αποτρέψουν από το σκοπό του, έδωσε τη μοναδική απάντηση: «Ταύτην λάβε εις εμέ, διότι αυτή είναι αρεστή εις τους οφθαλμούς μου.» Τελικά οι γονείς υποχώρησαν μπροστά στις επιθυμίες του και έγινε ο γάμος.

Ακριβώς ενώ έμπαινε στην ανδρική ηλικία, στον καιρό κατά τον οποίο όφειλε να εκπληρώσει τη θεϊκή αποστολή του - στον καιρό όπου πάνω από όλα έπρεπε να είναι πιστός στο Θεό - ο Σαμψών συγγένεψε με τους εχθρούς του Ισραήλ. Δε ρώτησε αν θα μπορούσε να δοξάσει καλύτερα το Θεό ενωμένος με το αντικείμενο της εκλογής του, ή αν έβαζε τον εαυτό του σε μια θέση όπου δε θα μπορούσε να εκτελέσει το σκοπό που όφειλε να εκπληρώσει στη ζωή του. Σε όλους όσοι πρώτα ζητούν να τιμήσουν το Θεό, Αυτός υπόσχεται σοφία. Υπόσχεση όμως δε δίνεται σε αυτούς που έχουν τη ροπή να ευχαριστήσουν τον εαυτό τους.

Πόσοι ακολουθούν την ίδια πορεία που ακολούθησε ο Σαμψών! Πόσο συχνά συνάπτονται γάμοι μεταξύ πιστών και απίστων, επειδή οι κλίσεις κυριαρχούν στην εκλογή του συζύγου ή της συζύγου! Οι συμβαλλόμενοι δε ζητούν τη συμβουλή του Θεού, ούτε έχουν τη δόξα Του στο νου τους. Η χριστιανική θρησκεία θα έπρεπε να ασκεί πρυτανεύουσα επιρροή στη σχέση του γάμου, αλλά συχνά συμβαίνει τα κίνητρα που οδηγούν στην ένωση αυτή να μη συνταυτίζονται με τις χριστιανικές αρχές.

Ο Σατανάς επιδιώκει διαρκώς να ισχυροποιήσει την επιβολή του επάνω στο λαό του Θεού παρασέρνοντάς τους σε συμμαχία με τους υπηκόους του. Για να το επιτύχει, προσπαθεί να ξυπνήσει μέσα τους ανόσια πάθη. Ο Κύριος όμως έχει σαφώς διδάξει το λαό Του μέσα από το λόγο Του να μην ενώνονται με αυτούς που δεν έχουν μέσα τους την ενοικούσα χάρη και αγάπη Του.

54. Ο Σαμψών

«Τίνα δε συμφωνίαν (έχει) ο Χριστός με τον Βελίαλ; ή τίνα μερίδα ο πιστός με τον άπιστον; Τίνα δε συμβιβασμόν ο ναός του Θεού με τα είδωλα;» (Β΄Κορ. 6:15,16).

Στο συμπόσιο του γάμου του ο Σαμψών ήρθε σε στενή επαφή με αυτούς που μισούσαν το Θεό του Ισραήλ. Όποιος εθελοντικά συνάπτει τέτοιου είδους σχέσεις, αισθάνεται την ανάγκη να υιοθετήσει μέχρι ένα σημείο τα ήθη και τα έθιμα των συντρόφων του. Ο καιρός που παρέρχεται με αυτό τον τρόπο, δεν είναι μόνο χαμένος, αλλά, χειρότερα ακόμη, γεννιούνται σκέψεις και λέγονται λόγια που τείνουν να γκρεμίσουν τα προπύργια των ηθικών αρχών και να αδυνατίσουν το φρούριο της ψυχής.

Η γυναίκα, για την απόκτηση της οποίας ο Σαμψών είχε παραβεί την εντολή του Θεού, φέρθηκε προδοτικά στον άνδρα της πριν ακόμη λήξει το γαμήλιο γεύμα. Εξοργισμένος από τη δολιότητά της ο Σαμψών την εγκατέλειψε προσωρινά και πήγε μόνος του στο σπίτι του στη Σαραά. Όταν αργότερα πιο συμβιβαστικός επέστρεψε για τη νύφη, τη βρήκε γυναίκα ενός άλλου. Η εκδίκηση που έκανε καταστρέφοντας όλα τα σπαρτά και τα αμπέλια των Φιλισταίων, τους εξώθησε να τη σκοτώσουν, παρόλο ότι οι απειλές τους την είχαν οδηγήσει στην προδοσία που έγινε η αφορμή γι'αυτή την αναστάτωση.

Ο Σαμψών είχε ήδη δείξει τη θαυμαστή του δύναμη όταν, χωρίς καμιά βοήθεια, σκότωσε ένα λιοντάρι και θανάτωσε τριάντα άνδρες της Ασκάλωνας. Τώρα εξωθημένος από την οργή για το βάρβαρο έγκλημα που έγινε στη γυναίκα του, επιτέθηκε στους Φιλισταίους και τους εξολόθρευσε «εν σφαγή μεγάλη». Μετά από αυτό, θέλοντας να βρει ένα ασφαλές μέρος μακριά από τους εχθρούς του, αποσύρθηκε στο «χάσμα της πέτρας Ητάμ». στη φυλή Ιούδα.

Στο μέρος αυτό τον καταδίωξε μια μεγάλη δύναμη ανδρών, και οι κάτοικοι του Ιούδα - μέσα στη μεγάλη τους ανησυχία - πήραν τη δουλοπρεπή απόφαση να τον παραδώσουν στους εχθρούς του. Με το σκοπό αυτό πήγαν να τον βρουν 3.000 άνδρες. Αλλά και με αυτά ακόμη το δεδομένα δεν τόλμησαν να τον πλησιάσουν αν δεν τους διαβεβαίωνε προηγουμένως ότι δε θα έκανε κακό στους συμπατριώτες του. Ο Σαμψών δέχθηκε να τον δέσουν και να τον παραδώσουν στους Φιλισταίους, αλλά πρώτα απέσπασε την απόφαση των ανδρών του Ιούδα ότι δε θα τον επιτεθούν αυτοί ώστε να τον αναγκάσουν να τους εξολοθρεύσει.

54. Ο Σαμψών

Τους επέτρεψε να τον δέσουν με δυο καινούρια σχοινιά, και οδηγήθηκε έτσι στο στρατόπεδο των εχθρών του ανάμεσα σε ένα ξέσπασμα χαράς. Την ώρα όμως που οι κραυγές τους αντηχούσαν στα βουνά, «επήλθεν επ'αυτόν Πνεύμα Κυρίου». Έσπασε πέρα για πέρα τα γερά, καινούρια σχοινιά σαν να ήταν λινάρι που καιγόταν στη φωτιά. Κατόπιν, αρπάζοντας το πρώτο όπλο που βρήκε μπροστά του, αν και δεν ήταν παρά ενός γαϊδάρου σαγόνι που αποδείχθηκε όμως αποτελεσματικότερο από σπαθί ή ακόντιο, πάταξε με αυτό τους Φιλισταίους, ώσπου έφυγαν κατατρομαγμένοι αφήνοντας χίλιους νεκρούς στο πεδίο της μάχης.

Αν οι Ισραηλίτες ήταν πρόθυμοι να ενωθούν με το Σαμψών και να προχωρήσουν για τη νίκη, θα μπορούσαν εκείνη την ώρα να απελευθερωθούν από τη δύναμη των καταδυναστών τους. Αλλά είχαν γίνει λιγόψυχοι και δειλοί. Είχαν παραμελήσει το έργο που ο Θεός τους πρόσταξε να κάνουν για να εκτοπίσουν τους ειδωλολάτρες και είχαν μιμηθεί τις εξευτελιστικές τους συνήθειες, ανεχόμενοι την αγριότητά τους και επιδοκιμάζοντας ακόμη και την άδικη συμπεριφορά τους, φθάνει αυτή να μη στρεφόταν εναντίον τους. Όταν οι ίδιοι περνούσαν στην εξουσία των βασανιστών, υποτάσσονταν δουλοπρεπώς στον εξευτελισμό που θα μπορούσαν να είχαν αποφύγει αν μόνο υπάκουαν στο Θεό. Ακόμη και όταν ο Κύριος τους έστελνε έναν απελευθερωτή, δεν ήταν σπάνιο να τον εγκαταλείψουν και να πάνε με το μέρος των εχθρών τους.

Μετά τη νίκη του, οι Ισραηλίτες ανακήρυξαν το Σαμψών κριτή και αυτός έκρινε τον Ισραήλ είκοσι χρόνια. Το ένα στραβοπάτημα όμως ετοιμάζει το δρόμο για το επόμενο. Ο Σαμψών είχε παραβεί την εντολή του Θεού όταν διάλεξε να πάρει γυναίκα από τους Φιλισταίους και τώρα, συνεπαρμένος από ένα ανήθικο πάθος, αποτόλμησε να διαλέξει από αυτούς πάλι που στο μεταξύ είχαν καταντήσει άσπονδοι εχθροί του. Βασιζόμενος στη μεγάλη δύναμη η οποία τόσο είχε τρομοκρατήσει τους Φιλισταίους, πήγε ξετσίπωτα στη Γάζα να επισκεφθεί μια ντόπια πόρνη.

Οι κάτοικοι της πόλης πληροφορήθηκαν την παρουσία του και ήταν έτοιμοι για εκδίκηση. Ο εχθρός τους ήταν για καλά κλεισμένος μέσα από τα τείχη τής πιο ισχυρά οχυρωμένης πόλης τους. Ήταν σίγουροι για τη λεία τους και το μόνο που περίμεναν, ήταν πότε να ξημερώσει για να ολοκληρώσουν το θρίαμβό τους. Τα μεσάνυχτα ο Σαμψών ξύπνησε. Η ελέγχουσα φωνή της συνείδησης τον γέμισε με τύψεις όταν θυμήθηκε ότι είχε παραβεί τον

όρκο του Ναζηραίου. Παρά την αμαρτία του όμως, το έλεος του Θεού δεν τον είχε εγκαταλείψει. Η καταπληκτική του δύναμη του εξασφάλισε και πάλι την απελευθέρωση. Φθάνοντας στην πύλη της πόλης την ξήλωσε από τη θέση της και τη μετέφερε μαζί με τους παραστάτες και τους μοχλούς της στην κορυφή ενός βουνού, προς την κατεύθυνση της Χεβρών.

Ούτε η δύσκολη διαφυγή του δε σταμάτησε τη διεστραμμένη πορεία του. Δεν τόλμησε να στραφεί ξανά προς τους Φιλισταίους, αλλά εξακολουθούσε να αναζητάει τις σαρκικές εκείνες απολαύσεις που τον παρέσερναν προς την καταστροφή. «Ηγάπησε γυναίκα τινά εν τη κοιλάδι Σωρήκ», όχι μακριά από τον τόπο όπου γεννήθηκε. Το όνομά της ήταν Δαλιδά ''η καταναλώτρια''. Η κοιλάδα Σωρήκ φημιζόταν για τα αμπέλια της, και αυτός ήταν ένας άλλος πειρασμός για τον αμφιταλαντευόμενο Ναζηραίο που ήδη είχε παρασυρθεί στη χρήση του κρασιού παραβαίνοντας έτσι άλλον έναν όρο που τον δέσμευε με την αγιότητα και με το Θεό. Οι Φιλισταίοι παρακολουθούσαν άγρυπνα τις κινήσεις του εχθρού τους, και όταν ξέπεσε τόσο χαμηλά με αυτό τον καινούργιο αισθηματικό δεσμό, αποφάσισαν να μεταχειρισθούν τη Δαλιδά για να επιτύχουν την τελική καταστροφή του.

Μια αντιπροσωπεία αποτελούμενη από έναν αρχηγό της κάθε επαρχίας των Φιλισταίων πήγε στην κοιλάδα Σωρήκ. Δεν τολμούσαν να επιχειρήσουν να τον συλλάβουν ενόσω αυτός κατείχε τη μεγάλη δύναμη, αλλά ο σκοπός τους ήταν να μάθουν, αν ήταν δυνατόν, το μυστικό της δύναμής του. Δωροδόκησαν λοιπόν τη Δαλιδά για να το ανακαλύψει και να τους το αποκαλύψει.

Ενώ η προδότρια πίεζε το Σαμψών με τις ερωτήσεις της, αυτός την ξεγέλασε λέγοντάς της ότι θα γινόταν αδύνατος σαν τους άλλους ανθρώπους αν υποβαλλόταν στη δοκιμή ορισμένων εμποδίων που ανέφερε. Κάθε φορά που εκείνη δοκίμαζε την εφαρμογή, φαινόταν η απάτη. Τότε τον κατηγόρησε ως ψεύτη λέγοντας: «Πώς λέγεις, Σε αγαπώ, ενώ η καρδία σου δεν είναι μετ'εμού; Συ με εγέλασας τρίτην ταύτην φοράν, και δεν με εφανέρωσας εις τί ίσταται η δύναμίς σου η μεγάλη.» Τρεις φορές ο Σαμψών είχε την τρανότερη απόδειξη ότι οι Φιλισταίοι είχαν συμμαχήσει με τη γόησσά του για να τον εξολοθρεύσουν. Όταν όμως απέτυχε στο σκοπό της, έκανε πως αστειευόταν, και εκείνος σαν τυφλός απέκλεισε το φόβο.

Μέρα με τη μέρα τον πίεζε η Δαλιδά, «ώστε η ψυχή αυτού απέκαμε μέχρι θανάτου.» Και όμως μια πονηρή δύναμη τον κρα-

τούσε ακόμη κοντά της. Εξαντλημένος τελικά, ο Σαμψών φανέρωσε το μυστικό του. «Ξυράφιον δεν ανέβη επί την κεφαλήν μου, διότι εγώ είμαι Ναζηραίος εις τον Θεόν εκ κοιλίας μητρός μου. Εάν ξυρισθώ, τότε η δύναμίς μου θέλει φύγει απ'εμού, και θέλω αδυνατίσει, και κατασταθή ως πάντες οι άνθρωποι.» Αμέσως ένας μηνυτής έτρεξε γρήγορα στους αρχηγούς των Φιλισταίων για να τους παρακινήσει να σπεύσουν κοντά της δίχως χρονοτριβή.

Ενώ ο πολεμιστής είχε αποκοιμηθεί, του έκοψαν τα βαριά, πυκνά μαλλιά του. Και τότε αυτή, όπως είχε κάνει τις τρεις προηγούμενες φορές, φώναξε: «Οι Φιλισταίοι επί σε, Σαμψών!» Εκείνος, αγουροξυπνημένος, νόμισε ότι θα ασκούσε τη δύναμή του όπως πρώτα για να τους καταστρέψει. Τα παραλυμένα όμως χέρια του αρνήθηκαν να εκτελέσουν τη διαταγή του, και γνώρισε τότε ότι «ο Κύριος είχεν απομακρυνθή απ' αυτού». Αφού τον κούρεψαν, η Δαλιδά άρχισε να τον πειράζει και να του δημιουργεί πόνο, δοκιμάζοντας έτσι τη δύναμή του, επειδή οι Φιλισταίοι δεν τολμούσαν να τον πλησιάσουν πριν βεβαιωθούν τελείως ότι η δύναμή του τον είχε εγκαταλείψει. Τότε τον άρπαξαν, και αφού τον τύφλωσαν από τα δυο μάτια του, τον τράβηξαν στη Γάζα, όπου τον έδεσαν με αλυσίδες στο δεσμωτήριό τους και τον υπέβαλαν σε καταναγκαστικά έργα.

Τι αλλαγή για εκείνον που υπήρξε ο κριτής και ο πρωταθλητής του Ισραήλ - αδύναμος τώρα, τυφλός, φυλακισμένος, εξευτελισμένος και στη σκληρότερη εργασία καταπονημένος!

Λίγο κατ'ολίγο είχε παραβεί τους όρους της ιερής κλήσης του. Ο Θεός έδειξε μεγάλη υπομονή μαζί του. Αλλά όταν τόσο πολύ είχε ενδώσει στη δύναμη της αμαρτίας ώστε να προδώσει το μυστικό του, ο Κύριος απομακρύνθηκε από αυτόν. Δεν υπήρχε δύναμη αποκλειστικά στα μαλλιά του, αλλά αυτό ήταν ένα τεκμήριο της αφοσίωσής του στο Θεό. Και όταν το σύμβολο θυσιάσθηκε στο βωμό του πάθους, η ευλογία την οποία αντιπροσώπευε, χάθηκε και αυτή.

Μέσα στη συμφορά και στην ταπείνωση, άθυρμα των Φιλισταίων, ο Σαμψών γνώρισε πολύ περισσότερο την αδυναμία του από ό,τι την ήξερε μέχρι τότε. Και τα βάσανά του τον οδήγησαν στη μετάνοια. Καθώς μεγάλωναν τα μαλλιά του, επανερχόταν βαθμηδόν και η δύναμή του. Οι εχθροί του όμως, θεωρώντας τον έναν αλυσοδεμένο και ανήμπορο δεσμώτη, δεν αισθάνθηκαν καμιά ανησυχία.

54. Ο Σαμψών

Οι Φιλισταίοι απέδωσαν τη νίκη τους στους θεούς τους και, θριαμβολογώντας, καταφρόνησαν το Θεό του Ισραήλ. Οργάνωσαν ένα συμπόσιο προς τιμή του Δαγών, τον ψαροθεό, ‘‘τον προστάτην της θαλάσσης’’. Από πόλεις και χωριά, απ’άκρη σε άκρη της φιλιστινιακής πεδιάδας συγκεντρώθηκε ο λαός και οι άρχοντές τους. Πλήθη προσκυνητών γέμισαν τον πελώριο ναό και συνωστίζονταν στα μπαλκόνια μέχρι κοντά στην οροφή. Εκεί ήταν όλη η μεγαλόπρεπη επίδειξη της τελετουργικής λατρείας τους που συνοδευόταν από μουσική και φαγοπότι. Τότε, σαν το κορυφαίο τρόπαιο της δύναμης του Δαγών, φέρθηκε και ο Σαμψών. Πανηγυρικές κραυγές χαιρέτισαν την παρουσία του. Άρχοντες και λαός ειρωνεύονταν τη δυστυχία του και λάτρευαν το θεό που είχε ανατρέψει τον καταστροφέα της χώρα τους. Ύστερα από ένα διάστημα, προσποιούμενος τον κουρασμένο, ο Σαμψών ζήτησε την άδεια να ξαποστάσει ακουμπώντας στους δύο κεντρικούς στύλους που στήριζαν τη στέγη του ναού. Τότε απεύθυνε τη σιωπηλή αυτή προσευχή: «Δέσποτα Κύριε, ενθυμήθητί με, δέομαι και ενίσχυσόν με, παρακαλώ, μόνον ταύτην την φοράν, Θεέ, διά να εκδικηθώ κατά των Φιλισταίων διαμιάς.» Με αυτά τα λόγια αγκάλιασε τις κολόνες με τα στιβαρά χέρια, και φωνάζοντας «αποθανέτω η ψυχή μου μετά των Φιλισταίων», κάμφθηκε με αποτέλεσμα να γκρεμισθεί η σκεπή σκοτώνοντας με το μοναδικό αυτό πάταγο το μεγάλο εκείνο πλήθος. Έτσι, «οι αποθανόντες, τους οποίους εθανάτωσεν εν τω θανάτω αυτού ήσαν περισσότεροι παρά όσους εθανάτωσεν εν τη ζωή αυτού.»

Το είδωλο και οι προσκυνητές του, ιερείς και χωρικοί, πολεμιστές και ευγενείς ταφηκαν όλοι μαζί κάτω από τα ερείπια του ναού του Δαγών. Και ανάμεσά τους το γιγαντιαίο κορμί εκείνου, τον οποίον ο Θεός είχε εκλέξει για απελευθερωτή του λαού Του. Η είδηση της καταστροφής έφθασε στη χώρα του Ισραήλ και οι συγγενείς του Σαμψών κατέβηκαν από τα βουνά τους και ανεμπόδιστοι παρέλαβαν το σώμα του νεκρού ήρωά τους. «Και ανεβίβασαν και έθαψαν αυτόν μεταξύ Σαραά και Εσθαόλ, εν τω τάφω Μανωέ του πατρός αυτού.»

Η υπόσχεση του Θεού ότι με το Σαμψών θα άρχιζε «να ελευθερώνη τον Ισραήλ εκ της χειρός των Φιλισταίων» βγήκε σωστή. Πόσο σκοτεινό όμως και τρομερό το μητρώο της ζωής εκείνης που θα μπορούσε να γίνει ο αίνος του Θεού και η δόξα του έθνους! Αν είχε μείνει ο Σαμψών πιστός στη θεϊκή κλήση, η πρόθεση του Θεού θα είχε εκπληρωθεί προς τιμή και ανάδειξή του.

Ενέδωσε όμως στον πειρασμό, φέρθηκε με απιστία σε ό,τι του είχε ανατεθεί, και η αποστολή του πραγματοποιήθηκε με την ήττα, με τη σκλαβιά και με το θάνατο.

Σωματικά, ο Σαμψών υπήρξε ο δυνατότερος άνθρωπος που έζησε στη γη. Όσον αφορά όμως στον αυτοέλεγχο, στην ακεραιότητα και στην ευθύτητα του χαρακτήρα, ήταν ένας από τους πιο αδύνατους ανθρώπους. Μερικοί συγχέουν τα δυνατά πάθη με τον ισχυρό χαρακτήρα. Η αλήθεια όμως είναι ότι εκείνος που εξουσιάζεται από τα πάθη του, είναι αδύνατος άνθρωπος. Η πραγματική μεγαλοσύνη του ανθρώπου μετριέται με τη δύναμη των αισθημάτων που ο ίδιος κυβερνάει και όχι με αυτά που τον κυβερνούν.

Η προνοητική φροντίδα του Θεού είχε τεθεί επάνω στο Σαμψών με σκοπό να προετοιμασθεί να εκτελέσει το έργο που κλήθηκε να κάνει. Από την αρχή της ζωής του τον περιέβαλλαν ευμενείς συνθήκες για σωματικό σφρίγος, για πνευματική δύναμη και για ηθική αγνότητα. Με την επιρροή όμως ασεβών συντρόφων, άφησε να του ξεφύγει το έρεισμα αυτό από το Θεό, που είναι η μοναδική ασφάλεια του ανθρώπου και το ρεύμα του κακού τον παρέσυρε μακριά. Εκείνοι που κατά την εκτέλεση του καθήκοντος περνούν από δοκιμασίες, μπορούν να είναι σίγουροι ότι ο Θεός θα τους διαφυλάξει. Αν όμως οι άνθρωποι εσκεμμένα θέτουν τον εαυτό τους κάτω από τη δύναμη του πειρασμού, νωρίς ή αργά θα πέσουν.

Εκείνους ακριβώς που ο Θεός προτίθεται να χρησιμοποιήσει ως όργανά Του για κάποιο ιδιαίτερο έργο, ο Σατανάς χρησιμοποιεί τη μεγαλύτερη δύναμή του για να τους κάνει να λοξοδρομήσουν. Μας επιτίθεται στα αδύνατα σημεία μας, εργαζόμενος με τις ατέλειες του χαρακτήρα για να αποκτήσει τον έλεγχο όλου του ανθρώπου. Ξέρει πως όταν αυτά τα τρωτά σημεία υποθάλπονται, τότε θα νικήσει. Ο άνθρωπος δεν αφήνεται μόνος του να νικήσει τις πονηρές δυνάμεις με τις δικές του αδύναμες προσπάθειες. Βοήθεια υπάρχει διαθέσιμη και προσφέρεται σε κάθε ψυχή η οποία την επιθυμεί ειλικρινά! Άγγελοι του Θεού που ανεβοκατεβαίνουν τη σκάλα του οράματος του Ιακώβ, θα βοηθήσουν την κάθε ψυχή που επιθυμεί να φθάσει μέχρι την υψηλότερη βαθμίδα του ουρανού.

54. Ο Σαμψών

ΤΟ ΠΑΙΔΙ Ο ΣΑΜΟΥΗΛ

(Βασίζεται στο βιβλίο Α΄Σαμουήλ, κεφ. 1:, 2:1-11)

Ο Ελκανά, ένας Λευίτης από το όρος Εφραΐμ, ήταν άνθρωπος πλούσιος και με μεγάλη επιρροή, ένας που αγαπούσε και φοβόταν το Θεό. Η σύζυγός του η ΄Αννα ήταν γυναίκα πολύ ευσεβής. Σεμνή και ήρεμη, διακρινόταν για το χαρακτήρα της με βαθιά ευσυνειδησία και ακλόνητη πίστη.

Το ευλαβικό αυτό ζευγάρι είχε στερηθεί την ευλογία την τόσο πολυπόθητη για τον κάθε Ιουδαίο. Το σπίτι τους δεν το φαίδρυναν χαρούμενες παιδικές φωνές, και η επιθυμία της διαιώνισης του ονόματός του οδήγησε το σύζυγο - όπως είχε οδηγήσει πολλούς άλλους - να συνάψει ένα δεύτερο γάμο. Το μέτρο όμως αυτό που πάρθηκε από έλλειψη εμπιστοσύνης στο Θεό, δεν έφερε την ευτυχία. Γιοι και θυγατέρες προστέθηκαν στην οικογένεια, αλλά η χαρά και η ομορφιά του ιερού θεσπίσματος του Θεού είχε καταστραφεί και η οικογενειακή γαλήνη είχε χαθεί. Η Φενίνα, η καινούρια σύζυγος, ήταν φθονερή και στενοκέφαλη, φερόταν με περηφάνια και με υπεροψία. Για την ΄Αννα οι ελπίδες είχαν χαθεί και η ζωή της έγινε φορτική. Υπέμεινε όμως τη δοκιμασία με πραότητα, χωρίς να παραπονιέται.

Ο Ελκανά τηρούσε πιστά τις διατάξεις του Θεού. Η λατρεία στη Σηλώ συνεχιζόταν ακόμη τότε, αλλά εξαιτίας μερικών ανωμαλιών στη σειρά των ιερατικών καθηκόντων, η υπηρεσία του δεν απαιτείτο στο ιερό όπου σαν Λευίτης έπρεπε να παρευρίσκεται. Πήγαινε όμως με την οικογένειά του στις καθορισμένες συνάξεις για να προσκυνήσει και να προσφέρει θυσίες.

Ακόμη και στα ιερά πανηγύρια που σχετίζονταν με τη λατρεία του Θεού, παρενέβαινε το πονηρό πνεύμα που είχε φέρει τη συμφορά στο σπίτι του. Μετά τις ευχαριστήριες προσφορές, ολό-

κληρη η οικογένεια, σύμφωνα με την καθιερωμένη συνήθεια, συγκεντρωνόταν για ένα επίσημο αλλά και χαρούμενο συμπόσιο. Στις περιπτώσεις αυτές, ο Ελκανά πρόσφερε στη μητέρα των παιδιών του μια μερίδα φαγητού για τον εαυτό της και από μια μερίδα για το καθένα από τα παιδιά της. Και σε ένδειξη σεβασμού για την Άννα, της πρόσφερε διπλή μερίδα, πράγμα που σήμαινε ότι η αγάπη του γι'αυτή ήταν σαν να είχε ένα γιο. Τότε η δεύτερη γυναίκα ξέσπαγε σε σκηνές ζήλιας, απαιτώντας τα πρωτεία σαν ευνοούμενη από το Θεό και ειρωνευόταν την Άννα για τη στειρότητά της, ότι αυτό έδειχνε την απαρέσκεια του Κυρίου γι'αυτή.

Αυτό επαναλαμβανόταν κάθε χρόνο, μέχρι που η Άννα δεν μπορούσε να το υποφέρει περισσότερο. Μη μπορώντας να κρύψει τη λύπη της, έκλαψε χωρίς συγκρατημό, και αποσύρθηκε από το συμπόσιο. Μάταια ο άνδρας της προσπάθησε να την παρηγορήσει λέγοντας: «Άννα, διά τί κλαίεις; και διά τί δεν τρώγεις; δεν είμαι εγώ εις σε καλύτερος παρά δέκα υιούς;»

Η Άννα δεν έξέφρασε παράπονο. Το βάρος της ψυχής, το οποίο δεν μπορούσε να συμμερισθεί με κανέναν επίγειο φίλο, το έφερε μπροστά στο Θεό. Με θέρμη παρακάλεσε να αφαιρέσει ο Θεός την ταπείνωσή της και να της δώσει το πολύτιμο δώρο ενός γιου που να το μεγαλώσει και να το αναθρέψει γι'Αυτόν. Και έκανε μια επίσημη ευχή, ότι αν το αίτημά της γινόταν δεκτό, θα αφιέρωνε το παιδί της εκ γενετής στο Θεό. Η Άννα είχε προχωρήσει μέχρι την είσοδο του αγιαστηρίου και «καταπικραμένη την ψυχήν προσηύχετο . . . κλαίουσα καθ'υπερβολήν.» Εξακολουθούσε να επικοινωνεί σιωπηλά με το Θεό, χωρίς να βγάζει μιλιά.

Στους χαλεπούς εκείνους καιρούς τέτοιες σκηνές λατρείας σπάνια παρουσιάζονταν. Ανόσια φαγοπότια, ακόμη και μεθύσια δεν ήταν ασυνήθιστα ακόμη και στις θρησκευτικές αυτές ιεροτελεστίες. Ο Ηλεί, ο αρχιερέας, παρατηρώντας την Άννα, υπέθεσε ότι ήταν μεθυσμένη. Νομίζοντας ότι έκανε μια άξια παρατήρηση, είπε με αυστηρότητα: «Έως πότε θέλεις είσθαι μεθύουσα; απόβαλε τον οίνον από σου.»

Πονεμένη και παραξενεμένη, η Άννα έδωσε την ήρεμη απάντηση:

> «Ουχί, κύριέ μου, εγώ είμαι γυνή κατατεθλιμμένη την ψυχήν. Ούτε οίνον, ούτε σίκερα δεν έπιον, αλλ'εξέχεα την ψυχήν μου ενώπιον του Κυρίου. Μη υπολάβης την δούλην σου ως αχρείαν γυναίκα, διότι εκ του πλήθους του πόνου μου και της θλίψεώς μου ελάλησα έως τώρα.»

55. Το παιδί ο Σαμουήλ

΄Ανθρωπος του Θεού ο αρχιερέας, συγκινήθηκε βαθιά, και αντί για επίπληξη, πρόφερε μια ευλογία:

«΄Υπαγε εις ειρήνην, και ο Θεός του Ισραήλ ας σοι δώση την αίτησίν σου, την οποίαν ήτησας παρ'Αυτού.»

Η προσευχή της ΄Αννας εισακούσθηκε. ΄Ελαβε το δώρο για το οποίο με τόση θέρμη είχε παρακαλέσει. Κοιτάζοντας στο πρόσωπο του παιδιού, το ονόμασε Σαμουήλ, που σημαίνει «αιτηθείς παρά του Θεού». Μόλις το μικρό μεγάλωσε αρκετά που μπορούσε να χωρισθεί από τη μητέρα του, εκείνη εκπλήρωσε την υπόσχεσή της. Αγαπούσε το παιδί της με όλη την αφοσίωση μιας μητρικής καρδιάς. Μέρα με τη μέρα παρατηρώντας την ανάπτυξη του σώματός του και ακούγοντας τις παιδικές κουβεντούλες του, το περιέβαλε όλο και πιο σφιχτά με την αγάπη της. ΄Ηταν το μοναχοπαίδι της, το ιδιαίτερο δώρο του Ουρανού. Το είχε δεχθεί όμως σαν θησαυρό αφιερωμένο στο Θεό και δε θα στερούσε από το Δωρητή ό,τι Του ανήκε.

Πάλι ταξίδεψε η ΄Αννα με τον άνδρα της στη Σηλώ, και παρουσίασε στον ιερέα στο όνομα του Θεού το πολύτιμο δώρο της λέγοντας: «Περί του παιδίου τούτου εδεόμην, και ο Κύριος έδωκεν εις εμέ την αίτησίν μου, την οποίαν ήτησα παρ'Αυτού.΄Οθεν και εγώ εδάνεισα αυτό εις τον Κύριον. Πάσας τας ημέρας της ζωής αυτού θέλει είσθαι δανεισμένον εις τον Κύριον.»

Η πίστη και η αφοσίωση της γυναίκας αυτής του Ισραήλ έκανε βαθιά εντύπωση στον Ηλεί. Υπέρ το δέον ανεκτικός πατέρας ο ίδιος, αισθάνθηκε σεβασμό και ταπείνωση αντικρίζοντας τη μεγάλη θυσία της μητέρας αυτής που αποχωριζόταν το μονάκριβο παιδί της για να το αφιερώσει στην υπηρεσία του Θεού. Ένιωσε να ελέγχεται για τη δική του εγωιστική αγάπη, και με ταπείνωση και ευλάβεια έσκυψε και προσκύνησε το Θεό.

Η καρδιά της μητέρας ξεχείλισε από χαρά και αίνο όταν, αδημονώντας να εκδηλώσει την ευγνωμοσύνη της στο Θεό, το ΄Αγιο Πνεύμα την επισκίασε. «Και προσηυχήθη η ΄Αννα και είπεν,

Ευφράνθη η καρδία μου εις τον Κύριον,
Υψώθη το κέρας μου διά τον Κύριον,
Επλατύνθη το στόμα μου εναντίον των εχθρών μου,
Διότι ευφράνθην εις την σωτηρίαν Σου.
Διότι δεν είναι άλλος πλην Σου,
Ουδέ Βράχος καθώς ο Θεός ημών.
Μη καυχάσθε, μη λαλείτε υπερηφάνως.

Ας μη εξέλθη η μεγαλορρημοσύνη εκ του στόματός σας,
Διότι ο Κύριος είναι Θεός γνώσεων,
Και παρ'Αυτού σταθμίζονται αι πράξεις . . .
Ο Κύριος θανατώνει και ζωοποιεί,
Καταβιβάζει εις τον ΄Αδην και αναβιβάζει.
Ο Κύριος πτωχίζει και πλουτίζει,
Ταπεινώνει και υψώνει.
Ανεγείρει τον πένητα από του χώματος
Και υψώνει τον πτωχόν από της κοπρίας,
Διά να καθίση αυτούς μεταξύ των αρχόντων
Και να κάμη αυτούς να κληρονομήσωσι θρόνον δόξης.
Διότι του Κυρίου είναι οι στύλοι της γης
Και έστησε την οικουμένην επ'αυτούς.
Θέλει φυλάττει τους πόδας των οσίων Αυτού,
Οι δε ασεβείς θέλουσιν απολεσθή εν τω σκότει,
Επειδή διά δυνάμεως δεν θέλει υπερισχύσει ο άνθρωπος.
Ο Κύριος θέλει συντρίψει τους αντιδίκους Αυτού,
Εξ ουρανού θέλει βροντήσει επ'αυτούς.
Ο Κύριος θέλει κρίνει τα πέρατα της γης
Και θέλει δώσει ισχύν εις τον βασιλέα Αυτού,
Και υψώσει το κέρας του χριστού Αυτού.»

Τα λόγια της ΄Αννας ήταν προφητικά, τόσο αναφορικά με το Δαβίδ που έμελλε να γίνει βασιλιάς του Ισραήλ, όσο και με το Μεσσία, τον κεχρισμένο (χριστό) του Κυρίου. Αφού αρχικά ανέφερε για την καυχησιολογία μιας αλαζονικής και φιλόνικης γυναίκας, ο ύμνος σκιαγραφεί την καταστροφή των εχθρών του Θεού και τον τελικό θρίαμβο του απολυτρωμένου λαού Του.

Από τη Σηλώ η ΄Αννα επέστρεψε με ηρεμία στο σπίτι της στη Ραμά, αφήνοντας το μικρό Σαμουήλ να καταρτισθεί για την υπηρεσία του οίκου του Θεού κάτω από την εκπαίδευση του αρχιερέα. Από την πρώτη αφύπνιση της διάνοιάς του, αυτή είχε διδάξει στο γιο της να αγαπά το Θεό, και να θεωρεί τον εαυτό του ότι ανήκει στον Κύριο. Με κάθε γνώριμο αντικείμενο γύρω από το παιδί, αυτή είχε προσπαθήσει να στρέψει τις σκέψεις του ψηλά στο Δημιουργό.

΄Οταν αποχωρίσθηκε το παιδί της, η φροντίδα της μητέρας δε σταμάτησε. Κάθε μέρα αποτελούσε το θέμα των προσευχών της. Κάθε χρόνο έρραβε με τα χέρια της ένα ρουχαλάκι για την υπηρεσία που πρόσφερε. Και όταν πήγαινε με τον άνδρα της να

προσκυνήσει στη Σηλώ, έδινε στο παιδί το αναμνηστικό αυτό της αγάπης της. Η κάθε κλωστή του φορέματος εκείνου είχε υφανθεί μαζί με μια προσευχή για να διατηρηθεί ο γιος της αγνός, ευγενής και ειλικρινής. Δε ζητούσε για το γιο της κοσμικά μεγαλεία, αλλά παρακαλούσε με θέρμη για να φθάσει στο μεγαλείο στο οποίο ο Ουρανός δίνει αξία: να μπορέσει να τιμήσει το Θεό και να γίνει ευλογία στους συνανθρώπους του.

Τι αμοιβή απέκτησε η Άννα! Και τι ενθάρρυνση για πιστότητα αποτελεί το παράδειγμά της! Υπάρχουν ανεκτίμητες ευκαιρίες, ευκαιρίες αφάνταστα πολύτιμες που προσφέρονται στην κάθε μητέρα. Ο ταπεινός κύκλος των εργασιών που οι γυναίκες κατέληξαν να βλέπουν σαν ανιαρή απασχόληση, πρέπει να θεωρείται σαν ένα μεγάλο και ευγενικό έργο. Η μητέρα έχει το προνόμιο να ευεργετήσει τον κόσμο με την επιρροή της, και κάνοντας αυτό προξενεί χαρά στη δική της καρδιά. Μπορεί να χαράξει ίσια μονοπάτια για τα βήματα των παιδιών της που οδηγούν στα ένδοξα ύψη του ουρανού, είτε τα πράγματα πηγαίνουν καλά, είτε πλακώνονται από συννεφιά. Αλλά μόνο όταν προσπαθεί να ακολουθεί στη δική της ζωή τα διδάγματα του Χριστού, μπορεί η μητέρα να ελπίζει ότι θα αναπτύξει το χαρακτήρα των παιδιών της κατά το θεϊκό πρότυπο.

Ο κόσμος είναι γεμάτος από την επίδραση της διαφθοράς. Η μόδα και οι συνήθειες ασκούν μεγάλη επιρροή στους νέους. Αν η μητέρα αδυνατεί να κάνει το καθήκον της διδάσκοντας, καθοδηγώντας και συγκρατώντας τα παιδιά της, τότε φυσικό είναι αυτά να ακολουθήσουν το κακό, αποστρεφόμενα το καλό. Ας πηγαίνει η κάθε μητέρα συχνά στο Σωτήρα της με την προσευχή: «Δίδαξον ημάς τί πρέπει να κάμωμεν εις το παιδίον, και τί να γείνη εις αυτό.» Ας προσέξει τις συμβουλές που ο Θεός έχει δώσει μέσα στο λόγο Του, και θα της χορηγηθεί η σοφία για τις εκάστοτε παρουσιαζόμενες ανάγκες.

«Το δε παιδίον ο Σαμουήλ εμεγάλωνε, και ευηρέστει και εις τον Κύριον και εις τους ανθρώπους.» Παρόλο που ο Σαμουήλ πέρασε στο αγιαστήριο την παιδική ηλικία του αφιερωμένη στη λατρεία του Θεού, δεν ήταν απαλλαγμένος από την κακή επιρροή και το αμαρτωλό παράδειγμα. Οι γιοι του Ηλεί δε φοβόνταν το Θεό, ούτε τον πατέρα τους σέβονταν. Ο Σαμουήλ όμως δεν αποζήτησε τη συντροφιά τους και ούτε τους άσχημους τρόπους τους ακολούθησε. Προσπαθούσε συνεχώς να γίνει αυτό που ο Θεός περίμενε από αυτόν, προνόμιο που είναι όλων των νέων. Ο

Θεός ευχαριστείται όταν ακόμη και τα μικρά παιδιά παραδίδονται στην υπηρεσία Του.

Ο Σαμουήλ είχε τεθεί κάτω από την κηδεμονία του Ηλεί και ο αξιαγάπητος χαρακτήρας του κέρδισε τη θερμή στοργή του γηραιού ιεράρχη. Ήταν αγαθός, ευγενικός, υπάκουος και σεβαστικός. Ο Ηλεί που υπέφερε από τη δυστροπία των δικών του γιων, έβρισκε ανακούφιση και παρηγοριά στην εποπτεία αυτή. Ο Σαμουήλ ήταν εξυπηρετικός και στοργικός, και ποτέ πατέρας δεν αγάπησε το παιδί του πιο τρυφερά από ό,τι ο Ηλεί αγάπησε το παιδί αυτό. Ήταν παράξενο πράγμα πώς ένα τέτοιο θερμό συναίσθημα μπορούσε να υπάρχει ανάμεσα στον πρυτανεύοντα άρχοντα του κράτους και στο απλοϊκό παιδί. Όταν των γηρατειών τα βάσανα βρήκαν τον Ηλεί και κατατρυχόταν από την αγωνία και τις τύψεις για την έκλυτη ζωή των ίδιων του των γιων, στράφηκε για παρηγοριά στο Σαμουήλ.

Δεν ήταν συνήθεια να αναλαμβάνουν οι Λευίτες τα ιδιαίτερα καθήκοντά τους πριν συμπληρώσουν το εικοστό πέμπτο έτος της ηλικίας τους, αλλά ο Σαμουήλ αποτέλεσε εξαίρεση στον κανονισμό αυτό. Κάθε χρόνο έβλεπε να του αναθέτουν περισσότερο σημαντικά και εμπιστευτικά καθήκοντα, και ενώ ήταν παιδί ακόμη, του φόρεσαν ένα λινό εφόδ σε ένδειξη της καθιέρωσής του στο έργο του αγιαστηρίου.

Νεαρός καθώς ήταν όταν φέρθηκε να υπηρετήσει στο αγιαστήριο, ο Σαμουήλ είχε αναλάβει να εκτελεί καθήκοντα στην υπηρεσία του Θεού σύμφωνα με τις δυνάμεις του. Στην αρχή αυτά ήταν πολύ ταπεινά και όχι πάντοτε ευχάριστα. Τα εκτελούσε όμως όσο καλύτερα μπορούσε και με πρόθυμη καρδιά. Η θρησκεία του ήταν συνυφασμένη με κάθε πτυχή της ζωής του. Θεωρούσε τον εαυτό του υπηρέτη του Θεού. Οι προσπάθειές του γίνονταν ευπρόσδεκτες επειδή είχαν σαν κίνητρο την αγάπη για το Θεό και την ειλικρινή επιθυμία να κάνει το θέλημά Του. Με αυτό τον τρόπο έγινε ο Σαμουήλ συνεργάτης του Κυρίου του ουρανού και της γης. Και ο Θεός τον κατέστησε κατάλληλο να εκτελέσει ένα μεγάλο έργο για τον Ισραήλ.

Αν τα παιδιά διδάσκονταν να θεωρούν τον ταπεινό κύκλο των καθημερινών καθηκόντων σαν πορεία χαραγμένη γι'αυτά από το Θεό, σαν σχολείο όπου πρέπει να εκπαιδευθούν για να αποδώσουν πιστή και ικανοποιητική εργασία, πόσο πιο ευχάριστη και τιμητική θα τους φαινόταν η δουλειά τους! Η εκτέλεση του κάθε καθήκοντος «ως εις Κύριον», ρίχνει μια γοητεία επάνω στην πιο

ταπεινή ενασχόληση και συνδέει τους εργάτες της γης με τις άγιες υπάρξεις που εκτελούν το θέλημα του Θεού στον ουρανό.

Η επιτυχία αυτής της ζωής, η επιτυχία για την απόκτηση της μελλοντικής ζωής εξαρτάται από τη λεπτομερή και ευσυνείδητη προσοχή που αποδίδεται στα μικροκαθήκοντα. Η τελειότητα φανερώνεται τόσο στα ευτελέστερα όσο και στα σπουδαιότερα έργα του Θεού. Το χέρι που κρέμασε τους πλανήτες στο διάστημα είναι το ίδιο που δημιούργησε την ντελικάτη ομορφιά στα κρίνα του αγρού. ΄Οπως ο Θεός είναι τέλειος στη σφαίρα Του, έτσι οφείλουμε και εμείς να είμαστε τέλειοι στη δική μας. Ο συμμετρικός σχηματισμός ενός δυναμικού, ωραίου χαρακτήρα δημιουργείται από τις ατομικές πράξεις του καθήκοντος, και η πιστότητα πρέπει να χαρακτηρίζει τη ζωή μας στις μηδαμινές όπως και στις σημαντικότερες λεπτομέρειες. Η αρτιότητα στα μικροπράγματα, η εκτέλεση μικρών πράξεων εντιμότητας και τα μικρά δείγματα καλοσύνης χαροποιούν το μονοπάτι της ζωής. Και όταν το επίγειο έργο μας περατωθεί, θα φανεί ότι καθένα από τα μικροκαθήκοντα που εκτελέσθηκε πιστά, άσκησε μια επιρροή για το καλό - μια επιρροή που δε χάνεται ποτέ.

Τα σύγχρονα παιδιά μπορούν να γίνουν τόσο πολύτιμα στα μάτια του Θεού όσο και ο Σαμουήλ. Διατηρώντας πιστά τη χριστιανική τους ακεραιότητα, μπορούν να ασκήσουν μια θετική επιρροή στο μεταρρυθμιστικό έργο. Τέτοιοι άνθρωποι χρειάζονται στην εποχή μας. Ο Θεός έχει ένα έργο για τον καθένα από αυτούς. Ποτέ οι άνθρωποι δεν επέφεραν μεγαλύτερα αποτελέσματα για το Θεό και για την ανθρωπότητα από ό,τι μπορούν να κατορθώσουν στις ημέρες μας εκείνοι που θα παραμείνουν πιστοί στα καθήκοντα που τους εμπιστεύεται ο Θεός.

55. Το παιδί ο Σαμουήλ

Ο ΗΛΕΙ ΚΑΙ ΟΙ ΓΙΟΙ ΤΟΥ

(Βασίζεται στο βιβλίο Α΄Σαμουήλ, κεφ. 2:12-36)

Ο Ηλεί ήταν ιερέας και κριτής του Ισραήλ. Κατείχε τις δύο πιο περίοπτες και υπεύθυνες θέσεις μεταξύ του λαού του Θεού. Σαν άτομο εκλεγμένο από το Θεό για τα άγια καθήκοντα της ιεροσύνης, και τοποθετημένος ως ανώτατη δικαστική αυθεντία της χώρας, τον θεωρούσαν οι άλλοι παράδειγμα προς μίμηση, και ασκούσε μεγάλη επιρροή στις φυλές του Ισραήλ. Παρόλο όμως ότι ήταν ταγμένος να διοικήσει το λαό του, δεν μπόρεσε να διοικήσει το σπιτικό του.

Ο Ηλεί ήταν πατέρας πολύ ανεκτικός. Αποζητώντας τη γαλήνη και την ανενόχλητη ζωή, δε χρησιμοποίησε την εξουσία του για να επανορθώσει τις κακές συνήθειες και τα πάθη των παιδιών του. Αντί να διαπληκτίζεται και να τα τιμωρεί, υποχωρούσε στις απαιτήσεις τους και τα άφηνε να ενεργούν όπως ήθελαν. Αντί να θεωρεί τη διαπαιδαγώγηση των γιων του μια από τις πιο σημαντικές ευθύνες του, έδωσε μικρή σημασία στο ζήτημα αυτό.

Ο ιερέας και κριτής του Ισραήλ δεν είχε αφεθεί στο σκότος όσον αφορά στο καθήκον του περιορισμού και του ελέγχου των παιδιών που ο Θεός είχε εμπιστευθεί στη φροντίδα του. Ο Ηλεί αποστρεφόταν αυτό το καθήκον επειδή προσέκρουε στη θέληση των γιων του και θα έπρεπε να τους τιμωρήσει. Χωρίς να υπολογίσει τις τρομερές συνέπειες που θα επακολουθούσαν την τακτική του, ανεχόταν οτιδήποτε επιθυμούσαν να κάνουν τα παιδιά του, παραμελώντας το έργο να τους καταστήσει κατάλληλους για την υπηρεσία του Θεού και για τα καθήκοντα της ζωής.

Για τον Αβραάμ ο Θεός είχε πει: «Γνωρίζω αυτόν, ότι θέλει *διατάξει* προς τους υιούς αυτού, και προς τον οίκον αυτού, μεθ'εαυτόν, και θέλουσι φυλάξει την οδόν του Κυρίου διά να πράττωσι

δικαιοσύνην και κρίσιν.» (Γέν. 18:19). Ο Ηλεί επέτρεψε στα παιδιά του να τον διευθύνουν. Ο πατέρας έγινε υποτελής στα παιδιά.

Η κατάρα της παράβασης ήταν κατάφανη στη διαφθορά και στην αμαρτία που χαρακτήριζε την τακτική των γιων του. Δεν είχαν καμιά πραγματική εκτίμηση για το χαρακτήρα του Θεού ή για την ιερότητα του νόμου Του. Η υπηρεσία Του ήταν γι'αυτούς κάτι το κοινό. Από την παιδική ηλικία τους είχαν εξοικειωθεί με το αγιαστήριο και με τη λειτουργία του. Αντί όμως να γίνουν ευλαβέστεροι, είχαν χάσει κάθε συναίσθηση της αγιότητάς του και της σημασίας του. Ο πατέρας δεν είχε διορθώσει την έλλειψη σεβασμού για την πατρική εξουσία, ούτε είχε αναχαιτίσει την ανευλάβειά τους για την ιερή υπηρεσία του αγιαστηρίου. Και όταν έφθασαν στην ανδρική ηλικία, ήταν γεμάτοι από τους θανατηφόρους καρπούς του σκεπτικισμού και της ανταρσίας.

Αν και τελείως ακατάλληλοι για το υπούργημα αυτό, διορίσθηκαν ιερείς του αγιαστηρίου για να λειτουργούν στην παρουσία του Κυρίου. Ο Θεός είχε δώσει σαφέστατες οδηγίες σχετικά με την προσφορά των θυσιών. Οι αμαρτωλοί όμως αυτοί άνδρες εξακολουθούσαν να δείχνουν την αδιαφορία τους για την εξουσία στα πλαίσια της λειτουργίας του Θεού και δεν έδιναν σημασία στον κανονισμό των προσφορών οι οποίες έπρεπε να αποδίδονται με τον πιο ιεροπρεπή τρόπο.

Οι θυσίες επειδή σκιαγραφούσαν το θάνατο του Χριστού, είχαν μελετηθεί έτσι που να διατηρούν στις καρδιές των ανθρώπων την πίστη στον αναμενόμενο Λυτρωτή. Γι'αυτό είχε πολύ μεγάλη σημασία η αυστηρή τήρηση των οδηγιών που είχαν δοθεί γι'αυτές. Οι ειρηνικές προσφορές ήταν μια ιδιαίτερη έκφραση ευγνωμοσύνης στο Θεό. Στις θυσίες αυτές μόνο το πάχος έπρεπε να καεί επάνω στο θυσιαστήριο. Μια ορισμένη μερίδα ήταν προορισμένη για τους ιερείς, αλλά το μεγαλύτερο μέρος επιστρεφόταν σε αυτόν που πρόσφερε τη θυσία για να φαγωθεί από αυτόν και τους φίλους του σε ένα τελετουργικό συμπόσιο. Με αυτό τον τρόπο όλων οι καρδιές έπρεπε να στραφούν με πίστη και ευγνωμοσύνη προς τη μεγάλη Θυσία που θα σήκωνε την αμαρτία του κόσμου.

Οι γιοι του Ηλεί, αντί να αναγνωρίσουν την ιεροπρέπεια της συμβολικής υπηρεσίας, σκέπτονταν μόνο πώς να τη χρησιμοποιήσουν για να ευχαριστηθούν αυτοί οι ίδιοι. Μη μένοντας ικανοποιημένοι με την επιτρεπόμενη γι'αυτούς μερίδα της ειρηνικής

προσφοράς, απαιτούσαν και άλλη πρόσθετη μερίδα. Ο μεγάλος αριθμός με τον οποίο προσφέρονταν οι θυσίες αυτές στις ετήσιες ιεροτελεστίες, έδινε στους ιερείς την ευκαιρία να πλουτίσουν σε βάρος του λαού. Όχι μόνο απαιτούσαν περισσότερο από ό,τι είχαν το δικαίωμα, αλλά αρνούντο και να περιμένουν μέχρι να καεί το πάχος ως θυσία προσφερόμενη στο Θεό. Επέμεναν να ζητούν τη μερίδα της αρέσκειάς τους, και αν συναντούσαν άρνηση, απειλούσαν να την πάρουν με τη βία.

Αυτή η ασέβεια των ιερέων σε λίγο στέρησε τη λατρεία από την ιερή και επίσημη έννοιά της και «οι άνθρωποι απεστρέφοντο την θυσίαν του Κυρίου.» Τη μεγάλη αντιτυπική Θυσία στην οποία έπρεπε να αποβλέπουν, δεν την αναγνώριζαν πια. «Διά τούτο η αμαρτία των νέων ήτο μεγάλη σφόδρα ενώπιον του Κυρίου.»

Οι άπιστοι αυτοί ιερείς παρέβαιναν ακόμη και το νόμο του Θεού και κηλίδωναν το ιερό λειτούργημά τους με τις ποταπές και ανήθικες πράξεις τους. Παρόλα αυτά, εξακολουθούσαν να μολύνουν με την παρουσία τους το αγιαστήριο του Θεού. Πολύς λαός, αγανακτισμένος από την αισχρή διαγωγή του Οφνεί και του Φινεές, έπαψαν να πηγαίνουν στον καθορισμένο τόπο λατρείας. Έτσι, η λατρεία την οποία είχε διατάξει ο Θεός, περιφρονήθηκε και παραμελήθηκε επειδή είχε συνταυτισθεί με τις αμαρτίες ασεβών ανθρώπων, ενώ εκείνοι που είχαν ροπή προς το κακό, έπαιρναν θάρρος για να αμαρτάνουν. Ασέβεια, ανηθικότητα ακόμη και ειδωλολατρία, κυριαρχούσαν σε ανησυχητικό βαθμό.

Ο Ηλεί έκανε μεγάλο λάθος που επέτρεψε να προσφέρουν οι γιοι του τις υπηρεσίες τους στο ιερό λειτούργημα. Δικαιολογώντας τη διαγωγή τους για τον ένα ή τον άλλο λόγο, τυφλώθηκε ως προς τις αμαρτίες τους. Τελικά όμως έφθασε σε ένα αδιέξοδο όπου δεν μπορούσε περισσότερο να κλείσει τα μάτια του μπροστά στα κρίματα των παιδιών του. Ο λαός παραπονέθηκε για τις βιαιοπραγίες τους και ο αρχιερέας αισθάνθηκε θλίψη και απελπισία. Δεν τόλμησε να σιγήσει περισσότερο.

Οι γιοι του όμως είχαν μεγαλώσει σκεπτόμενοι μόνο τον εαυτό τους, και τώρα δεν τους έμελλε για κανέναν άλλον. Έβλεπαν την κατάθλιψη του πατέρα τους, αλλά οι σκληρές καρδιές τους δεν ένιωθαν συγκίνηση. Άκουγαν τις ήπιες παραινέσεις του αλλά αυτές δεν τους έκαναν εντύπωση, ούτε και άλλαξαν την αμαρτωλή στάση τους παρά το γεγονός ότι είχαν ειδοποιηθεί για τις συνέπειες που θα είχαν οι αμαρτίες τους.

56. Ο Ηλεί και οι γιοι του

Αν ο Ηλεί είχε φερθεί προς τους ασεβείς γιους του όπως τους άρμοζε, θα έπρεπε να είχαν καθαιρεθεί από τα ιερατικά τους καθήκοντα και να είχαν υποστεί τη θανατική ποινή. Φοβούμενος όμως την καταισχύνη και την καταδίκη του κοινού εναντίον τους, τους κρατούσε ακόμη στις ιερότατες και εμπιστευτικές θέσεις που κατείχαν. Εξακολουθούσε να τους επιτρέπει να αναμειγνύουν τη διαφθορά τους με την άγια υπηρεσία του Θεού, και να καταφέρουν στον τομέα της αλήθειας ένα πλήγμα που χρόνια ολόκληρα δεν μπόρεσαν να επουλώσουν. Όταν όμως ο κριτής του Ισραήλ αμέλησε το καθήκον του, ο Θεός ο ίδιος ανέλαβε να χειρισθεί τα πράγματα.

«Ήλθε δε άνθρωπός τις προς τον Ηλεί και είπε προς αυτόν, Ούτω λέγει ο Κύριος, Δεν απεκαλύφθην φανερά εις τον οίκον του πατρός σου, ότε αυτοί ήσαν εν τη Αιγύπτω εν τω οίκω του Φαραώ; Και δεν έκλεξα αυτόν εκ πασών των φυλών του Ισραήλ εις Εμαυτόν διά ιερέα, διά να κάμνη προσφοράς επί του θυσιαστηρίου Μου, να καίη θυμίαμα, να φορή εφόδ ενώπιόν Μου; και δεν έδωκα εις τον οίκον του πατρός σου πάσας τας διά πυρός προσφοράς των υιών Ισραήλ; Διά τί λακτίζετε εις την θυσίαν Μου και εις την προσφοράν Μου, την οποίαν προσέταξα να κάμνωσιν εν τω κατοικητηρίω Μου, και δοξάζεις τους υιούς σου υπέρ Εμέ, ώστε να παχύνησθε με το καλήτερον πασών των προσφορών του Ισραήλ του λαού Μου;

Διά τούτο Κύριος ο Θεός του Ισραήλ λέγει, Είπα βεβαίως ότι ο οίκος σου και ο οίκος του πατρός σου ήθελον περιπατεί ενώπιόν Μου έως αιώνος. Αλλά τώρα ο Κύριος λέγει, Μακράν απ'εμού, διότι τους δοξάζοντάς Με θέλω δοξάσει, οι δε καταφρονούντες Με θέλουσιν ατιμασθή . . . Και θέλω ανεγείρει εις Εμαυτόν ιερέα πιστόν, πράττοντα κατά την καρδίαν Μου, και κατά την ψυχήν Μου, και θέλω οικοδομήσει εις αυτόν οίκον ασφαλή και θέλει περιπατεί ενώπιον του χριστού Μου εις τον αιώνα.»

Ο Θεός κατέκρινε τον Ηλεί ότι τιμούσε τους γιους του περισσότερο από τον Κύριο. Ο Ηλεί επέτρεψε ώστε η προσφορά που είχε ορισθεί από το Θεό για ευλογία του Ισραήλ να καταντήσει πράγμα αποτρόπαιο, παρά να εκθέσει τους γιους του για τις ασεβείς και απαίσιες πράξεις τους.

Όσοι ακολουθούν τις δικές τους προτιμήσεις, τυφλά αφοσιωμένοι στα παιδιά τους, επιτρέποντάς τα να απολαμβάνουν τις

φίλαυτες επιθυμίες τους, και δεν κάνουν χρήση της εξουσίας που τους έδωσε ο Θεός για να επιτιμήσουν την αμαρτία και να διορθώσουν το κακό, φανερώνουν ότι τιμούν τα ασεβή παιδιά τους περισσότερο από ό,τι τιμούν το Θεό. Νοιάζονται περισσότερο να περιφρουρήσουν την υπόληψή τους παρά να δοξάσουν το Θεό. Επιθυμούν μάλλον να ευχαριστήσουν τα παιδιά τους παρά να ευχαριστήσουν τον Κύριο και να απαλλάξουν τη λατρεία Του από κάθε εμφάνιση της αμαρτίας.

Ο Θεός θεώρησε τον Ηλεί - σαν ιερέας και κριτής του Ισραήλ που ήταν - υπεύθυνο για την ηθική και τη θρησκευτική υπόσταση του λαού Του και, κατά κάποια ορισμένη έννοια, υπεύθυνο για το χαρακτήρα των παιδιών του. Όφειλε πρώτα να καταστείλει το κακό με ηπιότερα μέσα. Αλλά αν αυτά δεν έφερναν αποτέλεσμα, έπρεπε να είχε εξαλείψει το σφάλμα παίρνοντας αυστηρότερα μέτρα. Προκάλεσε τη δυσμένεια του Θεού με το να μην ελέγχει την αμαρτία και με το να μην εφαρμόζει τη δικαιοσύνη κατά του αμαρτωλού. Δεν ήταν δυνατόν ο Θεός να του εμπιστευθεί το καθήκον να διατηρήσει αγνό τον Ισραήλ.

Αυτοί που δεν έχουν το θάρρος να ελέγξουν την αδικία ή που από νωθρότητα ή έλλειψη ενδιαφέροντος δεν καταβάλλουν πραγματική προσπάθεια να εκκαθαρίσουν την οικογένεια ή την εκκλησία του Θεού, θεωρούνται υπεύθυνοι για το κακό που μπορεί να προκύψει εξαιτίας της αμέλειας του καθήκοντός τους. Είμαστε το ίδιο υπεύθυνοι για τις κακές πράξεις των άλλων που θα είχαμε τη δυνατότητα να καταστείλουμε εξασκώντας την πατρική ή τη θρησκευτική εξουσία, σαν να ήταν δικές μας οι πράξεις αυτές.

Ο Ηλεί δε διεύθυνε το σπιτικό του σύμφωνα με τους κανόνες του Θεού για τη διακυβέρνηση της οικογένειας. Ακολούθησε τη δική του κρίση. Ο μωρόπιστος πατέρας παρέβλεπε τα λάθη και τις αμαρτίες των γιων του όταν ήταν μικροί, με την κολακευτική ιδέα πως όταν θα μεγάλωναν, θα υπερνικούσαν τις κακές ροπές τους.

Πολλοί κάνουν και τώρα το ίδιο λάθος. Νομίζουν ότι αυτοί ξέρουν ένα καλύτερο τρόπο για να αναθρέψουν τα παιδιά τους από εκείνον που ο Θεός έδωσε στο λόγο Του. Ενθαρρύνουν τις εσφαλμένες τάσεις τους με την αιτιολογία ότι είναι πολύ μικρά για να τιμωρηθούν. Λένε ότι πρέπει να περιμένουμε μέχρι να μεγαλώσουν ακόμη και να μπορούν να καταλάβουν. Έτσι, αφήνονται να δυναμώσουν οι κακές έξεις μέχρι που γίνονται δεύτερη φύση. Τα παιδιά μεγαλώνουν ανεξέλεγκτα, με ελαττώματα του χαρα-

κτήρα που τους γίνονται ισόβια πληγή και που τείνουν να αναπαραχθούν και σε άλλους.

Δεν υπάρχει μεγαλύτερη κατάρα για τις οικογένειες από του να επιτρέπουν στα παιδιά τους να κάνουν ό,τι τους αρέσει. Όταν οι γονείς φροντίζουν να ικανοποιήσουν κάθε επιθυμία των παιδιών τους και ανέχονται αυτά που ξέρουν ότι δεν είναι για το καλό τους, τα παιδιά σε λίγο χάνουν κάθε σεβασμό για τους γονείς τους, κάθε εκτίμηση για τη θεϊκή ή την ανθρώπινη εξουσία και οδηγούνται αιχμάλωτα στο θέλημα του Σατανά. Η επιρροή μιας κακώς διοικούμενης οικογένειας παίρνει μεγάλες διαστάσεις και είναι καταστρεπτική για ολόκληρη την κοινωνία. Συσσωρεύει ένα κύμα κακού που απειλεί την οικογένεια, την κοινότητα και το κράτος.

Εξαιτίας της θέσης του, η επιρροή του Ηλεί ήταν μεγαλύτερη από ό,τι αν αυτός ήταν κοινός άνθρωπος. Η οικογενειακή ζωή του ήταν προς μίμηση από όλο τον Ισραήλ. Τα ολέθρια αποτελέσματα της ράθυμης και μαλθακής τακτικής του παρουσιάσθηκαν και σε χιλιάδες οικογένειες που σχηματίζονταν, μιμούμενες το παράδειγμά του. Όταν οι κακές συνήθειες των παιδιών επιτρέπονται, ενώ οι γονείς παρουσιάζονται θρησκευόμενοι, η αλήθεια του Θεού εκτίθεται άσχημα.

Η καλύτερη δοκιμή για τη χριστιανική υπόσταση μιας οικογένειας είναι το ποιόν του χαρακτήρα που δημιουργείται με την επιρροή της. Οι πράξεις μιλούν δυνατότερα και από την πιο θετική διακήρυξη της ευσέβειας. Αν αυτοί που λένε ότι είναι θρησκευτικοί άνθρωποι, αντί να καταβάλουν σημαντικές, επίμονες και άοκνες προσπάθειες στο να δημιουργήσουν μια καθώς πρέπει οικογένεια, δείχνουν χαλαρότητα στη διοίκηση και ανεκτικότητα στις κακές επιθυμίες των παιδιών τους, κάνουν αυτό που έκανε ο Ηλεί και επαισχύνουν το έργο του Χριστού, φέρνοντας καταστροφή και στον εαυτό τους και στις οικογένειές τους.

Αλλά όσο μεγάλη και να είναι η βλάβη της πατρικής αμέλειας κάτω από οποιεσδήποτε συνθήκες, είναι δέκα φορές μεγαλύτερη όταν απαντάται στις οικογένειες εκείνων που είναι ταγμένοι δάσκαλοι του λαού. Όταν αυτοί δεν κατορθώνουν να κυβερνούν τα σπίτια τους, αποπλανούν πολλούς με το κακό τους παράδειγμα. Όσο πιο εμπιστευτικές θέσεις κατέχουν, τόσο περισσότερο ένοχοι είναι.

Η υπόσχεση είχε δοθεί ότι ο οίκος του Ααρών θα βάδιζε παντοτινά ενώπιον του Κυρίου. Η υπόσχεση όμως αυτή είχε γίνει με

τον όρο ότι θα καθιερώνονταν στο έργο του αγιαστηρίου με ευθύτητα καρδιάς και θα δόξαζαν κατά πάντα το Θεό, και όχι να υπηρετούν για τον εαυτό τους, ούτε να ακολουθούν τις διεστραμμένες τάσεις τους. Ο Ηλεί και οι γιοι του είχαν δοκιμασθεί, και ο Κύριος τους βρήκε τελείως ακατάλληλους για την υψηλή θέση των ιερέων στην υπηρεσία Του. Και ο Κύριος δήλωσε: «Μακράν απ'Εμού.» Δεν μπορούσε να εκπληρώσει το καλό που ήθελε να τους κάνει, επειδή αυτοί απέτυχαν να εκτελέσουν το δικό τους μέρος.

Το παράδειγμα αυτών που υπηρετούν σε ιερές ενασχολήσεις, πρέπει να είναι τέτοιο που να εμπνέει στο λαό σεβασμό προς το Θεό και φόβο μη Τον προσβάλουν. Όταν άτομα που στέκονται «υπέρ του Χριστού» (Β΄Κορ. 5:20) για να δώσουν στο λαό το άγγελμα της ευσπλαχνίας και της συμφιλίωσης, χρησιμοποιούν το ιερό τους κέλευσμα σαν κάλυμμα για εγωιστικές ή αισθησιακές απολαύσεις, γίνονται οι πιο αποτελεσματικοί πράκτορες του Σατανά. Σαν τον Οφνεί και το Φινεές γίνονται η αφορμή ώστε οι άνθρωποι «να αποστρέφονται την θυσίαν του Κυρίου». Μπορούν για ένα διάστημα να ακολουθούν την πορεία τους στα κρυφά. Όταν όμως τελικά ξεσκεπασθεί ο πραγματικός χαρακτήρας τους, η πίστη των ανθρώπων δέχεται τέτοιο τράνταγμα που συχνά καταλήγει να χάσουν την εμπιστοσύνη τους για τη θρησκεία. Στο νου τους αποτυπώνεται η υποψία για όλους εκείνους που λένε ότι κηρύττουν το λόγο του Θεού.

Το μήνυμα εκείνου που ειλικρινά υπηρετεί το Χριστό, γίνεται αποδεκτό με αμφιβολία. Διαρκώς προβάλλεται το ερώτημα: ''Μήπως ετούτος δε θα φανεί όπως και ο άλλος που τον νομίζαμε τόσο άγιο και αποδείχθηκε τόσο διαφθαρμένος;'' Έτσι, χάνει ο λόγος του Θεού τη δύναμη που ασκεί στις καρδιές των ανθρώπων.

Στην επίπληξη που έκανε ο Ηλεί στους γιους του περιέχονται λόγια μεγάλης και τρομακτικής σημασίας - λόγια που καλά θα κάνει να σκεφθεί ο καθένας που καταγίνεται στην υπηρεσία των αγίων πραγμάτων: «Εάν αμαρτήση άνθρωπος εις άνθρωπον, θέλει ικεσία γίνεσθαι εις τον Θεόν υπέρ αυτού. Αλλ'εάν αμαρτήση εις τον Κύριον, τίς θέλει ικετεύσει υπέρ αυτού;» Αν τα κρίματά τους έβλαπταν μόνο τους συνανθρώπους τους, ο κριτής θα μπορούσε να φέρει τη συμφιλίωση επιβάλλοντας μια ποινή και ζητώντας επανόρθωση. Με αυτό θα μπορούσαν να συγχωρηθούν οι

φταίχτες. Ή αν δεν ήταν ένοχοι για κάποιο αλαζονικό αμάρτημα, μια θυσία για την αμαρτία θα μπορούσε να προσφερθεί γι'αυτούς.

Αλλά οι αμαρτίες τους ήταν τόσο συνυφασμένες με το ιερατικό τους λειτούργημα προσφέροντας θυσία περί αμαρτιών στον Ύψιστο, το έργο του Θεού ήταν τόσο μιαρό και ατιμωτικό στα μάτια του λαού, ώστε κανένας εξιλασμός δεν ήταν δυνατόν να γίνει δεκτός γι'αυτούς. Ο ίδιος ο πατέρας τους, παρά το γεγονός ότι ήταν αρχιερέας, δεν τόλμησε να μεσιτεύσει γι'αυτούς. Δεν μπορούσε να τους προστατεύσει από την οργή του αγίου Θεού. Από όλους τους αμαρτωλούς, οι χειρότεροι είναι εκείνοι που δείχνουν περιφρόνηση στα μέσα που ο Ουρανός προμήθευσε για την απολύτρωση του ανθρώπου, είναι οι «ανασταυρούντες εις εαυτούς τον Υιόν του Θεού και καταισχύνοντες.» (Εβρ. 6:6).

Η ΚΙΒΩΤΟΣ ΣΤΑ ΧΕΡΙΑ ΤΩΝ ΦΙΛΙΣΤΑΙΩΝ

(Βασίζεται στο βιβλίο Α΄Σαμουήλ, κεφ. 3: - 7:)

΄Αλλο ένα μήνυμα επρόκειτο να δοθεί για τον οίκο του Ηλεί. Ο Θεός δεν μπορούσε να επικοινωνήσει με τον αρχιερέα και με τους γιους του. Οι αμαρτίες τους, σαν πυκνό σύννεφο, είχαν αποκλείσει την παρουσία του Αγίου Πνεύματος. Μέσα σε αυτό το κακό όμως, το παιδί Σαμουήλ έμεινε πιστός στον Ουρανό και το άγγελμα της καταδίκης του οίκου του Ηλεί είχε ανατεθεί στο Σαμουήλ, ως προφήτη του Υψίστου.

«Ο λόγος του Θεού ήτο σπάνιος κατ'εκείνας τας ημέρας. ΄Ορασις δεν εφαίνετο. Κατ'εκείνον δε τον καιρόν, ότε ο Ηλεί εκοίτετο εν τω τόπω αυτού, και οι οφθαλμοί αυτού ήσαν ημαυρωμένοι, ώστε δεν ηδύνατο να βλέπη, ο δε Σαμουήλ εκοίτετο εν τω ναώ του Κυρίου, όπου η κιβωτός του Θεού, πριν ο λύχνος του Θεού σβεσθή, εκάλεσεν ο Κύριος τον Σαμουήλ.»

Νομίζοντας ότι η φωνή ήταν του Ηλεί, το παιδί έσπευσε στο προσκέφαλο του ιερέα λέγοντας: «Ιδού εγώ, διότι με εκάλεσας.» Η απάντηση ήταν: «Δεν σε εκάλεσα, επίστρεψον να κοιμηθής.» Τρεις φορές άκουσε την κλήση ο Σαμουήλ και τις τρεις φορές πήρε την ίδια απάντηση. Τότε ο Ηλεί βεβαιώθηκε ότι το μυστηριακό κάλεσμα ήταν η φωνή του Θεού. Ο Κύριος είχε προσπεράσει τον εκλεκτό δούλο Του, τον ασπρομάλλη άνθρωπο, για να επικοινωνήσει με ένα παιδί. Και μόνο το γεγονός αυτό ήταν μια αυστηρή άλλα άξια επίπληξη για τον Ηλεί και για το σπίτι του.

Κανένα ζηλόφθονο αίσθημα δε γεννήθηκε στην καρδιά του Ηλεί. Υπέδειξε στο Σαμουήλ πώς να απαντήσει αν η φωνή τον ξανακαλούσε: «Λάλησον, Κύριε, διότι ο δούλος Σου ακούει.» Η φωνή ακούσθηκε πάλι και το παιδί απάντησε: «Λάλησον, διότι ο δούλος Σου ακούει.» Τόσο πολύ τον φόβισε η σκέψη ότι ο μεγά-

λος Θεός ήθελε να του μιλήσει, που δεν μπορούσε να θυμηθεί ακριβώς τα λόγια όπως του τα είχε πει ο Ηλεί.

«Και είπεν ο Κύριος προς τον Σαμουήλ, Ιδού, Εγώ θέλω κάμει εις τον Ισραήλ πράγμα, ώστε παντός ακούοντος αυτό θέλουσιν ηχήσει αμφότερα τα ώτα. Εν εκείνη τη ημέρα θέλω εκτελέσει εναντίον του Ηλεί πάντα όσα ελάλησα περί του οίκου αυτού. Θέλω αρχίσει και θέλω επιτελέσει, διότι ανήγγειλα προς αυτόν ότι Εγώ θέλω κρίνει τον οίκον αυτού έως αιώνος, διά την ανομίαν, επειδή γνωρίσας ότι οι υιοί αυτού έφερον κατάραν, δεν συνέστειλεν αυτούς. Διά τούτο ώμοσα εναντίον του οίκου του Ηλεί ότι η ανομία των υιών Ηλεί δεν θέλει καθαρισθή εις τον αιώνα διά θυσίας ουδέ διά προσφοράς.»

Προτού πάρει το μήνυμα αυτό από το Θεό, «ο Σαμουήλ δεν εγνώριζεν έτι τον Κύριον, και ο λόγος του Κυρίου δεν είχεν έτι αποκαλυφθή εις αυτόν», δηλαδή δεν είχε γνωρίσει μια τέτοια άμεση εκδήλωση της παρουσίας του Θεού, όπως συνέβαινε με τους προφήτες. Ήταν σχέδιο του Θεού να αποκαλυφθεί με έναν απρόσμενο τρόπο, για να το ακούσει ο Ηλεί από τον ξαφνιασμένο και απορημένο νεαρό βλαστό.

Τρόμος και κατάπληξη κατέλαβε το Σαμουήλ στη σκέψη ότι του είχε εμπιστευθεί μια τόσο φοβερή αγγελία. Το πρωί άρχισε να ασχολείται με τα συνηθισμένα του καθήκοντα, αλλά με ένα μεγάλο βάρος που πίεζε τη νεανική καρδιά του. Ο Κύριος δεν τον είχε διατάξει να φανερώσει την τρομακτική καταγγελία για τον Ηλεί. Έτρεμε μήπως του γινόταν καμιά ερώτηση που θα τον ανάγκαζε να αποκαλύψει τις τιμωρίες του Θεού εναντίον εκείνου που αγαπούσε και σεβόταν. Ο Ηλεί ήταν σίγουρος ότι η αγγελία προέλεγε κάποια μεγάλη συμφορά γι'αυτόν και για τους οικείους του. Κάλεσε το Σαμουήλ και τον ανάγκασε να του διηγηθεί με κάθε λεπτομέρεια ό,τι του είχε αποκαλύψει ο Κύριος. Το παιδί υπάκουσε και ο γέροντας έσκυψε σε ταπεινή υποταγή της συγκλονιστικής είδησης λέγοντας: «Αυτός είναι Κύριος, ας κάνη το αρεστόν εις τους οφθαλμούς Αυτού.»

Ο Ηλεί όμως δεν εκδήλωσε καρπούς πραγματικής μετάνοιας. Ομολόγησε την ενοχή του αλλά χωρίς να αποκηρύξει την αμαρτία. Χρόνο με το χρόνο ο Θεός ανέβαλε την απειλούμενη τιμωρία. Πολλά μπορούσαν να είχαν γίνει μέσα στα χρόνια αυτά για να διορθωθούν οι αποτυχίες του παρελθόντος, αλλά ο πρεσβύτης ιερέας δεν έλαβε αποτελεσματικά μέτρα για να επανορθώσει το κακό που μόλυνε το αγιαστήριο του Κυρίου και οδηγούσε χιλιάδες

Ισραηλίτες στην απώλεια. Η υπομονή του Θεού έκανε τον Οφνεί και το Φινεές να σκληρύνουν τις καρδιές τους και να αποθρασυνθούν περισσότερο στην παρανομία. Οι αγγελίες της προειδοποίησης και της επιτίμησης του οίκου του κοινοποιήθηκαν από τον Ηλεί σε ολόκληρο το έθνος. Έλπιζε ότι με αυτό τον τρόπο θα έφερνε κάποιο αντιστάθμισμα στην κακή επιρροή της προηγούμενης αμέλειάς του.

Ο λαός όμως αγνόησε τις αγγελίες όπως τις είχαν αγνοήσει και οι ιερείς. Και οι κάτοικοι των γειτονικών εθνών, οι οποίοι ήταν γνώστες των παρανομιών που φανερά διέπραττε ο Ισραήλ, έγιναν τολμηρότεροι ακόμη στην ειδωλολατρία τους και στα εγκλήματά τους. Δεν αισθάνονταν διόλου ένοχοι για τις αμαρτίες τους, όπως θα ένιωθαν αν οι Ισραηλίτες είχαν διατηρήσει την ακεραιότητά τους. Η εξουσία του Θεού είχε παραμερισθεί, η λατρεία Του είχε παραμεληθεί και περιφρονηθεί, και ήταν απαραίτητο να επέμβει ο Ίδιος για να διατηρηθεί η τιμή του ονόματός Του.

«Και εξήλθεν ο Ισραήλ εναντίον των Φιλισταίων εις μάχην, και εστρατοπέδευσαν πλησίον του Έβεν-Έζερ, οι δε Φιλισταίοι εστρατοπέδευσαν εν Αφέκ.» Οι Ισραηλίτες είχαν αναλάβει την εκστρατεία αυτή χωρίς τη συμβουλή του Θεού, χωρίς τη συμφωνία αρχιερέα ή προφήτη. «Και παρετάχθησαν οι Φιλισταίοι εναντίον του Ισραήλ. Και ότε εξηπλώθη η μάχη, εκτυπήθη ο Ισραήλ έμπροσθεν των Φιλισταίων, και εφονεύθησαν εν τω πεδίω κατά την συμπλοκήν έως τέσσαρες χιλιάδες ανδρών.»

Όταν οι εξουθενημένες και αποκαρδιωμένες δυνάμεις επέστρεψαν στο στρατόπεδό τους, «είπον οι πρεσβύτεροι του Ισραήλ, Διά τί ο Κύριος επάταξεν ημάς έμπροσθεν των Φιλισταίων;» Το έθνος ήταν ώριμο για να δεχθεί την τιμωρία του Θεού, και όμως δεν μπορούσαν να δουν ότι οι δικές τους αμαρτίες ήταν η αιτία της τρομερής αυτής συμφοράς. Και είπαν: «Ας λάβωμεν προς εαυτούς από Σηλώ την κιβωτόν της διαθήκης του Κυρίου, και ελθούσα εν μέσω ημών θέλει σώσει ημάς εκ της χειρός των εχθρών ημών.» Ο Κύριος δεν είχε δώσει ούτε την άδεια ούτε την εντολή να φερθεί η κιβωτός στο στράτευμα. Οι Ισραηλίτες όμως ήταν σίγουροι ότι η νίκη θα ήταν δική τους και ξέσπασαν σε ζωηρές ζητωκραυγές μόλις την είδαν να φέρεται στο στρατόπεδο από τους γιους του Ηλεί.

Οι Φιλισταίοι θεωρούσαν την κιβωτό ως το θεό του Ισραήλ. Όλα τα θαυμάσια έργα που ο Κύριος είχε κάνει για το λαό Του,

τα απέδιδαν στη δύναμή της. Όταν άκουσαν τις ζωηρές και χαρούμενες κραυγές στην προσέγγισή της, είπαν:

«Τί σημαίνει η φωνή του μεγάλου τούτου αλαλαγμού εν τω στρατοπέδω των Εβραίων; Και έμαθον ότι η κιβωτός του Κυρίου ήλθεν εις το στρατόπεδον. Και εφοβήθησαν οι Φιλισταίοι λέγοντες, Ο Θεός ήλθεν εις το στρατόπεδον. Και είπον, Ουαί εις ημάς! τίς θέλει σώσει ημάς εκ της χειρός των θεών τούτων των ισχυρών; Ούτοι είναι οι θεοί οι πατάξαντες τους Αιγυπτίους εν πάση πληγή εν τη ερήμω. Ενδυναμώθητε, Φιλισταίοι, και σταθήτε ως άνδρες, διά να μη γείνητε δούλοι εις τους Εβραίους, καθώς αυτοί εστάθησαν δούλοι εις εσάς. Σταθήτε ως άνδρες και πολεμήσατε αυτούς.»

Οι Φιλισταίοι έκαναν μια τρομερή επίθεση με αποτέλεσμα την ήττα του Ισραήλ και με μεγάλη σφαγή. Στο πεδίο της μάχης έπεσαν 30.000 άνδρες, η κιβωτός του Θεού αιχμαλωτίσθηκε και οι δύο γιοι του Ηλεί φονεύθηκαν ενώ αγωνίζονταν για να τη σώσουν. Έτσι γράφηκε πάλι στη σελίδα της ιστορίας η μαρτυρία για τις επερχόμενες γενεές, ότι η παρανομία του υποκρινόμενου λαού του Θεού δεν μπορεί να περάσει χωρίς να τιμωρηθεί. Όσο μεγαλύτερη γνώση του θελήματος του Θεού έχουν, τόσο μεγαλύτερη η αμαρτία αυτών που το παραβλέπουν.

Η μεγαλύτερη συμφορά που μπορούσε να συμβεί, είχε πέσει στον Ισραήλ. Η κιβωτός του Θεού είχε αιχμαλωτισθεί και είχε περιέλθει στην κατοχή του εχθρού. Πραγματικά, η δόξα είχε απομακρυνθεί από τον Ισραήλ, αφού το σύμβολο της παρουσίας και της δύναμης του Κυρίου είχε μετατοπισθεί από το μέσο τους.

Με το ιερό εκείνο κιβώτιο σχετίζονταν οι πιο αξιοθαύμαστες αποκαλύψεις της θεϊκής αλήθειας και δύναμης. Στο παρελθόν θαυμαστές νίκες είχαν επέλθει οπουδήποτε γινόταν η παρουσία του. Σκιαζόταν από τα φτερά των χρυσών χερουβείμ και η απερίγραπτη δόξα του ιλαστηρίου - του ορατού συμβόλου του Υψίστου Θεού - αναπαυόταν επάνω του μέσα στα άγια των αγίων. Τώρα όμως δεν έφερε τη νίκη. Στην περίπτωση αυτή δε φάνηκε προστάτης, και ολόκληρος ο Ισραήλ πενθούσε.

Δεν είχαν καταλάβει ότι η πίστη τους ήταν μόνο κατ'όνομα πίστη και ότι είχε χάσει τη δύναμή της να υπερισχύσει μαζί με το Θεό. Ο νόμος του Θεού που βρισκόταν μέσα στην κιβωτό, ήταν και αυτός ένα σύμβολο της παρουσίας Του. Είχαν όμως περιφρονήσει τις εντολές, είχαν αγνοήσει τις αξιώσεις τους και είχαν λυπήσει το Πνεύμα του Κυρίου που κατοικούσε στο μέσο τους.

΄Οταν ο λαός υπάκουε στα ιερά εντάλματα, ο Κύριος ήταν μαζί τους για να ενεργεί για λογαριασμό τους με την καταπληκτική Του δύναμη.

΄Οταν όμως έβλεπαν την κιβωτό χωρίς να τη σχετίζουν με το Θεό, ούτε να τιμούν το αποκαλυμμένο θέλημά Του υπακούοντας στο νόμο Του, δε θα τους χρησίμευε περισσότερο από ό,τι ένα κοινό κιβώτιο. Έβλεπαν την κιβωτό όπως τα ειδωλολατρικά έθνη έβλεπαν τους θεούς τους, σαν από μόνη της να είχε τα στοιχεία της δύναμης και της σωτηρίας. Παρέβηκαν το νόμο που έκλεινε μέσα της, επειδή αυτή η ίδια η λατρεία της κιβωτού οδήγησε στον τυπικισμό, στην υποκρισία και στην ειδωλολατρία. Η αμαρτία τους τούς είχε χωρίσει από το Θεό, και Εκείνος δεν μπορούσε να τους δώσει τη νίκη πριν να μετανοήσουν και να εγκαταλείψουν τις παράνομες πράξεις τους.

Δεν ήταν αρκετό το ότι η κιβωτός και το αγιαστήριο βρίσκονταν στο μέσο του Ισραήλ. Δεν ήταν αρκετό το ότι οι ιερείς πρόσφεραν θυσίες και ότι ο λαός ονομαζόταν ''τέκνα του Θεού''. Ο Κύριος δεν παίρνει υπόψη Του την αίτηση εκείνων που υποθάλπουν στην καρδιά τους την παρανομία. Είναι γραμμένο: «Του εκκλίνοντος το ωτίον αυτού από του να ακούη τον νόμον, και αυτή η προσευχή αυτού θέλει είσθαι βδέλυγμα.» (Παρ. 28:9).

΄Οταν ο στρατός ξεκίνησε για τη μάχη, ο Ηλεί, τυφλός και γερασμένος, είχε παραμείνει στη Σηλώ. Με κακά προαισθήματα περίμενε τα αποτελέσματα του αγώνα, «διότι η καρδία αυτού έτρεμε περί της κιβωτού του Θεού». Παίρνοντας τη συνηθισμένη θέση του έξω από την είσοδο του ιερού, καθόταν μέρα με τη μέρα στο πλάι του δρόμου περιμένοντας με αγωνία τον ερχομό κανενός μηνυτή από το πεδίο της μάχης.

Κάποια μέρα ένας Βενιαμίτης στρατιώτης με «τα ιμάτια αυτού διεσχισμένα και χώμα επί την κεφαλήν αυτού», ήρθε τρέχοντας τον ανήφορο που οδηγούσε στην πόλη. Προσπέρασε χωρίς να προσέξει το γέροντα δίπλα στο δρόμο, και σπεύδοντας στην πόλη, επανέλαβε στα ανυπόμονα πλήθη την είδηση της ήττας και του χαμού.

Ο θόρυβος του κλαυθμού και της θρηνωδίας έφθασε μέχρι τον παρατηρητή πλάι στο αγιαστήριο. Ο αγγελιοφόρος φέρθηκε μπροστά του. Και ο άνθρωπος είπε στον Ηλεί: «Έφυγεν ο Ισραήλ απ'έμπροσθεν των Φιλισταίων, και έτι μεγάλη σφαγή έγινεν εις τον λαόν, και προσέτι αμφότεροι οι υιοί σου, Οφνεί και Φινεές, απέθανον.» Ο Ηλεί υπέμεινε όλα αυτά επειδή, όσο τραγικά και να

ήταν, τα περίμενε. ΄Οταν όμως ο μηνυτής πρόσθεσε: «Και η κιβωτός του Θεού επιάσθη», μια όψη ανείπωτης αγωνίας φάνηκε στο παρουσιαστικό του. Η σκέψη ότι η αμαρτία του είχε μέχρι αυτό το σημείο ντροπιάσει το Θεό και Τον ανάγκασε να αποσύρει την παρουσία Του από τον Ισραήλ, ήταν περισσότερο από ό,τι μπορούσε να αντέξει. Οι δυνάμεις του τον εγκατέλειψαν. Έπεσε καταγής «και συνετρίβη ο τράχηλος αυτού, και απέθανε».

Η σύζυγος του Φινεές παρά την ασέβεια του άνδρα της, ήταν γυναίκα που φοβόταν τον Κύριο. Ο θάνατος του πεθερού της και του συζύγου της, αλλά πάνω απ'όλα η τραγική είδηση της αιχμαλωσίας της κιβωτού, προξένησαν το θάνατό της. Αισθάνθηκε ότι η τελευταία ελπίδα του Ισραήλ είχε χαθεί. Και ονόμασε το παιδί που γέννησε σε εκείνη την ακατάλληλη ώρα Ιχαβώδ ή «πού η δόξα;» Και ενώ παρέδιδε την ψυχή της, επαναλάβαινε τα θλιβερά λόγια: «Η δόξα έφυγεν εκ του Ισραήλ, διότι επιάσθη η κιβωτός του Θεού.»

Ο Θεός όμως δεν είχε τελείως απορρίψει το λαό Του, ούτε θα ανεχόταν επί πολύ την έπαρση των αθρήσκων. Είχε χρησιμοποιήσει τους Φιλισταίους σαν όργανα για να τιμωρήσει τον Ισραήλ, και μεταχειρίσθηκε την κιβωτό για να τιμωρήσει τους Φιλισταίους. Στο παρελθόν η θεϊκή παρουσία την είχε συνοδεύσει για να γίνει η δύναμη και η δόξα του πειθαρχικού λαού. Η αόρατη εκείνη παρουσία μπορούσε ακόμη να τη συνοδεύσει για να προκαλέσει τρόμο και καταστροφή στους παραβάτες του αγίου νόμου Του.

Πολλές φορές ο Θεός χρησιμοποιεί τους πιο άσπονδους εχθρούς Του για να τιμωρήσει την απιστία του υποκρινόμενου λαού Του. Οι αμαρτωλοί μπορεί να θριάμβευαν για λίγο βλέποντας τον Ισραήλ να υποφέρει τιμωρούμενος, πλησίαζε όμως ο καιρός που και εκείνοι θα αντιμετώπιζαν την καταδίκη του αγίου Θεού που μισεί την αμαρτία. Οπουδήποτε υποθάλπεται η παρανομία, εκεί γοργές και σίγουρες ακολουθούν οι τιμωρίες του Θεού.

Οι Φιλισταίοι μετέφεραν θριαμβευτικά την κιβωτό στην ΄Αζωτο, μια από τις πέντε κυριότερες πόλεις τους και την τοποθέτησαν στο ναό του θεού Δαγών. Υπέθεταν ότι η δύναμη που μέχρι τότε συνόδευε την κιβωτό, θα γινόταν δική τους, και ότι ενωμένη αυτή με τη δύναμη του Δαγών, θα τους καθιστούσε αήττητους. Μπαίνοντας όμως στο ναό του Δαγών το επόμενο πρωί αντίκρισαν ένα θέαμα που τους προκάλεσε κατάπληξη.

57. Η κιβωτ΄ς στα χέρια των Φιλισταίων

Ο Δαγών είχε πέσει καταγής μπρούμυτα μπροστά στην κιβωτό του Κυρίου. Οι ιερείς σήκωσαν με ευλάβεια το είδωλο και το ξανάβαλαν στη θέση του. Αλλά το μεθεπόμενο πρωί το βρήκαν, κατά περίεργο τρόπο, πεσμένο πάλι καταγής μπροστά στην κιβωτό και ακρωτηριασμένο. Το επάνω μέρος του ειδώλου αυτού είχε ανθρώπινη μορφή και το κάτω είχε σχήμα ψαριού. Τώρα, κάθε μέρος του ανθρώπινου ομοιώματος είχε αποκοπεί και μόνο το σώμα του ψαριού είχε μείνει. Ιερείς και λαός τρομοκρατήθηκαν. Έβλεπαν το μυστήριο αυτό συμβάν σαν κακό οιωνό, προμηνύοντας την καταστροφή αυτών των ιδίων καθώς και των ειδώλων τους μπροστά στο Θεό των Εβραίων. Μετέφεραν τότε την κιβωτό από το ναό τους και την τοποθέτησαν σε ένα οίκημα μονάχη της.

Οι κάτοικοι της Αζώτου προσβλήθηκαν από μια οδυνηρή και θανατηφόρα ασθένεια. Θυμούμενοι τις πληγές που είχαν πέσει στην Αίγυπτο, προκαλούμενες από το Θεό του Ισραήλ, οι άνθρωποι απέδωσαν τις συμφορές τους στην παρουσία της κιβωτού ανάμεσά τους, και αποφάσισαν να τη στείλουν στη Γαθ. Η πληγή όμως ακολουθούσε από κοντά τη μεταφορά, και οι κάτοικοι της πόλης εκείνης την έστειλαν στην Ακκαρών όπου ο λαός τη δέχθηκε με τρόμο φωνάζοντας: «Έφεραν την κιβωτόν του Θεού του Ισραήλ εις ημάς, διά να θανατώση ημάς και τον λαόν ημών.» Ζήτησαν την προστασία των θεών τους, όπως είχαν κάνει οι κάτοικοι της Γαθ και της Αζώτου. Το έργο όμως του εξολοθρευτή συνεχιζόταν μέχρι που «η κραυγή της πόλεως ανέβη εις τον ουρανόν.»

Επειδή φοβόνταν να κρατήσουν την κιβωτό περισσότερο κοντά στα σπίτια των ανθρώπων, οι κάτοικοι τη μετακίνησαν ξανά σε ένα ανοιχτό λιβάδι. Εκεί την ακολούθησε η πληγή των ποντικών που κατέκλυσαν τη γη καταστρέφοντας τα γεννήματα τόσο στα χωράφια όσο και στις αποθήκες. Ολική καταστροφή είτε από αρρώστια είτε από λιμό απειλούσε τώρα ολόκληρη τη χώρα.

Επτά μήνες έμεινε η κιβωτός στη χώρα των Φιλισταίων και σε όλο αυτό το διάστημα οι Ισραηλίτες δεν έκαναν καμιά προσπάθεια να την επανακτήσουν. Τώρα όμως οι Φιλισταίοι ήταν τόσο πρόθυμοι να απαλλαγούν από την παρουσία της, όσο ήταν και για να την αποκτήσουν. Αντί αυτή να τους γίνει πηγή δύναμης, τους έγινε μεγάλο φορτίο και βαριά κατάρα. Δεν ήξεραν όμως τι δρόμο να ακολουθήσουν, επειδή οπουδήποτε αυτή πήγαινε, ακολουθούσαν και οι τιμωρίες του Θεού. Ο λαός κάλεσε τους

σατράπες του έθνους μαζί με τους ιερείς και τους μάγους, και ρώτησαν ανήσυχοι: «Τί να κάμωμεν εις την κιβωτόν του Κυρίου; Φανερώσατε εις ημάς τίνι τρόπω θέλομεν αποστείλει αυτήν εις τον τόπον αυτής.» Τους δόθηκε η συμβουλή να την επιστρέψουν με μια ακριβή προσφορά περί ανομίας. Οι ιερείς είπαν: «Τότε θέλετε ιαθή και θέλετε γνωρίσει διά τί η χειρ Αυτού δεν απεσύρθη από σας.»

Προκειμένου να φυλαχθούν από μια πληγή ή να την απωθήσουν, ήταν μια αρχαία συνήθεια μεταξύ των ειδωλολατρών να κατασκευάζουν από χρυσό ή ασήμι ή οποιοδήποτε άλλο υλικό ένα ομοίωμα αυτού που ήταν η αιτία της καταστροφής, ή του αντικειμένου ή του μέρους του σώματος που είχε προσβληθεί. Αυτό το τοποθετούσαν επάνω σε ένα στύλο ή σε κάποια περίοπτη θέση, πιστεύοντας ότι εξασφάλιζε αποτελεσματική προφύλαξη από το κακό που απεικόνιζε. Μια παρόμοια συνήθεια εξακολουθεί ακόμη να υπάρχει ανάμεσα σε μερικούς ειδωλολατρικούς λαούς. Όταν κάποιος υποφέρει από μια αρρώστια, πηγαίνει να βρει τη γιατρειά του στο ναό του ειδώλου του, φέροντας μαζί του ένα ομοίωμα του προσβληθέντος μέρους του σώματος και το αφήνει σαν προσφορά στο θεό του.

Σύμφωνα λοιπόν με την επικρατούσα συνήθεια, οι Φιλισταίοι άρχοντες διέταξαν το λαό να κατασκευάσει ομοιώματα των πληγών από τις οποίες είχαν προσβληθεί. Αυτά ήταν «πέντε αιμορροΐδες χρυσαί, και πέντε χρυσοί ποντικοί», «κατά τον αριθμόν των σατραπών των Φιλισταίων», λέγοντας «διότι η αυτή πληγή ήτο επί πάντας υμάς και επί τους σατράπας υμών.»

Αυτοί οι μάγοι αναγνώρισαν μια μυστηριακή δύναμη που συνόδευε την κιβωτό και που εκείνοι δεν είχαν τη σοφία να την αντιμετωπίσουν. Όμως δε συμβούλευαν το λαό να αφήσουν την ειδωλολατρία για να λατρεύσουν τον Κύριο. Μισούσαν ακόμη το Θεό του Ισραήλ, παρόλο που βρέθηκαν αναγκασμένοι από τις συνταρακτικές τιμωρίες να υποταχθούν στην εξουσία Του. Έτσι, μπορεί οι αμαρτωλοί να πείθονται από τις τιμωρίες του Θεού ότι άδικα Τον πολεμούν. Μπορεί να βρεθούν αναγκασμένοι να υποταγούν στη δύναμή Του, ενώ, κατά βάθος, επαναστατούν στον έλεγχό Του. Μια τέτοια υποταγή δε σώζει τον αμαρτωλό. Πρέπει η καρδιά να παραδοθεί στο Θεό, πρέπει να κατακτηθεί από τη θεϊκή χάρη πριν μπορέσει η ανθρώπινη μετάνοια να γίνει αποδεκτή.

57. Η κιβωτ΄ς στα χέρια των Φιλισταίων

Πόσο μεγάλη είναι η μακροθυμία του Θεού προς τους ασεβείς! Οι ειδωλολάτρες Φιλισταίοι και ο παραστρατημένος Ισραήλ είχαν εξίσου απολαύσει τα δώρα της πρόνοιάς Του. Χιλιάδες απαρατήρητες ευλογίες ευσπλαχνίας έπεφταν σιωπηλά στο μονοπάτι αχάριστων και στασιαστικών ανθρώπων. Κάθε ευλογία τούς μιλούσε για το Δωρητή, αλλά αυτοί αδιαφορούσαν για την αγάπη Του. Η ανεκτικότητα του Θεού προς τα τέκνα των ανθρώπων ήταν πολύ μεγάλη. Όταν όμως πεισματικά εξακολουθούσαν να επιμένουν στην αμετανόητη στάση τους, τότε απέσυρε από αυτούς το προστατευτικό χέρι Του. Αφού αρνούντο να ακούσουν τη φωνή του Θεού στα δημιουργικά έργα Του, στις προειδοποιήσεις, στις συστάσεις και στις επιτιμήσεις του λόγου Του, ήταν αναγκασμένος να τους μιλήσει με τιμωρίες.

Μερικοί από τους Φιλισταίους ήταν έτοιμοι να αντιταχθούν στην επιστροφή της κιβωτού στην πατρίδα της. Μια τέτοια αναγνώριση της δύναμης του Θεού του Ισραήλ, θα ταπείνωνε την περηφάνια της χώρας τους. Οι ιερείς όμως και οι μάντεις παρότρυναν το λαό να μη μιμηθούν την ισχυρογνωμοσύνη του Φαραώ και των Αιγυπτίων, για να μη φέρουν επάνω τους μεγαλύτερες συμφορές. Πρότειναν τότε ένα σχέδιο που εγκρίθηκε από όλους και τέθηκε αμέσως σε εφαρμογή. Η κιβωτός με τις χρυσές περί αμαρτίας προσφορές τοποθετήθηκε επάνω σε ένα καινούριο αμάξι, για να αποφευχθεί με τον τρόπο αυτό κάθε κίνδυνος ρύπανσης. Στο αμάξι αυτό δέθηκαν δύο αγελάδες που στο λαιμό τους ζυγός δεν είχε τοποθετηθεί ποτέ. Τα μοσχάρια τους είχαν κρατηθεί στο στάβλο και οι αγελάδες αφέθηκαν ελεύθερες να πάνε όπου ήθελαν. Αν με αυτό τον τρόπο η κιβωτός επιστρεφόταν στους Ισραηλίτες μέσα από τη Βαιθ-Σεμές, την πλησιέστερη πόλη των Λευιτών, οι Φιλισταίοι θα το εκλάμβαναν σαν απόδειξη ότι ο Θεός του Ισραήλ τους είχε προξενήσει όλο εκείνο το μεγάλο κακό. Και πρόσθεσαν: «Εάν δε μη, τότε θέλομεν γνωρίσει ότι δεν επάταξεν ημάς η χειρ Αυτού, αλλ'ότι τούτο εστάθη συμβεβηκός εις ημάς,»

Μόλις αφέθηκαν ελεύθερες, οι αγελάδες απομακρύνθηκαν από τα μοσχάρια τους και, μ'όλο που μούγκριζαν, τράβηξαν κατευθείαν για το δρόμο της Βαιθ-Σεμές. Τελείως ανοδήγητα από ανθρώπινα χέρια, τα υπομονητικά ζώα συνέχισαν το δρόμο τους. Η θεϊκή παρουσία συνόδευε την κιβωτό και αυτή έφθασε ασφαλώς στον υποδειγμένο τόπο.

57. Η κιβωτ΄ς στα χέρια των Φιλισταίων

Ήταν η εποχή του θερισμού των σιτηρών και οι Βαιθ-σεμίτες θέριζαν στην κοιλάδα. «Και υψώσαντες τους οφθαλμούς αυτών, είδον την κιβωτόν, και ιδόντες υπερεχάρησαν. Και εισήλθεν η άμαξα εις τον αγρόν Ιησού του Βαιθ-σεμίτου, και εστάθη εκεί όπου ήτο λίθος μέγας. Και έσχισαν τα ξύλα της αμάξης, και προσέφεραν τους βόας ολοκαύτωμα εις τον Κύριον.» Οι σατράπες των Φιλισταίων που είχαν ακολουθήσει την κιβωτό «έως των ορίων της Βαιθ-Σεμές», και παρακολούθησαν την υποδοχή που της έγινε, επέστρεψαν μετά στην Ακκαρών. Η πληγή σταμάτησε και τότε βεβαιώθηκαν ότι οι θεομηνίες ήταν η τιμωρία από το Θεό του Ισραήλ.

Οι Βαιθ-σεμίτες έσπευσαν να διαδώσουν την είδηση ότι η κιβωτός περιήλθε στην κατοχή τους και οι κάτοικοι της γειτονικής περιοχής συνέρρευσαν για να καλωσορίσουν την επιστροφή της. Η κιβωτός είχε τοποθετηθεί επάνω στην πέτρα που πρωτοχρησίμευσε για βωμός, και μπροστά της τώρα συνεχιζόταν να προσφέρονται θυσίες στον Κύριο. Αν οι προσκυνητές είχαν μετανοήσει για τις αμαρτίες τους, η ευλογία του Θεού θα τους συνόδευε. Αλλά δεν ακολουθούσαν πιστά το νόμο Του. Και παρά το γεγονός ότι τους χαροποίησε η επιστροφή της κιβωτού ως προάγγελος καλού, δεν είχαν πραγματική συναίσθηση της ιερότητάς της. Αντί να ετοιμάσουν ένα κατάλληλο για την επιστροφή της χώρο, την άφησαν να παραμένει στο θερισμένο χωράφι. Καθώς εξακολουθούσαν να βλέπουν το άγιο αυτό κιβώτιο και να μιλούν για το θαυμαστό τρόπο με τον οποίο είχε αποκατασταθεί, άρχισαν να αναρωτιούνται σε τι έγκειτο η παράξενη δύναμή της. Στο τέλος, κυριευμένοι από περιέργεια, αφαίρεσαν τα καλύμματα και τόλμησαν να το ανοίξουν.

΄Όλοι οι Ισραηλίτες είχαν διδαχθεί να βλέπουν την κιβωτό με δέος και σεβασμό. ΄Οταν απαιτείτο η μεταφορά της από το ένα μέρος στο άλλο, οι Λευίτες δεν είχαν το δικαίωμα ούτε να ρίξουν τα μάτια τους επάνω της. Μόνο μια φορά το χρόνο επιτρεπόταν στον αρχιερέα να τη δει. Ούτε και αυτοί ακόμη οι ειδωλολάτρες Φιλισταίοι είχαν τολμήσει να την ξεσκεπάσουν. Το ανόσιο θράσος των Βαιθ-σεμιτών τιμωρήθηκε πάραυτα και πολλοί πέθαναν με ακαριαίο θάνατο.

Οι επιζήσαντες δε συνετίσθηκαν από την τιμωρία ώστε να μετανοήσουν για την αμαρτία τους, αλλά έβλεπαν την κιβωτό με δεισιδαιμονικό φόβο. Πρόθυμοι να απαλλαγούν από την παρουσία της, αλλά μη τολμώντας να τη μετακινήσουν, οι Βαιθ-σεμίτες

μήνυσαν στους κατοίκους της Κιριάθ-ιαρείμ προσκαλώντας τους να έρθουν να την πάρουν. Με μεγάλη τους χαρά οι άνθρωποι της πόλης αυτής καλοδέχθηκαν το ιερό κιβώτιο. Ήξεραν ότι αποτελούσε το δείγμα της θεϊκής χάρης στους υπάκουους και πιστούς. Με ιερόπρεπη χαρά την έφεραν στην πόλη τους και την τοποθέτησαν στο σπίτι του Αβιναδάβ, του Λευίτη. Αυτός ανέθεσε τη φροντίδα της στο γιο του τον Ελεάζαρ και εκεί παρέμεινε η κιβωτός πολλά χρόνια.

Στα χρόνια που κύλησαν αφότου ο Κύριος είχε φανερωθεί για πρώτη φορά στο γιο της Άννας, η κλήση του για το προφητικό λειτούργημα είχε αναγνωρισθεί από ολόκληρο το έθνος. Μεταδίδοντας λεπτομερώς τη θεϊκή αγγελία στον οίκο του Ηλεί, παρά τον πόνο και τη δυσχέρεια του καθήκοντος αυτού, ο Σαμουήλ είχε αποδείξει την πιστότητά του ως αγγελιοφόρος του Κυρίου. «Και ο Κύριος ήτο μετ'αυτού, και δεν άφηνε να πίπτη ουδείς εκ των λόγων αυτού εις την γην. Και πας ο Ισραήλ, από Δαν έως Βηρ-Σαβεέ, εγνώρισεν ότι ο Σαμουήλ ήτο διωρισμένος εις το να ήναι προφήτης του Κυρίου.»

Σαν έθνος, οι Ισραηλίτες συνέχιζαν να παραμένουν σε κατάσταση ανευλάβειας και ειδωλολατρίας, και για τιμωρία τους εξακολουθούσαν να είναι υποταγμένοι στους Φιλισταίους. Στο διάστημα αυτό ο Σαμουήλ περιόδευε στις πόλεις και στα χωριά σε ολόκληρη τη χώρα, προσπαθώντας να στρέψει τις καρδιές του λαού στο Θεό των πατέρων τους, και οι προσπάθειές του δεν έμειναν ατελεσφόρητες. Αφού είκοσι χρόνια υπέστη τα δεινά της εχθρικής καταδυνάστευσης, ο Ισραήλ «εστέναζε, αναζητών τον Κύριον». Ο Σαμουήλ τους συμβούλευσε:

> «Εάν σεις επιστρέφητε εξ όλης υμών της καρδίας προς τον Κύριον, αποβάλετε εκ μέσου υμών τους θεούς τους αλλοτρίους, τας Ασταρώθ, και ετοιμάσατε τας καρδίας υμών προς τον Κύριον, και Αυτόν μόνον λατρεύετε. Και θέλει ελευθερώσει υμάς εκ της χειρός των Φιλισταίων»

Εδώ βλέπουμε ότι η έμπρακτη ευσέβεια, η θρησκεία της καρδιάς, διδάσκονταν στις ημέρες του Σαμουήλ όπως διδάσκονταν από το Χριστό τότε που έζησε στη γη. Χωρίς τη χάρη του Χριστού, τα εξωτερικά γνωρίσματα της θρησκείας δεν είχαν αξία για τον αρχαίο Ισραήλ. Το ίδιο δεν έχουν και για το σύγχρονο Ισραήλ.

Σήμερα χρειάζεται μια παρόμοια αναζωπύρωση της πραγματικής θρησκείας της καρδιάς, όπως εκείνη που δοκίμασε ο αρχαί-

ος Ισραήλ. Η μετάνοια είναι το πρώτο βήμα που πρέπει να κάνουν όλοι όσοι επιθυμούν να επιστρέψουν στο Θεό. Κανένας δεν μπορεί να κάνει το έργο αυτό για κάποιον άλλον. Οφείλουμε ατομικά να ταπεινώσουμε τις ψυχές μας μπροστά στο Θεό και να απομακρύνουμε τα είδωλά μας. Όταν εμείς έχουμε κάνει ό,τι μπορούμε, τότε ο Κύριος θα μας αποκαλύψει τη σωτηρία Του.

Με τη σύμπραξη των αρχηγών των διάφορων φυλών, μια μεγάλη σύναξη του λαού συγκεντρώθηκε στη Μισπά. Εκεί κηρύχθηκε επίσημη νηστεία. Βαθιά ταπεινωμένος ο λαός εξομολογήθηκε τις αμαρτίες του, και σαν δείγμα της αποφασιστικότητάς τους, προσέδωσαν στο Σαμουήλ τον εξουσιαστικό τίτλο του Κριτή.

Οι Φιλισταίοι εξέλαβαν τη συνάθροιση αυτή ως πολεμικό συμβούλιο και ξεκίνησαν με ισχυρές δυνάμεις για να διαλύσουν τους Ισραηλίτες πριν ωριμάσουν τα σχέδιά τους. Τα νέα της προσέγγισής τους έκαναν τον Ισραήλ να τρέμει από φόβο. Ο λαός παρακάλεσε το Σαμουήλ: «Μη παύσης βοών υπέρ ημών προς τον Κύριον τον Θεόν ημών, διά να σώση ημάς εκ χειρός των Φιλισταίων.»

Ενώ ο Σαμουήλ καταγινόταν να προσφέρει ένα αρνί για ολοκαύτωμα, οι Φιλισταίοι πλησίασαν, έτοιμοι για μάχη. Τότε ο Παντοδύναμος που είχε κατεβεί στο Σινά ανάμεσα από τη φωτιά, τον καπνό και τη βροντή, που είχε σχίσει την Ερυθρά Θάλασσα και που είχε ανοίξει δρόμο καταμεσής του Ιορδάνη για το λαό Ισραήλ, έδειξε και πάλι τη δύναμή Του. Μια τρομερή θύελλα ξέσπασε επάνω στο προωθημένο στράτευμα και το χώμα κάλυψε τα σώματα των ισχυρών εκείνων πολεμιστών.

Οι Ισραηλίτες στέκονταν ακίνητοι, βουβοί από το φόβο, τρέμοντας ανάμεσα στην ελπίδα και στο δέος. Όταν είδαν τον εξολοθρεμό των εχθρών τους, κατάλαβαν τότε ότι ο Θεός είχε δεχθεί τη μετάνοιά τους. Αν και απροετοίμαστοι για μάχη, άρπαξαν τα όπλα των νεκρών Φιλισταίων και καταδίωξαν τον υποχωρούντα στρατό μέχρι τη Βαιθ-χάρ. Η καταπληκτική αυτή νίκη κερδίθηκε ακριβώς επάνω στο ίδιο πολεμικό πεδίο που είκοσι χρόνια πριν ο Ισραήλ είχε παταγωδώς νικηθεί από τους Φιλισταίους, οι ιερείς είχαν θανατωθεί και η κιβωτός του Θεού είχε αιχμαλωτισθεί.

Για τα έθνη, όπως και για τα άτομα, ο δρόμος της υπακοής στο Θεό είναι ο δρόμος της ασφάλειας και της ευτυχίας, ενώ η παράβαση οδηγεί μόνο στην ήττα και στην καταστροφή. Οι Φιλισταίοι είχαν τώρα ολοκληρωτικά υποταγεί, ώστε επέστρεψαν τις

οχυρές πόλεις που είχαν αφαιρέσει από τον Ισραήλ και απέφυγαν τις εχθροπραξίες για πολλά χρόνια. Άλλα έθνη μιμήθηκαν το παράδειγμά τους, και έτσι οι Ισραηλίτες απόλαυσαν την ειρήνη όσο ο Σαμουήλ είχε την αποκλειστική διοίκηση.

Για να μη λησμονηθεί ποτέ το περιστατικό αυτό, ο Σαμουήλ έστησε για ανάμνηση μια πελώρια πέτρα ανάμεσα στη Μισπά και στη Σεν. Την ονόμασε Έβεν-έζερ που σημαίνει «λίθος βοηθού», και είπε στο λαό: «Μέχρι τούδε εβοήθησεν ημάς ο Κύριος.»

ΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΤΩΝ ΠΡΟΦΗΤΩΝ

Ο ίδιος ο Θεός έδωσε οδηγίες για την εκπαίδευση των Ισραηλιτών. Η φροντίδα Του δεν περιοριζόταν στα θρησκευτικά τους ενδιαφέροντα. Οτιδήποτε επηρέαζε την πνευματική και τη σωματική τους υγεία, αποτελούσε επίσης θέμα της θείας Πρόνοιας και υπαγόταν στη σφαίρα του θεϊκού νόμου.

Ο Θεός είχε διατάξει τους Εβραίους να διδάξουν στα παιδιά τους τα προστάγματά Του και να γνωστοποιήσουν όλη την επικοινωνία Του με τους πατέρες τους. Αυτό ήταν ένα από τα ιδιαίτερα καθήκοντα όλων των γονέων, καθήκον που δεν μπορούσε να ανατεθεί σε άλλον. Αντί για τα ξένα χείλη, οι γεμάτες αγάπη καρδιές του πατέρα και της μητέρας ήταν εκείνες που έπρεπε να διδάξουν τα παιδιά τους. Όλα τα συμβάντα της καθημερινής ζωής έπρεπε να στρέφουν τη σκέψη γύρω από το Θεό.

Τα θαυμάσια έργα του Θεού κατά την απελευθέρωση του λαού Του και οι υποσχέσεις για τον αναμενόμενο Λυτρωτή έπρεπε να επαναλαμβάνονται συχνά από τις ισραηλινές οικογένειες, και η χρήση λεκτικών εικόνων και συμβόλων έκανε τα διδασκόμενα μαθήματα να συγκρατούνται καλύτερα στη μνήμη. Οι σημαντικές αλήθειες της Θείας Πρόνοιας και της μελλοντικής ζωής χαράζονται εντυπωσιακά μέσα στο παιδικό μυαλό. Εκπαιδευμένο έτσι που να διακρίνει το Θεό τόσο στις σκηνές της φύσης, όσο και στα θεόπνευστα λόγια. Τα αστέρια του ουρανού, τα δένδρα και τα λουλούδια του αγρού, τα ψηλά βουνά και τα κελαριστά ρυάκια - όλα μιλούσαν για το Δημιουργό. Η ιερόπρεπη υπηρεσία των θυσιών, η λατρεία του αγιαστηρίου και τα λόγια των προφητών αποκάλυπταν το Θεό.

Έτσι είχε εκπαιδευθεί ο Μωυσής στο ταπεινό καλύβι της Γεσέν, ο Σαμουήλ από την πιστή Άννα, ο Δαβίδ στο ορεινό σπιτικό της Βηθλεέμ, ο Δανιήλ πριν οι σκηνές της αιχμαλωσίας τον χωρίσουν από το πατρικό σπίτι. Έτσι επίσης ήταν και η παιδική ζωή

του Χριστού στη Ναζαρέτ και με τέτοια εκπαίδευση ο μικρός Τιμόθεος έμαθε από τα χείλη της γιαγιάς του Λοΐδας και της μητέρας του Ευνίκης για τις αλήθειες της Αγίας Γραφής. (δείτε Β΄Τιμ. 1:5, 3:15).

Πρόσθετη φροντίδα για τη μόρφωση των νέων έγινε εφικτή με την ίδρυση των σχολείων των προφητών. Αν ένας νέος επιθυμούσε να ερευνήσει βαθύτερα τις αλήθειες του λόγου του Θεού και να ζητήσει την «άνωθεν σοφία» για να γίνει δάσκαλος στον Ισραήλ, τα σχολεία αυτά ήταν ανοιχτά γι'αυτόν. Τα σχολεία των προφητών είχαν ιδρυθεί από το Σαμουήλ για να χρησιμεύσουν ως φραγμός ενάντια στην επικρατούσα διαφθορά, για να παράσχουν τα μέσα για την ηθικοπνευματική ευημερία των νέων, και να προάγουν τη μελλοντική ευτυχία του έθνους, εφοδιάζοντάς το με άτομα κατάλληλα να ενεργούν με το φόβο του Θεού ως ηγήτορες και σύμβουλοι.

Για την πραγματοποίηση του σκοπού αυτού ο Σαμουήλ συγκέντρωσε ομάδες νέων που ήταν ευλαβικοί, έξυπνοι και μελετηροί. Αυτοί ονομάσθηκαν «υιοί των προφητών». Καθώς επικοινωνούσαν με το Θεό και μελετούσαν το λόγο Του και τα έργα Του, στα φυσικά τους χαρίσματα προστίθετο και η «άνωθεν σοφία». Εκείνοι που τους δίδασκαν, δεν ήταν μόνο μυημένοι καλά στη θεϊκή αλήθεια, αλλά και αυτοί οι ίδιοι είχαν γευθεί την επικοινωνία με το Θεό, και είχαν δεχθεί τα ιδιαίτερα χαρίσματα του Πνεύματός Του. Έχαιραν της εκτίμησης και της εμπιστοσύνης του λαού τόσο για τις γνώσεις τους όσο και για την ευσέβειά τους.

Στην εποχή του Σαμουήλ υπήρχαν δύο τέτοια σχολεία, το ένα στη Ραμά - την πόλη όπου έζησε ο προφήτης, και το άλλο στην Κιριάθ-ιαρείμ όπου βρισκόταν η κιβωτός τον καιρό εκείνο. Περισσότερα σχολεία ιδρύθηκαν αργότερα.

Οι μαθητές των σχολείων αυτών συντηρούσαν τον εαυτό τους με την εργασία τους, καλλιεργώντας τη γη ή ασχολούμενοι με κάποια χειρονακτική εργασία. Στον Ισραήλ αυτό δεν ήταν ούτε παράξενο ούτε υποτιμητικό. Αντίθετα, θεωρείτο έγκλημα να αφήνουν τα παιδιά να μεγαλώνουν έχοντας άγνοια για χρήσιμη εργασία. Κατ'εντολή του Θεού, κάθε παιδί διδασκόταν μια τέχνη, και αν ακόμη αυτό προοριζόταν για την ιεροσύνη. Πολλοί από τους θρησκευτικούς εκπαιδευτές συντηρούντο με τη χειρονακτική εργασία. Ο Παύλος και ο Ακύλας δεν ήταν λιγότερο ευυπόληπτοι επειδή κέρδιζαν τη ζήση τους με την τέχνη τους, την κατασκευή σκηνών.

58. Τα σχολεία των προφητών

Οι κυριότεροι τομείς σπουδών στα σχολεία αυτά ήταν ο νόμος του Θεού με τις εντολές που δόθηκαν στο Μωυσή, η θρησκευτική ιστορία, η ιερή μουσική και η ποίηση. Το σύστημα της διδαχής ήταν πολύ διαφορετικό από το σύστημα των θεολογικών σχολών των ημερών μας, από όπου πολλοί σπουδαστές αποφοιτούν με λιγότερη πραγματική επίγνωση του Θεού και θρησκευτική αλήθεια από ό,τι είχαν όταν ξεκίνησαν. Στα σχολεία εκείνα του παλιού καιρού, τον κυριότερο αντικειμενικό σκοπό αποτελούσε η εκμάθηση του θελήματος του Θεού και των καθηκόντων του ανθρώπου απέναντί Του. Στην καταχωρημένη ιερή ιστορία βρίσκονται χαραγμένα τα ίχνη του Κυρίου. Οι σπουδαίες αλήθειες που απεικόνιζαν οι τύποι, γίνονταν αντιληπτές και η πίστη μπορούσε να συλλάβει το επίκεντρο του όλου εκείνου συστήματος - τον Αμνό του Θεού τον αίροντα την αμαρτία του κόσμου.

Καλλιεργείτο ένα πνεύμα καθιέρωσης. Οι μαθητές δε διδάσκονταν μόνο το καθήκον της προσευχής, αλλά διδάσκονταν πώς να προσεύχονται, πώς να πλησιάζουν το Δημιουργό τους, πώς να εξασκούν πίστη σε Αυτόν και πώς να καταλαβαίνουν και να εφαρμόζουν τις διδαχές του Αγίου Πνεύματος. Αγιασμένες διάνοιες έβγαζαν από το θησαυροφυλάκιο του Θεού πράγματα καινούργια και παλιά, και το Πνεύμα του Θεού εκδηλωνόταν με την προφητεία και με την ιερή υμνωδία.

Η μουσική διδασκόταν προκειμένου να εκπληρώσει κάποιον άγιο σκοπό, να εξυψώσει τις σκέψεις σε ό,τι είναι αγνό, ευγενικό και ανυψωτικό, και να αφυπνίσει στην ψυχή την αφοσίωση και την ευγνωμοσύνη στο Θεό. Τι αντίθεση ανάμεσα στην αρχαία συνήθεια και στη χρήση στην οποία αφιερώνεται σήμερα η μουσική! Πόσοι χρησιμοποιούν το χάρισμα αυτό για να αναδείξουν τον εαυτό τους, αντί να δοξάσουν το Θεό! Η αγάπη της μουσικής οδηγεί τους απερίσκεπτους να ενωθούν με τους κοσμικούς σε κέντρα διασκεδάσεων, όπου ο Θεός έχει απαγορεύσει στα παιδιά Του να συχνάζουν. Έτσι, αυτό που είναι μεγάλη ευλογία όταν χρησιμοποιείται καθώς πρέπει, γίνεται ένας από τους πιο επιτυχημένους σατανικούς παράγοντες με τους οποίους ο νους σαγηνεύεται μακριά από το καθήκον και από τη σκέψη των επουράνιων πραγμάτων.

Η μουσική αποτελεί μέρος της λατρείας του Θεού στις αυλές του ουρανού, και πρέπει να προσπαθούμε με τους νέους ύμνους της αίνεσής μας να πλησιάσουμε όσο το δυνατό περισσότερο στην αρμονία της επουράνιας χορωδίας. Η κατάλληλη εκγύμναση

της φωνής είναι μια σημαντική πτυχή της μόρφωσης και δεν πρέπει να παραμελείται. Η υμνωδία, αποτελώντας μέρος της θείας λειτουργίας, στη λατρεία έχει την ίδια θέση με την προσευχή. Η καρδιά πρέπει να καταλάβει το νόημα του ύμνου για να τον αποδώσει με την κατάλληλη έκφραση.

Πόσο μεγάλη είναι η διαφορά ανάμεσα στα σχολεία εκείνα στα οποία δίδασκαν οι προφήτες του Θεού και τα σύγχρονα εκπαιδευτικά μας ιδρύματα! Πόσο είναι λίγα τα σχολεία στα οποία δεν επικρατούν οι αρχές και οι συνήθειες του κόσμου! Παρατηρείται μια αξιοθρήνητη έλλειψη επιβαλλόμενων περιορισμών και απαιτούμενης πειθαρχίας. Η επικρατούσα άγνοια του λόγου του Θεού ανάμεσα σε μια κοινωνία που θέλει να ονομάζεται χριστιανική, είναι ανησυχητική.

Επιφανειακές διαλέξεις και απλός συναισθηματισμός, εκλαμβάνονται ως διδασκαλία στον τομέα της ηθικής και της θρησκείας. Η δικαιοσύνη και το έλεος του Θεού, η ομορφιά της αγιοσύνης, η αναμφίβολη αμοιβή της ευπραγίας, η απεχθής φύση της αμαρτίας και η βεβαιότητα των τρομερών αποτελεσμάτων της, δεν αποτυπώνονται στη διάνοια των νέων. Κακές συναναστροφές μαθαίνουν στους νέους το δρόμο του εγκλήματος, του έκλυτου βίου και της ακολασίας.

Δεν υπάρχουν ορισμένα μαθήματα από τα οποία οι εκπαιδευτικοί της εποχής μας θα μπορούσαν να επωφεληθούν από τα εβραϊκά σχολεία της αρχαιότητας; Ο Δημιουργός του ανθρώπου έχει λάβει πρόνοια για τη σωματική, την πνευματική και την ψυχική ανάπτυξή του. Επομένως, η πραγματική επιτυχία της μόρφωσης εξαρτάται από την πιστότητα με την οποία οι άνθρωποι εφαρμόζουν το σχέδιο του Δημιουργού.

Ο πραγματικά αντικειμενικός σκοπός της μόρφωσης είναι η επαναφορά της εικόνας του Θεού στην ψυχή. Αρχικά ο Θεός έπλασε τον άνθρωπο κατά την ομοιότητά Του. Τον προίκισε με ευγενικά χαρίσματα. Το μυαλό του λειτουργούσε κανονικά και όλες οι δυνάμεις της ύπαρξής του ήταν αρμονικές. Η πτώση όμως στην αμαρτία διαστρέβλωσε τα χαρίσματα αυτά.

Η αμαρτία παραμόρφωσε και σχεδόν έσβησε από τον άνθρωπο την εικόνα του Θεού. Για την επαναφορά της εικόνας αυτής εκπονήθηκε το σχέδιο της σωτηρίας και χορηγήθηκε η δοκιμαστική περίοδος στη ζωή του ανθρώπου. Η αποκατάσταση του ανθρώπου στην τελειότητα με την οποία αρχικά είχε δημιουργηθεί, αποτελεί τον μεγάλο αντικειμενικό σκοπό της ζωής,

σκοπό που θεωρείται το θεμέλιο για όλους τους άλλους. Στην περίπτωση της εκπαίδευσης των νέων είναι το καθήκον τόσο των γονέων όσο και των δασκάλων να συμπράττουν με τη θεϊκή πρόθεση. Κάνοντας αυτό, γίνονται «συνεργοί του Θεού.» (Α΄Κορ. 3:9).

΄Ολες οι διάφορες πνευματικές, σωματικές και ψυχικές ιδιότητες που κατέχει ο άνθρωπος, του έχουν χορηγηθεί από το Θεό με σκοπό να χρησιμοποιηθούν έτσι ώστε να φθάσουν στο ανώτατο δυνατό σημείο της τελειότητας. Αυτό όμως δεν μπορεί να είναι καμιά εγωκεντρική και αποκλειστική καλλιέργεια, επειδή τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα του Θεού, του οποίου την ομοιότητα πρέπει να αποκτήσουμε, είναι η καλοκαγαθία και η αγάπη. Η κάθε ιδιότητα, το κάθε προσόν με το οποίο μας έχει προικίσει ο Δημιουργός, πρέπει να χρησιμοποιηθεί για τη δόξα Του και για την ανύψωση των συνανθρώπων μας. Και στη χρήση αυτή βρίσκεται η αγνότερη, η ευγενέστερη και η ευτυχέστερη εξάσκηση.

Αν στην αρχή αυτή αποδιδόταν η προσοχή που η σπουδαιότητά της απαιτεί, θα παρατηρείτο ριζική μεταλλαγή σε μερικές από τις σύγχρονες εκπαιδευτικές μεθόδους. Αντί να υποκινούν την περηφάνια και την εγωκεντρική φιλοδοξία με την ενθάρρυνση της άμιλλας, οι εκπαιδευτικοί θα έπρεπε να προσπαθούν να ενεργοποιούν την αγάπη για την καλοσύνη, την αλήθεια και την ομορφιά - να δημιουργούν την επιθυμία για την τελειότητα. Ο μαθητής θα έπρεπε να εκζητεί την ανάπτυξη των χαρισμάτων που έλαβε από το Θεό, όχι για να ξεπεράσει τους άλλους, αλλά για να εκπληρώσει την πρόθεση του Δημιουργού για να Του ομοιάσει. Αντί να καθοδηγείται από κοσμικά κριτήρια ή να υποκινείται από τον πόθο της αυτοεξύψωσης, κάτι που μειώνει και υποτιμά, ο νους θα πρέπει να οδηγείται στον Πλάστη με σκοπό να Τον γνωρίσει και να Του ομοιάσει.

«Αρχή σοφίας φόβος Κυρίου, και *επίγνωσις αγίων*, φρόνησις.» Το μεγάλο έργο της ζωής είναι η οικοδομή του χαρακτήρα, και η επίγνωση του Θεού είναι το θεμέλιο για κάθε πραγματική μόρφωση. Η μετάδοση της γνώσης αυτής και η διάπλαση του χαρακτήρα σύμφωνα με αυτή, θα έπρεπε να αποτελεί το βασικό σκοπό του έργου του εκπαιδευτικού. Ο νόμος του Θεού είναι η αντανάκλαση του χαρακτήρα Του. Γι'αυτό ο ψαλμωδός λέει: «Πάντα τα προστάγματά Σου είναι δικαιοσύνη» και «εκ των εντολών Σου έγεινα συνετός.» (Παρ. 9:10, Ψαλμ. 119:172,104). Ο Θεός μάς έχει αποκαλυφθεί με το λόγο Του καθώς και με τα έργα της

δημιουργίας. Με τη Βίβλο καθώς και με το βιβλίο της φύσης οφείλουμε να αποκτήσουμε την επίγνωση του Θεού.

Για το πνεύμα είναι νόμος να προσαρμόζεται βαθμηδόν με τα θέματα με τα οποία συνηθίζει να ασχολείται. Αν καταγίνεται μόνο με παρακατιανά ζητήματα, σμικρύνεται και εξασθενεί. Αν ποτέ δεν καλείται να αντιμετωπίσει δύσκολα προβλήματα με δραστηριότητα, σε ορισμένο διάστημα θα χάσει τη δύναμη να αναπτυχθεί. Στην εκπαιδευτική δύναμη η Γραφή δεν έχει όμοιό της. Μέσα στο λόγο του Θεού ο νους ανακαλύπτει θέματα για τις πιο βαθιές σκέψεις, για τις πιο ευγενικές επιδιώξεις. Η Βίβλος είναι η πιο διδακτική ιστορία που κατέχουν οι άνθρωποι. Προήλθε δροσερή από την πηγή της αιώνιας αλήθειας, και το θεϊκό χέρι διαφύλαξε την αγνότητά της στο διάβα των αιώνων. Χύνει φως στο απόμακρο παρελθόν όπου η ανθρώπινη διερεύνηση μάταια προσπαθεί να εισχωρήσει.

Στο λόγο του Θεού παρατηρούμε τη δύναμη που έθεσε τα θεμέλια της γης και εξέτεινε τους ουρανούς. Μόνο σε αυτή μπορούμε να ανακαλύψουμε την ιστορία της φυλής μας, αμόλυντη από την ανθρώπινη προκατάληψη και την ανθρώπινη υπεροψία. Σε αυτή έχουν καταχωρηθεί οι αγώνες, οι ήττες και οι νίκες των μεγαλύτερων ανθρώπων που γνώρισε ποτέ αυτός ο κόσμος. Σε αυτή μέσα εκτυλίσσονται τα μεγάλα προβλήματα του καθήκοντος και του προκαθορισμού.

Το παραπέτασμα που χωρίζει τον ορατό κόσμο από τον αόρατο, σηκώνεται και παρατηρούμε τη διαμάχη των αντίθετων δυνάμεων του καλού και του κακού από την πρώτη παρείσφρηση της αμαρτίας μέχρι τον τελικό θρίαμβο της δικαιοσύνης και της αλήθειας. Και όλα αυτά δεν είναι παρά η αποκάλυψη του χαρακτήρα του Θεού. Με την ευλαβική ενατένιση των αληθειών που παρουσιάζονται στο λόγο του, ο νους του μαθητή έρχεται σε επικοινωνία με τον άπειρο νου του Θεού. Μια τέτοια μελέτη όχι μόνο θα εκλεπτύνει και θα εξευγενίσει το χαρακτήρα, αλλά είναι αδύνατον και να μη διαστείλει και να μην αναζωογονήσει τις πνευματικές δυνάμεις.

Η διδασκαλία της Βίβλου ασκεί ζωτική επίδραση στην ευημερία του ανθρώπου, στο κάθετι που σχετίζεται με αυτή τη ζωή. Αποκαλύπτει τις αρχές που αποτελούν το θεμέλιο λίθο της ευτυχίας ενός έθνους - αρχές με τις οποίες συνδέεται η ευημερία της κοινωνίας, και οι οποίες διασφαλίζουν την οικογένεια - αρχές χωρίς τις οποίες κανείς δεν μπορεί να πραγματοποιήσει την ω-

φελιμότητα, την ευτυχία και την εκτίμηση στη ζωή αυτή, ή μπορεί να ελπίζει να εξασφαλίσει τη μελλοντική, αθάνατη ζωή.

Δεν υπάρχει καμιά βίγλα στη ζωή, καμιά φάση της ανθρώπινης εμπειρίας για την οποία η διδαχή της Βίβλου να μην αποτελεί ουσιαστική προκατάρτιση. Όταν μελετάται και εφαρμόζεται ο λόγος του Θεού, θα αποδώσει στον κόσμο ανθρώπους με ισχυρότερο και ενεργητικότερο μυαλό από ό,τι η λεπτομερέστερη εφαρμογή όλων των θεμάτων που περικλείει η ανθρώπινη φιλοσοφία. Θα αποδώσει ανθρώπους με ισχυρό και σταθερό χαρακτήρα, με οξυδέρκεια και ευθυκρισία - ανθρώπους που να είναι τιμή στο Θεό και ευλογία στον κόσμο.

Η μελέτη των φυσικών επιστημών πρέπει επίσης να μας φέρει στην επίγνωση του Δημιουργού. Στην ολότητά της η πραγματική επιστήμη δεν είναι παρά η ερμηνεία του έργου που επιτέλεσε το χέρι του Θεού στον υλικό κόσμο. Με την έρευνά της η επιστήμη φέρει στην επιφάνεια απλώς καινούριες αποδείξεις της σοφίας και της δύναμης του Θεού. Όταν κατανοούνται όπως πρέπει τόσο το βιβλίο της φύσης όσο και ο γραπτός λόγος, μας κάνουν να γνωρισθούμε με το Θεό, διδάσκοντάς μας κάτι από τους σοφούς και ευεργετικούς νόμους με τους οποίους εργάζεται.

Ο σπουδαστής πρέπει να καθοδηγείται να διακρίνει το Θεό σε όλα τα έργα της δημιουργίας. Οι διδάσκοντες πρέπει να μιμηθούν το παράδειγμα του μεγάλου Δασκάλου ο οποίος από τις γνώριμες σκηνές της φύσης αντλούσε παραδείγματα που απλοποιούσαν τις διδαχές Του και τις αποτύπωναν βαθύτερα στο νου των ακροατών Του.

Τα πουλιά που κελαηδούσαν στα πυκνόφυλλα κλαδιά, τα αγριολούλουδα της πεδιάδας, τα επιβλητικά δένδρα, οι φρουτοπαραγωγικές περιοχές, ο φυτρωμένος σπόρος, τα χερσοτόπια, ο ήλιος που γέρνει στη δύση του βάφοντας τον ουρανό με τις χρυσές ακτίνες του, όλα Του χρησίμευαν σαν μέσα διδαχής. Συνέδεε τα ορατά έργα του Πλάστη με τα λόγια της ζωής που μιλούσε, ώστε οποτεδήποτε τα αντικείμενα αυτά παρουσιάζονταν στα μάτια των ακροατών Του, οι σκέψεις τους να στρέφονται στα μαθήματα της αλήθειας με τα οποία τα είχε συσχετίσει.

Η αποτύπωση της Θεότητας όπως εκδηλώνεται στις σελίδες του θεόπνευστου λόγου, παρουσιάζεται επάνω στα ψηλά βουνά, στις κάρπιμες πεδιάδες, στην πλατιά και βαθιά θάλασσα. Τα αντικείμενα της φύσης μιλούν στον άνθρωπο για την αγάπη του Δημιουργού. Μας έχει συνδέσει με τον εαυτό Του με αναρίθμητα

τεκμήρια στον ουρανό και στη γη. Ο κόσμος αυτός δεν είναι μόνο γεμάτος με λύπη και αθλιότητα. «Ο Θεός είναι αγάπη», είναι γραμμένο επάνω σε κάθε μισάνοιχτο μπουμπούκι, επάνω στα πέταλα του κάθε λουλουδιού, επάνω σε κάθε φύλλο γρασιδιού.

Παρόλο που η κατάρα της αμαρτίας έκανε τη γη να βλαστήσει βάτα και αγκάθια, λουλούδια όμως φυτρώνουν στα βάτα και τα αγκάθια καλύπτονται από τριαντάφυλλα. Όλα τα φυσικά αντικείμενα μαρτυρούν για την τρυφερή, πατρική φροντίδα του Θεού μας και για την επιθυμία Του να κάνει τα παιδιά Του ευτυχισμένα. Οι περιορισμοί και οι απαγορεύσεις Του δεν αποβλέπουν απλά στο να επιδεικνύουν την εξουσία Του, αλλά με κάθετι που κάνει, έχει υπόψη Του την ευημερία των τέκνων Του. Δε ζητάει από αυτά να απαρνηθούν τίποτε που θα ήταν για το συμφέρον τους αν το κρατούσαν.

Η γνώμη που επικρατεί σε μερικές κοινωνικές τάξεις ότι η θρησκεία δε συντελεί στην υγεία ή στην ευτυχία αυτής της ζωής, αποτελεί ένα από τα πιο επιζήμια λάθη. Η Γραφή λέει:

> «Ο φόβος του Κυρίου φέρει ζωήν, και ο φοβούμενος Αυτόν θέλει πλαγιάσει κεχορτασμένος.» «Τίς είναι ο άνθρωπος όστις θέλει ζωήν, αγαπά ημέρας διά να ίδη καλόν; φύλαττε την γλώσσαν σου από κακού, και τα χείλη σου από του να λαλώσι δόλον. Έκκλινον από του κακού και πράττε το αγαθόν, ζήτει ειρήνην και κυνήγει αυτήν.» Τα λόγια της σοφίας «είναι ζωή εις τους ευρίσκοντας αυτά, και ίασις εις πάσαν αυτών την σάρκα.» (Παρ. 19:23, Ψαλμ. 34:12-14, Παρ. 4:22).

Η πραγματική θρησκεία εναρμονίζει τον άνθρωπο με τους φυσικούς, πνευματικούς και ηθικούς κανόνες του Θεού. Διδάσκει τον αυτοέλεγχο, την ηρεμία, την εγκράτεια. Η θρησκεία εξευγενίζει το νου, εκλεπτύνει τα αισθήματα και καθαγιάζει την ευθυκρισία. Καθιστά την ψυχή συμμέτοχη της αγνότητας του ουρανού. Η εμπιστοσύνη στην αγάπη και στην εξουσιάζουσα πρόνοια του Θεού μειώνει τα βάρη της αγωνίας και της έγνοιας. Γεμίζει την καρδιά με χαρά και ικανοποίηση τόσο στις εύκολες όσο και στις δύσκολες περιστάσεις.

Η θρησκεία τείνει άμεσα να προάγει την υγεία, να επιμηκύνει τη ζωή και να αυξήσει την απόλαυσή μας από όλες τις ευλογίες της. Ανοίγει στην ψυχή μια αστείρευτη πηγή ευτυχίας. Μακάρι όλοι όσοι δεν έχουν εκλέξει το Χριστό, να μπορούσαν να καταλάβουν ότι Εκείνος έχει να τους προσφέρει κάτι το τεράστια καλύτερο από ό,τι αυτοί ζητούν για τον εαυτό τους.

58. Τα σχολεία των προφητών

Ο άνθρωπος προξενεί τη μεγαλύτερη ζημιά και αδικία στην ψυχή όταν σκέπτεται και ενεργεί αντίθετα προς το θέλημα του Θεού. Καμιά πραγματική χαρά δεν μπορεί να υπάρξει στο μονοπάτι το απαγορευμένο από Αυτόν που γνωρίζει τι είναι το καλύτερο και που προγραμματίζει το καλό των δημιουργημάτων Του. Ο δρόμος της παρανομίας οδηγεί στην αθλιότητα και στην καταστροφή. Της σοφίας όμως «αι οδοί αυτής είναι τερπναί, και πάσαι αι τρίβοι αυτής ειρήνη.» (Παρ. 3:17).

Η φυσική όπως και η θρησκευτική αγωγή που ασκείτο στα σχολεία των Εβραίων, μπορεί να μελετηθεί με ενδιαφέρον. Η αξία της αγωγής αυτής δεν εκτιμάται. Υπάρχει ένας στενός συσχετισμός μεταξύ σώματος και πνεύματος, και προκειμένου να φθάσουμε σε ένα υψηλό επίπεδο ηθικοπνευματικής επίτευξης, οι νόμοι που κυβερνούν τη φυσική μας υπόσταση, πρέπει να εφαρμόζονται και να αναπτύσσονται. Ποια μελέτη μπορεί να είναι σημαντικότερη για τους νέους από εκείνη που καταγίνεται με το θαυμάσιο αυτόν οργανισμό που ο Θεός μας έχει εμπιστευθεί και με τους νόμους με τους οποίους μπορεί να διατηρηθεί υγιής;

Και σήμερα, όπως στις ημέρες του Ισραήλ, κάθε νέος πρέπει να διδαχθεί τις ενασχολήσεις της πρακτικής ζωής. Ο καθένας πρέπει να αποκτήσει γνώσεις σε έναν ορισμένο κλάδο χειρονακτικής εργασίας με την οποία, αν παραστεί ανάγκη, να μπορέσει να κερδίσει τη ζήση του. Αυτό είναι απαραίτητο όχι μόνο σαν μια διασφάλιση για τις αντιξοότητες της ζωής, αλλά και για την επίδραση που ασκεί επάνω στη σωματική, πνευματική και ηθική ανάπτυξη. Ακόμη και σε περίπτωση που είναι βέβαιο ότι δε θα χρειασθεί να καταφύγει κανείς σε χειρονακτική εργασία για να συντηρηθεί, και πάλι όμως πρέπει να μάθει να εργάζεται. Χωρίς τη σωματική εξάσκηση, κανείς δεν μπορεί να έχει γερή κράση και σθεναρή υγεία. Και το σύστημα μιας καλοπρογραμματισμένης δουλειάς δεν είναι λιγότερο σημαντικό για την εξασφάλιση ενός ακμαίου και δραστήριου νου και ενός ευγενικού χαρακτήρα.

Κάθε μαθητής πρέπει να αφιερώνει ένα μέρος της ημέρας σε δραστήρια εργασία. Έτσι αποκτούνται συνήθειες για εργατικότητα και ενθαρρύνεται το πνεύμα της αυτοδυναμίας, ενώ η νεολαία προφυλάσσεται από το κακό και τις φθοροποιές συνήθειες που συχνά απορρέουν από την αδράνεια. Και όλο αυτό συμβαδίζει με τον πρωταρχικό σκοπό της διαπαιδαγώγησης, επειδή εναρμονιζόμαστε με το Δημιουργό όταν ενθαρρύνουμε την εργατικότητα, την επιμέλεια και την αγνότητα.

Ας οδηγηθούν οι νέοι να καταλάβουν το σκοπό για τον οποίο έχουν δημιουργηθεί: να τιμήσουν το Θεό και να ευεργετήσουν το συνάνθρωπό τους. Ας οδηγηθούν να δουν με τρυφερή αγάπη, την οποία ο ουράνιος Πατέρας έχει εκδηλώσει σε αυτούς, καθώς και τον υψηλό προορισμό για τον οποίο η ευταξία αυτής της ζωής πρόκειται να τους ετοιμάσει, δηλαδή για την τιμή και τη δόξα όπου έχουν καλεσθεί να γίνουν παιδιά του Θεού. Τότε χιλιάδες θα αποστραφούν με περιφρόνηση και απέχθεια τους ποταπούς και εγωκεντρικούς σκοπούς και τις ανόητες απολαύσεις που τους κρατούσαν μέχρι τότε απορροφημένους. Θα μάθαιναν να μισούν την αμαρτία και να την αποστρέφονται, όχι μόνο παρακινούμενοι από την ελπίδα της ανταμοιβής ή το φόβο της τιμωρίας, αλλά από τη συναίσθηση της έμφυτης βδελυρότητάς της, επειδή θα εξαχρείωνε τις δοσμένες από το Θεό δυνάμεις τους, μια κηλίδα επάνω στη θεία ομοιότητα του ανθρωπισμού τους.

Ο Θεός δε ζητάει από τους νέους να περιορίσουν τις επιδιώξεις τους. Τα στοιχεία του χαρακτήρα που κάνουν τον άνθρωπο επιτυχημένο και τιμώμενο στην κοινωνία, όπως η ακατανίκητη επιθυμία για κάποιο μεγαλύτερο καλό, η ακατάβλητη θέληση, η άοκνη επιμονή, η σθεναρή προσπάθεια, δε χρειάζεται να εκλείψουν. Με τη χάρη του Θεού πρέπει να κατευθυνθούν σε αντικείμενα τόσο πολύ ανώτερα από τον απλό εγωισμό και τα πρόσκαιρα ενδιαφέροντα, όσο ανώτερος είναι ο ουρανός από τη γη. Και η διαπαιδαγώγηση που άρχισε στη ζωή αυτή, θα εξακολουθήσει και στη μέλλουσα ζωή.

Καθημερινά τα θαυμαστά έργα του Θεού, τα τεκμήρια της σοφίας και της δύναμής Του στη δημιουργία και στη συντήρηση του σύμπαντος, το ακατάληπτο μυστήριο της αγάπης και σοφίας Του στο σχέδιο της απολύτρωσης, θα αποκαλυφθούν στην αντίληψη με καινούργια ομορφιά. «Εκείνα τα οποία οφθαλμός δεν είδε, και ωτίον δεν ήκουσε, και εις καρδίαν ανθρώπου δεν ανέβησαν, τα οποία ο Θεός ητοίμασεν εις τους αγαπώντας Αυτόν.» (Α΄Κορ. 2:9).

Και σε αυτή ακόμη τη ζωή μπορούμε να αποσπάσουμε φευγαλέες ματιές της παρουσίας Του και να έχουμε μια πρόγευση της επικοινωνίας με τον Ουρανό. Η ολοκλήρωση όμως της χαράς και της ευλογίας θα πραγματοποιηθεί μελλοντικά. Μόνο η αιωνιότητα μπορεί να αποκαλύψει το δοξασμένο προορισμό στον οποίο έχει τη δυνατότητα να φθάσει ο άνθρωπος όταν αποκατασταθεί στην εικόνα του Θεού.

58. Τα σχολεία των προφητών

Ο ΠΡΩΤΟΣ ΒΑΣΙΛΙΑΣ ΤΟΥ ΙΣΡΑΗΛ

(Βασίζεται στο βιβλίο Α΄Σαμουήλ, κεφ. 8: - 12:)

Το κράτος του Ισραήλ διοικείτο στο όνομα και με την εξουσία του Θεού. Το έργο του Μωυσή, των εβδομήντα πρεσβυτέρων, των αρχόντων και των κριτών ήταν απλώς να εφαρμόσουν τους νόμους που ο Θεός είχε δώσει. Δεν είχαν εξουσιοδοτηθεί να νομοθετούν για το κράτος. Αυτή ήταν και εξακολουθούσε να είναι η κατάσταση της εθνικής δομής του Ισραήλ. Από γενεά σε γενεά, άνθρωποι εμπνευσμένοι από το Θεό αποστέλλονταν για να διδάξουν το λαό και να τον οδηγήσουν στην εφαρμογή των νόμων. Ο Κύριος προείδε ότι ο Ισραήλ θα επιθυμούσε να έχει βασιλιά, αλλά δεν ενέκρινε καμιά αλλαγή των αρχών επάνω στις οποίες το κράτος είχε ιδρυθεί. Ο βασιλιάς θα ήταν ο αντιπρόσωπος του Υψίστου. Ο Θεός έπρεπε να αναγνωρίζεται ως κεφαλή του έθνους και ο νόμος Του έπρεπε να επιβάλλεται ως ανώτατη νομοθεσία της χώρας.

΄Οταν οι Ισραηλίτες πρωτοεγκαταστάθηκαν στη Χαναάν, αναγνώρισαν τις αρχές του θεοκρατικού συστήματος και το έθνος ευημέρησε κάτω από τη διοίκηση του Ιησού του Ναυή. Αλλά η αύξηση του πληθυσμού και η ανάμειξη με τα άλλα έθνη έφερε την αλλαγή. Ο λαός υιοθέτησε πολλές συνήθειες των ειδωλολατρών γειτόνων τους και θυσίασε έτσι σε μεγάλο βαθμό το δικό του ιδιαίτερο και άγιο χαρακτηριστικό. Λίγο κατ'ολίγο έχασαν το σέβας για το Θεό και έπαυσαν να εκτιμούν την τιμητική διάκριση του να είναι ο εκλεκτός λαός Του. Επειδή ελκύονταν από τη μεγαλοπρέπεια και την επίδειξη των ειδωλολατρών μοναρχών, η δική τους απλότητα τους κούρασε. Ζηλοφθονία παρουσιάσθηκε ξαφνικά ανάμεσα στις φυλές. Οι εσωτερικές διαφορές τούς εξασθένησαν. Ήταν συνεχώς εκτεθειμένοι στις εισβολές των ειδωλολατρών

εχθρών τους και ο λαός έφθασε να πιστεύει ότι για να μπορέσουν να διατηρήσουν την υπόστασή τους μεταξύ των εθνικών, οι φυλές έπρεπε να ενωθούν κάτω από μια ισχυρή κεντρική διοίκηση. Καθώς απομακρύνονταν από την υπακοή στο νόμο του Θεού, επιθυμούσαν να απαλλαγούν από τη διακυβέρνηση του θεϊκού Κυβερνήτη τους. Έτσι, η απαίτηση για ένα μονάρχη γενικεύθηκε στον Ισραήλ.

Από των ημερών του Ιησού του Ναυή, η διοίκηση του κράτους δεν είχε ποτέ διεξαχθεί με τόση σύνεση και επιτυχία όσο κάτω από τη διοίκηση του Σαμουήλ. Το τριπλό αξίωμα του κριτή, προφήτη και ιερέα τού είχε απονεμηθεί από το Θεό, και εργάσθηκε ακούραστα και με ανιδιοτελή ζήλο για το καλό του λαού του, ενώ το κράτος άκμαζε κάτω από το συνετό του έλεγχο. Η τάξη είχε αποκατασταθεί, η ευσέβεια είχε προαχθεί και το πνεύμα της δυσαρέσκειας είχε εκείνη την εποχή αναχαιτισθεί.

Όταν όμως η ηλικία του προχώρησε, ο προφήτης ήταν αναγκασμένος να μοιρασθεί με άλλους το φορτίο της κυβερνητικής ευθύνης και διόρισε βοηθούς του τους δύο γιους του. Ενώ ο Σαμουήλ εξακολουθούσε να εκπληρώνει τα καθήκοντα του αξιώματός του στη Ραμά, οι δυο νεαροί άνδρες είχαν το πόστο τους στη Βηρσαβεέ, προκειμένου να ασκήσουν τη δικαιοσύνη μεταξύ του λαού στα πλησιόχωρα μέρη των νοτίων συνόρων της χώρας.

Ο Σαμουήλ είχε διορίσει τους γιους του στο αξίωμα αυτό με τη γενική συναίνεση του έθνους, αλλά αυτοί δε δείχθηκαν άξιοι της εκλογής του πατέρα τους. Ο Κύριος είχε δώσει με το Μωυσή ιδιαίτερες οδηγίες στο λαό Του ότι οι αρχηγοί του Ισραήλ έπρεπε να κρίνουν με δικαιοσύνη, να φέρονται δίκαια στη χήρα και στο ορφανό, και να μη δωροδοκούνται. Οι γιοι όμως του Σαμουήλ «εξέκλιναν οπίσω του κέρδους, και εδωροδοκούντο, και διέστρεφον την κρίσιν.» Οι γιοι του προφήτη δεν έδωσαν προσοχή στα ηθικά διδάγματα που εκείνος είχε επιδιώξει να χαράξει στο μυαλό τους. Δεν είχαν μιμηθεί την αγνή και ανιδιοτελή ζωή του πατέρα τους. Η προειδοποίηση που είχε σταλεί στον Ηλεί δεν είχε ασκήσει την επίδραση που έπρεπε στη σκέψη του Σαμουήλ. Υπήρξε μέχρις ενός σημείου πολύ μαλακός με τους γιους του και τα αποτελέσματα φανερώθηκαν στο χαρακτήρα και στη ζωή τους.

Η άδικη συμπεριφορά των δικαστών αυτών προκάλεσε ζωηρή δυσαρέσκεια και δημιούργησε το πρόσχημα για την απαίτηση της αλλαγής που ήταν κρυφή επιθυμία για πολύ καιρό. «Όθεν συνηθροίσθησαν πάντες οι πρεσβύτεροι του Ισραήλ, και ήλθον προς

τον Σαμουήλ εις Ραμά, και είπον προς αυτόν, Ιδού, συ εγήρασας, και οι υιοί σου δεν περιπατούσιν εις τας οδούς σου. Κατάστησον λοιπόν εις ημάς βασιλέα διά να κρίνη ημάς, καθώς έχουσι πάντα τα έθνη.» Οι καταχρήσεις που είχαν γίνει σε βάρος του λαού, δεν είχαν αναφερθεί στο Σαμουήλ. Αν η κακή διαγωγή των γιων του είχε γίνει γνωστή, θα τους είχε καθαιρέσει χωρίς αναβολή. Αλλά δεν ήταν αυτό που ζητούσαν οι αιτούντες. Ο Σαμουήλ είδε ότι το πραγματικό τους κίνητρο ήταν η απαρέσκεια και η περηφάνια και ότι το αίτημά τους ήταν το αποτέλεσμα ενός προμελετημένου και αποφασισμένου σκοπού. Κανένα παράπονο δεν είχε διατυπωθεί εναντίον του Σαμουήλ. Όλοι ομολογούσαν την ακεραιότητα και τη σύνεση της διοίκησής του. Ο γηρασμένος όμως προφήτης είδε την αίτηση ως προσωπική επίκριση εναντίον του και σαν μια άμεση προσπάθεια να τον παραμερίσουν. Δε φανέρωσε όμως τα αισθήματά του. Δεν κατέκρινε κανέναν αλλά έφερε το ζήτημα με προσευχή στον Κύριο και ζήτησε συμβουλή μόνο από Αυτόν.

Και ο Κύριος είπε στο Σαμουήλ: «Άκουσον της φωνής του λαού, κατά πάντα όσα λέγουσι προς σε, διότι δεν απέβαλον σε, αλλ' Εμέ απέβαλλον από του να βασιλεύω επ'αυτούς. Κατά πάντα τα έργα τα οποία έπραξαν, αφ'ης ημέρας ανεβίβασα αυτούς εξ Αιγύπτου έως της ημέρας ταύτης, εγκαταλείποντές Με, και λατρεύσαντες άλλους θεούς, ούτω κάμνουσι προς σε.» Ο προφήτης επιτιμήθηκε που πικράθηκε για τη στάση του λαού έναντι αυτού του ιδίου προσωπικά. Δεν είχαν εκδηλώσει ασέβεια γι'αυτόν, αλλά για την εξουσία του Θεού ο οποίος είχε προσδιορίσει τους κριτές του λαού Του. Αυτοί που περιφρονούν και απορρίπτουν τον πιστό θεράποντα του Θεού, δείχνουν καταφρόνια όχι μόνο για τον άνθρωπο, αλλά και για τον Κύριο που τον έστειλε. Είναι του Θεού τα λόγια ο έλεγχός Του και οι συμβουλές Του που αψηφούνται. Είναι η εξουσία Του που απορρίπτεται.

Οι λαμπρότερες ημέρες της ευημερίας του Ισραήλ ήταν εκείνες κατά τις οποίες είχαν αναγνωρίσει για βασιλιά τους τον Κύριο, οι ημέρες όπου οι νόμοι και η κυβέρνηση που είχε εγκαθιδρύσει θεωρούντο ανώτεροι από αυτούς όλων των άλλων εθνών. Ο Μωυσής είχε κάνει αυτή τη δήλωση στον Ισραήλ σχετικά με τα διατάγματα του Κυρίου: «Αύτη είναι η σοφία σας, και η σύνεσή σας, ενώπιον των εθνών, τα οποία θέλουσιν ακούσει πάντα τα διατάγματα ταύτα, και θέλουσιν ειπεί, Ιδού λαός σοφός και συνετός είναι το μέγα τούτο έθνος.» (Δευτ. 4:6). Απομακρυνόμενοι όμως από το νόμο του Θεού, οι Εβραίοι απέτυχαν να γίνουν ο

λαός που ήθελε να τους κάνει ο Θεός, και τότε όλα τα κακά αποτελέσματα που απέρρεαν από τις δικές τους ανοησίες και αμαρτίες τις έρριχναν στη διακυβέρνηση του Θεού. Τόσο πολύ τους είχε τυφλώσει η αμαρτία.

Ο Κύριος είχε προείπει με τους προφήτες Του ότι τον Ισραήλ θα τον κυβερνούσε βασιλιάς. Δε σημαίνει όμως ότι αυτό το διοικητικό σύστημα ήταν το καλύτερο γι'αυτούς ή ότι συμφωνούσε με το θέλημά Του. Επέτρεψε στο λαό Του να ακολουθήσει τη δική του εκλογή, αφού αρνήθηκαν να καθοδηγούνται από τις συμβουλές Του. Ο Ωσηέ δηλώνει ότι ο Θεός τους έδωσε βασιλιά μέσα στο θυμό Του (Δείτε Ωσηέ 13.11) Όταν οι άνθρωποι προτιμούν το δρόμο που αυτοί εκλέγουν, χωρίς να ζητούν την ορμήνια του Θεού, ή όταν βαδίζουν αντίθετα προς το αποκαλυμμένο θέλημά Του, πολλές φορές Αυτός ικανοποιεί τις επιθυμίες τους για να μπορέσουν με τις πικρές πείρες που επακολουθούν, να αναγνωρίσουν την παραφροσύνη τους και να μετανοήσουν για την αμαρτία τους. Η ανθρώπινη περηφάνια και σοφία αποδείκνύονται επικίνδυνος οδηγός. Ό,τι η καρδιά επιθυμεί αντίθετα προς το θέλημα του Θεού, στο τέλος θα αποδειχθεί ότι δεν είναι ευλογία, αλλά κατάρα.

Ο Θεός ήθελε να στρέφεται ο λαός Του αποκλειστικά σε Αυτόν ως νομοθέτη του και ως πηγή της δύναμής του. Όταν θα αισθάνονταν ότι εξαρτώντο από Αυτόν, θα Τον πλησίαζαν όλο και περισσότερο. Θα είχαν ανυψωθεί και εξευγενισθεί, θα είχαν γίνει κατάλληλοι για τον υψηλό προορισμό στον οποίο τους είχε καλέσει ως εκλεκτό λαό Του. Όταν όμως ένας άνθρωπος θα καθόταν στο θρόνο, αυτό θα έτεινε να απομακρύνει τις σκέψεις των ανθρώπων από το Θεό. Θα έδειχναν περισσότερη εμπιστοσύνη στην ανθρώπινη δύναμη και λιγότερη στη θεϊκή δύναμη, και τα λάθη του μονάρχη τους θα τους οδηγούσαν στην αμαρτία και θα έφεραν το χωρισμό του έθνους από το Θεό.

Ο Σαμουήλ έλαβε οδηγίες να πραγματοποιήσει το αίτημα του λαού, αλλά και να τους προειδοποιήσει για την αποδοκιμασία του Θεού, και επιπλέον να τους κάνει γνωστό ποιο θα ήταν το αποτέλεσμα της πορείας που διάλεξαν. «Και ελάλησεν ο Σαμουήλ πάντας τους λόγους του Κυρίου προς τον λαόν, τον ζητούντα παρ'αυτού βασιλέα.» Τους εξέθεσε με λεπτομέρεια ποια βάρη θα επιφορτίζονταν, και τους παρουσίασε την αντίθεση ανάμεσα σε μια τέτοια καταπιεστική κατάσταση και στην παρούσα συγκριτικά ευημερούσα και ελεύθερη κοινωνική θέση τους.

59. Ο πρώτος βασιλιάς του Ισραήλ

Ο βασιλιάς θα μιμείτο την επίδειξη και την πολυτέλεια των άλλων μοναρχών, για την ενίσχυση του οποίου οδυνηρά βάρη θα έπρεπε να επιβληθούν στο λαό και στην περιουσία του. Τους καλύτερους από τους νεαρούς βλαστούς τους θα τους απαιτούσε για την υπηρεσία του. Θα τους ήθελε για ηνίοχους, για σταβλίτες και για προπομπούς του. Θα τους έπαιρνε για να πυκνώσουν τις στρατιωτικές του φάλαγγες και θα τους ζητούσε να καλλιεργούν τα κτήματά *του*, να θερίζουν τα γεννήματά *του* και να κατασκευάζουν πολεμικά σύνεργα για την υπηρεσία *του.* Τις κόρες των Ισραηλιτών θα τις έπαιρνε για μαγείρισσες και για αρτοποιούς της βασιλικής οικογένειας. Προκειμένου να ενισχύσει τη βασιλική θέση του θα κατέσχε τους εκλεκτότερους αγρούς που ο ίδιος ο Κύριος είχε απονείμει στο λαό Του. Τους καλύτερους υπηρέτες τους όπως και τα καλύτερα ζώα τους θα τα έκαμνε επίταξη και θα τα διόριζε «εις τας εργασίας αυτού.»

Εκτός από όλα αυτά ο βασιλιάς θα απαιτούσε το δέκατο από όλα τα εισοδήματά τους, από τα κέρδη της εργασίας τους και από τα προϊόντα της γης. «Θέλετε είσθαι δούλοι αυτού», κατέληξε ο προφήτης. «Και θέλετε βοά εν εκείνη τη ημέρα ένεκα του βασιλέως σας τον οποίον σεις εκλέξατε εις εαυτούς, αλλ'ο Κύριος δεν θέλει σας επακούσει εν εκείνη τη ημέρα.» Όσο δυσβάσταχτες μπορούσαν να αποδειχθούν οι απαιτήσεις της μοναρχίας, μια και θα την εγκαθίδρυαν, δε θα μπορούσαν να απαλλαγούν από αυτή όποτε θα το ήθελαν. Ο λαός όμως ανταπάντησε:

> «Ουχί, αλλά βασιλεύς θέλει είσθαι εφ'ημάς ως πάντα τα έθνη, και να κρίνη ημάς ο βασιλεύς ημών, και να εξέρχηται έμπροσθεν ημών, και να μάχηται τας μάχας ημών.»

«Ως πάντα τα έθνη.» Οι Ισραηλίτες δεν αναγνώριζαν ότι το να είναι διαφορετικοί από τα άλλα έθνη ως προς το ζήτημα αυτό, ήταν ιδιαίτερο προνόμιο και ευλογία. Ο Θεός είχε ξεχωρίσει τους Ισραηλίτες από κάθε άλλο έθνος για να τους κάνει ιδιόμορφο θησαυρό Του. Εκείνοι όμως είχαν τη μεγάλη επιθυμία να μιμηθούν το παράδειγμα των αθέων. Και η βαθιά επιθυμία της προσαρμογής με τις συνήθειες και τις πράξεις του κόσμου εξακολουθεί να υπάρχει ανάμεσα στο θεωρούμενο λαό του Θεού. Ενώ απομακρύνονται από τον Κύριο, φιλοδοξούν τα κέρδη και τις τιμές του κόσμου. Όντας Χριστιανοί, προσπαθούν συνεχώς να μιμούνται τις έξεις εκείνων που λατρεύουν το θεό του κόσμου τούτου.

Πολλοί ισχυρίζονται πως αν σχετίζονται με τους κοσμικούς και συμμορφώνονται με τις συνήθειές τους, θα μπορούν να ασκήσουν μεγαλύτερη επιρροή επάνω στους άθρησκους. Όσοι όμως ακολουθούν αυτή την τακτική, χωρίζονται με τον τρόπο αυτό από την Πηγή της δύναμής τους. Γινόμενοι φίλοι του κόσμου, καθίστανται εχθροί του Θεού. Χάρη των κοσμικών διακρίσεων, θυσιάζουν την ανέκφραστη τιμή στην οποία τους έχει καλέσει ο Θεός για να εξαγγείλουν τις αρετές Εκείνου ο οποίος τους «εκάλεσεν εκ του σκότους εις το θαυμαστόν Αυτού φως.» (Α΄Πέτρ. 2:9).

Βαθιά λυπημένος ο Σαμουήλ, άκουσε τα λόγια του λαού. Ο Κύριος όμως του είχε πει: «Άκουσον της φωνής αυτών, και κατάστησον εις αυτούς βασιλέα.» Ο προφήτης είχε κάνει το καθήκον του. Είχε παρουσιάσει με ευσυνειδησία την προειδοποίηση, αλλά αυτή απορρίφθηκε. Με βαριά καρδιά απέλυσε το λαό και αποσύρθηκε ο ίδιος για να κάνει τις σχετικές προετοιμασίες για τη ριζική αλλαγή του κυβερνητικού συστήματος. Η ζωή της αγνής και αφίλαυτης αφοσίωσης του Σαμουήλ ήταν μια συνεχής επιτίμηση τόσο για τους αυτοεξυπηρετούμενους ιερείς και πρεσβυτέρους όσο και για την περήφανη και φιλήδονη λαϊκή σύναξη του Ισραήλ.

Παρόλο ότι δεν επιζήτησε τη μεγαλοπρέπεια, ούτε έκανε καμιά επίδειξη, τα έργα του έφεραν τη σφραγίδα του Ουρανού. Ήταν τιμώμενος από το Λυτρωτή του κόσμου κάτω από την καθοδήγηση του οποίου διοικούσε το εβραϊκό έθνος. Ο λαός όμως είχε κουρασθεί από την ευλάβεια και την αφοσίωσή του. Περιφρονούσαν την ταπεινή δομή της εξουσίας του και τον απέρριψαν χάρη ενός ανθρώπου που θα τους κυβερνούσε σαν βασιλιάς.

Στο χαρακτήρα του Σαμουήλ βλέπουμε να αντανακλάται η ομοιότητα του Χριστού. Η αγνότητα της ζωής Του ήταν εκείνη που προκαλούσε την οργή του Σατανά. Η ζωή εκείνη ήταν το φως του κόσμου και φανέρωνε τις αμαρτωλές ροπές που κρύβονταν στις καρδιές των ανθρώπων. Ήταν η αγιοσύνη του Χριστού που ανάδευε τα φοβερότερα πάθη των δόλιων ομολογητών της ευσέβειας. Αυτός ήρθε στη γη χωρίς πλούτη και τιμές, αλλά τα έργα που έκανε, έδειχναν ότι κατείχε δύναμη μεγαλύτερη από κάθε επίγειο ηγεμόνα. Οι Ιουδαίοι πρόσβλεπαν στο Μεσσία για να σπάσει το ζυγό του δυνάστη, ενώ συνάμα εξακολουθούσαν να υποθάλπουν τις αμαρτίες οι οποίες έγιναν αιτία του ζυγού στο λαιμό τους.

59. Ο πρώτος βασιλιάς του Ισραήλ

Αν ο Χριστός είχε καλύψει τις αμαρτίες τους και είχε επιδοκιμάσει την επίπλαστη ευλάβειά τους, θα Τον είχαν δεχθεί για βασιλιά τους. Δεν μπορούσαν όμως να ανεχθούν την άφοβη επιτίμησή Του για τις φαυλότητές τους. Καταφρόνησαν την ομορφιά του χαρακτήρα Του, όπου κυριαρχούσε η καλοσύνη, η αγνότητα και η αγιοσύνη - ένας χαρακτήρας που δεν έτρεφε κανένα απολύτως μίσος εκτός για την αμαρτία. Το ίδιο συμβαίνει σε κάθε εποχή στον κόσμο αυτό. Το φως του ουρανού φέρνει μομφή σε όλους εκείνους οι οποίοι αρνούνται να βαδίσουν με αυτό. Όταν επιτιμούνται από την υποδειγματική ζωή εκείνων που μισούν την αμαρτία, οι υποκριτές γίνονται πράκτορες του Σατανά για να ταλαιπωρούν και να καταδιώκουν τους πιστούς. «Πάντες οι θέλοντες να ζώσιν ευσεβώς εν Χριστώ Ιησού θέλουσι διωχθεί.» (Β΄Τιμ. 3:12).

Μολονότι το μοναρχικό σχήμα της διακυβέρνησης του Ισραήλ είχε προαναφερθεί στην προφητεία, ο Θεός επιφύλαξε στον εαυτό Του το δικαίωμα της εκλογής του μονάρχη τους. Μέχρι τότε οι Εβραίοι σέβονταν την εξουσία του Θεού, ώστε να αφήσουν την εκλογή καθολοκληρίαν σε Αυτόν. Η εκλογή έπεσε στο Σαούλ, το γιο του Κεις, από τη φυλή Βενιαμίν.

Τα προσωπικά χαρίσματα του μελλοντικού μονάρχη ήταν τέτοια που να ικανοποιούν την περηφάνια της καρδιάς η οποία αφύπνισε την επιθυμία για βασιλιά. «Δεν υπήρχε μεταξύ των υιών Ισραήλ άνθρωπος ωραιότερος αυτού.» (Α΄Σαμ. 9:2). Ευγενικής και αριστοκρατικής καταγωγής, στο άνθος της ηλικίας, όμορφος και ψηλός, φαινόταν σαν να είχε γεννηθεί για να κυβερνάει. Παρά την εξωτερική του ελκυστικότητα ο Σαούλ στερείτο τα ανώτερα εκείνα χαρίσματα που συνιστούν την πραγματική σοφία. Σαν νέος δεν είχε μάθει να κυριαρχεί τα ορμητικά και αυθόρμητα πάθη του. Δεν είχε ποτέ νιώσει την αναζωογονική δύναμη της θεϊκής χάρης.

Ο Σαούλ ήταν γιος ενός πλούσιου και ισχυρού άρχοντα, αλλά σύμφωνα με τις απλές συνήθειες του καιρού εκείνου, δούλευε με τον πατέρα του στις αγροτικές εργασίες. Όταν μερικά από τα ζώα του πατέρα του είχαν χαθεί στα βουνά, ο Σαούλ πήγε μαζί με έναν υπηρέτη να τα βρει. Τρεις μέρες είχαν ψάξει άδικα όταν, πλησιάζοντας στη Ραμά, την πατρίδα του Σαμουήλ, ο υπηρέτης πρότεινε να ρωτήσουν να μάθουν από τον προφήτη για τη χαμένη περιουσία τους, λέγοντας: «Ευρίσκεται εν τη χειρί μου έν τέταρτον σίκλου αργυρίου, το οποίον θέλω δώσει εις τον άνθρω-

πον του Θεού, και θέλει φανερώσει εις ημάς την οδόν ημών.» Αυτό ήταν σύμφωνα με τις συνήθειες του καιρού εκείνου. Όταν πλησίαζε κανείς κάποιον ανώτερό του σε βαθμό ή σε αξίωμα, του πρόσφερε ένα μικρό δώρο σε ένδειξη σεβασμού.

Ενώ πλησίαζαν στην πόλη, συνάντησαν μερικά κορίτσια που πήγαιναν να αντλήσουν νερό και τα ρώτησαν για τον προφήτη. Εκείνα απάντησαν ότι επρόκειτο μια θρησκευτική γιορτή να γίνει και ότι ο προφήτης ήδη είχε φθάσει. Θα πρόσφεραν μια θυσία «επί του υψηλού τόπου» και μετά θα ακολουθούσε ένα θρησκευτικό συμπόσιο. Μια μεγάλη αλλαγή είχε γίνει κάτω από τη διοίκηση του Σαμουήλ. Την εποχή που ο Σαμουήλ είχε πάρει την πρώτη κλήση του Θεού, οι λειτουργίες του αγιαστηρίου καταφρονούντο. «Οι άνθρωποι απεστρέφοντο την θυσίαν του Κυρίου.» (Α΄ Σαμ. 2:17). Τώρα όμως ο λαός τηρούσε τη λατρεία του Κυρίου παντού στη χώρα και εκδήλωνε ενδιαφέρον για τις θρησκευτικές τελετές. Επειδή δε λειτουργούσε το αγιαστήριο, οι θυσίες προσφέρονταν προσωρινά σε άλλα μέρη. Οι πόλεις των λευιτών όπου ο λαός κατέφευγε για νουθεσία, είχαν εκλεγεί γι'αυτό το σκοπό. Τα ψηλότερα σημεία των πόλεων αυτών διαλέγονταν συνήθως ως τόποι θυσιών, και γι'αυτό ονομάζονταν ''υψηλοί τόποι''.

Στην πύλη της πόλης ο Σαούλ συναντήθηκε με τον ίδιο τον προφήτη. Ο Θεός είχε αποκαλύψει στο Σαμουήλ ότι εκείνο τον καιρό θα παρουσιαζόταν μπροστά του ο εκλεγμένος βασιλιάς του Ισραήλ. Και καθώς αντίκρισαν ο ένας τον άλλον, ο Θεός είπε στο Σαμουήλ: «Ιδού ο άνθρωπος περί του οποίου σοι είπα, ούτος θέλει άρχει επί τον λαόν Μου.»

Στην ερώτηση του Σαούλ, «Δείξον μοι, παρακαλώ, πού είναι η οικία του βλέποντος;» ο Σαμουήλ απάντησε: «Εγώ είμαι ο βλέπων.» Τον διαβεβαίωσε επίσης ότι τα χαμένα ζώα είχαν βρεθεί και τον παρακίνησε να καθυστερήσει για να παρευρεθεί στη γιορτή, κάνοντας ταυτόχρονα και κάποιον υπαινιγμό για το θεϊκό προορισμό που ανοιγόταν μπροστά του. «Προς τίνα είναι πάσα η επιθυμία του Ισραήλ; Δεν είναι προς σε, και προς πάντα τον οίκον του πατρός σου;» Η καρδιά του σκίρτησε από τα λόγια του προφήτη. Ήταν αδύνατον να μην είχε κάπως αντιληφθεί τη σημασία τους, επειδή η απαίτηση για βασιλιά είχε γίνει θέμα που απορροφούσε το ενδιαφέρον ολόκληρου του έθνους. Υποτιμώντας τον εαυτό του με μετριοφροσύνη, ο Σαούλ απάντησε: «Δεν είμαι εγώ Βενιαμίτης, εκ της μικροτέρας των φυλών Ισραήλ; και η

οικογένειά μου η ελαχίστη πασών των οικογενειών της φυλής Βενιαμίν; διά τί λοιπόν λέγεις ούτω προς εμέ;»

Ο Σαμουήλ οδήγησε τον ξένο στον τόπο της συγκέντρωσης, όπου οι προεστώτες της πόλης είχαν συναχθεί. Μεταξύ αυτών, κατά σύσταση του προφήτη, τιμητική θέση δόθηκε στο Σαούλ και στο συμπόσιο η εκλεκτότερη μερίδα φέρθηκε μπροστά του. Όταν τελείωσε η ιεροτελεστία, ο Σαμουήλ οδήγησε τον επισκέπτη στο σπίτι του, συνομίλησε μαζί του και του εξέθεσε τις σπουδαίες αρχές επάνω στις οποίες το κυβερνητικό σύστημα του Ισραήλ είχε εγκαθιδρυθεί, προσπαθώντας έτσι να τον προετοιμάσει μέχρις ένα βαθμό για το υψηλό του αξίωμα.

Όταν ο Σαούλ έφευγε το επόμενο πρωί, ο προφήτης τον συνόδευσε. Αφού διέσχισαν την πόλη, διέταξε τον υπηρέτη να προχωρήσει μπροστά τους. Έπειτα ζήτησε από το Σαούλ να μείνει ακίνητος για να ακούσει ένα μήνυμα που του έστελνε ο Θεός. «Τότε έλαβεν ο Σαμουήλ την φιάλην του ελαίου, και έχυσεν επί την κεφαλήν αυτού, και είπε, Δεν σε έχρισε Κύριος άρχοντα επί της κληρονομίας Αυτού;» Προκειμένου να αποδείξει ότι αυτό έγινε με θεϊκή εξουσιοδότηση, προείπε τα γεγονότα που θα συνέβαιναν στο ταξίδι της επιστροφής και διαβεβαίωσε το Σαούλ ότι θα μπορούσε με τη βοήθεια του Πνεύματος του Θεού να εκπληρώσει το αξίωμα που του ανατέθηκε λέγοντας: «Θέλει επέλθει επί σε Πνεύμα Κυρίου, και θέλεις μεταβληθή εις άλλον άνθρωπον. Και όταν τα σημεία αυτά έλθωσιν επί σε, κάμνε ό,τι δύνασαι, διότι ο Κύριος είναι μετά σου.»

Καθώς ο Σαούλ συνέχισε το δρόμο του, όλα τα σημεία εκπληρώθηκαν όπως τα είχε περιγράψει ο προφήτης. Πλησιάζοντας στα σύνορα του Βενιαμίν, πληροφορήθηκε ότι τα χαμένα ζώα είχαν βρεθεί. Στην πεδιάδα του Θαβώρ συνάντησε τρεις ανθρώπους που πήγαιναν να προσκυνήσουν το Θεό στη Βαιθήλ. Ο ένας από αυτούς έφερνε τρία γίδια για θυσία, ο άλλος κρατούσε τρία ψωμιά και ο τρίτος έναν ασκό με κρασί για το συμπόσιο που συνόδευε τη θυσία. Έδωσαν το συνηθισμένο χαιρετισμό στο Σαούλ και του πρόσφεραν δύο από τα τρία καρβέλια. Στην πόλη του, τη Γαβαά, ένας όμιλος προφητών που είχαν επιστρέψει από τον «υψηλόν τόπον», έψαλλαν υμνώντας το Θεό με τη συνοδεία της μουσικής «εν ψαλτηρίω, και τυμπάνω, και αυλώ, και κιθάρα». Καθώς τους πλησίασε ο Σαούλ, το Πνεύμα του Κυρίου τον επισκίασε και άρχισε μαζί τους να προφητεύει. Μιλούσε με τέτοια ευφράδεια και σοφία και πήρε μέρος στη λειτουργία με τέτοια

ευσυνειδησία, ώστε εκείνοι που τον γνώριζαν από πριν, φώναξαν έκπληκτοι: «Τί είναι τούτο το οποίον έγεινεν εις τον υιόν του Κεις; Και Σαούλ εν προφήταις;»

Την ώρα που ο Σαούλ ενώθηκε με τους προφήτες στη λατρεία τους, επήλθε μια μεγάλη μεταλλαγή με την επιρροή του Αγίου Πνεύματος. Το φως της θεϊκής αγνότητας και αγιότητας έλαμψε μέσα στα σκότη της σαρκικής καρδιάς. Είδε τον εαυτό του όπως τον έβλεπε ο Θεός. Είδε την ωραιότητα της αγιοσύνης. Είχε κληθεί τώρα να αρχίσει τον αγώνα εναντίον της αμαρτίας και του Σατανά, και υπέπεσε στην αντίληψή του ότι στον αγώνα αυτό ολόκληρη η δύναμή του έπρεπε να προέλθει από το Θεό. Το σχέδιο της σωτηρίας που προηγουμένως παρουσιαζόταν θαμπό και αβέβαιο, του έγινε τώρα κατανοητό. Ο Κύριος τον προίκισε με θάρρος και σοφία για την υψηλή θέση του. Του αποκάλυψε την πηγή της δύναμης και της χάρης και φώτισε τη νοημοσύνη του όσον αφορά τις θεϊκές αξιώσεις και το δικό του καθήκον.

Το βασιλικό χρίσμα που έλαβε ο Σαούλ δεν είχε κοινοποιηθεί στο έθνος. Η εκλογή του Θεού επρόκειτο να γνωστοποιηθεί στο κοινό με κλήρο. Για το σκοπό αυτό ο Σαμουήλ συγκάλεσε το λαό στη Μισπά. Ικεσία προσφέρθηκε για θεϊκή καθοδήγηση. Κατόπιν ακολούθησε η επίσημη τελετή της κλήρωσης του λαχνού. Σιωπηλά τα συγκεντρωμένα πλήθη περίμεναν την εξέλιξη της υπόθεσης. Η φυλή, η συγγένεια και η οικογένεια προσδιορίσθηκαν αλληλοδιαδοχικά, και τελικά ο Σαούλ, ο γιος του Κεις υποδείχθηκε ως το άτομο της εκλογής. Ο Σαούλ όμως δεν ήταν στη σύναξη του λαού. Αισθανόμενος να τον πιέζει το βάρος της ευθύνης που θα έπεφτε στους ώμους του, είχε αποσυρθεί κρυφά. Τον έφεραν πίσω στη συγκέντρωση όπου με περηφάνια και ικανοποίηση έγινε η αναγνώριση ότι είχε βασιλική εμφάνιση και αρχοντική κορμοστασιά, αφού «εξείχεν υπέρ πάντα τον λαόν, από τους ώμους αυτού και επάνω.» Ακόμη και ο Σαμουήλ, την ώρα που τον παρουσίαζε στη λαϊκή σύναξη, αναφώνησε: «Βλέπετε εκείνον τον οποίον έκλεξεν ο Κύριος ότι δεν είναι όμοιος αυτού μεταξύ παντός του λαού;» Και η απάντηση υψώθηκε από την ανθρωποθάλασσα εκείνη με μια ζωηρή, χαρούμενη κραυγή: «Ζήτω ο βασιλεύς!»

Τότε ο Σαμουήλ εξέθεσε στο λαό «τον τρόπον τη βασιλείας», αναφέροντας τις αρχές επάνω στις οποίες το μοναρχικό κυβερνητικό σύστημα στηριζόταν, και με βάση των οποίων έπρεπε ασκηθεί. Ο βασιλιάς δε θα ήταν ο απόλυτος μονάρχης, αλλά η δύ-

ναμή του έπρεπε να ήταν υποταγμένη στο θέλημα του Υψίστου. Η προσφώνηση αυτή καταχωρήθηκε σε ένα βιβλίο όπου αναφέρονταν τα αποκλειστικά προνόμια του βασιλιά και τα κεκτημένα δικαιώματα του λαού. Παρά το γεγονός ότι το έθνος είχε καταφρονήσει την προειδοποίηση του Σαμουήλ, ο πιστός όμως προφήτης, αν και αναγκασμένος να υποχωρήσει μπροστά στις επιθυμίες τους, προσπαθούσε ακόμη να περιφρουρήσει, όσο καλύτερα μπορούσε, τις χορηγούμενες ελευθερίες τους.

Μολονότι ο λαός ήταν γενικά πρόθυμος να αναγνωρίσει το Σαούλ για βασιλιά του, υπήρχε μια μεγάλη αντιδραστική πολιτική παράταξη. Το να εκλεγεί μονάρχης από το Βενιαμίν, τη μικρότερη από τις φυλές του Ισραήλ, παραμερίζοντας τις δύο μεγαλύτερες και ισχυρότερες φυλές του Ιούδα και του Εφραΐμ, ήταν μια προσβολή που δεν μπορούσαν να ανεχθούν. Αυτοί αρνήθηκαν να δηλώσουν την αφοσίωσή τους στο Σαούλ και να προσφέρουν τα συνηθισμένα δώρα. Εκείνοι που είχαν πρωτοστατήσει στην απαίτηση για βασιλιά, οι ίδιοι ήταν που αρνήθηκαν τώρα να αναγνωρίσουν με ευγνωμοσύνη τον υποδειχθέντα άνθρωπο από το Θεό. Τα μέλη του κάθε κόμματος είχαν τον ευνοούμενο άνθρωπό τους που ήθελαν να δουν καθισμένο στο θρόνο, και μερικά από τα ηγετικά στελέχη επιθυμούσαν να σφετερισθούν οι ίδιοι αυτή την τιμή. Φθόνος και ζηλοτυπία άναψαν στις καρδιές πολλών. Η περηφάνια και η φιλοδοξία κατέληξαν στη δυσαρέσκεια και στην απογοήτευση.

Σε μια τέτοια κατάσταση πραγμάτων ο Σαούλ δεν έκρινε τον εαυτό του κατάλληλο να αναλάβει βασιλικό αξίωμα. Αφήνοντας τη ρύθμιση της διοίκησης στο Σαμουήλ όπως πρώτα, επέστρεψε στη Γαβαά. Είχε τιμητικά συνοδευθεί ως εκεί από μια ομάδα η οποία, αναγνωρίζοντας τη θεία επέμβαση στην εκλογή του, ήταν αποφασισμένη να τον υποστηρίξει. Αλλά εκείνος δεν κατέβαλε καμιά προσπάθεια για να διατηρήσει με τη βία τα δικαιώματα που είχε στο θρόνο. Στο σπίτι του, ανάμεσα στα υψίπεδα του Βενιαμίν, καταπιάσθηκε με τις αγροτικές ασχολίες αφήνοντας εξολοκλήρου στο Θεό την εμπέδωση της εξουσίας.

Λίγο μετά το διορισμό του Σαούλ, οι Αμμωμίτες, οδηγούμενοι από το βασιλιά τους το Νάας, εισέβαλαν στα εδάφη των φυλών που ζούσαν στο ανατολικό μέρος του Ιορδάνη, και απειλούσαν την πόλη της Ιαβείς-γαλαάδ. Οι κάτοικοι επιδίωξαν να έρθουν σε συμβιβασμό για ειρήνη, προτείνοντας να γίνουν φόρου υποτελείς στους Αμμωνίτες. Ο απάνθρωπος βασιλιάς Νάας δε συγκατένευ-

σε σε αυτούς παρά μόνο με τον όρο να εξορύξει το δεξί μάτι όλων για να τους καταστήσει έτσι μόνιμη μαρτυρία της δύναμής του.

Οι κάτοικοι της πολιορκημένης πόλης ζήτησαν μια επταήμερη παράταση. Σε αυτό συναίνεσαν οι Αμμωνίτες ελπίζοντας ότι έτσι θα ενέτειναν την τιμή του αναμενόμενου θριάμβου. Αγγελιοφόροι στάλθηκαν αμέσως από την Ιαβείς για να ζητήσουν τη βοήθεια των φυλών που έμεναν στα δυτικά του Ιορδάνη. Έφεραν στη Γαβαά την είδηση που έκανε πάταγο με την τρομοκρατία. Ο Σαούλ που επέστρεφε το δειλινό με ένα κοπάδι βόδια από τον αγρό, άκουσε τη δυνατή θρηνωδία που φανέρωνε κάποια μεγάλη συμφορά, και ρώτησε: «Τί έχει ο λαός και κλαίει;» Όταν του επανέλαβαν την ταπεινωτική ιστορία όμως, οι ναρκωμένες δυνάμεις του αφυπνίσθηκαν. «Και επήλθεν επί τον Σαούλ Πνεύμα Θεού . . . Και έλαβε ζεύγος βοών, και κατακόψας αυτούς εις τμήματα, απέστειλεν αυτά κατά πάντα τα όρια του Ισραήλ διά χειρός των μηνυτών, λέγων, Όστις δεν εξέλθει κατόπιν του Σαούλ και κατόπιν του Σαμουήλ, ούτω θέλει γείνει εις τους βόας αυτού.»

Συγκεντρώθηκαν στην πεδιάδα Βεζέκ 330.000 άνδρες κάτω από τις διαταγές του Σαούλ. Μηνυτές στάλθηκαν αμέσως στην πολιορκημένη πόλη με τη διαβεβαίωση ότι μπορούσαν να περιμένουν βοήθεια την επόμενη, την ίδια ακριβώς μέρα που έπρεπε να υποταχθούν στους Αμμωνίτες Με γρήγορη ολονύχτια πορεία ο Σαούλ και το στράτευμά του πέρασαν τον Ιορδάνη και έφθασαν τα χαράματα μπροστά στην Ιαβείς. Διαιρώντας τις δυνάμεις του σε τρία τάγματα όπως ο Γεδεών, όρμησε στο στρατόπεδο των Αμμωνιτών την πρωινή εκείνη ώρα όταν, μη διαισθανόμενοι τον κίνδυνο, οι Αμμωνίτες ήταν στο ελάχιστο ασφαλισμένοι. Με τον πανικό που ακολούθησε, τράπηκαν σε άτακτη φυγή και με σφαγή μεγάλη. «Και οι εναπολειφθέντες διεσκορπίσθησαν, ώστε ουδέ δύο εξ αυτών δεν έμειναν ηνωμένοι.»

Η ταχύτητα και η ανδρεία του Σαούλ, καθώς και η στρατηγική του ικανότητα να ηγηθεί του πολυάριθμου εκείνου στρατεύματος, ήταν αρετές που οι Ισραηλίτες επιθυμούσαν να κατέχει ο μονάρχης τους, ώστε να μπορέσουν να αντιμετωπίσουν με επιτυχία τα άλλα έθνη. Τώρα τον χαιρέτησαν ως βασιλιά, αποδίδοντας την τιμή της νίκης στους ανθρώπινους παράγοντες και λησμονώντας ότι χωρίς την ιδιαίτερη ευλογία του Θεού όλες οι προσπάθειές τους θα είχαν πάει χαμένες. Μέσα στον ενθουσιασμό τους, μερι-

κοί πρότειναν να θανατωθούν εκείνοι που αρχικά είχαν αρνηθεί να αναγνωρίσουν την εξουσία του Σαούλ.

Ο βασιλιάς όμως επενέβη λέγοντας: «Δεν θέλει θανατωθή ουδείς την ημέραν ταύτην, διότι σήμερον έκαμεν ο Κύριος σωτηρίαν εν τω Ισραήλ.» Με τον τρόπο αυτό ο Σαούλ έδειξε την αλλαγή που είχε επέλθει στο χαρακτήρα του. Αντί να πάρει την τιμή επάνω του, έδωσε τη δόξα στο Θεό. Αντί να εκδηλώσει επιθυμία για εκδίκηση, επέδειξε ένα σπλαχνικό και συγχωρητικό πνεύμα. Αυτό είναι κατάδηλη απόδειξη ότι η χάρη του Θεού ενοικεί στην καρδιά.

Τότε ο Σαμουήλ πρότεινε να συγκληθεί μια εθνοσυνέλευση στα Γάλγαλα για να επικυρωθεί εκεί δημόσια η βασιλεία του Σαούλ. «Εκεί ευφράνθησαν ο Σαούλ και πάντες οι άνδρες Ισραήλ σφόδρα.»

Τα Γάλγαλα ήταν η τοποθεσία της πρώτης στρατοπεύδεσης του Ισραήλ στη Γη της Επαγγελίας. Στο μέρος αυτό ο Ιησούς του Ναυή, έπειτα από θεϊκή οδηγία, έστησε τη στήλη με τις δώδεκα πέτρες για να απαθανατίσει τη θαυματουργική διάβαση του Ιορδάνη.

Στο μέρος αυτό ανανεώθηκε το νόμιμο της περιτομής. Στο μέρος αυτό γιόρτασαν το Πάσχα μετά το αμάρτημα στην Κάδης-Βαρνή και την παραμονή στην έρημο. Στο μέρος αυτό σταμάτησε το μάννα. Εδώ ο Αρχηγός της στρατιάς του Κυρίου αποκαλύφθηκε ως Αρχιστράτηγος των στρατευμάτων του Ισραήλ. Από αυτό το μέρος ξεκίνησαν για την εκπόρθηση της Ιεριχώ και την κατάκτηση της Γαι. Εδώ ο Αχάν τιμωρήθηκε για την αμαρτία του, εδώ επίσης έγινε η συνθήκη εκείνη με τους Γαβαωνίτες που ήταν ποινή επιβεβλημένη για την αμέλεια του Ισραήλ να συμβουλευθεί το Θεό. Επάνω στην πεδιάδα αυτή που σχετιζόταν με τόσα συγκλονιστικά γεγονότα έστεκαν ο Σαμουήλ και ο Σαούλ. Και όταν σίγησαν κάποτε οι επευφημίες για το βασιλιά, ο γηρασμένος πια προφήτης απεύθυνε το αποχαιρετιστήριο διάγγελμά του ως κυβερνήτης του έθνους.

Τους είπε:

> «Ιδού, υπήκουσα εις την φωνήν σας κατά πάντα όσα είπετε προς εμέ, και κατέστησα βασιλέα εφ'ημάς. Και τώρα, ιδού, ο βασιλεύς πορεύεται έμπροσθέν σας, εγώ δε είμαι γέρων και πολιός . . . και εγώ περιεπάτησα ενώπιόν σας εκ νεότητός μου έως της ημέρας ταύτης. Ιδού εγώ, μαρτυρήσατε κατ'εμού ενώπιον του Κυρίου και ενώπιον του κεχρισμένου Αυ-

τού.Τίνος τον βουν έλαβον; ή τίνος τον όνον έλαβον; ή τίνα ηδίκησα; τίνα κατεδυνάστευσα; ή εκ χειρός τίνος έλαβον δώρα διά να τυφλώσω τους οφθαλμούς μου διά τούτων; και θέλω αποδώσει εις εσάς.»

Ο λαός απάντησε με μια φωνή: «Δεν ηδίκησας ημάς, ουδέ κατεδυνάστευσας ημάς, ουδέ έλαβες τι εκ της χειρός ημών.» Ο Σαμουήλ δε ζητούσε απλώς να δικαιολογήσει τη δική του στάση. Είχε διατυπώσει προηγουμένως τις αρχές που αφορούσαν το βασιλιά καθώς και το λαό, και ήθελε τώρα να δώσει στα λόγια του το βάρος του δικού του παραδείγματος. Από παιδί είχε συνδεθεί με το έργο του Θεού, και στη μακρόχρονη ζωή του ένα μόνο σκοπό είχε μπροστά του: τη δόξα του Θεού και το συμφέρον του λαού.

Πριν υπάρξει οποιαδήποτε ελπίδα ευημερίας για τους Ισραηλίτες, αυτοί έπρεπε να οδηγηθούν σε μετάνοια ενώπιον του Θεού. Σαν συνέπεια της αμαρτίας είχαν χάσει την πίστη τους στο Θεό και την ικανότητα τους να διακρίνουν τη δύναμη και τη σοφία Του στο να διοικεί το έθνος. Έχασαν την εμπιστοσύνη τους στην ικανότητά Του να υπερασπίζεται το έργο Του. Πριν να βρουν την πραγματική ειρήνη, έπρεπε να δουν και να ομολογήσουν ακριβώς εκείνη την αμαρτία η οποία τους καθιστούσε ενόχους. Είχαν ανακοινώσει το σκοπό για τον οποίο ζήτησαν να έχουν βασιλιά λέγοντας για «να κρίνη ημάς ο βασιλεύς ημών, και να εξέρχηται έμπροσθεν ημών, και να μάχηται τας μάχας ημών». Ο Σαμουήλ αφηγήθηκε την ιστορία του Ισραήλ από την ημέρα που ο Θεός τούς έβγαλε από την Αίγυπτο. Ο Κύριος, «ο Βασιλεύς των βασιλέων» είχε εξέλθει μπροστά τους και είχε πολεμήσει τις μάχες τους.

Συχνά είχαν πουληθεί εξαιτίας των αμαρτιών τους στη δύναμη των εχθρών τους, αλλά μόλις επέστρεφαν από τις αμαρτωλές πράξεις τους η ευσπλαχνία του Θεού τούς παρουσίαζε έναν ελευθερωτή. Ο Κύριος έστειλε το Γεδεών, το Βαράκ «τον Ιεφθάε και τον Σαμουήλ, και σας ηλευθέρωσεν εκ της χειρός των εχθρών σας πανταχόθεν και κατωκήσαμεν εν ασφαλεία». Παραταύτα, όταν βρέθηκαν αντιμέτωποι με τον κίνδυνο δήλωσαν: «Βασιλεύς θέλει βασιλεύει εφ'ημάς», ενώ τους είχε πει ο προφήτης «Κύριος ο Θεός σας ήτο ο βασιλεύς σας.»

Ο Σαμουήλ συνέχισε: «Τώρα λοιπόν παραστάθητε και ιδέτε το μέγα τούτο πράγμα, το οποίον ο Κύριος θέλει κάμει έμπροσθεν των οφθαλμών σας. Δεν είναι θερισμός των σίτων σήμερον; Θέλω επικαλεσθή τον Κύριον, και θέλει πέμψει βροντάς και βρο-

χήν, διά να γνωρίσητε και να ίδητε ότι το κακόν σας είναι μέγα, το οποίον επράξατε ενώπιον του Κυρίου ζητήσαντες εις εαυτούς βασιλέα.» «Τότε επεκαλέσθη ο Σαμουήλ τον Κύριον, και έπεμψεν ο Κύριος βροντάς και βροχήν την ημέραν εκείνην.» Τον καιρό του θερισμού των σιτηρών, το Μάιο και τον Ιούνιο, στην Ανατολή δεν έπεφτε βροχή. Ο ουρανός ήταν ανέφελος και η ατμόσφαιρα αίθρια και γαλήνια. Μια τέτοια ξαφνική θύελλα σε αυτή την εποχή γέμισε όλες τις καρδιές με φόβο. Ταπεινωμένος τότε ο λαός ομολόγησε την αμαρτία του, την αμαρτία εκείνη για την οποία ήταν ένοχος. «Δεήθητι υπέρ των δούλων σου προς Κύριον τον Θεόν σου, διά να μη αποθάνωμεν, διότι επροσθέσαμεν εις πάσας τας αμαρτίας ημών το κακόν να ζητήσωμε εις εαυτούς βασιλέα.»

Ο Σαμουήλ δεν εγκατέλειψε το λαό μέσα στην αποθάρρυνση, επειδή αυτό θα γινόταν εμπόδιο σε κάθε προσπάθεια για μια καλύτερη ζωή. Ο Σατανάς θα τους έκανε να βλέπουν το Θεό ως αυστηρό και ανελέητο και έτσι θα ήταν εκτεθειμένοι σε ποικίλους πειρασμούς. Ο Θεός είναι ελεήμων και συγχωρητικός, επιθυμώντας πάντοτε να δείξει εύνοια στο λαό Του όταν αυτός υπακούει στη φωνή Του. Το μήνυμα που έστειλε ο Θεός με το δούλο Του ήταν:

> «Μη φοβείσθε, σεις επράξατε όλον τούτο το κακόν. Πλην μη παραδρομήσητε από όπισθεν του Κυρίου, αλλά λατρεύετε τον Κύριον εξ όλης της καρδίας σας, και μη παραδρομήσητε, διότι τότε ηθέλετε υπάγει κατόπιν των ματαίων τα οποία δεν δύνανται να ωφελήσωσιν, ουδέ να ελευθερώσωσιν, επειδή είναι μάταια. Διότι δεν θέλει εγκαταλείψει ο Κύριος τον λαόν Αυτού.»

Ο Σαμουήλ δεν είπε τίποτε για την ταπείνωση που είχε υποστεί. Δεν πρόφερε καμιά επίκριση για την αγνωμοσύνη με την οποία ο Ισραήλ τον είχε πληρώσει για την αφοσίωση ολόκληρης της ζωής του, αλλά τους διαβεβαίωσε για το ακατάπαυστο ενδιαφέρον του γι'αυτούς.

> «Μη γένοιτο να αμαρτήσω εις τον Κύριον, ώστε να παύσω από του να δέωμαι υπέρ υμών! αλλά θέλω σας διδάσκει την οδόν την αγαθήν και την ευθείαν. Μόνον φοβείσθε τον Κύριον, και λατρεύετε Αυτόν εν αληθεία εξ όλης της καρδίας σας, διότι είδετε πόσα μεγαλεία έκαμεν υπέρ υμών. Αλλ'εάν εξακολουθήτε να πράττητε το κακόν, και σεις και ο βασιλεύς υμών θέλετε απολεσθή.»

Η ΑΛΑΖΟΝΕΙΑ ΤΟΥ ΣΑΟΥΛ

(Βασίζεται στο βιβλίο Α΄Σαμουήλ, κεφ. 13:, 14:)

Ύστερα από τη συγκέντρωση στα Γάλγαλα, ο Σαούλ διέλυσε το στράτευμα που είχε ξεσηκωθεί στο κέλευσμά του για τη συντριβή των Αμμωνιτών. Κράτησε μόνο δύο χιλιάδες άνδρες που τοποθετήθηκαν κάτω από τις διαταγές του Μιχμάς και άλλους χίλιους στη φροντίδα του γιου του Ιωνάθαν στη Γαβαά. Αυτό ήταν σοβαρό λάθος. Ο στρατός του ήταν γεμάτος ελπίδα και θάρρος έπειτα από την πρόσφατη νίκη. Και αν είχε συνεχίσει αμέσως να επιτίθεται εναντίον των άλλων εχθρών του Ισραήλ, ένα αποτελεσματικό χτύπημα θα είχε καταφερθεί υπέρ των εθνικών ελευθεριών.

Στο μεταξύ, οι πολεμοχαρείς γείτονές τους οι Φιλισταίοι δεν έμειναν αδρανείς. Μετά την ήττα τους στο Έβεν-Έζερ είχαν διατηρήσει στην κατοχή τους ορισμένα οχυρά στα βουνά και είχαν τώρα εγκατασταθεί ακριβώς στην καρδιά της χώρας. Στα μέσα, στα όπλα και στα σύνεργα οι Φιλισταίοι υπερτερούσαν κατά πολύ από τους Ισραηλίτες.

Στο μακρόχρονο διάστημα της καταπιεστικής εξουσίας τους είχαν προσπαθήσει να ενισχύσουν τη δύναμή τους με την απαγόρευση που είχαν επιβάλει στους Ισραηλίτες να ασκούν την τέχνη του σιδηρουργού για να μην μπορούν να κατασκευάζουν πολεμικά όπλα. Μετά την ανακωχή, οι Εβραίοι εξακολουθούσαν να πηγαίνουν στα οχυρά των Φιλισταίων όταν χρειάζονταν αυτού του είδους τις δουλειές. Συνεπαρμένοι από την αγάπη της αναπαυτικής ζωής και από το δουλικό πνεύμα που τους επιβλήθηκε με τη μακρόχρονη καταδυνάστευση, οι Ισραηλίτες είχαν πολύ παραμελήσει να εφοδιασθούν με πολεμικά όπλα. Τόξα και σφενδόνες χρησιμοποιούντο στις μάχες, και αυτά οι Ισραηλίτες μπορούσαν

να τα προμηθευθούν. Δεν υπήρχε όμως κανένας άλλος μεταξύ τους, εκτός από το Σαούλ και το γιο του Ιωνάθαν, που να έχει λόγχη ή σπαθί.

Ήταν μόνο στο δεύτερο χρόνο της βασιλείας του Σαούλ που έγινε κάποια προσπάθεια για την καθυπόταξη των Φιλισταίων. Το πρώτο κτύπημα κατάφερε ο Ιωνάθαν, ο γιος του βασιλιά, ο οποίος επιτέθηκε και νίκησε τη φρουρά τους στη Σηβά. Εξοργισμένοι από την ήττα αυτή, οι Φιλισταίοι ετοιμάσθηκαν για μια αιφνιδιαστική έφοδο κατά του Ισραήλ. Τότε ο Σαούλ διακήρυξε τον πόλεμο με τον ήχο της σάλπιγγας σε ολόκληρη τη χώρα, καλώντας όλους τους άνδρες τους πολεμιστές, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που ανήκαν στις φυλές τις απέναντι από τον Ιορδάνη, να συναχθούν στα Γάλγαλα. Όλοι υπάκουσαν σε αυτό το προσκλητήριο.

Οι Φιλισταίοι είχαν συγκεντρώσει μια πελώρια δύναμη στο Μιχμάς, «τριάκοντα χιλιάδες αμαξών, και έξ χιλιάδες ιππέων, και λαός ως η άμμος η επί του χείλους της θαλάσσης κατά το πλήθος.» Όταν η είδηση αυτή έφθασε στο Σαούλ και στο στράτευμα στα Γάλγαλα, ο λαός τρομοκρατήθηκε με τη σκέψη ότι θα είχαν να αντιμετωπίσουν ισχυρές δυνάμεις στη μάχη.

Δεν ήταν έτοιμοι να αντιπαραταχθούν στον εχθρό, και πολλοί είχαν τόσο πανικοβληθεί που δεν τόλμησαν να παρουσιασθούν ούτε στα γυμνάσια για τη συμπλοκή. Μερικοί διέσχισαν τον Ιορδάνη, ενώ άλλοι κρύβονταν στις σπηλιές, στα ορύγματα και στους βράχους που αφθονούσαν στην περιοχή εκείνη. Όσο πλησίαζε η ώρα της μάχης, ο αριθμός των λιποτακτών αυξανόταν με μεγάλη ταχύτητα, και όσοι δεν είχαν εγκαταλείψει τις τάξεις τους, ήταν γεμάτοι από κακά προαισθήματα και φόβο.

Στην αρχή, όταν χρίσθηκε βασιλιάς του Ισραήλ, ο Σαούλ είχε λάβει λεπτομερείς οδηγίες από το Σαμουήλ σχετικά με την πορεία που έπρεπε να ακολουθήσει στην περίπτωση αυτή. Ο προφήτης τού είχε πει:

> «Θέλεις καταβή προ εμού εις Γάλγαλα, και ιδού, εγώ θέλω καταβή προς σε, διά να προσφέρω ολοκαυτώματα, να θυσιάσω θυσίας ειρηνικάς. Πρόσμενε επτά ημέρας, εωσού έλθω προς σε, και σοι αναγγείλω τί έχεις να κάμης.» (Α΄Σαμ. 10:8).

Καθώς περνούσαν οι μέρες, ο Σαούλ χρονοτριβούσε χωρίς όμως να κάνει αποφασιστική προσπάθεια να ενθαρρύνει το λαό και να του εμπνεύσει την εμπιστοσύνη στο Θεό. Πριν φθάσει ο καθορισμένος από τον προφήτη καιρός, άρχισε να αδημονεί με

την καθυστέρηση και άφησε τον εαυτό του να αποθαρρυνθεί από τις δύσκολες συνθήκες που τον περιέβαλαν. Αντί να προσπαθήσει με πίστη να ετοιμάσει το λαό για τη θρησκευτική λειτουργία που ερχόταν να κάνει ο Σαμουήλ, αφέθηκε να παρασυρθεί από έλλειψη πίστης και από κακά προαισθήματα.

Το έργο της αναζήτησης του Θεού με τη θυσία ήταν ένα πολύ ιερόπρεπο και σπουδαίο έργο. Και ο Θεός απαιτούσε από το λαό Του να ενδοσκοπήσουν τις καρδιές τους και να μετανοήσουν για τις αμαρτίες τους, ώστε να δεχθεί τη θυσία τους και η ευλογία Του να συνοδεύει τις προσπάθειές τους για να νικήσουν τον εχθρό. Ο Σαούλ όμως είχε γίνει σπασμωδικός. Και ο λαός αντί να εμπιστεύεται στο Θεό για βοήθεια, στράφηκε στο βασιλιά που είχε διαλέξει, για να τον καθοδηγεί και να τον διευθύνει.

Παραταύτα, ο Κύριος φρόντιζε ακόμη γι'αυτούς και δεν τους εγκατέλειψε στις συμφορές τους που θα τους είχαν βρει, αν ο αδύναμος ανθρώπινος βραχίονας καταντούσε το μοναδικό τους στήριγμα. Τους έφερε στις στενωπούς εκείνες για να βεβαιωθούν πόσο ανόητο είναι να στηρίζονται σε έναν άνθρωπο, και έτσι να στραφούν σε Αυτόν ως τη μοναδική τους βοήθεια.

Είχε φθάσει ο καιρός να δοκιμασθεί ο Σαούλ. Τώρα έμελλε να αποδείξει αν θα εξαρτάτο ή όχι από το Θεό και αν θα περίμενε με υπομονή, σύμφωνα με την προσταγή Του, φανερώνοντας έτσι ότι ήταν ένας στον οποίο θα μπορούσε να εμπιστευθεί ο Θεός σε δύσκολες περιστάσεις ως αρχηγό του λαού Του, ή αν θα ήταν ταλαντευόμενος και ανάξιος για το ιερό καθήκον που του είχε ανατεθεί. Ο βασιλιάς που ο Ισραήλ είχε διαλέξει, θα άκουγε τον Άρχοντα των βασιλέων; Θα έστρεφε την προσοχή των λιγόψυχων στρατιωτών του σε Εκείνον ο οποίος είναι η αιώνια δύναμη και απολύτρωση;

Με εντεινόμενη ανυπομονησία περίμενε τον ερχομό του Σαμουήλ και απέδιδε τη σύγχυση, την απελπισία και τη λιποταξία του στρατού του στην απουσία του προφήτη. Ο προσδιορισμένος καιρός είχε φθάσει, αλλά ο άνθρωπος του Θεού δεν παρουσιάσθηκε αμέσως. Του Σαούλ όμως το ανήσυχο και παρορμητικό πνεύμα δεν μπορούσε να συγκρατηθεί περισσότερο. Αισθανόμενος ότι κάτι έπρεπε να γίνει για να ηρεμήσουν οι φόβοι του λαού, αποφάσισε να καλέσει μια συγκέντρωση για θρησκευτική λειτουργία και να επικαλεσθεί τη θεϊκή βοήθεια προσφέροντας θυσία. Ο Θεός είχε δώσει οδηγίες ότι μόνο εκείνοι που είχαν καθιερωθεί στην ιεροσύνη μπορούσαν να προσφέρουν θυσίες σε Αυ-

τόν. Ο Σαούλ όμως πρόσταξε: «Φέρετε εδώ προς Εμέ το ολοκαύτωμα.» Και με την πανοπλία και τα σύνεργα του πολέμου επάνω του, πλησίασε στο θυσιαστήριο και πρόσφερε θυσία στο Θεό.

«Και ως ετελείωσε προσφέρων το ολοκαύτωμα, ιδού, ήλθεν ο Σαμουήλ. Και εξήλθεν ο Σαούλ εις συνάντησιν αυτού, διά να χαιρετίση αυτόν.» Ο Σαμουήλ αντιλήφθηκε αμέσως ότι ο Σαούλ είχε πάει αντίθετα από τις ακριβείς οδηγίες που του είχαν δοθεί. Ο Κύριος είχε μιλήσει μέσο του προφήτη Του ότι αυτό τον καιρό θα φανέρωνε τι έπρεπε να κάνει ο Ισραήλ κατά την παρούσα κρίση. Αν ο Σαούλ είχε εκπληρώσει τους όρους της υπόσχεσης για θεϊκή βοήθεια, ο Κύριος θα είχε κάνει μια θαυμαστή απελευθέρωση για τον Ισραήλ με τους λιγοστούς που είχαν μείνει αφοσιωμένοι στο βασιλιά. Ο Σαούλ όμως ήταν τόσο ικανοποιημένος με τον εαυτό του και με την ενέργεια που έκανε, ώστε βγήκε να προϋπαντήσει τον προφήτη σαν ένας που άξιζε να τον παινέψουν μάλλον παρά να τον επιτιμήσουν.

Η όψη του Σαμουήλ φανέρωνε τη μεγάλη αγωνία και ταραχή του. Αλλά στην ερώτησή του «τί έκαμες;» ο Σαούλ πρόβαλε δικαιολογίες για την αλαζονική πράξη του λέγοντας:

> «Επειδή είδον ότι ο λαός διεσκορπίζετο απ'εμού, και συ δεν ήλθες την διωρισμένην ημέραν, οι δε Φιλισταίοι συνηθροίζοντο εις Μιχμάς, διά τούτο είπα, Τώρα θέλουσι καταβή οι Φιλισταίοι εναντίον μου εις Γάλγαλα, και εγώ δεν έκαμα δέησιν εις τον Κύριον. Τόλμησα λοιπόν και προσέφερα το ολοκαύτωμα.»
>
> «Και είπεν ο Σαμουήλ προς τον Σαούλ, Συ έπραξας αφρόνως. Δεν εφύλαξας το πρόσταγμα Κυρίου του Θεού σου το οποίον προσέταξεν εις σε, διότι τώρα ο Κύριος ήθελε στερεώσει την βασιλείαν σου επί τον Ισραήλ έως του αιώνος. Αλλά τώρα η βασιλεία σου δεν θέλει στηριχθή, ο Κύριος εζήτησεν εις Εαυτόν άνθρωπον κατά την καρδίαν Αυτού. . . Και εσηκώθη ο Σαμουήλ και ανέβη από Γαλγάλων εις Γαβαά του Βενιαμίν.»

Ή ο Ισραήλ έπρεπε να πάψει να είναι ο λαός του Θεού, ή η αρχή με βάση της οποίας είχε εγκαθιδρυθεί η μοναρχία έπρεπε να διατηρηθεί και το έθνος να διοικείται από θεϊκή δύναμη. Αν ο Ισραήλ ήταν ολοκληρωτικά δοσμένος στο Θεό, αν το ανθρώπινο θέλημα υποτασσόταν στο θέλημα του Θεού, Αυτός θα εξακολουθούσε να είναι ο ηγέτης του Ισραήλ. Όσο διάστημα ο βασιλιάς και ο λαός θα υποτάσσονταν στο Θεό, Εκείνος θα ήταν ο υπερα-

σπιστής τους. Στον Ισραήλ όμως δεν μπορούσε να προοδεύσει η μοναρχία που δε θα αναγνώριζε κατά πάντα την ανώτατη εξουσία του Θεού.

Αν την ώρα αυτή της δοκιμασίας ο Σαούλ είχε δείξει σεβασμό στα προστάγματα του Θεού, Αυτός θα τον είχε χρησιμοποιήσει για να εκτελέσει το θέλημά Του. Η αποτυχία του τώρα τον απέδειξε ακατάλληλο για να εκπροσωπεί το Θεό στο λαό Του. Θα έκανε τον Ισραήλ να παραστρατήσει. Το δικό του θέλημα θα γινόταν η ελεγκτήρια δύναμη και όχι το θέλημα του Θεού. Αν ο Σαούλ είχε μείνει πιστός, η βασιλεία του θα είχε εδραιωθεί για πάντα. Αφού όμως απέτυχε, ο σκοπός του Θεού έμελλε να εκπληρωθεί με κάποιον άλλον. Η διακυβέρνηση του Ισραήλ έπρεπε να ανατεθεί σε κάποιον άλλον ο οποίος θα διοικούσε το λαό σύμφωνα με το θέλημα του Ουρανού.

Δεν ξέρουμε ποια μεγάλα συμφέροντα διακυβεύονται όταν μας δοκιμάζει ο Θεός. Δεν υπάρχει ασφάλεια παρά μόνο στο λόγο Του. Όλες οι υποσχέσεις Του χορηγούνται με τον όρο της πίστης και της υπακοής, και η αποτυχία μας να συμμορφωθούμε με τα προστάγματά Του αφαιρεί από μας τις πλούσιες παροχές της Γραφής. Δεν πρέπει να ενεργούμε από παρόρμηση και ούτε να στηριζόμαστε στην κρίση των ανθρώπων. Οφείλουμε να προσβλέπουμε στο αποκαλυμμένο θέλημα του Θεού και να βαδίζουμε σύμφωνα με τις συγκεκριμένες προσταγές Του, αδιάφορο ποιες περιστάσεις μας περιβάλλουν. Ο Θεός θα φροντίσει για τα αποτελέσματα. Δείχνοντας πίστη στο λόγο Του, την ώρα της δοκιμασίας παρουσιάζουμε μπροστά σε ανθρώπους και αγγέλους ότι ο Κύριος μπορεί να μας εμπιστευθεί σε δύσκολες περιστάσεις να κάνουμε το θέλημά Του, να τιμήσουμε το όνομά Του και να γίνουμε ευλογία στο λαό Του.

Ο Σαούλ είχε περιέλθει στη δυσμένεια του Θεού, αλλά δεν ήταν διατεθειμένος να ταπεινώσει την καρδιά του μετανοώντας. Την έλλειψη της πραγματικής ευλάβειας προσπάθησε να την αναπληρώσει με το ζήλο του στο θρησκευτικό τυπικισμό. Ο Σαούλ δεν αγνοούσε την ήττα που υπέστη ο Ισραήλ όταν η κιβωτός του Θεού είχε φερθεί στο στρατόπεδο από τον Οφνεί και το Φινεές. Παρόλο όμως ότι ήξερε όλα αυτά, ήταν αποφασισμένος να στείλει για να φέρουν την κιβωτό και το θεράποντα ιερέα της. Αν με το μέσον αυτό κατόρθωνε να εμπνεύσει εμπιστοσύνη στο λαό, έλπιζε ότι θα μπορούσε να επανασυστήσει το διαμελισμένο στρατό του και να πολεμήσει τους Φιλισταίους. Θα ενεργούσε

τώρα χωρίς την παρουσία και τη συμπαράσταση του Σαμουήλ, και έτσι δε θα είχε τα ανεπιθύμητα σχόλια και τις επικρίσεις του προφήτη.

Το Άγιο Πνεύμα είχε χορηγηθεί στο Σαούλ για να φωτίσει τη νοημοσύνη του και να μαλάξει την καρδιά του. Είχε δεχθεί πιστή διδασκαλία και έλεγχο από τον προφήτη του Θεού. Και όμως, τόσο μεγάλη ήταν η διαστροφή του! Το ιστορικό του πρώτου βασιλιά του Ισραήλ παρουσιάζει ένα λυπηρό παράδειγμα της δύναμης των συνηθειών που αποκτούνται νωρίς στη ζωή. Στα παιδικά χρόνια του ο Σαούλ δεν αγαπούσε και δε σεβόταν το Θεό. Και το παράτολμο εκείνο πνεύμα το οποίο από νωρίς δεν είχε μάθει να υποτάσσεται, ήταν πάντα έτοιμο να επαναστατήσει ενάντια στη θεϊκή εξουσία.

Εκείνοι που στα νιάτα τους καλλιεργούν ιερό σέβας για το θέλημα του Θεού και εκπληρούν πιστά τα αφορώντα αυτούς καθήκοντα, θα βρεθούν προετοιμασμένοι για ανώτερη υπηρεσία στο μέλλον. Αλλά δεν είναι δυνατόν οι άνθρωποι να διαστρέφουν τις δυνάμεις που τους έδωσε ο Θεός και έπειτα, όταν αποφασίσουν να αλλάξουν, να βρουν τις δυνάμεις αυτές ακέραιες και ελεύθερες για μια εντελώς αντίθετη πορεία.

Οι προσπάθειες του Σαούλ να διεγείρει το λαό έμειναν ατελεσφόρητες. Βλέποντας τις δυνάμεις του να περιορίζονται σε εξακόσιους άνδρες, εγκατέλειψε τα Γάλγαλα και αποσύρθηκε στο φρούριο της Γαβαά που είχε πρόσφατα αποσπασθεί από τους Φιλισταίους. Το οχυρό αυτό βρισκόταν στο δυτικό μέρος μιας βαθιάς και τραχιάς χαράδρας, σε ένα φαράγγι μερικά μίλια βόρεια της Ιερουσαλήμ. Στο βόρειο μέρος της ίδιας χαράδρας - στο Μιχμάς - βρισκόταν το στρατόπεδο των Φιλισταίων και λεηλάτες αποσπασμένοι από τα στρατεύματα τραβούσαν προς κάθε κατεύθυνση ρημάζοντας τη χώρα.

Ο Θεός επέτρεψε να πάρουν τα πράγματα τέτοια κρίσιμη τροπή για να μπορέσει να ελέγξει τη διαστροφή του Σαούλ και να διδάξει στο λαό Του ένα μάθημα πίστης και ταπεινοφροσύνης. Εξαιτίας των αμαρτημάτων του Σαούλ που πρόσφερε την αλαζονική θυσία, δεν ήταν δυνατόν να του δώσει ο Θεός την τιμή να κατατροπώσει τους Φιλισταίους. Ο Ιωνάθαν, ο βασιλικός γόνος, ο άνθρωπος που φοβόταν το Θεό, είχε επιλεγεί ως όργανο για την απελευθέρωση του Ισραήλ. Παρακινούμενος από θεϊκή παρόρμηση, πρότεινε στον οπλοφόρο του να κάνουν έναν αιφνιδιασμό στο εχθρικό στρατόπεδο. Είπε: «Ίσως ενεργήσει ο Κύριος

υπέρ ημών, διότι δεν είναι εις τον Κύριον εμπόδιον να σώση διά πολλών ή διά ολίγων.»

Ο οπλοφόρος, και αυτός άνθρωπος πίστης και προσευχής, ενθάρρυνε το σχέδιο και μαζί οι δύο τους απομακρύνθηκαν στα κρυφά από το στρατόπεδο για να μη τους φέρει κανείς εμπόδιο στο σκοπό τους. Με ένθερμη προσευχή στον Οδηγό των πατέρων τους, συμφώνησαν να ζητήσουν σημείο προκειμένου να αποφασίσουν πώς έπρεπε να προχωρήσουν. Κατόπιν, κατεβαίνοντας στο φαράγγι που χώριζε τα δύο στρατεύματα, σκαρφάλωσαν αθόρυβα στη σκιά του βράχου, καλυπτόμενοι κατά μέρος από τους γήλοφους και τις κορυφογραμμές της χαράδρας.

Φθάνοντας στο φρούριο των Φιλισταίων, αντίκρισαν τη θέα των εχθρών τους που έλεγαν με κομπασμό: «Ιδού, οι Εβραίοι εξέρχονται εκ των τρύπων, όπου είχον κρυφθή», και στη συνέχεια τους κάλεσαν με τα λόγια «ανάβητε προς ημάς, και θέλομεν σας φανερώσει τι», εννοώντας με αυτό ότι θα τιμωρούσαν τους δύο Ισραηλίτες για το θράσος τους. Η πρόκληση αυτή ήταν το σημείο που ο Ιωνάθαν και ο σύντροφός του είχαν συμφωνήσει να δεχθούν σαν μαρτυρία ότι ο Κύριος θα ευόδωνε το τόλμημά τους. Προσπερνώντας το σημείο από όπου ήταν ορατοί στους Φιλισταίους και διαλέγοντας ένα κρυφό και δύσβατο μονοπάτι, οι δύο πολεμιστές σύρθηκαν μέχρι την κορυφή που θεωρείτο απροσπέλαστη και δεν φρουρείτο αρκετά. Έτσι, εισέβαλαν στο στρατόπεδο και σκότωσαν τους φρουρούς, που ξαφνιασμένοι και αμήχανοι από το φόβο δεν πρόβαλαν αντίσταση.

Άγγελοι του ουρανού προστάτευσαν τον Ιωνάθαν και τον ακόλουθό του, άγγελοι πολέμησαν στο πλευρό τους και οι Φιλισταίοι έπεφταν μπροστά τους σκοτωμένοι. Η γη έτρεμε σαν να πλησίαζε μεγάλο πλήθος από ιππείς και άμαξες. Ο Ιωνάθαν αναγνώρισε τα τεκμήρια αυτά της θεϊκής βοήθειας, και οι Φιλισταίοι ήξεραν και αυτοί ακόμη ότι ο Θεός ενεργούσε για την απελευθέρωση του Ισραήλ. Μεγάλος φόβος κατέλαβε το στράτευμα τόσο στο πεδίο της μάχης όσο και στο φρουραρχείο. Μέσα στην επικρατούσα σύγχυση, οι Φιλισταίοι, εκλαμβάνοντας κατά λάθος τους δικούς τους στρατιώτες για εχθρούς, άρχισαν να αλληλοσκοτώνονται.

Σε λίγο ο πάταγος της μάχης ακούσθηκε στο ισραηλινό στρατόπεδο. Οι φρουροί του βασιλιά ανέφεραν ότι μεγάλη σύγχυση επικρατούσε ανάμεσα στους Φιλισταίους και ότι αυτοί λιγόστευαν σε αριθμό. Δεν ήξεραν όμως αν κάποιος δικός τους είχε φύγει

από το εβραϊκό στρατόπεδο. Όταν ερεύνησαν, διαπιστώθηκε ότι κανένας δεν έλειπε εκτός από τον Ιωνάθαν και τον οπλοφόρο του. Αλλά βλέποντας τους Φιλισταίους να υποχωρούν, ο Σαούλ οδήγησε το στρατό του να πάρει μέρος στην επίθεση. Οι Εβραίοι που είχαν λιποτακτήσει από το φόβο του εχθρού, τώρα στράφηκαν εναντίον τους. Επίσης ένας μεγάλος αριθμός βγήκε από τους κρυψώνες του, και καθώς οι Φιλισταίοι αμήχανοι τράπηκαν σε φυγή, ο στρατός του Σαούλ έκανε μεγάλη θραύση στους καταδιωκόμενους.

Σκοπεύοντας να στρέψει την ευνοϊκή περίσταση προς μεγαλύτερο όφελός του, ο βασιλιάς στα γρήγορα απαγόρευσε να μη φάνε τίποτε απολύτως ολόκληρη την ημέρα, και επέβαλε την προσταγή του με έναν επίσημο αναθεματισμό: «Επικατάρατος ο άνθρωπος όστις φάγει τροφήν έως εσπέρας, και εκδικηθώ από των εχθρών μου.» Η νίκη ήδη είχε επιτευχθεί χωρίς τη γνώση και τη συμμετοχή του Σαούλ, αλλά αυτός έλπιζε να διακριθεί με την τελειωτική καταστροφή του ηττημένου στρατού. Η διαταγή της αποχής από τροφή δόθηκε από εγωιστική φιλοδοξία και έδειχνε την αδιαφορία του βασιλιά για τις ανάγκες του λαού του οι οποίες ήρθαν σε σύγκρουση με την επιθυμία του για αυτοπροβολή. Η επικύρωση της απαγόρευσής του με επίσημο όρκο έδειχνε ότι ο Σαούλ ήταν όχι μόνο απερίσκεπτος, αλλά και ανίερος. Και μόνο τα λόγια του αναθέματος φανερώνουν ότι ο ζήλος του Σαούλ ήταν για τον εαυτό του και όχι για τη δόξα του Θεού. Δήλωσε ότι ο αντικειμενικός σκοπός του ήταν όχι ''να εκδικηθεί ο Κύριος από τους εχθρούς *Του*'', αλλά «να εκδικηθώ (*εγώ*) από τους εχθρούς *μου*».

Η απαγόρευση κατέληξε στο να οδηγηθεί ο λαός να παραβεί την εντολή του Θεού. Είχαν πολεμήσει ολόκληρη την ημέρα και ήταν αποκαμωμένοι από τη νηστεία. Μόλις πέρασε η ώρα της απαγόρευσης, ρίχθηκαν επάνω στα λάφυρα, καταβροχθίζοντας το κρέας με το αίμα, και έτσι παρέβηκαν το νόμο που απαγόρευε να τρώγεται το αίμα.

Κατά την ημέρα της μάχης, ο Ιωνάθαν που δεν είχε ακούσει για την προσταγή του βασιλιά, άθελά του την παρέβηκε τρώγοντας λίγο μέλι την ώρα που περνούσε από ένα δάσος. Αυτό το έμαθε ο Σαούλ το βράδυ. Είχε διακηρύξει ότι η παράβαση του διατάγματός του θα τιμωρείτο με θάνατο. Και παρόλο που ο Ιωνάθαν δεν ήταν ένοχος για μια σκόπιμη αμαρτία, παρόλο που ο Θεός θαυματουργικά είχε σώσει τη ζωή του και είχε επιφέρει την

απελευθέρωση χρησιμοποιώντας αυτόν, ο βασιλιάς δήλωσε ότι έπρεπε να φονευθεί. Το να σώσει τη ζωή του γιου του θα σήμαινε ότι ο Σαούλ αναγνώριζε πως είχε αμαρτήσει κάνοντας ένα τέτοιο επιπόλαιο όρκο. Αυτό θα ήταν ταπεινωτικό για την περηφάνια του. «Ούτω να κάμη ο Θεός και ούτω να προσθέση, βεβαίως θέλεις αποθάνει, Ιωνάθαν,» ήταν η τρομερή καταδικαστική του απόφαση.

Ο Σαούλ δεν μπορούσε να σφετερισθεί την τιμή για τη νίκη, αλλά έλπιζε να τιμηθεί διατηρώντας την ιερότητα του όρκου. Ακόμη και αν χρειαζόταν να θυσιασθεί ο γιος του, ήθελε να εντυπωσιάσει τους υπηκόους του με το γεγονός ότι το βασιλικό κύρος πρέπει να διατηρηθεί. Στα Γάλγαλα, λίγο καιρό πριν, ο Σαούλ αποτόλμησε να εκτελέσει καθήκοντα ιερέα, αντίθετα προς την εντολή του Θεού. Όταν ελέγχθηκε από το Σαμουήλ, είχε πεισματικά δικαιολογήσει τον εαυτό του. Τώρα που η δική του εντολή είχε παραβιασθεί και παρόλο ότι επρόκειτο για παράλογη εντολή που παραβιάσθηκε από άγνοια, ο βασιλιάς και πατέρας καταδίκασε το γιο του σε θάνατο.

Ο λαός αρνήθηκε να επιτρέψει την εκτέλεση της καταδίκης. Αντιμετωπίζοντας με θάρρος το θυμό του βασιλιά, δήλωσαν: «Ο Ιωνάθαν θέλει αποθάνει, όστις έκανε την σωτηρίαν ταύτην εις τον Ισραήλ; Μη γένοιτο! Ζη Κύριος, ουδεμία θριξ εκ της κεφαλής αυτού θέλει πέσει εις την γην, διότι ενήργησε μετά του Θεού την ημέραν ταύτην.» Ο περήφανος βασιλιάς δεν μπόρεσε να αγνοήσει την ομόφωνη του λαού απόφαση, και η ζωή του Ιωνάθαν σώθηκε.

Δεν μπορούσε να μη το νιώσει ο Σαούλ ότι ο Ιωνάθαν ήταν περισσότερο αγαπητός και στο λαό και στο Θεό από ό,τι ο ίδιος. Η απαλευθέρωση του Ιωνάθαν ήταν μια βαριά μομφή για το σπασμωδικό μέτρο του βασιλιά. Είχε μια προαίσθηση ότι η κατάρα θα επέστρεφε στο κεφάλι του. Δε συνέχισε τον πόλεμο με τους Φιλισταίους, παρά γύρισε στο σπίτι του κακόκεφος και δυσαρεστημένος.

Αυτοί που είναι πρόθυμοι να δικαιολογηθούν για τις δικές τους αμαρτίες, είναι συνήθως οι αυστηρότεροι στο να κρίνουν και να καταδικάζουν τους άλλους. Πολλοί, όπως ο Σαούλ, προκαλούν τη δυσαρέσκεια του Θεού απέναντί τους, αλλά απορρίπτουν τις συμβουλές και καταφρονούν τον έλεγχο. Και όταν ακόμη πεισθούν ότι ο Θεός δεν είναι με το μέρος τους, αρνούνται να αναγνωρίσουν ότι αυτοί οι ίδιοι είναι η αιτία των δεινών τους. Υπο-

θάλπουν ένα περήφανο, καυχησιάρικο πνεύμα και ταυτόχρονα ικανοποιούνται κρίνοντας σκληρά και ελέγχοντας αυστηρά άλλους που είναι καλύτεροι από αυτούς. Καλό θα ήταν αν αυτοί οι αυτοδιορισμένοι δικαστές στοχάζονταν τα λόγια εκείνα του Χριστού: «Με οποίαν κρίσιν κρίνετε, θέλετε κριθή, και με οποίον μέτρον μετρείτε, θέλει αναμετρηθή εις εσάς.» (Ματθ. 7:2).

Συμβαίνει συχνά αυτοί που ζητούν την αυτοεξύψωση, να κληθούν να καταλάβουν θέσεις όπου αποκαλύπτεται ο πραγματικός χαρακτήρας τους. Αυτό συνέβη στην περίπτωση του Σαούλ. Ο τρόπος με τον οποίο ενεργούσε, έπεισε το λαό ότι η βασιλική τιμή και εξουσία του ήταν προσφιλέστερες από τη δικαιοσύνη, την ευσπλαχνία και τη φιλανθρωπία. Έτσι, έφθασε ο λαός στο σημείο να καταλάβει το λάθος που έκανε απορρίπτοντας το διοικητικό σύστημα που τους είχε δώσει ο Θεός. Είχαν ανταλλάξει τον ευλαβικό προφήτη του οποίου οι προσευχές είχαν φέρει ευλογίες, με ένα βασιλιά ο οποίος κινούμενος από τυφλό ζήλο είχε προσευχηθεί να τους βρει κατάρα.

Αν οι Ισραηλίτες ανδρες δεν επενέβαιναν να σώσουν τη ζωή του Ιωνάθαν, ο ελευθερωτής τους θα είχε πεθάνει σύμφωνα με το βασιλικό διάταγμα. Με πόσο δισταγμό θα έπρεπε ο λαός να έχει ακολουθήσει την καθοδήγηση του Σαούλ! Πόσο λυπηρή η σκέψη ότι εκείνοι οι ίδιοι τον είχαν ανεβάσει στο θρόνο! Ο Θεός δείχνεται πολύ ανεκτικός προς τις ανθρώπινες δυστροπίες και χορηγεί σε όλους την ευκαιρία να δουν και να εγκαταλείψουν τις αμαρτίες τους. Αλλά ενώ μπορεί να δίνεται η εντύπωση ότι ο Θεός ευοδώνει αυτούς που αψηφούν το θέλημά Του και περιφρονούν τις προειδοποιήσεις Του, σίγουρα όμως θα τους αποδείξει την τρέλα τους στο δικό Του κατάλληλο καιρό.

60. Η αλαζονεία του Σαούλ

Ο ΣΑΟΥΛ ΑΠΟΡΡΙΠΤΕΤΑΙ

(Βασίζεται στο βιβλίο Α΄Σαμουήλ, κεφ. 15:)

Ο Σαούλ απέτυχε να περάσει τη δοκιμασία της πίστης στην κρίσιμη περίσταση των Γαλγάλων και είχε φέρει όνειδος στη λατρεία του Θεού. Τα λάθη του όμως δεν ήταν ακόμη ανεπανόρθωτα και ο Κύριος ήθελε να του δώσει μια άλλη ευκαιρία για να διδαχθεί το μάθημα της αναμφισβήτητης πίστης στο λόγο Του και την υπακοή στα προστάγματά Του.

΄Οταν επιτιμήθηκε από τον προφήτη στα Γάλγαλα, ο Σαούλ δε θεώρησε μεγάλο αμάρτημα τον τρόπο με τον οποίο είχε ενεργήσει. Αισθανόταν ότι του φέρθηκαν άδικα και προσπάθησε να υποστηρίξει τις πράξεις του βρίσκοντας δικαιολογίες για το λάθος του. Από τότε είχε ελάχιστη επαφή με τον προφήτη. Ο Σαμουήλ αγαπούσε το Σαούλ σαν να ήταν γιος του, και ο Σαούλ είχε τον προφήτη σε μεγάλη εκτίμηση, αλλά τολμηρός και ευέξαπτος όπως ήταν, απεχθανόταν τον έλεγχο του Σαμουήλ και γι'αυτό τον απέφευγε όσο μπορούσε περισσότερο.

Ο Κύριος όμως έστειλε το δούλο Του στο Σαούλ με ένα καινούριο μήνυμα. Εκδηλώνοντας υπακοή, μπορούσε ακόμη να αποδείξει την αφοσίωσή του στο Θεό και την αξιοσύνη του να ηγείται στον Ισραήλ. Ο Σαμουήλ ήρθε στο βασιλιά και του διαβίβασε το λόγο του Κυρίου.

Προκειμένου να αντιληφθεί ο μονάρχης τη σημαντικότητα της προσοχής που έπρεπε να δοθεί στην προσταγή, ο Σαμουήλ δήλωσε με σαφήνεια ότι του μιλούσε κατόπιν θεϊκής καθοδήγησης που προερχόταν από την ίδια την εξουσία η οποία είχε καλέσει το Σαούλ στο θρόνο. Ο προφήτης είπε:

«Ούτω λέγει ο Κύριος των δυνάμεων, θέλω εκδικήσει όσα έκαμεν ο Αμαλήκ εις τον Ισραήλ, ότι αντεστάθη εις αυτόν εν τη

οδώ ότε ανέβαινεν εξ Αιγύπτου. Ύπαγε τώρα και πάταξον τον Αμαλήκ, και εξολόθρευσον παν ό,τι έχει και μη φεισθής αυτούς, αλλά θανάτωσον και άνδρα και γυναίκα, και παιδίον και θηλάζον, και βουν και πρόβατον, και κάμηλον και όνον.»

Οι Αμαληκίτες ήταν οι πρώτοι που πολέμησαν τον Ισραήλ στην έρημο. Και γι'αυτό τους το αμάρτημα, καθώς και για την περιφρόνησή τους προς το Θεό, ακόμη και για την αισχρή ειδωλολατρία τους, ο Κύριος είχε προφέρει την καταδίκη τους μέσο του Μωυσή. Το ιστορικό της σκληρότητας που έδειξαν στον Ισραήλ, κατόπιν θείας οδηγίας είχε καταχωρηθεί με την εξής προσταγή: «Θέλεις εξαλείψει το μνημόσυνον του Αμαλήκ υποκάτωθεν του ουρανού, δεν θέλεις λησμονήσει.»

Τετρακόσια χρόνια είχε αναβληθεί η εκτέλεση της καταδίκης αυτής. Αλλά οι Αμαληκίτες δεν είχαν εγκαταλείψει τις αμαρτίες τους. Ο Κύριος γνώριζε ότι ο ασεβής αυτός λαός θα εξοστράκιζε, αν ήταν δυνατόν, και το λαό Του και τη λατρεία Του από το πρόσωπο της γης. Τώρα είχε φθάσει ο καιρός να εκτελεσθεί η τόσο καθυστερημένη καταδίκη.

Η ανεκτικότητα που δείχνει ο Θεός για τους αμαρτωλούς, ενθαρρύνει τους ανθρώπους στην παράβαση. Ακριβώς όμως επειδή καθυστερεί, η τιμωρία τους θα είναι πιο σίγουρη και τρομερή.

«Ο Κύριος θέλει σηκωθή ως εν τω όρει Φερασείμ, θέλει θυμωθή ως εν τη κοιλάδι του Γαβαών, διά να ενεργήση το έργον Αυτού, το παράδοξον έργον Αυτού, και να εκτελέση την πράξιν Αυτού, την εξαίσιαν πράξιν Αυτού.» Ησ. 28:21).

Για τον ελεήμονα Θεό μας το έργο της τιμωρίας είναι έργο παράδοξο.

«Ζω Εγώ, λέγει Κύριος ο Θεός, δεν θέλω τον θάνατον του αμαρτωλού, αλλά να επιστρέψη ο ασεβής από της οδού αυτού και να ζη.» Ο Κύριος είναι «οικτίρμων και ελεήμων, μακρόθυμος και πολυέλεος, και αληθινός . . . συγχωρών ανομίαν, και παράβασιν, και αμαρτίαν», αλλά «ουδόλως αθωώνων τον ένοχον». (Ιεζ. 33:11, Έξ. 34:6,7).

Παρόλο που η εκδίκηση δεν Του προξενεί ευχαρίστηση, θα τιμωρήσει όμως τους παραβάτες του νόμου Του. Είναι αναγκασμένος να το κάνει αυτό για να προφυλάξει τους κατοίκους της γης από την ολοκληρωτική αχρειότητα και καταστροφή. Προκειμένου να σώσει μερικούς, πρέπει να αποκόψει εκείνους που έχουν σκληρυνθεί από την αμαρτία. «Ο Κύριος είναι μακρόθυμος, και μέγας την ισχύν, και ουδόλως θέλει αθωώσει τον ασεβή.»

(Ναούμ 1:3). Με καταπληκτικά δεδομένα δικαιοσύνης θα υπερασπισθεί το κύρος του καταπατημένου νόμου Του. Και μόνο το γεγονός του δισταγμού Του στην εκτέλεση της δικαιοσύνης μαρτυρεί για το τεράστιο βάρος των αμαρτιών που απαιτούν τις τιμωρίες Του και για την αυστηρότητα της ανταπόδοσης που περιμένει τον παραβάτη.

Επιβάλλοντας όμως την τιμωρία, ο Θεός δε λησμόνησε την ευσπλαχνία. Οι Αμαληκίτες έπρεπε να εξολοθρευθούν, αλλά οι Κενναίοι που κατοικούσαν ανάμεσά τους γλίτωσαν. Ο λαός αυτός μολονότι δεν ήταν τελείως απαλλαγμένος από την ειδωλολατρία, λάτρευε το Θεό και φερόταν φιλικά στον Ισραήλ. Στη φυλή αυτή ανήκε ο γυναικάδελφος του Μωυσή ο Οβάβ που είχε συνοδεύσει τους Ισραηλίτες στις οδοιπορίες τους στην έρημο, και γνωρίζοντας την περιοχή, τούς έδωσε πολύτιμη βοήθεια.

Αφότου νικήθηκαν οι Φιλισταίοι στο Μιχμάς, ο Σαούλ είχε πολεμήσει εναντίον των Μωαβιτών, των Αμμωνιτών, των Εδωμιτών, των Αμαληκιτών και των Φιλισταίων. Οπουδήποτε έστρεφε το χέρι του, αποσπούσε καινούργιες νίκες. Μόλις έλαβε την εντολή εναντίον των Αμαληκιτών, κήρυξε αμέσως τον πόλεμο. Στη δική του εξουσία προστέθηκε και το κύρος του προφήτη, και μόλις δόθηκε το σύνθημα της μάχης, οι Ισραηλίτες έτρεξαν να συγκεντρωθούν κάτω από το λάβαρό του.

Η εκστρατεία αυτή δε θα γινόταν αποσκοπώντας σε μεγαλοποίηση. Οι Ισραηλίτες δεν επρόκειτο να αποκομίσουν ούτε τη δόξα της νίκης ούτε τα λάφυρα των εχθρών τους. Θα εμπλέκονταν στον πόλεμο απλώς και μόνο για να δείξουν υπακοή στο Θεό, για να εκπληρώσουν την πρόθεσή Του να τιμωρήσει τους Αμαληκίτες. Σκοπός του Θεού ήταν να δουν όλα τα έθνη ποια θα ήταν η μοίρα του λαού που είχε καταφρονήσει την ύπατη εξουσία Του και να σημειώσουν ότι η καταστροφή τους είχε γίνει από τον ίδιο το λαό, τον οποίο είχαν περιφρονήσει.

> «Και επάταξεν ο Σαούλ τους Αμαληκίτας από Αβιλά έως της εισόδου Σουρ, της κατά πρόσωπον Αιγύπτου. Και συνέλαβεν Αγάγ τον βασιλέα των Αμαληκιτών ζώντα, πάντα δε τον λαόν εξωλόθρευσεν εν στόματι μαχαίρας. Πλην εφείσθη ο Σαούλ και ο λαός τον Αγάγ, και τα καλύτερα των προβάτων, και των βοών, και των δευτερευόντων, και των αρνίων, και παντός αγαθού, και δεν ήθελον να εξολοθρεύσωσιν αυτά, αλλά παν το ευτελές και εξουδενωμένον, εκείνα εξωλόθρευσαν.»

61. Ο Σαούλ απορρίπτεται

Αυτή η εναντίον των Αμαληκιτών νίκη ήταν η πιο περίλαμπρη νίκη που είχε ποτέ κερδίσει ο Σαούλ και αυτή συνετέλεσε να ξανανάψει η περηφάνια της καρδιάς του που γι'αυτόν ήταν ο μεγαλύτερος κίνδυνος. Φιλοδοξώντας να αυξήσει την αίγλη της θριαμβευτικής επιστροφής του με την παρουσία του βασιλικού αιχμαλώτου, ο Σαούλ αποτόλμησε να μιμηθεί τις συνήθειες των γειτονικών κρατών και κράτησε ζωντανό τον Αγάγ, τον άγριο και πολεμοχαρή βασιλιά των Αμαληκιτών.

Ο λαός κράτησε για λογαριασμό του τα καλύτερα από τα αιγοπρόβατα, τα βοοειδή και τα υποζύγια, δικαιολογώντας την αμαρτία αυτή ότι τα είχαν φυλάξει για να τα προσφέρουν θυσία στον Κύριο. Ο σκοπός τους όμως ήταν μόνο να τα χρησιμοποιήσουν σε αντικατάσταση τα ζώα αυτά, διατηρώντας άθικτα τα δικά τους.

Ο Σαούλ τώρα είχε υποστεί την τελική δοκιμασία. Η αλαζονική του περιφρόνηση για το θέλημα του Θεού, δείχνοντας την απόφαση να κυβερνήσει ως απόλυτος μονάρχης, αποτελεί τεκμήριο ότι δεν ήταν δυνατόν να θεωρηθεί έμπιστος για βασιλική εξουσία ως όργανο στα χέρια του Κυρίου. Ενώ ο Σαούλ και ο στρατός του επέστρεφαν στην πατρίδα τους με την έξαψη της νίκης, βαθιά οδύνη πλανάτο στο σπιτικό του Σαμουήλ. Ο προφήτης είχε πάρει μήνυμα από το Θεό που καταδίκαζε έντονα τη στάση του βασιλιά. «Μετεμελήθην ότι έκαμα τον Σαούλ βασιλέα, διότι εστράφη από όπισθέν Μου, και τους λόγους Μου δεν εξετέλεσε.» Ο προφήτης λυπήθηκε κατάκαρδα για τη διαγωγή του απειθάρχητου βασιλιά και με δάκρυα προσευχόταν όλη τη νύχτα για την ανάκληση της απόφασης.

Του Θεού η μεταμέλεια δεν είναι όμοια με τη μεταμέλεια του ανθρώπου. «Ουδέ θέλει ψευσθή ο Ισχυρός του Ισραήλ, ουδέ μεταμεληθή, διότι ούτος δεν είναι άνθρωπος ώστε να μεταμεληθή.» Η ανθρώπινη μεταμέλεια προϋποθέτει αλλαγή της σκέψης. Η μεταμέλεια του Θεού υποδηλώνει αλλαγή των περιστάσεων και των σχέσεων.

Ο άνθρωπος είναι δυνατόν να αλλάξει τις σχέσεις του με το Θεό όταν συμμορφώνεται με τους όρους με τους οποίους μπορεί να εισχωρήσει στον κύκλο της θεϊκής εύνοιας. Ή πάλι μπορεί, κάνοντας όπως εκείνος θέλει, να αποκλεισθεί από τους ευνοϊκούς όρους. Ο Κύριος όμως «είναι ο αυτός χθες, σήμερον, και εις τους αιώνας». Η ανυπακοή του Σαούλ άλλαξε τις σχέσεις του με το Θεό. Για το Θεό όμως παραμένουν πάντοτε ίδιοι οι όροι της

αποδοχής Του. Οι απαιτήσεις του Θεού εξακολουθούσαν να ισχύουν, επειδή σε Αυτόν «δεν υπάρχει αλλοίωσις ή σκιά μεταβολής». (Εβρ. 13:8, Ιακ. 1:7).

Με πόνο στην καρδιά ξεκίνησε ο προφήτης το επόμενο πρωί πηγαίνοντας να συναντήσει τον παραστρατημένο βασιλιά. Ο Σαμουήλ έτρεφε ακόμη την ελπίδα στη σκέψη ότι ο Σαούλ θα συνειδητοποιούσε την αμαρτία του, και με μεταμέλεια και ταπείνωση θα επανερχόταν στη θεϊκή εύνοια. Όταν όμως γίνει το πρώτο βήμα στο δρόμο της παράβασης, το επόμενο γίνεται ευκολότερα. Ο Σαούλ, έχοντας τώρα ξεπέσει με την παράβασή του, βγήκε να προϋπαντήσει το Σαμουήλ με ένα ψέμα στα χείλη του: «Ευλογημένος να ήσαι παρά Κυρίου! Εξετέλεσα τον λόγον του Κυρίου.»

Οι ήχοι που έφθαναν στα αυτιά του προφήτη, διέψευδαν τη δήλωση του απειθάρχητου βασιλιά. Στη σαφή ερώτηση «και τίς είναι η φωνή αύτη των προβάτων εις τα ώτα μου και η φωνή των βοών την οποίαν ακούω;» ο Σαούλ απάντησε: «Εκ των Αμαληκιτών έφεραν αυτά, διότι ο λαός εφείσθη τα καλύτερα των προβάτων και των βοών διά να θυσιάση εις Κύριον τον Θεόν σου, τα δε λοιπά εξολοθρεύσαμεν.» Ο λαός είχε υπακούσει στις οδηγίες του Σαούλ. Προκειμένου όμως ο ίδιος να καλύψει τον εαυτό του, ήταν πρόθυμος να ρίξει επάνω τους την αμαρτία της δικής του ανυπακοής.

Το μήνυμα της απόρριψης του Σαούλ προξένησε απερίγραπτη λύπη στην καρδιά του Σαμουήλ. Έπρεπε να ανακοινωθεί μπροστά σε όλοκληρο το στράτευμα του Ισραήλ τη στιγμή που ήταν συνεπαρμένο από περηφάνια και θριαμβευτικά πανηγύριζε μια νίκη η οποία είχε αποδοθεί στην ανδρεία και στη στρατηγική ικανότητα του βασιλιά τους, επειδή ο Σαούλ δεν είχε συσχετίσει το Θεό με την επιτυχία του Ισραήλ στην πολεμική αυτή αναμέτρηση. Όταν όμως ο προφήτης είδε την απόδειξη της ανταρσίας του Σαούλ, καταλήφθηκε από αγανάκτηση, διότι εκείνος που είχε τόσο πολύ ευνοηθεί από το Θεό, παρέβαινε την εντολή του Ουρανού και έκανε τον Ισραήλ να αμαρτήσει.

Ο Σαμουήλ δεν εξαπατήθηκε από το δόλιο τέχνασμα του βασιλιά. Με λύπη και αγανάκτηση δήλωσε:

> «Άφες, και θέλω απαγγείλει προς σε τί ελάλησεν ο Κύριος εις εμέ την νύκτα. . . Ενώ συ ήσο μικρός έμπροσθεν των οφθαλμών σου, δεν έγεινες η κεφαλή του Ισραήλ, και σε έχρισεν ο Κύριος βασιλέα επί τον Ισραήλ;»

61. Ο Σαούλ απορρίπτεται

Επανέλαβε τότε την προσταγή του Κυρίου όσον αφορά τον Αμαλήκ και ζήτησε το λόγο για την παρακοή του βασιλιά.

Ο Σαούλ επέμενε στο να δικαιολογεί τον εαυτό του:

«Ναι, υπήκουσα της φωνής του Κυρίου, και υπήγα εις την οδόν εις την οποίαν ο Κύριος με απέστειλε, και έφερα τον Αγάγ τον βασιλέα του Αμαλήκ, τους δε Αμαληκίτας εξολόθρευσα. Ο λαός όμως έλαβεν εκ των λαφύρων, πρόβατα, και βόας, τα καλύτερα από των απηγορευμένων, διά να θυσιάση εις Κύριον τον Θεόν σου εν Γαλγάλοις.»

Με λόγια αυστηρά και επιβλητικά ο προφήτης σάρωσε τα ψεύτικα προσχήματα και ανήγγειλε την αμετάκλητη απόφαση:

«Μήπως ο Κύριος αρέσκεται εις ολοκαυτώματα και εις θυσίας καθώς εις το να υπακούωμεν της φωνής του Κυρίου; Ιδού, η υποταγή είναι καλυτέρα παρά την θυσίαν, η υπακοή παρά το πάχος των κριών, διότι η απείθεια είναι καθώς το αμάρτημα της μαγείας, και το πείσμα καθώς η ασέβεια και η ειδωλολατρία. Επειδή συ απέρριψας τον λόγον του Κυρίου, διά τούτο και Αυτός απέρριψε σε από του να ήσαι βασιλεύς.»

΄Οταν ο βασιλιάς άκουσε την τρομερή αυτή καταδίκη, κραύγασε: «Ημάρτησα, διότι παρέβην το πρόσταγμα του Κυρίου και τους λόγους σου, φοβηθείς τον λαόν και υπακούσας εις την φωνήν αυτών.» Τρομοκρατημένος από την καταγγελία του προφήτη, ο Σαούλ ομολόγησε την ενοχή του που πεισματικά αρνιόταν μέχρι τότε, αλλά εξακολουθούσε να ρίχνει την ευθύνη στο λαό, ισχυριζόμενος ότι ο φόβος του γι'αυτούς τον έκανε να αμαρτήσει.

Δεν ήταν η λύπη για την αμαρτία, αλλά ο φόβος για την επιβαλλόμενη τιμωρία που ώθησε το βασιλιά του Ισραήλ να παρακαλέσει το Σαμουήλ: «Συγχώρησον, παρακαλώ, το αμάρτημά μου, και επίστρεψον μετ'εμού, διά να προσκυνήσω τον Κύριον.» Αν ο Σαούλ είχε αισθανθεί πραγματική μετάνοια, θα όφειλε να ομολογήσει δημόσια την αμαρτία του. Αλλά αυτός αγωνιούσε προπαντός να συγκρατήσει το κύρος του και να διατηρήσει την αφοσίωση του λαού. Απέβλεπε στην τιμή της παρουσίας του Σαμουήλ προκειμένου να ενισχύσει τη δική του επιρροή στο έθνος.

Η απάντηση του προφήτη ήταν: «Δεν θέλω επιστρέψει μετά σου, διότι απέρριψας τον λόγον του Κυρίου, και ο Κύριος απέρριψε σε από του να ήσαι βασιλεύς του Ισραήλ.» Ενώ ο Σαμουήλ γύρισε να φύγει, ο βασιλιάς, με την αγωνία που δημιουργεί ο φόβος, έπιασε το χιτώνα του για να τον κάνει να γυρίσει πίσω,

αλλά αυτός σχίσθηκε στα χέρια του. Πάνω σε αυτό ο προφήτης δήλωσε: «Εξέσχισεν ο Κύριος την βασιλείαν του Ισραήλ σήμερον, και έδωκεν αυτήν εις τον πλησίον σου, τον καλήτερόν σου.»

Ο Σαούλ ταράχθηκε περισσότερο με την απομάκρυνση του Σαμουήλ παρά με τη δυσαρέσκεια του Θεού. Ήξερε ότι ο λαός είχε περισσότερη εμπιστοσύνη σε εκείνον παρά σε αυτόν τον ίδιο. Αν τώρα κάποιος άλλος χρίετο βασιλιάς, ο Σαούλ καταλάβαινε ότι θα του ήταν αδύνατον να διατηρήσει το κύρος του. Φοβόταν μια άμεση επανάσταση σε περίπτωση που ο Σαμουήλ τον εγκατέλειπε εντελώς. Ο Σαούλ ικέτευσε τον προφήτη να τον τιμήσει μπροστά στους πρεσβυτέρους και στο λαό συμπορευόμενος μαζί του σε μια θρησκευτική λιτανεία. Καθοδηγούμενος από το Θεό, ο Σαμουήλ υποχώρησε στην αίτηση αυτή του βασιλιά για να μη δοθεί αφορμή για εξέγερση. Παρέμεινε όμως μόνο σαν σιωπηλός μάρτυρας της λειτουργίας.

Ένα έργο ακόμη υπολειπόταν να γίνει, μια πράξη δικαιοσύνης σκληρή και τρομερή. Ο Σαμουήλ έπρεπε να υπερασπισθεί δημόσια την τιμή του Θεού και να επικρίνει τη στάση του Σαούλ. Διέταξε να φερθεί μπροστά του ο βασιλιάς των Αμαληκιτών. Από όλους όσοι είχαν εκτελεσθεί με το σπαθί των Ισραηλιτών, ο Αγάγ ήταν ο πιο ένοχος και ανηλεής. Ήταν ένας που μισούσε και προσπαθούσε να εξολοθρεύσει το λαό του Θεού και που η επιρροή του υπήρξε η μεγαλύτερη για τη διάδοση της ειδωλολατρίας. Παρουσιάσθηκε κατ' απαίτηση του προφήτη, κολακευμένος στην ιδέα ότι ο κίνδυνος του θανάτου είχε περάσει.

Ο Σαμουήλ ανήγγειλε: «Καθώς ατέκνωσε γυναίκας η ρομφαία σου, ούτω θέλει ατεκνωθή μεταξύ των γυναικών η μήτηρ σου.» «Και κατέκοψεν ο Σαμουήλ τον Αγάγ ενώπιον του Κυρίου εν Γαλγάλοις.» Μετά από αυτό ο Σαμουήλ επέστρεψε στο σπίτι του στη Ραμά και ο Σαούλ στο δικό του στη Γαβαά. Μόνο μια φορά προφήτης και βασιλιάς συναντήθηκαν από τότε.

Όταν κλήθηκε να ανέβη στο θρόνο, ο Σαούλ ήταν πολύ μετριόφρων όσον αφορά στις ικανότητές του και ήταν πρόθυμος να δεχθεί νουθεσία. Είχε ελλείψεις σε γνώση και εμπειρία, και παρουσίαζε σοβαρά ελαττώματα του χαρακτήρα. Ο Κύριος όμως του χορήγησε το Άγιο Πνεύμα για οδηγό και βοηθό του και τον έφερε σε τέτοιο σημείο όπου θα μπορούσε να αναπτύξει τα απαιτούμενα προσόντα του ηγέτη του Ισραήλ. Αν είχε παραμείνει ταπεινός, πάντοτε ζητώντας να καθοδηγείται από τη θεϊκή σοφία,

θα είχε τη δυνατότητα να εκτελέσει τα καθήκοντα του υψηλού του αξιώματος με τιμή και επιτυχία.

Με την επιρροή της θεϊκής χάρης κάθε καλή ιδιότητα θα είχε ενισχυθεί, ενώ οι κακές έμφυτες ροπές θα είχαν εξασθενήσει. Αυτό είναι το έργο που προτίθεται να κάνει ο Κύριος για όλους εκείνους που καθιερώνονται σε Αυτόν. Πολλοί είναι εκείνοι τους οποίους έχει καλέσει σε διάφορες θέσεις του έργου Του επειδή έχουν ταπεινό πνεύμα και επιδεκτικό για μάθηση. Η πρόνοιά Του τους τοποθετεί εκεί όπου μπορούν να γίνουν μαθητευόμενοί Του. Τους αποκαλύπτει τα ελαττώματα του χαρακτήρα τους, και σε όλους όσοι εκζητούν τη βοήθειά Του, χορηγεί δύναμη για να διορθώσουν τα λάθη τους.

Ο Σαούλ όμως πήρε επάνω του την έπαρσή του και στέρησε την τιμή από το Θεό με την απείθεια και την ανυπακοή. Παρόλο που όταν πρωτοκλήθηκε στο θρόνο ήταν ταπεινός και δεν είχε εμπιστοσύνη στον εαυτό του, η επιτυχία τον γέμισε με αυτοπεποίθηση. Η πρώτη κιόλα νίκη στο διάστημα της βασιλείας του επέφερε την έπαρση της καρδιάς που ήταν γι'αυτόν ο μεγαλύτερος κίνδυνος.

Η ανδρεία και η στρατιωτική δεξιοτεχνία που επέδειξε κατά την απελευθέρωση της Ιαβείς-Γαλαάδ είχε προκαλέσει τον ενθουσιασμό ολόκληρου του έθνους. Ο λαός απένειμε την τιμή στο βασιλιά του, λησμονώντας ότι αυτός δεν ήταν παρά ένα όργανο μέσο του οποίου ενήργησε ο Θεός. Και ενώ στην αρχή ο Σαούλ απέδωσε τη δόξα στο Θεό, αργότερα κράτησε την τιμή για τον εαυτό του. Λησμόνησε ότι εξαρτάτο από το Θεό και η καρδιά του απομακρύνθηκε από τον Κύριο.

Έτσι, άνοιξε ο δρόμος για το αμάρτημά του της προπέτειας και της ιεροσυλίας του στα Γάλγαλα. Η ίδια τυφλή εμπιστοσύνη στον εαυτό του τον έκανε να απορρίψει την επιτίμηση του Σαμουήλ. Ο Σαούλ αναγνώριζε ότι ο Σαμουήλ ήταν προφήτης σταλμένος από το Θεό. Επομένως έπρεπε να δεχθεί τον έλεγχο, και αν ακόμη ο ίδιος δεν είχε δει ότι είχε αμαρτήσει. Αν ήταν πρόθυμος να αναγνωρίσει και να ομολογήσει το λάθος του, η δυσάρεστη αυτή πείρα θα είχε γίνει προφύλαξη για το μέλλον του.

Αν ο Κύριος είχε τότε αποχωρισθεί ολοκληρωτικά, δε θα του είχε ξαναμιλήσει μέσο του προφήτη Του για να του εμπιστευθεί να εκτελέσει ένα ορισμένο έργο ώστε να μπορέσει να επανορθώσει τα σφάλματα του παρελθόντος. Όταν κάποιος που ισχυρίζεται ότι είναι παιδί του Θεού, γίνεται αδιάφορος στο να εκτελεί το

θέλημά Του και επηρεάζει έτσι και άλλους να φέρονται με ανευλάβεια και απερισκεψία στα παραγγέλματα του Κυρίου, είναι ακόμη δυνατόν να μετατραπούν οι αποτυχίες του σε νίκες, φθάνει μόνο να δεχθεί τον έλεγχο με πραγματική συντριβή καρδιάς και να επιστρέψει στο Θεό με πίστη και ταπεινοφροσύνη. Η ταπείνωση που ακολουθεί την ήττα γίνεται πολλές φορές ευλογία, γιατί παρουσιάζει την ανικανότητά μας να εκτελέσουμε το θέλημα του Θεού χωρίς τη βοήθειά Του.

΄Οταν ο Σαούλ αποστράφηκε τον έλεγχο που του έκανε το ΄Αγιο Πνεύμα και πεισματικά επέμενε να αυτοδικαιώνεται, απέρριψε το μοναδικό μέσον με το οποίο μπορούσε να ενεργήσει ο Θεός για να τον σώσει από τον εαυτό του. Είχε χωρισθεί εκούσια από το Θεό. Δεν ήταν δυνατόν να δεχθεί θεϊκή βοήθεια και καθοδήγηση παρά μόνο αν επέστρεφε στο Θεό εξομολογούμενος την αμαρτία του.

Στα Γάλγαλα ο Σαούλ παρουσίασε μια εικόνα βαθιάς συναίσθησης όπως έστεκε μπροστά στο στράτευμα του Ισραήλ και πρόσφερε θυσία στο Θεό. Η ευλάβειά του όμως δεν ήταν ειλικρινής. Μια θρησκευτική λειτουργία που προσφερόταν σε διαμετρική αντίθεση προς την εντολή του Θεού, είχε μόνο για αποτέλεσμα να εξασθενίσει τη δύναμη που είχε στα χέρια του ο Σαούλ, οδηγώντας τον πέρα από το σημείο όπου ο Θεός ήταν τόσο πρόθυμος να του την προσφέρει.

Στην εκστρατεία κατά του Αμαλήκ ο Σαούλ νόμισε ότι είχε κάνει όσα ήταν απαραίτητα από εκείνα που τον είχε προστάξει ο Θεός. Αλλά ο Κύριος δεν ήταν ευχαριστημένος με τη μερική μόνο υπακοή ούτε επρόκειτο να μη λάβει υπόψη αυτό που αγνοήθηκε με ένα τόσο εύσχημο κίνητρο. Ο Θεός δεν είχε δώσει στον άνθρωπο την ελευθερία να απομακρυνθεί από τις απαιτήσεις Του. Ο Κύριος έκανε γνωστό στον Ισραήλ:

> «Δεν θέλετε κάμει . . . έκαστος ό,τι φανή αρεστόν εις τους οφθαλμούς αυτού», αλλά κοίταξε «να πράττης το καλόν και το αρεστόν ενώπιον Κυρίου του Θεού σου.» (Δευτ. 12:8,28).

΄Οταν πρόκειται να αποφασίσουμε για μια οποιαδήποτε πορεία δράσης, δεν πρέπει να διερωτηθούμε αν βλέπουμε κάποια βλάβη που ενδεχομένως να προκύψει από αυτή, αλλά μάλλον αν είναι σύμφωνη με το θέλημα του Θεού.

> «Υπάρχει οδός ήτις φαίνεται ορθή εις τον άνθρωπον, αλλά τα τέλη αυτής φέρουσιν εις θάνατον.» (Παρ. 14:12).

«Η υποταγή είναι καλυτέρα παρά την θυσίαν.»

61. Ο Σαούλ απορρίπτεται

Οι προσφερόμενες θυσίες δεν είχαν από μόνες τους καμιά αξία στα μάτια του Θεού. Αυτές προορίζονταν την από μέρους του θύτη μετάνοια για την αμαρτία, πίστη στο Χριστό και υπόσχεση για μελλοντική υπακοή στο νόμο του Θεού. Χωρίς όμως τη μετάνοια, την πίστη και την υπάκουη καρδιά οι θυσίες ήταν άχρηστες. Όταν, παραβαίνοντας τη συγκεκριμένη εντολή του Θεού, ο Σαούλ πρότεινε να προσφέρει θυσία από τα ζώα που ο Θεός προόριζε για εξολοθρεμό, αυτό έδειχνε ολοφάνερη περιφρόνηση για τη θεϊκή εξουσία. Η τέλεση θυσίας θα ήταν προσβολή για τον Ουρανό.

Αν και έχουν τα αποτελέσματα της αμαρτίας του Σαούλ μπροστά τους, πόσοι ακολουθούν μια παρόμοια πορεία! Ενώ αρνούνται να πιστέψουν σε ορισμένες απαιτήσεις του Κυρίου και να τις ακολουθήσουν, εξακολουθούν να προσφέρουν στο Θεό τα συνηθισμένα θρησκευτικά τους καθήκοντα. Σε τέτοια λατρεία δεν απαντάει το Πνεύμα του Θεού. Αδιάφορο πόσο ζηλωτές μπορεί να είναι οι άνθρωποι στην τήρηση των θρησκευτικών τελετών, είναι αδύνατον να τους δεχθεί ο Κύριος αν επιμένουν να παραβιάζουν εσκεμμένα μια από τις εντολές Του.

> «Η απείθεια είναι καθώς το αμάρτημα της μαγείας, και το πείσμα καθώς η ασέβεια και η ειδωλολατρεία.»

Η απείθεια έλκει την καταγωγή της από το Σατανά και η κάθε απείθεια έναντι του Θεού οφείλεται άμεσα στη σατανική επιρροή. Αυτοί που τάσσονται εναντίον της κυβέρνησης του Θεού, έχουν συνάψει συμμαχία με τον αρχιαποστάτη που θα χρησιμοποιήσει τη δύναμη και την πανουργία του για να αιχμαλωτίσει τις αισθήσεις και να διαστρεβλώσει τη νοημοσύνη. Θα παρουσιάσει το κάθετι κάτω από ένα ψεύτικο φως. Όπως οι προπάτορές μας, έτσι και όσοι πέφτουν κάτω από τα θελκτικά γητέματα, βλέπουν μόνο μεγάλα προνόμια να ακολουθούν τον παραβάτη.

Μεγαλύτερη απόδειξη για τα παραπλανητικά κελεύσματα του Σατανά δεν μπορεί να υπάρξει από το ό,τι πολλοί που οδηγούνται από αυτόν, εξαπατούν τον εαυτό τους με τη σκέψη ότι ανήκουν στην υπηρεσία του Θεού. Όταν ο Κορέ, ο Δαθάν και ο Αβειρών στασίασαν ενάντια στο κύρος του Μωυσή, νόμιζαν ότι αντιστέκονταν μόνο σε έναν άνθρωπο αρχηγό, έναν άνθρωπο σαν και αυτούς. Και έφθασαν στο σημείο να πιστεύουν ότι πραγματικά πρόσφεραν υπηρεσία στο Θεό. Απορρίπτοντας όμως το σκεύος της εκλογής του Θεού, απέρριψαν το Χριστό. Πρόσβαλαν το Πνεύμα του Θεού.

61. Ο Σαούλ απορρίπτεται

Έτσι και στις ημέρες του Χριστού οι Ιουδαίοι γραμματείς και πρεσβύτεροι, προφασιζόμενοι υπερβολικό ζήλο για την τιμή του Θεού, σταύρωσαν τον Υιό Του. Και το ίδιο πνεύμα υπάρχει ακόμη στις καρδιές εκείνων που βάλθηκαν να ακολουθούν το δικό τους θέλημα, σε αντίθεση προς το θέλημα του Θεού.

Ο Σαούλ είχε την τρανότερη απόδειξη ότι ο Σαμουήλ ήταν εμπνευσμένος από το Θεό. Η τόλμη του να παραβλέψει την εντολή του Θεού μέσο του προφήτη, αντιβαίνει στις υπαγορεύσεις της λογικής και της ορθής κρίσης. Η μοιραία προπέτειά του πρέπει να αποδοθεί σε σατανική μαγεία.

Ο Σαούλ είχε δείξει μεγάλο ζήλο στο να καταστείλει την ειδωλολατρία και τη μαγεία. Στην ανυπακοή όμως που έδειξε για τη θεϊκή εντολή, κινήθηκε από το ίδιο αντιδραστικό προς το Θεό πνεύμα και είχε τόσο επηρεασθεί από το Σατανά όσο και αυτοί που εφαρμόζουν τη μαγεία. Και όταν ελέγχθηκε, στην ανταρσία του πρόσθεσε και την ισχυρογνωμοσύνη. Δε θα μπορούσε να είχε προσβάλει περισσότερο το Πνεύμα του Θεού αν φανερά είχε ενωθεί με τους ειδωλολάτρες.

Είναι επικίνδυνο βήμα να περιφρονεί κανείς τις επιτιμήσεις και τις προειδοποιήσεις του λόγου του Θεού ή του Πνεύματός Του. Πολλοί, όπως ο Σαούλ, υποχωρούν μπροστά στον πειρασμό, μέχρι που τυφλώνονται ως προς την πραγματική υφή της αμαρτίας. Κολακεύονται με τη σκέψη ότι έχουν κατά νου κάποιο καλό σκοπό και δεν έχουν κάνει τίποτε το επιλήψιμο απομακρυνόμενοι από τις απαιτήσεις του Κυρίου. Έτσι, καταφρονούν το Πνεύμα της χάρης μέχρι που η φωνή Του δεν ακούγεται πια, και τότε αφήνονται στην αποπλάνηση που διάλεξαν.

Με το Σαούλ ο Θεός είχε δώσει στον Ισραήλ ένα βασιλιά σύμφωνα με την καρδιά τους, όπως είπε ο Σαμουήλ όταν στα Γάλγαλα η βασιλεία είχε επικυρωθεί στο Σαούλ: «Ιδού ο βασιλεύς τον οποίον *εκλέξατε* και τον οποίον *εζητήσατε.*» (Α΄Σαμ. 12:13). Ωραίος στο παρουσιαστικό, με αρχοντικό παράστημα και εκλεπτυσμένους τρόπους, ήταν η προσωποποίηση της βασιλικής μεγαλοπρέπειας έτσι όπως την αντιλαμβάνονταν.

Και η προσωπική ανδρεία του και η ικανότητά του στην ηγεσία του στρατού αποτελούσαν τις αρετές τις οποίες οι Ισραηλίτες θεωρούσαν περισσότερο υπολογίσιμες για να τους εξασφαλίσουν το σεβασμό και την τιμή από μέρους των άλλων εθνών. Δεν τους έμελλε για τις ανώτερες εκείνες αρετές που ο βασιλιάς τους έ-

πρεπε να κατέχει και που ήταν οι μόνες για να τον καταστήσουν ικανό να διοικήσει με δικαιοσύνη και με ισότητα.

Δε ζήτησαν κάποιον με πραγματικά ευγενικό χαρακτήρα, κάποιον που να έχει την αγάπη και το φόβο του Θεού. Δεν είχαν ζητήσει τη συμβουλή του Θεού όσον αφορά στα προσόντα που πρέπει να έχει ένας ηγέτης, ώστε να διατηρείται ο ιδιαίτερος και άγιος χαρακτήρας του εκλεκτού λαού Του. Δεν είχαν ζητήσει τον τρόπο του Θεού αλλά το δικό τους τρόπο. Επομένως ο Θεός τους έδωσε ένα βασιλιά όπως τον ήθελαν, έναν του οποίου ο χαρακτήρας αντικατόπτριζε το δικό τους. Οι καρδιές τους δεν ήταν υποταγμένες στο Θεό και ο βασιλιάς τους ήταν και αυτός ανυπότακτος στη θεϊκή χάρη. Κάτω από την ηγεσία αυτού του βασιλιά θα αποκτούσαν την απαραίτητη εμπειρία που θα τους έκανε να δουν το λάθος τους και να επιστρέψουν με αφοσίωσή στο Θεό.

Παραταύτα, επειδή ο Θεός είχε αναθέσει στο Σαούλ την ευθύνη του βασιλείου, δεν τον άφησε μόνο του. Έκανε το Άγιο Πνεύμα να επισκιάσει το Σαούλ ώστε να του αποκαλυφθούν οι αδυναμίες του και η ανάγκη του για θεϊκή χάρη. Και αν ο Σαούλ είχε στηριχθεί στο Θεό, Αυτός θα ήταν μαζί του. Όσο διάστημα θα άφηνε να ελέγχεται το θέλημά του από το θέλημα του Θεού, όσο διάστημα θα παραδινόταν στην μαθητεία του Πνεύματος, ο Θεός θα μπορούσε να στέψει τις προσπάθειές του με επιτυχία.

Όταν όμως ο Σαούλ προτίμησε να ενεργεί ανεξάρτητα από το Θεό, Αυτός δεν μπορούσε να είναι ο οδηγός του, και αναγκάσθηκε να τον παραμερίσει. Τότε κάλεσε στο θρόνο «άνθρωπον κατά την καρδίαν Αυτού» (Α΄ Σαμ. 13:14) - αυτό που δε σημαίνει άψογο χαρακτήρα, αλλά έναν που αντί να βασίζεται στον εαυτό του, θα εμπιστευόταν στο Θεό και θα κατευθυνόταν από το Πνεύμα Του, έναν που όταν θα αμάρτανε, θα υποβαλλόταν στον έλεγχο και στην επανόρθωση.

61. Ο Σαούλ απορρίπτεται

Ο ΔΑΒΙΔ ΧΡΙΕΤΑΙ ΒΑΣΙΛΙΑΣ

(Βασίζεται στο βιβλίο Α΄Σαμουήλ, κεφ. 16:1-13)

Μερικά μίλια προς τα νότια της Ιερουσαλήμ, «πόλεως του μεγάλου βασιλέως», βρίσκεται η Βηθλεέμ, όπου ο Δαβίδ, γιος του Ιεσσαί, γεννήθηκε πάνω από χίλια χρόνια πριν το βρέφος Ιησούς λικνισθεί στη φάτνη και πριν Το προσκυνήσουν οι μάγοι της Ανατολής. Αιώνες πριν από τον ερχομό του Σωτήρα, ο Δαβίδ, με τη φρεσκάδα της νεανικής ηλικίας, φύλαγε τα κοπάδια του που έβοσκαν στους λόφους γύρω από τη Βηθλεέμ. Το απλοϊκό βοσκόπουλο έψελνε τους αυτοσχέδιους ύμνους του, και η μουσική της άρπας του συνόδευε γλυκά τη μελωδική νεανική φωνή του. Ο Κύριος είχε εκλέξει το Δαβίδ και εκεί στη μονήρη ποιμενική ζωή του τον προετοίμαζε για το έργο στο οποίο προγραμμάτιζε να τον καταστήσει μελλοντικά υπεύθυνο.

Ενώ ο Δαβίδ ζούσε έτσι αποτραβηγμένος την απλοϊκή ζωή του βοσκού, Κύριος ο Θεός μίλησε γι'αυτόν στον προφήτη Σαμουήλ.

> «Και είπε Κύριος προς τον Σαμουήλ, Έως πότε συ πενθείς διά τον Σαούλ, επειδή Εγώ απεδοκίμασα αυτόν από του να βασιλεύη επί τον Ισραήλ; γέμισον το κέρας σου έλαιον, και ύπαγε. Εγώ σε αποστέλλω προς τον Ιεσσαί τον Βηθλεεμίτην, διότι προέβλεψα εις Εμαυτόν βασιλέα μεταξύ των υιών αυτού . . . Λάβε μετά σου δάμαλιν, και ειπέ, Ήλθον να θυσιάσω προς τον Κύριον. Και κάλεσον τον Ιεσσαί εις την θυσίαν, και Εγώ θέλω φανερώσει προς σε τί θέλεις κάμει. Και θέλεις χρίσει εις Εμέ όντινα σοι είπω. Και έκαμεν ο Σαμουήλ εκείνο το οποίον είπεν ο Κύριος, και ήλθεν εις Βηθλεέμ. Ετρόμαξαν δε οι πρεσβύτεροι της πόλεως εις την συνάντησιν αυτού, και είπον, Εν ειρήνη έρχεσαι; Ο δε είπεν, Εν ειρήνη.»

62. Ο Δαβίδ χρίεται βασιλιάς

Οι πρεσβύτεροι προσκλήθηκαν στη θυσία και ο Σαμουήλ κάλεσε επίσης τον Ιεσσαί και τους γιους του. Ο βωμός στήθηκε και η θυσία ετοιμάσθηκε. Όλη η οικογένεια του Ιεσσαί ήταν παρούσα εκτός από το Δαβίδ, το νεότερο γιο, που είχε μείνει να φυλάγει τα πρόβατα, επειδή δεν ήταν φρόνιμο να αφεθούν απροστάτευτα.

Όταν τελείωσε η θυσία και πριν τη συμμετοχή στο θυσιαστικό συμπόσιο, ο Σαμουήλ άρχισε την προφητική του επιθεώρηση των γιων του Ιεσσαί με το αρχοντικό παρουσιαστικό τους. Ο Ελιάβ ήταν ο μεγαλύτερος στην ηλικία και έμοιαζε περισσότερο από τους άλλους με το Σαούλ στο παράστημα και στην ομορφιά. Τα λεπτά χαρακτηριστικά και η όμορφη κορμοστασιά του τράβηξαν την προσοχή του προφήτη. Παρατηρώντας ο Σαμουήλ το αριστοκρατικό του παράστημα, σκέφθηκε, «βεβαίως έμπροσθεν του Κυρίου είναι ο κεχρισμένος Αυτού», και περίμενε τη θεϊκή συγκατάθεση για να τον χρίσει.

Αλλά ο Θεός δεν πρόσεχε την εξωτερική όψη. Ο Ελιάβ δεν είχε το φόβο του Θεού. Αν είχε κληθεί στο θρόνο, θα γινόταν ένας περήφανος και απαιτητικός κυβερνήτης. Ο λόγος του Κυρίου στο Σαμουήλ ήταν:

> «Μη επιβλέψης εις την όψιν αυτού, ή εις το ύψος του αναστήματος αυτού, επειδή απεδοκίμασα αυτόν, διότι δεν βλέπει ο Κύριος καθώς βλέπει ο άνθρωπος, διότι ο άνθρωπος βλέπει το φαινόμενον ο δε Κύριος βλέπει την καρδίαν.»

Καμιά εξωτερική ομορφιά δεν μπορεί να συστήσει την καρδιά στο Θεό. Η σύνεση και η υπεροχή που παρουσιάζει ο χαρακτήρας και η συμπεριφορά εκφράζουν την ανθρώπινη ομορφιά. Και είναι η εσωτερική πολυτιμότητα, η ψυχική ανωτερότητα εκείνη που καθορίζει αν θα μας αποδεχθεί ο Κύριος των δυνάμεων. Πόσο βαθιά συναίσθηση της αλήθειας αυτής πρέπει να έχουμε όταν κρίνουμε τον εαυτό μας και τους άλλους! Από το λάθος του Σαμουήλ μπορούμε να διδαχθούμε πόσο μάταιη είναι η εκτίμηση που βασίζεται στην ομορφιά του προσώπου ή στη θεωρία του αναστήματος.

Μπορούμε να αντιληφθούμε πόσο ανίκανη είναι η ανθρώπινη σοφία να κατανοήσει τα μυστικά της καρδιάς ή να καταλάβει τις βουλές του Θεού χωρίς την ιδιαίτερη διαφώτιση από τον ουρανό. Οι σκέψεις και οι τρόποι του Θεού όσον αφορά στα πλάσματά Του, ξεπερνούν τον περιορισμένο νου μας. Μπορούμε όμως να είμαστε βέβαιοι ότι τα παιδιά Του θα κατορθώσουν να καταλάβουν εκείνη ακριβώς τη θέση για την οποία κατέχουν τα προ-

σόντα, και θα είναι ικανά να εκτελέσουν εκείνο ακριβώς το έργο που τους έχει ανατεθεί, φθάνει να υποταγούν στο θέλημα του Θεού, ώστε τα καλοπροαίρετα σχέδιά Του να μη ματαιωθούν από τη διαστραμμένη ανθρώπινη συμπεριφορά.

Αφού ο Σαμουήλ επιθεώρησε τον Ελιάβ, στη συνέχεια επιθεώρησε με τη σειρά τα έξι αδέλφια του. Ο Κύριος όμως δεν υπέδειξε την εκλογή Του σε κανέναν από αυτούς. Με εναγώνια προσμονή ο Σαμουήλ είχε παρατηρήσει τον τελευταίο νέο. Ο προφήτης απορημένος βρέθηκε σε αμηχανία. Ρώτησε τον Ιεσσαί: «Ετελείωσαν τα παιδία;» Ο πατέρας απάντησε: «Μένει έτι ο νεώτερος· και ιδού ποιμαίνει τα πρόβατα.» Ο Σαμουήλ έδωσε εντολή να τον καλέσουν, λέγοντας: « Δεν θέλομεν καθήσει εις την τράπεζαν εωσού έλθη ενταύθα.»

Ο μονήρης βοσκός ξαφνιάσθηκε από την πρόσκληση του μηνυτή που ανήγγειλε ότι ο προφήτης είχε έρθει στη Βηθλεέμ και έστειλε να τον καλέσει. Αναρωτήθηκε κατάπληκτος γιατί ο προφήτης και κριτής του Ισραήλ ήθελε να τον δει, αλλά υπάκουσε στην κλήση χωρίς να χρονοτριβήσει. «Ήτο δε ξανθός και ευόφθαλμος, και ωραίος την όψιν.» Καθώς ο Σαμουήλ αντίκρισε ευχαριστημένος το όμορφο αρρενωπό και σεμνό βοσκόπουλο, η φωνή του Κυρίου απευθύνθηκε στον προφήτη λέγοντας: «Σηκώθητι, χρίσον αυτόν, διότι ούτος είναι.»

Ο Δαβίδ είχε δειχθεί γενναίος και πιστός στην ταπεινή βίγλα του βοσκού, και τώρα ο Κύριος τον είχε εκλέξει για αρχηγό του λαού Του. «Τότε έλαβεν ο Σαμουήλ το κέρας του ελαίου, και έχρισεν αυτόν εν τω μέσω των αδελφών αυτού, και επήλθε Πνεύμα Κυρίου επί τον Δαβίδ από της ημέρας εκείνης και εφεξής.» Ο προφήτης, έχοντας εκπληρώσει το προσδιορισμένο καθήκον του, επέστρεψε στη Ραμά με αναπαυμένη την καρδιά.

Ο Σαμουήλ δεν είχε κάνει γνωστή τη φύση της παραγγελίας του ούτε ακόμη και στην οικογένεια του Ιεσσαί, και η τελετή του χρίσματος του Δαβίδ είχε γίνει στα κρυφά. Αυτή ήταν μια γνωστοποίηση για το νεαρό σχετικά με τον υψηλό προορισμό που τον περίμενε, ώστε ανάμεσα σε όλες τις εμπειρίες και σε όλους τους κινδύνους των μελλοντικών χρόνων, η γνωστοποίηση αυτή να τον εμπνέει να παραμείνει πιστός στην πρόθεση του Θεού που αυτός θα εκπλήρωνε με τη ζωή του.

Η μεγάλη τιμή που απονεμήθηκε στο Δαβίδ δεν τον συνάρπασε. Παρά την υψηλή θέση που έμελλε να καταλάβει, εξακολουθούσε σιωπηλά να κάνει τη δουλειά του, ικανοποιημένος να

περιμένει την εξέλιξη των σχεδίων του Κυρίου στο δικό Του κατάλληλο καιρό και με το δικό Του τρόπο. Το ίδιο σεμνό και ταπεινό όπως ήταν πριν από το χρίσμα, το βοσκόπουλο επέστρεψε στους λόφους και φύλαγε τα κοπάδια με την ίδια πάντοτε τρυφερότητα. Αλλά με καινούργια τώρα έμπνευση συνέθετε τις μελωδίες του και έπαιζε την άρπα του.

Μπροστά του απλωνόταν ένα τοπίο με πλούσια και ποικίλη ομορφιά. Τα αμπέλια φορτωμένα με τα τσαμπιά τους χρύσιζαν στο φως του ηλίου. Τα δένδρα του δάσους με την καταπράσινη φυλλωσιά τους λικνίζονταν στο χάδι του αέρα. Παρατηρούσε τον ήλιο που πλημμύριζε τους ουρανούς με φως βγαίνοντας «ως νυμφίος εκ του θαλάμου αυτού και αγαλλόμενος ως ο ανδρείος εις το να τρέξη το στάδιον.» Εκεί βρίσκονταν οι περήφανες βουνοκορφές σαν να ήθελαν να φθάσουν στον ουρανό. Μακριά στο βάθος υψώνονταν τα γυμνά βράχια που σχημάτιζαν το πέτρινο τείχος του Μωάβ.

Πάνω από όλα απλωνόταν ο απαλός γαλάζιος θόλος του ουρανού, και πιο πάνω ακόμη ήταν ο Θεός. Δεν μπορούσε να Τον δει, αλλά τα έργα Του ήταν γεμάτα από τη δόξα Του. Το φως της ημέρας που χρυσόβαφε βουνά και δάση, λιβάδια και ποτάμια, τραβούσε τη σκέψη ψηλά να παρατηρήσει τον Πατέρα των φώτων, τον Ποιητή κάθε καλού και τέλειου δώρου. Καθημερινές αποκαλύψεις του χαρακτήρα και της μεγαλειότητας του Δημιουργού γέμιζαν την καρδιά του νεαρού ψαλμωδού με λατρεία και αγαλλίαση. Παρατηρώντας το Θεό και τα έργα Του, οι ψυχοπνευματικές δυνάμεις του Δαβίδ αναπτύσσονταν και ενισχύονταν για το μελλοντικό έργο της ζωής του.

Καθημερινά ερχόταν σε στενότερη επαφή με το Θεό. Η σκέψη του εισέδυε διαρκώς σε καινούργια βάθη που τον ενέπνεαν με θέματα για τους ύμνους του και με μουσική για την άρπα του. Η πλούσια μελωδική φωνή του ξεχυνόταν στον αέρα και αντιλαλούσε στα βουνά σαν να απαντούσε στην αγαλλίαση των αγγελικών ύμνων του ουρανού.

Ποιος μπορεί να υπολογίσει τα αποτελέσματα του μόχθου και της περιπλάνησης ανάμεσα στα ερημικά βουνά; Η επικοινωνία με τη φύση και με το Θεό, η φροντίδα για τα κοπάδια του, οι κίνδυνοι και οι πείρες της απελευθέρωσης, οι λύπες και οι χαρές της ταπεινής βίγλας του δεν συνετέλεσαν μόνο στη διάπλαση του χαρακτήρα του Δαβίδ, αλλά επηρέασαν και τη μελλοντική ζωή του. Οι ψαλμοί του γλυκού υμνωδού του Ισραήλ έμελλαν να ανά-

ψουν την αγάπη και την πίστη στις καρδιές του λαού του Θεού στους επερχόμενους αιώνες και να τις φέρουν πλησιέστερα στη γεμάτη αγάπη καρδιά Εκείνου με την πρόνοια του οποίου όλα τα πλάσματα υπάρχουν.

Ο Δαβίδ με την ομορφιά και το σφρίγος της αναπτυσσόμενης ανδρικής ηλικίας προετοιμαζόταν να καταλάβει μια υψηλή θέση ανάμεσα στους πρυτανεύοντες της γης. Τα τάλαντά του, σαν πολύτιμα δώρα του Θεού, χρησιμοποιούντο για να εγκωμιάσουν τη δόξα του θεϊκού Δωρητή. Οι ευκαιρίες διαλογισμού και περισυλλογής τον πλούτισαν με τέτοια σοφία και ευλάβεια, που τον έκαναν αγαπητό στο Θεό και στους αγγέλους.

Ενώ παρατηρούσε τα τέλεια έργα του Πλάστη του, καινούργιες αντιλήψεις σχετικά με το Θεό παρουσιάζονταν στην ψυχή του. Σκοτεινά θέματα ξεκαθαρίζονταν, δυσκολίες εξομαλύνονταν, αμηχανίες έβρισκαν τη λύση τους και κάθε ακτίνα νέου φωτός προκαλούσε καινούργια ρίγη αγαλλίασης και γλυκύτερα τροπάρια αφοσίωσης για το Θεό και για το Λυτρωτή. Η αγάπη που τον συγκινούσε, οι λύπες που τον πολιορκούσαν, οι θρίαμβοι που τον συνόδευαν, όλα αυτά γίνονταν θέματα για τη δραστήρια σκέψη του. Και παρατηρώντας την αγάπη του Θεού σε όλες τις περιπτώσεις της θεϊκής πρόνοιας στη ζωή του, η καρδιά του δονείτο από θερμότερη λατρεία και ευγνωμοσύνη, η φωνή του παλλόταν από πλουσιότερη μελωδία και άγγιζε την άρπα του με εντονότερη χαρά. Και το βοσκόπουλο ανέβαινε τα σκαλοπάτια της δύναμης και της γνώσης, επειδή το Πνεύμα του Κυρίου έμενε επάνω του.

62. Ο Δαβίδ χρίεται βασιλιάς

Ο ΔΑΒΙΔ ΚΑΙ Ο ΓΟΛΙΑΘ

(Βασίζεται στο βιβλίο Α΄Σαμουήλ, κεφ. 16:14-23, 17:)

΄Οταν ο βασιλιάς Σαούλ συνειδητοποίησε ότι ο Θεός τον είχε απορρίψει και αισθάνθηκε τη βαρύτητα των λόγων της καταγγελίας του προφήτη, καταλήφθηκε από την πικρία της ανταρσίας και της απογοήτευσης. Δεν ήταν η πραγματική μεταμέλεια που έκανε το περήφανο κεφάλι του βασιλιά να σκύψει. Δεν είχε σχηματίσει σωστή αντίληψη του προβληματικού χαρακτήρα της αμαρτίας του και ούτε βάλθηκε να αλλάξει τη ζωή του, αλλά μελαγχολούσε με την αδικία που θεώρησε ότι του έκανε ο Θεός στερώντας του το θρόνο του Ισραήλ και αφαιρώντας τη διαδοχή από τους απογόνους του.

Απασχολούσε συνεχώς τη σκέψη του η καταστροφή που έμελλε να βρει το σπίτι του. Ένιωθε ότι η ανδρεία που είχε δείξει έναντι των εχθρών του έπρεπε να αντισταθμίσει το αμάρτημα της παρακοής του. Δε δέχθηκε με ηπιότητα την τιμωρία από το Θεό, αλλά το υπεροπτικό πνεύμα του έφθασε σε τέτοια απελπισία σε σημείο να χάσει το λογικό του. Οι σύμβουλοι του πρότειναν να αναζητηθεί η υπηρεσία ενός ικανού μουσικού, με την ελπίδα ότι οι απαλές νότες ενός εύηχου οργάνου θα μπορούσαν να ηρεμήσουν το ταραγμένο πνεύμα του. Με την καθοδήγηση της θεϊκής πρόνοιας, ο Δαβίδ, σαν επιτήδειος εκτελεστής της άρπας, οδηγήθηκε μπροστά στο βασιλιά. Οι απαλοί, θεόπνευστοι μελωδικοί ήχοι έφεραν το ποθούμενο αποτέλεσμα. Η βαριά μελαγχολία που είχε πέσει σαν μαύρο σύννεφο επάνω στη σκέψη του Σαούλ, υποχώρησε.

΄Οταν οι υπηρεσίες του δε χρειάζονταν στη βασιλική αυλή του Σαούλ, ο Δαβίδ επέστρεφε στα κοπάδια του επάνω στους λόφους, και συνέχισε να διατηρεί την απλότητα του πνεύματος και

της συμπεριφοράς του. Όταν παρουσιαζόταν ανάγκη, τον καλούσαν να προσφέρει τις υπηρεσίες του στο βασιλιά, να καλμάρει το ταραγμένο πνεύμα του μονάρχη, μέχρις ότου το πονηρό πνεύμα απομακρυνθεί από αυτόν. Παρόλο που ο Σαούλ εξέφρασε ευαρέσκεια για το Δαβίδ και για τη μουσική του, ο νεαρός βοσκός φεύγοντας από το παλάτι του βασιλιά πήγαινε στις λοφοπλαγιές και στα βοσκοτόπια του με ένα αίσθημα χαράς και ανακούφισης.

Ο Δαβίδ κέρδιζε την εύνοια του Θεού και των ανθρώπων. Είχε εκπαιδευθεί στο δρόμο του Κυρίου, και τώρα έβαλε περισσότερο μέσα στην καρδιά του να κάνει το θέλημα του Θεού όσο ποτέ άλλοτε. Είχε καινούργια θέματα να σκεφθεί. Είχε επισκεφθεί την αυλή του βασιλιά και είχε αντιληφθεί τις ευθύνες του βασιλικού αξιώματος. Είχε ανακαλύψει μερικούς από τους πειρασμούς που πολιορκούσαν την ψυχή του Σαούλ και είχε διεισδύσει σε μερικά από τα μυστηριώδη στοιχεία του χαρακτήρα και της συμπεριφοράς του πρώτου βασιλιά του Ισραήλ.

Είχε δει τη δόξα της βασιλείας να σκιάζεται από ένα σύννεφο λύπης, και ήξερε ότι η ιδιωτική ζωή της οικογένειας του Σαούλ απείχε πολύ από του να είναι ευτυχισμένη. Όλα αυτά δημιούργησαν ανήσυχες σκέψεις σε αυτόν που είχε χρισθεί να βασιλεύσει στον Ισραήλ. Αλλά όταν βρισκόταν απορροφημένος σε βαθιά περίσκεψη και βασανιζόταν από το άγχος, γύριζε στην άρπα του και έπαιζε μελωδικούς ήχους που ανύψωναν το νου του στο Δημιουργό κάθε καλού πράγματος, και τα σκοτεινά σύννεφα που φαίνονταν να σκιάζουν τον ορίζοντα του μέλλοντος, διαλύονταν.

Ο Θεός δίδασκε στο Δαβίδ μαθήματα εμπιστοσύνης. Όπως ο Μωυσής είχε εκπαιδευθεί για το έργο του, έτσι ο Κύριος προετοίμαζε το γιο του Ιεσσαί να γίνει οδηγός του εκλεκτού λαού Του. Ενώ αγρυπνούσε φροντίζοντας τα πρόβατά του, αυξανόταν η ευγνωμοσύνη για τη φροντίδα που ο μεγάλος Ποιμένας έχει για τα πρόβατα της βοσκής Του.

Τα ερημικά βουνά και τα άγρια φαράγγια όπου ο Δαβίδ περιπλανάτο με τα κοπάδια του, ήταν οι κρυψώνες των αρπακτικών θηρίων. Δεν ήταν σπάνιο πράγμα για ένα λιοντάρι από τις πυκνόφυτες συστάδες του Ιορδάνη ή για μια αρκούδα από το βουνίσιο της κρησφύγετο να ξεπεταχθούν αγριωμένα από την πείνα και να επιτεθούν στα κοπάδια.

Σύμφωνα με τις συνήθειες της εποχής του, ο Δαβίδ ήταν οπλισμένος με τη σφεντόνα του και με το ποιμενικό ραβδί του.

Από νωρίς όμως ακόμη είχε δείξει τη δύναμή του και το θάρρος του για την προστασία αυτών που είχε στη φύλαξή του. Αργότερα περιέγραφε τις συμπλοκές αυτές με τα ακόλουθα λόγια: «Ήλθε λέων και άρκτος, και ήρπασε το πρόβατον εκ του ποιμνίου. Και εξήλθον κατόπιν αυτού και επάταξα αυτόν, και ηλευθέρωσα αυτό εκ του στόματος αυτού, και καθώς εσηκώθη εναντίον μου, ήρπασα αυτόν από της σιαγόνος και επάταξα αυτόν και εθανάτωσα αυτόν.» (Α΄ Σαμ. 17:34,35). Η εμπειρία του στα πράγματα αυτά έδειχνε την καρδιά του Δαβίδ, και ανέπτυσσε μέσα του θάρρος, καρτερικότητα και πίστη.

Πριν ακόμη κληθεί στην αυλή του Σαούλ, ο Δαβίδ είχε διακριθεί σε ανδραγαθήματα. Ο αξιωματούχος που τον συνέστησε στο βασιλιά, τον ανήγγειλε ως «ανδρειότατον και άνδρα πολεμικόν, και συνετόν εις λόγον», και ακόμη πρόσθεσε ότι «ο Κύριος είναι μετ'αυτού.»

Όταν ο Ισραήλ κήρυξε τον πόλεμο κατά των Φιλισταίων, τρεις από τους γιους του Ιεσσαί υπηρετούσαν στο στρατό κάτω από την ηγεσία του Σαούλ. Αλλά ο Δαβίδ είχε μείνει πίσω στο σπίτι. Ύστερα από λίγο όμως πήγε να επισκεφθεί το στρατόπεδο του Σαούλ. Ακολουθώντας τις οδηγίες του πατέρα του, είχε να φέρει ένα μήνυμα και ένα δώρο στα μεγαλύτερα αδέλφια του και να πληροφορηθεί αν ήταν σε καλή υγεία και ασφαλείς. Αγνοούσε όμως ο Ιεσσαί ότι στο νεαρό βοσκό είχε ανατεθεί μια άλλη ανώτερη αποστολή. Τα στρατεύματα του Ισραήλ διέτρεχαν κίνδυνο και ο Δαβίδ είχε καθοδηγηθεί από έναν άγγελο να σώσει το λαό του.

Καθώς πλησίαζε στο στράτευμα, ο Δαβίδ άκουσε θόρυβο αναταραχής σαν να επρόκειτο να αρχίσει η συμπλοκή. «Και το στράτευμα εξήρχετο εις παράταξιν, και ηλάλαξαν προς μάχην.» Οι Ισραηλίτες και οι Φιλισταίοι είχαν παραταχθεί το ένα στράτευμα απέναντι στο άλλο. Ο Δαβίδ έτρεξε στο στράτευμα και φθάνοντας χαιρέτισε τους αδελφούς του.

Ενώ μιλούσε με αυτούς, ο Γολιάθ, ο προμαχητής των Φιλισταίων, προχώρησε και με προσβλητικά λόγια καταφρόνησε τους Ισραηλίτες, προκαλώντας τους να βρουν έναν άνθρωπο για να μονομαχήσει με αυτόν. Επανέλαβε την πρόκλησή του, και όταν ο Δαβίδ είδε ότι όλος ο Ισραήλ είχε καταληφθεί από φόβο, και όταν έμαθε ότι η καταφρόνηση αυτού του Φιλισταίου εκτοξευόταν εναντίον τους κάθε μέρα χωρίς να σηκώνεται κάποιος υπερασπιστής για να σιγήσει τον καυχησιάρη, το πνεύμα του αναστατώθηκε.

Φλεγόταν από το ζήλο να υπερασπισθεί την τιμή του ζώντος Θεού και την υπόληψη του λαού του.

Τα στρατεύματα του Ισραήλ ήταν καταπτοημένα. Το θάρρος τούς εγκατέλειψε. Ο ένας έλεγε στον άλλον: «Είδετε τον άνδρα τούτον τον αναβαίνοντα; βεβαίως ανέβη διά να εξουθενήση τον Ισραήλ.» Ντροπιασμένος και αγανακτισμένος ο Δαβίδ φώναξε: «Τίς είναι ο Φιλισταίος ούτος ο απερίτμητος ώστε να εξουθενή τα στρατεύματα του Θεού του ζώντος;»

Ο Ελιάβ, ο μεγαλύτερος αδελφός του Δαβίδ, όταν άκουσε τα λόγια αυτά, ήξερε καλά τα συγκλονιστικά αισθήματα στην ψυχή του νεαρού άνδρα. Σαν βοσκός, ο Δαβίδ είχε δείξει τόλμη, θάρρος και δύναμη, αλλά σπάνια μιλούσε γι'αυτά. Και η μυστηριακή επίσκεψη του Σαμουήλ στο σπίτι του πατέρα τους και η κρυφή του αναχώρηση είχε ξυπνήσει στο νου των αδελφών του υποψίες για τον πραγματικό σκοπό της επίσκεψής του.

Ζήλεψαν όταν είδαν το Δαβίδ να τιμάται περισσότερο από αυτούς, και δεν του φέρονταν με το σεβασμό και την αγάπη που άρμοζαν στην ακεραιότητά του και στην αδελφική στοργή. Τον έβλεπαν μόνο σαν έφηβο, σαν βοσκό, και την ερώτηση που έκανε ο Δαβίδ, ο Ελιάβ τη θεώρησε ψεγάδι για τη δική του ανανδρία που δεν προσπάθησε να κάνει το Φιλισταίο γίγαντα να σωπάσει. Ο πρεσβύτερος αδελφός ξέσπασε θυμωμένος: «Διά τί κατέβης ενταύθα; και εις ποίον αφήκες τα ολίγα εκείνα πρόβατα εν τη ερήμω; Εγώ εξεύρω την υπερηφανίαν σου και την πονηρίαν της καρδίας σου. Βεβαίως διά να ίδης την μάχην κατέβης.» Η απάντηση του Δαβίδ έδειχνε σεβασμό μα και αποφασιστικότητα: «Τί έκαμα τώρα; δεν είναι αιτία;»

Τα λόγια του Δαβίδ για το Φιλισταίο αναφέρθηκαν στο βασιλιά που κάλεσε τον έφηβο να παρουσιασθεί μπροστά του. Ο Σαούλ άκουσε κατάπληκτος τα λεγόμενα του βοσκού. «Μηδενός η καρδία ας μη ταπεινώνηται διά τούτον. Ο δούλος σου θέλει υπάγει και πολεμήσει μετά του Φιλισταίου τούτου.» Ο Σαούλ αγωνίσθηκε να αποτρέψει το Δαβίδ από το σκοπό του, αλλά ο νεαρός ήταν ανένδοτος. Απάντησε με σεμνό και ανεπιτήδευτο τρόπο, αναφέροντας τις πείρες που είχε, καθώς φύλαγε τα κοπάδια του πατέρα του: «Ο Κύριος ο ελευθερώσας με εκ χειρός του λέοντος, και εκ χειρός της άρκτου, Ούτος θέλει με ελευθερώσει εκ χειρός του Φιλισταίου τούτου.» «Και είπεν ο Σαούλ προς τον Δαβίδ, Ύπαγε, και ο Κύριος ας ήναι μετά σου.»

63. Ο Δαβίδ και ο Γολιάθ

Σαράντα ημέρες έτρεμε το στράτευμα του Ισραήλ με την περιφρονητική αυτή πρόκληση του Φιλισταίου γίγαντα. Έτρεμαν τα φυλλοκάρδια τους μόλις αντίκριζαν το πελώριο σώμα του «ύψους έξ πηχών και σπιθαμής.» Στο κεφάλι του είχε χάλκινη περικεφαλαία, φορούσε αλυσιδωτό θώρακα βάρους πέντε χιλιάδων σίκλων και τα σκέλη του καλύπτονταν με χάλκινες περικνημίδες. Ο θώρακας ήταν καμωμένος από ελάσματα χαλκού εργασμένα απανωτά το ένα στο άλλο σαν λέπια ψαριού, και τόσο στενά ενωμένα μεταξύ τους, που ούτε δόρυ ούτε βέλος ήταν δυνατό να διαπεράσουν την πανοπλία. Στη ράχη του ο γίγαντας έφερε ένα πελώριο κοντάρι ή λόγχη, επίσης από χαλκό. «Το κοντάριον του δόρατος αυτού ήτο ως αντίον υφαντού, και η λόγχη του δόρατος αυτού εζύγιζε εξακοσίους σίκλους σιδήρου.»

Πρωί και βράδυ ο Γολιάθ πλησίαζε στο στρατόπεδο των Ισραηλιτών και φώναζε με τη βροντερή φωνή του:

> «Διά τί εξέρχεσθε να παραταχθήτε εις μάχην; Δεν είμαι εγώ ο Φιλισταίος, και σεις δούλοι του Σαούλ; εκλέξατε εις εαυτούς άνδρα και ας καταβή προς εμέ. Εάν μεν δυνηθή να πολεμήση μετ'εμού και με θανατώση, τότε ημείς θέλομεν είσθαι δούλοι σας. Αλλ'έάν εγώ υπερισχύσω κατ'αυτού και θανατώσω αυτόν, τότε σεις θέλετε είσθαι δούλοι ημών και θέλετε δουλεύει ημάς . . . Εγώ εξουθένησα τας παρατάξεις του Ισραήλ την ημέραν ταύτην. Δότε εις εμέ άνδρα διά να μονομαχήσωμεν.»

Μ'όλο που ο βασιλιάς είχε δώσει την άδεια στο Δαβίδ να δεχθεί την προκλητική πρόταση του Γολιάθ, δεν είχε μεγάλη ελπίδα ότι ο Δαβίδ θα πετύχαινε στο θαρραλέο αυτό εγχείρημα. Είχε δώσει εντολή να φορέσουν στο νεαρό την πανοπλία αυτού του ίδιου του βασιλιά. Η βαριά χάλκινη περικεφαλαία τοποθετήθηκε στο κεφάλι του και η σιδηρόπλοκη πανοπλία έζωσε το κορμί του. Το βασιλικό σπαθί κρεμόταν στο πλευρό του. Έτσι εξοπλισμένος ξεκίνησε για το σκοπό του, αλλά σε λίγο γύρισε εκεί από όπου ξεκίνησε.

Η πρώτη σκέψη που ήρθε στο νου των ανήσυχων θεατών ήταν ότι ο Δαβίδ είχε αποφασίσει να μη ριψοκινδυνέψει τη ζωή του συναντώμενος με έναν ανταγωνιστή σε τέτοιο άνισο αγώνα. Αλλά αυτό ήταν πολύ μακριά από τη σκέψη του θαρραλέου παλικαριού. Όταν επέστρεψε στο Σαούλ, ζήτησε την άδεια να ξεντυθεί τη βαριά πανοπλία λέγοντας: «Δεν δύναμαι να περιπατήσω με ταύτα, διότι δεν εδοκίμασα ποτέ.»

63. Ο Δαβίδ και ο Γολιάθ

Έβγαλε την πανοπλία του βασιλιά και αντί γι'αυτή πήρε μόνο το ραβδί του στο χέρι, το δισάκι του και μια απλή σφεντόνα. Διαλέγοντας πέντε ομαλά λιθάρια από τον ποταμό, τα έβαλε μέσα στο δισάκι του και με τη σφεντόνα στο χέρι πλησίασε το Φιλισταίο. Ο γίγαντας προχώρησε με πελώρια βήματα περιμένοντας να συναντήσει τον ισχυρότερο πολεμιστή του Ισραήλ. Ο οπλοφόρος του βάδιζε μπροστά του και έδινε την εντύπωση ότι τίποτε δεν μπορούσε να σταθεί μπροστά του. Όταν ζύγωσε περισσότερο το Δαβίδ, δεν είδε παρά έναν έφηβο που τον είπε παιδί, επειδή ήταν τόσο νέος. Η όψη του Δαβίδ ήταν ροδοκόκκινη με το χρώμα της υγείας και η καλοφτιαγμένη κορμοστασιά του, απροστάτευτη από την πανοπλία, φαινόταν να έχει την υπεροχή. Ανάμεσα όμως στο νεανικό εκείνο παρουσιαστικό και στις πελώριες διαστάσεις του Φιλισταίου η αντίθεση ήταν τεράστια.

Ο Γολιάθ καταλήφθηκε από κατάπληξη και οργή. Ξεφώνησε: «Κύων είμαι εγώ, ώστε έρχεσαι προς εμέ με ράβδους;» και στη συνέχεια άρχισε να εκσφενδονίζει εναντίον του Δαβίδ τις τρομερότερες κατάρες στο όνομα όλων των θεών που γνώριζε. Κραύγασε με σαρκασμό: «Ελθέ προς εμέ και θέλω παραδώσει τας σάρκας σου εις τα πετεινά του ουρανού, και εις τα θηρία του αγρού.»

Ο Δαβίδ δεν πτοήθηκε από το Φιλισταίο προμαχητή. Ερχόμενος πλησιέστερα, είπε στον ανταγωνιστή του:

> «Συ έρχεσαι εναντίον μου με ρομφαίαν, και δόρυ, και ασπίδα, εγώ δε έρχομαι εναντίον σου εν τω ονόματι του Κυρίου των δυνάμεων, του Θεού των στρατευμάτων του Ισραήλ, τα οποία συ εξουθένησας. Την ημέραν ταύτην θέλει σοι παραδώσει ο Κύριος εις την χείρα μου, και θέλω σε πατάξει, και αφαιρέσει από σου την κεφαλήν σου, και θέλω παραδώσει τα πτώματα του στρατοπέδου των Φιλισταίων την ημέραν ταύτην εις τα πετεινά του ουρανού, και εις τα θηρία της γης. Διά να γνωρίση πάσα η γη ότι είναι Θεός εις τον Ισραήλ, και θέλει γνωρίσει παν το πλήθος τούτο ότι ο Κύριος δεν σώζει με ρομφαίαν και δόρυ, διότι του Κυρίου είναι η μάχη και Αυτός θέλει σας παραδώσει εις την χείρα ημών.»

Ο τόνος της φωνής του ήταν ατρόμητος και μια έκφραση θριάμβου και αγαλλίασης διαγραφόταν στο όμορφο πρόσωπό του. Η εκφώνηση αυτή που έγινε με καθαρή και μελωδική φωνή, αντήχησε στον αέρα και την άκουσαν ευκρινέστατα οι χιλιάδες που είχαν παραταχθεί για πόλεμο.

63. Ο Δαβίδ και ο Γολιάθ

Ο Γολιάθ έβραζε από το θυμό του. Οργισμένος έσπρωξε προς τα πίσω την περικεφαλαία που προστάτευε το μέτωπό του, και έσπευσε προς τα εμπρός να εκδικηθεί τον αντίπαλό του. Ο γιος του Ιεσσαί έκανε τις ετοιμασίες του για τον εχθρό του.

«Και ότε εσηκώθη ο Φιλισταίος, και ήρχετο και επλησίαζεν εις συνάντησιν του Δαβίδ, ο Δαβίδ έσπευσε και έδραμε προς μάχην εναντίον του Φιλισταίου. Και εκτείνας ο Δαβίδ την χείρα αυτού προς το σακκίον, έλαβεν εκείθεν λίθον και εσφενδόνισε και εκτύπησε τον Φιλισταίον κατά το μέτωπον αυτού, ώστε ο λίθος ενεπήχθη εις το μέτωπον αυτού, και έπεσε κατά πρόσωπον εις την γην.»

Κατάπληξη κατέλαβε τις παρατάξεις των δύο στρατευμάτων. Ήταν σίγουροι ότι ο Δαβίδ θα σκοτωνόταν. Όταν όμως η πέτρα σφυρίζοντας στον αέρα έφθασε κατευθείαν στο στόχο της, είδαν το δεινό πολεμιστή να τρέμει και να υψώνει τα χέρια του σαν να είχε ξαφνικά τυφλωθεί. Ο γίγαντας έχασε την ισορροπία του και άρχισε να τρικλίζει, και σαν κομμένο από τον κορμό δένδρο έπεσε καταγής. Ο Δαβίδ δεν έχασε λεπτό. Έτρεξε στο πεσμένο μπρούμυτα κορμί του Φιλισταίου και με τα δύο χέρια του σήκωσε το βαρύ σπαθί του Γολιάθ. Πριν από ένα λεπτό ο γίγαντας βαυκαλιζόταν ότι θα χώριζε με αυτό το κεφάλι του νέου από τους ώμους του και θα πέταγε το σώμα του στα όρνεα του ουρανού. Τώρα η σπάθα υψώθηκε στον αέρα και το κεφάλι του κομπαστή χωρίσθηκε από το κορμί του, ενώ μια θριαμβική κραυγή ανερχόταν από το στρατόπεδο των Ισραηλιτών.

Οι Φιλισταίοι τρομοκρατήθηκαν και η σύγχυση που ακολούθησε κατέληξε σε άτακτη υποχώρηση. Οι κραυγές των Εβραίων που πανηγύριζαν, αντιλαλούσαν ψηλά στις βουνοκορφές καθώς έτρεχαν καταδιώκοντας τους τρεπομένους σε φυγή εχθρούς τους.

«Και κατεδίωξαν τους Φιλισταίους έως της εισόδου της κοιλάδος, και έως των πυλών της Ακκαρών. Και έπεσον οι τραυματισμένοι των Φιλισταίων εν τη οδώ Σααρείμ, έως Γαθ, και έως Ακκαρών. Και επέστρεψαν οι υιοί Ισραήλ εκ της καταδιώξεως των Φιλισταίων, και διήρπασαν τα στρατόπεδα αυτών. Ο δε Δαβίδ έλαβε την κεφαλήν του Φιλισταίου, και έφερεν αυτήν εις Ιερουσαλήμ, την δε πανοπλίαν αυτού έβαλεν εν τη σκηνή αυτού.»

63. Ο Δαβίδ και ο Γολιάθ

Ο ΔΑΒΙΔ ΚΑΤΑΔΙΩΚΟΜΕΝΟΣ

(Βασίζεται στο βιβλίο Α΄Σαμουήλ, κεφ. 18: - 22:)

Μετά το φόνο του Γολιάθ ο Σαούλ κράτησε το Δαβίδ κοντά του και δεν του επέτρεπε να επιστρέψει στο σπίτι του πατέρα του. Και τότε συνέβη που «η ψυχή του Ιωνάθαν συνεδέθη μετά της ψυχής του Δαβίδ, και ηγάπησεν αυτόν ο Ιωνάθαν ως την ιδίαν αυτού ψυχήν.» Ο Δαβίδ και ο Ιωναθαν έκαναν συνθήκη να ενωθούν σαν αδελφοί, και ο γιος του βασιλιά «εκδυθείς το επένδυμα το εφ'εαυτόν, έδωκεν αυτό εις τον Δαβίδ, και την στολήν αυτού, έως και αυτό το ξίφος αυτού, και το τόξον αυτού και την ζώνην αυτού.» Στο Δαβίδ είχαν ανατεθεί σημαντικές ευθύνες, αλλά αυτός διατήρησε τη μετριοφροσύνη του και κέρδισε την αφοσίωση του λαού καθώς και της βασιλικής οικογένειας.

«Και εξήρχετο ο Δαβίδ πανταχού όπου έπεμπεν αυτόν ο Σαούλ, και εφέρετο μετά συνέσεως· και κατέστησεν αυτόν ο Σαούλ επί τους άνδρας του πολέμου.» Ο Δαβίδ ήταν πιστός και συνετός και ήταν φανερό ότι τον συνόδευε η ευλογία του Θεού. Μερικές φορές ο Σαούλ αναγνώριζε την ακαταλληλότητα του εαυτού του για τη διοίκηση του Ισραήλ και αισθανόταν ότι η βασιλεία του θα ήταν ασφαλέστερη αν σχετιζόταν με κάποιον ο οποίος να έπαιρνε οδηγίες από το Θεό. Ο Σαούλ έλπιζε επίσης ότι η σχέση του με το Δαβίδ θα αποτελούσε ασφάλεια γι'αυτόν. Αφού ο Δαβίδ ήταν ευνοούμενος και προστατευόμενος του Κυρίου, η παρουσία του θα προστάτευε και το Σαούλ όταν έβγαινε μαζί του για να πολεμήσει.

Η Θεία Πρόνοια ήταν εκείνη που είχε συνδέσει το Δαβίδ με το Σαούλ. Η θέση του Δαβίδ στην αυλή θα τον έκανε γνώστη των πραγμάτων, ενώ καταρτιζόταν για το μελλοντικό του μεγαλείο. Θα του έδινε την ικανότητα να κερδίσει την εμπιστοσύνη του

έθνους. Οι αντιξοότητες και οι δυσκολίες που αντιμετώπισε με την έχθρα του Σαούλ, θα τον έκαναν να αισθανθεί την εξάρτησή του από το Θεό και να στηρίξει όλη την εμπιστοσύνη του σε Αυτόν. Η φιλία του Ιωνάθαν και του Δαβίδ οφειλόταν και αυτή στην πρόνοια του Θεού για να διαφυλαχθεί η ζωή του μελλοντικού βασιλιά του Ισραήλ. Με όλα αυτά τα πράγματα ο Θεός εκπλήρωνε τις αγαθές προθέσεις Του τόσο για το Δαβίδ όσο και για το λαό Ισραήλ.

Του Σαούλ όμως η φιλία δε διήρκεσε πολύ για το Δαβίδ. Όταν ο Σαούλ και ο Δαβίδ επέστρεφαν από τη μάχη εναντίον των Φιλισταίων, «εξήρχοντο αι γυναίκες εκ πασών των πόλεων του Ισραήλ, ψάλλουσαι και χορεύουσαι, εις συνάντησιν του βασιλέως Σαούλ, μετά τυμπάνων, μετά χαράς, και μετά κυμβάλων». Η μια ομάδα έψελνε «ο Σαούλ επάταξε τας χιλιάδας αυτού» και η άλλη ομάδα αποκρινόταν στην ίδια μελωδία «και ο Δαβίδ τας μυριάδας αυτού». Το δαιμόνιο της ζήλιας εισχώρησε στην καρδιά του βασιλιά. Θύμωσε, επειδή ο Δαβίδ είχε υψωθεί πάνω από αυτόν στα άσματα των γυναικών του Ισραήλ. Αντί να καθυποτάξει τα ζηλόφθονα αυτά αισθήματα, έδειξε την αδυναμία του χαρακτήρα του και φώναξε: «Απέδωκαν εις τον Δαβίδ τας μυριάδας, εις εμέ δε απέδωκαν τας χιλιάδας, και τί λείπεται πλέον εις αυτόν παρά η βασιλεία;»

Ένα μεγάλο ελάττωμα στο χαρακτήρα του Σαούλ ήταν η αγάπη του για την επιδοκιμασία. Το χαρακτηριστικό αυτό ασκούσε μεγάλη επιρροή στις σκέψεις και στις πράξεις του. Το κάθετι διακρινόταν από την επιθυμία του για παινέματα και για αυτοεξύψωση. Το ζύγι του για το ορθό και το εσφαλμένο ήταν ο χαμηλός κανόνας της λαϊκής επευφημίας. Ασφαλής δεν είναι ποτέ ο άνθρωπος που ζει για να ευχαριστεί τους ανθρώπους χωρίς να ζητάει πρώτα την επιδοκιμασία του Θεού. Η φιλοδοξία του Σαούλ ήταν να έχει τα πρωτεία στην εκτίμηση των ανθρώπων. Και όταν ο ύμνος αυτός της δοξολογίας ακούσθηκε, μια απόλυτη βεβαιότητα παρεισέφρησε στην καρδιά του βασιλιά ότι ο Δαβίδ θα αιχμαλώτιζε τις καρδιές των ανθρώπων και θα βασίλευε αντί γι'αυτόν.

Ο Σαούλ άνοιξε την καρδιά του στο σαράκι της ζήλιας που δηλητηρίασε τη ζωή του. Μολονότι πήρε μαθήματα από τον προφήτη Σαμουήλ που τον δίδαξαν ότι ο Θεός θα επιτελούσε ό,τι αποφάσιζε και πως κανένας δεν μπορούσε να το εμποδίσει, ο βασιλιάς έδειξε ότι δεν είχε πραγματική γνώση των σχεδίων, ούτε της δύναμης του Θεού. Ο μονάρχης του Ισραήλ αντέτασσε το θέλημά

του στο θέλημα του άπειρου Θεού. Ενώ κυβερνούσε το βασίλειο του Ισραήλ, ο Σαούλ δεν είχε μάθει ότι έπρεπε να κυβερνήσει το δικό του πνεύμα. Επέτρεψε στις εσωτερικές παρορμήσεις του να ελέγχουν την κρίση του μέχρι που βυθίσθηκε σε μια παραφορά πάθους. Περνούσε παροξυσμούς οργής, κατά τους οποίους ήταν έτοιμος να αφαιρέσει τη ζωή οποιουδήποτε ο οποίος θα τολμούσε να εναντιωθεί στη θέλησή του. Από την παράκρουση αυτή περνούσε σε ένα στάδιο απελπισίας και αυτοκαταδίκης, και τότε οι τύψεις κυριαρχούσαν στην ψυχή του.

Του άρεσε να ακούει το Δαβίδ να παίζει την άρπα του και το πονηρό πνεύμα φαινόταν να απομακρύνεται για ένα διάστημα. Αλλά μια μέρα, όταν ο νέος υπηρετούσε στην παρουσία του, σκορπίζοντας γλυκιά μουσική με το όργανό του που συνόδευε τη φωνή του δοξολογώντας το Θεό, ο Σαούλ ξαφνικά έρριξε το δόρυ του επάνω στο μουσικό με σκοπό να θέσει τέρμα στη ζωή του. Ο Δαβίδ διαφυλάχθηκε χάρη στην επέμβαση του Θεού, και έφυγε σώος από την οργή του εκνευρισμένου βασιλιά.

Καθώς αυξανόταν το μίσος του Σαούλ για το Δαβίδ, γινόταν όλο και πιο παρατηρητικός αναζητώντας ευκαιρία για να του αφαιρέσει τη ζωή. Κανένα όμως από τα σχέδιά του δεν πετύχαινε εναντίον του κεχρισμένου του Κυρίου. Ο Σαούλ παραδόθηκε τελείως στον έλεγχο του πονηρού πνεύματος που τον κυβερνούσε, ενώ ο Δαβίδ εμπιστευόταν σε Εκείνον ο οποίος είναι «δυνατός εν βουλή και ισχυρός εις το σώζειν». «Αρχή σοφίας, φόβος Κυρίου» (Παρ. 9:10) και του Δαβίδ η προσευχή απευθυνόταν διαρκώς στο Θεό για να μπορεί να βαδίζει ενώπιόν Του με έναν τέλειο τρόπο.

Επιθυμώντας να απαλλαγεί από την παρουσία του αντιζήλου του, ο βασιλιάς «απεμάκρυνεν αυτόν από πλησίον εαυτού, και κατέστησεν αυτόν χιλίαρχον. . . Πας δε ο Ισραήλ και ο Ιούδας ηγάπα τον Δαβίδ.» Ο λαός δεν άργησε να αντιληφθεί ότι ο Δαβίδ ήταν ικανός άνθρωπος και τις υποθέσεις που αναλάμβανε, τις διεκπεραίωνε με σοφία και επιδεξιότητα. Οι συμβουλές του νεαρού άνδρα είχαν συνετό και διακριτικό χαρακτήρα και είχαν αποδειχθεί ασφαλείς στην εκτέλεσή τους, ενώ η κρίση του Σαούλ ήταν πολλές φορές αναξιόπιστη και οι συμβουλές του ασύνετες.

Αν και ο Σαούλ αναζητούσε ευκαιρία να εξοντώσει το Δαβίδ, τον φοβόταν όμως επειδή ήταν φανερό ότι ο Κύριος ήταν μαζί του. Ο άψογος χαρακτήρας του Δαβίδ ξεσήκωνε το θυμό του βασιλιά. Έκρινε ότι και αυτή ακόμη η ζωή του και η παρουσία του

Δαβίδ έρριχναν μομφή επάνω του, επειδή η αντίθεση παρουσίαζε το δικό του χαρακτήρα να μειονεκτεί. Ο φθόνος ήταν εκείνος που έκανε το Σαούλ δυστυχή και εξέθετε σε κίνδυνο τον απλό υπήκοο του θρόνου του. Τι ανυπολόγιστη βλάβη έχει προξενήσει στον κόσμο μας το κακό αυτό γνώρισμα του χαρακτήρα! Στην καρδιά του Σαούλ υπήρχε η ίδια έχθρα που κέντρισε την καρδιά του Κάιν εναντίον του αδελφού του Άβελ, επειδή του Άβελ τα έργα ήταν δίκαια και ο Θεός τον τίμησε, ενώ τα δικά του έργα ήταν πονηρά και ο Κύριος δεν μπορούσε να τον ευλογήσει. Η ζήλια είναι ο καρπός της περηφάνιας, και όταν υποθάλπεται στην καρδιά, οδηγεί στο μίσος και βαθμηδόν στην εκδίκηση και στο έγκλημα. Ο Σατανάς επέδειξε το δικό του χαρακτήρα εξάπτοντας την οργή του Σαούλ εναντίον εκείνου που δεν του έκανε ποτέ κανένα κακό.

Ο βασιλιάς παρακολουθούσε το Δαβίδ με την ελπίδα να ανακαλύψει κάποια αδιακρισία ή απερισκεψία που να του χρησίμευε ως δικαιολογία για να τον θέσει σε δυσμένεια. Αισθανόταν ότι δεν μπορούσε να μείνει ικανοποιημένος αν δεν αφαιρούσε τη ζωή του νέου, αλλά χωρίς η κακή αυτή πράξη να τον παρουτσιάσει αδικαιολόγητο στο μάτια του έθνους. Έστησε παγίδα στα πόδια του Δαβίδ ζητώντας του να αναλάβει την ηγεσία του πολέμου εναντίον των Φιλισταίων με μεγαλύτερη ακόμη ορμητικότητα υποσχόμενος για αμοιβή της ανδρείας του το δεσμό με την πρωτότοκη κόρη της βασιλικής οικογένειας. Στην πρόταση αυτή ο Δαβίδ απάντησε με μετριοφροσύνη: «Ποίος εγώ; και ποία η ζωή μου, και η οικογένεια του πατρός μου μεταξύ του Ισραήλ, ώστε να γείνω γαμβρός του βασιλέως;» Ο μονάρχης έδειξε την ανειλικρίνειά του παντρεύοντας την πριγκίπισσα με άλλον.

Η συμπάθεια που έτρεφε για το Δαβίδ η Μιχάλ, η νεότερη κόρη του Σαούλ, έδωσε στο βασιλιά άλλη μια ευκαιρία για να μηχανορραφήσει εναντίον του αντιπάλου του. Το χέρι της Μιχάλ προσφέρθηκε στο νέο με τον όρο ότι θα παρουσίαζε απόδειξη της εξόντωσης και της σφαγής ενός ορισμένου αριθμού των εθνικών εχθρών τους. «Ο Σαούλ όμως εστοχάζετο να κάμη τον Δαβίδ να πέση διά χειρός των Φιλισταίων», αλλά ο Θεός προστάτευσε το δούλο Του.

Ο Δαβίδ γύρισε από τη μάχη νικητής για να γίνει γαμπρός του βασιλιά. «Ηγάπα δε τον Δαβίδ Μιχάλ η θυγάτηρ του Σαούλ», και εξοργισμένος ο μονάρχης είδε ότι η σκευωρία του είχε σαν αποτέλεσμα την εξύψωση εκείνου που ζητούσε να καταστρέψει. Είχε

τώρα βεβαιωθεί ακόμη περισσότερο πως εκείνος ήταν ο άνθρωπος για τον οποίον ο Κύριος είχε πει ότι ήταν καλύτερος από αυτόν και ο οποίος θα βασίλευε στο θρόνο του Ισραήλ στη θέση τη δική του. Αφαιρώντας το προσωπείο, έδωσε εντολή στον Ιωνάθαν και στους αυλικούς του να αφαιρέσουν τη ζωή εκείνου τον οποίο μισούσε.

Ο Ιωνάθαν φανέρωσε την πρόθεση του βασιλιά στο Δαβίδ και του ζήτησε να κρυφθεί, ενώ εκείνος θα παρακαλούσε τον πατέρα του να λυπηθεί τη ζωή του ελευθερωτή του Ισραήλ. Εξέθεσε στο βασιλιά το τι είχε κάνει ο Δαβίδ για να διατηρήσει την υπόληψη μάλιστα και αυτή τη ζωή του έθνους, και την τρομερή ενοχή που θα βάραινε το δολοφόνο εκείνου τον οποίο ο Θεός χρησιμοποίησε για να σκορπίσει τους εχθρούς τους. Η συνείδηση του βασιλιά ελέγχθηκε και η καρδιά του μαλάκωσε. «Και ώμωσεν ο Σαούλ, λέγων, Ζη Κύριος, δεν θέλει θανατωθή.» Ο Δαβίδ φέρθηκε πάλι στο Σαούλ και τον υπηρετούσε όπως είχε κάνει στο παρελθόν.

Πόλεμος είχε πάλι εκραγεί μεταξύ των Ισραηλιτών και των Φιλισταίων, και ο Δαβίδ ηγήθηκε του στρατεύματος εναντίον των εχθρών τους. Οι Εβραίοι απέσπασαν μια μεγάλη νίκη και ο λαός του βασιλείου εγκωμίασε τη σύνεση και τον ηρωισμό του Δαβίδ. Αυτό έγινε αφορμή να ξαναδημιουργηθεί η παλιά πικρία του Σαούλ εναντίον του. Ενώ το παλικάρι έπαιζε μπροστά στο βασιλιά γεμίζοντας το παλάτι με γλυκιά μελωδία, ο Σαούλ, κατεχόμενος από το πάθος, εκσφενδόνισε ένα δόρυ στο Δαβίδ, με σκοπό να καρφώσει το μουσικό στον τοίχο. Ο άγγελος του Κυρίου όμως απέστρεψε το θανατηφόρο όπλο. Ο Δαβίδ γλίτωσε και έφυγε στο σπίτι του. Ο Σαούλ έστειλε κατασκόπους να τον πιάσουν όταν θα έβγαινε έξω το πρωί και να τον θανατώσουν.

Η Μιχάλ πληροφόρησε το Δαβίδ για το σκοπό του πατέρα της. Τον παρότρυνε να φύγει για να σώσει τη ζωή του και τον κατέβασε από το παράθυρο για να διευκολύνει έτσι τη φυγή του. Ο Δαβίδ κατέφυγε στο Σαμουήλ στη Ραμά και ο προφήτης χωρίς να φοβηθεί τη δυσαρέσκεια του βασιλιά, καλοδέχθηκε το φυγάδα. Αντίθετα από το βασιλικό παλάτι, το σπίτι του Σαμουήλ ήταν ένα ήσυχο μέρος. Εδώ, τριγυρισμένος από τα βουνά, ο έντιμος υπηρέτης του Κυρίου εξακολουθούσε να εργάζεται. Μια ομάδα προφητών ήταν μαζί του και μελετούσαν προσεκτικά το θέλημα του Θεού και άκουγαν ευλαβικά τα λόγια της διδασκαλίας που έβγαιναν από το στόμα του Σαμουήλ.

64. Ο Δαβίδ καταδιωκόμενος

Πολύτιμα ήταν τα μαθήματα που ο Δαβίδ έμαθε από το δάσκαλο του Ισραήλ. Ο Δαβίδ πίστευε ότι οι στρατιωτικές ομάδες του Σαούλ δε θα έπαιρναν τη διαταγή να εισβάλουν στον ιερό αυτό τόπο, αλλά κανένας τόπος δε φαινόταν να είναι ιερός στο σκοτισμένο μυαλό του απεγνωσμένου βασιλιά. Η συσχέτιση του Δαβίδ με το Σαμουήλ ανακίνησε τη ζήλια του άνακτα στη σκέψη ότι εκείνος που ολόκληρος ο Ισραήλ σεβόταν ως προφήτη, θα χρησιμοποιούσε την επιρροή του για την προαγωγή του αντιπάλου του. Όταν έμαθε πού βρισκόταν ο Δαβίδ, έστειλε αξιωματούχους να τον φέρουν στη Γαβαών όπου είχε σκοπό να πραγματοποιήσει το δολοφονικό του σχέδιο.

Οι μηνυτές ξεκίνησαν το δρόμο τους με την πρόθεση να θανατώσουν το Δαβίδ. Ένας όμως ανώτερος από το Σαούλ τους είχε κάτω από τον έλεγχό Του. Αόρατοι άγγελοι τους συνάντησαν, όπως είχε γίνει με το Βαλαάμ όταν ξεκίνησε για να καταρασθεί τον Ισραήλ. Άρχισαν να προφέρουν προφητικά λόγια για μελλοντικά γεγονότα και να εξαγγέλουν τη δόξα και τη μεγαλειότητα του Κυρίου. Με αυτό τον τρόπο ο Θεός απέτρεψε την ανθρώπινη οργή και φανέρωσε τη δύναμή Του συγκρατώντας το κακό και προστατεύοντας το δούλο Του με ένα τείχος από φύλακες αγγέλους.

Η είδηση έφθασε στο Σαούλ ενώ αυτός περίμενε να έχει στο χέρι του το Δαβίδ. Αντί όμως να αισθανθεί την επιτίμηση του Θεού, ερεθίσθηκε ακόμη περισσότερο και έστειλε άλλους μηνυτές. Και αυτοί επίσης επισκιάσθηκαν από το Πνεύμα του Θεού και ενώθηκαν με τους προηγούμενους στο να προφητεύουν. Τρίτη αποστολή κατέφθασε από το βασιλιά. Όταν όμως βρέθηκαν στη συντροφιά των προφητών, η θεϊκή επίδραση ήρθε και σε αυτούς επάνω και προφήτευαν. Τότε ο Σαούλ αποφάσισε να πάει ο ίδιος, επειδή η μανιασμένη έχθρα του είχε γίνει ασυγκράτητη. Ήταν αποφασισμένος να μην περιμένει άλλη ευκαιρία για να σκοτώσει το Δαβίδ. Μόλις θα τον πλησίαζε, σκόπευε να τον θανατώσει με τα ίδια του τα χέρια, όποιες και αν ήταν οι συνέπειες.

Ένας άγγελος όμως του Θεού τον συνάντησε στο δρόμο και τον κατεύνασε. Το Πνεύμα του Θεού τον κρατούσε κάτω από τη δύναμή Του και αυτός προχωρούσε προφέροντας προσευχές στο Θεό ανάμεικτες με προφητείες και ιερές μελωδίες. Προφήτευσε για τον αναμενόμενο Μεσσία ως Λυτρωτή του κόσμου. Όταν ήρθε στο σπίτι του προφήτη στη Ραμά, αφαίρεσε τα εξωτερικά του ενδύματα που φανέρωναν το αξίωμά του, και ολόκληρη την

ημέρα και ολόκληρη τη νύχτα έμεινε μπροστά στο Σαμουήλ και στους μαθητές του κάτω από την επιρροή του θεϊκού Πνεύματος. Ο λαός συγκεντρώθηκε για να παρακολουθήσει την περίεργη αυτή σκηνή, και η εμπειρία εκείνη του βασιλιά διαδόθηκε απ'άκρη σε άκρη. Έτσι, για άλλη μια φορά προς το τέλος της βασιλείας του έγινε παροιμιώδης στον Ισραήλ η παρουσία του Σαούλ ανάμεσα στους προφήτες.

Και πάλι ο διώκτης απέτυχε στο σκοπό του. Διαβεβαίωσε το Δαβίδ ότι είχε συμφιλιωθεί μαζί του, αλλά πολύ λίγη εμπιστοσύνη είχε ο Δαβίδ στη μεταμέλεια του βασιλιά. Εκμεταλλεύθηκε την ευκαιρία αυτή για να ξεφύγει, πριν αλλάξει η διάθεση του άνακτα όπως γινόταν μέχρι τότε. Η καρδιά του ήταν πληγωμένη και λαχταρούσε να δει για άλλη μια φορά το φίλο του τον Ιωνάθαν. Έχοντας εμπιστοσύνη στην αθωότητά του, έψαξε να βρει τον πρίγκιπα και του απεύθυνε αυτή τη συγκινητική επίκληση: «Τί έπραξα; τί το αδίκημά μου, και τί το αμάρτημά μου έμπροσθεν του πατρός σου, διά το οποίον ζητεί την ψυχήν μου;» Ο Ιωνάθαν πίστευε ότι ο πατέρας του είχε αλλάξει σκοπό και δεν είχε πρόθεση να φονεύσει το Δαβίδ. Και απάντησε: «Μη γένοιτο! συ δεν θέλεις αποθάνει. Ιδού ο πατήρ μου δεν θέλει κάμει ουδέν, είτε μέγα είτε μικρόν, το οποίον να μη φανερώση εις εμέ, και διά τί ο πατήρ μου ήθελε κρύψει το πράγμα τούτο απ'εμού; Δεν είναι ούτω.» Ύστερα από την καταπληκτική απόδειξη της δύναμης του Θεού, ο Ιωνάθαν δεν μπορούσε να πιστέψει ότι ο πατέρας του εξακολουθούσε να θέλει να βλάψει το Δαβίδ, αφού ένα τέτοιο πράγμα θα ήταν φανερή ανταρσία εναντίον του Θεού. Ο Δαβίδ όμως δεν είχε πεισθεί. Με έντονη επιμονή δήλωσε στον Ιωνάθαν: «Ζη Κύριος και ζη η ψυχή σου, δεν είναι παρά έν βήμα μεταξύ εμού και του θανάτου.»

Κάθε νεομηνία ο Ισραήλ γιόρταζε μια ορισμένη ιεροτελεστία. Εκείνη η τελετή έπεσε την επόμενη ημέρα μετά τη συνάντηση του Δαβίδ και του Ιωνάθαν. Στο γιορταστικό συμπόσιο οι δύο νέοι όφειλαν να παρευρίσκονται στο βασιλικό τραπέζι. Ο Δαβίδ όμως φοβήθηκε να παρουσιασθεί και προγραμμάτισε να πάει να επισκεφθεί τα αδέλφια του στη Βηθλεέμ. Στην επιστροφή θα κρυβόταν σε ένα λιβάδι που δεν απείχε πολύ από την αίθουσα του συμποσίου. Μετά την τριήμερη απουσία από την παρουσία του βασιλιά, ο Ιωνάθαν θα παρακολουθούσε τις διαθέσεις του Σαούλ. Αν ο Σαούλ ρωτούσε πού βρισκόταν ο γιος του Ιεσσαί, ο Ιωνάθαν θα του έλεγε ότι είχε πάει στο σπίτι του για να παρευρεθεί στο

οικογενειακό συμπόσιο της θυσίας που πρόσφεραν εκεί. Αν δεν εκδηλώνονταν τίποτε ξεσπάσματα οργής από το βασιλιά, αλλά θα απαντούσε «καλώς», τότε θα ήταν ασφαλές για το Δαβίδ να επιστρέψει στην αυλή. Αν όμως εξοργιζόταν για την απουσία του, τότε αυτό θα αποφάσιζε τη φυγή του Δαβίδ.

Την πρώτη ημέρα του συμποσίου ο Σαούλ δε ρώτησε για την απουσία του Δαβίδ. Όταν όμως παρατήρησε την κενή θέση τη δεύτερη ημέρα, ρώτησε: «Διά τί δεν ήλθεν ο υιός του Ιεσσαί εις την τράπεζαν, ούτε χθες ούτε σήμερον;» Και ο Ιωνάθαν απάντησε: «Ο Δαβίδ εζήτησεν ενθέρμως παρ'εμού να υπάγη έως Βηθλεέμ, και είπεν, Ας υπάγω, παρακαλώ, διότι η συγγένεια ημών κάμνει θυσίαν εν τη πόλει, και ο αδελφός μου αυτός παρήγγειλεν εις εμέ να παρευρεθώ. Τώρα λοιπόν εάν εύρηκα χάριν εις τους οφθαλμούς σου, άφες με, παρακαλώ, να υπάγω να ίδω τους αδελφούς μου, - διά τούτο δεν ήλθεν εις την τράπεζαν του βασιλέως.» Στο άκουσμα των λόγων αυτών η οργή του βασιλιά έγινε ασυγκράτητη. Δήλωσε ότι όσο ζούσε ο Δαβίδ, ο Ιωνάθαν δεν μπορούσε να καθήσει στο θρόνο του Ισραήλ, και απαίτησε να φερθεί πίσω ο Δαβίδ αμέσως για να θανατωθεί. Ο Ιωνάθαν μεσολάβησε ακόμη μια φορά για το φίλο του ικετεύοντας: «Διά τί να θανατωθή; τί έπραξε;» Το μόνο που εκανε η ικεσία αυτή, ήταν να φουντώσει ακόμη περισσότερο η σατανική μανία του βασιλιά και το δόρυ που ετοίμαζε για το Δαβίδ, το πέταξε τώρα στον ίδιο το γιο του.

Θλιμμένος και αγανακτισμένος ο πρίγκιπας, απομακρύνθηκε από την παρουσία του βασιλιά. Δεν ήταν από τους συνδαιτυμόνες του συμποσίου. Η καρδιά του ήταν πλακωμένη από τη λύπη ενώ πήγαινε στην καθορισμένη ώρα στο γνωστό σημείο όπου ο Δαβίδ περίμενε να μάθει τις διαθέσεις του βασιλιά γι'αυτόν. Ρίχθηκαν ο ένας στην αγκαλιά του άλλου και έκλαψαν πικρά. Το βασιλικό μαύρο σύννεφο έρριξε τη σκιά του επάνω στη ζωή των δύο νέων και η λύπη τους ήταν απερίγραπτη. Τα τελευταία λόγια του Ιωνάθαν ηχούσαν στα αυτιά του Δαβίδ την ώρα που χωρίζονταν για να πάρουν ο καθένας το διαφορετικό δρόμο του. «Ύπαγε εν ειρήνη, καθώς ωμόσαμεν ημείς αμφότεροι εις το όνομα του Κυρίου, λέγοντες, Ο Κύριος ας ήναι μεταξύ εμού και σου, και μεταξύ του σπέρματός μου και του σπέρματός σου εις τον αιώνα!»

Ο γιος του βασιλιά επέστρεψε στη Γαβαών και ο Δαβίδ έσπευσε να φθάσει στη Νωβ, μια πόλη σε απόσταση μερικών

μιλίων που ανήκε επίσης στη φυλή του Βενιαμίν. Το αγιαστήριο είχε μεταφερθεί από τη Σηλώ στο μέρος αυτό, όπου υπηρετούσε ο Αχιμέλεχ ως αρχιερέας. Ο Δαβίδ δεν ήξερε πού αλλού να καταφύγει παρά μόνο στο δούλο του Κυρίου. Ο ιερέας τον κοίταξε παραξενεμένος, επειδή τον είδε βιαστικό και μονάχο του, με την αγωνία και τη λύπη ζωγραφισμένη στο πρόσωπό του.

Ρώτησε τι ήταν εκείνο που τον έφερε ως εκεί. Ο νέος ζούσε με το συνεχή φόβο μήπως ανακαλυφθεί, και με τον έσχατο κίνδυνο που διέτρεχε, κατέφυγε στην εξαπάτηση. Είπε στον ιερέα ότι τον είχε στείλει ο βασιλιάς σε μια μυστική αποστολή που είχε εξαιρετικά επείγουσα φύση. Εδώ ο Δαβίδ έδειξε έλλειψη εμπιστοσύνης στο Θεό, και η αμαρτία του κατέληξε να προκαλέσει το θάνατο του αρχιερέα. Αν είχε εκθέσει τα πράγματα όπως είχαν, ο Αχιμέλεχ θα ήξερε τι έπρεπε να κάνει για να σώσει τη ζωή του. Ο Θεός απαιτεί να διακρίνεται ο λαός Του από ειλικρίνεια ακόμη και στην περίπτωση του μεγαλύτερου κινδύνου. Ο Δαβίδ ζήτησε από τον ιερέα πέντε ψωμιά. Ο άνθρωπος του Θεού δεν είχε στη διάθεσή του παρά τον αγιασμένο μόνο άρτο, αλλά ο Δαβίδ κατόρθωσε να παραμερίσει τους ενδοιασμούς και πήρε το ψωμί για να ικανοποιήσει την πείνα του.

Τότε παρουσιάσθηκε ένας καινούργιος κίνδυνος. Ο Δωήκ, ο επικεφαλής των βοσκών του Σαούλ, που έκανε πως είχε ασπασθεί την εβραϊκή θρησκεία, είχε πάει να εκπληρώσει τα θρησκευτικά του καθήκοντα στο χώρο της λατρείας. Μόλις τον είδε ο Δαβίδ, αποφάσισε να ζητήσει αλλού καταφύγιο και να αποκτήσει κάποιο όπλο για να υπερασπισθεί τον εαυτό του σε περίπτωση που η άμυνα θα ήταν απαραίτητη. Ζήτησε από τον Αχιμέλεχ ένα σπαθί, και εκείνος του είπε ότι δεν είχε τέτοιο πράγμα εκτός από το σπαθί του Γολιάθ που φυλαγόταν στο ιερό ως κειμήλιο. Ο Δαβίδ απάντησε: «Δεν είναι ουδεμία ως αύτη, δος μοι αυτήν.» Το θάρρος του ανέζησε μόλις έπιασε το σπαθί που είχε άλλοτε χρησιμοποιήσει για την εξόντωση του Φιλισταίου προμαχητή.

Ο Δαβίδ κατέφυγε στον Αγχούς, το βασιλιά της Γαθ, επειδή ένιωθε μεγαλύτερη ασφάλεια μεταξύ των εχθρών του λαού του παρά στην επικράτεια του Σαούλ. Αναφέρθηκε όμως στον Αγχούς ότι ο Δαβίδ ήταν εκείνος που είχε σκοτώσει το Φιλισταίο πρόμαχο πριν από χρόνια. Και τώρα αυτός που είχε ζητήσει να καταφύγει στους εχθρούς του Ισραήλ, βρέθηκε σε μεγάλο κίνδυνο. Προφασιζόμενος όμως τον τρελό, ξεγέλασε τους εχθρούς του και κατόρθωσε να διαφύγει.

64. Ο Δαβίδ καταδιωκόμενος

Το πρώτο λάθος του Δαβίδ ήταν η έλλειψη εμπιστοσύνης του στο Θεό που έδειξε στη Νωβ και δεύτερον η εξαπάτηση που επινόησε όταν φέρθηκε στον Αγχούς. Ο Δαβίδ είχε επιδείξει ευγενικά γνωρίσματα του χαρακτήρα του, και το ανώτερο ήθος του είχε κερδίσει την εύνοια του λαού για το άτομό του. Όταν όμως τον βρήκαν οι δοκιμασίες, η πίστη του κλονίσθηκε και η ανθρώπινη αδυναμία έκανε την εμφάνισή της. Όλους τους ανθρώπους τους θεωρούσε προδότες και κατασκόπους. Σε μια έκτακτη ανάγκη ο Δαβίδ είχε κοιτάξει ψηλά στο Θεό με το σταθερό βλέμμα της πίστης και είχε συντρίψει το Φιλισταίο γίγαντα. Πίστευε στο Θεό και ξεκίνησε στο όνομά Του. Όταν όμως κυνηγήθηκε άγρια και καταδιώχθηκε, η αμηχανία και η απελπισία είχαν σχεδόν κρύψει τον ουράνιο Πατέρα του από τα μάτια του.

Μολαταύτα η εμπειρία αυτή χρησίμευσε για να διδάξει στο Δαβίδ τη σύνεση, επειδή τον έκανε να αναγνωρίσει την αδυναμία του και την ανάγκη της συνεχούς εξάρτησης από το Θεό. Ω, πόσο πολύτιμη είναι η γλυκιά επιρροή του Αγίου Πνεύματος όταν έρχεται στις αποκαρδιωμένες και απεγνωσμένες ψυχές, ενθαρρύνοντας τους λιγόψυχους, ενισχύοντας τους εξασθενημένους και χορηγώντας κουράγιο και βοήθεια στους δοκιμαζόμενους δούλους του Κυρίου! Ω, τι Θεός είναι ο δικός μας που φέρεται τόσο μαλακά στους σφάλλοντες και δείχνει την υπομονή και τη στοργή Του στις αντιξοότητες καθώς και όταν κυριευόμαστε από μεγάλη λύπη!

Κάθε αποτυχία από μέρους των παιδιών του Θεού οφείλεται στην έλλειψη πίστης. Όταν την ψυχή τριγυρίζουν σκιές, όταν χρειαζόμαστε φως και καθοδήγηση, πρέπει να βλέπουμε ψηλά. Υπάρχει φως πέρα από το σκοτάδι. Ο Δαβίδ δεν έπρεπε να δείξει δυσπιστία στο Θεό ούτε για μια στιγμή. Είχε λόγους για να Τον εμπιστεύεται. Ήταν ο κεχρισμένος του Κυρίου, και ενώ διερχόταν κινδύνους οι άγγελοι του Θεού τον είχαν προστατεύσει. Είχε οπλισθεί με θάρρος για να κατορθώσει θαυμάσια πράγματα. Και αν είχε μόνο απομακρύνει τη σκέψη του από τη δυσάρεστη θέση όπου είχε βρεθεί, και είχε σκεφθεί τη δύναμη και τη μεγαλοσύνη του Θεού, θα είχε διατηρήσει την ηρεμία του ακόμη και στην κοιλάδα της σκιάς του θανάτου. Θα είχε επαναλάβει με εμπιστοσύνη την υπόσχεση του Κυρίου: «Τα όρη θέλουσι μετατοπισθή, και οι λόφοι μετακινηθή, πλην το έλεός Μου δεν θέλει εκλείψει από σου, ουδέ η διαθήκη της ειρήνης Μου μετακινηθή.» (Ησ. 54:10)

64. Ο Δαβίδ καταδιωκόμενος

Ο Δαβίδ ζήτησε καταφύγιο από την καταδίωξη στα βουνά του Ισραήλ. Διέφυγε με ασφάλεια στο σπήλαιο Οδολλάμ, ένα μέρος που με μικρή δύναμη μπορούσε να κρατηθεί ενάντια σε ολόκληρο στράτευμα. «Και ότε ήκουσαν οι αδελφοί αυτού, και πας ο οίκος του πατρός αυτού, κατέβησαν προς αυτόν.» Η οικογένεια του Δαβίδ δεν ένιωθε ασφαλής ξέροντας ότι οποιαδήποτε στιγμή οι αβάσιμες υποψίες του Σαούλ μπορούσαν να τον κάνουν να στραφεί εναντίον τους εξαιτίας της συγγένειας με το Δαβίδ. Είχαν τώρα μάθει αυτό που μόλις είχε γίνει γνωστό σε όλο τον Ισραήλ, ότι ο Θεός είχε εκλέξει το Δαβίδ για μέλλοντα κυβερνήτη του λαού του. Και πίστευαν ότι θα είναι ασφαλέστεροι με αυτόν, αν και ήταν καταδιωκόμενος σε ερημική σπηλιά, αντί να έμεναν εκτεθειμένοι στην ακαταλόγιστη παραφροσύνη ενός ζηλόφθονου βασιλιά.

Στη σπηλιά του Οδολλάμ η οικογένεια ενώθηκε με συμπάθεια και στοργή. Ο γιος του Ιεσσαί μελωδούσε παίζοντας την άρπα του και έλεγε: «Ιδού, τί καλόν και τι τερπνόν να συγκατοικώσιν εν ομονοία οι αδελφοί!» (Ψαλμ. 133:1) Είχε γευθεί την πικρία της δυσπιστίας από τα ίδια του τα αδέλφια, και η αρμονία που αντικατέστησε τη διαφωνία, έφερνε τη χαρά μέσα στην καρδιά του εξόριστου. Εδώ ο Δαβίδ συνέθεσε τον πεντηκοστό έβδομο ψαλμό.

Δεν πέρασε πολύς καιρός και στη συντροφιά του Δαβίδ ήρθαν να ενωθούν και άλλοι που ήθελαν να αποφύγουν τις παράλογες απαιτήσεις του βασιλιά. Πολλοί είχαν χάσει την εμπιστοσύνη τους στον αρχηγό του Ισραήλ επειδή μπορούσαν να δουν ότι δεν καθοδηγείτο πλέον από το Πνεύμα του Θεού. «Και πας όστις ήτο εν στενοχωρία, και πας χρεωφειλέτης, και πας δυσαρεστημένος» κατέφευγαν στο Δαβίδ, «και έγεινεν αρχηγός επ'αυτών, και ήσαν μετ' αυτού έως τετρακόσιοι άνδρες.» Εδώ ο Δαβιδ είχε ένα μικρό δικό του βασίλειο όπου βασίλευε η τάξη και η πειθαρχία. Αλλά ούτε και στο λημέρι του αυτό μέσα στα βουνά μπορούσε να αισθάνεται ασφαλής, επειδή είχε συνεχείς ενδείξεις ότι ο βασιλιάς δεν είχε εγκαταλείψει το δολοφονικό σκοπό του.

Βρήκε ένα καταφύγιο για τους γονείς του στο βασίλειο του Μωάβ, και μετά ειδοποιημένος για το κίνδυνο από έναν προφήτη του Κυρίου, έφυγε από το κρησφύγετό του στο δάσος Αρέθ. Η πείρα που περνούσε ο Δαβίδ ούτε άχρηστη ήταν ούτε ατελεσφόρητη έμεινε. Ο Θεός του δίδαξε την πειθαρχία για να τον κάνει κατάλληλο για συνετό αρχιστράτηγο και για πονετικό βασιλιά. Με των εξορίστων την ομάδα καταρτιζόταν για την ανάληψη του

έργου του που ο Σαούλ, εξαιτίας του θανατηφόρου πάθους του και της τυφλής απρέπειάς του, ήταν τελείως ακατάλληλος να εκτελέσει.

Δεν είναι δυνατόν να απομακρύνονται οι άνθρωποι από την καθοδήγηση του Θεού και να εξακολουθούν να διατηρούν την ηρεμία και τη σύνεση που τους καθιστούν ικανούς να ενεργούν με δικαιοσύνη και ευπρέπεια. Δεν υπάρχει τρομερότερη, απελπιστικότερη παραφροσύνη από του να ακολουθεί κανείς την ανθρώπινη σοφία χωρίς να καθοδηγείται από τη σοφία του Θεού.

Ο Σαούλ είχε ετοιμασθεί για να παγιδεύσει και να αιχμαλωτίσει το Δαβίδ στη σπηλιά του Οδολλάμ, και όταν ανακάλυψε ότι αυτός είχε εγκαταλείψει το λημέρι του, εξοργίσθηκε αφάνταστα. Η διαφυγή του Δαβίδ ήταν ένα μυστήριο για το Σαούλ που μπορούσε μόνο να το αποδώσει στη σκέψη ότι υπήρχαν προδότες στο στρατόπεδό του που είχαν πληροφορήσει το γιο του Ιεσσαί ότι εκείνος πλησίαζε και ακόμη για το σχέδιο που είχε καταστρώσει.

Δήλωσε με επισημότητα στους συμβούλους του ότι μια συνομωσία είχε σχηματισθεί εναντίον του και με την προσφορά πλούσιων δώρων και τιμητικών θέσεων τους εξαγόρασε για να του αποκαλύψουν ποιος από του δικούς του είχε βοηθήσει το Δαβίδ. Ο Δωήκ ο Ιδουμαίος έγινε ο πληροφοριοδότης. Κινούμενος από φιλοδοξία και φιλαργυρία καθώς και από μίσος για τον ιερέα που τον είχε ελέγξει για τις αμαρτίες του, ο Δωήκ ανέφερε στο Σαούλ την επίσκεψη του Δαβίδ στον Αχιμέλεχ, παρουσιάζοντας τα πράγματα με τέτοιο τρόπο που να προκαλέσουν την οργή του Σαούλ εναντίον του ανθρώπου του Θεού. Τα λόγια της κακιάς εκείνης γλώσσας που κινείτο από τη φωτιά της κόλασης, ξεσήκωσαν τα χειρότερα πάθη στην καρδιά του Σαούλ. Μανιασμένος από τη φρενίτιδα της οργής έβγαλε το πόρισμα ότι ολόκληρη η οικογένεια του ιερέα έπρεπε να θανατωθεί. Και η τρομερή απόφαση εκτελέσθηκε. Όχι μόνο ο Αχιμέλεχ, αλλά και τα μέλη της οικογένειας του πατέρα του ένα σύνολο από «ογδοήκοντα πέντε άνδρας φορούντας λινούν εφόδ» σφαγιάσθηκαν κατ'εντολή του βασιλιά από το δολοφονικό χέρι του Δωήκ.

«Και την Νώβ, την πόλιν των ιερέων, επάταξεν εν στόματι μαχαίρας άνδρας και γυναίκας, παιδία και βρέφη θηλάζοντα και βόας, και όνους, και πρόβατα, εν στόματι μαχαίρας.» Αυτό μπόρεσε να το κάνει ο Σαούλ κάτω από τον έλεγχο του Σατανά. Όταν ο Θεός είχε πει ότι η ανομία των Αμαληκιτών είχε υπερβεί τα όρια και τον είχε διατάξει να τους εξολοθρεύσει εντελώς, θεώ-

ρησε τον εαυτό του πολύ σπλαχνικό να εκτελέσει τη θεϊκή εντολή, και χάρισε τη ζωή σε εκείνους που προορίζονταν για την καταστροφή. Τώρα όμως, χωρίς καμιά εντολή από το Θεό, κάτω από την οδηγία του Σατανά, μπόρεσε να σφάξει τους ιερείς του Κυρίου και να αφανίσει τους κατοίκους της Νώβ. Τέτοια είναι η διαστροφή της ανθρώπινης καρδιάς που έχει απαρνηθεί την οδηγία του Θεού.

Η πράξη αυτή τρομοκράτησε ολόκληρο τον Ισραήλ. Εκείνος που διέπραξε το ανοσιούργημα αυτό ήταν ο βασιλιάς που είχαν διαλέξει και είχε ενεργήσει με τον τρόπο των βασιλέων των άλλων εθνών που δεν είχαν το φόβο του Θεού. Η κιβωτός ήταν μαζί τους, αλλά οι υπεύθυνοι ιερείς είχαν θερισθεί από το σπαθί. Τι θα επακολουθούσε;

Η ΜΕΓΑΛΟΨΥΧΙΑ ΤΟΥ ΔΑΒΙΔ

(Βασίζεται στο βιβλίο Α΄Σαμουήλ, κεφ. 22:20-23, 23: - 27:)

΄Υστερα από τη φρικαλέα σφαγή των ιερέων του Κυρίου,

«διεσώθη είς εκ των υιών του Αχιμέλεχ υιού του Αχιτώβ, ονόματι Αβιάθαρ, και έφυγε κατόπιν του Δαβίδ, διότι εθανάτωσεν ο Σαούλ τους ιερείς του Κυρίου. Και είπεν ο Δαβίδ προς τον Αβιάθαρ, ήξευρον εν εκείνη τη ημέρα, καθ'ην Δωήκ ο Ιδουμαίος ήτο εκεί, ότι ήθελε βεβαίως απαγγείλει προς τον Σαούλ. Εγώ εστάθην αιτία του θανάτου πάντων των ανθρώπων του οίκου του πατρός σου. Κάθου μετ'εμού, μη φοβού, διότι ο ζητών την ζωήν μου, ζητεί και την ζωήν σου. Πλην συ θέλεις είσθαι μετ'εμού εν ασφαλεία.»

Εξακολουθώντας να καταδιώκεται από το βασιλιά, ο Δαβίδ δεν έβρισκε τόπο ησυχίας, ούτε ασφάλειας. Στην Κεειλά η γενναία ομάδα του έσωσε την πόλη που θα την αιχμαλώτιζαν οι Φιλισταίοι, αλλά δεν ήταν ασφαλείς ούτε και ανάμεσα στους ανθρώπους που είχαν απελευθερώσει. Από την Κεειλά πήγαν στην έρημο Ζιφ.

Αυτή την εποχή, όταν τόσο ελάχιστα λαμπρά σημεία παρουσιάζονταν στο δρόμο του Δαβίδ, αγαλλίασε με την αναπάντεχη επίσκεψη του Ιωνάθαν ο οποίος είχε μάθει πού βρισκόταν το κρησφύγετό του. Πολύτιμες ήταν οι στιγμές που πέρασαν οι δύο φίλοι με τη συντροφιά του ενός προς τον άλλον. Διηγήθηκαν τα διάφορα περιστατικά της ζωής τους, και ο Ιωνάθαν στήριξε την καρδιά του Δαβίδ λέγοντάς του: «Μη φοβού, διότι δεν θέλει σε εύρει η χειρ Σαούλ του πατρός μου, και συ θέλεις βασιλεύσει επί τον Ισραήλ και εγώ θέλω είσθαι δεύτερός σου, και μάλιστα Σαούλ ο πατήρ μου εξεύρει τούτο.» Καθώς συζητούσαν για τη θαυμάσια στάση του Θεού προς το Δαβίδ, ο κυνηγημένος φυγάς αναθάρ-

ρεψε. «Και έκαμον αμφότεροι συνθήκην ενώπιον του Κυρίου, και εκάθητο ο Δαβίδ εντός του δάσους ο δε Ιωνάθαν ανεχώρησεν εις τον οίκον αυτού.»

Μετά την επίσκεψη του Ιωνάθαν ο Δαβίδ δυνάμωσε την ψυχή του με ύμνους δοξολογίας που συνόδευε με την άρπα του ενώ έψελνε:

«Επί τον Κύριον πέποιθα.
Πώς λέγετε εις την ψυχήν μου
Φεύγε εις το όρος σας ως πτηνόν;
Διότι, ιδού, οι ασεβείς ενέτειναν τόξον,
Ητοίμασαν τα βέλη αυτών επί την χορδήν,
Διά να τοξεύσωσιν εν σκότει τους ευθείς την καρδίαν.
Εάν τα θεμέλια καταστραφώσιν,
Ο δίκαιος τί δύναται να κάμη;
Ο Κύριος είναι εν τω ναώ τω αγίω Αυτού,
Ο Κύριος εν τω ουρανώ έχει τον θρόνον Αυτού.
Οι οφθαλμοί Αυτού βλέπουσι,
Τα βλέφαρα Αυτού εξετάζουσι τους υιούς των ανθρώπων.
Ο Κύριος εξετάζει τον δίκαιον,
Τον δε ασεβή και τον αγαπώντα την αδικίαν
Μισεί η ψυχή Αυτού.»

(Ψαλμ. 11:1-5)

Οι Ζιφαίοι στην άγρια περιοχή των οποίων ο Δαβίδ είχε πάει φεύγοντας από την Κεειλά, έστειλαν είδηση στο Σαούλ στη Γαβαά ότι ήξεραν πού κρυβόταν ο Δαβίδ και ότι θα οδηγούσαν το βασιλιά στο λημέρι του. Ο Δαβίδ όμως, ειδοποιημένος για τις προθέσεις τους άλλαξε τον τόπο και ζήτησε καταφύγιο στα βουνά, ανάμεσα στη Μαών και στη Νεκρά θάλασσα.

Καινούργια είδηση στάλθηκε στο Σαούλ: «Ιδού, ο Δαβίδ είναι εν τη ερήμω Εν-Γαδδί.» «Τότε έλαβεν ο Σαούλ τρεις χιλιάδας ανδρών εκλεκτών από παντός του Ισραήλ, και υπήγε να ζητή τον Δαβίδ και τους άνδρας αυτού επί τους βράχους των αγρίων αιγών.» Ο Δαβίδ είχε μόνο εξακόσιους άνδρες στην ομάδα του, ενώ ο Σαούλ βάδιζε εναντίον του με ένα στρατό τριών χιλιάδων ανδρών. Μέσα σε μια απόμερη σπηλιά ο γιος του Ιεσσαί και οι άνδρες του περίμεναν να τους οδηγήσει ο Θεός τι έπρεπε να κάνουν. Σκαρφαλώνοντας στα βουνά ο Σαούλ, απομακρύνθηκε και μπήκε μόνος του στην ίδια σπηλιά όπου ήταν κρυμμένοι ο

Δαβίδ και η παρέα του. Βλέποντας αυτό οι άνδρες του Δαβίδ παρότρυναν τον αρχηγό τους να σκοτώσει το Σαούλ. Το γεγονός ότι ο βασιλιάς είχε περιέλθει στην εξουσία τους το ερμήνευσαν ως βέβαιη απόδειξη ότι ο ίδιος ο Θεός είχε παραδώσει τον εχθρό τους στα χέρια τους για να τον εξοντώσουν. Ο Δαβίδ ένιωσε τον πειρασμό να δεχθεί την άποψη αυτή. Η φωνή της συνείδησης όμως του μίλησε λέγοντας, ''μη εγγίσεις τον κεχρισμένον του Κυρίου''.

Οι άνδρες του Δαβίδ δεν ήθελαν ακόμη να αφήσουν το Σαούλ απείραχτο και υπενθύμισαν στον αρχηγό τους τα λόγια του Θεού: «Ιδού, Εγώ θέλω παραδώσει τον εχθρόν σου εις την χείρα σου, και θέλεις κάμει εις αυτόν όπως σοι φανή καλόν.» «Τότε εσηκώθη ο Δαβίδ και απέκοψε κρυφίως το κράσπεδον του επενδύματος του Σαούλ.» Η συνείδησή του όμως τον βάραινε αργότερα, ακόμη και γιατί είχε καταστρέψει το ρούχο του βασιλιά.

Ο Σαούλ σηκώθηκε και βγήκε από τη σπηλιά για να συνεχίσει την έρευνά του, όταν μια φωνή έφθασε στα ξαφνιασμένα αυτιά του: «Κύριέ μου, βασιλεύ!» Γύρισε να δει ποιος του μιλούσε. Και να, ήταν ο γιος του Ιεσσαί, ο άνθρωπος τον οποίο τόσον καιρό ήθελε να φέρει στην κυριότητά του για να τον σκοτώσει. Ο Δαβίδ υποκλίθηκε στο βασιλιά, αναγνωρίζοντάς τον ως κύριό του. Έπειτα απηύθυνε στο Σαούλ αυτά τα λόγια:

> «Διά τί ακούεις τους λόγους ανθρώπων λεγόντων, Ιδού, ο Δαβίδ ζητεί το κακόν σου; Ιδού, εν τη ημέρα ταύτη είδον οι οφθαλμοί σου τίνι τρόπω σε παρέδωκεν ο Κύριος εις την χείρα μου σήμερον εν τω σπηλαίω. Και είπον τινές να σε θανατώσω, πλην ο οφθαλμός μου σε εφείσθη και είπα, Δεν θέλω επιβάλει την χείρα μου κατά του κυρίου μου διότι είναι κεχρισμένος του Κυρίου. Ιδέ προσέτι, πάτερ μου, ιδέ το κράσπεδον του επενδύματός σου εν τη χειρί μου. Επειδή εκ του ότι απέκοψα το κράσπεδον του επενδύματός σου και δεν σε εθανάτωσα, γνώρισον και ιδέ ότι δεν είναι κακία ουδέ παράβασις εν τη χειρί μου, και δεν ημάρτησα εναντίον σου. Συ όμως θηρεύεις την ζωήν μου διά να αφαιρέσης αυτήν.»

Όταν ο Σαούλ άκουσε τα λόγια του Δαβίδ, ταπεινώθηκε και δεν μπορούσε παρά να παραδεχθεί ότι ανταποκρινόταν στην αλήθεια. Αισθάνθηκε βαθιά συγκίνηση καθώς διαπίστωσε ότι είχε βρεθεί στην εξουσία εκείνου του οποίου ζητούσε τη ζωή. Ο Δαβίδ στεκόταν μπροστά του με καθαρή τη συνείδηση. Με ήπιο τώρα πνεύμα ο Σαούλ φώναξε: «Η φωνή σου είναι αύτη, τέκνον μου

Δαβίδ;» «Και ύψωσεν ο Σαούλ την φωνήν αυτού και έκλαυσε.» Τότε δήλωσε στο Δαβίδ: «Συ είσαι δικαιότερος εμού, διότι συ ανταπέδωκας εις εμέ καλόν, εγώ δε ανταπέδωκα εις σε κακόν . . . Τίς ευρών τον εχθρόν αυτού, ήθελεν αφήσει αυτόν να υπάγη την οδόν αυτού αβλαβώς; Ο Κύριος λοιπόν να σοι ανταποδώση καλόν, δι'εκείνο το οποίον έκαμες εις εμέ σήμερον. Και τώρα, ιδού γνωρίζω ότι βεβαίως θέλεις βασιλεύσει, και η βασιλεία του Ισραήλ θέλει στερεωθεί εν τη χειρί σου.» Και ο Δαβίδ έκανε συνθήκη με το Σαούλ πως όταν αυτό θα συνέβαινε, θα φερόταν ευνοϊκά στην οικογένεια του Σαούλ και δε θα αφάνιζε το όνομά του.

Ξέροντας τι πέρασε με την προηγούμενη διαγωγή του Σαούλ, ο Δαβίδ δεν μπορούσε να έχει εμπιστοσύνη στις διαβεβαιώσεις αυτές του βασιλιά, ούτε να ελπίζει ότι οι εκδηλώσεις της μεταμέλειάς του θα διαρκούσαν πολύ. Όταν λοιπόν ο Σαούλ επέστρεψε στο σπίτι του, ο Δαβίδ έμεινε στα οχυρώματα των βουνών.

Η έχθρα που τρέφουν εναντίον των δούλων του Θεού όσοι έχουν ενδώσει στη δύναμη του Σατανά, κάποτε μεταβάλλεται σε ένα αίσθημα συμφιλίωσης και εύνοιας, αλλά η μεταλλαγή αυτή δε φαίνεται πάντοτε να διαρκεί. Όταν κακοήθεις άνθρωποι καταγίνονται με το να κάνουν και να λένε κακόβουλα πράγματα εναντίον των δούλων του Κυρίου, καμιά φορά αισθάνονται σοβαρά στην ψυχή τους ότι έσφαλαν. Το Πνεύμα του Κυρίου αγωνίζεται μέσα τους για να ταπεινώσουν τις καρδιές τους μπροστά στο Θεό και μπροστά σε αυτούς των οποίων την επιρροή επιζήτησαν να καταστρέψουν, και είναι δυνατόν να αλλάξουν τη στάση τους απέναντί τους. Όταν όμως ξανανοίγουν την είσοδο στις προτάσεις του πονηρού, οι παλιές αμφιβολίες αναβιώνουν, η παλιά έχθρα αφυπνίζεται και επιστρέφουν να συνεχίσουν το ίδιο έργο για το οποίο είχαν μετανιώσει και που για ένα διάστημα είχαν εγκαταλείψει. Αρχίζουν πάλι να κακολογούν, κατηγορώντας και καταδικάζοντας με το χειρότερο τρόπο τους ίδιους εκείνους στους οποίους είχαν κάνει την πιο ταπεινή εξομολόγηση. Ο Σατανάς μπορεί να μεταχειρισθεί τέτοιες ψυχές με πολύ μεγαλύτερη δύναμη όταν ακολουθούν αυτή την τακτική από ό,τι τους μεταχειριζόταν προηγουμένως, επειδή τώρα έχουν απορρίψει περισσότερο φως.

«Απέθανε δε ο Σαμουήλ, και συνήχθησαν πας ο Ισραήλ, και έκλαυσαν αυτόν, και ενεταφίασαν αυτόν εν τω οίκω αυτού εν Ραμά.» Ο θάνατος του Σαμουήλ θεωρήθηκε απώλεια αναντικατάστατη για το έθνος του Ισραήλ. Ένας μεγάλος και καλός προ-

φήτης και ένας διαπρεπής κριτής είχε υποκύψει στο θάνατο και η λύπη του λαού ήταν μεγάλη, προερχόμενη από τα βάθη της καρδιάς. Από μικρό παιδί και σε όλη τη ζωή ο Σαμουήλ είχε πάντοτε φερθεί στον Ισραήλ σύμφωνα με την ακεραιότητα της καρδιάς του. Παρόλο που ο Σαούλ ήταν αναγνωρισμένος βασιλιάς, ο Σαμουήλ είχε ασκήσει μεγαλύτερη από αυτόν επιρροή, επειδή η διαγωγή του υπήρξε διαγωγή πίστης, υπακοής και αφοσίωσης. Διαβάζουμε ότι υπήρξε ένας ισόβιος κριτής του Ισραήλ.

Καθώς οι άνθρωποι συνέκριναν τον τρόπο ενέργειας του Σαούλ με αυτόν του Σαμουήλ, κατάλαβαν τι μεγάλο λάθος είχαν κάνει θέλοντας βασιλιά για να μην είναι διαφορετικοί από τα άλλα έθνη γύρω τους. Πολλοί έβλεπαν, αναστατωμένοι, σε ποια κατάσταση είχε περιέλθει η κοινωνία, έχοντας τόσο γρήγορα εμποτισθεί με την αθρησκεία και την ασέβεια. Το παράδειγμα του κυβερνήτη τους ασκούσε μεγάλη επιρροή, και με το δίκαιό τους οι Ισραηλίτες θρηνούσαν το θάνατο του Σαμουήλ, του προφήτη του Κυρίου.

Το έθνος είχε χάσει τον ιδρυτή και το διευθυντή των ιερατικών σχολών του, αλλά αυτό δεν ήταν όλο. Είχε χάσει εκείνον στον οποίο ο λαός ήταν συνηθισμένος να πηγαίνει με τις μεγάλες σκοτούρες του, είχε χάσει εκείνον ο οποίος διαρκώς μεσολαβούσε στο Θεό για το καλύτερο συμφέρον του λαού του. Η μεσολάβηση του Σαμουήλ τους είχε δώσει ένα αίσθημα ασφάλειας, επειδή «πολύ ισχύει η δέησις του δικαίου ενθέρμως γενομένη». (Ιακ. 5:16). Τώρα ο λαός ένιωθε ότι ο Θεός τούς είχε εγκαταλείψει. Ο βασιλιάς ελάχιστα απείχε από την παραφροσύνη. Η δικαιοσύνη είχε διαστρεβλωθεί και η τάξη είχε μετατραπεί σε σύγχυση.

΄Οταν το έθνος κατατρυχόταν από τον εσωτερικό διχασμό, όταν η ήρεμη, θεοφοβούμενη συμβουλή του Σαμουήλ φαινόταν να χρειάζεται περισσότερο, ο Θεός ανάπαυσε το γηρασμένο δούλο Του. Πικρές σκέψεις βασάνιζαν το λαό καθώς κοίταζαν το βουβό ησυχαστήριό του και θυμόνταν την ανοησία τους που τον είχαν απορρίψει από αρχηγό τους, επειδή είχε τέτοιο στενό σύνδεσμο με τον Ουρανό ώστε φαινόταν να συνέδεε ολόκληρο τον Ισραήλ με το θρόνο του Κυρίου. Ο Σαμουήλ ήταν εκείνος που τους είχε μάθει να αγαπούν το Θεό και να υπακούουν σε Αυτόν. Τώρα όμως που πέθανε, ο λαός αισθανόταν ότι αφέθηκε στο έλεος ενός βασιλιά που είχε συμμαχήσει με το Σατανά και ήθελε να χωρίσει το λαό του από το Θεό και τον ουρανό.

65. Η μεγαλοψυχία του Δαβίδ

Ο Δαβίδ δεν μπορούσε να παρευρεθεί στον ενταφιασμό του Σαμουήλ, αλλά τον έκλαψε τόσο πολύ και τρυφερά όπως ένας πιστός γιος θρηνεί για τον αφοσιωμένο πατέρα του. Ήξερε ότι ο θάνατος του Σαμουήλ είχε αποκόψει άλλο ένα χαλινάρι για τις πράξεις του Σαούλ, και ένιωθε τώρα λιγότερο ασφαλής από ό,τι στην εποχή που ζούσε ο προφήτης. Ενώ η προσοχή του Σαούλ ήταν στραμμένη στο πένθος για το θάνατο του Σαμουήλ, ο Δαβίδ βρήκε την ευκαιρία για να αναζητήσει ένα μέρος ασφαλέστερο και έφυγε προς την έρημο Φαράν. Στο μέρος αυτό συνέθεσε τους ψαλμούς 120 και 121. Στα απόμακρα και άγρια εκείνα μέρη, ξέροντας ότι ο προφήτης ήταν νεκρός και ο βασιλιάς ήταν εχθρός του, έψαλε:

«Η βοήθειά μου έρχεται από του Κυρίου,
Του ποιήσαντος τον ουρανόν και την γην.
Δεν θέλει αφήσει να κλονισθή ο πους σου
Ουδέ θέλει νυστάξει ο φυλάττων σε.
Ιδού, δεν θέλει νυστάξει, ουδέ θέλει αποκοιμηθή
Ο φυλάττων τον Ισραήλ . . .
Ο Κύριος θέλει σε φυλάττει από παντός κακού,
Θέλει φυλάττει την ψυχήν σου.
Ο Κύριος θέλει φυλάττει την έξοδόν σου και την είσοδόν σου
Από του νυν και έως του αιώνος.»

(Ψαλμ. 121:2-8)

Όταν ο Δαβίδ και οι άνδρες του ήταν στην έρημο Φαράν, προστάτευαν από τις λεηλασίες και τους επιδρομείς τα κοπάδια και τα βουκόλια ενός πλούσιου ανθρώπου, του Νάβαλ, που είχε απέραντα κτήματα στην περιοχή εκείνη. Ο Νάβαλ ήταν απόγονος του Χάλεβ, αλλά στο χαρακτήρα ήταν άξεστος και τσιγκούνης.

Ήταν η εποχή που κούρευαν τα πρόβατα, η εποχή της φιλοξενίας. Ο Δαβίδ και οι άνθρωποί του βρίσκονταν σε μεγάλη ανάγκη για τρόφιμα. Και σύμφωνα με τη συνήθεια εκείνου του καιρού, ο γιος του Ιεσσαί έστειλε δέκα νέους στο Νάβαλ με την εντολή να τον χαιρετήσουν από μέρους του κυρίου τους και πρόσθεσε:

«Θέλετε ειπεί, Να ήσαι πολυχρόνιος! Ειρήνη εις σε, ειρήνη εις τον οίκον σου, ειρήνη εις πάντα όσα έχεις! Και τώρα ήκουσα ότι έχεις κουρευτάς. Ιδού, τους ποιμένας σου οίτινες ήσαν μεθ' ημών, δεν εβλάψαμεν αυτούς, ουδέ εχάθη τι εις αυτούς καθ'όλον τον καιρόν καθ'όν ήσαν εν τω Καρμήλω. Ερώτησον

εις τους νέους σου και θέλουσι σοι ειπεί. Ας εύρωσι λοιπόν οι νέοι ούτοι χάριν εις τους οφθαλμούς σου, διότι εις ημέραν καλήν ήλθομεν. Δος, παρακαλούμεν ό,τι έλθει εις την χείρα σου προς τους δούλους σου, και προς τον υιόν σου τον Δαβίδ.»

(ΣΗΜ. Ο Κάρμηλος εδώ δεν είναι το όρος Κάρμηλος, αλλά ένα τμήμα από τις κτήσεις του Ιούδα κοντά στην ορεινή πόλη Μαών).

Ο Δαβίδ και οι άνδρες του υπήρξαν τοίχος προστατευτικός για τους ποιμένες και τα ποίμνια του Νάβαλ. Και τώρα ζητήθηκε από τον πλούσιο αυτόν άνθρωπο να καλύψει από την πληθώρα των αγαθών τις ανάγκες εκείνων που του είχαν προσφέρει μια τόσο πολύτιμη υπηρεσία. Ο Δαβίδ και οι δικοί του θα μπορούσαν να είχαν εξυπηρετηθεί μόνοι τους από τα ποίμνια και τα βουκόλια του, αλλά δεν το έκαναν. Φέρθηκαν έντιμα. Η καλοσύνη τους όμως πήγε χαμένη για το Νάβαλ. Η απάντηση που έστειλε στο Δαβίδ, έδειχνε το χαρακτήρα του. «Τίς είναι ο Δαβίδ; και τις ο υιός του Ιεσσαί; Πολλοί είναι σήμερον οι δούλοι, οίτινες αποσκιρτώσιν έκαστος από του κυρίου αυτού. Θέλω λάβει λοιπόν τον άρτον μου, και το ύδωρ μου, και το σφακτόν μου το οποίον έσφαξα διά τους κουρευτάς μου, και δώσει εις ανθρώπους τους οποίους δεν γνωρίζω πόθεν είναι;»

Όταν οι νέοι επέστρεψαν με άδεια χέρια και ανέφεραν την υπόθεση στο Δαβίδ, τον έπιασε αγανάκτηση. Διέταξε τους άνδρες του να εξοπλισθούν για συμπλοκή, επειδή ήταν αποφασισμένος να τιμωρήσει τον άνθρωπο που του είχε αρνηθεί το δίκαιό του, και ακόμη πάνω από την αδικία είχε προσθέσει και την προσβολή. Η παρορμητική αυτή κίνηση ταίριαζε περισσότερο με το χαρακτήρα του Σαούλ παρά με το χαρακτήρα του Δαβίδ, αλλά ο γιος του Ιεσσαί είχε ακόμη να διδαχθεί μαθήματα υπομονής στο σχολείο των βασάνων.

Ένας από τους υπηρέτες του Νάβαλ έτρεξε στην Αβιγαία, γυναίκα του Νάβαλ, μετά που αυτός απέπεμψε τους συντρόφους του Δαβίδ και της διηγήθηκε τα καθέκαστα. Της είπε:

«Ιδού, ο Δαβίδ απέστειλε μηνυτάς εκ της ερήμου διά να χαιρετήση τον κύριον ημών, και εκείνος απεδίωξεν αυτούς. Οι άνδρες όμως εστάθησαν πολλά καλοί προς ημάς, και δεν εβλάφθημεν ουδέ εχάσαμεν ουδέν όσον καιρόν συνανεστράφημεν μετ'αυτών. Ότε ήμεθα εν τοις αγροίς ήσαν ως τείχος πέριξ ημών και νύκτα και ημέραν, καθ'όλον τον καιρόν καθ'ον ήμεθα μετ'αυτών βόσκοντες τα πρόβατα. Τώρα λοιπόν γνώ-

ρισον και ιδέ τί θέλεις κάμει συ, διότι κακόν απεφασίσθη κατά του κυρίου ημών και κατά παντός του οίκου αυτού.»

Χωρίς να συμβουλευθεί τον άνδρα της ή να του φανερώσει τις προθέσεις της, η Αβιγαία ετοίμασε μια γενναία ποσότητα τροφίμων που φόρτωσε σε γαϊδουράκια και τα έστειλε με τους υπηρέτες, συνοδεύοντας η ίδια την αποστολή για να συναντήσει την ομάδα του Δαβίδ. Τους συνάντησε κάτω από μια βουνοσκεπή. «Και καθώς είδεν η Αβιγαία τον Δαβίδ, έσπευσε, και κατέβη από του όνου, και έπεσεν ενώπιον του Δαβίδ κατά πρόσωπον, και προσεκύνησεν έως εδάφους. Και προσέπεσεν εις τους πόδας αυτού, και είπεν, Επ'εμέ, επ'εμέ, κύριέ μου, ας ήναι αύτη η αδικία, και ας λαλήση, παρακαλώ, η δούλη σου εις τα ώτα σου.» Η Αβιγαία προσφώνησε το Δαβίδ με τόσο σεβασμό σαν να απευθυνόταν σε εστεμμένο μονάρχη. Ο Νάβαλ είχε φωνάξει σαρκαστικά: «Τίς είναι ο Δαβίδ;» ενώ η Αβιγαία τον ονόμασε «κύριέ μου». Με καλοσυνάτα λόγια προσπάθησε να κατευνάσει τα ερεθισμένα αισθήματα και τον ικέτευσε για λογαριασμό του άνδρα της. Χωρίς επίδειξη ή περηφάνια, αλλά γεμάτη σύνεση και αγάπη για το Θεό, η Αβιγαία φανέρωσε τη δυναμικότητα της αφοσίωσής της για το σπιτικό της, και έκανε το Δαβίδ να καταλάβει ότι ο άσχημος τρόπος του συζύγου της δεν ήταν με κανένα λόγο προμελετημένος εναντίον του ως προσωπική προσβολή, αλλά ήταν μόνο ξέσπασμα αχάριστης και εγωκεντρικής φύσης.

«Τώρα λοιπόν, κύριέ μου, ζη Κύριος και ζη η ψυχή σου, ο Κύριος βεβαίως σε εκράτησεν από του να εμβής εις αίμα, και να εκδικηθής διά της χειρός σου, τώρα δε οι εχθροί σου και οι ζητούντες κακόν εις τον κύριόν μου ας ήναι ως ο Νάβαλ.»

Η Αβιγαία δεν απέδωσε στον εαυτό της τη λογική αυτή σκέψη τού να αποτρέψει το Δαβίδ από το βιαστικό του διάβημα, αλλά έδωσε στο Θεό την τιμή και τη δόξα. Πρόσφερε τότε την πλούσια προμήθεια που έφερε σαν δώρο συμφιλίωσης στους άνδρες του Δαβίδ και εξακολούθησε να ικετεύει σαν να ήταν εκείνη η υπαίτια για την πρόκληση της εξόργισης του αρχηγού τους και είπε:

«Συγχώρησον, παρακαλώ, το αμάρτημα της δούλης σου, διότι ο Κύριος θέλει βεβαίως κάμει εις τον κύριόν μου οίκον ασφαλή, επειδή μάχεται ο κύριός μου τας μάχας του Κυρίου, και κακία δεν ευρέθη εν σοι πώποτε.»

Η Αβιγαία υπέδειξε με πλάγιο τρόπο την πορεία που έπρεπε να ακολουθήσει ο Δαβίδ. Είχε να πολεμήσει τις μάχες του Κυρίου.

Δεν έπρεπε να ζητεί εκδίκηση για προσωπικά αδικήματα, και αν ακόμη καταδιωκόταν σαν προδότης. Και συνέχισε:

«Αν και εσηκώθη άνθρωπος καταδιώκων σε, και ζητών την ψυχήν σου, η ψυχή όμως του κυρίου μου θέλει είσθαι δεδεμένη εις τον δεσμόν της ζωής πλησίον Κυρίου του Θεού σου . . . Και όταν κάμη ο Κύριος εις τον κύριόν μου κατά πάντα τα αγαθά τα οποία ελάλησε περί σου, και σε καταστήση κυβερνήτην επί τον Ισραήλ, δεν θέλει είσθαι τούτο σκάνδαλον εις σε, ουδέ πρόσκομμα καρδίας εις τον κύριόν μου, ή ότι έχυσας αίμα αναίτιον, ή ότι ο κύριός μου εκδίκησεν αυτός εαυτόν. Πλην όταν ο Κύριος αγαθοποιήση τον κύριόν μου, τότε ενθυμήθητι την δούλην σου.»

Τα λόγια αυτά μπορούσαν να προέλθουν μόνο από τα χείλη ενός ατόμου που είχε γευθεί «την άνωθεν σοφίαν». Η ευσέβεια της Αβιγαίας, σαν του ανθού το άρωμα, εξωτερικευόταν χωρίς να το αισθάνεται στην όψη, στα λόγια και στα έργα της. Το Πνεύμα του Υιού του Θεού ενοικούσε στην καρδιά της. Η ομιλία της, αρτυμένη με χάρη, γεμάτη καλοσύνη και ηρεμία, μετέδιδε μια ουράνια επίδραση. Ο Δαβίδ καταλήφθηκε από ανώτερη εσωτερική παρόρμηση και έτρεμε στη σκέψη των συνεπειών που θα μπορούσε να έχει το εσπευσμένο εγχείρημά του. «Μακάριοι οι ειρηνοποιοί, διότι αυτοί θέλουσιν ονομασθή υιοί Θεού.» (Ματθ. 5:9). Μακάρι να υπήρχαν πολύ περισσότερες σαν αυτή τη γυναίκα του Ισραήλ που να καταπραΰνουν τα ερεθισμένα νεύρα, να αναχαιτίζουν τις βιαστικές παρορμήσεις και να καταπνίγουν μεγάλο κακό με γαληνεμένα λόγια και ορθώς κατευθυνόμενη σοφία.

Η καθιερωμένη χριστιανική ζωή σκορπίζει πάντοτε φως, παρηγοριά και ειρήνη. Χαρακτηρίζεται από αγνότητα, λεπτότητα, απλότητα και χρησιμότητα. Κυβερνάται από την ανιδιοτελή εκείνη αγάπη που καθαγιάζει την επιρροή. Είναι ξέχειλη από το Χριστό και αφήνει φωτεινά ίχνη παντού όπου πηγαίνει αυτός που την κατέχει. Η Αβιγαία με σοφία επιτιμούσε και συμβούλευε. Η έκρηξη της οργής του Δαβίδ έσβησε με τη δύναμη της επιρροής και της λογικής της. Πείσθηκε ο Δαβίδ ότι ακολουθούσε εσφαλμένη πορεία και ότι είχε χάσει τον έλεγχο του πνεύματός του.

Δέχθηκε με ταπεινή καρδιά τον έλεγχο, σύμφωνα με τα δικά του λόγια: «Ας με κτυπά ο δίκαιος, τούτο θέλει είσθαι έλεος. Και ας με ελέγχη, τούτο θέλει είσθαι μύρον εξαίρετον.» (Ψαλμ. 141:5). Απάντησε με ευχαριστίες και ευλογίες επειδή αυτή τον συμβούλεψε σωστά. Πολλοί είναι εκείνοι που όταν ελέγχονται, θεωρούν

τον εαυτό τους αξιέπαινο, επειδή δέχονται τον έλεγχο με υπομονή. Πόσο λίγοι όμως δέχονται την επιτίμηση με ευγνωμοσύνη στην καρδιά και ευλογούν αυτούς οι οποίοι επιζητούν να τους γλιτώσουν από του να ακολουθήσουν μια εσφαλμένη πορεία!

΄Οταν η Αβιγαία επέστρεψε στο σπίτι της, βρήκε το Νάβαλ και τους συνδαιτυμόνες του να απολαμβάνουν ένα μεγάλο συμπόσιο που το είχαν μετατρέψει σε άγρια οινοποσία. Μόνο το επόμενο πρωί διηγήθηκε στον άνδρα της τι είχε συμβεί κατά τη συνομιλία της με το Δαβίδ. ΄Οταν εκείνος αντιλήφθηκε πόσο κοντά στον απρόσμενο θάνατο τον είχε φέρει η ανοησία του, προσβλήθηκε από παραλυσία. Από φόβο ότι ο Δαβίδ πιθανόν να πραγματοποιούσε ακόμη την εκδικητική του πρόθεση, κυριεύθηκε από τρόμο και έπεσε σε απελπιστικό λήθαργο. Δέκα μέρες αργότερα πέθανε. Η ζωή που του είχε χαρίσει ο Θεός, μόνο κατάρα έφερε στον κόσμο. Την ώρα που χαιρόταν και διασκέδαζε, ο Θεός είπε σε αυτόν ό,τι είπε και στον άφρονα πλούσιο της παραβολής: «Ταύτην την νύκτα την ψυχήν σου απαιτούσιν από σου.» (Λουκά 12:20).

Αργότερα ο Δαβίδ πανδρεύθηκε την Αβιγαία. ΄Ηταν ήδη ο σύζυγος μιας γυναίκας. Αλλά οι συνήθειες των εθνών της εποχής εκείνης είχαν παραποιήσει την κρίση του και είχαν επηρεάσει τις πράξεις του. Ακόμη και οι μεγάλοι και καλοί άνθρωποι έχουν διαπράξει σφάλματα ακολουθώντας τις συνήθειες του κόσμου. Οι λυπηρές συνέπειες της πολυγαμίας έγιναν επώδυνα αισθητές σε όλη την κατοπινή ζωή του Δαβίδ.

Μετά το θάνατο του Σαμουήλ, ο Δαβίδ για λίγους μήνες βρήκε την ησυχία του. Κατέφυγε πάλι στον έρημο τόπο των Ζιφαίων. Αυτοί οι εχθροί όμως, ελπίζοντας να εξασφαλίσουν την εύνοια του βασιλιά, τον ειδοποίησαν για το κρησφύγετο του Δαβίδ. Αυτή η πληροφορία ξύπνησε το δαιμόνιο του πάθους που κοιμόταν στην καρδιά του Σαούλ. Κάλεσε για άλλη μια φορά τους πολεμιστές του και τους οδήγησε στην καταδίωξη του Δαβίδ. Φιλικοί κατάσκοποι όμως έφεραν την είδηση στο γιο του Ιεσσαί ότι ο Σαούλ τους κυνηγούσε πάλι.

Ο Δαβίδ ξεκίνησε με μερικούς από τους άνδρες για να πληροφορηθεί για το μέρος όπου βρισκόταν ο εχθρός του. Είχε νυχτώσει όταν, βαδίζοντας προσεκτικά, έφθασαν ακριβώς στο στρατόπεδο και είδαν μπροστά τους την κατασκήνωση του βασιλιά και των ακολούθων του. Έμειναν απαρατήρητοι, επειδή οι κατασκηνωτές είχαν πέσει σε βαθύ ύπνο. Ο Δαβίδ κάλεσε τους

φίλους του να πάνε μαζί του στη μέση ακριβώς του εχθρικού καταυλισμού. Σε απάντηση της ερώτησής του, «τίς θέλει καταβή μετ'εμού προς τον Σαούλ εις το στρατόπεδον;» ο Αβισαί απάντησε πρόθυμα: «Εγώ θέλω καταβή μετά σου.»

Κρυμμένοι από την πυκνή σκιά των λόφων, ο Δαβίδ και ο ακόλουθός του μπήκαν στο εχθρικό στρατόπεδο. Ενώ προσπαθούσαν να υπολογίσουν τον ακριβή αριθμό των εχθρών τους, έφθασαν στο Σαούλ που κοιμόταν με το δόρυ του μπηγμένο στη γη και ένα λαγήνι νερό κοντά στο κεφάλι του. Δίπλα του ήταν ο Αβενήρ ο αρχιστράτηγος, και ολόγυρά του στρατιώτες, βυθισμένοι όλοι στον ύπνο. Ό Αβισαί ύψωσε το δόρυ του και είπε στο Δαβίδ: «Ο Θεός απέκλεισε σήμερον εις την χείρα σου τον εχθρόν σου. Τώρα λοιπόν ας πατάξω αυτόν διά του δόρατος έως της γης διά μιας, και δεν θέλω δευτερώσει επ'αυτόν.»

Περίμενε να του δοθεί άδεια. Αλλά στα αυτιά του έφθασαν ψιθυριστά τα λόγια:

> «Μη θανατώσης αυτόν διότι, τίς επιβαλών την χείρα αυτού επί τον κεχρισμένον του Κυρίου θέλει είσθαι αθώος; . . . Ζη Κύριος, ο Κύριος θέλει πατάξει αυτόν, ή η ημέρα αυτού θέλει ελθεί και θέλει αποθάνει ή θέλει καταβή εις πόλεμον και θανατωθή. Μη γένοιτο εις εμέ να βάλω την χείρα μου επί τον κεχρισμένον του Κυρίου! λάβε όμως τώρα, παρακαλώ, το δόρυ το προς την κεφαλήν αυτού, και το αγγείον του ύδατος, και ας αναχωρήσωμεν.»
>
> «Έλαβε λοιπόν ο Δαβίδ το δόρυ και το αγγείον του ύδατος από πλησίον της κεφαλής του Σαούλ, και ανεχώρησαν, και ουδείς είδε, και ουδείς ενόησε, και ουδείς εξύπνησε, διότι πάντες εκοιμώντο, επειδή βαθύς ύπνος παρά Κυρίου έπεσεν επ'αυτούς.»

Με τι ευκολία μπορεί ο Κύριος να εξασθενήσει τον ισχυρό, να αφαιρέσει τη σύνεση και από τον πιο σοφό και να εκμηδενίσει την ικανότητα του πιο προσεκτικού!

Όταν ο Δαβίδ βρέθηκε σε ασφαλή απόσταση μακριά από τον καταυλισμό, στάθηκε στην κορυφή ενός λόφου και φώναξε δυνατά στο λαό και στον Αβενήρ:

> «Δεν είσαι ανήρ συ; και τίς όμοιός σου μεταξύ του Ισραήλ; διά τί λοιπόν δεν φυλάττεις τον κύριόν σου τον βασιλέα; διότι εισήλθε τις εκ του λαού διά να θανατώση τον βασιλέα τον κύριόν σου. Δεν είναι καλόν το πράγμα τούτο, το οποίον έπραξας. Ζη Κύριος, σεις είσθε άξιοι θανάτου, επειδή δεν εφυλάξα-

τε τον κύριόν σας, τον κεχρισμένον του Κυρίου. Και τώρα, ιδέτε πού είναι το δόρυ του βασιλέως, και το αγγείον του ύδατος, το προς την κεφαλήν αυτού.»

«Και εγνώρισεν ο Σαούλ την φωνήν του Δαβίδ, και είπεν, Η φωνή σου είναι, τέκνον μου Δαβίδ; Και ο Δαβίδ είπεν, Η φωνή μου, κύριέ μου βασιλεύ. Και είπε, Διά τί ο κύριός μου καταδιώκει ούτως οπίσω του δούλου αυτού; διότι τί έπραξα; ή τί κακόν είναι εν τη χειρί μου; τώρα λοιπόν ας ακούση, παρακαλώ, ο κύριός μου ο βασιλεύς τους λόγους του δούλου αυτού.»

Πάλι από τα χείλη του βασιλιά ακούσθηκε η αναγνώριση:

«Ημάρτησα. Επίστρεψον, τέκνον μου Δαβίδ, διότι δεν θέλω σε κακοποιήσει πλέον, επειδή η ψυχή μου εστάθη σήμερον πολύτιμος εις τους οφθαλμούς σου. Ιδού έπραξα αφρόνως, και επλανήθην σφόδρα.»

«Και απεκρίθη ο Δαβίδ και είπεν, Ιδού το δόρυ του βασιλέως, και ας διαβή είς εκ των νέων, και ας λάβη αυτό.»

Αν και ο Σαούλ είχε δώσει την υπόσχεση «δεν θέλω σε κακοποιήσει πλέον», ο Δαβίδ δεν αφέθηκε στην εξουσία του.

Αυτό το δεύτερο περιστατικό του σεβασμού του Δαβίδ για τη ζωή του ηγεμόνα του έκανε βαθύτερη ακόμη εντύπωση στο νου του Σαούλ και του απέσπασε μια ταπεινότερη ακόμη αναγνώριση του λάθους του. Είχε εκπλαγεί και δοκιμασθεί στην εκδήλωση τόσης καλοσύνης. Ενώ χωριζόταν από το Δαβίδ, ο Σαούλ αναφώνησε: «Ευλογημένος να ήσαι, τέκνον μου Δαβίδ! βεβαίως θέλεις κατορθώσει μεγάλα, και θέλεις βεβαίως υπερισχύσει.» Ο γιος όμως του Ιεσσαί δεν έλπιζε ότι ο βασιλιάς θα εξακολουθούσε να παραμένει για πολύ στην ψυχική αυτή κατάσταση.

Ο Δαβίδ είχε απελπισθεί για μια συμφιλίωση με το Σαούλ. Φαινόταν αναπόφευκτο ότι στο τέλος θα έπεφτε θύμα της κακίας του βασιλιά και αποφάσισε πάλι να ζητήσει καταφύγιο στη γη των Φιλισταίων. Με τους εξακόσιους άνδρες που είχε στις διαταγές του, κατέφυγε στον Αγχούς, το βασιλιά της Γαθ.

Χωρίς να συμβουλευθεί το Θεό, ο Δαβίδ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι ο Σαούλ θα εκτελούσε ασφαλώς το δολοφονικό του σχέδιο. Ακόμη και όταν ο Σαούλ μηχανορραφούσε και επιδίωκε την εξόντωσή του, ο Κύριος επενέβαινε προκειμένου να εξασφαλίσει τη βασιλεία για το Δαβίδ. Ο Θεός πραγματοποιεί τα σχέδιά Του, παρόλο ότι στα ανθρώπινα μάτια αυτά καλύπτονται από μυστήριο. Οι άνθρωποι δεν μπορούν να καταλάβουν τους τρό-

πους της ενέργειας του Θεού. Βλέποντας τα φαινόμενα, ερμηνεύουν τις δοκιμασίες, τις δυσχέρειες και τα βάσανα που ο Θεός επιτρέπει να τους βρουν σαν κάτι που είναι εναντίον τους και που θα επιφέρουν μόνο την καταστροφή τους. Έτσι, ο Δαβίδ πρόσεξε στο φαινόμενο και όχι στις υποσχέσεις του Θεού. Αμφέβαλλε αν θα ανέβαινε ποτέ στο θρόνο. Οι μακρόχρονες δοκιμασίες είχαν εξασθενίσει την πίστη του και είχαν εξαντλήσει την υπομονή του.

Ο Κύριος δεν έστειλε το Δαβίδ για προστασία στους Φιλισταίους, τους πιο άσπονδους εχθρούς του Ισραήλ. Αυτό το έθνος θα ήταν από τους χειρότερους εχθρούς του μέχρι τέλους, και όμως σε αυτούς κατέφυγε για βοήθεια στον καιρό της ανάγκης. Έχοντας χάσει όλη την εμπιστοσύνη στο Σαούλ και στους θεράποντές του, ρίχθηκε στο έλεος των εχθρών του λαού του. Ο Δαβίδ ήταν γενναίος στρατηγός και είχε διακριθεί σαν συνετός και επιτυχημένος πολεμιστής. Βάδιζε όμως κατευθείαν εναντίον του συμφέροντός του όταν πήγε στους Φιλισταίους. Ο Θεός τού είχε υποδείξει να υψώσει το λάβαρό του στη χώρα του Ιούδα, και ήταν η έλλειψη της πίστης που τον έκανε να εγκαταλείψει τη θέση του καθήκοντός του χωρίς την εντολή του Κυρίου.

Ο Θεός στερήθηκε την οφειλόμενη σε Αυτόν τιμή εξαιτίας της έλλειψης πίστης από μέρους του Δαβίδ. Οι Φιλισταίοι είχαν φοβηθεί το Δαβίδ περισσότερο από το Σαούλ και τα στρατεύματά του. Με το να γίνει τώρα προστατευόμενος των Φιλισταίων, ο Δαβίδ τους αποκάλυψε την αδυναμία αυτού του λαού του, ενθαρρύνοντας έτσι τους αμείλικτους αυτούς εχθρούς να καταδυναστεύσουν τον Ισραήλ. Ο Δαβίδ είχε χρισθεί για να ταχθεί στην υπεράσπιση του λαού του Θεού, και ο Κύριος δε θα ήθελε να προσφέρουν οι υπηρέτες Του ενθάρρυνση στους ασεβείς φανερώνοντας τα αδύνατα σημεία του λαού Του ή δείχνοντας αδιαφορία για την ευημερία του.

Επιπλέον, είχε δώσει στους αδελφούς του την εντύπωση ότι είχε καταφύγει στους ειδωλολάτρες για να λατρεύσει τους θεούς τους. Με την πράξη του αυτή έδωσε αφορμή να παρεξηγηθούν τα κίνητρά του και έγιναν προκατειλημμένοι απέναντί του. Αυτά ακριβώς που επιθυμούσε ο Σατανάς να κάνει ο Δαβίδ, αυτά και έκανε. Ζητώντας καταφύγιο μεταξύ των Φιλισταίων, ο Δαβίδ έγινε αφορμή να θριαμβολογούν οι εχθροί του Θεού και του λαού Του. Ο Δαβίδ δεν αρνήθηκε τη λατρεία του Θεού, ούτε σταμάτησε την αφοσίωση του για το έργο Του. Θυσίασε όμως την εμπιστο-

σύνη του σε Αυτόν χάρη της προσωπικής του ασφάλειας, σπιλώνοντας έτσι τον ευθύ και πιστό χαρακτήρα που ο Θεός θέλει να έχουν όσοι Τον υπηρετούν.

Ο βασιλιάς των Φιλισταίων δέχθηκε το Δαβίδ με εγκαρδιότητα. Η θερμή αυτή υποδοχή οφειλόταν αφενός στο γεγονός ότι ο βασιλιάς τον θαύμαζε και αφετέρου αυτό κολάκευε τη ματαιοδοξία του ότι ένας Εβραίος ζητούσε την προστασία του. Ο Δαβίδ ένιωθε ασφαλής ότι δε θα προδιδόταν βρισκόμενος στην επικράτεια του Αγχούς. Έφερε την οικογένειά του, το νοικοκυριό του και τα υπάρχοντά του. Το ίδιο έκαναν και οι άνδρες του. Κατά τα φαινόμενα είχε έρθει για να εγκατασταθεί μόνιμα στη χώρα τους. Όλα αυτά ήταν ευχάριστα για τον Αγχούς που υποσχέθηκε να προστατεύσει τους φυγάδες Ισραηλίτες.

Στο αίτημα του Δαβίδ να του παραχωρηθεί τόπος κατοικίας στη χώρα μακριά από τη βασιλική μητρόπολη, ο βασιλιάς ευχαρίστως παραχώρησε στην κατοχή τους τη Σικλάγ. Ο Δαβίδ αναγνώριζε ότι θα ήταν επικίνδυνο και γι'αυτόν και για τους άνδρες του να ζουν επηρεαζόμενοι από τους ειδωλολάτρες. Σε μια κωμόπολη εντελώς ξεχωριστή γι'αυτούς, θα μπορούσαν να λατρεύουν το Θεό με μεγαλύτερη ελευθερία παρά αν θα έμεναν στη Γαθ, όπου οι ειδωλολατρικές συνήθειες δεν μπορούσαν παρά να γίνουν πηγή κακού και ενόχλησης.

Ενώ έμενε στη μονωμένη αυτή πόλη, ο Δαβίδ έκανε πόλεμο με τους Γεσουρίτες, τους Γεζραίους και τους Αμαληκίτες. Όταν επέστρεφε από τη μάχη, άφηνε τον Αγχούς να υποθέτει ότι είχε πολεμήσει εναντίον των συμπατριωτών του, των Ιουδαίων. Με αυτή τη συγκάλυψη έγινε το όργανο της ισχυροποίησης των χεριών των Φιλισταίων, επειδή ο βασιλιάς συμπέραινε ότι «αυτός έκαμεν εαυτόν διόλου μισητόν εις τον λαόν αυτού τον Ισραήλ, διά τούτο θέλει είσθαι δούλος εις εμέ πάντοτε.» Ο Δαβίδ ήξερε ότι το θέλημα του Θεού ήταν να καταστραφούν οι ειδωλολατρικές εκείνες φυλές, και ήξερε ακόμη ότι ήταν ταγμένος για να κάνει αυτή τη δουλειά. Δε βάδιζε όμως σύμφωνα με την πρόθεση του Θεού, επειδή μεταχειριζόταν την εξαπάτηση.

«Κατ'εκείνας δε τας ημέρας συνήθροισαν οι Φιλισταίοι τα στρατεύματα αυτών προς εκστρατείαν, διά να πολεμήσωσι μετά του Ισραήλ. Και είπεν ο Αγχούς προς τον Δαβίδ, Έξευρε μετά βεβαιότητος ότι θέλεις εξέλθει μετ'εμού, εις τον πόλεμον, συ και οι άνδρες σου.» Ο Δαβίδ δεν είχε πρόθεση να σηκώσει το χέρι του εναντίον του λαού του και δεν ήξερε ποια πορεία έπρεπε να ακο-

λουθήσει μέχρι που οι περιστάσεις θα υπεδείκνυαν το καθήκον του. Απάντησε στο βασιλιά με μια αοριστολογία: «Θέλεις βεβαίως γνωρίσει τί θέλει κάμει ο δούλος σου.» Ο Αγχούς εξέλαβε τα λόγια αυτά σαν υπόσχεση για βοήθεια στον επικείμενο πόλεμο, και έδωσε το λόγο του να απονείμει μεγάλες τιμές στο Δαβίδ και να του χορηγήσει περίοπτη θέση στη βασιλική αυλή των Φιλισταίων.

Παρόλο όμως ότι η πίστη του Δαβίδ στις υποσχέσεις του Θεού είχε κάπως κλονισθεί, θυμόταν πάντοτε ότι ο Σαμουήλ τον είχε χρίσει βασιλιά του Ισραήλ. Έφερνε στη μνήμη του τις νίκες που ο Θεός τού είχε δώσει στο παρελθόν. Αναλογιζόταν τη μεγάλη ευσπλαχνία του Θεού που τον διαφύλαξε από το χέρι του Σαούλ, και αποφάσισε να μη προδώσει μια ιερή παρακαταθήκη. Αν και ο βασιλιάς του Ισραήλ είχε ζητήσει τη ζωή του, αυτός δεν θα ένωνε τις δυνάμεις του με τους εχθρούς του λαού του.

Κυριακή
Ησ. μ΄26 - 650
Σηκώσατε υψηλά τους οφθαλμούς σας και ιδέτε τις εποίησε :ταύτα: Ο εξαγαγών το στράτευμα αυτών κατά αριθμόν, ο ονομαστί καλών ταύτα πάντα εν τη μεγαλειότητι της δυνάμεως αυτού, διότι είναι ισχυρός εις εξουσίαν. Δεν λείπει ουδέν.
Β΄Κορ. δ΄17
Η προσωρινή ελάφρά θλίψης ημών εργάζεται εις ημάς
καθ'υπερβολήν εις υπερβολήν αιώνιον βάρος δόξης.

Δευτέρα
Μαλ. δ΄5 - 844

65. Η μεγαλοψυχία του Δαβίδ

Ιδού εγώ θέλω αποστείλει προς εσάς Ηλίαν τον προφήτην, πριν έλθει η ημέρα του Κυρίου η μεγάλη και επιφανής.

Ματθ. ια΄12-14 - 857

Από δε των ημερών του Ιωάννου του Βαπτιστού έως του νυν, η βασιλεία των ουρανών βιάζεται και οι βιασταί αρπάζουσιν αυτήν. Διότι πάντες οι προφήται και ο νόμος έως Ιωάννου προεφήτευσαν. Και αν θέλετε να δεχθήτε τούτο, ούτος είναι ο Ηλίας όστις έμελλε να έλθη.

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΣΑΟΥΛ

(Βασίζεται στο βιβλίο Α΄Σαμουήλ, κεφ. 28:, 31:)

Καινούργιος πόλεμος κηρύχθηκε μεταξύ Ισραήλ και Φιλισταίων. «Συνηθροίσθησαν λοιπόν οι Φιλισταίοι, και ήλθον και εστρατοπέδευσαν εν Σουνήμ», στη βορεινή άκρη της πεδιάδας Ιεζραέλ, ενώ ο Σαούλ με τις δυνάμεις του στρατοπέδευσε λίγα μίλια μακρύτερα, στους πρόποδες του όρους Γελβουέ, στα νότια άκρα της πεδιάδας.

Στο μέρος αυτό ήταν που ο Γεδεών με τους τριακόσιους άνδρες είχε τρέψει σε φυγή τα στρατεύματα των Μαδιανιτών. Το πνεύμα όμως που ενέπνευσε τον απελευθερωτή του Ισραήλ, ήταν εντελώς διαφορετικό από το πνεύμα που αναστάτωνε τώρα την καρδιά του βασιλιά. Ο Γεδεών ξεκίνησε με μεγάλη πίστη στον ισχυρό Θεό του Ιακώβ. Ο Σαούλ όμως ένιωθε μόνος και απροστάτευτος, επειδή ο Θεός τον είχε εγκαταλείψει. Καθώς κοίταζε από μακριά τα στρατεύματα των Φιλισταίων, «εφοβήθη και ετρόμαξεν η καρδία αυτού σφόδρα».

Ο Σαούλ είχε μάθει ότι ο Δαβίδ και η δύναμή του ήταν με τους Φιλισταίους, και περίμενε ότι ο γιος του Ιεσσαί θα εκμεταλλευόταν αυτή την ευκαιρία προκειμένου να εκδικηθεί για την αδικία που υπέστη. Ο βασιλιάς βρισκόταν σε πολύ δύσκολη θέση. Το δικό του παράλογο πάθος που τον παρακίνησε να καταστρέψει τον εκλεγμένο του Θεού, ήταν εκείνο που εξέθετε το έθνος σε τέτοιο μεγάλο κίνδυνο. Απορροφημένος να καταδιώκει το Δαβίδ, είχε παραμελήσει την άμυνα του βασιλείου του.

Οι Φιλισταίοι, εκμεταλλευόμενοι την αφρούρητη κατάσταση της χώρας, είχαν εισχωρήσει μέχρι την καρδιά της. Έτσι, ενώ ο Σατανάς παρακινούσε το Σαούλ να χρησιμοποιεί όλες του τις ενέργειες στην καταδίωξη του Δαβίδ για να τον καταστρέψει, το

ίδιο πονηρό πνεύμα ενέπνεε τους Φιλισταίους να αρπάξουν την ευκαιρία για να καταστρέψουν το Σαούλ και να ανατρέψουν το λαό του Θεού. Πόσο συχνά ο υπ'αριθμόν ένα εχθρός χρησιμοποιεί την ίδια τακτική! Παρακινεί κάποια μη καθιερωμένη ψυχή να δημιουργήσει φθόνο και διαφωνία στην εκκλησία, και τότε, εκμεταλλευόμενος τη διάσταση μεταξύ του λαού του Θεού, εξωθεί τους πράκτορές του να επιφέρουν την καταστροφή τους.

Την επόμενη ημέρα θα εμπλεκόταν στη μάχη με τους Φιλισταίους. Τα σκοτεινά σύννεφα της προμηνυόμενης καταστροφής συγκεντρώνονταν γύρω του. Λαχταρούσε για βοήθεια και καθοδήγηση. Άδικα όμως αναζητούσε τη συμβουλή του Θεού. «Ο Θεός δεν απεκρίθη προς αυτόν, ούτε δι'ενυπνίων, ούτε διά του Ουρίμ, ούτε διά προφητών.» Ο Κύριος δεν απέπεμψε ποτέ καμιά ψυχή που τον πλησίασε με ειλικρίνεια και με ταπεινοφροσύνη. Γιατί απέπεμψε το Σαούλ χωρίς να του απαντήσει;

Ο βασιλιάς με το ίδιο του χέρι είχε αφαιρέσει το προνόμιο όλων των μεθόδων που υπήρχαν για να ερωτηθεί ο Θεός. Είχε απορρίψει τη συμβουλή του Σαμουήλ του προφήτη. Είχε εξορίσει το Δαβίδ, τον εκλεκτό του Θεού. Είχε δολοφονήσει τους ιερείς του Κυρίου. Μπορούσε να περιμένει να του απαντήσει ο Θεός τη στιγμή που είχε αποκόψει όλα τα κανάλια της επικοινωνίας τα καθορισμένα από τον Ουρανό;

Αφού αμαρτάνοντας είχε αποδιώξει το Πνεύμα της χάρης, μπορούσε να πάρει απάντηση με όνειρα και με αποκαλύψεις του Κυρίου; Ο Σαούλ δε στράφηκε στο Θεό με ταπεινοφροσύνη και μεταμέλεια. Δε ζήτησε άφεση για τις αμαρτίες του και συμφιλίωση με το Θεό, αλλά απελευθέρωση από τους εχθρούς του. Με την ισχυρογνωμοσύνη και με την ανταρσία του είχε μόνος του αποκοπεί από το Θεό. Δεν μπορούσε να επιστρέψει παρά μόνο ακολουθώντας το δρόμο της μετάνοιας και της συντριβής. Ο υπεροπτικός όμως μονάρχης, στην αγωνία τώρα και στην απόγνωση του, αποφάσισε να ζητήσει βοήθεια από κάποια άλλη πηγή.

«Τότε είπεν ο Σαούλ προς τους δούλους αυτού, Ζητήσατέ μοι γυναίκα έχουσαν πνεύμα μαντείας, διά να υπάγω προς αυτήν, και να ερωτήσω αυτήν.» Ο Σαούλ είχε τέλεια γνώση για το χαρακτήρα της νεκρομαντείας. Αυτή είχε σαφώς απαγορευθεί από τον Κύριο, και η ποινή του θανάτου επιβαλλόταν σε όλους όσοι εφάρμοζαν την ανίερη τέχνη της. Όσο ζούσε ο Σαμουήλ, ο Σαούλ είχε διατάξει να θανατωθούν όλες οι μάγισσες και όλοι εκείνοι που είχαν να κάνουν με τα πνεύματα. Τώρα όμως, με την απερι-

σκεψία όπου η απελπισία τον οδήγησε, ζήτησε να βρει διέξοδο στο χρησμό που εκείνος είχε καταδικάσει σαν βδέλυγμα.

Ανέφεραν στο βασιλιά ότι μια γυναίκα που είχε μαντικό πνεύμα, ζούσε κρυφά στην Ενδώρ. Η γυναίκα αυτή είχε συνάψει συνθήκη με το Σατανά να παραδοθεί στον έλεγχό του, για να εκπληρώνει τους σκοπούς του, και σε ανταπόδοσή της ο άρχοντας του κακού έκανε θαύματα για λογαριασμό της αποκαλύπτοντας πράγματα μυστικά.

Μεταμφιεσμένος ο Σαούλ ξεκίνησε νυχτιάτικα, συνοδευόμενος από δύο μόνο ακολούθους του για να βρει το κατάλυμα της μάγισσας. Ω. τι λυπηρό θέαμα! Ο βασιλιάς του Ισραήλ να οδηγείται αιχμάλωτος στο Σατανά με δική του θέληση! Τι πιο σκοτεινό μονοπάτι για τα ανθρώπινα πόδια από εκείνο που διαλέγει όποιος επιμένει να κάνει το δικό του, αντιδρώντας στην ιερή επιρροή του Αγίου Πνεύματος! Τι τρομερότερη σκλαβιά από τη σκλαβιά εκείνου ο οποίος παραδίνεται στον έλεγχο του χειρότερου των τυράννων - του εαυτού του!

Εμπιστοσύνη στο Θεό και υπακοή στο θέλημά Του ήταν οι μοναδικοί όροι με βάση τους οποίους ο Σαούλ θα μπορούσε να είναι βασιλιάς του Ισραήλ. Αν είχε τηρήσει τους όρους αυτούς στο διάστημα της βασιλείας του, η βασιλεία του θα ήταν ασφαλής. Ο Θεός θα ήταν οδηγός του, ο Παντοδύναμος η προάσπισή του. Ο Θεός είχε επί πολύ ανεχθεί το Σαούλ, και παρόλο που η ανταρσία και το πείσμα του είχαν σχεδόν σιγήσει τη θεϊκή φωνή στην ψυχή του, υπήρχε ακόμη ευκαιρία για μετάνοια. Όταν όμως βρισκόμενος σε κίνδυνο, στράφηκε από το Θεό για να ζητήσει φως από μια συνεργάτρια του Σατανά, είχε αποκόψει τον τελειωτικό δεσμό που τον ένωνε με τον Πλάστη του. Είχε καθολοκληρίαν τοποθετηθεί κάτω από τον έλεγχο της δαιμονικής εκείνης δύναμης που χρόνια ολόκληρα ασκείτο επάνω του και που τον είχε φέρει στο χείλος της καταστροφής.

Καλυπτόμενοι από το σκοτάδι, ο Σαούλ και οι ακόλουθοί του προχώρησαν διασχίζοντας την πεδιάδα και περνώντας ασφαλείς από το στράτευμα των Φιλισταίων, διάβηκαν την κορυφογραμμή και έφθασαν στο ερημικό σπίτι της μάγισσας της Ενδώρ. Εκεί μακριά η γυναίκα με το πνεύμα της μαντείας είχε κρυφθεί για να μπορεί να συνεχίσει μυστικά τη μαγγανεία της.

Μεταμφιεσμένος μπορεί να ήταν, αλλά το θεωρητικό παράστημα του Σαούλ και η βασιλική συμπεριφορά του έδειχναν ότι δεν ήταν απλός στρατιώτης. Η γυναίκα υποπτεύθηκε ότι ο επι-

σκέπτης της ήταν ο Σαούλ, και τα πλούσια δώρα του ενίσχυσαν τις υποψίες της. Στο αίτημά του, «μάντευσον, παρακαλώ, εις εμέ διά του πνεύματος της μαντείας, και αναβίβασόν μοι όντινα σοι είπω», η γυναίκα απάντησε: «Ιδού, συ εξεύρεις όσα έκαμεν ο Σαούλ, τίνι τρόπω εξολόθρευσε τους έχοντας πνεύμα μαντείας, και τους μάγους εκ του τόπου. Διά τί λοιπόν συ παγιδεύεις την ζωήν μου, διά να με θανατώσωσι;» Τότε «ώμοσε προς αυτήν ο Σαούλ εις τον Κύριον, λέγων, Ζη Κύριος, δεν θέλει σε συμβή ουδέν κακόν διά τούτο». Και όταν εκείνη είπε «τίνα θέλεις να σοι αναβιβάσω;» αυτός της απάντησε: «τον Σαμουήλ».

Αφού έκανε τις μαγγανείες της, είπε: «Θεούς είδον αναβαίνοντας εκ της γης . . . Γέρων τις αναβαίνει, και είναι περιτετυλιγμένος με επένδυμα.» «Και εγνώρισεν ο Σαούλ ότι ήτο ο Σαμουήλ, και έκυψε κατά πρόσωπον εις την γην, και προσεκύνησε.»

Δεν ήταν ο προφήτης του Θεού αυτός που παρουσιάσθηκε με τα ξόρκια μιας μάγισσας. Ο Σαμουήλ δεν ήταν παρών σε εκείνο το στέκι των πονηρών πνευμάτων. Η υπερφυσική εκείνη παρουσία ήταν το αποκλειστικό δημιούργημα της δύναμης του Σατανά. Αυτός μπορούσε να λάβει τη μορφή του Σαμουήλ με την ίδια ευκολία με την οποία είχε μεταμφιεσθεί σε άγγελο φωτός όταν πείραξε το Χριστό στην έρημο.

Τα πρώτα λόγια της γυναίκας που ακολούθησαν τα μαγικά ξόρκια της ήταν: «Διά τί με ηπάτησας; και συ είσαι ο Σαούλ.» Έτσι, η πρώτη δουλειά του πονηρού πνεύματος που προσωποιούσε τον προφήτη, ήταν να επικοινωνήσει μυστικά με την αμαρτωλή αυτή γυναίκα και να την ειδοποιήσει για την εξαπάτηση που είχε γίνει. Το μήνυμα που ο υποδυόμενος προφήτης απεύθυνε στο Σαούλ, ήταν: «Διά τί με παρηνόχλησας ώστε να με κάμης να αναβώ;» Και ο Σαούλ απάντησε: «Ευρίσκομαι εν μεγάλη αμηχανία, διότι οι Φιλισταίοι πολεμούσιν εναντίον μου, και ο Θεός απεμακρύνθη απ'εμού, και δεν μοι αποκρίνεται πλέον, ούτε διά προφητών, ούτε δι'ενυπνίων, διά τούτο σε εκάλεσα διά να φανερώσης εις εμέ τί να κάμω.»

Όταν ο Σαμουήλ ήταν στη ζωή, ο Σαούλ περιφρονούσε τις συμβουλές του και αγανακτούσε με τις επιπλήξεις του. Τώρα όμως, στην ώρα του κινδύνου και της συμφοράς, έβλεπε την καθοδήγηση του προφήτη σαν τη μοναδική ελπίδα, και προκειμένου να επικοινωνήσει με τον πρέσβη του Ουρανού, ζήτησε μάταιη προσφυγή στην αγγελιοφόρο του Άδη! Ο Σαούλ είχε παραδοθεί ολοκληρωτικά στη δύναμη του Σατανά. Και τότε εκείνος,

που τη μοναδική του ευχαρίστηση βρίσκει προξενώντας τη δυστυχία και την καταστροφή, έκανε ό,τι του ήταν δυνατόν για να προκαλέσει την καταστροφή του δυστυχισμένου βασιλιά. Σε απάντηση της γεμάτης αγωνία παράκλησης του Σαούλ, ήρθε το τρομερό μήνυμα από τα χείλη του υποτιθέμενου Σαμουήλ:

«Διά τί λοιπόν ερωτάς εμέ, αφού ο Κύριος απεμακρύνθη από σου, και έγεινεν εχθρός σου; Ο Κύριος βεβαίως έκαμεν εις εαυτόν ως ελάλησε δ'εμού. Διότι εξέσχισεν ο Κύριος την βασιλείαν εκ της χειρός σου, και έδωκεν αυτήν εις τον πλησίον σου τον Δαβίδ. Επειδή δεν υπήκουσας εις την φωνή του Κυρίου, ουδέ εξετέλεσας τον μέγαν θυμόν Αυτού κατά του Αμαλήκ, διά τούτο ο Κύριος έκαμεν εις σε το πράγμα τούτο την ημέραν ταύτην, και θέλει παραδώσει ο Κύριος και τον Ισραήλ μετά σου εις την χείρα των Φιλισταίων.»

Καθ'όλο το διάστημα της ανταρσίας του ο Σαούλ είχε κολακευθεί και είχε εξαπατηθεί από το Σατανά. Είναι έργο του πειραστή να υποτιμάει την αμαρτία, να παρουσιάζει το μονοπάτι της παράβασης εύκολο και ελκυστικό, και να τυφλώνει το νου στις προειδοποιήσεις και στις απειλές του Κυρίου. Με τη μαγευτική του δύναμη ο Σατανάς είχε κάνει το Σαούλ να βρίσκει δικαιολογίες για την περιφρόνηση που έδειχνε στις παρατηρήσεις και στις προειδοποιήσεις του Σαμουήλ.

Τώρα όμως στην έσχατη δυστυχία του βασιλιά, ο δαίμονας στράφηκε εναντίον του, παρουσιάζοντάς του το τερατούργημα της αμαρτίας του και την απραγματοποίητη ελπίδα για συγχώρηση, με σκοπό να τον εξωθήσει στην απόγνωση. Τίποτε καλύτερο δεν μπορούσε να έχει διαλέξει για να παραλύσει το θάρρος του και να φέρει σύγχυση στην κρίση του με σκοπό να τον οδηγήσει στην έσχατη απελπισία και στην καταστροφή.

Ο Σαούλ λιποθύμησε από την εξάντληση και τη νηστεία. Τρομοκρατήθηκε από τις τύψεις της συνείδησης. Μόλις η φοβερή πρόρρηση έφθασε στα αυτιά του, το κορμί του ταλαντεύθηκε σαν γέρικο, ανεμοδαρμένο δένδρο και έπεσε μπρούμυτα καταγής.

Η μάγισσα αναστατώθηκε. Ο βασιλιάς του Ισραήλ κειτόταν σωριασμένος στα πόδια της σαν νεκρός. Αν ξεψυχούσε μέσα στο άντρο της, ποιες θα ήταν οι συνέπειες γι'αυτήν; Τον ικέτευε να σηκωθεί και να φάει κάτι, επιμένοντας ότι, όπως εκείνη είχε ριψοκινδυνεύσει τη ζωή της και έκανε την επιθυμία του, έτσι και αυτός τώρα έπρεπε να ενδώσει στο αίτημά της για να διατηρήσει τη δική του ζωή.

66. Ο θάνατος του Σαούλ

Όταν και οι υπηρέτες του πρόσθεσαν και αυτοί τα παρακάλια τους, ο Σαούλ τελικά υποχώρησε και η γυναίκα έφερε μπροστά του το θρεφτάρι της - ένα δαμάλι - και άζυμο ψωμί που ετοίμασε στα βιαστικά. Τι θέαμα! Στην ερημική σπηλιά της μάγισσας, όπου πριν από λίγο ηχούσαν τα λόγια για τις θανάσιμες προοιωνίσεις παρουσία της αγγελιοφόρου του Σατανά, εκείνος που είχε χρισθεί από το Θεό βασιλιάς του Ισραήλ, στρώθηκε να φάει αναμένοντας την ολέθρια πάλη.

Πριν χαράξει, επέστρεψε με τους συνοδούς του στο στρατόπεδο του Ισραήλ για να ετοιμασθεί για τη μάχη. Ζητώντας να συμβουλευθεί εκείνο το πνεύμα του σκότους, ο Σαούλ καταστράφηκε. Κατατρυχόμενος από τον τρόμο της απόγνωσης, ήταν αδύνατον να εμψυχώσει το στρατό του και να τον ενθαρρύνει. Χωρισμένος από την Πηγή της δύναμης, δεν μπορούσε να κατευθύνει το νου των Ισραηλιτών να προσβλέψουν στο Θεό για βοήθεια. Έτσι, η πρόρρηση του κακού έφερε ήδη τα αποτελέσματά της.

Στην πεδιάδα του Σουνήμ και στην κλιτύδα του όρους Γελβουέ τα στρατεύματα του Ισραήλ και οι πολεμικές δυνάμεις των Φιλισταίων συμπτύσσονταν για μια θανάσιμη μάχη. Μολονότι η τρομακτική σκηνή στην τρώγλη της Ενδώρ είχε απογυμνώσει την καρδιά του από κάθε ελπίδα, ο Σαούλ μαχόταν με απεγνωσμένη ανδρεία για το θρόνο του και για το βασίλειό του.

Μάταια όμως. «Έφυγον οι άνδρες του Ισραήλ από προσώπου των Φιλισταίων, και έπεσον πεφονευμένοι εν τω όρει Γελβουέ.» Τρεις γενναίοι γιοι του Σαούλ έπεσαν σκοτωμένοι στο πλευρό του. Οι τοξότες πλησίαζαν το Σαούλ. Είχε δει τους στρατιώτες του σκοτωμένους ολόγυρά του και τους τρεις πριγκιπικούς γόνους του σφαγμένους με σπαθί. Πληγωμένος τώρα ο ίδιος, δεν ήταν σε θέση ούτε να αγωνισθεί ούτε να φύγει. Αφού δεν είχε γλιτωμό και ήταν αποφασισμένος να μη πέσει ζωντανός στα χέρια των Φιλισταίων, διέταξε τον οπλοφόρο του: «Σύρε την ρομφαίαν σου, και διαπέρασόν με δι'αυτής.» Όταν ο άνθρωπος αρνήθηκε να σηκώσει το χέρι του εναντίον του κεχρισμένου του Κυρίου, ο Σαούλ έθεσε τέρμα στη ζωή του πέφτοντας επάνω στο σπαθί του.

Έτσι χάθηκε ο πρώτος βασιλιάς του Ισραήλ με το στίγμα της αυτοκτονίας να βαραίνει την ψυχή του. Η ζωή του ήταν μια αποτυχία και κατέβηκε στον τάφο κυλισμένος στην ατίμωση και στην

απόγνωση, επειδή είχε προτάξει το δικό του διαστραμμένο θέλημα εναντίον του θελήματος του Θεού.

Η είδηση της ήττας διαδόθηκε παντού, σκορπίζοντας τον τρόμο σε ολόκληρο το Ισραήλ. Οι άνθρωποι έφυγαν από τις πόλεις και ανενόχλητοι τις κατέλαβαν οι Φιλισταίοι. Η βασιλεία του Σαούλ, αποχωρισμένη από το Θεό, είχε επιφέρει την ολοσχερή σχεδόν καταστροφή του λαού.

Την επόμενη ημέρα της συμπλοκής οι Φιλισταίοι, ερευνώντας το πεδίο της μάχης για να απογυμνώσουν τους σκοτωμένους, ανακάλυψαν τα πτώματα του Σαούλ και των τριών παιδιών του. Για να ολοκληρώσουν το θρίαμβό τους, αποκεφάλισαν το Σαούλ και τον έγδυσαν από την πανοπλία του. Έπειτα, κεφάλι και πανοπλία με του αίματος τη δυσωδία, στάλθηκαν στη χώρα των Φιλισταίων σαν τρόπαιο της νίκης «διά να διαδώσωσι την αγγελίαν εις τον οίκον των ειδώλων αυτών, και μεταξύ του λαού». Τελικά η πανοπλία τοποθετήθηκε «εις τον οίκον της Ασταρώθ», ενώ το κεφάλι το έμπηξαν στο ναό του Δαγών. Έτσι, η δόξα της νίκης αποδόθηκε στη δύναμη των ψευδών θεών, και το όνομα του Θεού ονειδίσθηκε.

Τα πτώματα του Σαούλ και των γιων του σβαρνίσθηκαν στη Βαιθ-σάν, μια πόλη που δεν απείχε πολύ από τη Γελβουέ, κοντά στον Ιορδάνη ποταμό. Εκεί τα κρέμασαν με αλυσίδες για να κατασπαραχθούν από τα όρνεα. Γενναίοι όμως άνδρες της Ιαβείς-γαλαάδ, θυμούμενοι την απελευθέρωση που είχε κάνει στην πόλη τους ο Σαούλ στα προηγούμενα και ευτυχέστερα χρόνια, εκδήλωσαν τότε την ευγνωμοσύνη τους, γλιτώνοντας τα σώματα του βασιλιά και των πριγκίπων, και κάνοντάς τους μια τιμητική ταφή.

Διασχίζοντας μέσα στη νύχτα τον Ιορδάνη, «έλαβον το σώμα του Σαούλ και τα σώματα των υιών αυτού από του τείχους Βαιθσάν, και ήλθον εις Ιαβείς, και έκαυσαν αυτά εκεί, και έλαβον τα οστά αυτών, και έθαψαν υπό το δένδρον εν Ιαβείς, και ενήστευσαν επτά ημέρας.» Έτσι, η μεγαλόψυχη πράξη πριν από σαράντα χρόνια εξασφάλισε στο Σαούλ και στους γιους του ενταφιασμό από στοργικά και σπλαχνικά χέρια τη σκοτεινή εκείνη ώρα της καταστροφής και της ατίμωσης.

66. Ο θάνατος του Σαούλ

ΑΡΧΑΙΑ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΜΑΓΕΙΑ

Η βιβλική εξιστόρηση της επίσκεψης του Σαούλ στη γυναίκα της Ενδώρ έχει γίνει πηγή αμηχανίας για πολλούς μελετητές της Βίβλου. Υπάρχουν μερικοί που θεωρούν ότι ο Σαμουήλ ήταν πραγματικά παρών στη συνέντευξη με το Σαούλ, ενώ η ίδια η Γραφή περιέχει επαρκή στοιχεία για την αντίθετη κατάληξη. Αν, όπως ισχυρίζονται μερικοί, ο Σαμουήλ βρισκόταν στον ουρανό, έπρεπε να είχε κληθεί από εκεί είτε με τη δύναμη του Θεού είτε με τη δύναμη του Σατανά.

Κανείς δεν μπορεί προς στιγμή να πιστέψει ότι ο Σατανάς είχε τη δύναμη να καλέσει τον άγιο προφήτη του Θεού από τον ουρανό, τιμώντας τα ξόρκια μιας εγκαταλειμμένης γυναίκας. Ούτε μπορούμε να συμπεράνουμε ότι ο Κύριος τον κάλεσε στην τρώγλη της μάγισσας, ενώ προηγουμένως είχε αρνηθεί να επικοινωνήσει με το Σαούλ «ούτε δι'ενυπνίων, ούτε διά του Ουρίμ, ούτε διά προφητών». (Α΄Σαμ. 28:6). Αυτά ήταν τα καθορισμένα από το Θεό μέσα επικοινωνίας, και δεν τα προσπέρασε ο Θεός για να μεταδώσει κάποιο μήνυμα μέσο ενός πράκτορα του Σατανά.

Το ίδιο το μήνυμα αποτελεί ικανοποιητική απόδειξη της προέλευσής του. Σκοπό δεν είχε να φέρει το Σαούλ σε μετάνοια, αλλά να τον εξωθήσει στην καταστροφή. Επιπλέον, η πράξη του Σαούλ να συμβουλευθεί μια μάγισσα αναφέρεται στη Γραφή σαν η αιτία για την οποία ο Κύριος τον απέρριψε και τον εγκατέλειψε στην καταστροφή. «Ούτως απέθανεν ο Σαούλ, διά την ανομίαν αυτού την οποίαν ηνόμισεν εις τον Κύριον, εναντίον του λόγου του Κυρίου τον οποίον δεν εφύλαξε. Και έτι διότι εζήτησεν άνθρωπον έχοντα πνεύμα μαντείας, *διά να ερωτήση* και δεν ηρώτησε τον Κύριον, διά τούτο εθανάτωσεν αυτόν και έστρεψε την βασιλείαν εις τον Δαβίδ τον υιόν του Ιεσσαί.» (Α΄Χρον. 10:13,14).

Εδώ αναφέρεται με σαφήνεια ότι ο Σαούλ ρώτησε το πνεύμα της μαντείας και όχι τον Κύριο. Δεν επικοινώνησε με το Σαμουήλ, τον προφήτη του Θεού, αλλά μέσο της μάγισσας ήρθε σε επαφή με το Σατανά. Ο Σατανάς δεν μπορούσε να παρουσιάσει τον πραγματικό Σαμουήλ, αλλά παρουσίασε έναν κίβδηλο που εκπλήρωνε τον παραπλανητικό σκοπό του.

΄Ολες σχεδόν οι μορφές της αρχαίας μαγγανείας και της μαύρης μαγείας στηρίζονται στην παραδοχή της επικοινωνίας με τους νεκρούς. Αυτοί που ασχολούντο με την τέχνη της νεκρομαντείας, ισχυρίζονταν ότι έρχονταν σε επαφή με τα πνεύματα των νεκρών και ότι μέσο αυτών μπορούσαν να πληροφορηθούν για μελλοντικά γεγονότα. Η συνήθεια αυτή της προσφυγής στους νεκρούς αναφέρεται στην προφητεία του Ησαΐα: «΄Οταν σας είπωσιν, Ερωτήσατε τους έχοντας πνεύμα μαντείας, τους νεκρομάντεις, τους μορμυρίζοντας και ψιθυρίζοντας, αποκρίθητε, Ο λαός δεν θέλει ερωτήσει τον Θεόν αυτού; θέλει προστρέξει *εις τους νεκρούς περί των ζώντων;»* (Ησ. 8:19).

Η ίδια αυτή πίστη της επικοινωνίας με τους νεκρούς αποτέλεσε το θεμέλιο λίθο της ειδωλολατρίας των εθνικών. Οι εθνικοί πίστευαν ότι οι θεοί τους ήταν πνεύματα θεοποιημένα των νεκρών ηρώων. ΄Ωστε η θρησκεία των ειδωλολατρών ήταν η προσκύνηση των νεκρών. Αυτό παρουσιάζει η Γραφή.

Στην αφήγηση του αμαρτήματος του Ισραήλ στη Βαιθ-φεγώρ αναφέρεται: «Έμεινεν ο Ισραήλ εν Σιττείμ, και ήρχισεν ο λαός να πορνεύη μετά των θυγατέρων Μωάβ, αίτινες προσεκάλεσαν τον λαόν εις τας θυσίας αυτών, και έφαγεν ο λαός και προσεκύνησε τους θεούς αυτών. Και προσεκολλήθη ο Ισραήλ εις τον Βέελ-φεγώρ.» Ο ψαλμωδός μάς λέει σε τι είδους θεούς προσφέρονταν αυτές οι θυσίες. Μιλώντας για την ίδια αποστασία των Ισραηλιτών, λέει: «Προσεκολλήθησαν εις τον Βέελ-φεγώρ, και *έφαγον θυσίας νεκρών*» (Αρ. 25:1-3, Ψαλμ. 106:28), θυσίες δηλαδή που είχαν προσφερθεί στους νεκρούς.

Η θεοποίηση των νεκρών κατέλαβε εξέχουσα θέση σε όλα σχεδόν τα ειδωλολατρικά συστήματα, το ίδιο και η υποτιθέμενη επικοινωνία με τους νεκρούς. Οι άνθρωποι πίστευαν ότι οι θεοί γνωστοποιούσαν το θέλημά τους και έδιναν συμβουλές στις ερωτήσεις τους. Στην κατηγορία αυτή ανήκαν οι περίφημοι ελληνικοί και ρωμαϊκοί χρησμοί.

Η πίστη στην επικοινωνία με τους νεκρούς εξακολουθεί να υφίσταται και στις χριστιανικές ακόμη θεωρούμενες χώρες. Κάτω

από το όνομα του πνευματισμού, η συνήθεια της επικοινωνίας με υπάρξεις που ισχυρίζονται ότι είναι τα πνεύματα των εκλιπόντων, έχει λάβει τεράστιες διαστάσεις. Αποσκοπεί να ανταποκριθεί στα συμπαθητικά αισθήματα αυτών που είδαν προσφιλή τους πρόσωπα να κατεβαίνουν στον τάφο. Πνευματικές υπάρξεις παρουσιάζονται κατά καιρούς σε ορισμένα άτομα με τη μορφή των εκλιπόντων φίλων τους και αφηγούνται γεγονότα που σχετίζονται με τη ζωή τους και κάνουν πράγματα που συνήθιζαν να κάνουν όταν ήταν ζωντανοί. Με αυτό τον τρόπο οδηγούν τους ανθρώπους να πιστέψουν ότι οι πεθαμένοι φίλοι τους είναι άγγελοι που αιωρούνται από πάνω τους και επικοινωνούν μαζί τους. Έτσι, αυτοί που υποτίθεται ότι είναι τα πνεύματα των νεκρών, σχεδόν ειδωλοποιούνται, και για πολλούς ο λόγος τους έχει μεγαλύτερο κύρος από το λόγο του Θεού.

Υπάρχουν όμως και πολλοί που θεωρούν τον πνευματισμό μόνο σαν δόλια εξαπάτηση. Οι εκδηλώσεις επάνω στις οποίες ο πνευματισμός στηρίζει τους ισχυρισμούς του για τον υπερφυσικό χαρακτήρα του αποδίδονται σε απατεωνιά των μέντιουμ. Ενώ όμως αληθεύει ότι τα απατηλά αποτελέσματα εκλαμβάνονται πολλές φορές σαν γνήσιες εκδηλώσεις, υπήρξαν μολαταύτα και σημαντικές περιπτώσεις αποδεδειγμένων υπερφυσικών δυνάμεων. Και πολλοί από αυτούς που απορρίπτουν τον πνευματισμό σαν αποκύημα μόνο της ανθρώπινης επιτηδειότητας και κατεργαριάς, όταν βρεθούν αντιμέτωποι με αποδεικτικές περιστάσεις, τις οποίες δεν μπορούν να εξηγήσουν επάνω στα δεδομένα αυτά, καταλήγουν στο να παραδεχθούν τους ισχυρισμούς του.

Ο σύγχρονος πνευματισμός και οι διάφορες μορφές της αρχαίας μαγγανείας και ειδωλολατρίας - που όλα τους έχουν για βασική αρχή την επικοινωνία με τους νεκρούς - είναι εδραιωμένα επάνω στο πρώτο εκείνο ψέμα με το οποίο ο Σατανάς εξαπάτησε την Εύα στον κήπο της Εδέμ: «Δεν θέλετε βεβαίως αποθάνει, αλλ'εξεύρει ο Θεός ότι καθ'ην ημέραν φάγητε απ'αυτού . . . θέλετε γείνει ως θεοί.» (Γέν. 3:4,5). Όσοι στηρίζονται στο ψεύδος και το συνεχίζουν, γίνονται όμοιοι με τον πατέρα του ψεύδους.

Στους Εβραίους είχε ρητά απαγορευθεί να συμμετέχουν με οποιονδήποτε τρόπο στην υποτιθέμενη επικοινωνία με νεκρούς. Ο Θεός έκλεισε τελεσίδικα την πόρτα αυτή όταν είπε:

> «Οι νεκροί δεν γνωρίζουσιν ουδέν . . . και δεν θέλουσιν έχει πλέον εις τον αιώνα μερίδα εις πάντα όσα γίνονται υπό

τον ήλιον.» «Το πνεύμα αυτού εξέρχεται, αυτός επιστρέφει εις την γην αυτού, εν εκείνη τη ημέρα οι διαλογισμοί αυτού αφανίζονται.» (Εκκλ. 9:5,6, Ψαλμ. 146: 4).

Ακόμη, ο Κύριος δήλωσε στον Ισραήλ:

«Η ψυχή ήτις ακολουθήση τους έχοντας πνεύμα μαντείας, και τους επαοιδούς, διά να πορνεύη κατόπιν αυτών, θέλω επιστήσει το πρόσωπόν μου κατά της ψυχής εκείνης, και θέλω εξολοθρεύσει αυτήν εκ μέσου του λαού αυτής.» (Λευιτ. 20:6).

Τα «πνεύματα μαντείας» δεν ήταν τα πνεύματα των νεκρών, αλλά πονηροί άγγελοι - οι απεσταλμένοι του Σατανά. Η αρχαία ειδωλολατρία η οποία - όπως είδαμε - συμπεριλαμβάνει και τα δύο, δηλαδή τη λατρεία των νεκρών και την υποτιθέμενη επικοινωνία με αυτούς, αναφέρεται στη Βίβλο ως λατρεία δαιμονίων.

Ο απόστολος Παύλος προειδοποιώντας τους αδελφούς του να μη συμμετέχουν με κανένα τρόπο στην ειδωλολατρία των εθνικών γειτόνων τους, λέει: «Εκείνα τα οποία θυσιάζουσι τα έθνη, εις τα δαιμόνια θυσιάζουσι, και ουχί εις τον Θεόν. Δεν θέλω σεις να γείνησθε κοινωνοί των δαιμονίων.» Ο ψαλμωδός αναφερόμενος στον Ισραήλ, λέει ότι «εθυσίασαν τους υιούς αυτών και τας θυγατέρας αυτών εις τα δαιμόνια», και στο επόμενο εδάφιο εξηγεί ότι τους «εθυσίασαν εις τα γλυπτά της Χαναάν.» (Α΄Κορ. 10:20, Ψαλμ. 106: 37,38). Ενώ υποτίθεται ότι λάτρευαν τους νεκρούς, λάτρευαν τους δαίμονες στην πραγματικότητα.

Ο σύγχρονος πνευματισμός, στηριζόμενος επάνω στην ίδια βάση, δεν είναι παρά μια νεοσχηματισμένη αναβίωση της μαγείας και της ειδωλολατρίας που ο Θεός είχε καταδικάσει και είχε απαγορεύσει στην παλαιά εποχή. Έχει προλεχθεί στη Γραφή ότι «εν τοις υστέροις καιροίς θέλουσιν αποστατήσει τινές από της πίστεως, προσέχοντες εις πνεύματα πλάνης, και εις διδασκαλίας δαιμονίων». (Α΄Τιμ. 4:1).

Στη δεύτερη επιστολή του στους Θεσσαλονικείς ο απόστολος Παύλος χαρακτηριστικά δηλώνει ότι το ιδαίτερο έργο του Σατανά - ο πνευματισμός - αποτελεί γεγονός που θα προηγηθεί αμέσως πριν από τη δευτέρα παρουσία του Χριστού. Αναφέρει ότι η δευτέρα παρουσία του Χριστού επέρχεται αφού προηγουμένως αποκαλυφθεί η «ενέργεια του Σατανά εν πάση δυνάμει και σημείοις και τέρασι ψεύδους». Και ο Πέτρος, περιγράφοντας τους κινδύνους στους οποίους η εκκλησία θα εκτεθεί στις έσχατες ημέρες, λέγει ότι όπως υπήρξαν ψευδοπροφήτες οι οποίοι οδήγησαν τον Ισραήλ στην αμαρτία, έτσι πάλι θα υπάρξουν ψευδοδιδάσκαλοι

«οίτινες θέλουσι παρεισάξει αιρέσεις απωλείας, αρνούμενοι και τον αγοράσαντα αυτούς Δεσπότην . . . και πολλοί θέλουσιν εξακολουθήσει εις τας απωλείας αυτών.» (Β΄Θεσ. 2:9, Β΄Πέτρ. 2:1,2). Στο σημείο αυτό ο απόστολος δείχνει τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των πνευματιστών δασκάλων. Αρνούνται να δεχθούν το Χριστό ως τον Υιό του Θεού.

Σχετικά με αυτούς τους δασκάλους, ο αγαπητός Ιωάννης δηλώνει: «Τίς είναι ο ψεύστης, ειμή ο αρνούμενος ότι ο Ιησούς δεν είναι ο Χριστός; ούτος είναι ο αντίχριστος, ο αρνούμενος τον Πατέρα και τον Υιόν.» (Α΄Ιωάν. 2:22,23). Με το να αρνείται το Χριστό, ο πνευματισμός αρνείται τόσο τον Πατέρα όσο και τον Υιό, και η Γραφή ονομάζει αυτό εκδήλωση του αντιχρίστου.

Με την πρόρρηση της μοίρας του Σαούλ που έκανε ο Σατανάς χρησιμοποιώντας τη γυναίκα της Ενδώρ, σκόπευε να παγιδεύσει το λαό Ισραήλ. Έλπιζε ότι θα μπορούσε να τους δημιουργήσει εμπιστοσύνη προς τη μάντισσα και να τους κάνει να πηγαίνουν να τη συμβουλεύονται. Έτσι, θα στρέφονταν από το Θεό ως σύμβουλό τους και θα περνούσαν στην καθοδήγηση του Σατανά.

Το δόλωμα με το οποίο ο πνευματισμός έλκει τα πλήθη, είναι η υποτιθέμενη δύναμη που έχει να σηκώνει το παραπέτασμα που καλύπτει το μέλλον και να φανερώνει στους ανθρώπους τα κρυπτά του Θεού. Στο λόγο Του ο Θεός μας αποκαλύπτει τα σοβαρά γεγονότα του μέλλοντος - όλα εκείνα που μας είναι απαραίτητα να γνωρίζουμε - και μας έχει χορηγήσει ένα ασφαλή οδηγό για να βαδίζουμε ανάμεσα σε όλους τους κινδύνους που συναντούν τα πόδια μας. Ο σκοπός όμως του Σατανά είναι να εκμηδενίσει την εμπιστοσύνη του ανθρώπου προς το Θεό, να τους κάνει να νιώθουν δυσαρεστημένοι με την κατάσταση του βίου τους, να τους οδηγήσει να αναζητήσουν να μάθουν αυτά που ο Θεός με τη σοφία του απέκρυψε, και να περιφρονήσουν εκείνα που μέσα στον άγιο λόγο Του έχει αποκαλύψει.

Πολλοί χάνουν την ησυχία τους όταν δεν είναι σε θέση να γνωρίζουν την ακριβή εξέλιξη των πραγμάτων. Δεν μπορούν να ανεχθούν την αβεβαιότητα, και με την ανυπομονησία που δείχνουν, αρνούνται να περιμένουν για να δουν τη σωτηρία που ετοιμάζει ο Θεός. Ο φόβος για επερχόμενα δεινά τούς οδηγεί σχεδόν στην παράκρουση. Παραδίνονται στα ατίθασα αισθήματά τους και τρέχουν δώθε κείθε με παθιασμένη οδύνη αναζητώντας πληροφορίες για κάτι που δεν τους έχει αποκαλυφθεί.

67. Αρχαία και σύγχρονη μαγεία

Αν μπορούσαν μόνο να έχουν εμπιστοσύνη στο Θεό και να αγρυπνούν στην προσευχή, θα έβρισκαν θεϊκή παρηγοριά. Θα ηρεμούσε το πνεύμα τους με την επικοινωνία του Θεού. Οι κοπιασμένοι και οι φορτισμένοι θα έβρισκαν ανάπαυση στις ψυχές τους, αρκεί να ήθελαν να πάνε στον Ιησού. Όταν όμως αμελούν τα μέσα που ο Θεός έχει ορίσει για την ανακούφισή τους και καταφεύγουν σε άλλες πηγές με την ελπίδα να μάθουν αυτό που έχει αποκρύψει ο Θεός, διαπράττουν το σφάλμα του Σαούλ και συναποκομίζουν μόνο το κακό κάνοντας αυτό.

Ο Θεός δυσαρεστείται από την πορεία αυτή και έχει εκφρασθεί γι'αυτό με τον πιο σαφή τρόπο. Αυτή η ανυπόμονη βιασύνη να ρίξουν κάτω την αυλαία που καλύπτει το μέλλον, φανερώνει έλλειψη εμπιστοσύνης στο Θεό και αφήνει την ψυχή αφρούρητη στις υποκινήσεις του αρχιαπατεώνα. Ο Σατανάς προκαλεί τους ανθρώπους να συμβουλευθούν τους μάντεις, και, αποκαλύπτοντας τα κρυφά του παρελθόντος, εμπνέει εμπιστοσύνη στη δύναμή του να προλέγει τα γεγονότα του μέλλοντος. Με τη μακραίωνη πείρα που έχει αποκτήσει, μπορεί να χαράξει τη γραμμή της λογικής από την αιτία στο αποτέλεσμα και συχνά να μεταδώσει με σχετική ακρίβεια μερικά μελλοντικά γεγονότα της ζωής του ανθρώπου. Έτσι, γίνεται ικανός να αποπλανά δυστυχισμένες ασύνετες ψυχές και να τις σέρνει αιχμάλωτες στο θέλημά του.

Ο Θεός μάς έχει προειδοποιήσει με τον προφήτη Του:

> «Όταν σας είπωσιν, Ερωτήσατε τους έχοντας πνεύμα μαντείας, τους νεκρομάντεις, τους μορμυρίζοντας και ψιθυρίζοντας, αποκρίθητε, Ο λαός, δεν θέλει ερωτήσει τον Θεόν αυτού; θέλει προστρέξει εις τους νεκρούς περί των ζώντων; Εις τον νόμον και εις την μαρτυρίαν, εάν δεν λαλώσι κατά τον λόγον τούτον, βεβαίως δεν είναι φως εν αυτοίς.» (Ησ. 8:19,20).

Αυτοί που έχουν ένα Θεό άγιο, άπειρο σε σοφία και δύναμη θα πηγαίνουν στους μάγους οι οποίοι αντλούν τη γνώση τους από την εξοικείωσή τους με τον εχθρό του Κυρίου μας; Ο Θεός ο ίδιος είναι το φως του λαού Του. Τους ζητάει να ρίξουν το βλέμμα της πίστης τους στις δόξες τις καλυμμένες από τα ανθρώπινα μάτια. Ο Ήλιος της Δικαιοσύνης στέλνει τις λαμπρές ακτίνες Του στην καρδιά τους. Δέχονται φως από το θρόνο του ουρανού και δεν έχουν καμιά όρεξη να στραφούν μακριά από την πηγή του φωτός προς τους απεσταλμένους του Σατανά.

Το μήνυμα του δαίμονα προς το Σαούλ, παρόλο που ήταν επίκριση της αμαρτίας και πρόρρηση της τιμωρίας, δε στόχευε να

τον μεταλλάξει, αλλά να τον εξωθήσει στην απελπισία και στον αφανισμό. Τις πιο πολλές φορές όμως η πρόθεση του πειραστή εξυπηρετείται καλύτερα παρασύροντάς τους ανθρώπους στην καταστροφή με κολακείες. Η διδασκαλία των δαιμόνιων θεών της αρχαιότητας ενθάρρυνε τις ποταπότερες συνήθειες. Οι θεϊκές εντολές που καταδικάζουν την αμαρτία και επιβάλλουν τη δικαιοσύνη, παραμερίζονταν. Η αλήθεια πολύ λίγο υπολογιζόταν, και η ανηθικότητα όχι μόνο επιτρεπόταν, αλλά και αποτελούσε αντικείμενο απόλαυσης.

Ο πνευματισμός διατείνεται ότι δεν υπάρχει θάνατος, ούτε αμαρτία, ούτε κρίση, ούτε τιμωρία, ότι οι άνθρωποι είναι ημίθεοι, ότι η επιθυμία είναι ο υπέρτατος νόμος και ότι ο άνθρωπος είναι υπόλογος μόνο στον εαυτό του. Οι φραγμοί που έθεσε ο Θεός για να περιφρουρήσει την αλήθεια, η αγνότητα και η ευσέβεια απορρίπτονται, και πολλοί με τον τρόπο αυτό ενθαρρύνονται στο να αμαρτάνουν. Μια τέτοια διδαχή δεν προϋποθέτει παρόμοια προέλευση με εκείνη της δαιμονολατρίας;

Ο Κύριος παρουσίασε στους Ισραηλίτες τα αποτελέσματα της επικοινωνίας με τα πονηρά πνεύματα, στα βδελύγματα των Χαναναίων. Αυτοί ήταν άνθρωποι χωρίς φυσιολογικά αισθήματα, ειδωλολάτρες, μοιχοί, εγκληματίες και βδελυροί με απαίσια διαφθαρμένες σκέψεις και αηδιαστικές συνήθειες. Άνθρωποι που δε γνώριζαν την ίδια την καρδιά τους, επειδή «η καρδία είναι απατηλή υπέρ πάντα, και σφόδρα διεφθαρμένη.» (Ιερ. 17:9)

Ο Θεός όμως καταλαβαίνει τις κλίσεις της διεστραμμένης φύσης του ανθρώπου. Τότε, όπως και τώρα, ο Σατανάς καιροφυλακτούσε να δημιουργήσει ευνοϊκές επαναστατικές συνθήκες, ώστε ο λαός του Ισραήλ να παρουσιασθεί στο Θεό τόσο απεχθής όσο και οι Χαναναίοι. Ο εχθρός των ψυχών πάντοτε αγρυπνεί στο να ανοίγει κανάλια για την ακατάσχετη ροή του κακού μέσα μας, επειδή επιθυμεί την καταστροφή μας και την καταδίκη μας από το Θεό.

Ο Σατανάς ήταν αποφασισμένος να διατηρήσει την κυριαρχία του στη γη Χαναάν, και όταν αυτή έγινε η κατοίκηση του Ισραήλ, ο νόμος του Θεού έγινε ο νόμος της χώρας, τότε μίσησε τον Ισραήλ με μίσος σκληρό και κακοηθέστατο, και σχεδίαζε την καταστροφή τους.

Με τα μέντιουμ των πονηρών πνευμάτων εισήχθησαν ξένοι θεοί, και εξαιτίας της παράβασης ο εκλεκτός λαός τελικά διασκορπίσθηκε μακριά από τη Χώρα της Επαγγελίας. Την ιστορία

αυτή αγωνίζεται ο Σατανάς να επαναλάβει στις ημέρες μας. Ο Θεός οδηγεί το λαό Του έξω από τα βδελύγματα του κόσμου προκειμένου να μπορέσει να τηρήσει το νόμο Του. Και γι'αυτό, το μίσος που τρέφει «ο κατήγορος των αδελφών» δε γνωρίζει όρια. «Κατέβη ο διάβολος εις εσάς έχων θυμόν μέγαν, επειδή γνωρίζει ότι ολίγον καιρόν έχει.» (Αποκ. 12:10,12). Η αντίτυπη γη της επαγγελίας βρίσκεται ακριβώς μπροστά μας, και ο Σατανάς είναι αποφασισμένος να καταστρέψει το λαό του Θεού και να τους αποξενώσει από την κληρονομιά τους. Η παραίνεση «αγρυπνείτε και προσεύχεσθε διά να μη εισέλθητε εις πειρασμόν» (Μάρκ. 14:38) ποτέ δε χρειαζόταν περισσότερο από ό,τι τώρα.

Ο λόγος του Κυρίου στον αρχαίο Ισραήλ απευθύνεται επίσης και στο λαό Του της σημερινής εποχής:

> «Δεν θέλετε ακολουθεί τους έχοντας πνεύμα μαντείας, ουδέ θέλετε προσκολληθή εις επαοιδούς, ώστε να μιαίνησθε δι'αυτών», «διότι πας ο πράττων ταύτα είναι βδέλυγμα εις τον Κύριον.» (Λευιτ. 19:31, Δευτ. 18:12)

67. Αρχαία και σύγχρονη μαγεία

Ο ΔΑΒΙΔ ΣΤΗ ΣΙΚΛΑΓ

(Βασίζεται στα βιβλία Α΄Σαμουήλ, κεφ. 29:, 30:, Β΄Σαμουήλ, κεφ.1:)

Ο Δαβίδ και οι άνδρες του δεν είχαν πάρει μέρος στη μάχη μεταξύ του Σαούλ και των Φιλισταίων, αν και είχαν συμβαδίσει με τους Φιλισταίους μέχρι το πεδίο της μάχης. Καθώς τα δύο στρατεύματα ετοιμάζονταν να δώσουν μάχη, ο γιος του Ιεσσαί βρέθηκε σε μεγάλη αμηχανία. Αναμενόταν ότι θα πολεμούσε στο πλευρό των Φιλισταίων. Αν κατά τη συμπλοκή εγκατέλειπε την ταχθείσα θέση του και λιποτακτούσε, όχι μόνο θα στιγματιζόταν για ανανδρία αλλά και για αχαριστία και προδοσία προς τον Αγχούς που τον είχε προστατεύσει και του είχε δείξει εμπιστοσύνη.

Μια τέτοια πράξη θα κηλίδωνε το όνομά του με ατιμία και θα τον εξέθετε στην οργή των εχθρών του τους οποίους έπρεπε να φοβάται περισσότερο από ό,τι το Σαούλ. Από την άλλη μεριά, ούτε για ένα λεπτό θα δεχόταν να πολεμήσει εναντίον του Ισραήλ. Αν έκανε ένα τέτοιο πράγμα, θα γινόταν προδότης της πατρίδας του, εχθρός του Θεού και του λαού του. Αυτό θα έφραζε για πάντα το δρόμο του για το θρόνο του Ισραήλ. Και αν ο Σαούλ φονευόταν στη μάχη, ο θάνατός του θα αποδιδόταν στο Δαβίδ.

Ο Δαβίδ αντιλήφθηκε ότι είχε στραβοπατήσει. Θα ήταν πολύ καλύτερα γι'αυτόν αν είχε ζητήσει να καταφύγει στα ισχυρά του Θεού ορεινά οχυρά παρά στους άσπονδους εχθρούς του Κυρίου και του λαού Του. Αλλά με τη μεγάλη ευσπλαχνία Του ο Θεός δεν τιμώρησε το σφάλμα του δούλου Του εγκαταλείποντάς τον μόνο του μέσα στην απελπισία και στην αμηχανία του. Ο Δαβίδ, αν και έχασε το έρεισμά του στη θεϊκή δύναμη επειδή παραστράτησε και απομακρύνθηκε από το δρόμο της αυστηρής ακεραιότητας, στην καρδιά του όμως είχε πάντοτε την πρόθεση να παραμείνει πιστός

στο Θεό. Ενώ ο Σατανάς και η στρατιά του εργάζονταν δραστήρια βοηθώντας τους εχθρούς του Θεού και του Ισραήλ να καταστρώσουν σχέδιο εναντίον ενός βασιλιά που είχε εγκαταλείψει το Θεό, οι άγγελοι του Κυρίου προσπαθούσαν να ελευθερώσουν το Δαβίδ από τον κίνδυνο στον οποίο είχε πέσει. Ουράνιοι απεσταλμένοι παρακίνησαν τους Φιλισταίους σατράπες να διαμαρτυρηθούν για την παρουσία του Δαβίδ και της δύναμής του στο στράτευμά τους καθώς πλησίαζε η ώρα της μάχης.

«Τί θέλουσιν ούτοι οι Εβραίοι;» φώναξαν οι Φιλισταίοι στρατηγοί σπεύδοντας στον Αγχούς. Εκείνος, μη θέλοντας να στερηθεί έναν τόσο σπουδαίο σύμμαχο, απάντησε: «Δεν είναι ούτος ο Δαβίδ, ο δούλος του Σαούλ βασιλέως του Ισραήλ, όστις εστάθη μετ'εμού ταύτας τας ημέρας, ή τούτους τους χρόνους; και δεν εύρηκα εν αυτώ ουδέν σφάλμα, αφού ενέπεσεν εις εμέ έως της ημέρας ταύτης.» Αγανακτισμένοι όμως οι στρατηγοί, επέμεναν στην απαίτηση τους:

> «Απόπεμψον τον άνθρωπον τούτον, και ας επιστρέψη εις τον τόπον αυτού τον οποίον διώρισας εις αυτόν, και ας μη καταβή μεθ'ημών εις την μάχην, μήποτε γείνη εν τη μάχη πολέμιος ημών, διότι πώς ήθελε διαλλαγή ούτος μετά του κυρίου αυτού; ουχί με τας κεφαλάς των ανδρών τούτων; Δεν είναι ούτος ο Δαβίδ περί του οποίου έψαλλον αμοιβαίως εν τοις χοροίς λέγοντες, Ο Σαούλ επάταξε τας χιλιάδας αυτού, και ο Δαβίδ τας μυριάδας αυτού;»

Ο φόνος του φημισμένου προμαχητή τους και ο θρίαμβος του Ισραήλ σε εκείνη την περίσταση ήταν ακόμη νωπός στη μνήμη των Φιλισταίων σατραπών. Δεν πίστευαν ότι ο Δαβίδ θα πολεμούσε εναντίον του λαού του. Και αν μέσα στην κάψα της μάχης περνούσε στο πλευρό τους, θα προξενούσε μεγαλύτερη ζημιά στους Φιλισταίους από ό,τι ολόκληρος ο στρατός του Σαούλ.

Έτσι, ο Αγχούς αναγκάσθηκε να υποχωρήσει και καλώντας το Δαβίδ του είπε:

> «Ζη Κύριος, βεβαίως εστάθης ευθύς, και η έξοδός σου και η είσοδός σου μετ'εμού εν τω στρατοπέδω είναι αρεστή εις τους οφθαλμούς μου, διότι κακόν δεν εύρηκα εν σοι αφ'ης ημέρας ήλθες προς εμέ έως της ημέρας ταύτης. Αλλ'όμως εις τους οφθαλμούς των σατραπών δεν είσαι αρεστός. Τώρα λοιπόν επίστρεψον και ύπαγε εν ειρήνη, διά να μη φέρης δυσαρέσκειαν εις τους σατράπας των Φιλισταίων.»

68. Ο Δαβίδ στη Σικλάγ

Από φόβο μήπως προδώσει τα πραγματικά του αισθήματα, ο Δαβίδ απάντησε: «Αλλά τί έκαμα; και τί εύρηκας εν τω δούλω σου αφ'ης ημέρας είμαι ενώπιόν σου, έως της ημέρας ταύτης, ώστε να μη υπάγω να πολεμήσω εναντίον των εχθρών του κυρίου μου του βασιλέως;»

Η απάντηση του Αγχούς θα έπρεπε να είχε προκαλέσει ρίγη ντροπής και τύψεων στην καρδιά του Δαβίδ καθώς αναλογιζόταν πόσο ευτελείς ήταν οι απάτες στις οποίες είχε ξεπέσει ένας δούλος του Κυρίου. Ο βασιλιάς του είπε: «Εξεύρω ότι είσαι αρεστός εις τους οφθαλμούς μου ως άγγελος Θεού, πλην οι σατράπαι των Φιλισταίων είπον, Δεν θέλει αναβή μεθ'ημών εις την μάχην. Τώρα λοιπόν, σηκώθητι ενωρίς το πρωί, μετά των δούλων του κυρίου σου, των ελθόντων μετά σου, και καθώς σηκωθήτε ενωρίς το πρωί, ευθύς όταν φέγξη, αναχωρήσατε.» Έτσι, χάλασε η παγίδα στην οποία είχε εμπλεχθεί ο Δαβίδ, και έτσι βρέθηκε ελεύθερος.

Ύστερα από πορεία τριών ημερών η ομάδα του αποτελούμενη από εξακόσια μέλη έφθασε στη Σικλάγ, τη φιλιστινιακή κατοικία τους. Η σκηνή όμως που αντίκρισαν, ήταν σκηνή ερήμωσης. Οι Αμαληκίτες, επωφελούμενοι από την απουσία του Δαβίδ και της δύναμής του, εκδικήθηκαν για τις επιδρομές που είχε κάνει στα εδάφη τους. Κατέλαβαν εξαπίνης την αφρούρητη πόλη, και αφού τη λεηλάτησαν και την έκαψαν, έφυγαν αιχμαλωτίζοντας τα γυναικόπαιδα και φορτωμένοι λάφυρα.

Άφωνοι από τον τρόμο και την έκπληξη, ο Δαβίδ και οι άνδρες του για λίγο κοίταζαν βουβοί τα μαύρα και καπνίζοντα ρημαδιά. Συνεπαρμένοι από τα αισθήματα της φοβερής τους απόγνωσης, οι σκληραγωγημένοι εκείνοι πολεμιστές «ύψωσαν . . . την φωνήν αυτών και έκλαυσαν εωσού δεν έμεινε πλέον εις αυτούς δύναμις να κλαίωσι.»

Και στην περίπτωση αυτή ο Δαβίδ τιμωρήθηκε για την έλλειψη πίστης που τον οδήγησε να βρεθεί μεταξύ των Φιλισταίων. Του δόθηκε η ευκαιρία να δει πόση ασφάλεια μπορούσε να περιμένει ανάμεσα στους εχθρούς του Θεού και του λαού Του. Οι οπαδοί του Δαβίδ στράφηκαν εναντίον του, θεωρώντας τον αίτιον της συμφοράς τους. Αυτός είχε προκαλέσει την εκδίκηση των Αμαληκιτών με τίς επιθέσεις του εναντίον τους. Επιπλέον, έχοντας υπέρμετρη εμπιστοσύνη καταμεσής των εχθρών του, είχε αφήσει την πόλη αφρούρητη. Έξαλλοι από τη λύπη και τον παροξυσμό της οργής, οι στρατιώτες του ήταν τώρα έτοιμοι για κάθε απονε-

νοημένο διάβημα μέχρι που απείλησαν και να λιθοβολήσουν τον αρχηγό τους.

Ο Δαβίδ φαινόταν ότι είχε αποκοπεί από κάθε ανθρώπινη υποστήριξη. Ό,τι του ήταν πολύτιμο στον κόσμο αυτό, του είχε αφαιρεθεί. Ο Σαούλ τον είχε εξορίσει από την πατρίδα του. Οι Φιλισταίοι τον είχαν διώξει από το στρατόπεδο. Οι Αμαληκίτες είχαν ρημάξει την πόλη του. Οι γυναίκες και τα παιδιά του είχαν αιχμαλωτισθεί, οι δικοί του στενοί φίλοι είχαν συνασπισθεί εναντίον του και ακόμη τον απειλούσαν με θάνατο.

Στην ώρα αυτή της έσχατης ανάγκης, ο Δαβίδ αντί να απασχολεί τη σκέψη του με αυτά τα επώδυνα περιστατικά, στράφηκε κατευθείαν στο Θεό για βοήθεια. «Εκραταιώθη εν Κυρίω τω Θεώ αυτού.» Ανασκόπησε την προηγούμενη περιπετειώδη ζωή του. Τον είχε εγκαταλείψει ποτέ ο Θεός; Η καρδιά του αναθάρρησε καθώς ξανάφερνε στη μνήμη του τις πολλαπλές αποδείξεις της θεϊκής εύνοιας. Οι οπαδοί του Δαβίδ με τη δυσαρέσκεια και την ανυπομονησία τους διπλασίαζαν τη λύπη της συμφοράς τους. Ο άνθρωπος του Θεού όμως, αν και είχε περισσότερους λόγους για να θλίβεται, φέρθηκε με αντοχή. Τα λόγια της καρδιάς του ήταν: «Καθ'ην ημέραν φοβηθώ, επί Σε θέλω ελπίζει.» (Ψαλμ. 56:3). Αν και ο ίδιος δεν έβλεπε καμιά διέξοδο από τη δυσκολία, ο Θεός όμως την έβλεπε και τον δίδαξε τι να κάνει.

Αφού έστειλε και κάλεσε τον Αβιάθαρ, το γιο του Αχιμέλεχ, «ηρώτησεν ο Δαβίδ τον Κύριον, λέγων, Να καταδιώξω όπισθεν τούτων των ληστών;» Η απάντηση ήταν: «Καταδίωξον, διότι βεβαίως θέλεις προφθάσει, και αφεύκτως θέλεις ελευθερώσει πάντας.»

Στα λόγια αυτά, ο αναβρασμός που προκάλεσαν η λύπη και το πάθος, έπαψε. Ο Δαβίδ και οι στρατιώτες του ξεκίνησαν αμέσως για την καταδίωξη των εχθρών που έφευγαν. Τόσο γρήγορη ήταν η πορεία τους που όταν έφθασαν στον ποταμό Βοσόρ που χύνεται στη Μεσόγειο, κοντά στη Γάζα, διακόσιοι από τους συμπολεμιστές, τελείως εξαντλημένοι, αναγκάσθηκαν να παραμείνουν πίσω. Ο Δαβίδ όμως και οι υπόλοιποι τετρακόσιοι εξακολουθούσαν να προχωρούν χωρίς να πτοούνται από τίποτε.

Προχωρώντας συνάντησαν ένα σκλάβο Αιγύπτιο, που φαινόταν ετοιμοθάνατος από την πείνα και την εξάντληση. Όταν όμως του έδωσαν κάτι να φάει και να πιει, συνήλθε, και τότε έμαθαν ότι τον είχε αφήσει εκεί να πεθάνει ο απάνθρωπος αφέντης του, ένας Αμαληκίτης που ανήκε στη δύναμη των εισβολέων. Τους

διηγήθηκε την ιστορία της αιφνιδιαστικής επιδρομής και της λεηλασίας. Έπειτα, αφού πρώτα απέσπασε την υπόσχεση ότι δε θα τον σκότωναν και ούτε θα τον παρέδιναν στον κύριό του, δέχθηκε να οδηγήσει την ομάδα του Δαβίδ στο στρατόπεδο των εχθρών τους.

Όταν διέκριναν από μακριά το στρατόπεδο, τα μάτια τους αντίκρισαν μια σκηνή ξεφαντώματος. Το νικηφόρο στράτευμα πανηγύριζε για καλά. «Ήσαν διεσκορπισμένοι επί το πρόσωπον παντός του τόπου, τρώγοντες και πίνοντες και χορεύοντες διά πάντα τα λάφυρα τα μεγάλα, τα οποία έλαβον εκ της γης των Φιλισταίων, και εκ της γης του Ιούδα.»

Διατάχθηκε άμεση εναντίον τους επίθεση, και οι καταδιώκοντες ρίχθηκαν με αδυσώπητη μανία επάνω στο θήραμά τους. Οι Αμαληκίτες αιφνιδιάσθηκαν και έπεσαν σε σύγχυση. Η μάχη συνεχίσθηκε όλη εκείνη τη νύχτα και την επόμενη μέρα μέχρι τον ολοσχερή σχεδόν εξολοθρεμό του στρατεύματος. Μόνο μια ομάδα από τετρακόσιους άνδρες κατόρθωσε να διαφύγει επάνω σε καμήλες. Ο λόγος του Κυρίου είχε εκπληρωθεί. «Και ηλευθέρωσεν ο Δαβίδ όσα ήρπασαν οι Αμαληκίται, και τας δύο γυναίκας αυτού ηλευθερωσεν ο Δαβίδ. Και δεν έλειψεν εις αυτούς ούτε μικρόν ούτε μέγα, ούτε υιοί ούτε θυγατέρες, ούτε λάφυρον, ούτε ουδέν εκ των όσα ήρπασαν απ'αυτών. Τα πάντα επανέλαβεν ο Δαβίδ.»

Όταν ο Δαβίδ έκανε επιδρομές στα εδάφη των Αμαληκιτών, έσφαζε όλους τους κατοίκους που έπεφταν στα χέρια του. Αν η δύναμη του Θεού δε συγκρατούσε τους Αμαληκίτες, αυτοί θα είχαν ανταποδώσει τα ίσα εξολοθρεύοντας τους κατοίκους της Σικλάγ. Είχαν αποφασίσει να κρατήσουν ζωντανούς τους αιχμαλώτους, επιθυμώντας να μεγαλοποιήσουν την τιμή του θριάμβου, φέρνοντας στην πατρίδα τους ένα μεγάλο αριθμό αιχμαλώτων που αργότερα θα τους πουλούσαν για σκλάβους. Έτσι, χωρίς να το καταλάβουν, εκπλήρωσαν το σχέδιο του Θεού διατηρώντας τους αιχμαλώτους σώους, για να αποδοθούν τελικά στους άνδρες και στους πατέρες τους.

Όλες οι επίγειες δυνάμεις τελούν κάτω από τον έλεγχο του άπειρου Θεού. Στον ισχυρότερο ηγέτη, στο σκληρότερο δυνάστη Εκείνος λέει: «Έως αυτού θέλεις έρχεσθαι, και δεν θέλεις υπερβή.» (Ιώβ 38:11). Ο Θεός ασκεί ακατάπαυστα τη δύναμή Του προκειμένου να εξουδετερώσει τις ενέργειες του κακού. Βρίσκεται διαρκώς σε δράση μεταξύ των ανθρώπων, όχι για να επιφέρει

την καταστροφή τους, αλλά για τη βελτίωση και τη διατήρησή τους.

Με μεγάλη χαρά οι νικητές ξεκίνησαν για το ταξίδι της επιστροφής στα μέρη τους. Όταν συνάντησαν τους συντρόφους τους που είχαν μείνει πίσω, οι πιο εγωιστές και ατίθασοι από τους τετρακόσιους επέμεναν ότι αυτοί που δεν είχαν πάρει μέρος στη μάχη, δεν είχαν δικαίωμα στα λάφυρα και ότι τους ήταν αρκετό να πάρει ο καθένας τους πίσω τη γυναίκα του και τα παιδιά του. Ο Δαβίδ όμως δεν ήθελε να επιτρέψει έναν τέτοιο διακανονισμό. Τους είπε: «Δεν θέλετε κάμει ούτως, αδελφοί μου, εις εκείνα τα οποία ο Κύριος έδωκεν εις ημάς . . . κατά την μερίδα του καταβαίνοντος εις τον πόλεμον, θέλει είσθαι και η μερίς του καθημένου πλησίον της αποσκευής. Ίσα θέλουσι μοιράζεσθαι.» Έτσι διευθετήθηκε το ζήτημα, και στο εξής έγινε νόμος στον Ισραήλ ότι όσοι βρίσκονται έντιμα συνδεδεμένοι με την εκστρατεία, είχαν δικαίωμα να μοιράζονται τα λάφυρα εξίσου με εκείνους που έπαιρναν ενεργό μέρος στη μάχη.

Εκτός του ότι είχαν επανακτήσει όλα τα λάφυρα που τους είχαν αρπάξει από τη Σικλάγ, ο Δαβίδ και η ομάδα του είχαν πάρει πλούσια λεία από τα μικρά και τα μεγάλα ζώα των Αμαληκιτών. Αυτά ονομάσθηκαν «λάφυρα του Δαβίδ», και όταν επέστρεψε στη Σικλάγ έστειλε δώρα από τα λάφυρα αυτά στους πρεσβυτέρους της δικής του φυλής του Ιούδα. Στη διανομή αυτή θυμήθηκε όλους εκείνους που είχαν βοηθήσει αυτόν και τους συντρόφους του στα ορεινά οχυρά, τότε που ήταν αναγκασμένος να φεύγει από τόπο σε τόπο για να σώσει τη ζωή του. Η καλοσύνη και η συμπάθειά τους, τόσο πολύτιμες στον καταδιωκόμενο φυγάδα, αναγνωρίσθηκαν έτσι με ευγνωμοσύνη.

Ήταν η τρίτη ημέρα αφότου ο Δαβίδ και οι πολεμιστές του είχαν επιστρέψει στη Σικλάγ. Ενώ καταγίνονταν στο να ξαναφτιάξουν τα ρημαγμένα σπίτια τους, περίμεναν με αγωνία στην καρδιά τα νέα της μάχης, που ήξεραν ότι θα είχε διεξαχθεί μεταξύ του Ισραήλ και των Φιλισταίων. Ξαφνικά, ένας μηνυτής έφθασε στην πόλη «έχων διεσχισμένα τα ιμάτια αυτού, και χώμα επί της κεφαλής αυτού.» Τον οδήγησαν αμέσως στο Δαβίδ, μπροστά στον οποίο υποκλίθηκε με σεβασμό, δείχνοντας ότι τον αναγνώρισε ως τον ισχυρό ηγέτη του οποίου την εύνοια επιζητούσε.

Ο Δαβίδ ρώτησε με ενδιαφέρον για την έκβαση της μάχης. Ο φυγάς ανέφερε την ήττα και το θάνατο του Σαούλ καθώς και το θάνατο του Ιωνάθαν. Ξεπέρασε όμως την απλή αφήγηση των

γεγονότων. Προφανώς ο ξένος αυτός υπέθετε ότι ο Δαβίδ έτρεφε εχθρικά αισθήματα για τον αμείλικτο εχθρό του, και έλπιζε ότι θα του αποδιδόταν τιμή σαν φονιά του βασιλιά. Με ύφος υπεροπτικό ο άνθρωπος συνέχισε να αφηγείται ότι είχε βρει τον ισραηλινό μονάρχη πληγωμένο και καταδιωκόμενο από τους εχθρούς του και ότι κατ'απαίτηση του Σαούλ ο μηνυτής αυτός τον είχε σκοτώσει. Το διάδημα από το κεφάλι του και τα χρυσά περιβραχιόνιά του τα είχε φέρει στο Δαβίδ. Περίμενε με βεβαιότητα ότι τα νέα αυτά θα χαιρετίζονταν με χαρά και ότι θα του απονεμόταν πλούσια αμοιβή για το ρόλο που είχε παίξει.

Ο Δαβίδ όμως, «πιάσας τα ιμάτια αυτού, διέσχισεν αυτά, και πάντες ομοίως οι άνδρες αυτού. Και επένθησαν, και έκλαυσαν, και ενήστευσαν έως εσπέρας, διά τον Σαούλ και διά τον Ιωνάθαν τον υιόν αυτού, και διά τον λαόν του Κυρίου, και διά τον οίκον του Ισραήλ, διότι έπεσον διά ρομφαίας.»

Αφού πέρασε ο πρώτος κλονισμός των τρομερών ειδήσεων, η σκέψη του Δαβίδ στράφηκε στον ξένο αγγελιοφόρο και στο έγκλημα που διέπραξε κατά τα λεγόμενά του. «Είπε δε ο Δαβίδ προς τον νέον, τον απαγγέλλοντα προς αυτόν, Πόθεν είσαι; Και απεκρίθη, Είμαι υιός παροίκου τινός Αμαληκίτου. Και είπε προς αυτόν ο Δαβίδ, Πώς δεν εφοβήθης να επιβάλης την χείρα σου διά να θανατώσης τον κεχρισμένον του Κυρίου;» Δύο φορές ο Σαούλ είχε πέσει στα χέρια του Δαβίδ. Όταν όμως τον παρότρυναν να τον θανατώσει, είχε αρνηθεί να σηκώσει το χέρι του εναντίον εκείνου που, κατά διαταγή του Θεού, είχε καθιερωθεί να διοικήσει τον Ισραήλ. Ο Αμαληκίτης όμως δε φοβήθηκε να καυχηθεί ότι είχε σκοτώσει το βασιλιά του Ισραήλ. Επέσυρε επάνω του την κατηγορία για ένα έγκλημα άξιο θανάτου και η τιμωρία τού επιβλήθηκε αμέσως. Ο Δαβίδ είπε: «Το αίμα σου επί της κεφαλής σου διότι το στόμα σου εμαρτύρησεν εναντίον σου, λέγων, Εγώ εθανάτωσα τον κεχρισμένον του Κυρίου.»

Η λύπη του Δαβίδ για το θάνατο του Σαούλ ήταν βαθιά και ειλικρινής, φανερώνοντας τη γενναιοψυχία μιας ευγενικής φύσης. Δεν αγαλλίασε με την πτώση του εχθρού του. Το εμπόδιο που έφραζε την ανάρρησή του στο θρόνο του Ισραήλ εξέλειπε, αλλά αυτό δεν τον έκανε να χαρεί. Ο θάνατος είχε σβήσει την ανάμνηση της δυσπιστίας και της σκληρότητας του Σαούλ, και τώρα δεν απέμεινε να θυμάται από την ιστορία του τίποτε άλλο παρά μόνο ό,τι ήταν ευγενικό και βασιλικά αρμοστό. Το όνομα του Σαούλ

ήταν δεμένο με το όνομα του Ιωνάθαν, του οποίου η φιλία ήταν τόσο αληθινή και τόσο αφίλαυτη.

Το άσμα του Δαβίδ με το οποίο εξέφρασε τα αισθήματα της καρδιάς του, έγινε θησαυρός για το έθνος του και για το λαό του Θεού στους επερχόμενους αιώνες:

«Ω δόξα του Ισραήλ,
Επί τους υψηλούς τόπους σου κατακοντισμένη!
Πώς έπεσον οι δυνατοί;
Μη αναγγείλητε εις την Γαθ,
Μη διακηρύξητε εις τας πλατείας της Ασκάλωνος,
Μήποτε χαρώσιν αι θυγατέρες των Φιλισταίων,
Μήποτε αγαλλιάσωνται αι θυγατέρες των απειτμήτων.
΄Ορη τα εν Γελβουέ,
Ας μη ήναι δρόσος, μηδέ βροχή εφ’υμάς,
Μηδέ αγροί δίδοντες απαρχάς.
Διότι εκεί απερρίφθη η ασπίς των ισχυρών,
Η ασπίς του Σαούλ ως να μη εχρίσθη δι’ελαίου . . .
Σαούλ και Ιωνάθαν ήσαν οι ηγαπημένοι
Και οι εράσμιοι εν τη ζωή αυτών,
Και εν τω θανάτω αυτών δεν εχωρίσθησαν.
Ήσαν ελαφρότεροι αετών,
Δυνατώτεροι λεόντων.
Θυγατέρες Ισραήλ, κλαύσατε επί τον Σαούλ,
Τον ενδύοντα υμάς κόκκινα μετά καλλωπισμών,
Τον επιβάλλοντα στολισμούς χρυσούς
Επί τα ενδύματα υμών.
Πώς έπεσον οι δυνατοί εν μέσω της μάχης!
Ιωνάθαν επί τους υψηλούς τόπους σου τετραυματισμένε!
Περίλυπος είμαι διά σε, αδελφέ μου Ιωνάθαν.
Προσφιλέστατος εστάθης εις εμέ.
Η προς εμέ αγάπη σου ήτο εξαίσιος,
Υπερέβαινε την αγάπην των γυναικών.
Πώς έπεσον οι δυνατοί;
Και απωλέσθησαν τα όπλα του πολέμου!»

Β΄Σαμ. 1:19-27

68. Ο Δαβίδ στη Σικλάγ

Ο ΔΑΒΙΔ ΚΑΛΕΙΤΑΙ ΣΤΟ ΘΡΟΝΟ

(Βασίζεται στο βιβλίο Β΄Σαμουήλ, κεφ. 2: - 5:5)

Ο θάνατος του Σαούλ εξαφάνισε τους κινδύνους που είχαν κάνει το Δαβίδ εξόριστο. Ο δρόμος του τώρα ήταν ανοιχτός για να επιστρέψει στην πατρίδα του. Όταν οι ημέρες του πένθους για το Σαούλ και τον Ιωνάθαν πέρασαν, «ηρώτησεν ο Δαβίδ τον Κύριον, λέγων, Να αναβώ εις τινά των πόλεων Ιούδα; Ο δε Κύριος είπε προς αυτόν, Ανάβα. Και είπεν ο Δαβίδ, Πού να αναβώ; Ο δε είπεν, Εις Χεβρών.»

Η Χεβρών απείχε είκοσι μίλια από τη Βηρσαβεέ και βρισκόταν σε ίση περίπου απόσταση μεταξύ αυτής της πόλης και της μελλοντικής τοποθεσίας της Ιερουσαλήμ. Αρχικά ήταν γνωστή ως Κιράθ-αρβά, η πόλη του Αρβά, πατέρα του Ανάκ. Αργότερα μετονομάσθηκε Μαμβρή και έγινε ο τόπος ενταφιασμού των πατριαρχών, «το σπήλαιον Μαχπελάχ». Η Χεβρών ανήκε στις κτίσεις του Χάλεβ και είχε γίνει εκείνη την εποχή η μητρόπολη του Ιούδα. Βρίσκεται σε μια πεδιάδα που περιβάλλεται από εύφορα υψίπεδα και γόνιμα εδάφη. Τα πιο όμορφα αμπέλια της Παλαιστίνης συνόρευαν με αυτή καθώς επίσης και πολλά δασύλλια από ελαιόδενδρα και άλλα καρποφόρα δένδρα.

Ο Δαβίδ και οι σύντροφοί του ετοιμάσθηκαν αμέσως να εκτελέσουν την οδηγία πού έλαβαν από το Θεό. Οι εξακόσιοι οπλισμένοι άνδρες με τα γυναικόπαιδά τους, με τα γιδοπρόβατα και τα βουκόλια τους, ξεκίνησαν σε λίγο για τη Χεβρών. Ενώ το καραβάνι έμπαινε στην πόλη, οι κάτοικοι της Ιουδαίας περίμεναν να καλωσορίσουν το Δαβίδ ως το μέλλοντα βασιλιά του Ισραήλ. Έγιναν αμέσως οι σχετικές διευθετήσεις για τη στέψη. «Και έχρισαν εκεί τον Δαβίδ βασιλέα επί τον οίκον Ιούδα.» Δεν καταβλήθηκε όμως καμιά προσπάθεια για να επιβληθεί η εξουσία του και

στις άλλες φυλές.

Ένα από τα πρώτιστα καθήκοντα του νεοεστεμμένου μονάρχη ήταν να εκδηλώσει τα συμπαθητικά του αισθήματα για τη μνήμη του Σαούλ και του Ιωνάθαν. Όταν έμαθε για τη γενναία πράξη των κατοίκων της Ιαβείς-γαλαάδ που φρόντισαν για τα πτώματα των νεκρών ηγητόρων και τα ενταφίασαν με τις πρέπουσες τιμές, ο Δαβίδ έστειλε μια αντιπροσωπεία στην Ιαβείς με το μήνυμα: «Ευλογημένοι να ήσθε παρά του Κυρίου, διότι εκάμετε το έλεος τούτο εις τον κύριόν σας, εις τον Σαούλ, και εθάψατε αυτόν! Είθε λοιπόν τώρα να κάμη ο Κύριος προς εσάς έλεος και αλήθειαν! Και εγώ προσέτι θέλω ανταποδώσει εις εσάς το καλόν τούτο.» Ανακοίνωσε επίσης την ανάρρησή του στο θρόνο του Ιούδα και επιζήτησε την αφοσίωση αυτών που έδειξαν τόσο ειλικρινή αισθήματα.

Οι Φιλισταίοι δεν αντέδρασαν στην πράξη του Ιούδα να κάνει το Δαβίδ βασιλιά. Του είχαν συμπαρασταθεί στην εξορία του με σκοπό να παρενοχλήσουν και να εξασθενήσουν το βασίλειο του Σαούλ, και τώρα έλπιζαν πως έχοντας δείξει καλοσύνη στο Δαβίδ, η επέκτασή της δύναμης του τελικά θα απέβαινε προς όφελός τους.

Η βασιλεία του Δαβίδ όμως δε θα ήταν απαλλαγμένη από δυσχέρειες. Με τη στέψη του κιόλα άρχισε το μελανό μητρώο της συνωμοσίας και της ανταρσίας. Ο Δαβίδ δεν κάθισε στο θρόνο σαν ένας προδότης. Ο Θεός τον είχε εκλέξει για βασιλιά του Ισραήλ και δεν υπήρχε λόγος για δυσπιστία ή για αντίδραση. Μόλις όμως είχε προλάβει να αναγνωρισθεί η εξουσία του από τους άνδρες του Ιούδα, με την επιρροή του Αβενήρ ο Ισ-βοσθέ, ο γιος του Σαούλ, ανακηρύχθηκε βασιλιάς και ίδρυσε έναν αντίπαλο θρόνο στον Ισραήλ.

Ο Ισ-βοσθέ δεν ήταν παρά ένας εξασθενημένος και ανίκανος αντιπροσωπευτικός γόνος του Σαούλ, ενώ ο Δαβίδ ήταν ασύγκριτα καταλληλότερος να επωμισθεί τις κυβερνητικές ευθύνες. Ο Αβενήρ, ο κύριος παράγοντας της ανύψωσης του Ισ-βοσθέ στη βασιλική εξουσία, υπήρξε αρχιστράτηγος των στρατευμάτων του Σαούλ και ήταν ο πιο διακεκριμένος άνθρωπος στον Ισραήλ. Ο Αβενήρ ήξερε ότι ο Δαβίδ είχε επιλεγεί από τον Κύριο για το θρόνο του Ισραήλ, αλλά όπως τον είχε κυνηγήσει και καταδιώξει τόσον καιρό, δεν ήθελε τώρα ο γιος του Ιεσσαί να διαδεχθεί το Σαούλ στη βασιλεία στην οποία εκείνος είχε ηγηθεί.

69. Ο Δαβίδ καλείται στο θρόνο

Οι συνθήκες κάτω από τις οποίες βρέθηκε ο Αβενήρ, έγιναν αιτία να αποκαλυφθεί ο πραγματικός χαρακτήρας του και απέδειξαν ότι ήταν άνθρωπος φιλόδοξος και ασυνείδητος. Είχε συνδεθεί στενά με το Σαούλ και είχε επηρεασθεί από το πνεύμα του βασιλιά να περιφρονήσει τον άνθρωπο που ο Θεός είχε διαλέξει για να βασιλεύσει στον Ισραήλ. Το μίσος του είχε αυξηθεί με τη δριμεία παρατήρηση που του έκανε ο Δαβίδ τον καιρό που το σταμνί με το δόρυ του βασιλιά είχαν αφαιρεθεί από το πλευρό του τότε που κοιμόταν στο στρατόπεδο. Θυμόταν τον τρόπο με τον οποίο ο Δαβίδ είχε φωνάξει σε επήκοο του βασιλιά και του λαού Ισραήλ: «Δεν είσαι ανήρ συ; τίς όμοιος σου μεταξύ του Ισραήλ; διά τί λοιπόν δεν φυλάττεις τον κύριόν σου τον βασιλέα; . . . Δεν είναι καλόν το πράγμα τούτο το οποίον έπραξας. Ζη Κύριος, σεις είσθε άξιοι θανάτου, επειδή δεν εφυλάξατε τον κύριόν σας, τον κεχρισμένον του Κυρίου.» Η επίπληξη αυτή σιγόβραζε από τότε στο στήθος του και ήταν αποφασισμένος να εκπληρώσει την εκδικητική του πρόθεση, δημιουργώντας διάσπαση στον Ισραήλ μέσα από την οποία να αναδειχθεί ο ίδιος.

Μεταχειρίσθηκε τον αντιπρόσωπο του εκλιπόντος βασιλιά προκειμένου να πραγματοποιήσει τις δικές του εγωιστικές φιλοδοξίες και προθέσεις. Ήξερε ότι ο Ιωνάθαν ήταν αγαπητός στο λαό. Η μνήμη του διατηρείτο με τρυφερότητα και οι πρώτες επιτυχημένες εκστρατείες του Σαούλ δε λησμονήθηκαν από το στρατό. Με αποφασιστικότητα που θα ταίριαζε σε έναν καλύτερο σκοπό, ο αντάρτης αυτός ηγήτορας προχώρησε στην εκτέλεση των σχεδίων του.

Η Μαχανάιμ στην αντίπερα όχθη του Ιορδάνη είχε επιλεγεί ως βασιλικός τόπος διαμονής επειδή πρόσφερε τη μεγαλύτερη ασφάλεια σε περίπτωση επίθεσης τόσο από μέρους του Δαβίδ όσο και από μέρους των Φιλισταίων. Εκεί έγινε η στέψη του Ισ-βοσθέ. Η βασιλεία του έγινε πρώτα δεκτή από τις διαμένουσες ανατολικά του Ιορδάνη φυλές και τελικά επεκτάθηκε σε ολόκληρο το Ισραήλ εκτός από τη φυλή Ιούδα. Δύο χρόνια ο γιος του Σαούλ απολάμβανε τις βασιλικές τιμές στην απομονωμένη του μητρόπολη. Ο Αβενήρ όμως, στοχαζόμενος να επεκτείνει την εξουσία του σε όλο τον Ισραήλ, ετοιμάσθηκε για επιθετικό πόλεμο. «Διήρκεσε δε πολύ ο πόλεμος μεταξύ του οίκου Σαούλ, και του οίκου Δαβίδ. Και ο μεν Δαβίδ προέβαινε κραταιούμενος, ο δε οίκος του Σαούλ προέβαινεν εξασθενούμενος.»

69. Ο Δαβίδ καλείται στο θρόνο

Στο τέλος, η προδοσία ανέτρεψε το θρόνο που είχε στηθεί με την κακία και τη φιλοδοξία. Ο Αβενήρ, ερεθισμένος με τον ανίκανο και αδύναμο Ισ-βοσθέ, αυτομόλησε στο Δαβίδ, προσφερόμενος να στρέψει προς το μέρος του όλες τις φυλές του Ισραήλ. Οι προτάσεις του έγιναν δεκτές από το βασιλιά που τον απέστειλε τιμητικά για να πραγματοποιήσει το σκοπό του. Η ευμενής όμως υποδοχή που έγινε σε έναν τόσο ανδρείο και φημισμένο πολεμιστή, προκάλεσε το φθόνο του Ιωάβ, του αρχιστρατήγου των πολεμικών δυνάμεων του Δαβίδ. Υπήρχε μια μακροχρόνια έχθρα αιματοχυσίας μεταξύ του Αβενήρ και του Ιωάβ, του οποίου τον αδελφό Ασαήλ είχε σκοτώσει ο Αβενήρ κατά τη διάρκεια του πόλεμου μεταξύ του Ιούδα και του Ισραήλ. Τώρα ο Ιωάβ βλέποντας να παρουσιάζεται η ευκαιρία για να εκδικηθεί το θάνατο του αδελφού του και να απαλλαγεί από έναν ενδεχόμενο αντίπαλο, ανέντιμα επωφελήθηκε από την ευκαιρία να στήσει ενέδρα και να σκοτώσει τον Αβενήρ.

Όταν ο Δαβίδ πληροφορήθηκε την προδοτική και άδικη επίθεση, αναφώνησε: «Αθώος είμαι εγώ, και η βασιλεία μου ενώπιον του Κυρίου εις τον αιώνα, από του αίματος του Αβενήρ, υιού του Νηρ. Ας μένη επί την κεφαλήν του Ιωάβ και επί πάντα τον οίκον του πατρός αυτού.» Μπροστά στην ταραγμένη κατάσταση της βασιλείας, στην εξουσία και θέση που κατείχαν οι δολοφόνοι - επειδή ο αδελφός του Ιωάβ ο Αβισαί ήταν συναυτουργός - ο Δαβίδ δεν μπορούσε να κάνει δίκαιη ανταπόδοση του εγκλήματος, αλλά εξέφρασε δημόσια την αποστροφή του για τη στυγερή αυτή πράξη. Ο ενταφιασμός του Αβενήρ έγινε με δημόσιες τιμές. Ο στρατός με τον Ιωάβ επικεφαλής διατάχθηκε να πάρει μέρος στην τελετή του πένθους με σχισμένα τα ρούχα και με στάχτη ριχμένη επάνω τους. Ο βασιλιάς εκδήλωσε τη θλίψη του κάμνοντας νηστεία την ημέρα της κηδείας. Ακολούθησε το φέρετρο σαν αρχηγός των θρηνωδών και στον τάφο απεύθυνε ένα ελεγείο που ήταν αυστηρή επιτίμηση στους δολοφόνους. Ο βασιλιάς έκλαψε τον Αβενήρ με τα λόγια;

«Απέθανεν ο Αβενήρ ως αποθνήσκει άφρων;
Αι χείρες σου δεν εδέθησαν,
Ουδέ οι πόδες σου ετέθησαν εν δεσμοίς.
Έπεσες καθώς πίπτει τις έμπροσθεν των υιών της αδικίας.»

Η γενναιόψυχη από μέρους του Δαβίδ αναγνώριση ενός που υπήρξε άσπονδος εχθρός του, κέρδισε την εμπιστοσύνη και το θαυμασμό ολόκληρου του Ισραήλ. «Έμαθε τούτο πας ο λαός και

ήρεσεν εις αυτούς, καθώς ήρεσκεν εις πάντα τον λαόν, ό,τι έκαμεν ο βασιλεύς. Διότι πας ο λαός και πας ο Ισραήλ εγνώρισαν την ημέραν εκείνην ότι δεν ήτο από του βασιλέως να θανατωθή ο Αβενήρ ο υιός του Νηρ.» Στο στενό κύκλο των έμπιστων συμβούλων και ακολούθων του ο βασιλιάς μίλησε για το έγκλημα και αναγνωρίζοντας την αδυναμία του να τιμωρήσει τους δολοφόνους όπως επιθυμούσε, τους άφησε στη δικαιοσύνη του Θεού. «Δεν εξεύρετε ότι στρατηγός και μέγας έπεσε την ημέραν ταύτην εν τω Ισραήλ; εγώ δε είμαι την σήμερον αδύνατος, αν και εχρίσθην βασιλεύς. Και ούτοι οι άνδρες οι υιοί της Σερουίας πάρα πολύ δυνατοί ως προς εμέ. Ο Κύριος θέλει κάμει ανταπόδοσιν εις τον εργάτην της κακίας κατά την κακίαν αυτού.»

Οι προτάσεις του Αβενήρ ήταν ειλικρινείς, αλλά τα κίνητρά του ήταν ποταπά και εγωιστικά. Είχε επίμονα αντισταθεί στο βασιλιά που ο Θεός υπέδειξε αποβλέποντας να εξασφαλισθεί με τιμές. Η μνησικακία του, ο πληγωμένος εγωισμός του και το πάθος του ήταν που τον παρακίνησαν να εγκαταλείψει την τακτική που είχε ακολουθήσει τόσα χρόνια. Και λιποτακτώντας στο Δαβίδ έλπιζε ότι θα του προσφερόταν η ανώτερη τιμητική θέση στην υπηρεσία του. Αν είχε επιτύχει στο σκοπό του, τα τάλαντά του, η φιλοδοξία του, η μεγάλη επιρροή του και η έλλειψη θεοσέβειας θα είχαν εκθέσει σε κίνδυνο το θρόνο του Δαβίδ καθώς και την ειρήνη και την ευημερία του έθνους.

«Ότε ήκουσεν ο υιός του Σαούλ ότι ο Αβενήρ απέθανεν εν Χεβρών, αι χείρες αυτού ενεκρώθησαν, και πάντες οι Ισραηλίται συνεταράχθησαν.» Ήταν φανερό ότι η βασιλεία του δεν μπορούσε να διατηρηθεί για πολύ. Σε λίγο μια άλλη προδοτική πράξη ολοκλήρωσε την πτώση της μειωμένης δύναμης. Ο Ισ-βοσθέ δολοφονήθηκε ύπουλα από δύο αξιωματούχους του οι οποίοι, αφού τον αποκεφάλισαν, έσπευσαν να φέρουν το κεφάλι στο βασιλιά του Ιούδα ελπίζοντας ότι με αυτό θα γίνονταν αρεστοί και θα αποκτούσαν την εύνοιά του.

Παρουσιάσθηκαν στο Δαβίδ κομίζοντας την αιμόφυρτη απόδειξη του εγκλήματός τους και λέγοντας: «Ιδού η κεφαλή του Ισ-βοσθέ, υιού του Σαούλ του εχθρού σου, όστις εζήτει την ζωήν σου, και ο Κύριος έδωκεν εκδίκησιν εις τον κύριόν μου τον βασιλέα την ημέραν ταύτην, από του Σαούλ και από του σπέρματος αυτού.»

Ο Δαβίδ όμως, του οποίου ο θρόνος είχε στηθεί από τον ίδιο το Θεό και τον οποίο ο Θεός είχε λυτρώσει από τους αντιδίκους

του, δεν είχε ανάγκη από προδοσία για να στηρίξει τη δύναμή του. Μίλησε στους δολοφόνους αυτούς για τη μοίρα που βρήκε εκείνον ο οποίος καυχήθηκε ότι είχε σκοτώσει το Σαούλ και πρόσθεσε: «Πόσω μάλλον ανθρώπους πονηρούς, φονεύσαντας άνθρωπον δίκαιον εν τη οικία αυτού επί της κλίνης αυτού; τώρα λοιπόν δεν θέλω εκζητήσει το αίμα αυτού εκ των χειρών σας, και δεν θέλω σας εξολοθρεύσει από της γης;» «Και προσέταξεν ο Δαβίδ τους νέους, και εθανάτωσαν αυτούς . . . την δε κεφαλήν του Ισ-βοσθέ έλαβον και έθαψαν εν τω τάφω του Αβενήρ εν Χεβρών.»

Μετά το θάνατο του Ισ-βοσθέ, οι διοικούντες άνδρες του Ισραήλ εξέφρασαν τη γενική επιθυμία να βασιλεύσει ο Δαβίδ επάνω σε όλες τις φυλές. «Ήλθον πάσαι αι φυλαί του Ισραήλ προς τον Δαβίδ εις Χεβρών και είπον, λέγοντες, Ιδού οστούν σου και σαρξ σου είμεθα ημείς.» Και δήλωσαν: «Συ ήσο ο εξάγων και εισάγων τον Ισραήλ. Και προς σε είπεν ο Κύριος, Συ θέλεις ποιμάνει τον λαόν Μου τον Ισραήλ, και συ θέλεις είσθαι ηγεμών επί τον Ισραήλ.» «Και ήλθον πάντες οι πρεσβύτεροι του Ισραήλ προς τον βασιλέα εις Χεβρών. Και έκαμεν ο βασιλεύς Δαβίδ συνθήκην μετ'αυτών εν Χεβρών ενώπιον του Κυρίου.» Με τον τρόπο αυτό η πρόνοια του Θεού άνοιξε το δρόμο για να καθίσει ο Δαβίδ στο θρόνο. Δεν είχε να ικανοποιήσει καμιά προσωπική φιλοδοξία, επειδή δεν επιδίωξε την τιμή στην οποία είχε οδηγηθεί.

Περισσότερο από οκτώ χιλιάδες απόγονοι του Ααρών και των Λευιτών ήταν στην υπηρεσία του Δαβίδ. Η αλλαγή των αισθημάτων του λαού ήταν έκδηλη και αποφασιστικήη περιστροφή ειρηνική και αξιοπρεπής, σύμφωνη με το σημαντικό έργο που ανέλαβαν να κάνουν. Περίπου μισό εκατομμύριο άτομα, οι πρώην υπήκοοι του Σαούλ, συνωστίζονταν στη Χεβρών και στα περίχωρά της. Και αυτά τα βουνά και οι κοιλάδες έσφυζαν από ζωή με τα πλήθη. Η ώρα της στέψης είχε ορισθεί.

Ο άνθρωπος που είχε διωχθεί από την αυλή του Σαούλ, που είχε καταφύγει στα βουνά, στα λαγκάδια και στις σπηλιές της γης για να γλιτώσει τη ζωή του, επρόκειτο να δεχθεί την ανώτερη τιμή που μπορεί να απονεμηθεί από άνθρωπο στο συνάνθρωπό του. Ιερείς και πρεσβύτεροι ντυμένοι με τα άμφια του ιερατικού τους αξιώματος, αξιωματικοί και οπλίτες με αστραφτερές λόγχες και περικεφαλαίες, και ξένοι πολίτες από μακρινά μέρη παρακολουθούσαν τη στέψη του εκλεκτού βασιλιά. Ο Δαβίδ ήταν ντυμένος με βασιλική χλαμύδα. Το χριστήριο έλαιο είχε βάλει στον μέτωπό

του ο αρχιερέας, επειδή το προηγούμενο χρίσμα από το Σαμουήλ είχε προφητική σημασία γι'αυτό που θα συνέβαινε κατά την ανάρρηση του βασιλιά στο θρόνο.

Ο καιρός είχε φθάσει και ο Δαβίδ καθιερώθηκε με την επίσημη τελετή στο αξίωμά του ως αντιπρόσωπος του Θεού. Το σκήπτρο τοποθετήθηκε στα χέρια του. Η συνθήκη της δίκαιης εξάσκησης της εξουσίας του είχε γραπτώς διατυπωθεί, και ο λαός έδωσε υπόσχεση νομιμοφροσύνης. Το διάδημα τοποθετήθηκε στο κεφάλι του και η τελετή της στέψης πήρε τέλος. Ο Ισραήλ είχε βασιλιά κατόπιν θεϊκής υπόδειξης. Εκείνος που με υπομονή περίμενε τον Κύριο, είδε την εκπλήρωση της υπόσχεσης του Θεού. «Και προεχώρει ο Δαβίδ, και εμεγαλύνετο, και Κύριος ο Θεός των δυνάμεων ήτο μετ' αυτού.»

Η ΒΑΣΙΛΕΙΑ ΤΟΥ ΔΑΒΙΔ

(Βασίζεται στο βιβλίο Β΄Σαμουήλ, κεφ. 5:6 - 7:, 9:, 10:)

Μόλις ο Δαβίδ κάθισε στο θρόνο του Ισραήλ, άρχισε να αναζητεί μια καταλληλότερη τοποθεσία για πρωτεύουσα του βασιλείου του. Σε απόσταση είκοσι μιλίων από τη Χεβρών είχε επιλεγεί ο τόπος της μελλοντικής μητρόπολης του βασιλείου. Πριν να οδηγήσει ο Ιησούς του Ναυή τα ισραηλινά στρατεύματα μέσα από τον Ιορδάνη, το όνομα της πόλης ήταν Σαλήμ. Κοντά σε αυτό το μέρος ο Αβραάμ είχε αποδείξει την αφοσίωσή του στο Θεό. Οκτακόσια χρόνια πριν από τη στέψη του Δαβίδ ήταν ο τόπος της κατοικίας του Μελχισεδέκ, του ιερέα του Θεού του Υψίστου. Βρισκόταν σε κεντρικό και ανυψωμένο σημείο της χώρας, προστατευόμενος ολόγυρα από λόφους. Επειδή συνόρευε με τις κτήσεις του Βενιαμίν και του Ιούδα, ερχόταν πολύ κοντά και στον Εφραΐμ και εύκολα είχε πρόσβαση στις υπόλοιπες φυλές.

Προκειμένου να εξασφαλίσουν την τοποθεσία αυτή, οι Εβραίοι έπρεπε να εκτοπίσουν ένα υπόλοιπο των Χαναναίων που διατηρούσαν μια οχυρωμένη θέση επάνω στα βουνά Σιών και Μοριά. Το οχυρό αυτό ονομαζόταν Ιεβούς και οι κάτοικοί του ήταν γνωστοί ως Ιεβουσαίοι. Αιώνες θεωρείτο απόρθητη η Ιεβούς. Πολιορκήθηκε όμως και καταλήφθηκε από τους Εβραίους κάτω από τις διαταγές του Ιωάβ, ο οποίος για ανταμοιβή της ανδρείας του προάχθηκε σε γενικό αρχιστράτηγο των ισραηλινών στρατευμάτων. Η Ιεβούς έγινε τότε η πρωτεύουσα του έθνους και το ειδωλολατρικό της όνομα άλλαξε σε Ιερουσαλήμ.

Ο Χειράμ, βασιλιάς της πλούσιας πόλης της Τύρου στα παράλια της Μεσογείου, ζήτησε τώρα τη συμμαχία του βασιλιά του Ισραήλ και πρόσφερε τη βοήθειά του στο Δαβίδ για την οικοδομή του ανακτόρου της Ιερουσαλήμ. Πρεσβευτές είχαν σταλεί από την

Τύρο συνοδευόμενοι από αρχιτέκτονες, εργάτες και ατέλειωτες συνοδείες κατάφορτες με ακριβή ξυλεία, με κέδρους και άλλα πολύτιμα υλικά.

Η αυξημένη δύναμη του Ισραήλ, ενωμένου τώρα κάτω από την ηγεμονία του Δαβίδ, η πρόσκτηση του οχυρού της Ιεβούς και η συμμαχία με το Χειράμ το βασιλιά της Τύρου, διέγειρε την έχθρα των Φιλισταίων που εισέβαλαν και πάλι με ισχυρές δυνάμεις στη χώρα καταλαμβάνοντας τη θέση της κοιλάδας Ραφαείμ, σε μικρή μόνο απόσταση από την Ιερουσαλήμ. Ο Δαβίδ και οι πολεμιστές του αποσύρθηκαν στο φρούριο της Σιών περιμένοντας τη θεϊκή καθοδήγηση. «Και ηρώτησεν ο Δαβίδ τον Κύριον, λέγων, Να αναβώ προς τους Φιλισταίους; θέλεις παραδώσει αυτούς εις την χείρα μου; Και είπεν ο Κύριος εις τον Δαβίδ, Ανάβα, διότι βεβαίως θέλω παραδώσει τους Φιλισταίους εις την χείρα σου.»

Ο Δαβίδ εξόρμησε πάραυτα κατά του εχθρού, τους νίκησε, τους εξολόθρευσε και αφαίρεσε τους θεούς που είχαν φέρει μαζί τους για να εξασφαλίσουν τη νίκη τους. Εξοργισμένοι από την ταπείνωση της ήττας που είχαν υποστεί, οι Φιλισταίοι συγκέντρωσαν μεγαλύτερες ακόμη δυνάμεις και επέστρεψαν να συνεχίσουν τον αγώνα. Και πάλι «διεχύθησαν εις την κοιλάδα του Ραφαείμ». Ο Δαβίδ ρώτησε πάλι τον Κύριο και ο μεγάλος Ο Ων ανέλαβε τη διοίκηση των ισραηλινών στρατευμάτων.

Ο Κύριος έδωσε οδηγίες στο Δαβίδ λέγοντάς του: «Μη αναβής, στρέψον οπίσω αυτών και επίπεσον επ'αυτούς απέναντι των συκαμίνων. Και όταν ακούσης θόρυβον διαβάσεως επί των κορυφών των συκαμίνων, τότε θέλεις σπεύσει, διότι τότε ο Κύριος θέλει εξέλθει έμπροσθέν σου, διά να πατάξη το στρατόπεδον των Φιλισταίων.» Αν ο Δαβίδ είχε διαλέξει, όπως ο Σαούλ, το δικό του τρόπο για δράση, δε θα γνώριζε επιτυχία. Έκανε όμως «καθώς προσέταξεν αυτόν ο Θεός, και επάταξε το στρατόπεδον των Φιλισταίων από Γαβαών έως Γεζέρ. Και το όνομα του Δαβίδ εξήλθεν εις πάντας τους τόπους, και ο Κύριος επέφερε τον φόβον αυτού επί πάντα τα έθνη.» (Α΄Χρον. 14:16,17).

Τώρα που ο Δαβίδ είχε στερεά ενισχυθεί στο θρόνο και είχε απαλλαγεί από τις εισβολές των ξένων εχθρών, αποφάσισε να ξεκινήσει την πραγματοποίηση ενός προσφιλούς σκοπού του, να φέρει την κιβωτό του Θεού στα Ιεροσόλυμα. Η κιβωτός είχε παραμείνει πολλά χρόνια στην Κιριάθ-ιαρείμ που απείχε εννέα μίλι-

α. Ταίριαζε όμως η εθνική πρωτεύουσα να τιμηθεί με το έμβλημα της θεϊκής παρουσίας.

Ο Δαβίδ κάλεσε τριάντα χιλιάδες από τα ηγετικά στελέχη του Ισραήλ, επειδή είχε προγραμματίσει να κάνει την περίπτωση αυτή μια σκηνή μεγάλης χαράς και επιβλητικής επίδειξης. Ο λαός με προθυμία ανταποκρίθηκε στην πρόσκληση. Ο αρχιερέας, οι συνάδελφοι του ιερού αξιώματος και οι ηγεμόνες των φυλών συγκεντρώθηκαν στην Κιριάθ-ιαρείμ. Ο Δαβίδ έλαμπε από ιερό ζήλο. Η κιβωτός φέρθηκε έξω από το σπίτι του Αβιναδάβ και τοποθετήθηκε επάνω σε μια καινούρια άμαξα που την έσερναν δύο βόδια, ενώ οι γιοι του Αβιναδάβ είχαν αναλάβει να την προσέχουν.

Οι άνδρες του Ισραήλ ακολουθούσαν με αλαλαγμούς χαράς και με χαρμόσυνους ύμνους - μια πληθώρα από φωνές εναρμονισμένες με τη μελωδία και τους ήχους που ανέδιδαν τα μουσικά όργανα. «Ο δε Δαβίδ και πας ο οίκος Ισραήλ έπαιζον έμπροσθεν του Κυρίου παν είδος οργάνων από ξύλου ελάτης, και κιθάρας, και ψαλτήρια, και τύμπανα, και σείστρα, και κύμβαλα.» Πολύν καιρό είχε να δει ο Ισραήλ μια τέτοια θριαμβευτική σκηνή. Με ιερόπρεπη αγαλλίαση η πελώρια πομπή προχωρούσε με ελιγμούς διασχίζοντας κοιλάδες και βουνά και κατευθυνόμενη στην αγία πόλη.

Όμως, «ότε ήλθον έως του αλωνίου Ναχών, εξήπλωσεν ο Ουζά την χείρα αυτού εις την κιβωτόν του Θεού, και εκράτησεν αυτήν, διότι έσεισαν αυτήν οι βόες. Και εξήφθη ο θυμός του Κυρίου κατά του Ουζά και επάταξεν αυτόν ο Θεός διά την προπέτειαν αυτού, και απέθανεν εκεί παρά την κιβωτόν του Θεού.» Ένας ξαφνικός τρόμος κατέλαβε το χαρούμενο πλήθος. Ο Δαβίδ έμεινε κατάπληκτος, και βαθιά αναστατωμένος αναρωτήθηκε μέσα του για τη δικαιοσύνη του Θεού. Είχε προσπαθήσει να τιμήσει την κιβωτό ως έμβλημα της θεϊκής παρουσίας. Γιατί λοιπόν είχε σταλεί η τρομακτική αυτή τιμωρία που έστρεψε την τελετή της χαράς σε μια περίσταση λύπης και πένθους; Αισθανόμενος ότι δεν ήταν ασφαλές να έχει κοντά του την κιβωτό, ο Δαβίδ αποφάσισε να την αφήσει εκεί όπου ήταν. Ένα μέρος βρέθηκε εκεί κοντά στο σπίτι του Ωβήδ-εδώμ του Γητθαίου.

Το τραγικό τέλος του Ουζά ήταν μια θεϊκή τιμωρία για τη παράβαση μιας σαφέστατης εντολής. Ο Θεός είχε δώσει με το Μωυσή ιδιαίτερες οδηγίες για τη μεταφορά της κιβωτού. Κανείς άλλος παρά μόνο οι ιερείς, οι απόγονοι του Ααρών είχαν το δικαίωμα

να την αγγίσουν ή και ακόμη να την κοιτάξουν όταν ήταν ακάλυπτη. Η θεϊκή οδηγία έλεγε: «Θέλουσι πλησιάσει οι υιοί του Καάθ διά να βαστάσωσιν αυτά, και δεν θέλουσι εγγίσει τα άγια, διά να μη αποθάνωσι.» (Αρ. 4:15).

Οι ιερείς έπρεπε να σκεπάσουν με το κάλυμμά της την κιβωτό και τότε οι Κααθίτες έπρεπε να τη σηκώσουν με τους μοχλούς που ήταν περασμένοι από κρίκους σε κάθε πλευρά της κιβωτού χωρίς ποτέ να μετακινούνται. Στους Γηρσωνίτες και στους Μεραρίτες που ήταν υπεύθυνοι για τα παραπετάσματα και τους στύλους του αγιαστηρίου ο Μωυσής έδωσε αμάξια και βόδια για τη μεταφορά των αντικειμένων που τους είχαν ανατεθεί. «Εις δε τους υιούς Καάθ δεν έδωκε, διότι η εν τω αγιαστηρίω υπηρεσία αυτών ήτο *να βαστάζωσιν επ'ώμων*.» (Αρ. 7:9) Ώστε κατά τη μεταφορά της κιβωτού από την Κιριάθ-ιαρείμ έγινε μια μεγάλη παράβλεψη των οδηγιών του Κυρίου.

Ο Δαβίδ και ο λαός του είχαν συγκεντρωθεί για να εκτελέσουν ένα έργο ιερό και το είχαν αναλάβει με χαρούμενη και πρόθυμη καρδιά. Ο Κύριος όμως δεν μπορούσε να δεχθεί τη λατρεία αυτή επειδή δε συμφωνούσε με τις οδηγίες Του. Οι Φιλισταίοι, μη έχοντας γνώση του νόμου του Θεού, είχαν τοποθετήσει την κιβωτό επάνω σε μια άμαξα όταν την επέστρεψαν στον Ισραήλ, και ο Κύριος δέχθηκε την προσπάθεια που έκαναν. Οι Ισραηλίτες όμως είχαν στα χέρια τους αναλυτική έκθεση του θελήματος του Θεού για όλα αυτά τα θέματα, και η παράβλεψή τους στις οδηγίες αυτές ήταν προσβλητική για το Θεό.

Ο Ουζά βαρυνόταν με τη σοβαρή ενοχή της προπέτειας. Η παράβαση του νόμου του Θεού είχε σμικρύνει την αντίληψή του για την ιερότητα του νόμου και φέροντας επάνω του ανεξομολόγητες αμαρτίες, γνωρίζοντας τη θεϊκή απαγόρευση, τόλμησε να αγγίσει το σύμβολο της παρουσίας του Θεού. Ο Θεός δε δέχεται μερική υπακοή, δε δέχεται χαλαρότητα στην τήρηση των εντολών Του. Με την τιμωρία που επιβλήθηκε στον Ουζά, ο Θεός είχε σκοπό να κάνει όλο το λαό Ισραήλ να συναισθανθεί τη σπουδαιότητα που συνεπάγεται η αυστηρή τήρηση των ενταλμάτων του. Με αυτό τον τρόπο, ο θάνατος του ενός ανθρώπου στόχευε να οδηγήσει το λαό σε μετάνοια και να εμποδίσει την επιβαλλόμενη τιμωρία σε χιλιάδες.

Νιώθοντας ότι η δική του καρδιά δεν ήταν απολύτως εντάξει με το Θεό, ο Δαβίδ όταν είδε πώς κεραυνοβολήθηκε ο Ουζά, αισθάνθηκε δέος απέναντι στην κιβωτό, μη τυχόν κάποια προ-

σωπική αμαρτία του θα προκαλούσε τιμωρία επάνω του. Ο Ωβήδ-εδώμ όμως αν και είχε αισθήματα ανάκατα χαράς και τρόμου, δέχθηκε με ευχαρίστηση το ιερό σύμβολο σαν υπόσχεση της εύνοιας του Θεού στους υπακούοντες. Τώρα η ολοκληρωμένη προσοχή του Ισραήλ είχε στραφεί στο Γετθαίο και στην οικογένειά του. Όλοι περίμεναν να δουν τι θα συνέβαινε σε αυτούς. «Και ευλόγησεν ο Κύριος τον Ωβήδ-εδώμ και πάντα τον οίκον αυτού.»

Όσο για το Δαβίδ, η θεϊκή επίπληξη έφερε τα αποτελέσματά της. Είχε έρθει στο σημείο να συνειδητοποιήσει όσο ποτέ προηγουμένως την ιερότητα του νόμου του Θεού και τη σπουδαιότητα της έπακρης υπακοής. Η εύνοια που περιέβαλε το σπιτικό του Ωβήδ-εδώμ αναπτέρωσε πάλι τις ελπίδες του Δαβίδ ότι η κιβωτός μπορούσε να αποβεί ευλογία τόσο γι'αυτόν όσο και για το λαό του.

Όταν πέρασαν τρεις μήνες, ο Δαβίδ αποφάσισε να κάνει άλλη μια προσπάθεια να μεταφέρει την κιβωτό, και τη φορά αυτή έδωσε μεγάλη προσοχή στο να τηρήσει με κάθε λεπτομέρεια τις οδηγίες του Κυρίου. Κλήθηκαν πάλι τα επίσημα μέλη του έθνους και μια μεγάλη λαϊκή σύναξη σχηματίσθηκε γύρω από το σπίτι του Ωβήδ-εδώμ του Γετθαίου.

Με ευλαβική προσοχή η κιβωτός τοποθετήθηκε επάνω στους ώμους των καθορισμένων από το Θεό ανθρώπων, τα πλήθη μπήκαν στη σειρά, και με τρεμάμενες καρδιές ξεκινούσε η τεράστια πομπή. Κάθε έξι βήματα η σάλπιγγα ηχούσε για μια στάση. Κατ'εντολή του Δαβίδ πρόσφεραν ως θυσία «βουν και σιτευτόν». Η χαρά είχε τώρα αντικαταστήσει το φόβο και τον τρόμο.

Ο βασιλιάς είχε αποδυθεί τα βασιλικά του ενδύματα και φόρεσε ένα σεμνό λινό εφόδ, τέτοιο που φορούσαν οι ιερείς. Δεν εννοούσε με αυτό ότι είχε αναλάβει ιερατικά καθήκοντα, επειδή μερικές φορές φορούσαν το εφόδ και άτομα εκτός από τους ιερείς. Στην ιερή όμως αυτή λιτανεία ήθελε να πάρει τη θέση του ενώπιον του Θεού σε ίση μοίρα με τους υπηκόους του. Την ημέρα εκείνη ο Θεός θα ήταν το μόνο αντικείμενο λατρείας και σεβασμού.

Η μακριά σειρά τέθηκε πάλι σε κίνηση και η μουσική από άρπες, κεράτινες σάλπιγγες και κύμβαλα έφθαναν στα ουράνια με τη μελωδική συνοδεία απειράριθμων φωνών. «Και εχόρευεν ο Δαβίδ ενώπιον του Κυρίου» μέσα στη χαρά του, σύμφωνα με το ρυθμό της μελωδίας.

70. Η βασιλεία του Δαβίδ

Ο χορός του Δαβίδ εκδηλούμενος με σεβάσμια χαρά προς το Θεό, αναφέρεται από τους φιλήδονους σαν δικαιολογία για τους σύγχρονους χορούς της μόδας, αλλά ένας τέτοιος ισχυρισμός είναι τελείως αβάσιμος. Στις ημέρες μας ο χορός σχετίζεται με τις τρέλες και με το μεταμεσονύχτιο ξεφάντωμα. Η υγεία και οι ηθικές αρχές θυσιάζονται στο βωμό της διασκέδασης. Γι'αυτούς που συχνάζουν στις αίθουσες χορού, ο Θεός δεν αποτελεί αντικείμενο ούτε για σκέψη ούτε για σεβασμό.

Η προσευχή και η υμνωδία θα θεωρούντο εκτός τόπου στις συγκεντρώσεις τους αυτές. Η ακόλουθη δοκιμή πρέπει να λογίζεται αποφασιστική: διασκεδάσεις που τείνουν να εξασθενήσουν την αγάπη για τα πνευματικά πράγματα και να μειώσουν τη χαρά μας για τη λατρεία του Θεού, δεν πρέπει να επιζητούνται από τους χριστιανούς. Η μουσική και ο χορός με τη χαρμόσυνη υμνωδία στο Θεό κατά τη μεταφορά της κιβωτού δεν είχε την παραμικρή ομοιότητα με τη διασκέδαση του σημερινού χορού. Ο πρώτος απέβλεπε να φέρει στη μνήμη το Θεό και να εξυψώσει το άγιο όνομά Του. Ο δεύτερος είναι ένα παραπλανητικό επινόημα του Σατανά για να κάνει τους ανθρώπους να λησμονήσουν το Θεό και να Τον προσβάλουν.

Η θριαμβευτική παρέλαση πλησίαζε στην πρωτεύουσα, ακολουθώντας το ιερό σύμβολο του αόρατου Βασιλιά τους. Τότε ένα λυρικό ξέσπασμα απαιτούσε από τους φρουρούς των τειχών να ανοίξουν διάπλατα τις πύλες της άγιας πόλης:

«Σηκώσατε, πύλαι, τας κεφαλάς σας,
Και υψώθητε, θύραι αιώνιοι,
Και θέλει εισέλθει ο Βασιλεύς της δόξης.»

Μια ομάδα από μουσικούς τραγουδιστές απαντούσε:

«Τίς ούτος ο Βασιλεύς της δόξης;»

Από μια άλλη ομάδα ερχόταν η απόκριση:

«Ο Κύριος, ο κραταιός και δυνατός,
ο Κύριος ο δυνατός εν πολέμω.»

Τότε εκατοντάδες φωνές συμμετείχαν, επαυξάνοντας τη θριαμβευτική επωδό:

«Σηκώσατε, πύλαι, τας κεφαλάς σας,
Και υψώθητε, θύραι αιώνιοι,
Και θέλει εισέλθει ο Βασιλεύς της δόξης.»

Και η φωνή του μεγάλου πλήθους «ως φωνή υδάτων πολλών» ακουγόταν σε εκστατική απόκριση:

«Ο Κύριος των δυνάμεων,
Ούτος είναι ο Βασιλεύς της δόξης.»

(Ψαλμοί 24:7-10)

Τότε άνοιξαν διάπλατα οι πύλες, η πομπή πέρασε μέσα και με σεβάσμιο δέος η κιβωτός τοποθετήθηκε στη σκηνή που είχε ετοιμασθεί για να τη δεχθεί. Μπροστά στο ιερό κιγκλίδωμα είχαν στηθεί βωμοί για θυσίες. Ο καπνός των ειρηνικών προσφορών και των ολοκαυτωμάτων καθώς και τα νέφη του θυμιάματος μαζί με τις δοξολογίες και τις ικεσίες του Ισραήλ ανέβαιναν προς τον ουρανό. Η λιτανεία έληξε και ο βασιλιάς ο ίδιος πρόφερε μια ευλογία για το λαό του. Και μετά, βασιλικής αφθονίας δώρα από τρόφιμα και κρασί μοιράσθηκαν στο λαό για να τον ευφράνουν.

Όλες οι φυλές είχαν αντιπροσωπευθεί στην ιεροτελεστία αυτή, στον εορτασμό του πιο ιερού γεγονότος που είχε σημειωθεί στη βασιλεία του Δαβίδ. Το Άγιο Πνεύμα είχε επισκεφθεί το βασιλιά και τότε, ενώ οι τελευταίες ακτίνες έλουζαν το αγιαστήριο με ένα ιερό φως, η καρδιά του υψώθηκε με ευγνωμοσύνη στο Θεό, τώρα που το ευλογημένο σύμβολο της παρουσίας Του είχε έρθει τόσο κοντά στο θρόνο του Ισραήλ.

Με αυτές τις ευχάριστες σκέψεις επέστρεφε ο Δαβίδ στο παλάτι του «διά να ευλογήση τον οίκον αυτού». Ήταν όμως εκεί κάποιο άτομο που είχε παρακολουθήσει τη χαρμόσυνη σκηνή με εντελώς διαφορετικό πνεύμα από εκείνο που είχε παρακινήσει την καρδιά του Δαβίδ.

«Ενώ η κιβωτός του Κυρίου εισήρχετο εις την πόλιν, Μιχάλ, η θυγάτηρ του Σαούλ, έκυψε διά της θυρίδος, και ιδούσα τον βασιλέα Δαβίδ ορχούμενον και χορεύοντα ενώπιον του Κυρίου, εξουδένωσεν αυτόν εν τη καρδία αυτής.» Και με την πικρία του πάθους που την κατέλαβε, δεν μπορούσε να περιμένει το γυρισμό του Δαβίδ στο παλάτι, αλλά βγήκε έξω να τον συναντήσει, και στο φιλικό χαιρετισμό του απάντησε με ένα χείμαρρο από

πικρόχολα λόγια. Αιχμηρή και σκληρή ήταν η ειρωνική γλώσσα της: «Πόσον ένδοξος ήτο σήμερον ο βασιλεύς του Ισραήλ, όστις εγυμνώθη σήμερον εις τους οφθαλμούς των θεραπαινίδων των δούλων αυτού, καθώς γυμνώνεται αναισχύντως είς των μηδαμινών ανθρώπων!»

Ο Δαβίδ κατάλαβε ότι η Μιχάλ καταφρόνησε και εξευτέλισε την υπηρεσία του Θεού, και απάντησε με αυστηρότητα: «Ενώπιον του Κυρίου όστις με έκλεξεν υπέρ τον πατέρα σου, και υπέρ πάντα τον οίκον αυτού, ώστε να με καταστήση ηγεμόνα επί τον λαόν του Κυρίου, επί τον Ισραήλ, ναι, ενώπιον του Κυρίου έπαιξα, και θέλω εξευτελισθή έτι περισσότερον, και θέλω ταπεινωθή εις τους οφθαλμούς μου, και μετά των θεραπαινίδων, περί των οποίων συ ελάλησας, μετ'αυτών θέλω δοξασθή.» Στην επίκριση του Δαβίδ ο Θεός πρόσθεσε και τη δική του: εξαιτίας της περηφάνιας και της αυθάδειάς της η Μιχάλ «δεν εγέννησε τέκνον έως της ημέρας του θανάτου αυτής.»

Οι ιερόπρεπες τελετές που συνόδευαν τη μεταφορά της κιβωτού είχαν κάνει βαθιά εντύπωση στο λαό Ισραήλ, προξενώντας μεγαλύτερο ενδιαφέρον για την υπηρεσία του αγιαστηρίου και αναζωπυρώνοντας πάλι το ζήλο τους για τον Κύριο. Ο Δαβίδ προσπάθησε με κάθε μέσον που διέθετε να εντείνει τις εντυπώσεις αυτές. Η ψαλμωδία πήρε μόνιμη θέση στη θρησκευτική λατρεία και ο Δαβίδ συνέθεσε ύμνους όχι μόνο για να χρησιμοποιηθούν από τους ιερείς στη λειτουργία του αγιαστηρίου, αλλά επίσης και να ψάλλονται από το λαό όταν ταξίδευαν ερχόμενοι στον εθνικό βωμό τους κατά τις ετήσιες γιορτές. Άσκησαν ευρύτατη επίδραση που κατέληξε στο να απαλλαγεί το έθνος από την ειδωλολατρία. Πολλοί από τους γειτονικούς λαούς, παρατηρώντας την ευημερία του Ισραήλ, οδηγήθηκαν να σκέπτονται ευνοϊκά για το Θεό του Ισραήλ, ο οποίος είχε κάνει τόσα μεγάλα πράγματα για το λαό Του.

Το αγιαστήριο που είχε κατασκευάσει ο Μωυσής με όλα τα απαιτούμενα για την υπηρεσία του, εκτός από την κιβωτό, βρίσκονταν ακόμη στη Γαβαά. Ο Δαβίδ είχε σκοπό να κάνει την Ιερουσαλήμ πρωτεύουσα του κράτους. Είχε οικοδομήσει ανάκτορο για τον εαυτό του και δεν αισθανόταν ότι ήταν σωστό να παραμένει η κιβωτός του Θεού κάτω από τις σκηνές. Αποφάσισε να οικοδομήσει γι'αυτήν ένα τόσο μεγαλόπρεπο ναό που να εκφράζει την ευγνωμοσύνη του Ισραήλ για την τιμή που χορηγήθηκε στο έθνος με την ενοικούσα παρουσία του Κυρίου και Βασιλιά

τους. Όταν ανακοίνωσε την πρόθεσή του στον προφήτη Νάθαν, πήρε την ενθαρρυντική απάντηση: «Κάμε παν το εν τη καρδία σου, διότι ο Κύριος είναι μετά σου.»

Την ίδια όμως εκείνη νύχτα ο Νάθαν έλαβε ένα μήνυμα από τον Κύριο για το βασιλιά. Ο Δαβίδ είχε στερηθεί το προνόμιο να οικοδομήσει κατοικητήριο για το Θεό, αλλά του δόθηκε η διαβεβαίωση της θεϊκής εύνοιας γι'αυτόν, για τους απογόνους του και για το βασίλειο του Ισραήλ.

> «Ούτω λέγει ο Κύριος των δυνάμεων, Εγώ σε έλαβον εκ της μάνδρας, από όπισθεν των προβάτων διά να ήσαι ηγεμών επί τον λαόν Μου, επί τον Ισραήλ. Και ήμην μετά σου όπου περιεπάτησας, και εξολόθρευσα πάντας τους εχθρούς σου απ'έμπροσθέν σου, και σε έκαμα ονομαστόν, κατά το όνομα των μεγάλων των επί της γης. Και θέλω διορίσει τόπον διά τον λαόν Μου τον Ισραήλ, και θέλω φυτεύσει αυτούς, και θέλουσι κατοικεί εν τόπω ιδίω εαυτών, και δεν θέλουσι μεταφέρεσθαι πλέον, και οι υιοί της αδικίας δεν θέλουσι καταθλίβει αυτούς πλέον ως το πρότερον.»

Επειδή ο Δαβίδ είχε επιθυμήσει να ανεγείρει ένα οικοδόμημα για το Θεό, του δόθηκε η υπόσχεση: «Ο Κύριος προσέτι αναγγέλλει προς σε, ότι ο Κύριος θέλει οικοδομήσει οίκον εις σε . . . Θέλω αναστήσει μετά σε το σπέρμα σου . . . Αυτός θέλει οικοδομήσει οίκον εις το όνομά Μου, και θέλω στερεώσει τον θρόνον της βασιλείας αυτού έως του αιώνος.»

Ο λόγος για τον οποίο ο Δαβίδ δεν έπρεπε να οικοδομήσει το ναό, είχε ανακοινωθεί:

> «Αίμα πολύ έχυσας, και πολέμους μεγάλους έκαμες. Δεν θέλεις οικοδομήσει οίκον εις το όνομά Μου . . . Ιδού, θέλει γεννηθή εις σε υιός όστις θέλει είσθαι ανήρ αναπαύσεως. Και θέλω αναπαύσει αυτόν από πάντων των εχθρών αυτού κύκλω, διότι Σολομών (ειρηνικός) θέλει είσθαι το όνομα αυτού, και εν ταις ημέραις αυτού θέλω δώσει ειρήνην και ησυχίαν εις τον Ισραήλ. Ούτος θέλει οικοδομήσει οίκον εις το όνομά Μου.» (Α΄Χρον. 22: 8-10).

Αν και ο προσφιλής σκοπός της καρδιάς του απορρίφθηκε, ο Δαβίδ δέχθηκε το μήνυμα με ευγνωμοσύνη. Αναφώνησε: «Τίς είμαι εγώ, Κύριε Θεέ, και τίς ο οίκος μου ώστε με έφερες μέχρι τούτου; Αλλά και τούτο εστάθη έτι μικρόν εις τους οφθαλμούς Σου, Κύριε Θεέ, και ελάλησας έτι περί του οίκου του δούλου Σου

διά μέλλον μακρόν.» Και τότε ανανέωσε τη συνθήκη του με το Θεό.

Ο Δαβίδ ήξερε ότι η πραγματοποίηση του έργου που είχε βάλει στην καρδιά του να κάνει, θα τιμούσε το όνομά του και θα δόξαζε τη διακυβέρνησή του, αλλά ήταν πρόθυμος να υποβάλει το θέλημά του στο θέλημα του Θεού. Την πρόθυμη παραίτηση του σκοπού του με τον τρόπο που την εκδήλωσε, σπάνια τη συναντά κανείς ακόμη και μεταξύ των Χριστιανών. Πόσες φορές αυτοί που έχουν περάσει την ηλικία του ανδρικού σφρίγους προσηλώνονται στην ελπίδα να κατορθώσουν κάποιο μεγάλο έργο που αγαπούν με όλη την καρδιά τους, αλλά που είναι αναρμόδιοι να εκπληρώσουν!

Η θεία πρόνοια μπορεί να τους μιλάει, όπως έκανε ο προφήτης στο Δαβίδ λέγοντας ότι το έργο που τόσο λαχταρούν να κάνουν, δεν έχει ανατεθεί σε αυτούς. Αυτοί οφείλουν να κάνουν τις σχετικές προετοιμασίες για κάποιον άλλον που θα το εκτελέσει. Αντί όμως να υποταχθούν με ευγνωμοσύνη στη θεϊκή καθοδήγηση, πολλοί υποχωρούν αισθανόμενοι περιφρονημένοι και απορριμμένοι, νομίζοντας ότι αν δεν έχουν το δικαίωμα να κάνουν το ιδιαίτερο εκείνο πράγμα που επιθυμούν να κάνουν, τότε δε θα κάνουν τίποτε. Πολλοί καταβάλλουν απεγνωσμένες προσπάθειες να διεκπεραιώσουν ευθύνες που δεν είναι σε θέση να σηκώσουν, και μάταια προσπαθούν να εκτελέσουν ένα έργο για το οποίο δεν είναι ικανοί, ενώ εκείνο που πρέπει να κάνουν, μένει ανεκπλήρωτο. Και εξαιτίας αυτής της έλλειψης συνεργασίας, το σπουδαιότερο έργο εμποδίζεται ή χωλαίνει.

Στη συνθήκη του Ιωνάθαν ο Δαβίδ είχε υποσχεθεί πως όταν θα ησύχαζε από τους εχθρούς του, θα έδειχνε καλοσύνη στην οικογένεια του Σαούλ. Τώρα στην ευημερία του, ενθυμούμενος τη συνθήκη εκείνη, ο βασιλιάς ρώτησε: «Μένει τις εκ του οίκου του Σαούλ διά να κάμω έλεος προς αυτόν χάριν του Ιωνάθαν;» Τον πληροφόρησαν για ένα γιο του Ιωνάθαν, το Μεμφιβοσθέ, που είχε μείνει χωλός από μικρό παιδί. Τον καιρό της ήττας του Σαούλ από τους Φιλισταίους στην Ιεζραέλ, η τροφός του παιδιού αυτού, προσπαθώντας να διαφύγει με αυτό, της έπεσε κάτω και κατέληξε να μείνει ανάπηρος για όλη τη ζωή του.

Ο Δαβίδ κάλεσε τώρα το νέο στην αυλή και τον δέχθηκε με μεγάλη καλοσύνη. Τα ιδιωτικά κτήματα του Σαούλ τού αποδόθηκαν για τη συντήρηση της οικογένειάς του. Ο γιος όμως του Ιωνάθαν ο ίδιος επρόκειτο να θεωρηθεί μόνιμος φιλοξενούμενος

του βασιλιά και καθημερινά να παρακάθεται στο βασιλικό τραπέζι. Φήμες προερχόμενες από τους εχθρούς του Δαβίδ ανέφεραν ότι ο Μεμφιβοσθέ έτρεφε μια φοβερή προκατάληψη εναντίον του γιατί τον θεωρούσε σφετεριστή του. Η γενναιόδωρη όμως και ευγενική υποδοχή που του έκανε ο μονάρχης καθώς και η συνεχής καλοσύνη που του έδειχνε, κέρδισαν την καρδιά του νέου. Συνδέθηκε στενά με το Δαβίδ και, όπως ο Ιωνάθαν ο πατέρας του, θεωρούσε ότι τα συμφέροντά του ταυτίζονταν με εκείνα του βασιλιά που ο Θεός είχε εκλέξει.

Αφού πια στεραιώθηκε ο Δαβίδ στο θρόνο του Ισραήλ, το έθνος απόλαυσε μια ειρήνη μακράς διάρκειας. Οι γειτονικοί λαοί, βλέποντας τη δύναμη και την ενότητα του βασιλείου, έκριναν φρόνιμο να απέχουν από ανοιχτές εχθροπραξίες και ο Δαβίδ, απασχολούμενος με τη διοργάνωση και την ανασυγκρότηση του βασιλείου, απέφευγε τους απειλητικούς πόλεμους. Τελικά όμως, πολέμησε τους παλιούς εχθρούς του Ισραήλ, τους Φιλισταίους και τους Μωαβίτες, και κατόρθωσε όχι μόνο να τους νικήσει, αλλά και να τους καταστήσει υποτελείς.

Αργότερα σχηματίσθηκε εναντίον του βασιλείου του Ισραήλ ένας συνασπισμός των συνοριακών εθνών με αποτέλεσμα να γίνουν οι μεγαλύτεροι πόλεμοι, να κερδιθούν οι λαμπρότερες νίκες της βασιλείας του και να επιτευχθούν οι εκτενέστερες προσαυξήσεις στη δύναμή του. Η εχθρική εκείνη συμμαχία η οποία ειλικρινά προκλήθηκε από ζηλοφθονία για τη συνεχώς αυξανόμενη δύναμη του Δαβίδ, δεν είχε διόλου προκληθεί από τον ίδιο.

Ειδήσεις είχαν φθάσει στα Ιεροσόλυμα για το θάνατο του Νάας, του βασιλιά των Αμμωνιτών που είχε δείξει καλοσύνη στο Δαβίδ τότε που καταδιωκόταν από την οργή του Σαούλ. Τώρα, επιθυμώντας να εκφράσει την ευγνωμοσύνη του για τη χάρη που του έγινε στον καιρό της δυστυχίας του, ο Δαβίδ έστειλε πρέσβεις για να συλλυπηθούν τον Ανούν, το γιο και διάδοχο του Αμμωνίτη βασιλιά. «Είπεν ο Δαβίδ, θέλω κάμει έλεος προς τον Ανούν, τον υιόν του Νάας, επειδή ο πατήρ αυτού έκαμεν έλεος προς εμέ.»

Η ευγενική όμως αυτή χειρονομία του παρεξηγήθηκε. Οι Αμμωνίτες μισούσαν τον αληθινό Θεό και ήταν οι άσπονδοι εχθροί του Ισραήλ. Η φαινομενική καλοσύνη του Νάας στο Δαβίδ οφειλόταν εξολοκλήρου στην εχθρότητα που έτρεφε εναντίον του Σαούλ ως βασιλιά του Ισραήλ. Το μήνυμα του Δαβίδ παρερμηνεύθηκε από τους συμβούλους του Ανούν. Είπαν «προς Ανούν τον κύριον αυτών, Νομίζεις ότι ο Δαβίδ τιμών τον πατέρα σου

απέστειλε προς σε παρηγορητάς; Δεν απέστειλεν ο Δαβίδ τους δούλους αυτού προς σε διά να ερευνήση την πόλιν, και να κατασκοπεύση αυτήν;»

Ήταν πάλι με τη νουθεσία των συμβούλων του που ο Νάας πριν από μισό αιώνα είχε φθάσει να κάνει την απάνθρωπη πρόταση στους κατοίκους της Ιαβείς-γαλαάδ, οι οποίοι πολιορκημένοι από τους Αμμωνίτες ζήτησαν να συνθηκολογήσουν. Ο Νάας είχε απαιτήσει το δικαίωμα να εξορύξει το δεξί μάτι από όλους. Οι Αμμωνίτες θυμόνταν ακόμη πώς ο βασιλιάς του Ισραήλ είχε ματαιώσει το απάνθρωπο σχέδιό τους και είχε γλιτώσει το λαό που εκείνοι ήθελαν να εξευτελίσουν και να ακρωτηριάσουν.

Το ίδιο μίσος κατά των Ισραηλιτών εξακολουθούσε να υποθάλπεται. Γι'αυτούς ήταν αδιανόητο το γενναιόψυχο πνεύμα που υπαγόρευε το μήνυμα του Δαβίδ. Όταν ο Σατανάς κυβερνάει τον ανθρώπινο νου, εξάπτει φθόνο και υποψία, που είναι σε θέση να παρερμηνεύσουν και τις καλύτερες ακόμη προθέσεις. Ο Ανούν θεώρησε τους απεσταλμένους του Δαβίδ κατασκόπους και τους γέμισε με σκώμματα και προσβολές.

Είχε επιτραπεί στους Αμμωνίτες να πραγματοποιήσουν τις κακές προθέσεις της ψυχής τους χωρίς περιορισμό για να αποκαλυφθεί στο Δαβίδ ο πραγματικός τους χαρακτήρας. Το θέλημα του Θεού δεν ήταν να συμμαχήσει ο Ισραήλ με αυτόν τον προδοτικό ειδωλολατρικό λαό.

Στην αρχαιότητα, όπως και σήμερα, το αξίωμα του πρεσβευτή θεωρείτο ιερό. Με το διεθνή νόμο των κρατών ήταν εξασφαλισμένο με προστασία από την επίθεση της βίας ή της προσβολής. Επειδή ο πρεσβευτής αντιπροσώπευε τον ηγεμόνα του, κάθε προσβολή που στρεφόταν σε αυτόν, απαιτούσε άμεση ταυτανταπόδοση. Οι Αμμωνίτες ξέροντας ότι η προσβλητική πράξη που έκαναν στον Ισραήλ θα προκαλούσε οπωσδήποτε την αντεκδίκηση, ετοιμάσθηκαν για πόλεμο. «Βλέποντες δε οι υιοί Αμμών ότι ήσαν βδελυκτοί εις τον Δαβίδ, έπεμψαν ο Ανούν και οι υιοί Αμμών χίλια τάλαντα αργυρίου, διά να μισθώσωσιν εις εαυτούς αμάξας και ιππέας εκ της Μεσοποταμίας, και εκ της Συρίας-μααχά, και εκ της Σωβά. Και εμίσθωσαν εις εαυτούς τριάκοντα δύο χιλιάδας αμάξας . . . Και συναχθέντες οι υιοί Αμμών εκ των πόλεων αυτών, ήλθον να πολεμήσωσι.» (Α΄ Χρον. 19:6,7).

Πραγματικά επρόκειτο για μια τεράστια συμμαχία. Οι κάτοικοι των περιοχών μεταξύ του Ευφράτη ποταμού και της Μεσογείου είχαν συμμαχήσει με τους Αμμωνίτες. Τα βορειοανατολικά σύνο-

ρα της Χαναάν είχαν περικυκλωθεί από οπλισμένους εχθρούς συνασπισμένους με σκοπό να συντρίψουν το βασίλειο του Ισραήλ.

Οι Εβραίοι δεν περίμεναν μέχρι να γίνει η εισβολή στην πατρίδα τους. Οι δυνάμεις τους, κάτω από τη διαταγή του Ιωάβ, πέρασαν τον Ιορδάνη και προχώρησαν μέχρι την αμμωνική πρωτεύουσα. Οδηγώντας το στρατό του στο πεδίο μάχης, ο Εβραίος αρχιστράτηγος επιδίωξε να τον εμψυχώσει για τον αγώνα με τα ακόλουθα λόγια: «Ανδρίζου, και ας κραταιωθώμεν υπέρ του λαού ημών, και υπέρ των πόλεων του Θεού ημών, ο δε Κύριος ας κάμη το αρεστόν εις τους οφθαλμούς Αυτού.» (Α΄Χρον. 19:13).

Οι συνασπισμένες συμμαχικές δυνάμεις νικήθηκαν με την πρώτη συμπλοκή. Δεν εννοούσαν όμως να εγκαταλείψουν ακόμη τον αγώνα, και τον επόμενο χρόνο επανέλαβαν τον πόλεμο. Ο βασιλιάς της Συρίας συγκέντρωσε τις δυνάμεις του και απειλούσε τον Ισραήλ με ένα πελώριο στράτευμα. Ο Δαβίδ, αναγνωρίζοντας πόσα εξαρτώντο από την έκβαση αυτής της αναμέτρησης, ανέλαβε προσωπικά τη διεξαγωγή της μάχης, και με την ευλογία του Θεού κατάφερε ένα τέτοιο καίριο πλήγμα στους συνασπισμένους εχθρούς, ώστε οι Σύριοι από το Λίβανο μέχρι τον Ευφράτη όχι μόνο σταμάτησαν τον πόλεμο, αλλά έγιναν και υποτελείς του Ισραήλ. Ο Δαβίδ συνέχισε τον πόλεμο εναντίον των Αμμωνιτών με ανδρεία, ώσπου τα οχυρά τους κατέρρευσαν και ολόκληρη η περιοχή περιήλθε στην κυριαρχία του Ισραήλ.

Οι κίνδυνοι που είχαν απειλήσει το έθνος με ολοσχερή καταστροφή, αποδείχθηκαν με την πρόνοια του Θεού ακριβώς τα μέσα εκείνα με τα οποία το έθνος υψώθηκε σε πρωτοφανή μεγαλοσύνη. Απαθανατίζοντας τις αξιοθαύμαστες εκείνες απολυτρωτικές περιπτώσεις, ο Δαβίδ ψάλλει:

«Ζη Κύριος, και ευλογημένον το φρούριόν μου,
Και ας υψωθή ο Θεός της σωτηρίας μου,
Ο Θεός ο εκδικών με και υποτάττων λαούς υποκάτω μου,
΄Οστις με ελευθερώνει εκ των εχθρών μου.
Ναι, με υψώνεις υπεράνω των επαναστατημένων επ’εμέ,
Ηλευθέρωσάς με από ανδρός αδίκου.
Διά τούτο θέλω σε υμνεί, Κύριε, μεταξύ των εθνών,
Και εις το όνομά σου θέλω ψάλλει.
Αυτός μεγαλύνει τας σωτηρίας του βασιλέως Αυτού,
Και κάμνει έλεος εις τον κεχρισμένον Αυτού,

Εις τον Δαβίδ, και εις το σπέρμα αυτού έως αιώνος.»
Ψαλμοί 18:46-50

Και με τους ψαλμούς του Δαβίδ οι σκέψεις αποτυπώνονταν στο λαό του ότι ο Κύριος ήταν η δύναμη και ο απελευθερωτής τους:

«Δεν σώζεται ο βασιλεύς διά πλήθους στρατεύματος,
Ο δυνατός δεν ελευθερώνεται διά της μεγάλης αυτού ανδρείας.
Μάταιος ο ίππος προς σωτηρίαν,
Και διά της πολλής αυτού δυνάμεως δεν θέλει σώσει.»
Ψαλμοί 33:16,17

«Συ είσαι ο βασιλεύς μου, Θεέ,
Ο διορίζων τας σωτηρίας του Ιακώβ.
Διά Σου θέλομεν καταβάλει τους εχθρούς ημών,
Διά του ονόματός Σου θέλομεν καταπατήσει
Τους επανισταμένους εφ'ημάς.
Διότι δεν θέλω ελπίσει επί το τόξον μου,
Ουδέ η ρομφαία μου θέλει με σώσει.
Διότι Συ έσωσας ημάς εκ των εχθρών ημών
Και κατήσχυνας τους μισούντας ημάς.»
Ψαλμοί 44:4-7

«Οι μεν εις αμάξας, οι δε εις ίππους,
Αλλ'ημείς εις το όνομα του Κυρίου ημών θέλομεν καυχάσθαι.»
Ψαλμοί 20:7

Με την επέκταση της βασιλείας του Ισραήλ είχε πλέον ολοκληρωθεί η εκπλήρωση της υπόσχεσης που είχε αρχικά δοθεί στον Αβραάμ και αργότερα επαναλήφθηκε στο Μωυσή: «Εις το σπέρμα σου έδωκα την γην ταύτην, από του ποταμού της Αιγύπτου έως του ποταμού του μεγάλου, του ποταμού Ευφράτου.» (Γέν. 15:18). Ο Ισραήλ είχε γίνει ένα μεγάλο έθνος που το σέβονταν και το φοβούνταν οι γύρω λαοί. Μέσα στα όρια του βασιλείου του η δύναμη του Δαβίδ είχε γίνει πολύ μεγάλη.

Κυριαρχούσε, όπως ελάχιστοι ηγεμόνες σε οποιαδήποτε εποχή μπόρεσαν να κυριαρχήσουν στα αισθήματα και στην αφοσίωση του λαού του. Είχε τιμήσει το Θεό και τώρα ο Θεός τον τιμούσε.

Μέσα στην ευημερία όμως ενέδρευε ο κίνδυνος. Την ώρα του μεγαλύτερου εξωτερικού θριάμβου του ο Δαβίδ διέτρεξε το μεγαλύτερο κίνδυνο και γνώρισε την πιο ταπεινωτική ήττα του.

ΤΟ ΑΜΑΡΤΗΜΑ ΚΑΙ Η ΜΕΤΑΜΕΛΕΙΑ ΤΟΥ ΔΑΒΙΔ

(Βασίζεται στο βιβλίο Β΄Σαμουήλ, κεφ. 11:, 12:)

Πολύ λίγο η Γραφή επαινεί τους ανθρώπους. Ελάχιστος χώρος της διατίθεται στην αφήγηση των αρετών ακόμη και για τους καλύτερους ανθρώπους που έζησαν ποτέ. Η αποσιώπηση αυτή δεν είναι χωρίς λόγο. Δεν είναι χωρίς δίδαγμα. Όλα τα καλά χαρακτηριστικά που έχουν οι άνθρωποι, είναι δώρα του Θεού. Επιτελούν τις καλές πράξεις με τη χάρη του Χριστού. Εφόσον λοιπόν τα χρεωστούν όλα στο Θεό, η δόξα για το τι είναι και τι κάνουν, ανήκει αποκλειστικά σε Αυτόν.

Οι άνθρωποι δεν είναι παρά όργανα στα χέρια Του. Επιπλέον - όπως όλα τα μαθήματα της ιστορίας της Βίβλου διδάσκουν - είναι επικίνδυνο να επαινούνται ή να εξυψώνονται οι άνθρωποι, επειδή είναι βέβαιο ότι θα πέσει εκείνος που σταματάει να αισθάνεται την εξάρτησή του από το Θεό και εμπιστεύεται στη δική του δύναμη. Ο άνθρωπος αγωνίζεται εναντίον εχθρών που είναι ισχυρότεροί του.

> «Διότι δεν είναι η πάλη ημών εναντίον εις αίμα και σάρκα, αλλά εναντίον εις τας αρχάς, εναντίον εις τας εξουσίας, εναντίον εις τους κοσμοκράτορας του σκότους του αιώνος τούτου, εναντίον εις τα πνεύματα της πονηρίας εν τοις επουρανίοις.» (Εφεσ. 6: 12).

Για μας είναι αδύνατο να αποδυθούμε στον αγώνα αυτόν με τη δύναμή μας. Και οτιδήποτε απασχολεί το νου μακριά από το Θεό, οτιδήποτε οδηγεί στην αυτοεξύψωση ή στην αυτοεξάρτηση, ασφαλώς προλειαίνει το δρόμο για την πτώση μας. Η γενική ιδέα της Βίβλου είναι να ενσταλάξει τη δυσπιστία στην ανθρώπινη δύναμη και να ενθαρρύνει την εμπιστοσύνη στη θεϊκή δύναμη.

71. Το αμάρτημα και η μεταμέλεια του Δαβίδ

΄Ηταν αυτό το πνεύμα της εμπιστοσύνης στον εαυτό του και της εξύψωσης του εαυτού του που προετοίμασε το δρόμο για την πτώση του Δαβίδ. Η κολακεία και τα επιδέξια δελεάσματα της δύναμης και της πολυτέλειας δεν τον άφησαν ανεπηρέαστο. Οι σχέσεις επίσης με τα γειτονικά έθνη είχαν κακή επίδραση. Σύμφωνα με τις συνήθειες που επικρατούσαν μεταξύ των ηγεμόνων της Ανατολής, κρίματα που δε γίνονταν ανεκτά στους υπηκόους, στην περίπτωση του βασιλιά έμεναν ατιμώρητα. Ο μονάρχης δεν ήταν υποχρεωμένος να ασκεί την ίδια αυτοσυγκράτηση όπως ο υπήκοος. ΄Ολα αυτά έτειναν να μειώσουν τη διαίσθηση του Δαβίδ για την υπερβάλλουσα καταστρεπτικότητα της αμαρτίας. Και αντί να στηρίζεται ταπεινά στη δύναμη του Κυρίου, άρχισε να βασίζεται στη δική του σοφία και δύναμη.

Μόλις κατορθώσει ο Σατανάς να χωρίσει την ψυχή από το Θεό - τη μόνη πηγή της δύναμης, προσπαθεί να προκαλέσει ανίερες επιθυμίες στη σαρκική φύση του ανθρώπου. Το έργο του εχθρού δε γίνεται απότομα. Στην αρχή δεν είναι ούτε αιφνιδιαστικό, ούτε εντυπωσιακό. Είναι μια κρυφή υπονόμευση του οχυρού των αρχών της ηθικής. Αρχίζει με φαινομενικά μικρά πράγματα, όπως η παραμέληση του να είμαστε πιστοί στο Θεό και να στηριζόμαστε σε Αυτόν, και η κλίση να ακολουθήσουμε τα ήθη και τα έθιμα του κόσμου.

Πριν λήξει ο πόλεμος με τους Αμμωνίτες, ο Δαβίδ, αφήνοντας την ηγεσία του στρατού στον Ιωάβ, επέστρεψε στην Ιερουσαλήμ. Οι Σύριοι ήδη είχαν υποταχθεί στον Ισραήλ και η ολοκληρωτική ανατροπή των Αμμωνιτών φαινόταν σίγουρη. Τον είχαν περιβάλλει οι καρποί της νίκης και οι τιμές για την ικανή και σοφή ηγεσία του. Τώρα που ήταν ήσυχος και απροφύλαχτος, ο πειραστής άρπαξε την ευκαιρία να απασχολήσει τη σκέψη του.

Το γεγονός ότι ο Θεός είχε φέρει το Δαβίδ σε τόσο στενή επαφή με τον εαυτό Του και του είχε δείξει τόση μεγάλη εύνοια, έπρεπε να ήταν γι'αυτόν το ισχυρότατο κίνητρο για να διατηρήσει το χαρακτήρα του άσπιλο. ΄Οταν όμως ησυχασμένος και ασφαλισμένος άφησε το στήριγμά του από το Θεό, ο Δαβίδ ενέδωσε στο Σατανά και έφερε στην ψυχή του το στίγμα της ενοχής. Αυτός ο υποδειγμένος από τον Ουρανό αρχηγός του έθνους, ο εκλεγμένος από το Θεό για την εφαρμογή του νόμου Του, αυτός ο ίδιος καταπάτησε τις εντολές. Αυτός που έπρεπε να είναι ο φόβος και ο τρόμος των κακοποιών, με την πράξη του ενίσχυσε τα χέρια τους.

71. Το αμάρτημα και η μεταμέλεια του Δαβίδ

Στα προηγούμενα χρόνια όταν αντιμετώπιζε κινδύνους, ο Δαβίδ με ενσυνείδητη ακεραιότητα του χαρακτήρα, εμπιστευόταν την κάθε του περίπτωση στο Θεό. Το χέρι του Κυρίου τον είχε καθοδηγήσει με ασφάλεια ανάμεσα από αναρίθμητες παγίδες που είχαν στηθεί στα πόδια του. Τώρα όμως, ένοχος και αμετανόητος, δε ζήτησε τη βοήθεια και την καθοδήγηση του Ουρανού, παρά προσπάθησε να απελευθερωθεί από τον κίνδυνο στον οποίο τον είχε σπρώξει η αμαρτία. Η Βηθ-σαβεέ, της οποίας η μοιραία ομορφιά έγινε παγίδα για το βασιλιά, ήταν η γυναίκα του Ουρία του Χετταίου, ενός από τους γενναίους και αφοσιωμένους αξιωματικούς του Δαβίδ. Κανείς δεν μπορούσε να προΐδει ποιο θα ήταν το αποτέλεσμα αν το αμάρτημα γινόταν γνωστό. Ο νόμος του Θεού καθιστούσε το μοιχό ένοχο θανάτου, και πιθανόν ο εντιμότατος εκείνος και τόσο επαίσχυντα προσβλημένος στρατιωτικός να δοκίμαζε να εκδικηθεί το βασιλιά προκαλώντας μια εθνική εξέγερση.

Κάθε προσπάθεια που κατέβαλε ο Δαβίδ για να καλύψει την ενοχή του, έμεινε ατελεσφόρητη. Είχε παραδώσει τον εαυτό του στη δύναμη του Σατανά. Ο κίνδυνος τον περιτριγύριζε, τον περίμενε η ατιμία πικρότερη και από το θάνατο. Δεν απέμενε παρά ένας μόνο τρόπος διαφυγής, και μέσα στην απελπισία του έσπευσε να προσθέσει στη μοιχεία και το έγκλημα.

Εκείνος που είχε επιτύχει την καταστροφή του Σαούλ, προγραμμάτιζε και την καταστροφή του Δαβίδ. Αν και οι πειρασμοί διαφορετικοί, ομοίσζαν όμως στο να οδηγήσουν στην παράβαση του νόμου του Θεού. Ο Δαβίδ νόμιζε πως αν ο Ουρίας φονευόταν από εχθρικό χέρι στη μάχη, η ενοχή για το θάνατό του δε θα στρεφόταν στο βασιλιά, η Βηθ-σαββεέ θα ήταν ελεύθερη να γίνει γυναίκα του Δαβίδ, η υποψία θα εξέλειπε και η βασιλική τιμή θα έμενε διαφυλαγμένη.

Ο Ουρίας έγινε ο κομιστής της γραπτής εξουσιοδότησης για τον ίδιο του το θάνατο. Μια επιστολή γραμμένη από το βασιλιά και σταλμένη με τον Ουρία στον Ιωάβ διέταζε: «Θέσατε τον Ουρίαν απέναντι της σκληροτέρας μάχης, έπειτα σύρθητε απ'αυτού, διά να κτυπηθή και να αποθάνη.» Ο Ιωάβ, ήδη βαρυνόμενος με την ενοχή ενός άλλου απρόκλητου εγκλήματος, δε δίστασε να υπακούσει στις οδηγίες του βασιλιά, και ο Ουρίας έπεσε σφαγμένος από τους Αμμωνίτες.

Μέχρι στο σημείο αυτό το μητρώο του Δαβίδ ως διοικητού υπήρξε τέτοιο με το οποίο ελάχιστοι μονάρχες μπορούσαν να συ-

γκριθούν. Γι'αυτόν αναφέρεται ότι «έκαμε κρίσιν και δικαιοσύνην εις πάντα τον λαόν αυτού.» (Β΄Σαμ. 8:15). Με την ακεραιότητά του είχε κερδίσει την εμπιστοσύνη και την αφοσίωση του έθνους. Όταν όμως απομακρύνθηκε από το Θεό και παραδόθηκε στον πονηρό, έγινε για ένα διάστημα πράκτορας του Σατανά. Αλλά κατείχε ακόμη τη θέση και την εξουσία που του είχε δώσει ο Θεός, και με βάση αυτού απαιτούσε υπακοή η οποία θα έθετε σε κίνδυνο τη ζωή εκείνου ο οποίος θα του την παραχωρούσε. Ο Ιωάβ, ο οποίος έδειξε αφοσίωση στο βασιλιά παρά στο Θεό, παραβίασε το νόμο του Θεού κατόπιν εντολής του βασιλιά.

Ο Θεός είχε χορηγήσει τη δύναμη στο Δαβίδ, με τον όρο όμως να τη χρησιμοποιήσει μόνο σύμφωνα με το θεϊκό νόμο. Όταν εξέδωσε τη διαταγή που ήταν αντίθετη προς το νόμο του Θεού, η υπακοή λογιζόταν αμάρτημα. «Αι δε ούσαι εξουσίαι από του Θεού είναι τεταγμέναι.» Αλλά δεν πρέπει να υπακούσουμε σε αυτές όταν αντιτίθενται στο νόμο του Θεού. Γράφοντας στους Κορινθίους, ο απόστολος Παύλος καθορίζει τις αρχές με τις οποίες πρέπει να κυβερνόμαστε. Λέει: «Μιμηταί μου γίνεσθε, καθώς και εγώ του Χριστού.» (Ρωμ. 13:1, Α΄Κορ. 11:1).

Μια αναφορά της εκτέλεσης της διαταγής του Δαβίδ στάλθηκε σε αυτόν, αλλά τόσο προσεκτικά διατυπωμένη, ώστε να μην εγείρει υπόνοιες ούτε για τον Ιωάβ ούτε για το βασιλιά. «Ο Ιωάβ προσέταξε τον μηνυτήν, λέγων, Αφού τελειώσης λαλών προς τον βασιλέα πάντα τα περί του πολέμου, εάν εξαφθή ο θυμός του βασιλέως . . . τότε ειπέ, Απέθανε και ο δούλος σου Ουρίας ο Χετταίος. Υπήγε λοιπόν ο μηνυτής, και ελθών, απήγγειλε προς τον Δαβίδ πάντα εκείνα, διά τα οποία απέστειλεν αυτόν ο Ιωάβ.»

Η απάντηση του βασιλιά ήταν: «Ούτω θέλεις ειπεί προ τον Ιωάβ, Μη σε ανησυχή τούτο το πράγμα, διότι η ρομφαία κατατρώγει πότε μεν ένα, πότε δε άλλον. Ενίσχυσον την μάχην σου εναντίον της πόλεως, και κατάστρεψον αυτήν, και συ ενθάρρυνε αυτόν.»

Η Βηθ-σαβεέ πένθησε τον άνδρα της όσες μέρες ήταν η συνήθεια, και όταν αυτές τελείωσαν, «απέστειλεν ο Δαβίδ και παρέλαβεν αυτήν εις τον οίκον αυτού, και έγεινε γυνή αυτού.» Εκείνος, του οποίου η ευαίσθητη συνείδηση και η ανώτερη αντίληψη περί τιμής δεν του επέτρεπε ούτε και όταν κινδύνευε η ζωή του να σηκώσει το χέρι του εναντίον του κεχρισμένου του Κυρίου, είχε πέσει τόσο χαμηλά που μπόρεσε να αδικήσει και να δολοφονήσει έναν από τους πιο αφοσιωμένους και γενναίους στρατιώ-

τες του, και περίμενε να απολαύσει ανενόχλητος την αμοιβή της αμαρτίας του. Αλίμονο! Πόσο είχε θαμπώσει το καθαρό χρυσάφι! Πόσο είχε αλλάξει το καθαρότατο χρυσάφι!

Απ'αρχής ο Σατανάς περιέγραψε στους ανθρώπους τα οφέλη που κερδίζονται με την παράβαση. Με αυτό τον τρόπο εξαπάτησε αγγέλους. Με αυτό τον τρόπο έβαλε σε πειρασμό τον Αδάμ και την Εύα ώστε να αμαρτήσουν. Και με αυτό τον τρόπο οδηγεί ακόμη πλήθη ανθρώπων να δείξουν ανυπακοή στο Θεό. Το μονοπάτι της παράβασης το παρουσιάζει ελκυστικό, «αλλά τα τέλη (αυτού) φέρουσιν εις θάνατον». (Παρ. 14:12). Μακάριοι είναι εκείνοι οι οποίοι αποτολμώντας να το ακολουθήσουν, γυρίζουν πίσω εγκαίρως, έχοντας μάθει πόσο πικροί είναι οι καρποί της αμαρτίας. Η ευσπλαχνία του Θεού δεν άφησε το Δαβίδ να σαγηνευθεί μέχρι την ολοκληρωτική καταστροφή από τις απατηλές αμοιβές της αμαρτίας.

Και για το καλό του Ισραήλ η επέμβαση του Θεού ήταν αναγκαία. Ενώ περνούσε ο καιρός, το αμάρτημα του Δαβίδ έναντι της Βηθ-σαβεέ έγινε γνωστό και άρχισαν να κινούνται υποψίες ότι αυτός είχε προσχεδιάσει το θάνατο του Ουρία. Αυτό ήταν προσβολή για τον Κύριο, ο οποίος είχε ευνοήσει και είχε ανυψώσει το Δαβίδ, η αμαρτία του οποίου κακοπαρέστησε το χαρακτήρα του Θεού και έρριξε στο όνομά Του μομφή. Έτεινε να υποστείλει το λάβαρο της ευσέβειας στον Ισραήλ και στη σκέψη πολλών να μειώσει τον αποτρόπαιο χαρακτήρα της αμαρτίας, ενώ εκείνοι που δεν αγαπούσαν το Θεό, με τον τρόπο αυτό ενθαρρύνονταν να αμαρτάνουν.

Από τον προφήτη Νάθαν ζητήθηκε να φέρει την επικριτική αγγελία στο Δαβίδ. Ήταν ένα φοβερά αυστηρό μήνυμα. Σε λίγους ηγεμόνες μπορούσε να δοθεί μια τέτοια μομφή χωρίς την απαίτηση του βέβαιου θανάτου του αποδοκιμαζομένου. Ο Νάθαν μετέδωσε τη θεϊκή καταδίκη ατρόμητα και με τέτοια ουρανογέννητη σοφία, ώστε να κινητοποιήσει την ευαισθησία του βασιλιά, να αφυπνίσει τη συνείδησή του και να προφέρει με τα δικά του χείλη τη δική του καταδίκη. Απευθυνόμενος στο Δαβίδ ως τον προσδιορισμένο από το Θεό φύλακα των δικαιωμάτων του λαού του, ο προφήτης επανέλαβε μια ιστορία αδικίας και καταδυνάστευσης που έπρεπε να διευθετηθεί. Είπε:

> «Ήσαν δύο άνδρες εν πόλει τινί, είς πλούσιος ο δε άλλος πτωχός. Ο πλούσιος είχε ποίμνια και βουκόλια πολλά σφόδρα, ο δε πτωχός δεν είχεν άλλο ειμή μίαν μικράν αμνάδα,

την οποίαν ηγόρασε και έθρεψε. Και εμεγάλωσε μετ'αυτού, και μετά των τέκνων αυτού ομού. Από του άρτου αυτού έτρωγε και από του ποτηρίου αυτού έπινε και εν τω κόλπω αυτού εκοιμάτο και ήτο εις αυτόν ως θυγάτηρ. Ήλθε δε τις διαβάτης προς τον πλούσιον, και εφειδωλεύθη να λάβη εκ των ποιμνίων αυτού και εκ των βουκολίων αυτού, διά να ετοιμάση εις τον οδοιπόρον τον ελθόντα προς αυτόν, και έλαβε την αμνάδα του πτωχού και ητοίμασεν αυτήν διά τον άνθρωπον τον ελθόντα προς αυτόν.»

Ο θυμός του βασιλιά εξήφθηκε και φώναξε:

«Ζη Κύριος, άξιος θανάτου είναι ο άνθρωπος όστις έπραξε τούτο, και θέλει πληρώσει την αμνάδα τετραπλάσιον, επειδή έπραξε το πράγμα τούτο, και επειδή δεν εσπλαχνίσθη.»

Ο Νάθαν στήλωσε τα μάτια του στο βασιλιά. Υψώνοντας κατόπιν το δεξί του χέρι στον ουρανό δήλωσε με επισημότητα: «Συ είσαι ο άνθρωπος.» Και συνέχισε: «Διά τί κατεφρόνησας τον λόγον του Κυρίου, ώστε να πράξης το κακόν εις τους οφθαλμούς Αυτού;» Οι ένοχοι μπορούν, όπως έκανε ο Δαβίδ, να κρύψουν το κρίμα τους από τους ανθρώπους. Μπορούν να προσπαθήσουν να θάψουν την κακή πράξη τους για πάντα από τα ανθρώπινα μάτια ή από την ανθρώπινη γνώση. Αλλά «πάντα είναι γυμνά και τετραχηλισμένα εις τους οφθαλμούς Αυτού προς Όν έχομεν να δώσωμεν λόγον.» «Δεν είναι ουδέν κεκαλυμμένον, το οποίον δεν θέλει ανακαλυφθή, και κρυπτόν το οποίον δεν θέλει γνωσθή.» (Εβρ. 4: 13, Ματθ. 10:26).

Ο Νάθαν δήλωσε:

«Ούτω λέγει Κύριος ο Θεός του Ισραήλ, Εγώ σε έχρισα βασιλέα επί τον Ισραήλ, και Εγώ σε ηλευθέρωσα εκ χειρός του Σαούλ . . . Διά τί κατεφρόνησας τον λόγον του Κυρίου, ώστε να πράξης το κακόν εις τους οφθαλμούς Αυτού; Ουρίαν τον Χετταίον επάταξας εν ρομφαία, και την γυναίκα αυτού έλαβες εις σεαυτόν γυναίκα, και αυτόν εθανάτωσας εν τη ρομφαία των υιών Αμμών. Τώρα λοιπόν δεν θέλει αποσυρθή ποτέ ρομφαία εκ του οίκου σου . . . Ιδού, θέλω επεγείρει εναντίον σου κακά εκ του οίκου σου, και θέλω λάβει τας γυναίκας σου έμπροσθεν των οφθαλμών σου, και θέλω δώσει αυτάς εις τον πλησίον σου . . . διότι συ έπραξας κρυφίως, αλλ'Εγώ θέλω κάνει τούτο το πράγμα έμπροσθεν παντός του Ισραήλ, και κατέναντι του ηλίου.»

71. Το αμάρτημα και η μεταμέλεια του Δαβίδ

Η επίπληξη του προφήτη άγγιξε την καρδιά του Δαβίδ. Η συνείδησή του ξύπνησε. Το σφάλμα του παρουσιάσθηκε με όλο το τρομερό του μέγεθος. Η ψυχή του λύγισε μπροστά στο Θεό μετανοιωμένη. Με τρεμάμενα χείλη είπε: «Ημάρτησα εις τον Κύριον.» Κάθε αδικία που γίνεται στους άλλους, επιστρέφει από τον αδικούμενο πίσω στο Θεό. Ο Δαβίδ είχε διαπράξει μια σοβαρή αμαρτία, τόσο απέναντι στον Ουρία όσο και απέναντι στη Βηθσαβεέ, και αυτό το ένιωθε βαθιά. Απείρως όμως μεγαλύτερη ήταν η αμαρτία του απέναντι στο Θεό.

Μολονότι δεν υπήρχε κανείς στον Ισραήλ που να εκτελέσει τη θανατική καταδίκη στον κεχρισμένο του Κυρίου, ο Δαβίδ έτρεμε μήπως, ένοχος και ασυγχώρητος, πέθαινε με άμεση τιμωρία του Θεού. Αλλά από τον προφήτη τού ήρθε το ακόλουθο μήνυμα: «Ο Κύριος παρέβλεψε το αμάρτημά σου. Δεν θέλεις αποθάνει.» Έπρεπε όμως να εφαρμοσθεί η δικαιοσύνη. Η θανατική καταδίκη μεταφέρθηκε από το Δαβίδ στο παιδί της αμαρτίας του. Έτσι, είχε την ευκαιρία να μετανοήσει ο βασιλιάς, επειδή γι'αυτόν η αρρώστια και ο θάνατος του παιδιού που αποτελούσαν μέρος της τιμωρίας του, ήταν ασύγκριτα πιο επώδυνα από ό,τι θα ήταν ο ίδιος ο θάνατός του. Ο προφήτης είπε: «Επειδή διά ταύτης της πράξεως έδωκας μεγάλην αφορμήν εις τους εχθρούς του Κυρίου να βλασφημώσι, διά τούτο το παιδίον το γεννηθέν εις σε εξάπαντος θέλει αποθάνει.»

΄Οταν το παιδί προσβλήθηκε από την αρρώστια, ο Δαβίδ με νηστεία και με βαθιά ταπείνωση ικέτευσε για τη ζωή του. ΄Εβγαλε τη βασιλική στολή του, αφαίρεσε το διάδημά του και κάθε βράδυ διανυκτέρευε πεσμένος καταγής, ικετεύοντας με σπαραξικάρδια λύπη για την αθώα ψυχή που υπέφερε εξαιτίας της δικής του ενοχής. «Και εσηκώθησαν οι πρεσβύτεροι του οίκου αυτού, και ήλθον προς αυτόν διά να σηκώσωσιν αυτόν από της γης, πλην δεν ηθέλησε.»

Πολλές φορές όταν οι τιμωρίες είχαν αποφασισθεί εναντίον ατόμων ή πόλεων, το κακό είχε αποφευχθεί με την ταπείνωση και τη μετάνοια, και ο πανεύσπλαχνος Θεός, πρόθυμος να συγχωρεί, είχε στείλει κομιστές ειρήνης. Παίρνοντας θάρρος από τη σκέψη αυτή, ο Δαβίδ επέμενε στις ικεσίες του όσο ζούσε το παιδί. ΄Οταν έμαθε ότι αυτό πέθανε, με ηρεμία υποτάχθηκε στην απόφαση του Θεού. Είχε δεχθεί το πρώτο κτύπημα της ανταπόδοσης που ο ίδιος την είχε αποκαλέσει δίκαια. ΄Οσο διάστημα ο Δαβίδ

εμπιστευόταν στην ευσπλαχνία του Θεού, δεν έμενε χωρίς παρηγοριά.

Πάρα πολλοί που διαβάζουν την ιστορία της πτώσης του Δαβίδ, ρωτούν: ‘’Γιατί να δοθεί στη δημοσιότητα το γεγονός αυτό; Γιατί ο Θεός θεώρησε καλό να ξεσκεπάσει στα μάτια του κόσμου τη σκοτεινή αυτή όψη της ζωής ενός που είχε τόσο τιμηθεί από τον Ουρανό;’’ Όταν ο προφήτης επέπληξε το Δαβίδ, είχε δηλώσει σχετικά με την αμαρτία του: «Διά ταύτης της πράξεως έδωκας μεγάλην αφορμήν εις τους εχθρούς του Κυρίου να βλασφημώσι.»

Στις κατοπινές γενεές οι άπιστοι, δείχνοντας το χαρακτήρα του Δαβίδ κηλιδωμένο με το μελανό αυτό στίγμα, φώναξαν θριαμβευτικά και περιπαικτικά: ‘’Να «άνθρωπος κατά την καρδίαν του Θεού»!’’ Έτσι, η μομφή αποδόθηκε στη θρησκεία, ο Θεός και ο λόγος Του κακολογήθηκαν, ψυχές σκληρύνθηκαν από την απιστία και πολλοί, κάτω από το κάλυμμα της ευσέβειας, ενθαρρύνθηκαν στο να αμαρτάνουν.

Η ιστορία όμως του Δαβίδ δεν παρέχει καμιά ενθάρρυνση για αμαρτία. Όταν βάδιζε κάτω από την οδηγία του Θεού, τότε ονομάσθηκε «άνθρωπος κατά την καρδίαν του Θεού». Όταν αμάρτησε, αυτό έπαψε να ισχύει γι’αυτόν, μέχρι που μετανοημένος επέστρεψε στον Κύριο. Ο λόγος του Θεού αναφέρει με σαφήνεια: «Το πράγμα όμως το οποίον έπραξεν ο Δαβίδ, εφάνη κακόν εις τους οφθαλμούς του Κυρίου.» Και ο Κύριος είπε στο Δαβίδ με τον προφήτη του: «Διά τί κατεφρόνησας τον λόγον του Κυρίου, ώστε να πράξης το κακόν εις τους οφθαλμούς Αυτού; . . . Τώρα λοιπόν δεν θέλει αποσυρθεί ποτέ ρομφαία εκ του οίκου σου, επειδή με κατεφρόνησας.» Αν και ο Δαβίδ μετανόησε για την αμαρτία του, συγχωρήθηκε και έγινε δεκτός από τον Κύριο, θέρισε όμως την ολέθρια συγκομιδή των σπόρων που μόνος του είχε σπείρει. Οι τιμωρίες τις οποίες υπέστησαν ο ίδιος και η οικογένειά του μαρτυρούν για τον αποτροπιασμό που ο Θεός αισθάνεται για την αμαρτία.

Μέχρι τότε η Θεία Πρόνοια είχε προστατεύσει το Δαβίδ από όλες τις σκευωρίες των εχθρών του και είχε δράσει άμεσα για να συγκρατήσει το Σαούλ.

Μεγάλη αλλαγή είχε υποστεί και ο ίδιος ο Δαβίδ. Η συναίσθηση της αμαρτίας του και των τραγικών αποτελεσμάτων της είχε σπάσει το ηθικό του. Ένιωθε ταπεινωμένος στα μάτια των υπηκόων του. Η επιρροή του μειώθηκε. Μέχρι τότε η ευημερία του είχε αποδοθεί στην ευσυνείδητη υπακοή του στις εντολές του

Κυρίου, ενώ τώρα οι υπήκοοί του, που γνώριζαν την αμαρτία του, θα παραδειγματίζονταν για να αμαρτάνουν ευκολότερα.

Η εξουσία που ασκούσε στην ίδια του την οικογένεια, ο απαιτούμενος σεβασμός και η υπακοή από μέρους των γιων του εξασθένησαν. Το συναίσθημα του σφάλματός του τον έκανε να τηρεί σιγή εκεί όπου όφειλε να καταδικάσει την αμαρτία. Αδυνάτισε η πυγμή του στην εφαρμογή της δικαιοσύνης στο σπιτικό του. Το κακό του παράδειγμα επέδρασε στους γιους του, και ο Θεός δε θα επενέβαινε για να παρεμποδίσει τα αποτελέσματα. Θα επέτρεπε στα πράγματα να ακολουθήσουν τη δική τους πορεία και έτσι ο Δαβίδ τιμωρήθηκε αυστηρά.

Έναν ολόκληρο χρόνο μετά την πτώση στην αμαρτία ο Δαβίδ έζησε σε φαινομενική ασφάλεια χωρίς να εξωτερικεύεται η δυσαρέσκεια του Θεού. Η θεϊκή καταδίκη όμως αιωρείτο επάνω του. Γοργά και σίγουρα πλησίαζε η ημέρα της κρίσης και της ανταπόδοσης που καμιά μετάνοια δεν μπορούσε να αποτρέψει. Αγωνία και εξευτελισμός θα σκίαζε ολόκληρη την επίγεια ζωή του. Αυτοί πού, δείχνοντας το παράδειγμα του Δαβίδ, προσπαθούν να ελαφρύνουν το βάρος της ενοχής εξαιτίας των δικών τους αμαρτημάτων, θα έπρεπε να διδαχθούν από τη Γραφή ότι ο δρόμος της παράβασης είναι σκληρός. Αν και μπορούν, όπως ο Δαβίδ, να στραφούν από την αμαρτωλή πορεία τους, τα αποτελέσματα της αμαρτίας και σε αυτή ακόμη την πρόσκαιρη ζωή θα τα βρουν πικρά και δυσβάσταχτα.

Ο Θεός είχε την πρόθεση να χρησιμεύσει η ιστορία της πτώσης του Δαβίδ σαν προειδοποίηση πως ούτε ακόμη και αυτοί, τους οποίους ευνόησε και ευλόγησε σε μεγάλο βαθμό, μπορούν να αισθάνονται ασφαλείς όταν παραμελούν να αγρυπνούν και να προσεύχονται. Και αυτό αποδείχθηκε σε εκείνους που επιζήτησαν με ταπεινοφροσύνη να πάρουν το μάθημα που σκόπευε να τους διδάξει ο Θεός.

Από τη μια γενεά στην επόμενη, χιλιάδες έχουν έτσι οδηγηθεί να αναγνωρίσουν το δικό τους κίνδυνο που διατρέχουν από τη δύναμη του πειραστή. Η πτώση του Δαβίδ, τον οποίο τόσο πολύ είχε τιμήσει ο Κύριος, δημιούργησε μέσα τους τη δυσπιστία στον εαυτό τους. Αισθάνθηκαν ότι μόνο ο Θεός μπορούσε να τους διαφυλάξει με τη δύναμή Του και με την από μέρους τους πίστη. Γνωρίζοντας ότι σε Αυτόν βρίσκεται η δύναμή τους και η ασφάλειά τους, συγκρατήθηκαν να κάνουν το πρώτο βήμα προς το έδαφος του Σατανά.

71. Το αμάρτημα και η μεταμέλεια του Δαβίδ

Πριν εκδοθεί η θεϊκή τιμωρία εναντίον του Δαβίδ, αυτός ήδη είχε αρχίσει να θερίζει τους καρπούς της παρανομίας. Η συνείδησή του δεν έβρισκε ησυχία. Η ψυχική αγωνία από την οποία κατατρύχετο την εποχή εκείνη, γίνεται εμφανής στον τριακοστό δεύτερο ψαλμό.

Λέει:

«Μακάριος εκείνος του οποίου συνεχωρήθη η παράβασις,
Του οποίου εσκεπάσθη η αμαρτία.
Μακάριος ο άνθρωπος
Εις τον οποίον ο Κύριος δεν λογαριάζει ανομίαν,
Και εις του οποίου το πνεύμα δεν υπάρχει δόλος.
΄Οτε απεσιώπησα, επαλαιώθησαν τα οστά μου
Εκ του ολολυγμού μου όλην την ημέραν,
Επειδή ημέραν και νύκτα εβαρύνθη η χειρ Σου επ'εμέ.
Η υγρότης μου μετεβλήθη εις θερινήν ξηρασίαν.»

Ψαλμοί 32:1-4

Και ο πεντηκοστός πρώτος ψαλμός εκφράζει στη μετάνοια του Δαβίδ όταν το μήνυμα της επίπληξής του ήρθε από το Θεό:

«Ελέησόν με, ω Θεέ, κατά το έλεός Σου,
Κατά το πλήθος των οικτιρμών Σου
Εξάλειψον τα ανομήματά μου.
Πλύνον με μάλλον και μάλλον
Από της ανομίας μου
Και από της αμαρτίας μου καθάρισόν με.
Διότι τα ανομήματά μου εγώ γνωρίζω,
Και η αμαρτία μου ενώπιόν μου είναι διά παντός . . .
Ράντισόν με με ύσωπον
Και θέλω είσθαι καθαρός.
Πλύνον με και θέλω είσθαι λευκότερος χιόνος.
Κάμε με να ακούσω αγαλλίασιν και ευφροσύνην,
Διά να ευφρανθώσι τα οστά τα οποία συνέθλασας.
Απόστρεψον το πρόσωπόν Σου από των αμαρτιών μου,
Και πάσας μου τας ανομίας εξάλειψον.
Καρδίαν καθαράν κτίσον εν εμοί, Θεέ,
Και πνεύμα ευθές ανανέωσον εντός μου.
Μη με απορρίψης από του προσώπου Σου
Και το Πνεύμα το ΄Αγιόν Σου μη αφαιρέσης απ'εμού.

Απόδος μοι την αγαλλίασιν της σωτηρίας Σου,
Και με πνεύμα ηγεμονικόν στήριξόν με.
Θέλω διδάξει εις τους παραβάτας τας οδούς Σου
Και αμαρτωλοί θέλουσιν επιστρέψει εις Σε.
Ελευθέρωσόν με από αιμάτων, Θεέ,
Θεέ της σωτηρίας μου.
Η γλώσσα μου θέλει ψάλει εν αγαλλιάσει
Την δικαιοσύνην Σου.»

Ψαλμοί 51:1-14

Έτσι, με έναν ιερό ύμνο που θα ψαλλόταν στις δημόσιες συγκεντρώσεις του λαού του, στην παρουσία των αυλικών του - ιερέων και κριτών, πριγκίπων και πολεμιστών - και που θα διαιώνιζε μέχρι την τελευταία γενεά τη γνώση της πτώσης του, ο βασιλιάς του Ισραήλ εξιστόρησε την αμαρτία του, τη μεταμέλειά του και την ελπίδα του για συγχώρηση με το έλεος του Θεού. Αντί να προσπαθήσει να καλύψει την ενοχή του, επιθυμούσε να διδαχθούν και άλλοι από τη θλιβερή ιστορία της πτώσης του.

Η μετάνοια του Δαβίδ ήταν βαθιά και ειλικρινής. Δεν κατέβαλε καμιά προσπάθεια για να μετριάσει το σφάλμα του. Καμιά επιθυμία να διαφύγει τις απειλητικές τιμωρίες δεν ενέπνεε την προσευχή του, αλλά είδε το τεράστιο μέγεθος της παράβασής του έναντι του Θεού. Είδε τη ρυπαρότητα της ψυχής του. Απεχθάνθηκε την αμαρτία του. Δεν προσευχήθηκε μόνο για συγχώρηση, αλλά και για καθαρότητα της καρδιάς. Ο Δαβίδ δεν εγκατέλειψε τον αγώνα απεγνωσμένος. Στις υποσχέσεις του Θεού προς τους μετανοούντες αμαρτωλούς διέκρινε την απόδειξη της συγχώρησης και της αποδοχής του.

«Διότι δεν θέλεις θυσίαν,
Άλλως ήθελον προσφέρει.
Εις ολοκαυτώματα δεν αρέσκεσαι.
Θυσίαι του Θεού είναι πνεύμα συντετριμμένον,
Καρδίαν συντετριμμένην και τεταπεινωμένην,
Θεέ, δεν θέλεις καταφρονήσει.»

Ψαλμοί 51:16,17

Ο Δαβίδ μπορεί να έπεσε, ο Θεός όμως τον σήκωσε. Ήταν σε πληρέστερη εναρμόνιση με το Θεό και σε συμπάθεια με τους

συνανθρώπους του από ό,τι ήταν πριν πέσει. Μέσα στη χαρά της απελευθέρωσής του έψαλε:

«Είπα, εις τον Κύριον θέλω εξομολογηθή τας παραβάσεις μου,
Και Συ συνεχώρησας την ανομίαν της παραβάσεώς μου . . .
Συ είσαι η σκέπη μου, θέλεις με φυλάττει από θλίψεως,
Αγαλλίασιν λυτρώσεως θέλεις με περικυκλώνει.»

Ψαλμοί 32:5,7

Πολλοί διαμαρτύρονται γι'αυτό που αποκαλούν αδικία από μέρους του Θεού που συγχώρησε το Δαβίδ, του οποίου η ενοχή ήταν τόσο μεγάλη, ενώ απέρριψε το Σαούλ για πράγματα που εκείνοι βλέπουν σαν κατά πολύ λιγότερο σκανδαλώδεις αμαρτίες. Ο Δαβίδ όμως ταπεινώθηκε και ομολόγησε την αμαρτία του, ενώ ο Σαούλ περιφρόνησε τον έλεγχο και σκλήρυνε την καρδιά του με μια αμετανόητη στάση.

Αυτό το κεφαλαίο της ιστορίας του Δαβίδ έχει μεγάλη σημασία για τον μετανοούντα αμαρτωλό. Είναι ένα από τα δυναμικότερα παραδείγματα που έχουν δοθεί για τους ανθρώπινους αγώνες και πειρασμούς και για την πραγματική μετάνοια στο Θεό και πίστη στον Κύριό μας Ιησού Χριστό. Σε όλες τις εποχές αποτέλεσε πηγή ενθάρρυνσης για τις ψυχές που, έχοντας πέσει στην αμαρτία, αγωνίζονται πιεζόμενες από το βάρος της ενοχής. Χιλιάδες από τα παιδιά του Θεού που εξαπατήθηκαν από την αμαρτία, όταν φθάσουν στο χείλος της απόγνωσης, θυμούνται πως η ειλικρινής μετάνοια και εξομολόγηση του Δαβίδ έγιναν δεκτές από το Θεό, αν και υπέφερε για την παρανομία του. Και ενθαρρύνονται επίσης να μετανοήσουν και οι ίδιοι και να προσπαθήσουν να βαδίσουν πάλι στο δρόμο των ενταλμάτων του Θεού.

Οποιοσδήποτε ελεγχόμενος από το Θεό ταπεινώσει την ψυχή του με εξομολόγηση και μετάνοια όπως έκανε ο Δαβίδ, μπορεί να είναι βέβαιος ότι υπάρχει γι'αυτόν ελπίδα. Οποιοσδήποτε αποδεχθεί με πίστη τις υποσχέσεις του Θεού, θα βρει τη συγχώρηση. Ποτέ δε θα απορρίψει ο Κύριος μια πραγματικά μετανοημένη ψυχή. Έχει δώσει αυτή την υπόσχεση:

«Ας πιασθή από της δυνάμεώς Μου, διά να κάμη ειρήνην μετ'Εμού, και θέλει κάμει μετ'Εμού ειρήνην.» «Ας εγκαταλείρη ο ασεβής την οδόν αυτού, και ο άδικος τας βουλάς αυτού, και ας επιστρέψη προς τον Κύριον, και θέλει ελεήσει αυτόν, και

προς τον Θεόν ημών, διότι Αυτός θέλει συγχωρήσει *αφθόνως*.» (Ησ. 27:5, 55:7).

Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΑΒΕΣΣΑΛΩΜ

(Βασίζεται στο βιβλίο Β΄Σαμουήλ, κεφ. 13: - 19:)

«Θέλει πληρώσει τετραπλάσιον» ήταν η καταδικαστική απόφαση, που χωρίς να το ξέρει έβγαλε ο Δαβίδ για τον εαυτό του όταν άκουσε την παραβολή του προφήτη Νάθαν. Και έμελλε να υποστεί την ποινή που ο ίδιος επέβαλε στον εαυτό του. Τέσσερες από τους γιους του θα χάνονταν και η απώλεια του καθένα τους θα ήταν το αποτέλεσμα του πατρικού αμαρτήματος.

Το επαίσχυντο έγκλημα του Αμνών, του πρωτότοκου, άφησε ο Δαβίδ να περάσει ανεξέλεγκτο και ατιμώρητο. Ο νόμος απαιτούσε το θάνατο του μοιχού και το αφύσικο έγκλημα του Αμνών τον καθιστούσε διπλά ένοχο. Ο Δαβίδ όμως, καταδικάζοντας τον εαυτό του για το δικό του αμάρτημα, δεν προσπάθησε να περάσει τον ένοχο από τη δικαιοσύνη. Δύο ολόκληρα χρόνια ο Αβεσσαλώμ, ο φυσικός προστάτης της αδελφής του η οποία είχε υποστεί ένα τόσο αποκρουστικό αδίκημα, έκρυψε τον εκδικητικό σκοπό του, αλλά μόνο για να τον εκτελέσει τελικά, πατάσσοντας με σιγουριά. Σε ένα συμπόσιο των γιων του βασιλιά, ο μεθυσμένος αιμομίκτης Αμνών δολοφονήθηκε με εντολή του αδελφού του.

Διπλή είχε πέσει η τιμωρία στο Δαβίδ. Η τρομερή είδηση έφθασε σε αυτόν ως εξής: «Ο Αβεσσαλώμ επάταξε πάντας του υιούς του βασιλέως, και δεν εναπειλήφθη εξ αυτών ουδέ είς.» «Τότε σηκωθείς ο βασιλεύς, διέσχισε τα ιμάτια αυτού, και επλαγίασε κατά γης, και πάντες οι δούλοι αυτού οι περιεστώτες διέσχισαν τα ιμάτια αυτών.» Επιστρέφοντας οι βασιλόπαιδες αναστατωμένοι στην Ιερουσαλήμ, διηγήθηκαν στον πατέρα τους την αλήθεια. Μόνο ο Αμνών είχε σκοτωθεί. Και «ύψωσαν την φωνήν αυτών και έκλαυσαν, και ο βασιλεύς έτι, και πάντες οι δούλοι αυτού, έκλαυσαν κλαυθμόν μέγαν σφόδρα.» Ο Αβεσσαλώμ όμως

κατέφυγε στον Θαλμαΐ, το βασιλιά της Γεσούρ, τον πατέρα της μητέρας του.

Όπως και άλλοι γιοι του Δαβίδ, ο Αμνών είχε αφεθεί ελεύθερος να κάνει όπως ήθελε. Προσπάθησε να ικανοποιήσει κάθε επιθυμία της καρδιάς του αψηφώντας τις απαιτήσεις του Θεού. Παρά το μεγάλο αμάρτημα, ο Θεός τον ανέχθηκε πολύν καιρό. Δύο ολόκληρα χρόνια είχε την ευκαιρία να μετανοήσει, αλλά αυτός εξακολουθούσε να αμαρτάνει και με το βάρος της ενοχής του τον θέρισε ο θάνατος, ώσπου να έρθει αντιμέτωπος με το τρομερό δικαστήριο την ημέρα της κρίσης.

Ο Δαβίδ είχε αμελήσει το καθήκον του να τιμωρήσει το ανοσιούργημα του Αμνών, και εξαιτίας της απιστίας του βασιλιά και πατέρα, και της αμετανόητης στάσης του γιου, ο Κύριος επέτρεψε να ακολουθήσουν τα πράγματα τη φυσική πορεία τους, και δε συγκράτησε τον Αβεσσαλώμ. Όταν οι γονείς ή οι κυβερνήτες αμελούν το καθήκον να τιμωρήσουν την παρανομία, ο Θεός ο ίδιος παίρνει την υπόθεση στα χέρια Του. Η αναχαιτιστική Του δύναμη αποσύρεται για ένα διάστημα από τις δυνάμεις του κακού ώστε να συμβούν αλλεπάλληλα γεγονότα, τα οποία να τιμωρήσουν το κρίμα με το κρίμα.

Τα κακά αποτελέσματα της άδικης ανοχής που έδειξε ο Δαβίδ στον Αμνών δεν είχαν πάρει τέλος, επειδή από αυτό το σημείο άρχισε η αποξένωση του Αβεσσαλώμ από τον πατέρα του. Μετά που αυτός κατέφυγε στη Γεσούρ, ο Δαβίδ φοβούμενος ότι το έγκλημα του γιου του απαιτούσε μια ορισμένη τιμωρία, αρνήθηκε να του επιτρέψει να επιστρέψει. Και αυτό αύξησε μάλλον παρά να ελαττώσει τα άσχημα μπερδέματα στα οποία βρέθηκε αναμειγμένος ο βασιλιάς. Ο Αβεσσαλώμ ενεργητικός, φιλόδοξος και αδίσταχτος, μη μπορώντας να συμμετέχει στις υποθέσεις του κράτους όντας εξόριστος, επιδόθηκε σε μια επικίνδυνη δολοπλοκία.

Στο τέλος των δύο ετών ο Ιωάβ αποφάσισε να επιχειρήσει τη συμφιλίωση μεταξύ πατέρα και γιου. Με αυτή τη σκέψη στο νου του, εξασφάλισε τις υπηρεσίες κάποιας γυναίκας από τη Θακουέ που φημιζόταν για τη σοφία της. Δασκαλεμένη από τον Ιωάβ, η γυναίκα παρουσιάσθηκε στο Δαβίδ σαν χήρα, της οποίας οι δύο γιοι ήταν η μόνη παρηγοριά της, το μόνο στήριγμα. Σε ένα διαπληκτισμό ο ένας από αυτούς σκότωσε τον άλλον, και τώρα όλοι οι συγγενείς της οικογένειας ζητούσαν να αποδοθεί ο επιζήσας στον εκδικητή του αίματος. Και συνέχισε η μητέρα: «Και ούτω

θέλουσι σβέσει τον άνθρακά μου τον εναπολειφθέντα, ώστε να μη αφήσωσιν εις τον άνδρα μου όνομα, μηδέ απομεινάριον, επί το πρόσωπον της γης.» Τα αισθήματα του βασιλιά αγγίχθηκαν από αυτή την έκκληση, και διαβεβαίωσε τη γυναίκα για τη βασιλική προστασία του γιου της.

Εκείνη αφού απέσπασε από αυτόν επανειλημμένες υποσχέσεις για την ασφάλεια του νέου, ζήτησε να την υπομείνει ο βασιλιάς λέγοντάς του ότι μίλησε σαν φταίχτης, επειδή δεν επανέφερε στο σπίτι του τον εξόριστο γιο του. Είπε: «Διότι αφεύκτως θέλομεν αποθάνει, και είμεθα ως ύδωρ διακεχυμένον επί της γης, το οποίον δεν επισυνάγεται πάλιν. Και ο Θεός δεν θέλει να απολεσθή ψυχή, αλλ'*εφευρίσκει μέσα, ώστε ο εξόριστος να μη μένη εξωσμένος απ'Αυτού*.»

Αυτή η στοργική και συγκινητική απεικόνιση της αγάπης του Θεού για τον αμαρτωλό - προερχόμενη μάλιστα από τον τραχύ στρατιώτη τον Ιωάβ - αποτελεί μια εντυπωσιακή απόδειξη της εξοικείωσης των Ισραηλιτών με τις μεγάλες αλήθειες της απολύτρωσης. Ο βασιλιάς αισθανόμενος την προσωπική ανάγκη του για την ευσπλαχνία του Θεού, δεν μπορούσε να αρνηθεί την έκκληση αυτή. Διέταξε στον Ιωαβ: «Ύπαγε λοιπόν, επανάφερε τον νέον τον Αβεσσαλώμ.»

Στον Αβεσσαλώμ δόθηκε η άδεια να επιστρέψει στην Ιερουσαλήμ, αλλά όχι να παρουσιασθεί στην αυλή, ούτε να συναντηθεί με τον πατέρα του. Ο Δαβίδ είχε αρχίσει να βλέπει τα κακά αποτελέσματα της ανοχής που έδειξε στα παιδιά του. Και παρά την τρυφερότητα με την οποία αγαπούσε τον όμορφο και με χαρίσματα προικισμένο αυτό γιο, αισθανόταν ότι ήταν απαραίτητο τόσο για τον Αβεσσαλώμ όσο και για το λαό να εκδηλωθεί αποστροφή για ένα τέτοιο έγκλημα.

Ο Αβεσσαλώμ έζησε δύο χρόνια στο σπίτι του, αλλά αποκλεισμένος από τη βασιλική αυλή. Η αδελφή του ζούσε μαζί του και η παρουσία της εξακολουθούσε να διατηρεί ζωντανή την ανάμνηση του ανεπανόρθωτου κακού που αυτή είχε υποστεί. Κατά τη λαϊκή άποψη ο πρίγκιπας θεωρείτο ήρωας μάλλον παρά φταίχτης. Έχοντας αυτό το προνόμιο, βάλθηκε να κερδίσει τις καρδιές του λαού.

Η προσωπική του εμφάνιση ήταν τέτοια που επέσυρε το θαυμασμό όλων εκείνων πού τον κοίταζαν. «Εις πάντα δε τον Ισραήλ δεν υπήρχεν άνθρωπος ούτω θαυμαζόμενος διά την ωραιότητα αυτού ως ο Αβεσσαλώμ. Από του ίχνους των ποδών αυτού,

έως της κορυφής αυτού, δεν υπήρχεν εν αυτώ ελάττωμα.» Δεν ήταν φρόνιμο να αφήσει ο βασιλιάς έναν άνθρωπο με το χαρακτήρα του Αβεσσαλώμ - φιλόδοξο, αυθόρμητο και οξύθυμο να μελαγχολεί σκεπτόμενος τεκμαιρόμενες αδικίες. Και η στάση του Δαβίδ, που του επέτρεψε να γυρίσει στην Ιερουσαλήμ αλλά αρνείτο να τον δει, έστρεψε τη συμπάθεια του λαού με το μέρος εκείνου.

Φέροντας συνεχώς μπροστά του τη δική του παράβαση του νόμου του Θεού, ο Δαβίδ φαινόταν ότι ηθικά είχε παραλύσει. Ήταν αδύναμος και αναποφάσιστος, ενώ πριν το αμάρτημα αυτό ήταν θαρραλέος και αποφασιστικός. Η επιρροή του στο λαό είχε εξασθενήσει. Και όλα αυτά ευνοούσαν τις επιθυμίες του παράξενου γιου του.

Πάλι με τη μεσολάβηση του Ιωάβ, ο Αβεσσαλώμ έγινε δεκτός στην παρουσία του πατέρα του. Παρά τη φαινομενική αυτή συμφιλίωση όμως, αυτός εξακολουθούσε τη φιλόδοξη μηχανορραφία του. Είχε τώρα φθάσει σε βασιλικό σχεδόν επίπεδο, έχοντας στην κατοχή του άμαξες και ιππείς, και πενήντα ανθρώπους που προπορεύονταν τρέχοντας. Και ενώ ο βασιλιάς έκλινε όλο και περισσότερο προς την επιθυμία να αποσυρθεί στη μοναξιά, ο Αβεσσαλώμ εργαζόταν επίμονα να επιζητεί τη λαϊκή εύνοια.

Η επίδραση της απάθειας και της αναποφασιστικότητας του Δαβίδ μεταδόθηκε και στους υπηκόους του. Η αμέλεια και η αναβολή χαρακτήριζαν την απονομή της δικαιοσύνης. Ο Αβεσσαλώμ έστρεφε με επιδεξιότητα κάθε περίπτωση δυσαρέσκειας προς το συμφέρον του. Κάθε μέρα ο άνθρωπος αυτός με την ηγεμονική εμφάνιση παρουσιαζόταν στην πύλη της πόλης, όπου ένα πλήθος ικετών περίμεναν να παρουσιάσουν τα αδικήματα που τους έγιναν, ζητώντας επανόρθωση.

Ο Αβεσσαλώμ πήγαινε ανάμεσά τους και άκουγε τα παράπονά τους εκδηλώνοντας συμπάθεια για τις ταλαιπωρίες τους και λύπη για την αδεξιότητα της κυβέρνησης. Αφού λοιπόν άκουγε την εξιστόρηση του κάθε Ισραηλίτη, ο πρίγκιπας απαντούσε: «Η υπόθεσίς σου είναι καλή και ορθή, πλην δεν είναι ουδείς ο ακούων σε από μέρους του βασιλέως.» Και πρόσθετε: «Τίς να με εδιώριζε κριτήν του τόπου, διά να έρχηται προς εμέ πας όστις έχει διαφοράν ή κρίσιν και να δικαιώνω αυτόν!» «Και οπότε τις επλησίαζε διά να προσκυνήσει αυτόν, ήπλωνε την χείρα αυτού, και επίανεν αυτόν, και εφίλει αυτόν.»

72. Η επανάσταση του Αβεσσαλώμ

Ενθαρρυνόμενη από τους επιτήδειους υπαινιγμούς του πρίγκιπα, η δυσαρέσκεια με την κυβέρνηση μεταδόθηκε πολύ γρήγορα. Ο έπαινος για τον Αβεσσαλώμ ήταν στα χείλη όλων. Γενικώς, θεωρείτο ο διάδοχος της βασιλείας. Οι άνθρωποι τον έβλεπαν με περηφάνια σαν άξιο για την ανώτερη αυτή θέση, και η επιθυμία φούντωνε για να ανεβεί αυτός στο θρόνο. Έτσι, «υπέκλεπτεν ο Αβεσσαλώμ τας καρδίας των ανδρών Ισραήλ». Ο βασιλιάς όμως με την τυφλή αγάπη που είχε για το γιο του, δεν υποπτευόταν τίποτε. Την πριγκιπική θέση που είχε προσλάβει ο Αβεσσαλώμ, ο Δαβίδ την έβλεπε σαν να συνέβαλε στην τιμή της αυλής του, σαν μια έκφραση χαράς για τη συμφιλίωση.

Μια και οι διάνοιες των ανθρώπων είχαν ετοιμασθεί γι'αυτό που θα επακολουθούσε, ο Αβεσσαλώμ έστειλε κρυφά κατασκόπους σε όλες τις φυλές του Ισραήλ για να συντονίσουν τα μέτρα για την επανάσταση. Και τότε φόρεσε το κάλυμμα της θρησκευτικής αφοσίωσης για να καλύψει τα προδοτικά του σχέδια. Έπρεπε δήθεν να εκπληρωθεί στη Χεβρών κάποια ευχή που είχε γίνει χρόνια πριν, τότε που ήταν εξόριστος.

Είπε λοιπόν ο Αβεσσαλώμ στο βασιλιά: «Ας υπάγω, παρακαλώ, διά να εκπληρώσω την ευχήν μου, την οποίαν ηυχήθην εις τον Κύριον εν Χεβρών, διότι ο δούλος σου ηυχήθη ευχήν, ότε κατώκει εν Γιουσούρ εν Συρία, λέγων, Εάν ο Κύριος με επιστρέψη τω όντι εις Ιερουσαλήμ, τότε θέλω προσφέρει θυσίαν εις τον Κύριον.» Ο στοργικός πατέρας, παρηγορούμενος με αυτή την απόδειξη ευλάβειας του γιου του, τον απέστειλε δίνοντας και την ευλογία του. Η συνομωσία είχε τώρα φθάσει σε πλήρη ωρίμανση. Η πράξη αυτή, το επιστέγασμα της υποκρισίας του Αβεσσαλώμ στόχευε όχι μόνο να τυφλώσει το βασιλιά, αλλά και να αποκτήσει την εμπιστοσύνη του λαού, οδηγώντας τους έτσι να επαναστατήσουν εναντίον του βασιλιά που είχε εκλέξει ο Θεός.

Ο Αβεσσαλώμ ξεκίνησε για τη Χεβρών και μαζί του πήγαν «διακόσιοι άνδρες εξ Ιερουσαλήμ, κεκλημένοι, και υπήγαν εν τη απλότητι αυτών, και δεν ήξευραν ουδέν». Οι άνθρωποι αυτοί πήγαν μαζί με τον Αβεσσαλώμ ελάχιστα σκεπτόμενοι ότι η αγάπη τους για το γιο τούς οδηγούσε σε ανταρσία εναντίον του πατέρα.

Όταν έφθασε στη Χεβρών, ο Αβεσσαλώμ κάλεσε αμέσως τον Αχιτόφελ, έναν από τους κυριότερους συμβούλους του Δαβίδ, άνδρα φημιζόμενο για τη σοφία του, του οποίου η γνώμη θεωρείτο τόσο ασφαλής και συνετή σαν να ήταν χρησμός. Ο Αχιτόφελ ενώθηκε με τους συνωμότες και η υποστήριξή του έκανε την

υπόθεση του Αβεσαλώμ να φανεί σαν σίγουρη επιτυχία, προσελκύοντας κάτω από το λάβαρό του πολλούς άνδρες με επιρροή από όλα τα μέρη της χώρας. Όταν ήχησε η σάλπιγγα της επανάστασης, οι κατάσκοποι του πρίγκιπα απ'άκρη σε άκρη της χώρας διέδωσαν την είδηση ότι ο Αβεσσαλώμ έγινε βασιλιάς, και πολλοί από το λαό συγκεντρώθηκαν γύρω του.

Στο μεταξύ ο συναγερμός μεταδόθηκε στην Ιερουσαλήμ στο βασιλιά. Ο Δαβίδ ξύπνησε ξαφνικά για να δει ότι ξέσπασε η ανταρσία τόσο κοντά, πλάι στο θρόνο του. Ο δικός του γιος, ο γιος που αγαπούσε και εμπιστευόταν, σχεδίαζε να αρπάξει το στέμμα του και, χωρίς αμφιβολία, να αφαιρέσει και τη ζωή του. Μπροστά στο μεγάλο αυτόν κίνδυνο, ο Δαβίδ αποτίναξε την κατάπτωση του ηθικού του από την οποία κατατρύχετο τόσο καιρό, και με το πνεύμα των προγενεστέρων ετών ετοιμάσθηκε να αντιμετωπίσει την τρομερή αυτή επείγουσα ανάγκη. Ο Αβεσσαλώμ συγκέντρωνε τις δυνάμεις του στη Χεβρών, είκοσι μίλια μακριά. Οι επαναστάτες σε λίγο θα βρίσκονταν στις πύλες της Ιερουσαλήμ.

Από το παλάτι του ο Δαβίδ έρριξε ένα βλέμμα στην πρωτεύουσά του «ωραία την θέσιν, χαρά πάσης της γης . . . η πόλις του Βασιλέως του μεγάλου». (Ψαλμ. 48:2). Ανατρίχιασε στη σκέψη ότι θα την εξέθετε στον αλληλοσπαραγμό και στην ερήμωση. Έπρεπε να καλέσει σε βοήθεια τους αφοσιωμένους ακόμη στο θρόνο υπηκόους του και να κρατήσει τη μητρόπολή του προβάλλοντας σθεναρή αντίσταση; Έπρεπε να αφήσει να αιματοκυλισθεί η Ιερουσαλήμ;

Πήρε την απόφασή του. Η φρίκη του πολέμου δε θα έπεφτε στην εκλεκτή πόλη. Εκείνος θα εγκατέλειπε την Ιερουσαλήμ και θα δοκίμαζε έτσι την αφοσίωση του λαού του, δίνοντάς του την ευκαιρία να τον συνδράμει με την υποστήριξή του. Στην κρίσιμη αυτή ώρα είχε το καθήκον έναντι του Θεού και του λαού του να διατηρήσει την εξουσία που του είχε ανατεθεί από τον Ουρανό. Την έκβαση του αγώνα θα την εμπιστευόταν στο Θεό.

Ταπεινωμένος και καταθλιμμένος, ο Δαβίδ πέρασε έξω από την πύλη της Ιερουσαλήμ, διωγμένος από το θρόνο του, από το παλάτι του, από την κιβωτό του Θεού με την εξέγερση του προσφιλούς γιου του. Ο λαός ακολούθησε σε μια μεγάλη θλιβερή πομπή σαν σε κηδεία. Οι σωματοφύλακες του Δαβίδ, όλοι οι Χερεθαίοι, Φελεθαίοι και εξακόσιοι Γετθαίοι από τη Γαθ, κάτω από τις διαταγές του Ιτταΐ συνόδευαν το βασιλιά. Ο Δαβίδ όμως με την αφιλαυτία που τον χαρακτήριζε, δεν μπορούσε να συγκατατεθεί

να βρεθούν πλεγμένοι στη συμφορά οι ξένοι αυτοί που είχαν ζητήσει την προστασία του.

Εξέφρασε την έκπληξή του βλέποντάς τους πρόθυμους να υποστούν τη θυσία αυτή για χάρη του.

> «Τότε είπεν ο βασιλεύς προς Ιτταΐ τον Γετθαίον, Διά τί έρχεσαι και συ μεθ'ημών; επίστρεψον και κατοίκει μετά του βασιλέως, διότι είσαι ξένος, και μάλιστα είσαι μετωκισμένος εκ του τόπου σου. Χθες ήλθες, και σήμερον θέλω σε κάμει να περιπλανάσαι μεθ'ημών; εγώ δε υπάγω όπου δυνηθώ. Επίστρεψον και λάβε και τους αδελφούς σου, έλεος και αλήθεια μετά σου!»

Ο Ιτταΐ απάντησε: «Ζη Κύριος, και ζη ο κύριός μου ο βασιλεύς, όπου και αν ήναι ο κύριός μου ο βασιλεύς, είτε εις θάνατον, είτε εις ζωήν, βεβαίως εκεί θέλει είσθαι και ο δούλος σου.» Οι άνθρωποι αυτοί - πρώην ειδωλολάτρες - είχαν προσηλυτισθεί στη λατρεία του Κυρίου και ευγενικά έδειχναν τώρα την αφοσίωση τους στο Θεό και στο βασιλιά τους. Ο Δαβίδ με ευγνωμοσύνη στην καρδιά δέχθηκε την αφοσίωσή τους στη φαινομενικά ναυαγημένη περίπτωσή του, και όλοι μαζί πέρασαν το χείμαρρο των κέδρων παίρνοντας την κατεύθυνση προς την έρημο.

Οι πορευόμενοι σταμάτησαν πάλι. Τους πλησίασε μια ομάδα ντυμένη με ιερατικά άμφια. «Και ιδού προσέτι ο Σαδώκ, και πάντες οι Λευίται μετ'αυτού, φέροντες την κιβωτόν της διαθήκης του Θεού.» Αυτό οι συνοδοί του Δαβίδ το εξέλαβαν για καλό οιωνό. Η παρουσία του αγίου εκείνου συμβόλου ήταν γι'αυτούς μια υπόσχεση για την απελευθέρωσή τους και για την τελική νίκη, ενώ η απουσία του από την Ιερουσαλήμ θα τρομοκρατούσε τους ακολούθους του Αβεσσαλώμ.

Στο αντίκρισμα της κιβωτού η καρδιά του Δαβίδ έπαλλε από χαρά και ελπίδα. Σύντομα όμως έκανε διαφορετικές σκέψεις. Σαν διορισμένος διοικητής της κληρονομιάς του Θεού, έφερε μια ιερή ευθύνη. Το πρώτιστο μέλημα του βασιλιά του Ισραήλ δεν έπρεπε να είναι το προσωπικό συμφέρον του, αλλά η δόξα του Θεού και το καλό του λαού του.

Ο Θεός που κατοικεί μεταξύ των χερουβείμ, είχε πει για την Ιερουσαλήμ, «αύτη είναι η ανάπαυσίς Μου» (Ψαλμ. 132:14), και χωρίς τη θεϊκή έγκριση ούτε ιερέας ούτε βασιλιάς είχαν δικαίωμα να μετακινήσουν από εκεί το σύμβολο της παρουσίας Του. Και ο Δαβίδ ήξερε ότι η καρδιά του και η ζωή του έπρεπε να βρίσκονται εναρμονισμένες με τα θεϊκά διατάγματα. Διαφορετικά, η κιβωτός

μπορούσε να αποβεί το μέσον της καταστροφής και όχι της επιτυχίας.

Το μεγάλο του αμάρτημα παρουσιαζόταν διαρκώς μπροστά του. Αναγνώριζε ότι η συνομωσία αυτή ήταν η δίκαιη τιμωρία του Θεού. Η ρομφαία που δε θα έλειπε ποτέ από το σπιτικό του ξιφουλκήθηκε. Δεν ήξερε ποια θα ήταν η έκβαση του αγώνα. Δεν ήταν στο χέρι του να μεταφέρει από την πρωτεύουσα του έθνους τις ιερές εντολές στις οποίες ήταν ενσωματωμένο το θέλημα του θείου Ηγεμόνα τους και οι οποίες αποτελούσαν τον καταστατικό χάρτη του βασιλείου και το θεμέλιο της ευημερίας του.

Έδωσε στο Σαδώκ την προσταγή:

«Απόστρεψον την κιβωτόν του Κυρίου εις την πόλιν. Εάν εύρω χάριν εις τους οφθαλμούς του Κυρίου, θέλει με κάμει να επιστρέψω και να ίδω αυτήν, και το κατοικητήριον Αυτού. Αλλ' εάν είπη ούτω, Δεν έχω ευαρέστησιν εις σε, ιδού εγώ, ας κάμη εις εμέ ό,τι φανή αρεστόν εις τους οφθαλμούς Αυτού.»

Και ο Δαβίδ πρόσθεσε:

«Δεν είσαι συ ο βλέπων; επίστρεψον εις την πόλιν εν ειρήνη, και Αχιμάας ο υιός σου, και Ιωνάθαν ο υιός του Αβιάθαρ, οι δύο υιοί σας μεθ'υμών. Ιδέτε, εγώ θέλω μείνει εις τας πεδιάδας της ερήμου, εωσού έλθη λόγος παρ'υμών διά να μοι αναγγείλη.»

Βρισκόμενοι στην πόλη οι ιερείς μπορούσαν να του παράσχουν πολύτιμη υπηρεσία μαθαίνοντας τις κινήσεις και τις προθέσεις των επαναστατών, και γνωστοποιώντας τους μυστικά με τους γιους τους, τον Αχιμάας και τον Ιωνάθαν.

΄Οταν οι ιερείς γύρισαν πίσω προς την Ιερουσαλήμ, μια πυκνότερη σκιά έπεσε επάνω στο φυγαδευμένο πλήθος. Ο βασιλιάς τους καταδιωκόμενος, αυτοί οι ίδιοι απόβλητοι, εγκαταλειμμένοι ακόμη και από την κιβωτό του Θεού, με ένα μέλλον σκοτεινό και με φρικιαστικά προαισθήματα.

«Ο δε Δαβίδ διέβαινε διά της αναβάσεως των Ελαιών, αναβαίνων και κλαίων, και έχων την κεφαλήν αυτού κεκαλυμμένην, και περιπατών ανυπόδητος. Και πας ο λαός ο μετ'αυτού είχεν έκαστος κεκαλυμμένην την κεφαλήν αυτού, και ανέβαινον πορευόμενοι και κλαίοντες. Και απήγγειλαν προς τον Δαβίδ λέγοντες, ο Αχιτόφελ είναι μεταξύ των συνωμοτών μετά του Αβεσσαλώμ».

Πάλι ο Δαβίδ βρέθηκε υποχρεωμένος να αναγνωρίσει μέσα στις συμφορές του τα αποτελέσματα της δικής του αμαρτίας. Η

αυτομολία του Αχιτόφελ, του ικανού και πιο πανούργου των πολιτικών ηγετών οφειλόταν στην εκδίκηση για την οικογενειακή προσβολή που είχε σχέση με το αδίκημα στη Βηθ-σαβεέ, την εγγονή του.

«Και είπεν ο Δαβίδ, Κύριε, δέομαί Σου, διασκέδασον την βουλήν του Αχιτόφελ.» Όταν έφθασε στην κορυφή του όρους, ο Δαβίδ γονάτισε για να προσευχηθεί, ρίχνοντας στο Θεό το βάρος της ψυχής του και ζητώντας ταπεινά τη θεϊκή ευσπλαχνία. Η προσευχή του φαινόταν πως είχε πάρει άμεση απάντηση. Ο Χουσαΐ ο Αρχίτης, ένας συνετός και επιδέξιος σύμβουλος που υπήρξε πιστός φίλος του Δαβίδ, παρουσιάσθηκε τότε μπροστά του με τα ρούχα ξεσχισμένα και χώμα στο κεφάλι του για να συμμερισθεί τον κλήρο του εκθρονισμένου και διωκόμενου βασιλιά.

Σαν να φωτίσθηκε από το Θεό, ο Δαβίδ είδε ότι ο άνθρωπος αυτός, ειλικρινής και πιστός, ήταν εκείνος που χρειαζόταν για να εξυπηρετήσει τα συμφέροντα του βασιλιά στα συμβούλια της πρωτεύουσας. Κατά απαίτηση του Δαβίδ ο Χουσαΐ επέστρεψε στην Ιερουσαλήμ για να προσφέρει τις υπηρεσίες του στον Αβεσσαλώμ και να ανατρέψει τις πολυμήχανες συμβουλές του Αχιτόφελ.

Με αυτή την αναλαμπή φωτός μέσα στο σκοτάδι, ο βασιλιάς και οι ακόλουθοί του συνέχισαν το δρόμο τους κατηφορίζοντας την ανατολική παρειά του Όρους των Ελαιών, όπου ανοιγόταν ένας βράχινος και ακατοίκητος ερημότοπος, ανάμεσα από άγρια φαράγγια και απότομα μονοπάτια γεμάτα πέτρες, προς τον Ιορδάνη.

> «Και ότε ήλθεν ο βασιλεύς έως Βαουρείμ, ιδού, εξήρχετο εκείθεν άνθρωπος εκ της συγγενείας του οίκου του Σαούλ, ονομαζόμενος Σιμεΐ, υιός του Γηρά, και εξελθών, ήρχετο καταρώμενος. Και έρριπτε λίθους επί τον Δαβίδ, και επί πάντας τους δούλους του βασιλέως Δαβίδ. Πας δε ο λαός και πάντες οι δυνατοί ήσαν εκ δεξιών αυτού, και εξ αριστερών αυτού. Και ούτως έλεγεν ο Σιμεΐ καταρώμενος, Έξελθε, έξελθε, ανήρ αιμάτων, και ανήρ κακοποιέ! επέστρεψεν ο Κύριος κατά σου πάντα τα αίματα του οίκου του Σαούλ, αντί του οποίου εβασίλευσας, και παρέδωκεν ο Κύριος την βασιλείαν εις την χείρα του Αβεσσαλώμ του υιού σου. Και ιδού, συ επιάσθης εν τη κακία σου διότι είσαι ανήρ αιμάτων.»

Όταν ευημερούσε ο Δαβίδ, ο Σιμεΐ δεν είχε δείξει ούτε με λόγια ούτε με πράξεις ότι δεν ήταν πιστός υπήκοος στο καθεστώς.

Στη συμφορά του βασιλιά όμως ο Βενιαμίτης αυτός ξεσκέπασε τον πραγματικό χαρακτήρα του. Είχε τιμήσει το Δαβίδ στο θρόνο καθισμένο, αλλά τώρα τον καταριόταν έτσι ταπεινωμένο. Χυδαίος και εγωιστής, έβλεπε στους άλλους το δικό του χαρακτήρα και οδηγούμενος από το Σατανά, άφησε να ξεσπάσει το μίσος του επάνω σε εκείνον που είχε φρονηματίσει ο Θεός. Το πνεύμα που οδηγεί τον άνθρωπο να χλευάζει ή να βασανίζει κάποιον που περνάει δοκιμασίες, είναι σατανικό πνεύμα.

Οι κατηγορίες του Σιμεΐ εναντίον του Δαβίδ ήταν εντελώς ψεύτικες, ήταν μια αβάσιμη και κακοήθης συκοφαντία. Ο Δαβίδ δεν έκανε κανένα κακό ούτε στο Σαούλ ούτε στην οικογένειά του. Όταν ο Σαούλ είχε περιέλθει εντελώς στη διάθεσή του και θα μπορούσε να τον είχε σκοτώσει, εκείνος έκοψε μόνο την άκρη του ρούχου του, και μεμφόταν μετά τον εαυτό του γιατί είχε δείξει και αυτή ακόμη την ασέβεια προς τον κεχρισμένο του Κυρίου.

Όσο για τον ιερό σεβασμό του Δαβίδ προς την ανθρώπινη ζωή, κατάφανη απόδειξη είχε δοθεί και τότε ακόμη που καταδιωκόταν σαν να ήταν άγριο θηρίο. Μια ημέρα, κρυμμένος καθώς ήταν στη σπηλιά του Οδολλάμ, με τις σκέψεις να φτερουγίζουν πίσω στην ανέμελη ελευθερία των παιδικών του χρόνων φώναξε: «Τίς ήθελε μοι δώσει να πίω ύδωρ εκ του φρέατος της Βηθλεέμ, του πλησίον της πύλης;» (Β΄Σαμ. 23:13-17).

Τον καιρό εκείνον η Βηθλεέμ βρισκόταν στα χέρια των Φιλισταίων. Τρεις γενναίοι όμως άνδρες του σώματος του Δαβίδ πέρασαν τους φρουρούς και έφεραν νερό από τη Βηθλεέμ στον αρχηγό τους. Αλλά ο Δαβίδ δεν μπόρεσε να το πιει. Είπε: «Μη γένοιτο εις εμέ να πράξω τούτο! Το αίμα των ανδρών, των πορευθέντων μετά κινδύνου της ζωής αυτών, να πίω εγώ;» Και με ευλάβεια έχυσε το νερό σαν προσφορά στο Θεό.

Ο Δαβίδ υπήρξε άνθρωπος πολέμου. Μεγάλο μέρος της ζωής του είχε περάσει μέσα σε σκηνές βίας. Από όλους όμως που έχουν περάσει από τέτοια δεινοπαθήματα, ελάχιστοι, αλήθεια, έχουν τόσο πολύ υποφέρει από τη σκλήρυνση και την εξαχρείωση που αυτά συνεπάγονται, όσο ο Δαβίδ.

Ο ανεψιός του Δαβίδ, ο Αβισαί, ένας από τους πιο γενναίους αρχηγούς του, δεν είχε περισσότερη υπομονή για τα προσβλητικά λόγια του Σιμεΐ και φώναξε: «Διά τί ούτος ο νεκρός κύων καταράται τον κύριόν μου τον βασιλέα; Άφες, παρακαλώ, να περάσω και να κόψω την κεφαλήν αυτού.» Ο βασιλιάς όμως του το απαγόρευσε λέγοντας: «Ιδού, ο υιός μου, ο εξελθών εκ των

σπλάχνων μου, ζητεί την ζωήν μου, πόσον μάλλον τώρα ο Βενιαμίτης; αφήσατε αυτόν, και ας καταράται, διότι ο Κύριος προσέταξεν αυτόν. Ίσως επιβλέψη ο Κύριος επί την θλίψιν μου και ανταποδώση εις εμέ ο Κύριος αγαθόν αντί της κατάρας τούτου την ημέραν ταύτην.»

Η φωνή της συνείδησης μιλούσε στο Δαβίδ για την πικρή και ταπεινωτική αλήθεια. Οι πιστοί υπήκοοί του ίσως να αναρωτιόνταν για την ξαφνική αυτή αντιστροφή της τύχης, για το Δαβίδ όμως αυτό δεν ήταν κανένα μυστήριο. Πάντοτε είχε κακά προαισθήματα για μια ώρα σαν αυτή. Θαύμαζε πώς ο Θεός είχε τόσο καιρό ανεχθεί τις αμαρτίες του και είχε αναβάλει την ποινή που του άξιζε.

Και τώρα, στη βιαστική και επώδυνη φυγή του, ξυπόλητος, αλλάζοντας τη βασιλική χλαμύδα με τον τρίχινο σάκο, με τις θρηνωδίες των ακολούθων του να αντηχούν στους λόφους, σκεπτόταν την αγαπημένη του πρωτεύουσα - το μέρος που υπήρξε η σκηνή της αμαρτίας του - και καθώς αναλογιζόταν την αγαθότητα και τη μακροθυμία του Θεού, δεν απέβαλε εντελώς την ελπίδα! Ένιωθε ότι ο ευσπλαχνικός Κύριος μπορούσε ακόμη να ενδιαφερθεί γι'αυτόν.

Πολλοί που σφάλλουν, δικαιολογούν την αμαρτία τους δείχνοντας την πτώση του Δαβίδ. Πόσο λίγοι όμως εκδηλώνουν τη μεταμέλεια και την ταπεινοφροσύνη του Δαβίδ! Πόσο λίγοι θα δέχονταν την επίκριση και την τιμωρία με την υπομονή και το σθένος που έδειξε εκείνος! Είχε εξομολογηθεί την αμαρτία του και χρόνια είχε προσπαθήσει να εκτελέσει το καθήκον του σαν πιστός υπηρέτης του Θεού.

Είχε εργασθεί για τη στήριξη του βασιλείου του, που κάτω από τη διοίκησή του είχε φθάσει σε ένα ύψος δύναμης και ευημερίας που δεν είχε ποτέ φθάσει προηγουμένως. Είχε συγκεντρώσει πλούσια αποθέματα από υλικά για την οικοδομή του οίκου του Θεού και θα πήγαινε τωρα όλος ο μόχθος της ζωής του χαμένος; Έπρεπε οι καρποί των καθιερωμένων κόπων ολόκληρων ετών, το έργο της ευφυίας, της αφοσίωσης και της πολιτικής ικανότητας να περιέλθει στα χέρια του απερίσκεπτου και ύπουλου γιου του που δε νοιαζόταν για την τιμή του Θεού ούτε για την ευημερία του Ισραήλ; Πόσο φυσιολογικό μπορούσε να φαίνεται στο Δαβίδ να παραπονείται στο Θεό στη μεγάλη αυτή δοκιμασία!

Αλλά την αιτία της συμφοράς του την αναγνώρισε στο δικό του αμάρτημα. Τα λόγια του προφήτη Μιχαία εκφράζουν το πνεύμα που ενέπνεε την καρδιά του Δαβίδ:

«Αν και εκάθισα εν σκότει, ο Κύριος θέλει είσθαι φως εις εμέ. Θέλω υποφέρει την οργή του Κυρίου, διότι ημάρτησα εις Αυτόν, εωσού διαδικάση την δίκην μου, και κάμη την κρίσιν μου.» (Μιχ. 7:8,9).

Και ο Κύριος δεν εγκατέλειψε το Δαβίδ. Αυτό το κεφάλαιο της ζωής του όπου, ενώ αντιμετώπιζε την πιο σκληρή αδικία και προσβολή, δείχθηκε ταπεινός, αφίλαυτος, γενναιόψυχος και υποτακτικός, είναι ένα από τα πιο υπέροχα ολόκληρης της ζωής του. Ποτέ ο αρχηγός δεν παρουσιάσθηκε πραγματικά τόσο μεγάλος στα μάτια του Ουρανού όσο την ώρα εκείνη της βαθύτερης εξωτερίκευσης της ταπείνωσής του.

Αν ο Θεός είχε επιτρέψει στο Δαβίδ να προσπεράσει ανεξέλεγκτα την αμαρτία του και ησυχασμένος και καλοζωισμένος να παραμείνει στο θρόνο του παραβαίνοντας τα θεϊκά διατάγματα, οι σκεπτικιστές και οι άθεοι θα έβρισκαν αφορμή για να αναφέρουν την ιστορία του Δαβίδ σαν μομφή κατά της θρησκείας και της Βίβλου. Με την πείρα όμως που επέτρεψε να περάσει ο Δαβίδ, ο Κύριος δείχνει ότι δεν μπορεί ούτε να ανεχθεί, ούτε να δικαιολογήσει την αμαρτία.

Η ιστορία του Δαβίδ επιτρέπει επίσης και σε μας να δούμε τους σημαντικούς σκοπούς που ο Θεός έχει υπόψη Του για να αντιμετωπίσει την αμαρτία. Μας καθιστά ικανούς να εξιχνιάσουμε ακόμη και μέσα στις ζοφερότερες ποινικές κρίσεις το πώς Αυτός επεξεργάζεται τους σπλαχνικούς και φιλάνθρωπους σκοπούς Του. Έκανε το Δαβίδ να περάσει κάτω από το ραβδί, όμως δεν τον κατέστρεψε. Το καμίνι είναι για να καθαρίσει, όχι για να καταναλώσει. Ο Κύριος λέει:

«Εάν παραβώσι τα διατάγματά Μου, και δεν φυλάξωσι τας εντολάς Μου, τότε θέλω επισκεφθή με ραβδον τας παραβάσεις αυτών και με πληγάς τας παρανομίας αυτών. Το έλεός Μου όμως δεν θέλω αφαιρέσει απ'αυτού, ουδέ θέλω ψευσθή κατά της αληθείας Μου.» (Ψαλμ. 89:31-33).

Λίγο μετά που ο Δαβίδ έφυγε από την Ιερουσαλήμ, ο Αβεσσαλώμ έκανε την είσοδό του με το στρατό του και χωρίς κανέναν αγώνα κατέλαβε το προπύργιο του Ισραήλ. Ο Χουσαΐ ήταν από τους πρώτους που χαιρέτισαν το νεοεστεμμένο μονάρχη, και ο πρίγκιπας απόρησε αλλά και ικανοποιήθηκε για την προσχώρηση

του παλιού φίλου και συμβούλου του πατέρα του. Ο Αβεσσαλώμ ήταν βέβαιος για την επιτυχία. Μέχρι τότε οι μηχανορραφίες του είχαν πάει πολύ καλά, και αδημονώντας να στεριώσει το θρόνο του και να εξασφαλίσει την εμπιστοσύνη του έθνους, δέχθηκε ευχαρίστως το Χουσαΐ στην αυλή του.

Ο Αβεσσαλώμ περιβαλλόταν τώρα από μεγάλες στρατιωτικές δυνάμεις, οι οποίες όμως κατά το μεγαλύτερο μέρος αποτελούντο από ακατάρτιστους για πόλεμο άνδρες. Μέχρι τότε δεν είχαν δώσει μάχη. Ο Αχιτόφελ γνώριζε καλά ότι η κατάσταση του Δαβίδ δεν ήταν καθόλου απελπιστική. Ένα μεγάλο μέρος του λαού ήταν ακόμη αφοσιωμένο σε αυτόν. Περιστοιχιζόταν από δοκιμασμένους πολεμιστές που έμειναν πιστοί στο βασιλιά τους και το στράτευμά του το διοικούσαν ικανοί και έμπειροι στρατηγοί. Ο Αχιτόφελ ήξερε πως όταν θα περνούσε το πρώτο ξέσπασμα του ενθουσιασμού για το νέο βασιλιά, θα ακολουθούσε αντίδραση. Αν αποτύχαινε η επανάσταση, ο Αβεσσαλώμ θα μπορούσε να εξασφαλίσει τη συμφιλίωση με τον πατέρα του.

Τότε ο Αχιτόφελ, σαν ο αρχισύμβουλός του, θα θεωρείτο ο κύριος υπεύθυνος για την ανταρσία και η αυστηρότερη τιμωρία θα έπεφτε επάνω του. Προκειμένου να εμποδισθεί ο Αβεσσαλώμ να ξαναγυρίσει από τον ίδιο δρόμο, ο Αχιτόφελ τον συμβούλεψε να κάνει κάτι που στα μάτια όλου του έθνους θα καθιστούσε τη συμφιλίωση αδύνατη.

Με καταχθόνια πονηριά ο πανούργος και ανήθικος αυτός πολιτικός παρακίνησε τον Αβεσσαλώμ να προσθέσει στο έγκλημα της επανάστασης και το έγκλημα της αιμομιξίας. Παρουσία ολόκληρου του Ισραήλ έπρεπε να κάνει δικές του τις παλλακές του πατέρα του και, σύμφωνα με το έθιμο των εθνών της Ανατολής, να δηλώσει με αυτό τον τρόπο ότι είχε διαδεχθεί τον πατέρα του στο θρόνο. Ο Αβεσσαλώμ εκτέλεσε τη χυδαία αυτή πρόταση. Έτσι, εκπληρώθηκε ο λόγος του Θεού που ο προφήτης μετέφερε στο Δαβίδ: «Ιδού, θέλω επεγείρει εναντίον σου κακά εκ του οίκου σου, και θέλω λάβει τας γυναίκας σου, και θέλω δώσει αυτάς εις τον πλησίον σου . . . Διότι συ έπραξας κρυφίως, αλλ'Εγώ θέλω κάμει τούτο το πράγμα έμπροσθεν παντός του Ισραήλ και κατέναντι του ηλίου.» (Β΄Σαμ. 12:11,12). Όχι ότι ο Θεός υπαγόρευσε τις αισχρές αυτές πράξεις, αλλά εξαιτίας της αμαρτίας του Δαβίδ δε χρησιμοποίησε τη δύναμή Του για να τις εμποδίσει.

Ο Αχιτόφελ εκτιμάτο πολύ για τη σοφία του, αλλά ήταν απογυμνωμένος από θεία φώτιση. «Αρχή σοφίας, φόβος Κυρίου.»

Αυτό δεν το είχε ο Αχιτόφελ. Διαφορετικά δε θα μπορούσε να στηρίξει την επιτυχία της προδοσίας επάνω στο έγκλημα της αιμομιξίας. Άνθρωποι με διεφθαρμένη καρδιά μηχανορραφούν αχρείες πράξεις σαν να μην υπάρχει Θεία Πρόνοια που να ανατρέπει τα σχέδιά τους. «Ο καθήμενος εν ουρανοίς θέλει γελάσει, ο Κύριος θέλει εκμυκτηρίσει αυτούς.» Ο Κύριος δηλώνει: «Δεν ηθέλησαν τας συμβουλάς Μου, κατεφρόνησαν πάντας τους ελέγχους Μου, διά τούτο θέλουσι φάγει από των καρπών της οδού αυτών, και θέλουσι χορτασθή από τον κακοβουλιών αυτών.» (Παρ. 9:10, Ψαλμ. 2:4, Παρ. 1:30-32).

Αφού πέτυχε το τέχνασμα για την εξασφάλιση της προσωπικής του ασφάλειας, ο Αχιτόφελ υπέδειξε επίμονα στον Αβεσσαλώμ την ανάγκη της άμεσης δράσης εναντίον του Δαβίδ. Είπε: «Ας εκλέξω τώρα δώδεκα χιλιάδας ανδρών, και σηκωθείς να καταδιώξω οπίσω του Δαβίδ την νύκτα, και θέλω επέλθει κατ'αυτού, ενώ είναι αποκαμωμένος και εκλελυμένος τας χείρας, και θέλω κατατρομάξει αυτόν και πας ο λαός ο μετ'αυτού θέλει φύγει, και θέλω πατάξει τον βασιλέα μεμονωμένον, και θέλω επιστρέψει πάντα τον λαόν προς σε.»

Το σχέδιο αυτό εγκρίθηκε από τους βασιλικούς συμβούλους. Αν είχε εκτελεσθεί, ο Δαβίδ δίχως άλλο θα είχε φονευθεί, παρεκτός αν άμεσα επενέβαινε ο Θεός για να τον σώσει. Μια σοφία όμως ανώτερη από εκείνη του φημισμένου Αχιτόφελ κατεύθυνε τα γεγονότα. «Ο Κύριος διέταξε να διασκεδάση την καλήν βουλήν του Αχιτόφελ, διά να επιφέρη ο Κύριος το κακόν επί τον Αβεσσαλώμ.»

Ο Χουσαΐ δεν είχε κληθεί στο συμβούλιο, και δεν μπορούσε να επέμβει χωρίς να ερωτηθεί, επειδή μπορούσε να διεγείρει υποψίες ότι ήταν κατάσκοπος. Όταν όμως η συνέλευση είχε διαλυθεί, ο Αβεσσαλώμ που εκτιμούσε πολύ την κρίση του συμβούλου του πατέρα του, του υπέβαλε για έγκριση το σχέδιο του Αχιτόφελ. Ο Χουσαΐ είδε πως αν εκτελείτο το προτεινόμενο σχέδιο, ο Δαβίδ ήταν χαμένος. Και είπε:

> «Δεν είναι καλή η συμβουλή την οποίαν έδωκεν ο Αχιτόφελ ταύτην την φοράν . . . Συ εξεύρεις τον πατέρα σου και τους άνδρας αυτού, ότι είναι δυνατοί και κατάπικροι την ψυχήν, ως άρκτος στερηθείσα των τέκνων αυτής εν τη πεδιάδι. Και ο πατήρ σου είναι ανήρ πολεμιστής, και δεν θέλει μείνει την νύκτα μετά του λαού. Ιδού τώρα είναι κεκρυμμένος εν λάκκω τινί, ή εν άλλω τινί τόπω.»

72. Η επανάσταση του Αβεσσαλώμ

Υποστήριξε ότι αν οι δυνάμεις του Αβεσσαλωμ καταδίωκαν το Δαβίδ, δε θα μπορούσαν να τον συλλάβουν. Και αν ήταν αναγκασμένοι να κάνουν οπισθοχώρηση, αυτό θα τους αποκαρδίωνε και θα έφερνε μεγάλη ζημιά στο σκοπό του Αβεσσαλώμ. Είπε λοιπόν: «Διότι ο Ισραήλ εξεύρει ότι ο πατήρ σου είναι δυνατός, και οι μετ' αυτού άνδρες δυνάμεως.» Και υπέδειξε ένα σχέδιο ελκυστικό σε ένα ματαιόδοξο και εγωιστικό άτομο που αρεσκόταν στην επίδειξη της δύναμης:

«Εγώ συμβουλεύω να συναχθή προς σε πας ο Ισραήλ, από Δαν έως Βηρ-σαβεέ, ως η άμμος η παρά την θάλασσαν κατά το πλήθος, και να υπάγης προσωπικώς να πολεμήσης. Ούτω θέλομεν επέλθει κατ'αυτού εις όντινα τόπον ευρεθή, και θέλομεν πέσει επ'αυτόν ως πίπτει η δρόσος επί την γην, ώστε εξ αυτού και εκ πάντων των ανθρώπων των μετ'αυτού, δεν θέλει μείνει ουδέ είς. Εάν δε καταφύγη εις πόλιν τινά, τότε πας ο Ισραήλ θέλει φέρει κατά της πόλεως εκείνης σχοινία, και θέλομεν σύρει αυτήν έως του χειμάρρου, ώστε να μη μείνη εκεί ουδέ λιθάριον.»

«Και είπεν ο Αβεσσαλώμ και πάντες οι άνδρες Ισραήλ, Καλυτέρα είναι η συμβουλή του Χουσαΐ του Αρχίτου παρά την συμβουλήν του Αχιτόφελ.»

Ήταν όμως κάποιος εκεί που δεν μπορούσε να εξαπατηθεί, ένας που μπορούσε καθαρά να διακρίνει το αποτέλεσμα του μοιραίου αυτού λάθους του Αβεσσαλώμ. Ο Αχιτόφελ ήξερε ότι η υπόθεση ήταν χαμένη για τον επαναστάτη. Και ήξερε ακόμη ότι οποιαδήποτε θα ήταν η μοίρα του πρίγκιπα, δεν υπήρχε καμιά ελπίδα για το συμβουλάτορα που είχε υποκινήσει τα χειρότερα εγκλήματα.

Ο Αχιτόφελ είχε ενθαρρύνει τον Αβεσσαλώμ να επαναστατήσει. Αυτός τον είχε συμβουλεύσει να διαπράξει τη βδελυρότερη κακοήθεια για να ατιμάσει τον πατέρα του, και αυτός είχε προτείνει τη δολοφονία του Δαβίδ και είχε προγραμματίσει την εκτέλεσή της. Είχε αποκόψει την τελευταία πιθανότητα για τη δική του συμφιλίωση με το βασιλιά. Και τώρα ένας άλλος είχε προτιμηθεί αντί γι'αυτόν, και μάλιστα με υπόδειξη του Αβεσσαλώμ.

Ζηλότυπος, οργισμένος και απελπισμένος ο Αχιτόφελ «σηκωθείς ανεχώρησε προς τον οίκον αυτού, εις την πόλιν αυτού, και αφού διέταξε τα του οίκου αυτού, εκρεμάσθη και απέθανε.» Αυτό ήταν το αποτέλεσμα της σοφίας ενός που δεν έκανε σύμβουλο το Θεό, αν και είχε υπέροχα χαρίσματα. Ο Σατανάς σαγηνεύει τους

ανθρώπους με κολακευτικές υποσχέσεις. Στο τέλος όμως θα ανακαλυφθεί από την κάθε ψυχή ότι «ο μισθός της αμαρτίας είναι θάνατος.» (Ρωμ. 6:23).

Μη ξέροντας στα σίγουρα αν ο αλλοπρόσαλλος βασιλιάς θα ακολουθούσε τη συμβουλή του, ο Χουσαΐ δεν έχασε καιρό για να ειδοποιήσει το Δαβίδ να διαφύγει χωρίς χρονοτριβή περνώντας τον Ιορδάνη. Ο Χουσαΐ έστειλε το ακόλουθο μήνυμα στους ιερείς οι οποίοι θα το προωθούσαν με τους γιους τους:

> «Ούτω και ούτω συνεβούλευσεν ο Αχιτόφελ τον Αβεσσαλώμ και τους πρεσβυτέρους του Ισραήλ, και ούτω και ούτω συνεβούλευσα εγώ. Τώρα λοιπόν . . . μη μείνης την νύκτα ταύτην εν ταις πεδιάσι της ερήμου, αλλά σπεύσον να διαπεράσης διά να μη καταποθή ο βασιλεύς, και πας ο λαός ο μετ'αυτού.»

Τους νεαρούς τους είχαν υποπτευθεί και τους πήραν το κατόπι, αλλά εκείνοι κατόρθωσαν να εκτελέσουν την επικίνδυνη αποστολή τους. Ο Δαβίδ, εξαντλημένος από την κόπωση και τη λύπη στο τέλος της πρώτης ημέρας της φυγής, πήρε την είδηση ότι έπρεπε να περάσει τον Ιορδάνη την ίδια εκείνη νύχτα επειδή ο γιος του ζητούσε να του αφαιρέσει τη ζωή.

Ποια ήταν τα αισθήματα του τόσο αμείλικτα αδικημένου πατέρα και βασιλιά την ώρα του φοβερού αυτού κινδύνου; «Ανήρ σφόδρα δυνατός», άνδρας πολεμιστής, βασιλιάς του οποίου ο λόγος ήταν νόμος, προδομένος από το γιο που αγαπούσε, παραχάιδεψε και ασύνετα εμπιστεύθηκε, αδικημένος και εγκαταλειμμένος από υπηκόους που είχαν ενωθεί μαζί του με τους πιο ισχυρούς δεσμούς τιμής και αφοσίωσης, ποια λόγια μεταχειρίσθηκε ο Δαβίδ για να ελαφρύνει την ψυχή του από τα αισθήματα που τον έπνιγαν; Την ώρα της θλιβερότερης δοκιμασίας του η καρδιά του Δαβίδ στηρίχθηκε στο Θεό και έψαλλε:

> «Κύριε, πόσον επληθύνθησαν οι εχθροί μου!
> Πολλοί επανίστανται επ'εμέ,
> Πολλοί λέγουσι περί της ψυχής μου,
> Δεν είναι δι'αυτόν σωτηρία εν τω Θεώ.
> Αλλά Συ, Κύριε, είσαι η ασπίς μου,
> Η δόξα μου, και ο υψών την κεφαλήν μου.
> Έκραξα με την φωνήν μου προς τον Κύριον,
> Και εισήκουσέ μου εκ του όρους του αγίου Αυτού.
> Εγώ επλαγίασα και εκοιμήθην,

72. Η επανάσταση του Αβεσσαλώμ

Εξηγέρθην διότι ο Κύριος με υποστηρίζει.
Δεν θέλω φοβηθή από μυριάδων λαού
Των αντιπαραταττομένων κατ'εμού κύκλω . . .
Του Κυρίου είναι η σωτηρία,
Επί τον λαόν Σου είναι η ευλογία Σου.»

Ψαλμοί 3:1-8

Ο Δαβίδ και όλη η συνοδεία του, πολεμιστές, πολιτικοί, νέοι, γέροι, γυναίκες και μικρά παιδιά μέσα στο σκοτάδι της νύχτας πέρασαν το βαθύ και ορμητικό χείμαρρο. «Μέχρι του χαράγματος της ημέρας δεν έλειψεν ουδέ είς εξ αυτών, όστις δεν διέβη τον Ιορδάνην.»

Ο Δαβίδ και οι δυνάμεις του κατευθύνθηκαν πίσω προς Μαχαναΐμ, την πρώην βασιλική έδρα του Ισ-βοσθέ. Ήταν μια ισχυρά οχυρωμένη πόλη, περιστοιχισμένη από ορεινή περιοχή, ευνοϊκή για καταφύγιο σε καιρό πολέμου. Η περιφέρεια ήταν παραγωγική και ο λαός φιλικός στην υπόθεση του βασιλιά. Εδώ πολλοί οπαδοί ενώθηκαν μαζί του και οι πλούσιοι φύλαρχοι τον εφοδίασαν με άφθονα δώρα από τρόφιμα και άλλα χρειαζούμενα εφόδια.

Η συμβουλή του Χουσαΐ είχε πετύχει το σκοπό της, προσφέροντας στο Δαβίδ την ευκαιρία να διαφύγει. Ο βίαιος όμως και ανυπόμονος πρίγκιπας δεν μπορούσε να συγκρατηθεί για πολύ και γρήγορα επιδόθηκε στην καταδίωξη του πατέρα του. «Ο Αβεσσαλώμ διέβη τον Ιορδάνην, αυτός, και πάντες οι άνδρες Ισραήλ μετ'αυτού.» Ο Αβεσσαλώμ κατέστησε αρχιστράτηγο των δυνάμεών του τον Αμασά, το γιο της αδελφής του Δαβίδ Αβιγαίας. Ο στρατός του ήταν πολυάριθμος αλλά χωρίς πειθαρχία και κατάρτιση για να παραβγεί με τους γυμνασμένους στρατιώτες του πατέρα του.

Ο Δαβίδ διαίρεσε τις δυνάμεις του σε τρία τάγματα που έθεσε κάτω από τις διαταγές του Ιωάβ, του Αβισαί και του Ιτταΐ του Γεθαίου. Είχε την πρόθεση να αναλάβει ο ίδιος την προσωπική διοίκηση του στρατεύματος στο πεδίο της μάχης. Σε αυτό όμως οι αξιωματικοί του στρατού, οι σύμβουλοί του και ο λαός πρόβαλαν έντονη διαμαρτυρία. Του είπαν: «Δεν θέλεις εξέλθει, διότι αν τραπώμεν εις φυγήν, δεν μέλει αυτούς περί ημών, ουδέ εάν το ήμισυ εξ ημών αποθάνη, δεν μέλει περί ημών, επειδή τώρα συ είσαι ως ημείς δέκα χιλιάδες. Όθεν τώρα είναι καλήτερον να ήσαι βοηθός ημών εκ της πόλεως.» «Και είπε προς αυτούς ο βασιλεύς, Ό,τι σας φαίνηται καλόν, θέλω κάμει.»

72. Η επανάσταση του Αβεσσαλώμ

Από τα τείχη της πόλης διακρίνονταν καθαρά οι μεγάλες σειρές του επαναστατικού στρατού. Ο σφετεριστής του θρόνου συνοδευόταν από ένα απειράριθμο πλήθος, που συγκριτικά με αυτό η δύναμη του Δαβίδ έμοιαζε σαν μια χούφτα. Καθώς όμως ο βασιλιάς ατένιζε τις εχθρικές δυνάμεις, η σκέψη που κυρίως απασχολούσε το νου του δεν ήταν για το στέμμα και τη βασιλεία, ούτε καν για την ίδια τη ζωή του που εξαρτάτο από την έκβαση της μάχης. Η καρδιά του πατέρα ήταν ξέχειλη από αγάπη για τον ανυπότακτο γιο του.

Ενώ έβγαινε ο στρατός από τις πύλες της πόλης, ο Δαβίδ ενθάρρυνε τους πιστούς οπλίτες του, παροτρύνοντάς τους να προχωρούν με εμπιστοσύνη ότι ο Θεός του Ισραήλ θα τους έδινε τη νίκη. Αλλά ούτε και τότε μπόρεσε να καταπνίξει την αγάπη του για τον Αβεσσαλώμ. Την ώρα που ο Ιωάβ, οδηγώντας την πρώτη φάλαγγα, περνούσε μπροστά από το βασιλιά του, ο νικητής στρατάρχης εκατοντάδων μαχών, έσκυψε το περήφανο κεφάλι του για να ακούσει την τελευταία παραγγελία του μονάρχη που με τρέμαμενη φωνή του έλεγε: «Σώσατέ *μοι* τον νέον, τον Αβεσσαλώμ.» Και ο Αβισαί και ο Ιτταΐ την ίδια διαταγή πήραν: «Σώσατέ *μοι* τον νέον, τον Αβεσσαλώμ.» Η έγνοια όμως του βασιλιά που έκανε να εξυπακούεται ότι ο Αβεσσαλώμ ήταν προσφιλέστερος από το βασίλειό του, από τους αφοσιωμένους στο θρόνο υπηκόους του, αύξανε μάλλον την αγανάκτηση των στρατιωτών για τον αποτρόπαιο γιο του.

Ο τόπος της μάχης ήταν ένα κοντά στον Ιορδάνη δάσος όπου ο υπέρογκος αριθμός του στρατού του Αβεσσαλώμ αποδείχθηκε μειονέκτημα γι'αυτόν. Μέσα στο πυκνόφυλλο και με τέλματα δάσος, τα ανεκπαίδευτα εκείνα στρατιωτικά μπουλούκια συγχέονταν και ήταν δύσκολο να κυβερνηθούν. «Και κατετροπώθη εκεί ο λαός Ισραήλ υπό των δούλων του Δαβίδ, και έγεινεν εκεί την ημέραν εκείνην θραύσις μεγάλη, είκοσι χιλιάδων.»

Ο Αβεσσαλώμ. βλέποντας ότι η ημέρα εκείνη είχε χαθεί γι'αυτόν, στράφηκε να φύγει όταν το κεφάλι του πιάσθηκε στα κλαδιά ενός φουντωμένου δένδρου, και το μουλάρι που καβαλίκευε, έφυγε από κάτω του, αφήνοντάς τον να κρέμεται απροστάτευτος - λεία των εχθρών του. Στην κατάσταση αυτή τον βρήκε ένας στρατιώτης ο οποίος, από φόβο μη δυσαρεστήσει το βασιλιά, δεν πείραξε τον Αβεσσαλώμ, ανέφερε όμως στον Ιωάβ αυτό που είχε δει. Ο Ιωάβ δε συγκρατήθηκε από ενδοιασμούς. Είχε συμπαρασταθεί στον Αβεσσαλώμ, είχε δύο φορές εξασφαλίσει τη συμφι-

λίωσή του με το Δαβίδ, και η εμπιστοσύνη του είχε προδοθεί ανεπαίσχυντα.

Αν δεν ήταν για τα προνόμια που ο Αβεσσαλώμ απέκτησε με τη μεσολάβηση του Ιωάβ, αυτή η εξέγερση με όλα τα φρικαλέα γεγονότα της δε θα είχε ποτέ συμβεί. Τώρα ήταν στο χέρι του Ιωάβ να εξοντώσει διαμιάς τον πρωταίτιο όλου του κακού. «Και λαβών εις την χείρα αυτού τρία βέλη, διεπέρασεν αυτά διά της καρδίας του Αβεσσαλώμ . . . Και λαβόντες τον Αβεσσαλώμ. έρριψαν αυτόν εις λάκκον μέγαν εντός του δάσους και έστησαν επ' αυτόν σωρόν λίθων μέγαν σφόδρα.»

Με αυτό τον τρόπο πέθαναν οι ηθικοί αυτουργοί της επανάστασης στο Ισραήλ. Ο Αχιτόφελ αυτοκτόνησε και τον ηγεμονικό Αβεσσαλώμ που η μεγαλόπρεπη ομορφιά του τον είχε κάνει το καμάρι του Ισραήλ, τον θέρισε ο θάνατος επάνω στα νιάτα του και το άψυχο σώμα του πετάχθηκε σε ένα λάκκο και σκεπάσθηκε με σωρό από πέτρες, ως σύμβολο παντοτινής αισχύνης. Όταν ζούσε ο Αβεσσαλώμ, είχε στήσει για τον εαυτό μια δαπανηρή στήλη στην κοιλάδα του βασιλιά, αλλά το μόνο μνημείο που σημάδεψε τον τόπο της ταφής του ήταν ο σωρός από τις πέτρες μέσα στην ερημιά.

Αφού εξέλειπε ο αρχηγός της επανάστασης, ο Ιωάβ σαλπίζοντας ανακάλεσε το στρατό από την καταδίωξη του οπισθοχωρούντος εχθρικού στρατεύματος και αγγελιοφόροι στάλθηκαν αμέσως για να φέρουν την είδηση στο βασιλιά.

Ο φρουρός επάνω στα τείχη της πόλης παρατηρώντας προς το πεδίο της μάχης, διέκρινε ένα δρομέα μονάχο. Σε λίγο ένας δεύτερος φάνηκε. Καθώς ο πρώτος πλησίαζε, ο φρουρός ανήγγειλε στο βασιλιά που περίμενε πλάι στην πύλη: «Το τρέξιμον του πρώτου μοι φαίνεται ως το τρέξιμον του Αχιμάας, υιού του Σαδώκ.» «Και είπεν ο βασιλεύς, Καλός άνθρωπος είναι ούτος, και έρχεται με αγαθάς αγγελίας. Και εβόησεν ο Αχιμάας, και είπε προς τον βασιλέα, Χαίρε! και προσεκύνησε τον βασιλέα κατά πρόσωπον αυτού έως εδάφους, και είπε, Ευλογητός Κύριος ο Θεός σου, όστις παρέδωκε τους ανθρώπους, τους σηκώσαντας την χείρα αυτών κατά του Κυρίου μου του βασιλέως.» Στην αγωνιώδη ερώτηση του βασιλιά, «υγιαίνει ο νέος, ο Αβεσσαλώμ:» ο Αχιμάας απάντησε με υπεκφυγές.

Ο δεύτερος μηνυτής κατέφθασε κραυγάζοντας: «Αγγελίας, κύριέ μου βασιλεύ! διότι ο Κύριος σε εξεδίκησε την ημέραν ταύτην εκ χειρός πάντων των επανισταμένων επί σε.» Και πάλι ήρθε η

αγωνιώδης ερώτηση στα χείλη του βασιλιά: «Υγιαίνει ο νέος ο Αβεσσαλώμ;» Ανίκανος να αποφύγει τη σκληρή είδηση, ο αγγελιοφόρος απάντησε: «Είθε να γείνωσιν ως ο νέος εκείνος οι εχθροί του κυρίου μου του βασιλέως, και πάντες οι επανιστάμενοι επί σε διά κακόν!» Αυτό ήταν αρκετό. Ο Δαβίδ δε ρώτησε περισσότερο αλλά με σκυμμένο κεφάλι «ανέβη εις το υπερώον της πύλης, και έκλαυσε. Και ενώ επορεύετο, έλεγεν ούτως, Υιέ μου Αβεσσαλώμ, υιέ μου, υιέ μου.»

Ο νικηφόρος στρατός, επιστρέφοντας από το πεδίο της μάχης, πλησίαζε στην πόλη με τις θριαμβευτικές κραυγές του να αντιλαλούν στους γύρω λόφους. Μπαίνοντας όμως από την πύλη της πόλης, οι κραυγές έσβηναν, τα λάβαρα στα χέρια τους χαμήλωναν και με βλέμματα στραμμένα προς τα κάτω προχωρούσαν μοιάζοντας περισσότερο με νικημένους παρά με νικητές, επειδή ο βασιλιάς δεν τους περίμενε για υποδοχή, αλλά από το υπερώο της πύλης ακουγόταν η γοερή κραυγή της θρηνωδίας του: «Υιέ μου Αβεσσαλώμ, υιέ μου Αβεσσαλώμ! Είθε να απέθνησκον εγώ αντί σου, Αβεσσαλώμ, υιέ μου, υιέ μου!»

> «Εν εκείνη τη ημέρα η σωτηρία μετεβλήθη εις πένθος εν παντί τω λαώ, διότι ήκουσεν ο λαός να λέγωσιν εν τη ημέρα εκείνη, Ο βασιλεύς είναι περίλυπος διά τον υιόν αυτού. Και εισήρχετο ο λαός εν τη ημέρα εκείνη κρυφίως εις την πόλιν, ως λαός όστις κρύπτεται αισχυνόμενος όταν εν τη μάχη τραπή εις φυγήν.»

Ο Ιωάβ αγανάκτησε. Ο Θεός τούς είχε δώσει λόγο για θρίαμβο και αγαλλίαση. Η μεγαλύτερη ανταρσία που γνώρισε ποτέ ο Ισραήλ, είχε κατασταλεί. Και όμως, η μεγάλη αυτή νίκη μετατράπηκε σε πένθος για εκείνον του οποίου το έγκλημα είχε στοιχίσει το αίμα χιλιάδων γενναίων ανδρών. Ο τραχύς και βίαιος πολεμιστής παρουσιάσθηκε στα γρήγορα στο βασιλιά και του μίλησε απότομα:

> «Κατήσχυνας σήμερον τα πρόσωπα πάντων των δούλων σου, οίτινες έσωσαν σήμερον την ζωήν σου, και την ζωήν των υιών σου και των θυγατέρων σου . . . επειδή αγαπάς τους μισούντας σε, και μισείς τους αγαπώντας σε. Διότι έδειξας σήμερον ότι δεν είναι παρά σοι ουδέν οι άρχοντές σου, και οι δούλοι σου, διότι σήμερον εγνώρισα ότι εάν ο Αβεσσαλώμ έζη, και ημείς πάντες απεθνήσκαμεν σήμερον, τότε ήθελεν είσθαι αρεστόν εις σε. Τώρα λοιπόν σηκώθητι, έξελθε και λάλησον κατά την καρδίαν των δούλων σου, διότι ομνύω εις τον

Κύριον, εάν δεν εξέλθης, δεν θέλει μείνει μετά σου την νύκτα ταύτην ουδέ είς, και τούτο θέλει είσθαι εις σε χειρότερον υπέρ πάντα τα κακά όσα ήλθον επί σε εκ νεότητός σου μέχρι του νυν.»

΄Οσο αυστηρή και σκληρή και αν ήταν η επίπληξη για το χαροκαμένο βασιλιά, ο Δαβίδ δε θίγηκε από αυτή. Αναγνωρίζοντας ότι ο στρατηγός του είχε δίκαιο, κατέβηκε στην πύλη και με λόγια ενθαρρυντικά και επαινετικά χαιρέτησε τους γενναίους στρατιώτες του καθώς αυτοί παρήλασαν μπροστά του.

ΤΑ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΟΥ ΔΑΒΙΔ

**(Βασίζεται στα βιβλία Β΄Σαμουήλ, κεφ. 24:,
Α΄Βασιλέων, κεφ. 1:, Α΄Χρονικών, κεφ. 21:, 28:, 29:)**

Η ανατροπή του Αβεσσαλώμ δεν έφερε αμέσως την ειρήνη στο βασίλειο. Ένα τόσο μεγάλο μέρος του έθνους είχε ενωθεί στην εξέγερση, ώστε ο Δαβίδ δεν μπορούσε να επιστρέψει στην πρωτεύουσά του και να επανακτήσει την εξουσία του, αν δεν τον προσκαλούσαν οι φυλές. Με τη σύγχυση που ακολούθησε την ήττα του Αβεσσαλώμ, δεν έγινε καμιά άμεση και αποφασιστική ενέργεια για την ανάκληση του βασιλιά, και όταν τελικά η φυλή του Ιούδα ανέλαβε να επαναφέρει το Δαβίδ, αυτό προκάλεσε το φθόνο των άλλων φυλών και ακολούθησε μια αντεπανάσταση. Αυτή όμως γρήγορα καταστάληκε και η ειρήνη αποκαταστάθηκε στον Ισραήλ.

Η ιστορία του Δαβίδ παρέχει μια από τις πιο εντυπωσιακές μαρτυρίες που έχουν ποτέ δοθεί σχετικά με τους κινδύνους οι οποίοι απειλούν την ψυχή με τη δύναμη, τα πλούτη και τις κοσμικές τιμές - αυτά τα πράγματα που οι άνθρωποι επιθυμούν σφοδρότερα. Ελάχιστοι έχουν ποτέ περάσει από μια καταλληλότερη εμπειρία για να προετοιμασθούν, να αντέξουν σε μια τέτοια δοκιμασία.

Τα νεανικά χρόνια του Δαβίδ σαν βοσκός, με τά μαθήματα της ταπεινοφροσύνης, του καρτερικού μόχθου και της στοργικής φροντίδας για τα κοπάδια του, η επικοινωνία με τη φύση στη μοναξιά των λόφων αναπτύσσοντας την ευφυία του για τη μουσική και την ποίηση και στρέφοντας τις σκέψεις του στο Δημιουργό, η μακρόχρονη πειθαρχία της ερημικής ζωής του εξασκώντας κουράγιο, σθεναρότητα, υπομονή και πίστη στο Θεό, όλα αυτά

είχαν ορισθεί από τον Κύριο ως προκατάρτιση για το θρόνο του Ισραήλ.

Ο Δαβίδ είχε γευθεί πολύτιμες εμπειρίες της αγάπης του Θεού και είχε πλούσια προικισθεί με το Πνεύμα Του. Στην ιστορία του Σαούλ είχε παρατηρήσει την παντελή ευτέλεια της μονομένης ανθρώπινης σοφίας. Παραταύτα, οι κοσμικές επιτυχίες και τιμές εξασθένησαν τόσο το χαρακτήρα του Δαβίδ, ώστε επανειλημμένα να νικηθεί από τον πειραστή.

Η επαφή με τους ειδωλολατρικούς λαούς οδήγησε τους Ισραηλίτες στην επιθυμία να μιμηθούν τα εθνικά τους έθιμα και δημιούργησε τη φιλοδοξία για κοσμικά μεγαλεία. Ο Ισραήλ έπρεπε να τιμάται ως λαός του Κυρίου. Καθώς όμως αυξανόταν η περηφάνια και η αυτοπεποίθηση, οι Ισραηλίτες δεν έμειναν ευχαριστημένοι με αυτά τα πρωτεία. Ενδιαφέρονταν περισσότερο για τη θέση τους ανάμεσα στα άλλα έθνη. Αυτό το πνεύμα ήταν αδύνατον να μην προκαλέσει τον πειρασμό.

Έχοντας υπόψη του να επεκτείνει τις κατακτήσεις του μεταξύ των ξένων εθνών, ο Δαβίδ αποφάσισε να αυξήσει το στρατό του επιβάλλοντας τη στρατιωτική θητεία σε όλους όσοι έφθαναν στην κατάλληλη ηλικία. Προκειμένου να πραγματοποιηθεί αυτό, χρειάσθηκε να γίνει απογραφή του πληθυσμού. Ήταν η περηφάνια και η φιλοδοξία που παρακίνησαν το βασιλιά στην πράξη αυτή. Η απαρίθμηση του λαού θα έδειχνε την αντίθεση ανάμεσα στην αδυναμία του βασιλείου όταν ο Δαβίδ ανήλθε στο θρόνο και στη δύναμη και ευημερία κάτω από την ηγεσία του. Αυτό έτεινε να ενθαρρύνει την ήδη επαυξημένη εμπιστοσύνη που είχαν στον εαυτό τους, τόσο ο βασιλιάς όσο και ο λαός.

Η Γραφή λέει ότι «ο Σατανάς ηγέρθη κατά του Ισραήλ, και παρεκίνησε τον Δαβίδ να απαριθμήση τον Ισραήλ.» Η ευημερία του Ισραήλ κάτω από την ηγεσία του Δαβίδ οφειλόταν στην ευλογία του Θεού μάλλον παρά στην ικανότητα του βασιλιά ή στη δύναμη του στρατού του. Η αύξηση όμως των στρατιωτικών εφεδρικών δυνάμεων του βασιλείου θα έδινε στα γειτονικά έθνη την εντύπωση ότι ο Ισραήλ είχε την εμπιστοσύνη του στα στρατεύματά του και όχι στη δύναμη του Κυρίου.

Μολονότι ο λαός Ισραήλ ήταν περήφανος για το εθνικό μεγαλείο του, δεν είδε ευνοϊκά το σχέδιο του Δαβίδ για μια τόσο μεγάλη επέκταση της στρατιωτικής θητείας. Η προτεινόμενη καταγραφή δημιούργησε μεγάλη δυσαρέσκεια. Θεωρήθηκε επομένως αναγκαίο να χρησιμοποιηθούν αξιωματικοί του στρατού αντί για

τους ιερείς και δικαστές που έκαναν προηγουμένως την απογραφή. Ο σκοπός του επιχειρήματος ερχόταν σε άμεση αντίθεση προς τις αρχές του θεοκρατικού πολιτεύματος. Ακόμη και ο Ιωάβ, αυτός που τόσο ανενδοίαστος είχε δειχθεί μέχρι τότε, διαμαρτυρήθηκε λέγοντας: «Ο Κύριος να προσθέση επί τον λαόν Αυτού εκατονταπλάσιον αφ'ό,τι είναι! αλλά, κύριέ μου βασιλεύ, δεν είναι πάντες δούλοι του κυρίου μου; διά τί ο κύριός μου επιθυμεί τούτο; διά τί να γείνη τούτο το αμάρτημα εις τον Ισραήλ;» «Ο λόγος όμως του βασιλέως υπερίσχυσεν επί τον Ιωάβ. Και ανεχώρησεν ο Ιωάβ, και περιελθών άπαντα τον Ισραήλ, επέστρεψεν εις Ιερουσαλήμ.»

Η απαρίθμηση δεν είχε ακόμη τελειώσει όταν ο Δαβίδ κατάλαβε ότι αμάρτησε. Καταδικάζοντας μόνος του τον εαυτό του, είπε στο Θεό:

> «Ημάρτησα σφόδρα πράξας το πράγμα τούτο. Αλλά τώρα, δέομαι, αφαίρεσον την ανομίαν του δούλου σου, διότι εμωράνθην σφόδρα.»

Το επόμενο πρωί ο προφήτης Γαδ έφερε μια αγγελία στο Δαβίδ:

> «Ούτω λέγει Κύριος, Έκλεξον εις σεαυτόν, ή τρία έτη πείνης, ή τρεις μήνας να φθείρεσαι έμπροσθεν των πολεμίων σου, και να σε προφθάνη η μάχαιρα των εχθρών σου, ή τρεις ημέρας την ρομφαίαν του Κυρίου, και το θανατικόν εν τη γη, και τον άγγελον του Κυρίου εξολοθρεύοντα εις πάντα τα όρια του Ισραήλ. Τώρα λοιπόν, ιδέ ποίον λόγον θέλω αναφέρει προς τον αποστείλαντά με», είπε ο προφήτης.

Η απάντηση του βασιλιά ήταν:

> «Στενά μοι πανταχόθεν σφόδρα. Ας πέσω λοιπόν εις την χείρα του Κυρίου, διότι οι οικτιρμοί Αυτού είναι πολλοί σφόδρα, εις δε χείρα ανθρώπου ας μη πέσω.»

Η χώρα πατάχθηκε με θανατικό που εξολόθρευσε εβδομήντα χιλιάδες Ισραηλίτες. Η πληγή δεν είχε ακόμη φθάσει στα Ιεροσόλυμα, όταν «υψώσας ο Δαβίδ τους οφθαλμούς αυτού, είδε τον άγγελον του Κυρίου ιστάμενον αναμέσον της γης και του ουρανού, έχοντα εν τη χειρί αυτού την ρομφαίαν αυτού γεγυμνωμένην, εκτεταμένην επί Ιερουσαλήμ. Και έπεσαν ο Δαβίδ και οι πρεσβύτεροι, ενδεδυμένοι σάκκους, κατά πρόσωπον αυτών.» Ο βασιλιάς ικέτευε το Θεό για τον Ισραήλ: «Δεν είμαι εγώ ο προστάξας να αριθμήσωσι τον λαόν; εγώ βεβαίως είμαι ο αμαρτήσας και πράξας την κακίαν, ταύτα δε τα πρόβατα τί έπραξαν; επ'εμέ

λοιπόν, Κύριε Θεέ μου, και επί τον οίκον του πατρός μου έστω η χειρ Σου, και μη επί τον λαόν Σου προς απώλειαν.»

Η απογραφή είχε δημιουργήσει δυσαρέσκεια μεταξύ του λαού, αλλά και αυτοί οι ίδιοι υπέθαλπαν τα ίδια αμαρτήματα που παρακίνησαν την πράξη του Δαβίδ. Όπως ο Κύριος με την αμαρτία του Αβεσσαλώμ επέφερε τιμωρία στο Δαβίδ, έτσι και με το σφάλμα του Δαβίδ τιμωρούσε τις αμαρτίες του Ισραήλ.

Ο εξολοθρευτής άγγελος σταμάτησε την πορεία του έξω από την Ιερουσαλήμ. Στάθηκε επάνω στο όρος Μοριά «εν τω αλωνίω του Ορνάν του Ιεβουσαίου». Οδηγούμενος από τον προφήτη, ο Δαβίδ πήγε στο βουνό, όπου οικοδόμησε ένα θυσιαστήριο για τον Κύριο «και προσέφερεν ολοκαυτώματα και ειρηνικάς προσφοράς, και επεκαλέσθη τον Κύριον, και επήκουσεν αυτού αποστείλας εξ ουρανού πυρ επί το θυσιαστήριον της ολοκαυτώσεως». «Και εξιλεώθη ο Κύριος προς την γην, και εστάθη η πληγή από του Ισραήλ.»

Το σημείο επάνω στο οποίο οικοδομήθηκε το αγιαστήριο, και που στο εξής επρόκειτο να θεωρείται παντοτινά τόπος άγιος, είχε προσφερθεί δωρεά στο βασιλιά από τον Ορνάν. Ο βασιλιάς όμως αρνήθηκε να δεχθεί λέγοντας: «Δεν θέλω λάβει το σον διά τον Κύριον, ουδέ θέλω προσφέρει ολοκαύτωμα δωρεάν. Και έδωκεν ο Δαβίδ εις τον Ορνάν διά τον τόπον εξακοσίους σίκλους χρυσίου κατά βάρος.» Το σημείο αυτό, αξιομνημόνευτο σαν τόπος όπου ο Αβραάμ είχε στήσει το θυσιαστήριο για να θυσιάσει το γιο του και αγιασμένο τώρα με τη μεγάλη αυτή απελευθέρωση, διαλέχθηκε αργότερα για τόπος όπου οικοδομήθηκε ο ναός του Σολομώντα.

Άλλη μια σκιά έμελλε να αμαυρώσει τα τελευταία χρόνια του Δαβίδ. Είχε τώρα φθάσει στα ογδόντα χρόνια του. Οι δυσκολίες και οι εκθέσεις στους κινδύνους των πρότερων περιπλανήσεών του, οι πολλοί πόλεμοι, οι μέριμνες και οι συμφορές των τελευταίων ετών είχαν απομυζήσει την πηγή της ζωής. Αν και το πνεύμα του είχε διατηρήσει τη διαύγεια και τη δυναμικότητά του, η εξασθένηση και η προχωρημένη ηλικία που επιζητούσε την απομόνωση, εμπόδιζαν την έγκαιρη αντίληψη των γεγονότων του βασιλείου, και καινούρια εξέγερση ξέσπασε ακριβώς πίσω από τη σκιά του θρόνου.

Ήταν πάλι το εκδηλωμένο αποτέλεσμα της υπερβολικής πατρικής ανοχής. Αυτός που εποφθαλμιούσε τώρα το θρόνο ήταν ο Αδωνίας, «ωραίος την όψιν σφόδρα» στην προσωπική εμφάνιση

και στη στάση, πλην όμως απερίσκεπτος και χωρίς ηθικές αρχές. Στα νιάτα του ελάχιστοι περιορισμοί του είχαν επιβληθεί. «Επειδή ο πατήρ του δεν επίκραινε ποτέ αυτόν, λέγων, Διά τί πράττεις ούτω;» Είχε τώρα εξεγερθεί εναντίον της κυριότητας του Θεού που είχε διορίσει διάδοχο του θρόνου το Σολομώντα.

Τόσο για τα φυσικά του προτερήματα όσο και για το θρησκευτικό του χαρακτήρα, ο Σολομών ήταν καταλληλότερος από τον πρεσβύτερο αδελφό του για γίνει κυβερνήτης του Ισραήλ. Μολονότι όμως η εκλογή του Θεού είχε σαφώς υποδειχθεί, ο Αδωνίας δε δυσκολεύθηκε να βρει συμπαθούντες. Ο Ιωάβ, αν και ήταν ένοχος για διάφορα κρίματα, μέχρι τότε είχε παραμείνει αφοσιωμένος στο θρόνο. Τώρα όμως ενώθηκε στη συνωμοσία εναντίον του Σολομώντα, και το ίδιο έκανε και ο ιερέας Αβιάθαρ.

Η ώρα της επανάστασης είχε φθάσει. Οι συνωμότες είχαν συγκεντρωθεί για να ευωχηθούν σε ένα μεγάλο συμπόσιο έξω από την πόλη με σκοπό να ανακηρύξουν τον Αδωνία βασιλιά, όταν τα σχέδιά τους τορπιλίσθηκαν χάρη στην ταχεία επέμβαση μερικών πιστών ατόμων, οι κυριότεροι μεταξύ των οποίων ήταν ο ιερέας Σαδώκ, ο προφήτης Νάθαν και η Βηθ-σαβεέ η μητέρα του Σολομώντα. Παρουσίασαν την εξέλιξη των πραγμάτων στο βασιλιά, υπενθυμίζοντάς του τη θεϊκή υπόδειξη για το Σολομώντα ο οποίος χρίσθηκε αμέσως και ανακηρύχθηκε βασιλιάς.

Η συνωμοσία απέτυχε παταγωδώς. Οι κυριότεροι πρωταίτιοι θεωρήθηκαν ένοχοι θανάτου. Η ζωή όμως χαρίσθηκε στον Αβιάθαρ από σεβασμό για το ιερό του αξίωμα και για την προηγούμενη αφοσίωση του στο Δαβίδ, αλλά καθαιρέθηκε από την αρχιερατική θέση, η οποία μεταβιβάσθηκε τότε στη γενεαλογία του Σαδώκ. Ο Ιωάβ και ο Αδωνίας γλίτωσαν για την ώρα, αλλά μετά το θάνατο του Δαβίδ, υπέστησαν την τιμωρία του εγκλήματός τους. Η εκτέλεση της καταδίκης που επιβλήθηκε στο γιο του Δαβίδ, ολοκλήρωσε την τετραπλή τιμωρία η οποία μαρτυρεί την αποστροφή που αισθάνθηκε ο Θεός για την αμαρτία του πατέρα.

Από την αρχή της βασιλείας του Δαβίδ, ένα από τα προσφιλέστερα σχέδιά του ήταν να οικοδομήσει ναό για τον Κύριο. Αν και δεν του δόθηκε η άδεια να εκτελέσει το σχέδιο αυτό, δεν έδειξε διόλου μειωμένο ζήλο και μειωμένη προθυμία για την πραγματοποίησή του. Είχε συγκεντρώσει τεράστιες ποσότητες από τα πιο ακριβά υλικά - χρυσάφι, ασήμι, πέτρες ονυχίτες, πέτρες διαφόρων χρωμάτων, μάρμαρο και την ακριβότερη ξυλεία. Και τώρα οι πολύτιμοι αυτοί θησαυροί που είχαν συλλεχθεί, έπρεπε να ανα-

τεθούν σε άλλους, επειδή άλλα χέρια θα οικοδομούσαν τον οίκο για την κιβωτό, το σύμβολο της παρουσίας του Θεού.

Βλέποντας το τέλος να πλησιάζει, ο βασιλιάς κάλεσε τους ηγεμόνες του Ισραήλ με αντιπροσωπευτικά μέλη από όλα τα μέρη του βασιλείου για να τους εμπιστευθεί αυτό το κληροδότημα. Επιθυμούσε να τους αναθέσει αυτή την τελευταία εντολή του και να εξασφαλίσει τη σύμπραξη και την υποστήριξή τους στο μεγάλο υπό εκτέλεση έργο.

Εξαιτίας της σωματικής αδυναμίας του, δεν αναμενόταν ότι προσωπικά θα παρευρισκόταν στη μεταβίβαση αυτή. Του ήρθε όμως η θεία έμπνευση και με περισσότερο ζήλο καθώς και δύναμη μπόρεσε για τελευταία φορά να μιλήσει στο λαό του. Τους είπε για την επιθυμία του να κτίσει το ναό και για την προσταγή του Κυρίου ότι το έργο έπρεπε να ανατεθεί στο γιο του το Σολομώντα.

Η θεϊκή διαβεβαίωση έλεγε:

«Σολομών ο υιός σου, αυτός θέλει οικοδομήσει τον οίκον Μου και τας αυλάς Μου, διότι αυτόν έκλεξα υιόν εις Εμέ και Εγώ θέλω είσθαι πατήρ εις αυτόν και θέλω στερεώσει την βασιλείαν αυτού έως αιώνος, εάν μένη σταθερός εις το να εκτελή τας εντολάς Μου, καθώς εν τη ημέρα ταύτη.»

Και ο Δαβίδ είπε:

«Τώρα λοιπόν, ενώπιον παντός του Ισραήλ της συναγωγής του Κυρίου, και εις επήκοον του Θεού ημών, προς εσάς λέγω, Φυλάττετε και ζητείτε πάσας τας εντολάς Κυρίου του Θεού σας, διά να κυριεύητε την γην ταύτην την αγαθήν και να αφήσητε αυτήν ύστερον από σας κληρονομίαν εις τους υιούς σας διά παντός.»

Ο Δαβίδ είχε μάθει από προσωπική πείρα πόσο δύσκολο είναι το μονοπάτι γι'αυτόν που απομακρύνεται από το Θεό. Είχε αισθανθεί την καταδίκη του παραβιασμένου νόμου και είχε δρέψει τους καρπούς της παρανομίας. Η ψυχή του δονείτο στα βάθη της από την έγνοια να παραμείνουν οι ηγέτες του Ισραήλ πιστοί στο Θεό και ο Σολομών να υπακούει στο νόμο του Θεού, αποφεύγοντας τις αμαρτίες που είχαν εξασθενήσει το κύρος του πατέρα του, είχαν πικράνει τη ζωή του και είχαν ντροπιάσει στο Θεό.

Ο Δαβίδ ήξερε ότι θα χρειαζόταν ταπείνωση της καρδιάς, εμπιστοσύνη στο Θεό και ακατάπαυστη αγρυπνία για να αναχαιτισθούν οι πειρασμοί, οι οποίοι ασφαλώς θα περιστοίχιζαν το Σολομώντα στην υψηλή θέση του, επειδή τέτοιοι διαπρεπείς χαρα-

κτήρες αποτελούν ιδιαίτερο στόχο για τα βέλη του Σατανά. Στρεφόμενος στο γιο του, τον ήδη αναγνωρισμένο για τη διαδοχή στο θρόνο, ο Δαβίδ είπε:

«Και συ, Σολομών υιέ μου, γνώρισον τον Θεόν του πατρός σου και δούλευε Αυτόν εν καρδία τελεία και εν ψυχή θελούση, διότι ο Κύριος εξετάζει πάσας τας καρδίας, και εξεύρει πάντας τους λογισμούς των διανοιών. Εάν εκζητής Αυτόν, θέλει ευρίσκεσθαι υπό σου, εάν όμως εγκαταλείπης Αυτόν, θέλει σε απορρίψει διά παντός. Ιδέ τώρα ότι ο Κύριος σε έκλεξε, διά να οικοδομήσης οίκον εις αγιαστήριον. Ενδυναμού και εκτέλει.»

Ο Δαβίδ έδωσε στο Σολομώντα λεπτομερείς οδηγίες για την οικοδόμηση του ναού με σχέδια για το κάθε μέρος και για όλα τα είδη της λειτουργίας του, όπως του είχε αποκαλύψει η θεϊκή έμπνευση. Ο Σολομών ήταν ακόμη νέος και φοβόταν το βάρος των ευθυνών που θα αναλάμβανε τόσο για την οικοδόμηση του ναού όσο και για την κυβέρνηση του λαού του Θεού. Ο Δαβίδ είπε στο γιο του: «Ενδυναμού και ανδρίζου, και εκτέλει. Μη φοβού, μηδέ πτοηθής, διότι Κύριος ο Θεός, ο Θεός μου, θέλει είσθαι μετά σου, δεν θέλει σε αφήσει ουδέ σε εγκαταλείψει.»

Και πάλι ο Δαβίδ απευθύνθηκε στη συνέλευση:

«Σολομών ο υιός μου, τον οποίον μόνον έκλεξεν ο Θεός, είναι έτι νέος και απαλός, το δε έργον μέγα. Διότι δεν είναι διά άνθρωπον η οικοδομή, αλλά διά Κύριον τον Θεόν. Εγώ λοιπόν ητοίμασα καθ'όλην την δύναμίν μου διά τον οίκον του Θεού μου» είπε και συνέχισε να απαριθμεί τα υλικά που είχε συγκεντρώσει. Και ακόμη πρόσθεσε: «Διά τον πόθον μου εις τον οίκον του Θεού μου, εκ των ιδίων μου υπαρχόντων έδωκα περιπλέον χρυσίον και αργύριον διά τον οίκον του Θεού μου, εκτός παντός εκείνου το οποίον ητοίμασα διά τον οίκον τον άγιον, τρεις χιλιάδας τάλαντα χρυσίου, εκ του χρυσίου Οφείρ, και επτά χιλιάδας τάλαντα κεκαθαρισμένου αργυρίου, διά να περισκεπάσωσι τους τοίχους των οίκων.»

Και ρώτησε στα συγκεντρωμένα πλήθη που είχαν φέρει τις γενναιόδωρες προσφορές τους: «Τίς λοιπόν, τίς λοιπόν προθυμείται να κάμη σήμερον προσφοράν εις τον Κύριον;»

Μια πρόθυμη απάντηση ήρθε από τη σύναξη.

«Τότε οι άρχοντες των πατριών, και οι άρχοντες των φυλών Ισραήλ, και οι χιλίαρχοι, και οι εκατόνταρχοι, και οι επιστάται των έργων του βασιλέως επροθυμήθησαν. Και έδωκαν διά το έργον του οίκου του Θεού, χρυσίον πεντακισχίλια τάλα-

ντα, και δέκα χιλιάδας χρυσών, και αργυρίου δέκα χιλιάδας ταλάντων, και χαλκού δεκαοκτώ χιλιάδας ταλάντων, και εκατόν χιλιάδας ταλάντων σιδήρου. Και εις όσους ευρέθησαν λίθοι τίμιοι, έδωκαν αυτούς εις το θησαυροφυλάκιον του οίκου του Κυρίου . . . Εχάρη δε ο λαός, διότι επροθυμήθησαν επειδή με πλήρη καρδίαν προσέφεραν αυτοπροαιρέτως εις τον Κύριον. Και ο βασιλεύς Δαβίδ έτι εχάρη χαράν μεγάλην.»

«Και ευλόγησεν ο Δαβίδ τον Κύριον ενώπιον πάσης της συνάξεως. Και είπεν ο Δαβίδ, Ευλογητός συ, Κύριε ο Θεός του Ισραήλ, ο πατήρ ημών, από του αιώνος και έως του αιώνος. Σου, Κύριε, είναι η μεγαλωσύνη, και η δύναμις, και η τιμή, και η νίκη, και η δόξα, διότι Σου είναι πάντα τα εν ουρανώ και τα επί γης. Σου η βασιλεία, Κύριε, και Συ είσαι ο υψούμενος ως κεφαλή υπεράνω πάντων, και ο πλούτος και η δόξα παρά Σου έρχονται, και Συ δεσπόζεις των απάντων. Και εις την χείρα Σου είναι η ισχύς και η δύναμις, και εις την χείρα Σου το να μεγαλύνης και να ισχυροποιής τα πάντα. Τώρα λοιπόν, Θεέ ημών, ημείς ευχαριστούμεν Σε, και υμνούμεν το ένδοξον όνομά Σου. Αλλά τί είμαι εγώ, και τίς ο λαός μου, ώστε να δυνηθώμεν να προσφέρωμεν προθύμως εις Σε κατά ταύτα; Διότι τα πάντα έρχονται εκ Σου, και εκ των Σων δίδομεν εις Σε. Διότι είμεθα ξένοι ενώπιόν Σου, και πάροικοι, καθώς πάντες οι πατέρες ημών. Αι ημέραι ημών επί της γης είναι ως σκιά, και μονιμότης δεν υπάρχει. Κύριε Θεέ ημών, άπαν τούτο το πλήθος, το οποίον ητοιμάσαμεν διά να οικοδομήσωμεν οίκον εις Σε διά το όνομά Σου το άγιον, εκ της χειρός Σου έρχεται και Σου είναι τα πάντα. Και γνωρίζω, Θεέ μου, ότι Συ είσαι ο δοκιμάζων την καρδίαν, και αρέσκεσαι εις την ευθύτητα.

Εγώ εν ευθύτητι της καρδίας μου προσέφερα πάντα ταύτα, και τώρα είδον μετ'ευφροσύνης τον λαόν Σου, τον ενταύθα παρόντα, ότι αυτοπροαιρέτως προσφέρει εις Σε. Κύριε, Θεέ του Αβραάμ, του Ισαάκ, και του Ισραήλ, των πατέρων ημών, φύλαττε τούτο διά παντός εις τους διαλογισμούς της καρδίας του λαού Σου, και κατεύθυνε την καρδίαν αυτών προς Σε, και δος εις τον Σολομώντα τον υιόν μου καρδίαν τελείαν διά να φυλάττη τας εντολάς Σου, τα μαρτύριά Σου, και να εκτελή τα πάντα και να κατασκευάση την οικοδομήν, την οποίαν προητοίμασα.

Και είπεν ο Δαβίδ προς πάσαν την σύναξιν, Ευλογήσατε τώρα Κύριον τον Θεόν σας. Και πάσα η σύναξις ευλόγησε

Κύριον τον Θεόν των πατέρων αυτών, και κύψαντες προσεκύνησαν τον Κύριον.»

Με το μεγαλύτερο ενδιαφέρον είχε συγκεντρώσει ο βασιλιάς τα πλούσια υλικά για την οικοδομή και τον εξωραϊσμό του ναού. Είχε συνθέσει τα ένδοξα τροπάρια που στα μετέπειτα χρόνια θα ηχούσαν στις αυλές του. Τώρα η καρδιά του αγαλλίασε που οι ηγήτορες των πατέρων και οι άρχοντες του Ισραήλ ανταποκρίθηκαν τόσο ηγεμονικά στην έκκλησή του και προσφέρθηκαν οι ίδιοι για το σημαντικό έργο που είχαν μπροστά τους. Και προσφέροντας την υπηρεσία τους, ήταν διατεθειμένοι να κάνουν περισσότερα ακόμη πράγματα. Έκαναν να υπερχειλίσει το θησαυροφυλάκιο από προσφορές που προέρχονταν και από τα προσωπικά τους υπάρχοντα. Ο Δαβίδ είχε βαθιά αισθανθεί την προσωπική του αναξιότητα με τη συγκέντρωση των υλικών για τον οίκο του Θεού, και τον γέμιζε χαρά η απόδειξη της αφοσίωσης στην πρόθυμη ανταπόκριση των ευγενών του βασιλείου του που με πρόθυμες καρδιές αφιέρωναν τους θησαυρούς τους στον Κύριο και καθιέρωναν τους εαυτούς τους στην υπηρεσία Του.

Αλλά μόνο ο Θεός ήταν εκείνος που έδωσε τη διάθεση αυτή στο λαό Του. Αυτός έπρεπε να δοξασθεί, όχι ο άνθρωπος. Αυτός είχε προμηθεύσει το λαό Του με τα πλούτη της γης, και το Πνεύμα Του τους είχε κάνει πρόθυμους να φέρουν τα πολύτιμα πράγματα στο ναό. Όλα από τον Κύριο προέρχονταν. Αν η αγάπη Του δεν είχε συγκινήσει τις καρδιές του λαού, του βασιλιά οι προσπάθειες θα πήγαιναν χαμένες και ο ναός δε θα είχε ανεγερθεί ποτέ.

Όλα όσα δέχεται ο άνθρωπος από την αφθονία του Θεού, ανήκουν πάλι στο Θεό. Οτιδήποτε επιδαψιλεύει ο Θεός με τα πολύτιμα και όμορφα πράγματα της γης, τοποθετείται στα χέρια των ανθρώπων για να δοκιμασθούν με αυτά, για να βυθομετρήσουν το μέγεθος της αγάπης τους γι'Αυτόν και της εκτίμησής τους για τις εύνοιές Του. Είτε για υλικά πλούτη πρόκειται είτε για πνευματικά, πρέπει να τοποθετηθούν - αυτοπροαίρετη προσφορά - στα πόδια του Ιησού, και ο προσφέρων οφείλει να λέει ταυτόχρονα με το Δαβίδ: «Τα πάντα έρχονται εκ Σου και εκ των Σων δίδομεν εις Σε.»

Όταν ο Δαβίδ ένιωσε το θάνατο να ζυγώνει, η καρδιά του εξακολουθούσε να είναι για το Σολομώντα και για το βασίλειο του Ισραήλ του οποίου η ευημερία θα εξαρτάτο τόσο πολύ από την πιστότητα του βασιλιά του.

73. Τα τελευταία χρόνια του Δαβίδ

«Και παρήγγειλε προς τον Σολομώντα τον υιόν αυτού, λέγων, Εγώ υπάγω την οδόν πάσης της γης. Συ δε ίσχυε και έσο ανήρ, και φύλαττε τας εντολάς Κυρίου του Θεού σου, περιπατών εις τας οδούς Αυτού, φυλάττων τα διατάγματα Αυτού, και τα μαρτύρια Αυτού . . . διά να ευημερής εις πάντα όσα πράττεις, και πανταχού όπου αν στραφής. Διά να στηρίξη ο Κύριος τον λόγον Αυτού τον οποίον ελάλησε περί εμού, λέγων, Εάν οι υιοί σου προσέχωσιν εις την οδόν αυτών, ώστε να περιπατώσιν ενώπιόν Μου εν αληθεία, εξ όλης της καρδίας αυτών, και εξ όλης της ψυχής αυτών, βεβαίως δεν θέλει εκλείψει εις σε ανήρ επάνωθεν του θρόνου του Ισραήλ.» (Α΄Βασ. 2:1-4).

«Οι λόγοι του Δαβίδ οι τελευταίοι», όπως αναφέρονται, είναι ένας ύμνος εμπιστοσύνης, ευγενών αρχών και αθάνατης πίστης:

«Ο Δαβίδ, ο υιός του Ιεσσαί, είπε
Και ο ανήρ όστις ανεβιβάσθη εις ύψος,
Ο κεχρισμένος του Θεού του Ιακώβ,
Και ο γλυκύς ψαλμωδός του Ισραήλ, είπε,
Πνεύμα Κυρίου ελάλησε δι'εμού . . .
Ο εξουσιάζων επί ανθρώπους ας είναι δίκαιος,
Ο εξουσιάζων μετά φόβου Θεού.
Και θέλει είσθαι ως το φως της πρωίας,
΄Οταν ανατέλλη ο ήλιος πρωίας ανεφέλου
Ως η εκ της γης χλόη,
Από της λάμψεως της εκ της βροχής.
Αν και ο οίκος μου δεν είναι τοιούτος ενώπιον του Θεού,
Διαθήκην όμως αιώνιον έκαμε μετ'εμού,
Διατεταγμένην κατά πάντα και ασφαλή,
΄Οθεν τούτο είναι πάσα η σωτηρία μου,
Και πάσα η επιθυμία μου.»

Β΄Σαμ. 23:1-5

Μεγάλη ήταν η πτώση του Δαβίδ, αλλά βαθιά ήταν η μετάνοιά του. Θερμή ήταν η αγάπη του και δυνατή η πίστη του. Πολύ είχε συγχωρηθεί και γι'αυτό αγάπησε πολύ. (Δείτε Λουκά 7:48).

Οι ψαλμοί του Δαβίδ καλύπτουν την ολοκληρωμένη έκταση των εμπειριών, από τα βάθη της συνειδητής ενοχής και της αυτοκαταδίκης μέχρι την πιο θαυμαστή πίστη και την πιο υπέροχη επικοινωνία με το Θεό.

73. Τα τελευταία χρόνια του Δαβίδ

Το ιστορικό της ζωής του διακηρύττει ότι η αμαρτία μόνο ντροπή και συμφορά μπορεί να φέρει, αλλά ότι η αγάπη και η ευσπλαχνία του Θεού μπορεί να φθάσει μέχρι τα κατώτατα βάθη και ότι η πίστη μπορεί να υψώσει τη μετανοημένη ψυχή ώστε να απολαύσει την υιοθεσία των παιδιών του Θεού. Από όλες τις διαβεβαιώσεις που περιέχει ο λόγος Του, αυτή είναι μια από τις δυναμικότερες μαρτυρίες για την πιστότητα, τη δικαιοσύνη και το έλεος της διαθήκης του Θεού.

Ο άνθρωπος «αναβλαστάνει ως άνθος, και κόπτεται», «ο λόγος όμως του Θεού ημών μένει εις τον αιώνα.» «Το έλεος του Κυρίου είναι από του αιώνος επί τους φοβουμένους Αυτόν. Και η δικαιοσύνη Αυτού επί τους υιούς των υιών, επί τους φυλάττοντας την διαθήκην Αυτού και ενθυμουμένους τας εντολάς Αυτού διά να εκπληρώσωσιν αυτάς.» «Πάντα όσα έκαμεν ο Θεός, τα αυτά θέλουσιν είσθαι διά παντός.» (Ιώβ 14:2, Ησ. 40:8, Ψαλμ. 103:17,18, Εκκλ. 3:14).

Ένδοξες είναι οι υποσχέσεις που δόθηκαν στο Δαβίδ και στον οίκο του, υποσχέσεις που αποβλέπουν στους ατελεύτητους αιώνες και βρίσκουν την ολοκληρωμένη τους εκπλήρωση στο Χριστό. Ο Κύριος δήλωσε:

«΄Ωμοσα προς Δαβίδ τον δούλον Μου . . .
Η χειρ Μου θέλει στερεώνει αυτόν,
Και ο βραχίων Μου θέλει ενδυναμώνει αυτόν . . .
Η δε αλήθειά Μου και το έλεός Μου θέλουσιν είσθαι μετ’αυτού,
Και εν τω ονόματί Μου θέλει υψωθή το κέρας αυτού.
Και θέλω θέσει την χείρα αυτού επί την θάλασσαν,
Και επί τους ποταμούς την δεξιάν αυτού.
Αυτός θέλει κράξει προς Εμέ, Πατήρ μου είσαι.
Θεός μου και πέτρα της σωτηρίας μου.
Εγώ βεβαίως θέλω κάμει αυτόν πρωτότοκόν Μου,
΄Υψιστον επί τους βασιλείς της γης.
Διά παντός θέλω φυλάττει εις αυτόν το έλεός Μου
Και η διαθήκη Μου θέλει είσθαι στερεά μετ’αυτού.
Και θέλω κάμει να διαμένη το σπέρμα αυτού εις τον αιώνα,
Και ο θρόνος αυτού ως αι ημέραι του ουρανού.»

Ψαλμ. 89:3-29

«Θέλει κρίνει τους πτωχούς του λαού,
Θέλει σώσει τους υιούς των πενήτων,
Και συντρίψει τον καταδυναστεύοντα.

73. Τα τελευταία χρόνια του Δαβίδ

Θέλουσι σε φοβείσθαι ενόσω διαμένει ο ήλιος,
Και η σελήνη εις γενεάς γενεών . . .
Εν ταις ημέραις αυτού θέλει ανθεί ο δίκαιος
Και αφθονία ειρήνης θέλει είσθαι
Εωσού μη υπάρξη η σελήνη.
Και θέλει κατακυριεύσει
Από θαλάσσης έως θαλάσσης,
Και από του ποταμού έως των περάτων της γης.»
«Το όνομα αυτού θέλει διαμένει εις τον αιώνα,
Το όνομα αυτού θέλει διαρκεί
Ενόσω διαμένει ο ήλιος
Και οι άνθρωποι θέλουσιν ευλογείσθαι εν αυτώ.
Πάντα τα έθνη θέλουσι μακαρίζει αυτόν.»

Ψαλμ. 72:4-8,17

«Διότι παιδίον εγεννήθη εις ημάς,
Υιός εδόθη εις ημάς
Και η εξουσία θέλει είσθαι επί τον ώμον Αυτού,
Και το όνομα Αυτού θέλει καλεσθή Θαυμαστός, Σύμβουλος,
Θεός ισχυρός, Πατήρ του μέλλοντος αιώνος,
΄Αρχων ειρήνης.»
«Θέλει είσθαι μέγας, και Υιός Υψίστου θέλει ονομασθή,
Και θέλει δώσει εις Αυτόν Κύριος ο Θεός
Τον θρόνον Δαβίδ του πατρός Αυτού,
Και θέλει βασιλεύσει επί τον οίκον του Ιακώβ
Εις τους αιώνας,
και της βασιλείας Αυτού δεν θέλει είσθαι τέλος.»

(Ησ. 9:6, Λουκά 1:32,33).

73. Τα τελευταία χρόνια του Δαβίδ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΑ
ΤΗΣ
ΕΛΛΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

.....
.....
.....

Για τις παραγγελίες σας αποτανθείτε
στη διεύθυνση:

.....
.....

Hellenic Publications
8785 University Blvd
Berrien Springs
MI 49103 U.S.A.
U . S . A .

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΟΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΕΤΕΡΟΔΟΞΟΥΣ

Στη διδακτορική της διατριβή του Πανεπιστημίου του Στρασβούργου, η Έλλη Οικονόμου παρουσιάζει μια βαθειά και επιμελημένη μελέτη, στηριγμένη σε εξονυχιστική έρευνα συγγραμμάτων κορυφέων Ελλήνων θεολόγων. Οι απόψεις των θεολόγων αυτών, βασισμένες στην εκκλησιολογία της Ελληνορθοδόξου Εκκλησίας, εξηγούν την απροσπέλαστη στάση της Εκκλησίας αυτής εναντι των λοιπών Εκκλησιών, όπως των Αντιχαλκιδωνίων, των Ρωμαιοκαθολικών, των Αγγλικανών και του καλειδοσκοπίου των Διαμαρτυρομένων Εκκλησιών.

Το σύγγραμμα αυτό απέσπασε τα συγχαρητήρια και την ολομελή ψήφο των Ελλήνων και Διαμαρτυρομένων θεολόγων της Επιτροπής, τα ευμενή σχόλια της επίσημης έκδοσης του Πανεπιστημίου του Στρασβούργου, καθώς και τη γενική απαίτηση για την εκτύπωση λόγω της πολυτιμότητας των παρεχομένων πληροφοριών σχετικά με την Ελληνική Ορθοδοξία, τόσο λίγο γνωστών ιδιαίτερα στους κύκλους του Παγκοσμίου Συμβουλίου των Εκκλησιών. (485 σελίδες στην Αγγλική γλώσσα με γαλλική περίληψη).

THE GREEK ORTHODOX CHURCH AND HER RELATION WITH THE HETERODOX CHURCHES

In her enlightening doctoral dissertation at the University of Strasbourg, Elly Economou presents the results of research based on ecclesiological data of prominent Greek theologians which explain the rigid attitude of Greek Orthodox Church toward other Churches as the Roman Catholic, the Anti-Chalcedonian Church, the Aglican Church and the various Protestant Denominaitons.

Praised for its detail and accuracy, this work earned positive votes from both the Greek and foreign members of the Dissertation Committee. It has been unanimously recommented for publication due to the valuable information it contains regarding the Greek Orthodox attitude within the milieu of the World Council of Churches. (485 pages in English; summary also in French)

ΑΡΧΑΙΟΙ ΕΛΛΗΝΙΚΟΙ ΠΑΠΥΡΟΙ

Σειρά αρχαίων ελληνικών παπύρων του 3ου π.Χ. αιώνα, προερχόμενοι από την περιοχή Fayum της Αιγύπτου, τους οποίους η Έλλη Οικονόμου αποκρυπτογράφησε κάτω από την καθοδήγηση του κορυφαίου Γάλλου παπυρολόγου δρ. Jacques Schwartz, καθηγητού της παπυρολογίας του Πανεπιστημίου του Στρασβούργου. Η σημαντική αυτή εργασία, σχολιασμένη στη γαλλική γλώσσα, έχει δημοσιευθεί στη Γαλλία και φυλάσσεται με τους αντίστοιχους αύξοντες αριθμούς στα Αρχεία της Εθνικής Βιβλιοθήκης του Στρασβούργου.

ANCIENT GREEK PAPYRI

A series of ancient Greek Papyri of the 3rd century B.C. from the Fayum area in Egypt. Deciphered by Elly Economou, under the guidance of French papyrologist Dr. Jacques Schwartz, professor of Papyrology of the University of Strasbourg. This valuable contribution, with a critique in the French language, has been published in France and is kept under the related file numbers at the archives of the National Library of Strasbourg.

Ο ΑΓΑΠΗΤΟΣ ΕΧΘΡΟΣ

Η βιογραφική εξιστόρηση της Έλλης Οικονόμου και της μητέρας της στη Θεσσαλονίκη, είναι ένα συγκινητικό διήγημα δραματικών γεγονότων στα μαύρα χρόνια του πολέμου, της κατοχής και του εμφύλιου σπαραγμού. Οι ακούραστες προσπάθειες ενός ζεύγους ιεραποστόλων έφεραν φως, χαρά και ελπίδα στις καρδιές τους, αλλά ταυτόχρονα έφεραν και τον πόλεμο μέσα στην οικογένεια.

Επειδή η Έλλη έτρεφε βαθιά αγάπη αφενός για τον αξιοσέβαστο, ενάρετο, πολυαγαπημένο αλλά άθεο πατέρα της και αφετέρου για τον καινούριο πολύτιμο Φίλο και Σωτήρα της Ιησού Χριστό, η εφηβική ζωή της γινόταν μέρα με τη μέρα προβληματικότερη και τραγικότερη καθώς βρέθηκε φυλακισμένη μέσα στο ίδιο της το σπίτι, προτιμώντας το θάνατο αντί να αρνηθεί τον αγαπητό Σωτήρα.

Το θαυματουργικό συμβάν κατά τις επιθανάτιες στιγμές της ζωής του πατέρα αποτελεί το επιστέγασμα της αφήγησης αυτής η οποία ενδείκνυται για όλους γενικά, αλλά ιδιαίτερα γι'αυτούς που περνούν από τη σπαραξικάρδια πείρα του ανταγωνισμού και του εξοστρακισμού από μέρους προσφιλών προσώπων που εξακολουθούν να κωφεύουν στις συγκινητικές παραινέσεις του Αγίου Πνεύματος και του Θεανθρώπου του σταυρού του Γολγοθά. Το βιβλίο, γραμμένο στην Αγγλική (158 σελίδες), προσεχώς θα κυκλοφορήσει στη Γαλλική, Γερμανική και Ισπανική.

BELOVED ENEMY

Enriched with a full section of family pictures, the edition of Elly Econonou's biographical story in the ancient city of Salonica is a touching account dedicated to all those who go through the agonizing experience of dealing with loved ones whose hearts have not yet been touched by the wooing of the Holy Spirit and

the loving call of the Man of Calvary. (158 pages). The book is soon appear in French, German, and Spanish.

ΑΛΛΕΣ ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

.....

.....

.....

ΑΓΙΣΑ, Η ΑΓΑΠΗΜΕΝΗ ΚΟΡΗ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

Η συγγραφέας Νόρμα Γιάγκμπερκ που έζησε για χρόνια στην εξωτική αλλά απρόσιτη στο Χριστιανισμό χώρα της Βούρμας όπου δολοφονήθηκε ο πασίγνωστος ιεραπόστολος σύζυγός της, αφηγείται με παραστατική γλαφυρότητα την πείρα της Αγίσα, μιας νεαρής Μουσουλμάνας, η οποία είχε την τόλμη να ασπασθεί τη χριστιανική θρησκεία. Η βιογραφία αυτή είναι μια αλυσίδα από συναρπαστικά γεγονότα, δολοπλοκίες, ραδιουργίες και επικίνδυνα τεχνάσματα κατά της ζωής της αποστάτριας αυτής από τη θρησκεία του Μωάμεθ, η οποία επαφίεται με εμπιστοσύνη στην πρόνοια του Θεού, τον οποίον υπεργαπά με όλη τη δύναμη, τον αυθορμητισμό και την αθωότητα της τρυφερής ηλικίας της. (122 σελίδες).

AYESHA, BELOVED OF GOD

Exotic Burma, a moslem nation, is the settng for this dramatic account by author Norma Youngberg who lived there for years where her well-known missionary husband was assassinated. It relates the experiences of Ayesha, a young Moslen girl, who found the courage to accept the Christian faith. This biography is a chain of fascinating events, tragic intrigues, and dangerous plots against the life of this apostate of the prophet's religion who puts her total trust in the hands of God whom she loves with all the strength, spontaneity and dew of innocence characteristic of her tender age. (122 pages).

ΜΗΝΥΜΑΤΑ ΣΤΑ ΝΙΑΤΑ

Αφοσιωμένη σύζυγος, χριστιανή μητέρα, περιζήτητη ομιλήτρια, ανεξάντλητη αλληλογράφος και εξαίρετη συγγραφέας, η Ελένη Χουάιτ έτρεφε ιδιαίτερα αισθήματα συμπάθειας και κατανόησης για τους νέους. Τα συγκεντρωμένα και ταξινομημένα άρθρα της που αποτελούν το βιβλίο αυτό, παρέχουν βιβλικές παραινέσεις γιά όλες τις φάσεις της νεαρής ηλικίας, όπως η στάση στην οικογένεια, στο σχολείο, στην εκκλησία, ο σεβασμός προς τους γονείς, η μόρφωση, η εκλογή της σταδιοδρομίας, οι σχέσεις με τους νέους του αντίθετου φύλου, ο γάμος κ.λ.π. (449 σελίδες).

MESSAGES TO YOUNG PEOPLE

A devoted wife, a Christian mother, a lecturer on demand, an avid correspondent, and a writer of extraordonary gifts, the author Ellen White loved and understood young people. The careful collection of her articles which comprise the book contain spiritual principles of practical Christian life, and Bible-based advice for all phases of young life, such as family life, respect for parents, education, choise of carreer, relation with members of the opposite sex, mariage e.t.c. (449 pages).

ΒΗΜΑΤΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΧΡΙΣΤΟ

Ελάχιστα βιβλία έχουν κυκλοφορήσει σε τόσα εκατομμύρια αντίτυπα ή έχουν ασκήσει τόσο μεγάλη επιρροή για την εξύψωση της ανθρωπότητας όσο το βιβλίο αυτό ΒΗΜΑΤΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΧΡΙΣΤΟ, γραμμένο από την Ελένη Χουάιτ.

Σε αναρίθμητες εκδόσεις το βιβλίο αυτό έχει τυπωθεί σε πάνω από εκατό γλώσσες, εμπνέοντας εκατοντάδες χιλιάδων ανδρών και γυναικών σε ολόκληρο τον κόσμο.

Βήμα προς βήμα στην πορεία της χριστιανικής ζωής, το βιβλίο παραπέμπει τον αναγνώστη στον Ιησού Χριστό, ως τον Μοναδικό που μπορεί να ανταποκριθεί στις ανάγκες της ψυχής. (112 σελίδες)

STEPS TO CHRIST

Few books attain a distribution reckoned in millions or exert so great an influence in the uplifting of humanity as has STEPS TO CHRIST, written by Ellen White. In countless editions, this little volume has been printed in more than a hundred languages, bringing inspiration to thousands of men and women throughout the world.

Step by step, in the successful pilgrimage of one's Christian life, the book points the reader to Jesus Christ as the Only One who is able to meet the needs of the soul. (112 pages).

Η ΜΕΓΑΛΗ ΔΙΑΜΑΧΗ

Το βιβλίο Η ΤΕΛΙΚΗ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΣΥΡΡΑΞΗ αποτελεί μια συναρπαστική εξιστόρηση της καταπληκτικής αγάπης και φροντίδας του Θεού για το λαό Του από την εποχή της Δημιουργίας μέχρι τη Δευτέρα Παρουσία.

Η συγγραφέας Ελένη Χουάιτ μας βοηθάει να κατανοήσουμε τη σπουδαιότητα του μεγάλου αγώνα, η έκβαση του οποίου αφορά την ευτυχία ολόκληρου του σύμπαντος. Η παρούσα μεγάλη διαμάχη μεταξύ των δυνάμεων του καλού και του κακού, στην οποία κανένας δεν μπορεί να μείνει ουδέτερος, παρουσιάζεται κατά έναν εξαιρετικά απλό, αποκαλυπτικό, και κατανοητό τρόπο.

Δεν πρέπει να λήψει από κανένα σπίτι. (808 σελίδες).

Υπάρχει επίσης η πρώτη πολυτελής δίτομη και εικονογραφημένη έκδοση με τον τίτλο Η ΜΕΓΑΛΗ ΔΙΑΜΑΧΗ.

THE IMPENDING FINAL CONFLICT

This book is a gripping account of God’s care and love for His people from Creation to the Second Coming. The author, Ellen White, shares insights into the all-important controversy, in which the life of a universe is involved. The present impending coflict, with the vital principles involved, in which no one can be neutral, are simply, lucidly, and strongly set forth. This timely, thought-provoking and informative book consists (808 pages).

ΟΙ ΠΑΡΑΒΟΛΕΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Στο βιβλίο αυτό η συγγραφέας Ελένη Χουάιτ αναλύει με χαρακτηριστική γλαφυροτητα, κατά έναν παραστατικό και ευκολονόητο τρόπο τις θαυμάσιες παραβολές του Ιησού Χριστού.

Συνυφασμένες με την ασύγκριτη διδασκαλία Του, οι απλές παραστάσεις της καθημερινής ζωής, με τις οποίες τοσο εξοικειωμένοι ήταν οι ακροατές Του, ξυπνούσαν μέσα τους την περιέργεια και το ενδιαφέρον για τα πνευματικά.

Επιστρέφοντας στο σπιτικό τους, έπαιρναν μαζί τους τα πολύτιμα διδάγματα, που εξακολουθούν να τρέφουν το νου και την ψυχή των ανθρώπων για 2.000 χρόνια με τη ίδια πάντοτε φρεσκάδα και το αμείωτο ενδιαφέρον. (331 σελίδες).

CHRIST'S OBJECT LESSONS

In this book the author Ellen White, in beautiful and simple ways, analyses the parables of Jesus Christ, which constitutes His favorit method of teaching. The simple, familiar pictures of everyday life, with which His listeners were so well acquainted, were interwoven with His unprecedented teaching in such a way, as to awaken their curiosity and interest in spiritual truths. Retourning to their homes, they carried with them the precious lessons, wich have continued to feed the minds and souls of mankind with the same freshness and vitality for nearly 2,000 years. (331 pages).

ΟΙ ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

Ένα από τα τελευταία και διαφωτιστικότερα συγγράμματα της Ελένης Χουάιτ, το βιβλίο αυτό - οπως και Οι Πράξεις των Αποστόλων στην Αγία Γραφή - αναφέρεται στη γέννηση και στην εξάπλωση της χριστιανικής Εκκλησίας. Είναι ένα διαχρονικό βιβλίο με μηνύματα και για την εποχή μας.

Η προσπάθεια της συγγραφέως είναι να αποδείξει ότι και ο 20ος αιώνας θα καταστεί μάρτυρας μιας επιφοίτησης του Αγίου Πνεύματος που θα υπερβεί τα όρια της Πεντηκοστής. (602 σελίδες).

THE ACTS OF THE APOSTLES

One of the most illuminating volumes that came from Ellen White's pen. Like the Biblical book of the Acts of the Apostles, it relates the story of the birth and the content of the Christian religion, and traces the development of the Christian Church from its formation clear down to our modern times. The Acts of the Apstles is up-to-date, and its relevancy is reflect in the effort of the author to show that the twentieth century will witness a bestowal of spiritual power exceding that of Pentecost. (602 pages).

Η ΖΩΗ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Είναι η ωραιότερη βιογραφία της γλυκύτερης φυσιογνωμίας που γνώρισε ποτέ ο κόσμος. Το εμπνευσμένο αυτό βιβλίο της Ελένης Χουάιτ, που αποτελεί συναρπαστικό ανάγνωσμα για όλη την οικογένεια, αφηγείται την ιστορία του Ιησού του Ναζωραίου από τη γέννηση μέχρι την ανάληψή Του.

Εντρυφά ιδιαίτερα στην εξιλαστική θυσία και στην ένδοξη επιστροφή Του, προς την οποία η ανθρωπότητα όλη στρέφει το βλέμμα της, ως τη μοναδική ελπίδα για την αποκατάσταση του γηρασμένου και αμαρτωλού αυτού κόσμου. Η εργασία αυτή αποτελεί μια εκ βαθέων αλλαγή μιας προϋπάρχουσας μετάφρασης (Α. Γρίβα). (804 σελίδες).

THE DESIRE OF AGES

A captif account of the most dramatic biography of Jesus of Nazareth by the inspirated pen of Ellen White. This is a newest edition of an older existing translation (A. Griva). It is absolutely spell-binding and constitutes one of the freshest and most rewarding books you and your family will ever read. (804 pages).

ΖΩΗ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑ

Δεν είναι η πρόθεση του Δημιουργού να υποφέρει η ανθρωπότητα από πόνο, αρρώστια και δυστυχία. Η εμφάνιση της αμαρτίας αποξένωσε τον άνθρωπο από την εξάρτησή του από το Θεό - την πηγή της ζωής και της υγείας.

Η Ελένη Χουάιτ, συγγραφέας του εξαιρετικά χρήσιμου και πρακτικού αυτού βιβλίου, εξηγεί πώς η κατανόηση των φυσικών νόμων που κυβερνούν το σώμα, και η εναρμόνιση της ζωής με τους νόμους αυτούς αποτελούν καθήκον ύψιστης σημασίας. Όταν παρουσιάζεται η αρρώστια, είναι απαραίτητο να θέσουμε σε εφαρμογή τους διάφορους βασικούς παράγοντες, που σε συνεργασία με τις προσπάθειες της φύσης, αναδημιουργούν τις σωματικές δυνάμεις και αποκαθιστούν την υγεία. (490 σελίδες).

MINISTRY OF HEALING

It is not the Creator‘s purpose that mankind should suffer from pain, sickness and misery; the intrusion of sin has alienated man from his dependence upon God - the source of life and health.

In this extremely useful and practical volume, author Hellen White explains that to understand the physical laws is a duty of vital importance. When sickness comes, it is essential that we employ the varied agencies which, in cooperation with nature’s efforts, will build up the body and restore the health. (490 pages).

Η ΕΠΙ ΤΟΥ ΟΡΟΥΣ ΟΜΙΛΙΑ

Είναι το ωραιότερο κήρυγμα που δόθηκε ποτέ στους ανθρώπους, με το οποίο ο Χριστός εγκαινίασε την επίγεια διακονία Του. Μετά τη χειροτονία των δώδεκα μαθητών, τους ξεχώρισε για την ιδιαίτερη αποστολή να κηρύξουν τη βασιλεία του Θεού στον κόσμο, και στη συνέχεια με ένα ξεκάθαρο, συναρπαστικό και βαθυστόχαστο τρόπο εξέθεσε σε όλους τις αρχές που αποτελούν τη βάση της βασιλείας αυτής.

Η τήρησή των αρχών αυτών αποτελεί το καθήκον του κάθε Χριστιανού προς το αιώνιο συμφέρον του. (172 σελίδες).

THOUGHTS FROM THE MOUNT OF BLESSING

This is the most beautiful sermon that has ever been preached - the inaugural address of Jesus Christ. By the lake He ordained the twelve, setting them apart for the proclamation of the kingdom of God to the word. Then Jesys set before aill, in a captivating and thought-stirring manner, the principles upon which the kingdom is based. (pages 172).

Η ΩΡΑΙΟΤΕΡΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Γραμμένο σε απλή και ευκολονόητη γλώσσα, το βιβλίο αυτό είναι η παιδική διασκευή του βιβλίου Η ΖΩΗ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ της Ελένης Χουάιτ.

Έχει θρέψει με τα νάματά του τρεις γενεές ως τώρα και έχει κυκλοφορήσει σε πάνω από ένα εκατομμύρια αντίτυπα. Εμπλουτισμένο με άφθονες και ενδιαφέρουσες εικόνες από τη ζωή του Ιησού του Ναζωραίου, αποτελεί ένα όμορφο και χρήσιμο δώρο που μιλάει με την απλότητα και με την αγιότητα της πίστης, συγκινώντας και εποικοδομώντας τις τρυφερές καρδιές των νεαρών αναγνωστών του. (246 σελίδες).

THE STORY OF JESUS

A wonderful adaptation of the book DESIRE OF AGES by Ellen White, this children's edition is the story of Jesus of Nazareth put into a language of the young. For three generations the material contained in this volume has delighted boys and girls with over a million copies sold. Enriched with noumerous beautiful pictures, the book speaks in the hearts of children with its simplicity and purity fo faith.

ΠΡΟΦΗΤΕΣ ΚΑΙ ΒΑΣΙΛΕΙΣ

Το βιβλίο αυτό αποτελεί ιστορική συνέχεια του βιβλίου που κρατάτε στα χέρια σας και είναι γραμμένο και αυτό από την Ελένη Χουάιτ.

Θα κυκλοφορήσει πολύ σύντομα.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

PROPHETS AND KINGS

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ΠΡΟΣΕΧΕΙΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Ένα ακόμη θαυμάσιο βιβλίο γραμμένο από την Ελένη Χουάϊτ μεταφράσθηκε και σύντομα θα τυπωθεί.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Ο τίτλος του βιβλίου είναι:
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

NEXT EDITIONS

One more wonderful volume writen by Ellen White is translated and will circulate soon.

.....
.....
.....
.....

The title of book:
EDUCATION

ΒΙΒΛΙΑ
ΤΗΣ
ΑΓΙΑΣ ΓΡΑΦΗΣ
ΣΕ ΜΕΓΕΝΘΥΣΗ

.....

.....

ΚΑΤΙ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟ!
Η ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ ΣΕ ΜΕΓΕΝΘΥΣΗ

Πολλοί άνθρωποι ενδιαφέρονται να μελετήσουν το λόγο του Θεού, αλλά δυσκολεύονται να διαβάσουν τα πολύ μικρά γράμματα της ελληνικής Αγίας Γραφής.

Για πρώτη φορά, κατόπιν επανειλημμένων προτάσεων, ο Οργανισμός HELLENIC PUBLICATION ανελαβε την εκτύπωση της ελληνικής Καινής Διαθήκης σε μεγάλα ευανάγνωστα γράμματα, που καθιστούν το διάβασμα εύκολο, ευχάριστο και αποδοτικό.

Το όμορφο πολύχρωμο κάλυμμα του βιβλίου κανει επίσης την Καινή Διαθήκη ένα ελκυστικό και ωφέλιμο δώρο, κατάλληλο για οποιαδήποτε περίσταση, αφού ο Λόγος του Θεού δεν πρέπει να λείπει από κανένα χριστιανικό σπίτι. (738 σελίδες).

SOMETHING NEW!
THE GREEK NEW TESTAMENT IN BIG PRINT

Many Greeks who interested in studying the word of God, find it difficult to read the Greek Bible in its existing very small print. After repeated requests, for the first time, the HELLENIC PUBLICATIONS undertook the publication of the Greek New Testament in big print which renders the reading easy, profitable and agreable.

The beautiful, colorful cover of the book also makes the Greek New Testament an attractive and useful, practical gift suitable any

occasion, given that the Word of God should not be absent from any Christian home. (738 pages).

επίσης

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΩΝ ΨΑΛΜΩΝ

Οι εμπνευσμένες πείρες και τα συγκινητικά αισθήματα του λαού του Θεού, όπως τα εκφράσθηκε με την άρπα του ο γλυκύς ψαλμωδός του Ισραήλ και προφητάνακτας Δαβίδ, καθώς επίσης ο Ασάφ και μερικοί άλλοι, δεν αποτέλεσαν μόνον την καρδιά του αίνου και της δοξολογίας της θρησκευτικής ζωής του λαού Ισραήλ, αλλά υπήρξαν πηγή θαρρους, δύναμης, καθοδήγησης και εμπνευσης για τους πιστούς όλων των αιώνων.

Η εκτύπωση είναι σε μεγένθυση. (225 σελίδες).

THE PSALMS

The inspiring experiences, feelings and aspirations of the people of God, described in lyrical terms by the sweet psalmist of Israel, the greet king and prophet David, also Asaph e.o., have been a source of courage, strength, guidance and inspiration for His faithful followers through the ages. (225 pages).

ΕΛΕΝΗ ΧΟΥΑΪΤ

Η Ελένη Χουάιτ (1827-1915) υπήρξε μια παραγωγική συγγραφέας που έχει γράψει σε ευρεία κλίμακα θέματα σχετικά με τη θρησκεία, την οικογένεια, την εκπαίδευση και την υγεία.

Τα συγγράμματά της έχουν μεταφρασθεί σε περισσότερες γλώσσες από ό,τι τα συγγράμματα οποιουδήποτε άλλου Αμερικανού συγγραφέα. Το λιγότερο ένα από τα πλλαπλά έργα της βρίσκεται μεταφρασμένο σε μια από τις 130 αντιπροσωπευτικές γλώσσες που καλύπτουν το καλειδοσκόπιο των μεταφρασμένων βιβλίων της.

Αμέτρητα άτομα έχουν ευεργετηθεί από τα υπέροχα νοήματά τους και από το βάθος της πνευματικότητάς τους. Ανακάλυψαν σ'αυτά μια κινητήρια δύναμη όχι μόνο για προσωπική πνευματική ανάπτυξη, αλλά και για εκτεταμένη και αφίλαυτη εξυπηρέτηση της ανθρωπότητας με την εγκατάσταση ιατρικών και εκπαιδευτικών ιδρυμάτων σε ολόκληρο τον κόσμο.